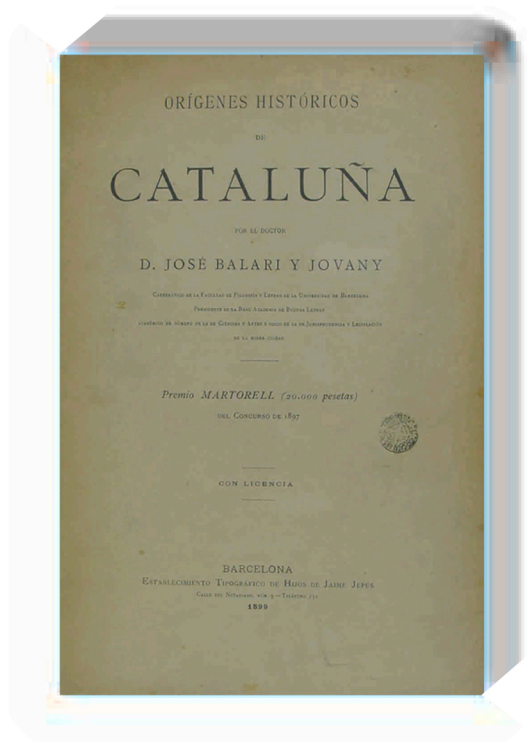

ÍNDEX LÈXIC I CONCEPTUAL DELS "ORÍGENES HISTÓRICOS DE CATALUÑA" de Josep Balari i Jovany

Laura Trias Ferri

ÍNDEX LÈXIC I CONCEPTUAL DELS “ORÍGENES HISTÓRICOS DE CATALUÑA” de Josep Balari i Jovany

Laura Trias Ferri

© Edicions de la Universitat de Barcelona
Adolf Florensa, s/n
08028 Barcelona
Tel 934 035 430
Fax 934 035 531
www.publicacions.ub.edu
comercial.edicions@ub.edu

ISBN: 978-84-9168-092-5

És rigorosament prohibida la reproducció total o parcial d'aquesta obra. Cap part d'aquesta publicació, inclòs el disseny de la coberta, no pot ser reproduïda, emmagatzemada, transmesa o utilitzada per cap tipus de mitjà o sistema, sense l'autorització prèvia per escrit de l'editor.

L'índex dels *Orígenes históricos de Cataluña* de Josep Balari y Jovany* pretén pal·liar una mancança que l'esmentada obra arrossegava d'ençà de la seva publicació. El fet que l'índex que l'acompanyava no fou exhaustiu ha estat la causa que durant molts anys no s'hagi pogut aprofitar del tot la ingent quantitat de dades que ofereix.

A més de les entrades, l'índex, ordenat alfabèticament, proporciona informacions addicionals de diversa índole, sempre extretes de la mateixa obra. D'una banda, les entrades de l'índex, així com també les subentrades, es presenten en negreta rodona; de l'altra, la informació addicional apareix en cursiva.

Pel que fa als lemes, els mots variables s'han entrat en nominatiu singular –en gènere masculí, en el cas dels adjectius– o en infinitiu, segons correspongui. L'única excepció han estat els noms comuns que fan referència a conceptes plurals, com serien *stratas forcatas* o *caramilleras*, entrats directament en nominatiu plural; en qualsevol cas, sempre s'indica que el terme correspon al nombre plural. Així mateix, els topònims que recullen una noció de plural també es mantenen en plural. La resta de formes incloses dins d'una mateixa entrada –és a dir, les subentrades–, també ordenades alfabèticament, apareixen a continuació, separades entre sí per un punt i coma. La seqüència numèrica fa referència a les pàgines de l'obra on es troba cada terme. Val a dir que sovint el número de pàgina va acompanyat d'una explicació addicional –sempre extreta de la mateixa obra–, entre parèntesi i en cursiva. Així mateix, els lemes solen aparèixer acompanyats de marques, per tal d'ajudar el lector a ubicar-se. A grans trets, si es tracta d'un mot comú, se n'especifica la categoria semàntica, mentre que si es tracta d'un nom propi es distingeix entre topònims i antropònims. De la mateixa manera, molts noms comuns van acompanyats d'una referència al camp semàntic al qual s'adscriuen, com podrien ser l'àmbit agrícola, l'econòmic o el dels teixits, així com d'una referència a la llengua de la qual procedeixen, en cas que la forma en qüestió no sigui ni llatina, ni catalana ni castellana. Quan l'explicació, doncs, apareix just a l'inici de l'entrada, cal entendre que fa referència a la totalitat del lema i no només a alguna de les seves aparicions al llarg de l'obra.

D'altra banda, la marca *cf.* estableix relacions entre diferents entrades, de manera que el lector té a la seva disposició una mena de xarxa de correspondències que de ben segur li seran de profit en la seva recerca. Sempre que ha estat possible –sobretot en el cas dels cognoms– les remissions s'han agrupat sota el que s'ha considerat el lema principal, de manera que la resta d'entrades remeten directament a l'esmentat lema. En qualsevol cas, la xarxa de remissions creuades és tan àmplia que des de qualsevol terme es poden trobar les entrades afins sense dificultat, ja que unes remissions porten a d'altres, i així successivament. De la mateixa manera, la marca *vid.*, usada en les entrades compostes, remet al lema que s'ha establert com a referència dins de l'índex. Tant els mots que segueixen a *cf.* com els que acompanyen a *vid.* apareixen en rodona, ja que en realitat no són altra cosa que entrades virtuals, és a dir, es tracta de veritables lemes que simplement no es troben en la posició que els tocaria dins de l'ordre alfabètic de l'índex; és precisament per això que remeten a l'entrada corresponent.

Les abreviatures usades per a la confecció de l'índex, tant pel que fa a les referències gramaticals i als camps semàntics als quals se circumscriuen els lemes, com a d'altres informacions addicionals, són les següents:

adj.: adjectiu
adv.: adverbi
agr.: àmbit agrícola

al.: alemany
alim.: àmbit de l'alimentació
antr.: antropònim

* Aquest treball s'ha redactat en el marc del projecte "Informatització del *Glossarium Mediae Latinitatis Cataloniae* (5)", HUM2005-03818, finançat pel Ministeri d'Educació i Ciència d'Espanya, Direcció General d'Investigació, Subdirecció General de Projectes d'Investigació, dins del "Plan Nacional de Investigación Científica, Desarrollo e Innovación Tecnológica 2004-2007".

àr.: àrab	it.: italià
bèl.: àmbit bèl·lic	jud.: àmbit judicial
bot.: àmbit botànic	llomb.: llombard
c.: conjunció	loc. adv.: locució adverbial
cf.: compareu amb	m.: masculí
comp.: comparatiu	mit.: àmbit mitològic
depart.: departament	p.: preposició
dial.: dialecte	port.: portuguès
dom.: àmbit domèstic	proc.: procedent
econ.: àmbit econòmic	prov.: província
f.: femení	provenç.: provençal
fam.: àmbit familiar	superl.: superlatiu
feud.: àmbit feudal	s.: substantiu
fr.: francès	top.: topònim
gall.: gallec	v.: verb
gent.: gentilici	vid.: vegeu
geol.: àmbit geològic	zool.: àmbit zoològic
germ.: germànic	

S'han utilitzat també altres signes, el significat dels quals caldria aclarir:

* : quan Balari creu que la interpretació que generalment s'ha fet d'aquella paraula és falsa

< > : quan s'han hagut de restablir lletres o mots sencers, sempre deduïts a partir del text

/ : sempre dins d'una explicació, quan en una mateixa pàgina trobem una determinada paraula associada a conceptes diversos

- : quan una paraula queda tallada per un salt de pàgina; la trobem, per tant, a cavall entre dues pàgines

Quant a les entrades, s'han unificat algunes de les variants gràfiques –com podrien ser *c* i *ch* o *u* i *v*– sota un mateix lema. Sempre, però, hom pot trobar ambdues referències indexades: l'una com a entrada real i l'altra com entrada virtual, marcada amb un *vid.* En canvi, les diferències que van més enllà d'un simple canvi de grafia, s'han mantingut com a lemes. És possible, doncs, que més d'una entrada correspongui a la mateixa realitat. També és probable que determinats topònims i antropònims, tractats com a formes diverses en l'índex, es refereixin, de fet, a una sola entitat. No obstant això, l'obra no dona prou dades per poder arribar a tal conclusió. D'altra banda, els noms propis apareixen en majúscula, encara que a l'obra de Balari, sobretot quan es tracta d'un terme extret directament d'un document en llatí, apareguin en minúscula. És per això que en la inicial dels topònims i antropònims la *u* sovint passa a *v*. Pel que fa a l'ordre intern de l'índex, en el casos en què tenim una mateixa forma en minúscula i en majúscula, primer apareix la forma del nom comú –i, per tant, en minúscula–, seguida de la del nom propi –és a dir, en majúscula–. En el mateix sentit, per tal de separar lemes diferents que comparteixen una mateixa forma, s'ha hagut de recórrer al superíndex numèric. Com a norma general, si formes idèntiques corresponen a llengües diverses, s'ha col·locat en primera posició el lema en llatí i a continuació les entrades en les diferents llengües romàniques. Respecte a la informació addicional que de vegades acompanya les entrades, es dona en català –traduïda del castellà, llengua original en què l'obra fou redactada–, tot i que sovint es barreja amb termes llatins, tal i com apareix a l'obra. En aquests casos, és a dir, si apareixen les dues llengües dins d'una mateixa explicació, els mots llatins van entre cometes simples, excepte quan es tracta de noms propis, que ni es tradueixen al català, ni es marquen de manera especial.

S'ha intentat que la lematització fos el més sistemàtica possible, per la qual cosa no sempre ha estat fàcil resoldre els dubtes que plantejaven alguns nominatius –corresponents sobretot a substantius i topònims– no testimoniats en els textos. Sempre que ha estat possible, s'ha seguit el criteri de les fonts lexicogràfiques –Gaffiot, Niermeyer, Thesaurus, *Glossarium mediae latinitatis Cataloniae*, etc.–. Tanmateix, en moltes ocasions, especialment pel que fa al vocabulari propi de la nostra regió, els diccionaris no aportaven les dades necessàries per a la reconstrucció d'un possible nominatiu. En aquests casos, malgrat els riscos que comporta, es proposa un nominatiu hipotètic, tot i que no el trobarem testimoniats en els documents –generalment, tenim documentats l'acusatiu o l'ablatiu, sigui quina sigui la funció sintàctica que un determinat mot aconsegueix dins d'una oració– ni sabrem mai si va arribar a existir una forma de nominatiu tal. Val a dir que la majoria de les conjectures tenen a veure amb els topònims.

Precisament l'àmbit dels topònims presenta encara una altra dificultat. A més del problema de declinació ja esmentat, quan els topònims són compostos –formats per un nom propi acompanyat d'un substantiu genèric– ha

calgut establir una frontera entre pretopònims i topònims, és a dir, decidir en quins casos el genèric actua com a tal, sense més implicacions dins del topònim, i en quins casos l'esmentat substantiu ja ha passat a formar part del topònim pròpiament dit. La qüestió s'ha resolt de la següent manera: s'han considerat pretopònims –i, com a tal, s'entren pel nom propi– aquells que en el català actual no han integrat el nom comú. A tall d'exemple es pot citar la font *Coua*. En canvi, són tractats com a veritables topònims aquells en què el compost ha superat el pas del temps, de manera que avui en dia aquell topònim ja no s'entendria sense la part corresponent al nom genèric –aquests compostos, doncs, s'han considerat una sola entitat i, com a tal, s'han entrat pel nom situat en primera posició dins del conglomerat, ja fos el genèric, ja fos el propi–. En seria un bon exemple *Mons Molonus*, que ha derivat en *Montmeló*. A continuació, s'ha hagut de decidir si els topònims que derivaven d'adjectius s'entraven com a veritables adjectius –per tant, en nominatiu singular masculí– o bé si es mantenia la correspondència genèrica amb el mot regent –és a dir, el nom comú–. Finalment, llevat d'excepcions molt concretes en què el mot regent exercia certa influència sobre el regit, s'ha optat per la primera opció. A més, també ha calgut establir una frontera entre formes llatines i formes ja romanitzades. El criteri seguit ha estat el següent: si la forma s'ha considerat llatina, s'ha entrat en nominatiu; ara bé, si s'ha cregut que ja s'havia dut a terme una transformació considerable, de manera que la forma ja es podia entendre com a romànica –catalana, en la majoria dels casos–, s'ha entrat tal i com la trobem en l'obra.

Quant als antropònims, sovint costa diferenciar els noms de pila dels cognoms. És per això que s'ha optat per obviar aquesta distinció i entrar tots els antropònims tal i com apareixen en el text, és a dir, pel primer nom. Un bon exemple d'això seria *Isarn Ermemir*.

Per acabar, voldria agrair sincerament tant la col·laboració com els ànims rebuts de persones a qui aprecio molt i que formaran part de mi per sempre. Sense ells de ben segur que aquest índex, que sovint ha resultat feixuc i carregós, no hauria vist mai la llum: Dra. Ana Gómez Rabal, Ignacio Marcio Cid, Dr. Pere Quetglas Nicolau i Teresa Gràcia Sahuquillo.

A. de Soler *antr.* m. 694

A. Sobracer, Guillem *vid.* Guillem
A. Sobracer

abacia s. (*Sant Pau de Vall Osol*)
401, 517; **abaciam** 401

abad s. 20 (*Ot, de Sant Cugat del Vallès*), 26 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 32 (*Sunyer, de Sant Pol de Mar i de Sant Feliu de Guixols*), 87 (*de Santisteban de Ribas del Sil*), 108 (*Hildesind, de Sant Pere de Rodes*), 139 (*Guillem, de Sant Sadurní de Tabèrnoles*), 145 (*Gondefred, de Cuixà*), 153 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 158 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 201 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 209 (*Hildesind, de Sant Pere de Rodes*), 235 (*Ramon, de Sant Cugat del Vallès*), 236 (*Hildesind, de Sant Pere de Rodes*), 241 (*Ot, de Sant Cugat del Vallès / Hildesind, de Sant Pere de Rodes*), 246 (*de Ripoll*), 248 (*Sisegut, de Sant Andreu de Sureda*), 255 (*Adalbert, de Sant Genís*), 289 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 295 (*Ot, de Sant Cugat del Vallès*), 308 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 309 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès / de Sant Cugat del Vallès*), 310 (*Andreu, de Sant Cugat del Vallès*), 311 (*Ermengol, de Sant Cugat del Vallès*), 316 (*Castellanus, d'Arles*), 323 (*Calortus, de Sant Sadurní de Tabèrnoles*), 331 (*Ermengol, de Sant Cugat del Vallès*), 339 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 360 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 361 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès / de San Clemente / de San Martín*), 362, 363 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 364 (*d'Arles / Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 365 (*Guitart*), 366 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 367 (*Ramon, de Sant Cugat del Vallès / Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 370 (*Ramon, de Sant Cugat del Vallès*), 371 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 372 (*Guitart, de Sant Cugat del*

Vallès), 373 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 376 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 377 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 378 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 380 (*Ramon, de Sant Cugat del Vallès*), 381 (*Ot, de Sant Cugat del Vallès*), 382 (*Ot, de Sant Cugat del Vallès*), 383 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 384 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 385 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 392 (*Andreu, de Sant Cugat del Vallès*), 399 (*Andreu, de Sant Cugat del Vallès*), 404 (*Rutllant, de Sant Cugat del Vallès*), 409 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 411 (*de Sant Fèlix*), 413, 422 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 423 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 424 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès / Donum Dei, de Sant Cugat del Vallès*), 431 (*Landric, de Sant Feliu de Guixols*), 439 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 440 (*Bonús*), 442 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 443 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 444 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 455 (*de Sant Pere de Rodes / de Banyoles*), 469 (*de Sant Pere de Rodes / de Banyoles*), 471 (*Ramon*), 479 (*Hildesind, de Sant Pere de Rodes*), 489 (*Rotllant, de Sant Cugat del Vallès*), 500 (*de Sant Joan*), 501 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès / Andreu, de Sant Cugat del Vallès*), 505 (*Ot, de Sant Cugat del Vallès*), 508 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès / Andreu, de Sant Cugat del Vallès*), 509 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 510 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 511 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 512 (*Joan, de Sant Cugat del Vallès*), 517 (*de Sant Joan de Ripoll / de Santa Maria de l'Estany*), 590, 612 (*Pere, de Sant Martí del Canigó*), 616 (*Ot, de Sant Cugat del Vallès*), 623 (*Guillem, de Sant Cugat del Vallès*), 632 (*Guitart, d'Arles*), 641 (*Pere, de Sant*

Pere de Besalú), 649 (*Gregori, de Sant Pere de Camprodon / Berenguer, de Sant Joan de les Abadesses*), 651 (*Ramon, de Sant Cugat del Vallès*), 662 (*Pere, de Sant Joan de Ripoll*), 701 (*Guillem, de Sant Cugat del Vallès*); **abades** 114, 148 (*d'Anià / de Sant Guillem*), 332, 344, 345

abadal *adj.* 114 (*camp*)

Abadal *top.* (*camp*); **Abadals** 114

abadesa s. 17 (*Emmo, de Sant Joan de Ripoll*), 116 (*Hemmo*), 179 (*Emmon, de Sant Joan Baptista*), 277 (*Adaleciba, de Sant Pere de les Puelles*), 315 (*Emmon, de Sant Joan de Ripoll*), 318 (*Hemmon*), 625 (*Emmon*), 664 (*Emmon*), 669 (*Tedelindis, de Sant Pere de les Puelles*); **abadesas** 69 (*de Sant Joan de Ripoll*)

Abadessas, Sant Joan de las *vid.*
Sant Joan de las Abadessas

abadia s. 15 (*Montolieu / Moissac / Marcillac*), 29 (*Grassa*), 93 (*Montolieu*), 124 (*Sant Ponç*), 158 (*Sant Ponç de Tomières*), 174 (*San Benito de Aniano*), 401 (*Sant Pau de Vall Osol*), 517 (*Sant Pau de Vall Osol / Sant Martí de Lena*)

abals s. (*top., dial. de Rouergue*)
78; *cf.* balç

abandonar v. 375 (*l'audiència*), 378 (*el plet*), 399 (*una possessió*), 400 (*una possessió*), 401 (*una possessió*)

abate s. 276 (*Elisacar*), 313 (*Amell, de Sant Sadurní de Tabèrnoles*)

abatre v. (*econ.*) 675; **abatuta** 675 (*moneta -*); *cf.* affollar i peiorar

abau s. (*top., dial. del Delfinat*) 78; *cf.* balç

abaus s. (*top., dial. del Delfinat*)
78; *cf.* balç

abbas s. 510 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 583 (*de Santes Creus*), 693 (*- de lempador [sic]*); **abbate** 316 (*Castellano*); **abbatem** 345 (*'Berengarium', de Sant Cugat del Vallès / 'Guitardum', de Sant Cugat del Vallès*), 347 (*'Andream', de Sant Cugat del Vallès*); **abbates** 510

- abcognitare** v. 389; *cf.* acuyndare, cogitare, cuydar i méconnaitre
- Abd-Allah ben Ayad** *antr.* m. (*emir d' Ayad i del regne de València*) 672
- Abdalgeh** *antr.* m. (*sarraí*) 501
- Abdallah ben Abi Ahmer el Moaferi, Mohammed ben *vid.* Mohammed ben Abdallah ben Abi Ahmer el Moaferi
- Abdela** *antr.* m. (*sarraí*) 501
- Abdelmelik** *antr.* m. (*fill d' Almansor*) 273, 277, 480
- Abderrahman** *antr.* m. (*emir*) 283
- Abderraman** *antr.* m. (*rei de Còrdova*) 276
- Abdias** *antr.* m. (*profeta*) 24
- abdicar** v. 556
- Abdón y Senen [*sic*], Santos *vid.* Santos Abdón y Senen [*sic*]
- abeja** s. (*zool.*) 52; **abejas** 52
- abella** s. (*top.*) 53
- Abella** *antr.* (*cognom*) 566
- Abella, Mala *vid.* Mala Abella
- abellana** s. (*top.*) 53; **abellanas** 49, 52, 261; *cf.* abellarium
- Abellanas** *top.* (*lloc, al partit de Balaguer, a la prov. de Lleida*) 52
- abellarium** s. (*zool.*) 52; *cf.* abellana, apiarium i colmenar
- Abellars** *antr.* (*cognom*) 566
- Aben Cuzmán** *antr.* m. (*autor del Diván*) 601
- Aben Ezra** *antr.* m. (*escriptor rabi del s. XII*) 23
- abere** *vid.* habere
- abertura** s. (*top.*) 168, 171, 172; *cf.* buch¹ i tonna²
- abetal** s. (*top.*) 207, 208; *cf.* abeto i Sabadell³
- abeto** s. (*bot., top.*) 207, 208, 209; **abetos** 206; *cf.* abetal i Sabadell³
- Abeto** *forma d' Abies, cf. s. u.*
- Abeurador** *top.* (*tossal*) 60, 171
- Abi Ahmer el Moaferi, Mohammed ben Abdallah ben *vid.* Mohammed ben Abdallah ben Abi Ahmer el Moaferi
- Abies** *top.* (*villa*); **Abeto** 209; **Abiete** 209; *cf.* Sappus
- abire** v.; **abiit** 699
- abismo** s. (*top.*) 129; *cf.* sima
- abitare** *vid.* habitare
- Abnabraym** *antr.* m. (*sarraí*) 621
- Abnalfachim** *antr.* m. (*sarraí*) 621
- abogado** s. 381, 382 (*d'Ot*), 383; *cf.* assertor
- Abotaib** *antr.* m. (*jueu*) 504
- Abrafim, Ortus de *vid.* Ortus de Abrafim
- Abraham, Ortus de *vid.* Ortus de Abraham
- Abril** *antr.* (*cognom*) 567
- abrojo** s. (*bot.*) 189; **abrojos** 188, 189; *cf.* espina i sentis
- abscondere** v.; **abscondam** 348
- absoluere** v. 401; **absoluerint** 347; **absolueris** 447; **absolueritis** 445; **absoluieredes** 445; **absoluit** 400; **absoluo** 400; **absoluta** 514 (*bestia* –); **absoluti** 370; **absolutum** 331; **absolutus** 646; **absolvere** 401; *cf.* ceder, definir, definire, dejar, dimittere, dubitare, evacuar, gurple, iachire, laxare, pacificare i relinquere
- absolvere** *vid.* absoluere
- absque** p. 73, 159, 277, 281, 282, 377, 400, 456, 644
- abstenerse** v. (*de carn*) 573
- abstinencia** s. (*de carn*) 569, 571, 572
- abstrahere** v.; **abstrahatis** 314 (*a uastitate heremi* –); **abstraxit** 376 (*– de ipsa audientia*), 377 (*– de placito*), 378 (*de placito constituto* –)
- Abú Jacúb Yusof** *antr.* m. (*sultà almohade*) 673; *cf.* jucefio, jucefius i yusofia
- Abudiacus** *top.* (*poble*); **Abudiacum** 12; *cf.* Abudius
- Abudius** *antr.* m. 12; *cf.* Abudiacus
- abuela** s. (*fam.*) 430 (*Ermessindis, de Ramon Berenguer I*), 432 (*Ermessindis, de Ramon Berenguer I*), 527; *cf.* avia
- abuelo** s. (*fam.*) 338 (*de Carles el Calb*), 349 (*de Pere de Lluçà*), 441 (*comte Borrell*), 480 (*del rei Alfons I*), 510 (*Gali*), 511, 527, 556 (*Ramon*); **abuelos** 337 (*del comte Borrell*); *cf.* avi, avius i avus
- Abumeruan** *antr.* m. (*sarraí, cap d'exèrcit*) 276
- Abundanti, Villa *vid.* Villa Abundanti
- abuso** s. 357, 409, 410; **abusos** 409, 424, 473, 474, 481, 517, 523
- Abzido <Palau> *vid.* <Palau> Abzido
- acapta** s.; **acapte** 652, 660
- acaptare** v. 395; **acaptamus** 393; **acaptaras** 395
- acaudillar** v.; **acaudillado** 276, 291
- acceleracio** s.; **acceleracione** 377
- accesorio** s.; **accesorios** 564 (*de la casa*), 603 (*de la indumentària*), 605 (*de la indumentària*)
- accessus** s.; **accessu** 296
- accidentación** s. (*top., del terreny*) 264
- accidentado** *adj.* (*terreny*) 82
- accidente** s. (*top.*) 231, 232; **accidentes** 3, 37, 55, 239, 257, 259, 263, 264, 266, 556
- accipere** v. 583, 667; **accepi** 493, 530; **accepimus** 662; **accepit** 178, 396, 651; **acciperet** 375, 667; **accipiebat** 699; **accipimus** 331, 638, 673; **accipio** 488, 580, 671; **accipit** 667
- Accuta Superior** *top.* (*als termes de Lavansa, al comtat d'Urgell*); **Accuta Superiore** 64
- acebuche** s. (*top.*) 209, 270; **acebuches** 206; *cf.* oleaster, olivera borda i ullastre
- Acecius** *antr.* m. 97
- aceite** s. (*alim.*) 572, 573, 574, 576, 577
- acémila** s. (*zool.*); **acémilas** 690; *cf.* ademula
- acceptar** v. 380, 385, 468; **aceptadas** 365, 470; **acceptaron** 6, 331; **acceptase** 375; **aceptó** 384, 391
- acequia** s. (*top.*); **acequias** 152, 159
- achaptarar** v. 346
- achel** *adj.* 397; **achela** 397
- acies** s. 59
- Acinipo** *top.* 264; *cf.* Ronda la Vieja
- aconsejar** v.; **aconsejado** 392, 489, 652; **aconsejados** 391; **aconsejó** 390
- acordar** v.; **acordada** 293; **acordaron** 298, 309, 382; **acordasen** 380
- acrededor** s. 305, 677; **acrededores** 665, 667
- acrópolis** s. (*top.*) 110 (*d'Olèrdola*), 121 (*de Barcelona*), 308 (*de Barcelona*)

Acrópolis top. (a Atenes) 78

acta s. 5 (de consagració i dotació), 13 (d'un judici), 19 (de dedicació), 20 (de consagració), 33 (de consagració), 35 (de consagració / d'un judici), 38 (de consagració), 40 (de consagració i dotació), 52 (de consagració), 82 (de consagració i dotació), 83 (de consagració i dotació), 87 (de consagració), 93 (de dotació), 98 (de dotació), 104 (de dotació / de consagració), 106 (de consagració), 108 (de fundació i dotació), 117 (de consagració), 119 (de consagració), 120 (de dedicació), 141 (de consagració), 148 (de dotació), 154 (de consagració), 155 (de consagració), 156 (de fundació), 159 (de dotació), 174 (de dedicació), 180 (de consagració), 181 (de consagració), 183 (de consagració), 184 (de dedicació), 192 (de dedicació), 202 (de fundació), 206 (de consagració i dotació), 210 (de dedicació), 216 (de consagració i dotació), 222 (de dedicació), 223 (de consagració), 229 (de consagració i dotació), 235 (de consagració), 237 (de dedicació), 246 (de consagració i dotació), 248 (de consagració i dotació), 253, 269 (de consagració i dotació), 278 (de dotació), 279 (de consagració), 284 (de consagració), 288 (de dotació), 299 (de dedicació), 303 (de consagració), 322 (de fundació), 350 (d'investidura), 359 (d'un judici), 360 (d'un plet), 361 (d'un plet), 362 (d'un plet), 363 (d'un plet), 364 (d'un judici), 365 (d'una audiència), 381 (d'una audiència), 405 (d'una audiència), 406 (de consagració), 409 (de consagració), 411 (d'un sínodo), 423 (d'una audiència), 431 (d'una audiència), 435 (de declaracions d'última voluntat), 443 (de dotació), 444 (d'un judici), 455 (d'un judici), 456 (d'un judici), 467 (d'un judici), 476 (de restauració

i dotació), 491 (d'un plet), 509 (de dotació), 579 (d'un judici), 580 (d'un judici), 608 (de declaracions d'última voluntat), 621 (de consagració i dotació), 625 (de dedicació), 662 (de consagració); **actas** 4 (de dotació), 300 (del Concili de Barcelona), 336 (de descripció d'alous), 362 (d'un plet), 363 (d'un plet), 371 (d'un plet), 442 (d'audiències i judicis), 444 (d'un plet), 567 (del Consell de Cent)

Açtor, Perxa del vid. Perxa del Açtor

acueducto s. (top.) 297

acuere v. 63

Aculio top. (a prop del monestir de Sant Cugat del Vallès); **Aculione** 66

acuntare v.; **acuntauit** 396

acuñación s. (econ., de moneda) 659, 660, 663, 666

acuñar v. (econ., moneda) 652, 659, 660, 661, 662, 663; **acuñaban** 661; **acuñada** 672, 673; **acuñadas** 671; **acuñados** 660, 671; **acuñarían** 487; **acuñaron** 663, 668; **acuñarse** 661

acusador s. 381

acusar v. 377, 379, 469; **acusado** 381, 385, 387; **acusando** 367; **acusó** 381, 383

acusatores et testes, affirmantis est probare, Si quando, nullus unquam vid. Si quando, nullus unquam, acusatores et testes, affirmantis est probare

Acutae top. (al comtat d'Urgell); **Acutas** 64

Acutae Clerianae top. (al Conflent); **Acutas Clerianae** 64

acutas s. (top.); **acutate** 65 (– montium); cf. Agutelli

Acutelli¹ top. ('mons', al territori de Barcelona); **Acutellos** 65; cf. Acutelli², Agudelli i Sant Genís de Agudells

Acutelli² top. (poble, al territori de Barcelona); **Acutellos** 65; cf. Acutelli¹, Agudelli i Sant Genís de Agudells

Acutellis, Sanctus Genesius de vid. Sanctus Genesius de Acutellis

Acutensis, Odo vid. Odo Acutensis

Acuti, Villa vid. Villa Acuti

acutus adj. 63, 64, 66; **acutum** 89 **Acutus**¹ top. ('cherus', al Conflent); **Acuto** 64

Acutus² top. ('podium', a la parròquia de Sant Esteve de Vinyoles, a prop de Vic); **Acuto** 64

Acutus³ top. ('podium', al terme d'Olorda, al territori de Barcelona); **Acuto** 68; cf. Agilar

acuyndament s. (feud., tipus de bausia) 387, 389; cf. deseximent i desfidament

acuynдар vid. acuynдарe

acuynдарe v. 389; **acuynдар** 389; cf. abcongnitare, cogitare, cuydar i méconnaitre

Ad Fuscum Aristium (epístola, d'Horaci) 54

Ad Ipsam Turrem top. (uilla) 216; cf. Sa Torra

Ad Ipsam Villam top. (lloc) 320

Adabran, Arnau vid. Arnau Adabran

adai adj. (econ.) 668 (mancos –)

adaí adj. (econ.) 668 (mancús)

adal¹ adj. (econ.); **adals** 668 (mancosos –); cf. adal²

adal² adj. (econ.) 668 (mancús); **adals** 625 (mancosos); cf. adal¹

Adalaicis antr. f. (esposa de Guillem de Sant Martí) 152; cf. Adalaidis⁵ i Adalaizis²

Adalaidis¹ antr. f. 583, 587, 588, 590, 591, 631

Adalaidis² antr. f. (comtessa, esposa del comte d'Urgell Ermengol de Gerp) 327, 695

Adalaidis³ antr. f. (esposa de Bernat Sendre) 210

Adalaidis⁴ antr. f. (esposa de Guillem Bernat Moneder) 587

Adalaidis⁵ antr. f. (esposa de Guillem de Sant Martí) 423; cf. Adalaizis²

Adalaidis⁶ antr. f. (mare de Guillem Borrell) 432

Adalaidis⁷ antr. f. (mare de 'Raimundus Guillelmi de Prullanis') 344

Adalaidis de Castellbisbal antr. f. 527

Adalaidis de Subirats antr. f. 632

Adalais antr. f. (mare d'Arnallus Gozfredi'); **Adalaidis** 344

Adalaiz antr. f. (comitissa); **Adalaizo** 345

- Adalaize** *antr. f.* (comtessa) 163
Adalaizi¹ *antr. f.* (esposa de Lobató) 440
Adalaizi² *antr. f.* (mare de Gombau) 424; *cf.* Adalaizis⁴
Adalaizi³ *antr. f.* (mare de Gombau Geribert) 441
Adalaizis¹ *antr. f.* (esposa de Guillem) 372
Adalaizis² *antr. f.* (esposa de Guillem de Sant Martí) 511; *cf.* Adalaicis i Adalaidis⁵
Adalaizis³ *antr. f.* (esposa del veguer de Sant Martí) 365
Adalaizis⁴ *antr. f.* (mare de Gombau) 366; *cf.* Adalaizi²
Adalaizo *forma d'Adalaiz*, *cf. s. u.*
Adalardus *antr. m.* 534
Adalberaht *antr. m.* (nom germ.) 542; *cf.* Aldabert
Adalbert¹ *antr. m.* (proc. de nom germ.) 366, 370, 442, 542, 610; *cf.* Aldabert
Adalbert² *antr. m.* (abat de Sant Genís) 255
Adalbert³ *antr. m.* (germà de Geribert) 510
Adalbert⁴ *antr. m.* (ingeniator) 353
Adalbert⁵ *antr. m.* (jutge) 623
Adalbert⁶ *antr. m.* (menor) 374
Adalbert⁷ *antr. m.* (presbíter) 373
Adalbert de Casas *antr. m.* 500
Adalbert, Arnau *vid.* Arnau
Adalbert
Adalbert, Esteve *vid.* Esteve
Adalbert
Adalberti de Rexag, Bernardus *vid.* Bernardus
Adalberti de Rexag
Adalberti, Arnallus *vid.* Arnallus
Adalberti
Adalbertus¹ *antr. m.* 510; Adalberti 510
Adalbertus² *antr. m.* (bozador); Adalberto 317
Adalbertus³ *antr. m.* (fill d'Ellesindus) 43, 666
Adalburga *antr. f.* 535
Adaleciba *antr. f.* (abadessa de Sant Pere de les Puelles) 277; *cf.* Bonafília
Adaledi *antr. f.* (cosina de Ramon Berenguer II i Berenguer Ramon II) 677
Adaledis¹ *antr. f.* 432, 555
Adaledis² *antr. f.* (germana de Ramon Bernat de Salanova) 251
Adaleiz *antr. f.* 97
Adales *antr. f.* (mare de 'Guillelmus de Apiano'); **Adaledis** 345
Adalet *antr. m.* 206, 215
Adalez¹ *antr. f.* (esposa de Guillem) 42
Adalez² *antr. f.* (esposa de Martí Petit); **Adalezis** 606, 638; *cf.* Azalais
Adalez³ *antr. f.* (filla d'Uzalger) 554
Adalgardis¹ *antr. f.*; **Adalgards** 535
Adalgardis² *antr. f.* (esposa del comte Bernat) 50
Adalgards *forma d'Adalgardis*, *cf. s. u.*
Adalger, Guillem *vid.* Guillem
Adalger
Adalmodis *antr. f.* (comitissa) 34
Adalo *antr. m.* 381
Adalpexis *antr. f.* (esposa de Guilabert Arnau) 86, 212
Adalrich *antr. m.* (comte) 360, 362
Adalsen *antr. f.* 41
Adaltrude *antr. f.* 536
Adanagildus *antr. m.* 535
adapertus *adj.*; **adaperti** 394 (castros –)
adarga *s.* (bèl.) 352; *cf.* targa
adauante *adv.* 346
Adaulfus *antr. m.*; **Adaulfo** 535
adcrecere *v.*; **adcreuerit** 327
addere *v.*; **addatis** 498; **addidit** 456; **addo** 639
adducere *v.*; **adducam** 399; **adduxi** 399
Adefonsus¹ *antr. m.* 535, 567
Adefonsus² *antr. m.* (vicecomes); Adefonso 18
Adefoso *antr. m.* 507
Adelaida *antr. f.* 318, 615
Adelgastro *antr. m.* (infant) 207
Adell *antr. m.* 125
Adelmar *antr. m.* (nom germ.) 545; *cf.* Ademar¹, Amar, Aymar i Azemar
Ademar¹ *antr.* (cognom, proc. de nom germ.) 544, 545; *cf.* Adelmar, Ademar², Ademares, Ademaro, Aemar, Amar, Amarius, Athalmar, Aymar, Azemar, Azmar, Aznar, Naemar de Mosset, Poncius Ademarii, Poncius Aemarii i Raimundus Azemari
- Ademar²** *antr. m.* (proc. de nom germ.) 545; *cf.* Ademar¹, Amar, Aymar i Azemar
Ademar, Guillem *vid.* Guillem
Ademar
Ademares *antr. m.* (proc. de nom germ.) 545; *cf.* Ademar¹, Amar, Aymar i Azemar
Ademarii, Poncius *vid.* Poncius
Ademarii
Ademaro *antr. m.* (proc. de nom germ.) 545; *cf.* Ademar¹, Amar, Aymar i Azemar
adempramentum *s.* 508
adempriuium *s.*; **adempriuis**, 509; **ademprivium** *s.* 508, 509
ademprivium *vid.* adempriuium
ademula *s.* (zool.); **ademulas** 690; *cf.* acémila
Aderandus *antr. m.*; **Aderando** 533
Adericus *antr. m.*; **Aderico** 534
adfirmacio *s.*; **adfirmacione** 365
adiacens *adj.*; **adiacentem** 307
adiacentia *s.* 393
Adideraldus *antr. m.* 533
adimparamentum *s.* 508
adimperare *v.* 508; **adimperent** 508; *cf.* imperare
adiutor *s.* 26, 347
adiutorium *s.* 311, 490; **adiutorio** 347
adjudicación *s.* 282
adjudicar *v.*; **adjudicaba** 697; **adjudicaron** 631; **adjudicó** 629
administración *s.* 348 (de justícia), 359 (de justícia), 379 (de justícia), 391 (de béns), 414 (de justícia), 420 (de béns), 433 (de justícia), 443 (de justícia), 444 (de justícia), 449 (de justícia), 473 (de justícia), 474 (de justícia), 481 (de justícia), 487, 492 (local), 493, 520
administrador *s.* 305 (de negocis), 520 (de béns); **administradores** 410 (de béns), 500
administrar *v.* 364 (justícia), 414, 462 (justícia), 463, 497 (justícia); **administraban** 461 (justícia); **administre** 403 (béns)
administrativo *adj.*; **administrativa** 24, 33, 493, 499; **administrativas** 33, 492
admitir *v.* 375, 380, 488; **admitre** 381; **admitía** 468; **admitida**

- 465; **admitidas** 674; **admitido** 280, 385 **admitidos** 669 **admitió** 493; **admitiré** 384
- adobare** v.; **adobatum** 354
- adorno** s. 351; **adornos** 352
- adprisio** s.; **adprisione** 316
- adprope** p. 647
- adquirir** v. 304, 332, 395, 500, 512, 578, 608, 629; **adquiera** 403; **adquirí** 337; **adquiría** 511, 520; **adquirían** 502; **adquirida** 327, 338, 511, 630; **adquirido** 247, 282, 295, 327, 337, 372, 392, 417, 496, 638, 639, 655; **adquiridos** 327, 332; **adquirieron** 304, 315, 677; **adquiriese** 342, 395; **adquirimos** 393; **adquirió** 318, 406, 640, 664; **adquirirá** 525; **adquiriré** 525, 526
- adquisicio** s.; **adquisicionem** 327
- adquisición** s. 315, 496; **adquisiciones** 27, 114, 274, 299, 471
- adquisiere** v.; **adquisierat** 417; **adquisierunt** 327
- Adrabald** antr. m. (nom germ.) 541; cf. Adrobau
- Adral, Guardia de Monte vid. Guardia de Monte Adral
- Adralle** top. 5
- adramire** v. 399
- adré** s. (dial. del Llenguadoc) 218; cf. solana
- adrech** s. (dial. del Llenguadoc) 218; cf. solana
- Adrehar** antr. m. (nom germ.) 541; cf. Adroher
- adreit** s. (dial. del Delfinat) 218; cf. solana
- adret** s. (dial. del Delfinat) 218; cf. solana
- Adri, Canet de vid. Canet de Adri
- Adroarii, Berengarius vid. Berengarius Adroarii
- Adrobau** antr. (cognom, proc. de nom germ.) 541; cf. Adrabald i Adroher
- Adroer, Berenguer vid. Berenguer Adroer
- Adroger** antr. m. 247
- Adrohar** antr. m. (nom germ.) 541; cf. Adroher
- Adroher** antr. (cognom, proc. de nom germ.) 541; cf. Adrehar, Adrobau, Adrohar, Adrouarius i Jouan Adrouer
- Adroher, Berenguer vid. Berenguer Adroher
- Adroher, Bernat vid. Bernat Adroher
- Adrouarius** antr. m. (proc. de nom germ.) 541; cf. Adroher
- Adrouer, Jouan vid. Jouan Adrouer
- adtere** v.; **adterdas** 398
- aduanas** s. 302, 515; **aduanas** 513
- aduenire** v.; **aduenerunt** 496; **adueni** 315, 318, 327, 630; **adueniente** 382; **advenire** 327; **advenit**, 317, 337
- adulterio** s. 369, 377, 388, 492, 496, 518
- adúltero** adj. 488, 518; **adúlteras** 518; **adúlteros** 518
- advenire** vid. aduenire
- adversario** s. 278, 376
- advertir** v.; **advirtió** 377; **había advertido** 382
- Adviento** s. (festivitats) 412
- aeclesia** vid. ecclesia
- Aecio** antr. m. (bisbe de Barcelona) 277, 436
- aedera** s. 683
- Aemar** antr. m. (proc. de nom germ.) 545; cf. Ademar¹, Amar, Aymar i Azemar
- Aemarii, Poncius vid. Poncius Aemarii
- Aemerich** antr. (proc. de nom germ.) 544; cf. Aymerich¹ i Eymerich¹
- Aemilianus** antr. m. 9; cf. Milá, Milans, Milani i Millán
- Aemo** antr. f. 549; cf. Lobeta¹
- aereus** adj.; **aerea** 587
- aes** s. (fr.) 51
- aeternaliter** adv. 379
- Aethius** antr. m. (pontifex) 318
- afalach** s.; **afalachs** 346
- afeitado** adj. 182, 258
- affatus** s. 372
- affidament** s. 389; **affidaments** 389
- affidamentum** (formalitat de l'homenatge) 342; cf. comendatio manibus, juramento de fidelidad, osculum fidei i sacramentum
- affidare** v. 389; **affident** 389
- affirmantis**, est probare, Si quando, nullus unquam acusatores et testes vid. Si quando, nullus unquam, acusatores et testes, affirmantis est probare
- affollar** v. (econ., – moneta); **affollaba** 675; **afollar** 675; cf. abatere i peiorar
- affrontacio** s.; **affrontaciones** 93, 183, 322
- affrontare** v.; **affrontant** 96, 297, 681; **affrontat** 182, 235, 632, 686; **affronte** 224
- afflicción** s. 403
- Afliff, Torre de vid. Torre de Afliff
- afluente** s. (top.) 27, 65, 100, 105, 140, 150, 153; **afuentes** 20
- affluer** v.; **affluían** 680; **affluen** 129; **affluente** 120
- afollar** vid. affollar
- Afra** antr. f. (sarraína) 501
- afrau** s. (top.) 99, 101, 102; cf. couloir, esberla, tall², trench i trinxera
- Afrau d'Anibal** top. (sobre la vall de Montalba) 102
- Afredul, Oliba vid. Oliba Afredul
- afrenta** s. 275
- África** top. 267, 278
- africano** s. (gent.) 267 (Tertulià); **africanos** 278 (almoràvits), 281
- afrentación** s.; **afrentaciones** 146
- afrentar** v. 320; **afrente** 105, 191
- agalla** s. (bot.) 210; cf. cassanella
- Aganoirich** antr. m. (rei de França) 537; cf. Henricus
- Agapito II** antr. (papa) 145
- Agela** antr. m. 373, 375
- Agelele, Sant Martí de Pau vid. Sant Martí de Pau Agelele
- agente** s. 446; **agentes** 305
- ager** s. (top.); **agris** 276; **agro** 619 (Tarentino); **agros** 275; **agrum** 191
- Ager**¹ top. (castrum) 274
- Ager**² top. (església) 327
- Ager**³ top. (monestir) 226
- Ager**⁴ top. (vila) 274
- Ager, Ramón Berenguer de vid. Ramón Berenguer de Ager
- agere** v.; **agendum** 632; **egerit** 331
- Agila, Arrocha de vid. Arrocha de Agila
- Agila, Petra de vid. Petra de Agila
- Agilar** top. (pug, al terme d'Olorda, al territori de Barcelona) 68; cf. Acutus³
- Agilarilius** top. ('puius', a l'apendiciu' de Sant Miquel); **Agilarilio** 68
- Agilaris** top.; **Agilare** 317
- Agilella** top. ('pugus', a Claresvalls, al comtat d'Urgell) 68

Agiler *top.* ('*puius*', a *Sant Julià de Lòria*, a *la vall d'Andorra*) 68
Agilera, *Petra* *vid.* *Petra Agilera*
Agisbert *antr. m.* (*nom germ.*) 542; *cf.* *Asbert i Esbert*
agnel *s.* (*zool.*); **agnels** 649; *cf.* *agnus i cordero*
Agnes *antr. f.* 631, 639
agninus *adj.*; **agnina** 604 (*pellicia* – *Spanescha*)
agnus *s.* (*zool.*); **agnos** 593, 594; *cf.* *agnel i cordero*
Ago *antr. f.* 530
Agogia *top.*; **Agogiam** 172
Agost *antr.* (*cognom*) 567
Agramunt *top.* 661, 663
Agramunt, *Carta puebla de vid.* *Carta puebla de Agramunt*
Agramunt, *Rubió de vid.* *Rubió de Agramunt*
Agramunt, *Santa Maria de vid.* *Santa Maria de Agramunt*
agrario *adj.*; **agraria** 513; **agrarias** 613, 623
agraviar *v.*; **agraviado** 391
agravio *s.* 413; **agravios** 387, 392
agregados, *Usatges* *vid.* *Usatges agregados*
Agremunt *top.* 663
agrícola *adj.* 317, 323; **agrícolas** 615
agricola *s.* 513
agricultor¹ *adj.* 260
agricultor² *s.* 613, 615; **agricultores** 627
agricultura *s.* 91, 239, 243, 246, 259, 563, 613, 620, 635
Agricultura (*de Columel·la*) 627
agua *s.* 41, 53, 115, 116, 117, 118, 119, 122, 132, 133, 135, 136, 138, 139, 141, 142, 143, 144, 145, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 159, 160, 162, 163, 173, 184, 222, 243, 259, 297, 356, 381, 382, 383, 384, 397, 398, 412, 492, 570, 587, 596, 641, 657, 701; **aguas** 53, 65, 84, 99, 104, 107, 111, 115, 116, 119, 122, 125, 127, 129, 130, 131, 133, 136, 143, 145, 147, 148, 150, 155, 159, 160, 161, 165, 166, 168, 171, 172, 174, 186, 215, 261, 462, 481, 508, 657
Agua Alba *top.* 141; *cf.* *Gualba*
agua mera *s.* 119
Agualada *top.* (*vila*, a *la prov. de Barcelona*) 149; *cf.* *Igualada*²

Agualada, *San Lorenzo de vid.* *San Lorenzo de Agualada*
Agualba *top.* 141, 150; *cf.* *Gualba*
aguamanil *s.* 570; **aguamaniles** 570
aguazal *s.* (*top.*); **aguazales** 146
aguda *s.* (*top.*) 63, 64, 65, 66
Aguda¹ *top.* (*castell*) 119, 194
Aguda² *top.* (*castrum*, in *uall de Ariga*) 64; *cf.* *Aguda de Valleria*
Aguda³ *top.* ('*castrum*', *llindar de Nabiners*) 64
Aguda de Torá *top.* 64
Aguda de Val de Aria *top.* (*castell*) 67
Aguda de Valleria *top.* (*castrum*, in *uall de Ariga*) 64; *cf.* *Aguda*²
Agudae de Boueto *top.* (*al comtat de Pallars*); **Agudas de Boueto** 64
Agudas, *Las* *vid.* *Las Agudas*
Agudelli *top.* ('*montanea*', *al territori de Barcelona*); **Agudellos** 43, 65; *cf.* *Acutelli*¹, *Acutelli*², *Sanctus Genesius de Acutellis i Sant Genís de Agudells*
Agudells *top.* 63, 65
Agudells, *Sant Genís de vid.* *Sant Genís de Agudells*
Agudes de Montsech *top.* (*tossal*) 60
Agudes, *Ot de ces* *vid.* *Ot de ces Agudes*
Agudes, *Umbert de ces* *vid.* *Umbert de ces Agudes*
águila *s.* (*top.*) 63, 66, 67 261
Águila *top.* (*roca*, *al comtat d'Urgell*) 67
Águila, *Pedra de vid.* *Pedra de Águila*
aguiar *adj.* (*top.*) 63, 67, 68; *cf.* *aquila*, *aquilaris*¹ i *aquilaris*²
Aguiar¹ *top.* (*castell*) 356, 392
Aguiar² *top.* (*puig*, a *prop de la ciutat de Barcelona*) 67; *cf.* *Petra Aquilarum*
Aguiar³ *top.* ('*puius*', *al lloc de Cocomels*, a *l'apendiciu*' de *Sant Just*, *al comtat d'Urgell*) 68; *cf.* *Petra Agilera*
aguilera *adj.* (*top.*) 63, 67; *cf.* *aquila*, *aquilaris*¹ i *aquilaris*²
Agujas de Santa Águeda *top.* 169
Agujas, *Sant Aniol de vid.* *Sant Aniol de Agujas*

agulla *s.* (*top.*) 63, 65
Agulla del Medul *top.* 91
agullana *s.* (*top.*) 63, 65
Agullana *top.* (*a la prov. de Girona*) 65, 98
agulló *s.* (*top.*) 63, 65
Agulló *top.* (*lloc*, *al partit de Balaguer*, a *la prov. de Lleida*) 65
Aguluga *top.* (*al Vallès*) 222; *cf.* *Valldoreix*
Aguluga, *Sant Cebrià de vid.* *Sant Cebrià de Aguluga*
Agustí *antr.* (*cognom*) 563
Agustín *antr. m.* (*sant*, *regla d'*) 328
Agutelli *top.* (*a la parròquia de Sant Genís*); **Agutellis** 65; *cf.* *acutas*
agutor *s.* 346
Ahalez *antr. f.* 310
ahijada *s.* (*fam.*) 528; *cf.* *filiata*
ahijado *s.* (*fam.*) 128 (*Guillem*), 211 (*Guillem*), 502 (*Pere*), 528, 617 (*Pere Guillem*); *cf.* *filiatus*, *filiolus i fillol*
Ahmed Ibn Al-Makkari *antr. m.* (*historiador àrab*) 30
Ahmer el Moaferi, *Mohammed ben Abdallah ben Abi* *vid.* *Mohammed ben Abdallah ben Abi Ahmer el Moaferi*
aiacencia *s.*; **aiacencias** 116, 183
aiadinus *adj.* (*econ.*); **aiadinos** 672 (*moabitinos* – / *morabatinos* –), 675 (*morabatinos* –); **aidinos** (*morabatinos* –) 672, 675; **ajadinos** (*morabatinos* –) 672
Aialbert, *Sendre* *vid.* *Sendre Aialbert*
Aianricus *antr. m.* (*rei de França*) 537; *cf.* *Henricus*
Aianricus Medicus *antr. m.* 559
aiar *adj.* (*econ.*); **aiars** 673 (*morabatinos* –)
Aicardus Iterii *antr. m.*; **Aicardi Iterii** 553
Aicio *antr. m.* 373
Aicio, *Amalrich* *vid.* *Amalrich Aicio*
Aicmons *top.*; **Aicmonte** 651; *cf.* *Aicmonte*
Aicmonte *top.* 651; *cf.* *Aicmons*
Aidinschik *top.* 46; *cf.* *Arcton*², *Cyzicus i Temaschlik*
aidinus *vid.* *aiadinus*
Aigalade L' *vid.* *L'Aigalade*
Aigalades, *Les* *vid.* *Les Aigalades*
Aigofredus *antr. m.* 534

- Aigualada** *top.* (*vila, a la prov. de Barcelona*) 149, 150; *cf.* Igualada²
- Aiguelaye, L' *vid.* L'Aiguelaye
- Aimericus** *antr. m.* (*proc. de nom germ.*) 544; *cf.* Aymerich¹ i Eymerich¹
- Aimeruds** *antr. f.* 407
- Aiminilde** *antr. f.* 536
- Aix** *top.* 129
- aixata** *s.* 618; *cf.* azada, exada i exadó
- Aizón** *antr. m.* (*got*) 179, 273, 276, 280
- ajadinus** *vid.* aiadinus
- Ajenricus** *antr. m.* (*rei de França*); **Ajenrico** 537; *cf.* Henricus
- ajo** *s.* (*alim.*); **ajos** 574
- Ajuda, Deus *vid.* Deus Ajuda
- Akilio** *top.* (*lomba*); **Akilione** 67
- Al-Makkari, Ahmed Ibn *vid.* Ahmed Ibn Al-Makkari
- Al-Mansur** *antr. m.* (*primer ministre i tutor de Hixem II*) 277; *cf.* Almanzor i Mohammed ben Abdallah ben Abi Ahmer el Moaferi
- Alabern** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 546, 547 *cf.* Alavern
- Alaman**¹ *antr. m.* (*nom germ.*) 541; *cf.* Alemany
- Alaman**² *antr. m.* 550; *cf.* Geribertus²
- Alamannus Altamirus** *antr.* 545; *cf.* Altamira i Altimira
- Alamany** *antr. m.* 374
- Alamany de Cervelló** *antr. m.* 366, 415, 423, 424; *cf.* Alamany Huch
- Alamany de Lano** *antr. m.* 501
- Alamany Huch** *antr. m.* 371, 423; *cf.* Alamany de Cervelló
- Alamany, Guerau *vid.* Guerau Alamany
- alano** *s.* (*gent.*); **alanos** 33; *cf.* catalán, godo² i gotholano
- Alaó** *top.* (*monestir*) 583
- Alarabi, Ben *vid.* Ben Alarabi
- Alaricus**¹ *antr. m.* (*comte*); **Alarico** 28
- Alaricus**² *antr.* (*nom germ.*) 544; *cf.* Alrich¹
- Alaricus**³ *antr. m.* (*proc. de nom germ.*) 544; *cf.* Alrich¹
- Alarigo** *top.* (*serra, al terme de Tagamanent, al comtat d'Osona*) 18
- Alarona** *top.* (*ciutat*) 255, 478; *cf.* Mataró³
- Alás**¹ *top.* 97, 288, 407
- Alás**² *top.* (*pla, al comtat d'Urgell*) 230
- Alás, San Esteban de *vid.* San Esteban de Alás
- Alás, Sant Esteve de *vid.* Sant Esteve de Alás
- Alastrus** *top.* (*estret, terme del castell de Calders, al Penedès*); **Alastro** 101
- alaudes** *s.* 17, 507; **alaudem** 147, 403
- Alavern** *antr. m.* (*nom germ.*) 547; *cf.* Alabern
- Alba**¹ *antr.* (*cognom*) 566
- Alba**² *top.* (*a la vall de Ribes*) 142
- Alba**³ *top.* (*laccuna*) 146
- Alba**⁴ *top.* (*'petra', a la parròquia de Santa Eugènia, al comtat d'Osona*) 229
- Alba**⁵ *top.* (*roca, al castell de Cervelló*) 229
- Alba**⁶ *top.* (*roca, al terme del castell i la vila de Cabra*) 229
- Alba, Agua *vid.* Agua Alba
- Alba, Aqua *vid.* Aqua Alba
- Alba, Fossa *vid.* Fossa Alba
- Alba, Lacuna *vid.* Lacuna Alba
- Alba, Petra *vid.* Petra Alba
- Alba, Sanctus Vincentius de Aqua *vid.* Sanctus Vincentius de Aqua Alba
- Alba, Turris *vid.* Turris Alba
- Alba, Villa *vid.* Villa Alba
- albacea** *s.* 422, 429, 431; **albaceas** 421, 440, 505, 607, 608, 609, 610, 646, 662, 684, 687; *cf.* distributor, helemosinarius, manumissor i tutor¹
- Albacete** *top.* 153
- Albae, Petrae *vid.* Petrae Albae
- albalá** *s.* 688, 689, 691, 692, 693
- Albaniana** *top.* 109
- Albañá** *top.* 9
- Albañá, Sant Pere y Sant Pau de *vid.* Sant Pere y Sant Pau de Albañá
- Albañá, Santa María de *vid.* Santa María de Albañá
- Albareda**¹ *antr.* (*cognom*) 566
- Albareda**² *top.* (*'collis', al terme de Solsona*) 95
- Albareda**³ *top.* (*torrent*) 166
- Albarich**¹ *antr. m.* (*nom germ.*) 544; *cf.* Alberich
- Albarich**² *top.* (*serralada*) 408
- Albaricus** *antr. m.* (*proc. de nom germ.*) 544; *cf.* Alberich
- Albarus, Odo *vid.* Odo Albarus
- albat** *s.*; **albats** 383; *cf.* párvulo
- albatum, Judicium Dei per *vid.* Judicium Dei per albatum
- albatus** *s.*; **albatum** 381, 383
- albellana** *s.* (*top.*); **albellanas** 49
- Albengerra, Sant Martí de *vid.* Sant Martí de Albengerra
- Alberels, Guardiola de *vid.* Guardiola de Alberels
- alberga**¹ *s.* (*dret*); **albergam** 699
- alberga**² *s.* (*dret*) 515; **albergas** 129, 401, 402, 403, 425, 513, 515, 699; *cf.* freda, mansionaticus, parata², pausa i posada
- albergar** *v.*; **alberga** 515; **albergados** 357; **albergaria** 357, 358; **albergarian** 358; **albergaron** 570, 691; **albergó** 574
- albergare** *v.*; **alberget** 357
- albergaria** *s.* 685
- albergue** *s.* 351, 357, 358, 515, 685, 686; **albergues** 686
- Alberich** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 544; *cf.* Albarich, Albaricus i Albericus
- Albericus** *antr.* (*proc. de nom germ.*); **Alberico** 544; *cf.* Alberich
- Albert** *antr. m.* 281
- Albert, Pere *vid.* Pere Albert
- Albertí** *antr. m.* (*jutge*) 383
- Albi**¹ *top.* (*al comtat de Cerdanya*) 5
- Albi**² *top.* (*'terrarii', a prop de Sants*); **Albos** 320
- Albi, Cheri *vid.* Cheri Albi
- Albi, Keri *vid.* Keri Albi
- Albi, Villa *vid.* Villa Albi
- Albini, <Estrader> de Villa *vid.* <Estrader> de Villa Albini
- Albini, Villa *vid.* Villa Albini
- Albiniana** *top.* (*vallis*) 9
- Albinus** *top.* 9
- Albiñana**¹ *top.* (*castell*) 72, 144, 145, 201, 289, 309, 501, 508, 510
- Albiñana**² *top.* (*kastrum*) 309
- Albiñana**³ *top.* (*quadra*) 72
- Albiñana**⁴ *top.* (*terme*) 280
- Albio** *top.* (*castell*) 630, 680
- Albionensis** *adj.* (*pagus, in comitatu Atensi*); **Albionense** 197

- Albius** *top.*; **Albio** 186
Alboquers, Sant Cugat de *vid.* Sant Cugat de Alboquers
albus *adj.*; **albo** 229, 633 (*uino* –); **alba** 118, 615; *cf.* blanco
Albus¹ *top.* 217, 228
Albus² *top.* (*a la vall d'Andorra*); **Albo** 229
Albus³ *top.* (*querus*); **Albo** 229
Alça Perna *top.* (*lloc*) 233
alcadena *s.*; **alcadenas** 603, 606; **alchadenam** 606
Alcaid de Burriana *antr.* *m.* 689, 698; *cf.* Alcauid de Buriana i Alchaut de Buriana
Alcalá *top.* (*a prop de Sant Boi de Llobregat*) 238; *cf.* Coley, Pug Dalchala i Puig de Alcalá
Alcalá *top.* (*vila, al comtat de Barcelona*) 146; *cf.* Sant Boy de Llobregat³ i Alcale
Alcalá, Puig de *vid.* Puig de Alcalá
Alcale *top.* (*'uilla', al comtat de Barcelona*) 238; *cf.* Alcalá i Sant Boy de Llobregat³
Alcale, Sanctus Baudilius de *vid.* Sanctus Baudilius de Alcale
alcarouis *adj.* (*econ.*); **alcaroui** (*uncias de auro* –) 666; *cf.* almanzoris, almeçdis, amoris, ceptis, iaharis i jaaris
Alcarrás *top.* (*lloc*) 16, 237
Alcarria *top.* 265
Alcauid de Buriana *antr.* *m.* 689, 692, 693; *cf.* Alcaid de Burriana i Alchaut de Buriana
alchadena *vid.* alcadena
Alcaid Avifilel de Lérída *antr.* *m.* 657
alchantara *s.*; **alchantaram** 514
Alchaut de Buriana *antr.* *m.* 698; *cf.* Alcaid de Burriana i Alcauid de Buriana
alchuba *vid.* alcuba
alchube *abl.* d'alcuba, *cf.* *s. u.*
alcoba *s.* 599
Alcocer *top.* (*vila*) 265
alcub *s.* (*dom., àr.*) 356; *cf.* alcuba, alcubb, cupa i cuppa
alcuba *s.* (*dom.*) 356, 357; **alchube** 357; *cf.* alcub, alcubb, cupa i cuppa
alcubb *s.* (*dom., àr.*) 356; *cf.* alcub, alcuba, cupa i cuppa
Alcwin *antr.* *m.* 530; *cf.* Flaccus²
Aldabert *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 542; *cf.* Adalberaht, Adalbert¹ i Aldebertus
aldea *s.* 7 (*Vilartolí*), 42 (*Entreperes*), 46 (*Livadostro*), 47 (*Puigxervé*), 48 (*La Serra*), 114 (*Vallcarca*), 120 (*Marlant*), 154 (*Freyta*), 155 (*Sauleda*), 158 (*Ollers*), 181 (*Moncalp*), 191 (*Sant Feliu de la Garriga*), 192 (*Ginestar*), 193 (*Falgars d'en Bas*), 194 (*Fonoll*), 197 (*Viladordis*), 199 (*Orsières*), 202 (*Mata*), 211 (*Olzinelles*), 221 (*Alta Riba*), 224 (*Sant Aniol de Finestres / Las Henestrosas*), 230 (*Montroig*), 240 (*Tàpis*), 243 (*Les Gunyoles / Gunyoles*), 246, 247, 250 (*Sala*), 252 (*Palol*), 321 (*Artiga de Lin*), 479 (*Bestracà*), 621; **aldeas** 160, 189 (*Rubió de Dalt, Rubió del Mig i Rubió de Baix*), 210, 248, 474
Aldebertus *antr.* (*proc. de nom germ.*) 542; *cf.* Aldabert
Aldefredus *antr.* *m.* (*comte*); **Aldefredo** 508
Aldegardis *antr.* *f.* (*esposa de Jofre Bastons*) 427, 429
Aldemar *antr.* *m.* (*nom germ.*) 545; *cf.* Alomar
Aldemarus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 545; *cf.* Alomar
Aldena *antr.* *f.* 54
Alderam *antr.* *m.* (*nom germ.*) 541; *cf.* Alerany
Alderamnus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*); **Alderamno** 541; *cf.* Alerany
Alderic *antr.* *m.* (*nom germ.*) 544; *cf.* Aldrich¹
Aldericus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*); **Alderic** 544; *cf.* Aldrich¹
Aldrich¹ *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 544; *cf.* Alderic, Aldericus i Aldrigus
Aldrich² *antr.* *m.* 664
Aldrigus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*); **Aldrigo** 544; *cf.* Aldrich¹
alegre *adj.* 395
Alegre *antr.* (*cognom*) 562
Alegret *antr.* (*cognom*) 562
aleison *s.* 591
Aleix *antr.* (*cognom*) 563
Alejandro III *antr.* *m.* (*papa*) 20
Alela, Sanctus Felix de *vid.* Sanctus Felix de Alela
Alella¹ *top.* (*arenys*) 131
Alella² *top.* (*poble*) 19, 131, 220, 227
Alemania *top.* 179, 335
Alemannus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*); **Alemanno** 541; *cf.* Alemany
Aleman *antr.* (*cognom*) 541; *cf.* Alaman¹ i Alemannus
Aleran *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 541; *cf.* Alerany
Alerandus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 541; *cf.* Alerany
Alerany *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 541; *cf.* Alderam, Alderamnus, Aleran i Alerandus
alere *v.*; **alendum** 174
Alexander Porta Joies *antr.* *m.*; **Alexandro Porta Joies** 551
Alexandre, Libre de *vid.* Libre de Alexandre
Alexandre, Libro de *vid.* Libro de Alexandre
Alexandre, Poema de *vid.* Poema de Alexandre
Alexandrius *antr.* *m.*; **Alexandrio** 531
Alfachim de Tortosa *antr.* *m.* 693
Alfachin *antr.* *m.* 572, 693
Alfama *top.* 265
alfamar *s.* (*tèxtil*) 601; *cf.* alfombra
alfanechus *adj.* (*tèxtil*); **alfanechas** 604 (*pels* –)
Alfaques *top.* 118
alfaquí *s.* 29
Alfaquin *antr.* *m.* 572
alfarería *s.* 563
alfarero *s.* 158, 589; *cf.* gerrer, oller i tupiner
Alfarrás *top.* (*lloc*) 16, 237
Alfer *top.* (*lloc*) 16, 237
Alfi *top.* 5
Alfocio, Petrus Raimundi de *vid.* Petrus Raimundi de Alfocio
alfombra *s.* (*tèxtil*) 601; *cf.* alfamar
alfondac *s.* (*àr.*) 686
alfondag *s.*; **alfondags** 686
alfondeca *s.*; **alfondecas** 686
alfondech *s.* 686; **alfondechs** 679, 685, 686; *cf.* fonda
Alfonso¹ *antr.* *m.* 556; *cf.* Pedro²
Alfonso² *antr.* *m.* (*emperador*) 683
Alfonso I de Catalunya, II de Aragón, el Batallador (*comte de Barcelona i rei d'Aragó*) 29, 130, 215, 238, 245, 323, 327,

- 330, 332, 349, 350, 361, 389, 406, 407, 417, 418, 454, 457, 459, 460, 470, 480, 485, 486, 491, 492, 499, 500, 508, 516, 517, 520, 576, 607, 612, 614, 624, 641, 642, 644, 649, 650, 651, 652, 654, 660, 663, 673, 683, 686
- Alfonso III** *antr. m.* 166
- Alfou, Sant Julià de *vid.* Sant Julià de Alfou
- alfundicus s.; alfundico** 657, 686
- Algars** *top. (castell, als termes del castell de Miravet)* 131, 330
- Algazet, Peneles de *vid.* Peneles de Algazet
- Algeciras** *top.* 278
- Algerri** *top. (lloc)* 16, 237
- algezira s.** 621
- alguacil s.** 362; *cf.* sayón
- Alguayre** *top. (lloc)* 16, 237
- Alhagib** *antr. m.* 353
- alhama s. (àr.)** 53
- Alhama, Cervera del río *vid.* Cervera del río Alhama
- alhóndiga s.** 657 686
- aliaga s. (top.)** 189; **aliagas** 189; *cf.* argelaga i argilax
- aliagar s. (top.)** 189
- alianza s.** 6, 304, 353, 655; **alianzas** 343, 407
- alicui, Si quis *vid.* Si quis alicui
- alieno solo, Vidua exheredare, si quis filium suum, si quis in *vid.* Vidua exheredare, si quis filium suum, si quis in alieno solo
- alienus adj.; alieno** 244, 613; **alienam** 658
- Aliga** *top. (rocha)* 67
- aliis namque bausiis, De *vid.* De aliis namque bausiis
- alimentaria, Tabula vid. Tabula alimentaria*
- Alins** *top.* 97
- Aliñá** *top. (lloc, a la diòcesi de Seu d'Urgell)* 269; *cf.* Elinná i Helinnianus
- aliquantulum adv.** 382, 590
- Alium namque leg. (usatge)** 458, 461
- aljazena s. (àr.)** 606
- allau s.** 141; *cf.* avalanche i esllaviçada
- almair s. (àr.)** 91; *cf.* médula
- Almansa** *top.* 70
- Almanzor** *antr. m. (primer ministre i tutor de Hixem II)* 30, 273, 274, 277, 278, 280, 480, 496, 505, 583; *cf.* Al-Mansur i Mohammed ben Abdallah ben Abi Ahmer el Moaferi
- almanzoris adj. (econ.); almanzori** 666; *cf.* alcarouis, almeçdis, amoris, ceptis, iaharis i jaaris
- almanzuris adj. (econ., uncias –)** 659, 666
- Almaria** *top.; Almarie* 357
- Almaricus** *antr. m. (proc. de nom germ.),* 544; *cf.* Aymerich¹ i Eymerich¹
- almatrac s. (tèxtil)** 602; *cf.* colchón
- almatrah s. (tèxtil, àr.)** 602; *cf.* colchón
- almatraphius s. (tèxtil)** 601, 602; **almatraphios** 602; *cf.* colchón
- almatrazt s. (tèxtil)** 601, 602; *cf.* colchón
- almeár s.** 91; *cf.* médula
- almear s. (gall. i llomb.)** 91; *cf.* médula
- almeçdis adj. (econ.)** 666; *cf.* alcarouis, almanzoris, amoris, ceptis, iaharis i jaaris
- Almeda** *antr. (cognom)* 210; *cf.* Olmeda
- almena s.; almenas** 43
- Almera** *antr. (cognom)* 566
- Almería** *top.* 161, 357, 410, 655
- almiar s. 91; almiar** 91; *cf.* belarmeta, lastameta i médula
- almiár s. 91; cf.** médula
- Almirall** *antr. (cognom)* 564
- almirez s. (dom.)** 588; *cf.* mortero
- almoçalla s. (tèxtil)** 601
- almoçallâ s. (tèxtil, àr.)** 601
- almocela s. (tèxtil)** 600, 601; **almocelas** 601
- almocelia s. (tèxtil),** 600; **almoceliam** 601
- almoçella s. (tèxtil)** 601
- almocella s. (tèxtil, port.)** 600, 601
- Almodis¹** *antr. f. (comitissa)* 360, 458, 462; **Almodem** 345, 583; **Almondís** 403
- Almodis²** *antr. f. (comtessa de Barcelona, esposa de Ramon Berenguer I)* 26, 34, 36, 90, 158, 185, 189, 205, 209, 304, 308, 310, 311, 318, 326, 327, 342, 345, 347, 348, 353, 354, 358, 360, 364, 366, 388, 389, 392, 401, 402, 403, 407, 408, 409, 412, 414, 415, 417, 418, 419, 420, 422, 423, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 435, 445, 446, 447, 458, 461, 475, 512, 583, 597, 614, 615, 625, 656, 659, 669, 688, 701
- almohada s. (dom.)** 600, 601; **almohadas** 600
- almohade s. (gent.)** 673; **almohades** 673
- Almondís** *vid.* Almodis¹
- almorávides s. (gent.); almoravides** 273, 278, 279, 280, 301, 489, 671, 672; *cf.* Moabita
- Almoztadir** *antr. m.* 304
- almucelia s. (tèxtil); almuceliam** 601
- almuciala s. (tèxtil),** 600; **almucialam** 601
- almucilia s. (tèxtil)** 601
- almucten adj. (econ., uncias de auro –)** 659, 666
- almud s. (mesura)** 625; *cf.* celemin i modio
- almudada s. (agr.)** 219, 439, 615, 625, 628; **almudadas** 431, 629, 685; *cf.* modiatia i mojada
- almuerzo s.** 570, 571; *cf.* prandium
- almuzalia s.** 600, 601
- alna s. (mesura); alnas** 590, 605
- alod** *forma d'alodis, cf. s. u.*
- alodial adj.** 293, 507, 511; **alodiales** 424, 628
- alodio s. (feud.)** 13, 15, 26, 41, 43, 64, 71, 72, 74, 82, 96, 99, 101, 108, 112, 113, 116, 133, 137, 139, 145, 157, 158, 161, 168, 169, 171, 172, 173, 181, 182, 186, 189, 193, 195, 198, 207, 209, 211, 218, 222, 225, 232, 233, 234, 240, 241, 242, 246, 247, 277, 278, 281, 292, 295, 296, 297, 311, 314, 317, 319, 330, 332, 336, 337, 338, 349, 366, 367, 374, 379, 383, 400, 403, 404, 408, 420, 424, 426, 428, 440, 441, 442, 462, 480, 486, 496, 507, 508, 511, 512, 516, 569, 598, 611, 616, 629, 630, 639, 642, 643, 649, 656, 665, 674, 676, 683; **alodios** 18, 32, 77, 93, 155, 210, 211, 251, 293, 294, 336, 379, 407, 408, 426, 430, 432, 456, 478, 490, 505, 511, 664; *cf.* dominatio, hereditas i proprietat
- alodis s. (feud.); alod** 624; **alode** 317, 320; **alodem** 149, 317,

- 337; **alodes** 317, 686; **alodia** 294, 456; **alodio** 121, 178, 319, 570; **alodium** 9 (– *Orti Saviniani*), 180 (– *de Monte Calvo*); **alodum** 286
- Alomar** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 544, 545; *cf.* Aldemar, Aldemarus, Eldemarus, Ellemarus *i* Ollomar
- Alovi** *antr.* *m.* 199
- Alp** *top.* 294; *cf.* Villa Albi
- Alpes** *top.* (*serralada*) 66, 78, 150, 182, 203, 218, 225, 588, 698
- Alpes Marítims** *top.* 165, 224
- Alpes, Altos- *vid.* Altos-Alpes
- Alpes, Bajos- *vid.* Bajos-Alpes
- Alrich**¹ *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 544; *cf.* Alaricus² *i* Alaricus³
- Alrich**² *antr.* *m.* (*comte*) 468
- alsberg** *s.* 351, 625; *cf.* alspergus, ausberg *i* garnimentum
- alspergus** *s.*; **alspergos** 676; *cf.* alsberg
- Alt Empurdà** *top.* 611
- Alt, Puig *vid.* Puig Alt
- Alta** *top.* (*'penna', llindar del castell d'Orcau, al Pallars*) 221
- Alta Italia** *top.* 6, 12, 13, 14, 266, 267, 268
- Alta Riba** *top.* (*castell, al partit de Cervera, a la prov. de Lleida*) 221
- Alta, Berenguer de Vila *vid.* Berenguer de Vila Alta
- Alta, Guillém de Vila *vid.* Guillém de Vila Alta
- Alta, Paries *vid.* Paries Alta
- Alta, Penna *vid.* Penna Alta
- Alta, Petra *vid.* Petra Alta
- Alta, Riba *vid.* Riba Alta
- Alta, Ripa *vid.* Ripa Alta
- Alta, Sanctus Clemens de Petra *vid.* Sanctus Clemens de Petra Alta
- Altae, Erae *vid.* Erae Altae
- Altae, Salae *vid.* Salae Altae
- Altafulla**¹ *top.* (*castell*) 209
- Altafulla**² *top.* (*vila*) 52, 90
- Altamira** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 545; *cf.* Alamannus Altamirus, Altimir, Altimira *i* Altimirus
- Altamirus, Alamannus *vid.* Alamannus Altamirus
- altar** *s.* 279, 342, 374, 383, 385, 413, 420, 424, 432, 441, 482, 608; **altares** 441, 505
- altare** *s.* 279, 601
- Altares** *top.* (*megalits, a l'illa de Sardenya*) 236; *cf.* Piedras de los Gigantes, Piedras Fijas, Piedras Fitas, Piedras Hitas *i* Piedras Largas
- Altas, Ribas *vid.* Ribas Altas
- Altavaca** *top.* (*puig, al partit de Boet, a la vall d'Andorra*) 87
- Altemir, Ricart *vid.* Ricart Altemir
- altercacio** *vid.* altercatio
- altercación** *s.* 369
- altercatio** *s.* 371; **altercacio** 369; **altercacionem** 364
- Altimir** *antr.* *m.* (*nom germ.*) 545; *cf.* Altamira *i* Altimira
- Altimira** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 545; *cf.* Alamannus Altamirus, Altimir, Altamira *i* Altimirus
- Altimira, Ricart *vid.* Ricart Altimira
- Altimirus** *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 545; *cf.* Altamira *i* Altimira
- Alto-Garona** *top.* (*depart. fr.*) 15, 44, 185
- Alto-Loira** *top.* (*depart. fr.*) 185
- Altos-Alpes** *top.* 50, 154
- altramuz** *s.*; **altramuces** 672
- Altura, Sant Julià de *vid.* Sant Julià de Altura
- Altus, Penus *vid.* Penus Altus
- alud** *s.* 141; **aludes** 140; *cf.* llavell
- alueus** *s.* (*top.*); **alueo** 112, 138; **alueum** 224 (*Bisaucii*), 657; **alveum** 318
- alumbrado** *s.* 592
- alus** *s.*; **alos** 574
- alveus** *vid.* alueus
- Alzagib** *antr.* *m.* (*rex*) 390, 396
- alzina** *s.* (*top.*) 211; *cf.* aulina, cassan, cassanea, cassaña, chassan, elicina, elidina, encina, ilex, ilicina, olzina *i* quercus
- Alzina** *antr.* (*cognom*) 210, 566; *cf.* Olzina¹
- Alzinar, Palau del *vid.* Palau del Alzinar
- Alzinas, Can Magí de las *vid.* Can Magí de las Alzinas
- Amad Bofil** *antr.* *m.* 554
- amagare** *v.*; **amagabo** 348
- Amala** *antr.* *m.* (*nom germ.*) 547; *cf.* Amell¹
- Amalaricus** *antr.* *m.* (*nom germ.*) 539, 544; *cf.* Aymerich¹, Eymenrich¹, Malrique *i* Manrique
- Amalbertus** *antr.* *m.* 534
- Amalfi** *top.* 328
- Amalfredus** *top.* (*'pugus', al terme de Tagamanent, al comtat d'Osona*); **Amalfredo** 19
- Amallanil** *top.* (*castell*) 39
- Amalreiks** *antr.* *m.* (*nom gòtic*) 262
- Amalrich**¹ *antr.* *m.* 90
- Amalrich**² *antr.* *m.* (*presbíter*) 633, 685
- Amalrich Aicio** *antr.* *m.* 374
- Amalrich, Guillém *vid.* Guillém Amalrich
- Amalricus** *antr.* (*proc. de nom germ.*) 544; *cf.* Aymerich¹ *i* Eymenrich¹
- Amaltrud**¹ *antr.* *f.* (*esposa de Bermon Sinofre*) 288
- Amaltrud**² *antr.* *f.* (*esposa de Bofill*) 314
- Amaltrut** *antr.* *f.* (*esposa de Ramon Sinofre*) 311
- Amaneu, Wilelm *vid.* Wilelm Amaneu
- amanuense** *s.* 236, 438, 439; **amanuenses** 579, 582; *cf.* glosador
- Amar** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 544, 545; *cf.* Ademar¹, Ademar², Ademares, Ademaro, Aemar, Amarius, Athalmar, Azemar, Azmar, Aznar, Naemar de Mosset, Poncius Ademarii, Poncius Ademarii *i* Raimundus Azemari
- Amargós** *antr.* (*cognom*) 562
- Amarius** *antr.* *m.* (*pocedent de nom germ.*); **Amario** 545; *cf.* Ademar¹, Amar, Aymar *i* Azemar
- Amarus, Campus *vid.* Campus Amarus
- Amat**¹ *antr.* (*cognom*) 532; *cf.* Amatus¹, Deodatus², Deusde², Deusdedit¹, Teodoro *i* Teodosio
- Amat**² *antr.* *m.* 314, 366, 370, 378, 443
- Amat de Claramunt, Bernat *vid.* Bernat Amat de Claramunt
- Amat de Rubí, Bernat *vid.* Bernat Amat de Rubí
- Amat Eneas** *antr.* *m.* 415, 425; *cf.* Eneas²
- Amat Trasver** *antr.* *m.* 446
- Amat Uldrich** *antr.* *m.* 384
- Amat, Bernat *vid.* Bernat Amat
- Amat, Johan *vid.* Johan Amat

Amat, Pere *vid.* Pere Amat
 Amati de Monte Sereno, Bernardus
vid. Bernardus Amati de Monte
 Sereno
 Amati, Villa *vid.* Villa Amati
Amatus¹ *antr.* *m.* 532; *cf.*
 Amat¹, Deodatus², Deusde²,
 Deusdedit¹, Teodoro i Teodosio
Amatus² *antr.* *m.* (*uicecomes*
Gerundensis); **Amato** 431
 Amatus de Rio Rubio, Bernardus
vid. Bernardus Amatus de Rio
 Rubio
Amaya (*mit.*) 31
 Ambas Aquas, Inter *vid.* Inter
 Ambas Aquas
Ambiledus *top.* (*uicecomes uetulus*
de); **Ambiledo** 412 (*Aton*)
Ambrós *antr.* (*cognom*) 563
Ambrosii in Lucam, Expositum
obtinum Beati vid. Expositum
obtinum Beati Ambrosii in
Lucam
Amé *antr.* *m.* (*comte de Ginebra*)
 88
Amelia *antr.* *f.* (*comtessa, esposa*
del comte Bernat de la Marca
del Llemosí) 418; **Amelie** 345
Amélie-les-Bains *top.* 102
Amelius *antr.* *m.* (*proc. de nom*
germ.) 547; *cf.* Amell¹
Amell¹ *antr.* (*cognom, proc. de*
nom germ.) 546, 547; *cf.* Amala
i Amelius
Amell² *antr.* *m.* (*abat de Sant*
Sadurní de Tabèrnoles) 313
amenare *v.*; **amenauint** 690
Amenla *top.* 680
Amer *antr.* (*cognom*) 565
 Amer, Sant Climent de *vid.* Sant
 Climent de Amer
 Amer, Santa Maria de *vid.* Santa
 Maria de Amer
Americus¹ *antr.* *m.* 580
Americus² *antr.* *m.* (*proc. de*
nom germ.); **Americo** 544; *cf.*
 Aymerich¹ i Eymerich¹
Ametlla del Vallés *top.* (*vila*) 166
Amicavesir *top.* (*poble*) 237;
cf. Cabasés, Vallclara i Vallis
 Clara
Amich *antr.* (*cognom*) 562
Amigó *antr.* (*cognom*) 562
Amigona *top.* (*muntanya*) 13
Amiguet *antr.* (*cognom*) 562
 Amine, Castell *vid.* Castell
 Amine
amistad *s.* 562

Ammiano Marcelino *antr.* *m.*
 (*historiador*) 285
amnis *s.* (*top.*); **amnem** 46, 125
 (*Bissocium*), 126 (*Bissocium*)
amojonamiento *s.* (*top.*) 613, 622
amojonar *v.* (*top.*) 623;
amojonada 623; *cf.* fixuriare
Amor, Breviari d' vid. Breviari
d'Amor
amoris *adj.* (*econ.*) 663 (*mancu-*
sos de auro -), 668 (*mone-*
te - / mancosos de auro -); *cf.*
 alcarouis, almanzoris, almeçdis,
 ceptis, iaharis i jaaris
Amorós *antr.* (*cognom*) 562
amplitudo *s.*; **amplitudine** 624
amplum *s.*; **amplo** 624
ampriu *s.* 507, 508, 509; *cf.*
 servey
ampulla *s.* (*dom.*) 591; **ampullas**
 589, 591; *cf.* redoma
Ampurdán *top.* 161
Ampurias *top.* 33, 34
An *top.* (*vall*) 39
Anabiensis *top.* (*vall, al comtat*
de Pallars); **Anabiense** 83; *cf.*
 Áneu
Anal [sic] Mir de Subirats *antr.*
m. 557
anap *s.* (*dom.*) 591, 597; **anaps**
 589, 610; *cf.* anaphus, anappus,
 enap, hanap, hnapf i nappus
anaphus *s.* (*dom.*) 591; **anaphos**
 589, 591; *cf.* anap, anappus,
 cupa, enap, hanap, hnapf,
 nappus i sciphus
anappus *s.* (*dom.*); **anappo**
 591; **anappum** 591; *cf.* anap,
 anaphus, enap, hanap, hnapf i
 nappus
anar *v.*; **anaua** 416, 689, 690, 691,
 692, 693, 694, 698; **anauant**
 689, 690, 691, 693, 694
anatema *s.* 412
Anaugia *top.* 5
Anaveles *top.* 685
Ancelle *top.* 50
ancha *s.*; **ancham** 696; *cf.* cuxa i
 muslo
Ancils *top.* (*a la vall de Benasc*)
 51
Ancosa *top.* (*plana*) 65
Andalucía *top.* 262, 674
Andermatt *s.* (*top.*) 199; *cf.*
 orsera
Andorra¹ *top.* 11, 68, 87, 90, 98,
 122, 185, 224, 229, 594, 698
Andorra² *top.* (*a l'Urgell*) 5

Andorra³ *top.* (*principat*) 54, 96
Andorra⁴ *top.* (*uallis*) 698
Andraldus *antr.* (*presbíter*) 318
Andreas *antr.* *m.* (*'abbas', de Sant*
Cugat del Vallès); **Andream**
 347
Andreu¹ *antr.* (*cognom*) 563
Andreu² *antr.* *m.* (*abat de Sant*
Cugat del Vallès) 310, 392,
 399, 501, 508
Andreu Bellit *antr.* *m.* 314
Andrias *antr.* *m.* 531
âne *s.* (*fr.*) 72
anech *s.* 322
 Anella, Pla de *vid.* Pla de Anella
anet *s.* 322
Áneu *top.* (*vall, al comtat de*
Pallars) 83; *cf.* Anabiensis
anfiteatre *s.* 81
anfiteatro *s.* 37, 45, 67, 78, 81,
 136, 137, 200, 224, 258, 259,
 263, 264, 265, 266, 268;
anfiteatros 266
ánfora *s.*; **ánforas** 645
Angarig *antr.* *m.* (*rei de França*)
 537; *cf.* Henricus
Angel *top.* (*plaça, a la ciutat de*
Barcelona) 308, 502, 638, 640,
 647
 Angel Despuig, Juan *vid.* Juan
 Angel Despuig
Angera *top.* (*torrens*) 133
Anglarill *top.* 234, 681
Angleria *top.* 687
Anglerola *top.* 417
 Anglerola, Arnau Berenguer
 de *vid.* Arnau Berenguer de
 Anglerola
 Anglerola, Bernat de *vid.* Bernat de
 Anglerola
Angostura *top.* (*a prop de la serra*
de Santicar) 99
Angoustinus *top.* (*congost, al*
depart. del Gard); **Angoustino**
 99
Anguera¹ *top.* 99, 100
Anguera² *top.* (*plana, a la*
Quadra d'Ollers, al comtat de
Barcelona) 100, 101, 133
Anguera³ *top.* (*puig, 'in ipsa*
marcha extrema', al comtat de
Barcelona) 26, 99, 133, 137,
 158, 182, 242, 282, 326
Anguera⁴ *top.* (*'torrens' / torrent*)
 99, 100, 133, 158
Angulariola *top.* (*castell*) 123,
 173
Angulos *top.* 181

- Angustiae** *top.* 99
angustum *s. (top.)* 100; *cf.* *congestus*
Aniano *top. (abat de)* 148
 Aniano, Benito de *vid.* Benito de Aniano
 Aniano, San Benito de *vid.* San Benito de Aniano
 Anibal, Afrau d' *vid.* Afrau d'Anibal
anillo *s.* 512; **anillos** 524
anima *s.* 611; **animabus** 632; **animarum** 502, 503; **animas** 502; **anime** 502, 612
Anima de les bosses de Insiculacions 547
animal *s.* 58, 61, 95, 552, 696, 700; **animales** 58, 61, 71, 173, 200, 263, 321, 386, 454, 509, 514, 516, 530, 565, 566, 573, 593, 594, 595, 603, 613, 615, 616, 676, 695, 696, 698
Ánimas *top. (puig, a prop de Caldes de Malavella, a la prov. de Girona)* 53; *cf.* *Malavella*
aniuersarium *s.* 612
aniversario *s.*; **aniversarios** 612
Anjou *top.* 336
Anlo *antr. f.* 549; *cf.* *Druda*¹
Anna *antr. f.* 77, 96
Annales, Einhardi *vid.* Einhardi *Annales*
 Anneo Séneca, Lucio *vid.* Lucio Anneo Séneca
Annibal *antr. m.*; **Annibale** 139
annona *s.* 625; **annone** 648
annosus *adj.*; **annosa** 375
annuatim *adv.* 485, 517, 598
annulus *s.*; **annuli** 512
Anónimo Astrónomo (*autor de la Vita Hludovici Imperatoris*) 274, 275
Anónimo de Rávena 25
Ansald *antr. m.* 440
Ansolf *antr. m.* 468
Ansolf Juliá *antr. m.* 518
Ansovell *top. (vila)* 233
Ansulfus¹ *antr. m.* 550; *cf.* *Marchuzius*
Ansulfus² *antr. m. (sobrenom);* **Ansulfo** 550
 Antecessor, Juliano *vid.* Juliano Antecessor
antica¹ *s. (part del cel, segons Varró)* 219; *cf.* *dextra, merities, postica i sinistra*
antica² *s. (top.)* 217, 219; **antiqua** 219; **antiquam** 219
 Antica, Arnau Geribert de *vid.* Arnau Geribert de Antica
Antich *antr. (cognom)* 562
antífona *s.*; **antifonas** 584
antifonarium *s.*; **antifonarii** 584; **antifonario** 583, 584
 Antiga, Santa María *vid.* Santa María Antiga
 Antiga, Tonna *vid.* Tonna Antiga
 Antiguas, Paredes *vid.* Paredes Antiguas
Antigüedades, Libro de *vid.* *Libro de Antigüedades*
Antiguo Testamento 532
 antiguo, Digesto *vid.* Digesto antiguo
antiqua *vid.* *antica*²
Antiqua *top. ('karraria', a la parròquia de Sant Andreu de Palomar)* 679
 Antiqua, Sancta Maria *vid.* Sancta Maria Antiqua
 Antiqua, Sancta Maria de *vid.* Sancta Maria de Antiqua
 Antiquae, Parietes *vid.* Parietes Antiquae
 Antiqui, Archi *vid.* Archi Antiqui
Antoni Rull *antr. m.* 546; *cf.* *Ragull, Rahull*¹ i *Rull*
Antoninos *antr. (dinastia d'emperadors)* 267
antuxar *s.* 634
Anyell *antr. (cognom)* 565
aparatus *vid.* *apparatus*
apear *v.* 622; *cf.* *pediare i pes*¹
apendio *s. (top.)* 13, 19 (*Sant Iscle / Clarà*), 40 (*Sant Vicenç de Prats*), 41 (*Sant Tirs*), 96 (*Sant Iscle*), 97 (*Alàs*), 138 (*Sant Esteve d'Alàs*), 173 (*Sant Tirs*), 189 (*Sant Llorenç*), 212 (*Sant Esteve d'Alàs*), 215 (*Peguera*), 228 (*Gurb*)
apendicium *s. (top.);* **apendio** 66 (*Sancta Pelagia*), 68 (*Sant Just*), 101 (*Minorisa*), 119 (*Castro Ribelles*), 213 (*Petra*), 222 (*Sant Romà*)
apeo *s.* 613, 622; *cf.* *pediare i pes*¹
aper *s.* 127, 618; *cf.* *apero i apetrus*
apero *s.*; **aperos** 324, 613, 618
apetrus *s.*; **apetro** 618, **apetros** 618; *cf.* *aper i apero*
 Apiano, Guillelmus de *vid.* Guillelmus de Apiano
Apiaria *top. (castrum)* 52; *cf.* *apiarium, Apiera i Piera*
apiarium *s. (zool.)* 52; *cf.* *abellarium i colmenar*
Apiera *top. (vila, a prop d'Igualada)* 52, 624; *cf.* *Apiaria, apiarium i Piera*
 Apiera, Sancta Maria de *vid.* Sancta Maria de Apiera
apis *s.* 52
apoderarse *v.* 302, 509, 519, 565; **se apoderaron** 274, 277; **se apoderó** 375, 390, 424; **se había apoderado** 417
apodo *s.* 128; **apodos** 231, 529, 549, 550, 562; *cf.* *sobrenombre*
aporcar *v.* 173; *cf.* *porca i porcaria*²
apóstol *s.* 374 (*Sant Pau / Sant Pere*), 432 (*Sant Tomàs / Sant Jaume*), 440 (*Sant Pau*), 441 (*Sant Jaume*), 687 (*Sant Pere*); **apóstoles** 106 (*Sant Pere i Sant Pau*), 525, 688 (*Sant Pere i Sant Pau*)
apostole *abl. d'apostolus, cf. s. u.*
 Apostólica, Santa Sede *vid.* Santa Sede Apostólica
apostolus *s.*; **apostoli** (*Sancti Petri*), 520, 687; **apostolis** (*Sancti Petri et Pauli*), 688; **apostolorum** 506; **apostole** (*Sancto Iacobo*) 687
 Apostolus, Sanctus Petrus *vid.* Sanctus Petrus Apostolus
apparatus *s.* 655-656; **aparatuum** 646; **apparatu** 358
apprehendere *v.* 509; **apprehendam** 447; **apprehendebant** 402; **apprehendero** 701; **apprehendit** 179
apprehensio *s.*; **apprehensionem** 149; **apprehensionibus** 510; *cf.* *aprisio*
apprisio *vid.* *aprisio*
apreciare *v.*; **apreciatum** 498
aprecio *s.* 436
apprehender *v.*; **hubiese** **apprehendido** 504
apprehendere *vid.* *apprehendere*
apprehensio *vid.* *apprehensio*
aprendiz *s.* 646; **aprendices** 646
aprendizaje *s.* 635, 645
aprisiador *s.* 378
aprisio *s.* 507, 509, 510, 511; **aprisione** 315; **aprisionem** 372, 510; **aprisionibus** 509, 510; **aprisionis** 510; **aprisionem** 315; *cf.* *apprehensio, capcio, perprisio i roturación*

- aprisión** *s.* 247, 316, 372, 373, 375, 377, 378, 510, 511
- aprobación** *s.* 306, 328, 329, 365, 380, 408, 413, 440, 450, 660
- aprobar** *v.*; **aprobada** 328, 371; **aprobadas** 415; **aprobado** 365, 630; **aprobados** 444, 453; **aprobamos** 504; **aprobando** 504; **aprobó** 435, 448, 451
- Apuleyo** *antr. m.* (*autor romà*) 176
- aqua** *s.* 41, 111, 128, 137, 139, 297, 384, 398, 570, 657, 684; **aquam** 92; **aquarum** 128, 160, 186, 244; **aquas** 93, 139; **aque** 149; **aquis** 128, 159 (*caput* –) 168, 244, 508, 509
- Aqua Alba** *top.* 150; *cf.* Aqualba
- Aqua Alba, Sanctus Vincentius de *vid.* Sanctus Vincentius de Aqua Alba
- Aqua Lata** *top.* 149; **Aquam Latam** 149; *cf.* Igualada²
- Aqua Longa** *top.* (*terminium, in ualle de Frauberto*) 199
- aqua mera** *s.*; **aquam meram** 119
- Aqua Mol, Guillém *vid.* Guillém
- Aqua Mol
- Aquaetellus** *top.* 65
- aqual** *s.* (*top.*) 127, 131, 132; *cf.* aygual *i* aygol
- Aqualada**¹ *top.* (*'portus', a Portugal*) 149
- Aqualada**² *top.* (*vila*) 149
- Aqualata**¹ *top.* 149, 185, 683
- Aqualata**² *top.* 149; *cf.* Igualada²
- Aqualata, Sancta Maria de *vid.* Sancta Maria de Aqualata
- Aqualba** *top.* 141; *cf.* Aqua Alba
- Aqualonga**¹ *top.* 149, 199, 680
- Aqualonga**² *top.* (*al Vallès*) 188, 222; *cf.* Valldoreix
- Aqualonga**³ *top.* (*'castellare', al Vallès*) 149
- Aqualonga, Sant Cebrià de *vid.* Sant Cebrià de Aqualonga
- Aqualonga, Sant Ciprià de *vid.* Sant Ciprià de Aqualonga
- Aguas, Den Duas *vid.* Den Duas
- Aguas
- Aguas, Inter Ambas *vid.* Inter Ambas
- Aguas
- Aquae Calidae Dextarag** *top.*; **Aguas Calidas Dextarag** 13
- aquila** *s.* (*top.*) 67, 261; *cf.* àguila
- Aquilaria, Petra *vid.* Petra Aquilaria
- aquilaris** *adj.* (*top.*) 67; **aquilaria** 67; *cf.* aguilar *i* aguilera
- Aquilaris** *top.*; **Aquilare** 67 (*penam*); *cf.* aguilar
- Aquilaris, Mons *vid.* Mons
- Aquilaris
- Aquilarum, Petra *vid.* Petra
- Aquilarum
- Aquilina** *antr. f.* 531
- Aquilo** *top.* (*lindar del castell de Clariana*); **Aquilone** 66
- aquindar** *v.* (*feud.*) 389; *cf.* aquintare, deffidare, defidare, desfidament, desfidar, desfidare, desixire *i* diffidare
- aquintare** *v.* (*feud.*) 389; *cf.* aquindar, deffidare, defidare, desfidament, desfidar, desfidare, desixire *i* diffidare
- aquis, caput *vid.* caput aquis
- Aquisgran** *top.* 276
- Aquitania** *top.* 33, 34, 37, 275
- Aquitania, Pepino II de *vid.* Pepino II de Aquitania
- aquitano** *s.* (*gent.*); **aquitanos** 291
- árabe** *s.* (*gent.*); **árabes** 22, 25, 283, 477
- Arabell** *top.* 157
- Arabell, Sant Esteve de *vid.* Sant Esteve de Arabell
- Arabia** *top.* 46
- Arabita** *top.* (*vila*) 16, 430; *cf.* Rápita
- aracio** *s.*; **aracionis** 511 (*uomerum* – *cultro*)
- arada** *s.* (*agr.*) 618; *cf.* arado
- arado** *s.* (*agr.*) 173, 324, 511, 517, 618; *cf.* arada *i* culter
- Aragal, Pere de *vid.* Pere de Aragall
- Aragal, Sancta Maria de *vid.* Sancta Maria de Aragall
- Aragal, Santa María de *vid.* Santa María de Aragall
- aragalaria** *s.* (*top.*); **aragalarías** 130; *cf.* aragallera *i* argadaria
- aragalius** *s.* (*top.*); **aragalio** 121, 128; **aragalium** 128
- aragall** *s.* (*top.*) 128, 129, 130
- Aragall** *antr.* (*cognom*) 128
- aragallera** *s.* (*top.*); **aragalleras** 130; *cf.* aragalaria *i* argadaria
- aragallum** *s.* (*top.*) 127, 128
- aragarium** *s.* (*top.*) 127, 128; **aragariis** 128
- aragay** *s.* (*top.*) 128
- Aragays** *antr.* (*sobrenom*) 128; *cf.* Pere Navarro
- Aragnon** *top.* (*torrens*) 148
- Arago** *top.* (*regnum*); **Aragonis** 29, 454
- Aragón**¹ *top.* 5, 27, 141, 169, 218, 262, 265, 328, 332, 361, 454, 555, 570, 595
- Aragón**² *top.* (*família reial d'*) 29, 34, 305, 327, 330, 332, 350, 361, 398, 406, 407, 418, 457, 482, 485, 499, 612, 636, 686
- Aragón, el Batallador, Alfonso I de Catalunya, II de *vid.* Alfonso I de Catalunya, II de Aragón, el Batallador
- Aragon, Iohan Ioanic de *vid.* Iohan Ioanic de Aragon
- Aragón, Pedro I de Catalunya, II de *vid.* Pedro I de Catalunya, II de Aragón
- Aragón, Pedro II de *vid.* Pedro II de Aragón
- Aragón, Pere III de *vid.* Pere III de Aragón
- Aragonensis** *s.* (*gent.*); **Aragonensi** 345; **Aragonensium** 29, 362, 417
- aragonès** *s.* (*gent.*); **aragonesos** 570-571, 689, 690, 691, 692, 693; **aragonesos** 692, 693
- aragonés** *s.* (*gent.*); **aragoneses** 29, 418, 570, 689, 690,
- Aragonés** *antr.* (*cognom*) 565
- Aramprunyá** *vid.* Arampruñá¹
- Arampruñá**¹ *top.* (*castell*) 205, 249, 290, 696; **Aramprunyá** 427
- Arampruñá**² *top.* (*terme*) 110
- Arán** *top.* (*vall*) 87, 97, 107, 122, 141, 321
- arancel** *s.* 514
- Aransar** *top.* 5
- Aranser** *top.* 645
- Arapa, Don *vid.* Don Arapa
- arar** *v.* 323, 614; **arsen** 614
- arare** *v.* 127, 321; **arant** 308; **arauert** 127
- Aras** *top.* (*coll, a prop de Camprodon*) 649; *cf.* Areae
- arática** *s.* 321; *cf.* artiga
- arator** *s.*; **aratore** 127
- Aravell, Iouel de *vid.* Iouel de Aravell
- Arbas** *top.* (*a l'Alt Garona*) 44
- arberga** *s.*; **arbergas** 401
- Arbert Berenguer** *antr. m.* 665
- Arbert Bernat** *antr. m.* 354, 391, 431
- Arbert de Campañá** *antr. m.* 331

- Arbert de Lliçà, Pere *vid.* Pere
Arbert de Lliçà
Arbert Frenarii, Bernat *vid.* Bernat
Arbert Frenarii
Arbert Landrich *antr. m.* 597
Arbert Mir *antr. m.* 341
Arbert Ramón *antr. m.* 422, 427
Arbertus Frenarii *antr. m.*; **Arberti Frenarii** 560
Arbertus Mironis *antr. m.* 341
Arbertus Reimundi *antr. m.* 554
arbitraje *s. (jud.)* 370, 380; *cf.* *laudamentum*²
arbitrio *s.*; **arbitrios** 513, 515, 516
árbitro *s.*; **árbitros** 380
Arbocz, Comelar de *vid.* Comelar de Arbocz
árbol *s. (bot.)* 203, 323, 530; **árboles** 11, 54, 92, 124, 184, 186, 187, 191, 201, 202, 203, 205, 206, 209, 210, 239, 321, 367, 512, 566, 618, 619, 620, 623; *cf.* *arbor*
Arbona de Castellnou *antr. f.* 324
arbor *s. (bot.)*; **arbores** 620; **arboribus** 186, 205, 210, 367, 618, 619; *cf.* *árbol*
Arbós *top. (vila)* 652
Arbosich *antr. (cognom)* 566
Arbosser *antr. (cognom)* 566
Arbosset *antr. (cognom)* 566
Arbuciae *top.*; **Arbucias** 73; **Arbucie** 74
arbusto *s. (bot.)* 203; **arbustos** 187, 201, 203, 566
arca *s.* 606 **arcas** 603, 606, 623
Arcabell *top.* 48
Arcambald *antr. m. (nom germ.)* 540; *cf.* *Arquimbau*
Arcangel, Sant Miquel *vid.* Sant Miquel Arcangel
Arcángel, Sant Miquel *vid.* Sant Miquel Arcángel
Arcanova *top.* 293
arcedianato *s.* 367, 370
arcediano *s.* 367 (*Pere*), 369 (*Pere*), 384, 429 (*Bernat*), 505 (*Arnolf*), 587 (*Ramon*)
Arcegal *top. (al comtat de Cerdanya)* 5
archa *s.* 205; **archam** 606; **archas** 606
Archalis¹ *top. (castell)* 64, 92, 190, 222
Archalis² *top. ('kastrum', al comtat de Pallars)* 64
Archalis, Castrum *vid.* Castrum Archalis
Archauel *top. (uilla)* 96
Archauelle *top. (al comtat d'Urgell)* 5
Archi Antiqui *top.*; **Archos Antiquos** 296
Archi Prisci *top.*; **Archis Priscis** 297; **Archos Priscos** 297
Archi Torti *top.*; **Archos Tortos** 296
Archidiaconales *top. (torres)* 308
archiepiscopus *s.* 55, 689 (– *de Sancti Iacobi*), 693 (– *de Sancti Iacobi*)
archilevita *s.* 73 (*Arnau*), 103 (*Ponç*), 241 (*Remon*), 329 (*Pere*), 371 (*Remon*), 373 (*Remon*), 374 (*Remon*), 384 (*Remon*)
Archimbaldus *antr. m. (proc. de nom germ.)* 540; *cf.* *Arquimbau*
Archimball *antr. (proc. de nom germ.)* 540; *cf.* *Arquimbau*
Architectura, *De* *vid.* *De Architectura*
architectus *s.* 559 (*Fedantius*), 636 (*Fedancio*)
Archs, Berenguer de *vid.* Berenguer de Archs
archus *s.*; **archos** 296, 297, 475
Arcís *antr. (cognom)* 559; *cf.* *Narcís*
arco *s.* 107, 136; **arcos** 297
Arcos de los Encantes (*top.*, *a la ciutat de Barcelona*) 656; *cf.* *Pórticos dels Fusters i Voltes dels Fusters*
Arcton¹ *top. (ciutat)* 46
Arcton² *top. (illa)* 46; *cf.* *Aidinschik*, *Cyzicus* *i* *Temaschlik*
Ardèche *top. (depart. fr.)* 15
Ardegarius *antr. m.* 534
Ardena, Costa *vid.* Costa Ardena
Ardencio *antr. m. (clergue)* 633
Ardeval *top. (castell)* 234
Ardida *top. (uilla)* 399
Ardida, Arnallus de Villa *vid.* Arnallus de Villa Ardida
ardilla *s. (zool.)*; **ardillas** 386 (*pellis d'*), 604 (*pellicea de*); *cf.* *eschiról*
ardoise *s. (fr.)* 52; *cf.* *pizarra*
Ardón *antr. m.* 530
area *s. (top.)* 73; *cf.* *era*
Area Mala *top. (altiplà, al bisbat de Vic)* 74, 225; *cf.* *Calm Era Mala i Pla de la Calma*
Areae *top. ('collis', a prop de Camprodon)*; **Arearum** 649; *cf.* *Aras*
aregare *v.* 127
aregus *adj.*; **arega** 127 (*bestia* –); **aregas** 127 (*bestias* –)
Areins *top.* 131
arena¹ *s.* 130, 239, 645; **arenas** 123
arena² *s. (d'un circ i d'un anfiteatre)* 37
Arenae¹ *top. ('riuus', llinar del castell d'Angulariola)*; **Arenarum** 123
Arenae² *top. (uilar)*; **Arenis** 131
arenal *s. (top.)* 68 (*Besòs*), 77, 131, 657; *cf.* *arenium*, *arennum i rambla*¹
arenalis *s. (top.)*; **arenale** 657, 686
Arenariis, Sanctus Martinus de *vid.* Sanctus Martinus de Arenariis
Arenarium *top.* 130; **Arenario** 130
Arenas¹ *antr. (cognom)* 566
Arenas² *top.* 512
areneum *s. (top.)*; **areneo** 680
Areng, Sancta Crux de *vid.* Sancta Crux de Areng
arenium *s. (top.)* 127, 130; **arenio** 131 (*Valle Deç / Elela*), 139 (*Lauandarias*), 650; *cf.* *arenal*, *arennum i rambla*¹
arennum *s. (top.)* 77; **arenno** 131 (*Vercio*); **arennos** 131, 149; *cf.* *arenal*, *arenium i rambla*¹
Arenoso, Santa María in *vid.* Santa María in Arenoso
Arens, Sanctus Saturninus de *vid.* Sancus Saturninus de Arens
areny *s. (top.)* 130, 131 (*Batlleix / Alella / Sant Just Desvern*); **arenys** 130
Areny¹ *top.* 650
Areny² *top. (castell)* 285
Arenys *top.* 131; **Areñs** 131
Arenys de Empurdá *top.* 131
Arenys de Mar *top.* 17, 44, 131, 148, 186, 192, 193, 211, 229, 248
Arenys de Munt *top. (vila, a prop d'Arenys de Mar)* 131; *cf.* Sanctus Martinus de Arenariis
Arenys, Sant Martí de *vid.* Sant Martí de Arenys
Areñs *vid.* Arenys
Ares, Muela de *vid.* Muela de Ares
Aresinda *antr. f.* 535

- Arestothe** *top.* (al comtat de Cerdanya) 5
Arestuy *top.* (al comtat de Pallars) 5
Arezzo *top.* (a Itàlia) 214
arga *s.* 189
argadaria *s.* (*top.*); **argadarias** 130; *cf.* aragalària i aragallera
argall *s.* (*top.*) 128
argallet *s.* (*top.*) 128
argaria *s.* (*top.*) 128
argelaga *s.* (*top.*) 187, 189; *cf.* aliaga i argilax
Argelaga *antr.* (*cognom*) 566
Argelagarius *top.* (a la prov. de Girona); **Argelagario** 190; *cf.* Argelaguer¹
Argelaguer¹ *top.* (a la prov. de Girona) 129, 189; *cf.* Argelagarius
Argelaguer² *top.* (parròquia) 190
Argeleua *antr.* *f.* 550; *cf.* Wisila
Argemí *antr.* (*cognom*, *proc. de nom germ.*) 545; *cf.* Argemir¹, Argemirus i Argimir
Argemir¹ *antr.* (*cognom*, *proc. de nom germ.*) 545; *cf.* Argemí, Argemirus i Argimir
Argemir² *antr.* *m.* 549, 664
Argemirus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*); **Argemiro** 545; *cf.* Argemí i Argemir¹
Argemun *top.* (castell) 419
Argemund *antr.* (*nom germ.*) 546; *cf.* Argimón
argencium *s.* (*econ.*); **argencium** 667, 670; **argencio** 666
Argent *antr.* (*cognom*) 566
argent, d' *vid.* dargent [*sic*]
Argentera *top.* (turó) 106
argenteus¹ *adj.*; **argenteum** 590 (*scipum* –); **argenteo** 664 (*mancuso* –); **argenteam** 660 (*monetam* –); **argentea** 669 (*monete* –); **argenteis** (*anaps* –) 589, 610
argenteus² *s.* (*econ.*, *moneda*); **argenteos** 663, 664
argenti Yspanus, *solidus* *vid.* *solidus argenti* Yspanus
Argentona *top.* 18, 19, 235
Argentona, Sanctus Martinus *de vid.* Sanctus Martinus de Argentona
Argentona, Sant Julià *de vid.* Sant Julià de Argentona
argentum *s.* 660, 667, 668, 669 (*solidos* *de* –); **argenti** 590 ((*s*)*cipum* –), 644 (*meneras* –), 660 (*solidos* –), 663 (*monete* –), 669 (*solidos* –), 670 (*marchas* –), 675 (*marchas*); **argento** (*de / ex de* –) 351 (*sporas de* –), 352 (*sella de* – / *freno de* –), 589 (*uexela de* – / *cuzlars de* –), 610 (*cuzlars de* –), 660 (*moneta de* –), 664 (*pensa de* –), 669 (*exarachellos de* –); *cf.* plata¹
argentum de Espania *s.* (*econ.*) 669 (– *kazmino*)
Argila *antr.* (*cognom*) 566
argilax *s.* (*top.*) 189; *cf.* aliaga i argelaga
Argimir *antr.* (*nom germ.*) 545; *cf.* Argemí i Argemir¹
Argimón *antr.* (*cognom*, *proc. de nom germ.*) 546; *cf.* Argemund
Aria, Aguda de Val *de vid.* Aguda de Val de Aria
Aribau *antr.* *m.* (*vescomte de Cardona*) 420
Aribau, n' *vid.* n' Aribau
Aribertus *antr.* *m.*; **Ariberto** 534
Ariemundus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 546; *cf.* Arimón
aries *s.* (*zool.*); **ariete** 594; **arietis** 594; **arietes** 594, 611; *cf.* carnero
Aries, Palacium *de vid.* Palacium de Aries
Aries, Palatium *de vid.* Palatium de Aries
Arigus *antr.* *m.* 534
Arimany *antr.* (*cognom*, *proc. de nom germ.*) 541, 577; *cf.* Eriman, Erimannus
Eigfredi, Herimand i Salomon Herimandi
Arimany, Salomón *vid.* Salomón
Arimany
Arimatea, José *de vid.* José de Arimatea
Arimón *antr.* (*cognom*, *proc. de nom germ.*) 546; *cf.* Ariemundus i Arimund
Arimund *antr.* (*nom germ.*) 546; *cf.* Arimón
Arinsall *top.* (vall, a Andorra) 96
Ariolf *top.* (*spelunca*) 182
Ariolfus, Vallis *de vid.* Vallis de Ariolfus
Ariomir *antr.* *m.* (*nom gòtic-teutònic*) 545; *cf.* Aromir, Arumí i Oromir
Aristium, Ad Fuscum *vid.* Ad Fuscum
Aristium
Arles *vid.* Arlés²
Arlés¹ *top.* 103, 172, 264
Arlés² *top.* (*monestir rossellonès*) 112, 172, 193, 207, 247, 580;
Arles 364, 685
arma *s.* (*bèl.*) 352; **armas** 27, 28, 274, 284, 299, 302, 303, 325, 326, 328, 329, 330, 332, 351, 352, 386, 463, 495, 564, 644, 692, 693
armada *s.* 301, 655
armadura *s.* (*bèl.*) 330, 351, 352, 451, 625; **armaduras** 329, 330, 351, 352, 676; *cf.* alsberg, ausberg i garnimentum
Armamirus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 546; *cf.* Aymamir, Maymí i Maymir
Armangou *antr.* (*proc. de nom germ.*) 544; *cf.* Armengol¹ i Gou
Armanguer *antr.* (*cognom*, *proc. de nom germ.*) 542; *cf.* Ermenger i Irmingar
armar *v.* (*bèl.*); **armaban** 461; **armada** 355; **armado** 354; **armados** 351, 354; **armó** 655
armelinus *adj.*; **armelinas** 604 (*pelles* –)
Armengaud **III** *antr.* *m.* (*comte d'Urgell*) 343; *cf.* Armengol III el de Barbastro
Armengol¹ *antr.* (*cognom*, *proc. de nom germ.*) 544; *cf.* Armangou, Ermengaldus, Ermingaud, Folch Ermengau, Gou i Hirminigald
Armengol² *antr.* *m.* 556
Armengol³ *antr.* *m.* (*abat de Sant Cugat del Vallès*) 311, 331
Armengol⁴ *antr.* *m.* (*bisbe de Seu d'Urgell*) 73, 181, 212
Armengol⁵ *antr.* *m.* (*clergue*) 385
Armengol⁶ *antr.* *m.* (*comte d'Empúries i de Peralada*) 655
Armengol⁷ *antr.* *m.* (*comte d'Urgell*) 389, 396, 427
Armengol⁸ *antr.* *m.* (*levita*) 384
Armengol⁹ *antr.* *m.* (*sant*) 232
Armengol I de Córdoba o el Cordobés *antr.* *m.* (*comte d'Urgell*) 48, 95, 96, 97, 100, 137, 223, 245, 287, 351, 352
Armengol II el Peregrino *antr.* *m.* (*comte d'Urgell*) 64, 72, 101, 228, 468, 489
Armengol III el de Barbastro *antr.* *m.* (*comte d'Urgell*) 287,

- 304, 353, 580, 651, 667; *cf.* Armengaud III
- Armengol IV de Gerp** *antr. m.* (*comte d'Urgell*) 66, 158, 237, 255, 304, 327, 406, 497, 695
- Armengol V de Mollerusa** *antr. m.* (*comte d'Urgell*) 302, 580
- Armengol VI el de Castilla** *antr. m.* (*comte d'Urgell*) 329, 651
- Armengol VII el de Valencia** *antr. m.* (*comte d'Urgell*) 238, 685
- Armengol de Seu de Urgell** *antr. m.* (*bisbe*) 47
- Armengol Guisat** *antr. m.* 384
- Armengol, Bernat *vid.* Bernat Armengol
- Armengol, Pere *vid.* Pere Armengol
- armenius** *adj.*; **armenium** 604 (*pellicium* –)
- Armentera** *top.* (*pont, llindar del castell de Cabra*) 118
- Arnad, Pere *vid.* Pere Arnad
- Arnal¹** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 539, 540; *cf.* Arnal³, Arnaldus, Arnoald i Arnau¹
- Arnal²** *antr. m.* 86, 146, 197, 207
- Arnal³** *antr. m.* (*proc. de nom germ.*) 540; *cf.* Arnal¹ i Arnau¹
- Arnal Berenguer** *antr. m.* 30
- Arnal Company** *antr. m.* 253
- Arnal de Lupiano, Berenguer *vid.* Berenguer Arnal de Lupiano
- Arnal Guifre** *antr. m.* 596
- Arnal Mir de Tost** *antr. m.* 226, 327
- Arnal Ramón** *antr. m.* 587
- Arnal Ros** *antr. m.* 550
- Arnal Tixidor** *antr. m.* 560, 637
- Arnal, Berenguer *vid.* Berenguer Arnal
- Arnal, Bernardus *vid.* Bernardus Arnal
- Arnal, Guillém *vid.* Guillém Arnal
- Arnal, Pere *vid.* Pere Arnal
- Arnal, Ramón *vid.* Ramón Arnal
- Arnaldeta** *antr. f.* (*esposa de Berenguer*) 380
- Arnaldus** *antr. m.* (*proc. de nom germ.*) 540; *cf.* Arnal¹ i Arnau¹
- Arnaldus Canut** *antr. m.* 550
- A<rnaldus> de Sancti Celedoni, P<etrus> *vid.* P<etrus> A<rnaldus> de Sancti Celedoni
- Arnaldus Doctor** *antr. m.*; **Arnaldi Doctoris** 559
- Arnaldus Petri** *antr. m.*; **Arnaldi Petri** 456
- Arnall** *antr. m.* (*fill de Nabter*) 553
- Arnalleta** *antr. f.* (*filla d'Ermessendis*) 640
- Arnalli, Berengarius *vid.* Berengarius Arnalli
- Arnalli, Bernardus *vid.* Bernardus Arnalli
- Arnalli, Raimundus *vid.* Raimundus Arnalli
- Arnallus** *antr. m.* 396; **Arnalli** 554; **Arnallo** 396, 403
- Arnallus Adalberti** *antr. m.*; **Arnalli Adalberti** 631
- Arnallus Baldovini** *antr. m.*; **Arnalli Baldovini** 547; *cf.* Baldoví
- Arnallus de ipso Pug** *antr. m.* 557
- A<rnallus> de Rared** *antr. m.* 689, 694; *cf.* Arnau de Rared
- Arnallus de Riopullo** *antr. m.* 557
- Arnallus de Valle Mocosa** *antr. m.*; **Arnallo de Valle Mocosa** 556
- Arnallus de Villa Ardida** *antr. m.* 399
- Arnallus Eribaldi** *antr. m.*; **Arnalli Eribaldi** 538; *cf.* <Arnallus> Eriballi
- <Arnallus> **Eriballi** *antr. m.*; <Arnalli> **Eriballi** 538; *cf.* Arnallus Eribaldi
- Arnallus Gilelmi** *antr. m.* 502; **Arnalli Gilelmi** 503; **Arnallo Gilelmi** 502
- Arnallus Girball** *antr. m.*; **Arnalli Girball** 540; *cf.* Girbal i Girbau
- Arnallus Gozfredi** *antr. m.* 344
- Arnallus Laycus** *antr. m.* 552
- Arnallus Mironis** *antr. m.*; **Arnallo Mironis** 390
- Arnallus Riculfi** *antr. m.* 344
- Arnat** *top.* (*'collis', port de muntanya, a la vall de Lavansa, al comtat d'Urgell*) 19
- Arnau¹** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 539, 540; *cf.* Arnal¹, Arnal³, Arnaldus i Arnoald
- Arnau²** *antr. m.* 50, 96, 97, 113, 131, 383, 403, 398, 478, 517
- Arnau³** *antr. m.* (*arxilevita*) 73
- Arnau⁴** *antr. m.* (*bisbe de Vic*) 40
- Arnau⁵** *antr. m.* (*clergue*) 631
- Arnau Adabran** *antr. m.* 518
- Arnau Adalbert** *antr. m.* 631
- Arnau Bastóns** *antr. m.* 427
- Arnau Berenguer** *antr. m.* 329
- Arnau Berenguer de Anglerola** *antr. m.* 624
- Arnau Bernat des Puig** *antr. m.* 331
- Arnau Bosquet** *antr. m.* 314
- Arnau Company** *antr. m.* 13, 21, 228
- Arnau Dalmau** *antr. m.* (*home de Bernat Sinofre*) 342
- Arnau de Bedoz** *antr. m.* 329
- Arnau de Benviure** *antr. m.* (*cavaller*) 350, 457
- Arnau de Caldas** *antr. m.* (*canonge*) 471
- Arnau de Era** *antr. m.* 611
- Arnau de Esponellá, Ramón *vid.* Ramón Arnau de Esponellá
- Arnau de Galidia** *antr. m.* 632
- Arnau de Llers** *antr. m.* 352, 370
- Arnau de Palol** *antr. m.* 427
- Arnau de Puigvert** *antr. m.* 513
- Arnau de Rared** *antr. m.* 689; *cf.* A<rnallus> de Rared
- Arnau de Riba** *antr. m.* 662
- Arnau de Ripoll** *antr. m.* 500
- Arnau de Rocacorba** *antr. m.* 572, 697; *cf.* A<rnau> de Rocha Corba
- A<rnau> de Rocha Corba** *antr. m.* 572; *cf.* Arnau de Rocacorba
- Arnau de Sant Celoni, Pere *vid.* Pere Arnau de Sant Celoni
- Arnau de Vilardida** *antr. m.* 399
- Arnau Eribau** *antr. m.* 586
- Arnau Geribert de Antica** *antr. m.* 219
- Arnau Girbert** *antr. m.* 512
- Arnau Gomar** *antr. m.* 331
- Arnau Gonter** *antr. m.* 480
- Arnau Gual** *antr. m.* 687
- Arnau Guerau** *antr. m.* 420
- Arnau Guifre** *antr. m.* 112, 353
- Arnau Guillém** *antr. m.* 120, 196, 217, 502, 503, 504
- Arnau Guillém de Todela** *antr. m.* 357, 358
- Arnau Mir¹** *antr. m.* 26, 77, 119, 329, 355, 390, 391, 396, 664
- Arnau Mir²** *antr. m.* (*canonge*) 586
- Arnau Mir de Sant Martí** *antr. m.* 415, 426, 427
- Arnau Mir de Tost** *antr. m.* (*vescomte*) 302
- Arnau Miró** *antr. m.* 519
- Arnau Palomer** *antr. m.* 169
- Arnau Pere** *antr. m.* 185, 189, 456

- Arnau Pere de Gurb** *antr. m.* 486
Arnau Ramón *antr. m.* 104
Arnau Remón *antr. m.* 446
Arnau Sanla *antr. m.* 430
Arnau Sinofre *antr. m.* 256, 621
 Arnau Sobracer, Guillelm *vid.* Guillelm Arnau Sobracer
Arnau Traver *antr. m.* 243
Arnau Uzalart *antr. m.* 585
 Arnau, Berenguer *vid.* Berenguer Arnau
 Arnau, Bernat *vid.* Bernat Arnau
 Arnau, Guilabert *vid.* Guilabert Arnau
 Arnau, Guillelm *vid.* Guillelm Arnau
 Arnau, Guisat *vid.* Guisat Arnau
 Arnau, Guitart *vid.* Guitart Arnau
 Arnau, Mir *vid.* Mir Arnau
 Arnau, Pere *vid.* Pere Arnau
 Arnau, Ramón *vid.* Ramón Arnau
 Arnau, Tubau *vid.* Tubau Arnau
Arnefredus *antr. m.*; **Arnefredo** 534
Arnet *antr. (cognom)* 566
Arnoald *antr. m. (nom germ.)* 540; *cf.* Arnal¹ i Arnau¹
Arnobio *antr. m. (autor)* 139
Arnolf *antr. m. (ardiac)* 505
Arnulfo *antr. m.* 336
 Arnulphus, Puius *vid.* Puius Arnulphus
Arnús *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 546, 547; *cf.* Arnustus i Ernust
Arnustus *antr. m. (proc. de nom germ.)*; **Arnusto** 547; *cf.* Arnús
 Aro, Castell d' *vid.* Castell d'Aro
 Aro, Castillo de *vid.* Castillo de Aro
Arolanus Cerchosus *top. (al comtat de Cerdanya)*; **Arolano Cerchoso** 213
Aromir *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 545; *cf.* Ariomir, Arumí, Eremir, Johan Erumir, Oromir, Poncius Oromir i Urumir
Arquer *antr. (cognom)* 564
Arquimbau *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 540; *cf.* Arcambald, Archimbaldus i Archimball
arrabaçament *s. (agr.)* 323; **arrabaça-ments** 313, 317; *cf.* arrabazamentum, artiga, descepmiento, estip i exart
arrabaçar *v. (agr.)* 323; *cf.* descepar
- arrabal** *s.* 476, 479, 647; **arrabales** 474
arrabazamentum *s. (agr.)* 323; *cf.* arrabaçament i descepmiento
Arrahona *top. (castell)* 197, 208, 340, 354, 355, 425, 648, 688; *cf.* Arraona
Arraona *top. (castrum)* 340; *cf.* Arrahona
 arras, constitución de las *vid.* constitución de las arras
arrebatar *v. (béns / terres)* 325, 342, 428, 481; **arrebataban** 28, 284; **arrebataando** 301; **arrebataase** 631
arrezamentum *s.*; **arrezamenta** 587
arriero *s.*; **arrieros** 358, 690; *cf.* ordinario²
Arrocha de Agila *top. (al comtat d'Urgell)* 67
arroyo *s. (top.)* 20 (*Revardit*), 105 (*riera de Bòfia*), 107 (*Taull*), 117, 121 (*riera de Merdança*), 127, 131, 140 (*riera de Pontons*), 147 (*Carença*), 150 (*L'Aiguelaye*), 166 (*riera de Tenes*), 235 (*Pixa Borres / riuunculo de Rumpi Bragas*), 683; **arroyos** 11, 20 (*Matamós, Garrumbert, Comanell i Revardit*), 54, 108, 116, 117, 119, 136, 138, 144, 152, 154, 159
 Arroyuelos, San Pedro de los *vid.* San Pedro de los Arroyuelos
arruinar *v.*; **arruinada** 169, 278; **arruinadas** 308, 309; **arruinados** 310
 ars, gramatica *vid.* gramatica ars
 Ars, Morer de la Font del *vid.* Morer de la Font del Ars
Arsen *antr. f. (esposa d'Arnal)* 207
arsenal *s.* 655, 657; *cf.* darazzana
Arsendis¹ *antr. f. (comtessa, esposa d'Ermengol VI el de Castilla)* 651
Arsendis² *antr. f. (esposa d'Oliver)* 668
Arsendis³ *antr. f. (esposa de Bernat Amat de Claramunt)* 209, 424, 425
Arsendis⁴ *antr. f. (esposa de Guillem Ramon)* 639
Arsendis⁵ *antr. f. (esposa de Ramon Arnal)* 651
Arsendis⁶ *antr. f. (vescomtessa)* 427
- Arsenn** *antr. f. (filla d'Uzalger)* 554
arsina *s. (mal ús)* 519; **arsinas** 518
Artal¹ *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 539, 540; *cf.* Artald, Artaldus i Artau¹
Artal² *antr. m.* 556
Artal³ *antr. m. (bisbe)* 490
Artal⁴ *antr. m. (comte de Pallars)* 107, 227, 356, 391, 392, 396
Artald *antr. m. (nom germ.)* 540; *cf.* Artal¹ i Artau¹
Artaldus *antr. m. (proc. de nom germ.)*; **Artaldo** 540; *cf.* Artal¹ i Artau¹
Artallus *antr. m. (comes)* 391
Artau¹ *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 539, 540; *cf.* Artal¹, Artald i Artaldus
Artau² *antr. m.* 619
arte *s.* 559, 567, 584, 636; **artes** 411, 484, 560, 563, 635, 636, 645
Artedo *top. (vila, al comtat d'Urgell)* 97
Artes *top. ('laguna', a prop del terme de Montanartró, al comtat de Pallars)* 146
Artés *top. (terme municipal, al comtat de Manresa)* 77, 124, 137
Artesa¹ *top. (castell)* 228, 350
Artesa² *top. (terme municipal, a la prov. de Lleida)* 234, 681
Artesa³ *top. (vila)* 228
 Artesa, Ramón de *vid.* Ramón de Artesa
artesano *s.* 636; *cf.* ministerialis i menestral
artica *s. (top.)* 321; **articam** 321
Artica *antr. (cognom basc)* 321
Arties *top. (vila, al partit de Viella)* 321
artifex *s.*; **artificem** 636 (– petre)
artiga *s. (top.)* 321 (*Levigildo / Lenigelli*), 322; **artigas** 313, 317, 321; *cf.* arática, arrabaçament, estip, exart i rotura
Artiga¹ *top. (al partit de Tremp)* 321
Artiga² *top. (a Sant Sebastià)* 321
Artiga de Lin¹ *top. (al partit de Viella, a la Vall d'Aran)* 321
Artiga de Lin² *top. (santuari, al partit de Viella, a la Vall d'Aran)* 321

Artigae de Olorda *top.*; **Artigas de Olorda** 321

artigar v. 321

artigare v. 321

Artiges (*top.*, 'collis', *port de muntanya*, a l'apendiciu' de Sant Llorenç, al comtat d'Osona) 189; *cf.* Enromegadi i Romegads

artigui v. (*basc*) 321

artis, *Constructiones Prisciani gra-matice* *vid.* *Constructiones Prisciani gramatice artis*

Artrudes *antr.* f. 536

arubbá s. (*top.*, *heb.*) 135; *cf.* cadireta, cataracta, catarrhacta, finestra² i ventana

Arúc¹ *antr.* (*cognom*) 438

Arúc² *antr.* m. (*jutge*) 505

Aruindus *antr.* m.; **Aruindo** 533

arulense¹ *adj.* (*abat*) 632 (*Guitart*)

arulense² *adj.* (*monestir*, al Rosselló) 364, 685

Arulensi, *Noticia iudicati pro monasterio* *vid.* *Noticia iudicati pro monasterio Arulensi*

Arumí *antr.* (*cognom*, *proc. de nom germ.*) 545; *cf.* Ariomir, Aromir, Eremir, Johan Erumir, Oromir, Poncius Oromir i Urumir

Arús *antr.* (*cognom*) 438, 555

arx s. 83; *cf.* palaea, Palea-Arx, Pallars¹ i Pallás¹

arzobispo s. 28 (*Pere II, de Pisa*), 32 (*de Reims*), 158 (*Aymerich, de Narbona*), 279 (*Sant Oleguer, de Tarragona*), 329 (*Sant Oleguer, de Tarragona*), 332 (*Bernat, de Saragossa / Gregori, de Tarragona*), 349 (*Berenguer, de Tarragona*), 356 (*Sant Oleguer, de Tarragona*), 357 (*Bernat, de Tarragona*), 410 (*de Tarragona*), 412 (*Guifré, de Narbona*), 445 (*Sant Oleguer, de Tarragona*), 586 (*Sant Oleguer, de Tarragona*), 631 (*Sant Oleguer, de Tarragona*), 686 (*Bernat, de Tarragona*), 689 (*de Santiago*); **arzobispos** 410

asador s. 588

asamblea s. 415, 433

Asamblea de Tolosa (*leg.*) 293, 298

asar v. 588; **asada** 570, 571, 588; **asado** 571

Asbert *antr.* (*cognom*, *proc. de nom germ.*) 542; *cf.* Agisbert, Aucebertus i Esbert

Ascaró¹ *top.* 358, 594, 595

Ascaró² *top.* (*al Conflent*) 644

Ascaró de Conflent *top.* 643

ascendere v. 100; *cf.* conscendere

Ascensio Domini (*festivitat*); **Ascensionis Domini** 598; *cf.* Asunción

Ascensión del Señor (*festivitat*) 598

ase s.; **ases** 49, 51

ase d'Urgell s.; **ases d'Urgell** 51; *cf.* asno de Urgel

Ase, **Esquena d'** *vid.* **Esquena d'Ase**

asentimiento s. 328, 486, 489, 642, 686

Ases *top.* (*coll*, *entre Sant Llorenç Savall i Castellterçol*) 51

asesinar v.; **asesinado** 148 (*comte Ramon Berenguer II*); **asesinados** 308

asesinato s. 408 (*de la comtessa Almodis*) 699 (*del comte Ramon Berenguer II*)

asesor s.; **asesores** 433, 498; *cf.* bonus homo, cónsul, consultor, hombre bueno, perito, probus homo, prohombre i uerus homo

asesorar v. 448; **asesorase** 433

Asfa *top.* (*uilla*) 217

Asia Menor *top.* 46; *cf.* Mysia

Asidona *top.* 477

Asinarius *antr.* m. 531

Asini *top.* (*riu*); **Asinos** 51

Asinorum, **Castrum** *vid.* **Castrum Asinorum**

asinus s. (*zool.*) 51; **asinos** 51, 260, 358; **asinum** 354

Asinus Mortuus *top.* ('collis', *al comtat de Cerdanya*); **Asino Mortuo** 232

Asnetus *top.* (*al comtat de Pallars*); **Asneto** 5

asno s. (*zool.*) 354, 514; **asnos** 51, 260, 326, 358

asno de Urgel s.; **asnos de Urgel** 51; *cf.* ase d'Urgell

Asnurri *top.* (*al comtat d'Urgell*) 94

asociación s. 492; **asociaciones** 492

Asol, **Pere de Castell** *vid.* **Pere de Castell Asol**

Asol, **P<etrus> de Castel** *vid.* **P<etrus> de Castel Asol**

Asol, **P<etrus> de Castell** *vid.* **P<etrus> de Castell Asol**

aspa s. 260

aspaviento s. 260; *cf.* spavento

Asper, **Mons** *vid.* **Mons Asper**

asperela, **peraria** *vid.* **peraria asperela**

assallir v. 395; **assalre** 395

assartum s. (*top.*) 322; *cf.* exart, exartare, exartis, exartum, sartum i sartus

assatura s. (*alim.*); **assaturam** 571 (– *carnis*)

Assenarius *antr.* m. 625

assenne s. (*fr.*); **assennes** 51

asser s. (*top.*) 51; *cf.* folium, full i tabula

assertor s. 369, 381; *cf.* abogado i mandataris

assinarius s. (*zool.*); **assinarios** 358

assintire v.; **assintente** 430

assinus s. (*top.*); **assinos** 51, 358; *cf.* pizarra

Assinus, **Castrum** *vid.* **Castrum Assinus**

assis s. (*top.*) 51

Assolf *antr.* m. 33

Assoua *top.* (*al comtat de Pallars*) 396

Assumptio <Sancte Marie> (*festivitat*); **Assumptiones <Sancte Marie>** 651

ast s. 588

asta s. (*mesura de longitud*) 588; **astis** 570, 588, 624; *cf.* hasta

Astarac (*top.*) 13; *cf.* Astaracum, Estarac i Gascuña

Astaracum *top.* 13; *cf.* Astarac, Estarac i Gascuña

Astarag, **Sanctus Paulus d'** *vid.* **Sanctus Paulus d'Astarag**

Aster, **Gerbert** *vid.* **Gerbert Aster**

astillero s. 655, 656, 657; **astilleros** 657; *cf.* fustería

Astor, **Pertxa del** *vid.* **Pertxa del Astor**

Astorch, **Perxa** *vid.* **Perxa Astorch**

Astorga, **Juan Lorenzo Segura de** *vid.* **Juan Lorenzo Segura de Astorga**

Astoualdus *antr.* m. 533

Astrebertus *antr.* m.; **Astreberto** 534

Astrónomo, **Anónimo** *vid.* **Anónimo Astrónomo**

Astrum *top.* ('fossa', *a prop de Santa Creu d'Olorda*); **Astro** 173

- astur** *s. (gent.)*; **astures** 24, 263
Asturia *top. (prov. hispànica a partir de l'any 579)* 25
Asturias *top.* 85, 165, 207, 315, 547
Asunción (*festivitat*) 408, 574, 651; *cf.* Ascensio Domini
at-tabud *s. (àrab)* 606
atacar *v.* 291, 395, 411, 420, 462, 687; **atacado** 285; **atacaré** 395; **atacase** 411
atalaya *s. (top.)* 285, 286; **atalayas** 31, 284, 285; *cf.* specula
Atanagildo *antr. m. (rei dels gots)* 25
ataque *s.*; **ataques** 484
ataud *s.* 606; **ataudes** 603, 606
ataudet *s.*; **ataudeto** 606; **ataudetos** 606
Ataulfo *antr. m. (rei dels gots)* 24
Atchon *top.* 330
Ateca *top.* 265
Atenas¹ *top. (a Grècia)* 78
Atenas² *top. (rierol)* 166; *cf.* Santa Eulalia
attendere *v.*; **atenda** 399; **atendat** 402; **attendre** 404; **atenre** 397; **attendam** 447; **attenderimus** 502
Atensis *adj. (top., comitatus)*; **Atensi** 197
Athamar *antr. m. (nom germ.)* 545; *cf.* Ademar¹, Amar, Aymar i Azemar
Atienza *top. (partit, a la prov. de Guadalajara)* 100
Atila *antr. m.* 315, 530
Atlante (*mit.*) 57, 58
Atlas (*mit.*) 80
Atmetlla¹ *antr. (cognom)* 566
Atmella² *top. (parròquia, al Vallès)* 91
Atmetlla de Tàrraga *top. (a la prov. de Lleida)* 170
Atmetlla, Sant Sadurní de la *vid.* Sant Sadurní de la Atmetlla
Atmetller *antr. (cognom)* 566
Ato¹ *antr. m.* 128
Ato² *antr. m. (uiccomes uetulus de Ambiledus)*; **Atone** 417
Atón *antr. m.* 505
Aton, Bernat *vid.* Bernat Aton
Atón, Bernat *vid.* Bernat Atón
Atón, Fortun *vid.* Fortun Atón
Atonis, Bernardus *vid.* Bernardus Atonis
atrás, ça *vid.* ça atrás
- atribución** *s.* 364; **atribuciones** 359, 363, 442
atrio *s.*; **atrios** 366
atrium *s.*; **atriis** 366
attendere *vid.* attendere
Atton *antr. m.* 373, 375
Auanal, Sant Llorenç de Campi de *vid.* Sant Llorenç de Campi de Auanal
Auannalis, Campus *vid.* Campus Auannalis
Aubens *top. (serralada)* 218
Aubini, Villa *vid.* Villa Aubini
auca *s. (zool.)*; **aucas** 574; *cf.* oca
Aucebertus *antr. m. (proc. de nom germ.)* 542; *cf.* Asbert i Esbert
aucellus *s. (zool.)*; **aucellum** 698
auctoritas *s.*; **auctoritate** 377; **auctoritatem** 376, 469, 503
auctorizare *v.*; **auctorizatum** 364
Aude *top. (depart. fr.)* 15, 87, 185
Audegarius *antr. m. (proc. de nom germ.)* 542, 581; *cf.* Auger i Otger¹
Audelinus *top. (kastum)*; **Audelini** 278; *cf.* Aviñó
Audesindo *antr. m.* 278, 381, 408
Audesindus Iudex *antr. m.*; **Audesindo Iudice** 559
Audgar *antr. m. (nom germ.)* 542; *cf.* Auger i Otger¹
Audgerus *antr. (proc. de nom germ.)*; **Audgeri** 542; *cf.* Auger i Otger¹
audiencia¹ *vid.* audientia
audiencia² *s.* 35, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 422, 423, 424, 481, 580; **audiencias** 360, 365, 366, 433, 442, 443, 448, 459
audientia *s.* 365, 367, 376; **audiencia** 360, 361, 363, 375; **audienciam** 35; *cf.* curia², iudicium, mallus, placitum i tribunal
audire *v.* 467; **audiendum** 360; **audierunt** 364; **audito** 364; **auditum** 360; **audiui** 699; **audiuimus** 359, 417; **audiuit** 377
Audit, Palatium *vid.* Palatium Audit
Audit, Palau *vid.* Palau Audit
Audito, Palatium *vid.* Palatium Audit
Audito, Palau *vid.* Palau Audit
audiutor *s.* 396
- Audolina** *antr. f.* 536
Auduli, Chastel *vid.* Chastel Auduli
auena *s. (alim.)* 197
aufugire *v.*; **aufugiam** 348
Auger *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 542; *cf.* Audegarius, Audgar, Audgerus, Autgarius, Odger i Otger¹
Auger de Munells, Ramón *vid.* Ramón Auger de Munells
Augoberto *antr. m.* 631
Augustini *contra Haereses quinque*, *Librum expositum Beati* *vid.* *Librum expositum Beati Augustini contra Haereses quinque*
Augustinus *antr. m. (beatus)*; **Augustini** 583
Augusto *antr. m. (emperador de Roma)* 263, 267
Auigno *top. (al Penedès)*; **Auignone** 147; *cf.* Auinio i Avinyonet
Auinaxa *top. (poble)* 16; *cf.* Vinaxa
auinayar *adj. (econ.)*; **auinayars** 673 (*morabatinos* –); *cf.* avinayar
Auinio *top. (al Penedès)*; **Auinione** 147; *cf.* Auigno i Avinyonet
aula *s. (dom.)* 154; **aulla** 154
aulet *s. (bot.)* 212; *cf.* aulina, cassagno, cassanea, cassaña, cercenada, cerceneda, cerdana, chassagno, elzeda, encinar, oletta, olzeta, olzetum i olzina
Aulet *top. (poble)* 85
Aulet, Cornadas de *vid.* Cornadas de Aulet
aulina *s. (bot.)* 211, 212; *cf.* alzina, aulet, cassan, cassanea, cassaña, chassan, elicina, elidina, encina, ilex, ilicina, oletta, olina, olzetum, olzina i quercus
aulla *vid.* aula
aulula *s. (dom.)* 154
Aumatell *antr. (cognom)* 210; *cf.* Olmedilla¹, Olmedilla² i Olmedilla³
autotense *adj. (top., al comtat d'Urgell)* 6
auozido *s. (bot.)* 251; *cf.* olzeta
Auozido, Palacium *vid.* Palacium Auozido
aura *s.* 352 (*fodoro de* –)
Aurariola *top. (prov. hispànica a partir de l'any 579)* 25

Aurea *top.* (*uallis, a Badalona*) 198; *cf.* Badalona¹ i Orià²

Aurea, Concha *vid.* Concha Aurea

Aurea, Vallis *vid.* Vallis Aurea

Aureilhac *antr.* (*cognom, al depart. del Gard, a França*) 15; *cf.* Aureliacus, Aurelianus, Aurelius, Auriac, Aurillac, Oriach i Oriago

Aureliacus *antr. m. (nom galoromà)* 15; **Aureliacum** 12; *cf.* Aureilhac, Aurelianus, Aurelius, Auriac, Aurillac, Oriach i Oriago

Aurelianus *antr. m.* 15; **Aureliano** 12; *cf.* Aureilhac, Aureliacus, Aurelius, Auriac, Aurillac, Oriach i Oriago

Aurelius *antr. m.* 12, 15; *cf.* Aureilhac, Aureliacus, Aurelianus, Auriac, Aurillac, Oriach i Oriago

aureolus *adj. (top.)* 198; *cf.* auriolus i oriolus²

Aureolus *top.* 198; *cf.* Mount-Auriòu i Mount-Auriol

aureus¹ *adj.*; **aureos** 669 (*mancusos* –), 671 (*moabitanos* –); **aureum** 352 (*frenum* –)

aureus² *adj. (top.)* 197, 198; *cf.* auriolus, aurum², hordeum i oriol

Aureus, Mons *vid.* Mons Aureus

aureus, Solidus *vid.* Solidus aureus

Aurexi, Vallis de *vid.* Vallis de Aurexi

Auri, Cupa de *vid.* Cupa de Auri

Auri, Mount- *vid.* Mount-Auri

Auria *antr. f.* 531

Auriac *antr. (cognom, als depart. d'Aude, Corrèze, Cantal, Basses-Pyrénées, Dordogne i Haute-Garonne, a França)* 15; *cf.* Aureilhac, Aureliacus, Aurelianus, Aurelius, Aurillac, Oriach i Oriago

auricularium *s. (tèxtil)* 600; *cf.* chuxinus, cojin, coussin, coxi, cuscino, cuxinus i oreiller

Aurificis, Ioseph *vid.* Ioseph Aurificis

aurificus *s.*; **aurificis** 637 (*Ioseph Ysrealite*); **aurifico** (*Bonnom Ebreo*) 637

Aurig, Petrus *vid.* Petrus Aurig

Aurillac *antr. (cognom, al depart. del Cantal, a França)* 15; *cf.* Aureilhac, Aureliacus,

Aurelianus, Aurelius, Auriac, Oriach i Oriago

Auriol, Mount- *vid.* Mount-Auriol
auriolus *adj. (top.)* 198; *cf.* aureolus, aureus², oriol i oriolus²

Auriolus, Mons *vid.* Mons Auriolus

Auriòu, Mount- *vid.* Mount-Auriòu

Aurixe, Val de *vid.* Val de Aurixe

Aurofacta *antr. f.* 439

aurtiguin *s. (basc)* 321

Aurucius¹ *antr. (patronímic)* 438, 555

Aurucius² *antr. m. (iudex); Aurucio* 505, 552

aurum¹ *s.* 661, 667; **auri** 584 (*uncias* –), 664 (*libras* – / *uncias* – *Barchinonensis monete*), 665 (*uncias* – *Barchinone / mancusos* – *uetuli de Ispania / uncias* – *rouallensis*), 666 (*uncias* *Valentie de roualls / mancusos* – *monete Barchinone / mancusos Barchinone* –), 667 (*mancusos* – *Valencie de roualles / mancusos* – *Valencie*), 668 (*uncias* – *Barchinonensis monete*), 669 (*uncias* – *monete Barchinone / uncias* –), 671 (*moabitanos* –), 672 (*morabitanos ajadinos* –), 673 (*morabitanos auinayars* – / *moabitanos jouecios* –), 674 (*uncias* – / *mancusos* – *monete Barchinone*), 676 (*uncias* – *de moneta Barchinona*), 677; **auro** 352 (*spada cum* –), 402 (*uncias de* – *de Barchinona*), 589 (*uexela de* –), 616 (*uncias de* –), 663 (*uncias de* – / *uncias de* – *cocto iafarii / mancusos de* – *mero / mancusos iafaris de* – *cocto / mancusos de* – *cocto iafaria*), 664 (*– cocto / uncias de* – *cocto eque lancee / uncias de* – *monete Barchinone*), 665 (*uncias de* – *cocto uilio Spanescho / uncias de* – *de Espania / untias de* – *de Valentia de roualles*), 666 (*uncias de* – *cocto almanzurris et saragencianos / uncias de* – *jaari aut cepti aut almeçdi aut almanzori aut alcaroui / uncias de* – *de moneta de almucten*), 667 (*mancusos de*

– cocto / mancusos ex partibus Hispanie / mancusos de – *de Valencia / mancusos de* – *rroals de Valencia*), 668 (*mancusos de* – *manu Enee / mancosos de* – *cocto / mancusos* – *de octaua / mancusos de* – *cocto monete iaharis et amoris / mancusos de* – *cocto amoris aut iaharis aut ceptis*), 671 (*mohabetinos de* –), 672 (*moabitanos aiadinos in* – / *morabitanos in* –, *lupinos uel aiadinos*), 675 (*morabitanos in* –, *lupinos uel aiadinos*); *cf.* or² i oro

aurum² *s. (top.)* 197, 198; *cf.* aureus² i hordeum

aurum coctum *s. (econ.)*; **auri cocti** 674; **auro cocto** 663, 664, 665, 666, 667, 668; *cf.* orum coctum

aurum de Espania *s. (econ.)*; **auro de Espania** 665 (*– espa- cegado*)

Aurum Inventum *top. (al territori de Barcelona)*; **Auro Invento** 439, 630, 659, 677, 678

Aurus *antr. m.* 438

Aurus, Mons *vid.* Mons Aurus

Ausa *top.* 477; *cf.* Ausona⁵

ausberg *s.* 351; *cf.* alsberg i garnimentum

ausetano *s. (gent.)*; **ausetanos** 24, 29, 268

ausilium *vid.* auxilium

Ausona¹ *top.* 477, 478, 515, 680; **Ausone** 515

Ausona² *top.* 276

Ausona³ *top. (bisbe d')* 26 (*Guillem*), 280 (*Idalcari*), 328 (*Berenguer d'Ausona*), 329 (*Ramon*), 331 (*Ramon d'Ausona*), 345, 356 (*Pere*), 357 (*Pere*), 358 (*Guillem*), 368 (*Pere*), 409, 410, 411 (*Oliba*), 412, 431 (*Guillem*), 443 (*Oliba*)

Ausona⁴ *top. (comitatus)* 96

Ausona⁵ *top. (comtat)* 12, 17, 18, 19, 38 40, 41, 71, 76, 87, 101, 112, 120, 138, 139, 140, 146, 154, 161, 164, 172, 177, 181, 188, 189, 190, 191, 198, 215, 220, 222, 225, 228, 229, 232, 278, 285, 299, 300, 307, 311, 315, 336, 378, 408, 683; *cf.* Ausa

Ausona⁶ *top. (comte d')* 406

- Ausona**⁷ *top. (districte)* 280
Ausona⁸ *top. (església d')* 73, 100, 139, 180, 255, 683; *cf.* ausonense
Ausona⁹ *top. (pagus); Ausonae* 280
Ausona¹⁰ *top. (sagristà)* 520
Ausona¹¹ *top. (Seu)* 515
Ausona¹² *top. (vicus)* 477
 Ausona, Berenguer de *vid.* Berenguer de Ausona
 Ausona, Pere de *vid.* Pere de Ausona
 Ausona, Ramón de *vid.* Ramón de Ausona
 Ausona, Sant Pere de *vid.* Sant Pere de Ausona
 Ausonae, dinarius *vid.* dinarius Ausonae
ausonense *adj. (església)* 185, 212, 222, 225, 321; *cf.* Ausona⁸
 Ausonensis, Vicus *vid.* Vicus Ausonensis
Ausonne *top. (a la diòcesi de Carcassona)* 467
Ausor Mortuus *top. (lloc, al comtat d'Osona); Ausor Mortuo* 232; *cf.* Osormort
austur *s. (tèxtil); austuri* 600 (*plumacios de -*)
austurinus *s. (tèxtil); austurino* 610; *cf.* osturí
 autem mulieres, Si *vid.* Si autem mulieres
Autes *top. (castell, al comtat d'Urgell)* 199
Autgarius *antr. m. (proc. de nom germ.)* 542; *cf.* Auger i Otger¹
autonomía *s.* 338, 493
Autrigonia *top. (prov. hispànica a partir de l'any 579)* 25
Auvernia *top. (comtes d')* 556 (*Ramon Ponç i Garsinda*)
auxiliar¹ *s.; auxiliares* 280, 481, 613, 615
auxiliar² *v.* 419; **auxiliaban** 461
auxiliare *v.; auxiliante* 417
auxilio *s.* 276, 283, 284, 291, 303, 304, 323, 325, 327, 347, 417, 428, 462, 482, 483, 490, 501, 524; **auxilios** 291, 489
auxilium *s.; auxilio* 458, 462; **ausilio** 323
Auzeda *top.* 642
 Auzido, <Palau> *vid.* <Palau> Auzido
 Auzitio <Palau> *vid.* <Palau> Auzitio
- Ava** *antr. f. (comtessa de Barcelona)* 194
avalanche *s. (fr.)* 141; *cf.* allau i esllaviçada
Avarculis *top. (vadum)* 683
ave *s.; aves* 43, 59, 62, 63, 81, 85, 261, 262, 530, 531, 565, 566, 594, 595, 697, 698
avellana *s.; avellanas* 52, 261
 Avellanas, Bellpuig de las *vid.* Bellpuig de las Avellanas
Avellanet *top. (llogarret, al comtat del Conflent)* 248
Avellanetus *top. ('villaris', al comtat del Conflent); Avellaneto* 248
Avellano *top. (torrent, al Penedès)* 118
avena *s. (bot.)* 488, 614, 619
avers *s. (top., dial. del Llenguadoc)* 218; *cf.* ubach
aves *s. (top., dial. del Llenguadoc)* 218; *cf.* ubach
Aveyron *top. (depart. fr.)* 15, 164, 169, 185
avi *s. (fam.)* 418, 527; *cf.* abuelo, avius, avus, gueto, jayo, pare¹, vell, vetus i viejo
avia *s. (fam.)* 527; *cf.* abuela
avica *s.* 38; *cf.* avis
 Avifilel de Lèrida, Alchaid *vid.* Alchaid Avifilel de Lèrida
Avimbodin *top. (a la prov. de Tarragona)* 16; *cf.* Vimbodí
avinayar *adj. (econ., morabatí); avinayars* 659, 671, 672, 673; *cf.* auinayar, ayadino, ayar, barba roja, lobecio, lupino, marroquino, melequino i mercader³
Avinyonet *top. (al Penedès)* 147; **Aviñonet** 243; *cf.* Auigno i Auinio
Aviñó *top. (castell, al terme del castell d'Olèrdola)* 278; *cf.* Audelinus
 Aviñó, Sant Pere de *vid.* Sant Pere de Aviñó
Aviñonet *vid.* Avinyonet
avis *s.* 38; *cf.* avica
avius *s.; avio* 527; **avium** 341; *cf.* avus i avi
avunculus *s.* 528; *cf.* oncle i tío
avus *s.* 527; *cf.* avi i avius
avustar *v. (agr.); avusta* 324; *cf.* coutrejar, curbir, moudre i troussar
avuy *adv.* 183, 346
- Ayad**, Abd-Allah ben *vid.* Abd-Allah ben Ayad
ayadino *adj. (econ., morabatí)* 672; **ayadinos** 640, 659, 671, 672, 675; *cf.* avinayar, barba roja, lobecio, lupino, marroquino, melequino i mercader³
ayadinus *vid.* aiadinus
ayar *adj. (morabatí); ayars* 673; *cf.* avinayar
aygo *s.* 161, 162
aygol *s.* 132; **aygols 132; *cf.* aqual i aygual
aygua *s.* 116, 129, 132, 138, 160
 Aygua Salenz, Estret d' *vid.* Estret d'Aygua Salenz
 Aygua, Salt del *vid.* Salt del Aygua
Ayguafreda *top. (poble)* 100
aygual *s.* 132; *cf.* aqual i aygol
Ayguatebia *top. (vila, a la vall del Conflent)* 168
 Ayguatebia, Santa Maria de *vid.* Santa Maria de Ayguatebia
Aymamir *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 545, 546; *cf.* Armamirus, Ermemir², Maymí, Maymir i Remundus Ermemiri
Aymar *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 544, 545; *cf.* Adelmair, Ademar¹, Ademar², Ademares, Ademaro, Aemar, Amar, Amarius, Athalmar, Azemar, Azmar, Aznar, Naemar de Mosset, Poncius Ademarii, Poncius Aemarii i Raimundus Azemari
Aymerich¹ *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 544; *cf.* Aemerich, Aimericus, Almaricus, Amalaricus, Amalricus, Americus², Aymerich⁴, Eimircus, Emericus, Eymerich¹ i Eymerich²
Aymerich² *antr. m. (arquebisbe de Narbona)* 158
Aymerich³ *antr. m. (bisbe de Narbona)* 467
Aymerich⁴ *antr. m. (proc. de nom germ.)* 262, 539, 544, 628; *cf.* Aymerich¹, Eymerich¹, Malrique i Manrique
Aymerich de Narbona *antr. m.* 328
Aymerich Ecio *antr. m.* 371
Aytona *top. (a la prov. de Lleida)* 16, 237
ayuntamiento *s.* 7 (*Torroella de Fluvià / Vilafant / Vilanant /***

- Vilatenim / Vilobí*, 9 (*Cornellà / Besalú*), 13 (*Caldes de Malavella / Masarac*), 14 (*Vulpellac*), 19 (*Porqueres*), 39 (*Sant Aniol de Finestres*), 40 (*Santa Pau*), 42 (*Sales*), 47 (*Senterada*), 52 (*Bescanó*), 86 (*Canet d'Adri*), 106 (*Palau Sator / Boada*), 109 (*Vilanova de la Muga / Capsec*), 120 (*Porqueres*), 123 (*Palol de Revardit*), 144 (*Bescanó*), 145 (*Llagostera*), 154 (*Nabiners*), 155 (*Sant Miquel de Cladells*), 158 (*Vilademuls*), 171 (*Santa Pau*), 180 (*Canet d'Adri*), 181 (*Beuda*), 182 (*Corçà / Montràs*), 184 (*Puigpelat*), 186 (*Montnegre*), 192 (*Sant Gregori / La Tallada*), 194 (*Ribes*), 202 (*Porqueres*), 230 (*Sant Cristòfol de Beget / Darnius / Sant Daniel*), 240 (*Mollet / Vilademuls / Maçanet de Cabrenys*), 243 (*Avinyonet / Secuita / Morgobiejo [sic]*), 248 (*Vilademuls*), 249 (*Foixà*), 251 (*Fonolleres*), 252 (*Vilatenim*), 285 (*Sapeira*), 295 (*Montnegre*), 632 (*Cornellà*)
- ayuso** *adv. (top.)* 223; *cf.* de baix, de yuso, deorsum i jussà
- azada** *s.* 316, 618; *cf.* aixata, exada i exadó
- azadón** *s.* 316, 319, 517, 618; *cf.* cavagus, cাবেch i ligo
- Azaladis** *antr. f. (esposa de Ramon Servus Christi)*; **Azaladi** 612
- Azalais** *antr. f. (esposa de Martí Petit)*; **Azalaidis** 610, 638, 639; *cf.* Adalez²
- Azalaudis**¹ *antr. f. (esposa de Guillem Bernat)* 638, 640
- Azalaudis**² *antr. f. (esposa de Guillem del castell de Sant Martí)* 339, 442, 509
- Azar** *antr. m.* 20
- Azar, Rivus de *vid.* Rivus de Azar
- Azari, Villa *vid.* Villa Azari
- Azemar** *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 544, 545; *cf.* Adelmari, Ademar¹, Ademar², Ademares, Ademaro, Aemar, Amar, Amarius, Athalmar, Aymar, Azmar, Aznar, Naemar de Mosset, Poncius Ademarii, Poncius Aemarii i Raimundus Azemari
- Azemari, Raimundus *vid.* Raimundus Azemari
- Azmar** *antr. m. (proc. de nom germ.)* 545; *cf.* Ademar¹, Amar, Aymar i Azemar
- Azmed** *antr. m. (sarrai)* 501
- Azmet** *antr. m.* 502
- Aznar** *antr. m. (proc. de nom germ.)* 545; *cf.* Ademar¹, Amar, Aymar i Azemar
- azor** *s. (zool.)* 573, 698, 700; *cf.* falco, halcón i ostor
- Azor, Perxa del *vid.* Perxa del Azor
- <Azor>, Varal <del> *vid.* Varal <del Azor>
- Azuda** *top.* 673
- Azuda de Balaguer** *top.* 30
- azucla** *s.* 618; *cf.* exola
- B. de Peratalada** *antr. m.* 692
- B. de Senteias** *antr. m.* 691
- B. de Soler** *antr. m.* 693
- B. de Vila Franga** *antr. m.* 694
- B. Vinofranchus** *antr. m.*; **B. Vinofrancho** 693
- Bab-el-Mandeb** *top. (estret, al mar Roig)* 46; *cf.* Ras Bir
- Babilonia** *top.* 173
- Bacchos** *top. (teatre, a Atenes)* 78; *cf.* Dionysos
- Bach**¹ *antr. (cognom)* 564
- Bach**² *top.* 218
- Bach de l'Eura** *top. (muntanya, a la vall de Ribes)* 218
- bachalar** *s.*; **bachalars** 691, 693
- Bachamorta** *top. (castell)* 232
- bacinus** *s.*; **bacino** 570; *cf.* conca¹ i palangana
- bacio** *s. (top., it.)* 218; *cf.* ubach
- bacó** *s. (zool.)*; **bacons** 593, 594; *cf.* porc i porcus
- Badajoz** *top. (prov.)* 27
- Badaló** *antr. (cognom)* 565
- Badalona**¹ *top. (església)* 35, 425
- Badalona**² *top. (vila)* 108, 125, 173, 198, 215, 236, 425, 608; *cf.* Aurea i Oria²
- Badalona, Pere de *vid.* Pere de Badalona
- Badalona, Santa Maria de *vid.* Santa Maria de Badalona
- Badanui** *top. (vall)* 227
- badén** *s. (top.)* 127, 129; **badenes** 130
- Baden, Gran Ducado de *vid.* Gran Ducado de Baden
- Badía** *antr. (cognom)* 563
- Badó** *antr. (cognom)* 563
- Baetica, Hispania *vid.* Hispania Baetica
- Baf** *top. (villula, a prop de Tortosa)* 16
- bag** *adj. (cavall)* 616
- Bagá** *top.* 216
- bagage** *s. (servei)*; **bagages** 358
- bagaje** *s.*; **bagajes** 351
- Bages**¹ *antr. (cognom)* 565
- Bages**² *top.* 289
- Bages**³ *top. (pla)* 77
- Bages, Sant Benet de *vid.* Sant Benet de Bages
- Baget** *top.* 479
- Baget, Sant Cristófol de *vid.* Sant Cristófol de Baget
- baglia** *s.* 398, 402; *cf.* bailia
- Bagnariae**¹ *top. (al partit d'El Vendrell)*; **Bagnarias** 152; *cf.* Bagneres² i Bañeras
- Bagnariae**² *top. (castrum, al partit d'El Vendrell, a la prov. de Tarragona)*; **Bagnariis** 152
- Bagnaries, Guardia de *vid.* Guardia de Bagnaries
- Bagneoli**¹ *top. (al comtat de Barcelona)*; **Bagneolis** 152; **Bagneolos** 144, 152; *cf.* Cucullus²
- Bagneoli**² *top. ('prope castrum de Porto', al comtat de Barcelona)*; **Bagneolos** 152; *cf.* Bagneoli¹
- bagnera** *s. (top.)*; **bagneres** 151; *cf.* balneum, balniera, beniera i bañera
- Bagneres**¹ *top. (a la parròquia de Sant Pere de Premià)* 151; *cf.* Banieres
- Bagneres**² *top. (al partit d'El Vendrell)* 152; *cf.* Bagnariae¹ i Bañeras
- Baia** (*nom d'una euga*) 616
- Baiamite** *top. (al comtat de Cerdanya)* 5
- Baien** *top. (al comtat de Pallars)* 6
- Baigorri** *top.* 166
- baile** *s.* 314 (*Porcell de Cervera, del comte Ramon Berenguer IV*), 393 (*de Santa Maria de Seu d'Urgell*), 425 (*dels comtes Ramon Berenguer i Almodis*), 485 (*de Barcelona, del comte Ramon Berenguer IV*), 487 (*del comte Ramon Berenguer IV*), 493 (*de Tàrrrega, del rei Alfons I*), 498 (*de Guillem*

- Mainardi / de Molló*, 520, 571 (*de Vilamajor, del comte Ramon Berenguer II*), 572 (*de Vilamajor, del comte Ramon Berenguer II*), 576 (*de Vilamajor, del comte Ramon Berenguer II*), 595 (*de Prats de Molló, del comte de Barcelona*), 596 (*de Prats de Molló, del comte de Barcelona*), 637 (*de Vilamajor, de Ramon Berenguer II*), 640 (*Roig, de Barcelona*), 642 (*Bernat Boví, del rei Alfons I*), 696 (*de Prats de Molló, del comte de Barcelona*), 697 (*de Prats de Molló, del comte de Barcelona*), 699 (*del comte Ramon Berenguer II*); **bailes** 410, 493, 500 (*de Santa Maria i de Sant Joan*), 593 (*del comte de Barcelona*); cf. **bajulus**, **batlle i tutor**²
- bailia** s. 238 (*de la vila de Den Duas Aquas*), 398, 402, 420 (*del fill de Ramon Berenguer II*), 421 (*de Pere, fill d'Udalart, vescomte de Bas*), 427 (*del nebot del comte Ramon Berenguer II*), 487 (*de la vila de Peralada, de Ramon Berenguer IV*), 488 (*de la vila de Santa Fe, del comte de Pallars*), 490 (*de la vila de Den Duas Aquas, del comte Ramon Berenguer IV*), 514 (*de Llívia, del comte Ramon Berenguer IV*), 520 (*de Vic*), 590, 597, 640 (*de Barcelona*); **bailías** 404 (*de Sant Cugat del Vallès*); cf. **baglia**
- baiulia** s. 484 (*de la canònica de Girona, del comte Ramon Berenguer I*), 485 (*del comte Ramon Berenguer IV*), 487 (*de la 'uilla Peralada, Raimundo comiti Barchinonense'*), 488 (*de la 'uilla Sancte Fidis', del comte Ramon de Pallars*); **bajulia** 520 (*de Sant Martí de Castellar, del rei Alfons I*); cf. **custodia**¹, **defensio**, **guarda**² i **tutela**
- baiulus** s. 417 (*Gitardus presuiter, – comitis Raimundi Berengarii uetus*), 699 (*del comte Ramon Berenguer II*); **baiuli** 693 (*Iohan dun [sic] Castel, – de Siurana*); **bajulum** 595 (*de Prats de Molló*), 697 (*de Prats de Molló*); **bajulis** 493; **bajulum** 493 (*de Tàrraga*); **bajulus** 393 (*de Santa Maria de Seu d'Urgell*), 513, 520; cf. **baile**, **batlle i tutor**²
- Baiulus interfectus** (*leg., usatge*) 596
- Baix Empurdá** top. 90
- Baix**, **Boldis de** vid. **Boldis de Baix**
- baix**, de vid. de **baix**
- Baix**, **Prat de** vid. **Prat de Baix**
- Baix**, **Rubió de** vid. **Rubió de Baix**
- baja-latinidad** 260
- Bajada de la Cárcel** top. (*carrer de la vila de Barcelona*) 308
- bajo-latín** (*llengua*) 30, 72
- Bajo Valais** top. (*a Suïssa*) 199; cf. **Unterwallis**
- Bajol**, **La** vid. **La Bajol**
- Bajos-Alpes** top. 59, 185
- bajulia** vid. **baiulia**
- bajulivus** s. (*dret del baiulus*) 520; **bajulivos** 520; cf. **redecima i redelme**
- bajulus** vid. **baiulus**
- Balagarium**¹ top. (*ciutat*) 194, 255; cf. **Balaguer**¹
- Balagarium**² top. (*civitas*); **Balagarii** 255; cf. **Balaguer**¹
- Balager** top. (*marches de*) 406 (*Ermengod*)
- balaguer** s. (*top.*) 192
- Balaguer**¹ top. (*ciutat, capital del comtat d'Urgell*) 187, 188, 194, 224, 255, 290, 302, 350; cf. **Balagarium**¹, **Balagarium**², **balai**, **bálech**, **espart**, **Löfl i lygeum spatium**
- Balaguer**² top. (*coll, port de muntanya, al camp de Tarragona*) 194
- Balaguer**³ top. (*marquès de*) 406 (*Ermengol*)
- Balaguer**⁴ top. (*partit*) 52, 65, 170, 185, 228, 242
- Balaguer**⁵ top. (*vall*) 194
- Balaguer**, **Azuda de** vid. **Azuda de Balaguer**
- Balaguer**, **Prats de** vid. **Prats de Balaguer**
- balai** s. (*top., fr. i provenç.*) 194; cf. **Balaguer**¹, **bálech**, **Löfl i lygeum spatium**
- Balañá**, **Berenguer de** vid. **Berenguer de Balañá**
- Balari** antr. (*cognom*) 565
- Balarties** top. (*riu*) 321
- Balastuy** top. (*al comtat de Pallars*) 5
- Balb**, **Guillém** vid. **Guillém Balb**
- Balb**, **Petrus** vid. **Petrus Balb**
- Balbo**, **Cornelio** vid. **Cornelio Balbo**
- balç** s. (*top.*) 75, 77, 78, 79, 81, 259, 265, 266; cf. **abals**, **abau**, **abaus**, **balço**, **bals**, **balse**, **balteus**, **balzus**, **bau**, **baus**, **bausse**, **cingle**, **cingulus**, **embels**, **gradus**, **grau**, **ribalço i ribazo**
- Balçareny**¹ top. (*castell, al pla de Bages*) 77, 358, 389; cf. **Balciarenus**
- Balçareny**² top. (*poble, al pla de Bages*) 77; cf. **Balzaren**
- Balce Rubio** vid. **Balcus Rubius**
- Balcebre**¹ top. (*mons*) 77
- Balcebre**² top. (*parròquia, al districte de Berga*) 77
- balcell** s. (*top.*) 75, 79; cf. **bancell**
- Balcell** antr. (*cognom*) 564
- Balcells**¹ antr. (*cognom*) 564
- Balcells**² top. (*coll, a la parròquia de Sant Genís de Vilella*) 79
- balcellus** s. (*top.*); **balcello** 79 (*Petrus Pinctas*)
- Balciarenus** top. (*al pla de Bages*); **Balciarenno** 77; cf. **Balçareny**¹
- Balcus Rubius** top. (*al terme d'Artés, al comtat de Manresa*); **Balce Rubio** 77; cf. **Balcoll Rubeum**, **Balsus Rubius i Balzus Rubius**
- balço** s. (*top., també it.*) 79; cf. **balç**
- Balcoll Rubeum** top. (*al terme d'Artés, al comtat de Manresa*) 77; cf. **Balcus Rubius**, **Balsus Rubius i Balzus Rubius**
- Balços del Espelt** top. 78
- Balços**, **Cinglera dels** vid. **Cinglera dels Balços**
- Baldarich** antr. (*nom germ.*) 544; cf. **Baldrich**
- Baldavin** antr. (*nom germ.*) 547; cf. **Baldoví**
- Baldebonus** antr. m. 532
- Baldefredus** antr. m. 534
- Balderedus** antr. m.; **Balderedo** 534
- Baldericus** antr. m. (*proc. de nom germ.*) 544; cf. **Baldrich**
- baldío** s. 508; **baldíos** 38, 118
- Baldomar** antr. m. 538

- Baldomar, Ricolf *vid.* Ricolf
Baldomar
- Baldoví** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 546, 547; *cf.* Arnallus Baldovini *i* Baldavin
- Baldovini, Arnallus *vid.* Arnallus Baldovini
- Baldrich** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 544; *cf.* Baldarich *i* Baldericus
- Balduino II** *antr. m. (rei)* 328
- Baleares** *top. (illes)* 28, 33, 161, 655
- bálech** *s. (top.)* 194; *cf.* Balaguer¹, balai, Löffl *i* lygeum spatum
- Baleñá** *top. (terme)* 100
- Baleñá, Guillém de *vid.* Guillém de Baleñá
- balesta** *s.*; **balestas** 690; *cf.* ballesta *i* quadrellus
- balester** *s.* 573, 692, 698; **ballesteros** 692; *cf.* ballestero
- Balester, Oliba *vid.* Oliba Balester
- Balira** *top. (riu, al comtat d'Urgell)* 11, 75, 278, 284, 313, 476, 684; *cf.* La Balira, Lo Balira *i* Valeria
- Balira, La *vid.* La Balira
- Balira, Lo *vid.* Lo Balira
- balista** *s.*; **balistas** 352; *cf.* balesta
- ballesta** *s.*; **ballestas** 352, 690; *cf.* balesta
- ballester** *vid.* balester
- Ballester** *antr. (cognom)* 564
- ballestero** *s.* 573; **ballesteros** 692; *cf.* balester
- Ballo** *antr. m.* 395, 397, 404
- Ballomar** *antr. m.* 538
- Ballomar, Ricolf *vid.* Ricolf Ballomar
- Ballús** *antr. (cognom, proc. de patronímic)* 555
- Ballus Bonus** *top. (riuulus)*; **Ballo Bono** 130
- balma** *s. (top.)* 103; *cf.* bauma
- Balma** *top. (al comtat de Vallespir)* 103
- Balma, La *vid.* La Balma
- Balma, Pere de *vid.* Pere de Balma
- Balneolae**¹ *top. (cenobi, al comtat de Besalú)*; **Balneolas** 152
- Balneolae**² *top. (prior de)*; **Balneolis** 699
- balneum** *s. (top.)* 151, 152; *cf.* bagnera, balniera, baniera *i* bañera
- balniera** *s. (top.)*; **balnieres** 151; *cf.* bagnera, balneum, baniera *i* bañera
- Balnieres** *top. (al terme de Terrassa)* 151
- bals** *s. (top., dial. dels Alps)* 78; *cf.* balç
- balse** *s. (top., dial. de Rouergue)* 78; *cf.* balç
- Balsus Rubius** *top. (al terme d'Artés, al comtat de Manresa)*; **Balso Rubio** 77; *cf.* Balcius Rubius, Balcoll Rubeum *i* Balzus Rubius
- Baltarga, Bernat Guillém de *vid.* Bernat Guillém de Baltarga
- <Baltarga>, Sant Andreu <de> *vid.* Sant Andreu <de> Baltarga
- balteus** *s. (top.)* 78, 79, 80, 259, 265, 266, 267, 268; **baltei** 79, 267; *cf.* balç, diazoma, grada *i* praecinctio
- baluarte** *s.* 264, 301
- Balz** *top. (al Vallès)* 77
- balzanus** *adj. (cavall)*; **balzano** 616
- Balzaren** *top. (terminium)* 172; *cf.* Balçareny²
- balzus** *s. (top.)*; **balzo** 79; **balzos** 79
- Balzus Rubius** *top. (al terme d'Artés, al comtat de Manresa)*; **Balzo Rubio** 77; *cf.* Balcius Rubius, Balcoll Rubeum *i* Balsus Rubius
- bambacius** *s. (tèxtil)*; **bambacios** 605
- bambed** *s. (tèxtil)* 605 (– *de tired*)
- bambeth** *s. (tèxtil)* 605
- Banat, Sant Romá de *vid.* Sant Romá de Banat
- Banati** *top. (al comtat d'Urgell)* 5
- banca** *s.* 563
- bancell** *s. (top.)* 79; *cf.* banchus *i* balcell
- Bancell** *top. (coll, a Santa Maria de Pineda, al comtat de Girona)* 80
- Bancells**¹ *antr. (cognom)* 79, 564
- Bancells**² *top. (coll, a Santa Maria de Fenals, al comtat de Girona)* 79
- banchus** *s. (top.)* 79; **banchos** 590; **bancos** 650; *cf.* cancell
- banco** *s. (dom.)* 79, 587; **bancos** 589, 647, 650; *cf.* escaño, escon *i* scamnum
- bancus** *vid.* banchus
- bando** *s.* 414, 596
- Bang, Guillelmus de ipso *vid.* Guillelmus de ipso Bang
- Banialoca** *top. ('guadam', al comtat d'Osona)* 683
- baniera** *s. (top.)*; **banieres** 151; *cf.* bagnera, balneum, balniera *i* bañera
- Banieres** *top. (a la parròquia de Sant Pere de Premià)* 151; *cf.* Bagneres¹
- Banqué** *antr. (cognom)* 563
- Banquells** *antr. (cognom)* 79
- Banús** *antr. (cognom, proc. de patronímic)* 438, 555; *cf.* Bonucius *i* Bonús¹
- Banyolas** *top. (estany, a la vila de Banyoles, al comtat de Besalú)* 152
- Banyolas, Sant Esteve de *vid.* Sant Esteve de Banyolas
- Banyuls** *top.* 285
- bañera** *s. (top.)*; **bañeres** 151; *cf.* bagnera, balneum, balniera *i* baniera
- Bañeras** (*al partit d'El Vendrell*) 129, 151, 152, 259, 289, 309, 362, 363, 374, 432, 441; *cf.* Bagnariae¹ *i* Bagneres²
- Bañeras, <Guardia> de *vid.* <Guardia> de Bañeras
- Bañeras, Ponç de *vid.* Ponç de Bañeras
- Bañeras, Ponç Pere de *vid.* Ponç Pere de Bañeras
- baño** *s. (top.)* 151, 257, 258, 259; **baños** 259, 686
- bañola** *s. (top.)*; **bañolas** 151, 152
- Bañolas**¹ *top. (estany)* 167, 168, 174
- Bañolas**² *top. (pla)* 167, 168
- Bañolas**³ *top. (vila)* 167, 168, 259
- Bañolas, Sant Esteve de *vid.* Sant Esteve de Bañolas
- Baños Nuevos** *top. (carrer de la ciutat de Barcelona)* 308, 640
- Bañuls** *top. (al Rosselló)* 92
- Babtista, Sanctus Iohannes *vid.* Sanctus Iohannes Babtista
- baptismum** *s.* 530
- Bará** *top. (castell)* 309; *cf.* Beranus
- baranna** *s.* 310
- Barba de Cerubi, Durán *vid.* Durán Barba de Cerubi
- barba roia** *adj. (econ., morabotinos de –)* 672; *cf.* barba roja *i* barba rubea
- barba roja** *adj. (econ., morabati)* 659, 671, 672; *cf.* avinayar,

ayadino, barba roia, barba rubea, lobecio, lupino, marroquino, melequino *i* mercader³

barba rubea *adj.* (*econ., morabatinos de -*) 672; *cf.* barba roja *i* barba roia

Barba Vetula *top.* (*forteda*) 231

barbadora *s.* (*bèl.*) 352

Barbaira *top.* (*villula*) 16

Barbará¹ *top.* 208, 216, 406

Barbará² *top.* (*castell*) 329, 406, 436

Barbará³ *top.* (*puig*) 189

Barbará, Calamera *y vid.* Calamera *y* Barbará

Barbará, Conca de *vid.* Conca de Barbará

bárbaro, latino- *vid.* latino-bárbaro

barbarus¹ *adj.*; **barbaras** 509 (*terras -*); *cf.* cultus¹, domitus, incultus, indomitus¹ *i* ruptus

barbarus² *s.*; **barbarorum** 281

barbasclar¹ *s.* 701

barbasclar² *v.*; **barbasclase** 701

barbasclare *v.*; **barbasclaua** 701

Barbastro *top.* (*bisbe de*) 361

Barbastro, Armengol III el de *vid.* Armengol III el de Barbastro

barbe en broussailles, comte de la *vid.* comte de la barbe en broussailles

barbechar *v.* (*agr.*) 323; **hubiesen barbechado** 323, 324; *cf.* fer goret *i* garaitare

barbecho *s.* (*agr.*) 323, 324; **barbechos** 313; *cf.* gara, garaitare, garèit, garèt, goret, guéret, veractum *i* vervactum

Barberá¹ *top.* (*castell*) 420, 426, 429, 430

Barberá² *top.* (*puig*) 185

Barbera, Talad de *vid.* Talad de Barbera

barca *s.* 598; *cf.* carauus

Barceló¹ *antr.* (*cognom*) 565

Barceló² *antr. m.* (*presbíter*) 440

Barcelona¹ *top.* (*ardiaca de*) 367, 369 (*Pere*)

Barcelona² *top.* (*batlle de*) 485, 640 (*Roig*)

Barcelona³ *top.* (*bisbe de*) 35 (*Vives*), 208 (*Ramon*), 221 (*Berenguer*), 228 (*Guislibert*), 277 (*Aeci*), 279 (*Guillem*), 296 (*Vives*), 300 (*Vives*), 326 (*Vives*), 330 (*Vives*), 331 (*Guillem*), 357

(*Guillem*), 361 (*Guadall*), 366 (*Deusdedit*), 367 (*Guilabert / Guadall*), 384 (*Guislibert*), 399, 409, 410, 412, 424 (*Teuderic*), 431 (*Guislabert*), 436 (*Vives / Aeci / Ervigi*), 440 (*Deusdedit / Pere*), 442 (*Deusdedit*), 505 (*Vives*), 569 (*Guislabert*), 583 (*Guislibert*), 598 (*Ramon*), 604 (*Guilbert*), 629 (*Umbert*), 634 (*Guillem*), 648 (*Ramon*), 650 (*Pere*), 652 (*Berenguer*), 654 (*Pere*), 674 (*Deusdedit*)

Barcelona⁴ *top.* (*burg de*) 586, 640

Barcelona⁵ *top.* (*burgs de*) 475

Barcelona⁶ *top.* (*canonge de*) 409 (*Llombart*), 471 (*Pere de Sant Joan / Pere de Pinell*), 472 (*Colom*), 478 (*Pere Bernat*)

Barcelona⁷ *top.* (*canonges de*) 586

Barcelona⁸ *top.* (*canònica*) 197, 224, 296, 297, 376, 421, 424, 439, 444, 516, 585, 588, 611, 639, 645, 666, 667, 669, 675, 677, 680, 686, 690

Barcelona⁹ *top.* (*capítol de*) 598

Barcelona¹⁰ *top.* (*casa de*) 556

Barcelona¹¹ *top.* (*catedral o seu*) 18, 34, 35, 249, 311, 303, 373, 405, 409, 426, 436, 438, 441, 452, 471, 482, 583, 597, 631, 633, 638, 639, 657

Barcelona¹² *top.* (*ciutat*) 24, 28, 30, 45, 67, 74, 80, 104, 116, 121, 125, 129, 148, 152, 160, 161, 172, 200, 213, 220, 236, 255, 274, 275, 276, 277, 279, 280, 286, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 301, 308, 328, 367, 372, 377, 382, 386, 405, 406, 410, 413, 433, 441, 443, 454, 465, 470, 471, 472, 473, 474, 476, 479, 480, 482, 496, 502, 504, 505, 526, 543, 553, 560, 577, 578, 579, 583, 585, 598, 609, 636, 638, 640, 641, 647, 652, 653, 655, 656, 657, 658, 659, 661, 666, 667, 669, 675, 677, 680, 686, 690; *cf.* Barchinona² *i* Barchinonensis⁵

Barcelona¹³ *top.* (*comtat*) 8, 9, 14, 18, 19, 26, 41, 67, 80, 104, 118, 122, 124, 133, 138, 139, 140, 145, 146, 161, 172, 182, 184, 186, 193, 199, 206, 207, 223, 226, 227, 229, 232, 234, 235,

238, 240, 241, 252, 276, 277, 278, 280, 282, 284, 285, 289, 295, 299, 300, 311, 312, 320, 337, 339, 340, 371, 378, 379, 406, 412, 413, 416, 438, 474, 512, 628, 655, 659

Barcelona¹⁴ *top.* (*comte de*) 4, 26 (*Ramon Berenguer I*), 30 (*Berenguer Ramon II*), 32 (*Ramon Berenguer III / Borrell*), 35, 36, 93 (*Guifré I*), 120 (*Borrell*), 148 (*Ramon Berenguer II*), 157 (*Borrell*), 178 (*Guifré I*), 179 (*Guifré I*), 220 (*Ramon Berenguer III*), 237 (*Ramon Berenguer IV*), 246 (*Ramon Berenguer III*), 277 (*Ramon Borrell*), 292 (*Borrell II*), 294 (*Borrell II*), 299 (*Guifré o Guifré I*), 301, 302 (*Ramon Berenguer III*), 305, 329 (*Ramon Berenguer IV*), 332, 338 (*Guifré I*), 339, 340 (*Guifré I*), 343 (*Ramon Berenguer I*), 349 (*Ramon Berenguer*), 350 (*Alfons*), 352, 358, 363 (*Ramon*), 372 (*Ramon Borrell*), 380 (*Ramon Berenguer IV*), 389 (*Ramon Berenguer I*), 396 (*Ramon Berenguer I*), 398 (*Ramon Berenguer I*), 400 (*Ramon Berenguer*), 405, 406, 407, 409, 418, 422, 427, 428 (*Ramon Berenguer I*), 433, 444, 445 (*Ramon Berenguer I*), 450, 455, 463, 470, 477 (*Borrell II*), 481, 483, 514, 542 (*Guifré I*), 543 (*Wifredus*), 571, 589, 593, 594, 595, 596, 597, 617 (*Borrell*), 627 (*Ramon Borrell*), 639 (*Ramon Berenguer III*), 642, 643, 644, 645, 648 (*Ramon Berenguer IV*), 649 (*Ramon Berenguer III*), 650 (*Ramon Berenguer IV*), 651, 653 (*Ramon Berenguer III*), 657, 658 (*Ramon Berenguer III*), 661 (*Ramon Berenguer I*), 668, 686, 691, 693, 696, 697, 698, 699, 701 (*Ramon Berenguer I*)

Barcelona¹⁵ *top.* (*comtes de*) 25, 26 (*Ramon Berenguer I i Almodis*), 27, 34 (*Ramon Berenguer I i Almodis*), 35, 80 (*Ramon Borrell i Ermessindis*), 90 (*Ramon Berenguer I i Almodis*), 99 (*Ramon Berenguer*

- II i Berenguer Ramon II*), 182 (*Ramon Berenguer II i Berenguer Ramon II*), 205 (*Ramon Berenguer I i Almodis*), 255, 299, 303, 305, 308, 328, 329, 335, 336, 340, 341 (*Ramon Berenguer I i Isabel*), 345 (*Ramon Berenguer I i Almodis*), 349, 350, 357, 361, 389 (*Ramon Berenguer I i Isabel*), 392 (*Ramon Berenguer I i Almodis*), 405, 406 (*Ramon Berenguer IV i Peronella*), 407, 409, 411, 412, 413, 419, 424, 433, 436 (*Ramon Borrell i Ermessendis*), 441, 446 (*Ramon Berenguer I i Almodis*), 449, 473, 474, 481, 483, 496, 513, 555, 589, 593, 656, 663, 665, 666, 688 (*Ramon Berenguer I i Almodis*)
- Barcelona**¹⁶ *top.* (*comtessa de*) 194 (*Ava*), 385 (*Ermessindis*), 468 (*Ermessendis*)
- Barcelona**¹⁷ *top.* (*consell de*) 657
- Barcelona**¹⁸ *top.* (*consellers de*) 596
- Barcelona**¹⁹ *top.* (*cònsuls de*) 497, 498
- Barcelona**²⁰ *top.* (*corona de*) 406
- Barcelona**²¹ *top.* (*cúria de*) 455, 456, 457
- Barcelona**²² *top.* (*'darazzana' de*) 657
- Barcelona**²³ *top.* (*dominics de*) 200
- Barcelona**²⁴ *top.* (*Eixample de*) 154
- Barcelona**²⁵ *top.* (*Església de*) 277, 309, 399, 471, 582, 657, 663
- Barcelona**²⁶ *top.* (*governador de*) 283, 284 (*Zeid*)
- Barcelona**²⁷ *top.* (*mercat de*) 515, 647
- Barcelona**²⁸ *top.* (*mesura de*) 644, 648
- Barcelona**²⁹ *top.* (*palau comtal de*) 35, 339, 364, 365, 421, 423, 442, 580
- Barcelona**³⁰ *top.* (*pla*) 65, 116, 130, 224, 296, 297
- Barcelona**³¹ *top.* (*port de*) 658
- Barcelona**³² *top.* (*prov.*) 4, 7, 8, 9, 10, 11, 17, 23, 39, 42, 43, 72, 76, 92, 168, 169, 177, 185, 186, 189, 191, 193, 194, 202, 207, 225, 242, 243, 248, 250, 252, 253, 256, 263, 290, 314
- Barcelona**³³ *top.* (*rei o sobirà de*) 406, 413
- Barcelona**³⁴ *top.* (*reina de*) 690 (*Peronella*)
- Barcelona**³⁵ *top.* (*sagristà de*) 470 (*Pere*), 502 (*Pere*), 604 (*Pere*)
- Barcelona**³⁶ *top.* (*suburbi de*) 422, 577, 668
- Barcelona**³⁷ *top.* (*territori*) 66, 68, 106, 114, 144, 145, 164, 224, 233, 234, 235, 253, 279, 378, 413, 414, 424, 440, 496, 620, 677, 682
- Barcelona**³⁸ *top.* (*veguer de*) 29, 447 (*Berenguer Ramon*)
- Barcelona**³⁹ *top.* (*vegueria*) 254
- Barcelona**⁴⁰ *top.* (*vescomtat*) 417
- Barcelona**⁴¹ *top.* (*vescomte de*) 371 (*Guislibert*), 373 (*Guislibert*), 481, 505 (*Udalart*), 639 (*Guilabert*)
- Barcelona, Consejo de *vid.* Consejo de Barcelona
- Barcelona, <Corts> de *vid.* <Corts> de Barcelona
- Barcelona, Costumbres de *vid.* Costumbres de Barcelona
- Barcelona, Costumbres de la Curia de *vid.* Costumbres de la Curia de Barcelona
- Barcelona, Curia de *vid.* Curia de Barcelona
- Barcelona, Fuero de *vid.* Fuero de Barcelona
- Barcelona, mancuso de *vid.* mancuso de Barcelona
- Barcelona, moneda de *vid.* moneda de Barcelona
- Barcelona, onza de *vid.* onza de Barcelona
- Barcelona, Padres dominicos de *vid.* Padres dominicos de Barcelona
- Barcelona, Ponç de *vid.* Ponç de Barcelona
- Barcelona, Santa Creu de *vid.* Santa Creu de Barcelona
- Barcelona, Santa Creu y Santa Eulària de *vid.* Santa Creu y Santa Eulària de Barcelona
- Barcelona, Seu de *vid.* Seu de Barcelona
- Barcelona, sueldo de *vid.* sueldo de Barcelona
- Barcelona, tribunal de *vid.* tribunal de Barcelona
- Barcelona, Usatges de *vid.* Usatges de Barcelona
- barcelonés, sueldo *vid.* sueldo barcelonés
- Barcelonesa, Curia *vid.* Curia Barcelonesa
- barcelonesa, moneda *vid.* moneda barcelonesa
- Barceloneta** (*top.*, *raval marítim de Barcelona*) 479
- Barchinona**¹ *top.* 74, 255, 277, 454, 503, 505, 656, 667, 680, 690, 694; **Barchinonam** 152, 279, 296, 343, 475, 658; **Barchinone** 160, 186, 213, 297, 345, 417, 474, 475, 491, 496, 578, 581, 585, 586, 638, 640, 648, 657, 664, 665, 666, 667, 669, 670, 671, 674, 675, 682
- Barchinona**² *top.* (*civitas*) 297, 367, 475, 505, 647, 656; **Barchinonae** 476; **Barchinonam** 275, 279, 367, 502; *cf.* Barcelona¹², Barchinonensis⁵ i Villa Vetula
- Barchinona**³ *top.* (*Comitale Palacium de -*) 365
- Barchinona**⁴ *top.* (*comitatus*) 101, 235, 280; **Barchinone** 416
- Barchinona**⁵ *top.* (*comite de*) 693, 406 (*comite et regis*)
- Barchinona**⁶ *top.* (*ecclesia*); **Barchinone** 657
- Barchinona**⁷ *top.* (*'magister' de*); **Barchinone**, 581 (*Renaldi*)
- Barchinona**⁸ *top.* (*regina de -*) 690
- Barchinona**⁹ *top.* (*suburbus*) 475
- Barchinona**¹⁰ *top.* (*uicarius de -*) 29 (*Guillelmus Catalani*)
- Barchinona**¹¹ *top.* (*urbs*); **Barchinonam** 639
- Barchinona, mancusus de *vid.* mancusus de Barchinona
- Barchinona, mancusus de *vid.* mancusus de Barchinona
- Barchinona, mensura noua de *vid.* mensura noua de Barchinona
- Barchinona, monetarius de *vid.* monetarius de Barchinona
- Barchinona, solidus de *vid.* solidus de Barchinona
- Barchinona, uncia de *vid.* uncia de Barchinona
- Barchinone, Castrum Vetus *vid.* Castrum Vetus Barchinone
- Barchinone, Fuerum *vid.* Fuerum Barchinone

Barchinone, solidus denariorum monete *vid.* solidus denariorum monete Barchinone

Barchinonensis¹ *adj.* (*top.*) 160, 361, 362, 400, 405, 439, 456, 457, 469, 540, 581, 664, 668, 670, 675; **Barchinonense** 45, 213, 296, 475, 656; **Barchinonensem** 345, 362, 399, 660; **Barchinonenses** 667, 672; **Barchinonensi** 186, 345, 455, 487, 648, 656, 661; **Barchinonensium** 34, 35, 178, 179, 498, 658

Barchinonensis² *adj.* (*top.*, *castrum*); **Barchinonensi** 648; *cf.* Vetus

Barchinonensis³ *adj.* (*top.*, 'ciuitas', *al comtat de Barcelona*); **Barchinonense** 475; *cf.* Barcelona¹² i Barchinona²

Barchinonensis⁴ *adj.* (*top.*, *gramaticus* –) 540 (*Renaldi*)

Barchinonensis⁵ *adj.* (*top.*, *pagus*); **Barchinonense** 213, 656

Barchinonensis⁶ *adj.* (*top.*, *planities*) 160

Barchinonensis Curia *s.* (*jud.*, *del comte Ramon Berenguer IV*) 362; **Barchinonensi Curia** 455; *cf.* Curia³, Curia Barcelonesa, Curia de Barcelona, Curia del Conde, Curiadompni Raimundicomitis Barchinonensis, tribunal de Barcelona i tribunal de justicia

Barchinonensis Curie, Mores *vid.* Mores Barchinonensis Curie

Barchinonensis doctor *s.*; **Barchinonensis doctoris** 581; *cf.* Renallus gramaticus

Barchinonensis monete, solidus de denarios *vid.* solidus de denarios Barchinonensis monete

Barchinonensis, Curia dompni Raimundi comitis *vid.* Curia dompni Raimundi comitis Barchinonensis

Barchinonensis, Mores Curie *vid.* Mores Curie Barchinonensis

Barchinonensis, Renaldus gramaticus *vid.* Renaldus gramaticus Barchinonensis

Barchinonensium Princeps; Barchinonensium Principes 35; *cf.* Cataloniae Princeps

Barchinonensium, *Gesta comitum* *vid.* *Gesta comitum Barchinonensium*

Barcinona *top.*; **Barcinonae** 664; **Barcinonam** 291

Barcinonae, dinarius *vid.* dinarius Barcinonae

barchinonense *adj.* 318 (*Església*)

Barcinonensis *adj.*; **Barcinonensium** 276, 304, 416

Bardina¹ *antr.* *m.* 43, 373, 375

Bardina² *antr.* *m.* 550; *cf.* Miro¹

Bardina, Ermofredo *vid.* Ermofredo Bardina

Bardol¹ *top.* (*terme*) 644

Bardol² *top.* (*terminium*) 644

Bardonero, Berenguer *vid.* Berenguer Bardonero

Barida *top.* 645

Baridá¹ *top.* 645

Baridá² *top.* (*districte*, *a la Cerdanya*) 123

Barida, Ermengaudus de *vid.* Ermengaudus de Barida

Baridá, Sant Martí de *vid.* Sant Martí de Baridá

Bariense *top.* (*al comtat de Cerdanya*) 6

baró *s.*; **barons** 433

baro *s.*; **barones** 497; **baronis** 497

Baró¹ *antr.* (*cognom*) 563

Baró² *antr.* *m.* 214

baro homo *s.*; **baronis hominibus** 497

Baró Palou, Torre del *vid.* Torre del Baró Palou

Baro, Guad de *vid.* Guad de Baro

Baró, Isarn *vid.* Isarn Baró

barón *s.*; **barones** 29, 328, 329, 391, 433, 434, 458, 496, 580, 660

barones, juicio de *vid.* juicio de barones

Baronía de Besora *top.* (*terme*) 421

Baronía de Ribelles *top.* (*al comtat d'Urgell*) 77; *cf.* Ribelles

baronis hominibus *abl.* de baro homo, *cf.* *s.* *u.*

Barquer *antr.* (*cognom*) 564

barquillero *s.* 598; *cf.* nebularius

barquillo *s.* (*alim.*); **barquillos** 597; *cf.* nebula i neula

Barra *antr.* (*cognom*) 564

Barrabés *top.* (*vall*, *a la prov. de Lleida*) 321

Barrabés, Sarrocas de *vid.* Sarrocas de Barrabés

barraca *top.* (*Fontpedrosa*) 138

Barral¹ *antr.* (*cognom*, *proc. de nom germ.*) 539, 540; *cf.* Barrau

Barral² *antr.* *m.* (*senyor de Marsella*, *vescomte i procurador del rei d'Aragó a la Provença*) 485

Barrallus, Seniofredus *vid.* Seniofredus Barrallus

barranca *s.* 129; **barrancas** 129, 130

barranch *s.* (*top.*) 72 (*Palomera / Cantalupos*)

barranco *s.* 51 (*Remascaró*), 104 (*La Fou*), 107 (*Taüll*), 136, 154 (*del Mont-Ventoux*), 166 (*del Saane*); **barrancos** 166, 169, 696

Barranco de Rocamorta *top.* 54

Barrau *antr.* (*cognom*, *proc. de nom germ.*) 539, 540; *cf.* Barral¹

Barrema *antr.* (*cognom*) 564

Barret *antr.* (*cognom*) 564

Barreter *antr.* (*cognom*) 563

barri *s.* (*top.*) 77 (*Castell*)

Barri *antr.* (*cognom*) 564

barril *s.* 633, 645; **barriles** 633

barrilius *s.*; **barrilio** 633; **barrilios** 633

barrilus *s.*; **barrilos** 645

barrio *s.* (*top.*) 109 (*Sant Martí de Provençals*) 173 (*Pomar, a Badalona*), 206 (*Vilapiscina, a Sant Andreu de Palomar*), 210 (*Santa Eulàlia de Vilapiscina, a Sant Andreu de Palomar*), 215 (*Pomar, a Badalona*), 247 (*Elna*); **barrios** 54

Barrio *top.* 477; *cf.* Vic, Vic de Osona, Vicus Ausonensis i Vique

barro *s.* 59, 154, 242, 563, 588, 589, 645

Barroca, La *vid.* La Barroca

Barruera *top.* (*poble, a la vall de Boí, al comtat de Pallars*) 107, 199; *cf.* Vall Orcera i Vallorzero

Bartholomeus, Martinus *vid.* Martinus Bartholomeus

Bartomeu, Martí *vid.* Martí Bartomeu

Bas¹ *antr.* (*cognom*) 565

Bas² *top.* (*vall*) 43

Bas³ *top.* (*vescomte de*) 415 (*Udalart*), 420 (*Udalart*), 421 (*Udalart*)

- Bas, Falgars den *vid.* Falgars den Bas
 Bas, Falgás den *vid.* Falgás den Bas
 Bas, Sant Privat de *vid.* Sant Privat de Bas
Bascanó *top.* (*ajuntament*) 144
Bascara *top.* ('villa', *al comtat de Besalú*) 247; *cf.* Bâscara²
Bâscara¹ *top.* (*mercat de*) 652
Bâscara² *top.* (*vila, al comtat de Besalú*) 196, 211, 247, 249, 649; *cf.* Bascara
Bascarán *top.* (*vila, al comtat d'Urgell*) 407
bascuence *s.* (*llengua*) 59, 91, 204, 321, 322; *cf.* éuskaro
 Basilia, Guillém de *vid.* Guillém de Basilia
 Basilia, Guillém Umbert de *vid.* Guillém Umbert de Basilia
basílica *s.* (*top.*) 638 (*Santa Creu i Santa Eulàlia*)
 Basonense, Sant Vicents *vid.* Sant Vicents Basonense
Bassa *antr.* (*cognom*) 564
 Bassa, Guillém de *vid.* Guillém de Bassa
Bassagoda¹ *top.* (*muntanya*) 81
Bassagoda² *top.* (*terme*) 129
Basses-Pyrénées *top.* (*depart. fr.*) 15
 Bassia, Guillém de *vid.* Guillém de Bassia
Bassibés *top.* (*ribera*) 138
 Bassibés, Coma de *vid.* Coma de Bassibés
Bassivé *top.* (*port de muntanya, a Aragó*) 218
 bastón, batalla jurada con escudo y *vid.* batalla jurada con escudo y bastón
 Bastonis, Gaucefredus *vid.* Gaucefredus Bastonis
 Bastóns, Arnau *vid.* Arnau Bastóns
 Bastóns, Jofre *vid.* Jofre Bastóns
Bat Piths *top.* (*al terme de la parròquia de Sant Pere de Reixac*) 234; *cf.* Bat Pits, Bate Pectus, Bate Pitos i Crux²
Bat Pits *top.* (*al terme de la parròquia de Sant Pere de Reixac*) 234; *cf.* Bat Piths, Bate Pectus, Bate Pitos i Crux²
batalia *s.*; **bataliam** 385, 426; *cf.* batalla
batalla *s.* 253, 277, 386, 391; **batallas** 301; *cf.* batalia
batalla jurada con escudo y bastón (*ritual dels cavallers*) 385
 Batalla, La *vid.* La Batalla
 Batallador, Alfonso I de Catalunya, II de Aragón, el *vid.* Alfonso I de Catalunya, II de Aragón, el Batallador
batallar *v.* 315
batán *s.* 642; **batanes** 635, 641, 642; *cf.* molendinum draparium i molendinum draper
batanero *s.*; **bataneros** 642; *cf.* draper
Batayla *judicata* (*leg., usatge*) 386
Bate Pectus *top.* (*al terme de la parròquia de Sant Pere de Reixac*) 234; *cf.* Bat Piths, Bat Pits, Bate Pitos i Crux²
Bate Pitos *top.* (*al terme de la parròquia de Sant Pere de Reixac*) 234; *cf.* Bat Piths, Bat Pits, Bate Pectus i Crux²
Batea *top.* (*castell, als termes del castell de Miravet*) 330, 491
batedura *s.* 620
Batera *top.* 103
batería de cocina *s.* (*dom.*) 587; *cf.* uasculum
Batet *top.* (*muntanya, turó volcànic, a prop d'Olot*) 156
Bati Palmas¹ *top.* (*a la vila d'Ansovell, al comtat de Cerdanya*) 233
Bati Palmas² *top.* (*mas, a la parròquia de Sant Genís de Plegamans*) 233
 Batista, Joan *vid.* Joan Batista
 Batista, Sant Joan *vid.* Sant Joan Batista
batlle *s.* 520; *cf.* baile, bajulus i tutor²
Batlle *antr.* (*cognom*) 563
Batlleix *top.* (*areny, a Mataró*) 131; *cf.* Vallis Deç
Batlloria *top.* (*al partit d'Arenys de Mar, a la prov. de Barcelona*) 186, 295
bau *s.* (*top., dial. marsellès*) 78, 495; *cf.* balç
 Baudador, Miro *vid.* Miro Baudador
baudia *s.* 390; *cf.* bausia
bauen *v.* (*al.*) 202
bauma *s.* (*top.*) 103; *cf.* balma
 Bauoso, Sant Cugat de Seruo *vid.* Sant Cugat de Seruo Bauoso
baus *s.* (*top., dial. marsellès i antic provenç.*) 78; *cf.* balç
 Baus, Li *vid.* Li Baus
bausador *s.* 388, 465
bausia *s.* (*reptar de -*) 385, 387, 388, 389; **bausias** 388, 464; *cf.* baudia i boya
bausiare *v.* 388
 bausiis, De aliis namque *vid.* De aliis namque bausiis
bausse *s.* (*top., dial. de Niça*) 78; *cf.* balç
bautismo *s.* 528, 530, 549
bautizar *v.*; **bautizado** 496, 502; **ser bautizado** 529, 530
 Baux, Les *vid.* Les Baux
Bayabosa *top.* (*riu, a Galicia*) 149
bè *s.* (*top., dial. del Llenguadoc, gascó i bearnès*) 85; *cf.* bec², bèc, bei i beit
 Be, Guardia de Guarda *vid.* Guardia de Guarda Be
Beata Maria¹ *top.* ('ecclesia', *al terme del castell de Masquefa*); **Beate Marie** 443; *cf.* Santa Maria¹⁴
Beata Maria² *top.* ('oratorium', *a prop del Papiol*); **Beate Marie** 169; *cf.* Crux¹
Beata Maria de Castro Rossilionis *top.*; **Beate Marie de Castro Rossilionis** 393; *cf.* Santa Maria³
Beata Maria de Cruce *top.* ('oratorium', *al llinar del 'podium Papiol'*); **Beate Marie de Cruce** 169
Beata Maria Virgo *top.* (*ecclesia, infra terminos castri Mazcheffe*); **Beate Marie Virginis** 366; *cf.* Santa Maria¹⁴
Beati Ambrosii in Luca, Expositum optimum *vid.* *Expositum optimum Beati Ambrosii in Luca*
Beati Augustini contra Haereses quinque, Librum expositum *vid.* *Librum expositum Beati Augustini contra Haereses quinque*
Beati Taionis, Sententiarum expositum *vid.* *Sententiarum expositum Beati Taionis*
Beatrix *antr.* *f.* (*uxor Gilelmi Compagni*); **Beatricis** 503
Beatriz¹ *antr.* *f.* (*esposa de Guillem Company*) 504

Beatriz² *antr. f. (mare d'Arnau)* 517

Beatriz³ *antr. f. (mare de Deodat)* 354

bec¹ *s.* 591

bec² *s. (top., en diversos dialectes de França)* 85; *cf.* bè, bèc, bei i beit

bèc *s. (top., dialectes del Llenguadoc, gascó i bearnès)* 85; *cf.* bè, bec², bei i beit

becerro *s. (zool.); becerros* 615

Becons, Guardia de *vid.* Guardia de Becons

Bedae in *Lucam, Expositum optimum vid. Expositum optimum Bedae in Lucam*

bedaiscá *s. (basc)* 204; *cf.* luchaquia i mata⁴

Bederrida *top. (lloc, a prop de Pedralbes, al territori de Barcelona)* 164

Beders *top. (pujal, al comtat de Cerdanya)* 38

Bedor *antr. (cognom)* 563

Bedoz, Arnau de *vid.* Arnau de Bedoz

Bega *top. (serra, al comtat d'Urgell)* 216

Beguda *antr. f. (esposa de Fromesindus)* 196

Begur¹ *top. (castell i feu)* 348, 388, 701

Begur² *top. (castrum)* 348

bei *s. (top., dial. auvernès)* 85; *cf.* bè, bec², bèc i beit

Beilone *antr. m.* 69

beira *s. (top., port.)* 117; *cf.* arroyo, rambla¹, ribeira, ribera¹, riera², ripa, riperia, rívaria, rívia i vera

beit *s. (top., dial. llemosí)* 85; *cf.* bè, bec², bèc i bei

Bel Odel, Bernardus de *vid.* Bernardus de Bel Odel

Bel Pug *top. (al comtat d'Urgell)* 212, 226

Bel Pug, Santa Maria de *vid.* Santa Maria de Bel Pug

Bela, Coma *vid.* Coma Bela

belarmeta *s. (basc)* 91; *cf.* almiar, almiar, lastameta i meta²

Belaschita *vid.* Belasquita

Belasquita *antr. f. (comtessa d'Urgell, esposa del comte Ermengol II el Pelegrí)* 72, 101; **Belaschita** 64; *cf.* Constança¹

Beleica *antr. f. (esposa de Bernat)* 550, 666; *cf.* Guilgla i Guilla⁶

Belesarius *antr. m. (proc. de nom germ.)*; **Belesario** 534

Bélgica *top.* 12

Belis *top. (plana)* 222

Bell *antr. m.* 381

Bella¹ *antr. f.* 550; *cf.* Orseta¹

Bella² *antr. f. (esposa de Bonsoms)* 476

Bella³ *antr. f. (germana de Goltred)* 438

Bella Buada *top. (honor, a Vilarodona)* 226

Bellcayre *top. (vila, al terme d'Ullà, a l'Empordà)* 623; *cf.* Bitinga i Quartus²

Bellegarde *top. (castell)* 98

Bellera, Bernardus Guillemi de *vid.* Bernardus Guillemi de Bellera

Bellera, Sarroca de *vid.* Sarroca de Bellera

Bellestar *top. (casa, al terme del castell de Subirats)* 226

Belletrudes *antr. f. (esposa d'Adroher)* 43

Belleuncia *antr. f. (esposa d'Escluva)* 682

Belliardis¹ *antr. f.* 549; *cf.* Lobeta²

Belliardis² *antr. f. (mare de Mir Guillem)* 443, 444

Bellisens *antr. f. (esposa de Guillem Ellemar)* 674

Bellit, Andreu *vid.* Andreu Bellit

Bellit, Guillem *vid.* Guillem Bellit

Bellitus *antr. m.* 553

Bell-lloch *top. (castell, a la vila de Sant Pere de Ribes, a prop de Vilafranca del Penedès)* 76, 226, 237; *cf.* Bellus Locus¹, Bellus Locus² i Ribas³

Bell-lloch, Bernat de *vid.* Bernat de Bell-lloch

Bellmunt *top. (castell)* 327; *cf.* Bellus-Mons

Belloch, Berenguer de *vid.* Berenguer de Belloch

Belloch, Bernat *vid.* Bernat Belloch

Bellpuig de las Avellanas *top. (monestir, al partit de Balaguer)* 52, 237, 238; *cf.* Mons de Molet i Santa Maria de Bel Pug

Bellucius *antr. m. (proc. de patronímic)* 555

bellus *adj. (top.)* 217, 225, 226

Bellus *antr. m.* 531

Bellus Homo *antr. m.* 532

Bellus Locus¹ *top. (castell, a la vila de Sant Pere de Ribes, a prop de Vilafranca del Penedès)*; **Bello Loco** 226; *cf.* Bell-lloch, Bellus Locus² i Ribas³

Bellus Locus² *top. (castrum)*; **Bello Loco** 237; *cf.* Bell-lloch, Bellus Locus¹ i Ribas⁴

Bellus Locus³ *top. ('castrum', a la parròquia de Santa Maria de Cardedeu)*; **Bello Loco** 226

Bellus-Mons *top. (castrum)*; **Bello-Monte** 226; *cf.* Bellmunt

Bellus Vicinus *top. ('serra', a Reixac, al comtat de Barcelona)*; **Bello Vicino** 226

Bellusvicinus *top. ('castellum', al comtat d'Urgell)*; **Bellivicini** 226; *cf.* Bellvehí¹

Bellvehí¹ *top. (lloc, al comtat d'Urgell)* 226; *cf.* Bellusvicinus

Bellvehí² *top. (terme, a la parròquia de Sant Pere de Reixac, al comtat de Barcelona)* 232

Bellvehí, Guillem de *vid.* Guillem de Bellvehí

Bellvehí, Haly de *vid.* Haly de Bellvehí

Bellvey *top. (a la prov. de Tarragona)* 226

Bels, Mir *vid.* Mir Bels

Belsolan *top. (lloc, a la parròquia de Santa Eulàlia de Provençana)* 226

Belsolei *top. (mas, a Lloberes, al Vallès)* 226

Ben Alarabi *antr. m. (governador de Saragossa)* 283

Ben Viure, <Castrum> de *vid.* <Castrum> de Ben Viure

benà *s.* 166; *cf.* binda

Benages, Berenguer de *vid.* Berenguer de Benages

Benages, Pere de *vid.* Pere de Benages

Benalcale *top. ('villula', al territori de Tortosa)* 16

Benaldus *antr. m. (proc. de nom germ.)* 533

Benasque¹ *top.* 321

Benasque² *top. (vall)* 51, 53

Benauent, Guillem de *vid.* Guillem de Benauent

Benavent, Guillem de *vid.* Guillem de Benavent

- Bencio** *antr. m.* (*comte de Rosselló*) 247
- bene** *adv.* (*top.*) 217, 225; *cf.* <Castrum> de Bene Viuere
- Bene Viuere, <Castrum> de *vid.* <Castrum> de Bene Viuere
- Benedia** *antr. f.* (*esposa de Gerau Guillem o Geralt Guillem*) 73, 183
- benedictino**¹ *adj.* 233 (*monestir de Juinyà*), 682 (*priorat de Sant Miquel de Cruïlles*)
- benedictino**² *s.*; **benedictinas** 147 (*de Sant Sebastià dels Gorcs*); **benedictinos** 172 (*de Sant Aniol d'Aguja*), 180 (*de Banyoles*), 196 (*de Banyoles*), 207 (*de Juinyà*), 313 (*de la Marca d'Espanya*), 318 (*de Sant Pere de Roda*)
- Benedicto IV** *antr. m.* (*papa*) 479
- Benedicto VI** *antr. m.* (*papa*) 108, 209, 241, 242
- Benedicto VII** *antr. m.* (*papa*) 73, 100, 139, 180, 181, 185, 212, 225, 321, 683
- Benedicto VIII** *antr. m.* (*papa*) 94, 106, 108, 123, 140, 165, 227
- Benedictus** *antr. m.* 532
- Benedormiens** *top.* (*castell*) 431;
- Benedormientis** 231
- beneficencia** *s.* 562, 563
- beneficiar** *v.*; **beneficiasen** 587
- beneficiario** *s.* 336
- beneficio** *s.* 303, 336, 338, 449, 507, 508, 660, 663; **beneficios** 331, 335, 336, 479, 483, 507, 511, 577, 612; *cf.* fehu, feudo, feudum, fisco, fiscus, fiu, precario², soberanía i Vieh
- beneficium** *s.* 317
- behñt** *adj.* 107; *cf.* beneyt
- Benet** *antr.* (*cognom*) 532
- Benet, Pere *vid.* Pere Benet
- Benevivere**¹ *top.* 109; *cf.* Crosus¹
- Benevivere**² *top.* (*lloc, al comtat de Manresa*) 225
- beneyt** *adj.* 107; *cf.* behñt
- Bengalem** *top.* ('villula', *al territori de Tortosa*) 16
- Benialeil** *top.* ('villula', *al territori de Tortosa*) 16
- Benibata** *top.* ('villula', *al territori de Tortosa*) 16
- Benicasim** *top.* (*a la prov. de Castelló de la Plana*) 169
- Beniciba** *top.* ('villula', *al territori de Tortosa*) 16
- Benicratuli** *top.* ('villula', *al territori de Tortosa*) 16
- Benidurames** *top.* ('villula', *al territori de Tortosa*) 16
- Benifallet** *top.* (*a prop de Tortosa*) 16, 330, 621
- Benifougia** *top.* ('villula', *al territori de Tortosa*) 16
- Benijarip** *top.* ('villula', *al territori de Tortosa*) 16
- Benijolima** *top.* ('villula', *al territori de Tortosa*) 16
- Benimantell** *top.* ('villula', *al territori de Tortosa*) 16
- Benimarvan** *top.* ('villula', *al territori de Tortosa*) 16
- Benimordoc** *top.* ('villula', *al territori de Tortosa*) 16
- Benimorec** *top.* ('villula', *al territori de Tortosa*) 16
- Benimuncella** *top.* ('villula', *al territori de Tortosa*) 16
- Beniobdulbar** *top.* ('villula', *al territori de Tortosa*) 16
- Benisanet** *top.* (*a prop de Gandesa*) 16
- Benito de Aniano** *antr. m.* (*sant*) 530
- Benizalém** *top.* (*terme, a la prov. d'Almeria*) 162
- Benjalima** *top.* ('villula', *al territori de Tortosa*) 16
- Benoît, Pierre *vid.* Pierre Benoît
- Benuç** *antr. m.* (*presbíter*) 609; *cf.* Benucius
- Benucius** *antr. m.*; **Benucio** 609; *cf.* Benuç
- Benviure**¹ *top.* (*honor*) 350
- Benviure**² *top.* (*lloc, a prop de Martorell*) 237; *cf.* Castellbisbal, Castillo Episcopal, <Castrum> de Ben Viure, <Castrum> de Bene Viuere i Castrum Episcopale
- Benviure**³ *top.* (*quadra*) 623
- Benviure, Arnau *de vid.* Arnau de Ben-viure
- Benviure, Jofre *de vid.* Jofre de Ben-viure
- Beocia** *top.* 46
- Bera**¹ *antr. m.* (*cap de l'exèrcit de Ludovic Pius*) 275
- Bera**² *antr. m.* (*comte*) 175
- Bera**³ *top.* ('terminus', *al Penedès*) 101; *cf.* Roda⁴
- Beraldus** *antr. m.* (*proc. de nom germ.*); **Beraldo** 540
- Beranus** *top.* (*kastrum, al Penedès*); **Berano** 309; *cf.* Barà
- Beranuy** *top.* (*al comtat de Pallars*) 5
- Berceo, Gonzalo *de vid.* Gonzalo de Berceo
- Beremundus** *antr. m.* (*proc. de nom germ.*) 539
- Berengar** *antr. m.* (*nom germ.*), 542; *cf.* Berenguer¹
- Berengarii Comes Vetulus, Raimundus *vid.* Raimundus Berengarii Comes Vetulus
- Berengarii Comes Vetus, Raimundus *vid.* Raimundus Berengarii Comes Vetus
- Berengarii Vetulus, Raimundus *vid.* Raimundus Berengarii Vetulus
- Berengarii Vetus, Raimundus *vid.* Raimundus Berengarii Vetus
- Berengarii Vetus, Reymundus *vid.* Reymundus Berengarii Vetus
- Berengarii, Raimundus *vid.* Raimundus Berengarii
- Berengarius**¹ *antr. m.* 380, 660; **Berengario** 454, 610
- Berengarius**² *antr. m.* ('abbas', *de Sant Cugat del Vallès*); **Berengarium** 345
- Berengarius**³ *antr. m.* (*marchio, comes*); **Berengario** 430
- Berengarius Adroarii** *antr. m.*; **Berengario Adroarii** 661
- Berengarius Arnalli** *antr. m.* 554
- B<erengarius> de Munels** *antr. m.* 689, 693; *cf.* Berenguer de Monells
- Berengarius de Pella Follis** *antr. m.* 557
- B<erengarius> de Riela** *antr. m.* 689, 692; *cf.* Berenguer de Riela
- Berengarius de Zaguardia** *antr. m.* 558
- Berengarius dez Brug** *antr. m.* 558
- B<erengarius> Dolon** *antr. m.* 689; *cf.* Berenguer de Oló
- Berengarius Draper** *antr. m.*; **Berengarii Draper** 560; *cf.* Berenguer Draper
- Berengarius Montis Catani** *antr. m.*; **Berengario Montis Catani** 341; *cf.* Berenguer de Montcada
- Berengarius Poca Sang** *antr. m.*; **Berengarii Poca Sang** 551

- Berengarius Raimundi**¹ *antr. m.*; **Berengario Raimundi** 542, 553; *cf.* Berenguer¹
- Berengarius Raimundi**² *antr. m.* (*fill de Raimundus Berengarii Vetulus*); **Berengarii Raimundi** 417
- Berengarius Tedbaldi** *antr. m.*; **Berengarii Tedbaldi** 538
- Berengarius Traginer** *antr. m.*; **Berengarii Traginer** 632
- Berengarius Xedmari** *antr. m.* 545
- Berengarius, Raimundus *vid.* Raimundus Berengarius
- Berenguer**¹ *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 542; *cf.* Berengar i Berengarius Raimundi¹
- Berenguer**² *antr. m.* 189, 312, 473, 486, 582, 610, 642, 648, 651, 688
- Berenguer**³ *antr. m.* (*abat de Sant Joan de les Abadesses*) 649
- Berenguer**⁴ *antr. m.* (*arquebisbe de Tarragona*) 349
- Berenguer**⁵ *antr. m.* (*bisbe d'Elna*) 411
- Berenguer**⁶ *antr. m.* (*bisbe de Barcelona*) 221, 279, 652, 663
- Berenguer**⁷ *antr. m.* (*bisbe de Girona*) 250, 331, 357, 401, 411, 419
- Berenguer**⁸ *antr. m.* (*comes et rex de Barchinona*) 406; *cf.* Berenguer Ramón II
- Berenguer**⁹ *antr. m.* (*presbíter*) 608
- Berenguer**¹⁰ *antr. m.* (*sagristà*) 582
- Berenguer Adroer** *vid.* Berenguer Adroher
- Berenguer Adroher** *antr. m.* 659, 660; **Berenguer Adroer** 674
- Berenguer Arnal** *antr. m.* 642
- Berenguer Arnal de Lupiano** *antr. m.* 557
- Berenguer Arnau** *antr. m.* 329
- Berenguer Bardonero** *antr. m.* 502
- Berenguer Bernat** *antr. m.* 478, 616
- Berenguer Bernat Dapifer** *antr. m.* (*conseller de Ramon Berenguer I*) 447
- Berenguer Colrat** *antr. m.* 550
- Berenguer de Ager, Ramón *vid.* Ramón Berenguer de Ager
- Berenguer de Anglerola, Arnau *vid.* Arnau Berenguer de Anglerola
- Berenguer de Archs** *antr. m.* (*canonge*) 506, 588, 604
- Berenguer de Ausona** *antr. m.* (*bisbe*) 328
- Berenguer de Balañá** *antr. m.* (*canonge*) 587
- Berenguer de Belloch** *antr. m.* 370
- Berenguer de Benages** *antr. m.* (*canonge de Vic*) 611
- B<erenguer> de Çalran** *antr. m.* 690; *cf.* Berenguer de Salrà
- Berenguer de Castellet** *antr. m.* (*veguer de Ramon Berenguer IV*) 361, 370, 386, 454, 465, 580
- Berenguer de Cervera** *antr. m.* 178
- Berenguer de Corridá** *antr. m.* 356
- Berenguer de Currizá** *antr. m.* 355
- Berenguer de Grañena** *antr. m.* 329
- Berenguer de Guardia** *antr. m.* 687
- Berenguer de Monells** *antr. m.* 689; *cf.* B<erengarius> de Munels
- Berenguer de Montcada** *antr. m.* 341, 614; *cf.* Berengarius Montis Catani
- Berenguer de Ollers** *antr. m.* 380
- Berenguer de Oló** *antr. m.* 689; *cf.* B<erengarius> Dolon
- Berenguer de Palou** *antr. m.* (*canonge*) 582
- Berenguer de Pug Verd** *antr. m.* 556
- Berenguer de Ricla** *antr. m.* 689; *cf.* B<erengarius> de Ricla
- Berenguer de Salliforas** *antr. m.* (*canonge*) 684
- Berenguer de Salrà** *antr. m.* 689, 690; *cf.* B<erenguer> de Çalran
- Berenguer de Sant Vicents** *antr. m.* (*mestre del Temple*) 186, 229
- Berenguer de Santa Oliba** *vid.* Berenguer de Santa Oliva
- Berenguer de Santa Oliva** *antr. m.* 516; **Berenguer de Santa Oliba** 622
- Berenguer de Vallvidrera** *antr. m.* 608
- Berenguer de Vila Alta** *antr. m.* 370
- Berenguer de Vilafranca** *antr. m.* 491, 641, 652
- Berenguer de Vilafranca, Pere *vid.* Pere Berenguer de Vilafranca
- Berenguer de Vilanova** *antr. m.* (*canonge de Vic*) 587
- Berenguer de Vilardell** *antr. m.* 604
- Berenguer Draper** *antr. m.* 637; *cf.* Berengarius Draper
- Berenguer el Mayor, Ramón *vid.* Ramón Berenguer el Mayor
- Berenguer el Viejo, Ramón *vid.* Ramón Berenguer el Viejo
- Berenguer Ferrer** *antr. m.* 643
- Berenguer Geribert** *antr. m.* 616
- Berenguer Guadall** *antr. m.* 432
- Berenguer Guanalgot** *antr. m.* 391
- Berenguer Guifre** *antr. m.* (*bisbe de Girona*) 428
- Berenguer Guillém** *antr. m.* 688
- Berenguer Guitart** *antr. m.* 446
- Berenguer Jofre** *antr. m.* (*fill de Jofre Bastons*) 427
- Berenguer Pere** *antr. m.* 677
- Berenguer Ramón**¹ *antr. m.* 355, 610
- Berenguer Ramón**² *antr. m.* (*veguer de Barcelona*) 447
- Berenguer Ramón I** *antr. m.* (*comte de Barcelona*) 300, 307, 326, 384, 415, 416, 422, 426, 438, 441, 442, 444, 473, 474, 477, 496, 556
- Berenguer Ramón II** *antr. m.* (*comte de Barcelona*) 26, 30, 99, 112, 133, 137, 158, 182, 242, 281, 300, 301, 304, 379, 406, 407, 416, 420, 426, 427, 429, 430, 480, 657, 664, 677, 700; *cf.* Berenguer⁸
- Berenguer Ramón de Montcada** *antr. m.* 429
- Berenguer Remón** *antr. m.* 342, 446
- Berenguer Reverter** *antr. m.* 614, 624
- Berenguer Ricart** *antr. m.* 168
- Berenguer Ventre** *antr. m.* 590, 597
- Berenguer, Arbert *vid.* Arbert Berenguer
- Berenguer, Arnal *vid.* Arnal Berenguer

- Berenguer, Arnau *vid.* Arnau Berenguer
 Berenguer, Bernat *vid.* Bernat Berenguer
 Berenguer, Pedro *vid.* Pedro Berenguer
 Berenguer, Ramón *vid.* Ramón Berenguer
 Berenguer I, Ramón *vid.* Ramón Berenguer I
 Berenguer II, Ramón *vid.* Ramón Berenguer II
 Berenguer III, Ramón *vid.* Ramón Berenguer III
 Berenguer IV, Ramón *vid.* Ramón Berenguer IV
Berenguera¹ *antr. f. (esposa de Guillem de Montagut)* 696
Berenguera² *antr. f. (esposa de Guillem de Santa Coloma)* 486
Berenui *top. (al comtat de Pallars)* 5
Berga¹ *top. (comtat)* 163, 169, 408, 621
Berga² *top. (districte)* 4, 5, 77, 165, 216, 232, 251, 284; *cf.* Borgensis
Berga³ *top. (partit)* 185, 242
Berga⁴ *top. (vila)* 6, 40, 197, 207, 290, 641
Berga⁵ *top. (uilla)* 641
 Berga, Guardiola de *vid.* Guardiola de Berga
 Berga, Marca de *vid.* Marca de Berga
 Berga, Pera de *vid.* Pera de Berga
 Berga, Pere de *vid.* Pere de Berga
Bergadá *antr. (cognom)* 565
 Bergadá, Pere Dalmau de *vid.* Pere Dalmau de Bergadá
Berhen *top. (al comtat d'Urgell)* 6
berila *s. (top.)* 124; *cf.* berle, berro, berula, birla i birle
 Berilas, Rius de *vid.* Rius de Berilas
Berimund *antr. (nom germ.)* 546; *cf.* Bermón¹ i Bremón¹
Berinhart *antr. (nom germ.)* 542; *cf.* Bernat¹
berle *s. (top., fr.)* 124; *cf.* berila, berro, berula, birla i birle
 Berles, Sanctus Amantius de *vid.* Sanctus Amantius de Berles
Bermón¹ *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 546; *cf.* Bermón², Berimund, Bernardus Bremón, Bremón¹ i Rodlandus Bermundi
Bermón² *antr. m. (proc. de nom germ.)* 539; *cf.* Bermón¹ i Bremón¹
Bermón Sinofre *antr. m.* 288
 Bermon, Bernard *vid.* Bernard Bermon
 Bermón, Guillelm *vid.* Guillelm Bermón
 Bermón, Ramón *vid.* Ramón Bermón
Bermudo *antr. m.* 539
Bermudo II *antr. m.* 166
Bernadus *antr. m. (comes et marchio)* 35
Bernard Bermon *antr. m.* 554
Bernard Dalmaz *antr. m. (uice comes)* 398; *cf.* Bernat Dalmau²
 Bernard de Cheralt, Guillelmus *vid.* Guillelmus Bernard de Cheralt
B<ernard> de Marcuç *antr. m.* 572; *cf.* Bernat de Marcúc
Bernard de Pug Boscha *antr. m.* 556
Bernard Marcuç *antr. m.* 572; *cf.* Bernat Marcúc
Bernard Uzalger *antr. m.* 554
 Bernardi de Manleuo, Guillelmus *vid.* Guillelmus Bernardi de Manleuo
 Bernardi, Poncius *vid.* Poncius Bernardi
 Bernardi, Raimundus *vid.* Raimundus Bernardi
 Bernardi, Ugo *vid.* Ugo Bernardi
Bernardo¹ *antr. m.* 181
Bernardo² *antr. m. (arquebisbe de Saragossa)* 332
Bernardo³ *antr. m. (sant)* 110, 199
Bernardo de Ricla *antr. m.* 697
Bernardo Juan Zapila *antr. m.* 567
Bernardo Severo Zapila *antr. m.* 567
Bernardus¹ *antr. m.* 358, 388, 403, 426, 499, 550, 553; **Bernardi** 341; **Bernardo** 625; **Bernardum** 340
Bernardus² *antr. m. ('clericus', de Sobarbaro);* **Bernardo** 471
Bernardus³ *antr. m. (comes)* 402; **Bernardo** 389
Bernardus⁴ *antr. m. (fill de Gersindis);* **Bernardo** 344
Bernardus⁵ *antr. m. (fill de Senmirus);* **Bernardo** 581
Bernardus⁶ *antr. m. (proc. de nom germ.)* 542; *cf.* Bernat¹
Bernardus Adalberti de Rexag *antr. m.* 557
Bernardus Amati de Monte Sereno *antr. m.* 220
Bernardus Amatus de Rio Rubio *antr. m.* 340; *cf.* Bernat Amat de Rubí
Bernardus Arnal *antr. m.* 344
Bernardus Arnalli *antr. m.; Bernardi Arnalli* 554
Bernardus Atonis *antr. m. (Biterrensis uice comes);* **Bernardo Atonis** 400
Bernardus Bremón *antr. m.* 546; *cf.* Bermón¹ i Bremón¹
Bernardus de Bel Odel *antr. m.; Bernardi de Bel Odel* 554
Bernardus de Garriga *antr. m.* 562
Bernardus de Monte Schiuo *antr. m.* 557
Bernardus de Papiol *antr. m.* 622; *cf.* Bernat de Papiol
Bernardus de Za Portella *antr. m.* 558
Bernardus de Zauid *antr. m.; Bernardo de Zauid* 558
Bernardus Gaucfredi de Pals *antr. m.* 557
Bernardus Gomballi *antr. m.; Bernardum Gomballi* 554
Bernardus Guillelmi de Bellera *antr. m.* 557
Bernardus Guillelmi de Monte Molono *antr. m.* 557
Bernardus Iohannes *antr. m.; Bernardo Iohanne* 456
Bernardus Juglar *antr. m.; Bernardi Juglar* 559
Bernardus Marchuz *antr. m.* 554, 555; *cf.* Marcús¹
Bernardus Marcucii *antr. m. (capella de, a Barcelona);* **Bernardi Marcucii** 121, 122; *cf.* Marcús⁴
Bernardus Martini *antr. m.; Bernardi Martini* 632
Bernardus Mironis *antr. m.* 554
Bernardus Murrut *antr. m.* 551
Bernardus Oculo de Lepore *antr. m.; Bernardi Oculo de Lepore* 551
Bernardus Pela Pol *antr. m.* 551
Bernardus Petri Cap de Gat *antr. m.; Bernardi Petri Cap de Gat* 551

- Bernardus Petroni** *antr. m.*;
Bernardi Petroni 553
- Bernardus Raimundi** *antr. m.*
 661
- Bernardus Raimundi Torna Paies** *antr. m.*; **Bernardo Raimundi Torna Paies** 551
- Bernardus Vacha** *antr. m.*;
Bernardi Vacha 552
- Bernardus, Guillelmus *vid.*
 Guillelmus Bernardus
- Bernat**¹ *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 541, 542; *cf.* Bernardus⁶ i Berinhard
- Bernat**² *antr. m.* 43, 112, 158, 186, 212, 296, 338, 339, 355, 358, 383, 384, 385, 389, 393, 404, 422, 423, 426, 442, 498, 499, 502, 512, 579, 615, 616, 641, 648, 666, 669
- Bernat**³ *antr. m.* 289, 310; *cf.* Bonet
- Bernat**⁴ *antr. m. (ardiaca)* 429
- Bernat**⁵ *antr. m. (arquebisbe de Tarragona)* 357, 686
- Bernat**⁶ *antr. m. (bisbe)* 471, 663
- Bernat**⁷ *antr. m. (bisbe d'Urgell)* 383
- Bernat**⁸ *antr. m. (clergue de Sobarbar)* 470
- Bernat**⁹ *antr. m. (comte)* 392, 401
- Bernat**¹⁰ *antr. m. (comte de Besalú)* 35, 52, 157, 210, 255, 500, 502, 517, 662
- Bernat**¹¹ *antr. m. (comte de la Marca del Limousin)* 418
- Bernat**¹² *antr. m. (comte de Pallars)* 50, 212, 389, 394
- Bernat**¹³ *antr. m. (presbíter)* 220, 441
- Bernat**¹⁴ *antr. m. (prior del convent de Santa Maria de l'Estanty)* 220
- Bernat**¹⁵ *antr. m. (sacerdot)* 512
- Bernat III** *antr. m. (comte)* 406
- Bernat Adroher** *antr. m.* 372
- Bernat Amat**¹ *antr. m.* 208, 209, 348, 355, 357, 402, 403, 425
- Bernat Amat**² *antr. (vescomte)* 519, 532
- Bernat Amat de Claramunt** *antr. m.* 209, 415, 424
- Bernat Amat de Rubí** *antr. m.* 340, 666; *cf.* Bernardus Amatus de Rio Rubio
- Bernat Arbert Frenarii** *antr. m.* 637
- Bernat Armengol**¹ *antr. m.* 505
- Bernat Armengol**² *antr. m. (clergue)* 121
- Bernat Arnau** *antr. m.* 329, 670
- Bernat Atón** *antr. m.* 220
- Bernat Aton** *antr. m. (vescomte de Béziers)* 400
- Bernat Belloch** *vid.* Bernat de Bell-lloch
- Bernat Berenguer** *antr. m.* 583, 590, 601, 602
- Bernat Bernat** *antr. m.* 430, 620, 668
- Bernat Bofill** *antr. m.* 505
- Bernat Borrell** *antr. m.* 374
- Bernat Bovi** *antr. m. (batlle)* 642
- Bernat Bufa Lodre** *antr. m.* 560
- Bernat Cellarer** *antr. m.* 331
- Bernat Cirera** *antr. m.* 552
- Bernat Dalmau**¹ *antr. m.* 446
- Bernat Dalmau**² *antr. m. (vescomte)* 398; *cf.* Bernard Dalmaz
- Bernat Dapifer, Berenguer *vid.*
 Berenguer Bernat Dapifer
- Bernat de Anglerola** *antr. m.* 417
- Bernat de Bell-lloch** *antr. m.* 516;
 Bernat Belloch 328, 613, 643
- Bernat de Bernat** *antr. m.* 419
- Bernat de Canals** *antr. m.* 611
- Bernat de Castellbisbal** *antr. m.* 527
- Bernat de Castellbó** *antr. m.* 359
- Bernat de Cerdània** *antr. m. (comte)* 517
- Bernat de Gallissà** *antr. m.* 391
- Bernat de Gorovardes** *antr. m.* 562
- Bernat de Gurb, Ramón *vid.*
 Ramón Bernat de Gurb
- Bernat de la Marca del Limousin** *antr. m. (comte)* 418
- Bernat de Marcúç** *antr. m.* 572; *cf.* B<ernard> de Marcuc
- Bernat de Mollet** *antr. m.* 527
- Bernat de Odena, Guillelm *vid.*
 Guillelm Bernat de Odena
- Bernat de Olost, Ramón *vid.*
 Ramón Bernat de Olost
- Bernat de Papiol** *antr. m.* 622, 623, 701; *cf.* Bernardus de Papiol
- Bernat de Pinell** *antr. m.* 471
- Bernat de Queralt, Guillelm *vid.*
 Guillelm Bernat de Queralt
- Bernat de Riudeperes** *antr. m.* 643
- Bernat de Rocafort** *antr. m.* 500
- Bernat de Salanova, Ramón *vid.*
 Ramón Bernat de Salanova
- Bernat de Sant Pere de Malezas, Ramón *vid.* Ramón Bernat de Sant Pere de Malezas
- Bernat de Sarrià** *antr. m.* 582
- Bernat de Talamanca** *antr. m.* 486
- Bernat de Vergós** *antr. m.* 630
- Bernat de Vilaritg** *antr. m.* 500
- Bernat de Viver** *antr. m.* 519, 696
- Bernat des Puig, Arnau *vid.* Arnau Bernat des Puig
- <**Bernat**> Desclot *antr. m.* 295
 <Bernat Desclot>, Crònica <de> *vid.* Crònica <de Bernat Desclot>
- Bernat Ecart** *antr. m.* 417, 699
- Bernat Ermengol** *antr. m.* 432, 586
- Bernat Ferrer** *antr. m.* 644, 645-646
- Bernat Gelmir** *antr. m.* 309, 314, 374, 384
- Bernat Goltret** *antr. m.* 372
- Bernat Gomar** *antr. m.* 331
- Bernat Gombau** *antr. m.* 421, 422, 427
- Bernat Granell** *antr. m.* 491
- Bernat Guifre** *antr. m.* 314, 623
- Bernat Guillelm**¹ *antr. m.* 390, 391, 426, 667
- Bernat Guillelm**² *antr. m. (comte de Cerdanya)* 401
- Bernat Guillelm de Baltarga** *antr. m.* 614
- Bernat Guillelm Sinofre** *antr. m.* 342
- Bernat Huch** *antr. m.* 114
- Bernat Joan** *antr. m.* 38, 318, 456
- Bernat Jofre** *antr. m.* 331
- Bernat Llop** *antr. m.* 158, 205, 308, 311, 326, 420, 426, 427
- Bernat Marcúç** *antr. m.* 572; *cf.* Bernard Marcuc
- Bernat Marcúç, Pere *vid.* Pere Bernat Marcúç
- Bernat Miró** *antr. m.* 140
- Bernat Moneder, Guillelm *vid.*
 Guillelm Bernat Moneder
- Bernat Oliba** *antr. m. (espòs d'Ema)* 440
- Bernat Otger** *antr. m.* 201, 309, 374, 425, 426, 498, 501, 508
- Bernat Ramón** *antr. m. (custodi de Clerà)* 416
- Bernat Remón** *antr. m.* 391, 512
- Bernat Rotllant** *antr. m.* 684
- Bernat Salamó** *antr. m.* 582
- Bernat Sendre** *antr. m.* 137, 210, 384, 385, 442

- Bernat Senmir** *antr. m.* 224, 499, 581
Bernat Sinofre¹ *antr. m.* 233
Bernat Sinofre² *antr. m. (comte)* 430
Bernat Tedmar *antr. m.* 388, 625
Bernat Traver *antr. m.* 619
Bernat Udalart *antr. m.* 638
Bernat Umbert *antr. m. (bisbe)* 161
Bernat Vidal *antr. m.* 342
 Bernat, Arbert *vid.* Arbert Bernat
 Bernat, Berenguer *vid.* Berenguer Bernat
 Bernat, Dalmau *vid.* Dalmau Bernat
 Bernat, Deusde *vid.* Deusde Bernat
 Bernat, Ermengol *vid.* Ermengol Bernat
 Bernat, Guerau *vid.* Guerau Bernat
 Bernat, Guillém *vid.* Guillém Bernat
 Bernat, Guitart *vid.* Guitart Bernat
 Bernat, Oliver *vid.* Oliver Bernat
 Bernat, Pere *vid.* Pere Bernat
 Bernat, Ponç *vid.* Ponç Bernat
 Bernat, Ramón *vid.* Ramón Bernat
 Bernat, Udalart *vid.* Udalart Bernat
Bernuy *top. (al comtat de Pallars)* 5
Beroald *antr. m. (nom germ.)* 540
Berre *top. (estany)* 172
berregano *s.* 605
berro *s.* 124; *cf.* berila, berle, berula, birla i birle
 Berros, Río de *vid.* Río de Berros
Berta *antr. f. (comtessa)* 197
Bertelaicus *antr. m. (proc. de nom germ.)* 533
Berteleigus *antr. m. (proc. de nom germ.)* 534
Berterandus *antr. m. (proc. de nom germ.)* 541; *cf.* Bertran
Bertí *top. (poble, al Vallès)* 397
Bertram *antr. m. (nom germ.)* 541; *cf.* Bertran
Bertrán *antr. m. (castlà)* 489
Bertran *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 541; *cf.* Berterandus, Bertram i Bertrannus de Girunda
Bertran de Castelet *antr. m.* 690, 691
Bertrán de Castellet¹ *antr. m.* 306, 370, 622, 623, 690, 697
Bertrán de Castellet² *antr. m. (cavaller)* 302
Bertrán de Castellet³ *antr. m. (veguer)* 516
Bertrán de Meyá *antr. m.* 637
 Bertrán de Montpalau, Pere *vid.* Pere Bertrán de Montpalau
Bertrán de Vall *antr. m.* 517
Bertrán de Vilalba *antr. m.* 380
Bertran Sunyer *antr. m.* 489
 Bertrán, Guillém *vid.* Guillém Bertrán
Bertrandus *antr. m.; Bertrandi* 553; **Bertrando** 136
Bertrandus de Castelet *antr. m.* 306, 622
Bertrandus de Castelleto *antr. m.; Bertrando de Castelleto* 623
Bertrandus Luppi *antr. m.* 553
Bertrannus de Girunda *antr. m.; Bertranni de Girunda* 541; *cf.* Bertran
berula *s. (top.)* 124; *cf.* berila, berle, berro, birla i birle
 Berulas, Río de *vid.* Río de Berulas
Berzellay *antr. m. (ysraelita)* 637
Besalu *top.* 295
Besalú¹ *top. (castell)* 517
Besalú² *top. (comtat)* 14, 19, 20, 65, 82, 112, 120, 133, 139, 140, 152, 157, 173, 174, 180, 196, 198, 202, 225, 227, 231, 233, 241, 245, 247, 249, 251, 284, 285, 406, 676
Besalú³ *top. (comte de)* 32 (Ramon Berenguer III), 35 (Bernat), 52 (Bernat), 76 (Oliba), 139 (Guillem), 157 (Bernat), 193 (Guillem), 207 (Miró), 210 (Bernat), 233 (Miró), 255 (Bernat), 285 (Miró), 294 (Bernat), 296 (Guillem), 298 (Guillem), 404 (Guillem), 412 (Bernat), 500 (Bernat), 502 (Bernat), 517 (Bernat), 662 (Bernat)
Besalú⁴ *top. (districte)* 109, 247
Besalú⁵ *top. (parròquia)* 9
Besalú⁶ *top. (territori)* 10
Besalú⁷ *top. (vila, a la prov. de Girona)* 81, 129, 161, 255, 263, 294, 595, 641, 650, 651, 661; *cf.* Bisuldunus¹ i Bisullo
 Besalú, moneda de *vid.* moneda de Besalú
 Besalú, San Salvador de *vid.* San Salvador de Besalú
 Besalú, Sant Genís y Sant Miquel de *vid.* Sant Genís y Sant Miquel de Besalú
 Besalú, Sant Pere de *vid.* Sant Pere de Besalú
 Besalú, Santa Maria de *vid.* Santa Maria de Besalú
besar *v.* 388, 412; **se besaban** 342, 388
 Besaura, Gumballus de *vid.* Gumballus de Besaura
besavi *s.* 527; *cf.* bisavus
Bescanó *top. (ajuntament, a la prov. de Girona)* 52
Bescaran *top. (al comtat d'Urgell)* 6
Bescarán *top. (vila)* 288
 Bescarán, Capbreu de *vid.* Capbreu de Bescarán
Bescardal *top. (serra, a Arbell)* 48
Bescardalius *top. (serratus); Bescardalio* 48
Bescarri *top. (castell, al comtat de Pallars)* 114
Besga *top. (riu, a Burgos)* 154; *cf.* Omino
beso *s.* 342; *cf.* osculum fidei
Besóc *top. (riu)* 125; *cf.* Besocius, Besós², Bisocius, Bissaucius i Bissocius
Besocius *top. (riu); Besocio* 134; *cf.* Besóc, Besós², Bisocius, Bissaucius i Bissocius
Besora¹ *antr. (cognom)* 565
Besora² *top. (castell, a prop de Vic)* 421, 422
Besora³ *top. (feus i honor)* 422
Besora⁴ *top. (varbesores de)* 421
 Besora, Baronía de *vid.* Baronía de Besora
 Besora, Gombau de *vid.* Gombau de Besora
 Besora, Mir de *vid.* Mir de Besora
Besós¹ *top. (arenal)* 68
Besós² *top. (riu)* 100, 113, 115, 125, 134, 436, 657; *cf.* Besocius, Besóc, Bisocius, Bissaucius i Bissocius
Besós³ *top. (terme)* 676
 Besós, Sant Adrià de *vid.* Sant Adrià de Besós
 Bessalú, Romaña de *vid.* Romaña de Bessalú
bestia¹ *s.* 127; **bestiam** 330; **bestiarum** 454; **bestias** 127, 696; **bestiis** 595, 696
bestia² *s.* 514; **bestias** 619

- bestia**³ s.; **besties** 105
bestorre s.; **bestorres** 310; cf. *besturris*
Bestracá top. (aldea, al partit d'Olot) 479
Bestracanellus top.; **Bestracanello** 479
Bestracanus top.; **Bestracano** 479
besturris s.; **besturres** 310; cf. *bestorre*
Bética top. (prov. hispànica a partir de l'any 579) 25
betuletum s. 199; cf. *bioley*
Beuda¹ top. (ajuntament) 181
Beuda² top. (castell) 421
Beviá, Ramón de vid. Ramón de Beviá
Bexachonilus top. (vila, al comtat d'Urgell); **Bexachonilo** 94
Béziers¹ top. (bisbe de) 158 (*Rodaldus*)
Béziers² top. (vescomte de) 399 (*Ramon*), 400 (*Bernat Ató*), 417 (*Ramon Bernat*)
Béziers, Matfré Ermengau de vid. Matfré Ermengau de Béziers
Bezo antr. m. (comenador de Miravet i Tortosa) 621
Biania top. ('vallis', al partit d'Olot) 165; cf. *Bianya*
Bianya top. (vall, al partit d'Olot) 165; cf. *Biania*
Bianya, Sant Salvador de vid. Sant Salvador de Bianya
Biaña top. (pla) 293
Biarn top. (comtessa de) 693
Biculfus Cocus antr. m.; **Biculfo Coco** 560
bien s.; **bienes** 4, 20, 26, 66, 120, 211, 220, 236, 256, 276, 278, 280, 304, 323, 326, 329, 330, 336, 339, 340, 342, 348, 354, 362, 372, 381, 382, 392, 395, 397, 398, 399, 401, 408, 409, 410, 411, 413, 420, 421, 423, 424, 428, 429, 430, 438, 440, 441, 462, 463, 483, 485, 486, 489, 496, 500, 503, 505, 507, 508, 513, 518, 519, 520, 523, 524, 571, 607, 611, 631, 651, 653, 677, 682, 684, 685, 687, 688
Bierigus antr. m. (proc. de nom germ.) 534
Biert (top., església) 20
Biert, San Martín de vid. San Martín de Biert
biga s.; **biges** 586
Bigas¹ antr. (cognom) 564
Bigas² top. (al Vallès) 108, 223
Bigas³ top. (poble) 166
Bigas, Sant Pere de vid. Sant Pere de Bigas
Bigorra top. (comtes de) 332
binda s. 166; cf. *bena*
bioley s. 199; cf. *betuletum*
Bioley-Orjulaz top. (entre Cossonay i Echallens, a Suïssa) 199; cf. *Nemus Oriola*
Bir, Ras vid. Ras Bir
birla s. (top.) 124; cf. *berila*, *berle*, *berro*, *berula* i *birle*
Birlas, Rius vid. Rius Birlas
Birlas, Rius de vid. Rius de Birlas
birle s. (top.) 124; cf. *berila*, *berle*, *berro*, *berula* i *birla*
Birle, Rius de vid. Rius de Birle
Bisarrocas top. (muntanya volcànica a prop d'Olot) 156
Bisaucius top. (alueus / flumen / riuus); **Bisaucii** 125, 126, 224, 680
Bisaura top. (castrum) 421; cf. *Gombau de Besora*
bisavus s. 527; cf. *besavi*
Bisbal, La vid. La Bisbal
bisbe s.; **bisbes** 433
Bisbe antr. (cognom) 563
Biscal top. 237; cf. *Bischal*, *Guisaltrud* i *La Geltrú*
Bischal top. 237; cf. *Biscal*, *Guisaltrud* i *La Geltrú*
Bisocius top. (riu); **Bisocii** 125; **Bisocio** 125; cf. *Besocius*, *Besóç*, *Besós*², *Bissaucius* i *Bissocius*
Bissancius top. (insulas); **Bissancio** 181
Bissaucia* top. (riu) 126; cf. *Bissaucius*
Bissaucius¹ top. (riu); **Bissaucio** 125, 126; cf. *Besocius*, *Besóç*, *Besós*², *Bisocius*, *Bissocius*, *salceda*, *saucia*, *saucius* i *saussaie*
Bissaucius*² top. (riu) 126; cf. *Bissaucia*
Bissocius top. (amnis); **Bissocium** 125, 126; cf. *Besocius*, *Besóç*, *Besós*², *Bisocius* i *Bissaucius*
Bisuldumensis [sic] moneta s. (econ.); **Bisuldumensis** [sic] monete 662
bisuldunense adj. (comtat) 317
Bisuldunensis¹ adj. (comes); **Bisuldunensium** 27 (*Ramon Berenguer III*)
Bisuldunensis² adj. (comitatus); **Bisuldunense** 294
Bisuldunus¹ top. ('civitas', a la prov. de Girona); **Bisulduni** 255, 294; **Bisuldunum** 263; cf. *Besalú*⁷ i *Bisullo*
Bisuldunus² top. (poble, al pla d'Urgell); **Bisuldunum** 263; cf. *Bisullunus*, *Boldú* i *Labandera*
Bisullo top. (a la prov. de Girona); **Bisullone** 651; cf. *Besalú*⁷ i *Bisuldunus*¹
Bisullunensis¹ adj. (comes); **Bisullunensium** 341
Bisullunensis² adj. (fra); **Bisullunensi** 651
Bisullunensis³ adj. (terminus); **Bisullunensi** 87
Bisullunus top. (poble, al pla d'Urgell); **Bisullunum** 237; cf. *Bisuldunus*², *Boldú* i *Labandera*
Biterrensis adj. (uice comes –); **Biterrensi** 400 (*Bernardus Atonis*)
Biterris top. (al comtat d'Urgell) 5
Bitinga top. (vila, al terme d'Ullà, a l'Empordà) 623; cf. *Bellcayre* i *Quartus*²
Bivas de Cruzilada antr. m. 314
blad s. 454, 622
Blanca antr. f. (esposa de Vidal de Vilanova) 471
Blanca, Puta vid. Puta Blanca
Blanca, Torre vid. Torre Blanca
Blanch antr. (cognom) 562
blanch, pa vid. pa blanch
Blanch, *Tirant lo* vid. *Tirant lo Blanch*
Blancha, Puta vid. Puta Blancha
Blancha, Turrís vid. Turrís Blancha
blancharium, molendinum vid. molendinum blancharium
Blancher, Donuç vid. Donuç Blancher
blancher, mulinus vid. mulinus blancher
Blanchi, Guillelmus vid. Guillelmus Blanchi
blanchus adj.; **blanchi** 597 (*uini*)
blanco adj. 228, 229, 597; cf. *albus*
Blanco, Penó- vid. Penó-Blanco

- Blancus, Cherus *vid.* Cherus
Blancus
Blancus, Penus- *vid.* Penus-
Blancus
Blandrigo *antr.* m. 628
Blandus *antr.* m. 531
Blanes¹ *top.* (*castell*) 419
Blanes² *top.* (*població*) 236
Blanes, Pere de *vid.* Pere de
Blanes
Blascho *vid.* Blasco²
Blasco¹ *antr.* m. 689
Blasco² *antr.* m. 689, 692; **Blascho**
693
Blasco, Dom *vid.* Dom Blasco
Blasco, Don *vid.* Don Blasco
blastanea *adj.* (*uergada*) 600
Blat *top.* (*plça, a Barcelona*) 647
blatarium *adj.* (*molendinum* -);
blataria 642
Blay *antr.* (*cognom*) 563
Bleda *top.* 420
Blidgardis *antr.* f. 535
bo *adj.* 597 (*vi* -)
Bo *antr.* (*cognom*) 562
boada *s.* (*top.*) 105; *cf.* bohada,
bovada, buada, foveata *i*
hoyada
Boada *top.* (*lloc, a la prov. de*
Lleida) 106
bobadilla *s.* (*top.*) 106; *cf.*
bobatella, bouatiella *i* buadella
bobatella *s.* (*top.*) 106; *cf.*
bobadilla, bouatiella *i* buadella
Boc Cenic, Peneles de *vid.* Peneles
de Boc Cenic
boca *s.* 343, 350
boca e de mans, De *vid.* De boca e
de mans
Boca Doca, Viues *vid.* Viues Boca
Doca
Bocas del Ródano *top.* (*a prop de*
Saint-Remy) 78
Bocha Ieiuna, Viuanus *vid.* Viuanus
Bocha Ieiuna
Bockpfeife *s.* 560; *cf.* Dudelsack,
gaita, odre, sach dels gemechs
i Sackpfeife
bodador *s.* 317; **bodadores**
314, 317; *cf.* bozador, primer
hombre *i* primus homo
bodar *v.* 316; **bodaba** 317; *cf.*
bozar, fodere, fozar *i* hozar
bodega *s.* 257, 258, 259, 631, 632,
633; **bodegas** 163, 259,
396, 631, 632, 633, 645; *cf.*
celerarium, cellarium, celler,
despensa, sacrarius *i* sagrarius
bodia *s.* (*top.*) 317, 319, 320; *cf.*
bohiga
bodiga *s.* (*top.*) 319, 320; *cf.*
bohiga
bodigar *v.* 319; *cf.* bohigar, bozigar,
fodicare, fouger *i* hocicar
Boeci, Guitart *vid.* Guitart Boeci
Boeci, Ot *vid.* Ot Boeci
Boet *top.* (*port, a la vall d'Andorra*)
87, 90
Boet, Guillem *vid.* Guillem Boet
bofia *s.* (*top.*) 103, 105; *cf.* fouea
i fouia
Bofia¹ *top.* (*lloc, altermedeRocafort*
de Queralt, a prop de
Montblanc) 105
Bofia² *top.* (*riera, affluent del riu*
Noia), 105
Bofia, La *vid.* La Bofia
bofiga *s.* (*top.*) 319; **bofigas** 320;
cf. bohiga
Bofil, Amad *vid.* Amad Bofil
Bofill¹ *antr.* (*cognom*) 532; *cf.*
Bonfill *i* Bonus Filius
Bofill² *antr.* m. 122, 314, 351,
374, 402, 419, 422, 423, 524,
676
Bofill³ *antr.* m. 518; *cf.* Fedancius¹
Bofill⁴ *antr.* m. (*clergue*) 687
Bofill⁵ *antr.* m. (*presbíter*) 440; *cf.*
Otger⁸
Bofill de Gelida *antr.* m. 423
Bofill de Vidones, Ramón *vid.*
Ramón Bofill de Vidones
Bofill Ermemir *antr.* m. 314
Bofill Fredal *antr.* m. 659, 660
Bofill Guillelm *antr.* m. 384, 518,
676
Bofill March *antr.* m. (*jutge*) 373,
374, 377; *cf.* Ponç Bofill March
Bofill March, Ponç *vid.* Ponç Bofill
March
Bofill Oliba *antr.* m. 26, 99, 133,
137, 158, 182, 242, 282
Bofill Sendre *antr.* m. 384
Bofill Sunyer *antr.* m. 342, 384,
428
Bofill, Bernat *vid.* Bernat Bofill
Bofill, Guillelm *vid.* Guillelm Bofill
Bogatell¹ *s.* (*top.*) 172
Bogatell² *top.* (*canal artificial, a*
Barcelona) 172
bohada *s.* (*top.*) 105; *cf.* boada,
buada, foveata *i* hoyada
Bohada *top.* (*poble, al partit*
de Villadiego, a la prov. de
Burgos) 106
bohí *s.* (*top.*) 103, 107
Bohí¹ *top.* (*poble, al comtat de*
Pallars) 107; *cf.* Boy², Buin²
Bohí² *top.* (*vall, al comtat de*
Pallars) 107, 199; *cf.* Bovinus
Bohí, Caldes de *vid.* Caldes de
Bohí
Bohí, Nuestra Señora de Caldes de
vid. Nuestra Señora de Caldes
de Bohí
bohiga *s.* (*top.*) 319, 320; **bohigas**
313, 317, 319; *cf.* bodia,
bodiga, bofiga, boueijo, bouigo,
bouigo, bouijo, bousio, boyga,
boziga, budica *i* budiga
bohigar *v.* 319; *cf.* bodigar, bozigar,
fodicare, fouger *i* hocicar
Boig, Guillelm *vid.* Guillelm Boig
Boix *antr.* (*cognom*) 566
Boix, Castellfullit del *vid.*
Castellfullit del Boix
Boix, Pere dez *vid.* Pere dez Boix
Bolarque *top.* (*salt d'aigua, a*
Castella) 154
Bolarque, Olla de *vid.* Olla de
Bolarque
Boldis de Baix *top.* (*lloc, al partit*
de Sort, a la prov. de Lleida)
223; *cf.* Buslis Subterior
Boldis de Munt *top.* (*lloc, al partit*
de Sort, a la prov. de Lleida)
223; *cf.* Buslis Superior
Boldú *top.* (*poble, al pla d'Ur-*
gell) 237, 263; *cf.* Bisul-
dunus², Bisullunus *i* Laban-
dera
Bolonia *top.* (*a Itàlia*) 470
Boluir *top.* (*al comtat de*
Cerdanya) 120
Bompar *antr.* (*cognom*) 532; *cf.*
Bonus Parens
Bompar Guillelm *antr.* m. 384
Bon li Sab *top.* (*a prop de la*
parròquia de Sant Joan Despi,
al comtat de Barcelona) 234;
cf. Bonlisab
Bona *antr.* f. 586
Bona Donna *antr.* f. 439; *cf.*
Ermessinda¹
Bona Fos *antr.* m. 532; *cf.*
Bonafós
Bonadona *antr.* f. (*esposa de*
Sendre) 490
Bonadonna *antr.* f. 383
Bona, Cabanna *vid.* Cabanna Bona
Bona, Mata *vid.* Mata Bona
Bonafilia *antr.* f. (*abadessa de Sant*
Pere de les Puelles) 277; *cf.*
Adaleciba

Bonafilla¹ *antr. f. (esposa de Recasens)* 247
Bonafilla² *antr. f. (filla del difunt Sisuald)* 631; *cf.* Ermengarda²
Bonafós *antr. (cognom)* 532; *cf.* Bona Fos
Bonarich *antr. m. (presbíter)* 436
Bonastre *top. (feuus)* 341
Bonaygua *top. (port, a la Vall d'Aran)* 97
 Bone Filius, Poncius *vid.* Poncius Bone Filius
Bonefacius *top. ('castrum', a la muntanya de Montserrat, a prop d'Igualada); Bonefacii* 290; *cf.* Bonifaci, Guardia⁴, Guardia⁵ i Sant Pau de la Guardia
Bonefilia *antr. f.* 435, 587, 588
Bonefilius Laycus *antr. m.* 552
Boneldes *antr. f.* 536
Bonesindo *antr. m. (clergue)* 195
Bonesindus *antr. m.; Bonesindo* 533
Bonet *antr. m.* 289, 310; *cf.* Bernat³
Bonfilg *antr. m.* 402; *cf.* Bonifilius
Bonfill *antr. (cognom)* 532; *cf.* Bofill⁴ i Bonus Filius
 Boni Filii Marci, Poncius *vid.* Poncius Boni Filii Marci
 Boni Filii, Poncius *vid.* Poncius Boni Filii
Bonifaci *top. (castell, a la muntanya de Montserrat, a prop d'Igualada)* 290; *cf.* Bonefacius, Guardia⁴, Guardia⁵ i Sant Pau de la Guardia
 Bonifilii Marci, Poncius *vid.* Poncius Bonifilii Marci
 Bonifilii, Poncius *vid.* Poncius Bonifilii
Bonifilius *antr. m.* 402, 660; **Bonifilii** 438, 553; **Bonifilio** 402, 553; *cf.* Bonfilg
Bonita *antr. f.* 531
Bonlisab *top. (a prop de la parròquia de Sant Joan Despi, al comtat de Barcelona)* 234; *cf.* Bon li Sab
Bonnom *antr. m. (hebreu, 'aurificus')* 637
Bonofacius de Flixo *antr. m.; Bonofaci de Flixo* 692
Bonsoms¹ *antr. (cognom)* 532; *cf.* Bonus Homo¹ i Bosom¹
Bonsoms² *antr. m.* 476, 496, 624, 627
Bonúç *antr. m. (presbíter)* 441

Bonucius *antr. (patronímic)* 438, 555; *cf.* Banús i Bonús¹
Bonucius Malleator *antr. m.* 560; **Bonucio Malleator** 636
bonus *adj. (top.)* 217, 225
Bonus *antr. m.* 438, 531
Bonús¹ *antr. (cognom, proc. de patronímic),* 438; *cf.* Banús i Bonucius
Bonús² *antr. m. (abat)* 444
Bonus Filius *antr. m.* 532; *cf.* Bofill⁴ i Bonfill
Bonus Filius Marci *antr. m. (iudex palatii)* 444; *cf.* doctor paruulorum, Ponç Bofill March, Poncius Boni Filii, Poncius Boni Filii Marci, Poncius Bonifilii, Poncius Bonifilii Marci i Poncius Bonus Filius
 Bonus Filius, Poncius *vid.* Poncius Bonus Filius
bonus homo *s.; boni homines* 497, 498; **bonis hominibus** 498; **bonorum hominum** 360, 384; *cf.* asesor, hombre bueno, perito, probus homo, prohombre i uerus homo
Bonus Homo¹ *antr. m.* 532; *cf.* Bonsoms¹ i Bosom¹
Bonus Homo² *antr. m. (iudex)* 559
Bonus Homo³ *antr. m. (leuita)* 582
Bonus Mazip de Zagrana *antr. m.; Bono Mazip de Zagrana* 558; *cf.* Bonus Puer de ipsa Granata
bonus mos *s.; bonos mores* 411
Bonus Parens *antr. m.* 532; *cf.* Bompar
Bonus Puer de ipsa Granata *antr. m.* 558; *cf.* Bonus Mazip de Zagrana
Bonús Vivas *antr. m.* 465
 Bonus, Ballus *vid.* Ballus Bonus
 Bonus, Campus *vid.* Campus Bonus
 Bonús, Gelabert *vid.* Gelabert Bonús
 Bonús, Renart *vid.* Renart Bonús
Bonusfilius *antr. m.; Bonofilio* 628
Bonusfilius Marci *antr. m. (iudex); Bonofilio Marci* 444; *cf.* Ponç Bofill March
Boquer *top. (carrer, a Barcelona)* 122
 Boquer, Pere *vid.* Pere Boquer
 Boquera, La Pena de *vid.* La Pena de Boquera

Boquerii, Petrus *vid.* Petrus Boquerii
boquete *s. (top.)* 171; *cf.* bou, bouc, buch¹ i buco
borda *s.* 622; **bordas** 358
 borda, olivera *vid.* olivera borda
border *s.* 622
Borgensis *adj. (top., pagus); Borgense* 165; *cf.* Berga²
Borges *antr. (cognom)* 565
Borgonianus *top. (a l'ajuntament de Cornellà, al comtat de Girona); Borgoniano* 9; *cf.* Borgonius i Burguñá
Borgonius *antr. m.* 9; *cf.* Borgonianus i Burguñá
borgoñés *s. (gent.); borgoñeses* 291
borgoñón *s. (gent.); borgoñones* 31, 336; *cf.* burgundión
 Borgoñona, Ley *vid.* Ley Borgoñona
Bornoba *top. (riu, a la prov. de Guadalajara)* 100
Bornos *top. (serra)* 99
borra *s. (top.)* 127, 129; **borras** 129; *cf.* borro, burró i burronis
Borracianus *top.; Borraciano* 10; *cf.* Borracius i Borrassá
Borracius *antr. m.* 10; *cf.* Borracianus i Borrassá
Borrassá *vid.* Borrassá
Borrassá *top. (vila, al territori de Besalú)* 18; **Borrassá** 10; *cf.* Borracianus i Borracius
Borre *top. (al comtat de Cerdanya)* 5
Borredá *top. (riera, a prop de Sant Jaume de Frontanyà)* 120
 Borrel, Gep de *vid.* Gep de Borrel
 Borrel, Raimundus *vid.* Raimundus Borrel
borrell *s. (top.)* 130; *cf.* borrella, Borrellus⁵ i burrella
Borrell¹ *antr. m. (bisbe)* 440
Borrell² *antr. m. (cap de l'exèrcit de Ludovic Pius)* 275
Borrell³ *antr. m. (comte de Barcelona i príncep del comtat de Girona)* 17, 30, 32, 35, 43, 120, 157, 255, 277, 280, 295, 313, 336, 337, 338, 378, 407, 408, 441, 468, 488, 555, 556, 617, 661; *cf.* Borrell II
Borrell⁴ *antr. m. (jutge de Girona)* 380
Borrell I *antr. m. (comte de Barcelona)* 300; *cf.* Wifredo II

- Borrell II** *antr. m. (comte de Barcelona)* 292, 293, 294, 300, 438, 477; *cf.* Borrell³
- Borrell de Caldas** *antr. m.* 666
- Borrell Guimarà** *antr. m.* 441
- Borrell Taravall** *antr. m.* 194
- Borrell Traval** *antr. m.* 119
- Borrell, Bernat *vid.* Bernat Borrell
- Borrell, Guillelm *vid.* Guillelm Borrell
- Borrell, Ramón *vid.* Ramón Borrell
- Borrell, Sunyer *vid.* Sunyer Borrell
- borrella** *s. (top.)* 127, 130; *cf.* borrell, Borrellus⁵ i burrella
- borrellaria** *s. (top.)* 127, 130; **borrellarias** 130; *cf.* borrellera i budellera
- borrellera** *s. (top.)* 130; **borrelleras** 130; *cf.* borrellaria i budellera
- Borrellus**¹ *antr. m.*; **Borrello** 553
- Borrellus**² *antr. m. (comes et marchio)* 337, 559
- Borrellus**³ *antr. m. (comitatus Princeps / Princeps vel marchio)*; **Borrelli** 35
- Borrellus**⁴ *antr. m. (episcopus)*; **Borrello** 345
- Borrellus**⁵ *top. (gurgis)*; **Borrello** 130; *cf.* borrell, borrella i burrella
- Borres, Fila *vid.* Fila Borres
- Borres, Pixa *vid.* Pixa Borres
- borro** *s. (top., it.)* 129, 130; *cf.* borra, burró i burronis
- Bort, Pere *vid.* Pere Bort
- bort, roser *vid.* roser bort
- Bos, Johannes *vid.* Johannes Bos
- bosc**¹ *s.*; **bosc**² 76; *cf.* bosch
- bosc**² *s. (top., provenç.)* 202; *cf.* bosch, bosco, bosque, busc, Busch, buscus i buxus
- boscá** *s. (top.)* 215; *cf.* boscanus¹, boscanus², cerdá, cerdanus¹ i cerdanus²
- Boscá**¹ *antr. (cognom)* 566
- Boscá**² *top. (masia, al Pomar, a Badalona)* 215; *cf.* Mont Cerdanus i Montcerdá
- Boscá, Mas *vid.* Mas Boscá
- Boscana, Vía *vid.* Vía Boscana
- boscanus**¹ *adj. (top.)* 215; *cf.* boscá, cerdá, cerdanus¹ i cerdanus²
- boscanus**² *s. (top.)* 215; *cf.* boscá, cerdá, cerdanus¹ i cerdanus²
- bosch** *s. (top.)* 201, 202, 509; **boschos** 201, 636 (*Valllòbrega, Nou Comes i Figols*); *cf.* bosc¹, bosc², bosco, bosque, busc, Busch, buscus i buxus
- Bosch d'Estremera** *top. (al Pirineu)* 27
- Bosch de Bruguera** *top. (muntanya, a prop de Ribes)* 194
- Bosch de Tosca** *top. (turó volcànic, a la parròquia de Sant Esteve d'Olot)* 53, 156, 157; *cf.* Malatosquer¹
- Boscha, Bernard de Pug *vid.* Bernard de Pug Boscha
- Boscha, Joan Donzana de Pug *vid.* Joan Donzana de Pug Boscha
- bosco** *s. (top., it.)* 202; *cf.* bosc², bosch, bosque, busc, Busch, buscus i buxus
- boscus** *s. (top.)* 157 (*Malatosquer*); **bosco** 202 (*Puliario*), 615; **bosc**² 202, 211
- Bosom**¹ *antr. (cognom)* 532; *cf.* Bonsoms¹ i Bonus Homo¹
- Bosom**² *antr. m.* 280, 439, 577
- Bosom**³ *antr. m. (jutge)* 381
- Bosom**⁴ *antr. m. (levita)* 582
- Bosphorus** *top. (regió actualment desconeixuda)* 24; *cf.* Ephratha i Sepharad²
- bosque** *s. (top., també port.)* 44, 52 (*Malatosquer*), 53, 60, 88, 93, 96 (*Bruguera*), 183, 186, 193, 201, 202, 205, 206 (*La Pigüère*), 210, 215, 220, 322, 439, 615, 699, 700; **bosques** 72, 101, 185, 200, 203, 205, 206, 297, 462, 514, 589 (*Vallòbrega, Nou Comes i Figols*), 615 (*Mediona*), 636 (*Vallòbrega, Nou Comes i Figols*), 695; *cf.* bosc², bosch, bosco, busc, Busch, buscus i buxus
- Bosquet, Arnau *vid.* Arnau Bosquet
- bosses de Insiculacions, Anima de les vid. Anima de les bosses de Insiculacions*
- bot** *s. (per al vi)* 634; *cf.* pellejo
- Bot** *antr. (cognom)* 564
- bota**¹ *s.*; **botas** 634
- bota**² *s.*; **botes** 605
- botatge** *s. (dret)* 645
- botella** *s.*; **botellas** 589, 591
- Boter** *antr. (cognom)* 563
- Botet** *antr. (cognom)* 564
- boticario** *s.*; **boticarios** 66; *cf.* droguero
- bou** *s. (top., dial. del Llenguadoc)* 171; *cf.* boquete, bouc, buch¹ i buco
- Bou** *antr. (cognom)* 565
- Bou, Canau de *vid.* Canau de Bou
- bouada** *s. (- de terra)* 625; **bouades** 625; *cf.* bovada, jouada, jovada, parellada i pariliata
- bouatiella** *s. (top.)* 106; *cf.* bobadilla, bobatella i buadella
- bouc** *s. (top., dial. del Llenguadoc)* 171; *cf.* boquete, bou, buch¹ i buco
- Bouc** *top. (al comtat de Conflent)* 172
- Bouc, Port-de- *vid.* Port-de-Bouc
- boueijo** *s. (top., llemosí)* 320; *cf.* bohiga
- Boueto, Agudae de *vid.* Agudae de Boueto
- Bouetus** *antr. m.* 552
- Bouierca** *top.* 265
- bouigo** *s. (top., dial. quercinès)* 320; *cf.* bohiga
- bouïgo** *s. (top., dial. quercinès)* 320; *cf.* bohiga
- bouijo** *s. (top., llemosí)* 320; *cf.* bohiga
- bouis** *s. (zool.)*; **bouem** 611; **boues** 127; *cf.* bouus
- bousio** *s. (top., dial. de Rouergue)*, 320; *cf.* bohiga
- bouus** *s. (zool.)*; **bouo** 615; **bouos** 308, 615, 618; **bouum** 615; *cf.* bouis
- bouza** *s. (top., gall.)* 203; *cf.* coma, jaral i mata⁴
- bovada** *s.* 624; **bovadas** 106; *cf.* boada, bouada, buada, jouada, jovada, parellada i pariliata
- Bovaria** *top. (serra)* 106
- Bovela** *antr. f.* 440
- bover** *s.* 614; *cf.* bubulcus i jover²
- Bover** *antr. (cognom)* 566
- Bover de Coma, Ramón *vid.* Ramón Bover de Coma
- Bover, Ramón *vid.* Ramón Bover
- bovera** *s. (top.)* 103, 106
- Bovera**¹ *antr. (cognom)* 566
- Bovera**² *top. (poble, a la prov. de Lleida)* 107
- Bovet**¹ *antr. (cognom)* 566
- Bovet**² *antr. m.* 440
- Bovi, Bernat *vid.* Bernat Bovi
- bovino** *adj. (top.)* 261; *cf.* buada
- bovinus** *adj. (top.)* 107; *cf.* fovinus

- Bovinus** top.; **Bovino** 107; cf. Bohí²
- box** s. (bot.); **boxos** 81
- Boxadell** antr. (cognom) 566
- Boxador** antr. (cognom) 317; cf. bozador
- Boxeda** antr. (cognom) 566
- Boy**¹ antr. m. (uicarius) 560
- Boy**² top. ('uilla', al comtat de Pallars) 107; cf. Bohí¹ i Buin²
- boya** s. (top.) 388; cf. bausia
- boyga** s. (top., també provenç.) 320; cf. bohiga
- Boyga de Matheu** top. 320
- bozador** s. 316, 317 (*Adalberto / Seniofredo*), 319; **bozadore** 317 (*Vivane*), 320 (*Vivane*); **bozadores** 313, 314, 316, 317 (*Seniofredo et Vivane / Guiguilane et Trasvado et Ermegildo*); cf. bodador, Boxador, primer hombre i primus homo
- bozar** v. 316, 317; **bozaba** 317; **bozauit** 317; cf. bodar, fodere, fozar i hozar
- boziga** s. (top., tb. provenç.) 319, 320; **bozigas** 320; cf. bohiga
- bozigar** v. 319; cf. bodigar, bohigar, fodicare, fouger i hocicar
- Bracarense** top. (convent o jurisdicció de la Hispania Citerior) 24
- Bradila** antr. m. 537; **Bradilane** 537
- Bradolina** antr. f. 536
- Brafim**¹ top. (a la prov. de Tarragona) 16
- Brafim**² top. (lloc, a prop de Valls) 16; cf. Ortus de Abrafim i Ortus de Abraham
- braga** s.; **bragas** 386, 604, 605
- bragadus** adj. (bou); **bragado** 615
- Bragas**, Rumpi vid. Rumpi Bragas
- Branca** antr. (cognom) 566
- Brandovino Ontares** antr. m. 191
- braonera** s.; **braoneras** 352
- braza** s. (mesura agrària) 623, 624; **brazas** 624
- Breda**, Sant Esteve de vid. Sant Esteve de Breda
- Bremón**¹ antr. (cognom, proc. de nom germ.) 539, 546; cf. Bermón¹, Bermón², Berimund, Bernardus Bremón i Rodlandus Bermundi
- Bremón**² antr. m. 501
- Bremón de Torre de Mata**, Ramón vid. Ramón Bremón de Torre de Mata
- Bremón Sinofre** antr. m. 311
- Bremón**, Bernardus vid. Bernardus Bremón
- Bremundus Teballi** antr. m.; **Bremundi Teballi** 538
- bresalla** s. 605
- Bretaña** top. 236
- Bretón**, Guillermo el vid. Guillermo el Bretón
- Bretuy** top. (al comtat de Pallars) 5
- Breviari d'Amor** (de Matfré Ermengau de Béziers) 190
- brezo** s. (bot.) 193; **brezos** 193; cf. bruch, brug, brwg i erica scoparia
- brial** s. 605; cf. brisal
- Briançó** top. (castell) 38
- brisal** s. 605; **brisalle** 605; **brisallo** 605; cf. brial
- Brives**¹ top. (al Llemosí) 591
- Brives**² top. (església) 591
- Briviesca** top. (partit, a la prov. de Burgos) 157
- Brocá** top. 517
- Brocá y Lillet** top. (vall, al comtat de Cerdanya) 213
- Brocá y Llillet** top. (vall, al comtat de Cerdanya) 122
- Broniquer** antr. m. 657; cf. Bruniquer
- broussailles**, comte de la barbe en vid. comte de la barbe en broussailles
- broussailles**, comte des vid. comte des broussailles
- bru** adj. (top.) 175, 562
- brú** adj. (top.) 184, 186
- brucaria** s. (top.) 193; cf. brughiera, bruguera i bruyère
- Brucariae** top. (vila, al Vallès); **Brucarias** 193
- bruch** s. (bot.) 187, 192, 193; cf. brezo, brug, brwg i erica scoparia
- Bruch**, Santa Maria del vid. Santa Maria del Bruch
- Brucharía** top. (entre els termes de Terrassa i de Castellar) 193; cf. Brugera
- Brufaganya**, Sant Magí de vid. Sant Magí de Brufaganya
- brug** s. (top., en bretó) 193; cf. brezo, bruch, brwg i erica scoparia
- Brug**, Berengarius dez vid. Berengarius dez Brug
- Brug**, Santa Maria de vid. Santa Maria de Brug
- Brugada** antr. (cognom) 566
- Brugars** top. (uineas) 615
- Brugera** top. (entre els termes de Terrassa i de Castellar) 193; cf. Brucharía
- brughiera** s. (top., llomb.) 193; cf. brucaria, bruguera i bruyère
- bruguera** s. (top.) 187, 193, 194; cf. brucaria, brughiera i bruyère
- Bruguera** top. (a l'ajuntament de Ribes, a la prov. de Girona) 194
- Bruguera**, Bosch de vid. Bosch de Bruguera
- bruguerol** s. (top.) 187, 194; **bruguerols** 194
- Brugués** top. (ermita, al terme d'Eramprunyà) 110
- Brull** top. (terme) 100
- brun** adj. (top., fr.) 229; cf. brunus
- Brun**, Petrus vid. Petrus Brun
- Bruna**, Petra vid. Petra Bruna
- Brunchardus** antr. m. 549; cf. Gufredus
- Brunet** antr. (cognom) 562
- Bruniquer** antr. m. 657; cf. Broniquer
- brunus** adj. (top.) 217, 229, 230; **bruna** 605, 616; **brunum** 616; cf. brun, maurus i moreno
- Brunus**, Mons vid. Mons Brunus
- bruyère** s. (top., fr.) 193; cf. brucaria, brughiera i bruguera
- brwg** s. (bot., en cimbri) 193; cf. brezo, bruch, brug i erica scoparia
- buada** s. (top.) 103, 105, 106, 107, 110, 261, 316, 586; **buadas** 105, 106, 586; cf. boada, bohada, bovada, bovino, buadela, chigia, ciga, cigia, cija, citja, fovea, foveata, hoyada i silo
- Buada**, Bella vid. Bella Buada
- Buada**, Petrus de vid. Petrus de Buada
- Buada**, Sant Feliu de vid. Sant Feliu de Buada
- buadela** s. (top.) 106, 110, 586; **buadelas** 105, 586; cf. buada, chigia, ciga, cigia, cija, citja, fovea i silo
- Buadela**, Sant Joan de vid. Sant Joan de Buadela

- buadella** *s.* (*top.*) 103, 106; *cf.* bobadilla, bobatella i bouatiella
Buadella¹ *top.* (*al partit de Figueres, a la prov. de Girona*) 106
Buadella² *top.* (*al partit de Sant Andreu de Palomar*) 106
Buadella³ *top.* (*al territori de Barcelona*) 106
Buadella⁴ *top.* (*camp*) 674
bubulcus *s.* 614; *cf.* bover, jover² i joverius
Buc *top.* (*al comtat de Conflent*) 172
buca sepolcrale *s.* (*top., it.*) 110; *cf.* citja i sitja
buch¹ *s.* (*top.*) 171, 172; *cf.* boquete, bou, bouc, buco, bugarallus i bugus
buch² *s.* (*zool.*) 261; *cf.* colmena
Buch¹ *antr.* (*cognom*) 566
Buch² *top.* (*coll, al comtat d'Urgell*) 171
Buch³ *top.* (*coll, entre Vic i Espinelves*) 171
Buch, La Teste de *vid.* La Teste de Buch
Buciacus *top.* (*rivolus*); **Buciacum** 172
buco *s.* (*top., it.*) 171; *cf.* boquete, bou, bouc i buch¹
budell *s.* 130; *cf.* budellera
budellera *s.* (*top.*) 130; *cf.* borrellaria, borrellera i budell
budica *s.* (*top.*) 319; *cf.* bohiga
Budica *top.* (*rivolus*) 319, 320
Budica, Vallis *vid.* Vallis Budica
budiga *s.* (*top.*) 319; **budigas** 320; *cf.* bohiga
Budigae *top.* (*al terme de Cerdanyola, al Vallès*); **Budigas** 319, 320; *cf.* Terrarii⁴
bueno, hombre *vid.* hombre bueno
buey *s.* (*zool.*) 58, 75, 83, 84, 85, 257, 258, 259, 514, 611; **bueyes** 59, 96, 259, 261, 263, 308, 614, 622, 624
Bufa Lodre *antr. m.* (*motiu*) 560; *cf.* gaitero
Bufa Lodre, Bernat *vid.* Bernat Bufa Lodre
Bufalla *top.* 238
bugarallus *s.* (*top.*); **bugarallum** 171, 172; *cf.* buch¹ i bugus
Bugarallus *top.* 173; **Bugarallo** 173
bugare *v.* 172; **bugatus** 172
Bugerallus *top.* (*torrens*); **Bugerallo** 173
Bugreig, La Pena de *vid.* La Pena de Bugreig
bugus *s.* (*top.*); **bugo** 171, 172; *cf.* buch¹
Bugus¹ *top.* (*al comtat d'Osona*); **Bugo** 172
Bugus² *top.* (*'collis', al'ajuntament de Santa Pau*); **Bugo** 171
Bui, Mons *vid.* Mons Bui
Buin¹ *top.* (*'uall', al comtat de Pallars*) 107
Buin² *top.* (*'uilla', al comtat de Pallars*) 107; *cf.* Bohí¹ i Boy²
Buines *top.* (*lloc, a la parròquia de Sant Pere de Vilamajor, al Vallès*) 105
buisc *adj.* (*antic alt-alemany*) 202; *cf.* Buwisc i buscus
bula *s.* 20, 73, 94, 100, 106, 108, 123, 139, 140, 165, 180, 185, 198, 212, 225, 227, 321, 683; **bulas** 4
burgada *s.* (*top.*) 475 (*Sancte Marie de Mari*)
burgensis *s.*; **burgenses** 474; **burgensium** 456; *cf.* burgo
Burgi *top.* (*al comtat de Pallars*) 5
burgo *s.* (*top.*) 302 (*Sant Dalmau de Gènova*) 473, 474, 475, 476, 585 (*de Barcelona*), 586, 640; **burgos** 31, 475 (*de Carcassona*); *cf.* burgensis, civitas fracta, vicus, villa nova i villanova
Burgos *top.* (*prov.*) 47, 106, 154, 157
Burgos, Sant Lorenzo de *vid.* Sant Lorenzo de Burgos
burgués *s.*; **burgueses** 497, 498
Burgués *antr.* (*cognom*) 563
Burgués y de Santcliment, Galcerán *vid.* Galcerán Burgués y de Sant-climent
burgundión *s.* (*gent.*); **burgundiones** 31; *cf.* borgoñón
Burguñá *top.* (*a l'ajuntament de Cornellà, al comtat de Girona*) 9; *cf.* Borgonianus i Borgonius
burgus *s.*; **burgo** 475 (*– ciuitatis Barchinone*), 585 (*– ciuitatis Barchinone*), 586 (*– ciuitatis Barchinone*), 640 (*– Barchinone*), 647 (*– in ciuitate Barchinona*); **burgos** 475 (*– de ciuitate Carcassona*)
Buriana, Alcauid de *vid.* Alcauid de Buriana
Buriana, Alchaut de *vid.* Alchaut de Buriana
burra *s.* (*zool.*) 616
burrella *s.* (*top.*) 130; *cf.* borrell, borrella i Borrellus⁵
Burriach *top.* (*feus i franquícies, a la parròquia de Sant Julià d'Argentona*) 216; *cf.* Sant Vicents⁵
Burriana, Alcaid de *vid.* Alcaid de Burriana
burro *s.* (*top.*) 129; *cf.* borra, borro i burrone
Burró *top.* (*riu, que neix al terme de Bassagoda*) 129
burrone *s.* (*top., it.*) 129; *cf.* borra, borro i burró
busc *s.* (*top.*) 202; *cf.* bosc², bosch, bosco, bosque, Busch, buscus i buxus
Busch *s.* (*top., al.*) 202; *cf.* bosc², bosch, bosco, bosque, busc, buscus i buxus
Buscheti, Guillelmus *vid.* Guillelmus Buscheti
buscus *s.* (*top.*) 202; *cf.* bosc², bosch, bosco, bosque, buisc, busc, Busch i buxus
Buslis Subterior *top.* (*lloc, a la vall de Cardós, al comtat de Pallars*); **Buslis Subteriore** 223; *cf.* Boldis de Baix
Buslis Superior *top.* (*lloc, a la vall de Cardós, al comtat de Pallars*); **Buslis Superiore** 223; *cf.* Boldis de Munt
Busolon *top.* 689, 694
Busquet *antr.* (*cognom*) 566
Busquets *antr.* (*cognom*) 566
Buvada Clericos *top.* 106
Buwisc *s.* (*antic alt-alemany*) 202; *cf.* buisc i buscus
Buxaderas *antr.* (*cognom*) 566
Buxeras *antr.* (*cognom*) 566
buxus *s.* (*top.*) 202; *cf.* bosc², bosch, bosco, bosque, busc, Busch i buscus
Buzigas *top.* (*serra, confi de l'església de Sant Feliu de Milans, al Vallès*) 319
cá *s.* (*zool.*); **cans** 690, 697; *cf.* perro
ça atrás *adv.* 553 (*Pere de Benages*); *cf.* quondam i condem
Ça Roca *antr. m.* 429; *cf.* La Roca¹, Renart Guillém de Ça Roca

- i* Renart Guillém de La Roca
 Ça Roca, Renart Guillém de *vid.* Renart Guillém de Ça Roca
Cabalar *top.* ('gurg', *al suburbi d'Elna*) 105
cabalcada *s.* (*servei*); **cabalcadas** 464
cabalgada *s.* (*servei*); **cabalgadas** 342, 428, 465
cabalgata *s.* (*servei*); **cabalgatas** 420
caballarius *s.*; **caballarios** 357, 358, 401
caballería de tierra *s.* (*agr.*) 330 (*de Granyena*) 354 (*al Vallès*), 625, 626; **caballerías de tierra** 306
caballero *s.* 222 (*Sanç*), 223 (*Sanç*), 302 (*Bertran de Castellet*), 330, 350 (*Arnau de Benviure*), 354, 355, 385, 403 (*Ponç*), 426, 465 (*Ramon Gerovart*), 493, 553 (*Pere Benages*), 562, 623, 625; **caballeros** 208, 328 (*Hug de Payens i Godofred de Saint Omer / Orde dels caballers del Temple de Salomó*), 329, 330, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 385, 393, 399, 401, 404, 413, 414, 428, 434, 457, 461, 462, 463, 489, 495, 496, 501, 570, 689, 690, 692, 697, 698
 caballeros del Templo de Salomón, Orden de los *vid.* Orden de los caballeros del Templo de Salomón
caballo *s.* (*zool.*) 61, 330, 396, 514, 616 (*Pel de Gat / Balzano / Bag / Iuscafredum*), 700; **caballos** 105, 113, 202, 261, 351, 386, 515, 523, 616, 657, 676
cabana *s.*; **cabanas** 239, 243, 245
Cabana *antr.* (*cognom*) 564
Cabanabona *top.* 499
Cabanas *top.* (*lloc, al comtat de Peralada*) 245; *cf.* Kabannae
cabanella *s.* (*top.*); **cabanellas** 239, 243, 245
Cabanellae *top.* (*lloc, al comtat de Besalú*); **Cabanellas** 245; **Cabanellis** 245
Cabanellas *top.* (*lloc, al Vallès*) 245
Cabanelles *antr.* (*cognom*) 564
Cabanes¹ *antr.* (*cognom*) 564
Cabanes² *top.* (*al comtat de Rosselló*) 511
Cabanes³ *top.* ('villa', *al Vallespir*) 245
 Cabanes, Sant Cebrià de *vid.* Sant Cebrià de Cabanes
cabanna *s.*; **cabannam** 622; *cf.* cabaña
Cabanna Bona *top.* ('castrum', *al comtat d'Urgell*); **Cabannae Bonae** 245
Cabannae de Novas *top.* (*puig, al Rosselló*); **Cabannas de Novas** 245
cabaña *s.* 622; *cf.* cabanna
Cabasés *top.* (*poble*) 237; *cf.* Amicavesir, Vallclara i Vallis Clara
 Çabatarii, Sinofre *vid.* Sinofre Çabatarii
cabeza *s.* (*top.*) 46, 58, 59, 62, 66, 95, 176, 177, 179, 180, 183, 258, 259, 263, 352, 600; *cf.* cabezo, cacumen, caput, cerrus, cima, cirrus, cresta², cumbre, tesó, testa, testudo, testuz, toçal, tozal i turó
Cabeza del Griego *top.* 264
cabezo *s.* (*top.*) 59; *cf.* cabeza, cacumen, caput, cerrus, cima, cirrus, cresta², cumbre, tesó, testa, testudo, testuz, toçal, tozal i turó
cabildo *s.* 82 (*de Seu d'Urgell*), 140 (*de la catedral de Girona*), 182 (*de la catedral de Girona*), 277, 309, 597 (*de Sant Joan de Ripoll*), 598 (*de Barcelona*)
Cabirol *antr.* (*cognom*) 565
cabiscol *s.* 440 (*Ponç*)
cabo *s.* (*top.*) 47 (*Cerbère*), 90 (*Puiggros / Raso*), 413 (*Creus*), 658 (*Creus / Tortosa*); **cabos** 47
Cabó *top.* (*a la diòcesi de Seu d'Urgell*) 269; *cf.* Cabouez i Kapudeizus
Cabo *top.* (*cim, al partit de Tremp*) 185
Caborreu *top.* 224
Cabouez *top.* (*a la diòcesi de Seu d'Urgell*) 269; *cf.* Cabó i Kapudeizus
cabra *s.* (*zool.*) 696; **cabras** 58, 595, 696
Cabra¹ *top.* (*castell, a la prov. de Tarragona*) 39, 118, 194, 209, 229, 230, 242, 282
Cabra² *top.* (*vila, a la prov. de Tarragona*) 229
cabra montés *s.* (*zool.*); **cabras monteses** 595, 696
 Cabra, Pla de *vid.* Pla de Cabra
 Cabrenys, Massanet de *vid.* Massanet de Cabrenys
Cabrer *antr.* (*cognom*) 566
Cabrera¹ *top.* (*al Vallès*) 18
Cabrera² *top.* (*castell, al comtat d'Osona*) 161, 419
Cabrera³ *top.* (*vescomtes de*) 556
 Cabrera, Ponç de *vid.* Ponç de Cabrera
Cabrid *antr.* *m.* (*sobrenom*) 552; *cf.* Guillelmus de Negos
Cabrider *antr.* (*cognom*) 566
 Caçano, Sant Martí de *vid.* Sant Martí de Caçano
Cacabeli¹ *top.* (*aldea, a la prov. d'Orense*); **Cacabelos** 160
Cacabeli² *top.* (*aldea, a la prov. de Lugo*); **Cacabelos** 160
Cacabeli³ *top.* (*aldea, a la prov. de Pontevedra*); **Cacabelos** 160
Cacabeli⁴ *top.* (*vila, al partit de Villafranca del Bierzo, a la prov. de Lleó*); **Cacabelos** 160
cacabellus *s.* (*top.*); **cacabellum** 160; *cf.* cacavellus
cacabulus *s.* (*top.*); **cacabulum** 160
cacabus *s.* (*top.*) 151, 152, 159, 160, 162; **cacabos** 159; *cf.* caldaria, caz, coco, cocó, cocon, coculum, olla² i paxeria
cacalellus *s.* (*top.*); **cacalellum** 160, 161; *cf.* cagalel i caganell
Cacalellus *top.* (*estany, al territori de Barcelona*); **Cacalellum** 160; *cf.* Cagalel i Kagalel
cacavellus *s.* (*top.*); **cacavellum** 160; *cf.* cacabellus
Cacavianus *top.* (*villa, in pago Impuritano*); **Cacaviano** 160
Cáceres *top.* (*prov.*) 27
 Caciano de Piloraso, Sanctus Martinus de *vid.* Sanctus Martinus de Caciano de Piloraso
 Çacosta, Joannes *vid.* Joannes Çacosta
cacumen *s.* (*top.*) 58, 74, 89, 93 (*– Montis Serratis*), 656; **cacumina** 73, 210; **cacumine** 40, 74, 87 (*Montisserrati*), 186; *cf.* cabeza, cabezo, caput, cerrus, cima, cirrus, cresta², cumbre, toçal i turó

Cacumen Clarum *top.* (a la vall d'Andorra); **Cacumine Claro** 185

Cádanus, Mons *vid.* Mons Cádanus Çadaone, Guardia de *vid.* Guardia de Çadaone

cadáver *s.* 611, 700; **cadáveres** 607, 609, 610

cadénad *s.* 606; *cf.* catenatus

Cadí¹ *top.* (serra, a la prov. de Barcelona) 225

Cadí² *top.* (vall / valls, a la prov. de Barcelona) 132

Cadí, Tosa de *vid.* Tosa de Cadí

cadira *s.* (dom.) 590; *cf.* silla²

cadireta *s.* (top.) 135, 136; *cf.* arubbá, cataracta, catarrhacta, finestra² i ventana

Cadireta *antr.* (cognom) 564

Çadó, <Guardia de> *vid.* <Guardia de> Çadó

cadoiro *s.* (top., gall.) 136; *cf.* faillir, fall, Fall, fallen, fallere, fallius, fay i sphallein

Cadoiro *top.* (salt del riu Ezar, a Finisterre) 136

Caercino, Guerau de *vid.* Guerau de Caercino

Caesaraugusta *top.*; **Caesaraugustam** 276; *cf.* Zaragoza

Caesaraugustana *top.* (convent o jurisdicció de la Hispania Citerior) 24

Caesarauguste, Fueros et Iudicios *vid.* Fueros et Iudicios Caesarauguste

caferna *s.* (top.) 104; *cf.* caforno, cafourno, caverna i cufurna

Caferna *top.* (torrent, al terme de Lavansa) 105

caficius *vid.* cafitius

cafitius *s.* (mesura); **caficiis** 633; **cafitios** 633; *cf.* cahiz

caforno *s.* (top., dial. del Llenguadoc) 104; *cf.* caferna, cafourno, caverna i cufurna

cafourno *s.* (top., dial. marsellès) 104; *cf.* caferna, caforno, caverna i cufurna

Caga Cans *top.* (turó, a prop de la vila de Sant Pere de Reixac, al Vallès) 235; **Chaga Cans** 235; *cf.* Chaca Canos

Cagadell, Frau del *vid.* Frau del Cagadell

cagalel *s.* (top.) 160, 161; *cf.* cacalellus i caganell

Cagalel¹ *top.* (riu, al terme del castell de Cabrera, al comtat d'Osona) 161

Cagalel² *top.* (stagnum, in territorio Barchinone) 160; *cf.* Cacalellus i Kagalel

cagalela *s.* (top.) 261

Cagalela¹ *top.* ('fons', a Sant Vicenç de Sarrià, a prop de Barcelona) 161

Cagalela² *top.* (lloc, a la parròquia de Sant Esteve de Tabèrnoles) 161

Cagalela³ *top.* ('pugium', als termes del castell de Ribes, al comtat de Barcelona) 161

caganell *s.* (top.) 160 cacalellus i cagalel

Caganell¹ *top.* (a prop de Montjuïc) 160; *cf.* Huertas de San Beltrán

Caganell² *top.* (carrer, a Besalú) 161; *cf.* Ganganel

Caganell³ *top.* (riera, a prop de Ripoll) 161

Caganell⁴ *top.* (torrent, a Mollet del Vallès) 161

Cagliari *top.* (a l'illa de Sardenya) 236; *cf.* Caralis

cahiz *s.* (mesura); **cahices** 402, 436, 659; *cf.* cafitius

Calaf *top.* (castell, a la Segarra) 289

Calafel *top.* 153, 701; *cf.* Calafell

Calafell *top.* 153, 701; *cf.* Calafel

Calamancius *top.* ('uilla', a la parròquia de Santa Eugènia d'Olla Fracta, al comtat d'Urgell); **Calamancii** 320

Calamera y Barbará *top.* (castell) 332

calamus *s.* (bot.) 73; *cf.* calm, calma, calmis, calmus, cauma, chaume, coma, era mala, erial² i meseta

Calatañazor *top.* (batalla) 277

Calbellus *top.* ('mons', a Vidrà, al comtat d'Osona); **Calbello** 181

calcárea, toba *vid.* toba calcárea

Calce, Petra *vid.* Petra Calce

calcia *s.* (tèxtil); **calcies** 604, 605

Calciada *top.* (fons) 681; *cf.* calx² i Petra³

calciata *s.* (top.) 681; *cf.* calx²

Calciata *top.* (carretera, que va des de la Cerdanya al Penedès) 292, 296; *cf.* Calciata Francisca, Calciata Francischa, Calciata Via, Strata Calciata, Strata

Francescha, Strata Francigena, Strata Francisca, Strata Regia, Via Calciata i Via Francisca

Calciata Francisca *top.* (carretera, que va des de la Cerdanya al Penedès) 681; *cf.* Calciata, Calciata Francischa, Calciata Via, Strata Calciata, Strata Francescha, Strata Francigena, Strata Francisca, Strata Regia, Via Calciata i Via Francisca

Calciata Francischa *top.* (carretera, que va des de la Cerdanya al Penedès) 292, 297; *cf.* Calciata, Calciata Francisca, Calciata Via, Strata Calciata, Strata Francescha, Strata Francigena, Strata Francisca, Strata Regia, Via Calciata i Via Francisca

Calciata Via *top.* (carretera, que va des de la Cerdanya al Penedès) 296; *cf.* Calciata, Calciata Francisca, Calciata Francischa, Strata Calciata, Strata Francescha, Strata Francigena, Strata Francisca, Strata Regia, Via Calciata i Via Francisca

Calciata, Strata *vid.* Strata Calciata

Calciata, Via *vid.* Via Calciata

calcies *forma pl.* de calcia, *cf.* *s. u.*

calcina *s.* (geol.) 610

calcinal, toska *vid.* toska calcinal

calculus *s.* (top.) 4, 260; *cf.* call, gall¹, gallina¹ i galliner¹

Caldáguila *antr.* (cognom) 566

caldaria *s.* (top.) 152, 162; *cf.* cacabus, coco, cocó, cocon, coculum i olla²

caldaria, Dei iudicium per examine *vid.* Dei iudicium per examine

caldariae, Dei iudicium per examinationem *vid.* Dei iudicium per examinationem

caldariae, Per examinationem *vid.* Per examinationem

caldarie, Iudicium Dei ad examine *vid.* Iudicium Dei ad examine

caldarie, Dei iudicium per examine *vid.* Dei iudicium per examine

Caldarii *top.*; **Caldarios** 153; *cf.* Calders¹

caldarius *s.* (top.); **caldarium** 152

Caldarius¹ *top.* (al comtat de Barcelona); **Caldarium** 26, 371; *cf.* Calders²

Caldarius² *top.* (al partit d'El Vendrell, a la prov. de Tarragona); **Caldarii** 153, 701; *cf.* Calders³

- Caldarius**³ *top.* ('*kastrum*', *al Penedès*); **Caldarii** 101; *cf.* **Calders**⁸
- Caldarius**⁴ *top.* ('*terminus*', *al Penedès*); **Caldarii** 72
- Caldarus** *top.* (*mas, a Sant Martí de Riudeperes*); **Caldaro** 153
- Caldas**¹ *top.* 500; *cf.* **Calidae**
- Caldas**² *top.* (*mercat de*) 648
- Caldas de Estrach** *top.* (*poble, a prop de Mataró*) 13; *cf.* **Caldetas i Estrach**
- Caldas de Malavella**¹ *top.* (*ajuntament, a la prov. de Girona*) 13
- Caldas de Malavella**² *top.* (*parròquia, a la prov. de Girona*) 561
- Caldas de Malavella**³ *top.* (*poble, a la prov. de Girona*) 53, 594, 643
- Caldas de Montbuy**¹ *top.* (*al comtat de Barcelona*) 108, 133, 145, 159, 223, 290, 358, 642, 643
- Caldas de Montbuy**² *top.* (*parròquia, al comtat de Barcelona*) 512
- Caldas de Montbuy**³ *top.* (*terme, al comtat de Barcelona*) 221
- Caldas de Montbuy**, *Santa Maria de vid.* *Santa Maria de Caldas de Montbuy*
- Caldas**, *Arnau de vid.* *Arnau de Caldas*
- Caldas**, *Borrell de vid.* *Borrell de Caldas*
- Caldas**, *Porcelet de vid.* *Porcelet de Caldas*
- Caldas**, *Porcellet de vid.* *Porcellet de Caldas*
- Caldas**, *Santa Maria de vid.* *Santa Maria de Caldas*
- calder** *s.* (*top.*); **calders** 151, 152
- Calder**¹ *top.* 423
- Calder**² *top.* (*estany, al Penedès*) 365, 423
- Calder**³ *top.* (*predi*) 372, 378
- caldera**¹ *s.* (*top.*) 152, 153, 159, 259, 382, 383, 587; **calderas** 153, 587, 588; *cf.* *coire, curra, curry i marmita*
- caldera**² *s.* (*top.*) 587
- Caldereros** *top.* (*riu, affluent del Tajo, que neix a la prov. de Madrid*) 153
- Calderó** *antr.* (*cognom*) 564
- Caldero**, *Sant Salvador y Santa Maria de vid.* *Sant Salvador y Santa Maria de Caldero*
- Calderona** *top.* (*al partit de Sagunt, a la prov. de València*) 157
- Calderones** *top.* (*cim, al partit de Chinchilla, a la prov. d'Albacete*) 153
- Calders**¹ *top.* (*al comtat de Barcelona*) 26, 153, 339, 371, 422, 510, 511, 701; *cf.* **Caldarius**¹
- Calders**² *top.* (*al partit d'El Vendrell, a la prov. de Tarragona*) 153, 701; *cf.* **Caldarius**²
- Calders**³ *top.* (*al partit de Manresa*) 153
- Calders**⁴ *top.* (*castell*) 279, 622
- Calders**⁵ *top.* (*castell, al comtat de Manresa*) 642
- Calders**⁶ *top.* (*castell, al Penedès*) 101, 309, 314; *cf.* **Caldarius**³
- Calders**⁷ *top.* (*estany*) 153; *cf.* **Caldarii**
- Calders**⁸ *top.* ('*kastrum*', *al Penedès*) 309 *cf.* **Caldarius**³
- Calders**⁹ *top.* (*lloc*) 259
- Calders**¹⁰ *top.* (*predi*) 372, 378
- Calders**¹¹ *top.* (*riera, al partit de Manresa*) 153
- Calders**¹² *top.* (*terme*) 289, 310, 383, 384, 623
- Calders**, *Monistrol de vid.* *Monistrol de Calders*
- Calders**, *Sant Vicents de vid.* *Sant Vicents de Calders*
- Caldes de Bohí** *top.* 141
- Caldes de Bohí**, *Nuestra Señora de vid.* *Nuestra Señora de Caldes de Bohí*
- Caldetas** *top.* (*poble, a prop de Mataró*) 13, 139; *cf.* **Caldas de Estrach i Estrach**
- Caldola**, *Guillelmus vid.* *Guillelmus Caldola*
- calé** *s.* (*econ.*) 674; *cf.* *kerátion i quirát*
- Cale**, *Ramón de vid.* *Ramón de Cale*
- calela** *s.* (*top.*) 161
- Calela** *top.* (*mas*) 161
- calella** *s.* (*top.*) 151, 161
- Calella** *top.* (*vila, a prop de Barcelona*) 161
- Calella**, *Rech vid.* *Rech Calella*
- Cales**, *denarius de vid.* *denarius de Cales*
- Calés**, *denarius de vid.* *denarius de Calés*
- Calés**, *dinero de vid.* *dinero de Calés*
- Calidae** *top.*; **Calidas** 500; *cf.* **Caldas**¹
- Calidae**, *Dextarag, Aquae vid.* *Aquae Calidae Dextarag*
- Calidis**, *mensura vid.* *mensura Calidis*
- Califato de Damasco** *top.* 25
- caliga** *s.* (*tèxtil*); **caligas** 604, 605
- cáliga** *s.* (*tèxtil*); **cáligas** 604
- calix** *s.* (*top.*) 159; **calicem** 159; **calices** 159; *cf.* *cáliz, caz i cauce*
- Calixto II** *antr. m.* (*papa*) 410
- cáliz** *s.* 159 591
- call** *s.* (*top.*) 4, 50, 260; *cf.* *calculus, calx*², *gall*¹, *gallina*¹ *i galliner*¹
- Call** *top.* (*carrer, a la ciutat de Barcelona*) 308, 640
- callaria** *s.* (*dom.*) 587
- calle** *s.* 113, 121, 122 (*Boquer / Montcada*), 131 (*Riera o Rambla*), 183, 308 (*Baixada de la Presó / Banys Nous*), 309, 474, 478, 543 (*Jutglar*), 638 (*Llibreteria*), 639 (*Paradís*), 640 (*Call*), 656 (*Fusteria*); **calles** 121 (*de Barcelona*), 161 (*de Besalú*), 168, 172, 638
- callis** *s.*; **calle** 121 (*Merdatiani*), 474; **callibus** 638 (*in – publicis*)
- calm** *s.* (*top.*) 71, 73, 74, 111; *cf.* *calamus, calma, calmis, calmus, cauma, chaume, coma, era mala, erial*² *i meseta*
- Calm Era Mala** *top.* (*altiplà, al bisbat de Vic*) 74; *cf.* *Area Mala i Pla de la Calma*
- Calm**, *Ipsa vid.* *Ipsa Calm*
- Calm**, *Sa vid.* *Sa Calm*
- Calm**, *Sanctus Ylarius de vid.* *Sanctus Ylarius de Calm*
- calma** *s.* (*top.*) 71, 73, 74, 111; **calmas**, 73; *cf.* *calamus, calm, calmis, calmus, cauma, chaume, coma, era mala i meseta*
- Calma**, *Ipsa vid.* *Ipsa Calma*
- Calma**, *Pla de la vid.* *Pla de la Calma*
- Calma**, *Sanctus Ilarius de ipsa vid.* *Sanctus Ilarius de ipsa Calma*
- calmis** *s.*; **calmes** 73; *cf.* *calamus, calm, calma, calmus, cauma, chaume, coma, era mala i meseta*

- calmus** *s. (top.)* 73; *cf.* calamus, calm, calma, cauma, chaume, coma, era mala, erial² i meseta
- Calmus** *top. (serra)*; **Calmi** 74; *cf.* Kalm
- Calortus** *antr. m. (abat de Sant Sadurđ de Tabèrnoles)* 323
- Çalran, B<erenguer> de *vid.* B<erenguer> de Çalran
- cals** *s. (top.)* 42
- Cals** *top. (casa, a Puigarnol, al comtat de Besalú)* 180; *cf.* Sanctus Mauritius de Calvis
- Calua, Spelunca *vid.* Spelunca Calua
- Caluae, Terrae *vid.* Terrae Caluae
- Caluaria** *top. (al terme de Sant Martí de Provençals)* 181; *cf.* Caluera
- caluella** *s. (top.)* 182; *cf.* Caluaria i Caluera
- Caluella** *top. ('mons', al puig d'Anguera, al comtat de Barcelona)* 182
- Caluera** *(al terme de Sant Martí de Provençals)* 181; *cf.* Caluaria
- Caluet, Stephanus *vid.* Stephanus Caluet
- Caluus**¹ *top. ('mons', a la dependència de Sant Esteve d'Alàs, al comtat d'Urgell)*; **Caluo** 181
- Caluus**² *top. ('mons', al comtat de Cerdanya)*; **Caluo** 181
- Caluus**³ *top. ('pujus', al Conflent)*; **Caluo** 181
- Caluus, Ellassus *vid.* Ellassus Caluus
- Caluus, Mons *vid.* Mons Caluus
- Calva, Espluga *vid.* Espluga Calva
- calva, montaña *vid.* montaña calva
- calva, terra *vid.* terra calva
- Calvados** *top. (a França)* 243
- calvell** *s. (top.)* 175, 179, 181
- Calvellus** *top. (pogium)*; **Calvellum** 181
- calvera** *s. (top.)* 175, 179, 181
- Calvera** *top. (a Provençals)* 277
- Calvet** *antr. m.* 640
- calveta** *s. (top.)* 182; *cf.* chalve, chalvet, charve, charvet, chauve i kahler Berg
- calvicie** *s.* 179, 258
- Calvis, Sanctus Mauritius *vid.* Sanctus Mauritius de Calvis
- Calvo, Carlos el *vid.* Carlos el Calvo
- calvus** *adj. (top.)* 181; **calvo** 3, 175, 178, 179, 182, 183, 258; **calvos** 180, 258
- Calvus**¹ *top. ('mons, super Ligordanum', a l'ajuntament de Beuda)*; **Calvo** 180
- Calvus**² *top. (podium)*; **Calvum** 181
- Calvus, Mons *vid.* Mons Calvus
- calx**¹ *s.*; **calcem** 656 (– *montis*)
- calx**² *s. (geol.)* 50, 681; **calce** (*petra et* –) 309, 310, 311; **calcis** 50; *cf.* calciata i call
- calzada** *s.* 292 (*Strata Francisca*), 293 (*Strata Francisca / romana*), 294 (*Strata Francisca / romana*), 295 (*romana / Strata Francisca*), 296 (*Strata Franchisca*), 297 (*Francisca*), 681; **calzadas** 462
- Calzada Francisca** *s.* 297
- cama** *s. (dom.)* 117, 599, 600, 601; **camas** 599
- Cámara real de Lérida** *top. (a Lleida)* 350, 457; *cf.* Camera Regia
- Camarasa**¹ *top.* 419, 425
- Camarasa**² *top. (castell)* 301, 302
- Camarasa**³ *top. (marquesat, a la prov. de Lleida)* 165
- Camarón** *top. (carta de poblament de)* 454
- Camarón, Carta puebla de *vid.* Carta puebla de Camarón
- cambiador** *s. (econ.)*; **cambiadores** 653
- cambiar** *v. (econ., la moneda)*; **cambiada** 675; **cambiaua** 675; *cf.* affollar i menoscabar
- cambiatorius** *adj. (econ.)*; **cambiatoriam** 652 (*taula* –)
- cambio** *s. (econ., de moneda)* 652, 659, 674, 676
- cambium** *s. (econ., de moneda)*; **cambio** 677 (– *auri*)
- Cambó** *antr. (cognom)* 225 *cf.* Campus Bonus
- cambra** *s.* 637
- Cambrils** *top. (poble)* 455
- Cambrils, Carta puebla de *vid.* Carta puebla de Cambrils
- Camera Regia** *top. (a Lleida)* 350; *cf.* Cámara real de Lérida
- camí** *s.*; **camins** 682, 683
- Camini et strate** (*leg., usatge*) 462, 686
- camino** *s.* 81, 82, 84, 85, 89, 95, 100, 168, 171, 180, 182, 183, 220, 249, 274, 292, 293, 295, 296, 321, 330, 410, 479, 487, 489, 643, 679, 681, 683, 685, 687, 700; **caminos** 413, 462, 653, 679, 681, 682, 683, 685, 686, 687
- caminos, cruceja de los *vid.* cruceja de los caminos
- caminos, crucixela de los *vid.* crucixela de los caminos
- camins, cruylada de *vid.* cruylada de camins
- camins, entre forc de *vid.* entre forc de camins
- caminus** *s.*; **caminos** 653; **caminum** 687
- camisa** *s. (tèxtil)* 604, 605
- camp** *s. (top.)* 111, 114, 188, 191 (– *dels Pereosos*); **camp** 114 (*Abadals / Monegals*), 286 (*Dela*); *cf.* campus
- Camp** *antr. (cognom)* 564
- Camp Gallí** *top.* 622
- Camp, Sant Pau del *vid.* Sant Pau del Camp
- Camp, Santa Eulària del *vid.* Santa Eulària del Camp
- campamar** *s. (top.)* 114; *cf.* Campus Amarus
- Campamar** *top. (al territori de Barcelona)* 620; *cf.* Campus Amarus
- Campaner** *antr. (cognom)* 563
- Campañá** *top. (lloc, a la parròquia de Sant Cebrià, al Vallès)* 214, 249
- Campañá, Arbert de *vid.* Arbert de Campañá
- Campderós** *antr. (cognom)* 564
- Campdevano, Sant Llorenç de *vid.* Sant Llorenç de Campdevano
- Campdevánol** *top. (parròquia)* 66; *cf.* Campus Auannalis, Campus da Vanalo i Campus Vandalis
- Campdevanol, Sant Cristofol de *vid.* Sant Cristofol de Campdevanol
- Campdevanol, Sant Llorenç de *vid.* Sant Llorenç de Campdevanol
- Campi de Auanal, Sant Llorenç de *vid.* Sant Llorenç de Campi de Auanal
- Campi Rotundi, Sant Pere *vid.* Sant Pere Campi Rotundi
- Camplá** *antr. (cognom)* 564
- Campllonch** *top.* 222; *cf.* Campus Longus¹ i Campus Longus²
- Campmajor** *antr. (cognom)* 564
- Campmajor, Sant Martí de *vid.* Sant Martí de Campmajor

- Campmany**¹ *antr. (cognom)* 564
Campmany² *top.* 220; *cf.* Campus Magnus
- campo** *s.* 73, 114, 128, 188, 196, 199, 220, 221, 222, 259, 318, 385, 386, 391, 577, 612, 674;
campos 17, 21, 114, 225, 227, 259, 274, 276, 281, 308, 315, 322
- Campo de Tarento** *top.* 619
Campo de Tarragona *top.* 194, 299, 300
Campo Sabino *top.* 619
Campo Tusculano *top.* 619
 Campo, Monreal del *vid.* Monreal del Campo
 Campo, Mosqueras de *vid.* Mosqueras de Campo
 Campo, Sanctus Paulus de *vid.* Sanctus Paulus de Campo
Campomagnus *top.* (*mons*); **Campo-magno** 75
Campomajor *top.* (*'fossa', al terme de l'església de Porqueres, al comtat de Besalú*); **Campomajori** 173
Campreciós *antr. (cognom)* 564
Camprodón¹ *antr. (cognom)* 565
Camprodón² *top.* (*al comtat de Besalú*) 293
Camprodón³ *top.* (*església, al comtat de Besalú*) 233
Camprodón⁴ *top.* (*mercat de, al comtat de Besalú*) 653
Camprodón⁵ *top.* (*monestir, al comtat de Besalú*) 140, 165, 227, 233; *cf.* Sant Pere de Camprodón
 Camprodón, Sant Pere de *vid.* Sant Pere de Camprodón
Camprubí *top.* 120
Camps¹ *antr. (cognom)* 564
Camps² *top.* (*mas*) 69
campus *s.* (*top.*) 114, 177;
campum 184 (*Mola*), 282, 649 (*Macrum*); *cf.* camp
- Campus Amarus** *top.* (*a Sant Andreu de Palomar*); **Campo Amaro** 114; *cf.* campamar i Campamar
- Campus Auannalis** *top.* (*parròquia*); **Campo Auannali** 20, 66; *cf.* Campdevánol, Campus da Vanalo i Campus Vandalis
- Campus Bonus** *top.* (*a Sant Andreu de Palomar*) 225; *cf.* Cambó
- Campus da Vanalo** *top.* (*'villa', a la prov. de Girona*); **Campo da Vanalo** 20; *cf.* Campus Auannalis
- Campus Longus**¹ *top.* (*al castell d'Archalis, al comtat de Pallars*); **Campo Longo** 222; *cf.* Campllonch
- Campus Longus**² *top.* (*alou, al castell de Vernet, a la vall de Conflent*); **Campo Longo** 222; *cf.* Campllonch
- Campus Magnus** *top.* (*mons*); **Campo Magno** 220; *cf.* Campmany²
- Campus Malus** *top.* (*lloc, al terme de Vilapiscina*); **Campo Malo** 225
- Campus Rotunnus** *top.* (*al terme de Reixac, al comtat de Barcelona*); **Campo Rotunno** 227
- Campus Secalarius** *top.* (*a la parròquia de la vila de Codonet, al comtat d'Urgell*); **Campo Secalario** 195
- Campus Senteges** *top.* (*poble, a prop de Montcada*); **Campo Senteges** 188; *cf.* Sant Fost de Capcentelles
- Campus Vandalis** *top.* (*lloc*); **Campo Vandali** 20; *cf.* Campdevánol, Campus Auannalis i Campus da Vanalo
- Can Magí de las Alzinas** *top.* (*riera, a prop d'Òdena*) 78
- Can Presas de Montnegre** *top.* (*casa, al terme de Montnegre, al comtat de Barcelona*) 295; *cf.* Presas
- canada** *s.* (*dom.*) 591; *cf.* canna² i canette
- canadela** *s.* (*dom.*); **canadeles** 589; *cf.* canna²
- canadell** *s.* (*top.*) 187, 192
Canadell *antr. (cognom)* 566
canadella *s.* (*dom.*) 591
- canal** *s.* (*top.*) 100, 147, 172, 173, 261; **canales** 136, 171, 174, 261
- Canalda**¹ *top.* 96
Canalda² *top.* (*a la diòcesi de la Seu d'Urgell*) 269; *cf.* Canauda i Kanauita
- Canalera** *top.* (*torrent*) 517
Canalilas *top.* (*afluent del Besòs*) 134; *cf.* Chanaliliae
- Canall** *antr. (cognom)* 564
- Canals** *antr. (cognom)* 564
 Canals, Bernat de *vid.* Bernat de Canals
- canata** *s.* (*dom.*); **canatas** 589
- Canau de Bou** *top.* (*canal que va d'Arles a Bouc*) 172
- Canauda** *top.* (*a la diòcesi de Seu d'Urgell*) 269; *cf.* Canalda² i Kanauita
- canchal** *s.* (*top.*); **canchales** 54; *cf.* clapissa, moraine, mosquera i peñascal
- candela**¹ *s.* (*dom.*); **candelas** 574
candela² *s.* (*dom.*); **candelas** 589, 697
- candelabros** *forma pl.* de candelabrum, *cf.* *s. u.*
- candelabrum** *s.* (*dom.*); **candelabra** 589; **candelabros** 592
- Candida** *antr. f.* 531
- Canependuto** *top.* (*castell*) 399, 400
- Canes, Zorita de los *vid.* Zorita de los Canes
- canet** *s.* (*top.*) 187, 192
Canet *top.* (*lloc, a l'ajuntament de la Tallada, a prop de La Bisbal*) 192; *cf.* Canet de Verges
- Canet de Adri**¹ *top.* (*ajuntament, a la prov. de Girona*) 86, 180
- Canet de Adri**² *top.* (*lloc, a la prov. de Girona*) 180, 192; *cf.* Cannetum
- Canet de Mar** *top.* (*vila, a prop d'Arenys de Mar*) 192
- Canet de Verges** *top.* (*lloc, a l'ajuntament de la Tallada, a prop de La Bisbal*) 192; *cf.* Canet
- canette** *s.* (*dom., fr.*) 591; *cf.* canada
- Canigó**¹ *top.* 38, 132
Canigó² *top.* (*monestir*) 229, 247
 Canigó, Sant Martí del *vid.* Sant Martí del Canigó
- Canilau** *top.* (*a la diòcesi de Seu d'Urgell*) 269; *cf.* Canillus i Kanillaue
- Canillus** *top.* (*a la diòcesi de Seu d'Urgell*); **Canillo** 269; *cf.* Canilau i Kanillaue
- canina, rosa *vid.* rosa canina
- Canis Pendutus** *top.*; **Cane Penduto** 233
- canna**¹ *s.* (*dom.*) 591; *cf.* Kanne
- canna**² *s.* (*top.*) 192, 207; *cf.* caña
- cannabaria** *s.* (*top.*); **cannabarias** 197; *cf.* cañamar, cañamá i cañamera

Cannabariae *top.* (lloc, al terme del castell d'Arraona); **Cannabarias** 197; *cf.* Channameres
cannabis *s.* (bot.) 197; *cf.* cañamo
cannatellum *s.* (top.) 193, 207, 209; *cf.* cannetum
Cannedellus *top.* ('torrens', al comtat de Barcelona); **Cannedello** 192
cannetellum *s.* (top.) 192; *cf.* cannetum
cannetum *s.* (top.); **cannetum** 192, 207; *cf.* canna¹
Cannetum *top.* (lloc, a la prov. de Girona); **Canneto** 192; *cf.* Canet de Adri²
Cannons *top.* ('kastrum', a la dependència de Sant Donat de Sadaó, al comtat d'Urgell) 683
Canonet *antr.* (cognom) 564
Canonge *antr.* (cognom) 563
canonica *s.* (de Barcelona); **canonicam** 639; **canonice** 439, 586
canónica *s.* 13 (d'Urgell), 74 (de Vic), 121, 155 (de Sant Pere de Cercada), 197 (de Barcelona), 210 (de Santa Creu i Santa Eulàlia), 224 (de Barcelona), 229 (de Vic), 231 (de Seu d'Urgell), 296 (de Barcelona), 297 (de Barcelona), 304 (de la Seu de Santa Maria), 305 (de la Seu de Santa Maria), 376 (de Barcelona), 383 (de Santa Maria), 390 (de Santa Creu), 421 (de Barcelona), 424 (de Barcelona), 430 (de Barcelona), 436 (de Barcelona), 438 (de Barcelona), 439 (de Barcelona), 440 (de Barcelona), 441 (de Barcelona), 444 (de Barcelona), 484 (de Girona), 499 (de Seu d'Urgell), 500 (de Girona), 501 (de Santa Maria de Ripoll), 504, 516 (de Barcelona), 517 (de Barcelona), 585 (de Barcelona), 586, 588 (de Barcelona), 611 (de Barcelona), 614 (de Seu d'Urgell), 630 (de la Seu de Barcelona), 631 (de la Seu de Barcelona), 632 (de Girona), 639 (de la Seu de Barcelona), 640, 642 (de Girona), 643 (de Santa Creu), 645 (de Barcelona), 668, 669 (de Barcelona), 677 (de Barcelona)

canonicus¹ *adj.*; **canonicam** (– auctoritatem) 503
canonicus² *s.*; **canonicos** 611
canónigo *s.* 86 (Guillem Guifré, de Girona), 296 (Pere de Ripollet, de Barcelona), 409 (Llombart, de Barcelona), 451 (Ponç Bofill March), 452 (Pere Albert), 471 (Arnau de Caldes / Pere de Sant Joan, de Barcelona / Pere de Pinell, de Barcelona), 472 (Colom, de Barcelona), 478 (Pere Bernat, de Barcelona), 484 (Pere Albert), 500 (Guillem de Corçà, de Girona), 506 (Berenguer de Archs), 582 (Guillem Bermon / Berenguer de Palou), 586 (Arnau Mir), 587 (Berenguer de Vilanova, de Vic / Berenguer de Balanyà), 588 (Berenguer de Archs, de Barcelona), 598 (Mir Sinofre), 601 (Guillem Bermon), 604 (Berenguer de Archs), 611 (Berenguer de Benages, de Vic), 617 (Ricolf Eldemar, de Vic), 633 (Guillem de Carcià), 639 (Martí, de la Seu de Barcelona / Martí Petit, de Barcelona), 684 (Berenguer de Salliforas); **canónigos** 35 (de Barcelona), 40 (de Vic), 90 (de Vic), 196 (de Seu d'Urgell), 221 (de Barcelona), 224 (de la Santa Creu), 269 (de Seu d'Urgell), 277 (de Sant Pere de les Puelles), 294 (de Seu d'Urgell), 303 (de Sant Pere de Vic), 305 (de Seu d'Urgell), 309 (de Barcelona), 326 (de la Seu), 330 (de la Seu), 408 (de Santa Maria), 409 (de la Seu de Barcelona), 411 (de Girona / de Sant Fèlix / d'Elna), 428 (de Girona), 440 (de la Seu / de Santa Creu), 441 (de la Santa Creu), 471 (de Barcelona / Arnau de Caldes, Pere de Sant Joan i Pere de Pinell), 584 (de la Seu), 586 (de Barcelona), 597 (de Sant Joan de Ripoll), 598 (de la Seu de Barcelona / de Barcelona), 611 (de Barcelona), 631 (de la Seu de Barcelona), 632 (de Santa Maria), 634 (de la Seu), 638 (de la Seu de Barcelona / de la Santa Creu i Santa Eulàlia), 652 (de Vic), 662 (de Vic), 686

Canos, Chaca *vid.* Chaca Canos
Cans, Caga *vid.* Caga Cans
Cans, Chaga *vid.* Chaga Cans
cántabro *s.* (gent.); **cántabros** 263
Cantal *top.* (depart. fr.) 15, 169
Cantalupus *top.* ('barranch', entre els rius Noguera Ribagorçana i Noguera Pallaresa); **Cantalupos** 72
Cantarell *antr.* (cognom) 563
Cantarer *antr.* (cognom) 563
Cantó *antr.* (cognom) 564
cantón *s.* (a Suïssa), 11 (Valais / San Gall), 150 (Gard), 166 (Waad / Friburg), 198 (Valais), 254 (Waad)
Canut, Arnaldus *vid.* Arnaldus Canut
Canyelles, Dalmau de *vid.* Dalmau de Canyelles
Canyes *antr.* (cognom) 566
caña *s.* 73, 192; **cañas** 73, 245; *cf.* canna²
cañada *s.* (top.) 111, 112; **cañadas** 17, 19, 21, 111, 225; *cf.* coma
cañamá *s.* (top.); **cañamás** 195, 197; *cf.* cannabaria, cañamar i cañamera
cañamar *s.* (top.); **cañamars** 197; *cf.* cannabaria, cañamá i cañamera
cañamera *s.* (top.); **cañameres** 197; *cf.* cannabaria, cañamar i cañamá
cañamo *s.* (bot.) 197, 386; *cf.* cannabis
cañarroya *s.* (bot.) 113; *cf.* hierba parietaria, Morella Roquera i vitriaria
Cañellas *top.* (castell) 327
Cañelles, Dalmau de *vid.* Dalmau de Cañelles
Cap de Estopa *antr.* *m.* (sobrenom) 148, 408, 699, 700; *cf.* Ramón Berenguer II
Cap de Ferre *antr.* *m.* (sobrenom) 551
Cap de Gat, Bernardus Petri *vid.* Bernardus Petri Cap de Gat
Cap de la Mua *top.* (tossal) 60
capa¹ *s.* (tèxtil) 604; *cf.* manto
capa² *s.* (tèxtil) 604, 605; **capam** 604
Capbreu de Bescaràn 40, 165, 224, 235
Capbreu de Cornellana 60, 67
Capbreu de Fornols 60, 171

Capbreu de Hostafranchs 160
Capbreu de Isona 60, 320
Capbreu de Lavança Jusana 60, 105, 183, 184; **Capbreu de Lavança Jussana** 171
Capbreu de Lavança Jussana *vid.* Capbreu de Lavança Jusana
Capbreu de Montellá 48, 67, 183
Capbreu de Organyá 66; **Capbreu de Orgañá** 181
Capbreu de Orgañá *vid.* Capbreu de Organyá
Capcentelles, Ramón de *vid.* Ramón de Capcentelles
Capcentelles, Sant Fost de *vid.* Sant Fost de Capcentelles
capcio *s.*; **capcionem** 149; *cf.* aprehensio
Capcir *top.* 293, 699
Capdevila *antr.* (cognom) 565
Capelano, Guifret *vid.* Guifret Capelano
Capell *antr.* (cognom) 564
capella *s.* (top.); **capellam** 122 (*Bernardi Marcucii*); **capelle** 121 (*Bernardi Marcucii*)
Capella *antr.* (cognom) 563
Capellada *top.* 294; *cf.* Capellata
Capellades *top.* (al comtat de Barcelona) 312
Capellades, Santa Maria de *vid.* Santa Maria de Capellades
capellán *s.* 612 (*de Santi Martí*)
Capellata *top.*; **Capellatam** 294; *cf.* Capellada
capellus cebellinus *s.* (tèxtil); **capellum cebellinum** 606; *cf.* sombrero
Capercii, Cerdanola de *vid.* Cerdanola de Capercii
capere *v.*; **caperint** 501; **capienti** 699; **capta** 276; **capiti** 505; **captis** 501; **captus** 699; *cf.* captivare *i* capturar
capescere *v.*; **capescendum** 645
capilla *s.* 110 (*Sant Miquel*), 121 (*Marcús*), 122 (*Marcús*), 134 (*Sant Esteve i Sant Hilari*), 350 (*del palau del comte de Barcelona*), 586 (*Sant Climent*); **capillas** 490; *cf.* cellula
Capilla real de Perpiñá *top.* 457
capillus *s.* (top.) 203
Capitular (*leg.*, *dels reis francs*), 280 (*de Ludovic Pius*), 547 (*de Carlemany*), 661 (*de Pipí*), 687 (*de Carlemany*); **Capitulares** 366, 470

Capitular Metense (*leg.*, *del rei Pipí*) 661
capmascles *s. pl. (dom.)* 588; *cf.* caramalher, caramilleras, clamalls, clamástechs, clemascle, clumascle, cremaculi, crémail·lère, cremalh, cremascle, cremascli, cremaster, crimalh, cumascle, cuoumascle, kimascle, llares *i* paracingles
capó *s.* (zool.); **capons** 593
Capó *antr.* (cognom) 566
capón *s.* (zool.); **capones** 571, 574, 593, 594, 645
Capsacosta *top.* (pic) 293
Capsech¹ *top.* (a la vall de Bianya, al partit d'Olot, a la prov. de Girona) 165; *cf.* Cubilisicus
Capsech² *top.* (ajuntament, a la vall de Bianya, al partit d'Olot, a la prov. de Girona) 109
Capsech³ *top.* (lloc, al comtat d'Osona) 225
Caplatat *top.* (a la Gironda) 59
Captiurum, Confratria *vid.* Confratria Captiurum
captius *s.*; **captiuis** 505; **captiuos** 505, 506; **captivis** 502, 505; **captivos** 281, 499, 684; *cf.* esclavo² *i* prisionero de guerra
captivare *v.*; **captivando** 281; *cf.* captare *i* capturar
captivis, Malefacta in Sarracenis *vid.* Malefacta in Sarracenis
captivis
captivus *vid.* captiuus
capturar *v.*; **capturados** 501, 504; *cf.* captare *i* captivare
caput *s.* (top.) 26, 58, 519; *cf.* cf. cabeza, cabezo, cacumen, cerrus, cima, cirrus, cresta², cumbre, toçal *i* turó
caput aquis *s.* 159
caput foger *s.* (dom.) 587; *cf.* hogar, lar, llar *i* llar de foch
caput ligamine *s.* (tèxtil) 606; *cf.* gorro de dormir
caput scole *s.* 581 (*Poncius*)
Cara, Pere de Mala *vid.* Pere de Mala Cara
Carabaça *antr.* (cognom) 566
carabela *s.*; **carabelas** 657; *cf.* gorab
Caralis *top.* (a l'illa de Sardenya) 236; *cf.* Cagliari *i* Hohenstein
caralius *s.*; **caralio** 236; *cf.* priapolito

Caralius, Mons *vid.* Mons Caralius
Caralps *top.* (als Pirineus) 27
caramalher *s.* (dom., en antic provenç.) 588; *cf.* capmascles, caramilleras, clamalls, clamástechs, clemascle, clumascle, cremaculi, crémail·lère, cremalh, cremascle, cremascli, cremaster, crimalh, cumascle, cuoumascle, kimascle, llares *i* paracingles
caramilleras *s. pl. (dom.)* 587; *cf.* capmascles, caramalher, clamalls, clamástechs, clemascle, clumascle, cremaculi, crémail·lère, cremalh, cremascle, cremascli, cremaster, crimalh, cumascle, cuoumascle, kimascle, llares *i* paracingles
carauus *s.* 598; *cf.* barca
carbo *s.* (geol.); **carbone** 644; *cf.* carbón
Carbó *antr.* (cognom) 564
Carbó é Ombau, Galcerán Salzet *vid.* Galcerán Salzet Carbó é Ombau
carbón *s.* (geol.) 644; *cf.* carbo
Carbonell *antr.* *m.* 614
Carbonell de Castellet *antr.* *m.* 341, 674; *cf.* Carbonellus
Carbonell, Pere Miquel *vid.* Pere Miquel Carbonell
Carbonella *antr.* *f.* 186, 229
Carbonellus *antr.* *m.*; **Carbonellum** 341; *cf.* Carbonell de Castellet
carcair *s.* (en irlandès) 113; *cf.* carcer¹
cárcara *s.* 259; *cf.* carcer²
Carcara, Sant Pere de Valle *vid.* Sant Pere de Valle Carcara
Cárcara, Vall *vid.* Vall Cárcara
Carcases *top.* (vila, al comtat d'Osona) 226
carcassense *adj.* (comtat) 93
Carcassona¹ *top.* 29, 220, 400, 420
Carcassona² *top.* ('ciuitas', al comtat de Carcassona) 475; **Carcassonam** 400; **Carcassone** 417
Carcassona³ *top.* (ciutat) 418, 475
Carcassona⁴ *top.* (comtat) 417
Carcassona⁵ *top.* (diòcesi) 467
Carcassonensis *adj.* (top.); **Carcassonensi** 417
Carceia *top.* (lloc) 330; *cf.* García²

càrcel s. 113, 466, 505, 648; *cf.* carcer¹ i prisió
Cárcel, Bajada de la *vid.* Bajada de la Cárcel
Carceller *antr.* (cognom) 563
carcer¹ s. 113; **carcere** 505; *cf.* carcair i prisió
carcer² s.; **carceres** 113, 259, 266; *cf.* cárcara
Carcera, Vallis *vid.* Vallis Carcera
Carcerenna, Vallis *vid.* Vallis Carcerenna
Carcereny *antr.* (cognom) 563
Carcès *top.* (al depart. del Var, a França) 114; *cf.* Carker, Corker, Sant Feliu de Valle Carchara, Sant Pere de Valle Carcara, Sant Pere de Valle Charchara, Valcárcel, Vall Cárcara, Vallcarca¹, Vallcárcara, Vallis Carcera, Vallis Carcerenna i Vallis Karcerenia
Carchara, Sant Feliu de Valle *vid.* Sant Feliu de Valle Carchara
Carciá, Guillém de *vid.* Guillém de Carciá
Carcolze *top.* (lloc, a la diòcesi de Seu d'Urgell) 269; *cf.* Charcoude i Karchobite
Cardaillac *top.* (al depart. del Lot, a França) 15; *cf.* Cardeilhac, Cardellach, Cartellá i Cartilianus
Carded *top.* ('uilla', a la 'Vall de Buin') 107
Cardedeu *top.* (poble, al Vallès) 201, 214, 594, 643; *cf.* Cardedol, Cardedou, Cardetulus, Cartitulus, Carus Titulus i Quercitulum
Cardedeu, Santa Maria de *vid.* Santa Maria de Cardedeu
Cardedol *top.* (poble, al Vallès) 214; *cf.* Cardedeu, Cardedou, Cardetulus, Cartitulus, Carus Titulus i Quercitulum
Cardedou *top.* (poble, al Vallès) 214; *cf.* Cardedeu, Cardedol, Cardetulus, Cartitulus, Carus Titulus i Quercitulum
Cardeilhac *top.* (al depart. de l'Alt Garona, a França) 14; *cf.* Cardaillac, Cardellach, Cartellá i Cartilianus
Cardellach *top.* 14; *cf.* Cardaillac, Cardeilhac, Cartellá i Cartilianus
cardenal s. 332 (*Guiu*)

Cardenal *antr.* (cognom) 563
Cardeña, San Pedro de *vid.* San Pedro de Cardeña
Cardetulus *top.* (poble, al Vallès); **Cardetulo** 214; *cf.* Cardedeu, Cardedol, Cardedou, Cartitulus, Carus Titulus i Quercitulum
Cardona¹ *top.* 488, 662
Cardona² *top.* (carta de poblament de) 488
Cardona³ *top.* (castell) 488
Cardona⁴ *top.* (comte de) 82 (*Ramon Folch*)
Cardona⁵ *top.* (ducat de) 105
Cardona⁶ *top.* (vescomtat de) 420
Cardona⁷ *top.* (vescomte de) 415 (*Ramon Folch*), 420 (*Ramon Folch*)
Cardona, Carta pobla *vid.* Carta pobla de Cardona
Cardonensis, Strata *vid.* Strata Cardonensis
Cardoner *top.* (riu, al partit de Solsona) 207
Cardonesa, Strata *vid.* Strata Cardonesa
Cardós *top.* (vall, al comtat de Pallars) 83, 223; *cf.* Cardosensis
Cardosensis *adj.* (vall, al comtat de Pallars); **Cardosense** 83; *cf.* Cardós
Çarecenus s.; **Çareceno** 691; *cf.* sarraceno²
carena s. (top.) 72 (*Serrat d'Esquena d'Ase*)
Carençá¹ *top.* (gorcs, als Pirineus) 147; *cf.* Perxa Astorch, Sant i Truytas
Carençá² *top.* (ribera) 138
Carençá³ *top.* (rierol) 147
Carerach *top.* 12; *cf.* Carerag¹
Carerag¹ *top.* (a la parròquia de Santa Maria de Caldes, al Vallès) 12; *cf.* Carisiacus, Carisius, Charesag i Chiarisacco
Carerag² *top.* (vila, a la parròquia de Sant Martí de Cots, al comtat d'Osona) 12
carestia s. 569, 577
carga s. (econ.); **cargas** 491, 511, 513
Carisiacus *top.* (a l'Alta Itàlia); **Carisiacum** 13; *cf.* Carerag¹, Carisius, Charesag i Chiarisacco

Carisius (a l'Alta Itàlia) 13; *cf.* Carerag¹, Carisiacus, Charesag i Chiarisacco
Carker *top.* (a Irlanda) 113; *cf.* Carcès, Carker, Sant Feliu de Valle Carchara, Sant Pere de Valle Carcara, Sant Pere de Valle Charchara, Valcárcel, Vall Cárcara, Vallcarca¹, Vallcárcara, Vallis Carcera, Vallis Carcerenna i Vallis Karcerenia
carlá s. 30; *cf.* castellanus, castlá, castlanus, catlá, chastelain i châtelain
Carlomagno *antr.* m. (rei dels francs) 25, 28, 29, 174, 200, 274, 275, 283, 284, 470, 484, 603, 687
Carlomagno, Vida de vid. *Vida de Carlomagno*
Carlos *antr.* m. (germà de Carlemany) 284
Carlos V *antr.* m. 264
Carlos el Calvo *antr.* m. (rei dels francs) 14, 156, 179, 247, 248, 336, 337, 338, 339, 499, 507, 511, 586
Carlos el Simple *antr.* m. (rei dels francs) 193, 244, 247, 249
Carlos Martel *antr.* m. 33
Carme, Miralles de *vid.* Miralles de Carme
Carmen Laurentii Veronensis (de Laurentius Veronensis o Vernensis) 28
carn s. 673; *cf.* carne i carnis
Carnaval (festivitat) 520; *cf.* Carnestoltas
carne s. 569, 570, 571, 572, 573, 588, 593, 594, 595, 611, 652; *cf.* carn i carnis
Carner *antr.* (cognom) 563
carnero s. (zool.) 58, 571, 572; **carneros** 58, 488, 593, 594; *cf.* aries
Carnes Toltas Velas (festivitat) 572; *cf.* Carnestolendas Viejas i Carnestoltas
Carnestolendas Viejas (festivitat) 572; *cf.* Carnes Toltas Velas i Carnestoltas
Carnestoltas (festivitat) 520; *cf.* Carnaval, Carnes Toltas Velas i Carnestolendas Viejas
Carnicer *antr.* (cognom) 564
carnicería s. 652
carnicero s. 652

carnis s. 571; **carne** 570, 571, 572, 575, 588, 593, 595, 611; cf. *carn i carne*
Carol top. 594, 596, 597, 696
Carós top. (a les Guillerries) 76
carr s. (top., en irlandès) 39; cf. *quer*
carraria s. (top.) 679; **carrarias** 679
Carraria¹ top. (al terme de Cerdanyola del Vallès) 679
Carraria² top. (al terme de Sanahuja) 184
carrasca s. (bot.) 190; cf. *carrascal, coscoja, espinar, garrich, garriga, kimosch i urtica*
carrascal s. (bot.) 191; **carrascales** 462, 508, 695; cf. *carrasca, coscoja, espinar, garrich, garriga, kimosch i urtica*
Carrega Pauch top. ('cherus', a la vall de Conflent, al comtat de Cerdanya) 234
carta franchitatis s. 490
carta helemosinaria s. 165, 232, 682
carta precaria s. 512, 638; **carta precharia** 630, 638
carta precharia vid. *carta precaria*
Carta puebla de Agramunt 685
Carta puebla de Camarón 454
Carta puebla de Cambrils 454
Carta puebla de Cardona 488
Carta puebla de Vilagrassa 492, 493, 624
Cartagena¹ top. 24; cf. *Carthago Nova*
Cartagena² top. (diòcesi) 70
cartaginés s. (gent.); **cartagineses** 6, 44, 236
cartararium s.; **cartarario** 382
Carteian, Guillelm de vid. *Guillelm de Carteian*
Cartellá top. (a la prov. de Girona) 8, 15, 357, 689, 690; cf. *Cardaillac, Cardeilhac, Cardellach i Cartilianus*
Cartellá, Guacerán de vid. *Gaucerán de Cartellá*
Cartellá, Guillelm de vid. *Guillelm de Cartellá*
Cartelviy top. (lloc, al Penedès) 254; cf. *Castellvell*¹, *Castellvey*, *Castellví de la Marca*³, *Castellviy*, *Castrum Vetulum*, *Castrum Vetulum Estremer*, *Castrum Vetulum Extremum i Chastrum Vetuli*

Carthaginense top. (convent o jurisdicció de la Hispania Citerior) 24
Carthago Nova top. 24; cf. *Cartagena*¹
Cartilianus top. (a la prov. de Girona) 8, 15; cf. *Cardaillac, Cardeilhac, Cardellach, Cartellá i Cartilius*
Cartilius antr. m. 8; cf. *Cartellá i Cartilianus*
cartitulus s. (top.); **cartitulo** 214; cf. *cercitulus i quercitulum*
Cartitulus top. (vila, al Vallès); **Cartitulo** 214; cf. *Cardedeu, Cardedol, Cardedou, Cardetulus, Carus Titulus i Quercitulum*
Carus Titulus top. (poble, al Vallès); **Caro Titulo** 214; cf. *Cardedeu, Cardedol, Cardedou, Cardetulus, Cartitulus i Quercitulum*
casa¹ s. (top.) 106, 619; **casas** 106, 248; **chasas** 586
casa² s. (top.) 245, 585, 619; **casas** 239, 243
Casa antr. (cognom) 564
Casa Cooperta top. (a prop de la vila de Sallent, al comtat d'Urgell) 245; cf. *Casa Cuberta*
Casa Cuberta top. (a prop de la vila de Sallent, al comtat d'Urgell) 245; cf. *Casa Cooperta*
Casa Iovera top. (mansus) 622
Casa Mauri Sancti Romani top. ('cella', a la parròquia de Queixàs, a la prov. de Girona) 246; cf. *Casamor*
<Casa>, **Denia <la>** vid. *Denia <la Casa>*
Casa, **Deyna la** vid. *Deyna la Casa*
Casa, **Teruel la** vid. *Teruel la Casa*
Casa, **Valencia la** vid. *Valencia la Casa*
Casaces antr. (cognom) 564
Casacuberta antr. (cognom) 564
Casademunt antr. (cognom) 564
Casadevall antr. (cognom) 564
Casafranca antr. (cognom) 564
casal¹ s. (top.) 106, 632; **casales** 585; cf. *casal*², *solar i solum*
casal² s. (top.) 584, 585; **casales** 585; cf. *casal*¹, *solar i solum*
Casal de Ismael, **Coma del** vid. *Coma del Casal de Ismael*
Casals antr. (cognom) 564

Casamor top. (santuari, a la parròquia de Queixàs, a la prov. de Girona) 246; cf. *Casa Mauri Sancti Romani*
Casanova antr. (cognom) 564
Casas top. (vila, al comtat de Fonollet) 246
Casas Consistoriales top. (a Montjuïc, al districte de Barcelona) 656
Casas, **Adalbert de** vid. *Adalbert de Casas*
Casas, **Sant Miquel de Set** vid. *Sant Miquel de Set Casas*
Casas, **Set** vid. *Set Casas*
cascada s. (top.) 117, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 148, 154, 166; **cascadas** 117, 135, 138, 139, 140; cf. *sallent, salt, saltus i Wasserfall*
cascata s. (top.) 102, 138; **cascatas** 132; cf. *cascada*
cascatel·la s. (top.); **cascatel·las** 132
casco s. 352; cf. *galea*¹
casella s. (top.); **casellas** 239, 243, 246
Casellae top. (al comtat d'Urgell); **Casellas** 246
Caselles¹ antr. (cognom) 564
Caselles² top. (lloc, a Oliana, al comtat d'Urgell) 246
caserío s. (top.) 18, 109, 157, 180, 207
Cases antr. (cognom) 564
cases, **mestre de** vid. *mestre de cases*
caseus s.; **caseis** 597; cf. *formatge, fromage i queso*
Casis, **Sanctus Michael de Septem** vid. *Sanctus Michael de Septem Casis*
Casralius* top.; **Casralio*** 236; cf. *Mons Caralius*
Cassá de la Selva top. 10; cf. *Catianus*¹, *Catianus*², *Cato*, *Catus*, *Sant Martí de Caçano i Sant Martí de Catiano*
Cassá de Pelrás top. (lloc, a l'ajuntament de Corçà) 182; cf. *Sanctus Martinus de Cacio*
Cassá de Pilorasó
cassagno s. (bot., top., en llemosí) 211; cf. *aulet, cassan, cassanea, cassaña, cercenada, cerceneda, cerdana, chassagno, chassan, elzeda, encinar i olzeta*

- cassan** *s.* (*bot., top., en llemosí*) 211; *cf.* alzina, aulina, cassagno, cassanea, cassaña, chassagno, chassan, elicina, elidina, encina, ilex, ilicina, olzina *i* quercus
- cassanea** *s.* (*bot., top.*) 210; *cf.* alzina, aulet, aulina, cassagno, cassan, cassaña, cercenada, cerceneda, cerdana, chassagno, chassan, elicina, elidina, elzeda, encina, encinar, ilex, ilicina, olzeta, olzina *i* quercus
- cassanella** *s.* (*bot., top.*) 210; *cf.* agalla *i* cassaña
- Cassaniae** *top.* (*vila, al comtat de Fonollet*); **Cassanias** 210
- Cassaniolae** *top.* (*'uillaris', a la vila de Bàscara*); **Cassaniolas** 211; *cf.* Cassañoia
- Cassanna** *top.* (*'locus', al terme de Sant Esteve de Vilanova, al Vallès*) 211; *cf.* Cassaña
- cassaña** *s.* (*bot., top.*) 201, 210, 211; *cf.* cassagno, cassan, cassanea, chassagno *i* chassan
- Cassaña** *top.* (*lloc, al terme de Sant Esteve de Vilanova, al Vallès*) 211; *cf.* alzina, aulet, aulina, cassagno, cassan, Cassanna, cassanea, cercenada, cerceneda, cerdana, chassagno, chassan, elicina, elidina, elzeda, encina, encinar, ilex, ilicina, olzeta, olzina *i* quercus
- cassañoia** *s.* (*top.*); **cassañoias** 201
- Cassañoia** *top.* (*llogarret, a la vila de Bàscara*) 211; *cf.* Cassaniolae
- cassenada** *s.* (*top., provenç.*) 215; *cf.* cassenado, cerceneda *i* cessenado
- cassenado** *s.* (*top., gascó*) 215; *cf.* cassenada, cerceneda *i* cessenado
- Cassolas, Sant Gervasi de *vid.* Sant Gervasi de Cassolas
- Castain, Johannes *vid.* Johannes Castain
- Castanea, Petrus *vid.* Petrus Castanea
- Castanesa** *top.* (*a Aragó*) 60, 218
- castannarius** *s.* (*bot.*); **castannarios** 211
- Castanyer** *antr.* (*cognom*) 566
- castel** *s.* (*top.*) 116 (*Muntcada*)
- Castel Asol, P<etrus> de *vid.* P<etrus> de Castel Asol
- Castel Sanç** *top.* 404; *cf.* Castel Sancti
- Castel Sancti** *top.* 404; *cf.* Castel Sanç
- Castel, Iohan dun [*sic*] *vid.* Iohan dun [*sic*] Castel
- Castel, Ramón dez *vid.* Ramón dez Castel
- Castelet, Bertran de *vid.* Bertran de Castelet
- Castelet, Bertrandus de *vid.* Bertrandus de Castelet
- Castelfreit** *top.* (*vila, a prop d'Olot, a la prov. de Girona*) 254; *cf.* Castellfollit de la Roca
- Castelio** *top.*; **Castelione** 390
- castell** *s.* (*top.*) 116 (*Muntcada*), 253; **castells** 346; *cf.* castellum *i* castrum
- Castell** *top.* (*barri, a Castellar de n'Hug*) 77
- Castell Amines** *top.* (*tossal*) 60
- Castell Asol, Pere de *vid.* Pere de Castell Asol
- Castell Asol, P<etrus> de *vid.* P<etrus> de Castell Asol
- Castell d'Aro** *top.* (*lloc, a prop de La Bisbal*) 254
- Castell Dasens** *top.* (*al comtat d'Urgell*) 51; *cf.* Castelldasens, Castrum Asinorum *i* Castrum Assinos
- Castell de Empurdá** *top.* (*lloc*) 146; *cf.* Sant Martí de Llaneras
- Castell de la Vid, Santa María del *vid.* Santa María del Castell de la Vid
- castell de Sabassona, Lo* *vid.* *Lo castell de Sabassona*
- Castell de Séllechs** *top.* (*a prop de Barcelona*) 148; *cf.* Turó Gros
- Castelladral**¹ *top.* (*diòcesi*) 42
- Castelladral**² *top.* (*lloc, al partit de Manresa, a la prov. de Barcelona*) 253; *cf.* Castellum Etralis *i* Castrum Iteral
- castellano** *s.* 355, 394; **castellanos** 30, 389
- Castellano** *antr.* *m.* (*abat*) 316; *cf.* Castellanus¹
- castellanus** *s.* 30; **castellano** 394; **castellanum** 394; **castellani** 30; *cf.* carlá, castlá, castlanus, catlá, chastelain, châtelain *i* guarda¹
- Castellanus**¹ *antr.* *m.* (*abat*); **Castellano** 316; *cf.* Castellano
- Castellanus**² *s.* (*gent.*); **Castellanos** 29; **Castellani** 29
- Castellar**¹ *antr.* (*cognom*) 565
- Castellar**² *top.* 314; *cf.* Cervera²
- Castellar**³ *top.* (*terme*) 194
- Castellar de Nuch**¹ *top.* (*al comtat de Cerdanya*) 73, 77, 213
- Castellar de Nuch**² *top.* (*castell*) 116
- Castellar, Sant Martí de *vid.* Sant Martí de Castellar
- castellare** *s.* (*top.*) 149 (*Aqualonga*)
- Castellbisbal** *top.* (*lloc, a prop de Martorell*) 193, 237, 254, 527; *cf.* Benviure², Castillo Episcopal, <Castrum> de Ben Viure, <Castrum> de Bene Viure *i* Castrum Episcopale
- Castellbisbal, Adalaidis de *vid.* Adalaidis de Castellbisbal
- Castellbisbal, Bernat de *vid.* Bernat de Castellbisbal
- Castellbisbal, Saurina de *vid.* Saurina de Castellbisbal
- Castellblanch** *top.* (*lloc*) 516
- Castellbó**¹ *top.* 60
- Castellbó**² *top.* 64; *cf.* Kastrum Leo
- Castellbó, Bernat de *vid.* Bernat de Castellbó
- Castelliciutat** *top.* (*vila, a prop de la Seu d'Urgell, a la prov. de Lleida*) 255, 476, 477; *cf.* Ciuitas Fracta
- Castelliciutat, Sant Feliu de *vid.* Sant Feliu de Castelliciutat
- Castelldasens** *top.* (*a la prov. de Lleida*) 254; *cf.* Castell Dasens, Castrum Asinorum *i* Castrum Assinos
- Castelldefels** *top.* (*lloc, al partit de Sant Feliu de Llobregat, a la prov. de Barcelona*) 253, 414; *cf.* Castellum de Feles, Castrum de Felis, Castrum de Felix, Castrum de Fels, Castrum Felix *i* Populus Castrifidelium
- Castellet**¹ *top.* (*castell, a prop de Vilafranca del Penedès, al comtat de Barcelona*) 129, 235
- Castellet**² *top.* (*terme, al Penedès*) 383, 384, 390, 391
- Castellet, Berenguer de *vid.* Berenguer de Castellet
- Castellet, Bertrán de *vid.* Bertrán de Castellet

Castellet, Carbonell de *vid.* Carbonell de Castellet
 Castellet, Ramón de *vid.* Ramón de Castellet
 Castellet, Sant Esteve de *vid.* Sant Esteve de Castellet
 Castelleto, Bertrandus de *vid.* Bertrandus de Castelleto
 Castelllets, Los *vid.* Los Castelllets
Castellfolli *top.* (*a prop d'Olot*) 52; **Castellfullit** 156
Castellfolli de la Roca *top.* (*vila, a prop d'Olot, a la prov. de Girona*) 254; *cf.* Castelfreit
Castellfolli de Rivo Meritabili *top.* 232; **Castellfullit de Rivo Meritabili** 120
Castellfullit *vid.* Castellfolli
Castellfullit de Llobregós *top.* (*a prop d'Igualada*) 52
Castellfullit de Rivo Meritabili *vid.* Castellfolli de Rivo Meritabili
Castellfullit del Boix *top.* (*a prop de Manresa*) 52
Castellnou *top.* (*vescomte de*) 412
Castellnou de Vallespir *top.* 364
 Castellnou, Arbona de *vid.* Arbona de Castellnou
 Castellnou, Sant Pere de *vid.* Sant Pere de Castellnou
 Castellnou, Vidal de *vid.* Vidal de Castellnou
Castelló¹ *top.* (*castell, a prop de Balaguer*) 350
Castelló² *top.* (*mercat*) 487
Castelló³ *top.* (*vila*) 71
Castelló Ceboller *top.* 514
Castelló de Empúries *top.* (*vila*) 82
 Castelló, Santa Maria de *vid.* Santa Maria de Castelló
Castellolí¹ *top.* (*lloc, a prop d'Igualada*) 253, 277, 278; *cf.* Chastel Auduli
Castellolí² *top.* (*terme, al comtat d'Osona*) 138
Castellón *top.* (*mercat*) 653
Castellón de Empúries *top.* (*llac o estany de*) 7, 54
Castellón de la Plana¹ *top.* (*partit*) 92
Castellón de la Plana² *top.* (*prov.*) 45, 92, 169
Castellots *top.* (*torres del castell d'Olèrdola*) 489
Castellruf *top.* (*cim d'una muntanya, al Vallès*) 20

Castellterçol *top.* 51
 Castellterçol, Tedmar de *vid.* Tedmar de Castellterçol
castellum *s.* (*top.*) 38, 188 (*Rubeolis*), 226 (*Bellivici*), 230 (*Turris Rubeae*), 249, 253, 279, 400 (*Ventagione / Canependuto / Mansilia / Podio Teuderico / Peiriaco*), 648 (*Vetus*); **castella** 30, 249, 275, 282, 308; **castello** 86 (*Chercorb*), 348, 394; **castellus** 21 (*Radulfi*); **chasteles** 346; **castellos** 346; *cf.* castell *i* castrum
Castellum de Feles *top.* (*lloc, al partit de Sant Feliu de Llobregat, a la prov. de Barcelona*); **Castello de Feles** 254; *cf.* Castelldefels, Castrum de Felis, Castrum de Felix, Castrum de Fels, Castrum Felix *i* Populus Castrifidelium
Castellum Etralis *top.* (*lloc, al partit de Manresa, a la prov. de Barcelona*); **Castelli Etralis** 253; *cf.* Castelladral² *i* Castrum Iteral
castellus *forma de nom. sg. de castellum, cf. s. u.*
Castellvell¹ *top.* (*al Penedès*) 26; *cf.* Cartelviy, Castellvey, Castellví de la Marca³, Castellviy, Castrum Vetulum, Castrum Vetulum Estremer, Castrum Vetulum Extremum *i* Chastrum Vetuli
Castellvell² *top.* (*castell, a prop de Vilafranca del Penedès*) 129, 309, 427
 Castellvell, Guillém de *vid.* Guillém de Castellvell
 Castellvell, Guillém Ramón de *vid.* Guillém Ramón de Castellvell
Castellvey *top.* (*al Penedès*) 26, 254; *cf.* Cartelviy, Castellvell¹, Castellví de la Marca³, Castellviy, Castrum Vetulum, Castrum Vetulum Estremer, Castrum Vetulum Extremum *i* Chastrum Vetuli
Castellví *top.* 26; *cf.* Castellví de la Marca³
Castellví de la Marca¹ *top.* (*castell*) 442
Castellví de la Marca² *top.* (*cim*) 254
Castellví de la Marca³ *top.* (*poble, a prop de Vilafranca*

del Penedès, al Penedès) 26; *cf.* Cartelviy, Castellvell¹, Castellvey, Castellviy, Castrum Vetulum, Castrum Vetulum Estremer, Castrum Vetulum Extremum *i* Chastrum Vetuli
Castellviy *top.* (*al Penedès*) 26; *cf.* Cartelviy, Castellvell¹, Castellvey, Castellví de la Marca³, Castrum Vetulum, Castrum Vetulum Estremer, Castrum Vetulum Extremum *i* Chastrum Vetuli
castigar *v.* 275; **castiga** 677; **castigaba** 505; **castigada** 309; **castigado** 362; **castigados** 488
castigo *s.* 362, 466, 496, 519
Castilio *top.* (*stagnum*); **Castilione** 90, 144
Castilla¹ *top.* 27, 31, 62, 106, 154, 246, 262, 410, 568, 570, 595
Castilla² *top.* (*'milites' de*) 570, 595
Castilla³ *top.* (*rei de*) 350
Castilla⁴ *top.* (*reis de*) 410
 Castilla, Armengol VI el de *vid.* Armengol VI el de Castilla
Castilla la Nueva *top.* 27
Castilla y León *top.* 410
castillo *s.* (*top.*) 9 (*Olèrdola*), 21, 26 (*a Castellví de la Marca / Copons*), 27 (*Mancho*), 30 (*guarda d'un*), 35 (*Finestres / Montmell*), 38 (*Briançó*), 39 (*Cabra / Amallanil / Gallifa*), 40 (*Quer*), 41 (*Centelles / Santa Perpètua*), 44 (*La Vid / Olèrdola*), 50 (*Montbui*), 51 (*Castell d'Asens / Oló*), 65, 66 (*Clariana*), 67 (*Aguda de Val de Aria*), 72 (*Montgat*), 73 (*Perarua*), 76 (*Montmell / Solsona / Bell-lloch / Ribes*), 77 (*Figuera / Balçareny*), 80 (*Cervelló*), 84, 98 (*Bellegarde*), 101 (*Calders / Forés*), 104 (*Copons*), 105 (*Olèrdola*), 107 (*Monte Bui*), 108 (*Miralles / Montbui*), 109 (*Menresana*), 110 (*Eramprunyà*), 114 (*Bescarri*), 116 (*Castellar de n'Hug*), 118 (*Mur / Cabra*), 119 (*Aguda / Figuera*), 122 (*Santa Perpètua*), 123 (*Angulariola*), 129 (*Castellet*), 131 (*Algars*), 141 (*Solsona*), 144 (*Albinyana*), 145 (*Albinyana*), 146 (*Olèrdola*), 158 (*Forés /*

Kalafell / al Pug de Forés), 161 (Cabrera / Ribes), 162 (Sant Esteve de Castellet), 165 (Olèrdola / Cubelles), 169 (Olèrdola / Montornès / Monte Tornoso), 170 (a Montornès), 172 (Sallent), 173 (Coscoll / Angulariola), 177 (Cervaria), 182 (Pals), 184 (Monsclarus o Monsuanus), 185 (a la Pobla de Claramunt), 188 (Fonte Rubia / Talavera / Maçana / Copons), 190 (Archalis / Oristà), 191 (Olost), 194 (Aguda / Cabra), 196 (Aro), 197 (Arraona), 198 (Malla), 199 (Autes / Monte Secuto), 201 (Albinyana), 205 (Eramprunyà / al Puig de Forés), 208 (Arraona), 209 (Cabra / Tamarit / Altafulla), 215 (Sant Martí de Centelles), 216 (Llilet), 218 (Puig de Mager), 220 (Tagamanent), 221 (Orcau / Alta Riba / Copons / Sersiu / Petra Media), 222 (Vernet / Archalis), 225 (Montfalcó / Olèrdola), 226 (a Sant Pere de Ribes / Bello Loco / Subirats / Concabellae), 227 (Cervelló / Olèrdola / Santa Perpètua / Spelunca Rotunda o Espluga Rodona), 228 (Montaspre / Artesa), 229 (Cervelló / Cabra / Verdera / Pinna Nigra), 230 (Ferran / La Vid / Cabra), 231 (Benedormientis / Collo Torto), 232 (Malo Grato / ursalITÀ / Fontrubí / Bachamorta), 234 (Ardeval / Ribas / Ligalbene / Talem te Volo), 235 (Castellet), 237 (Bell-lloch / Ribes / Episcopal / Montclar / Quermancons), 238 (Montaspre / Turlanda / Fontrubí), 242 (Cabra), 243 (Ipsa Figerosa), 249 (Eramprunyà), 251 (Terrassa), 252 (Montpalau), 253 (Sant Fèlix de l'Orde), 254 (Flix / a Castellví de la Marca), 264 (Pilatos / Patriarca), 274 (a Manresa), 278 (Avinyó), 279 (Olèrdola / Gelida / Santa Oliva / Calders), 281 (Olèrdola / Guàrdia / Montmell), 282 (Cabra / Guàrdia), 285 (Taya de Serinyà / Santa Eulàlia siue de Speculis), 287 (Guardasivenes

/ Guarda si Veniunt / Clarà / Solsona / Turlanda / Solsona), 288 (Clarian / Malla / Olèrdola / Turlanda), 289 (Calaf / Albinyana / Ribes / Montmell / Cervelló / Fontrubí), 290 (Eramprunyà / Bonifaci), 300 (Cervelló / Olèrdola), 301 (Puig de Garden), 302 (Siurana / Miravet / Camarasa), 307 (Cervera), 308 (al Puig de Forés / a l'acròpolis de Barcelona / Vell o Vescomtal / Nou), 309 (Regumir / Calders / Albinyana / Santa Oliva), 310 (Tàrrrega / Sant Vicenç / Talladell), 311 (al Puig de Forés), 313 (Malagastro), 314 (Sant Vicenç / Calders), 326 (Montmell / Cervera / al puig d'Anguera), 327 (Forés / Malagastro / a Miravet / Pulpis), 328 (Granyena), 329 (Barberà), 330 (Miravet / Marzà), 331 (Montmell), 332 (Monzçó / Calamera i Barberà / Vilell / Exivert / Oropesa), 339 (Sant Martí), 340 (Arraona), 341 (Vacarices / Cornellà / Fornells), 342 (Palau), 348, 349 (Melany), 350 (Artesa), 353 (Tagamanent), 354 (Cubells / Arraona), 355 (Arraona / Mediona / Montmajor / Mediona), 356 (Aguilar), 357 (Todela), 366 (Masquefa / Cervelló), 378 (Sant Esteve), 380 (Sant Vicenç), 385 (La Granada), 388 (Begur), 389 (Guàrdia), 390 (Castellet / La Roca), 391 (Salàs / Talarn), 392 (Galliners / Aguilar), 393 (Rosselló), 394, 396 (Segrí), 399 (Ventagione / Canependuto / Mansilia / Puig Teuderic / Peiriac), 404 (Guàrdia), 406 (Barberà), 419 (Blanes / Agramunt / Cabrera), 420 (Barberà / al Puig de Forés / Barberà / Maldà / Corbins), 421 (Melany / Muntros / Beuda / Castlar / Montagut / Besora), 422 (Gurb / Besora / Nou), 424 (Cervelló), 425 (Pontons / Arraona / Rubí / Arraona / Tamarit), 426 (Pontons / al Puig de Forés / Barberà), 427 (Eramprunyà / Castellvell / al

Puig de Forés), 428 (Cervià / Laurago / Cervià), 429 (La Roca / Ipsa Rocha / Barberà), 430 (Tàrrrega / Santa Perpètua / Barberà), 431 (Montpalau / Gironella / Benedormiens), 432 (Banyeres), 436 (Barberà), 440 (Santa Perpètua / Olèrdola), 441 (Banyeres), 442 (Sallent / Castellví de la Marca / Guàrdia / Sant Martí), 443 (Masquefa), 455, 456 (Cornellà), 457 (Deuslovol), 460, 462, 465, 476 (Urgell), 478 (Mataró), 481 (Olèrdola), 488 (Cardona), 489 (Olèrdola / Santa Linya), 490 (Olèrdola), 491 (Riudalgars / Batea), 501 (Albinyana / Sant Vicenç), 502 (Vell o Vescomtal), 508 (Albinyana / Sant Vicenç), 510 (Albinyana), 512 (Queralt), 517 (Besalú), 519 (Vespella), 577 (Copons), 580 (Gerp), 614 (Vaquerices), 615 (Mediona), 616 (Mediona), 620, 622 (Calders), 630 (Albi), 640 (Vell o Vescomtal / Nou / Vell o Vescomtal / Nou), 642 (Calders), 647 (Vell o Vescomtal), 648 (Vell o Vescomtal / Arraona), 649 (Munells), 656 (Port), 679 (La Vid), 680 (La Vid), 682 (Port), 683 (Santa Perpètua), 687 (a Tàrrrega), 688 (Arraona), 695 (Forés), 696 (Eramprunyà / Vespella), 701 (Begur / Pals); **castillos** 4 (encomandes dels), 17, 21 (de la Marca d'Espanya), 30 (de la Marca d'Espanya), 31, 38 (de l'època de la Reconquesta), 39, 64 (al comtat d'Urgell), 213 (Pressia, Sanctum Christophorum, Podium Cerchols i Olzina), 249, 253, 275, 276, 282, 300 (Tamarit i Santa Perpètua), 301 (Cones, Granyena, Cervera, Cubells, Segura i Camarasa), 307 (construcció de / a les fronteres), 308 (edificar), 309 (Castellvell, Guàrdia de Banyeres, Santa Oliva, Calders i Berà), 310 (construcció de / reconstrucció de), 311 (construcció de), 314, 327 (Montaspre, Sant Llorenç, Claramunt, Fet,

Bellmunt / Estopinyà, Puigroig i Canyelles), 329, 332 (*donació de*), 348 (*senyors dels*), 349 (*Lluçà i Merles*), 350 (*a l'honor de Benviure / Mamagastre, Castelló, Torcafelló i Hostalric*), 358 (*Balçareny i Gaià*), 389 (*Balçareny i Gaià*), 393, 394, 399, 410, 419 (*a la ciutat de Girona*), 425 (*Gurb i Sallent*), 426 (*Gurb i Sallent*), 427 (*Olèrdola i Eramprunyà / Cubells i Puigroig / Eramprunyà i Castellvell*), 428 (*Cervià i Pubal*), 429 (*Montagut, Querol, Pinyana i Pontils*), 431 (*Montpalau i Gironella / Montagut, Querol, Pinyana i Pontils*), 457, 461, 491 (*a Riudalgars i a Batea*), 508 (*Sas i Peranera*), 696 (*Montagut i Pinyana*)

Castillo *top.* (*al lloc de la Roca de Ferruè*) 215; *cf.* *Roca*²

Castillo de Aro *top.* 196

Castillo Episcopal *top.* (*lloc, a prop de Martorell*) 237; *cf.* *Benviure*², *Castellbisbal*, <*Castrum*> de *Ben Viure*, <*Castrum*> de *Bene Viure i Castrum Episcopale*

Castillón, El vid. El Castillón

Castissima *antr. f.*; **Castissime** 531

castlà *s.* 30; *cf.* *carlà*, *castellanus*, *castlanus*, *catlà*, *chastelain i châtelain*

castlanus *s.* 30; **castlanes** 31; **castlano** 493; **castlanos** 489; **castlanum** 493; *cf.* *carlà*, *castellanus*, *castlà*, *catlà*, *chastelain i châtelain*

Castlar *top.* (*castell*) 421

Castlegregory *top.* (*a Irlanda*) 85

Castrifidelium, *Populus vid. Populus Castrifidelium*

Castro Galindo, Petrus de vid. Petrus de Castro Galindo

Castro Pontibus, Miro de vid. Miro de Castro Pontibus

Castro Rossilionis, Beata Maria de vid. Beata Maria de Castro Rossilionis

castro, Potestatem de suo vid. Potestatem de suo castro

castrum *s.* (*top.*) 13 (*Floriaci*), 38, 52 (*Apiaria*), 77 (*Balcia-renno*), 114 (*Concas*), 152

(*Porto*), 165 (*Cubels*), 167 (*Tonna*), 169 (*Monte Tornoso*), 177 (*Fontanedo*), 182 (*Monte Aspero / Pals*), 184 (*Monsclarus / Monsuanus*), 185 (*Claro Monte*), 186 (*Velosel*), 190 (*Gauarra*), 198 (*Monte Ordeo*), 209 (*Occulo Stricto*), 221 (*Petre Medie / Petre Alte*), 226 (*Bello Loco / Bellmunt / Bello-Monte*), 228 (*Foradada*), 237 (*Bello Loco / Ribas*), 238 (*Monte Aspero / Pals / Montis Otonis / Cugul*), 245 (*Cabannae Bonae*), 253, 274 (*Àger*), 281 (*Olerdule*), 287 (*Guardasiuene*), 289 (*Cervaria*), 290 (*Bonefacii / Guardia*), 308 (*Vetulum*), 311, 341 (*Corneliano*), 390, 420 (*Curbins*), 432 (*Sanctum Vincentium*), 456 (*Corneliano*), 510 (*Albinyana*), 619, 640 (*Nouum*), 656 (*Portus*); **castra** 332; **castri** 21 (*Radulfi*), 341, 356, 366 (*Mazcheffe*), 424 (*Ceruilionis*), 478 (*Matero*); **castro** 50 (*Galliners*), 51 (*Assinos*), 64 (*Aguda*), 90 (*Medalia*), 92 (*Archalis*), 152 (*Bagnariis*), 178 (*Guardia Pelosa*), 198 (*Orsalitano*), 207 (*Pegera*), 230 (*Rochamaura*), 254 (*Assinos*), 283 (*Miralias*), 286 (*Miralias*), 310, 340 (*Arraona*), 348 (*Begur*), 355, 396 (*Segri*), 421 (*Bisaura*), 648 (*Barchinonensi*), 701 (*Pals*); **castrorum** 314; **castros** 318, 394; **chastrum** 40 (*Charalt*), 252 (*Monte Palatii*), 308 (*Nouum*); **kastrum** 10 (*Catiano*), 40, 64 (*Archalis*), 82 (*Kalafell*), 137 (*Sallent*), 165 (*Cubeles*), 278 (*Audelini*), 309 (*Regumir / Calders / Albinyana*), 341 (*Vacherices*), 682-683 (*Cannons*); **kastro** 64, 101 (*Caldarii*), 116 (*Kastelare*), 184 (*Monteuano*), 309 (*Berano / Calders*), 501 (*Albinyana*), 680 (*Albio*); *cf.* *castell*, *castellum*, *castillo*, *fortaleza i oppidum*

Castrum Archalis *top.* (*terme, al comtat de Pallars*); **Castro Archalis** 92

Castrum Asinorum *top.* (*a prop de Lleida*); **Castro Asinorum**

254; *cf.* *Castelladasens, Castell Dasens i Castrum Assinos*

Castrum Assinus *top.* (*al comtat d'Urgell*); **Castro Assinos** 51, 254; *cf.* *Castelladasens, Castell Dasens i Castrum Asinorum*

<**Castrum**> de **Ben Viure** *top.* (*lloc, a prop de Martorell*) 254; *cf.* *Benviure*², *Castellbisbal*, *Castillo Episcopal*, <*Castrum*> de *Bene Viure i Castrum Episcopale*

<**Castrum**> de **Bene Viure** *top.* (*lloc, a prop de Martorell*) 254; *cf.* *Benviure*², *Castellbisbal*, *Castillo Episcopal*, <*Castrum*> de *Ben Viure i Castrum Episcopale*

Castrum de Felis *top.* (*lloc, al partit de Sant Feliu de Llobregat, a la prov. de Barcelona*) 254; *cf.* *Castelldefels, Castellum de Feles, Castrum de Felix, Castrum de Fels, Castrum Felix i Populus Castrifidelium*

Castrum de Felix *top.* (*lloc, al partit de Sant Feliu de Llobregat, a la prov. de Barcelona*) 254; *cf.* *Castelldefels, Castellum de Feles, Castrum de Felis, Castrum de Fels i Populus Castrifidelium*

Castrum de Fels *top.* (*lloc, al partit de Sant Feliu de Llobregat, a la prov. de Barcelona*) 254; *cf.* *Castelldefels, Castellum de Feles, Castrum de Felis, Castrum de Felix, Castrum Felix i Populus Castrifidelium*

Castrum Episcopale *top.* (*lloc, a prop de Martorell*) 237; **Castrum Episcopalem** 254; *cf.* *Benviure*², *Castellbisbal*, *Castillo Episcopal*, <*Castrum*> de *Ben Viure i <Castrum> de Bene Viure*

Castrum Felix *top.* (*lloc, al partit de Sant Feliu de Llobregat, a la prov. de Barcelona*) 253, 254; *cf.* *Castellbisbal, Castellum de Feles, Castrum de Felis, Castrum de Fels, Castrum de Felix i Populus Castrifidelium*

Castrum Iteral *top.* (*lloc, al partit de Manresa, a la prov. de Barcelona*); **Castro Iteral** 253; *cf.* *Castelladral*² i *Castellum Etralis*

- Castrum Ribelles** *top.* (*apendicium*); **Castro Ribelles** 119
- Castrum Vetulum** *top.* (*poble, al Penedès*) 26; *cf.* Cartelviy, Castellvell¹, Castellvey, Castellví de la Marca³, Castellviy, Castrum Vetulum Estremer, Castrum Vetulum Extremum *i* Chastrum Vetuli
- Castrum Vetulum Estremer** *top.* (*poble, al Penedès*); **Castro Vetulo Estremer** 26; *cf.* Cartelviy, Castellvell¹, Castellvey, Castellví de la Marca³, Castellviy, Castrum Vetulum, Castrum Vetulum Extremum *i* Chastrum Vetuli
- Castrum Vetulum Extremum** *top.* (*poble, al Penedès*); **Castro Vetulo Extremum** 26; *cf.* Cartelviy, Castellvell¹, Castellvey, Castellví de la Marca³, Castellviy, Castrum Vetulum, Castrum Vetulum Extremer *i* Chastrum Vetuli
- Castrum Vetus Barchinone** *top.*; **Castri Veteris Barchinone** 640, 648
- catalá** *s. (gent.)* 29, 31; *cf.* catalán, Catelan, Catlá *i* Catlan
- Catala, Petrus *vid.* Petrus Catala
- catalán** *s. (gent.)* 31; **catalanes** 22, 28, 29, 31, 32, 33, 434, 635; *cf.* alano, catalá, Catelan, Catlá, Catlan, godo² *i* gotholano
- Catalana, Crónica* *vid.* *Crónica Catalana*
- catalana, farga *vid.* farga catalana
- Catalanensis, dux *vid.* dux Catalanensis
- Catalani, Guillelmus *vid.* Guillelmus Catalani
- Catalanicus heros antr. m. (epítet)** 32; *cf.* dux Catalanensis, Ramón Berenguer III *i* rector Catalanicus
- Catalanicus, rector *vid.* rector Catalanicus
- Catalanus** *s. (gent.)*; **Catalanorum** 29; **Catallani** 29, 30; *cf.* Castellanus
- Catalaunia** *top.* 23, 28, 31, 34; *cf.* Catalaunna, Catalonia, Catalunya, Cataluña, Cathalunya, Gothlandia, Gotholaunia, Gotoluna, Land Gocia, Pequeña Céltica *i* Pequeña Galia
- Catalaunna** *top.* 33; *cf.* Catalaunia, Catalonia, Catalunya, Cataluña, Cathalunya, Gothlandia, Gotholaunia, Gotoluna *i* Land Gocia
- Catalaunus** *s. (gent.)*; **Catalauno**, 34; **Catalaunos** 34; *cf.* Aquitania *i* Catalón
- Catalón** *s. (gent.)* 34; *cf.* Aquitania *i* Catalaunus
- Catalón, Otger *vid.* Otger Catalón
- Catalonia** *top.* 28, 29, 31, 32; **Cataloniae** 249, 457 (*consuetudinem* – / *forum* –), 484; **Cataloniam** 28; **Chatalonia** 29; *cf.* Catalaunia, Catalaunna, Catalunya, Cataluña, Cathalunya, Gothlandia, Gotholaunia, Gotoluna *i* Land Gocia
- Cataloniae Princeps** *s.*; **Cataloniae Principes** 35; *cf.* Barchinonensium Princeps
- Catalunya** *top.* 32, 34, 343; *cf.* Catalaunia, Catalaunna, Catalonia, Cataluña, Cathalunya, Gothlandia, Gotholaunia, Gotoluna *i* Land Gocia
- Catalunya, Constitucions de *vid.* Constitucions de Catalunya
- Cataluña** *top.* 3, 4, 5, 6, 16, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 51, 55, 56, 60, 62, 72, 77, 82, 83, 85, 87, 97, 98, 102, 105, 109, 112, 114, 115, 118, 125, 128, 129, 135, 136, 141, 142, 149, 152, 153, 154, 157, 159, 161, 163, 165, 166, 168, 175, 177, 178, 180, 192, 194, 207, 208, 212, 214, 216, 223, 236, 239, 245, 254, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 273, 285, 287, 290, 291, 292, 299, 301, 302, 315, 323, 325, 327, 328, 330, 332, 343, 349, 350, 361, 389, 397, 406, 416, 417, 418, 426, 433, 434, 445, 446, 448, 452, 457, 460, 463, 468, 470, 477, 483, 490, 492, 494, 499, 529, 544, 558, 561, 568, 580, 586, 596, 612, 614, 620, 621, 622, 635, 636, 645, 650, 655, 664, 686; *cf.* Catalaunia, Catalaunna, Catalonia, Catalunya, Cathalunya, Gothlandia, Gotholaunia, Gotoluna, Hispania, Land Gocia, Marca², Pequeña Céltica, Pequeña Galia *i* Principado
- Cataluña entre señores y vasallos, Costumbres de *vid.* Costumbres de Cataluña entre señores y vasallos
- Cataluña la Nueva** *top.* 5, 16, 36, 264, 266, 267
- Cataluña la Vieja** *top.* 4, 30, 36; *cf.* Marca de España
- Cataluña, II de Aragón, el Batallador, Alfonso I de *vid.* Alfonso I de Cataluña, II de Aragón, el Batallador
- Cataluña, II de Aragón, Pedro I de *vid.* Pedro I de Cataluña, II de Aragón
- Cataluña, Constituciones de *vid.* Constituciones de Cataluña
- Cataluña, Fuero y costumbre de *vid.* Fuero y costumbre de Cataluña
- Cataluña, Libro de las Veguerías de *vid.* Libro de las Veguerías de Cataluña
- Catani, Berengarius Montis *vid.* Berengarius Montis Catani
- Cátanus, Mons *vid.* Mons Cátanus
- cataracta** *s. (top.)* 135; **cataractae** 135; *cf.* arubbá, cadireta, catarrhacta, finestra² *i* ventana
- catarata** *s. (top.)* 135, 136, 137, 153; **cataratas** 136
- catarrhacta** *s. (top., grec)*; **catarrhactes** 135; *cf.* arubbá, cadireta, cataracta, finestra² *i* ventana
- catarrhactes** *forma pl. de* catarrhacta, *cf. s. u.*
- catedral** *s. (top.)* 18, 34, 35, 60, 74, 86, 106, 140, 159, 180, 182, 198, 241, 303, 366, 378, 436, 438, 452, 471, 515, 583, 598, 639, 651, 657, 662; **catedrales** 410, 471, 582
- Catelan** *s. (gent.)* 31; *cf.* catalá, catalan, Catlá *i* Catlan
- Catella Pendente** *top. (al costat de l'església de Sant Pere dels Forcats)* 233
- catena, seruilis *vid.* seruilis catena
- catenatus** *s.*; **catenatos** 606; *cf.* cadenad
- Cathalonia** *top. (comitatus)*; **Cathaloniae** 29
- Cathalonia, De* *vid.* *De Cathalonia*

- Cathalunya** *top.* 32; *cf.* Catalaunia, Catalaunna, Catalonia, Catalunya, Cataluña, Gothlandia, Gotholaunia, Gotoluna i Land Gocia
- cathinus** *s. (econ.); cathini* 669; *cf.* solidus argenti Yspanus
- Catiano**, Sant Martí de *vid.* Sant Martí de Catiano
- Catianus**¹ *top.*; **Catiano** 10; *cf.* Cassà de la Selva i Catus
- Catianus**² *top. (kastrum); Catiano* 10; *cf.* Cassà de la Selva, Cato, Catus, Sant Martí de Caçano i Sant Martí de Catiano
- Catinellus**, Mons *vid.* Mons Catinellus
- catlá** *s.* 30, 31; **catlanes** 31, 32; *cf.* carlá, castellanus, castlá, castlanus, chastelain i châtelain
- Catlá** *s. (gent.)* 31; *cf.* catalá, catalan, Catelan i Catlan
- Catlan** *s. (gent.)* 31; *cf.* catalá, catalan, Catelan i Catlá
- Catllar** *top. (a la prov. de Tarragona)* 161
- cato** *s. (gent.); catos* 33
- Cato** *antr. m.* 10; *cf.* Cassà de la Selva, Catianus² i Catus
- Catullus** *antr. m. (poeta)* 204
- catus** *s. (zool.)* 50; *cf.* gat
- Catus** *antr. m.* 10; *cf.* Cassà de la Selva, Catianus¹, Catianus² i Cato
- cau** *s. (top.)* 81, 103, 104; *cf.* cavea
- Caua** *top. (lloc, al comtat de Cerdanya)* 104; *cf.* cava² i cavea
- caual** *s. (zool.); cauals* 105; *cf.* cauallus
- caualarius** *s.*; **caualarios** 355; *cf.* caualer
- caualcada** *s. (bèl.); caualcadas* 395; **caualcades** 347; *cf.* caualcata
- caualcades** *forma pl. de caualcada, cf. s. u.*
- caualcare** *v. (bèl.)* 396; **caualca** 396; **caualcauit** 396; **caualchaut** 396
- caualcata** *s. (bèl.); caualcatas* 347; *cf.* caualcada i hostis³
- caualchare** *vid.* caualcare
- caualer** *s.* 404 (*Ponç*); **caualers** 692; *cf.* caualarius, caualer i cavaller
- Cauallaris** *top. ('mons', a la vall del Tordera); Cauallare* 105; *cf.* cavallar i caveller
- Cauallaris**, Fons *vid.* Fons Cauallaris
- cauallarius** *s. (bèl.) cauallariis* 353; **cauallarios** 357; **cauallarium** 625; **cavallarium** 493; *cf.* caualer, caueler i cavaller
- caualer** *s. (bèl.)* 595; **caualers** 433; *cf.* cauallarius i caueler
- caualleria** <de terra> *s. (agr.); caualleriam de terra* 625; **cauallerias** <de terra> 306
- cauallus** *s. (zool.); cauallo* 692; **cauallos** 657, 699; **cauallum** 616; **chauallos** 676; *cf.* caual
- cauce** *s.* 51, 115, 117, 118, 121, 122, 123, 127, 130, 133, 140, 154, 159, 166, 172; **cauces** 127, 172; *cf.* calix
- caución** *s. (dret senyorial)* 444, 464, 465, 469; **cauciones** 491, 493
- Caudáguila** *antr. (cognom)* 566
- caudal** *s. (top.)* 115, 117, 118, 127, 133, 166
- Cauel de Salod** *antr. m.* 571; *cf.* Cavel de Salou
- caueler** *s. (bèl.); cauelers* 693; *cf.* caualer
- Cauellar** *top. (a la parròquia de Sant Pere de Vilamajor, al Vallès)* 105
- Cauellas** *top. (lloc, al terme del castell d'Olèrdola)* 105; *cf.* Lacuna Alba
- cauma** *s. (top.)* 73; *cf.* calamus, calm, calma, calmis, calmus, chaume, coma, era mala, erial² i meseta
- Caunas** *top. (monestir)* 417
- Caus**, Cova dels *vid.* Cova dels Caus
- causa** *s. (jud.)* 361; **causam** 467; **causas** 363, 444; **cause** 371; **causis** 360; *cf.* placitum
- causa precaria** *s.* 629; **causa precharia** 630
- causa precharia** *vid.* causa precaria
- causare** *v. (jud.)* 369; **causancium** 469 (– partes); **causandi** 502; *cf.* contendere, litigar, mallare, placitare i pleitear
- Cauterets** *top. (a França)* 206
- cautes** *s. (top.)* 40; *cf.* cot
- cautivar** *v.*; **cautivaban** 501; **cautivadas** 505; **cautivado** 505; **cautivando** 281; **cautivó** 275
- cautiverio** *s.* 280, 505
- cautivo** *s.*; **cautivos** 277, 280, 281, 308, 495, 496, 499, 501, 505, 506, 655, 684
- Cautivos**, Cofradia de *vid.* Cofradia de Cautivos
- Cauus** *top. (riu, a la vall de Siarb); Cauo* 104
- cava**¹ *s. (a la farga catalana)* 643; *cf.* chio, contra, porgas i rustina
- cava**² *s. (top.)* 103, 104; *cf.* Caua i cavea
- cavagus** *s. (agr.); cavago* 618; *cf.* azadón i cávech
- cavalcada** *s. (bèl.); cavalcadas* 355, 492, 495; **cavalgadas** 355; *cf.* host
- cavalcadas seniori suo**, Qui fallerit hostes vel *vid.* Qui fallerit hostes vel cavalcadas seniori suo
- cavalcare** *v.* 395, 396
- cavalgada** *vid.* cavalcada
- cavallar** *s. (top.)* 105; *cf.* Cauallaris, cavellar i Fons Cauallaris
- cavallarius** *vid.* cauallarius
- cavaller** *vid.* caualer
- Cavaller** *antr. (cognom)* 563
- cavallus** *s. (zool.); cavallos* 261
- cavar** *v. (agr.)* 316, 317, 319; *cf.* cavegar i fodere
- cavea** *s. (top.)* 104, 105; *cf.* cau, Caua i cava²
- cávech** *s. (agr.)* 319; *cf.* azadón, cavagus, cavegar i hocico
- cavegar*** *v. (agr.)* 319
- Cavel de Salou** *antr. m.* 571; *cf.* Cauel de Salod
- cavella** *s. (top.)* 103, 105
- cavellar** *s. (top.)* 103, 105; *cf.* Cauallaris, cavallar i Fons Cauallaris
- caverna** *s. (top.)* 103, 104; *cf.* caferna, caforno, cafourno i cufurna
- Cavi Ermessenne** *top.*; **Cavos Ermessenne** 104
- cavus** *s.*; **cavum** 168
- caz** *s.* 159; *cf.* cacabus i calix
- caza** *s.* 593, 595, 695, 696, 697, 698, 700; *cf.* chasza
- cazadero** *s.*; **cazaderos** 695, 698
- cazador** *s.* 697; **cazadores** 697, 698, 699

cazar v. 695, 696, 698, 699;
cazaba 595; **cazaban** 595, 696,
697; **cazados** 696; **cazando**
700; cf. chaszare

Cazlona top. 264

Cea top. (riu, a la prov. de Lleó)
243

ceba s. (agr.); **cebas** 574, 575, 577;
cf. cebolla

Ceba, Raimundus vid. Raimundus
Ceba

cebada s. (agr.) 197, 199, 261,
488, 517, 570, 572, 573, 574,
575, 576, 577, 586, 596, 611,
619, 620, 642, 644, 675, 676,
684, 697; cf. hordeum, or^l,
ordaceus, ordi i orgis

cebellinus, capellus vid. capellus
cebellinus

cebolla s. (agr.); **cebollas** 574,
575, 577, 697; cf. ceba

Ceboller, Castelló vid. Castelló
Ceboller

Cecunolae top. (aldea, a la prov.
de Barcelona); **Cecunolas** 243;
cf. Cichoniolae, ciconiola i Las
Guñolas

cedás, pa de vid. pa de cedás

ceder v. 282, 338, 400, 401, 419,
430, 597, 611, 663, 695; **cede**
399, 401, 402; **cedemos** 400;
cederían 263; **cedía** 393, 628;
cedían 313, 628, 629, 657;
cedida 26, 177, 231, 288, 327;
cedidas 621, 642; **cedido** 231,
233, 309, 422, 638; **cedidos** 93,
226, 236, 642 **cediendo** 330;
cedieron 246, 327, 409, 419,
487, 517, 632, 636, 651, 695;
cediesen 383; **cedió** 17, 48,
200, 207, 227, 247, 283, 326,
331, 332, 339, 420, 488, 516,
518, 639, 649, 652, 658; **cedo**
400, 401; cf. absoluere, definir,
definire, dejar, dimittere,
dubitare, evacuare, gurple,
iachire, laxare, pacificare i
relinquere

cedere v.; **cedenda** 508

Cegoñal top. (lloc, al partit de
Riaño, a la prov. de Lleó) 243;
cf. Las Guñolas

Ceguniolas, Sant Salvador de vid.
Sant Salvador de Ceguniolas

Celada, Ipsa vid. Ipsa Celada

Celada, La vid. La Celada

celare v.; **celem** 445

celemín s. (mesura) 625; cf. almud

Celer antr. m. 7; cf. Celeranus,
Celrá i Celrranus

Celeranus top. (lloc) 7; cf. Celer,
Celrá i Celrranus

celerarium s. (dom.) 632; cf.
bodega, cellarium, celler,
despensa, sacrarius i sagrarius

cella s. (top.) 109 (Sancti Johannis
de Crosis), 246 (Casa Mauri
Sancti Romani)

Cellarer, Bernat vid. Bernat
Cellarer

cellaria s. (dom.) 632, 633; cf.
cellera, sacraria i sagrera

cellarium s. (dom.) 632, 633;
cellario 632; cf. bodega,
celerarium, celler, despensa,
sacrarius i sagrarius

celler s. (dom.) 632; **cellers** 627
632; cf. bodega, celerarium,
cellarium, despensa, sacrarius
i sagrarius

cellera s. (dom.) 632, 633; cf.
cellaria, sacraria i sagrera

Cellers top. (uilla) 288

Cellés antr. (cognom) 564

cellula s. 586; **cellulam** (Sancti
Clementis) 586; **cellulas** 685;
cf. capilla

Celluy top. (al comtat de Pallars)
5

Celrá top. (vila) 7, 231; cf. Celer,
Celeranus i Celrranus

Celrá, Sant Feliu de vid. Sant Feliu
de Celrá

Celrá, Sant Félix de vid. Sant Félix
de Celrá

Celran, Sanctus Felix de vid.
Sanctus Felix de Celran

Celrani, Sanctus Felix vid. Sanctus
Felix Celrani

Celrano, Sanctus Felix de vid.
Sanctus Felix de Celrano

Celrranus top. (lloc) 7; cf. Celer,
Celeranus i Celrá

Céltica, Pequeña vid. Pequeña
Céltica

Cemel, Clotum de vid. Clotum de
Cemel

Cemel, Crosus de vid. Crosus de
Cemel

cementerio s. 397, 632, 641;
cementerios 631

cena s. 570; cf. sopar

Cena s. (de Jesucrist) 591

cendatus s. (tèxtil); **cendato** 605

Cendre antr. (cognom) 564

Cendrós antr. (cognom) 562

Cenic, Peneles de Boc vid. Peneles
de Boc Cenic

cenobio s. (top.) 17 (Sant Pol
de Mar), 108 (Sant Pere de
Rodes), 133 (Sant Sadurní de
Tabèrnoles), 141 (Lavadius),
145 (Sant Cugat del Vallès),
149 (laurbonense / Sant Cugat
del Vallès), 152 (Balneolas),
181 (Sant Miquel i Sant
Germà), 222 (Sant Cugat del
Vallès), 226 (Ager), 232 (Sant
Sadurní de Tabèrnoles), 233
(Sant Cugat del Vallès), 240
(Sant Cugat del Vallès), 241
(Sant Cugat del Vallès), 274
(Sant Cugat del Vallès), 277
(Sant Pere de les Puelles),
318 (Sant Pere de Rodes),
373 (Sant Cugat), 374 (Sant
Cugat), 381 (Sant Cugat del
Vallès), 382 (Sant Cugat), 385
(Sant Cugat), 424 (Sant Cugat
/ Sant Cugat del Vallès), 432
(Sant Sebastià), 501 (Sant Pere
/ Sant Cugat), 505 (Sant Cugat
del Vallès), 508 (Sant Cugat del
Vallès), 510 (Sant Cugat), 516
(Sant Cugat), 610 (Sant Cugat
del Vallès), 615 (Sant Pere),
616 (Sant Cugat del Vallès),
633 (Sant Pere), 664 (Sant Pere
de Cluny), 695 (Sant Cugat del
Vallès)

cenobium s. (top.) 100, 160 (Sancti
Pauli de Campo); **cenobii** 296,
475

censo s. 309, 326, 441, 454, 481,
484, 485, 488, 489, 492, 507,
508, 513, 589, 593, 594, 595,
596, 614, 630, 632, 638, 640,
642, 644, 645, 668, 673; **censos**
269, 358, 416, 424, 513, 514,
519, 589, 593, 594, 596, 613,
642, 643, 645, 696, 699; cf.
census, consuetudo, costumbre,
décima, derecho², directus,
impuesto, ledda, tributo, usaje,
usatge i usaticus

Censorum Codex (leg.) 468; cf.
Forum Iudicum, Fuero Juzgo,
Iudicialis Liber Gotice Legis,
Lex Gothica, Lex Gothorum,
Lex Goticorum, Liber Censorum,
Liber Goticum i Liber
Iudicum

Censorum, Liber vid. Liber
Censorum

- census** s.; **censos** 416; **censu** 496; **censum** 454, 485, 507, 513, 593, 596, 644, 645, 658, 673; *cf.* censo, consuetudo, costumbre, décima, derecho², directus, impuesto, ledda, tributo, usaje, usatge *i* usaticus
- centella** s. (*top.*); **centelles** 188; *cf.* sentega *i* senteya
- Centellas** *top.* 41, 125, 700
- Centellas, Sant Martí de *vid.* Sant Martí de Centellas
- centenal** s. (*agr.*) 195; *cf.* centeno, secarius, secale, segala, segalar, segalas *i* ségol
- centeno** s. (*agr.*) 195, 619; *cf.* centenal, secarius, secale, segala, segalar, segalas *i* ségol
- Centolis** *top.* ('*puius*', *a Sant Tirs*); **Centoli** 19
- Centulfus** *antr. m.* (*proc. de nom germ.*) 535
- Centullus**¹ *antr. m.*; **Centullo** 17
- Centullus**² *top.* (*llogarret, a la vall de Ripoll*); **Centullo** 17
- Centurius** *antr. m.*; **Centurio** 531
- cepa** s. (*agr.*) 323; **cepas** 628; *cf.* rabaça
- ceptis** *adj. (econ.)* 668 (*mancusos de auro* –); **cepti** 666 (*uncias de auro* –); *cf.* alcarouis, almanzoris, almeçdis, amoris, iaharis *i* jaaris
- cera**¹ s. 574, 575, 576, 577, 595, 676
- cera**² s. 309, 514, 574, 575, 576, 577, 595, 676
- Cera, Spina *vid.* Spina Cera
- Cerbère** *top.* (*cap, a la Gàl·lia*) 47; *cf.* Cervaria²
- Cercada, Sant Pere de *vid.* Sant Pere de Cercada
- Cercedilla** *top.* (*lloc, a la prov. de Madrid*) 153
- cercedol** s. (*top.*) 201, 214; *cf.* cercetole, quercetulum *i* quercetum
- Cercedol** *top.* (*vila, al Vallès*) 214; *cf.* Cercitulus²
- Cercedol, Sanctus Stephanus de *vid.* Sanctus Stephanus de Cercedol
- cercenada** s. (*top.*) 215; *cf.* aulet, cassagno, cassanea, cassaña, cerceneda, cerdana, chassagno, elzeda, encinar *i* olzeta
- cerceneda** s. (*top.*) 201, 214, 215; *cf.* aulet, cassagno, cassanea, cassaña, cassenada, cassenado, cercenada, cerdana, cessenado, chassagno, elzeda, encinar, olzeta, quercineta *i* quercinetum
- Cerceneda, Sol de *vid.* Sol de Cerceneda
- cercetole** s. (*top.*, *dial. d'Arezzo*) 214; *cf.* cercedol, quercetulum *i* quercetum
- cerch** s. (*top.*) 201, 212; *cf.* cerchol, cerchulus, cerchus, cercol, querculus *i* quercus
- Cerch** *top.* (*uilla*) 212
- Cerch Sent** *top.* ('*uilla*', *a la vall de Siarb, al comtat de Pallars*), 213; *cf.* Cerchus Sanctus
- Cercha, Sanctus Iustus de *vid.* Sanctus Iustus de Cercha
- Cercho, Sanctus Iustus de ipso *vid.* Sanctus Iustus de ipso Cercho
- cerchol** s. (*top.*); **cerchols** 213; *cf.* cerch, cerchulus, cerchus, cercol, cercola, querculus *i* quercus
- Cerchols, Podium *vid.* Podium Cerchols
- Cerchosus, Arolanus *vid.* Arolanus Cerchosus
- cerchulus** s. (*top.*) 213; *cf.* cerch, cerchol, cerchus cercol, cercola, querculus *i* quercus
- cerchus** s. (*top.*) 213; *cf.* cerch, cerchol, cerchulus, cercol, querculus *i* quercus
- Cerchus Sanctus** *top.* (*lloc, a la vall de Siarb, al comtat de Pallars*); **Cercho Sancto** 212; *cf.* Cerch Sent
- cercitulus** s. (*top.*); **cercitulo** 214; *cf.* cartitulus *i* quercitulum
- Cercitulus**¹ *top.*; **Cercitulo** 680
- Cercitulus**² *top.* (*vila, al Vallès*); **Cercitulum** 214; *cf.* Cercedol
- cercol** s. (*top.*); **cercols** 201, 213, 645; *cf.* cerch, cerchol, cerchulus, cerchus, cercola, querculus *i* quercus
- cercola** s. (*top.*, *en napolità*) 213; *cf.* cerchol, cerchulus, cercol, quercula *i* querculus
- Cercols** *top.* (*castell, al comtat de Pallars*) 213; *cf.* Podium Cerchols
- cercós** *adj. (top.)* 201, 213; *cf.* quercosus *i* quercus
- Cercos** *top.* ('*locus*', *a la vall de Brocà i Lillet, al comtat de Cerdanya*) 213; *cf.* Cercós *i* Rius Tortus
- Cercós** *top.* (*lloc, a la vall de Brocà i Lillet, al comtat de Cerdanya*) 213; *cf.* Cercos
- Cercosa, Ipsa *vid.* Ipsa Cercosa
- cerdá** s. (*top.*) 201, 215; *cf.* bosca, boscanus¹, boscanus², cerdanus¹ *i* cerdanus²
- Cerdá** *antr. (cognom)* 565
- cerda, ganado de *vid.* ganado de cerda
- Cerdá, Mont *vid.* Mont Cerdá
- cerdana** s. (*top.*) 215; *cf.* aulet, cassagno, cassanea, cassaña, cercenada, cercenada, cerdaniola, chassagno, elzeda, encinar *i* olzeta
- Cerdana, Strada *vid.* Strada Cerdana
- Cerdania** *top.* 323; *cf.* Cerdanya
- Cerdaniae Princeps** *antr. m.* (*Guillem Jordà, comte de Cerdanya*) 35; *cf.* Guillermus Jordanis
- cerdaniola** s. (*top.*) 215; *cf.* cerdana
- Cerdaniola**¹ *top.* (*a la parròquia de Sant Julià d'Argentona*) 216
- Cerdaniola**² *top.* (*mons*) 216
- Cerdaniola**³ *top.* (*parròquia, al districte de Berga*) 216; *cf.* Cerdaniola⁶ *i* Serdanyola
- Cerdaniola**⁴ *top.* (*terminus*) 164
- Cerdaniola**⁵ *top.* ('*uilla*', *al districte de Berga*) 216; *cf.* Cerdaniola³ *i* Serdanyola
- Cerdaniola**⁶ *top.* (*vila, al Vallès*) 216; *cf.* Cerdaniola², Sanctus Martinus de Cerdaniola *i* Sardanyola
- Cerdaniola, Sanctus Martinus de *vid.* Sanctus Martinus de Cerdaniola
- Cerdannola, Ipsa *vid.* Ipsa Cerdannola
- Cerdanola de Capercii** *top.* ('*in serra de Bega*', *al comtat d'Urgell*) 216
- cerdanus**¹ *adj. (top.)* 215; *cf.* bosca, boscanus¹, boscanus² *i* cerdá
- cerdanus**² s. (*top.*) 215; *cf.* bosca, boscanus¹, boscanus² *i* cerdá
- Cerdanus, Mons *vid.* Mons Cerdanus
- Cerdanus, Mont *vid.* Mont Cerdanus

- Cerdanya** *top.* (*comtat*) 34, 120
Cerdaña¹ *top.* 38, 86, 114, 122, 123, 133, 134, 137, 215, 232, 276, 292, 293, 294, 323, 514, 594, 699; *cf.* Ceritania
Cerdaña² *top.* (*comtat*) 4, 5, 6, 9, 73, 104, 116, 117, 122, 140, 181, 198, 213, 218, 222, 225, 227, 232, 233, 234, 284, 321, 408, 621, 682
Cerdaña³ *top.* (*comte de*) 35 (*Guillem Jordà*), 40 (*Fredelao*), 133 (*Frede-laús*), 172 (*Guifré*), 223, 229 (*Guifré*), 232 (*Fredelau*), 247 (*Guifré*), 305 (*Ramon*), 359 (*Ramon Guifré*), 389 (*Ramon*), 401 (*Bernat Guillem*), 490 (*Guillem Ramon*), 502 (*Guifré*), 617 (*Guillem Ramon*)
Cerdaña⁴ *top.* (*comtes de*) 303, 305, 412
Cerdaña⁵ *top.* (*terme*) 13
Cerdaña francesa *top.* 147, 225
 Cerdaña, Bernat de *vid.* Bernat de Cerdaña
 Cerdaña, Guillem Ramón de *vid.* Guillem Ramón de Cerdaña
 Cerdaña, Raimundo de *vid.* Raimundo de Cerdaña
 Cerdaña, Ramón de *vid.* Ramón de Cerdaña
cerdañola *s.* (*top.*) 201, 215; **cerdañolas** 216
Cerdañola¹ *top.* (*terme, al Vallès, al comtat de Barcelona*) 319, 320, 679
Cerdañola² *top.* (*vila, al Vallès, al comtat de Barcelona*) 216; *cf.* Cerdaniola⁶, Sanctus Martinus de Cerdaniola i Sardanyola
Cerdeña *top.* (*illa, a Itàlia*) 236, 263
cerdo *s.* (*zool.*) 61, 485, 486, 570, 571, 573, 575, 594, 697; **cerdos** 174, 261, 326, 403, 425, 515, 574, 575, 642, 652, 697
cereal *s.* (*agr.*) 197; **cereales** 83, 85, 620
cerebrum *s.*; **cerebri** 59
Ceremonioso, Crónica de Pedro IV el vid. Crónica de Pedro IV el Ceremonioso
Ceret *top.* (*a França*) 98
cereus *s.*; **cereis** 611; *cf.* cirio
Ceritania *top.* (*regio*); **Ceritaniam** 276; **Ceritaniae** 215; *cf.* Cerdaña¹
cernada *s.* (*top.*) 215; *cf.* cercenada i cerdana
Cerola *top.* (*serra*) 74; *cf.* Ipsa Erola i Tibidabo
cerqueda *s.* (*top.*) 201, 213
Cerqueda¹ *top.* (*vall, al comtat d'Urgell*) 213
Cerqueda² *top.* (*vila, a prop de Nabiners, al comtat d'Urgell*) 213
cerqueiral *s.* (*top., gall.*) 203; *cf.* mata⁴
cerra *s.* (*top., en euskera*) 59; *cf.* cerro i cirrus
cerradura *s.*; **cerraduras** 606
cerretano *s.* (*gent.*); **cerretanos** 24, 268
Cerritania *vid.* Ceritania
cerro *s.* (*top.*) 50 (*Coll de la Llentia*), 53, 59, 60, 68 (*Mons Aquilaris*), 100, 153 (*Calderones / Siete Picos*), 168-169 (*Escletxes*) 185, 200 (*La Batalla*), 224, 253, 254 (*Castellví de la Marca*); **cerros** 170, 185; *cf.* cerra i cirrus
cerrus *s.* (*top.*); **cerro** 60; *cf.* cabeza, cabezo, cacumen, caput, cima, cirrus, cresta², cumbre, toçal i turó
Certaniensis *adj.* (*top., comitatus*); **Certaniense** 183
Ceruaria¹ *s.* (*mensura*); **Ceruariae** 648
Ceruaria² *top.* (*uilla*), 356; **Ceruariae** 687; *cf.* Cervera³
 Ceruarie, mensura *vid.* mensura Ceruarie
 ceruarii, pellis lupi *vid.* pellis lupi ceruarii
 ceruarius, lupus *vid.* lupus ceruarius
 Cerubi, Durán Barba de *vid.* Durán Barba de Cerubi
 Ceruellono, Ugo de *vid.* Ugo de Ceruellono
Ceruer *top.* (*pug*) 47
 Ceruera, Raimun de *vid.* Raimun de Ceruera
 Ceruiliensis, Hugo *vid.* Hugo Ceruiliensis
Ceruilio¹ *top.* (*castrum*); **Ceruilionis** 424; *cf.* Cervelló²
Ceruilio² *top.* (*terminium*); **Ceruillione** 11
 Ceruilio, Ugo *vid.* Ugo Ceruilio
cervaria *s.* (*top.*) 45, 47, 261; *cf.* cervera i cervix
Cervaria¹ *top.*; **Cervariam** 454
Cervaria² *top.* (*a la Gàl·lia*) 47; *cf.* Cerbère
Cervaria³ *top.* (*castell, al comtat d'Osona*) 177
Cervaria⁴ *top.* (*castrum*) 289
Cervelló¹ *antr.* (*família*) 424
Cervelló² *top.* (*castell, al comtat de Barcelona*) 80, 227, 229, 289, 300, 366, 424; *cf.* Ceruilio¹
 Cervelló, Alamany de *vid.* Alamany de Cervelló
 Cervelló, Huch de *vid.* Huch de Cervelló
Cerver *top.* (*puig*) 47
cervera *s.* (*top.*) 37, 45; **cerveras** 47
Cervera¹ *antr.* (*cognom*) 565
Cervera² *top.* 314; *cf.* Castellar²
Cervera³ *top.* (*a la prov. de Lleida*) 13, 45, 97, 155, 230, 243, 328, 356, 454, 492, 595, 687; *cf.* Ceruaria²
Cervera⁴ *top.* (*castell, al comtat d'Osona*) 301, 307, 326
Cervera⁵ *top.* (*mercat de*) 648
Cervera⁶ *top.* (*partit, a la prov. de Lleida*) 170, 221
Cervera⁷ *top.* (*serra, al terme de Lerma, a la prov. de Burgos*) 47; *cf.* Cuesta de la Tejada
Cervera del Maestre *top.* (*a la prov. de Castelló de la Plana*), 45
Cervera del Rincón *top.* (*a la prov. de Teruel*) 45
Cervera del río Alhama *top.* (*a la prov. de Logroño*) 45
Cervera del río Pisuerga *top.* (*vila, a la prov. de Palència*) 45
 Cervera, Berenguer de *vid.* Berenguer de Cervera
 Cervera, Huch Dalmau de *vid.* Huch Dalmau de Cervera
 Cervera, Porcell de *vid.* Porcell de Cervera
Cerverís *top.* (*puig, a la vall de Ribes*) 47
Cerví¹ *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 540
Cerví² *top.* (*al comtat de Girona*) 8, 294, 322, 615; *cf.* Ceruianus, Cervianus, Cervius, Secerras i Seterras
Cerví³ *top.* (*castell, al comtat de Girona*) 428
 Cerví, Santa María de *vid.* Santa María de Cerví

- Cervianus** *top.* 8; *cf.* Cerviá² i Cervius
- Cervius** *antr. m.* 8; *cf.* Cerviá² i Cervianus
- cervix** *s. (top.)* 45, 46, 47, 61; **cervice** 46, 61; **cervices** 46; **cervicibus** 46; *cf.* cerviz, deire, dire¹, isthmos, istmo i promontorio
- cerviz** *s. (top.)* 45, 46, 47, 58, 61, 71, 280, 503; *cf.* cervix, deire, dire¹, isthmos, istmo i promontorio
- cervus** *s. (zool.)* 45; *cf.* ciervo
- Cesar** *antr. m. (emperador romà)* 24
- Cesaraugusta¹** *top.*; **Cesarau-guste** 491
- Cesaraugusta²** *top.* ('dux' de); **Cesarauguste** 353 (*Alhagib*)
- Cesgunyoles, Ramón Oliba de *vid.* Ramón Oliba de Cesgunyoles
- cesión** *s.*; **cesiones** 401
- cessenado** *s. (top., en gascó)* 215; *cf.* cassenada, cassenado i cerceneda
- cetrería** *s.* 695, 697
- chabiró** *s.*; **chabirons** 586
- Chaca Canos** *top.* (*puius*, in *uilla Rexag*, in *comitatu Bar-chinona*) 235; *cf.* Caga Cans
- chacavus** *s.*; **chacavo** 159; *cf.* cabus
- Chaga Cans** *vid.* Caga Cans
- chaite** *s. (top., en grec)* 202; *cf.* mata¹ i mata⁴
- chalve** *s. (top., fr.)* 182; *cf.* calveta, chalvet, charve, charvet, chauve i kahler Berg
- chalvet** *s. (top., fr.)* 182 calveta, chalve, charve, charvet, chauve i kahler Berg
- Chalvet, Lou Grand *vid.* Lou Grand Chalvet
- Chanaliliae** *top.* (*afluent del Besòs*); **Chanalilias** 134; *cf.* Canalilas
- Channameres** *top.* (*lloc, al terme del castell d'Arraona*) 197; *cf.* Cannabariae
- Charalt** *top.* ('*castrum*', a la vila de Santa Coloma de Queralt, a prop de Montblanc) 40
- Charchara, Sant Pere de Val-le *vid.* Sant Pere de Valle Charchara
- Charcoude** *top.* (*lloc, a la diòcesi d'Urgell*) 269; *cf.* Carcolze i Karchobite
- Charente** *top.* (*depart. fr.*) 15
- Charesag** *top.* (*a la parròquia de Santa Maria de Caldes, al Vallès*) 12; *cf.* Carerag¹, Carisiacus, Carisius i Chiarisacco
- Charoli, Liber *vid.* Liber Charoli
- charve** *s. (top., en francés)* 182 calveta, chalve, chalvet, charvet, chauve i kahler Berg
- charvet** *s. (top., fr.)* 182 calveta, chalve, chalvet, charve, chauve i kahler Berg
- chasa** *vid.* casa
- chassagno** *s. (bot., top., en lle-mosí)* 211; *cf.* aulet, cassagno, cassan, cassanea, cassaña, cercenada, cerce-neda, cerdana, chassan, el-zeda, encinar i olzeta
- chassan** *s. (bot., top., en lle-mosí)* 211; *cf.* alzina, aulina, cassagno, cassan, cassanea, cassaña, chassagno, elicina, elidina, encina, ilex, ilicina, olzina i quercus
- Chastel Auduli** *top.* (*lloc, a prop d'Igualada*) 253; *cf.* Castellolí¹
- chastelain** *s. (fr.)* 30; *cf.* carlà, castellanus, castlà, castla-nus, catlà i châtelain
- chasteles** *forma pl. de caste-llum, cf. s. u.*
- castrum** *vid.* castrum
- Castrum Vetuli** *top.* (*lloc, al Pe-nedès*) 254; *cf.* Cartelviy, Castellvell¹, Castellvey, Castellví de la Marca³, Castellviy, Castrum Vetulum, Castrum Vetulum Estremer i Castrum Vetulum Extremum
- chasza** *s.*; **chaszas** 696; *cf.* caza
- chaszare** *v.* 696; *cf.* cazar
- Châteauroux** *top.* (*al depart. de l'Indre, a França*) 21; *cf.* Raulfus³
- châtelain** *s. (fr.)* 30, 31; *cf.* carlà, castellanus, castlà, cast-lanus, catlà i chastelain
- Chatolonia** *vid.* Catalonia
- chauallus** *vid.* cauallus
- Chauí, Ipsi *vid.* Ipsi Chauí
- chaume** (*top., fr.*) 73; *cf.* calamus, calm, calma, calmis, calmus, cauma, coma, era mala, erial² i meseta
- chauve** *s. (top., fr.)* 182 calveta, chalve, chalvet, charve, charvet i kahler Berg
- Chazim** *antr. m.* 502
- cher** *s. (top.)* 40, 64, 86
- Cher Corb¹** *top.* (*castellum*) 86
- Cher Corb²** *top.* (*rocha*) 86
- Chera¹** *top.* (*riuus*) 40; *cf.* Quera
- Chera²** *top.* (*roques*) 40
- Cheralt, Guillelmus Bernard de *vid.* Guillelmus Bernard de Cheralt
- Cheralt, P. de *vid.* P. de Cheralt
- Cheri Albi** *top.* (*lloc, a la diòcesi de Seu d'Urgell*); **Cheros Albos** 40, 269; *cf.* Cher Alp, Keri Albi, Queralbs i Queralps
- Chers Alps** *top.* (*lloc, a la diòcesi de Seu d'Urgell*) 269; *cf.* Cheri Albi, Keri Albi, Queralbs i Queralps
- cherus** *s. (top.)*; **cherum** 39 (*Clarinti*); **chero** 227 (*Rotundo*), 229, 234 (*Carrega Pauch*); *cf.* quer
- Cherus Blancus** *top.* (*serra*); **Chero Blanco** 229
- Cherus Foradad** *top.* (*al partit de Seu d'Urgell*); **Chero Foradad** 40; *cf.* Querforadat
- Chiarisacco** *top.* (*a l'Alta Itàlia*) 13; *cf.* Carerag¹, Carisiacus, Carisius i Charesag
- chigia** *vid.* cigia
- Chinchilla** *top.* (*partit, a la prov. d'Albacete*) 153
- Chindiberga** *antr. f. (proc. de nom germ.)* 535
- Chinlo** *antr. f. (esposa de Franc)* 315
- chio** *s. (a la farga catalana)* 643; *cf.* cava¹, contra, porgas i rustina
- chioma** *s. (top., it.)* 203; *cf.* mata⁴
- Chiricus** *antr. m. (proc. de nom germ.)* 534
- Chirinago** *antr. m. (nom vene-cià)* 15; *cf.* Guérigny, Quere-naing, Quiriniacus, Quirinius, Quirinus i Xirinachs
- Chixilo** *antr. f. (esposa de Seniolf)* 221
- Chlotum Mellis** *top.* (*actual barri de la ciutat de Barcelona*) 109; *cf.* Clot, Clot de

- Mel, Clotum de Cemel, Clotum de Zemel, Cros, Crosus de Cemel, San Martín de Provençals i Sant Martí de Provençals¹
- Chogne** *top.* (al depart. del Saone et Loire, a França) 243
- Choma Mala** *top.* (al lloc de Lazes, al comtat d'Osona) 225
- Chomeles** *top.* (a la parròquia de Santa Maria de Caldes de Montbui) 112
- chompte** *vid.* comte
- Chongostus** *vid.* Congostus¹
- Choniemirus** *antr. m.* 315
- chonil** *s.* (zool.); **chonilibus** 695; *cf.* cirogillus, conejo² i conilius
- chonils, pellis de *vid.* pellis de chonils
- chorallum** *s.*; **chorallo** 701
- Choríon, Lásion *to vid.* Lásion *to* Choríon
- Chouain** *top.* (als Calvats, a França) 243
- Christi, Ramón Servus *vid.* Ramón Servus Christi
- Christiana** *antr. f.* 531
- Christiani** (*leg.*, *usatge*) 463, 495
- christianitas** *s.* 26; **christianitatis** 329; *cf.* cristiandad
- christianus** *s.*; **christiani** 502, 503; **christianorum** 280, 612; **christianos** 502, 573, 657, 686
- Christus**; **Christi** 327, 391
- Chrosels** *top.* (uilla, in ualle de Ribes, in comitatu Certaniense) 109, 183; *cf.* crosell
- chuir** *s.*; **chuiram** 514; *cf.* cuero
- chuxinus** *s.* (tèxtil); **chuxinos** 600; *cf.* auricularium, cojin, coussin, coxí, cuscino, cuxinus i oreiller
- chytra** *s.* (top., en grec) 154
- chytrinos** *adj.* (top., en grec) 154
- cibabaria** *s.* (agr.); **cibabarie** 575; *cf.* cibaria i cibum
- cibaria** *s.* (agr.) 358, 515, 575; **cibarie** 572, 574; *cf.* cibabaria, cibum i pienso
- cibum** *s.* (agr.) 572, 573, 576; *cf.* cibabaria i cibaria
- Ciceron** *antr. m.* (autor romà) 115
- Cichoniolae** *top.* (aldea, a la prov. de Barcelona); **Cichoniolas** 243; *cf.* Cecunolae, ciconiola i Las Guñolas
- ciconia**¹ *s.* 652, 653; *cf.* cigüeña¹
- ciconia**² *s.* (top.) 243; *cf.* cigüeña²
- ciconiola** *s.* (top.) 243; **ciconiolas** 243; *cf.* Cecunolae, Cichoniolae, ciconia, Las Guñolas i Sognolles
- cicutarium, malapospermum *vid.* malapospermum cicutarium
- Cid** *antr. m.* (protagonista del Poema del Cid) 265; *cf.* Poema del Cid
- Cid, Myo *vid.* Myo Cid
- Cid, Poema del *vid.* Poema del Cid
- Ciento, Consejo de *vid.* Consejo de Ciento
- ciervo** *s.* (zool.) 45; **ciervos** 261; *cf.* cervus
- cifo** *s.* (dom.) 610
- Cifuentes** *top.* (a Castella) 154
- ciga** *s.* (top.) 110, 586; **cigas** 586; *cf.* buada, buadela, chigia, cigia, cija, citja, fovea i silo
- cigia** *s.* (top.) 110; **chigia** 110; **chigias** 105, 106; *cf.* buada, buadela, chigia, ciga, cija, citja i fovea
- cigiar** *s.* (top.); **cigiare** 110; *cf.* citjar
- Cigiar** *top.* (al terme d'Eramprunyà); **Cigiare** 110; *cf.* Citjar²
- cigüeña**¹ *s.* 652, 653; *cf.* ciconia¹
- cigüeña**² *s.* (top.) 243; *cf.* ciconia²
- cija** *s.* (top.) 110; *cf.* buada, buadela, chigia, ciga, cigia, citja, fovea i lacus¹
- Cildemir** *antr. m.* (nom germ.) 546; *cf.* Jelmir
- cim** *s.* 81, 138
- cima** *s.* (top.) 40, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 64, 65, 66, 78, 81, 136, 147, 148, 158, 170, 185, 200, 225, 236, 293, 697; *cf.* cabeza, cabezo, cacumen, caput, cerrus, cirrus, cresta², cumbre, toçal i turó
- cimiterium** *s.*; **cimiterio** 632
- Cinca** *top.* (riu) 275
- cineraria, urna *vid.* urna cineraria
- cingelus, cintus *vid.* cintus cingelus
- cingle** *s.* (top.) 75, 80, 81, 132, 138, 266; **cingles** 80 (*Talai-xà*), 81 (*Talaixà l Sant Aniol*); *cf.* balç, balço, balteus, balzo, cingulus, gradus i grau
- Cinglera dels Balços** *top.* 78
- cíngulo** *s.* (top.) 80, 267; *cf.* cingulus
- cingulus** *s.* (top.) 80, 266, 268; **cingulos** 80; *cf.* balç, balço, balteus, balzo i cingle
- Cingulus** *top.* (roca, a Sant Fel·liu del Torrent); **Cingulo** 80
- Cintas** *antr.* (cognom) 564
- cinturón** *s.* 78, 80, 265, 267, 606
- cintus cingelus** *s.* (tèxtil); **cinto cingelo** 606
- Cio** *top.* 160
- ciphus** *s.* (dom.); **ciphum** 589
- Ciprers** *antr.* (cognom) 566
- ciprés** *s.* (bot.) 93; **cipreses** 93; *cf.* cupressus
- cipresal** *s.* (bot.) 93; *cf.* cupressetum
- circius** *s.*; **circi** 224, 681; **circii** 632; **circio** 180, 220, 681
- circo** *s.* (romà) 37, 71, 78, 89, 113, 257, 258, 259, 263, 264, 265, 266, 268; **circos** 266
- circol** *s.* (top.) 81 (*Talai-xà*)
- circulus**¹ *s.*; **circulis** 645; **circulos** 645
- circulus**² *s.* (top.) 213; *cf.* querculus
- Circulus** *top.* (a Montjuïc, 'in pago Barchinonense'); **Circulum** 213; **Circulo** 213
- Circuncisión del Señor** (festivitat) 305
- Cirer** *antr.* (cognom) 566
- Cirera**¹ *antr.* (cognom) 566
- Cirera**² *top.* (rambla, a Mataró) 478
- Cirera, Bernat *vid.* Bernat Cirera
- Cirerola** *antr.* (cognom) 566
- Cirers** *antr.* (cognom) 566
- cirio** *s.*; **cirios** 611; *cf.* cereus
- ciró** *s.* (alim.); **cirons** 577; *cf.* garbanzo
- cirogillus** *s.* (zool.); **cirogillis** 595; **cirogillos** 699; *cf.* chonil, conejo² i conilius
- cirrus** *s.* (top.) 59; *cf.* cabeza, cabezo, cacumen, caput, cerra, cerro, cerrus, cima, cresta², cumbre, toçal i turó

Ciruianus *top.* ('terminus', *al comtat de Girona*); **Ciruiano** 294; *cf.* Cervià²
cisterciense (*orde monàstic*) 332
 Citerior, Hispania *vid.* Hispania Citerior
Citges¹ *antr.* (*cognom*) 564
Citges² *top.* (*vila*) 110, 237
citja *s.* (*top.*) 103, 110; **citjas** 110, 586; *cf.* buada, buadela, buca, chigia, ciga, cigia, cija, fovea, silo *i* sitja
citjar *s.* (*top.*) 110; *cf.* cigiar
Citjar¹ *antr.* (*cognom*) 564
Citjar² *top.* (*al terme d'Eramprunyà*) 110; *cf.* Cigiar
 Citjar, Joan de *vid.* Joan de Citjar
Citjas *top.* (*al terme de la ciutat d'Olèrdola*) 110
ciuada *s.* (*agr.*) 571, 572, 648
ciudad *s.* (*top.*) 6 (*Velleja*), 16 (*Lleida*), 28 (*Vernae o Verniae o Vurni*), 45 (*Cervera*), 46 (*Epidires / Pagae / Cyzico*), 65 (*Vic*), 67 (*Barcelona*), 110 (*Olèrdola*), 119 (*Vic*), 121 (*Barcelona / Lleida*), 139 (*Vic*), 141 (*Solsona*), 144 (*Olèrdola*), 166 (*Tenes*), 168, 172 (*Barcelona*), 173 (*Selèucia*), 194 (*Balaguer*), 200 (*Barcelona*), 208 (*Sabadell*), 211 (*Manresa*), 227 (*Lleida*), 236 (*Cagliari*), 240 (*Olèrdola*), 241 (*Figueres*), 242 (*Figueres*), 255 (*civitas Balagarii / Isona / Castellciutat*), 264 (*Colonina Julia victrix triumphalis Tarraco*), 268 (*Tarragona*), 274 (*Manresa / Barcelona*), 275 (*Osca / Barcelona / Tortosa*), 276 (*Roda / Osona*), 277 (*Barcelona / Manresa*), 278 (*Manresa*), 279 (*Barcelona*), 280 (*Barcelona*), 282 (*Tarragona*), 283 (*Girona*), 284 (*Girona*), 287 (*Solsona*), 291 (*Olèrdola*), 297 (*Barcelona / Olèrdola*), 300 (*Olèrdola / Tarragona*), 301 (*Tarragona / Tortosa / Lleida*), 302 (*Balaguer*), 303 (*Saragossa*), 308 (*Barcelona*), 313 (*Isona*), 330 (*Tortosa*), 349 (*Tarragona*), 350 (*Perpinyà*), 360 (*Empúries*), 362 (*Empúries*), 372 (*Barcelona*), 405 (*Barce-*

lona), 406 (*Barcelona*), 413 (*Barcelona*), 418 (*Carcassona*), 419 (*Girona*), 421 (*Vic*), 425 (*Tarragona*), 439 (*Barcelona*), 441 (*Barcelona*), 472 (*Barcelona*), 473 (*Barcelona*), 474 (*Barcelona*), 475 (*Carcassona*), 476, 478 (*Iluro / Mataró / Vicus*), 480 (*Barcelona*), 481 (*Barcelona*), 490 (*Tarragona*), 496 (*Girona*), 502 (*Barcelona*), 609 (*Barcelona*), 638 (*industrial*), 639 (*Barcelona*), 640 (*Barcelona*), 641 (*Barcelona*), 647 (*Barcelona*), 648 (*Barcelona*), 652 (*Vic*), 656 (*Barcelona*), 660 (*Lleida*), 661 (*Girona*), 662 (*Vic*), 663 (*Vic / Tortosa / Azuda*), 673 (*Lleida*), 683 (*Olèrdola*), 686 (*Tarragona*), 688 (*Barcelona*), 695 (*Olèrdola*), 700 (*Girona*); **ciudades** 5 (*Empúries i Roses*), 25, 156, 239, 254 (*de la Marca d'Espanya*), 255 (*Isona, Castellciutat, Besalú i Roda*), 256 (*Olèrdola i Empúries*), 263 (*espanyoles*), 264 (*de la Marca d'Espaya*), 273, 315, 354, 415, 451, 461, 477 (*de la Marca d'Espanya*), 515, 565
ciudadano *s.* 494; **ciudadanos** 434, 494, 497, 498
ciudadela *s.* (*top.*) 476 (*Urgell*)
Ciucici *top.* (*al comtat d'Urgell*) 5
ciuitas *s.* (*top.*); **ciuitatis** 296, 308, 439; **ciuitatibus** 454
Ciuitas Fracta *top.* (*a prop de la Seu d'Urgell, a la prov. de Lleida*) 476; **Ciuitate Fracta** 476, 477; **Civitas Fracta** 477; *cf.* Castellciutat
 Ciuitate Fracta, Sancta Maria de *vid.* Sancta Maria de Ciuitate Fracta
 Ciuitatis Fracta, Santa María *vid.* Santa María Ciuitatis Fracta
 Ciuitatis Fracte, Sancta Maria *vid.* Sancta Maria Ciuitatis Fracte
Ciurana¹ *antr.* (*cognom*) 565
Ciurana² *top.* (*castell*) 302
Ciurana³ *top.* (*muntanyes*) 301, 508; *cf.* Siurana²
Ciurana⁴ *top.* (*termes*) 20

Ciurana⁵ *top.* (*vila*) 16
ciudadà *s.* 595; **ciudadans** 433
ciutat *s.* (*top.*) 433 (*Barcelona*)
 Ciutate Fracta, Sancta Maria de *vid.* Sancta Maria de Ciutate Fracta
civada *s.* (*agr.*) 577, 614
cives *s.* 474; *cf.* civitas
civitas *s.* (*top.*) 255 (*Balagarii*), 474, 476 (*Barchinonae*), 477; **civitatem** 275 (*Osca*), **civitates** 451; *cf.* cives
civitas fracta *s.* (*top.*) 473, 476, 478; *cf.* burgo, vicus *i* villa nova
Civitas Fracta¹ *top.* 477, 478; *cf.* Alarona, Iluro, Mataró³, Matero, Sancta Maria Ciuitatis Fracte, Sancta Maria de Ciutate Fracta *i* Santa María Ciuitatis Fracta
Civitas Fracta² *vid.* Ciuitas Fracta
Cix *top.* ('laguna', *a prop del terme de Montanartró, al comtat de Pallars*) 146; *cf.* Xisxo
Cixela *antr.* *m.* 209; *cf.* Mir³
 Cladells, Sant Miguel de *vid.* Sant Miguel de Cladells
clamalls *s.* *pl.* (*dom.*) 587; *cf.* capmascles, caramalher, caramilleras, clamástechs, clemascle, clumascle, cremaculi, crémaillère, cremalh, cremascle, cremascli, cremaster, criminalh, cumascle, cuoumascle, kimascle, llares *i* paracingles
clamástechs *s.* *pl.* (*dom.*) 587, 588; *cf.* capmascles, caramalher, caramilleras, clamalls, clemascle, clumascle, cremaculi, crémaillère, cremalh, cremascle, cremascli, cremaster, criminalh, cumascle, cuoumascle, kimascle, llares *i* paracingles
clamor *s.*; **clamorem** 364
claparius *s.* (*top.*); **claparios** 55; *cf.* claper *i* clapier
claper *s.* (*top.*) 55; *cf.* claparius *i* clapier
clapier *s.* (*top.*, *en antic fr.*) 55; *cf.* claparius *i* claper
clapissa *s.* (*top.*) 55; **clapissas** 49, 54, 55; *cf.* canchal, moraine, mosquera *i* peñascal

clar *adj.* (top.) 175, 184
Clar, Mont *vid.* Mont Clar
Clar, Munt *vid.* Munt Clar
Clara, Vallis *vid.* Vallis Clara
Clara, Villa *vid.* Villa Clara
Clarà¹ *top.* 500; *cf.* Claranus
Clarà² *top.* (apendiciu) 19
Clarà³ *top.* (castell) 287
Clarà⁴ *top.* (terme, al comtat d'Urgell) 76
Claraeualles *top.* (lloc, al comtat d'Urgell); **Clarasualles** 186; *cf.* Clarasvalls i Claresvalls
claramallia *s.* (bèl.) 352 (*lorica* –)
Claramunt¹ *top.* (lloc, al partit de Tremp, a la prov. de Lleida) 185, 327
Claramunt² *top.* (terme, a prop de Capellades, al comtat de Barcelona) 311, 367
Claramunt, Bernat Amat de *vid.* Bernat Amat de Claramunt
Claramunt, Guillém de *vid.* Guillém de Claramunt
Claramunt, Mir de *vid.* Mir de Claramunt
Claramunt, Pobla de *vid.* Pobla de Claramunt
Claranus *top.*; **Clarano** 500; *cf.* Clarà¹
Clarasvalls *top.* (lloc, al comtat d'Urgell) 235; *cf.* Claraeualles i Claresvalls
Clare *top.* (a Irlanda) 113
Claresvalls *top.* (al comtat d'Urgell) 68; *cf.* Claraeualles i Clarasvalls
Clariana¹ *top.* (al partit d'Igualada, a la prov. de Barcelona) 185
Clariana² *top.* (castell), 66, 288
Clarildes *antr. f.* (proc. de nom germ.) 536
Clarintus¹ *top.* (cherus); **Clarinti** 39
Clarintus² *top.* (rupes); **Clarinti** 39
Clarmons *top.*; **Clarmonte** 185
Clarum, Cacumen *vid.* Cacumen Clarum
clarus *adj.* (top.) 184; **claro** 184, 185, 186
Clarus Mons *top.* ('castrum', al partit d'Igualada, a la prov. de Barcelona); **Claro Monte** 185

Clarus, Mons *vid.* Mons Clarus
Clarusmons *top.*; **Clarmonte** 185; *cf.* Monsclarus¹
claudere *v.* 109; **clausum** 109
claudicare *v.*; **claudicabat** 518
clauastro *s.* 147, 304, 409, 610
Clavell *antr.* (cognom) 566
clemascle *s.* (dom., dial. del Roine) 588; *cf.* capmascles, caramalher, caramilleras, clamalls, clamástechs, clumascle, cremaculi, crémaillè-re, cremalh, cremascle, cremascli, cremaster, crimalh, cumascle, cuoumascle, kimascle, llares i paracingles
clemencia¹ *s.* (divina) 327, 382, 409, 410
clemencia² *vid.* clementia
Clemencia *antr. f.* (esposa del comte Ermengol d'Urgell) 287
clementia *s.* (diuina) 34; **clemencia** 327
Clerà *top.* (custodi de) 416
Clerch, Pere *vid.* Pere Clerch
Clergue *antr.* (cognom) 563
Clerianae, Acutae *vid.* Acutae Clerianae
clericato *s.* 582
clericatum *s.* 582
Clericos, Buvada *vid.* Buvada Clericos
clericus *s.* 438 (*Ponç Bofill March*), 439 (*Poncius cognomento Bonus Filius*), 581 (*Poncius cognomento Bonus Filius*); **clerici** 438, 439 (*Poncii Bonifilii Marci*); **clericis** 609; **clerico** 317 (*Seniofredo*), 471 (*Bernardo*)
clérigo *s.* 121 (*Bernat Ermenegol*), 195 (*Bonesind*), 373 (*Joan*), 376 (*Ponç Bofill March*), 385 (*Ermengol I Gombau*), 412, 431 (*Guifré*), 438 (*Ponç Bofill March*), 439 (*Ponç Bofill March*), 440 (*Ponç Bofill March*), 470 (*Bernat*), 500 (*Pere Martí, de la Seu de Girona*), 583 (*Remon Guillem*), 601 (*Guillem Berman*), 602 (*Ermengol Bernat*), 609 (*Guillem Sendre*), 631 (*Arnau*), 633 (*Ardenci, de la Seu de Barcelona I Ramon Llopart*), 639 (*Martí, de la Seu de Barcelona*), 687 (*Bofill*); **clérigos** 35, 304,

329, 362, 363, 393, 413, 484 (*de Santa Maria*), 609, 610
Clermont *top.* 410
Clermont-Ferrand *top.* (al depart. de Puy de Dôme, a França) 185
Clermont-Gers *top.* (als depart. de Landas, Dordogne i Lot-et-Garonne, a França) 185
Clermont-Lodève *top.* (al depart. de Hérault, a França) 185
clibanus piceis *s.*; **clibanos piceis** 206; *cf.* furnaticus, furnus i horno
cliente *s.* 336
Clinverga *antr. f.* (esposa de Raimon) 222
cloos *s.* (top., en irlandès) 85; *cf.* cloosh, cluas i oreja²
Clooscullen *top.* (lloc, a prop de Mountrath, a Queen's County, a Irlanda) 85; *cf.* Cluas Coileain
Cloosguire *top.* (lloc, a Kerry, a prop de Castlegregory) 85; *cf.* Cluas Gadhair
cloosh *s.* (top., en irlandès) 85; *cf.* cloos, cluas i oreja²
Clos *antr.* (cognom) 564
closa *s.* (top.); **closas** 103, 109; *cf.* cros
Closas, Sant Joan sas *vid.* Sant Joan sas Closas
clot *s.* (top.) 103, 109
Clot *top.* (actual barri de la ciutat de Barcelona) 109; *cf.* Chlotum Mellis, Clot de Mel, Clotum de Cemel, Clotum de Zemel, Cros, Crosus de Cemel, San Martín de Provençals i Sant Martí de Provençals¹
Clot de Mel (actual barri de la ciutat de Barcelona) 109; *cf.* Chlotum Mellis, Clot, Clotum de Cemel, Clotum de Zemel, Cros, Crosus de Cemel, San Martín de Provençals i Sant Martí de Provençals¹
Clot, Sant Martí del *vid.* Sant Martí del Clot
Clotum de Cemel *top.* (actual barri de la ciutat de Barcelona); **Cloto de Cemel** 109; *cf.* Chlotum Mellis, Clot, Clot de Mel, Clotum de Zemel,

- Cros, Crosus de Cemel, San Martín de Provençals i Sant Martí de Provençals¹
- Clotum de Zemel** *top.* (*actual barri de la ciutat de Barcelona*); **Cloto de Zemel** 109; *cf.* Chlotum Mellis, Clot, Clot de Mel, Clotum de Cemel, Cros, Crosus de Cemel, San Martín de Provençals i Sant Martí de Provençals¹
- cluas** *s.* (*top., en irlandès*) 85; *cf.* cloos, cloosh i oreja²
- Cluas Coileain** *top.* (*lloc, a prop de Mountrath, a Queen's County, a Irlanda*) 85; *cf.* Cloosculen
- Cluas Gadhair** *top.* (*lloc, a Kerry, a prop de Casteltgre-gory*) 85; *cf.* Cloosguire
- clumascle** *s.* (*dom., dial. del Var*) 588; *cf.* capmascles, caramalher, caramilleras, clama-lls, clamástechs, clemascle, cremaculi, crémaillère, cremalh, cremascle, cremascli, cremaster, crimalh, cumascle, cuoumascle, kimascle, llares i paracingles
- Cluniense** *top.* (*convent o jurisdicció de la Hispania Cite-rior*) 24
- Cluny, Sant Pere de *vid.* Sant Pere de Cluny
- Clusa, Petrus de Za *vid.* Petrus de Za Clusa
- Cneo Escipión** *antr. m.* (*coman-dant romà a la Segona Guer-ra Púnica*) 6
- cobertor** *s.* (*tèxtil*) 599, 601; **co-bertores** 601; *cf.* tapetium
- cobrador de parias** *s.* (*econ.*) 306; **cobradors de parias** 303, 305
- cobre** *s.* 152, 587, 588, 677; *cf.* eramnum
- cobre-llit** *s.* (*tèxtil*) 600; *cf.* es-trallum, sobre cama, super lectum i superlectum
- cobro** *s.* 304
- coca** *s.* (*alim.*); **cocas** 596; *cf.* fo-gaça i placenta
- cocer** *v.* (*alim.*) 154, 159, 259, 516, 588
- Coch, *Guillém* *vid.* Guillém Coch
- cocina** *s.* (*dom.*) 152, 162, 257, 258, 259, 572, 574, 576, 585, 586, 587, 588
- cocina, batería de *vid.* batería de cocina
- coclea** *s.* (*dom.*) 590; **cocleas** 589; *cf.* cuchara, cuiera i cuzlar
- cocó** *s.* (*top.*) 151, 161, 162, 259; *cf.* cacabus, caldaria, coco, cocon, coculum, huevo i olla²
- coco** *s.* (*top., dial. piemontès*) 162; *cf.* cacabus, caldaria, cocó, cocon, coculum, hue-vo i olla²
- Cocomels** *top.* (*lloc, al comtat d'Urgell*) 68
- cocon** *s.* (*top.*) 162; *cf.* caca-bus, caldaria, coco, cocó, coculum i olla²
- Cocon, El *vid.* El Cocon
- coconato** *s.* (*top., dial. piemontès*) 162
- Cocones** *top.* (*granja, al terme jurisdiccional de Huercalove-ra, a la prov. d'Almeria*) 162
- coconet** *s.* (*top.*); **coconets** 161
- Coconi** *top.* (*al terme de la par-ròquia de Santa Maria del Bruc*); **Coconos** 162
- Coconibus, Guardia de *vid.* Guardia de Coconibus
- Cocons** *top.* (*casa de camp, a la prov. de Tarragona*) 161
- coconus** *s.* (*top.*) 152
- coctum, aurum *vid.* aurum coc-tum
- coctum, orum *vid.* orum coc-tum
- coculum** *s.* (*top.*) 162; *cf.* caca-bus, caldaria, coco, cocó, cocon i olla²
- cocus** *s.*; **cocorum** 540 (*Guallus princeps* –)
- Cocus, Biculfus *vid.* Biculfus Cocus
- Cod, Ipsa *vid.* Ipsa Cod
- Codal Rubius** *top.* (*turó, a la parròquia de Sant Pere de Reixac, al comtat de Barce-lona*); **Codal Rubio** 41, 230
- Coddenet** *top.* (*serra, a Vallma-jor, a l'apendicium de Sant Tirs, al comtat d'Urgell*) 41; *cf.* Cutinetus
- Codenet** *top.* (*vila, al comtat d'Urgell*) 195
- Codex, Censorum *vid.* Censo-rum Codex
- Código de Costumbres** (*leg.*) 455; *cf.* Código de los Usat-ges, Compilación de los Usatges, Costumbres de la Curia de Barcelona, Lex Usuaria, Mores Barchino-nensis Curie, Mores Curie Barchinonensis, Fuero y costumbre de Cataluña i Usatge
- Código de los Usatges** (*leg.*) 353, 361, 412, 413, 414, 415, 418, 432, 433, 435, 443, 448, 450, 451, 452, 453, 455, 456, 457, 460, 461, 463, 464, 465, 466, 518, 677, 687; *cf.* Có-digo de Costumbres, Com-pilación de los Usatges, Costumbres de la Curia de Barcelona, Fuero y costum-bre de Cataluña, Lex Usa-ria, Mores Barchinonensis Curie, Mores Curie Barchi-nonensis i Usatge
- Código de los Usatges, Comi-sión del *vid.* Comisión del Código de los Usatges
- Código Theodosiano** (*leg., llei romana de la Gàl·lia en temps de Carlemany*) 470
- Código Visigodo** (*leg.*) 469
- Código, Comisión del *vid.* Co-misión del Código
- codina** *s.* (*top.*) 41; **codinas** 41; *cf.* cot i cotina
- Codina** *antr.* (*cognom*) 564
- Codina Mala** *top.* (*roca, a prop de Centelles*) 41
- Codina, Raimundus de *vid.* Raimundus de Codina
- Codinas** *top.* (*a prop del castell de Santa Perpètua*) 41
- Codinas, Sant Feliu de *vid.* Sant Feliu de Codinas
- codo** *s.* (*mesura*); **codos** 623, 624; *cf.* cubitus
- codol** *s.* (*top.*) 37, 41, 123; **co-dols** 41; *cf.* cot i Riudecols
- Codols, <Riu de> *vid.* <Riu de> Codols
- Codony, Torre del *vid.* Torre del Codony
- Codonyer** *antr.* (*cognom*) 566
- Codorniu** *antr.* (*cognom*) 566
- cofa** *s.* (*bèl.*) 352
- cofia** *s.* (*bèl.*) 352
- Coforns** *top.* (*precipici, a la vall de Ribes*) 105

cofradía *s.* 492, 493; *cf.* confraria
Cofradía de Cautivos *s.* 495, 506; *cf.* Confratria Captiuorum
cogitare *v.* 389; *cf.* abcognitare, acuyndare, cuydar *i* méconnaître
cognatus *s. (fam.)* 528; *cf.* cunyat *i* cuñado
cognomenar *v.*; **cognomenat** 416
cognomenare *v.*; **cognomenato** 435, 436, 437, 438, 439, 440, 581; **cognominato** 178; **cognominor** 35
cognominar *v.*; **cognominado** 418
cognoscere *v.*; **cognosco** 399
cogoll *s. (top.)* 63, 65, 66; *cf.* cucullus, cugulhoun *i* cugulion
Cogoll¹ *top.* 277
Cogoll² *top. (roca)* 66; *cf.* Cucullus³
Cogulata, Pena *vid.* Pena Cogulata
Cogunta, Mir Fabre *de vid.* Mir Fabre de Cogunta
cohors *s. (jud.)*; **cohorte** 359; **cohortem** 359; *cf.* coors
Coileain, Cluas *vid.* Cluas Coileain
Coimbra *top. (territori, a Portugal)* 149
coire *s. (top., irlandès)* 153; *cf.* caldera¹, curra *i* curry
cojin *s. (tèxtil)* 600; *cf.* auricularium, chuxinus, coussin, coxí, cuscino, cuxinus *i* oreiller
cojo *adj.* 518
Cojo *antr. m. (sobrenom)* 551; *cf.* Pascal Rancalos
cola *s. (d'un animal)* 43, 61, 203; **colas** 386
colcedra *s. (tèxtil)* 601, 602; *cf.* colchón, coltrice *i* culcitra
colcha *s. (tèxtil)*; **colchas** 599
colchón *s. (tèxtil)* 601, 602; **colchones** 601; *cf.* almatrac, almatrah, almatraphius, almatrazt, colcedra, coto, matalaf, matalafium, matalás *i* matrah
colchoneta *s. (tèxtil)* 601
Colels de Serra *top. (a Nargó, al comtat d'Urgell)* 96
cólera *s.* 411, 579
Coley *top. (a prop de Sant Boi de Llobregat)* 238; *cf.* Alcala, Pug Dalchala *i* Puig de Alcalá

colina *s. (top.)* 37, 38, 39, 44 (*La Penne*), 45, 47, 49, 53 (*Puig de les Ànimes*), 59, 61, 65 (*Puiglagulla*), 68 (*Puio Agiler / Pug Agilar*), 78, 89, 92, 108, 158, 159, 160 (*Taber*), 169, 177, 181 (*Calvellum*), 184, 209 (*Puio Ullastrello*), 231 (*Gep de Borrel*), 235 (*Chaga Cans*), 240, 262, 264, 265, 285 (*Puig Espill*), 287 (*Podio de Malaguait*), 288 (*Puio de Fluridio / Podio de Matarig*), 301, 308, 476 (*Puio Urgelli / Mola Guadamira*), 623; **colinas** 16, 18, 21, 37, 38, 45, 168, 180, 192, 224, 225, 227, 288, 476

Coliseo *top. (a Roma)* 264

coll *s. (top.)* 45 (*Sabines*), 50 (*Llentia*), 51 (*Ases*), 65, 72 (*Espinal*), 76 (*Pendis*), 79 (*Bancell*), 80 (*Bancells*), 95, 96 (*Jou*), 97 (*Gosol*), 98 (*Portell*), 114 (*Pla d'Anella*), 120 (*Merolla*), 165 (*Tina*), 171 (*Buch / Port*), 183 (*Toses*), 194 (*Balaguer*), 220 (*Font de Ponent / Font de Sera*), 224 (*Romaner*), 232 (*Tresdós*), 249 (*Nargó*), 258 (*Toses*), 259, 293 (*Perxa*), 294 (*Perxa*), 414 (*Gavarra*), 649 (*Aras / Portell / Pendis*), 682 (*Enforcats / Forcats*), 699 (*Perxa*); **colls** 96; *cf.* collis, collum, jou, jugum *i* portell

Coll¹ *antr. (cognom)* 564

Coll² *top. (mas)* 499

collado *s. (top.)* 59, 479; **collados** 176

Collcerola *top. (serralada, a prop de Barcelona)* 112, 297

Collegats *top. (entre els pobles de Gerri i la Pobla de Segur)* 84, 85

collell *s. (top.)* 95; *cf.* coll

Collell¹ *antr. (cognom)* 564

Collell² *top. (lloc, 'intra parrociam Sancte Marie de Seua, in comitatu Ausona')* 96; *cf.* Collellum

Collellum *top. (intra parrociam Sancte Marie de Seua, in comitatu Ausona)* 96; *cf.* Collell²

collet *s. (top.)* 95; *cf.* coll

Collet *antr. (cognom)* 564

Collet del Trull *top. (port de muntanya, a la serra de Vallgorguina)* 163, 165

colligare *v.*; **colligant** 320

collis *s. (top.)* 60, 89, 234 (*Bat Piths*) 649 (*Pendedicii*); **colle** 95 (*Foz*), 96 (*Iouis*), 682 (*Inforcatis*); **collem** 319 (*Valle Budica*), 320 (*Valle Budica*), 682 (*Furchatis*); **colles** 73; *cf.* coll *i* collum

Collis Spina *top. (al comtat d'Osona)*; **Colle Spina** 71; *cf.* Colluspina

Colliure *top. (al Rosselló)* 92, 285

Collo Frigido, Petrus *de vid.* Petrus de Collo Frigido

Collsabadell¹ *top. (a la parròquia de Sancta Maria de ipsa Serra, al Vallès)* 47

Collsabadell² *top. (al Vallès)* 207; *cf.* Sabadellus *i* Sanctus Saturninus de Collum Sabadelli

Collsabadell, Sant Sadurní *de vid.* Sant Sadurní de Collsabadell

Collsacreu *top. (muntanya, a prop d'Arenys de Mar)* 131

Colluspina *top. (llindar entre els comtats d'Osona i de Girona)* 71; *cf.* Collis Spina

collum *s. (top.)* 76 (*Penedicz*), 95, 96 (*Jove*), 105 (*Formici*), 145 (*Ipsa Celada*), 261, 320 (*Terrario*), 649 (*Portales*); **colla** 61; **collo** 18 (*Paraper*), 19 (*Arnat*), 76 (*Pediz / Pendedicii / Penjads*), 87, 95 (*Albareda / Racanfredo / Pulcra*), 96 (*Iouo*), 97 (*Gosal / Iuuello*), 98 (*Portel / Portello*), 154 (*Eusebii*), 171 (*Bugo*) 189 (*Enromegados / Romegads / Artiges*), 190 (*Ipsa Gauarra*), 232 (*Asino Mortuo*), 234 (*Cruce*), 241 (*Tapiolas*), 321 (*Terrarios*), 502, 649 (*Arearum*); *cf.* coll, collis, cuello¹ *i* cuello²

Collum de Sabbadello *top. (al Vallès)* 207; *cf.* Collsabadell² *i* Sanctus Saturninus de Collum Sabadelli

Collum Sabadelli, Sanctus Saturninus *de vid.* Sanctus Saturninus de Collum Sabadelli

- Collum Tortum** *top.* (*castell, al comtat de Besalú*); **Collo Torto** 231
- Collybiscus** *antr. m.* (*personatge del Poenulus de Plaute*) 672
- colmena** *s.* (*zool.*) 261; **colmenas** 52; *cf.* buch²
- colmenar** *s.* (*zool.*) 52; **colmenares** 52; *cf.* abellarium i apiarium
- Colom**¹ *antr. (cognom)* 566
- Colom**² *antr. m.* (*canonge de Barcelona*) 472
- Colom**³ *antr. m.* (*notari del rei*) 471
- Coloma** *antr. (cognom)* 566
- Colomer** *antr. (cognom)* 566
- Colonia Julia victrix triumphalis Tarraco** *top.* 264
- colonización** *s.* 4 (*romana*), 5 (*grega*), 6 (*romana*), 17 (*franca*), 21, 266 (*romana*), 267 (*romana*), 268 (*romana*), 621 (*romana*); **colonizaciones** 16 (*goda i franca*), 21, 266
- colonizador** *s.*; **colonizadores** 11, 21 (*gots i francs*), 313 (*monjos benedictins*), 315 (*primi homines terrae*)
- colonizar** *v.* 266; **colonizado** 196
- colono** *s.* 11 (*Joan*), 336
- Colrat**, Berenguer *vid.* Berenguer Colrat
- Colrat**, Guillelm *vid.* Guillelm Colrat
- Cols**, Riu de *vid.* Riu de Cols
- Colteller** *antr. (cognom)* 564
- coltrice** *s.* (*tèxtil, it.*) 601; *cf.* colcedra, colchón i culcitra
- Columba** *antr. f.* 531
- Columbaria** *top.* (*penna*) 60
- Columbi**, Villa *vid.* Villa Columbi
- Columela** *antr. m.* (*escriptor romà*) 91, 176, 258, 627
- coma** *s.* (*top.*) 73, 108, 111, 112, 176, 177, 203, 204, 258; **comam** 111; **comas** 19, 73, 111, 176; *cf.* bouza, calamus, calm, calma, calmis, calmus, cañada, cauma, cerqueiral, chaite, chau-me, chioma, comba, come, conba, corymbos, Croggan, era mala, erial², Grogagh, Grogan, Grogeen, Grogey, gruag, Gruig, jara, juba, mata⁴, mato, matorreiro, meseta, phobe, touesco, touesso, touffe, touflo, touicho, touisso, touscho, tousco, tuft, xara i Zopft
- Coma** *antr. (cognom)* 564
- Coma Bela** *top.* (*a la Manresa-na*) 112, 226
- Coma de Bassibés** *top.* (*al Pirineu*) 73, 111
- Coma de Guadallo** *top.* (*a la parròquia de Sant Esteve de Vilanova*) 19
- Coma de Guelada** *top.* 19
- Coma de Montbuy** *top.* (*serrallada, al partit d'Igualada*) 108
- Coma de Vaca** *top.* (*al Pirineu*) 73, 111
- Coma del Casal de Ismael** *top.* (*a la vall de Mieres, al comtat de Besalú*) 112
- Coma del Orria** *top.* (*al Pirineu*) 73, 111
- Coma Erma** *top.* (*a la parròquia de Sant Genís d'Oris, al comtat d'Osona*) 112
- Coma Lletera** *top.* (*al Pirineu*) 73, 111
- Coma Pedrosa** *top.* 60
- Coma**, Ramón Bover de *vid.* Ramón Bover de Coma
- Comabella** *antr. (cognom)* 112, 564
- Comadarechs** *antr. (cognom)* 564
- Comalada**¹ *antr. (cognom)* 112; *cf.* Comolada
- Comalada**² *top.* (*a la vall de Mieres, al comtat de Besalú*) 112; *cf.* Comma Lata
- comalar** *s.* (*top.*) 112; *cf.* comalaria, comela, comella i comellar
- comalaria** *s.* (*top.*) 112; *cf.* comela, comella i comellar
- Comalariae** *top.* (*al lloc de Vilar-dell, al Montnegre*); **Comalarias** 112; *cf.* Comellars
- Comallonga** *antr. (cognom)* 564
- comandare** *v.*; **comanda** 346
- Comanell** *top.* (*rierol, affluent del Terri*) 20
- comarca** *s.* (*top.*) 11, 14 (*Vallès*), 20 (*Vallès*), 26 (*Penedès*), 41, 45 (*Penedès*), 54 (*Vallès*), 65 (*de la conca del Terri*), 72 (*Penedès*), 83, 101 (*Penedès*), 119, 120 (*Vallès*), 136, 149 (*Vallès*), 166, 180 (*Vallès*), 245 (*Vallès*), 252 (*Vallès*), 254 (*Penedès*), 279 (*Penedès*), 281, 309 (*Penedès*), 319 (*Penedès*), 423 (*Penedès*); **comarcas** 128 (*de Catalunya*), 140, 147 (*als Pirineus catalans*), 216 (*de Catalunya*), 276 (*Cerdanya i Vallès*)
- comare** *v.* 204; **comata** 204; **comatus** 204; *cf.* coma
- Comas**¹ *top.* (*lloc, a Sant Esteve de Ripollet*) 249
- Comas**² *top.* (*torrent, al districte municipal de Soriguera, a la prov. de Lleida*) 189
- comba** *s.* (*top.*) 111; *cf.* coma
- combate** *s.* 352
- combatiente** *s.*; **combatientes** 386
- combatir** *v.* 331, 352, 353
- comburare** *v.*; **combureretur** 190;
- combusta** 382; **combustas** 274
- comdor** *s.* (*càrrec*); **comdors** 362; *cf.* comitor
- come** *s.* (*top., en grec*) 202; *cf.* mata⁴
- comedere** *v.* 596
- comedia** *s.*; **comedias** 672 (*romanes*)
- comedor** *s.* (*dom.*) 571, 585, 589
- comela** *s.* (*top.*) 112; *cf.* comella
- Comelar de Arbocz** *top.* (*a la Quadra d'Ollers*) 112
- comella** *s.* (*top.*) 111, 112; **comellas** 112; *cf.* comela
- Comella**¹ *antr. (cognom)* 564
- Comella**² *top.* (*al monestir d'Arles*) 112
- comellar** *s.* (*top.*) 111, 112; *cf.* comalar, comalaria, comela i comella
- Comellars** *top.* (*al lloc de Vilar-dell, al Montnegre*) 112; *cf.* Comalariae
- Comelles** *antr. (cognom)* 564
- comemoratio** *s.* 642, 643
- comendador** *s.* (*càrrec*) 621 (*Bezo, de Miravet i Tortosa / Ramon Bernat, de Tortosa*)
- comendare** *v.* 343; **comendant** 340; **comendaretes** 346; **comendat** 341, 352; **comendates** 346; **comendo** 341
- Comenge** *top.* (*comtes de*) 332
- comensal** *s.* (*alim.*); **comensales** 589
- comer** *v.* (*alim.*) 412, 461, 569, 572, 596; **comía** 572, 573, 594;

comían 573; **comió** 574, 575;
comerse 573; **se comió** 571
comercial *adj.* (*econ.*) 676, 691;
comerciales 680
comerciante *s.* (*econ.*);
comerciantes 328, 658
comerciar *v.* (*econ.*); **comerciaban**
 653; **comerciasen** 653
comercio *s.* (*econ.*) 408, 411, 413,
 492, 563, 635, 647, 655, 658,
 679
Comerma *antr.* (*cognom*) 112
comes *s.* 27 (*Raimundus* –), 34
 (*Raimundus* –), 35 (*Bernadus*
 –), 175 (– *pilosus*), 178 (–
pilosus / – *hirsutus* / – *pilosus*
 / – *hirsutus* / – *silvester*), 179
 (– *pilosus* / – *silvester* / – *pilosus*
 / *Wifredus* –), 237 (*Ermengol*
de Gerp), 249, 275 (– *Marcae*
Hispanicae), 306 (*Ramon*
Berenguer IV), 337 (*Borrellus* –),
 339 (– *pilosus*), 341 (*Raimundus*
Berengarii –), 345 (*Poncius* –),
 347 (*Ramon Berenguer I*), 352
 (*Ramon Berenguer III*), 357
 (*Raimundus*), 359 (*Raimundus*),
 364 (*Ramon Borrell*), 365
 (*Ramon Borrell* / *Raimundus*
 –), 388 (*Ramon Berenguer I*),
 390 (*Raimundus* – *Paliarensis*),
 391 (– *Artallus*), 394 (*Ramon*
Berenguer I), 396 (*Guillelmus*
 – / *Ramon Berenguer I*),
 397 (*Ermengaudus* –), 398
 (*Raimundus* –), 399 (*Ramon*
 –), 400 (*Raimundus Berengarii*,
Barchinonensis –), 402
 (*Bernardus* –), 403 (*Ramon*
Berenguer I), 404 (*Remundus*
 –), 418 (– *vetulus* / – *vetus*),
 428 (*Ramon Berenguer I*), 454
 (*Ramon Berenguer III*), 456
 (*Ramon Berenguer IV*), 559
 (*Borrellus* – / *Raimundus* –
Paliarensis), 581 (*Guillelmus*),
 625 (*Ramon Berenguer I*), 644
 (*Ramon Berenguer IV*), 645 (*de*
Barcelona), 651 (*de Barcelona*),
 660 (*Ramon Berenguer I*), 667
 (*Ermengaudus* – / *Raimundus* –),
 699 (*de Barcelona*); **comite** 360
 (*Reimundo* –), 389 (*Bernardo*
 –), 390 (– *Ermengaudus*),
 391 (– *Raimundo*), 392
 (– *Fenexlil*), 394, 399
 (*Rammono* –), 401 (*Ramon*
Berenguer I), 403 (*Ramon*

Berenguer I), 406 (*Berenguer*,
 – *et regis de Barchinone* /
Ermengod, – *Urgellensis*),
 416 (*Raimundo Berengarii*,
 – *uetulo*), 417 (*Rodgario*
 – *uetulo Carcassonensi*), 431
 (*Berengario* –), 573 (*troter de* –),
 576 (*Ramon Berenguer IV*), 595,
 661 (*Raimundo Barchinonensi*
 –), 692 (*troter de* –), 698
 (*troter de* –); **comitem** 178
 (– *pilosum*), 341 (*Raymundum*
Berengarii, *Barchinonensium*
ac Bisullunensium –), 345 (*Rai-*
mundum – *Barchinonensem*),
 362 (*Raimundum* – *Barchino-*
nensem), 396 (*Remundum*
 –), 402 (*Ramon Berenguer*
I), 404 (*Guillelmum* –), 417
 (*Raimundum Berengarii* – *ue-*
terem); **comites** 372 (*marchiones*
istius patrie –); **comiti** 306
 (*Ramon Berenguer IV*), 345
 (*Ildefonso*, – *Barchinone* /
Ildefonso, – *Barchinonensi* /
Ildefonso, – *Rossilionensi*),
 385, 388 (*Ramon Berenguer*
I), 392 (*Ramon Berenguer*
I), 396 (*Ramon Berenguer*
I), 401 (*Ramon Berenguer I*),
 417 (*Reymundo Berengarii*
uetus), 447 (*Raimundo* –), 455
 (*Ramon Berenguer IV*), 487
 (*Raimundo*, – *Barchinonensi*),
 644 (*de Barcelona*); **comitibus**
 376, 464; **comitis** 35 (*Borrelli*
 – / – *proles*), 186, 278 (*Raymun-*
di –), 341, 357, 362 (*Rai-*
mundi – *Barchinonensis*), 363,
 385, 394 (*Ramon Berenguer*
I), 417 (*Ramon Berenguer IV*
 / – *Raimundi Berengarii uetus*
 / – *Barchinone*), 421 (*primate*
palatii –), 455 (*sine licencia* – /
ad uoluntatem –), 456 (*in manu*
 – / *saluo iure* –), 644 (*absque*
missione –), 700 (*baiulus* –)

Comes *antr.* (*cognom*) 564

comes hirsutus *s.* (*epítet*) 178; *cf.*
comes pilosus i comes silvester
comes Marcae Hispanicae *s.* 275;
cf. *custos limitis Hispanici*

comes pilosus *s.* 175, 178, 179,
 339; **comitem pilosum** 178;
cf. *comes hirsutus*, *comes*
silvester, *comte de la barbe*
en broussailles, *comte des*
broussailles i Raugraf

comes silvester *s.* 178, 179; *cf.*
comes hirsutus i comes pilosus
Comes, Ipse vid. Ipse Comes
Comes, Nou vid. Nou Comes
comes, Regimundus vid.
Regimundus comes
comes, uice vid. uice comes
comestible *s.* (*alim.*); **comestibles**
 593

Comet *antr.* (*cognom*) 564

cometa *s.* (*top.*) 202; *cf.* *come*

comida¹ *s.* (*alim.*) 159, 461, 571;
comidas 197, 569, 570, 571,
 589, 597

comida² *s.* (*alim.*) 570, 611; *cf.*
*dinar*¹

Cominges *top.* 158

comisión *s.*; **comisiones** 452

Comisión del Código* 448; *cf.*
Consejo íntimo

Comisión del Código de los
Usatges (*leg.*) 448, 452

Comitale Maius, **Palatium** *vid.*
Palatium Comitale Maius

Comitale Minus, **Palacium** *vid.*
Palacium Comitale Minus

Comitale Palacium *top.* (*in Barchi-*
nona); **Comitali Palacio** 365

comitale, *feuum vid. feuum*
comitale

comitalis *adj.*; **comitale** 164
 (*trulio*), 341 (*feuum*);
comitalem 485 (*porcum*)

Comitalis *adj.* (*top.*, *regus*,
in suburbio Barchinone);
Comitale 474

Comitalis, *Vice vid. Vice*
Comitalis

comitatus *s.* (*top.*) 35, 71
 (*Gerundensis* –), 82 (–
Paliarensis), 661 (– *Prouincie*);
comitato 280 (– *Barchinona*);
comitatu 29 (– *Cathaloniae*),
 90 (– *Petralatense*), 96
 (– *Ausona*), 100 (– *Urgellensi*),
 183 (– *Certaniense*), 186 (–
Barchinonensi / – *Barchinone*),
 197 (– *Minorise* / – *Atensi*),
 213 (– *Barchinonense*), 235 (–
Barchinona), 278 (– *Urgellensi*),
 317 (– *Bisuldunense*),
 385 (– *Barchinone*), 416,
 417; **comitatum** 101 (–
Barchinona)

comitis Barchinonensis, *Curia*
dompni Raimundi vid. Curia
dompni Raimundi comitis
Barchinonensis

comitissa s. 34 (*Adalmodis* –), 327 (*Almodis*), 345 (*Adalaizo* –), 347 (*Almodis*), 357 (*Ermessinda* –), 365 (*Ermessendis* / *Hermessindis* –), 388 (*Almodis*), 394 (*Isabel*), 401 (*Almodis*), 403 (*Almondís* –), 428 (*Almodis*), 430 (*Ermessinde* –), 446 (*Almodis*), 454 (*Dulcia* –), 625 (*Almodis*), 660 (*Almodis*); **comitissam** 345 (*Almodem* –), 583 (*Almodem* –); **comitisse** 345 (*Guisse* – / *Sancie* – / *Amelie* –), 360 (*Almodis* –), 364 (*Almodis*), 388 (*Almodis*), 392 (*Almodis*), 394 (*Isabel*), 401 (*Almodis*), 428 (*Almodis*)

comitor s.; **comitores** 362, 433, 496; cf. *comdor*

comitum Barchinonensium, *Gesta* vid. *Gesta comitum Barchinonensium*

Comma de Guato top. (al terme de *Ventenac*, al comtat de *Barcelona*) 19

Comma de Ola Freita top. (a la vila d'*Olla Fracta*, al districte d'*Urgell*) 155; cf. *Olla Fracta i Tost*

Comma Lata top. (a la vall de *Mieres*, al comtat de *Besalú*) 112; cf. *Comalada*²

commanens s.; **commanentes** 499, 614

commedia, *Divina* vid. *Divina commedia*

commendatio manibus (formalitat de l'*homenatge*) 342; cf. *affidamentum*, *osculum fidei* i *sacramentum*

commes s. 27 (*Wifredus*)

commonere v.; **commonuit** 382

commovere v.; **commovisset** 285

communio s.; **communione** 322

communis adj.; **communi** 322

communiter adv. 508

Comolada antr. (cognom) 112; cf. *Comalada*¹

comonir v. 395, 396; **comonra** 397; **comonras** 397, 446; **comoreds** 397; cf. *demanar* i *rechirere*

Comonras, *Guillelmus* vid. *Guillelmus Comonras*

compaga s. 573, 576, 692

Compagni, *Gilelmus* vid. *Gilelmus Compagni*

compagó s.; **compagons** 690, 692

Company¹ antr. (cognom) 562

Company² antr. m. 112, 186

Company³ antr. m. (*levita*) 373

Company Elias antr. m. 648

Company Maier antr. m. 374

Company Marcuc antr. m. 384

Company, *Arnal* vid. *Arnal Company*

Company, *Arnau* vid. *Arnau Company*

Company, *Guillém* vid. *Guillém Company*

comparare v. 609; **comparauit** 429

comparatio s.; **comparatione** 317

Comparatus antr. m. 549; cf. *Willelmus*

comparecencia s. (*davant d'un tribunal*) 377

comparecerv. (*davant d'un tribunal*) 378, 379; **compareciendo** 377; **comparecieran** 481; **comparecieron** 367, 373, 374, 375, 378, 380, 384; **compareciese** 379; **compareció** 365, 378, 381, 468

compellere v.; **compulsi** 584; **compulsus** 663

compensación s. 331, 354, 392, 393, 483

Compesièrre top. (*església*, a prop de *Ginebra*) 206

compilación s. (*dels Usatges*) 418, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 463, 464, 465

Compilación de los Usatges (leg.) 455; cf. *Código de Costumbres*, *Código de los Usatges*, *Costumbres de la Curia de Barcelona*, *Lex Usuaria*, *Mores Barchinonensis Curie*, *Mores Curie Barchinonensis*, *Fuero y costumbre de Cataluña i Usatge*

complantare v. (*agr.*); **complantandum** 629, 630; **complantata** 629

complere 582; **compleri** 582; **completum** 309; **compleuerit** 306

componere v.; **componat** 400

composicio s. (*econ.*); **composiciones** 465

composicione omnium hominum interfectorum, *De* vid. *De composicione omnium hominum interfectorum*

Compostela, *Santiago de* vid. *Santiago de Compostela*

compra s. 4, 436, 512, 583, 584, 638, 664, 675; **compras** 407

compra-venta s. 4, 512, 638

comprador s. 338, 471, 472, 630, 631; **compradores** 630, 663

comprar v. 503, 629, 630; **comprado** 211, 379, 408, 409, 429, 502, 628, 687; **compraron** 295, 520, 663; **comprasen** 609, 652; **compró** 502, 676

compromiso s. 330, 355, 357, 404, 646; **compromisos** 340

compte vid. *comte*

computare v.; **computari** 673

computus s. (*econ.*); **computum** 670, 672, 675

comtat s.; **comtats** 34 (*Rosselló i Cerdanya*)

comte s. 88 (*Amé*, – de *Genève*), 179, 346 (*Ramon*), 392 (*Bernat*), 573 (– de *Barchinona*), 576 (– de *Barchinona*), 689 (– de *Barchinona*), 690 (*Feran* / – de *Barchinona*), 691 (– de *Barchinona*), 692 (– de *Barchinona* / – de *Proensa*), 693 (– de *Barchinona* / *Feran*), 697 (– de *Urgel*), 698 (– de *Barchinona*); **chompte** (*Ramonde*) 346; **compte** 689; cf. *comes*

Comte antr. (cognom) 563

comte de la barbe en broussailles* s. 179; cf. *comes pilosus*, *comte des broussailles i Raugraf*

comte des broussailles s. 178; cf. *comes pilosus*, *comte de la barbe en broussailles i Raugraf*

comte pelu s. 178; cf. *comte sauvage du Rhin i conde palatino del Rhin*

comte sauvage du Rhin s. 178; cf. *comte pelu i conde palatino del Rhin*

comtessa s. 692 (*d'Urgell*), 693 (*de Biarn*)

comunal adj.; **comunales** 462

comunicación s. 144, 168, 679, 680; **comunicaciones** 679, 681, 684

comunidad¹ s. 322

comunidad² s. (*fidels cristians*) 412

comunidad³ s. (*religiosa*) 424, 597, 612; **comunidades** 612

comunidor s. 397 *desvan*, *porxada i porxadeta*

comunir v. (– *lo temps*) 397; cf. *conjurar*, *exigir*, *exorcisar i intimar*

comutacio s.; **comutacione** 438; **comutacionem** 402
 Conanglell, Torre *vid.* Torre Conanglell
conba s. (*top.*); **conbas** 111; *cf.* coma
conca¹ s. (*dom.*) 570; **concha** 50, 397; **concham** 570; *cf.* bacinus *i* palangana
conca² s. (*top.*) 111, 114; **concas** 114; **concha** 153
Conca de Barbará *top.* (*vall*) 114
Conca de la Pobla de Segur *top.* (*vall*) 114
Conca de Ódena *top.* (*vall*) 114
Conca de Orcau *top.* (*vall*) 114
Conca de Tremp *top.* (*vall*) 114
Concabella *top.* (*castell, al comtat d'Urgell*); **Concabellae** 226
Concae *top.* ('*castrum*', *al comtat de Pallars*); **Concas** 114
concamiatio s.; **concamiatione** 317
concedente s.; **concedentes** 326
conceder v. 16, 281, 300, 306, 408, 484, 519; **concede** 469, 496, 633; **concedia** 372, 374, 387, 506, 628, 686; **concedian** 336, 341, 483, 507; **concedida** 340, 422, 511, 628; **concedidas** 373, 374; **concedido** 207, 248, 388, 394, 424, 488, 491, 492, 520, 609, 649, 659, 687; **concedidos** 4, 118, 206, 209, 372, 658; **concediendo** 263, 314, 491, 517; **concedieran** 374; **concediere** 513; **concedieron** 326, 330, 413, 473, 491, 651, 660, 696; **concediese** 301, 304, 628; **concedió** 38, 130, 206, 279, 302, 330, 455, 489, 490, 491, 492, 504, 508, 511, 518, 520, 532, 586, 624, 641, 649, 650, 661; **concedo** 673
concedere v. 301; **concedimus** 181; **concedo** 130, 454, 455, 471, 493, 506, 524, 609, 673; **concessit** 318, 327, 365, 586, 611, 688
concell s. 433
conceller; **concelleres** 596
concesión s. 30, 54, 153, 285, 305, 311, 331, 341, 373, 382, 430, 473, 474, 479, 480, 481, 483, 484, 488, 491, 493, 511, 520, 612, 628, 649, 651, 652, 654, 658, 663, 765; **concesiones** 35, 130, 206, 279, 282, 423, 491

concessio s.; **concessionem** 382
concha¹ *vid.* conca¹
concha² *vid.* conca²
Concha Aurea *top.* (*al Vallès*) 197
 Conchabela, Guillelmus de *vid.* Guillelmus de Conchabela
conciliación s. 365
concilio s. 280 (*de Barcelona*), 300 (*de Barcelona*), 331 (*del monestir de Sant Cugat*), 349, 410 (*de Clermont / de Tolosa*), 411 (*de Tuluges*), 412 (*de Tuluges*), 433 (*de Girona*); **concilios** 410 (*de Clermont i de Tolosa*)
concilium s.; **concilio** 331 (*in monasterio Sancti Cucuphatis*)
concordar v. 448
concordare v.; **concordarunt** 390
concordia s. 148, 352, 405, 408, 500, 520, 571, 632, 653
concubina s.; **concubinas** 377
cocubinato s. 344
conculcare v.; **conculcata** 293
condado s. (*top.*) 5 (*Urgell / Pallars / Cerdanya / Pallars / Cerdanya / Urgell*), 8 (*Girona*), 9 (*Barcelona / Rosselló / Girona / Cerdanya / Barcelona / Girona*), 10 (*Girona*), 11 (*Urgell*), 12 (*Osona*), 14 (*Besalú / Urgell / Barcelona*), 15 (*Narbona*), 17 (*Osona*), 18 (*Osona / Empúries*), 19 (*Osona / Manresa / Osona / Besalú / Urgell / Barcelona*), 20 (*Besalú*), 21 (*Urgell*), 26 (*Barcelona*), 29, 34, 35 (*Girona*), 38 (*Osona*), 39 (*Urgell*), 40 (*Osona*), 41 (*Osona / Urgell / Barcelona*), 42 (*Urgell / Rosselló*), 54 (*Urgell*), 64 (*Urgell / Pallars / Urgell*), 65 (*Besalú*), 67 (*Barcelona / Urgell / sarrinse*), 68 (*Urgell*), 71 (*Osona*), 73 (*Urgell / Cerdanya*), 75 (*Urgell*), 76 (*Osona / Urgell*), 77 (*Urgell / Manresa*), 79 (*Vallespir*), 80 (*Girona / Barcelona*), 82 (*Besalú / Pallars*), 83, 84 (*Pallars*), 87 (*Urgell / Osona*), 90 (*Girona*), 92 (*Pallars*), 93 (*carcassense*), 94 (*Urgell*), 96 (*Urgell*), 97 (*Urgell / Pallars*), 100 (*Urgell*), 101 (*Osona*), 103 (*Vallespir*),

104 (*Barcelona / Cerdanya*), 107 (*Pallars*), 109 (*Manresa / Empúries / Peralada*), 112 (*Besalú / Osona*), 114 (*Pallars*), 116 (*Urgell / Cerdanya*), 117 (*Cerdanya*), 118 (*Pallars / Barcelona*), 119 (*Urgell*), 120 (*Cerdanya / Besalú / Osona*), 122 (*Urgell / Girona / Urgell / Barcelona / Cerdanya*), 124 (*Manresa*), 131 (*Urgell*), 133 (*Urgell / Besalú / Barcelona*), 134 (*Urgell*), 137 (*Urgell*), 138 (*Barcelona / Osona / Urgell*), 139 (*Barcelona / Osona / Besalú*), 140 (*Urgell / Cerdanya*), 141 (*Pallars*), 144 (*Peralada / Urgell / Manresa*), 145 (*Girona / Barcelona / Urgell / Girona*), 146 (*Urgell / Pallars / Urgell / Barcelona / Osona*), 148 (*Manresa*), 152 (*Besalú*), 154 (*Osona*), 157 (*Besalú / Urgell*), 161 (*Osona / Barcelona*), 163 (*Berga*), 164 (*Osona*), 165 (*Urgell*), 169 (*Berga*), 171 (*Urgell*), 172 (*Osona / Conflent / Barcelona*), 173 (*Besalú*), 174 (*Urgell*), 177 (*Besalú / Osona / Urgell*), 179 (*Barcelona*), 180 (*Besalú*), 181 (*Cerdanya / Urgell / Osona*), 182 (*Barcelona*), 184 (*Barcelona*), 186 (*Barcelona / Urgell*), 188 (*Urgell / Osona*), 189 (*Osona*), 190 (*Urgell / Pallars / Osona*), 191 (*empurità / Osona*), 193 (*Barcelona / Vallespir*), 194 (*Urgell*), 195 (*Urgell*), 196 (*Girona / Urgell / Besalú / Urgell*), 198 (*Besalú / Cerdanya / Osona / Girona / Osona*), 199 (*Urgell / Pallars / Barcelona*), 202 (*Besalú*), 206 (*Barcelona*), 207 (*Barcelona / Urgell*), 209 (*Peralada / Empúries*), 210 (*Fonollet*), 212 (*Urgell / Pallars*), 213 (*Pallars / Cerdanya / Urgell*), 214 (*Urgell*), 215 (*Osona*), 216 (*Urgell*), 218 (*Cerdanya / Peralada / Manresa*), 220 (*Osona*), 221 (*Girona / Urgell*), 222 (*Pallars / Osona / Cerdanya / Urgell*), 223 (*Barcelona*), 224 (*Pallars / Urgell*), 225 (*Manresa / Besalú / Cerdanya / Osona*), 226

(Osona / Urgell / Barcelona / Urgell), 227 (Cerdanya / Besalú / Barcelona / Cerdanya), 228 (Urgell / Osona), 229 (Osona / Barcelona / Osona), 230 (Urgell), 231 (Besalú), 232 (Urgell / Barcelona / Urgell / Osona / Vallespir / Cerdanya / Osona / Cerdanya), 233 (Besalú / Cerdanya), 234 (Cerdanya / Urgell / Barcelona / Urgell / Barcelona), 235 (Urgell / Barcelona / Rosselló), 236 (Peralada), 237 (Urgell), 238 (Barcelona), 240 (Girona / Barcelona), 241 (Barcelona / Besalú), 243 (Urgell), 245 (Peralada / Urgell / Besalú / Urgell), 246 (Fonollet / Urgell), 247 (Besalú / Conflent), 249 (Besalú), 251 (Besalú), 252 (Barcelona), 277 (Barcelona), 278 (Urgell / Pallars / Barcelona), 280 (Barcelona), 282 (Barcelona), 284 (Cerdanya), 285 (Besalú), 286 (Peralada), 287 (Urgell), 288 (Urgell), 289 (Barcelona), 294 (bisuldunense / Girona), 295 (Barcelona), 299 (Barcelona / Urgell / Barcelona / Osona / Manresa), 300 (Osona / Barcelona), 301 (Barcelona), 302 (Urgell), 307 (Osona), 311 (Barcelona), 315 (Osona), 318 (Urgell / Girona / Peralada), 320 (Barcelona / Urgell), 321 (Cerdanya), 322 (Urgell), 336 (Osona), 337 (Barcelona), 338 (Barcelona), 339 (Barcelona), 340 (Barcelona), 356 (Pallars), 371 (Barcelona), 378 (Barcelona / Osona / Girona / Urgell), 406 (Barcelona), 407 (Urgell), 408 (Osona), 411 (Rosselló), 412 (Rosselló / Barcelona), 413 (Barcelona), 415 (Barcelona), 416 (Barcelona), 417 (Carcassona), 418 (Carcassona), 419 (Girona), 427 (Ribagorça), 428 (Girona), 438 (Barcelona), 468 (Empúries / Peralada / Urgell / Pallars), 470 (Pallars), 474 (Barcelona), 479 (Rosselló), 480 (Barcelona), 488 (Pallars), 490, 496, 511 (Rosselló), 512 (Barcelona), 577 (Manresa),

628 (Barcelona), 630 (Manresa), 642 (Manresa), 655 (Barcelona), 658 (Barcelona), 659 (Barcelona), 661 (Provença), 662 (Besalú), 676 (Besalú), 682 (Urgell / Cerdanya / Urgell), 683 (Urgell / Osona), 684 (Urgell); **condados** 4 (Pallars, Urgell i Cerdanya / de la província de Girona i de la de Barcelona), 5 (de Catalunya), 18, 31, 45 (Girona i Empúries), 128 (Urgell i Pallars), 129 (Empúries i Peralada), 140 (Barcelona, Osona, Besalú i Urgell), 268, 278 (Osona i Manresa), 283 (a principis del segle IX), 284 (a principis del segle IX / a la Marca Hispànica / Rosselló, Empúries, Besalú i Barcelona / Pallars, Urgell i Cerdanya / Rosselló, Cerdanya, Urgell, Pallars, Empúries, Besalú i Girona), 294 (Besalú, Empúries i Girona), 354, 406, 408 (Berga i Cerdanya), 412 (Conflent i Vallespir), 468 (de la Marca d'Espanya), 515, 621 (Urgell, Cerdanya, Berga, Pallars i Ribagorça)

condal adj. 35 (palau comtal de Barcelona), 296 (palau comtal menor), 339 (palau comtal de Barcelona), 341 (feu), 364 (palau comtal de Barcelona), 365 (palau), 421 (palau comtal de Barcelona), 423 (palau comtal de Barcelona), 442 (palau comtal de Barcelona), 485 (porc), 486 (porc), 520 (mesura), 556 (família), 580 (palau comtal de Barcelona), 639 (palau comtal major); **condales** 422 (feus), 638 (cases)

condam adv. 179 (Wifredus, comes), 316 (Castellano Abbate / monachos), 344 (Engilrada femina), 553 (Eroigio / Eldemar / Bernardus / Uguberto / Mironis / Guilemundi); cf. ça atrás i quondam

condamina s. 183, 507, 508, 614, 622; cf. condomina i condominium

conde s. 4 (de Barcelona), 17 (Guifré I / Borrell), 26 (Ramon

Berenguer I, de Barcelona), 27 (Ramon Berenguer III), 28 (Ramon Berenguer III / Alaric), 29 (Ramon Berenguer IV), 30 (Borrell / Berenguer Ramon II, de Barcelona), 32 (Ramon Berenguer III, de Barcelona / Ramon Berenguer III, de Besalú i de Proveça / Borrell, de Barcelona), 35 (Borrell / Bernat, de Besalú / Guillem Jordà, de Cerdanya / de Barcelona), 36 (de Barcelona), 40 (Fredelau, de Cerdanya), 43 (Borrell / Jofre, del Rosselló / Hug, d'Empúries), 48 (Ermengol de Còrdova, d'Urgell / Guifré I), 50 (Bernat), 52 (Bernat, de Besalú), 60 (A. de Saint Saud), 64 (Ermengol el Peregrí), 66 (Ermengol de Gerp, d'Urgell), 76 (Oliba, de Besalú), 82 (Ramon Folch, de Cardona), 93 (Guifré I, de Barcelona), 95 (Ermengol I el Cordovès, d'Urgell), 96 (Ermengol I el Cordovès, d'Urgell), 97 (Ermengol I el Cordovès, d'Urgell), 100 (Ermengol I el Cordovès, d'Urgell), 101 (Ermengol II el Peregrí, d'Urgell), 104 (Guillem, de Pallars), 107 (Ramon / Artal), 112 (Ramon Berenguer I), 120 (Borrell, de Barcelona), 122 (Fredelau), 129 (del Rosselló), 131 (Pere Ramon, de Pallars), 133 (Fredelau, de Cerdanya), 137 (Ermengol I el Cordovès), 139 (Guillem de Besalú), 146 (Isarn / Guillem de Pallars), 148 (Ramon Berenguer II, de Barcelona), 155 (Sinofre), 157 (Bernat, de Besalú / Borrell, de Barcelona), 158 (Ermengol IV de Gerp), 172 (Guifré, de Cerdanya), 175 (Bera), 176 (Ramon de Pallars), 177 (Berenguer Ramon I), 178 (Guifré I, de Barcelona / comte palatí del Rin), 179 (comte de les brosses / Guifré I, de Barcelona / de Flandes), 181 (Seniofred), 182 (Jofre, del Rosselló), 186 (Ramon Berenguer I), 193 (Guillem, de Besalú), 195 (Jofre, de

Rosselló), 197 (Ramon, de Pallars), 207 (Miró, de Besalú), 210 (Bernat de Besalú), 211 (Berenguer Ramon I), 212 (Bernat), 218 (de Saint-Saud), 220 (Ramon Berenguer III, de Barcelona), 221 (Sinofre), 223 (de Cerdanya / Ermengol el Cordovès, d'Urgell), 227 (Ramon de Pallars / Artal), 228 (Ermengol el Peregrí, d'Urgell), 229 (Guifré, de Cerdanya), 230 (Hug, d'Empúries / Guilabert, de Rosselló), 232 (Fredelau, de Cerdanya), 233 (Miró, de Besalú), 236 (Jofre, del Rosselló), 237 (Ermengol de Gerp, d'Urgell / Ramon Berenguer IV, de Barcelona), 238 (Ramon Berenguer IV / Ermengol VII el de València, d'Urgell), 245 (Ermengol el Cordovès), 246 (Ramon Berenguer III, de Barcelona / Guifré I), 247 (Benció, del Rosselló / Guifré, de Cerdanya), 249, 255 (Ermengol de Gerp, d'Urgell / Borrell / Bernat de Besalú), 274 (Ramon Borrell), 277 (Borrell / Ramon Borrell, de Barcelona), 278 (Ramon Borrell / Ramon, de Pallars), 280 (Borrell), 281 (Ramon Berenguer III), 282 (Ramon Berenguer III), 284 (franc / Fredelau), 285 (Miró, de Besalú / Guifré, del Rosselló / Ramon, de Pallars), 286 (Jofre, del Rosselló), 287 (Ermengol, d'Urgell), 288 (Ramon Berenguer I / Ramon, de Pallars), 291 (Rostaing, de Girona), 292 (Borrell II, de Barcelona), 293 (Borrell II, de Barcelona), 294 (Borrell II, de Barcelona / Bernat de Besalú), 295 (Borrell), 299 (de Barcelona), 300 (Sunyer), 301 (Ramon Berenguer II / de Barcelona / Ramon Berenguer IV), 302 (de Barcelona / Ermengol V de Mollerussa, d'Urgell / Ramon Berenguer III, de Barcelona), 303 (Ramon Berenguer I), 304 (Ermengol de Barbastre, d'Urgell / Ermengol de Gerp, d'Urgell /

Ermengol de Barbastre / Ermengol de Gerp, d'Urgell), 305 (Ramon, de Cerdanya / de Cerdanya), 306 (Ramon Berenguer IV), 311 (Ramon Berenguer I), 313 (Borrell), 314 (Ramon Berenguer IV), 317 (Sinofre), 322 (Oliba), 327 (Ermengol de Gerp, d'Urgell), 328 (Ramon Berenguer II), 329 (Ramon Berenguer III / Ermengol el de Castella, d'Urgell / Ramon Berenguer IV, de Barcelona), 330 (Ramon Berenguer IV), 331 (Ramon Berenguer IV), 332 (Ramon Berenguer IV / de Barcelona / Ramon Berenguer IV), 336 (de Barcelona), 337 (Borrell), 338 (Borrell / de Barcelona / Guifré I / de Barcelona / Berenguer Ramon I / de Barcelona), 339 (de Barcelona), 340 (Guifré I, de Barcelona), 341 (Ramon Berenguer I), 343 (Ramon Berenguer II / Ramon Berenguer IV / Ramon Berenguer I, de Barcelona / Ermengol III, d'Urgell), 344, 345 (Ponç), 348 (Guilabert, del Rosselló), 349 (Ramon Berenguer, de Barcelona), 350 (Alfons, de Barcelona), 351 (Ermengol de Còrdova, d'Urgell), 352 (Ponç Hug, d'Empúries / de Barcelona / Ermengol de Còrdova, d'Urgell), 353 (Ermengol de Barbastre, d'Urgell), 356 (Artal / Ramon Berenguer III), 357 (Ramon Borrell / Ramon Borrell IV), 358 (Ramon Berenguer I / de Barcelona), 359 (Ramon Guifré, de Cerdanya / Ramon), 360 (Adalric / Miró), 361 (Ramon Berenguer IV), 362 (Adalric), 363 (Guifré / Miró / Ramon / Ramon Berenguer IV), 364 (Ramon Berenguer I / Ramon Borrell), 365 (Ramon Borrell), 370 (Ramon Berenguer IV / Jofre, del Rosselló), 372 (Ramon Borrell, de Barcelona), 378 (Guifré / Borrell / Ramon), 379 (Berenguer Ramon / Ramon Berenguer I), 380 (Ramon Berenguer IV, de

Barcelona), 385 (Hug, d'Empúries), 386 (Ramon Berenguer IV), 388 (Ramon Berenguer I), 389 (Bernat, de Pallars / Ermengol, d'Urgell / Ermengol / Ramon de Cerdanya), 390 (Ramon Berenguer I), 391 (Ramon Berenguer I / Ramon / Artal / Ramon / Artal / Ramon), 392 (Bernat / Artal / Ramon Berenguer I), 393 (Jofre, del Rosselló), 394 (Ramon Berenguer I / Bernat, de Pallars), 396 (Ramon / Guillem, de Besalú / Ramon / Ramon de Pallars / Ramon Berenguer I / Ermengol, d'Urgell / de Barcelona), 398 (Guillem, de Besalú / Ramon / Ramon, de Pallars / Ramon Berenguer I, de Barcelona), 399 (Ramon), 400 (Ramon Berenguer, de Barcelona), 401 (Ramon Berenguer I / Bernat / Bernat Guillem, de Cerdanya / Bernat), 402 (Ramon), 403 (Ramon Berenguer I), 404 (Guillem, de Besalú / Ramon / Guillem / Ramon Berenguer IV), 405 (de Barcelona), 406 (de Barcelona / de Girona / d'Osona / Bernat III / Ramon Berenguer IV / d'Urgell / Berenguer / Ermengol, d'Urgell), 407 (de Barcelona / Ramon Berenguer el Vell / Borrell), 408 (Ramon Berenguer III / Ramon Berenguer IV / Ponç Hug / Ramon Berenguer I / Borrell), 409 (Ramon Borrell), 410 (Ramon Berenguer IV), 411 (Ramon Berenguer IV), 414 (sobirà), 415 (Ramon Berenguer I), 416 (Ramon Berenguer el Vell / Ramon Berenguer I / Ramon Berenguer el Vell), 417 (Ramon Berenguer IV / Ramon Berenguer el Vell / Ramon Berenguer IV), 418 (Ramon Berenguer el Vell, de Barcelona / Ramon Berenguer / primer / Bernat de la Marca del Limousin / Ramon Berenguer I), 419 (Ramon Berenguer I), 420 (Ramon Berenguer I / Berenguer Ramon II), 421 (Ramon Berenguer III), 422 (de

Barcelona), 423 (Ramon Berenguer I), 424 (Guifré II), 425 (Ramon Berenguer I), 426 (Ramon Berenguer I), 427 (Berenguer Ramon II / Ermengol, d'Urgell / de Barcelona), 428 (Ramon Berenguer I / Guillem, de Tolosa / Hug, d'Empúries), 430 (Ramon Berenguer I / Berenguer Ramon II), 432 (Ramon Berenguer I), 433 (de Barcelona), 440 (Ramon Borrell), 441 (Borrell), 442 (Berenguer Ramon), 444 (Berenguer Ramon I / de Barcelona), 445 (Ramon Berenguer I, de Barcelona), 446 (Ramon Berenguer I), 447 (Ramon Berenguer I / Ramon), 448 (Ramon Berenguer I), 449 (Berenguer Ramon I), 450 (de Barcelona / Ramon Berenguer I), 451 (Ramon Berenguer I), 452, 454 (Ramon Berenguer III), 455 (de Barcelona), 456 (Ramon Berenguer IV), 457 (Ramon Berenguer IV), 458 (Ramon Berenguer I), 459 (Ramon Berenguer IV), 461, 463 (de Barcelona), 464, 465 (Ramon Berenguer IV), 468 (Alric / Hug, d'Empúries / Borrell / Ermengol el Peregrí / Ramon), 469 (Ramon Berenguer IV), 470 (de Barcelona), 476 (Sinofre), 477 (de Barcelona / d'Urgell / Berenguer Ramon I), 480 (Ramon Berenguer II), 481 (de Barcelona), 483 (de Barcelona), 484 (Ramon Berenguer I / Ramon Berenguer IV), 485 (Ramon Berenguer IV), 486, 487 (Ramon Berenguer IV / Ponç Hug d'Empúries), 488 (Ramon, de Pallars / Miró / Borrell), 489 (Ramon Berenguer II / Ermengol II el Peregrí, d'Urgell), 490 (Guillem Ramon, de Cerdanya / Ramon Berenguer III), 491 (Ramon Berenguer IV), 496 (Ramon Borrell), 497 (Ermengol IV de Gerp, d'Urgell), 500 (Bernat de Besalú), 502 (Bernat de Besalú / Guifré de Cerdanya), 504

(Ramon Berenguer III), 508 (Aldefred), 514 (de Barcelona), 515 (Sunari / Ramon Berenguer IV), 517 (Bernat de Besalú / Bernat de Cerdanya), 519 (Ramon Berenguer III), 520 (Ramon Berenguer IV), 526 (Ramon de Pallars), 542 (Sunari, de Barcelona), 543 (Guifré, de Barcelona), 556 (Borrell), 571 (de Barcelona / Ramon Berenguer IV), 573 (Ramon Berenguer IV), 576 (Ramon Berenguer IV), 579 (Ramon Berenguer I / Ramon Berenguer IV), 580 (Ramon Berenguer IV / Ermengol de Barbastre, d'Urgell / Ermengol de Mollerussa / Guillem), 589 (de Barcelona), 593 (de Barcelona), 594 (de Barcelona), 595 (de Barcelona), 596 (de Barcelona), 597 (de Barcelona), 614 (Ramon Berenguer IV), 617 (Borrell, de Barcelona / Guillem Ramon, de Cerdanya / Borrell / Guillem Ramon de Cerdanya), 621 (Ramon Berenguer IV), 627 (Ramon Borrell, de Barcelona), 637 (palau del), 638 (palau del), 639 (Ramon Berenguer III, de Barcelona), 640 (Ramon Berenguer III), 642 (de Barcelona / Ramon Berenguer IV), 643 (de Barcelona / Ramon Berenguer IV), 644 (de Barcelona), 645 (de Barcelona), 648 (Ramon Berenguer III / Ramon Berenguer IV, de Barcelona), 649 (Ramon Berenguer III, de Barcelona), 650 (Ramon Berenguer IV, de Barcelona), 651 (Ermengol III el de Barbastre, d'Urgell / Ermengol VI el de Castella, d'Urgell / de Barcelona), 652, 653 (Ponç Hug, d'Empúries / Ramon Berenguer III, de Barcelona), 655 (Ermengol, d'Empúries i Peralada / Ramon Berenguer III), 657 (de Barcelona / Ramon Berenguer III), 658 (Ramon Berenguer III, de Barcelona), 659 (Ramon Berenguer I), 660, 661 (Ramon Berenguer I, de Barcelona / de Barcelona / Sunyer), 662

(Ramon Berenguer III / Bernat de Besalú), 664 (Seniofred / Berenguer Ramon II), 667 (Ramon Berenguer I / Ermengol de Barbastre, d'Urgell / de Barcelona), 669 (Ramon Berenguer I), 677 (Ramon Berenguer I), 685 (Ermengol VIII el de València), 686 (Ramon Berenguer IV / de Barcelona), 688 (Guillem Jordà / Ramon Berenguer IV), 689, 690 (Ferran / d'Urgell), 691 (de Barcelona), 693 (de Barcelona), 696 (de Barcelona), 697 (de Barcelona / Ferran), 698 (de Barcelona), 699 (de Barcelona / Guillem Ramon de Cerdanya / Ramon Berenguer II), 700 (Ramon Berenguer Cap d'Estopa), 701 (de Barcelona); **condes** 17 (Miró i Sunyer), 20 (de Barcelona), 25, 26 (Ramon Berenguer I i Almodis, de Barcelona), 27 (de Barcelona), 34 (de Barcelona / Ramon Berenguer I i Almodis, de Barcelona), 35 (Ramon Berenguer I i Almodis, de Barcelona / de Barcelona), 36 (Ramon Berenguer I i Almodis), 72 (Ermengol II el Peregrí i Belasquita, d'Urgell), 80 (Ramon Borrell i Ermessindis, de Barcelona), 90 (Ramon Berenguer I i Almodis, de Barcelona), 99 (Ramon Berenguer II i Berenguer Ramon II, de Barcelona), 112 (Ramon Berenguer II i Berenguer Ramon II), 137 (Ramon Berenguer II i Berenguer Ramon II), 182 (Ramon Berenguer II i Berenguer Ramon II, de Barcelona), 185 (Ramon Berenguer I i Almodis), 189 (Ramon Berenguer I i Almodis), 205 (Ramon Berenguer I i Almodis, de Barcelona), 209 (Ramon Berenguer I i Almodis / Ramon Borrell i Ermessindis), 242 (Ramon Berenguer II i Berenguer Ramon II), 255 (de Barcelona / Borrell i Guifré), 276 (Hildebrand i Donat / Hug i Matfrid), 281 (Ramon Berenguer II i Berenguer

Ramon II), 282 (Ramon Berenguer II i Berenguer Ramon II), 283, 284 (francs), 293 (Ermesinda i Rodulf / Miró i Quixilo), 296 (Ramon Borrell i Ermessendis), 299 (de Barcelona), 303 (de Barcelona / d'Urgell / de Cerdanya / de la Marca d'Espanya / de Barcelona / d'Urgell / de Cerdanya), 304 (de Barcelona / d'Urgell), 305 (de Cerdanya), 308 (Ramon Berenguer I i Almodis / de Barcelona), 310 (Ramon Berenguer I i Almodis), 311 (Ramon Berenguer I i Almodis), 313 (sobirans / Ramon Borrell i Ermessendis), 314, 327 (Ramon Borrell i Ermessendis), 328 (de Barcelona), 329 (d'Urgell / de Barcelona), 332 (de Cosserans, Comenge, Bigorra / sobirans), 335 (de Barcelona), 336 (de Barcelona), 337, 339 (Guifré i Winidilda, sobirans / Ramon Borrell i Ermessendis), 340 (de Barcelona), 341 (Ramon Berenguer I i Isabel, de Barcelona), 342 (Ramon Berenguer I i Almodis), 343 (de Catalunya), 344, 345 (Ramon Berenguer I i Almodis, de Barcelona), 349 (de Barcelona), 350 (de Barcelona), 353 (Ramon Berenguer I i Almodis), 354 (Ramon Berenguer I i Almodis), 357 (de Barcelona), 358 (Ramon Berenguer I i Almodis), 359 (Ramon Borrell i Ermessendis), 360 (Ramon Berenguer I i Almodis), 361 (Miró), 362, 363 (Ramon Borrell i Ermessendis), 364 (Ramon Borrell i Ermessendis), 365 (Ramon Borrell i Ermessendis), 366 (Ramon Borrell i Ermessendis), 372 (marquesos), 376, 378, 388 (Ramon Berenguer I i Almodis), 389 (Ramon Berenguer I i Almodis / Ramon Berenguer I i Isabel, de Barcelona / de Barcelona), 392 (Ramon Berenguer I i Almodis, de Barcelona), 394 (Ramon Berenguer I i Isabel), 401 (Ramon Berenguer I i Almodis),

403 (Ramon Berenguer i Almodis), 405 (de Barcelona), 406 (de Barcelona / de la Marca d'Espanya / de Barcelona), 407 (de Barcelona), 408 (Ramon Berenguer el Vell i Almodis), 409 (Ramon Berenguer I i Almodis / de Barcelona), 411 (de Barcelona), 412 (del Rosselló, d'Empúries, de Besalú i de Cerdanya), 413 (Ramon Berenguer I i Almodis, de Barcelona / de Barcelona), 414 (Ramon Berenguer I i Almodis, de Barcelona), 417, 419 (Ramon Berenguer I i Almodis, de Barcelona), 421 (Ramon Borrell i Ermessendis), 423 (Ramon Berenguer I i Almodis / Ramon Borrell i Ermessendis), 424 (de Barcelona), 425 (Ramon Berenguer I i Almodis), 426 (Ramon Berenguer I i Almodis), 427 (Ramon Berenguer I i Almodis), 428 (Ramon Berenguer I i Almodis), 429 (Ramon Berenguer I i Almodis), 430 (Ramon Berenguer I i Almodis), 431 (Ramon Berenguer I i Almodis), 432 (Ramon Berenguer I i Almodis), 433 (Ramon Berenguer I i Almodis / de Barcelona), 435 (consellers íntims dels / Ramon Berenguer I i Almodis), 436 (Ramon Borrell i Ermessendis, de Barcelona), 438 (Borrell II, Ramon Borrell, Berenguer Ramon I i Ramon Berenguer I), 441 (de Barcelona), 442 (Berenguer Ramon I i Sança / Ramon Borrell i Ermessendis), 444 (consellers íntims dels), 446 (Ramon Berenguer I i Almodis, de Barcelona), 447, 448, 449 (de Barcelona), 461 (Ramon Berenguer I i Almodis), 464, 468 (Ramon i Ermesinda, de Pallars), 473 (de Barcelona / Berenguer Ramon I i Sança), 474 (de Barcelona / Berenguer Ramon I i Sança), 479, 480 (de Barcelona), 481 (de Barcelona), 482 (de Barcelona), 483 (de Barcelona), 484, 488, 496 (de Barcelona), 513 (de Barcelona), 516 (d'Urgell), 555, 556 (de

Barcelona / sobirans / Ramon Pons i Garsinda, d'Auvèrnia / d'Urgell / de Pallars / d'Empúries), 580 (Ramon Borrell i Ermessendis), 589 (de Barcelona), 593 (de Barcelona), 614 (Ramon Berenguer I i Almodis), 616 (Ramon Borrell i Ermessendis), 625 (Ramon Berenguer I i Almodis), 649, 653, 655 (de Barcelona), 656 (de Barcelona), 657 (de Barcelona / sobirans), 659 (Ramon Berenguer I i Almodis), 660, 663 (de Barcelona), 665 (de Barcelona), 666 (de Barcelona), 687 (Ramon Berenguer II i Mahalta), 688 (Ramon Berenguer I i Almodis, de Barcelona / de Barcelona), 691, 693, 695 (Ermengol IV de Gerp i Adalaidis, d'Urgell)

Conde top. (gorc / llac, al Pirineu) 700; cf. Carençá¹, Perxa Astorch, Perxa del Açtor², Pertxa del Astor, Perga de Loçtor, Sant i Truytas

conde-obispo s. 19 (Miró), 20 (Miró), 41 (Miró), 157 (Miró), 213 (Miró), 317 (Miró), 320 (Miró)

conde palatino del Rhin s. 178; cf. comte pelu i comte sauvage du Rhin

conde-rey s. 340, 349 (Alfons I de Catalunya), 406 (Alfons I); **condes-reyes** 34 (d'Aragó)

Conde, Coruña del vid. Coruña del Conde

Conde, Curia del vid. Curia del Conde

Condemines antr. (cognom) 508; cf. condamina i condomina

condemnare v.; condemnauerunt 631

condenar v.; condenado 244, 362; **condenados** 412; **condenaron** 323, 500, 631, 651; **condenando** 468; **se condenó** 276

condensa s. (top.) 205; cf. conesa **condensare v.** 205; cf. condesar i desar

condesa s. 38 (Ermessendis, de Pallars), 128 (Ermessendis, de Pallars), 137 (Ermessendis), 163 (Adalaize), 176 (Ermessendis, de Pallars),

- 194 (*Ava, de Barcelona*),
197 (*Berta*), 205, 278
(*Ermessindis*), 304 (*Isabel, de Barcelona*), 307 (*Ermessindis*),
314 (*Ermessindis*), 327
(*Almodis*), 348 (*Almodis*),
357 (*Ermessindis*), 358
(*Almodis*), 364 (*Ermengardis / Almodis*), 365 (*Ermessindis*),
370 (*Ermessindis*),
384 (*Ermessindis*), 385
(*Ermessindis, de Barcelona*),
388 (*Almodis*), 390, 392
(*Almodis*), 394 (*Isabel*), 401
(*Almodis*), 403 (*Almodis*), 407
(*Almodis*), 408 (*Almodis*), 415
(*Almodis*), 418 (*Amèlia*), 419
(*Almodis*), 422 (*Ermessindis*),
425 (*Almodis*), 428 (*Almodis*),
431 (*Ermessindis*), 432
(*Isabel / Ermessindis*), 442
(*Ermessindis*), 445 (*Almodis*),
446 (*Almodis*), 447 (*Almodis*),
450 (*Isabel*), 468 (*Ermessindis, de Barcelona / València*), 505
(*València de Pallars*), 512
(*Almodis*), 527 (*Valença*), 583
(*Almodis*), 597 (*Almodis*),
651 (*Constància, d'Urgell / Arsendis, d'Urgell*), 658, 659
(*Almodis*), 660, 684 (*Valença de Pallars*), 701 (*Almodis*);
condesas 343 (*vidues*)
condesar v. (*en castellà antic*) 205,
206; **condesa** 205; **condesada**
205; cf. *condensare i desar*
condimento s. (*alim.*) 570;
condimentos 572, 574
condirigere v. (*agr.*) 618;
condirectos 618; **condirectus**
618; **condirexerat** 618;
condirexisset 510; **condirigatis**
310; cf. *condret, conrehar,*
conresar, conreu, conreuar,
cultivar i cultivo
condomina s. 508; cf. *condamina i*
condominium
condominium s. 508; cf. *conda-*
mina, condamina i copropiedad
condonación s. 488
condotare v.; **condotamus** 509
condret s. (*agr.*) 618; cf.
condirigere, conrehar, conresar,
conreu, conreuar, cultivar i
cultivo
conducta s. 660
conductum s.; **conducto** 354, 357;
conductu 358
conduit s. 353, 355
conejo¹ s. (*top.*) 261; cf. *conilius*
conejo² s. (*zool.*); **conejos** 595,
695, 696, 699; cf. *chonil,*
cirogillus i conilius
conesa s. (*top.*) 201, 204, 205; cf.
condensa
Conesa¹ *top.* (*castell, al comtat de*
Barcelona) 301
Conesa² *top.* (*lloc, al comtat de*
Barcelona i d'Osona) 311,
430
Conesa³ *top.* (*lloc, al partit de*
Montblanc, a la prov. de
Tarragona) 205, 288
Conesa⁴ *top.* (*terme*) 18
conferre v.; **contulit** 327, 502
Confessione, Santa Maria de vid.
Santa Maria de Confessione
confidere v.; **confidimus** 307
Conflans, Tine de vid. *Tine de*
Conflans
Conflent¹ *top.* 8, 13, 64, 155, 165,
181, 194, 499, 595, 644, 696,
699
Conflent² *top.* (*comtat*) 247, 412
Conflent³ *top.* (*vall*) 168, 172, 222,
227, 232, 234
Conflent, Ascaró de vid. *Ascaró de*
Conflent
Conflent, Cornellà de vid. *Cornellà*
de Conflent
Conflent, Vilafranca del vid.
Vilafranca del Conflent
Conflent, Villafranca del vid.
Villafranca del Conflent
conflicto s. 420; **conflictos** 653
conflictus s.; **conflicto** 420
confraria s.; **confrariam** 493; cf.
cofradía
Confratria Captiuorum s.;
Confratrie Captiuorum 506;
cf. *Cofradía de Cautivos*
congesta s.; **congestas** 132
congost s. (*top.*) 99, 100, 101
(*Escalas de Sopeira*), 102
(*Escalas de Sallent*); **congostos**
138; cf. *Congustus*² *i hocino*
Congost¹ *top.* (*a la serralada que*
tanca la Plana de Vic) 100
Congost² *top.* (*rierol, a prop de*
l'Ametlla del Vallès) 166
Congost³ *top.* (*riu, affluent del*
Besòs) 100, 125, 295; cf.
*Congustus*³ *i Vallensis*²
Congost Interpontones *top.*
(*al comtat d'Urgell*) 100; cf.
Congustus Interpontones
Congostel *top.* (*a Sant Esteve de*
Vilanova, al Vallès) 101
Congostel de Valle de Locars *top.*
(*a Miravet*) 101
congostell s. (*top.*) 99, 100, 101;
cf. *congustellus*
Congostell *top.* (*a la parròquia*
de Sant Esteve de Vinyoles, al
comtat de Barcelona) 101
Congosto¹ *top.* (*estret, a la prov.*
de Guadalajara) 100
Congosto² *top.* (*serres, a la prov.*
de Guadalajara) 100
Congosto, San Andrés del vid. *San*
Andrés del Congosto
congostra s. (*top.*) 100
congustellus s. (*top.*); **congus-**
tellum 100; cf. *congostell*
congustus s. (*top.*); **congustum**
100; cf. *angustum*
Congustus¹ *top.*; **Congosto** 101;
Chongosto 101
Congustus² *top.*; **Congustum** 100,
295; cf. *congost i hocino*
Congustus³ *top.* (*rivus*);
Congustum 100; cf. *Congost*³
*i Vallensis*²
Congustus Interpontones *top.*
(*in comitatu Urgellensi*);
Congusto Interpontones 100;
cf. *Congost Interpontones*
Coni *top.* (*als Alps*) 698
Conil, Guillelmus vid. *Guillelmus*
Conil
conilius s. (*zool.*); **conilio** 261; cf.
*chonil, cirogillus i conejo²
Conilius, Mons vid. *Mons Conilius*
Conill antr. (*cognom*) 565
Conillera antr. (*cognom*) 566
Conilleres antr. (*cognom*) 566
coniugalis *adj.* 527
coniungere v.; **coniungit** 87
coniux s. (*fam.*) 35, 340; **coniuge**
365
conjurar v. 397; cf. *comunir,*
exigir, exorcisar i intimar
conlocare v.; **conlocuit** 179
cono s. 66, 89, 91, 93, 116, 460;
conos 93, 156; cf. *conos i*
conus
Conomina antr. (*cognom*) 508; cf.
condamina i condolina
conos s. (*en grec*) 93; cf. *cono i*
conus
Conques, Joan de vid. *Joan de*
Conques
conquista s. 27, 203, 237 (*de*
Tortosa), 291 (*de Barcelona*),*

- 293 (*de Barcelona*), 298 (*de Barcelona*), 299 (*de Ripoll i de Montserrat*), 301 (*de Tortosa / de Lleida*), 302 (*del castell de Miravet / de Balaguer*), 315 (*dret de*), 332, 335, 336, 357 (*d'Almeria*), 509, 565, 647, 655 (*de les Balears*); **conquistas** 24 (*Gothia o Gallia Gothica*), 327 (*en territori dels sarraïns*)
- conquistador** adj. 6 (*Cneu Escipió*); **conquistadora** 292 (*host*); **conquistadores** 16 (*cristians*), 292
- Conquistador, Crònica de Jaime I el vid. Crònica de Jaime I el Conquistador*
- Conquistador, Jaime I el vid. Jaime I el Conquistador*
- conquistar** v.; **conquistada** 16 (*Tortosa*), 255 (*la millor mesquita de Balaguer*), 301 (*Lleida*), 328 (*Jerusalem*); **conquistado** 48 (*Monte Serrato*), 93 (*Montserrat*), 237 (*el país ocupat pels sarraïns*), 276 (*el territori conquerit pels francs*), 327 (*dels sarraïns*); **conquistaron** 237; **conquistase** 306; **conquistasen** 501; **había conquistado** 327 (*els castells d'Estopinya, Puigroig i Canyelles*)
- conrehar** v. (*agr.*) 618; cf. *condirigere*, *condret*, *conresar*, *conreu*, *conreuar*, *cultivar i cultivo*
- conresar** v. (*agr.*) 618; cf. *condirigere*, *condret*, *conrehar*, *conreu*, *conreuar*, *cultivar i cultivo*
- conreu** s. (*agr.*) 618; cf. *condirigere*, *condret*, *conrehar*, *conresar*, *conreuar*, *cultivar i cultivo*
- conreuar** v. (*agr.*) 618; cf. *condirigere*, *condret*, *conrehar*, *conresar*, *conreu*, *cultivar i cultivo*
- consagración** s. 5 (*de l'església de Santa Maria de Seu d'Urgell*), 20 (*de l'església de Biert*), 33 (*de l'església del monestir de Sant Benet de Bages*), 35 (*de les esglésies del castell de Finestres*), 38 (*de l'església de Baltarga*), 40 (*de Santa Maria de Seu d'Urgell*), 48 (*de Rodulf com a monjo*), 52 (*de l'església de Sant Esteve d'Olot*), 74 (*de la catedral de Vic*), 82 (*de l'església de Santa Maria de Seu d'Urgell*), 87 (*de l'església de Santa Maria de Custòdia*), 93 (*de Rodulf com a monjo*), 104 (*de l'església de Sant Julià d'Alfou*), 106 (*de les esglésies de Santa Maria i dels apòstols Sant Pere i Sant Pau d'Albanyà*), 117 (*de l'església de Baltarga*), 119 (*de l'església de Guissona*), 141 (*de l'església de Seu d'Urgell / de l'església de Santa Maria de Solsona*), 154 (*de l'església de Santa Maria de Custòdia / de Santa Maria de Seu d'Urgell*), 155, 166 (*de l'església de Santiago*), 180 (*de la catedral de Vic*), 181 (*de l'església de Sant Julià d'Alfou*), 183 (*de Santa Maria de Seu d'Urgell*), 206 (*de l'església de Santa Maria de Seu d'Urgell*), 216 (*de Santa Maria de Seu d'Urgell*), 223 (*de Santa Maria de Seu d'Urgell*), 229 (*de Santa Maria de Seu d'Urgell*), 233 (*d'una església de Camprodon*), 235 (*de l'església de Sant Vicenç Basonense*), 246 (*de l'església de Santa Maria de Seu d'Urgell*), 248 (*de Santa Maria de Seu d'Urgell*), 269 (*de l'església de Santa Maria*), 279 (*de l'església de Sant Andreu de Palomar*), 284 (*de l'església de Santa Maria de Seu d'Urgell*), 303 (*de la catedral de Barcelona*), 406 (*de la Seu de Barcelona*), 409 (*de la Seu de Barcelona*), 515 (*de l'església de Manresa*), 621 (*de Santa Maria de Seu d'Urgell*), 631 (*de les esglésies*), 662 (*de la catedral de Vic*)
- consagrar** v.; **consagrada** 224 (*l'església de Santa Maria de Finestres*), 279 (*l'església de Sant Andreu de Palomar*), 284 (*l'església de Seu d'Urgell*), 477 (*l'església de Sant Feliu*); **consagrado** 374 (*l'altar de Sant Pau Apòstol*), 424 (*un altar*), 482 (*l'altar de Sant Joan*); **consagrados** 505 (*altars*); **consagraron** 631 (*l'església de Santa Maria de Palau Solitar*); **consagró** 35 (*les esglésies del castell de Finestres*), 244 (*l'església de la vall de Santa Coloma*), 651 (*la catedral de Vic*)
- consanguineus** adj.; **consanguineo** 646 (*Petro*)
- conscendere** v. 100; **concendit** 100, 321; cf. *ascendere*
- conscientia** s.; **conscientiam** 375
- consecratio** s. 109 (– *ecclesie Sancti Johannis*)
- consedere** v.; **consederem** 570
- consejero** s.; **consejeros** 291, 435, 444, 447, 448
- consejero íntimo** s. (*del comte de Barcelona*); **consejeros íntimos** 435, 444, 447, 448
- consejo** s. 29, 364, 365, 367, 370, 394, 409, 412, 429, 433, 447, 448, 450, 452, 458, 461, 462, 490, 498, 517, 584, 662, 686; **consejos** 446, 495
- Consejo de Barcelona** (*leg.*) 657
- Consejo de Ciento** (*leg.*) 567
- Consejo íntimo** (*leg., creat per Ramon Berenguer I*) 448, 452; cf. *Comisión del Código*
- consel** s. 346
- Consel, Mal vid. Mal Consel*
- consell** s. 346
- consensus** s.; **consensu** 35
- consentimiento** s. 27, 35, 277, 309, 440, 489, 523, 524, 598
- considerare** v.; **considerans** 649
- consignacio** vid. *consignatio*
- consignare** v.; **consignauit** 364
- consignatio** s.; **consignacionem** 518; **consignationem** 512
- consiliare** v.; **consiliante** 408
- consiliarius** s.; **consiliariis** 291
- consilium** s. 364, 365, 394, 447; **consilio** 458, 462; **consilios** 446
- consimilis** adj.; **consimiles** 630, 642
- consistere** v.; **consisteret** 281; **consistunt** 586
- Consistoriales, Casas vid. Casas Consistoriales*
- consobrina** s. 677; cf. *prima*
- consocius** s.; **consocios** 323, 491
- consorte** s. 409 (*Almodis, de Ramon Berenguer I*); **consortes** 43 (*Bernat i Guilla*), 50 (*Arnau i Guilla*), 112 (*Company i Marta*),

- 116 (*Scluva i Igiberta*), 122 (*Bofill i Gerberga*), 207 (*Arnal i Arsen*), 208 (*Guillem Bernat i Ermengardis / Ricart Guillem i Ermessendi*), 209 (*Guillem i Ilia*), 210 (*Guifré i Orseta*), 247 (*Recasens i Bonafilla*), 295 (*Sunyol i Jherosolima*), 315 (*Atila i Hemitèria / Franc i Chinlo*), 364 (*Joan i Guília*), 490 (*Sendre i Bonadona*), 577 (*Salomó Arimany i Maria*), 585 (*Vives i Ermovígia*), 587 (*Folc i Sicardis*), 623 (*Bernat Guifré i Guasca*), 628 (*Guifré i Oruza*), 630 (*Desideri i Domenica*), 648 (*Bernat i Maiença*), 651 (*Ramon Arnal i Arsendis*), 666 (*Bernat i Guilla*), 675 (*Ponç de Montpaó i Dolça / Vives i Ermovígia*)
- conspectus** s.; **conspectu** 365, 423
- conspirar** v. 399
- Constança**¹ antr. f. (*comtessa d'Urgell, esposa d'Ermengol II el Pelegrí*) 72, 101; cf. Belasquita
- Constança**² antr. f. (*esposa d'Arnau Sanla*) 430
- Constancia**¹ antr. f. 531
- Constancia**² antr. f. (*mare del comte d'Urgell Ermengol III el de Barbastro*) 304, 343, 651
- constitución**¹ s. 340 (*del feu*), 342 (*del feu*), 433 (*de la Junta dels Usatges / dels tribunals de justícia*), 463 (*del feudalisme*), 527 (*de la família*), 569 (*de la família*), 607 (*de la família*), 653 (*de l'Estat*), 681 (*de la Marca d'Espanya*)
- constitución**² s.; **constituciones** 328 (*del orde dels hospitalaris*), 412 (*del concili de Tuluges*)
- constitución**³ s. (*escriptura de privilegis*) 489; cf. **constitutio**, **franchitas i franquicia**
- Constitución** (leg., *promulgada per Pere el Gran*) 434
- constitución de la dote** (*cerimònia*) 524; cf. **constitución de las arras**
- constitución de las arras** (*cerimònia*) 523, 524; cf. **constitución de la dote**
- Constituciones de Cataluña** (leg.) 636; cf. **Constitucions de Catalunya**
- Constitucions de Catalunya** (leg.) 433; cf. **Constituciones de Cataluña**
- constituere** v.; **constituerat** 454; **constituo** 649; **constituta** 651; **constituto** 378
- constitutio** s. (*escriptura de privilegis*) 489; cf. **constitución**³, **franchitas i franquicia**
- constitutione*, *De theatro eiusque salubri vid. De theatro eiusque salubri constitutione*
- Constosa** top. (*vallis*) 680
- construccio** s.; **construccionem** 314; cf. **construcción**
- construcción** s. 79, 148, 186, 202, 229, 249, 253, 264, 266, 297, 307, 310, 311, 409, 586, 619, 645, 684, 700; **construcciones** 78, 239, 243, 253, 264, 585; cf. **construccio**
- Constructiones Prisciani gramatice artis** 583
- construere** v. 644; **construas** 309; **constructa** 109; **constructam** 309; **constructum** 38; **construenda** 642; **construo** 642
- consuetudo**, *rite vid. rite consuetudo*
- Consuetudinaria**, *Ley vid. Ley Consuetudinaria*
- consuetudinario** adj. (*Codi dels Usatges*) 418
- consuetudo** s. 454, 510; **consuetudine** 620; **consuetudinem** 349, 361, 386, 454, 455, 457 (– *Catalonie*), 465, 561; **consuetudines** 492; **consuetudinis** 365, 580; cf. **censo**, **census**, **costumbre**, **décima**, **derecho**², **directum**, **impuesto**, **ledda**, **tributo**, **usaje**, **usatge i usaticus**
- consul** s.; **cosulum** 498
- cónsul** s.; **cónsules** 37, 497, 498; cf. **asesor**, **consultor i prohombre**
- consulado** s. 266
- consultor** s.; **consultores** 498; cf. **asesor**, **cónsul i prohombre**
- cosultus** s.; **consultu** 376, 377
- contemnere** v.; **contempsit** 379
- contendere** v. (*jud.*) 369; cf. **causare**, **litigar**, **mallare**, **placitare i pleitear**
- contienda** s. (*jud.*) 365, 367; **contriendas** 380, 385
- continente** s. 46; **continentes** 46
- continere** v.; **continente** 670; **continentis** 670; **continentur** 631; **continetur** 130, 455
- contingere** v.; **contigerit** 501
- contra** s. (*a la farga catalana*) 643; cf. **cava**¹, **chio**, **porgas i rustina**
- contradire** v.; **contradiuit** 364
- contrafuerte** s. (*top.*) 84; **contrafuertes** 84, 85; cf. **pallar**
- contrato** s. 186, 229, 340, 426, 430, 463, 497, 502, 615, 620, 629, 630, 638, 642, 660, 674; **contratos** 259, 407, 430, 437, 442, 464, 470, 620, 628, 659, 660
- contraventor** s. 652; **contraven-tores** 481
- controversia** s. 596; **controversias** 363
- conuencio** vid. **conuentio**
- conueniencia** vid. **conuenientia**
- conuenientia** s. 341; **conueniencia** 341, 398, 399; **conuenientiam** 388; **conueniencias** 388; **conuenienciis** 388
- conuenire** v. 306, 582; **conuen-nerunt** 625; **conuenimus** 356, 502, 672, 675; **conuenit** 388, 401, 428
- conuentio** s.; **conuentionem** 365; **conuencione** 340
- conuicinus** adj.; **conuicinis** 153
- conuiuium** s. 611; **conuiuio** 570; **convivium** 611; cf. **convite de difuntos i dinar de morts**
- conus** s. 93; cf. **cono i conos**
- convención** s.; **convenciones** 335, 340, 341, 342, 347; cf. **conueniencia**
- conueniencias** 388; **conueniencias** 340; cf. **convención**
- conuenio** s. 107, 197, 205, 230, 304, 305, 306, 309, 342, 343, 347, 350, 352, 353, 354, 355, 357, 358, 359, 365, 370, 384, 388, 389, 390, 391, 392, 394, 395, 398, 399, 401, 402, 403, 404, 417, 419, 420, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 457, 460, 487, 497, 501, 518, 589, 593, 597, 614, 615, 616, 624, 625, 648, 649, 657, 664, 666, 676, 701; **conuenios** 306, 354, 356, 387, 390, 407, 427, 432, 464
- convenir** v.; **convenido** 387, 390, 420, 428; **conuenimos** 503, 675; cf. **conuenire**

convenire v. 493; cf. *convenir*
convento¹ s. 147, 169, 220 (*Santa Maria de l'Estany*), 545 (*Sant Llorenç Savall*)
convento² s. (*juridic*) 24 (*Tarraconense / de Saragossa*), 108 (*de Pont de Suert i Toló*), 683 (*San Pedro de Cardeña*);
conventos 24; cf. *jurisdicción*
convite de difuntos s. 607, 609, 611; cf. *conuiuium i dinar de morts*
cónyuge s. (*fam.*); **cónyuges** 523, 526
cool s. (*top.*) 123; cf. *codol*
cooperire v.; **cooperiatur** 610;
cooperta 602; **coopertis** 604;
cooperto 106
Cooperta, Casa *vid.* Casa Cooperta
coors s. (*jud.*); **coortem** 359; cf. *cohors*
Cools, <Riu de> *vid.* <Riu de> Cools
copa¹ s. (*dom.*) 159; **copas** 589, 591; cf. *anaphus, cupa, enap i sciphus*
copa² s. (*dom.*); **copes** 589
copa³ s. (*top.*) 156, 158, 202, 203
copa, Mont-sa- *vid.* Mont-sa-copa
Copa, Monte de la *vid.* Monte de la Copa
copia s. 329, 429, 473, 582; **copias** 29, 453, 458
copiar v. 582
copista s. 438, 439
Copones, Strata publica de *vid.* Strata publica de Copones
Copons *top.* (*castell, al comtat de Manresa*) 26, 104, 188, 221, 577
Copons, Guillelm de *vid.* Guillelm de Copons
Copons, Guillém de *vid.* Guillém de Copons
Copons, Miralles de *vid.* Miralles de Copons
copropiedad s. 508; cf. *condominium*
coquina s. (*dom.*); **coquine** 587
cor s.; **cordi** 502
coral s. (*zool.*) 701
Coral¹ *antr.* f. 561
Coral² *top.* (*mas, a la parròquia de Caldes de Malavella*) 561
coram¹ *adv.* 570
coram² p. 360, 601
coraza s. (*tèxtil*) 603
corb¹ *adj.* 416

corb² *adj.* (*top.*) 75, 86; cf. *corb*³, *corb*⁴, *corvo*, *courbe*, *curvo i curvus*
corb³ *adj.* (*top., tb. provenç.*) 86; cf. *corb*², *corvo*, *courbe*, *curvo i curvus*
corb⁴ s. (*top.*) 86; cf. *corb*², *corvo*, *courbe*, *curvo i curvus*
Corb *top.* (*riu, al castell d'Angulariola, al costat dels termes de Tàrraga*), 123; cf. *Curvo i Curuus*
Corb, Cher *vid.* Cher Corb
Corba, A<rnau> de Rocha *vid.* A<rnau> de Rocha Corba
corbaria¹ s. (*top.*) 87; cf. *corbera*
corbaria² s. (*zool.*) 261; cf. *cuervo*
Corbaria¹ *top.* (*poble*) 87; cf. *Corbera*³
Corbaria² *top.* (*'rocha', a la diòcesi d'Elna*) 87
Corbau, Mons *vid.* Mons Corbau
Corbeira, Pena *vid.* Pena Corbeira
Corbeiras, Pena *vid.* Pena Corbeiras
corbera s. (*top.*) 75, 87
Corbera¹ *top.* (*'castel', als termes del castell de Miravet*) 330
Corbera² *top.* (*mas, a la parròquia de Sant Pere d'Osor, al comtat d'Osona*) 87
Corbera³ (*poble*) 87; cf. *Corbaria*¹
Corberus *top.* (*roca, a Montserrat*); **Corbero** 87
Corbi *top.* (*locus, in valle Sanctae Pace*); **Corbos** 86
corbière s. (*top., fr.*) 88; **corbières** 88; cf. *garriga*
Corbières *top.* (*lloc, a Suïssa*) 87; cf. *cumberia*, *Korbels i Korbers*
Corbins *top.* (*castell*) 420; cf. *Curbins*
Corçá *top.* (*lloc, a la prov. de Girona*) 10, 182; cf. *Quartianus i Quartus*¹
Corçá, Guillém de *vid.* Guillém de Corçá
Córcega *top.* (*illa*) 655
cordero s. (*zool.*) 614; **corderos** 326, 593, 594, 649; cf. *agnel i agnus*
cordillera s. (*top.*) 47, 48, 59, 65, 67 (*Tibidabo*), 98 (*Pirineus*), 100, 108 (*Coma de Montbui*), 114, 116, 185 (*Montclar*), 200 (*Tibidabo*), 224, 228, 297 (*Collcerola*); **cordilleras** 47, 62, 84

Córdoba¹ *top.* 277, 291, 505; cf. *Corduba*
Córdoba² *top.* (*prov.*) 25
Córdoba³ *top.* (*rei de*) 276 (*Abderraman*), 283
Córdoba, Armengol I de *vid.* Armengol I de Córdoba
Cordobés, Armengol I el *vid.* Armengol I de Córdoba
Cordoñer, Estefanía de *vid.* Estefanía de Cordoñer
Corduba *top.* 505; cf. *Córdoba*¹
Cordubensis *adj.* 277; cf. *Córdoba*¹
Corinto *top.* (*golf, a Grècia*) 46
corium s. (*tèxtil*); **corio** 601; cf. *cuero*
Corker *top.* (*a Irlanda*) 113; cf. *cárcara*, *Carcès*, *Carker*, *Korker*, *Sant Feliu de Valle Carchara*, *Sant Pere de Valle Carcara*, *Sant Pere de Valle Charchara*, *Valcárcel*, *Vall Cárcara*, *Vallcarca*¹, *Vallcárcara*, *Vallis Carcara*, *Vallis Carcerenna i Vallis Karcerenia*
Cornadas de Aulet¹ *top.* (*contraforts de muntanya*) 85
Cornadas de Aulet² *top.* (*poble*) 85
corneggiare v. (*it.*) 58; cf. *cosser*, *cozzare*, *retozar*, *se doguer i tozar*
Cornel *antr.* m. 689, 697
Cornela, Jucef *vid.* Jucef Cornela
Cornelana, Terrarii de *vid.* Terrarii de Cornelana
Cornelianellus *top.* (*'uilla', al comtat de Rosselló*); **Cornelianello** 479; cf. *Cornelianus*²
Corneliano, Guillelmus de *vid.* Guillelmus de Corneliano
Corneliano, Santa María de *vid.* Santa María de Corneliano
Cornelianus¹ *top.* (*al comtat de Girona*) 8; cf. *Cornelius i Cornellá*²
Cornelianus² *top.* (*al comtat de Rosselló*); **Corneliano** 479; cf. *Cornelianellus*
Cornelianus³ *top.* (*al Conflent*); **Corneliano** 8; cf. *Conelius i Cornellá*⁶
Cornelianus⁴ *top.* (*castrum*); **Corneliano** 341, 456; cf. *Cornellá*³
Cornelianus⁵ *top.* (*palacium*); **Corneliani** 359

Cornelio Balbo *top.* (teatre) 267
Cornelio Escipión, Publio *vid.*
 Publio Cornelio Escipión
Cornelius *antr.* *m.* 8, 246; *cf.*
 Cornellá² i Cornellá⁶
Cornellá¹ *top.* 8, 246, 377, 441
Cornellá² *top.* (ajuntament, al
 comtat de Girona) 8, 9, 632; *cf.*
 Cornelianus¹ i Cornelius
Cornellá³ *top.* (castell) 341, 456;
cf. Cornelianus⁴
Cornellá⁴ *top.* (església, al comtat
 de Cerdanya) 35
Cornellá⁵ *top.* (palau) 359
Cornellá⁶ *top.* (vila, al Conflent)
 8, 165; *cf.* Cornelianus³ i
 Cornelius
Cornellá de Conflent *top.* 643
 Cornellá, Guillém de *vid.* Guillém
 de Cornellá
 Cornellá, Santa Maria de *vid.* Santa
 Maria de Cornellá
 Cornellana, Capbreu de *vid.*
 Capbreu de Cornellana
cornerinus *adj.*; **cornerino** 604
 (pellicio –)
Cornet *top.* (riu, a l'església de
 Santa Maria de Manresa) 137;
cf. Cornetus
Cornetus *top.* ('rivus', a l'església
 de Santa Maria de Manresa);
Corneti 137; *cf.* Cornet
cornisa *s.* 81
coro *s.* (llibre de) 584
Coromina *antr.* (cognom) 508; *cf.*
 condamina i condomina
Coromines *antr.* (cognom) 508; *cf.*
 condamina i condomina
 Coromines y Marimón, Francesch
 de *vid.* Francesch de Coromines
 y Marimón
corona *s.* 410, 451; **coronas** 361
 (Catalunya i Aragó), 406
 (Aragó i Barcelona)
coronilla *s.* 386
Corp *antr.* (cognom) 566
corporado *adj.*; **corporados** 636
 (oficis)
corporal *adj.* 527; **corporales** 550
corporalmente *adv.* 342
corpus¹ *s.* 609, 610, 611, 632;
corpore 178, 346, 357; **cor-**
pori 353; **corporibus** 502,
 632
corpus² *s.* 471 (–iuris); **corporibus**
 583 (librum Charoli in tribus
 –diuisum)
corpusculum *s.* 610

corral *s.* 595 (aus de), 619;
corrales 17
Corral *antr.* (cognom) 564
 Corralot, Mas *vid.* Mas Corralot
 Corre, Illa *vid.* Illa Corre
correo *s.*; **correos** 679, 691
Corrèze *top.* (depart. fr.) 15
 Corridá, Berenguer de *vid.*
 Berenguer de Corridá
corrigere *v.* 582
 Corró, Santa Eularia de *vid.* Santa
 Eularia de Corró
corrodere *v.* 108; **corrosus** 108
Corroncuy *top.* (al comtat de
 Pallars) 5
corsari *s.* 200; *cf.* cossari
Corsaví *top.* 103
cort *s.*; **corts** 347; *cf.* corte²
Cort *antr.* (cognom) 564
 Cort, Ipsa *vid.* Ipsa Cort
cortalis *s.*; **cortali** 633 (–
 episcopali)
corte¹ *s.* 24 (dels gots), 25
 (dels gots), 417 (de Ramon
 Berenguer IV / del rei Alfons I
 de Catalunya), 418 (de Ramon
 Berenguer el Vell), 421, 425,
 444, 458, 461, 497
corte² *s.*; **cortes** 342, 448, 484; *cf.*
 cort
Corte General (leg., de Catalunya)
 434
Cortes (leg., de Perpinyà) 671
Cortes Generales *s.* (de Cata-
 lunya) 433
cortilium *s.*; **cortilio** 632
Cortina *antr.* (cognom) 564
Corts *antr.* (cognom) 564
<Corts> de Barcelona (leg.) 434
Corts Generals (leg.) 433
 Corts, Sant Julià de *vid.* Sant Julià
 de Corts
Coruña *top.* (prov.) 208
Coruña del Conde *top.* 264
corvo *adj.* (top., it.) 86; *cf.* corb²,
 corb³, courbe, curvo i curvus
corymbos *s.* (top., en grec) 203;
cf. mata⁴
cos¹ *s.* 346
cos² *s.* (top.) 40; **cotis** 40; *cf.* cot
coscoja *s.* (bot.) 190; *cf.* carrasca,
 carrascal, espinar, garrich,
 garriga, kimosch i urtica
coscoll *s.* (bot.) 132; **coscolls** 132;
cf. malapospermum cicutarium
Coscoll *top.* (castell) 173
cosecha *s.* (agr.) 513 (de blat i vi),
 514, 520 (de blat), 597 (d'Osor),

620, 622, 630, 631 (de vi), 687;
cf. esplet i expletum
cosetano *s.* (gent.); **cosetanos** 24,
 268
cossari *s.* 200; *cf.* corsari
cosser *v.* (fr.) 58; *cf.* corneggiare,
 cozzare, retozar, se doguer i
 tozar
Cosserans *top.* (comte de) 332
Cossonay *top.* (districte, a Suïssa)
 199, 254
costa¹ *s.* (top., de mar) 13 (de
 Llevant), 18 (de Llevant), 46
 (del Mar Roig / de la Mísia), 68,
 75, 76, 81, 84, 89 (de la Jònia),
 90 (del Baix Empordà), 114 (de
 Llevant), 148 (de Barcelona a
 Mataró), 161 (de Llevant), 220
 (de Llevant), 222, 223, 259,
 393, 558 (de Catalunya), 701
 (catalana)
costa² *s.* (top., de muntanya) 75, 90
 (de Lacione)
costa³ *s.* (top., de muntanya) 81,
 116 (del Castell)
costa⁴ *s.* (top., de muntanya) 6
 (oriental), 75, 222, 223, 259;
cf. costado, costilla, cuesta,
 riba¹ i ripa
Costa *antr.* (cognom) 564
Costa Ardena *top.* (a la vall de
 Ribes) 218
Costa de Pallars *top.* (a la riba del
 riu Noguera Ribagorçana) 85;
cf. <Costa de> Pallás i Costa
 de Pallés
<Costa de> Pallás *top.* (a la riba
 del riu Noguera Ribagorçana)
 85; *cf.* Costa de Pallars i Costa
 de Pallés
Costa de Pallés *top.* (a la riba del
 riu Noguera Ribagorçana) 85;
cf. <Costa de> Pallás i Costa de
 Pallars
 Costa, Sanctus Martinus de ipsa
vid. Sanctus Martinus de ipsa
 Costa
costado *s.* (zool.) 259, 263, 525;
costados 594; *cf.* costa⁴ i
 latius²
costar *v.* (econ.); **costó** 574, 664
costare *v.*; **costauit** 575
coste *s.* (econ.) 583
costel *s.* (econ.) 653; *cf.* costell i
 picota
costell *s.* 653; *cf.* costel
costilla *s.* (zool.) 75; *cf.* costa⁴,
 costado, riba¹ i ripa

costoso *adj.*; **costosa** 582; **costosas** 293

costum *s.*; **costums** 416

costumbre *s. (leg.)* 27, 36, 118, 237, 262, 343, 344, 345, 349, 350, 361, 365, 366, 374, 386, 401, 407, 410, 418, 424, 454, 455, 457, 464, 465, 472, 480, 481, 507, 510, 516, 517, 524, 525, 529, 532, 552, 555, 559, 567, 568, 569, 579, 580, 608, 609, 612, 615, 620, 627, 629, 651, 667, 676, 684, 685, 688; **costumbres** 336, 349, 366, 383, 385, 390, 411, 449, 450, 452, 453, 455, 456, 460, 461, 463, 464, 465, 467, 469, 470, 484, 492, 524, 609, 613, 628; *cf.* censo, census, consuetudo, décima, derecho², directum, impuesto, ledda, tributo, usaje, usatge *i* usaticus

costumbre de Cataluña, Fuero y *vid.* Fuero y costumbre de Cataluña

Costumbres de Barcelona (*leg.*) 609; *cf.* Recognoverunt proceres

Costumbres de Cataluña entre señores y vasallos (*leg., de Pere Albert, s. XIII*) 452

Costumbres de la Curia de Barcelona (*leg.*) 456, 457; *cf.* Código de Costumbres, Código de los Usatges, Compilación de los Usatges, Mores Barchinonensis Curie, Mores Curie Barchinonensis, Fuero y costumbre de Cataluña *i* Usatge Costumbres, Código de *vid.* Código de Costumbres

cot *s. (top.)* 37, 40, 41; *cf.* cautes, codina, cos² *i* roca²

Cot *top.* ('podium', *llindar de l'església de Santa Maria de Porqueres*); **Cote** 41

Cot, La *vid.* La Cot

Cot, Sant Miquel de La *vid.* Sant Miquel de La Cot

Cot, Santa Margarida de La *vid.* Santa Margarida de La Cot

Cot, Santa Margarita de La *vid.* Santa Margarita de La Cot

cotina *s. (top.)* 41; *cf.* codina *i* cot Cotinensis, Sanctus Clemens *vid.*

Sanctus Clemens Cotinensis Cotna, Hostal de la *vid.* Hostal de la Cotna

coto *s. (dom.)* 601, 602; *cf.* colchón, coute, keute *i* kieute

Cotoner *antr. (cognom)* 563

Cots, Sant Martí de *vid.* Sant Martí de Cots

Cou de Fenestrello, Lou *vid.* Lou Cou de Fenestrello

Cóu de Fenèstro, Lou *vid.* Lou Cáu de Fenèstro

Còu de Tendo *top. (pas dels Alps, entre Niça i Coni)* 698

Coua *top. (fons, in Monte Judaico, in pago Barchinonense)* 656; *cf.* Cova *i* Fons Coua

Coua, Fons *vid.* Fons Coua

Coudre *top. (a Suïssa)* 254

Coufient [*sic*] *top.* 96

couloir *s. (top., fr.)* 101, 102; *cf.* afrau

County, Queen's *vid.* Queen's County

courbe *adj. (top., fr.)* 86; *cf.* corb², corb³, corvo, curvo *i* curvus

Courbières *top. (sistema de muntanyes, unides als Pirineus, al depart. de l'Aude)*, 87; *cf.* Li Courbiero di Pirinèu

Courbiero di Pirinèu, Li *vid.* Li Courbiero di Pirinèu

coussin *s. (tèxtil, fr.)* 600; *cf.* auricularium, chuxinus, cojin, coxí, cuscino, cuxinus *i* oreiller

coute *s. (dom., fr. antic)* 602; *cf.* coto, keute *i* kieute

coutrejar *v. (agr.)*; **coutreja** 324; *cf.* avustar, curbir, moudre *i* troussar

cova *s. (top.)* 110

Cova *top. (font, a Montjuïc, al districte de Barcelona)* 656; *cf.* Coua

Cova dels Caus *top.* 104; *cf.* Derrius

Cova, Font *vid.* Font Cova

Covae de Remolino *top.*; **Covas de Remolino** 332

Covarrubias *antr. m. (lexicògraf del s. XVII)* 79, 114, 159, 243, 619

coxí *s. (tèxtil)* 600; *cf.* auricularium, chuxinus, cojin, coussin, cuscino, cuxinus *i* oreiller

cozzare *v. (it.)* 58; *cf.* corneggiare, cosser, retozar, se doguer *i* tozar

cramascli *s. pl. (dom.)*; **cramasclos** 588

cráneo *s.* 59

Craso, Luis el *vid.* Luis el Craso

cráter *s. (top., d'un volcà)* 41, 156, 157, 158, 180; **cráteres** 156, 180

Cráter, Monte del *vid.* Monte del Cráter

crear *v.*; **creó** 494, 503, 524, 549

credere *v.* 389; *cf.* fidare

crédito *s. (econ.)* 305, 439

creditor *s. (econ.)* 439; *cf.* prestamista

Credo in Deo, Guillelmus *vid.* Guillelmus Credo in Deo

creencia *s.* 315; **creencias** 57, 573

creer *v.* 461; *cf.* fiar

cremaculi *s. pl. (dom.)*; **cremaculos** 587; **cremaculis** 587; *cf.* capmascles, caramalher, caramilleras, clamalls, clamástechs, clemascle, clumascle, crémaillère, cremalh, cremascle, cremascli, cremaster, crimalh, cumascle, cuoumascle, kimascle, llares *i* paracingles

crémaillère *s. (dom., fr.)* 587; *cf.* capmascles, caramalher, caramilleras, clamalls, clamástechs, clemascle, clumascle, cremaculi, cremalh, cremascle, cremascli, cremaster, crimalh, cumascle, cuoumascle, kimascle, llares *i* paracingles

cremalh *s. (dom., en antic provenç.)* 588; *cf.* capmascles, caramalher, caramilleras, clamalls, clamástechs, clemascle, clumascle, cremaculi, crémaillère, cremascle, cremascli, cremaster, crimalh, cumascle, cuoumascle, kimascle, llares *i* paracingles

cremar *v.*; **cremaua** 190; *cf.* cremare

cremare *v.*; **cremauit** 396; **cremaverunt** 274; *cf.* cremar

cremascle *s. (dom., dial. del Roine)* 588; *cf.* capmascles, caramalher, caramilleras, clamalls, clamástechs, clemascle, clumascle, cremaculi, crémaillère, cremalh, cremascli, cremaster, crimalh, cumascle, cuoumascle, kimascle, llares *i* paracingles

cremascli *s. pl. (dom.)*; **cremasclos** 587, 588; *cf.* capmascles, caramalher, caramilleras, clamalls, clamástechs, clemascle, clumascle, cremaculi, crémai-

- llère, cremalh, cremascle, cremaster, crimalh, cumascle, cuoumascle, kimascle, llares *i* paracingles
- cremaster** *s.* (*dom.*, *grec*) 588; *cf.* capmascles, caramalher, caramilleras, clamalls, clamás-
techs, clemascle, clumascle, cremaculi, crémaillère, cremalh, cremascle, cremascli, crimalh, cumascle, cuoumascle, kimascle, llares *i* paracingles
- crepido** *s.* (*top.*); **crepidinem** 66
- Crespiá** *top.* 8, 140; *cf.* Crispianus *i* Crispus
- cresta**¹ *s.* (*de gall*) 62
- cresta**² *s.* (*top.*, *també it.* *i* *antic provenç.*) 57, 62; **crestas** 64, 68; *cf.* cabeza, cabezo, cacumen, caput, cerrus, cima, cirrus, crête, crista, cumbre, toçal *i* turó
- crestado** *adj.* 128
- crête** *s.* (*fr.*) 62, 72; *cf.* cresta² *i* crista
- creu** *s.* 214; *cf.* crou *i* cruz¹
- Creu del Llavallol** *top.* (*creu de terme, en el camí de Vallvidrera a Santa Creu d'Olorde*) 140
- Creu, Riudellots de la *vid.* Riudellots de la Creu
- Creus**¹ *antr.* (*cognom*) 653
- Creus**² *top.* (*cap de terra*) 413, 658
- creux** *s.* (*top.*, *fr.*) 108; *cf.* cros, crosus *i* crues
- criadero** *s.* 174 (*de porcs*)
- criado** *s.* 576; **criados** 690
- crianza** *s.* 617 (*de bestiar*)
- criar** *v.*; **criado** 617
- criatura** *s.* 562
- crimalh** *s.* (*dom.*, *en antic provenç.*) 588; *cf.* capmascles, caramalher, caramilleras, clamalls, clamás-
techs, clemascle, clumascle, cremaculi, crémaillère, cremalh, cremascle, cremascli, cremaster, cumascle, cuoumascle, kimascle, llares *i* paracingles
- crimen** *s.* 389, 393, 399; **crímenes** 392, 393, 399, 464, 466
- criminal** *s.*; **criminales** 463, 466, 488
- criminalis** *adj.*; **criminales** 579
- criminós** *adj.*; **criminosa** 595
- crin** *s.* (*d'un cavall*); **crines** 202
- Crispianus** *top.* 8; *cf.* Crespiá *i* Crispus
- Crispus** *antr.* *m.* 8; *cf.* Crespiá
- crista** *s.* (*top.*, *també port.*) 62; *cf.* cresta² *i* crête
- cristiandad** *s.* 278, 280, 329, 332; *cf.* christianitas
- cristiano**¹ *adj.* 303 (*poble*); **cristiana** 327 (*fe*), 377 (*fe*), 411 (*religió*); **cristianas** 28 (*armes*), 325 (*armes*); **cristianos** 285 (*exèrcits*), 303 (*prínceps*), 328 (*pelegrins*), 621 (*agricultors*), 655 (*captius*)
- cristiano**² *s.* 280, 412, 504; **cristiana** 496; **cristianos** 16, 25, 26, 33, 282, 284, 285, 290, 299, 303, 307, 309, 325, 326, 327, 412, 413, 463, 495, 496, 499, 500, 502, 504, 505, 572, 573, 612, 657
- Cristo** 279, 303, 327 (*Creu de*), 332 (*Església de*), 373, 400 (*Pasió de*), 495
- Cristo, Ley de *vid.* Ley de Cristo
- Croggan** *top.* (*a Irlanda*) 177; *cf.* coma, Grogagh, Grogan, Grogreen, Grogey, gruag, Gruig *i* juncar
- crónica** *s.*; **crónicas** 83, 276
- Crónica Catalana** (*de Ramon Muntaner*) 398
- Crónica <de Bernat Desclot>** 295
- Crónica de Flandes** 178
- Crónica de Jaime I el Conquistador** 105, 116, 183, 348, 625
- Crónica de Pedro IV el Ceremonioso** 34, 545
- Crónica general de España** (*de Florián Docampo*) 156
- Crónicas de los francos** 33, 274, 291
- cronista** *s.* 125 (*Pujades*), 156 (*Pujades*), 416 (*Carbonell*), 426 (*Pujades*), 448 (*Pujades*), 580 (*Pujades*); **cronistas** 26 (*estrangers*), 51 (*de Catalunya*)
- cronología** *s.* 262, 266, 299, 407 (*dels comtes de Barcelona*) 459, 478, 537
- cronológico** *adj.* (*ordre*) 15, 284, 289, 583
- Cronos** (*mit.*, *déu del temps*) 69; *cf.* Saturno
- cros** *s.* (*top.*, *cat. antic i provenç.*) 103, 108, 109; *cf.* creux, crosus, crues *i* fossa
- Cros** *top.* (*actual barri de la ciutat de Barcelona*) 109; *cf.* Chlotum
- Mellis, Clot, Clot de Mel, Clotum de Cemel, Clotum de Zemel, Crosus de Cemel, San Martín de Provençals *i* Sant Martí de Provençals¹
- Cros, Moun- *vid.* Moun-Cros
- Crosa, Cuma *vid.* Cuma Crosa
- Crosa, Vallis *vid.* Vallis Crosa
- crosell** *s.* (*top.*) 103, 109; *cf.* Chrosels
- Crosis, Sanctus Johannes de *vid.* Sanctus Johannes de Crosis
- Croso, Sanctus Johannes in ipsa *vid.* Sanctus Johannes i ipsa Croso
- crosus** *s.* (*top.*) 108; **croso** 167; *cf.* creux, cros *i* crues
- Crosus**¹ *top.*; **Croso** 109; *cf.* Benevivere¹
- Crosus**² *top.* (*infra parrochiam Sancti Andree de Tonna*); **Croso** 167
- Crosus**³ *top.* (*rivus*); **Croso** 108
- Crosus de Cemel** *top.* (*actual barri de la ciutat de Barcelona*); **Croso de Cemel** 109; *cf.* Chlotum Mellis, Clot, Clot de Mel, Clotum de Cemel, Clotum de Zemel, Cros, San Martín de Provençals *i* Sant Martí de Provençals¹
- crou** *s.* 214; *cf.* creu *i* cruz¹
- croupe** *s.* (*top.*, *fr.*) 61; *cf.* grupa
- Cruce, Beata Maria de *vid.* Beata Maria de Cruce
- cruceja de los caminos** *s.* (*top.*) 683; *cf.* crucixela de los caminos, crudilia, cruïlla, cruïllada, cruylada de camins, cruzillada, encrucijada, entre forc de camins *i* incrucillata
- crucia** *s.*; **crucie** 518 (*– lignee*)
- crucixela de los caminos** *s.* (*top.*) 683; *cf.* cruceja de los caminos, crudilia, cruïlla, cruïllada, cruylada de camins, cruzillada, encrucijada, entre forc de camins *i* incrucillata
- crudilia** *s.* (*top.*); **crudilias** 679, 682; *cf.* cruceja de los caminos, crucixela de los caminos, cruïlla, cruïllada, cruylada de camins, cruzillada, encrucijada, entre forc de camins, inforcati, incrucillata, inter forcatos, stratae forcatæ *i* uiae forchadae
- Crudilias, Sancta Eulalia de *vid.* Sancta Eulalia de Crudilias

crudo *adj.* (*maó*); **crudos** 619
crues *s.* (*top.*, *fr. antic*) 108; *cf.* creux, cros *i* crosus
cruïlla *s.* (*top.*); **cruïlles** 682; *cf.* cruceja de los caminos, crucixela de los caminos, crudilia, cruïllada, cruylada de camins, cruzillada, encrucijada, entre forc de camins *i* incrucillata
cruïllada *s.* (*top.*) 683; **cruïllades** 682; *cf.* cruceja de los caminos, crucixela de los caminos, crudilia, cruïlla, cruylada de camins, cruzillada, encrucijada, entre forc de camins *i* incrucillata
Cruïlles, Sant Miquel de *vid.* Sant Miquel de Cruïlles
Cruïlles, Santa Eularia de *vid.* Santa Eularia de Cruïlles
crus *s.*; **crurum** 84
Crus *top.* ('mons', *en termes de Sant Feliu de la Garriga, al comtat d'Empúries*) 109
Cruscat *top.* (*volcà, a prop d'Olot*) 82
crux¹ *s.*; **crucis** 580 (*signum* –)
crux² *s.* (– *Christi*); **crucis** 327; *cf.* crux³
crux³ *s.* (– *Domini*); **cruce** 611; **crucem** 580; *cf.* crux²
crux⁴ *s.* (*top.*, – *termini*) 219; **cruce** 623; **crucem** 623; **crucis** 623
Crux¹ *top.* (*a prop del Papiol*); **Cruce** 169; *cf.* Beata Maria²
Crux² *top.* ('collis', *al terme de la parròquia de Sant Pere de Reixac*); **Cruce** 234; *cf.* Bat Piths, Bat Pits, Bate Pectus *i* Bate Pitos
cruylada de camins *s.* (*top.*) 683; *cf.* cruceja de los caminos, crucixela de los caminos, crudilia, cruïlla, cruïllada, cruzillada, encrucijada, entre forc de camins *i* incrucillata
cruz¹ *s.* 214, 260, 273, 328, 500, 611; *cf.* creu *i* crou
cruz² *s.* (*de terme*) 140, 219, 623; **crucis** 510, 623
cruz³ *s.* (*signatura*) 580, 581
Cruz *s.* (*de Crist*) 327
cruzado (*bèl.*); **cruzados** 28, 237, 328
cruzar *v.*; **se cruzan** 682
Cruzilada, Bivas de *vid.* Bivas de Cruzilada

cruzillada 682; **cruzilladas** 682; *cf.* cruceja de los caminos, crucixela de los caminos, crudilia, cruïlla, cruïllada, cruylada de camins, encrucijada, entre forc de camins *i* incrucillata
Cruzillada *top.* ('terminus', *al comtat d'Urgell*) 683
cuadra *s.* (*top.*) 194, 207, 623, 701
cuadriga *s.*; **cuadrigas** 89
cuadrillo *s.*; **cuadrillos** 644
cuadrúpedo *adj.*; **cuadrúpedos** 530, 531, 565
cualidad¹ *s.* (*física*); **cualidades** 530, 531
cualidad² *s.* (*moral*); **cualidades** 530, 531
cualidad³ *s.* (*personal*) 179, 409; **cualidades** 437, 443, 562
Cuaresma (*festivitat*) 572, 576, 594
Cuaresme, Guerau *vid.* Guerau Cuaresme
cuarta *s.* (*mesura*) 574, 575, 577, 620; **cuartas** 520, 572, 573, 574, 575, 577, 675, 697
cuarter *s.* (*mesura*) 598
cuartera *s.* (*mesura*) 486; **cuarteras** 577, 642, 644, 684
cuarto¹ *s.* 621, 628, 674
cuarto² *s.* (*d'un animal*) 595, 696, 697; **cuartos** 696; *cf.* quarter
cuartón *s.*; **cuartones** 586
cub *s.* (*dom.*) 164; *cf.* cuba² *i* cubo²
cuba¹ *s.* (*dom.*) 645; **cubas** 645
cuba² *s.* (*top.*); **cubas** 164, 259; *cf.* cubo²
cubastrus *s.* (*dom.*); **cubastro** 633; **cubastros** 633
Cubeles *top.* ('kastum', *a prop de Vilanova i la Geltrú*) 165; *cf.* Cubellas
cubelet *s.* (*top.*) 164; *cf.* cubo²
cubell *s.* (*top.*); **cubells** 259
cubella *s.* (*top.*); **cubellas** 259
Cubellas *top.* (*castell, a prop de Vilanova i la Geltrú*) 165; *cf.* Cubeles
Cubelles *top.* (*lloc, al terme del castell d'Olèrdola*) 165
Cubelli *top.* (*a la prov. de Lleida*); **Cubellos** 681; *cf.* Cubells¹
Cubells¹ *top.* (*a la prov. de Lleida*) 681; *cf.* Cubelli
Cubells² *top.* (*castell*) 301, 354, 427

Cubells, Ponç Pere de *vid.* Ponç Pere de Cubells
cubellus¹ *s.* (*dom.*); **cubellos** 633
cubellus² *s.* (*top.*); **cubello** 164
cubellus follador *s.* (*dom.*); **cubellos folladors** 633
Cubels *top.* ('castrum', *al marquesat de Camarasa, a la prov. de Lleida*) 165
Cubera, Santa Maria de *vid.* Santa Maria de Cubera
Cubers *top.* ('mons', *al comtat d'Urgell*) 165
cuberta *s.* (*d'un vaixell*); **cubertes** 657
Cuberta, Casa *vid.* Casa Cuberta
Cubi *top.* (*a la vila de Cornellà, al Conflent*); **Cubos** 165
cubierta *s.* (*dom.*); **cubiertas** 386
Cubilisicus *top.* ('in valle Biania', *al partit d'Olot, a la prov. de Girona*); **Cubilisico** 165; *cf.* Capsech¹
cubitus *s.* (*mesura*); **cubitos** 624; *cf.* codo
cubo¹ *s.* (*dom.*) 243, 645; **cubos** 633; *cf.* cubus
cubo² *s.* (*top.*) 163, 164, 165; **cubos** 164; *cf.* cub *i* cuba²
cubrir *v.* 324, 600, 610; **cubrían** 352, 589, 605; **cubrió** 384; **cubrirse** 352
cubus *s.* (*dom.*); **cubo** 633; **cubos** 633, 634, 645; *cf.* cubo¹
Cuc, Guillem *vid.* Guillem Cuc
Cucciago *top.* (*it.*) 15; *cf.* Cussachs, Cutiacus *i* Cuzzago
Cuch *antr.* (*cognom*) 566
cuchara *s.*; **cucharas** 589, 590, 610; *cf.* coclea, cuiera *i* cuzlar
Cucula, Petra *vid.* Petra Cucula
cucullus *s.* (*top.*) 66; *cf.* cogoll, cugulhoun *i* cugulion
Cucullus¹ *top.* (*iuxta Barchinonam*); **Cucullum** 152
Cucullus² *top.* ('iuxta Barchinonam', *al comtat de Barcelona*); **Cucullum** 152; *cf.* Bagneoli¹
Cucullus³ *top.* (*roca*); **Cuculli** 66; *cf.* Cogoll²
Cuculorum, Podium *vid.* Podium Cuculorum
Cucurella *antr.* (*cognom*) 566; *cf.* higuera
cudere *v.* (*econ.*); **cudi** 663; *cf.* acuar
Cudines, Sanctus Felix de *vid.* Sanctus Felix de Cudines

Cudinet, Sant Climent de *vid.* Sant Climent de Cudinet
Cududells *top.* (*riera, a prop del Grau de les Marrades del Montsant*) 41
cuello¹ *s.* (*d'un animal*) 45, 46, 83, 95, 243, 653; *cf.* collum
cuello² *s.* (*top.*) 46, 259, 261, 263; *cf.* collum
cuencia *s.* (*top.*) 65, 114, 156, 293; **cuencas** 55, 74; *cf.* conca²
Cuenca *top.* (*prov.*) 210
cuenta *s.* (*econ.*) 570, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 588, 595, 637, 692, 697, 698; **cuentas** 571, 573, 574, 594, 698
cuerta *s.* 61; *cf.* torus¹
cuerno *s.* 461; **cuernos** 696
cuero *s.* (*tèxtil*) 514, 560; *cf.* chuiria i corium
cuervo¹ *s.* (*humà*) 71, 78, 95, 151, 178, 258, 342, 352, 413, 599, 609, 610, 611, 632; **cuervos** 503, 632
cuervo² *s.* (*tropes*); **cuervos** 275, 283, 291
cuervo *s.* (*zool.*); **cuervos** 261; *cf.* corbaria²
cuesta *s.* (*top.*) 30, 75, 79, 85, 242; **cuestas** 76, 106, 240; *cf.* costa⁴
Cuesta de la Tejada *top.* (*al terme de Lerma, a la prov. de Burgos*) 47; *cf.* Cervera⁷
cueva *s.* (*top.*) 104, 105, 228, 313, 327; **cuevas** 227, 565; *cf.* espluga i spelunca
cufurna *s.* (*top.*) 104; *cf.* caferna, caforno, cafourno i caverna
Cugat *antr. m.* (*màrtir i sant*) 374
Cugciacus *top.* (*alou, al comtat de Narbona*); **Cugciaco** 15; *cf.* Cussachs
cugucia *s.* (*dret dels senyors feudals, mal ús*) 518; **cugucias** 492, 493, 518
Cugul *top.* (*'castrum', al comtat de Barcelona*) 238; *cf.* Mons Otonis
Cugulet, La Testó de *vid.* La Testó de Cugulet
cugulhoun *s.* (*top., provenç.*) 66; *cf.* cogoll, cucullus i cugulion
cugulion *s.* (*top., dial. del Delfinat*) 66; *cf.* cogoll, cucullus i cogulhoun
Cugulla dels Muntaltes *top.* (*a les muntanyes del Priorat, a la prov. de Tarragona*) 66

Cugullus de Moncalp *top.* (*cim, al partit de Solsona, a la prov. de Lleida*); **Cugullo de Moncalp** 66, 181
cuiera *s.* (*dom.*) 590; **cuieres** 590; *cf.* coilea, cuchara i cuzlar
cujererio *s.* (*dom.*) 590
culcitra *s.* (*tèxtil*) 601; *cf.* colcedra, colchón i coltrice
Culi, Tres *vid.* Tres Culi
culpa¹ *s.* (*jud.*) 382
culpa² *s.* (*jud.*) 391, 423, 424
culpabilis *s.* (*jud.*) 244; **culpabilem** 399
culpable *s.* (*jud.*) 392, 399; **culpables** 276, 383
Culs, Tira *vid.* Tira Culs
culter *s.* (*agr.*); **cultro** 511; *cf.* arado
cultivador *s.* (*agr.*) 629; **cultivadores** 629, 630
cultivar *v.* (*agr.*) 316, 317, 321, 323, 331, 509, 618, 628, 629, 630; **cultiva** 197; **cultivaba** 336, 613; **cultivaban** 277, 498, 613, 618; **cultivables** 247; **cultivada** 317, 614, 624, 629, 630; **cultivadas** 510; **cultivado** 205, 618; **cultivados** 187, 195, 315, 331; **cultivan** 246; **cultivaron** 17, 247; **cultivarse** 614; **cultivase** 282, 314, 628; **cultivasen** 311, 314, 326; **cultivó** 323; *cf.* condirigere, condret, conrehar, conresar, conreu, conreuar i cultivo
cultivo *s.* (*agr.*) 83, 85, 163, 195, 199, 281, 307, 313, 314, 316, 317, 320, 322, 331, 372, 470, 492, 514, 613, 618, 627, 628; **cultivos** 259, 613, 618; *cf.* condirigere, condret, conrehar, conresar, conreu, conreuar i cultivar
culto¹ *adj.*; **cultas** 509 (*terres*)
culto² *s.* 562, 563
cultor *s.* (*agr.*); **cultore** 282; **cultoribus** 629
cultu hortorum, De vid. De cultu hortorum
cultura¹ *s.* 56, 335, 471, 579, 582
cultura² *s.* (*agr., ad -*) 179, 316; **culturam** 313, 314, 322
cultus¹ *adj.* (*terra*); **culta** 320, 625; **cultas** 128; *cf.* barbarus¹, domitus, incultus, indomitus¹ i ruptus
cultus² *s.* (*agr.*); **cultum** 205

Cum valore (*leg., capítol 116 de les Corts de Perpinyà*) 671
Cuma Crosa *top.* (*a la vall Albiniana, al districte de Besalú*) 109
cumascle *s.* (*dom., dial. dels Alps*) 588; *cf.* capmascles, caramalher, caramilleras, clamalls, clamás-techs, clemascle, clumascle, cremaculi, crémaillère, cremalh, cremascle, cremascli, cremaster, crimalh, cuoumascle, kimascle, llares i paracingles
cumberia *s.* (*top.*) 87; *cf.* Corbières, Korbels i Korbers
cumbre *s.* (*top.*) 20 (*Castellruff*), 40 (*del mont Laguna*), 45, 57, 58, 59 (*de la muntanya de Marsiho-Vèire*), 60, 61, 62, 66, 67 (*del Tibidabo*), 68 (*del Mons Aquilaris*), 71, 72 (*del Montnegre / Esquena d'Ase*), 73, 86 (*de la muntanya de Rocacorba*), 112 (*del Montnegre*), 153 (*del Cerro de los Calderones*), 156 (*del Montsacopa*), 172 (*del Mons Petrbugati*), 185, 210 (*del mont Umatells*), 296, 639 (*del mont Taber*), 656 (*de Montjuïc*); **cumbres** 51 (*del Pico, del Pico Gallinero i de la Serra Negra*), 55, 57, 62 (*Turó de l'Home*), 63, 65, 66, 71; *cf.* cabeza, cabezo, cacumen, caput, cerrus, cima, cirrus, cresta², toçall i turó
Cunillar *top.* (*torrent*) 517
Cunillus *antr.* (*sobrenom*); **Cunillo** 552; *cf.* Teuderigus
cunnus *s.* (*econ.*); **cunnum** 661; *cf.* cuño, tal i tall¹
cunyat *s.* (*fam.*) 528; *cf.* cognatus i cuñado
cuñado *s.* (*fam.*) 528; **cuñados** 379; *cf.* cognatus i cunyat
cuño *s.* (*econ.*) 660, 661; *cf.* cunnus, tal i tall¹
cuoumascle *s.* (*dom., dial. de Niça*) 588; *cf.* capmascles, caramalher, caramilleras, clamalls, clamás-techs, clemascle, clumascle, cremaculi, crémaillère, cremalh, cremascle, cremascli, cremaster, crimalh, cumascle, kimascle, llares i paracingles
cupa *s.* (*dom.*) 356; **cupas** 589, 591; **cupes** 591; **cuppa** 356; *cf.* alcuba, anaphus, copa¹, cuppa, enap i sciphus

Cupa de Auri *antr. m. (sobrenom)* 551

cupere v. 688; **cupiens** 688

cupes *forma pl. de cupa, cf. s. u.*

cuppa *vid. cupa*

cupressetum s. (*bot.*) 93; *cf. cipresal*

cupressus s. (*bot.*) 93; *cf. ciprés*

curación s. 107

curador s. (*de menors*) 520; *cf. bajulus*

curatela s. 427

Curbaria¹ *top. (als termes de Sant Martí d'Ogassa)* 87

Curbaria² *top. (penna)* 87

Curbins *top. (castrum)* 420; *cf. Corbins*

curbir s. (*agr.*); **curbi** 324; *cf. avustar, coutrejar, moudre i troussar*

curia¹ s. (*dret del senyor feudal*) 302

curia² (*jud.*) 359, 361, 362, 459, 465, 466, 469; **curias** 360, 433, 459; *cf. audiencia*¹, *judicium, mallus, placitum i tribunal*

curia³ s. (*obligació del vassall*); **curias** 347

Curia¹ (*jud., del comte Hug d'Empúries*) 428, 429

Curia² (*jud., del comte Hug d'Empúries*); **Curie** 429

Curia³ (*jud., del comte Ramon Berenguer IV*) 361, 362, 455; **Curiam** 362; **Curias** 360, 433, 459; **Curie** 361, 386, 465; *cf. Barchinonensis Curia, Curia*⁴, *Curia Barcelonesa, Curia de Barcelona, Curia del Conde, Curia dompni Raimundi comitis Barchinonensis, tribunal de Barcelona i tribunal de justícia*

Curia⁴ (*jud., del comte Ramon Berenguer IV*) 306, 361, 362, 363; *cf. Barchinonensis Curia, Curia Barcelonesa, Curia de Barcelona, Curia del Conde, Curia dompni Raimundi comitis Barchinonensis, tribunal de Barcelona i tribunal de justícia*

Curia⁵ (*jud., del rei Alfons I de Catalunya i II d'Aragó*) 29, 349, 361; *cf. Curia regis Ildefonsi*

Curia Barcelonesa (*jud., del comte Ramon Berenguer IV*) 362; *cf. Barchinonensis Curia,*

*Curia*³, *Curia de Barcelona, Curia del Conde, Curia dompni Raimundi comitis Barchinonensis, tribunal de Barcelona i tribunal de justícia*

Curia datum, Judicium in vid. Judicium in Curia datum

Curia de Barcelona (*jud.*) 455; *cf. Barchinonensis Curia, Curia*³, *Curia Barcelonesa, Curia del Conde, Curia dompni Raimundi comitis Barchinonensis, tribunal de Barcelona i tribunal de justícia*

Curia de Barcelona, Costumbres de la vid. Costumbres de la Curia de Barcelona

Curia del Conde (*jud., del comte Ramon Berenguer IV*) 362; *cf. Barchinonensis Curia, Curia*³, *Curia Barcelonesa, Curia de Barcelona, Curia dompni Raimundi comitis Barchinonensis, tribunal de Barcelona i tribunal de justícia*

Curia dompni Raimundi comitis Barchinonensis (*jud., del comte Ramon Berenguer IV*) 362; *cf. Barchinonensis Curia, Curia*³, *Curia Barcelonesa, Curia de Barcelona, Curia del Conde, tribunal de Barcelona i tribunal de justícia*

Curia episcopal de Girona (*jud., feus de*) 28

Curia episcopal de Girona, Feudos de la vid. Feudos de la Curia episcopal de Girona

Curia regis Ildefonsi (*jud., del rei Alfons I de Catalunya i II d'Aragó*) 361; **Curie** 417; *cf. Curia*⁵

Curia, Barchinonensis vid. Barchinonensis Curia

Curie Barchinonensis, Mores vid. Mores Curie Barchinonensis

Curie, Judicia vid. Judicia Curie

Curie, Mores Barchinonensis vid. Mores Barchinonensis Curie

curra s. (*top., en irlandès*) 153; *cf. caldera*¹, *coire i curry*

currere¹ v. (*moneta*) 671; **currente** 669; **currit** 665, 666, 669; **currunt** 673

currere² v. (*un curs d'aigua*); **currit** 132, 166

curribilis *adj. (moneta); curribile* 662, 667

Currizá, Berenguer de vid. Berenguer de Currizá

curry s. (*top., en irlandès*) 153; *cf. caldera*¹, *coire i curra*

curtali et portico, sala cum vid. sala cum curtali et portico

curtalis s. (*dom.*); **curtale** 309, 310, 586; **curtali** 249, 586; *cf. curtallum, curtellum i patio*

curtallum s. (*dom.*) 586; *cf. curtalis, curtellum, curtile, curtilium i patio*

curtellum s. (*dom.*); **curtello** 311; *cf. curtalis, curtallum, curtile, curtilium i patio*

curtiduría s. (*dom.*); **curtidurias** 635, 642; *cf. molendinum blancharium i mulinus blancher*

curtile s. (*dom.*) 586; *cf. curtalis, curtallum, curtellum, curtilium i patio*

curtilio, sala cum vid. sala cum curtilio

curtilium s. (*dom.*) 311; **curtilio** 249; *cf. curtalis, curtallum, curtellum, curtile i patio*

curtis¹ s. (*dom.*); **curtes** 106, 179

curtis² (*jud.*); **curtes** 359

Curtus, Murus vid. Murus Curtus

Curuus *top. ('riuus', al castell d'Angulariola, als termes de Tàrraga); Curuum* 123; *cf. corb*², *corb*³, *Corb i Curvo*

curvo *adj. (top.)* 86; *cf. corb*², *corb*³, *corvo, courbe i curvus*

Curvo *top. (riu, al castell d'Angulariola, al costat dels termes de Tàrraga)* 123; *cf. Corb i Curuus*

curvus *adj. (top.)* 86; *cf. corb*², *corb*³, *corvo, courbe i curvo*

cuscino s. (*tèxtil, it.*) 600; *cf. auricularium, chuxinus, cojin, coussin, coxí, cuxinus i oreiller*

cusí s. (*fam.*) 528; *cf. cusino i primo*²

cusina¹ s. (*fam.*) 528; *cf. cusina*² *i prima*

cusina² s. (*fam.*) 528; *cf. cusina*¹ *i prima*

cusino s. (*fam.*) 528; *cf. cusí i primo*²

cusire v. (*tèxtil*); **cusita** 601 (*rota* –)

Cussac *top. (als depart. de l'Aveyron, Cantal, Corrèze, Dordogne, Gironde, Haute-*

- Loire i Haute-Vienne, a França)*
15; *cf.* Cussachs
- Cussachs** *top.* 14, 15; *cf.* Cucciago, Cugciacus, Cussac i Cuzzago
- custode** *s.* 205 (*Isimbert, del castell d'Eramprunyà*) 416 (*Bernat Ramon, de Clerà*)
- custodia**¹ *s.* 426, 484, 485, 487, 654; *cf.* baiulia, defensio, guarda² i tutela
- custodia**² *s.* 205, 431, 485, 609
- Custodia, Santa Maria de *vid.* Santa Maria de Custodia
- custodiar** *v.*; **custodiara** 484, 485
- custodire** *v.*; **custodissent** 609
- custos ianue** *s.* 595; *cf.* guarda puertas
- custos limitis Hispanici** *s.*; **custodes limitis Hispanici** 275; *cf.* comes Marcae Hispanicae
- Custurer** *antr.* (*cognom*) 563
- Cutiacus** *top.*; **Cutiaccum** 15; *cf.* Cucciago, Cutius i Cuzzago
- cutica** *s.* 38; *cf.* cutis¹
- Cutinetus** *top.* (*a l'apendiciu de Sant Tirs, al lloc de Vilamajor, al comtat d'Urgell*); **Cutineto** 41; *cf.* Coddenet
- cutis**¹ *s.* 38; *cf.* cutica
- cutis**² *s.* (*humà*) 550
- Cutis, Sant Martí de *vid.* Sant Martí de Cutis
- Cutius** *antr.* *m.* 15; *cf.* Cutiacus
- cuxa** *s.* (*d'urso*) 595, 696; **cuxes** 595, 696; *cf.* ancha i muslo
- Cuxá**¹ *top.* (*monestir*) 106, 145, 194, 221, 293, 363; *cf.* Sant Miquel de Cuxá
- Cuxá**² *top.* (*monjos de*) 35
- Cuxá, Sant Miquel de *vid.* Sant Miquel de Cuxá
- cuxinus** *s.* (*tèxtil*); **cuxino** 600; *cf.* auricularium, chuxinus, cojin, coussin, coxí, cuscino i oreiller
- cuydar** *v.* 389; *cf.* abcongnitare, acuyndare, cogitare i méconnaitre
- cuzina** *s.* (*alim.*); **cuzine** 572 (*menucie* –), 574 (*menutias* –), 576 (*menucias* –)
- cuzlar** *s.* (*dom.*); **cuzlars** 589, 610; *cf.* coclea, cuchara i cuiera
- Cuzmán, Aben *vid.* Aben Cuzmán
- Cuzzago** *top.* (*it.*) 15; *cf.* Cucciago, Cussachs, Cutiacus i Cutius
- cymrico** *s.* (*llengua*) 193
- Cyzicus** *top.* (*illa i ciutat de la Propòntide, al mar de Màrmara, a la costa de la Mísia, a Àsia Menor*); **Cyzico** 46; **Cyzicum** 46; *cf.* Aidinschik, Arcton² i Temaschlik
- Dacofredus** *antr.* *m.*; **Dacofredo** 534
- Dadilde** *antr.* *f.* 536
- dádiva** *s.* 447; *cf.* loger i soborno
- Daganet** *antr.* *m.* 641
- Dagiles** *top.* (*'pug', a prop de Santa Coloma de Gramanet, al comtat de Barcelona*) 67
- Dalceion, Ugo *vid.* Ugo Dalceion
- Dalchala, Doidol *vid.* Doidol Dalchala
- Dalchala, Pug *vid.* Pug Dalchala
- Dalfí** *antr.* (*cognom*) 566
- Dalfiá** *top.* (*a la prov. de Girona*) 8; *cf.* Dalfianus i Delphis
- Dalfianus** *top.* (*a la prov. de Girona*) 8; *cf.* Dalfiá i Delphis
- Dalmacius** *antr.* *m.* 388; *cf.* Dalmau¹ i Dalmau Bernat
- Dalmacius de Mala Mort** *antr.* *m.* 551
- Dalmacius Sacer** *antr.* *m.* (*leuita*) 581; *cf.* Dalmau¹
- Dalmau**¹ *antr.* *m.* (*sacerdot i levita*) 581; *cf.* Dalmacius
- Dalmau**² *antr.* *m.* (*vescomte*) 163
- Dalmau Bernat** *antr.* *m.* 388, 701; *cf.* Dalmacius i Dalmau¹
- Dalmau de Bergadá, Pere *vid.* Pere Dalmau de Bergadá
- Dalmau de Canyelles** *antr.* *m.* 641; **Dalmau de Cañelles** 491, 652
- Dalmau de Cañelles** *vid.* Dalmau de Canyelles
- Dalmau de Cervera, Huch *vid.* Huch Dalmau de Cervera
- Dalmau Geribert** *antr.* *m.* (*sacerdot*) 583, 602, 609, 610
- Dalmau Guerau** *antr.* *m.* 420
- Dalmau Guillém** *antr.* *m.* (*home de Bernat Guillem Dapifer*) 342
- Dalmau, Arnau *vid.* Arnau Dalmau
- Dalmau, Bernat *vid.* Bernat Dalmau
- Dalmau, Guillém *vid.* Guillém Dalmau
- Dalmau, Ponç *vid.* Ponç Dalmau
- Dalmau, Ramón *vid.* Ramón Dalmau
- Dalmaz, Bernard *vid.* Bernard Dalmaz
- dalt, de *vid.* de dalt
- Dalt, Prat de *vid.* Prat de Dalt
- Dalt, Rubió de *vid.* Rubió de Dalt
- dama** *s.* 183
- Damasco, Califato de *vid.* Califato de Damasco
- dampnum** *s.* (*jud.*) 396, 446, 447
- Daniel** *antr.* *m.* 532
- Dante** *antr.* *m.* (*escriptor italià*) 79, 104, 139, 203
- Danubio** *top.* (*prov.*) 12
- Dapifer, Berenguer Bernat *vid.* Berenguer Bernat Dapifer
- Dapifer, Guillelmus Raimundi *vid.* Guillelmus Raimundi Dapifer
- Dapifer, Guillém *vid.* Guillém Dapifer
- Dapifer, Guillém Ramón *vid.* Guillém Ramón Dapifer
- Dapifer, Robert *vid.* Robert Dapifer
- daps** *s.* (*alim.*); **dapes** 590
- dar**¹ *v.*; **daré** 347; **darei** 348 (*postad*); **dat** 595; *cf.* dar² i dare
- dar**² *v.* 185, 304, 309, 326, 330, 342 (*potestat i estatge*), 348 (*potestat*), 350 (*potestat*), 352 (*en penyora*), 354 (*en canvi*), 358, 364 (*autoritat*), 369 (*seguretat mitjançant penyores o fiadors*), 370 (*penyores*), 378 (*validesa*), 382 (*declaració*), 383 (*la tasca*), 384 (*fiadors*), 387 (*eficàcia*), 388 (*potestat*), 389 (*la potestat*), 392, 403, 425, 448 (*consell*), 452 (*consell*), 455 (*costum o usatge*), 465 (*potestat / la caució*), 469 (*fiança / la caució*), 471 (*en penyora*), 485, 486, 488 (*en penyora*), 500, 504, 513 (*la tasca*), 514, 516, 527, 597, 598, 619, 621, 625, 629, 630 (*en penyora*), 642, 645, 652, 658 (*seguretat*), 666, 668, 676, 685 (*hospedatge*), 696; **da** 401, 489 (*facultat de tenir els seus homes*); **daba** 340 (*en feu*), 356, 358, 385 (*penyores*), 393, 463 (*en feu*), 508 (*en feu*), 594, 595, 596, 614, 642, 660, 685, 696; **daban** 348 (*en feu*), 483, 498, 507, 511, 573, 589, 594, 595, 596, 597, 614, 643, 644, 658, 659; **dada** 26 (*sentència*), 310, 339 (*sentència*), 349 (*sentència*), 356 (*sentència*),

- 363 (*sentència*), 366 (*sentència*), 368 (*sentència*), 455 (*sentència*), 463, 479, 500 (*sentència*); **dadas** 376; **damos** 402 (*en feu*), 502, 624; **dando** 422, 426, 444, 492, 507, 512, 641 (*facultat per edificar*), 701; **darà** 673; **daré** 447; **daremos** 393, 675; **déis** 373 (*testimoni*); **demos** 205 (*sepultura*); **diera** 314, 402; **dieran** 384, 516, 597, 684; **dieron** 43 (*en hipoteca*), 158, 185, 210, 220, 221, 247, 255, 303, 304, 307, 308, 310 (*en feu*), 311, 314, 318, 324 (*en hipoteca*), 326 (*facultat de vendre i permutar*), 340 (*en feu*), 353, 354, 370 (*penyores*), 377 (*fals testimoni / testimoni*), 378 (*fals testimoni*), 380 (*penyores*), 384 (*penyores*), 385, 393, 420, 425, 489 (*facultat de permutar*), 499, 516, 517, 519, 577, 582, 598, 614, 621, 623, 628, 629, 630, 634, 638, 639, 641, 643, 677, 696; **diese** 516; **diesen** 380, 461, 517, 589 (*sepultura*), 609, 658; **dió** 215 (*en feu*), 223, 237, 238, 246, 301, 302 (*en feu*), 311, 327, 328, 329, 330, 332, 341 (*en feu*), 350 (*la investidura*), 355 (*en feu*), 356, 370, 391 (*en penyora*), 392, 396 (*mort*), 397, 420, 421, 425, 426, 430, 454, 457 (*la investidura*), 481, 487, 488, 489, 490, 491, 499, 500, 501, 508, 514, 515, 516, 517, 520, 575, 582, 587, 604, 613, 616, 621, 624, 628 (*en hipoteca*), 639 (*en hipoteca*), 642, 644, 650 (*facultat per edificar*), 652, 662, 669, 686, 696; **doy** 406 (*en feu*), 470, 502 (*llibertat*), 524, 526, 673; **fue dado** 310 (*en feu*); **haber dado** 281 (*mort*); **habían dado** 378 (*fals testimoni*); **se da** 59 (*mort*), 620; **se diera** 500 (*llibertat*); **se dieran** 505; **se diese** 610 (*sepultura*); **se dió** 301; *cf.* dar¹ i dare
- darazzana** *s.* (*de Barcelona*) 657; *cf.* arsenal
- Darder** *antr.* (*cognom*) 564
- dardo** *s.* (*bèl.*) 189, 352
- dare** *v.* 454, 505, 527, 610, 614, 625, 662; **dabatur** 356; **dabo** 447, 493; **damus** 159, 311, 402, 502, 508, 597, 629, 634; **dantes** 374 (*testimonium*), 375 (*testimonium*), 455; **dari** 455, 696; **data** 639; **dati** 376 (*sacramentis*); **dederat** 401, 456; **dederit** 402, 513, 629; **dederó** 348, 701; **dederunt** 365; **dedissent** 384, 684; **dedit** 327, 370, 397, 454; *cf.* dar¹ i dar²
- dargent** [*sic*] *s.* (*anap* –) 597
- Darled, Guillem Iofre *vid.* Guillem Iofre Darled
- Darnius** *top.* (*ajuntament, a prop de Figueres*) 230
- Darocha, Feran de *vid.* Feran de Darocha
- Dasens, Castell *vid.* Castell Dasens
- datum est** (*jud.*, *fórmula*), 455 (*iudicium*), 462, 463 (– *justiciam facere*); *cf.* datur
- datum, *Judicium in Curia* *vid.* *Judicium in Curia datum*
- datur** (*jud.*, *fórmula*), 462 (– *justiciam facere*); *cf.* datum est
- Dauarlin, Iozbert *vid.* Iozbert Dauarlin
- Dauarlin, Josbert *vid.* Josbert Dauarlin
- Dauarlin, Jozbert *vid.* Jozbert Dauarlin
- Dauit** *antr.* *m.* (*hebreu*) 660; *cf.* David²
- Davalrin, Jozbert *vid.* Jozbert Davalrin
- David**¹ *antr.* *m.* 532
- David**² *antr.* *m.* (*hebreu*) 659, 660; *cf.* Dauit
- David, Rius *vid.* Rius David
- De aliis namque bausiis** (*leg.*, *usatge*) 388, 464
- De Architectura** (*de Vitrubi*) 78, 79, 266
- de baix** *loc. adv.* (*top.*) 223; *cf.* ayuso, de yuso, deorsum i jussá
- De boca e de mans** (*homenatge*) 343; *cf.* Os et manus
- De Cathalonia** (*de Francesc Calça*, 1588) 33
- De composicione omnium hominum interfectorum** (*jud.*, *usatge*) 469
- De cultu hortorum** 176
- de dalt** *loc. adv.* (*top.*) 223; *cf.* de munt, de sursum, de suso i subirá
- De falsariis metallorum** (*jud.*, *títol sisé, capítol segon del Fuero Juzgo*) 677
- De intestatis** (*leg.*, *usatge*) 519
- De Lingua Latina** (*de Marc Terenci Varró*) 219
- de munt** *loc. adv.* (*top.*) 223; *cf.* de dalt, de sursum, de suso i subirá
- de nouo** *adv.* 644
- De rebus et facultatibus de exorquiis pagensibus** (*leg.*, *usatge*) 464, 518
- De spectaculis** (*de Tertulià*) 79, 267
- de sursum** *loc. adv.* (*top.*) 223; *cf.* de dalt, de munt, de suso i subirá
- de suso** *loc. adv.* (*top.*, *en castellà antic*) 223; *cf.* de dalt, de munt, de sursum i subirá
- De theatro eiusque salubri constitutione** (*a De Architectura, de Vitruvi*) 78
- de yuso** *loc. adv.* (*top.*, *en castellà antic*) 223; *cf.* ayuso, de baix, deorsum i jussá
- debere** *v.*; **debut** 456
- debitor** *s.*; **debitores** 666; *cf.* deudor
- Deç, Vallis *vid.* Vallis Deç
- decano** *s.*; **decanos** 269
- deceber** *v.* 346; **decebere** 346; *cf.* enganyar
- decepcio** *s.*; **decepcione** 347; *cf.* engany
- decernere** *v.*; **decernimus** 458, 462; **decretum est** 468; **est decretum** 469, 527
- decima** 514; **decimam** 514, 658; **decimas** 454, 507; **decimis** 206; *cf.* décima i diezmo
- décima** *s.* (*feud.*, *impost*) 303, 304 (*part*), 454, 501 (*part*), 520, 523 (*part*), 524 (*part*), 525 (*part*), 598, 657 (*part*), 662 (*part*), 663, 666 (*part*); **décimas** 662 (*parts*); *cf.* censo, census, consuetudo, costumbre, decima, derecho², diezmo, directum, impuesto, ledda, tributo, usaje, usatge i usaticus
- décimo** *s.* (*feud.*, *impost*) 306, 525, 577, 628, 676; *cf.* decimus
- decimus** *s.* (*feud.*, *impost*); **decimo** 676; **decimum** 306; *cf.* décimo
- decor** *s.*; **decorem** 292, 297; *cf.* honor³ i gloria

- decreto** *s.* 34, 372 (*reial / de Lotari*), 373 (*de Ludovic*), 374 (*de Ludovic*), 375 (*de Ludovic*), 378 (*reial / de Ludovic*), 409; **decretos** 372 (*dels reis*) 378; *cf.* decretum
- decretum** *s.*; **decretis** 583; **decretorum** 471; *cf.* decreto
- decurrere** *v.* (*aqua*) 297; **decurret** 128; **decurret** 168
- decurria** *s.*; **decurrias** 623
- decursus** *s.* 121; **decursibus** 128 (*aquis -*), 160 (*aquarum -*), 244 (*aquis aquarumve -*)
- Dedelanne, Turris *vid.* Turris Dedelanne
- dedicación** *s.* (*d'una església / d'un monestir*) 19, 120, 159, 174, 184, 192, 210, 222, 237, 299, 443, 625
- dedicar** *v.* (*una església / una ermita / un santuari*); **dedicada** 110, 200; **dedicado** 479; **dedicó** 216
- Dedicatio Phaseli** (*de Catul*) 204
- dedo** *s.* 386; **dedos** 560
- deducere** *v.*; **deducimus** 502; **deduxerat** 510
- defecto** *s.* (*corporal*); **defectos** 550, 551
- defender** *v.* (*bèl.*) 26, 31, 277, 278, 280, 281, 304, 331, 342, 354, 386, 485, 525, 621, 687; **defenderse** 312, 462; **defendía** 323; **defendían** 276, 332, 352; **defendiera** 484, 485; **defendieran** 30, 486, 493; **defendiese** 485, 615; **defendiesen** 489; **defendió** 275; **defiendan** 489; *cf.* defendere, defendre¹, defensa *i* defensare
- defendere** *v.* (*bèl.*) 26, 311, 312, 346, 509; **defendant** 493; **defendendum** (*ad -*) 687; **defendre** 396; *cf.* defender, defendre¹, defensa *i* defensare
- defendre**¹ *v.* (*bèl.*) 346; *cf.* defender, defendere, defensa *i* defensare
- defendre**² *vid.* defendere
- defensa** *s.* (*bèl.*) 30, 31, 118, 280, 307, 308, 310, 311, 325, 326, 328, 329, 331, 352, 410, 456, 480, 484, 485, 486, 487, 489, 490, 493, 509, 631, 654, 686, 701; *cf.* defender, defendere, defendre¹ *i* defensio
- defensare** *v.* (*bèl.*); **defensandum** (*ad -*) 278; *cf.* defender, defendere, defendre¹ *i* defensa
- defensio** *s.* (*bèl.*); **defensione** 326, 456, 484, 485, 486, 487, 493, 631, 654; **defensionem** 329; *cf.* baiulia, custodia¹, defensa, guarda² *i* tutela
- defensivo** *adj.* (*bèl.*); **defensiva** 352 (*arma*); **defensivas** (*armes*) 351, 352
- defensor** *s.* (*bèl.*) 303, 642; **defensores** 424, 480
- deffidare** *v.* 388; **defidare** 389; *cf.* aquindar, aquintare, desfidament, desfidar, desfidare, desixire *i* diffidare
- defidare** *vid.* deffidare
- definicio** *vid.* definitio
- definición** *s.* 131, 400, 401, 402, 462, 569; **definiciones** 401
- definir** *v.* 481; **define** 402; **definieron** 419; **definimos** 400; **definió** 379; *cf.* absoluere, ceder, definire, dejar, dimittere, dubitare, evacuare, gurple, iachire, laxare, pacificare *i* relinquere
- definire** *v.* 401, 467; **defenescio** 401; **definimus** 400; **definio** 401; **definisco** 401; **definit** 402; **definito** 364; *cf.* absoluere, ceder, definir, dejar, dimittere, dubitare, evacuare, gurple, iachire, laxare, pacificare *i* relinquere
- definitio** *s.*; **definiciones** 402; **definitionem** 400
- defluere** *v.*; **defluit** 172
- defunctus** *adj.*; **defuncte** 639; *cf.* difunctus, difunto *i* quondam
- degollación** (*commemoració*) 412 (*de Sant Joan Baptista*)
- déguerp** *v.* (*fr.*) 400; *cf.* guerp, guerp, guerp, guerp, wairpan, werfan, werpire *i* wurfan
- dehesa** *s.* 509; **dehesas** 514; *cf.* defensa, deuesa *i* devesa
- Dei ad examine caldarie, Iudicium *vid.* Iudicium Dei ad examine caldarie
- Dei iudicium per examine caldarie** (*leg.*) 382
- Dei per albatum, Iudicium *vid.* Iudicium Dei per albatum
- Dei, Donum *vid.* Donum Dei
- Dei, Servus *vid.* Servus Dei
- deire** *s.* (*top.*, *en grec*) 46; *cf.* cervix, cerviz, dire¹, isthmus, istmo *i* promontorio
- dejar** *v.* (*en testament*) 329, 330, 397, 400, 401, 402; **deja** 401, 402; **dejaba** 601; **dejaban** 440; **dejado** 400, 505; **dejamos** 400; **dejan** 410; **dejando** 350, 477; **dejará** 402; **dejarás** 397; **dejare** 402, 526; **dejaré** 398; **dejase** 348; **dejo** 397, 401, 403, 470; **dejó** 120, 157, 161, 210, 234, 300, 352, 391, 397, 421, 424, 440, 441, 480, 501, 502, 583, 587, 588, 602, 604, 605, 609, 610, 615, 617, 618, 619, 633, 639, 684, 685; *cf.* absoluere, ceder, definir, definire, dimittere, dubitare, evacuare, gurple, iachire, laxare, pacificare *i* relinquere
- Dela** *top.* (*camps*) 286
- Dela, Torre de *vid.* Torre de Dela
- delantre** *adv.* 376
- Dele, Turris de domnus *vid.* Turris de domnus Dele
- delectabilis** *adj.*; **delectabile** 409
- delegado** *s.*; **delegados** 362
- Delfinado**¹ *top.* 66, 150, 206
- Delfinado**² *top.* (*dial. del*) 78, 150, 203, 218
- Delgadae, Parietes *vid.* Parietes Delgadae
- Delgadas, Paredes *vid.* Paredes Delgadas
- Delgades, Pareds *vid.* Pareds Delgades
- Delgatae, Parietes *vid.* Parietes Delgatae
- Delicatae, Parietes *vid.* Parietes Delicatae
- delit** *s.*; **delits** 595
- delito** *s.* 381, 387, 388, 392, 399, 700; **delitos** 387, 390, 394, 399, 465, 466, 469, 488, 495, 505
- Delphis** *top.* (*a la prov. de Girona*) 8; *cf.* Dalfiá *i* Dalfianus
- demanar** *v.*; 348, 397; **demanaras** 348; **demannara** 397; *cf.* comonir *i* pedir
- demanda** *s.* (*jud.*) 366, 367, 369, 372, 379, 432, 443, 486, 490, 663; **demandas** 376, 455; *cf.* petitio *i* querela
- demandado** *s.* (*jud.*) 349, 369, 371, 382, 384, 422, 468, 510
- demandante** *s.* (*jud.*) 364, 369, 371, 372, 373, 375, 377, 379,

- 384, 432; **demandantes** 379, 432; *cf.* *petitor i querelator*
- demandar** v. (*jud.*) 376; **demandaba** 490; **demandando** 367; **demandaron** 360, 364; **demandó** 360, 365, 366, 424, 443; *cf.* *demandare*
- demandare** v. (*jud.*); **demandaueris** 349; *cf.* *demandar*
- demarcación** s. (*de terres*) 622
- Demen** forma de *Demens*, *cf.* s. u.
- Demens** antr. m. (*sobenom, sarraí*); **Demen** 501
- demoler** v.; **demolidas** 278
- demostrar** v.; **demostrares** 377
- demostrare** v.; **demostrans** 382
- Den Duas Aquas** top. (*població*) 238, 490; *cf.* *Montblanch*³, *Villasalua i Villasalva*
- Denaia*, *Galín* vid. *Galín Denaia*
- Denaia*, *Galín* vid. *Galín Denaia*
- Denaria** top. (*torrent, al terme de Sant Pere de Riudevittles*) 166; *cf.* *Tenaria*
- denarialis** adj. (*econ.*); **denariales** 597
- denariata** s. (*econ., en baix-llatí*) 676; *cf.* *denarius*, *denerata*, *denrée*, *derrata*, *dinada*, *dinerada*¹, *dinerada*², *dinerata*, *dinero i diners*
- denariorum monete Barchinone*, *solidus* vid. *solidus denariorum monete Barchinone*
- denariorum*, *solidus* vid. *solidus denariorum*
- denarios Barchinonensis monete*, *solidus* de vid. *solidus de denarios Barchinonensis monete*
- denarius** s. (*econ.*) 676; **denarii** 674; **denariis** 244, 673; **denario** 574, 575; **denariorum** 662, 670, 674, 677; **denarios** 571, 572, 574, 575, 576, 577, 664, 669, 670, 675, 684; *cf.*; *cf.* *denariata*, *denerata*, *denrée*, *derrata*, *dinerada*¹, *dinerada*², *dinerata*, *dinero i diners*
- denarius de Cales** s. (*econ.*); **denariis de Cales** 673; **denarios de Cales** 659
- denarius de Calés** s. (*econ.*); **denarios de Calés** 673
- déndros** s. (*bot., en grec*); **déndron** 184
- denerata** s. (*econ., provenç.*) 676; *cf.* *denariata*, *denarius*, *denrée*, *derrata*, *dinada*, *dinerada*¹, *dinerada*², *dinerata*, *dinero i diners*
- Denia <la Casa>** top. (*lloc*) 246; *cf.* *Deyna la Casa*
- Denna** antr. f. 577
- denrée** s. (*econ., fr.*) 676; **denrées** 676; *cf.* *denariata*, *denarius*, *denerata*, *derrata*, *dinada*, *dinerada*¹, *dinerada*², *dinerata*, *dinero i diners*
- densidad** s. 177, 186, 474
- densus** adj. (*vegetació*); **densis** 186
- Dent*, *Pere* vid. *Pere Dent*
- Dent*, *P<etrus>* vid. *P<etrus> Dent*
- dénudé** adj. (*fr.*) 182
- denunciar** v.; **denunciarían** 661
- Deo*, *Guillelmus Credo in* vid. *Guillelmus Credo in Deo*
- Deo*, *Petrus de* vid. *Petrus de Deo*
- Deodatus**¹ antr. m.; **Deodato** 354
- Deodatus**² antr. m. 532; *cf.* *Amat*¹, *Amatus*¹, *Deusde*², *Deusdedit*¹, *Teodoro i Teodosio*
- Deodatus**³ antr. m. (*presbyter*); **Deodato** 18
- deorsum** adv. (*top.*) 223; *cf.* *ayuso*, *de baix*, *de yuso i jussá*
- Deus** antr. m.; **Deo** 532
- departamento** s. (*top., a França*) 11 (*del Gard*), 13 (*de Gers*), 15 (*de l'Alt Garona / del Lot / de l'Ardèche / de l'Aude / del Gard / del Cantal*), 21 (*de l'Indre*), 42 (*de la Drôme*), 87 (*de l'Aude*), 99 (*del Gard*), 114 (*del Var*), 185 (*dels Baixos Pirineus / de Puy de Dôme / de Hérault*), 208 (*del Lot*), 243 (*de l'Eure / del Saone et Loire / dels Calvats*), 244 (*de Seine et Marne*), 588 (*del Var*); **departamentos** 15 (*de l'Aveyron, Cantal, Corrèze, Dordogne, Gironde, Haute-Loire i Haute-Vienne / del Cantal, Charente, Corrèze, Dordogne i Gironde*), 169 (*de l'Aveyron i Cantal*), 185 (*de l'Aude, Aveyron, Baixos Alps, Dordogne, Drôme, Alt-Garona i Alt-Loira / de Gers, Lot-et-Garonne i Tarn-et-Garonne / de les Landas, Dordogne i Lot-et-Garonne*), 198 (*del Lot, Garona, Pirineus Orientals, Tarn i Tarn i Garona*)
- deperire** v.; **depereat** 409
- depopulare** v.; **depopulate** 282; **depopulati** 281; **depopulatum** 281
- depósito**¹ s. (*guardar en*) 205, 471
- depósito**² s. (*recipient*) 53, 106, 160; **depósitos** 115, 143, 151, 161, 163, 259, 586
- deprecare** v.; **deprecior** 611; *cf.* *rogare*
- depreciación** s. (*econ., de la moneda*) 659, 674
- depredación** s.; **depredaciones** 276
- depredar** v.; **depredó** 396
- depresión** s. (*top.*) 127, **depresiones** 95
- deprimir** v. 331, 332
- deprimire** v.; **depressi** 373
- derecho**¹ s. (*disciplina*) 470 (*professor de*), 471
- derecho**² s. (*feud.*) 30, 280, 315 (*de conquesta*), 326, 335, 336 (*romà i germànic / sobirania del*), 337 (*de successió*), 338 (*sobirania de*), 339 (*sobirania de*), 340 (*sobirania de*), 350, 359, 364, 365, 367, 370 (*haver firmat de / va firmar de*), 372, 373 (*d'aprisió*), 374, 375, 376 (*de domini o propietat*), 378, 379 (*de domini*), 380, 384, 388, 391, 401 (*germànic*), 404, 406, 410 (*episcopal / de reversió*), 433, 453 (*penal / civil*), 454, 456 (*dels hereus*), 457 (*del comte*), 460, 461 (*penal / civil*), 463 (*romà*), 464, 465 (*penal*), 466 (*civil / processal*), 467 (*romà*), 469, 470 (*romà*), 471 (*romà*), 472 (*romà*), 474 (*de franquícia*), 479, 481, 485, 486, 490, 491, 492 (*d'associació*), 493 (*fiances de*), 496, 497, 507, 509, 510 (*de possessió / d'aprisió*), 511 (*d'aprisió / de possessió / romà*), 514, 515, 516 (*de trànsit*), 517, 518, 519, 523 (*romà*), 526 (*romà*), 595 (*senyorial*), 621 (*de fadiga o tempteig*), 628 (*romà*), 631, 640, 647, 648, 649, 658, 660 (*d'acunyar moneda*), 662 (*de monedatge*), 663 (*d'acunyació de moneda*), 677 (*de rebre les usures*); **derechos** 38, 118, 263 (*de ciutadania romana*), 302 (*de la Cúria*), 329, 332, 348, 364, 400, 408, 417, 424, 425, 426, 440, 454, 480, 483, 488

(*feudals*), 491 (*feudals*), 492, 493 (*senyorials*), 512, 513 (*d'ús / de duanes, de posades, d'arbitris, d'ús, d'exaccions i de mals usos*), 515, 516 (*d'ús*), 517, 519, 520, 641, 645, 651, 657, 658, 699; *cf.* censo, census, consuetudo, costumbre, décima, directum, impuesto, ledda, tributo, usaje, usatge *i* usaticus
 Derecho romano, Escuela de *vid.* Escuela de Derecho romano
 derecho, firma de *vid.* firma de derecho
 derecho, firmar de *vid.* firmar de derecho
derelinquere *v.*; **derelinquimus** 651
derogar *v.*; **derogada** 469
derrata *s.* (*econ., it.*) 676; *cf.* denariata, denarius, denerata, denrée, dinada, dinerada¹, dinerada², dinerata, dinero *i* diners
derribar *v.*; **derribadas** 172; **derribado** 264
Derrius *top.* (*spelunca*); **Derrii** 104; *cf.* Cova dels Caus
derrotar *v.*; **derrotado** 283
derruir *v.*; **derruida** 656; **derruidas** 282; **derruido** 318; **derruidos** 85
derrumbadero *s.* (*top.*) 77, 80, 81, 266, 268; **derrumbaderos** 44, 77, 81
derrumbamiento *s.* 168
Dertusa *top.* 255; **Dertuse** 673 (*opus -*); *cf.* Tortosa¹ *i* Tortosa²
des *article* (*marca de genitiu masculí, singular i plural*) 558; *cf.* dez
Des Pujol *antr.* (*cognom*) 558
desacato *s.* 465
desafío *s.* 468
desaguar *v.* 172 (*en el mar*); **desagua** 81 (*en el Fluvià*) 147 (*en el Tet*), 161 (*en el Ter*), 165 (*en el mar*); **desaguaba** 173 (*en el Merdança*)
desagüe *s.* (*canal de*) 171, 172, 261
desalojar *v.* 213
desamparar *v.*; **desampararan** 276
desangrar *v.* 174
desar *v.* 206; *cf.* condensare *i* condesar

desarraigar *v.* 323
desarrelar *v.*; **desarrelats** 138
descalzo *adj.* 386; **descalzos** 169 (*carmelites*)
descanso *s.* 490, 686
descepar *s.* (*agr.*) 323; *cf.* arrabaçament, arrabazamentum *i* rotura
descepar *v.* (*agr.*) 323; *cf.* arrabaçar
 Desclot, <Bernat> *vid.* <Bernat> Desclot
 <Desclot>, *Crónica* <de Bernat> *vid.* *Crónica* <de Bernat> Desclot>
descollar *v.*; **descollara** 450; **descolló** 449
Descripción de la Grecia (*de Pausànies*) 236
descubrir *v.* 446, 495; *cf.* descubrirre
descubrire *v.*; **descubrirei** 446; *cf.* descubrir
desdezir *v.* 376
desdoblar *v.*; **desdoblat** 594
desengrasar *v.* 641
deseo *s.* 235, 325, 479, 483, 490
desertum *s.*; **deserto** 179, 340
desertus *adj.*; **deserta** 281
deseximent *s.* (*feud., tipus de bausia*) 387, 389; *cf.* acuyndament *i* desfídament
desfacere *v.*; **desfecerit** 587
desfidament *s.* (*feud., tipus de bausia*) 387, 388; *cf.* aquindar, aquintare, acuyndament, deffidare, defidare, deseximent, desfidar, desfidare, desixire *i* diffidare
desfidar *v.* (*feud.*) 389; *cf.* aquindar, aquintare, deffidare, defidare, desfidament, desfidare, desixire *i* diffidare
desfidare *s.* (*feud.*) 389; *cf.* aquindar, aquintare, deffidare, defidare, desfidament, desfidar, desixire *i* diffidare
desgajar *v.*; **se desgaja** 47
desgel *s.* 129
desiderare *v.*; **desidero** 688
Desiderio *antr.* *m.* 531, 630
 Desiderius, Mons *vid.* Mons Desiderius
desierto¹ *adj.* 147, 281, 282; **desiertas** 308; **desiertos** 179, 191, 307; *cf.* pilosus
desierto² *s.* (*top.*) 17, 281

Desierto de las Palmas *top.* (*a la prov. de Castelló de la Plana*) 169
designacio *s.*; **designacionis** 511
desixire *v.* 389; *cf.* aquindar, aquintare, deffidare, defidare, desfidament, desfidar, desfidare *i* diffidare
desligado *adj.* 500, 646
despensa *s.* (*dom.*) 585, 593, 632; *cf.* bodega, celerarium, cellarium, celler, sacrarius *i* sagrarius
 Despi, Sant Joan *vid.* Sant Joan Despi
 Despuig, Juan Angel *vid.* Juan Angel Despuig
 Destado, Ruric *vid.* Ruric Destado
 Destatada, Sancho *vid.* Sancho Destatada
 Destatada, Sanxo *vid.* Sanxo Destatada
 Destatata, Sanxo *vid.* Sanxo Destatata
destino *s.* 559, 648, 660
destralis *s.* (*eina*); **destrale** 618 hacha
destre *adj.* 223; *cf.* dexter¹
destripaterrones *s.* 323; *cf.* extirpare
destronamiento *s.* 481
destrucción *s.* 277, 489, 583; *cf.* detructio
destructio *s.*; **destructione** 282; *cf.* destrucción
destruere *v.*; **destructa** 255, 277, 278, 279, 282; **destructum** 279, 632; **destructus** 278; **destruendas** 331; **destruendi** 455; **destruxerunt** 277
Desumvila *antr.* (*cognom*) 565
desuper *adv.* 285
desvan *s.* 397; *cf.* comunidor, porxada *i* porxadeta
 Desvern, Sant Just *vid.* Sant Just Desvern
desviarse *v.* (*de la fe cristiana*); **desviándose** 377
detención *s.* (*d'aigua*) 147
detener *v.* (*aigua*); **detenida** 144, 162
detentador *s.* 422
detentar *v.*; **detentaba** 366, 385, 423
determinare *v.*; **determinent** 498
Deu *antr.* (*cognom*) 532; *cf.* Deus
 Deu, Pere de *vid.* Pere de Deu
deuallar *v.*; **deualle** 235, 320

- deuastare** v.; **deuastarunt** 277
deuda s. (*econ.*) 43, 504, 624, 677;
deudas 305, 586, 609, 688
deudor s. (*econ.*) 439, 485, 638,
 666, 677; **deudores** 498, 666;
 cf. debitor
deuedare v. 432; cf. *deuetare*
deuenire v. 456; **deuenit** 417
deuesa s. (*agr.*) 509; cf. *defensa*,
dehesa i *devesa*
deuetare v. 346; cf. *deuedare*
Deulofeu antr. (*cognom*) 532; cf.
Deus la Fed
deure v.; **deu** 346, 595; **deuen** 132,
 183
Deus 301, 314, 326, 327, 365,
 502, 513, 578, 629, 688;
Dei 27 (*misericordia* –), 327
 (– *misericordia* / *dono* – /
largitionem –), 345 (– *gratia*),
 359 (*gratia* –), 365 (*gratia*
 –), 382, 383 (*misericordiam*
 –), 384 (*iudicium* –), 436
 (– *gratia*), 438 (*gratia* – / – *et*
iudicis), 439 (– *et iudicis*), 450
 (*uoluntatem* –), 485 (– *fide*), 502
 (– *nomine*), 508 (*fidelitatem* –),
 559 (*gratia* –), 651 (*potestatem*
 –), 687 (*apostole* –); **Deo** 307,
 326, 461, 501 (– *iuuante*), 502,
 586, 688 (– *mediante*); **Deum**
 347, 445, 447, 507, 611, 661;
 cf. *Deu*
Deus Ajuda antr. m. 532
Deus la Fed antr. m. 532; cf.
Deulofeu
Deusde¹ antr. m. 330, 354
Deusde² antr. m. 532; cf.
*Amat*¹, *Amatus*¹, *Deodatus*²,
*Deusdedit*¹, *Teodoro* i *Teodosio*
Deusde³ antr. m. (*home del comte*
Ramon Berenguer IV) 306, 391
Deusde Bernat antr. m. 532
Deusdedit¹ antr. m. 532; cf. *Amat*¹,
*Amatus*¹, *Deodatus*², *Deusde*²,
Teodoro i *Teodosio*
Deusdedit² antr. m. (*bisbe de*
Barcelona) 366, 440, 441, 442,
 674
Deusdedit³ antr. m. (*episcopus*)
 559
Deusdedit, *Pere* vid. *Pere Deus-*
dedit
Deuslovol top. (*castell*) 457; cf.
Mezinizeger
Deuteronomio 281
Deva top. (*riu, entre Santander i*
Astúries) 165
devallar v.; **devalla** 132; **devallan**
 138
devant p. 657
devastación s. (*bèl.*) 273
devastar v.; **devastada** 278,
 477; **devastando** 276, 277;
devastaron 273, 275; **devastó**
 274, 276, 379, 480; cf. *vastare*
devedament s. (*tipus de bausia*)
 387, 389
devenire v.; **deveniant** 456
dever v.; **deve** 376
devesa s. (*agr.*) 507, 509; cf.
defensa, *dehesa* i *deuesa*
devoción s. 408, 562, 563
devolución s. 664
devolver v. 370, 426, 648, 675,
 677; **devolvería** 306; **devolvía**
 370
devoto adj.; **devotas** 484
dexa s.; **dexas** 79
dexar v. 403; **dexaréu** 346; cf.
laxare i *lexar*
Dextarag, *Aquae Calidae* vid.
Aquae Calidae Dextarag
dexter¹ adj. 223; **dextera** 581;
dextra 581; cf. *destre*
dexter² s. (*mesura de longitud*);
dextro 386, 623, 624; **dextros**
 386, 624
dextra s. (*part del cel, segons*
Varró) 219; cf. *antica*¹, *occasus*,
occidente, *postica* i *sinistra*
Deyna la Casa top. (*lloc*) 246; cf.
Denia <la Casa>
dez article (*marca de genitiu*
masculí, singular i plural) 558;
 cf. *des*
dezebre v. 345
dezir v.; **dixeredes** 445; **dixieren**
 376; **dize** 376; **dizen** 376
dhigh (*arrel indo-europea*) 242;
 cf. *fictilis*, *fictor*, *figulus*, *figura*
i fingere
día s.; **días** 558, 567
Diable, *Lis Oulo dòu* vid. *Lis Oulo*
dòu Diable
diácono s. 28 (*de Pere II,*
arquebisbe de Pisa) 612
diazoma s. (*top., en grec*);
diazomata 79, 266; cf. *balteus*,
grada i *praecinctio*
dicere v. 237, 699; **dicam** 489;
dicens 350, 367; **dicent** 66;
dicerent 380; **dicis** 372; **dicit**
 376, 510; **dicite** 393; **dicitur**
 13, 20, 21, 39, 40, 71, 72, 74,
 92, 96, 101, 108, 116, 130,
 138, 145, 156, 157, 165, 169,
 173, 204, 212, 238, 253, 255,
 278, 285, 290, 294, 296, 469,
 476, 478, 552, 590, 619, 620,
 649, 656, 669, 682, 698; **dicta**
 148, 179 (*iam* –), 246, 327 (*iam*
 –), 332 (*iam* –), 340 (*iam* –),
 353 (*iam* –), 399 (*iam* –), 699;
dictam 238, 367 (*iam* –), 401
 (*iam* –), 639 (*iam* –); **dicti** 660
 (*iam* –); **dictis** 392 (*iam* –), 401
 (*iam* –), 454 (*iam* –), 486, 670
 (*iam* –), 675 (*iam* –); **dicto** 130
 (*iam* –), 238, 295, 382 (*iam*
 –), 389 (*de* –), 403 (*iam* –),
 487 (*iam* –); **dictos** 399 (*iam*
 –), 582, 649 (*iam* –); **dictum**
 118, 345 (*iam* –), 396 (*iam* –),
 402 (*iam* –), 404 (*iam* –), 509
 (*iam* –), 654 (*iam* –); **dictus**
 306 (*iam* –), 402 (*iam* –), 403
 (*iam* –), 404 (*iam* –); **dixere**
 178; **dixeris** 447; **dixeritis** 445;
dixero 445, 661; **dixerunt** 364,
 416; **dixit** 356, 377, 579
dictado s. 35, 498
dictamen s. 417, 460, 498
dictar v. (*sentència*) 363; **dictaban**
 364, 371; **dictada** 364, 368,
 380, 580; **dictó** 361, 413, 439,
 580
Diego de Muros antr. m. (*bisbe, de*
principis del s. XVI) 85
dies s. 136, 388, 403, 416, 576,
 650, 692, 693, 694, 698; **die**
 341, 356, 411, 502, 503, 570,
 574, 577, 596, 601, 649, 690,
 691; **diebus** 132, 135, 356, 417,
 502, 684; **diem** 309, 323, 324,
 349, 610; **dierum** 373
Dietario (*de l'antic consell de*
Barcelona) 657
diezmo s. (*feud.*) 491, 514, 515,
 630; **diezmos** 54, 153, 206,
 326, 356, 374, 424, 488, 489,
 507; cf. *decima* i *décima*
diferencia s. 418
diffidare v. (*feud.*) 388; cf.
aquindar, *aquintare*, *deffidare*,
defidare, *desfidament*, *desfidar*,
desfidare i *desixire*
diffinire v.; **diffiniendum** 360
difinicio s.; **difinicionem** 402
difunctus s.; **difunctos** 612; cf.
defunctus, *difunto* i *quondam*
difunto s. 224 (*Durabile*), 248
 (*abat Sisegut*), 316 (*abat*
Castellà), 366 (*Eldemar*), 410,

- 422 (*Enric*), 423 (*Enric*), 429 (*Jofre Bastons*), 440 (*presbíter Barceló*), 442 (*Eldemar*), 469, 490 (*pare de Ramon Berenguer II*), 510 (*Adalbert*), 519, 552, 611 (*Pere de Provença*), 629 (*Guillem Padró*), 631 (*Sisuald*), 685; **difuntos** 316 (*monjos*), 412, 496 (*hebreus*), 519, 607, 609, 610, 661 (*Guifré I i Guifré II*); **difunta** 639 (*Azalaidis*); *cf.* defunctus, difunctus *i* quondam difuntos, convite de *vid.* convite de difuntos
- Digesto antiguo** 470; *cf.* Digestum uetus
- <**Digestum**> nouum 471
- Digestum uetus** 471; *cf.* Digesto antiguo
- digitum** *s.*; **digita** 581; **digiti** 512
- dignidad** *s.* 36, 339, 386, 405, 436, 450, 496, 497, 693; **dignidades** 559, 563
- diuudicatus** *adj.*; **diuudicatum** 360
- dileccio** *vid.* dilectio
- dilectio** *s.*; **dileccione** 527; **dilectione** 411
- diligencia** *s.* 293
- diligente** *adv.*; **diligentius** 293
- diligere** *v.*; **diligite** 409
- Diluvio universal** (*en el Gènesi*) 135
- dimens uenire de** *loc. adv.*; **dimens uenerit de** 404 (*Remon*); **dimens venire de** 403; *cf.* dimens venirde, minuere de, minus venire de *i* morir¹
- dimens venirde** *loc. adv.* 404; *cf.* dimens venire de, minuere de, minus venire de *i* morir¹
- dimens venire de** *vid.* dimens uenire de
- dimidius** *adj.*; **dimidium** 572, 575, 577; **dimidia** 574, 575
- dimittere** *v.* 401, 463; **dimisit** 610; **dimisseris** 343; **dimississent** 610; **dimissit** 128, 609, 658, 684; **dimites** 650; **dimito** 136; **dimittat** 401; **dimittimus** 651; **dimittit** 402; **dimitto** 403, 454; *cf.* absoluere, ceder, definir, definire, dejar, dubitare, evacuare, gurple, iachire, laxare, pacificare *i* relinquere
- dinada** *s. (econ.)*; **dinades** 676; *cf.* denariata, denarius, denerata, denrée, derrata, dinerada¹, dinerada², dinerata, dinero *i* diners
- dinar**¹ *s. (alim.)* 570, 571; *cf.* comida²
- dinar**² *s. (econ.)*; **dinares** 671
- dinar de morts** (*celebració*) 611; **dinars de morts** 611; *cf.* conuiuium, convite de difuntos *i* honra grassa
- dinarios, solidus de *vid.* solidus de dinarios
- dinarius** *s. (econ.)*; **dinario** 660; **dinarios** 660, 669, 676
- dinarius Ausonae** *s. (econ.)*; **dinario Ausonae** 664; *cf.* dinarius Barcinonae *i* dinarius Gerundae
- dinarius Barcinonae** *s. (econ.)*; **dinario Barcinonae** 664; *cf.* dinarius Ausonae *i* dinarius Gerundae
- dinarius Gerundae** *s. (econ.)*; **dinarios Gerundae** 664; *cf.* dinarius Ausonae *i* dinarius Barcinonae
- dinastía** *s. (fam.)* 671 (*dels almoràvits*)
- dinerada**¹ *s. (econ.)* 659, 676; **dineradas** 676; *cf.* denariata, denarius, denerata, denrée, derrata, dinada, dinerada², dinerata, dinero *i* diners
- dinerada**² *s. (econ.)*; **dinaradas** 676; *cf.* denariata, denarius, denerata, denrée, derrata, dinada, dinerada¹, dinerata, dinero *i* diners
- dinerata** *s. (econ.)*; **dineratas** 676; *cf.* denariata, denarius, denerata, denrée, derrata, dinada, dinerada¹, dinerada², dinero *i* diners
- dinero** *s. (econ.)* 305, 306, 352, 370, 465, 500, 504, 505, 514, 520, 574, 575, 658, 659, 660, 661, 665, 672, 675, 676, 677, 684, 685, 686; **dineros** 244, 379, 487, 492, 500, 514, 520, 570, 572, 574, 575, 576, 577, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 669, 670, 673, 674, 675, 677, 684, 697; *cf.* denariata, denarius, denerata, denrée, derrata, dinerada¹, dinerada², dinerata *i* diners
- dinero de Calés** *s. (econ.)*; **dineros de Calés** 673
- diners** *s. pl. (econ.)* 676; *cf.* denariata, denarius, denerata, denrée, derrata, dinerada¹, dinerada², dinerata *i* dinero
- denrée, derrata, dinerada¹, dinerada², dinerata *i* dinero
- diócesis** *s.* 42 (*de Solsona*), 68 (*de Vic*), 70 (*de Cartagena*), 87 (*d'Elna*), 97 (*de Tarragona*), 172 (*d'Elna*), 184 (*de Girona*), 235 (*d'Elna*), 269 (*de Seu d'Urgell*), 270 (*de Seu d'Urgell*), 436 (*d'Ervigi*), 467 (*de Carcassona*), 530 (*de Magalona*), 561 (*de Girona*)
- Dionysos** *top. (teatre, a Atenes)* 78; *cf.* Bacchos
- Dios** 29, 80, 255, 301, 303, 304, 307, 314, 325, 326, 327, 329, 330, 332, 345, 370, 374, 375, 376, 381, 382, 383, 384, 385, 392, 393, 408, 409, 410, 413, 414, 436, 445, 447, 450, 461, 462, 480, 481, 482, 485, 501, 502, 503, 507, 508, 513, 517, 524, 525, 526, 527, 578, 611, 628, 632, 639, 641, 685, 688
- Dios, juicio de *vid.* juicio de Dios
- diploma** *s.* 28, 174 (*de Carlemany / de Ludovic Pius*), 338 (*reial*); **diplomas** 338 (*dels reis francs*), 343
- Dira** *top. (promontori, a la costa occidental del mar Roig, a l'estret Bab-el-Mandeb)* 46
- dire**¹ *s. (top., en grec)* 46; *cf.* cervix, cerviz, deire, isthmus, istmo *i* promontorio
- dire**² *v.*; **dix** 196; **dixem** 625
- directo** *adj. (domini)* 336, 338, 348
- directo, estacamentum de *vid.* estacamentum de directo
- directo, estachamentum de *vid.* estachamentum de directo
- directum** *s. (feud.)* 364, 384 (*fecissent – / – facere / – faciam / – sit*), 388 (*faciat –*), 497 (*faciat – / per – iudicent*), 640; **directis** 454, 658; *cf.* censo, census, consuetudo, costumbre, décima, derecho², impuesto, ledda, tributo, usaje, usatge *i* usaticus
- directus** *adj.*; **directa** 398 (*– fide*); **directam** 428 (*fidem –*)
- dirimere** *v. (jud.)* 363 (*– causas*), 444 (*– causas*), 467 (*causam –*)
- dirimir** *v.* 383, 422, 468
- dirutus** *adj.*; **diruta** 278; **dirute** 282
- Disabbatum** *s. (dia de la setmana)*; **Disabbato** 692

disciplina s. (*eclesiàstica*) 356
discipulo s. 530 (*Smaragdo, de Sant Benet*), 646 (*Ramon, de Bernat Ferrer*); **discipulos** 569 (*de Jesús*); cf. *disipulus*
discipulus s. 646 (*Raimundus*); **discipulum** 646 (*Raimundum*); cf. *discipulo*
discondirectus adj.; **discondirectos** 585 (*casales* –)
discordia s. 405, 498; **discordias** 447, 658
discreción s. 362, 423
discreto adj. 416
disculpase v.; **se disculpara** 383
discurrere v.; **discurrit** 41 (*aqua*), 91 (*torrent*), 100 (*flumine*), 111 (*aqua*), 112 (*torrente / alueo*), 120 (*torrente*), 128 (*aragalió*), 130 (*arenario*), 132 (*aqual / torrente / torrent*), 148 (*torrens*), 154 (*torrent*), 173 (*torrentem*), 219 (*rigato*), 235 (*riuunculo*), 295 (*flumine*), 320 (*torrente*), 657 (*alueum*); **discurrunt** 674 (*denarii*); cf. *scurrere*
discutire v. (*jud.*); **discuteretur** 361 (*causa* –); **discutiantur** 385 (*– negotia*), 468 (*– negotia*)
dispendere v.; **dispenderunt** 572, 573, 576, 698
dispendio s. 621; **dispendios** 372
dispensa¹ s. 353 (*– de sagittas*)
dispensa² s. 660; cf. *gasto*
dispensar v. (*protecció*) 486; **dispensaba** 484; **dispensaban** 488; **dispensada** 484; **dispensado** 338; **dispensaron** 328
dispensare v.; **dispensauerunt** 570; **dispensauit** 577; **dispensauit** 571, 573, 574; **dispenserunt** 572, 577; cf. *gastar*
dispersus adj. 279
Disposia antr. f. 372, 510, 571, 610, 631
disrumpere v.; **disrumpimus** 502
dissipare v.; **dissipata** 277
distare v.; **distant** 46
distribución s. 24 (*administrativa*), 342 (*de la guàrdia i vigilància*), 479, 617
distribuir v. 455, 479, 505, 687; **distribuida** 488; **distribuidas** 617; **distribuían** 461; **distribuyó** 617, 662
distribuire v.; **distribui** 455

distributor s.; **distributores** 607; cf. *albacea, helemosinarius, manumissor, tutor*¹
districte s. (*top.*) 78 (*municipal d'Òdena*)
distringare v.; **distringantur** 469
distrito s. (*top., divisió administrativa*) 4 (*Berga*), 5 (*Berga*), 14 (*Narbona*), 25, 28 (*Vernensis*), 42 (*Montcortès*), 77 (*Berga*), 86 (*Llívia*), 109 (*Besalú*), 123 (*Baridà*), 154 (*Urgell*), 174 (*Magdalonense*), 188 (*Fontllonga*), 189 (*Soriguera / Foradada*), 198 (*de Tolosa*), 216 (*Berga*), 232 (*Berga / Llívia*), 247 (*Besalú*), 251 (*Berga*), 254 (*Cossonay*), 280 (*Ausona*), 284 (*Berga*), 322, 489 (*Olèrdola*), 499, 507 (*Narbona*), 511 (*Elna*), 614, 656 (*Barcelona*); **distritos** 180 (*Santa Maria i Paredes de Lobos*); cf. *pago*² i *pagus*
ditio s.; **ditione** 315 (*– Franchorum*)
diuersus adj.; **diuersas** 382; **diuersis** 582
diuertire v.; **diuertit** 92
diuidere v. 629; **diuidamus** 701; **diuidit** 186; **diuisum** 583 (*librum Charoli in tribus corporibus* –)
diuinus adj.; **diuina** 327 (*– clemencia*), 382 (*ultio* –), 417 (*– gratia*); **diuino** 323 (*– ausilio*)
Diumenge antr. (*cognom*) 567; cf. *Domenge*
diutinus adj.; **diutina** 282
Diván (*de Aben Cuzmán*) 601
divertere v.; **divertunt** 686; cf. *hospedarse*
dives adj.; **divitibus** 590
dividere v.; **divisi** 662
Divina commedia (*de Dant*) 79
divinidad s. 69 (*egípcia i fenícia*) 525
divino 323 (*auxili*), 325 (*auxili*), 417 (*auxili*), 451 (*ésser*); **divinas** 410 (*Ileis*), 443 (*ciències*); **divinos** 441 (*oficis*)
divinus adj.; **divino** 34 (*– summo trino*), 35 (*nutu* –)
divisa s. (*heràldica*) 286, 328
división¹ s. (*bèl.*) 275
división² s. (*de béns*) 384, 385, 480, 490, 571, 656

división³ s. (*territorial*) 24 (*administrativa*), 33 (*territorial política o administrativa*), 478 (*de domini*), 499 (*administrativa*); **divisiones** 32 (*territorials i polítiques*), 33 (*territorials polítiques o administratives*)
divisoria s. 24 (*de les dues Hispànies*), 120 (*de les parròquies de Porqueres i Marlant*), 194 (*de Ribes i Ogassa*), 211 (*dels termes de la vila de Bàscara*), 215 (*del Ter i el Tordera*), 474 (*de la ciutat de Barcelona i el seu Eixample*)
divorciarse v.; **se divorció** 527
divorcio s. 523, 527
Do ut facias (*feud., tipus de contracte*) 340, 463
Doca, **Viues Boca** vid. *Viues Boca Doca*
docere v. 582; **docuit** 581
doctor s.; **doctoris** 581 (*Renallí*)
doctor paruulorum s. 439, 449, 581; cf. *Bonus Filius Marci, Ponç Bofill March, Poncius Boni Filii, Poncius Boni Filii Marci, Poncius Bonifilii, Poncius Bonifilii Marci i Poncius Bonus Filius*
Doctor, **Arnaldus** vid. *Arnaldus Doctor*
doctor, **Barchinonensis** vid. *Barchinonensis doctor*
doctrina¹ s. 582 (*– litterarum*)
doctrina² s. (*jud.*) 339, 509
Doda antr. f. 14
Dodero antr. (*cognom, proc. de nom germ.*) 541; cf. *Tedbaldus, Teubaldus, Teudoerus, Theudobald, Theutarius, Thiotwar, Tubau*¹ i *Tutau*
Dodo antr. m. (*bisbe d'Osca*) 332
Dodon antr. m. 441
Doidol Dalchala antr. m. 692
Dolç antr. (*cognom*) 562
Dolça¹ antr. f. 323
Dolça² antr. f. (*esposa de Bernat de Talamanca*) 486
Dolça³ antr. f. (*esposa de Ponç de Montpaó*) 675
Dolça⁴ antr. f. (*esposa del comte Ermengol VII el de València*) 238
Dolça⁵ antr. f. (*esposa del comte Ramon Berenguer III*) 301, 406, 408, 429

Dolcet¹ *antr. (cognom)* 562
Dolcet² *antr. m.* 585
dolium *s. (dom.)* 645
dolo *s.* 400
Dolon, B<erengarius> *vid.*
B<erengarius> Dolon
dolus *s.*; **dolo** 400
Dom Blasco *antr. m.* 689, 692; *cf.*
Don Blasco
Domabuis *top. (vila)* 374
Dôme, Puy de *vid.* Puy de Dôme
Domenech¹ *antr. (cognom)* 508;
cf. Dominicus
Domenech² *antr. m.* 500
Domenech de Valls *antr. m.* 485
Domenge *antr. (cognom)* 567; *cf.*
Diumenge
Domenica¹ *antr. f. (esposa de*
Desideri) 630
Domenica² *antr. f. (esposa de*
Sanç) 624
domenica, sala *vid.* sala domenica
Domenys *top. (vila)* 374
Domer *antr. (cognom)* 563
dominación *s. (bèl.)* 6 (*romana*),
25 (*romana / de romans, gots i*
àrabs), 296 (*romana*), 299 (*del*
camp de Tarragona), 300 (*del*
camp de Tarragona); **domi-**
naciones 618 (*goda i àrab*)
dominacionis, ius *vid.* ius
dominacionis
dominar *v. (bèl.)* 24; **dominado**
26, 307; **dominando** 6; **domi-**
naron 15, 277
dominatio *s. (feud.)* 335; *cf.*
alodio, hereditas *i* proprietas
Domini, Ascensio *vid.* Ascensio
Domini
Domini, Natiuitas *vid.* Natiuitas
Domini
Domini, Resurreccio *vid.*
Resurreccio Domini
Domini, Sanctum Sepulcrum *vid.*
Sanctum Sepulcrum Domini
Dominica *s. (dia de la setmana)*
572, 691
dominicatura *s. (feud.)* 340, 701;
cf. señorío
Dominico *antr. m.* 247
dominicos de Barcelona, Padres
vid. Padres dominicos de
Barcelona
dominicus¹ *adj.*; **dominici** 688
(– *sepulcri*); **dominico** 400
(anno –)
dominicus² *s. (feud.)*; **dominicum**
508; *cf.* dominicatura *i* señorío

Dominicus *antr. (cognom)*; **Domi-**
nicum 508; *cf.* Domenech¹ *i*
dominicus²
dominio *s.* 31, 263, 301, 302,
336 (*directe / útil*), 338 (*útil /*
directe), 348 (*directe / útil*), 373
(*legal*), 376, 379, 394 (*útil*),
461 (*eminent*), 462 (*eminent*),
478, 485, 486, 499, 507 (*útil*),
508; **dominios** 24, 303, 390,
404, 406, 408, 410, 478, 487,
501, 643; *cf.* dominium, feudo,
señorío *i* usufructo
dominium *s.* 31; *cf.* dominio
dominus *s.* 341, 357 (– *Raimundus*
comes), 390; **Dominus** 190,
349; **domine** 383; **domini**
278 (– *Raymundi Comititis*),
345 (*incarnationis* –), 368 (*in-*
carnatione –), 390 (*treguam* –),
396 (*treguam* – / *tregua* –), 519
(*natiuitatem* – / *resurreccionem*
–), 580 (*crucem* –), 598
(*ascensionis* –), 688 (*sepulcrum*
–); **domino** 28, 34 (*Ildefonso*),
356, 447 (*Raimundo comiti*);
dominorum 486; **dominum**
362 (– *Raimundum comitem*
Barchinonensem), 456, 493
domitus *adj.*; **domitas** 509
(*terras* –); *cf.* barbarus¹, cul-
tus¹, incultus, indomitus¹ *i*
ruptus
domna *s. (Almodis comitissa)*
403; **domnam** 583; **domne**
360; **dompna** 357 (*Ermessinda*
comitissa)
domnus *s.* 318 (*Pontifex Aethius*),
397 (*Gitarthus*), 456 (*comes*),
490; **domni** 360 (*Gondeballi*),
361 (*Guadalli episcopi*);
domno 360 (*Reimundo comite*),
430 (*Berengario comite*), 661
(*Raimundo comite*); **domnum**
345 (*Raimundum comitem*), 347
(*Andream abbatem*); **dompni**
362 (*Raimundi comitis*);
dompno 455 (*Barchinonensi*
comiti); **dompnus** 359
(*Raimundus comes*)
domnus Dele, Turris de *vid.* Turris
de domnus Dele
dompna *vid.* domna
dompni Raimundi comitis
Barchinonensis, Curia *vid.*
Curia dompni Raimundi
comitis Barchinonensis
dompnus *vid.* domnus

domus *s.* 332 (– *templi*); **domo**
399, 586, 619 (– *Sancte*
Marie et Sancti Ermengaudi);
domorum 618; **domos** 80,
106, 122, 179, 310, 311, 314,
455, 585, 586, 624, 638, 639,
650, 688 (– *Sancti Petri et*
Pauli Apostolis et aliorum
Sanctorum); **domum** 296
(*Sancti Petri cenobii*), 397
(*Sancte Marie Sedis*), 399, 475
(*Sancti Petri cenobii*), 585, 586,
634, 638, 662 (*Sancti Petri*)
don *s.* 399; **dones** 327, 523
Don Arapa *antr. m.* 130
Don Blasco *antr. m.* 689; *cf.* Dom
Blasco
donacio *s.*; **donacionem** 618, 662;
donacionis 491 (*cartam* –),
581 (*cartam* – / *scribituram* –);
cf. donación
donación *s.* 4 (*de béns immobles*),
13 (*escriptura de*), 18
(*d'alous*), 21, 26 (*d'un alou*
al puig d'Anguera), 27 (*de la*
vila d'Ordaniso i del monestir
de Sant Fèlix), 29 (*de rebus in*
comitatu Cathaloniae), 35 (*de*
les esglésies de Santa Maria de
Badalona i de Santa Coloma de
Gramanet), 38 (*escriptura de*),
39 (*del castell de Cabra*), 40
(*de les eglésies de Sant Esteve*
i Sant Hilari / escriptura de),
41 (*escriptura de donació d'un*
alou a prop del castell de Santa
Perpètua), 42 (*escriptura de*),
43, 48, 50, 52, 54, 64 (*d'uns*
vilars al Conflent), 66 (*d'uns*
béns a l'apendicio de Sancta
Pelagia), 67, 68, 73 (*de terres*
a la vall de Planeses), 74 (*d'un*
alou), 76, 77, 80, 82 (*d'un*
alou al comtat de Besalú), 86,
95, 96, 97, 98, 99 (*escriptura*
de donació d'un alou al puig
d'Anguera), 100, 104, 112 (*de*
terres a la vall de Mieres / d'un
alou a la quadra d'Ollers),
119 (*escriptura de donació del*
castell d'Aguda / escriptura de
donació del castell de Figuera),
120, 121, 122 (*escriptura de*),
125 (*escriptura de*), 128, 133
(*escriptura de donació d'un*
alou al puig d'Anguera / de la
capella de Sant Esteve i Sant
Hilari), 137 (*d'un alou al puig*

d'Anguera), 140 (escriptura de), 141, 145, 146 (escriptura de), 149 (de l' 'aqua lata'), 155 (de la 'villa Evolo'), 157 (d'un alou a la parròquia de Sant Esteve d'Olot), 158 (del castell de Forés), 159, 163, 166, 168 (d'un alou a la vila d'Aiguatèbia), 172 (carta de donació d'una muntanya a la vall del Conflent / escriptura de donació d'un alou a la parròquia de Santa Maria de Caldes), 173 (del castell de Coscoll), 175, 176, 180 (d'uns predis als districtes de Santa Maria i Paredes de Lobos), 182 (d'un alou 'in ipsa Marcha extrema'), 183 (escriptura de), 188, 189 (escriptura de donació en feu del puig de Barberà), 190, 194 (de la vall de Balaguer / del castell d'Aguda), 195, 196, 197, 199, 201 (del castell d'Albinyana), 205 (del puig de Forés), 206 (escriptura de donació d'un feu), 209 (del 'puio Ullastrello' / d'un alou a Ullastret), 211 (d'alous), 212, 213, 214, 217 (escriptura de), 220 (de béns a la 'parochia Sancti Pauli de Monte Magno'), 221 (carta de), 222 (de vinyes a la plana de Belis), 223 (escriptura de), 224 (escriptura de), 225, 226, 227, 228, 229 (del castell de Verdura / d'un mas), 232 (de les esglésies de Sant Esteve i Sant Hilari), 233 (escriptura de), 235, 236 (ecriptura de), 237 (ecriptura de), 240 (d'un alou al terme de la ciutat d'Olèrdola), 243, 245 (escriptura de donació d'un molí de Sarreal), 246 (d'un alou a Exeduce), 247 (del llogarret de Palou Sobirà / escriptura de donació de l'alou de Madrechexanes), 249, 250, 251 (escriptura de donació d'alous i heretats a la parròquia de Sant Esteve de Ripollet), 253 (escriptura de), 255 (escriptura de donació d'una mesquita), 256 (de béns 'in terminio de ciuitate Olerdula'), 278 (del monestir de Santa Maria de Meià), 279 (d'esglésies a la

comarca del Penedès), 281 (escriptura de donació de la torre del Codony amb les seves cases / de la quadra d'Ollers), 282 (del puig d'Anguera), 284 (de les esglésies de Sant Esteve i Sant Hilari), 285 (del castell de Taia de Serinyà), 286, 287 (escriptura de), 288 (de la 'uilla Cellers'), 289 (de terra erma), 292 (d'un alou), 293 (d'alous), 294 (d'un mas i de l'església 'in uilla Ger' / alous 'in circuitu Bisulduni'), 295 (d'un alou 'ad ipsa Petra Fita'), 296 (d'un alou a la parròquia de Sant Pere de Reixac), 297 (escriptura de donació d'una casa a Barcelona / d'una casa i terres / d'una torre, cases, terres, vinyes, molins, prats, estanys i boscos), 300 (d'un lloc a la vall del castell de Cervelló), 301 (de la mesquita major de Lleida), 306 (del dècim de les pàries d'Espanya), 308 (escriptura de donació del puig de Forés), 309 (del castell d'Albinyana), 310 (del castell de Sant Vicenç), 311 (escriptura de donació en alou d'un turó al terme de Claramunt), 312 (d'un turó al terme de Claramunt), 313 (d'atigues esglésies a Llordà i a la ciutat d'Isona), 314 (carta de donació en alou de l'Espluga Calva), 315 (d'una terra), 317 (escriptura de donació d'un alou), 322 (de dos camps), 323 (d'una jovada de terra al costat de la torre de Dela), 327 (del castell de Forés / de terres / dels castells d'Estopinyà, Puigroig i Canyelles), 329 (del castell de Barberà), 332 (de les coves de Remolí i altres possessions / de castells), 337 (del comtat de Barcelona i els seus fiscos), 339 (del comtat de Barcelona i els seus fiscos / d'erms), 367 (escriptura de donació d'un alou al terme de Claramunt), 378 (escriptura de), 392 (de la quarta part del castell de Galliners / del castell d'Aguilar), 406 (escriptura de donació de

Barberà), 408 (d'un alou), 417 (del vescomtat de Barcelona / d'honors i propietats a Lleida i Anglerola), 419 (de Camarasa), 420 (del puig de Forés), 422, 424 (de béns alodials a la vall de Cervelló), 425 (de Camarasa / de les esglésies de Badalona i Santa Coloma de Gramanet), 426 (ecriptura de donació de puig de Forés / del puig de Forés), 427 (del puig de Forés), 429 (de les esglésies de Santa Maria de Badalona i Santa Coloma de Gramanet), 430 (de terres a Conesa), 431 (escriptura de donació de tres almudades per plantar vinya), 436 (del castell de Barberà), 437, 439 (d'unes cases / de terra i hort a Pedralbes), 440, 441 (de Santa Maria de Cornellà / de terra laborable / d'un 'soler' amb pati i altres edificis a la ciutat de Barcelona / de terra a l'altra part del Llobregat / de l'alou de Santa Oliva amb l'església), 442 (de terra erma al costat de la Marca), 454 (dels nous impostos a Barcelona per als taverners i els flequers), 457 (del castell de Deuslovol), 468 (de la vila Idioror), 469, 476, 478 (d'un mas 'in parrochia Sancte Marie Ciuitatis Fracte'), 491 (carta de donació dels castells de Riudalgars i de Batea), 499 (de la meitat del senyoriu de terres i vinyes a Cabanabona i tots els servents del mas / del mas de Coll amb els seus homes / escriptura de donació de Ramon Joan de Montblanc), 501 (de la dècima part del que aportessin les naus i les despulles dels enemics i els captius), 507 (escriptura de donació de tres masos), 508 (de Labadius), 512 (d'un honor a les Arenes), 513 (escriptura de), 514 (de terres i vinyes), 515 (del 'raficum Ausone transeuntium'), 517, 519 (de les lleudes i quintes de Tamarit / del castell de Vespella i la meitat de totes les troballes), 524 (de la dècima part de totes

- les seves coses*), 525 (*de la dot*), 526 (*de la dot*), 527 (*escriptura de*), 580 (*del castell de Gerp*), 581 (*escriptura de*), 585 (*d'uns casals / d'un solar*), 586 (*d'una casa a la vila de Sant Esteve de Granollers*), 598, 606 (*d'un taüt llombardesc 'et alio de Yspanie'*), 618 (*de cases i horts*), 619, 621 (*de l'algezira Inter Ambas Aquas*), 622 (*de tres vinyes*), 623 (*d'una quadra de terra al terme de Calders / escriptura de donació de la quadra de Benviure*), 632 (*d'una bodega*), 633 (*d'una 'tonna'*), 637, 639 (*d'unes cases i obradors davant del palau comtal major / de cases i obradors a Barcelona*), 640 (*d'un obrador a Barcelona*), 641 (*de Vilafranca del Penedès*), 649 (*de mercats*), 651 (*de la meitat de la lleuda d'Aicmonte*), 653 (*del mercat de Camprodon*), 656 (*escriptura de*), 660 (*del segell amb què s'obrava la moneda del comtat de Provença*), 661 (*del segell amb què s'obrava la moneda del comtat de Provença / de la tercera part de la moneda que es fabriqués al comtat de Girona*), 662, 669, 673 (*de la ciutat de Tortosa i de la Azuda amb les fortificacions*), 676, 680 (*de dos masos a la parròquia de Palautordera*), 681 (*escriptura de*), 682 (*escriptura de donació del castell de Port a Barcelona / escriptura de donació del 'kastrum Cannons'*), 683 (*escriptura de / escriptura de donació d'un alou a prop del castell de Santa Perpètua*), 695 (*d'una torre a la ciutat d'Olèrdola / del castell de Forés*), 701 (*d'una quadra de terra a Calders*); **donaciones** 38, 47, 314, 350, 407, 408, 437, 477, 507, 523 (*entre cònjuges*), 526 (*entre cònjuges*); *cf.* donacio
- Donadeu** *antr.* (cognom) 532; *cf.* Donadeus
- Donadeus** *antr.* m.; **Donadeo** 532
- Donadiu** *antr.* (cognom) 532; *cf.* Donadeus
- donador** s. 336, 406, 424
- donante** s. 512, 526, 630; **donantes** 189, 309, 319, 621, 629, 630
- donar**¹ v.; **dona** 392, 398; **donas** 348
- donar**² v. 469, 471, 488, 526; **donada** 643; **donadas** 86, 526; **donaron** 242, 278, 636; **donó** 130, 201, 526, 613, 630, 640, 641, 652, 664
- donare** v. 403, 527; **donamus** 100, 149, 210, 310, 619, 642, 651; **donant** 340, 354, 597, 644; **donat** 341, 402, 614; **donatum** 577; **donatur** 514; **donauerit** 314; **donauit** 575; **done** 576; **donent** 514, 517, 609; **doneretis** 501; **dones** 677; **donet** 358, 598; **donetis** 319, 454, 501, 513; **dono** 121, 130, 341, 406, 493, 586, 625, 639, 642, 650, 673
- donativo** s. 576; **donativos** 29
- Donato** *antr.* m. (comte) 276
- donator** s. 406; **donatores** 638
- doncella** s. 525
- donchs** c. 595
- donec** c. 631
- donitum** s. 662
- Donuç** *antr.* m. 629
- Donúc** *antr.* m. 668
- Donuç Blancher** *antr.* m. 637
- donum** s. 317, 353, 399, 514, 639; **dono** 327
- Donum Dei** *antr.* m. (abat de Sant Cugat del Vallès) 424
- Donús** *antr.* m. (presbíter) 372; *cf.* Traval
- Donús, Guitart *vid.* Guitart Donús
- Donzana de Pug Boscha, Joan *vid.* Joan Donzana de Pug Boscha
- donzell** s. 567 (*Miquel de Vilatorta i Noves / Francesc de Coromines i Marimon*)
- Dorca** *antr.* m. 665
- Dordogne** *top.* (depart. fr.) 15, 185
- dormir, gorro de *vid.* gorro de dormir
- dormitacio** s.; **dormitacione** 582
- dormitorio** s. (dom.) 585, 599
- dormitorium** s. 637
- Doromir, Guardia *vid.* Guardia Doromir
- Dorria** *top.* (vila) 183; *cf.* Duaria
- Doscha, P<etrus> *vid.* P<etrus> Doscha
- Dosquers** *top.* (lloc, a prop de Figueres, a la prov. de Girona) 40; *cf.* Duobus Queriis
- dotación** s. 5, 11, 18, 40, 77, 82, 93, 97, 98, 104, 108, 130, 137, 145, 148, 159, 166, 206, 207, 211, 212, 216, 225, 228, 229, 246, 248, 269, 278, 288, 289, 321, 421, 437, 443, 476, 509, 621, 683
- dotai** *adj.* (carta) 424, 450, 524, 525; **dotales** 525
- dotalia** s. 93 (*de Santa Maria de Manresa*), 300 (*de Santa Maria de Ripoll*)
- dotar** v. (una església o una vila) 477; **dotaban** 410; **dotada** 284; **dotó** 242, 302, 332, 477
- dote** s. 304, 419, 523, 525, 526
- dote, constitución de la *vid.* constitución de la dote
- Dous**¹ *top.* (font, a prop de Torrelles de Foix) 140
- Dous**² *top.* (salt d'aigua, a prop de Torrelles de Foix) 140
- drap** s. (dom.); **draps** 641, 690; *cf.* paño
- draparium, molendinum *vid.* molendinum draparium
- draper** s.; **drapers** 642; *cf.* batanero
- Draper** *antr.* (cognom) 563
- Draper, Berengarius *vid.* Berengarius Draper
- Draper, Berenguer *vid.* Berenguer Draper
- draper, molendinum *vid.* molendinum draper
- drapus** s. (dom.); **drapos** 610
- dressera** s. 102
- droguero** s.; **drogueros** 66; *cf.* boticario
- Drôme** *top.* (depart. fr.) 42, 150, 185
- Druda**¹ *antr.* f. 549; *cf.* Anlo
- Druda**² *antr.* f. 691 (ebrea); *cf.* Druda³
- Druda**³ *antr.* f. 691 (hebrea); *cf.* Druda²
- Druda**⁴ *antr.* f. 690 (iuzia); *cf.* Druda⁵
- Druda**⁵ *antr.* f. 690 (jueva); *cf.* Druda⁴
- Duarria** *top.* (vila) 183; *cf.* Dorria
- Duas Aquas, Den *vid.* Den Duas Aquas
- dubitare** v. 395, 397; **dubitaretis** 346; **dubitauro** 398; **dubi-**

- tauit** 397; **dubtaras** 397; *cf.* absolure, ceder, definir, definire, dejar, dimittere, evacuare, gurpire, iachire, laxare, pacificare *i* relinquere
- ducado** *s.* 34
Ducado de Baden, Gran *vid.* Gran Ducado de Baden
- ducat** *s.* (top.) 105 (*Cardona*)
- ducatus** *s.*; **ducati** 571; **ducatu** 485, 654
- ducere** *v.* 610; **duxerunt** 281
- Duch** *antr.* (cognom) 563
- ductibus, uia *vid.* uia ductibus
- ductus** *adj.* 377
- dudar** *v.* 397, 398; *cf.* duptar *i* temer
- Dudelsack** *s.* 560; *cf.* Bockpfeife, gaita, odre, sach dels gemechs *i* Sackpfeife
- duelo** *s.* (judici de Déu) 361, 381, 385, 386, 465; **duelos** 385; *cf.* pugna
- dueña** *s.* 200
- dueño** *s.* 274, 504, 511, 661; **dueños** 25, 504, 505
- Duero** *top.* (riu) 27
- dulce** *adj.* (aigua) 596, 701
- Dulcia** *antr.* *f.* (comitissa) 454
- Duluriana** *antr.* *f.* 432
- Duobus Queriis** *top.* (lloc, a prop de Figueres, a la prov. de Girona) 40; *cf.* Dosquers
- duptar** *v.* 398; **duptat** 398; **duptaua** 398; *cf.* **dudar** *i* temer
- duque** *s.* 32 (*Borrell, de Gothia*), 124 (*Guillem, de Tolosa*), 291 (*Guillem, de Tolosa*), 497; **duques** 83 (*de Medinaceli*)
- Durabile** *antr.* *m.* 224
- Durán Barba de Cerubi** *antr.* *m.* 557
- Duranno** *antr.* *m.* 507
- Durfort, Guillém *vid.* Guillém Durfort
- Durii, Extrema- *vid.* Extrema-Durii
- Duriols, P. *vid.* P. Duriols
- durus** *adj.*; **duro** 380
- Durro** *top.* ('uilla', a la vall de Boï) 107
- dux** *s.*; **ducem** 353 (*Alhagib, – Cesarauguste*); **ducis** 362 (*Raimundus, – Prouincie*)
- dux Catalanensis** *s.* (epítet) 32; *cf.* Catalanicus heros, Ramón Berenguer III *i* rector Catalanicus
- ebdomada** *s.* 570, 572, 576, 649, 689, 690, 691, 698; **ebdomadas** 649; **ebdomadis** 649
- Ebraldus** *antr.* *m.* (proc. de nom germ.); **Ebraldo** 533
- ebrea** *s.* 691 (*Druda*)
- ebreo** *s.* 637 (*Bonnom*)
- Ebro** *top.* (riu) 6, 24, 118, 161, 262, 275, 300, 301, 302, 519; *cf.* Hebre *i* Iberis
- Ecart** *antr.* *m.* 699; *cf.* Echardus
- Ecart Miró** *antr.* *m.* 66, 82
- Ecart, Bernat *vid.* Bernat Ecart
- ecclesia** *s.* (top.) 13, 41, 65, 80, 109 (*Sancti Johannis in ipsa Croso*), 120 (*Sancti Quirici et Sancti Juliani de Meritania / Sancti Quirici et Sancti Juliani de Meritatz*), 131 (*Sancti Martini de Arenariis / Sancta Crux de Areng*), 141 (*Sanctus Vincentius de Aqua Alba*), 149 (*Sancta Maria de Aqualata*), 180, 191 (*Sancti Cucufatis de Garriga*), 196, 197, 208, 279, 366 (*Sancte Marie Egarensis*), 442 (*Sancte Marie Egarensis*), 443, 475, 632; **aecclisiae** 375, 378; **aecclesie** 374; **ecclesiam** 64, 86, 100, 121, 149, 279, 286 (*Sancti Martini Argentona*), 341 (*Sancti Felicis Vacherices*), 399, 401 (*Sancti Felicis de Celran*), 416, 474, 475, 657, 683, 686; **ecclesiae** 278 (– *de Manresa*); **ecclesiam** 286, 341, 401; **ecclesias** 93, 136, 279; **ecclesie** 109, 277, 282, 367, 368, 409, 424, 475, 509, 583, 657; **ecclesiis** 246
- ecclesiasticus** *adj.*; **ecclesiastica** 631; **ecclesiastici** 440
- Echallens** *top.* (a Suïssa) 199
- Echardus** *antr.* *m.*; **Echardi** 699; *cf.* Ecart
- Écija** *top.* 264
- Ecio, Aymerich *vid.* Aymerich Ecio
- Ecio, Wilielmus *vid.* Wilielmus Ecio
- Ecious, Reimundus *vid.* Reimundus Ecious
- eclesiástich** *s.*; **eclesiástichs** 433
- eclesiástico**¹ *adj.* 433, 440, 444, 449, 484, 572; **eclesiástica** 356, 631; **eclesiásticas** 374, 411, 583; **eclesiásticos** 563, 631
- eclesiástico**² *s.* 451; **eclesiásticos** 426, 431, 517, 603
- Eclesiástico** (a la Bíblia) 451
- eclesiástico, juez *vid.* juez eclesiástico
- Eço, García *vid.* García Eço
- economía** *s.* (econ.) 143 (*domèstica / rural*), 151 (*domèstica*), 152 (*domèstica*), 163 (*rural*), 564 (*domèstica*)
- edificare** *vid.* edificare
- edificare** *v.* 30 (– *castela et municiones*), 308 (– *castela et municiones*); **edificare** 456 (– *castrum*); **edificabis** 641 (– *operatoria*); **edificandum** 310 (– *turrem seu domos*), 585 (– *domos*); **edificata** 629 (*terra* –); **edificauimus** 179 (– *domos, curtes, ortos, vineas, molendinis*); **edificauit** 631; **hedificandum** 630, 639; **hedificare** 122; **hedificata** 641; **hedificatum** 169; **hedifices** 309; **hedificetis** 310
- edificio** *s.* 245, 248, 264, 378, 585, 586, 621, 634, 644; **edificios** 239, 243, 248, 249, 250, 255, 258, 259, 260, 264, 265, 266, 441, 489, 564, 637, 638
- Edo** *antr.* *m.* 549; *cf.* Udalgeirus
- Edorres** *top.* (vila, al comtat de Cerdanya) 321
- educación** *s.* 179, 579
- educar** *v.*; **eduque** 403
- edus** *s.*; **edorum** (*architectus et magister* –)
- Edus** *antr.* *m.* (monjo); **Edo** 247
- efficere** *v.*; **efficiamini** 502
- effodere** *v.*; **effodit** 110
- Egara, Santa María de *vid.* Santa María de Egara
- Egarensis, Sancta Maria *vid.* Sancta Maria Egarensis
- Eginardo** *antr.* *m.* (autor de la *Vida de Carlemany*) 470, 655
- egipcio** *adj.*; **egipcia** 69 (*divinidad*)
- egressus** *s.* 186
- Eguils**¹ *top.* (al comtat d'Urgell) 6
- Eguils**² *top.* (al comtat de Cerdanya) 6
- Eiga** *antr.* *f.* 440
- eigalado** *s.* (dial. dels Alps *i* dial. del Delfinat) 150
- eigalaio** *s.* (dial. dels Alps *i* dial. del Delfinat) 150
- Eigfredi, Erimannus *vid.* Erimannus Eigfredi
- Eimena** *antr.* *f.* 663

Eimerich Talador *antr.* m. 637
Eimiricus *antr.* (*proc. de nom germ.*); **Eimirico** 544; *cf.* Aymerich¹ i Eymerich¹
Einhard *antr.* m. (*autor de la Vita Karoli impertoris*) 603
Einhardi Annales 26
Einhardo *antr.* m. (*autor de la Vita Karoli impertoris*) 275
Eira Mala *top.* (*munyanya, a prop de Castellar de n'Hug*), 73; *cf.* Era Mala³
Eiz, Gilabert *vid.* Gilabert Eiz
Eiz, Guilelm *vid.* Guilelm Eiz
ejército s. 34, 98, 273, 275, 276, 277, 279, 283, 291, 292, 357; **ejércitos** 285, 308
El Castellón *top.* 264
El Cocon *top.* (*alqueria, al terme jurisdiccional de Benizalem, a la prov. d'Almeria*) 161
El Pla *top.* (*lloc, a prop de Vilafranca del Penedès*) 114
Elassus Caluus *top.*; **Elasso Caluo** 181
Eldalecus *antr.* m. 533
Eldeberta *antr.* f. 536
Eldemar *antr.* m. 94, 366, 442, 553
Eldemar, Ricolf *vid.* Ricolf Eldemar
Eldemares *antr.* m. 14
Eldemarus *antr.* (*proc. de nom germ.*) 545; *cf.* Alomar
Eldes *antr.* f. 536
Eldesinda *antr.* f. 535
Eldesindo *antr.* m. 309
Eldesindus *antr.* m.; **Eldesindo** 533
Eldouara *antr.* f. 535
Eldovart *antr.* m. 294
elección s. 25 (*d'un emir*), 255 (*d'Adalbert, abat de Sant Genís*)
electio s.; **electione** 450
electo *adj.* 332 (*Guillem, bisbe de Roda / Gregori, arquebisbe de Tarragona*); **electos** 448
elegir v. 621; **elegido** 387 (*tribunal*); **elegidos** 363 (*jutges*), 448
elegire v.; **electi** 363
Elela *top.* (*arenium*) 131
Elia *antr.* f.; **Eliane** 215
Elias¹ *antr.* m. 532
Elías² *antr.* m. 215, 224, 647
Elias, Company *vid.* Company Elias
Eliberri, Vicus *vid.* Vicus Eliberri

elicina s. 211; *cf.* alzin, aulina, cassan, cassanea, cassaña, chassan, elidina, encina, ilex, ilicina, olzina i quercus
elidina s.; **elidinas** 211; *cf.* alzin, aulina, cassan, cassanea, cassaña, chassan, elicina, encina, ilex, ilicina, olzina i quercus
Elinná *top.* (*lloc, a la diòcesi de Seu d'Urgell*) 269; *cf.* Aliñá i Helinnianus
Elisabet *antr.* f. 432
Elisacar *antr.* m. (*abat*) 276
Eliseus *antr.* m. 532
Eliso *top.* (*a Aragó*) 27
Ellar *top.* (*lloc, al comtat de Cerdanya*) 5
Ellemar, Ermemir *vid.* Ermemir Ellemar
Ellemar, Guillelm *vid.* Guillelm Ellemar
Ellemar, Ponç *vid.* Ponç Ellemar
Ellemari, Ermemirus *vid.* Ermemirus Ellemari
Ellemarus *antr.* (*proc. de nom germ.*) 545; *cf.* Alomar
Ellesindo *antr.* m. 43, 666
Elliardis¹ *antr.* f.; **Elliards** 535
Elliardis² *antr.* f. 423; *cf.* Illiardis²
Elliardis³ *antr.* f. (*nom germ.*) 535, 628 366, 367, 424, 432, 674
Elliards¹ *antr.* f. (*filla de Ponç*) 628
Elliards² *forma d'Elliardis*¹, *cf.* s. u.
elmus s.; **elmu** 352; *cf.* yelmo
Elna¹ *top.* (*barri*) 247
Elna² *top.* (*bisbat de, al comtat de Rosselló*) 154, 411, 412
Elna³ *top.* (*bisbe de*) 411, 412
Elna⁴ *top.* (*diòcesi de, al comtat de Rosselló*) 87, 172, 235
Elna⁵ *top.* (*districte, al comtat de Rosselló*) 511
Elna⁶ *top.* (*església de*) 247, 411, 412
Elna⁷ *top.* (*suburbi, al comtat de Rosselló*) 42, 105, 155
Elna⁸ *top.* (*territori*) 164, 360
Elo *antr.* f. 345
elogio fúnebre s. 302
Elucidario (*obra de Santa Rosa*) 601
eludir v.; **eludiría** 348
elzeta s. (*top.*) 201, 212; *cf.* aulet, cassagno, cassanea, cassaña,

cercenada, cerceneda, cerdana, chassagno, encinar i olzeta
elzeta s. 212
elzina s. 212; **elzinas** 211; *cf.* alzin, aulina, elicina, elidina, encina, ilex, ilicina, olzina i quercus
Elzinellas *top.* (*lloc, a prop d'Arenys de Mar*) 211; *cf.* Olcinellae i Olzinellas²
Ema *antr.* f. 440, 441
embarcación s.; **embarcaciones** 655, 657; *cf.* nave
embarcar v. 657
embels s. (*top., dial. de Rouergue*) 78; *cf.* abals, abau, abaus, balç, bals, balse, bau, baus i bausse
Embolad *top.* (*'puus uel rocha', a la vall d'An, al comtat d'Urgell*) 39
emenda s. (*feud.*) 387, 392, 393; **emendam** 394; *cf.* enmienda, redreç i retorn
emendare v. (*feud.*); **emendet** 388; **emendo** 393; *cf.* redirigere
emere v.; **emendi** 502; **emi** 502
Emericus *antr.* (*proc. de nom germ.*) 544; *cf.* Aymerich¹ i Eymerich¹
emigración s. 280
Emilianus *top.* (*al comtat de Rosselló*); **Emiliani** 9
emina¹ s. 574 (*de cebada – dimidia quarta*), 576 (*– de cibum*), 597 (*– uini de uetere*)
emina² s. 574 (*de civada*), 576 (*de civada*), 615 (*de vi*), 676 (*de civada*)
emir s. 25 (*Jusuf-be-Abd-al-Rhaman al Fehri*), 283 (*Abderrahman*), 672 (*Abd-Allah ben Ayad*)
Emma *antr.* f. 97, 177, 674
emmendare v. 587
Emmo *antr.* f. (*abadessa del monestir de Sant Joan Baptista de Ripoll*) 17; **Emmon** 179, 315, 625, 664; *cf.* Hemmon
Emmon *vid.* Emmo
emolumentos *forma pl. d'emolumentum, cf. s. u.*
emolumentum s.; **emolumentos** 302 (*d'aduanas i mercat*), 350
empadronamiento s. 25
empalizada s. 386
emparancia s. (*feud.*) 484, 485; *cf.* emparanza i emperamentum

emparanza *s.* (*feud.*) 483 (*d'homes lliures / de vasalls / de béns / de viles*), 484 (*d'homes lliures*), 485, 486 (*de vasalls / de béns*), 487 (*de viles*), 488; **emparanzas** 485; *cf.* emparancia i emperamentum
emparar *v.* (*feud.*); **emparaba** 487; **emparada** 487
emparare *v.*; **emparo** 485
empedrado *adj.* (*camí reial*) 681
emperador *s.* 25 (*Honori, d'Occident*), 37 (*romà*), 116 (*Lotari*), 136 (*Lotari*), 139 (*Justinià*), 178, 181 (*Lotari*), 236 (*Lotari*), 241 (*Lotari*), 248 (*Ludovic*), 274 (*Lotari*), 275 (*pare de Ludovic Pius*), 276, 285 (*Lotari*), 320 (*Lotari*), 323 (*Ludovic Pius*), 591 (*Valentinià III*), 683 (*Alfons*), 685 (*Ludovic Pius*); **emperadores** 267 (*Flavis i Antonins*)
emperador, l' *vid.* lemprador [*sic*]
emperamentum *s.* (*feud.*) 483, 484; *cf.* emparancia i emparanza
Empiricus, Marcellus *vid.* Marcellus Empiricus
emptio *s.*; **emptonis** 317 (*carta* –)
Empurdà *s.* 92
Empurdà, Alt *vid.* Alt Empurdà
Empurdà, Arenys de *vid.* Arenys de Empurdà
Empurdà, Baix *vid.* Baix Empurdà
Empurdà, Castell de *vid.* Castell de Empurdà
Empurdà, Parets de *vid.* Parets de Empurdà
Empurias¹ *top.* (*annex a l'Escala, a la prov. de Girona*) 5, 6, 256, 360, 362; *cf.* Impuria i Impurias¹
Empurias² *top.* (*comtat*) 18, 45, 109, 129, 209, 284, 294, 468
Empurias³ *top.* (*comte de*) 43 (*Hug*), 230 (*Hug*), 352 (*Ponç Hug*), 385 (*Hug*), 408 (*Ponç Hug*), 412, 428 (*Hug*), 468 (*Hug*), 487 (*Ponç Hug*), 556 (*Hug*), 653 (*Ponç Hug*), 655 (*Ermengol*)
Empurias⁴ *top.* (*vescomtat de*) 230
Empurias, Castelló de *vid.* Castelló de Empurias
Empurias, Castellón de *vid.* Castellón de Empurias

empuritano *adj.* (*top.*) 191 (*comtat*), 623 (*territori*)
emula *s.* (*zool.*); **emulas** 692
Enalecus *antr. m.* (*nom germ.*) 533
enap *s.* (*dom.*, *provenç.*) 591; **enaps** 589; **enapos** 589; *cf.* anap, anaphus, anappus, copa¹, cupa, hanap, hnapf, nappo i sciphus
Encamp *top.* (*poble, al principat d'Andorra*) 54
enciám *s.* (*alim.*) 132
encina *s.* (*bot.*) 190, 210, 211, 212, 213, 251; **encinas** 88, 165, 186, 206, 210, 215, 623; *cf.* alzina, aulina, cassan, cassanea, cassaña, chassan, elicina, elidina, ilex, il'cina, ilicina, olzina i quercus
encinar *s.* (*bot.*) 210, 211, 212, 214, 215, 251; *cf.* aulet, cassagno, cassanea, cassaña, cercenada, cerceneda, cerdana, chassagno, elzeda i olzeta
encomanar-se *v.*; **se encomana** 346
encomenar *v.*; **encomenareu** 346; **encomenau** 346
encomienda *s.* 30 (*de l'Azuda de Balaguer*) 342, 355 (*del castell d'Arraona*); **encomiendas** 4 (*de castells*), 342
encrucijada *s.* 683; **encrucijadas** 682; *cf.* cruceja de los caminos, crucixela de los caminos, crudilia, cruilla, cruillada, cruylada de camins, cruzillada, entre forc de camins i incrucillata
endavant *adv.* 346
Eneas¹ *antr. m.* 371
Eneas² *antr. m.* 425; *cf.* Amat Eneas
Eneas Mir *antr. m.* 385
Eneas, Amat *vid.* Amat Eneas
Enee, mancusus de manu *vid.* mancusus de manu Enee
Enegon, Torre de *vid.* Torre de Enegon
Eneida (*de Virgili*) 61
Enelricius *antr. m.* (*rei de França*); **Enelricii** 537; *cf.* Henricus
enfitensis *s.* (*contracte agrari*) 620, 629
enfitèutic *adj.* 309 (*cens*), 620 (*establiment*), 638 (*establiment*)

Enforcats *top.* (*coll, a prop del lloc de Mogòria, 'in territorio Barchinone'*), 682; *cf.* Inforcati³
engan *s.* 354 (*sine* –), 389 (*sine* –), 392 (*sine* –), 396 (*sine* –), 397 (*sine* –), 398 (*estiris* –), 399 (*esters* –), 401 (*sine* –), 428 (*sine* –), 447 (*sine* –), 661 (*sine* –), 666 (*sine* –); *cf.* engannum, engany i engañó
engannare *v.*; **engannarei** 347 (*noten* –); *cf.* enganyar
engannum *s.*; **enganno** 346 (*sines* – / *ses* –), 347 (*sine* –), 398 (*sine* –), 487 (*sine* –), 668 (*sine* –); **engano** 346 (*senes* –); **henganno** 660 (*sine* –); *cf.* engan
engany *s.* 347 (*sens* –); *cf.* decepció, engan i engañó
enganyar *v.* 346 (*sens* –), 347 (*sens* –); **enganyaré** 346 (*no te* –); *cf.* deceber i engañar
engañar *v.*; **engañado** 359; *cf.* enganyar
engañó *s.* 276 (*amb*), 350 (*sense*), 370 (*sense*), 374, 389 (*sense*), 392 (*sense*), 397 (*sense*), 398 (*sense*), 399 (*sense*), 401 (*sense*), 409 (*amb*), 428 (*sense*), 447 (*sense*), 461 (*sense*), 480 (*sense*), 484 (*sense*), 487 (*sense*), 526 (*sense*), 660 (*sense*), 675 (*sense*); *cf.* engan i engany
Engelricus *antr. m.* (*rei de França*); **Engelrici** 537; *cf.* Henricus
Engilrada *antr. f.* 344
enginy *s.* (*bèl.*); **enginys** 353; *cf.* ingenium
Engomara *antr. f.* 90
Enguncia *antr. f.* 366, 442
enjujar *v.* 570
enjuiciar *v.* 371
enmienda *s.* (*feud.*) 246 (*carta d'*), 387, 388, 390, 392, 393, 394, 399, 412, 413, 414, 437, 465, 469, 505, 687; **enmiendas** 465; *cf.* emenda, redreç i retorn
enmienda, hacer *vid.* hacer enmienda
Ennego¹ *antr. m.* (*sacerdos*) 382
Ennego² *antr. m.* (*sacerdot*) 382
enojado *adj.* 404; *cf.* tristis
enojo *s.* 403; *cf.* marrimentum
Enrich¹ *antr. m.* 422, 423

- Enrich²** *antr. m.* ('castlanus' del castell d'Olèrdola) 489; *cf.* Enrich Folch
- Enrich Folch** *antr. m.* ('castlanus' del castell d'Olèrdola) 489; *cf.* Enrich²
- Enrich Geribert** *antr. m.* 374
- Enrique I de Francia** *antr. m.* (*rei de França*) 537; *cf.* Henricus
- Enromegadi** *top.* ('collis', port de muntanya, a l'apendiciu' de Sant Llorenç, al comtat d'Osona); **Enromegados** 189; *cf.* Artiges i Romegads
- ensanchar** *v.* (*fronteres*); **ensanchaban** 28; **ensanchara** 301
- ensanche** *s.* (*de fronteres*) 299
- Ensanche** *top.* (*a la ciutat de Barcelona*) 154, 474
- enseñanza** *s.* 471, 581, 582
- ensis** *s.* (*bèl.*); **ensem** 352
- entenado** *s.* (*Pere Ramon, de la comtessa Almodis*) 408, 419, 447
- entierro** *s.* 611
- entrada** *s.* (*econ., impost*) 621, 673
- entre forc de camins** *s.* 682; *cf.* cruceja de los caminos, crucixela de los caminos, crudilia, cruïlla, cruïllada, cruylada de camins, cruzillada i incrucillada
- Entreperas** *top.* (*aldea, a l'ajuntament de Sales, a la prov. de Girona*) 42; *cf.* Pera³
- envase** *s.* (*per al vi*); **envases** 163, 259, 645
- Ephratha** *top.* (*regió actualment desconeguda, en grec*) 24; *cf.* Bosphorus i Sepharad²
- Epidires** *top.* (*ciutat, a prop del Mar Roig*) 46
- epigraffia** *s.* 268
- epigráfico** *adj.*; **epigráficos** 154 (*monuments*), 264 (*fragments*)
- episcopal** *adj.* 366 (*palau episcopal de Vic*), 410 (*dret*), 431 (*palau*), 478 (*seu*), 484 (*honor*)
- episcopal de Gerona, Curia *vid.* Curia episcopal de Gerona
- episcopal de Gerona, Feudos de la Curia *vid.* Feudos de la Curia episcopal de Gerona
- Episcopal, Castillo *vid.* Castillo Episcopal
- Episcopale, Castrum *vid.* Castrum Episcopale
- episcopalis** *adj.*; **episcopali** 366 (*palacio -*), 633 (*cortali -*)
- episcopus** *s.* 55, 345 (*Petrus*), 436 (*Eruigius*), 438 (*Eruigius*), 559 (*Deusdedit / Ermengaudus / Wadallus*), 570 (*Guislabertus*), 572 (*de Pampalona*), 693 (*de Pampalona*); **episcopi** 361 (*Guadalli - Barchinonensis*), 657 (*- Barchinone*), 661 (*Umberti -*); **episcopis** 357, 376; **episcopo** 345 (*Borrello -*), 399, 689 (*- de Sancti Iacobi*); **episcopum** 614
- epistola** *s.*; **epistolis** 583 (*- Pauli*)
- epístola** *s.* 54 (*Ad Fuscum Aristium d'Horaci*), 108 (*de Benedicte VI*), 145 (*del papa Agapit II*), 209 (*del papa Benedicte VI*), 236 (*del papa Joan XV*), 241, 242 (*de Benedicte VI*), 249 (*del papa Silvestre II*), 479 (*del papa Benedicte IV*), 496 (*del papa Silvestre II*); **epístolas** 582
- epistolarium** *s.*; **epistolario** 583
- epitafio** *s.* 610
- equa** *s.* (*zool.*) 616 (*- bruna*); **equarum** 617
- equitare** *v.* 596
- equus** *s.* (*zool.*); **equum** 616 (*- brunum*)
- era** *s.* (*top.*) 73; *cf.* area
- Era española** (*calendari*) 262
- era mala** *s.* (*top.*) 71, 73, 74; *cf.* calamus, calm, calma, calmis, calmus, cauma, chaume, coma, erial² i meseta
- Era Mala¹** *top.* (*a la vall de Planeses, al comtat de Cerdanya*) 73
- Era Mala²** *top.* (*límit del castell de Perarua, al comtat d'Urgell*) 73
- Era Mala³** *top.* (*muntaña, a prop de Castellar de n'Hug*) 73; *cf.* Eira Mala
- Era Mala, Calm *vid.* Calm Era Mala
- Era, Arnau de *vid.* Arnau de Era
- Erae Altae** *top.* (*a la vila de Tuxent, al comtat d'Urgell*); **Eras Altas** 73
- eramnum** *s.*; **eramno** 588 (*padela de -*); *cf.* cobre
- Eras** *antr.* (*cognom*) 564
- Eraut** *top.* (*riu*) 148
- Eremir** *antr.* (*proc. de nom germ.*) 545; *cf.* Aromir, Arumí i Oromir
- eremus¹** *adj.*; **erema** 618 (*terra*); **eremis** 30 (*marchis -*), 308 (*marchis -*); **eremum** 205; **heremam** 310 (*terram -*); **heremarum** 339 (*- terrarum*), 509 (*- terrarum*); **heremas** 323 (*- extirpas*); **heremum** 510; *cf.* yermo¹
- eremus²** *s.*; **eremi** 322, 510; **eremo** 179, 316, 321; **eremos** 331, 618; **eremum** 282; **heremi** 314; **heremis** 337, 339, 510; **heremo** 282, 315 (*traximus de - / traxit de -*), 316 (*traximus de - / traxit de -*), 317 (*trahere de -*), 318 (*tractas de -*), 319 (*de - traxeritis*); *cf.* eremus¹ i yermo²
- erial¹** *adj.*; **eriales** 313 (*terres*); *cf.* heremitas
- erial²** *s.* (*top.*) 73; **eriales** 313; *cf.* calamus, calm, calma, calmis, calmus, cauma, chaume, coma, era mala i meseta
- Eribaldi, Arnallus *vid.* Arnallus Eribaldi
- Eriballi, <Arnallus> *vid.* <Arnallus> Eriballi
- Eribau, Arnau *vid.* Arnau Eribau
- erica scoparia** *s.* (*bot.*) 193; *cf.* brezo, bruch, brug i brwg
- Erifonsus** *antr. m.* (*nom germ.*); **Erifonso** 535
- Eril, Pere Ramón de *vid.* Pere Ramón de Eril
- Erilavall** *top.* (*poble, a la vall de Boí, al comtat de Pallars*) 107; *cf.* Erill
- Erill** *top.* ('uilla', a la vall de Boí, al comtat de Pallars) 107; *cf.* Erilavall
- Eriman** *antr.* (*proc. de nom germ.*) 541; *cf.* Arimany
- Erimannus Eigfredi** *antr. m.*; **Erimanni Eigfredi** 541; *cf.* Arimany
- Erimany, Galcerán *vid.* Galcerán Erimany
- Eriste** *top.* (*muntaña, a la vall de Benasc*) 54
- Erm, Sant Joan del *vid.* Sant Joan del Erm
- Erma, Coma *vid.* Coma Erma
- Ermedolfo, Guardia de *vid.* Guardia de Ermedolfo
- Ermegildus¹** *antr. m.* (*bozador*); **Ermegildo** 317

- Ermegildus**² *antr. m. (proc. de nom germ.)* 544; *cf.* Gil, Gili i Guiu
- Ermegodo** *antr. f.* 256, 297
- Ermemir**¹ *antr. m.* 54, 173, 373
- Ermemir**² *antr. m. (nom germ.)* 546; *cf.*; *cf.* Aymamir, Maymí i Maymir
- Ermemir**³ *antr. m. (sagristà)* 241, 374
- Ermemir**⁴ *antr. m. (vescomte)* 488
- Ermemir Ellemar** *antr. m.* 360, 364, 432; *cf.* Ermemirus Ellemari
- Ermemir, Bofill *vid.* Bofill Ermemir
- Ermemir, Guardia de *vid.* Guardia de Ermemir
- Ermemir, Isarn *vid.* Isarn Ermemir
- Ermemir, Máximo *vid.* Máximo Ermemir
- Ermemir, Pere *vid.* Pere Ermemir
- Ermemir, Remón *vid.* Remón Ermemir
- Ermemiri, Remundus *vid.* Remundus Ermemiri
- Ermemirus** *antr. m.*; **Ermemiro** 548
- Ermemirus Ellemari** *antr. m.* 360; *cf.* Ermemir Ellemar
- Ermenardo** *antr. m. (presbíter)* 664
- Ermenfredus** *antr. m. (nom germ.)*; **Ermenfredo** 534
- Ermengaldus** *antr. m. (proc. de nom germ.)* 544; *cf.* Armengol¹ i Gou
- Ermengarda**¹ *antr. f.* 648
- Ermengarda**² *antr. f.* 631; *cf.* Bonafilla²
- Ermengardis**¹ *antr. f.* 400
- Ermengardis**² *antr. f.* 208, 340, 425, 431, 589, 610, 620, 629, 666
- Ermengardis**³ *antr. f. (comtessa)* 364, 399
- Ermengardis**⁴ *antr. f. (vescomtessa)* 474
- Ermengars** *antr. f.* 554
- Ermengau de Béziers, Matfré *vid.* Matfré Ermengau de Béziers
- Ermengau, Folch *vid.* Folch Ermengau
- Ermengaudus**¹ *antr. m. (comte)* 397, 667; **Ermengaud** 390
- Ermengaudus**² *antr. m. (episcopus)* 559
- Ermengaudus**³ *antr. m. (leuista)* 549
- Ermengaudus de Barida** *antr. m.*; **Ermengaudi de Barida** 645
- Ermengaudus Ioanne** *antr. m.* 549
- Ermenger** *antr. m. (proc. de nom germ.)* 542; *cf.* Armanguer
- Ermengildus** *antr. m. (nom germ.)* 535, 544; *cf.* Gil, Gildus, Gili i Guiu
- Ermengod**¹ *antr. m.* 550; *cf.* Johan Amat
- Ermengod**² *antr. m. (comes Urgellensis et marches de Balager)* 406
- Ermengod Uzalger** *antr. m.* 554
- Ermengodo** *antr. f.* 240, 586, 695
- Ermengol**¹ *antr. m.* 488
- Ermengol**² *antr. m. (bisbe)* 97
- Ermengol**³ *antr. m. (levita)* 372
- Ermengol Bernat**¹ *antr. m.* 600
- Ermengol Bernat**² *antr. m. (clergue)* 602
- Ermengol Folch** *antr. m.* 295
- Ermengol Remón** *antr. m.* 364
- Ermengol Samarell** *antr. m.* 584
- Ermengol, Bernat *vid.* Bernat Ermengol
- Ermeniardis**¹ *antr. f.* 535
- Ermeniardis**² *antr. f.* 297, 318, 498, 623, 668, 688
- Ermenjardis** *antr. f.* 589, 591, 611
- Ermentrug** *antr. f.* 67
- Ermesen** *antr. f.* 346, 554; *cf.* Ermesenda
- Ermesenda** *antr. f.*; **Ermesende** 346; *cf.* Ermesen
- Ermesinda**¹ *antr. f.* 297
- Ermesinda**² *antr. f. (comtessa)* 293
- Ermessen**¹ *antr. f.* 395, 397, 404, 582, 630
- Ermessen**² *antr. f. (mare del comte Ramon)* 107
- Ermessenda** *antr. f.*; **Ermessende** 419
- Ermessendi** *antr. f.* 208, 648, 667
- Ermessendis**¹ *antr. f.* 344
- Ermessendis**² *antr. f.* 354, 440, 486, 512, 519, 581, 585, 611, 622, 640, 665, 668, 696
- Ermessendis**³ *antr. f. (comtessa de Barcelona, esposa del comte Ramon Borrell)* 209, 296, 313, 327, 339, 359, 364, 365, 366, 370, 408, 436, 468, 580, 616
- Ermessendis**⁴ *antr. f. (comtessa de Pallars)* 38
- Ermessendis**⁵ *antr. f. (vescomtessa)* 353, 695
- Ermessendis de ipsa Ginesta** *antr. f.* 557
- Ermessendis de Tous** *antr. f.* 555
- Ermessenne, Cavi *vid.* Cavi Ermessenne
- Ermessens** *antr. f.* 581
- Ermessinda**¹ *antr. f.* 439; *cf.* Bona Donna
- Ermessinda**² *antr. f. (comitissa)*; **Ermessinde** 430
- Ermessinda**³ *antr. f. (comitissa de Barcelona)* 357
- Ermessinda**⁴ *antr. f. (comtessa de Pallars)* 468
- Ermessinde** *antr. f.* 505
- Ermessindis**¹ *antr. f.* 35
- Ermessindis**² *antr. f. (comtessa)* 137, 278
- Ermessindis**³ *antr. f. (comtessa de Barcelona, esposa del comte Ramon Borrell)* 80, 307, 314, 357, 363, 375, 384, 385, 421, 422, 423, 430, 431, 432, 441, 442; *cf.* Ermessendis³
- Ermessindis**⁴ *antr. f. (comtessa de Pallars)* 128, 176, 288
- Ermessindis**⁵ *antr. f. (esposa de Bernat)* 426
- Ermessindis**⁶ *antr. f. (esposa de Mir Guilabert)* 422
- Ermessindis**⁷ *antr. f. (esposa de Pere Geribert)* 524
- Ermessindis**⁸ *antr. f. (esposa de Pere Guillem d'Òdena)* 498, 688
- Ermessindis**⁹ *antr. f. (esposa de Ramon Folch, vescomte de Cardona)* 420
- Ermessindis**¹⁰ *antr. f. (esposa de Ricart Guillem)* 498
- Ermetructa** *antr. f.* 408
- Ermetruit**¹ *antr. f.* 112, 256
- Ermetruit**² *antr. f. (proc. de nom germ.)*; **Ermetruite** 536, 548; *cf.* Mentrut
- Ermidón** *antr. m. (vescomte, espòs de la vescomtessa Radulf)* 360, 363
- Ermingaud** *antr. m. (nom germ.)* 544; *cf.* Armengol¹ i Gou
- ermita** *s.* 40 (de Queralt), 81 (de Sant Aniol), 157, 159 (de Sant Jaume de Puig Palter), 200 (de Santa Magdalena), 252

- (de Sant Valerià); **hermita** 41 (*Santa Margarida*), 110 (*Brugués*), 136 (*Sant Martí*)
- Ermo** *antr.* f. 676
- Ermofredo** *antr.* m. 366
- Ermofredo Bardina** *antr.* m. 42
- Ermofret** *antr.* m. 442
- Ermoldo Nigello** *antr.* m. 292, 298
- Ermovigia** *antr.* f. 585, 663, 675
- ermus** *adj.*; **erma** 308 (*terra*); **ermas** 318 (*terras*)
- Ernust** *antr.* m. (*proc. de nom germ.*) 547; *cf.* Arnús
- Eroigius** *antr.* m.; **Eroigio** 553
- erola** s. (*top.*) 71, 74; **erols** 74
- Erola, Ipsa* *vid.* *Ipsa Erola*
- Erouigius** *antr.* m. (*leuita*) 552
- Erovigius** *antr.* m.; **Erovigio** 381
- eruditus** *adj.*; **eruditis** 361 (*uiris*)
- Eruigii, Johannes* *vid.* *Johannes Eruigii*
- Eruigius**¹ *antr.* m. (*episcopus et iudex*) 436, 438; **Ervigius** 436; *cf.* *Marchus*¹
- Eruigius**² *antr.* m. (*presbiter et iudex*) 435; *cf.* *Marcus*²
- Erumir, Johan* *vid.* *Johan Erumir*
- Ervigius**¹ *antr.* m.; **Ervigio** 609, 669, 677
- Ervigius**² *antr.* m. (*presbíter i jutge*); **Ervigio** 435, 436, 437, 438, 439, 449; *cf.* *Eruigius*² i *March*⁵
- Ervigius**³ *vid.* *Eruigius*¹
- es** s. (*feud.*) 398; *cf.* *essoigne*, *exoine*, *impedimento*, *sonnia*, *sumnis i sunnis*
- esbarzer** s. (*top.*) 189; *cf.* *romaguera*, *romequera*, *ronce*, *ronceraie*, *rumex i rumicaria*
- esberla** s. (*top.*) 101, 102; *cf.* *afrau*
- Esbert** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 542; *cf.* *Agisbert*, *Asbert i Aucebertus*
- escala** s. (*top.*) 80; **escalas** 99, 101; *cf.* *eschala*
- Escala** *top.* (*a la prov. de Girona*) 256
- Escalas de Sallent** *top.* (*congost, a prop de Sant Privat*) 102
- Escalas de Sopeira** *top.* (*congost, entre Pont de Suert i Sopeira*) 101
- escalera** s.; **escaleras** 81
- escaño** s. (*dom.*) 587; *cf.* *banco*, *escon i scamnum*
- escaramujo** s. (*bot.*) 190; *cf.* *gavarra*, *rosa canina*, *rosal silvestre i roser bort*
- escarbar** v. (*la terra*) 319; *cf.* *cavar*
- escardar** v. (*agr.*) 322; *cf.* *essarter*, *exartare i exsarritare*
- Escarp** *antr.* (*cognom*) 564
- escarpa** s. (*top.*); **escarpas** 225
- escasez** s. 118 (*d'aigua*), 133 (*d'aigua*), 583
- eschala** s. (*top.*); **eschalas** 101; *cf.* *escala*
- escharrazón** s.; **escharrazones** 650
- eschena** s. (*top.*) 72 (*de Mont Nero*); *cf.* *esquena*, *esqui*, *esquia*, *esque*, *esquina i esquio*
- Eschena Rosa** *top.* (*munyanya, al Penedès*) 72; *cf.* *Esquena Rosa*
- eschirol** s. (*zool.*); **eschirols** 604 (*pellicea de -*); *cf.* *ardilla*
- Escipión, Cneo* *vid.* *Cneo Escipión*
- Escipión, Publio Cornelio* *vid.* *Publio Cornelio Escipión*
- Escipiones, Torre de los* *vid.* *Torre de los Escipiones*
- Esclanyá** *top.* (*a l'Empordà*) 161
- esclava** s.; **esclavas** 502
- esclavitud** s. 500, 501, 505
- esclavo**¹ *adj.*; **esclavas** 498
- esclavo**² s.; **esclavos** 495 (*redimits / fugitius*), 499, 500, 502, 504 (*redimits / fugitius*), 505, 608; *cf.* *captius i prisionero de guerra*
- esclavos, mercado de* *vid.* *mercado de esclavos*
- Escletxas** *top.* (*cim, al partit de Sant Feliu de Llobregat, a la prov. de Barcelona*) 168-169
- Esclua** *antr.* m. 468
- esclusa** s. 135, 244
- Escluva** *antr.* m. 682
- Escocia** *top.* 153
- Escolá** *antr.* (*cognom*) 563
- escon** s. (*dom.*) 587; *cf.* *banco*, *escaño i scamnum*
- escoria** s.; **escorias** 180, 643
- escriba** s.; **escribas** 569
- escribano** s. 350, 642 (*Guillem de Bassa*)
- escribiente** s. 429, 438 (*Poncius cognomento Bone Filius*), 439
- escrinium** s. (*dom.*); **escriinio** 606; *cf.* *scrinium*
- escritor** s. 31 (*Pau Orosi*), 267 (*Tertulià*), 339; **escritores** 267 (*llatins*), 274 (*francs*), 336 (*antics*), 338 (*antics*)
- escritorio** s. (*dom.*); **escritorios** 606; *cf.* *papelera i scrinium*
- Escritura, Sagrada* *vid.* *Sagrada Escritura*
- escriure** v.; **escripto** 376; **escrit** 346
- escuadra** s. (*bèl.*) 655 (*d'Ermengol*); **escuadras** 655 (*de Ramon Berenguer III / de Ramon Berenguer IV*)
- escudela** s. (*dom.*); **escudeles** 589 (*- rases*), 590; *cf.* *escudella*, *escudilla*, *plato*¹ i *scutella*
- escudella** s. (*dom.*); **escudelles** 590; *cf.* *escudela*, *escudilla*, *plato*¹ i *scutella*
- escuder** s. (*bèl.*) 691 (*de Pedro Rouric*), 692 (*de P. Doriols*); **escuders** 572 (*de Jozbert Dauarlin*), 573 (*de Guillem R.*), 689, 691 (*de Guillem R.*), 692 (*de Garcia de Pola / de Bonifaci de Flixo / de Jozbert Dauarlin*), 693 (*d'Vgo Dalceion*), 698 (*de Guillem Ramon*); *cf.* *escudero*
- escudero** s.; **escuderos** 572 (*de Jozbert Davarlin*), 573 (*de Guillem Ramon*), 689, 692, 697 (*d'Arnau de Rocacorba*); *cf.* *escuder*
- escudilla** s. (*dom.*); **escudillas** 590; *cf.* *escudela*, *escudella*, *plato*¹ i *scutella*
- escudo**¹ s. (*bèl.*) 352; *cf.* *scutum*
- escudo**² s. (*emblema*) 128 (*de la familia Aragall*), 286 (*de la familia Guardiola*), 328 (*de l'orde del cavallers del Temple de Salomó*), 352
- escudo y bastón, batalla jurada con* *vid.* *batalla jurada con escudo y bastón*
- Escuela de Derecho romano** s. (*a Barcelona*) 471
- escuma** s. 72; *cf.* *espuma*
- Eslampegada, Turris* *vid.* *Turris Eslampegada*
- esllaviçada** s. 141; **esllaviçades** 141; *cf.* *allau i avalanche*
- Esmirneo** *top.* (*golf, a la Jònia*) 46
- espada**¹ s. (*bèl.*); **espadam** 352; *cf.* *espada*¹ i *spata*
- espada**² s. (*bèl.*) 280, 282, 352, 451; *cf.* *espada*² i *spata*
- espalda** s. 595, 697; *cf.* *spatla*

Espanesinda *antr. f.* 535

Espania *top.* 691

Espania, argentum de *vid.* argentum de Espania

Espania, aurum de *vid.* aurum de Espania

Espanyol *antr. (cognom)* 565

España *top.* 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 16, 18, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 40, 44, 52, 53, 60, 64, 67, 74, 98, 100, 106, 139, 142, 144, 149, 153, 154, 156, 157, 159, 165, 166, 169, 171, 180, 185, 191, 196, 204, 205, 208, 209, 212, 224, 225, 240, 244, 245, 254, 262, 263, 264, 266, 267, 268, 273, 274, 275, 276, 278, 280, 283, 284, 295, 300, 302, 304, 305, 306, 316, 321, 330, 336, 343, 351, 356, 357, 370, 410, 418, 420, 430, 432, 436, 460, 461, 467, 469, 470, 477, 497, 501, 504, 505, 506, 509, 515, 527, 555, 619, 655, 658, 659, 662, 664, 665, 667, 669, 683, 684, 687

España, Crónica general de vid.

Crónica general de España

España, Marca de *vid.* Marca de España

Españas¹ *top.* 327, 331

Españas² *top. (marquès de les)* 32; *cf.* Ramón Berenguer III

español *adj.* 24, 45, 46, 98 (*exèrcit*), 203 (*territori*), 204; **española** 601; **españolas** 263 (*ciutats*); **españoles** 6, 53 (*Pirineus*), 204

española, Era *vid.* Era española

Esparra *top. (església)* 155

Esparraguera, Santa Maria de *vid.* Santa Maria de Esparraguera

Espárrech *antr. (cognom)* 566

espart *s. (top.)* 194; *cf.* Balaguer¹, balai, bálech, Löfl i lygeum spatium

Espaser *antr. (cognom)* 564

especegadus *adj.*; **especegado** 665 (*auro de Espania* –)

especia *s. (alim.)*; **especies** 597

especie *s. (alim.)*; **especies** 574, 659, 675, 676

espejo *s. (top.)* 285, 286; *cf.* **espill²**, miralium, mirall² i speculum²

Espelt¹ *top. (al districte municipal d'Òdena)* 78

Espelt² *top. (riera, a prop d'Òdena)* 78

Espelt³ *top. (torrent, a prop d'Igualada)* 149

Espelt, Balços del *vid.* Balços del Espelt

espelta *s. (agr.)* 208

Esperandeu *antr. m.* 373, 383

Espidels *top. (lloc, a la parròquia de Sant Julià de Palou, al Vallès)* 286; *cf.* Olzenelles

Espidels, Sanctus Benedictus de *vid.* Sanctus Benedictus de Espidels

espiell *s. (top.)* 286; **espiells** 283, 285, 290

espill¹ *s.* 50; *cf.* speculum¹

espill² *s. (top.)* 285, 286; **espills** 283, 285, 290; *cf.* speculum² i Spicelli

Espill¹ *top. (mons)* 285; *cf.* Spelium

Espill² *top. (puig)* 285; *cf.* Spilium

Espill³ *top. (serra, al Penedès)* 286

Espills *top. (poble, a l'ajuntament de Sapeira, a prop de Tremp)* 285, 291; *cf.* Specula

espina¹ *s. (al circ romà)* 71, 89

espina² *s. (bot.)* 189; **espinas** 187, 188, 189

espina³ *s. (top.)* 71, 72

Espinal¹ *antr. (cognom)* 564

Espinal² *top. (coll, al Montseny)* 72

Espinal³ *top. (turó, a prop de Pineda)* 72

espinar *s. (bot.)* 188, 189, 191, 193; *cf.* carrasca, carrascal, coscoja, garrich, garriga, kimosch i urtica

espinazo *s. (de bou)* 259, 263; *cf.* esquena

Espinervas *top. (poble)* 72, 171

espino *s. (bot.)*; **espinos** 188

Espinosa *top. (rostrum)* 64

espinoso *adj. (bot.)* 187; **espinosa** 191; **espinosas** 190; **espinosos** 187, 188, 191, 192

Espinuda, Punta *vid.* Punta Espinuda

Espíritu Santo 374

esplet *s. (agr.)* 620; *cf.* cosecha i expletum

espluga *s. (top.)* 103, 104; *cf.* cueva i spelunca

Espluga¹ *top.* 20

Espluga² *top. (a prop de Sort)* 104

Espluga Calva *top. (lloc, a prop de Lleida)* 104, 314; *cf.* Spelunca Calua

Espluga de Francolí *top. (vila, a prop de Montblanc)* 104

Espluga de Serra *top. (a prop de Tremp)* 104

Espluga Freda *top. (a prop de Tremp)* 104

Espluga Rodona *top. (castell, a la vall de Badanui)* 227; *cf.* Spelunca Rotunda

Esplugas¹ *top. (lloc., a prop de Sant Feliu de Llobregat)* 104

Esplugas² *top. (terme, al comtat de Barcelona)* 252

Esplugas, Santa Maria de *vid.* Santa Maria de Esplugas

espoliar *v.* 410

espolio *s.*; **espolios** 410

espona *s. (top.)* 117, 118; **esponas** 118; *cf.* sponda

Espondilianus *top. (a la prov. de Girona)*; **Espondiliano** 8; *cf.* Esponellà i Spondilius

Esponellà *top. (a la prov. de Girona)* 8; *cf.* Espondilianus i Spondilius

Esponellà, Ramón Arnau de *vid.* Ramón Arnau de Esponellà

esponjosa, lava *vid.* lava esponjosa

esponsales *s. pl. (ritual)* 523

esponsalicio *s.* 304 (*de Ramon Berenguer I a Almodis*), 419 (*de Ramon Berenguer I a Almodis*), 425 (*de Ramon Berenguer I a Almodis*), 427 (*de Ramon Berenguer I a Almodis*), 431 (*de Ramon Berenguer I a Almodis*), 518, 523, 526 (*de Vidal de Castellnou a Raimunda / de Guillem a Maria*)

espós *s. (fam.)* 183; *cf.* sponsus

esposa *s. (fam.)* 146 (*del comte Isarn*), 176 (*del tirà de Leteu*), 238 (*Dolça*), 246 (*Winidildis*), 285 (*Valença*), 287 (*Clemència*), 301 (*Dolça*), 304 (*Almodis / Lucia*), 326 (*Almodis*), 327 (*Adalaidis*), 338 (*Sança*), 344, 375 (*Ermessindis*), 398 (*València*), 406 (*Dolça*), 407 (*Winidilda / Almodis / Aimeruds*), 408 (*Dolça / Ermessindis*), 415 (*Almodis*), 418 (*Amèlia*), 419 (*Almodis*), 422 (*Sança / Guília*), 425 (*Isabel / Almodis*),

- 426 (*de Ramon Berenguer I*), 427 (*Almodis*), 431 (*Almodis*), 432 (*Isabel*), 450 (*Isabel*), 473 (*Sança*), 496 (*Sança*), 501 (*Maria*), 518 (*Sicardis*), 523, 524 (*Riquildis / Ermessindis*), 525 (*Garsendi / Raimundi*), 526 (*Raimunda / Maria*), 573 (*de Ramon Berenguer IV*), 610 (*Azalaidis*), 624 (*Gelvira*), 638 (*Adalezis o Azalaidis*), 639 (*Azalaidis*), 651 (*Arsendis*), 659 (*Almodis*), 667 (*Teresa*), 693 (*Peronella*)
- espos** *s.* (*fam.*) 304 (*Ramon Berenguer I*), 357 (*Ramon Borrell*), 407 (*el Pilós*), 422 (*Mir Guilabert*), 523, 526, 698 (*comte de Barcelona*); **esposos** 303 (*Ramon Berenguer I i Isabel*), 310 (*Miró Isarn i Girberga*), 314 (*Bernat Guifré i Sança / Bofill i Amaltrud*), 523, 637 (*Guillem Bernat i Azalaidis*), 638 (*Bernat Udalart i Persedia*)
- espuela** *s.*; **espuelas** 351; *cf.* *spora*
- espuma** *s.* 72; *cf.* *escuma*
- Espuy** *top.* (*al comtat de Pallars*) 5
- esquena** *s.* (*top.*, *també en antic provenç.*) 71, 72, 259; *cf.* *eschena*, *espinazo*, *esqui*, *esquia*, *esquie*, *esquina*, *esquio*, *esqui*, *Mons Esqui* *ius* *i* *Montesqui*
- Esquena d'Ase** *top.* (*cim / serrat*) 72
- Esquena Rosa** *top.* (*muntanya, al Penedès*) 72; *cf.* *Eschena Rosa*
- esqui** *s.* (*top.*, *en bearnès*) 72; *cf.* *eschena*, *esquena*, *esquia*, *esquie*, *esquina*, *esquio*, *esqui*, *Mons Esqui* *ius* *i* *Montesqui*
- esquia** *s.* (*top.*, *en antic provenç.*) 72; *cf.* *eschena*, *esquena*, *esqui*, *esquia*, *esquie*, *esquina*, *esquio*, *esqui*, *Mons Esqui* *ius* *i* *Montesqui*
- esquie** *s.* (*top.*, *en bearnès*) 72 *eschena*, *esquena*, *esqui*, *esquia*, *esquina*, *esquio*, *esqui*, *Mons Esqui* *ius* *i* *Montesqui*
- esquina** *s.* (*top.*, *en antic provenç.*) 72; *cf.* *eschena*, *esquena*, *esqui*, *esquia*, *esquie*, *esquina*, *esquio*, *esqui*, *Mons Esqui* *ius* *i* *Montesqui*
- esquio** *s.* (*top.*, *en gascó*) 72 *cf.* *eschena*, *esquena*, *esqui*, *esquia*, *esquina*, *esquio*, *esqui*, *Mons Esqui* *ius* *i* *Montesqui*
- Esqui** *ius*, *Mons Esqui* *ius* *i* *Montesqui*
- essarter** *v.* (*agr.*, *fr.*) 322; *cf.* *escardar*, *exartare* *i* *exsarritare*
- Essera** *top.* (*a la vall de Benasc*) 53
- essoigne** *s.* (*feud.*, *fr. antic*) 398; *cf.* *es*, *exoine*, *impedimento*, *somnia*, *sumnis* *i* *sunnis*
- est**, *datum* *vid.* *datum est*
- estacamentos** *forma* *d'estacamentum*, *cf.* *s. u.*
- estacamentum** *s.* (*feud.*); **estacamentos** 491; *cf.* *estacamentum* *de directo*
- estacamentum de directo** (*feud.*) 369; **estachamentum de directo** 370; *cf.* *estacamentum*, *firma de derecho* *i* *firmamentum*
- estacar** *v.* 369; *cf.* *fermar*
- estachamentum de directo** *vid.* *estacamentum de directo*
- estación** *s.* (*calendari*); **estaciones** 566, 567
- estadga** *s.* 348
- Estado** *s.* 339 (*béns de l'*), 494 (*enemic de l'*), 672; **Estados** 274, 277 (*de Ramon Berenguer*), 335, 406 (*de Ramon Berenguer III*), 411 (*dels comtes de Barcelona*), 413 (*dels comtes de Barcelona*), 414 (*dels comtes de Barcelona*), 470 (*dels comtes de Barcelona*), 490 (*dels comtes de Barcelona*), 494, 701 (*de Ramon Berenguer I i Almodis*)
- Estahó** *top.* (*vall, al comtat de Pallars*) 83; *cf.* *Stacio*
- Estai de Planezes** *top.* 486
- Estalrich** *top.* (*a prop de Girona*) 295
- Estamariu** *top.* (*vila, al comtat d'Urgell*) 288
- Estamariu**, *Sant Vicents de* *vid.* *Sant Vicents de Estamariu*
- estancado** *adj.*; **estancadas** 115 (*aigües*), 143 (*aigües*)
- estannum** *s.* (*top.*); **estanno** 146 (*Lannarie*)
- estanque** *s.* (*top.*) 54 (*de Castelló d'Empúries*), 143, 144, 146, 147, 149, 151, 152, 153, 160
- (*Cagalel*), 163, 167 (*Banyoles*), 168 (*Banyoles*), 172 (*Berre*), 174 (*de Banyoles*), 261, 365 (*Calder*), 423 (*Calder*), 701; **estanques** 11 (*Pessons*), 144, 146, 147, 152, 153 (*Calders*), 174, 259, 297, 365, 371, 372, 374, 511, 598; *cf.* *estany*, *lago*, *pélech* *i* *stagnum*
- estany** *s.* (*top.*) 143, 144, 147, 152 (*Banyoles*); **estany** 153 (*Calders*); *cf.* *gorch*, *gurgis*, *estanque* *i* *stagnum*
- Estany**¹ *top.* (*església*) 631
- Estany**² *top.* (*muntanyes, al partit de Manresa*) 153
- Estany**, *Santa Maria del* *vid.* *Santa Maria del Estany*
- estanyol** *s.* (*top.*) 143, 144
- Estanyol**¹ *antr.* (*cognom*) 565
- Estanyol**² *top.* (*a la vall de Roses*) 144; *cf.* *Stagniolum*
- Estanyol**³ *top.* (*'villaris', a l'ajuntament de Bescanó*) 144; *cf.* *Stagnum* *et* *Stagneolum*
- Estarac** *top.* 13; *cf.* *Astarac*, *Astaracum* *i* *Gascuña*
- Estarac**, *Mount-d'* *vid.* *Mount-d'Estarac*
- estatge** *s.* (*dret feudal*) 342, 348; *cf.* *estática*
- estática** *s.* (*dret feudal*) 348; *cf.* *estatge*
- estatuto** *s.*; **estatutos** 356 (*eclesiàstics* *i* *civils*)
- Estebanell** *antr.* (*cognom*) 563
- Estefania** *antr.* *f.* 346
- Estefanía** *antr.* *f.* 107, 212, 393
- Estefanía de Cordero** *antr.* *f.* 622
- estenalles** *s. pl.* 167; *cf.* *tenalles*
- estera** *s.* (*dom.*, *– de palma*) 589; **esteras** 592; *cf.* *ostora*
- estéril**¹ *adj.* 456, 518; **estériles** 457; *cf.* *exorchus*
- estéril**² *adj.* (*camp*) 114

Esteve⁴ *antr. m.* (*levita*) 604, 605, 606

Esteve Adalbert *antr. m.* 600, 601

Estiarb¹ *top.* 396; *cf.* Estiarb²

Estiarb² *top.* 396; *cf.* Estiarb¹

Estimariu *top.* (*parròquia, al comtat d'Urgell*) 196

estipendio *s.* (*econ.*) 306, 354, 355, 390, 687

estiris *adv.* 398 (– *engan*); *cf.* esters

estirp *s.* (*top.*); **estirpes** 313, 317, 322; *cf.* arrabament, artiga, exart, rupta, ruptura, tracta, tractura i xarmada

estisores *s. pl.* 167; *cf.* tisoires

Estiu *antr.* (*cognom*) 567

Estivill *antr.* (*cognom*) 563

estocinar *v.* 59

Estolle *top.* (*lloc, al comtat de Cerdanya*) 5

Estopa, Cap de *vid.* Cap de Estopa
Estopañá, Pere de *vid.* Pere de Estopañá

Estopiñá *top.* (*castell*) 327

Estornell *antr.* (*cognom*) 566

estovalles *s. pl.* 167; *cf.* tovalles

Estrabón *antr. m.* (*escriptor*) 46

Estrach *top.* 12, 13; *cf.* Caldas de Estrach i Caldetas

Estrach, Caldas de *vid.* Caldas de Estrach

<**Estrader**> de Villa Albini *antr. m.* 642; *cf.* Estrader de Vilobí

Estrader de Vilobí *antr. m.* 642; *cf.* <Estrader> de Villa Albini

estrudere *v.* 644

Estragués *antr.* (*cognom*) 13; *cf.* Estarac

estrallum *s.* (*tèxtil*) 600; *cf.* estrallum de lectulo i stragulum

estrallum de lectulo *s.* (*tèxtil*) 600; *cf.* estrallum i stragulum

Extremadura¹ *top.* 23, 27; *cf.* Extremadura² i extremus

Extremadura² *top.* (*territori espanyol*) 27; *cf.* Extremadura¹

estremer *adj.* 27

Estremer, Castrum Vetulum *vid.* Castrum Vetulum Estremer

Estremera *top.* (*torrent, al riu Freser, a prop de Queralbs*) 27

Estremera, Bosch d' *vid.* Bosch d'Estremera

estret *s.* (*top.*) 99, 101 (*Alastrus*); *cf.* extret

Estret d'Ayguia Salenz *top.* (*a la vall de Benasc*) 53; *cf.* Mosqueras de Campo

Estret, Ull *vid.* Ull Estret

estribación *s.* (*top.*) 60 (*de Coma Pedrosa*), 120, 218 (*de la serra de Sant Llorenç del Munt*)

estuche *s.* (*dom., per a culleres*) 590; *cf.* cujererius

Estunas¹ *top.* 167; *cf.* tuna

Estunas² *top.* (*a prop de l'estany de Banyoles*) 167, 168; *cf.* Rocas Tunas

eternus *adj.*; **eternum** (*in* –) 326, 331

Eterrito *top.* (*al comtat d'Urgell*) 5

etiam, Mulieribus *vid.* Mulieribus etiam

eticus *adj.*; **etico** 583

etíope *s.* (*gent.*) 547; **etíopes** 31; *cf.* Môr

Etiopia *top.* 31

étnico *adj.*; **étnicas** 263; **étnicos** 4, 21, 257

etrusco *adj.*; **etruscas** 264 (*tradicions*)

Ettor *antr. m.* 531

euacuare *v.*; **euacuo** 401;

evacuare 401; *cf.* absolvere, ceder, definir, definire, dejar, dimittere, dubitare, gupire, iachire, laxare, pacificare i relinquere

euadere *v.*; **euasurum** 382

Euangelios *forma d'*Euangelium, *cf. s. u.*

Euangelium *s.*; **Euangelios** 445

Euegi *top.* (*al comtat de Cerdanya*) 5

Euella *top.* (*al comtat de Cerdanya*) 5

euenire *v.*; **euenit** 396

Euerardus *antr. m.* 534

Eufrates *top.* (*riu*) 173; *cf.* Euphrates

Eugenio *antr. m.* 686

Eugenio III *antr. m.* (*papa*) 237

Euphrates *top.* (*riu*); **Euphratis** 173; *cf.* Euphrates

Eura, Bach de l' *vid.* Bach de l'Eura

Eure *top.* (*depart. fr.*) 243

Eurico *antr. m.* (*rei got*) 25

Europa *top.* 23, 236

européo, indo- *vid.* indo-europeo

Eusebius *top.* (*collis*); **Eusebii** 154

éuskaro *s.* (*llengua*) 204; *cf.* bascuence

Eva *antr. m.* 524

evacuare *vid.* euacuare

Evangelio (*els quatre sants Evangelis*); **Evangelios** 342, 345, 447, 480, 527, 582, 662

Evoló ('*villa*', *al suburbi d'Elna, al Conflent*) 155

Ex magnatibus vero (*leg., usatge*) 455, 456

exacción *s.* (*tribut*) 424; **exacciones** 513, 517

exada *s.* (*agr.*); **exadas** 618; *cf.* aixata, azada i exadó

exadó *s.* (*agr.*); **exadons** 618; *cf.* aixata, azada i exada

Exalada *top.* (*monestir*) 622

Exalada, Sant Andreu de *vid.* Sant Andreu de Exalada

examinationem caldariae, Iudicium per *vid.* Iudicium per examinationem caldariae

examinationem caldariae, Per *vid.* Per examinationem caldariae

examine caldaria, Dei iudicium per *vid.* Dei iudicium per examine caldaria

examine caldarie, Iudicium Dei ad *vid.* Iudicium Dei ad examine caldarie

exarachellus *s.* (*econ., moneda*); **exarachellos** 559, 664 (– *de plata*), 669 (– *de argento*)

exarch *s.* (*agr.*); **exarchs** 322; *cf.* exart

Exarch *antr.* (*cognom*) 322

exart *s.* (*agr.*) 322; **exarts** 313, 317, 322; *cf.* arrabament, artiga, assartum, estirp, exartare, exartes, exartum, sartum i sartus

Exart *top.* 322

exartare *v.* (*agr.*) 322; **exartatum** 322; **exartatus** 322; *cf.* assartum, escardar, essarter, exsartitare, exart, exartes, exartum, sarrire, sartum i sartus

exartes *s.* (*agr.*) 322; *cf.* assartum, exart, exartare, exartum, sartum i sartus

exartum *s.* (*agr.*) 322; *cf.* assartum, exart, exartare, exartes, sartum i sartus

exceptio *s.*; **exceptioni** 472

excepto *adv.* 129, 597, 640, 701

exceptus *adj.* 340, 358, 398, 471, 507, 629, 631; **exceptis** 355, 486

excidere *v.*; **excidit** 275

- excolere** v. (*agr.*) 323; **excolendos** 331; **excoli** 614, 624; **excoluisse** 323
- excomulgar** v.; **excomulgados** 412
- excomunió** s. 412
- excurrere** v.; **excurrit** 684
- Exeduce** top. (*lloc, al comtat d'Urgell*) 246
- Exemcii** antr. f. (*sarraïna*) 501
- exención** s. (*de tributs*) 326, 331, 493; **exenciones** 326, 481, 483, 488, 489, 491
- Exenegia** top. (*al comtat de Cerdanya*) 5
- exento** s.; **exentos** 326, 492
- exercere** v. 502, 586; **exercendi** 502
- exercitus** s. (*bèl.*) 279; **exercitu** 276, 277; **exercitum** 357
- exermare** v. (*agr.*) 318; **exermaueritis** 319; cf. *heremare i xermare*
- Exhali** antr. m. (*sarraï*) 501
- exheredare**, si quis filium suum, si quis in alieno solo, *Vidua vid.* *Vidua exheredare, si quis filium suum, si quis in alieno solo*
- exigir** v. 396, 397; cf. *comunir, conjurar, exorcisar i intimar*
- eximentum** s. (*econ.*); **eximenta** 640
- eximir** v.; **exime** 489
- eximplis e miracles, Legendari per ABC de vid. Legendari per ABC de eximplis e miracles*
- exio** s.; **exitibus** 651
- exire** v.; **exeat** 404; **exeunt** 645, 658, 701; **exiebant** 416; **exierint** 306; **exierit** 660; **exierunt** 280; **exivit** 500
- exitus** s. (*econ.*); **exitis** 662; cf. *rendimiento*
- Exivert** top. (*castell*) 332
- Éxodo** (*a la Bíblia*) 190
- exoine** s. (*fr. antic*) 398; cf. *es, essoigne, impedimento, sonnia, sumnis i sunnis*
- exola** s. (*agr.*) 618; cf. *azuela*
- exorchia** s.; **exorchiae** 456
- exorchus** adj. 518; **exorchis** 456; **exorcum** 456; cf. *estéril*¹
- exorciis pagensibus**, *De rebus et facultatibus de vid. De rebus et facultatibus de exorquiis pagensibus*
- exorcisar** v. 397; cf. *comunir, conjurar, exigir i intimar*
- exorcismo** s.; **exorcismos** 397
- exorcus** vid. *exorchus*
- exorquia** s. (*dret feudal, mal ús*) 518; **exorquias** 492, 493, 518; cf. *exorchus*
- Exoual** top. (*portella, a Sant Julià de Lòria*) 98; cf. *Xoual*
- expatriación** s. 280
- expectare** v.; **expectantes** 307
- expedire** v. 365
- expendere** v.; **exponderunt** 571; **expendisti** 578
- expensa** s.; **expensis** 356
- expletum** s. (*agr.*) 620; cf. *cosecha i esplet*
- expositum Beati Augustini contra Haereses quinque, Librum vid. Librum expositum Beati Augustini contra Haereses quinque*
- expositum Beati Taionis, Sententiarum vid. Sententiarum expositum Beati Taionis*
- Expositum optimum Beati Ambrosii in Lucam** 583
- Expositum optimum Bedae in Lucam** 583
- Expositum in Matheo** 583
- exprimir** v. (*el most*) 163
- expulsión** s. (*dels moros*) 301
- expurgare** v.; **expurgasset** 383
- exsarritare*** v. (*agr.*) 322; cf. *escardar, essarter i exartare*
- extirpare** v. (*agr.*) 323; **extirpauerunt** 323
- exteri, Periplus maris vid. Periplus maris exteri*
- extralegal** adj. 365 (*solució*)
- extramuros** adv. 474 (*de Barcelona*), 585 (*de Barcelona*), 641 (*de Girona*)
- extraneus** adj.; **extraneis** 653; **extraneos** 658; cf. *forasterus*
- Extrema**, *Marca vid. Marca Extrema*
- Extrema-Durii** top. 27; cf. *Extremadura*¹
- Extremadura**¹ top. 27; cf. *Extremadura*² i *Extrema-Durii*
- Extremadura**² top. (*territori espanyol*) 27; cf. *Extremadura*² i *raya*
- extremenho** s. 27; cf. *rayano*
- extremo** adj.; **extrema** 422 (*Marca -*), 424 (*Marca -*)
- Extremum**, *Castrum Vetulum vid. Castrum Vetulum Extremum*
- extremus** adj. 26, 27; **extrema** 26 (*marca -*), 137 (*marca -*), 182 (*marcha -*), 281 (*marcha -*), 282 (*marcha -*); **extremas** 313; **extremis** 26 (*- finibus habitatae marchiae / - finibus marchiarum*), 27 (*- finibus marchiarum*), 371 (*- finibus habitatae marchiae*); **extremum** 26 (*castro uetulo - in ipsa marchia*); cf. *marca*²
- extret** s. (*top.*) 99, 100, 101; cf. *estret*
- extrudere** v.; **extrudit** 47
- extruere** v. 91
- Eygalayes** top. (*a la Drôme*) 150
- Eymerich**¹ antr. (*cognom, proc. de nom germ.*) 544; cf. *Aemic, Aimericus, Almaricus, Amalaricus, Amalricus, Americus*², *Aymerich*¹, *Aymerich*⁴, *Eimircus, Emericus i Eymerich*²
- Eymerich**² antr. m. 487, 539; cf. *Aymerich*¹, *Eymerich*¹, *Malrique i Manrique*
- Ezar** top. (*riu, a Finisterre*) 136
- Ezerre** top. (*al comtat de Cerdanya*) 5
- Ezra**, *Aben vid. Aben Ezra*
- faber** s. 516
- Faber Ferranus**, *Guifredus vid. Guifredus Faber Ferranus*
- Fabra** antr. (*cognom*) 563
- Fabre de Cogunta**, *Mir vid. Mir Fabre de Cogunta*
- Fabre Sarraler**, *Pere vid. Pere Fabre Sarraler*
- fabrega** s. 643; cf. *fabrica, farga, forja, fragua i herrería*
- fabrica** s. 516, 643 (*- de Sancto Andreo de Palomar*), 644 (*- d'Ascaró / - dels molins del Llobregat*); **fabricam** 644 (*- molendinorum de Lubricato*); **fabricas** 516, 643, 644; **fabrice** 646; cf. *fabrega, farga, forja, fragua i herrería*
- fábrica** s. 113 (*de vidre*), 264, 516; **fábricas** 208 (*de draps*), 659 (*de moneda*), 661 (*de moneda*)
- fabricante** s. 113 (*de vidre*), 661 (*de moneda*); **fabricantes** 208, 659 (*de moneda*)
- fabricar** v. 585 (*una casa*), 586 (*cases*); **fabrican** 563; **fabricaron** 645 (*recipientes per al vi*); **fabricase** 661 (*moneda*)
- fabricare** v.; **fabricetis** 311 (*- castrum et domos*)

fábula s. 51, 58, 178; **fábulas** 156, 700

facere v. 30, 308, 314, 382, 383, 384, 385, 392, 446, 462, 463, 502, 513, 614, 641, 642, 661, 687; **facerent** 311, 380, 608; **faceret** 310; **facet** 661; **faciam** 357, 383, 384, 447; **faciamus** 582, 629; **faciant** 314, 320, 399, 466, 510, 582, 611, 660; **facias** 311, 340, 463; **faciat** 347, 385, 388, 389, 392, 403, 497, 624, 687; **faciatis** 310, 311, 454, 505, 513, 586, 604, 610, 662, 673; **faciebam** 517; **faciebamus** 622; **faciem** 46; **faciendam** 312; **faciendas** 314, 685; **faciende**, 364; **faciendi** 349; **faciendo** 510; **faciendos** 644; **faciendum** 399, 585, 642; **facient** 663; **facietis** 587; **facimus** 373, 502; **facio** 402, 491; **facis** 402; **facit** 358, 632, 644; **facite** 159; **faciunt** 244, 597, 666, 667, 672; **facta** 135, 278, 279, 340, 341, 385, 400, 417, 623; **factam** 309, 311, 396, 608; **factas** 623, 657; **factis** 455; **facto** 331, 375; **factum** 155, 324; **facturum** 364; **factus** 684; **fecerint** 394, 660; **fecerit** 322, 394, 404, 661; **fecero** 353, 446, 455; **fecerat** 511; **fecerunt** 375, 623, 661, 677; **feci** 215, 327, 399, 438, 490, 581, 644; **fecimus** 624; **fecissem** 383, 490; **fecissent** 384; **fecisti** 631; **fecit** 110, 317, 320, 337, 391, 392, 396, 455

Fachil antr. f. 214

facias, Do ut *vid.* Do ut **facias**

facultad s. 326 (*de vendre i permutar*), 348 (*d'estar, romandre i habitar un castell*), 414, 420 (*de fer la pau i declarar la guerra*), 462 (*de legislar*), 469 (*d'acusar i perseguir l'homicida*), 489 (*de tenir homes / de permutar*), 491 (*d'establir i millorar castells*), 493 (*de reunir-se en cofradia*), 505 (*de distribuir alous*), 641 (*d'edificar obradors*), 650 (*d'edificar tallers, bancs i taules al mercat*), 660 (*d'acunyar moneda*), 695 (*de caçar*); **facultades** 329, 492 (*administratives*), 499, 518

facultas s. 467 (– *nubendi*); **facultatibus** 464

facultatibus de exorciis pagensibus, De rebus et *vid.* De rebus et **facultatibus** de exorciis pagensibus

fadiga s. (*dret de fadiga o tempteig*) 621

Fages antr. (*cognom*) 566

faig s. (*bot.*); **faigs** 81

Faig antr. (*cognom*) 566

faillir v. (*fr.*) 136; *cf.* cadoiro, fall, Fall, fallen, fallere, fallium, fay i sphallein

faja¹ s. 78

faja² s. (*top.*) 78, 85, 265, 266; **fajas** 79

falco s. (*zool.*); **falcone** 680; **falconis** 573, 698; **falconos** 697; *cf.* azor, falcó, halcón i ostor

falcó s. (*zool.*); **falcons** 697; *cf.* falco

Falcó antr. (*cognom*) 566

Falco, Mons *vid.* Mons Falco

Falconer antr. (*cognom*) 566

Falconeres antr. (*cognom*) 566

falconos forma de falco, *cf.* s. u.

falda s. (*top.*) 42 (*Peracals*), 65, 107 (*Pirineus*), 112, 200 (*Sant Pere Màrtir*), 224 (*Sant Aniol de Finestres*), 228 (*Munt*), 240; **faldas** 78, 95, 100 (*serres del Congost*), 166, 169

falgar s. (*top.*); **falgars** 187, 192, 193; *cf.* falguera, felcaria, felce, filicaria, filix, folguera, fougère i helecho

Falgars top. (*al comtat de Vallespir*) 193

Falgars den Bas top. (*aldea, a prop d'Olot*) 193; *cf.* Falgás den Bas

Falgás den Bas top. (*aldea, a prop d'Olot*) 193; *cf.* Falgars den Bas

falguera s. (*top.*) 254; *cf.* falgar, felcaria, felce, filicaria, filix, folguera, fougère i helecho

Falguera antr. (*cognom*) 193; *cf.* Folguera

fall s. (*top.*) 135, 136; *cf.* cadoiro, faillir, Fall, fallen, fallere, fallium, fay i sphallein

Fall s. (*top., al.*) 135, 136; *cf.* cadoiro, faillir, fall, fallen, fallere, fallium, fay i sphallein

fallen v. (*al.*) 136; *cf.* cadoiro, faillir, fall, Fall, fallere, fallium, fay i sphallein

fallere v. 136; *cf.* cadoiro, faillir, fall, Fall, fallen, fallium, fay i sphallein

fallerit hostes vel cavalcadas seniori suo, Qui *vid.* Qui **fallerit** hostes vel cavalcadas seniori suo

Fallio, Sanctus Michael *vid.* Sanctus Michael Fallio

fallium s. (*top.*) 136; *cf.* cadoiro, faillir, fall, Fall, fallen, fallere, fay i sphallein

fallo s. (*jud.*) 361, 362, 364, 376, 379, 380, 391, 455, 456, 468; **fallos** 362, 455, 465, 469, 498

falsariis metallorum, De *vid.* De falsariis metallorum

Falset top. (*a la prov. de Tarragona*) 41, 92, 230

falsificador s. (*de moneda*); **falsificadores** 659, 677

falsificar v. (*moneda*); **falsificasen** 661; **falsifiquen** 677; **haber falsificado** 677

falsitas s.; **falsitatem** 677; *cf.* impostura

falso adj. (*testimoni*) 377, 378

falvus adj. (*color*); **falva** 616 (*euga* –)

falx s. (*eina*) 618; *cf.* segur

fames s. 578; **fame** 577 (*necessitas* –)

familia¹ s. (*fam.*) 499

familia² s. (*fam.*) 28, 43, 128, 197, 278, 286, 405, 407, 408, 410, 424, 425, 442, 445, 446, 447, 461, 499, 523, 527, 529, 530, 555, 556, 561, 562, 567, 569, 570, 576, 607; **familias** 179, 247, 461, 539, 552, 555

familiar s. (*fam.*) 567; **familiares** 258, 437

famulare v.; **famulantes** 586

fanal s. (*top.*) 196; **fanals** 195, 196; *cf.* fenal, foenum i heno

Fanales, Santa María de *vid.* Santa María de Fanales

Fanals top. (*lloc, a Castell d'Aro, a la prov. de Girona*) 196

Fanals, Santa María de *vid.* Santa María de Fanals

Far, Ponç de *vid.* Ponç de Far

Far, Sant Cristófol del *vid.* Sant Cristófol del Far

fardo s. 514; *cf.* trossellus

farga s. 643; *cf.* fabrega, fabrica, forja, fragua i herreria

farga catalana s. 643

- Farigola** *antr. (cognom)* 566
farina *s. (alim.)* 244; *cf.* farinarius, farner *i* harina
farinarius *s.* 244; **farinariis** 244; **farinario** 244; *cf.* farina, farner, harina *i* molino harinero
 Farineriis, Sancta Columba de *vid.* Sancta Columba de Farineriis
fariseo *s.*; **fariseos** 569
Farnellus *top. ('collis', a Sant Pere de Riudevittles); Farnellum* 244
farner *s. (top.)* 244; **farners** 239, 243, 244; *cf.* farina *i* farinarius
Farner *top. (puius)* 244
Farners¹ *top. (chastum)* 244
Farners² *top. (vila, a prop de Girona, a la prov. de Girona)* 244; *cf.* Sancta Columba², Sancta Columba de Farineriis, <Sancta Columba> de Riudarenas, Santa Coloma³ *i* Santa Coloma de Farnés³
 Farners, Guillelmus Raimundi de *vid.* Guillelmus Raimundi de Farners
 Farnés, Santa Coloma de *vid.* Santa Coloma de Farnés
faro *s.* 655, 656; **faros** 449; *cf.* Farus
Faro *top. (a Montjuïc, al districte de Barcelona)* 656; *cf.* Farus
farrago *s. (agr.)*; **farragine** 619; *cf.* ferreñal
farregenallis *s. (agr.)*; **farregenalli** 620; *cf.* ferregenalis, freginal, herreñal, viridarium *i* viridicarium
farro *s. (alim.)* 159
Farus *top. (a Montjuïc, al districte de Barcelona)*; **Farum** 656; *cf.* Faro
fascia *s. (agr.)* 626; *cf.* faxia, fexa *i* haza
fastigatus *adj.* 89
fatigatus *adj.* 379
Fátima *antr. f. (sarraïna)* 501
Fatjó *antr. (cognom)* 566
 Faustiniano, Sant Sadurní de *vid.* Sant Sadurní de Faustiniano
Faustinus *antr. m.* 9; *cf.* Fostena, Fusteñá, Fustinianus *i* Sant Sadurní de Faustiniano
faux *s.*; **fauces** 46
Favara *top.* 118
Favarii *top. (llogarret)*; **Favarios** 248; *cf.* Favars
Favars *top. (llogarret)* 248; *cf.* Favarii
favor *s.*; **favores** 480, 652
Faxí *top. (honor)* 485
faxia *s. (agr.)* 626; **faxias** 626; *cf.* fascia, fexa *i* haza
faxius *s. (agr.)*; **faxium** 620
fay *s. (top.)* 135, 136; *cf.* cadoiro, faillir, fall, Fall, fallen, fallere, fallium *i* sphallein
 Fay, Sant Miquel del *vid.* Sant Miquel del Fay
Fayó *top.* 118
fe *s. (agr.)* 116; *cf.* heno
Febrer *antr. (cognom)* 567
Februarius *s. (calendari)*; **Februari** 572, 576; **Februarii** 331, 690
fecho *adj.* 324; *cf.* facere
 Fecunda, Palatium de Valle *vid.* Palatium de Valle Fecunda
fed *s.* 399
 Fed, Deus la *vid.* Deus la Fed
 Fedach, Mir *vid.* Mir Fedach
Fedancius¹ *antr. m.*; **Fedancio** 518; *cf.* Bofill³
Fedancius² *antr. m. (artifex petre)*; **Fedancio** 636; *cf.* Fedantius
Fedancius³ *vid.* Fedantius
 Fedanti, Villa, Villa Fedanti
Fedantius *antr. m. (architectus et magister edorum)* 559; **Fedancio** 636; *cf.* Fedancius²
 Fedel, Penna *vid.* Penna Fedel
Federnandizus *antr. (patronímic)*; **Federnandizi** 555; *cf.* Federnandus
Federnandus *antr. m.* 555; *cf.* Federnandizus
fedes *s.*; **fede** 346
 Fehri, Jusuf-ben-Abd-al-Rhaman al *vid.* Jusuf-ben-Abd-al-Rhaman al Fehri
fehu *s. (feud., antic alt-alemany)* 336; *cf.* beneficio, feudo, feudum, fiu *i* Vieh
felcaria *s. (top.)* 211; **felcarias** 193; *cf.* falgar, falguera, felce, filicaria, filix, folguera, fougère *i* helecho
felce *s. (top., it.)* 193; *cf.* falgar, falguera, felcaria, filicaria, filix, folguera, fougère *i* helecho
 Feles, Castellum de *vid.* Castellum de Feles
 Felgerolis, Sancta Maria *vid.* Sancta Maria Felgerolis
Felicia *antr. f.* 531
feligresía *s.* 87 (*de San Esteban de Piantón / de Santiago y Sancobade*)
Felip *antr. (cognom)* 563
 Felis, Castrum de *vid.* Castrum de Felis
Feliu *antr. (cognom)* 563
 Felix, Castrum *vid.* Castrum Felix
 Felix, Castrum de *vid.* Castrum de Felix
 Fels, Castrum de *vid.* Castrum de Fels
feltrum *s. (tèxtil)*; **feltro** 599; *cf.* fieltro
fembra *s.*; **fembres** 183, 683
femina *s.* 344 (*Adalaidis / Engilrada*), 345 (*Gisla / Estefania / Elo / Ingilrada*), 383, 431 (*Oda*), 447, 538 (*Varlo / Guisla / Ranlo*), 548 (*Sicards*), 549 (*Belliardis*), 550 (*Ricells*); **feminas** 396, 428, 487; **femine** 344 (*Ledgardis / Sicardis / Guizenel / Guisle / Ermessendis / Gersindis*), 345 (*Stephanie / Petronille / Adalaidis*), 445, 447; *cf.* hembra
fenal *s. (top.)*; **fenales** 196; *cf.* fanal, foenum *i* heno
Fenal *top. ('ecclesia', pertanyent al monestir de Sant Feliu de Guíxols)*; **Fenalis** 196
 Fenals, Santa Maria de *vid.* Santa Maria de Fenals
Fenellat *top. (quer)* 40
fenerola *s. (top.)*; **fenerolas** 196; *cf.* foenum
Fenerolae *top. (a la parròquia d'Estamariu, al comtat d'Urgell)*; **Fenerolas** 196
Fenestrellae *top. ('collis', al pla de Barcelona, a prop de la serra del Cadí)*; **Fenestrellis** 224, 297; *cf.* Finestrelles¹
Fenestrellas¹ *top. (a la parròquia de Sant Andreu de Palomar)* 680
Fenestrellas² *top. ('pugiolum', a la parròquia de Sant Andreu de Palomar)* 224
Fenestrellas³ *top. (serra)* 224
 Fenestrello, Lou Cou de *vid.* Lou Cou de Fenestrello
Fenestres *top. (serra, a prop de Balaguer, al comtat d'Urgell)* 224
Fenestriliae *top. (al terme de la parròquia de Sant Andreu*

- de Palomar, al territori de Barcelona); **Fenestrillas** 224; cf. Finestrellae
- Fenèstro, Lou Còu de vid. Lou Còu de Fenèstro
- Fenexlil** antr. m. (comte) 392
- fenicio**¹ adj.; **fenicia** 69 (divinitat)
- fenicio**² s. (gent.); **fenicios** 23, 24
- Fenolleres** top. (terme, a Sant Donat de Sadaó) 194
- fenum** s. (agr.) 91
- fer** v. 34, 183, 295, 596, 625; **fare** 397; **faré** 346; **farets** 625; **fet** 155; **feta** 227, 657; **feyt** 155; cf. fractus¹ i fractus²
- fer goret** v. (agr.) 323; cf. barbechar i garaitare
- fera** s. (zool.); **ferarum** 282
- Feran** antr. m. (comte) 690, 693; cf. Ferrán¹
- Feran de Darocha** antr. m. 693
- ferar** v. 575; cf. ferrar
- feria**¹ s. 488 (de Tremp), 491 (del Penedès), 492, 650 (de Moià / de Vilagrassa), 651 (de Besalú / de Sant Cugat), 652 (del Penedès); **ferias** 647, 650, 651, 653, 680, 686; cf. fira
- feria**² s. 571, 572, 576, 649, 690
- fermar** v. 369; cf. estacar
- Ferminus** antr. m.; **Fermino** 530
- Fermosa** antr. f. 531
- Fernández** antr. (cognom) 568
- Ferrachans** antr. (motiu) 551
- ferragenalis** s. (agr.); **ferragenale** 618, 619, 620; **ferragenales** 619, 620; **ferragenalibus** 454; cf. farregenallis, freginal, herreñal, viridarium i viridicarium
- ferragia** s. (agr.); **ferragie** 620; cf. forraje
- ferrago** s. (agr.); **ferragine** 620; cf. viridarium
- Ferrán**¹ antr. m. (comte) 690, 697; cf. Feran
- Ferrán**² top. (castell, al Penedès) 230
- Ferrán, Poble de vid. Poble de Ferrán
- Ferrand, Clermont- vid. Clermont-Ferrand
- Ferrandizus** antr. (patronímic); **Ferrandizi** 555; cf. Ferrandus
- Ferrandus** antr. m. 555; cf. Ferrandizus
- Ferranus, Guifredus Faber vid. Guifredus Faber Ferranus
- ferrar** v. 575; **ferrandi** 645; cf. herrar
- Ferrarii, Ramón vid. Ramón Ferrarii
- ferrarius** s.; **ferrarii** 644; **ferrario** 644; cf. herrero
- Ferrarius** top. (rivus); **Ferrari** 244
- Ferrater** antr. (cognom) 563
- Ferre, Cap de vid. Cap de Ferre
- ferreñal** s. (agr.) 619; cf. farrago
- Ferrer**¹ antr. (cognom) 563
- Ferrer**² antr. m. 582
- Ferrer, Berenguer vid. Berenguer Ferrer
- Ferrer, Bernat vid. Bernat Ferrer
- Ferrer, Pere vid. Pere Ferrer
- Ferrer, Ramón vid. Ramón Ferrer
- ferreus** adj.; **ferrea** 587 (uascula –), 590 (coclea –), 645 (– instrumenta); **ferreo** 592 (luminario –); **ferreum** 674 (pensum –); cf. ferrum i hierro
- Ferro** antr. (cognom) 566
- Ferrué, Roca de vid. Roca de Ferrué
- ferrum** s. 516 (paria –); **ferri** 59 (acies –), 206 (decimis –), 644 (meneras – / pondera – / opera et instrumenta –); **ferro** 205, 281 (– necando), 587 (fornes de –), 644 (menera de – / meneres de – / operas de –), 674 (penso de –); **ferros** 644 (paria de –); cf. ferreus i hierro
- Ferrús** antr. m. 210
- Feruntel** antr. m. 663
- ferus** adj.; **feris** 595 (bestiis –), 696 (bestiis –); cf. fiera
- feſta** s. 520 (– Sancti Iohannis Bapſtite / – Sancti Petri Apoſtoli / – Sancti Michaelis), 701 (– Sancti Felicis)
- feſtiuitas** s. 520 (– Sancti Felix Ierunda); **feſtiuitate** 519, (– Sancte Marie), 520 (– Omnium Sanctorum)
- feſtividat** s. 311 (Santa Maria), 355 (Pentecoſtès), 370 (Sant Andreu), 412 (Sants Just i Paſtor, Abdó i Senén, Sant Feliu, Sant Genís, Sant Nazari, Sant Llorenç, Sant Miquel i Sant Ennesi), 485 (Sant Andreu / Sant Miquel), 486 (Sant Miquel), 488 (Sant Miquel), 492 (Tots Sants), 574 (Assumpció), 595 (Sant Miquel), 596 (Sant Miquel / Sant Joan), 598 (Ascenſió del Senyor), 632 (Sant Miquel), 640 (Sant Joan), 648 (Sant Andreu), 650 (Tots Sants); **feſtividat** 412 (Santa Maria / Nativitat de Sant Joan), 506, 519, 572; cf. feſtum
- feſtivo** adj.; **feſtivos** 366 (dies)
- Festo** antr. m. (eſcriptor romà) 173
- feſtum** s. 640 (– Sancti Iohannis), 650; cf. feſtividat
- Fet** top. 327
- feudal** adj. (feud.) 30 (règim / inſtitució), 31 (règim), 110 (caſtell), 179 (títol), 339 (títol), 348 (terme tècnic), 353 (societat), 387 (inſtitució), 388 (terme tècnic), 394 (inſtitució), 395 (glossari), 397 (època), 398 (mot), 403 (època), 405 (jerarquia), 483 (jerarquia), 484 (braç), 492 (senyoriu), 495 (jerarquia), 496 (jerarquia), 497 (societat), 507 (propietat), 516, 635 (ſistema), 695 (senyor); **feudales** 350 (documents), 385 (costums), 407 (donacions), 453 (costums), 461 (costums), 463 (costums), 464 (costums), 465 (costums), 483 (drets), 484 (costums), 488 (drets), 491 (drets), 493 (senyors), 580 (barons)
- feudalismo** s. (feud.) 30, 32, 333, 335, 336, 340, 349, 351, 387, 388, 395, 405, 450, 463, 465, 466, 483, 492, 494, 621
- feudatario** s. (feud.), 341, 353; **feudatarios** 350
- feudo** s. (feud.) 30, 178 (redempció del), 189, 191 (Sancti Cucuphatis de Garrigas), 206, 215, 302, 306, 310, 336, 338, 340 (investidura del / constitució del feu), 341 (Bonastre / comtal), 342 (constitució de béns en feu), 348, 349, 351, 353, 354, 355, 387, 388 (obertura del feu / de Begur), 393, 394, 402, 403, 406 (de Barberà), 442, 462, 463, 478 (vassalls d'un feu), 487, 496, 497, 507, 508, 511, 519, 532, 661, 688 (del vescomtat de Barcelona), 701 (de Begur); **feudos** 216, 336, 341, 350, 351, 380 (de Sant Vicenç), 422

- (*comtals / de Besora*), 423, 457 (*investidura dels feus*), 483, 511; *cf.* beneficio, fehu, feudum, fisco, fiu, soberania i Vieh
- Feudos de la Curia episcopal de Gerona** (*leg.*) 28
- Feudos, Libro de los *vid.* Libro de los Feudos
- feudum** *s.* (*feud.*) 336, 661; *cf.* beneficio, fehu, feudo, feuodum, feuum², fiu i Vieh
- feuillet** *s.* 51; *cf.* assar, folium, full i tabula
- feuodum** *s.* (*feud.*) 393; *cf.* feudum
- feuos** forma de feuum, *cf.* *s.* *u.*
- feuum**¹ *top.* 341 (*Bonastre*)
- feuum**² *s.* (*feud.*) 306, 338, 340, 402, 403; **feuo** 406; **feuos** 341; *cf.* feudum
- feuum comitale** *top.* 341
- fexa** *s.* (*agr.*) 626; *cf.* fascia, faxia i haza
- fexola** *s.* (*agr., de terra*) 626
- Feyner** *antr.* (*cognom*) 563
- fi** *s.* 116; *cf.* fin
- fiador** *s.* 28, 391 (*Deusde*), 485, 582 (*Berenguer*); **fiadores** 369, 370, 384, 420, 426, 430, 669; *cf.* fidancia, fideiussor, ostage, ostaticus, plevium, pliuum i plivius
- fianza** *s.* 386, 389, 469
- fiar** *v.* 461; **habiéndose fiado** 390; *cf.* creer
- Ficha Pal** *antr.* *m.* (*motiu*) 551
- ficta, petra *vid.* petra ficta
- fictilis** *adj.* 242; *cf.* dhigh, fictor, figulus, figura i fingere
- fictor** *s.* 242; *cf.* dhigh, fictilis, figulus, figura i fingere
- ficulnea** *s.* (*top.*) 241; **ficulneas** 241; *cf.* higuera
- ficulnea yvernalis** *s.* (*bot.*); **ficulnea yvernale** 620; *cf.* higuera
- fidancia** *s.*; **fidancias** 369, 370; *cf.* fiador
- fidare** *v.* 389; *cf.* credere i fides
- fidei, osculum *vid.* osculum fidei
- fideiussor** *s.*; **fideiussores** 384; *cf.* fiador
- fidel** *adj.* 346; *cf.* fidelis i fiel
- fidelidad** *s.* (*jurar / prestar / prometre*) 340, 342, 345, 347, 348, 349, 350, 419, 425, 427, 429, 430, 431, 446, 463, 480, 485, 486, 503, 701
- fidelidad, juramento de *vid.* juramento de fidelidad
- fidelidad, jurar *vid.* jurar fidelidad
- fidelis** *adj.* 344, 347, 428, 447; **fidele** 587; **fideles** 346, 404, 502; **fidelibus** 179; **fideliu** 612; *cf.* fidel i fiel
- fidelitas** *s.*; **fidelitate** 486; **fidelitatem** 502, 508
- fideliter** *adv.* 318, 501, 502, 514, 701; *cf.* fielmente
- fides** *s.* 389; **fide** 392, 398, 404, 485; **fidem** 36, 347, 349, 428, 447, 458, 486, 487; *cf.* leal, lealtad i lealmente
- fiel** *adj.* 306, 404, 412, 419, 428, 447, 494, 499, 508, 661; **fieles** 17, 253, 282, 336, 356, 376, 386, 411, 412, 420, 446, 476, 480, 481, 503, 507, 508, 511, 610, 612, 631; *cf.* fidel i fidelis
- fielmente** *adv.* 306, 397, 398, 399, 503, 514; *cf.* fideliter
- fieltro** *s.* (*tèxtil*) 599; *cf.* feltrum
- fiera** *s.*; **fieras** 282, 696, 698; *cf.* ferus
- fieri** *v.*; **fiant** 502, 685; **fiet** 514; **fit** 655; **fiunt** 655
- fiesta** *s.* 485 (*de Nadal*), 574 (*d'agost*), 701 (*de Sant Feliu*)
- figaria** *s.* (*top.*) 242; **figarias** 241, 242; *cf.* tapiola
- Figariae** *top.* (*al comtat de Besalú*); **Figarias** 241; *cf.* Figueras³ i Tapiolae¹
- figere** *v.*; **figendo** 510
- figerola** *s.* (*top.*) 242; *cf.* figaria i figuerola
- Figierola**¹ *top.* (*serra, al puig d'Anguera*) 242
- Figierola**² *top.* (*'torrens', al terme del castell de Cabra*) 242
- figerosa** *s.* (*top.*) 243; *cf.* figuerosa
- Figierosa**¹ *top.* (*castell, al terme de Guissona, al comtat d'Urgell*) 243
- Figierosa**² *top.* (*vila*) 243; *cf.* Figuerosa
- Figierolae** *top.* (*'vallis', al terme de Palau Solitar, al Vallès*); **Figierolas** 242
- figol** *s.* (*top.*); **figols** 239, 242; *cf.* figaria
- Figols**¹ *top.* (*al partit de Berga, a la prov. de Barcelona*) 242, 589, 636
- Figols**² *top.* (*al partit de Tremp, a la prov. de Lleida*) 242
- Figols de Orgañá** *top.* (*al partit de Seu d'Urgell, a la prov. de Lleida*) 242
- figuera** *s.* (*top.*); **figueras** 239, 241
- Figuera**¹ *antr.* (*cognom*) 566
- Figuera**² *top.* (*castell, 'in terminio de Ribelles', a prop de Solsona, al comtat d'Urgell, a la prov. de Lleida*) 77, 119
- Figueras**¹ *antr.* (*cognom*) 565
- Figueras**² *top.* (*castell*) 77
- Figueras**³ *top.* (*ciutat, al comtat de Besalú, a la prov. de Girona*) 40, 131, 191, 192, 197, 201, 230, 241, 242, 251; *cf.* Figariae i Tapiolae¹
- Figueras**⁴ *top.* (*terme, a la prov. de Girona*) 7, 42, 47, 92, 106, 139, 240, 479
- figuerola** *s.* (*top.*) 242; **figuerolas** 239, 242; *cf.* figerola
- Figuerola** *top.* (*lloc, al partit de Valls, a la prov. de Tarragona*) 242
- Figuerola de Meyá** *top.* (*lloc, al partit de Balaguer, a la prov. de Lleida*) 242
- Figuerola de Orcau** *top.* (*lloc, al partit de Tremp, a la prov. de Lleida*) 242
- figuerosa** *s.* (*top.*) 239, 243; **figuerosas** 239; *cf.* figerola
- Figuerosa** *top.* (*lloc, a prop de Cervera, a la prov. de Lleida*) 243; *cf.* Figierosa²
- figulus** *s.* 242; *cf.* dhigh, fictilis, fictor, figura i fingere
- figura** *s.* 242; *cf.* dhigh, fictilis, fictor, figulus i fingere
- Fijas, Piedras *vid.* Piedras Fijas
- Fila Borres** *top.* (*torrent, al terme del castell de Castellet, prop de Vilafranca del Penedès, al comtat de Barcelona*) 129; *cf.* Filaborres, Pixa Borres¹ i Pixa Borres²
- Filaborres** *top.* (*rierol, al terme del castell de Castellet, a prop de Vilafranca del Penedès, al comtat de Barcelona*) 235; *cf.* Fila Borres, Pixa Borres¹ i Pixa Borres²
- filia** *s.* (*fam.*) 128, 345 (– *Amelie comitisse / – Gisla*), 404 (– *Sança*), 502 (– *Pelegrina*), 503 (– *Pelegrina*), 527; **filie** 503 (– *Pelegrine*), 638 (– *Adalezis*); *cf.* filla i hija

filiación s. 529, 552, 553, 554, 557

filiaster s. (fam.) 528; cf. fillastre i hijastro

filiata s. (fam.) 528; cf. ahijada

filiatus s. (fam.); **filiato** 502 (– *Petro*), 528; cf. ahijado, filiulus i fillol

filicaria s. (top.) 193, 211, 254; **filicarias** 193; cf. falgar, falguera, felcaria, felce, filix, folguera, fougère i helecho

Filii Marci, Poncius Boni vid. Poncius Boni Filii Marci

Filii, Poncius Boni vid. Poncius Boni Filii

Filimera antr. f. 531

filiolus s. (fam.) 528; cf. ahijado, filiatus i fillol

filium suum, si quis in alieno solo, Vidua exheredare, si quis vid. Vidua exheredare, si quis filium suum, si quis in alieno solo

filius s. (fam.) 344 (*Arnallus Gozfredi* – *Adalaidis* / *Petrus Olivarii* – *Ricsendis* / *Gerallus Poncii* – *Ledgardis* / *Gaucerandus Mironis* – *Sicardis* / *Bernardus Arnal* – *Guizenel* / *Arnallus Riculfi* – *Guisle* / *Raimundus Guillelmi de Prullanis* – *Adalaidis* / *Raimundus Bernardi* – *Ermessendis* / *Raimundus* – *Engilrada*), 345 (*Poncius comes* – *Guisle* / *Raimundum comitem* – *Sancie* / *Geraldus* – *de Richeldis* / *Petrus* – *de Adalaizo* / *Borrello* – *de Ingilrada* / *Gaucerandus de Pinoso* – *de Stephanie* / *Guillelmus de Apiano* – *Adaledis* / *Ildefonso* – *Petronelle*), 402 (– *Olivarii*), 456 (– *Arnaldi Petri*), 502 (*Petrus*), 527, 552, 553, 637 (*Ioseph ysrealite aurificis*); **fili** 346 (– *Estefania* / – *Ermesende*), 402 (– *Guillelmi Raimundi*); **fili** 402 (– *de Bonfilg*), 503 (*Petri*), 540 (*Petri*); **filiis** 20 (– *de Leds*); **filio** 317 (*Unifredo* / *Adalberto* / *Seniofredo*), 344 (*Bernardo*), 345 (– *regine Petronille*), 346, 399, 408 (*Raimundo Berengario*), 430 (*Berengario*), 502 (*Petro Gilelmi*); **filiorum** 375; **filios** 315, 316, 398, 403,

605; **filium** 341 (– *Hugonis*), 343, 345 (*Berengarium* – *de Estefania* / *Guitardus* – *de Elo*), 403 (*Ponç*), 552 (*Arnallus* – *Erouigius* / *Bonefilius* – *Aurucio*), 578; cf. proles

filius quondam loc. adv. 552, 553; cf. proles quondam i quondam

Filius, Bonus vid. Bonus Filius

Filius Marci, Bonus vid. Bonus Filius Marci

Filius, Poncius Bone vid. Poncius Bone Filius

Filius, Poncius Bonus vid. Poncius Bonus Filius

filix s. (top.) 193, 254; **filice** 254; **filicis** 193; cf. falgar, falguera, felcaria, felce, filicaria, folguera, fougère i helecho

fill s. (fam.) 346 (*d'Estefania* / *d'Ermesen*), 527; cf. hijo

filla s. (fam.) 128, 527; cf. hija

fillastre s. (fam.) 528; cf. filiaster i hijastro

fillol s. (fam.) 528; cf. ahijado, filiatus i filiulus

Fillol antr. (cognom) 562

fin s. 116; cf. fi

fincte adv. 382

finestra¹ s. (top.) 217, 223, 224; cf. finis i finister

finestra² s. (top.); **finestres** 136, 224; cf. arubbá, cadireta, cataracta, catarrhacta i ventana

finestra³ s. (top.) 260

Finestra top. (coll, al comtat d'Urgell) 224

Finestras, Sant Aniol de vid. Sant Aniol de Finestras

Finestras, Santa María de vid. Santa María de Finestras

finestre adj. (top.) 223; cf. finister

finetrella s. (top.); **finestrellas**

217, 224

Finestrellae top. (coll, al terme de la parròquia de Sant Andreu Palomar, al territori de Barcelona); **Finestrellis** 224; cf. Fenestriellae i Finestrelles²

Finestrellas¹ vid. Finestrelles¹

Finestrellas² vid. Finestrelles²

Finestrelles¹ top. (coll, a prop de la serra del Cadí), 297; **Finestrellas** 225; cf. Fenestrellae i Finestrellae

Finestrelles² top. (coll, al terme de la parròquia de Sant Andreu Palomar, al territori de

Barcelona) 414; **Finestrellas**, 225; cf. Fenestriellae

Finestres top. (castell) 35

Finestres, Sant Aniol de vid. Sant Aniol de Finestres

Finestres, Santa María de vid. Santa María de Finestres

ingere v. 242; cf. dhigh, fictilis, fictor, figulus i figura

finire v. 364; **finivit** 329

finis s. (top.) 47 (– *Galliae*), 222, 223; **fine** 391; **finem** 375; **fines** 73 (– *de Arbucias*), 185 (– *Clariana* / – *Clarmonte*); **finibus** 26 (– *habitatae marchiae* / – *marchiarum*), 27 (– *marchiarum*), 74 (– *Arbucie*), 186 (– *marchiarum*), 371 (– *habitatae marchiae*), 501 (*Spanio* [sic] –); **finium** 313 (– *marchas*)

finister adj. (top.) 222, 223; cf. finestre

Finisterre top. (a Galicia) 136

Finistres, Santa María de vid. Santa María de Finistres

finus adj.; **fin** 666 (*plata* –), 668, 674 (*plata* –); **fine** 668 (*plate* –); cf. merus i purus

fira s. 650 (*in uilla de Modeliano*), 651 (– *Bisullunensi*), 652; **firam** 650 (*de Tresp*), 651 (– *Sancte Marie* / – *Sancti Cucuphatis*), 652 (– *in Penitense*); **firas** 650; cf. feria¹ i nundina

firma s. 349, 369, 431, 436, 437, 439, 440, 525, 529, 580, 581, 607, 636; **firmas** 18, 335, 343, 349, 365, 379, 527, 559, 580, 581

firma de derecho (feud.) 369; **firmas de derecho** 493; cf. estacamentum de directo

firmentos forma de firmentum, cf. s. u.

firmamentum s. 369; **firmamenta** 493; **firmentos** 493, 687; cf. estacamentum

firmar v. 28, 365, 435, 629; **eran firmadas** 580; **firma** 29, 431, 436, 438, 439, 524, 538, 539, 543, 545, 548, 581; **firmaban** 580; **firmada** 608; **firmandas** 69, 376; **firmado** 436, 504, 608; **firmandos** 436, 580; **firmandos** 504; **firman** 580; **firmandes** 430; **firman** 608; **firmaron** 219, 220, 384, 408,

- 436, 580; **firmó** 382, 419, 421, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 431, 432, 580; **haber firmado** 608; **haber sido firmada** 379
- firmar de derecho** v.; **firmará de derecho** 464; **firmó de derecho** 370; **haber firmado de derecho** 370; cf. firma de derecho
- firmare** v. 369 (– iure); **firmamus** 503; **firmarent** 608; **firmari** 503; **firmarunt** 390; **firmasti** 631; **firmaui** 580; **firmavit** 581; **firmavi** 580
- firmiter** adv. 309
- firmus** adj.; **firma** 411, 654; **firmam** 309 (*turrim* –); **firmum** 310, 376
- fiscalis** adj.; **fiscales** 336 (*terres* –), 339 (*terres* – / *béns* –); cf. patrimonial
- fisco** s. 336, 337, 338, 410, 419, 431, 442; **fiscos** 336, 337, 338, 339; cf. beneficio, feudo, fiscus i soberanía
- fiscus** s. 338; **fiscis** 337, 339; **fiscum** 338; cf. fisco
- físico** adj. 561 (*aspecte*), 562 (*aspecte*); **físicas** 530 (*qualitats*), 531 (*qualitats*); **físicos** 550 (*defectes*), 551 (*defectes*)
- fisionómico** adj.; **fisionómicos** 258 (*trets*)
- fita** s. (*top.*); **fitas** 623; cf. fixuria, mojón, pera fita, petra ficta i petra fita
- fita, pera vid. pera fita
- Fita, Pera vid. Pera Fita
- fita, petra vid. petra fita
- Fita, Petra vid. Petra Fita
- Fitas, Piedras vid. Piedras Fitas
- Fítero** (*mit.*) 31
- Fitó, Salt den [*sic*] vid. Salt den [*sic*] Fitó
- fitor** s. 133
- fiu** s. (*feud.*, *antic alt-alemany*) 336; cf. beneficio, fehu, feudo, feudum i Vieh
- fixuria** s. (*top.*) 623; **fixuriarum** 55; **fixurias** 622, 623; cf. fita, mojón, pera fita, petra ficta i petra fita
- fixuriare** v. 623; **fixuriata** 623; cf. amojonar i fixuria
- Flaçanus** top. (*al comtat de Girona*) 10; cf. Flaccianus, Flaccus¹, Flassá i Flassanus
- Flaccianus** top. (*al comtat de Girona*) 10; cf. Flaçanus, Flaccus¹, Flassá i Flassanus
- Flaccus**¹ antr. m. 10; cf. Flaçanus, Flaccianus, Flassá i Flassanus
- Flaccus**² antr. m. 530; cf. Alewin
- flagitium** s.; **flagitia** 281
- flama** s.; **flames** 190
- flamma** s. 190, 275
- Flandes** top. (*comte de*) 179
- Flandes, Crónica de vid. Crónica de Flandes*
- Flaquer** antr. (*cognom*) 564
- flaquera** s. 596
- Flassá** top. (*al comtat de Girona*) 10; cf. Flaçanus, Flaccianus, Flaccus¹ i Flassanus
- Flassanus** top. (*al comtat de Girona*) 10; cf. Flaçanus, Flaccianus, Flaccus¹ i Flassá
- flauta** s. 560
- Flaviacus** top.; **Flaviacum** 12; cf. Flavius
- Flavio Recesvinto** antr. m. 467
- Flavio, Suniefredus vid. Suniefredus Flavio
- Flavios** antr. (*família d'emperadors*) 267
- Flavius** antr. m. 12; cf. Flaviacus
- flazada** s. (*tèxtil*) 600; cf. frazada i vellada
- flecha** s.; **flechas** 644
- flecharius** s. (*ofici*); **flechariis** 454; cf. flequer
- fleje** s.; **flejes** 645
- flequer** s. 596; cf. flecharius
- Flexius** top.; **Flexio** 330; cf. Flix¹
- Flix**¹ top. 330; cf. Flexius
- Flix**² top. (*castell, a prop de Gandesa, a la prov. de Tarragona*) 254
- Flixo, Bonofacius de vid. Bonofacius de Flixo
- flor** s. (*bot.*); **flores** 530, 531, 566
- Flor** antr. (*cognom*) 566
- Florejachs** top. (*lloc, a prop de Cervera, a la prov. de Lleida*) 12, 13; cf. Floriacus¹, Floriacus², Floriag i Florus
- Floriach** top. (*vila*) 499, 614
- Floriacus**¹ top. (*'castrum', a prop de Cervera, a la prov. de Lleida*); **Floriaci** 13; cf. Florejachs, Floriacus², Floriag i Florus
- Floriacus**² top. (*en galo-romà, lloc, a prop de Cervera, a la prov. de Lleida*) 13; cf. Florejachs, Floriacus¹, Floriag i Florus
- Floriag** top. (*'uilla', a prop de Cervera, a la prov. de Lleida*) 13; cf. Florejachs, Floriacus¹, Floriacus² i Florus
- Florit**¹ antr. (*cognom*) 566
- Florit**² top. (*puig, al comtat de Barcelona*) 18, 288; cf. Fluridius
- florón** s. 451
- Florus** antr. m. 13; cf. Florejachs, Floriacus¹, Floriacus² i Floriag
- flumen** s. (*top.*) 11 (*Valeriae*), 73 (*Lubricatus*), 111 (*Ted*), 116 (*Lubrichatus*), 117, 125 (*Bisocii*), 129 (*Teder*), 300 (*Iberis*), 683 (*Lubricati*); **flumina** 227; **flumine** 100 (*Vallense*), 118, 295 (*Vallense*), 680 (*Bisaucii*), 683 (*Tezeri*); **fluminibus** 124; **fluminis** 227 (*Gaiano*), 683; cf. riu i rivus
- Fluridia** antr. f. 531
- Fluridio, Guardiola de vid. Guardiola de Fluridio
- Fluridius** top. (*'puius', als termes del castell d'Olèrdola, al comtat de Barcelona*); **Fluridio** 18, 130, 288; cf. Florit²
- fluuius** s. (*top.*); **fluuium** 165 (*Lubricatus*), 650 (*Undaris*); **fluvium** 166 (*Thena*)
- Fluviá** top. (*riu*) 81, 129, 155, 190, 240, 293
- Fluviá, Mir de vid. Mir de Fluviá
- Fluviá, Palol de vid. Palol de Fluviá
- Fluviá, Torroella de vid. Torroella de Fluviá
- fluvius** vid. fluuius
- focatia** s. (*alim.*); **focatias** 597; cf. fogaça
- foch** s. 190
- foch, llar de vid. llar de foch
- Fochs, Manual dels vid. Manual dels Fochs*
- fodere** v. (*agr.*) 316, 319; cf. bodar, bozar, fozar i hozar
- fodicare** v. (*agr.*) 319; cf. bodigar, bohigar, bozigar, fouger i hocicar
- fodorus** s. (*bèl., – de aura*); **fodoro** 352
- foeniculum** s. (*top.*) 194; cf. fonoll i hinojo
- Foeniculum** top. (*aldea, al partit de Montblanc, a la prov. de Tarragona*) 194

- foenum** s. (*top.*) 196; **foeni** 196; *cf.* fanal, fenal i heno
- fogaça** s. (*alim.*); **fogaças** 575; **fogaces** 593, 596, 597; *cf.* coca, focatia, hogaza i placenta
- Fogás de Tordera** *top.* (*a prop d'Arenys de Mar*) 193
- foger, caput *vid.* caput foger
- Fogeti, Miro *vid.* Miro Fogeti
- Foguet** *antr.* (*cognom*) 564
- Foguet, Mir *vid.* Mir Foguet
- Foguet, Miró *vid.* Miró Foguet
- foin** s. (*agr., fr.*) 91; *cf.* meule i moule
- Foix**¹ *antr.* (*cognom*) 565
- Foix**² *top.* (*riu*) 140
- Foix**³ *top.* (*serra*) 254
- Foix, Torrellas de *vid.* Torrellas de Foix
- Foixá** *top.* (*ajuntament, al partit de La Bisbal*) 249
- Folch**¹ *antr.* m. 587
- Folch**² *antr.* m. (*germà del vescomte de Cardona Ramon Folch*) 420
- Folch**³ *antr.* m. (*pare del vescomte de Cardona Ramon Folch*) 420
- Folch**⁴ *antr.* m. (*sacerdot*) 287
- Folch Ermengau** *antr.* m. 544; *cf.* Armengol¹ i Gou
- Folch Geribert** *antr.* m. 384
- Folch, Enrich *vid.* Enrich Folch
- Folch, Ermengol *vid.* Ermengol Folch
- Folch, Ramón *vid.* Ramón Folch
- folgarola** s. (*top.*); **folgarolas** 187, 193; *cf.* folguera
- Folgarolas** *top.* (*lloc, a prop de Vic*) 193
- folguera** s. (*top.*) 193; *cf.* falgar, falguera, felcaria, felce, filicaria, filix, fougère i helecho
- Folguera** *antr.* (*cognom*) 193; *cf.* Falguera
- Folio, Guillelmus Viridi *vid.* Guillelmus Viridi Folio
- folium** s. (*top.*) 51; *cf.* assen, full i tabula
- follador, cubellus *vid.* cubellus follador
- follaje** s. 202, 203
- Folletera** *top.* (*rocha*) 52
- follia** s. (*bot.*); **folliam** 579; **follis** 579
- Follis, Berengarius de Pella *vid.* Berengarius de Pella Follis
- fona** s. 205; *cf.* funda²
- fonda** s. 686; **fondas** 679, 685, 686; *cf.* funda¹ i alfondech
- fonevol** s. (*bèl.*); **fonevols** 353; *cf.* infundibilium
- Fonoliotensis** *top.* (*uice comes de*); **Fonoliotense** 401 (*Petrus*); *cf.* Fonollet⁴
- fonoll** s. (*top.*) 187, 192, 194; *cf.* foeniculum i hinojo
- Fonoll** *antr.* (*cognom*) 566
- fonollar** s. (*top.*) 187
- Fonollar**¹ *antr.* (*cognom*) 566
- Fonollar**² *top.* 406
- Fonollar**³ *top.* (*quadra, al partit de Sant Feliu de Llobregat, a la prov. de Barcelona*) 194
- Fonolleda** *antr.* (*cognom*) 566
- fonollera** s. (*top.*); **fonolleras** 187, 194
- Fonolleras**¹ *top.* (*ajuntament, entre Figueres i La Bisbal*) 251
- Fonolleras**² *top.* (*lloc, al partit de Seu d'Urgell, a la prov. de Lleida*) 194
- fonollet** s. (*top.*) 187
- Fonollet**¹ *antr.* (*cognom*) 566
- Fonollet**² *top.* (*casa, al partit de Seu d'Urgell, a la prov. de Lleida*) 194
- Fonollet**³ *top.* (*comtat*) 210, 246
- Fonollet**⁴ *top.* (*vescomte de*) 401 (*Pere Udalger*), 517 (*Pere Udalger*); *cf.* Fonoliotensis
- fonollosa** s. (*top.*) 187
- Fonollosa** *top.* (*lloc, al partit de Manresa, a la prov. de Barcelona*) 194
- Fonollus** *top.* (*terme del castell d'Aguda*); **Fonollo** 194
- Fonollosa** *top.* (*'uilla', al castell de Cabra*) 194
- fons** s. (*top.*) 115, 681 (*Petra*); **fonte** 50 (*Galliniis*), 101 (*Iunchosa*), 161 (*Cagalela*), 190 (*Gauarrera*), 228 (*Taia-da*), 684 (*Moruosa*); **fontes** 115; *cf.* font, fuente³ i manantial
- Fons Cauallaris** *top.* (*rovira, al terme del castell d'Olèrdola*); **Fonte Cauallare** 105; *cf.* cavallar i cavellar
- Fons Coua** *top.* (*terminium, in Monte Judaico, in pago Barchinonense*); **Fontem Coua** 656; *cf.* Coua, Cova i Font Cova
- Fons Rubia**¹ *top.* (*castell*); **Fonte Rubia** 188
- Fons Rubia**² *top.* (*lloc, a prop de Vilafranca del Penedès*); **Fonte Rubia** 188; *cf.* Fontrubi²
- Fons Serenus** *top.* (*al Vallès*); **Fonte Sereno** 220; *cf.* Font de Sera¹ i Fontseré
- font** s. (*top.*) 38 (*Perdiu*), 115, 116, 140 (*Dous*), 142 (*Alba*), 517 (*Negons*); *cf.* fons, fuente³ i manantial
- Font** *antr.* (*cognom*) 565
- Font Cova** *top.* (*terme, a Montjuïc, al districte de Barcelona*) 565
- Font de Ponent**^{*} *top.* (*coll, a prop d'Alella*) 220; *cf.* Font de Sera²
- Font de Sera**¹ *top.* (*al Vallès*) 220; *cf.* Fontseré i Fons Serenus
- Font de Sera**² *top.* (*coll, a prop d'Alella*) 220; *cf.* Font de Ponent
- Font del Ars, Morer de la *vid.* Morer de la Font del Ars
- Fontallada** *top.* (*a prop del castell d'Olèrdola*) 489
- Fontana** *antr.* (*cognom*) 565
- Fontanals** *antr.* (*cognom*) 565
- Fontanedus** *top.* (*'castrum', al comtat d'Urgell*); **Fontanedo** 177
- Fontanella** *antr.* (*cognom*) 565
- Fontanellas** *antr.* (*cognom*) 565
- Fontanills** *antr.* (*cognom*) 565
- fontanula** s. (*top.*); **fontanulis** 128
- Fontclara** *antr.* (*cognom*) 565
- Fontcuberta**¹ *antr.* (*cognom*) 565
- Fontcuberta**² *top.* (*vila*) 125
- Fonte Tallato, Guiraldus de *vid.* Guiraldus de Fonte Tallato
- Fontes** *top.* (*'rivus', a la vila Laguna Subirana, al comtat d'Urgell*) 116
- Fontfreda** *antr.* (*cognom*) 565
- Fontibre** *top.* (*a Reinosa, a la prov. de Santander*) 118
- Fontibus Superioribus, Sanctus Christophorus de *vid.* Sanctus Christophorus de Fontibus Superioribus
- Fontllonga** *top.* (*districte, a prop de Balaguer, a la prov. de Lleida*) 188
- Fontova** *antr.* (*cognom*) 565
- Fontpedrosa** *top.* (*barraca*) 138
- Fontpudosa** *top.* (*a prop de Banyoles*) 167
- Fontrubi**¹ *top.* (*castell, al Penedès*) 232, 238, 289-290

Fontrubí² *top.* (lloc, a prop de Vilafranca del Penedès) 188; cf. Fons Rubia i rubeus
 Fontrubí, Santa Maria de *vid.* Santa Maria de Fontrubí
Fontseca *antr.* (cognom) 565
Fontseré *antr.* (cognom) 220; cf. Font de Sera¹ i Fons Serenus
 Fonttallada, Guerau de *vid.* Guerau de Fonttallada
 Foradad, Cherus *vid.* Cherus Foradad
Foradada¹ *top.* ('castrum', al partit de Balaguer, a la prov. de Lleida) 228
Foradada² *top.* (lloc, al partit de Balaguer, a la prov. de Lleida) 189, 228
Foradada³ *top.* (riu, a Vidrà, al comtat d'Osona) 228
Foradada⁴ *top.* ('speluncha', al comtat d'Osona) 228; cf. Trasoarius
Foradada⁵ *top.* (vallis) 228
foradat *adj.* (*top.*); **foradada** 217, 228
 Foradata, Petra *vid.* Petra Foradata
forastaria *s.* 615
Forasté *antr.* (cognom) 566
foraster *s.* 571, 615; cf. forester i guardabosque
forasterus *s.*; **forasteros** 653, 685; cf. extraneus
 forc de camins, entre *vid.* entre forc de camins
 forçadas, vías *vid.* vías forçadas
 forcatae, stratae *vid.* stratae forcatae
 forcatos, inter *vid.* inter forcatos
 Forcatos, Inter *vid.* Inter Forcatos
Forcats *top.* (coll, a prop del lloc de Mogòria, al territori de Barcelona) 682; cf. Furchati
 Forcats, Sant Pere dels *vid.* Sant Pere dels Forcats
 forchadae, uiae *vid.* uiae forchadae
forcia *s.* (tribut); **forcias** 513, 517 exaccio
Fordonius *antr.* *m.*; **Fordonio** 539; cf. Fortunius, Fortuny i Hordoño
forense *adj.* 369 (*nomenclatura*)
Fores *top.* (terme, a la prov. de Tarragona) 185
Forés¹ *top.* (castell, 'in comitatum Barchinona', al partit de Montblanc, a la prov. de Tarragona) 101, 158, 327, 695

Forés² *top.* (muntanyes) 99
Forés³ *top.* (puig, llinard de Conesa, al partit de Montblanc, a la prov. de Tarragona) 158, 205, 308, 311, 420, 426, 427
Forest *antr.* (cognom) 566
forestal *adj.* 203, 566 (*guàrdia*)
forestatge *s.* (*cens*); **forestatges** 514
forester *s.* 615; cf. foraster i guardabosque
Forester *antr.* (cognom) 566
forfactura *s.* 395, 399; cf. forfetura
forfetura *s.* 392, 399; cf. forfactura
foris *p.* 474 (– muros ciuitatis Barchinone), 475 (– muro ciuitatis Barchinonense), 585 (– muros ciuitatis Barchinone), 647 (– muros ciuitate Barchinone)
forisfactura *s.*; **forisfacturas** 399; cf. junta
forja *s.* 516, 643 (a Cardedeu / a Sant Andreu de Palomar), 644 (dels molins del Llobregat); **forjas** 635, 643 (a Terrassa, a Caldes de Montbui, a Vilamajor, a Caldes de Malavella, a Llagostera, a Llofríu i a Ascaró de Conflent / a Gurb / a Vacarisses i a Rellinars), 644; cf. fabrega, fabrica, farga, fragua i herreria
forma *s.*; **formis** 619
formatge *s.* (*alim.*); **formatges** 597; cf. caseus, fromage i queso
Formicus *top.* ('collis', a la vall del Tordera); **Formici** 105
Formiguera *antr.* (cognom) 566
Formosa *top.* ('vallis', als termes de l'església de Santa Maria de Manresa); **Formosam** 82
 Formosa, Vallis *vid.* Vallis Formosa
Forn *antr.* (cognom) 564
Forn de Sant Jaume *top.* (al carrer de la Llibreteria, a Barcelona) 638
Fornells *top.* (castell) 341
 Fornells, Ramón de *vid.* Ramón de Fornells
Forner *antr.* (cognom) 564
fornes *forma* de fornus, cf. *s. u.*
 Fornols, Capbreu de *vid.* Capbreu de Fornols

Forns *antr.* (cognom) 564
fornus *s.*; **fornes** 587 (– de ferro)
forraje *s.* (*agr.*) 618, 620; cf. ferragia
Fort *top.* (torrent, a la parròquia de Santa Maria de Caldes) 133
fortaleza *s.* 26 (a Calders), 42 (a La Pera), 83, 169 (al castell de Montornès), 253, 311 (al puig de Ricart / a Conesa), 312, 331 (al puig de Ricart), 371 (a Calders), 372 (a Calder), 404 (a Sant Cugat), 419 (Tallada), 422 (a Calders), 424 (a la Marca Extrema), 455 (a Poli), 462; **fortalezas** 30, 239, 249, 253, 275, 276, 302 (a prop de l'Ebre), 308, 309, 313, 314 (a prop del castell de Malagastre), 350 (al castell d'Artesa), 353 (del príncep), 372 (a Calder), 421, 431 (a Montpalau i a Gironella); cf. castrum, fortada, forteza, fortitudo i oppidum
forte *adv.* 403
forteda *s.* (*top.*) 231 (Barba Vetula); **fortedam** 311 (a Conesa); cf. fortaleza, forteza i fortitudo
Fortes *antr.* *m.* 531
forteza *s.* (*top.*) 42 (a La Pera); cf. fortaleza, fortada i fortitudo
 Forteza, Sa *vid.* Sa Forteza
Fortià *top.* (lloc, al partit de Figueres, a la prov. de Girona) 10, 479; cf. Fortianus, Fortis, Furtianus Superior i Palatiolum
Fortianell *top.* (raval de Fortià, al partit de Figueres, a la prov. de Girona) 479; cf. Furtianellus Minor
Fortianus *top.* (lloc, al partit de Figueres, a la prov. de Girona); **Fortiano** 10; cf. Fortià i Fortis
fortificación *s.* 311 (Torre del Baró Palou); **fortificaciones** 240, 279 (al Penedès), 307, 308, 311 (al puig de Ricart), 673 (a prop de Tortosa)
fortificado *adj.* 185 (muntanya); **fortificados** 301
fortificar *v.* 309 (el castell de Calders); **había fortificado** 276
Fortis *antr.* *m.* 10; cf. Fortià i Fortianus
fortiter *adv.* 404

- fortitudo** s.; **fortitudine** 404; **fortitudinem** 311, 312, 455; **fortitudines** 311; **fortitudinis** 311; cf. fortaleza, fortada i forteza
- Fortun Atón** *antr.* m. 354
- Fortunius** *antr.* m. 262, 539; cf. Fordonius, Fortuny i Hordoño
- Fortuny** *antr.* m. 262, 539; cf. Fordonius, Fortunius i Hordoño
- forum** s. (*top.*) 374, 457 (– *Catalonie*), 649, 654; **fori** 640; **foro** 572 (*ad mensuram de –*), 576 (*ad mensuram de –*), 638; cf. mercado
- Forum Iudicum** (*leg.*) 468; cf. Censorum Codex, Fuero Juzgo, Iudicialis Liber Gotice Legis, Lex Gothica, Lex Gothorum, Lex Goticorum, Liber Censorum, Liber Goticum i Liber Iudicum
- forzatus** *adj.*; **forzati** 516
- Fos, Bona *vid.* Bona Fos
- fosc** *adj.*; **fosca** 616 (*vaca –*)
- foso** s.; **fosos** 254
- fossa** s. (*top.*) 108, 171, 173 (*Capomajori / Samuel / Astro / Ipso Comite / Mora / Maurelli*); cf. cros
- Fossa Alba** *top.* ('regus', a Sant Julià de Palou, al Vallès) 173
- Fossa de Sanç** *top.* (*torrent, al terme de Pomar, a la vila de Badalona*) 173; cf. Fossa de Sancii
- Fossa de Sancii** *top.* (*torrent, al terme de Pomar, a la vila de Badalona*) 173; cf. Fossa de Sanç
- fossar** s. (*top.*) 138
- fosse** s. (*fr.*) 108
- Fostena** *top.* (*a la diòcesi d'Urgell, al comtat de Cerdanya*) 269; cf. Faustinus, Fusteñá i Fustinianus
- fou** s. (*top.*) 103, 104; cf. fovea
- Fou, La *vid.* La Fou
- fouea** s. (*top.*) 105, 186; **foues** 586; cf. bofia, buada, buadela, ciga, citja, fouia i silo
- fouger** v. (*agr.*) 319; cf. bodigar, bohigar, bozigar, fodicare i hocicar
- fougère** s. (*top., fr.*) 254; cf. falgar, falguera, felcaria, felce, filicaria, filix, folguera i helecho
- fouia** s. (*top.*) 105; cf. bofia i fouea
- fourré** *adj.* 177 (*pays –*); cf. lásios
- fovea** s. (*top.*) 103, 104, 105, 107, 110; **foveam** 110; **foveas** 105, 106; cf. buada, buadela, chigia, ciga, cigia, cija, citja i fou
- foveata** s. (*top.*) 105, 107, 316; cf. boada, bohada, buada, fovea i hoyada
- fovinus** *adj.* (*top.*) 107; cf. bovinus
- Foynes** *top.* (*a Limerick, a Irlanda*) 177
- Foz**¹ *top.* (*a Castella*) 265
- Foz**² *top.* (*collis*) 95
- fozar** v. (*agr., gall.*) 316; cf. bodar, bozar, fodere i hozar
- fracius** *adj.*; **fracias** 658 (*naus –*)
- Fracta, Ciuitas *vid.* Ciuitas Fracta
- fracta, civitas *vid.* civitas fracta
- Fracta, Civitas *vid.* Civitas Fracta
- Fracta, Olla *vid.* Olla Fracta
- Fracta, Riba *vid.* Riba Fracta
- Fracta, Sancta Maria de Ciuitate *vid.* Sancta Maria de Ciuitate Fracta
- Fracta, Sancta Maria de Ciuitate *vid.* Sancta Maria de Ciuitate Fracta
- Fracta, Santa Eugenia de Olla *vid.* Santa Eugenia de Olla Fracta
- Fracta, Santa María Ciuitatis *vid.* Santa María Ciuitatis Fracta
- Fracta, Turre *vid.* Turre Fracta
- Fracte, Sancta Maria Ciuitatis *vid.* Sancta Maria Ciuitatis Fracte
- fractus**¹ *adj.*; **fractas** 658 (*naus iam –*); cf. fer
- fractus**² *adj.* (*top.*); **fracta** 155, 217, 227; cf. fer i freytus
- Fractus** *top.* ('palacium', a prop del castell de Terrassa); **Fracto** 251, 680; cf. Fretus¹
- Frader, Villa *vid.* Villa Frader
- Fraga** *top.* 301, 361
- fragmen** s.; **fragminibus** 293 (*saxorum – conculcata*)
- fragua** s. 489 (*de Moja*), 516 (*de Sant Andreu de Palomar*), 517; **fraguas** 516; cf. fabrega, fabrica, farga, forja i herrería
- fraile** s.; **frailes** 673 (*templers*)
- francés**¹ s. (*gent.*); **franceses** 328, 530
- francés**² s. (*gent.*); **francesos** 295
- Francés** *antr.* (*cognom*) 565
- francesa, Cerdaña *vid.* Cerdaña francesa
- Francesch de Coromines y Marimón** *antr.* m. (*donzell*) 567
- Francesch de Gualbes y de Santcliment** *antr.* m. 567
- Francescha, Strada *vid.* Strada Francescha
- Francescha, Strata *vid.* Strata Francescha
- Francha, Villa *vid.* Villa Francha
- Francheza de ipsa Mola** *top.* (*a Sant Pere de Reixac*) 91
- franchitas** (*escriptura de privilegis*) 489; **franchitates** 492; cf. constitución³, constitutio i franquicia
- franchitatis, carta *vid.* carta franchitatis
- Francho** *antr.* m. 536; **Francone** 536
- Francholinus** *top.* ('spelunca', terme de Siurana); **Francholini** 20
- Franchorum, Lex *vid.* Lex Franchorum
- franchus** *adj.*; **franchum** 507 (*alaudes –*)
- Franchus** s. (*gent.*); **Franchorum** 293 (*transitu –*), 297 (*transitu –*), 315 (*sub ditioe –*), 337 (*Regis –*)
- Francia** *top.* 12, 15, 21, 24, 31, 85, 98, 99, 139, 193, 208, 218, 225, 243, 335, 337, 418, 588
- Francia, Enrique I de *vid.* Enrique I de Francia
- Franciach**¹ *top.* (*a l'ajuntament de Caldes de Malavella*) 13; cf. Franciach², Franciacus i Francus¹
- Franciach**² *top.* (*lloc, a l'ajuntament de Caldes de Malavella*) 12, 13; cf. Franciach¹, Franciacus i Francus¹
- Franciacus** *top.* (*a l'ajuntament de Caldes de Malavella*); **Franciacum** 13; cf. Franciach¹, Franciach² i Francus¹
- Francigena, Strada *vid.* Strada Francigena
- Francigena, Strata *vid.* Strata Francigena
- Francina** *antr.* f. 561
- Francisca Superior, Strata *vid.* Strata Francisca Superior
- Francisca, Calciata *vid.* Calciata Francisca

- Francisca, Calzada *vid.* Calzada
Francisca
- Francisca, Strada *vid.* Strada
Francisca
- Francisca, Strata *vid.* Strata
Francisca
- Francisca, Via *vid.* Via Francisca
- Francischa, Calciata *vid.* Calciata
Francischa
- Francischa, Strata *vid.* Strata
Francischa
- Francischa, Via *vid.* Via
Francischa
- franciscus** *adj.*; **francisco** 603
(*vestitu* –)
- franco**¹ *adj.* 284 (*comte*), 292
(*exèrcit*), 330 (*alou*), 539
(*origen*); **franca** 5 (*població*),
16 (*població*), 548 (*llengua*);
francas 385 (*costums*); **francos**
4 (*reis*), 31 (*mercaders*), 32
(*reis*), 33 (*reis*), 34 (*reis*), 274
(*escriptors*), 284 (*comtes*), 299
(*monarques*), 338 (*reis*), 339
(*reis*), 366 (*reis*), 470 (*reis*),
484 (*monarques*), 507 (*reis*),
533 (*noms*), 536 (*noms*), 537
(*noms*)
- franco**² *s.* (*gent.*) 15, 21, 537;
francos 16, 17, 21, 22, 25, 30
(*rei dels*), 33 (*cròniques dels*),
244 (*rei dels*), 255 (*rei dels*),
262 (*rei dels*), 273 (*correguda*
dels), 274 (*vinguda dels*), 275,
276, 283 (*expedicions dels*),
286, 291 (*expedició dels*), 292
(*exèrcit dels*), 293 (*expedició*
dels), 297, 298, 335 (*lleis dels*),
336 (*lleis dels*), 337 (*rei dels*),
360, 366 (*costums dels*), 372
(*reis dels*), 373 (*rei dels*), 374
(*rei dels*), 499 (*rei dels*), 529,
603
- Franco** *antr.* *m.* 315
- Francolí** *top.* (*riu*) 20, 99, 302,
504
- Francolí, Espluga de *vid.* Espluga
de Francolí
- Francone** *forma de* Francho, *cf.*
s. u.
- Francorum, Pugna *vid.* Pugna
Francorum
- francos*, *Crónicas de los* *vid.*
Crónicas de los francos
- Francos, Ley de *vid.* Ley de los
Francos
- Françoy** *antr.* (*cognom*) 562, 563
- francus** *adj.* 485
- Francus**¹ *antr.* *m.* 13; *cf.* Franciach¹,
Franciach² i Franciacus
- Francus**² *antr.* *m.*; **Franco** 531
- Francus**³ *s.* (*gent.*); **Franci** 293;
Francorum 276 (*exeritu* –);
Francos 31 (*mercatores* –)
- Franga, B. de Vila *vid.* B. de Vila
Franga
- frangere** *v.* 509; **frangat** 653;
fregit 279, 390, 396
- Franquea**¹ *top.* (*lloc, al terme del*
castell de Fontrubí) 238
- Franquea**² *top.* (*serra, llinar del*
castell de Fontrubí) 238; *cf.*
Volpeiera
- franquesa** *s.*; **franqueses** 326,
390; *cf.* franquicia i inmunidad
- franqueza** *s.*; **franquezas** 216
(– *de Sant Vicenç*)
- franquicia** *s.* (*escriptura de*
privilegis) 474, 481, 489, 490;
franquicias 279, 300, 473,
474, 480, 481, 490, 491, 492;
cf. constitución³, constitutio,
franchitas, franquesa, inmu-
nidad i libertad
- franquitas** *s.*; **franquitatis** 474;
cf. franchitas
- franquus** *adj.*; **franquas** 455
- Franzescha, Strata *vid.* Strata
Franzescha
- frater**¹ *s.*; **fratribus** 612, 673
- frater**² *s.* (*fam.*) 527, 538 (*Beren-
garii Tedbaldi*); **fratribus** 354;
cf. germá, germanus i hermano
- fratricida** *s.* 700 (*Berenguer*)
- fratricidio** *s.* 408 (*de Ramon*
Berenguer II)
- Frau del Cagadell** *top.* (*a la ciutat*
de Barcelona) 160
- Fraubertus**¹ *antr.* *m.*; **Frauberto**
534
- Fraubertus**² *top.* (*'uallis', a*
prop de Valldoreix, al Vallès);
Frauberto 20, 199
- fraude** *s.* 374, 561
- Fraudí** *top.* (*llogarret*) 237; *cf.*
Gafar i Puig Polter
- Fraudinus** *top.* (*villaris*);
Fraudini 159; *cf.* Gajarus i
Pugium Pultarii
- Fraxanus** *top.* (*portus*); **Fraxani**
182
- fray** *s.* 621 (*Ramon de Mont-
cada*)
- frazada** *s.* (*tèxtil*) 600; *cf.* flazada
- Fred** *top.* (*'rius', a la Cerdanya*)
122
- freda** *s.* (*dret de posada*); **fredas**
515; *cf.* alberga², mansionaticus,
parata², pausa i posada
- Freda, Espluga *vid.* Espluga Freda
- Fredal, Bofill *vid.* Bofill Fredal
- Fredarius**¹ *antr.* *m.* 534
- Fredarius**² *antr.* *m.* (*vicecomes*);
Fredario 18
- Fredarius, Villa *vid.* Villa
Fredarius
- Fredelaicus** *antr.* *m.* 533
- Fredelao** *antr.* *m.* (*comte de*
Cerdanya) 122, 133 40, 232,
284
- Fredemundo** *antr.* *m.* 381, 382; *cf.*
Fredemundus
- Fredemundus** *antr.* *m.*; **Frede-
mundo** 382; *cf.* Fredemundo
- Fredenandicus** *antr.* (*patronímic*);
Fredenandici 555; *cf.*
Fredenandus
- Fredenandus** *antr.* *m.* 555; *cf.*
Fredenandicus
- Fredus** *top.* (*'rius', a prop del*
castell de Santa Perpètua, al
comtat de Barcelona); **Fredo**
122, 684
- freginal** *s.* (*agr.*) 619; *cf.* farre-
genallis, ferregenalis, herrenal,
viridarium i viridicarium
- freir** *v.* 588
- Freita, Comma de Ola *vid.* Comma
de Ola Freita
- Freita, Torre *vid.* Torre Freita
- freitus** *adj.*; **freita** 227; *cf.* fractus²,
fer i freytus
- Fremo, La Testa de la *vid.* La Testa
de la Fremo
- Frenarii, Arbortus *vid.* Arbortus
Frenarii
- Frenarii, Bernat Arbort *vid.* Bernat
Arbort Frenarii
- freno** *s.* 351 (*de plata*), 352 (*d'or*);
cf. frenum
- frenum** *s.* 352 (– *aureum*); **freno**
352 (– *de argento*); *cf.* freno
- frequens** *adj.*; **frequentem** 279
(– *incursionem*)
- Freser** *top.* (*riu*) 27, 120, 138
- fret** *s.*; **frets** 129
- Fretus**¹ *top.* (*'palacium', a prop*
del castell de Terrassa); **Freto**
251; *cf.* Fractus
- Fretus**² *top.* (*'rius', a la vila de*
Timoneda, al comtat d'Urgell);
Freto 122
- Frexa** *antr.* (*cognom*) 566
- Frexens** *antr.* (*cognom*) 566

Frexes *antr.* (cognom) 566
frexura *s.* (econ.); **frexuras** 575;
cf. liviano *i* pulmón
Frey Guillém de Solsona *antr.*
m. 512
Freyta *top.* (aldea, a l'ajuntament
de Nabiners, al partit de Seu
d'Urgell) 154
Freyta, La *vid.* La Freyta
freytus *adj.*; **freyta** 151, 154, 155;
cf. fer, fractus² *i* freitus
Friburgo *top.* (cantó, a Suïssa)
166
Frigido, Petrus de Collo *vid.* Petrus
de Collo Frigido
frigidus *adj.*; **frigida** 384 (*aqua*
–); *cf.* frío
frío *adj.*; **fría** 384 (*aigua*), 412
(*judici per aigua*); *cf.* frigidus
fromage *s.* (alim.); **fromages** 575;
cf. caseus, formatge *i* queso
Fromesindus *antr.* *m.* 196
frondosidad *s.* 202, 203, 204
frondoso *adj.* 201; **frondosa** 204
Frontanyá, Sant Jaume de *vid.* Sant
Jaume de Frontanyá
frontera *s.* 26, 27, 28, 141, 275,
283, 284, 295, 300, 307, 308,
309, 329; **fronteras** 27, 28,
31, 277, 280, 284, 285, 287,
299, 300, 301, 307, 308, 326,
329, 375, 481, 501, 515, 647;
cf. marca²
fructuosus *adj.*; **fructuosi** 620
(*arbores* –); **fructuosis** 210
(*arboribus* –), 619 (*arboribus*
–); *cf.* frutal, infructuosus *i*
pomiferus
fructus *s.* 629; **fructum** 513; *cf.*
fruto
fruere *v.*; **fruant** 508
Frugel *antr.* *m.* 663
Frugellis, Palacium *vid.* Palacium
Frugellis
Frugello, Palaz *vid.* Palaz Frugello
Frugo *antr.* *f.* 663
Fruila *antr.* *m.* 530, 537; **Fruilane**
537
Frujá, Guisat *vid.* Guisat Frujá
frumens *s.* (alim.); **frumenti** 596
(*panis* – / *panem* –)
fruta *s.*; **frutas** 203, 566
frutal *adj.*; **frutales** 618 (*arbres*),
619 (*arbres*), 620 (*arbres*); *cf.*
fructuosus *i* pomiferus
fruto *s.* 628, 630; **frutos** 621, 622,
628, 629, 630; *cf.* fructus
fuego *s.* 274, 275, 466, 586

fuelle *s.* 644; **fuelles** 643; *cf.*
mántaco, mantega¹, mantica¹,
mántice *i* manxa
fuelle¹ *s.* (documental) 413, 463,
556; **fuentes** 3, 4, 292, 446,
564, 636
fuelle² *s.* (dom.) 589, 610; **fuentes**
589, 590; *cf.*; *cf.* graal, gradal,
gradalis, grasal, grasau, grazal,
graus, gresal, gresau, grial,
griau *i* scutella
fuelle³ *s.* (top.) 115, 172
(*Sparagaria*), 188 (*Fonte*
Rubia), 220, 227, 397, 656
(*Cova*); **fuentes** 53, 54, 73 (*del*
Llobregat), 77 (*del Llobregat*),
116 (*del Llobregat*), 302, 481;
cf. font
Fuero de Barcelona (leg.) 491; *cf.*
Fuerum Barchinone
Fuero Juzgo (leg.) 371, 381,
383, 384, 432, 441, 451, 462,
467, 468, 469, 523, 524, 580,
583, 607, 608, 623, 628, 677;
cf. Censorum Codex, Forum
Iudicum, Iudicialis Liber
Gotice Legis, Lex Gothica, Lex
Gothorum, Lex Goticorum,
Liber Censorum, Liber Goti-
cum, Liber Iudicum *i* Libro de
los Jueces
Fuero Juzgo, Ley del *vid.* Ley del
Fuero Juzgo
Fuero y costumbre de Cataluña
(leg.) 350, 457; *cf.* Código de
Costumbres, Código de los
Usatges, Compilación de los
Usatges, Costumbres de la Curia
de Barcelona, Lex Usuaria,
Mores Barchinonensis Curie,
Mores Curie Barchinonensis *i*
Usatge
Fueros de Tortosa (leg.) 52
Fueros et Iudicios Caesarauguste
(leg.) 491; *cf.* Fueros y Juicios
de Zaragoza
Fueros y Juicios de Zaragoza
(leg.) 491; *cf.* Fueros et Iudicios
Caesarauguste
Fuerum Barchinone (leg.) 491;
cf. Fuero de Barcelona
fuga positos, Sarracenos in *vid.*
Sarracenos in fuga positos
fuger *v.* 595
fugitivo *adj.*; **fugitivos** 495
(*esclaus*), 504 (*esclaus*)
Fuirosos¹ *top.* (al terme de
Montnegre, al partit d'Arenys

de Mar, a la prov. de Barcelona)
186, 295; *cf.* Fuyarosos
Fuirosos² *top.* ('uallis', al terme
de Montnegre, al partit
d'Arenys de Mar, a la prov. de
Barcelona) 295
Fuliola *top.* (lloc, a la prov. de
Lleida) 52; *cf.* full
full *s.* (top.) 49, 51; *cf.* asser,
folium *i* tabula
Fulla *antr.* (cognom) 566
Fulleda *top.* (lloc, a la prov. de
Lleida) 52; *cf.* full
Fumaña *top.* (a prop de Berga)
207
funda¹ *s.* 686; **fundis** 686; *cf.*
alfondech *i* fonda
funda² *s.* 205; *cf.* fona
fundación *s.* 106 (*del monestir*
de San Salvador de Oña), 108
(*del monestir de Sant Marçal al*
Montseny), 117 (*del monestir*
de Sant Pere de Besalú), 156
(*d'Olot / del monestir de Sant*
Aniol d'Aguja / de Sant Pere
de Besalú), 172 (*de l'església*
de Sant Llorenç del Munt /
del monestir de Sant Aniol
d'Aguja / de Seleucia), 180 (*de*
Moncalt), 192 (*del monestir*
de Santes Creus), 200 (*d'un*
santuari a Sant Pere Màrtir),
202 (*del monestir de Serrateix*),
212 (*del monestir de Sant*
Marçal al Montseny), 216 (*del*
monestir de Vallis Aureae), 251
(*del monestir de Sant Marçal*
al Montseny), 322 (*de la*
parròquia de Serrateix)
fundador *s.* 6, 17; **fundadores** 17,
156, 266, 268
fundamento *s.*; **fundamentos** 78
fundamentum *s.*; **fundamentis**
278
fundar *v.* 24, 142, 159 (*la catedral*
de Burgos); **fundada** 41 (*una*
església), 236 (*la ciutat de*
Cagliari), 328 (*l'orde dels*
hospitalaris), 490 (*Vilafranca*
/ la Vila Lliure), 491
(*Vilafranca*); **fundado** 284 (*el*
comtat de Girona); **fundaron**
238 (*una església*), 328 (*l'Orde*
dels Cavallers del Temple de
Salomó); **fundó** 5 (*Empúries*
i Roses), 246 (*Cornellà /*
Polinyà), 328 (*l'orde dels*
tarragonins), 492 (*Vilagrassa*)

fundare v.; **fundata** 41 (*ecclesia*); **fundatum** 39, 309 (*el castell de Calders*); **fundatum est** 39
Fundata top. (*roca, al comtat de Girona*) 90
fundición s. 643 (*de ferro*)
fundir v. 663 (*moneda*); cf. *fundire*
fundire v.; **fundi** 663 (*moneta*); cf. *fundir*
funditus adv. 277
fundo s. (*top.*) 247, 642; **fundos** 6, 12, 496, 622; cf. *fundus*
fundus s. (*top.*); **fundum** 6; cf. *fundo*
fúnebre, *elogio* vid. *elogio fúnebre*
furare v.; **furaverit** 698
furari v.; **furatum fuisse** 699
Furchati ('*collis*', *al lloc de Mogòria, al territori de Barcelona*); **Furchatis** 682; cf. *Forcats*
furnaticus s. (*dret*); **furnatico** 513, 516; cf. *clibanus piceis, furnus i horno*
furnus s.; **furni** 640; **furno** 587, 638; **furnos** 493, 516; cf. *clibanus piceis, furnaticus i horno*
Furt, *Lacuna* vid. *Lacuna Furt*
Furtianellus Minor top. (*raval del lloc de Furtianus Superior, al partit de Figueres, a la prov. de Girona*); **Furtianellum Minorem** 479; cf. *Fortianell*
Furtianus Superior top. ('*villa*', *al partit de Figueres, a la prov. de Girona*); **Furtianum Superiorem** 479; cf. *Fortiá i Palatiolum*
Fuscum Aristium, Ad vid. *Ad Fuscum Aristium*
Fuser antr. (*cognom*) 563
fust s. 597 (*anap de -*); cf. *fusta*¹
fusta¹ s. 508, 590 (*tabulam de -*), 636, 656 cf. *madera*
fusta² s. 91
Fusta top. (*pont del riu Francolí*) 99
fustan s. 574
fustanum s. (*tèxtil*); **fustani** 605 (*brisallo de -*)
Fusteñá top. (*a la diòcesi de Seu d'Urgell, al comtat de Cerdanya*) 9, 269; cf. *Faustinus, Fostena i Fustinianus*
Fuster antr. (*cognom*) 563
fustería s. 656; cf. *astillero*

Fustería top. (*carrer de Barcelona*) 656, 657
Fusters, *Pórticos dels* vid. *Pórticos dels Fusters*
Fusters, *Voltes dels* vid. *Voltes dels Fusters*
Fustinianus top. (*a la diòcesi de Seu d'Urgell, al comtat de Cerdanya*); **Furtiniano** 9, 269; cf. *Faustinus, Fostena i Fusteñá*
Fuyarosos top. (*al terme de Montnegre, al partit d'Arenys de Mar, a la prov. de Barcelona*) 295; cf. *Fuirosos*¹
G. de Muntcada antr. m. 348
gabarra s. (*top., a la Gascunya*) 190; cf. *gavarra*
Gabás top. (*tossal*) 60
gaciola s.; **gaciolam** 616 (*euga*)
Gadamir, *Patrus* vid. *Patrus Gadamir*
Gadceran, *Raimundus* vid. *Raimundus Gadceran*
Gadhair, *Cluas* vid. *Cluas Gadhair*
Gafar top. (*villaris*) 237; cf. *Fraudi i Puig Polter*
Gaianus¹ top. (*a prop del castell de Santa Perpètua*); **Gaiano** 41; cf. *Gavà*²
Gaianus² top. ('*flumen*', *a la prov. de Tarragona*); **Gaiano** 227; cf. *Gayà*²
Gairobardus antr. m.; **Gairobardo** 534
gaita s. 560; cf. *Bockpfeife, Dudelsack, odre, sach dels gemechs i Sackpfeife*
gaitero s. 560; cf. *Bufa Lodre*
Gajarus top. (*villaris*); **Gajari** 159; cf. *Fraudinus i Pugium Pultarii*
gala s. 351 (*armadures de*)
Galba, *Sergio* vid. *Sergio Galba*
Galcerán¹ antr. (*cognom, proc. de nom germ.*) 541; cf. *Gauzeran*², *Raimundus Gadceran i Walderamnus*
Galcerán² antr. m. 403; cf. *Gauzeran*¹
Galcerán Burgués y de Santcliment antr. m. 567
Galcerán de Pinós antr. m. 447
Galcerán de Sales antr. m. 362, 455, 459; cf. *Gaucerandus de Salis*
Galcerán Erimany antr. m. 403
Galcerán Salzet Carbó é Ombau antr. m. 567

Galcerán, *Pere* vid. *Pere Galcerán*
galea¹ s. 352; cf. *casco*
galea² s.; **galeas** 657; cf. *galera*
Galecia top. (*prov. espanyola en temps de Leovigild*) 25
Galegi top. ('*uila*', *a prop de Granollers*); **Galegos** 50; cf. *Gallechs, Galleci i Gallegi*
Galenius antr. m. 531
galera s.; **galeras** 580, 657; cf. *galea*²
Gali¹ antr. m. (*besavi dels fills de Dispòsia*) 372, 373, 375, 377, 510, 511
Gali² antr. m. (*germà de Wigila i de Choniemirus*) 315
Galia top. 47, 336, 470, 619; cf. *Gallia*
Galia Narbonense top. 470
Galia, *Pequeña* vid. *Pequeña Galia*
Galiccia top. 149, 208, 315, 687; cf. *Gallecia*
Galiccia, *Santiago de* vid. *Santiago de Galicia*
Galidia, *Arnau de* vid. *Arnau de Galidia*
Galín Denaia antr. m. 693; cf. *Galín Denaia*
Galín Denaia antr. m. (*aragonès*) 697; cf. *Galín Denaia*
galina s. (*zool.*); **galinas** 573, 697; cf. *gallina*⁴
Galindo antr. m. (*nom germ.*) 536, 538, 548, 625; **Galindone** 536; cf. *Galinnus*
Galindo, *Petrus de Castro* vid. *Petrus de Castro Galindo*
Galiner top. ('*pudium*', *a la vila de Tuxent*) 50
Galinnus antr. m.; **Galunno** 538; cf. *Galindo*
gall¹ s. (*top.*) 4, 49, 50, 260; cf. *calculus, call, gallina*¹ i *galliner*¹
gall² s. (*zool.*) 128, 260; cf. *gallo i gallus*
Gall antr. (*cognom*) 566
Gallardas, *Pedras* vid. *Pedras Gallardas*
gallaret s. (*top.*); **gallarets** 50 *spondylus*
Gallarets 50 top. (*al torrent de la Pobla de Lillet*)
gallech s. (*top.*); **gallechs** 50
Gallechs top. (*poble, a prop de Granollers*) 50; cf. *Galegi, Galleci, Gallegi*

- Galleci** *top.* (poble, a prop de Granollers); **Gallecos** 50; *cf.* Galegi, Gallechs, Gallegi
- Gallecia** *top.* 687; *cf.* Galicia
- Gallegi** *top.* (poble, a prop de Granollers); **Gallegos** 50; *cf.* Galegi, Gallechs, Gallegi
- gallego**¹ *adj.* 67 (document)
- gallego**² *s.* (gent.); **gallegos** 100
- gallego**³ *s.* (llengua) 91, 136, 202, 203, 316
- Gállego** *top.* (riu) 166
- Gallí, Camp *vid.* Camp Gallí
- Gallia** *top.*; **Galliae** 47; *cf.* Galia
- Gallia Gothica** *top.* 24; *cf.* Gothia¹ i Marca Hispanica
- gallice** *adv.* 590 (– *scutella lata*)
- Gallifa**¹ *antr.* (cognom) 565
- Gallifa**² *top.* (castell) 39
- Galligans, Sant Pere de *vid.* Sant Pere de Galligans
- gallina**¹ *s.* (top.) 4, 50, 260; **gallinas** 50; *cf.* calculus, call, gall¹ i galliner¹
- gallina**² *s.* (zool.); **gallinas** 571, 573, 574, 575, 593, 598; **gallinarum** 594; **gallinis** 595
- gallina**³ *s.* (zool.); **gallines** 595
- gallina**⁴ *s.* (zool.) 632; **gallinas** 488, 570, 571, 573, 574, 575, 593, 594, 595, 697, 698; *cf.* galina
- Gallina** *antr.* (cognom) 566
- gallina de trescol**¹ *s.* (zool.); **gallinarum de trescol** 594
- gallina de trescol**² *s.* (zool.) 594; **gallinas de trescol** 594
- gallinarius** *s.* (top.); **gallinario** 50, 261; *cf.* gallinero
- Gallinarius** *top.* (muntanya, al Vallès); **Gallinario** 261; *cf.* Gallinero
- galliner**¹ *s.* (top.) 4, 260; **galliners** 50; *cf.* calculus, call, gall¹ i gallina¹
- galliner**² *s.* (top.); **galliners** 50
- Galliner** *top.* (terme, a prop de Terrassa) 488
- Galliner, Guillém Ramón de *vid.* Guillém Ramón de Galliner
- Galliner, Montesquiu *vid.* Montesquiu Galliner
- Galliner, Puig *vid.* Puig Galliner
- gallinero** *s.* (top.) 261; *cf.* gallinarius
- Gallinero** *top.* (muntanya, al Vallès) 50; *cf.* Gallinarius
- Gallinero, Pico *vid.* Pico Gallinero
- Galliners**¹ *top.* (castell) 392
- Galliners**² *top.* ('castrum', al Pallars) 50
- Gallinius** *top.* (fons); **Galliniis** 50; *cf.* calculus, gall¹ i gallina¹
- Gallissá, Bernat de *vid.* Bernat de Gallissá
- gallo** *s.* (zool.) 62 (cresta de), 128; **gallos** 595 (salvatges), 696 (salvatges); *cf.* gall² i gallus
- gallus** *s.* (zool.) 260; **gallis** 596 (– *saluaticis*), 696 (– *saluaticis*); **gallos** 595 (– *saluaticos*), 696 (– *saluaticos*); *cf.* gall² i gallo
- galo**¹ *adj.*; **gala** 335 (població)
- galo**² *adj.* 266 (element), 335 (origen)
- galo-romano**¹ *adj.* 15 (nom local); **galo-romana** 3 (població), 4 (població), 11 (població), 12 (forma / terminació), 14, 15 (població), 16 (població); **galo-romanos** 12 (noms), 14 (noms locals)
- galo-romano**² *s.* (gent.); **galo-romanos** 21, 22
- galo-romano**³ *s.* (llengua) 13
- Galofre** *antr.* (cognom, proc. de nom germ.) 543; *cf.* Gualafre, Gulafret i Walahfrid
- Gamir** *antr.* (cognom, proc. de nom germ.) 545; *cf.* Esteuan Guaamir, Guadamirus, Patrus Gadmir, Wadamir i Wadamirus
- Gamiz, Iohannes *vid.* Iohannes Gamiz
- Gamiz, Joan *vid.* Joan Gamiz
- Gamiza** *top.* ('puius', al terme d'Argentona) 19
- ganadería** *s.* 613, 617
- ganado** *s.* (zool.) 73, 111, 336, 615, 617; **ganados** 152, 197, 515; *cf.* pecus i Vieh
- ganado de cerda** *s.* (zool.) 593
- ganado lanar** *s.* (zool.) 593, 594
- gancho** *s.* 588, 697
- Gandesa**¹ *top.* (a la prov. de Tarragona) 16, 230, 254
- Gandesa**² *top.* (castell, als termes del castell de Miravet) 330
- Ganganel** *top.* ('torrens', a Besalú) 161; *cf.* Caganell² i Ganganell
- Ganganell** *top.* (torrent, a Besalú) 641; *cf.* Ganganel
- gant** *s.* (bèl.) 352
- gara** *s.* (agr., dial. del Roine) 324; *cf.* barbecho, garaitare, garèit, garèt, goret, guéret, veractum i vervactum
- garabato** *s.* 587, 588
- garagai** *s.* (top., provenç.) 129; *cf.* xaragall i xaragay
- Garagai de Sainte-Ventùri, Lou *vid.* Lou Garagai de Sainte-Ventùri
- garaitare** *v.* (agr.) 323; **garaitatum** 323, 324; *cf.* barbechar, barbecho, fer goret, gara, garèit, garèt, goret, guéret, seminare, veractum i vervactum
- Garald** *antr.* *m.* (nom germ.) 540; *cf.* Gerau i Giralt¹
- Garallus** *antr.* *m.* (proc. de nom germ.); **Garalli** 540; *cf.* Gerau i Giralt¹
- Garamonse** *top.* (al comtat d'Urgell) 6
- garantía** *s.* 43, 338, 393, 414, 420, 426, 430, 464, 465, 480, 669, 677; **garantías** 413, 481, 653, 687
- Garau** *antr.* (cognom) 540, 543; *cf.* Xarau
- garba** *s.* 614; *cf.* gavilla
- garbanzo** *s.* (alim.); **garbanzos** 577; *cf.* ciró
- Garber, Ramón *vid.* Ramón Garber
- Garcés y García, Ordoño *vid.* Ordoño Garcés y García
- García**¹ *antr.* *m.* ('miles' de Castella) 570, 595
- García**² *top.* (lloc) 330; *cf.* Carceia
- Garcia de Lor** *antr.* *m.* 689; *cf.* García de Lor
- García de Lor** *antr.* *m.* 689, 697; *cf.* Garcia de Lor
- Garcia de Pola** *antr.* *m.* 692
- García Eço** *antr.* *m.* 555
- García Moravid** *antr.* *m.* 454
- García, Ordoño Garcés y *vid.* Ordoño Garcés y García
- Gard** *top.* (depart. fr.) 11, 15, 99, 150
- garde** *s.* (top., fr.) 286; *cf.* guarda⁴, guardia², specula, warta i wartên
- Garden, Puig de *vid.* Puig de Garden
- garèit** *s.* (agr., en gascó) 324; *cf.* barbecho, gara, garaitare, garèt, goret, guéret, veractum i vervactum
- garèt** *top.* (agr., dial. bearnès) 324; *cf.* barbecho, gara, garaitare, garèit, goret, guéret, veractum i vervactum

- Garexar** *top.* (*al comtat de Cerdanya*) 5
- Garfiu** *top.* (*torrent*) 120; *cf.* Mardás
- Garga** *top.* (*pla, a prop de Centelles*) 700
- garganta** *s.* (*top.*) 84 (*Collegats*), 99, 154 (*Lis Oulo dòu Diable*)
- Gari** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 546, 547; *cf.* Guarinus, Johannes Garini i Warin
- Garibald** *antr. m.* (*nom germ.*) 540; *cf.* Girbal i Girbau
- Gariberg** *antr. f.* (*nom germ.*) 548 Giberga
- Garibert** *antr. m.* (*nom germ.*) 543; *cf.* Geribert¹, Gibert i Giribert¹
- Garigos, Pug *vid.* Pug Garigos
- Garini, Johannes *vid.* Johannes Garini
- Garinnus** *top.* (*'podium', a la parròquia de Sant Esteve de Vinyoles*); **Garinno** 19; *cf.* Puiggari
- Garioald** *antr. m.* (*nom germ.*) 540; *cf.* Gerau i Giral¹
- Garivald** *antr. m.* (*nom germ.*) 540; *cf.* Gerau i Giral¹
- garnatxa** *s.* (*tèxtil*) 605; *cf.* toga
- garnimentum** *s.*; **garnimenta** 329; **garnimento** 351, 352; *cf.* alsberg, ausberg i armadura
- Garona**¹ *top.* (*depart. fr.*) 198
- Garona**² *top.* (*riu*) 122, 321
- Garonne, Haute- *vid.* Haute-Garonne
- Garonne, Lot-et- *vid.* Lot-et-Garonne
- Garonne, Tarn-et- *vid.* Tarn-et-Garonne
- garrica** *s.* (*bot.*); **garricas** 201; **garricis** 80, 508
- garrich** *s.* (*bot.*) 190, 191; *cf.* carrasca, carrascal, coscoja, espinar, garriga, kimosch i urtica
- garriga** *s.* (*top.*) 187, 190, 191, 192; **garrigas** 191; **garrigues** 88, 191; *cf.* carrasca, carrascal, corbière, coscoja, espinar, kimosch i urtica
- Garriga** *top.* (*a prop de Vic*) 100, 125, 200
- Garriga, Bernardus *de vid.* Bernardus de Garriga
- Garriga, La *vid.* La Garriga
- Garriga, Sanctus Cucufas *de vid.* Sanctus Cucufas de Garriga
- Garriga, Sant Feliu *de vid.* Sant Feliu de la Garriga
- Garriganis** *top.* (*parròquia, a prop de Figueres*) 191; *cf.* Garrigás
- Garriganis, Guillém *de vid.* Guillém de Garriganis
- garrigás** *s.* (*top.*) 187, 191
- Garrigás** *top.* (*lloc, a prop de Figueres*) 191; *cf.* Garriganis
- Garrigas** *top.* (*llogarret*) 248
- Garrigas, Sanctus Cucuphas *de vid.* Sanctus Cucuphas de Garrigas
- Garrigas, Sant Cugat *de sas vid.* Sant Cugat de sas Garrigas
- garrigola** *s.* (*top.*); **garrigolas** 191; *cf.* garriga
- Garrigolas** *top.* (*poble, a prop de la ciutat de Girona*) 157, 187, 191
- Garrigolis, Sant Sadurní *de vid.* Sant Sadurní de Garrigolis
- garrigós** *s.* (*top.*) 187, 191
- Garrigossus** *top.* (*al terme del castell d'Olost, al comtat d'Osona*); **Garrigossium** 191; *cf.* Pug Garigos
- Garrigua, Sanctus Felix *de vid.* Sanctus Felix de Garrigua
- garriguella** *s.* (*top.*) 187, 192; *cf.* garriga
- Garriguella** *top.* (*lloc, a prop de Figueres*) 192
- Garrinada** *top.* (*muntanya volcànica, a prop d'Olot*) 156
- Garrofi** *antr.* (*cognom*) 566
- Garrumbert** *top.* (*rierol, affluent del Terri*) 20
- Garsendi** *antr. f.* 525
- Garsinda** *antr. f.* (*comtessa d'Auvèrnia*) 556
- Gascó** *antr.* (*cognom*) 565
- gascón**¹ *s.* (*dial.*) 44, 72, 85, 218, 324
- gascón**² *s.* (*gent.*); **gascones** 247, 291, 322; *cf.* Guasco
- Gascuña** *top.* (*país*) 13, 190, 215, 332; *cf.* Astaracum, Astarac i Estarac
- Gaspar** *antr.* (*cognom*) 563
- gastar** *v.*; **gastando** 575; **gastaron** 570, 572, 573, 576, 577, 697; **gastó** 570, 573, 574, 577; **había gastado** 578; *cf.* dispensare
- gasto** *s.* (*econ.*) 574, 575, 595, 697; **gastos** 393, 465, 571, 644, 660, 686; *cf.* dispensa²
- Gastó** *top.* (*'puis', a l'apendiciu de Clarà*) 19
- gat** *s.* (*zool.*) 50; **gatos** 604 (*pelles de -*); *cf.* catus
- Gat** *antr.* (*cognom*) 565
- Gat, Bernardus Petri Cap *de vid.* Bernardus Petri Cap de Gat
- Gat, Pel *de vid.* Pel de Gat
- gata** *s.* (*bèl.*) 353
- Gatell** *antr.* (*cognom*) 566
- gauarra** *s.* (*top.*) 190
- Gauarra** *top.* (*'castrum', al comtat d'Urgell*) 190
- Gauarra, Ipsa *vid.* Ipsa Gauarra
- gauarrera** *s.* (*bot.*) 190
- Gauarrera** *top.* (*'fons', al castell d'Archalis, al comtat de Pallars*) 190
- Gauarret** *top.* (*lloc, al terme de Lacera, al Vallès*) 190
- Gauarretum** *top.* (*al comtat de Cerdanya*); **Gauarreto** 5
- Gaubertus** *antr. m.* (*proc. de nom germ.*) 543; *cf.* Jubert
- Gauçbert** *antr. m.* 487
- Gauçbert de Peralada** *antr. m.* 487
- Gauçberti, Umbertus *vid.* Umbertus Gauçberti
- Gaucefredus**¹ *antr. m.* (*pare de Guillem Jofre*) 429
- Gaucefredus**² *antr. m.* (*proc. de nom germ.*) 543; *cf.* Jofre¹, Jofresa i Xufresa
- Gaucefredus Bastonis** *antr. m.*; **Gaucefredi Bastonis** 429; *cf.* Jofre Bastóns
- Gaucelmus** *antr. m.* (*proc. de nom germ.*); **Gaucelmo** 547; *cf.* Gotsems
- Gaucerán de Cartellá** *antr. m.* 357
- Gauceran Ricart** *antr. m.* 354
- Gaucerandus de Pinoso** *antr. m.* 345
- Gaucerandus de Salis** *antr. m.* 455; **Gaucerando de Salis** 455; *cf.* Galcerán de Sales
- Gaucerandus Mironis** *antr. m.* 344
- Gaucfredi de Pals, Bernardus *vid.* Bernardus Gaucfredi de Pals
- Gaudemar** *antr. m.* (*proc. de nom germ.*); **Gaudemare** 545; *cf.* Jaumar i Xammar
- gaudere** *v.*; **gaudet** 61
- Gaudio** *antr. f.* 531
- gaudium** *s.* 38; *cf.* goig
- Gauerresa** *top.* (*riu, als termes del castell d'Oristà, al comtat d'Osona*) 190

- Gaufredus** *Trasualli* *antr. m.*; **Gaufredi** *Trasualli* 541; *cf.* Trabal
- Gauzbertus** *antr. m.* (*proc. de nom germ.*); **Gauzberto** 543; *cf.* Jubert
- Gauzebertus** *antr. m.* (*proc. de nom germ.*); **Gauzeberti** 543; *cf.* Jubert
- Gauzeran**¹ *antr. m.* 403; *cf.* Galcerán²
- Gauzeran**² *antr. m.* 541; *cf.* Galcerán¹
- Gauzeran, Pere *vid.* Pere Gauzeran
- Gauzhelm** *antr. m.* (*nom germ.*) 547; *cf.* Gotsems
- Gauzmar** *antr. m.* (*proc. de nom germ.*); **Gauzmare** 545; *cf.* Jaumar i Xammar
- Gavá**¹ *top.* 594
- Gavá**² *top.* (*riu*) 41; *cf.* Gaianus¹
- gavarra** *s.* (*top.*) 187, 190; **gavarras** 190; *cf.* escaramujo, gabarra, rosa canina, rosal silvestre i roser bort
- Gavarra** *top.* (*coll, al territori de Barcelona*) 414
- Gavarred** *top.* (*lloc, al terme de Lacera, al comtat de Barcelona*) 145
- gavarrera** *s.* (*top.*) 187, 190; *cf.* gavarra, romaguer i romaguera
- gavarresa** *s.* (*top.*) 187, 190; *cf.* gauarra
- gavarret** *s.* (*top.*) 187, 190; *cf.* gavarretum
- gavarretum** *s.* (*top.*) 190; *cf.* gavarret
- gavilla** *s.* 614; *cf.* garba
- Gayá**¹ *top.* (*castell*) 358, 389
- Gayá**² *top.* (*riu, a la prov. de Tarragona*) 118, 226, 227, 300; *cf.* Gaianus²
- ge** *s.* (*en grec*) 61
- Gebut** *top.* (*a prop de Lleida*) 16, 237
- Geiraldus** *antr. m.* (*proc. de nom germ.*) 540; *cf.* Gerau i Giralt¹
- Geirebertus** *antr. m.* (*proc. de nom germ.*); **Geireberto** 543; *cf.* Geribert¹, Gibert i Giribert¹
- Gelabert** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 542; *cf.* Gilabert, Guilabertus³, Wilabertus i Willaperht
- Gelabert Bonús** *antr. m.* 464
- Geldemirus** *antr. m.* (*proc. de nom germ.*); **Geldemiro** 546; *cf.* Jelmir
- Gelderico, Guardia *de vid.* Guardia de Gelderico
- Gelida** *top.* (*castell, al Penedès*) 279
- Gelida, Bofill *de vid.* Bofill de Gelida
- Gelmir** *antr. m.* (*sacerdot*) 375, 377
- Gelmir, Bernat *vid.* Bernat Gelmir
- gelophos** *s.* (*en grec*) 61; *cf.* tumultus
- Geltrú, La *vid.* La Geltrú
- Geltrú, Vilanova i *vid.* Vilanova i Geltrú
- Gelvira** *antr. f.* (*esposa de Guerau Ponç*) 31, 624
- Gem** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 547, 563; *cf.* Gems Oliu, Gim, Guiamet, Guiem Giribert, Guillamet, Guillelmus de Apiano, Guillém¹, Guillemet, Guim, Guimet, Jacme Guillamet, Pau Guiamet, Vuillielmus i Willahalm
- gemech** *s.* 319
- gemechs, sach *dels vid.* sach *dels gemechs*
- gemegar** *v.* 319
- Gems Oliu** *antr. m.* 547; *cf.* Gem, Gim, Guillamet, Guillém¹, Guim i Guimet
- Genderedus** *antr. m.*; **Genderedo** 534
- gendre** *s.* (*fam.*) 528; *cf.* gener i yerno
- Genebreda, Sanctus Fructuosus *de vid.* Sanctus Fructuosus de Genebreda
- gener** *s.* (*fam.*) 499 (*Bernardus*), 528; **genere** 638 (*Martino*); *cf.* gendre i yerno
- Gener** *antr.* (*cognom*) 567
- general de España, Crónica vid.* *Crónica general de España*
- General, Corte *vid.* Corte General
- Generales, Cortes *vid.* Cortes Generales
- generalis** *adj.*; **generale** 649 (*– mercatum*), 650 (*– mercatum*)
- Generals, Corts *vid.* Corts Generals
- Genesius** *antr. m.*; **Genesio** 531
- Génesis** (*a la Bíblia*) 135, 196, 604
- Genestar** *top.* (*a prop de Vallvidrera*) 192; *cf.* Genestarius
- genestarius** *s.* (*top.*); **genestario** 192; *cf.* ginestar
- Genestarius** *top.* (*a prop de Vallvidrera*); **Genestario** 192; *cf.* Genestar
- Genestera** *antr.* (*cognom*) 566
- Genève** *top.* (*comte de*) 88
- Genís** *antr.* (*cognom*) 563
- genista** *s.* (*top.*) 192; *cf.* ginesta i retama
- genitor** *s.* (*fam.*) 372 (*Hludoicus*); **genitoris** 337 (*Sunyer*)
- Génova** *top.* 591
- Génova, San Dalmacio *de vid.* San Dalmacio de Génova
- genovés**¹ *adj.*; **genovesa** 658 (*nau*); **genovesas** 658 (*naus*)
- genovés**² *s.* (*gent.*); **genoveses** 301, 408, 655, 658
- Genovés** *antr.* (*cognom*) 565
- gens** *s.* 326; **gentes** 308 (*Hismaelitarum* –), 311 (*Hismaelitarum* –), 326 (*Hismaelitarum* –), 327 (*– Hismaelitarum*); **gentis** 281 (*– Hismaelitarum*)
- gent** *s.*; **gents** 398
- gentil porquerola, La vid.* *La gentil porquerola*
- Gentilis** *antr. m.*; **Gentile** 531
- Georgio** *antr. m.* (*bisbe*) 515
- Gep de Borrel** *top.* (*turó, a la muntanya de Peguera*) 231
- Ger** *top.* (*vila, a la Cerdanya*) 294
- Geral** *antr. m.* 310
- Geraldus**¹ *antr. m.* 345
- Geraldus**² *antr. m.* (*proc. de nom germ.*); **Geraldo** 540; *cf.* Gerau i Giralt¹
- Geralla** (*nom d'una 'tonna'*) 633
- Gerallus** *antr. m.* (*inspector de la moneda d'or*) 661; *cf.* Giralt³
- Gerallus Poncii** *antr. m.* 344
- Gerallus** **Quadragesima**
- Intrante** *antr. m.*; **Gerallo** **Quadragesima** **Intrante** 551
- Geralt** *antr. m.* 141
- Geralt Guillém** *antr. m.* 183
- Gerardó** *antr. m.* (*monjo de Santes Creus*) 583
- Gerau** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 540; *cf.* Garald, Garallus, Garioald, Garivald, Geiraldus, Geraldus², Giralt¹ i Giroald
- Gerau, Ponç *vid.* Ponç Gerau
- Gerberga**¹ *antr. f.* (*esposa de Bofill*) 122
- Gerberga**² *antr. f.* (*esposa de Mir Isarn*) 27, 327

- Gerbert¹** *antr. m.* 424
Gerbert² *antr. m. (jutge i ardiaca)* 384
Gerbert Aster *antr. m.* 639
 Gerbert, Guillelm *vid.* Guillelm Gerbert
 Geribaldi, Raimundus *vid.* Raimundus Geribaldi
Geriberga *antr. f. (vescomtessa)* 367
Geribert¹ *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 542, 543; *cf.* Garibert, Geirebertus, Gibert, Giribert¹ i Giribert Lopard
Geribert² *antr. m.* 366, 440, 668, 674, 677, 687
Geribert³ *antr. m. (levita)* 629
Geribert⁴ *antr. m. (presbíter)* 609, 620, 669
Geribert⁵ *antr. m. (pròcer)* 361, 363, 364, 366, 442, 510
Geribert⁶ *antr. m. (sacerdot)* 669
 Geribert de Antica, Arnau *vid.* Arnau Geribert de Antica
Geribert Guitart *antr. m.* 415, 422, 430; *cf.* Geribertus Guitardi, Guilabert Guitart i Guilabertus Guitardi
 Geribert, Berenguer *vid.* Berenguer Geribert
 Geribert, Dalmau *vid.* Dalmau Geribert
 Geribert, Enrich *vid.* Enrich Geribert
 Geribert, Folch *vid.* Folch Geribert
 Geribert, Gombau *vid.* Gombau Geribert
 Geribert, Mir *vid.* Mir Geribert
 Geribert, Pere *vid.* Pere Geribert
 Geribert, Remón *vid.* Remón Geribert
Geribertus¹ *antr. m.* 430; *cf.* Guilabertis¹
Geribertus² *antr. m.* 550; *cf.* Alaman²
Geribertus Guitardi *antr. m.* 459; *cf.* Geribert Guitart i Guilabertus Guitardi
gerifalte *s. (zool.); gerifaltes* 697
Gerlant *antr. m.* 611
germá *s. (fam.)* 527; *cf.* frater², germanus i hermano
Germá *antr. (cognom)* 562
germana¹ *s. (fam.)* 527; *cf.* germana², hermana i soror
germana² *s. (fam.)* 527; *cf.* germana¹, hermana i soror
germánico *adj.* 17 (*origen*), 21 (*origen*), 248 (*origen*), 336 (*dret*), 401 (*dret*), 530 (*origen*), 533 (*origen*), 548 (*origen*);
germánica 3 (*població*), 16 (*població*), 250 (*paraula*);
germánicos 529 (*noms*), 533 (*noms*), 536 (*noms*), 537 (*noms*), 539 (*noms*), 567 (*noms*)
germano¹ *adj.* 335 (*origen*)
germano² *s. (gent.); germanos* 335, 336
germanus *s. (fam.)* 527; *cf.* frater², germá i hermano
germen *s.* 483 (*de les llibertats polítiques*), 484 (*de les llibertats polítiques*); **gérmenes** 336 (*del feudalisme*)
Germundus *antr. m.* 533
Gerona¹ *top. (bisbe de)* 11 (*Miró*), 210 (*Ot*), 233 (*Servus Dei*), 244 (*Gotmar*), 250 (*Berenguer*), 285 (*Miró*), 331 (*Berenguer*), 345, 357 (*Berenguer*), 363 (*Gomar*), 409, 410, 411 (*Berenguer*), 412, 413, 428 (*Berenguer Guifré*), 444 (*Pere*), 450 (*Pere*), 468 (*Gomar*), 479 (*Miró*), 484 (*Wimer / Pere*), 496 (*Odó*), 506 (*Pere*), 590 (*Ramon*), 597 (*Ramon*), 649 (*Ramon*), 652, 666 (*Pere*)
Gerona² *top. (Capítol de la Catedral de)* 140, 182
Gerona³ *top. (canonges de)* 411
Gerona⁴ *top. (canònica de)* 484, 632, 642
Gerona⁵ *top. (catedral de)* 86, 106, 515
Gerona⁶ *top. (ciutat)* 50, 81, 82, 123, 182, 192, 229, 236, 255, 276, 283, 284, 294, 295, 332, 410, 419, 428, 433, 496, 641, 642, 650, 652, 661, 700; *cf.* Gerunda
Gerona⁷ *top. (comtat)* 8, 9, 10, 35, 45, 80, 90, 122, 145, 196, 198, 221, 240, 284, 294, 318, 378, 419
Gerona⁸ *top. (comte de)* 291 (*Rostaing*), 406
Gerona⁹ *top. (diòcesi de)* 184, 561
Gerona¹⁰ *top. (església de)* 247, 411, 429, 500, 586, 652, 661
Gerona¹¹ *top. (governador de)* 283
Gerona¹² *top. (jutge de)* 380 (*Borrell*)
Gerona¹³ *top. (Mercadal de)* 652
Gerona¹⁴ *top. (mercat de)* 652
Gerona¹⁵ *top. (moneda de)* 662, 677; *cf.* Gerundensis moneta
Gerona¹⁶ *top. (partit judicial)* 75
Gerona¹⁷ *top. (prov.)* 4, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 17, 20, 23, 39, 40, 42, 47, 52, 53, 65, 68, 76, 86, 92, 106, 123, 139, 155, 158, 165, 174, 180, 186, 189, 191, 192, 194, 196, 201, 202, 209, 224, 225, 229, 230, 240, 244, 245, 246, 248, 250, 251, 252, 254, 255, 256, 263, 479, 632, 682
Gerona¹⁸ *top. (vescomte de)* 343 (*Ponç Guerau*), 392 (*Ponç Guerau*), 415 (*Ponç Guerau*), 419 (*Ponç Guerau*), 448 (*Ponç Guerau*)
 Gerona, Curia episcopal de *vid.* Curia episcopal de Gerona
 Gerona, Feudos de la Curia episcopal de *vid.* Feudos de la Curia episcopal de Gerona
 Gerona, Santa María de *vid.* Santa María de Gerona
 Gerona, Santa María de la Seu de *vid.* Santa María de la Seu de Gerona
 Gerona, Seu de *vid.* Seu de Gerona
Gerosolima *antr. f.* 549; *cf.* Gudrield
Gervart *antr. m.* 432
 Gervart, Ramón *vid.* Ramón Gervart
Gerp *top. (castell)* 580
 Gerp, Armengol IV de *vid.* Armengol IV de Gerp
gerpire *v.* 399, 400; **gerpimus** 400; *cf.* guerpire, guirpire i gurple
gerpitio *s.* 400; **gerpitionem** 400
gerrer *s.* 158; *cf.* alfarero, oller i tupiner
Gerri *top. (poble)* 84
Gerriberga *antr. f. (proc. de nom germ.)* 548; *cf.* Giberga
Gers *top. (depart. fr.)* 13, 185
 Gers, Clermont- *vid.* Clermont-Gers
Gersen *antr. f.* 207
Gersindis *antr. f.* 344
Geruli *top. (al comtat de Cerdanya)* 5
Gerunda *top. (ciutat)* 255; **Gerundam** 680; *cf.* Gerona⁶

Gerundae, dinarius *vid.* dinarius Gerundae
gerundense *adj.* 193 (*església*), 244 (*església*), 249 (*església*), 362 (*església*), 500 (*moneda*)
Gerundensis *adj.* 71 (*terminum* -), 662 (- *monete*), 677 (- *monete*); **Gerundense** 431 (*uicecomite* -), 662 (*plate* -); **Gerundensium** 276 (- *agris*)
Gerundensis moneta *s.*; **Gerundensis monete** 662, 677; *cf.* Gerona¹⁵
Gerundilia *top.*; **Gerundilium** 100
Geruza *antr.* *f.* 128
Gesta comitum Barchinonensium (*obra anònima, escrita per un monjo de Ripoll*) 178, 179, 301, 304, 416
Gex *top.* (*pays*) 88
giar *v.*; **auiant giant** 689; **giaua** 571, 689, 690
Gibergera *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 548; *cf.* Gariberg, Gerriberga *i* Girberga⁵
Gibert *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 542, 543; *cf.* Garibert, Geirebertus, Geribert¹, Giribert¹ *i* Giribert Lopard
Giem *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 563; *cf.* Gim *i* Guillém¹
Gifre *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 543; *cf.* Gifret Stefano, Guiffred, Guifre¹, Guifredus, Guifret Capelano, Wifred, Wifredus², Wigofred, Xifra *i* Xifré
Gifret Stefano *antr.* *m.* 543; *cf.* Gifre, Guifre¹, Xifra *i* Xifré
gigante *s.* 42, 58 (*del Jardí de les Hespèrides*)
Gigantes, Piedras de los *vid.* Piedras de los Gigantes
Gil *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 544; *cf.* Ermegildus², Ermengildus, Gildus, Gili, Guiu *i* Herminigild
Gilabert *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 542; *cf.* Gelabert, Guilabertus³, Wilabertus *i* Willaperht
Gilabert Eiz *antr.* *m.* 555
Gildimirus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 546; *cf.* Jelmir
Gildus *antr.* (*proc. de nom germ.*) 544; *cf.* Gil, Gili *i* Guiu
Gilelmi, Arnallus *vid.* Arnallus Gilelmi

Gilelmi, Petrus *vid.* Petrus Gilelmi
Gilelmus Compagni *antr.* *m.* 502; **Gilelmi Compagni** 503; **Gilelmo Compagni** 502, 503; *cf.* Guillém Company
Gilelmus Tabernarii *antr.* *m.*; **Gilelmi Tabernarii** 503
Gili *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 544; *cf.* Ermegildus², Ermengildus, Gil, Gildus, Guiu *i* Herminigild
Gim *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 547, 563; *cf.* Gem, Gems Oliu, Giem, Guiamet, Guiem Giribert, Guillamet, Guillelmus de Apiano, Guillém¹, Guillemet, Guim, Guimet, Jacme Guillamet, Pau Guiamet, Vuillielmus *i* Willahalm
Gimbernart *antr.* (*cognom*) 563
Gimferrer *antr.* (*cognom*) 563
Gimpera *antr.* (*cognom*) 563
Ginardus Sendredi *antr.* *m.* 542; *cf.* Ginart *i* Guinart
Ginart *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 541, 542; *cf.* Ginardus Sendredi, Guinart *i* Winihart
Giné *antr.* (*cognom*) 567
Ginebra¹ *top.* 206
Ginebra² *top.* (*dial. de*) 206
Ginebra³ *top.* (*llac*) 166
Ginebreda *antr.* (*cognom*) 566
Ginebreda, Sant Fructuós de *vid.* Sant Fructuós de Ginebreda
Ginebrosa, Ubaya de la *vid.* Ubaya de la Ginebrosa
Giner *antr.* (*cognom*) 567
ginesta *s.* (*top.*) 187, 192; *cf.* genista *i* retama
Ginesta *top.* (*mons*) 192
Ginesta, Ermessendis de ipsa *vid.* Ermessendis de ipsa Ginesta
ginestar *s.* (*top.*) 187, 192; *cf.* genestarius
Ginestar¹ *antr.* (*cognom*) 566
Ginestar² *top.* (*aldea, a l'ajuntament de Sant Gregori, a la prov. de Girona*) 192
Ginestar³ *top.* (*lloc, a prop de Tortosa, a la prov. de Tarragona*) 192
Ginestar⁴ *top.* (*tossal*) 60
Gintilis *top.* ('*pugium*', *a prop de Sant Cugat del Vallès*); **Gintile** 18
giogaja *s.* (*it.*) 84; *cf.* pagliolaja, pagliuolaja, palear, soggiogaja *i* soggiogo

Giovanni *antr.* *m.* (*it.*) 563; *cf.* Joan¹ *i* Jovany
gipseus *s.*; **gipseo** 310
Giralt¹ *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 539, 540, 543; *cf.* Garald, Garallus, Garioald, Garivald, Geiraldus, Geraldus², Gerau *i* Giroald
Giralt² *antr.* *m.* (*ferrer*) 516, 622
Giralt³ *antr.* *m.* (*inspector de la moneda d'or*) 661; *cf.* Gerallus
Giralt de Jorba *antr.* *m.* 330, 696
Giralt, Ponç *vid.* Ponç Giralt
Giralt, Ramón *vid.* Ramón Giralt
Girart *antr.* *m.* 393
Girbal *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 539 540; *cf.* Arnallus Girball, Garibald, Girbau *i* Raimundus Geribaldi
Girbal, Guillém *vid.* Guillém Girbal
Girball, Arnallus *vid.* Arnallus Girball
Girbau *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 539, 540; *cf.* Arnallus Girball, Garibald, Girbal *i* Raimundus Geribaldi
Girberga¹ *antr.* *f.* (*esposa de Guillem Pere*) 630
Girberga² *antr.* *f.* (*esposa de Guillem Sarguil*) 674
Girberga³ *antr.* *f.* (*esposa de Miró Isarn*) 310
Girberga⁴ *antr.* *f.* (*mare d'Umbert*) 431
Girberga⁵ *antr.* *f.* (*nom germ.*) 548; *cf.* Gibergera
Girbert *antr.* *m.* 395
Girbert, Arnau *vid.* Arnau Girbert
Girbertus Guitardi *antr.* *m.*; **Girberti Guitardi** 661
Giribert¹ *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 543; *cf.* Garibert, Geirebertus, Geribert¹, Gibert *i* Giribert Lopard
Giribert² *antr.* *m.* 629, 630
Giribert Lopard *antr.* *m.* 543; *cf.* Geribert¹, Gibert *i* Giribert¹
Giribert, Guiem *vid.* Guiem Giribert
Giribert, Pere *vid.* Pere Giribert
Giró *antr.* (*cognom*) 565
Giroald *antr.* *m.* (*nom germ.*) 540; *cf.* Gerau *i* Giralt¹
Girona *top.* 295; *cf.* Gerona⁶
Gironda *top.* 59
Gironde *top.* (*depart. fr.*) 15
Gironella *top.* (*castell*) 431

Gironés *antr.* (cognom) 565
 Girunda, Bertrannus de *vid.* Bertrannus de Girunda
Gisaldruda *antr.* f. 237; *cf.* Guisaltrud
Gisbert¹ *antr.* (cognom, *proc. de nom germ.*) 542, 543; *cf.* Gisbert², Gisepert i Gispert
Gisbert² *antr.* m. (nom *germ.*) 543; *cf.* Gisbert¹ i Gispert
Giscafret *antr.* m. 377, 378
 Giscafret, Remón *vid.* Remón Giscafret
Gisclamundus *antr.* m.; **Gisclamundo** 533
Gisclarigus *antr.* m.; **Gisclarigo** 534
Gisepert *antr.* m. (nom *germ.*) 543; *cf.* Gisbert¹ i Gispert
Gisla *antr.* f. 345
Gispert *antr.* (cognom, *proc. de nom germ.*) 542, 543; *cf.* Gisbert¹, Gisbert² i Gisepert
gitar v.; **gitaua** 190
Gitardus *antr.* m. 397; *cf.* Guitart⁷
glacial *adj.* (època geològica) 55
gladius s. (bèl.) 282
Glandulfus *antr.* m.; **Glandulfi** 553 (*quondam* –)
 gleba, siervo de la *vid.* siervo de la gleba
gloria s. 293, 297, 301; *cf.* decor
gloriosè *adv.* 329
gloriosus *adj.*; **gloriosum** 688 (– *sepulcrum*); **gloriosissimus** 337 (– *Karolus*), 364 (– *comes*)
glosador s.; **glosadores** 579, 582; *cf.* amanuense
glosulare v. 582 (– *libros*); **glosulato** 583 (*psalterio* –)
 Goç, Guillelmus *vid.* Guillelmus Goç
Gocefret *antr.* m. (*proc. de nom germ.*) 543; *cf.* Jofre¹, Jofresa i Xufresa
Gocelmus *antr.* m. (*proc. de nom germ.*); **Gocelmo** 547; *cf.* Gotsems
Gocet *antr.* (cognom) 566
Gocia *top.* 280
 Gocia, Land *vid.* Land Gocia
Goda *antr.* f. (*esposa de Sedum*) 173
 Goda, Ley *vid.* Ley Goda
Godabert *antr.* m. (nom *germ.*) 543; *cf.* Jubert
Godafrid *antr.* m. (nom *germ.*) 543; *cf.* Jofre¹, Jofresa i Xufresa

Godefridus *antr.* m. (*proc. de nom germ.*) 543; *cf.* Jofre¹, Jofresa i Xufresa
Godelbertus *antr.* m. 534
Godemar *antr.* m. (*proc. de nom germ.*); **Godemare** 545; *cf.* Gomar¹ i Gumá
Godmar¹ *antr.* m. (*presbíter*); **Godmare** 317
Godmar² *antr.* m. (*proc. de nom germ.*) 545; *cf.* Gomar¹ i Gumá
godo¹ *adj.* 15, 21, 25 (*govern*), 467 (*home*), 539 (*origen*); **goda** 5 (*població*), 15 (*població*), 16 (*població*), 467 (*raça / dona*), 529 (*costum*), 548 (*llengua*), 618 (*denominació*); **godos** 529, 533, 537
godo² s. (*gent.*) 179 (*Aissó*), 273 (*Aissó*), 276 (*Aissó*), 280 (*Aissó*); **godos** 15, 16, 21, 22, 23, 24, 25, 28, 33, 136, 208, 236, 247, 276, 291, 322, 385, 467, 477, 511 (*Sumnold i Riculf*), 523; *cf.* alano, catalán, gotholano i Gothus
Godofredo de Saint Omer *antr.* m. (*noble fr.*) 328
Godomar *antr.* m. (nom *germ.*) 545; *cf.* Gomar¹, Gumá, Jaumar i Xammar
 Godos, Ley de los *vid.* Ley de los Godos
Godouira *antr.* f. 535
Gofau *antr.* (cognom, *proc. de nom germ.*) 540; *cf.* Guifaldus, Vulfoald i Wlfaldus
goig s. 38; *cf.* gaudium
Goldericus *antr.* m. 534
Golderigus *antr.* m.; **Golderigo** 534
Goldregudo *antr.* m. 616
Golfarigus *antr.* m. (*proc. de nom germ.*); **Golfarigo** 544; *cf.* Golferichs
Golferichs *antr.* (cognom, *proc. de nom germ.*) 544; *cf.* Golfarigus i Vulferich
golfo s. (*top.*) 46 (*Corint / Esmirneu*)
Goloróns *antr.* (cognom) 565
Goltred¹ *antr.* m. 280
Goltred² *antr.* m. (*presbíter*) 436
Goltredo *antr.* m. 41, 438, 439, 440
Goltredus *antr.* m.; **Goltredo** 41

Goltredus Piscator *antr.* m.; **Goltredo Piscator** 700
 Goltret, Bernat *vid.* Bernat Goltret
Gomar¹ *antr.* (cognom, *proc. de nom germ.*) 544, 545; *cf.* Godemaris, Godmar², Godomar, Gomar⁴ i Gumá
Gomar² *antr.* m. 373, 374, 375, 377, 585
Gomar³ *antr.* m. (*bisbe de Girona*) 35, 363, 381, 468
Gomar⁴ *antr.* m. (*proc. de nom germ.*) 545; *cf.* Gomar¹ i Gumá
 Gomar, Arnau *vid.* Arnau Gomar
 Gomar, Bernat *vid.* Bernat Gomar
 Gomballi, Bernardus *vid.* Bernardus Gomballi
Gombau¹ *antr.* (cognom, *proc. de nom germ.*) 540; *cf.* Gonballus, Gondebaldus, Gondeballus³ i Gundobald
Gombau² *antr.* m. 205, 366, 422, 423, 424, 440, 442, 443, 444, 616, 666
Gombau³ *antr.* m. 360; *cf.* Gondeballus¹
Gombau⁴ *antr.* m. (*clergue*) 385
Gombau de Besora *antr.* m. 371, 415, 421, 422, 423, 430, 669; *cf.* Bisaura
Gombau Geribert *antr.* m. 441
 Gombau, Bernat *vid.* Bernat Gombau
 Gombau, Ramón *vid.* Ramón Gombau
Gombreny *top.* 120
Gomesindus *antr.* m.; **Gomesindo** 530, 533
Gomesinno *antr.* m. 507
Gometrudes *antr.* f. 536
Gomiç *antr.* m. 690, 693, 697
Gonball *antr.* m. 539; *cf.* Gondeballus²
Gonballus *antr.* m. (*proc. de nom germ.*); **Gonballo** 540; *cf.* Gombau¹
Gondebaldus *antr.* m. (*proc. de nom germ.*) 540; *cf.* Gombau¹
Gondeballus¹ *antr.* m.; **Gondeballi** 360; *cf.* Gombau³
Gondeballus² *antr.* m. 539; *cf.* Gonball
Gondeballus³ *antr.* m. (*proc. de nom germ.*) 540; *cf.* Gombau¹
Gondefredus *antr.* m. (*abat del monestir de Cuixà*); **Gondefredo** 145
Gondesalva *antr.* f. 366, 443

gonella *s.* (*tèxtil*) 604, 605 (– *de ouedo*); **gonelles** 605 (– *de pells*); *cf.* *gonna* *i* *túnica*
gonna *s.* (*tèxtil*) 604; *cf.* *gonella* *i* *túnica*
Gonnefredus *antr.* *m.*; **Gonnefredo** 534
Gonsem *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 547; *cf.* *Gotsems*
Gontart *antr.* *m.* 372
 Gonter, Arnau *vid.* Arnau Gonter
Gonyador *antr.* (*cognom*) 563
Gonzalo de Berceo *antr.* *m.* (*escriptor*) 205
gorab *s.*; **gorabs** 657; *cf.* *carabela*
gorch *s.* (*top.*) 138, 143, 147 (*Perxa Astorc*), 148 (*Perxa Astorc / Sant / Negre de Séllecs*), 408 (*Pertxa de l'Astor*), 700 (*Perxa de l'Açtor / Perxa Astorc / Comte*); **gorchs** 147, 166; *cf.* *estany*, *gurses* *i* *remanso*
 Gorch Negre, Olleta del *vid.* Olleta del Gorch Negre
Gorchs *antr.* (*cognom*) 565
 Gorchs, Sant Sebastià dels *vid.* Sant Sebastià dels Gorchs
goret *s.* (*agr.*) 323, 324; *cf.* *barbecho*, *gara*, *garaitare*, *garèit*, *garèt*, *guéret*, *veractum* *i* *vervactum*
 goret, fer *vid.* fer goret
Gorgoria *antr.* *f.* 536
gorguina *s.* (*top.*) 148, 149; *cf.* *gorguira* *i* *gregoria*
 Gorguina, Vallis *vid.* Vallis Gorguina
gorguira *s.* (*top.*) 149; *cf.* *gorguina* *i* *gregoria*
 Gorguira, Vallis *vid.* Vallis Gorguira
gorgus *s.* (*top.*); **gorgo** 148 (*Nigro*)
 Gorovardes, Bernat de *vid.* Bernat de Gorovardes
gorro de dormir *s.* (*tèxtil*) 606; *cf.* *caput ligamine*
Gosal¹ *top.* (*al comtat de Cerdanya*) 5
Gosal² *top.* (*collis*) 87; *cf.* *Gosol*
Gosal³ *top.* (*portus*) 97
Gosfret *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 543; *cf.* *Jofre*¹, *Jofresa* *i* *Xufresa*
Gosol *top.* (*coll*) 97; *cf.* *Gosal*²
gossa *s.* (*bèl.*) 353
Gothia¹ *top.* 23, 24, 32, 33; *cf.* *Gallia Gothica*, *Gothus* *i* *Marca Hispanica*

Gothia² *top.* (*duc de*) 32 (*Borrell*)
Gothica, *Gallia* *vid.* *Gallia Gothica*
Gothica, *Lex* *vid.* *Lex Gothica*
Gothicus *adj.*; **Gothici** 32 (– *regni*)
Gothlandia *top.* 33; *cf.* *Catalaunia*, *Catalaunna*, *Catalonia*, *Catalunya*, *Cataluña*, *Cathalunya*, *Gotholaunia*, *Gotoluna* *i* *Land Gocia*
gotholano* *s.* (*gent.*); **gotholanos** 33; *cf.* *alano*, *catalán* *i* *godo*²
Gotholaunia *top.* 33, 34; *cf.* *Catalaunia*, *Catalaunna*, *Catalonia*, *Catalunya*, *Cataluña*, *Cathalunya*, *Gothlandia*, *Gotoluna* *i* *Land Gocia*
Gothorum, *Lex* *vid.* *Lex Gothorum*
Gothus *s.* (*gent.*) 467; **Gotham** 467; *cf.* *godo*² *i* *Gothia*¹
Gothzelmus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*); **Gothzelmo** 547; *cf.* *Gotsems*
 Gótica, Ley *vid.* Ley Gótica
 Gotice Legis, Iudicialis Liber *vid.* Iudicialis Liber Gotice Legis
gótico¹ *adj.* 401 (*verb*); **gótica** 262 (*paraula*); **góticos** 262 (*noms propis*), 537 (*noms propis*)
gótico² *s.* (*llengua*) 136, 400, 542
Goticorum, *Lex* *vid.* *Lex Goticorum*
Goticum, Liber *vid.* Liber Goticum
Gotmar *antr.* *m.* (*bisbe de Girona*) 244
Gotoluna *top.* 33; *cf.* *Catalaunia*, *Catalaunna*, *Catalonia*, *Catalunya*, *Cataluña*, *Cathalunya*, *Gothlandia*, *Gotholaunia* *i* *Land Gocia*
Gotorum *Lex* (*leg.*); **Gotorum** *Legibus* 468
Gotorum, *Lex* *vid.* *Lex Gotorum*
Gotorum, Liber Legis *vid.* Liber Legis Gotorum
Gotsems *antr.* (*cognom*) 546, 547; *cf.* *Gaucelmus*, *Gauzhelm*, *Gocelmus*, *Gonsem* *i* *Gothzelmus*
Gottica, *Lex* *vid.* *Lex Gottica*
Gotus *s.* (*gent.*); **Gotis** 322; **Gotos** 467 (*jutges*)
Gou *antr.* (*cognom*, *proc. de nom germ.*) 544; *cf.* *Armangou*, *Armengol*¹, *Ermengaldus*, *Ermengaud*, *Folch Ermengau* *i* *Hirminigald*

Gou, *Quollum* *de* *vid.* *Quollum* *de* *Gou*
 Gourg dis Oulo, Lou *vid.* Lou Gourg dis Oulo
 Gozfredi, Arnallus *vid.* Arnallus Gozfredi
graal *s.* (*dom.*, *en antic fr.*) 590, 591; *cf.* *fuelle*², *gradal*, *gradale*, *grasal*, *grasau*, *grazal*, *grazaus*, *gresal*, *gresau*, *grial*, *griau* *i* *scutella*
 Graal, San *vid.* San Graal
gracia *s.* 391, 423, 436 (*de Déu*), 461 (*de Déu*), 479 (*divina*), 480 (*acte de*), 503
gracioso *adj.*; **graciosas** 407 (*donacions*)
grada *s.* 37, 78, 79, 80, 81, 265, 267, 268; **gradas** 78, 79, 264, 266; *cf.* *balteus*, *diazoma*, *gradus* *i* *paecinctius*
gradal *s.* (*dom.*) 589, 610; **gradals** 589; *cf.* *fuelle*², *graal*, *gradale*, *gradalis*, *grasal*, *grasau*, *grazal*, *grazaus*, *gresal*, *gresau*, *grial*, *griau* *i* *scutella*
gradale *s.* (*dom.*, *it.*) 591; *cf.* *fuelle*², *graal*, *gradal*, *grasal*, *grasau*, *grazal*, *grazaus*, *gresal*, *gresau*, *grial*, *griau* *i* *scutella*
gradalis *s.* (*dom.*) 590; **gradale** 590; **gradales** 589, 590; *cf.* *gradal*
gradaria *s.* (*top.*) 82; *cf.* *gradera*
Gradelli *top.* (*a la vila de Castelló d'Empúries*); **Gradellos** 82
gradellus *s.* (*top.*) 82; *cf.* *grau* *i* *grael*
Gradellus *top.* (*al terme de Solsona*); **Gradello** 82
gradera *s.* (*top.*) 75, 82; *cf.* *gradaria*, *gradus* *i* *gralera*
Graderas de Santa Pau *top.* (*a prop d'Olot*) 82
gradería *s.* (*top.*) 80, 264, 266, 610; *cf.* *gradus*
grades *forma pl. de gradus*, *cf.* *s. u.*
Gradi *top.* (*serra*, *a la parròquia de Sant Llorenç de Campdevàrol*, *a prop de Ripoll*, *al comtat de Besalú*); **Gradis** 82
gradire *v.*; **gradiuntur** 474
grado *s.* (*top.*); **grados** 82
Grado de Rodas *top.* (*a la vila de Castelló d'Empúries*) 82
graduado *adj.*; **graduados** 497 (*nobles*)

gradus *s.* (top.) 81, 82, 259, 266; **grades** 610; **gradum** 82; *cf.* grada, graderia i grau
Gradus¹ *top.* (al terme de Santa Maria de Manresa); **Gradum** 82; *cf.* grau
Gradus² *top.* (in comitatu Petralatense); **Gradu** 90
graell *s.* (top.) 75, 82; *cf.* grau i gradellus
grahó *s.*; **grahons** 81
gralera *s.* (top.) 82; *cf.* gradera
Gralera *top.* (a prop del castell de Calafell) 82
Gramanet, Santa Coloma de *vid.* Santa Coloma de Gramanet
Gramanetus *top.* (a prop del riu Besòs); **Gramanetum** 113; *cf.* Santa Coloma de Gramanet⁴ i Vallis Karcerenia
gramatica ars; **gramatice artis** 583 (libros –), 584 (librorum –)
gramatice artis, Constructiones Prisciani *vid.* *Constructiones Prisciani gramatice artis*
Gramatici, Suniefredus *vid.* Suniefredus Gramatici
gramaticus *s.*; **gramatici** 540 (Renaldi – Barchinonensis), 581 (Renaldi –, magistri Barchinone)
gramaticus Barchinonensis, Renaldus *vid.* Renaldus gramaticus Barchinonensis
gramaticus, Renaldus *vid.* Renaldus gramaticus
gramaticus, Renallus *vid.* Renallus gramaticus
Gramaticus, Sigefredus Leuita *vid.* Sigefredus Leuita Gramaticus
gramineus *adj.* 177 (campus –)
Gran *antr.* (cognom) 562
Gran Ducado de Baden *top.* (a Alemany) 186
grana, rosseta de *vid.* rosseta de grana
Granada *top.* (torre, al Penedès) 277; *cf.* Granata
Granada, La *vid.* La Granada
Granadella, Pobla de *vid.* Pobla de Granadella
granado *s.* (bot.) 620; *cf.* malgranarium
Granata *top.* (turris, al Penedès); **Granatam** 277; *cf.* Granada
Granata, Bonus Puer de ipsa *vid.* Bonus Puer de ipsa Granata

grand *adj.* 265; **granda** 573 (compaga –), 692 (compaga –)
Grand, Chalvet, Lou *vid.* Lou Grand Chalvet
Grande, Odón I el *vid.* Odón I el Grande
Grande, Pedro el *vid.* Pedro el Grande
grandis *adj.*; **grandem** 364 (– altercacionem), 623 (ruberam –), 641 (– plateam), 650 (– plateam)
Granell, Bernat *vid.* Bernat Granell
Graner *antr.* (cognom) 564
Gránico *top.* (riu, a l'Àsia Menor) 46
granítico *adj.*; **granítica** 11 (alçada), 138 (muralla); **graníticas** 51 (roques), 54 (penyes)
granítich *adj.* 138 (fossar)
granito *s.* 117 (murallles de)
granja *s.* 162 (Cocones)
grano *s.* (alim.), 91 (provisió de); **granos** 106 (dipòsit de), 110, 586 (dipòsits de)
Granoiers *top.* 681; *cf.* Granollers¹
Granollers¹ *top.* (a la prov. de Barcelona) 39, 50, 125, 191, 220, 221, 234, 252, 295, 681, 688; *cf.* Granoiers
Granollers² *top.* (partit, a la prov. de Barcelona) 10, 55, 92, 169, 197, 295
Granollers, Sant Esteve de *vid.* Sant Esteve de Granollers
Granollers, Sant Esteve del Puig de *vid.* Sant Esteve del Puig de Granollers
grant *adj.* 265
Grañena¹ *top.* 329, 330
Grañena² *top.* (castell, a prop de Cervera) 301, 328
Grañena, Berenguer de, Berenguer de Grañena
Gras *antr.* (cognom) 562
Gras, Petrus *vid.* Petrus Gras
grasal *s.* (dom., dial. del Llenquadoc) 591; *cf.* fuente², graal, gradal, gradale, grasau, grazal, grazaus, gresal, gresau, grial, griaui i scutella
grasau *s.* (dom., dial. del Roine) 591; *cf.* fuente², graal, gradal, gradale, grasal, grasau, grazal, grazaus, gresal, gresau, grial, griaui i scutella

Grassa *top.* (abadia, a prop de Carcassona) 29
grassa, honra *vid.* honra grassa
gratia *s.* 345 (Dei –), 359 (– Dei), 365 (– Dei), 417 (diuina –), 436 (Dei –), 438 (– Dei), 559 (– Dei); **gratiam** 327, 502; **gratis** 447
gratificor *v.* 580
gratus *adj.*; **grato** 347 (– animo)
Gratus, Malus *vid.* Malus Gratus
grau *s.* (top.) 75, 81, 82, 259; **graus** 82; *cf.* balç, cingle i gradus
Grau *antr.* (cognom) 540
Grau de las Marradas del Montsant *top.* 41
grauare *v.*; **grauati** 373 (– infirmitate)
Graupera *antr.* (cognom) 563
gravamen¹ 649 (– peccatorum)
gravamen² *s.*; **gravámenes** 424
gravar *v.* 485
grazal *s.* (dom., provenç.) 591; *cf.* fuente², graal, gradal, gradale, grasal, grasau, grazaus, gresal, gresau, grial, griaui i scutella
grazaus *s.* (dom., provenç.) 591; *cf.* fuente², graal, gradal, gradale, grasal, grasau, grazal, gresal, gresau, grial, griaui i scutella
Grecia *top.* 46; *cf.* Hellas
Grecia, Descripción de la *vid.* Descripción de la Grecia
Gregori¹ *antr.* *m.* (abat del monestir de Sant Pere de Camprodon) 649
Gregori² *antr.* *m.* (arquebisbe electe de Tarragona) 332
gregoria *s.* (top.) 149; *cf.* gorguina i gorguira
Gregoria, Vallis *vid.* Vallis Gregoria
gresal *s.* (dom., també dial. del Llenquadoc) 591; *cf.* fuente², graal, gradal, gradale, grasal, grasau, grazal, grazaus, gresal, gresau, grial, griaui i scutella
gresau *s.* (dom., dial. del Roine) 591; *cf.* fuente², graal, gradal, gradale, grasal, grasau, grazal, grazaus, gresal, grial, griaui i scutella
grial *s.* (dom., dial. del Llemosí) 590, 591; *cf.* fuente², graal, gradal, gradale, grasal, grasau, grazal, grazaus, gresal, gresau, grial, griaui i scutella

griau *s.* (*dom. dial. de Marsella*) 591; *cf.* fuente², graal, gradal, gradale, grasal, grasau, grazal, grazaus, gresal, gresau, grial i scutella
griegas, Historias *vid.* *Historias griegas*
griego¹ *adj.* 78 (*teatre*), 135 (*origen*); **griega** 5 (*colonització*), 24 (*versió*), 61 (*paraula*), 78 (*paraula*), 79 (*paraula*), 83 (*paraula / llengua*), 135 (*paraula / versió*), 202 (*llengua*), 515 (*paraula*), 529 (*procedència*), 531 (*procedència*), 588 (*paraula*); **griegas** 45 (*paraules*), 79 (*obres*), 177
griego² *s.* (*gent.*) 51; **griegos** 23, 31, 69, 266, 267, 591
griego³ *s.* (*llengua*) 46, 93, 136, 154, 177, 202, 532, 591, 674
Griego, Cabeza del *vid.* *Cabeza del Griego*
grieta *s.* (*top.*); **grietas** 93, 169
Grima *antr.* *f.* 315
Grimaldus *antr.* *m.*; **Grimaldo** 533
gris *adj.* 52 (*argila*), 605 (*drap*), 616 (*pullino*); **grises** 604 (*pelles*)
grisis *adj.*; **griso** 605 (*trapo* –)
Grogagh *top.* (*a Irlanda*) 177; *cf.* coma, Croggan, Grogan, Grogeen, Grogey, gruag, Gruig i juncar
Grogan *top.* (*a Irlanda*) 177; *cf.* coma, Croggan, Grogagh, Grogeen, Grogey, gruag, Gruig i juncar
Grogeen *top.* (*a Irlanda*) 177; *cf.* coma, Croggan, Grogagh, Grogan, Grogey, gruag, Gruig i juncar
Grogey *top.* (*a Irlanda*) 177; *cf.* coma, Croggan, Grogagh, Grogan, Grogeen, gruag, Gruig i juncar
gros *s.* 310
Gros *antr.* (*cognom*) 562
Gros, Petrus *vid.* *Petrus Gros*
Gros, Turó *vid.* *Turó Gros*
Grossa, Guardia *vid.* *Guardia Grossa*
grossa, moneda *vid.* *moneda grossa*
grossa, moneta *vid.* *moneta grossa*
grossus *adj.*; **grossiorem** 309 (*turrem* –)

Grossus, Oleastrus *vid.* *Oleastrus Grossus*
grossus, solidus *vid.* *solidus grossus*
grúa¹ *s.* (*eina*) 243
grúa² *s.* (*zool.*) 243; *cf.* grulla
gruag *s.* (*top.*) 177; *cf.* coma, Croggan, Grogagh, Grogan, Grogeen, Grogey i Gruig
Gruig *top.* (*a Irlanda*) 177; *cf.* coma, Croggan, Grogagh, Grogan, Grogeen, Grogey, gruag i juncar
grulla *s.* (*zool.*) 243; *cf.* grúa²
grupa *s.* (*zool.*) 61; *cf.* croupe
gruta *s.* (*top.*) 103, 104
Guaamir, Esteuan *vid.* *Esteuan Guaamir*
Guad de Baro *top.* (*a la parròquia de Santa Maria de Cornellà*) 683
Guadada *top.* (*a prop del castell de Santa Perpètua*) 684; *cf.* gadala i gadum
gadala *s.* (*top.*) 683; *cf.* *Guadala*
Guadalajara¹ *top.* 265
Guadalajara² *top.* (*prov.*) 100
Guadaldus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 540; *cf.* *Guadall*¹ i *Gual*¹
Guadalete *top.* (*riu*) 99
Guadall¹ *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 539, 540; *cf.* *Guadaldus*, *Guadallus*¹, *Gual*¹, *Guallus*, *Wadald* i *Wadaldus*
Guadall² *antr.* *m.* 216, 338, 442, 687
Guadall³ *antr.* *m.* (*bisbe de Barcelona*) 309, 361, 367, 378, 379, 441, 443; *cf.* *Guadallus*¹
Guadall⁴ *top.* (*'puius', a l'apèndicium' de Sant Iscle*) 19
Guadall Sanç *antr.* *m.* 421, 422, 427
Guadall, Berenguer *vid.* *Berenguer Guadall*
Guadall, Ramón *vid.* *Ramón Guadall*
Guadallo, Coma de *vid.* *Coma de Guadallo*
Guadallus¹ *antr.* *m.* (*episcopus Barchinonensis*); **Guadalli** 361; *cf.* *Guadall*³
Guadallus² *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*); **Guadallo** 540; *cf.* *Guadall*¹ i *Gual*¹
Guadamir *antr.* *m.* 43
Guadamira (*nom d'una 'tonna'*) 633

Guadamira, Mola *vid.* *Mola Guadamira*
Guadamirus *antr.* (*proc. de nom germ.*) 545; *cf.* *Gamir*
Guadarrama *top.* (*port de muntanya*) 153
guadellum *s.* (*top.*) 683 (*Sancta Margarita*); *cf.* *guadum*
guadenga *s.* (*tèxtil*) 599, 600
guado *s.* (*top.*) 418; **guados** 683
guadum *s.* (*top.*) 683 (*Sancta Margarita*); **guado** 683 (*Banialoca*); *cf.* *guadellum*, *gual*, *guau*, *gué* i *vadum*
gual *s.* (*top.*) 683; *cf.* *guadum*, *guau*, *gué* i *vadum*
Gual¹ *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 539, 540; *cf.* *Guadaldus*, *Guadall*¹, *Guadallus*², *Guallus*, *Wadald* i *Wadaldus*
Gual² *antr.* *m.* 373
Gual, Arnau *vid.* *Arnau Gual*
Gual, Guillém *vid.* *Guillém Gual*
gualabru *s.* (*tèxtil*) 604 (*pelles de chonils coopertis de – nigre*)
gualabrunus *s.* (*tèxtil*); **gualabruno** 605 (*capa de –*)
Gualafre *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 543; *cf.* *Galofre*
Gualafred *top.* (*serra, al terme de Montmell*) 18
gualba *s.* (*top.*) 135, 141, 150; *cf.* *Agualba*
Gualba *top.* (*poble, al Montseny*) 123, 125, 141; *cf.* *Agua Alba*, *Agualba*, *Aqualba* i *Sergio Galba*
Gualba, Salt de *vid.* *Salt de Gualba*
Gualba, Sant Vicents de *vid.* *Sant Vicents de Gualba*
Gualberto, San Juan *vid.* *San Juan Gualberto*
Gualbes y de Santcliment, Francesch de *vid.* *Francesch de Gualbes y de Santcliment*
Guallus *antr.* *m.* (*princeps cocorum*) 540, 559; *cf.* *Guadall*¹ i *Gual*¹
gualuanada *s.*; **gualuanades** 399; **gualvanada** 395; **gualvanades** 399; *cf.* *gualvanada*, *guauanada*, *guavalnada* i *junta*
gualvanada *vid.* *gualuanada*
Guanalgot, Berenguer *vid.* *Berenguer Guanalgot*
Guandalberga *antr.* *f.* 535
Guandalgaud Sendre *antr.* *m.* 374

- Guandalgaudo** *antr.* m. 360, 443
guarda¹ s. 30; **guardas** 245; *cf.* castellanus
guarda² s. 431, 484, 485, 486, 487, 488, 615 baiulia, custodia¹, defensio i tutela
guarda³ s. 488; *cf.* guarda²
guarda⁴ s. (*top.*, *també provenç.*) 286; *cf.* garde, guardia², specula, warta i wartên
Guarda Be, Guardia de vid. Guardia de Guarda Be
guarda puertas s. 595; *cf.* custos ianue
Guardasiveniunt (*castell, al terme de Guissona*) 287; *cf.* Guardasiuenen
guardabosques s. 571, 615; **guardabosques** 615; *cf.* foraster
guardador s.; **guardadores** 446
guardar v. 277, 287, 315, 342; **guardaba** 275; **guardase** 615; *cf.* servare
guardar secreto (*jurament*) 445, 446, 447, 448
guardar secreto, juramento de vid. juramento de guardar secreto
guardar secreto, jurar vid. jurar guardar secreto
Guardasiuenen *top.* ('castrum', *al terme de Guissona*) 287; *cf.* Guarda si veniunt
Guardasivenes [*sic*] *top.* (*agregada l'església parroquial de Guissona, a la prov. de Lleida*) 287
guarderia s. 613, 615
guardia¹ s. 342, 487, 566 (*forestal*); *cf.* vigilancia
guardia² s. (*top.*, *també it.*) 286, 287, 289; **guardias** 283, 286, 287, 288, 289, 290, 308, 615 (– *de uineas de brugars*); *cf.* garde, guarda⁴, specula, warta i wartên
Guardia¹ *top.* 680
Guardia² *top.* (*al terme del castell de Cervelló*) 289
Guardia³ *top.* (*castell*) 389, 404, 442
Guardia⁴ *top.* (*castell, a Montserrat, a prop d'Igualada*) 290; *cf.* Bonefacius, Guardia⁵ i Sant Pau de la Guardia
Guardia⁵ *top.* (*castell, a Montserrat, a prop d'Igualada*) 281, 282, 290; *cf.* Bonefacius, Guardia⁴ i Sant Pau de la Guardia
Guardia⁶ *top.* (*lloc, a prop d'Urgell*) 290
Guardia⁷ *top.* (*vila, a prop de Tremp*) 290
Guardia⁸ *top.* ('pugus', *llindar de l'església de Sant Feliu de Milans, al Vallès*) 288
Guardia⁹ *top.* (*sobre Vallformosa, a prop de Manresa*) 290
Guardia¹⁰ *top.* (*tossal*) 60
Guardia de Bagnaries *top.* (*dins dels termes del castell d'Albinyana*) 289; *cf.* <Guardia> de Bañeras
<Guardia> de Bañeras *top.* (*dins dels termes del castell d'Albinyana, al Penedès*) 289, 309, 374; *cf.* Guardia de Bagnaries
Guardia de Becons *top.* (*al terme del castell de Ribes, al comtat de Barcelona*) 289
Guardia de Çadaone *top.* (*al terme de Guissona*) 289; *cf.* <Guardia de> Çadó
<Guardia de> Çadó *top.* (*al terme de Guissona*) 289; *cf.* Guardia de Çadaone
Guardia de Coconibus *top.* (*a prop del castell de Sant Esteve de Castellet, al terme de Calders*) 162, 289
Guardia de Ermedolfo *top.* (*confi de la uilla Cellers*) 288
Guardia de Ermemir *top.* (*al lloc de Conesa, al partit de Montblanc, a la prov. de Tarragona*) 288; *cf.* Guardia Doromir
Guardia de Gelderico *top.* (*als termes del castell d'Olèrdola*) 288
Guardia de Guarda Be *top.* (*al terme del castell de Clarà*) 287; *cf.* Guardia de Miraue
Guardia de Lac Lobs *top.* (*al terme del castell de Ribes, al comtat de Barcelona*) 289
Guardia de Matarico *top.* (*als termes de Terrassa, al Vallès*) 288
Guardia de Miraue *top.* (*al terme del castell de Clarà*) 287; *cf.* Guardia de Guarda Be
Guardia de Monte Adral *top.* (*límit de les viles d'Estamariu, Bescaran i Alàs, al comtat d'Urgell*) 288
Guardia de Monte Lededano *top.* (*terme de la ciutat i del castell de Solsona*) 287
Guardia de Serua *top.* (*límit de la vila de Sallent, al comtat d'Urgell*) 287
Guardia de Sorisa *top.* (*a prop de Manresa, al Bages*) 289; *cf.* <Guardia de> Súria
<Guardia de> Súria *top.* (*a prop de Manresa, al Bages*) 289; *cf.* Guardia de Sorisa
Guardia de Trefaric *top.* (*límit del castell de Turlanda*) 288
Guardia de Urgell *top.* (*a prop de Balaguer*) 290
Guardia de Valelonga *top.* (*al terme del castell de Montmell*) 289
Guardia dels Prats *top.* (*a prop de Montblanc*) 290
Guardia Doromir *top.* (*límit del castell de Turlanda, al lloc de Conesa, al partit de Montblanc, a la prov. de Tarragona*) 288; *cf.* Guardia de Ermemir
Guardia Grossa *top.* (*al terme de Sanahuja, límit del Castrum Cervaria*) 289
Guardia Manresana *top.* 289
Guardia Pelosa¹ *top.* (*castrum, in Sagarra*) 178; *cf.* Guardia Pilosa
Guardia Pelosa² *top.* (*límit del castell de Calaf, a la Segarra*) 289
Guardia Pilosa *top.* (*al partit d'Igualada, a la prov. de Barcelona*) 178; *cf.* Guardia Pelosa¹
Guardia, Berenguer de vid. Berenguer de Guardia
Guardia, Guillém de vid. Guillém de Guardia
Guardia, Sant Pau de la vid. Sant Pau de la Guardia
Guardialada *top.* (*lloc, a la prov. de Lleida*) 290
Guardias *top.* (*límit de la parròquia de Serrateix*) 289
guardiola s. (*top.*) 290; **guardiolas** 283, 286, 289, 290, 308
Guardiola¹ *antr.* (*família noble de Barcelona*) 286
Guardiola² *top.* (*a Caldes de Montbui*) 290
Guardiola³ *top.* (*a prop de Tremp*) 290

- Guardiola**⁴ *top.* (al terme de Montcada) 290; **Guardiolam** 651
- Guardiola**⁵ *top.* (al terme de Montcada) 651; *cf.* guardiola
- Guardiola**⁶ *top.* (al terme del castell d'Eramprunyà) 290
- Guardiola**⁷ *top.* (al terme del castell de Fontrubi) 289
- Guardiola**⁸ *top.* ('podium', a prop de la parròquia de Sant Pere d'Avinyó, al terme del castell d'Olèrdola) 288
- Guardiola**⁹ *top.* ('puus', al llinar del castell de Malla, a prop de Vic) 288
- Guardiola**¹⁰ *top.* (riu, que s'uneix amb el Tajo) 154
- Guardiola**¹¹ *top.* (tossal) 60
- Guardiola de Alberels** *top.* ('pugol', al llinar del castell de Clariana) 288
- Guardiola de Berga** *top.* (a prop de Berga) 290
- Guardiola de Fluridio** *top.* (al terme del castell d'Olèrdola) 288
- Guardiola, Sant Salvador de *vid.* Sant Salvador de Guardiola
- Guardiolas** *top.* (al terme de Sant Feliu de Terrassola) 290
- Guarengardis** *antr. f.* 535
- guarida** *s.* 282; **guaridas** 566, 695
- Guarinus** *antr.* (proc. de nom germ.) 547; *cf.* Garí
- guasarma** *s.* (bèl.) 352
- Guasca**¹ *antr. f.* 623
- Guasca**² *antr. f.* (vídua d'Amat) 443; *cf.* Guascha
- Guascha** *antr. f.* (vídua d'Amat) 366; *cf.* Guasca²
- Guasco** *s.* (gent.); **Guasconibus** 322; *cf.* gascón²
- Guato, Comma de *vid.* Comma de Guato
- gau** *s.* (top.) 418, 683; *cf.* gadum, gual, gué i vadum
- guaualnada** *s.*; **guaualnades** 399; **guavalnades** 399; *cf.* gualuanada, gualvanada i junta
- guavalnada** *vid.* guaualnada
- Gudacius, Mons *vid.* Mons Gudacius
- Gudisclus** *antr. m.*; **Gudiselo** 535
- Gudrield** *antr. f.* 549; *cf.* Gerosolima
- gué** *s.* (top., fr.) 683; *cf.* gadum, gual, gau i vadum
- Guelada, Coma de *vid.* Coma de Guelada
- Guerau**¹ *antr.* (cognom) 539; *cf.* Gerau
- Guerau**² *antr. m.* 423, 501
- Guerau**³ *antr. m.* (fill de Bernat) 579
- Guerau**⁴ *antr. m.* (fill de Guerau Ponç) 633
- Guerau**⁵ *antr. m.* (pare de Ponç Guerau, vescomte de Girona) 419
- Guerau Alamany** *antr. m.* 370, 429, 431, 507
- Guerau Bernat** *antr. m.* 464
- Guerau Cuaresme** *antr. m.* 480, 668
- Guerau de Caercino** *antr. m.* 621
- Guerau de Fonttallada** *antr. m.* 623; *cf.* Guiraldus de Fonte Tallato
- Guerau Guillelm** *antr. m.* 73
- Guerau Mir** *antr. m.* 446
- Guerau Ponç**¹ *antr. m.* 633
- Guerau Ponç**² *antr. m.* (fill del vescomte de Girona Guerau Ponç) 420
- Guerau Ponç**³ *antr. m.* (vescomte) 31, 624
- Guerau Ponç**⁴ *antr. m.* (vescomte de Cabrera) 556
- Guerau Pons** *antr. m.* (vescomte) 190
- Guerau, Arnau *vid.* Arnau Guerau
- Guerau, Dalmau *vid.* Dalmau Guerau
- Guerau, Ponç *vid.* Ponç Guerau
- guéret** *s.* (agr., fr.) 324; *cf.* barbecho, gara, garaitare, garèit, garèt, goret, veractum i vervactum
- Guérigny** *antr.* (cognom fr.) 15; *cf.* Chirinago, Querenaing, Quiriniacus, Quirinius, Quirinus i Xirinachs
- guerpir** *v.* (fr. antic i provenç.) 400, 401; *cf.* déguerpir, guerpire, gurpir, gurpire, wairpan, werfan, werpire i wurfian
- guerpire** *v.* 395, 399; *cf.* déguerpir, guerpire, gerpire, guirpire, gurpir, gurpire, wairpan, werfan, werpire i wurfian
- guerra**¹ *s.* (bèl.); **guerram** 404; **guerras** 392
- guerra**² *s.* (bèl.) 6 (Segona Guerra Púnica), 263 (Segona Guerra Púnica), 275, 281
- (contra els moros), 304 (contra Almoztadir), 325, 328 (contra els infidels), 330, 340, 342, 348, 351, 353 (contra Alhagib), 355, 356 (contra els sarraïns), 357, 358, 370 (de Requesens), 389 (declaració de), 393, 396, 404, 406, 419, 420 (declarar la), 428, 487, 499, 563, 564; **guerras** 280, 303 (contra els sarraïns), 307, 392, 405, 477, 500
- Guerra Púnica, Segunda *vid.* Segunda Guerra Púnica
- guerra, prisionero de *vid.* prisionero de guerra
- guerrear** *v.* (bèl.) 354, 419 (contra el vescomte Ponç Guerau)
- guerrero** *s.* (bèl.) 451; **guerreros** 335
- Guerreta, Mir *vid.* Mir Guerreta
- gueto** *s.* 418; *cf.* avi, jayo, pare¹, vell, vetus i viejo
- Gufredus** *antr. m.*; **Gufredo** 549; *cf.* Brunhardus
- guía** *s.* (de viatgers); **guías** 679, 688
- Guialbes, Sant Esteve de *vid.* Sant Esteve de Guialbes
- Guiamet** *antr. m.* 547; *cf.* Guillelm¹ i Guimet
- Guiamet, Pau *vid.* Pau Guiamet
- guiar** *v.*; **guiado** 689; **guiaua** 689
- Guidenel** *antr. f.* 242
- Guidenell** *antr. f.* 668
- Guidinildis** *antr. f.* 422
- Guido** *antr. m.* (cardenal) 332
- Guidon** *top.* ('puiol', a Nabiners) 19
- guidonaticus** *s.*; **guidonaticos** 651 (– de fra Bisullunensi)
- Guim Giribert** *antr. m.* 547; *cf.* Gem, Gim, Guillamet, Guillelm¹, Guim i Guimet
- Guifaldus** *antr. m.* (proc. de nom germ.) **Guifaldo** 540; *cf.* Gofau
- Guiffrid** *antr. m.* (nom germ.) 543; *cf.* Gifre, Guifre¹, Xifra i Xifré
- Guifre**¹ *antr.* (cognom, proc. de nom germ.) 543; *cf.* Gifre, Gifret Stefano, Guiffrid, Guifredus, Guifret Capelano, Jofre¹, Wifred, Wifredus², Wigofred, Xifra i Xifré
- Guifre**² *antr. m.* (proc. de nom germ.) 544; *cf.* Jifre, Jofre², Jofredus, Seniofredo¹ i Wifredo

- Guifre**³ *antr. m.* 39, 313, 373
Guifre⁴ *antr. m.* (arquebisbe de Narbona) 412
Guifre⁵ *antr. m.* (bisbe de Narbona) 651
Guifre⁶ *antr. m.* (clergue) 431
Guifre⁷ *antr. m.* (comte) 255, 363, 378
Guifre⁸ *antr. m.* (comte de Cerdanya) 172, 229, 247, 502
Guifre⁹ *antr. m.* (comte de Rosselló) 285
Guifre¹⁰ *antr. m.* (espòs d'Orseta) 210
Guifre¹¹ *antr. m.* (espòs d'Oruza) 628
Guifre¹² *antr. m.* (fill de Salomó Arimany) 577, 578
Guifre¹³ *antr. m.* (pare de Guillem) 188
Guifre¹⁴ *antr. m.* (pare de Ramon) 496
Guifre¹⁵ *antr. m.* (pare del comte Guillem Ramon de Cerdanya) 699
Guifre I *antr. m.* (comte de Barcelona) 246, 299, 555; *cf.* Wifredo I
Guifre II *antr. m.* (comte de Barcelona) 555; *cf.* Wifredo II
Guifre de Vilamur, Ramón *vid.* Ramón Guifre de Vilamur
Guifre Guillém *antr. m.* 374
Guifre, Arnal *vid.* Arnal Guifre
Guifre, Arnau *vid.* Arnau Guifre
Guifre, Berenguer *vid.* Berenguer Guifre
Guifre, Bernat *vid.* Bernat Guifre
Guifre, Guillém *vid.* Guillém Guifre
Guifre, Pere *vid.* Pere Guifre
Guifre, Ramón *vid.* Ramón Guifre
Guifredus *antr. m.* (proc. de nom germ.) 543; **Guifredi** 317; *cf.* Gifre, Guifre¹, Xifra i Xifré
Guifredus Faber Ferranus *antr. m.*; **Guifredi Faber Ferranus** 560; **Guifredo Faber Ferranus** 636
Guifret Capelano *antr. m.* 543, 549; *cf.* Gifre, Guifre¹, Xifra i Xifré
Guifret Mala Sement *antr. m.* 551; *cf.* Guifret Oldesendi
Guifret Oldesendi *antr. m.* 551; *cf.* Guifret Mala Sement
Guifret Sacer *antr. m.* 549
Guigula *antr. m.*; **Guigulane** 317
guijarro *s.*; **guijarros** 50, 261
Guila *antr. f.* (esposa d'Oleguer) 629
Guilabert¹ *antr. m.* 314, 518
Guilabert² *antr. m.* (bisbe de Barcelona) 367, 409, 422
Guilabert³ *antr. m.* (comte) 348
Guilabert⁴ *antr. m.* (comte de Rosselló) 230, 348
Guilabert⁵ *antr. m.* (levita, fill del vescomte Udalart) 360, 367; *cf.* Guilabertus²
Guilabert⁶ *antr. m.* (vescomte de Barcelona) 639
Guilabert Arnau *antr. m.* 86, 212
Guilabert Guitart *antr. m.* 423; *cf.* Geribert Guitart i Guilabertus Guitardi
Guilabert Marcús *antr. m.* 441
Guilabert Udalart *antr. m.* 518
Guilabert, Jozfred *vid.* Jozfred Guilabert
Guilabert, Mir *vid.* Mir Guilabert
Guilabert, Ramón *vid.* Ramón Guilabert
Guilabertus¹ *antr. m.* 459; *cf.* Geribertus¹
Guilabertus² *antr. m.* (levita, fill del vescomte Udalart) 367; *cf.* Guilabert⁵
Guilabertus³ *antr. m.* (proc. de nom germ.) 542; *cf.* Gelabert i Gilabert
Guilabertus Guitardi *antr. m.* 430, 459; *cf.* Geribert Guitart, Geribertus Guitardi i Guilabert Guitart
Guilamany, Guillém *vid.* Guillém Guilamany
Guilar *top.* (muntanya, a prop d'Argelaguer, a la prov. de Girona) 190
Guilelm Eiz *antr. m.* 555
Guilelm, Mir *vid.* Mir Guilelm
Guilemundus¹ *antr. m.*; **Guilemundi** 553
Guilemundus² *antr. m.* (proc. de nom germ.); **Guilemundo** 546; *cf.* Guillemón
Guilera¹ *antr.* (cognom, proc. de nom germ.) 546, 547; *cf.* Guilera² i Wilhara
Guilera² *antr. m.* (proc. de nom germ.) 547 *cf.* Guilera¹
Guilgla *antr. f.* 550; *cf.* Beleica
Guilia¹ *antr. f.* 611
Guilia² *antr. f.* 550; *cf.* Ricells
Guilia³ *antr. f.* (esposa de Gombau) 444, 666
Guilia⁴ *antr. f.* (esposa de Guifré) 39
Guilia⁵ *antr. f.* (esposa de Joan) 360, 364
Guilia⁶ *antr. f.* (esposa de Joan Mir) 432
Guilia⁷ *antr. f.* (esposa de Mir Geribert) 422, 423, 682
Guilia⁸ *antr. f.* (esposa de Sanç) 421; *cf.* Guilla⁷
Guilia⁹ *antr. f.* (mare d'Arnau Mir de Sant Martí) 426
Guilia¹⁰ *antr. f.* (mare del comte Ramon de Cerdanya) 389
Guilibert *antr. m.* (bisbe de Barcelona) 604
Guilibert, Pere *vid.* Pere Guilibert
Guilielmundus *antr. m.* (proc. de nom germ.); **Guilielmundo** 546; *cf.* Guillemón
Guilla¹ *antr. f.* 249
Guilla² *antr. f.* 538; *cf.* Guisla²
Guilla³ *antr. f.* (esposa d'Arnau) 86
Guilla⁴ *antr. f.* (esposa d'Arnau) 50, 96, 97
Guilla⁵ *antr. f.* (esposa de Bernat) 43
Guilla⁶ *antr. f.* (esposa de Bernat) 666; *cf.* Beleica
Guilla⁷ *antr. f.* (esposa de Sanç) 421; *cf.* Guilia⁸
Guilla⁸ *antr. f.* (germana de Ramon Llopart) 633
Guillamet *antr.* (cognom, proc. de nom germ.) 547; *cf.* Gem, Gems Oliu, Gim, Guiamet, Guiem Giribert, Guillelmus de Apiano, Guillém¹, Guillemet, Guim, Guimet, Jacme Guillamet, Pau Guiamet, Vuillielmus i Willahalm
Guillamet, Jacme *vid.* Jacme Guillamet
Guillara¹ *antr. m.* 537; **Guillarani** 537
Guillara² *antr. m.* (bisbe) 515
Guillara³ *antr. m.* (testimoni) 373, 374, 375, 377
Guillelm de Copons *antr. m.* 689; *cf.* Guillém de Copons
Guillelm dez Vilar *antr. m.* 558
Guillelm Ninot *antr. m.* 562
Guillelmi de Bellera, Bernardus *vid.* Bernardus Guillelmi de Bellera

- Guillelmi de Midiano, Guitardus
vid. Guitardus Guillelmi de
Midiano
- Guillelmi de Monte Molono, Ber-
nardus *vid.* Bernardus Guillelmi
de Monte Molono
- Guillelmi de Prullanis, Raimundus
vid. Raimundus Guillelmi de
Prullanis
- Guillelmus**¹ *antr.* m.; **Guillelmo**
548; **Guillelmi** 553
- Guillelmus**² *antr.* m. 696; *cf.*
Guillém de Sant Martí
- Guillelmus**³ *antr.* m. 432; *cf.*
Guillém Borrell
- Guillelmus**⁴ *antr.* m. 429; *cf.*
Guillém Jofre
- Guillelmus**⁵ *antr.* m. 530; *cf.*
Guillém³ i Ostallo
- Guillelmus**⁶ *antr.* m. ('comes' de
Besalú) 396; **Guillelmum** 404;
cf. Guillém¹⁵
- Guillelmus**⁷ *antr.* m. ('iudex', fill
de March) 431; **Guillelmi** 431
- Guillelmus Bernard de Cheralt**
antr. m. 557
- Guillelmus Bernardi de Manleuo**
antr. m. 557
- Guillelmus Bernardus** *antr.* m.
340; *cf.* Guillém Bernat¹
- Guillelmus Blanchi** *antr.* m.;
Guillelmo Blanchi 550
- Guillelmus Buscheti** *antr.* m.;
Guillelmi Buscheti 552
- Guillelmus Caldola** *antr.* m.;
Guillelmi Caldola 553
- Guillelmus Catalaniantr.** m. ('uica-
rii de Barchinona', veguer) 29
- Guillelmus Comonras** *antr.* m.;
Guillelmo Comonras 446; *cf.*
Guillém⁶
- Guillelmus Conil** *antr.* m.;
Guillelmi Conil 552
- Guillelmus Credo in Deo** *antr.*
m. 532
- Guillelmus de Apiano** *antr.*
m. 345, 547; *cf.* Gem, Gim,
Guillamet, Guillém¹, Guim i
Guimet
- Guillelmus de Conchabela** *antr.*
m. 556
- Guillelmus de Corneliano** *antr.*
m.; **Guillelmo de Corneliano**
341; **Guillelmum de Corne-
liano** 341; *cf.* Guillém de
Cornellá
- Guillelmus de ipso Bang** *antr.* m.
557
- G<uillelmus> de Marimon** *antr.*
m. 572, 693; *cf.* Guillém de
Marimón
- Guillelmus de Negos** *antr.* m.;
Guillelmi de Negos 552; *cf.*
Cabrid
- Guillelmus de Za Torre** *antr.* m.
558
- Guillelmus dez Torrent** *antr.* m.
558
- Guillelmus Goç** *antr.* m. 552
- Guillelmus Guilmundi** *antr.* m.;
Guillelmi Guilmundi 553
- Guillelmus Iudex** *antr.* m. 431
- Guillelmus Manian** *antr.* m. 560
- Guillelmus Negre** *antr.* m.;
Guillelmi Negre 550
- Guillelmus Pellicer** *antr.* m.;
Guillelmi Pellicer 560
- Guillelmus Raimundi Dapifer**
antr. m. (conseller de Ramon
Berenguer I) 402; *cf.* Guillém
Ramón Dapifer
- Guillelmus Raimundi de Farners**
antr. m. 244
- Guillelmus Rubeus** *antr.* m.;
Guillelmo Rubeo 550
- Guillelmus Viridi Folio** *antr.* m.;
Guillelmi Viridi Folio 552
- Guillelums** [*sic*] *antr.* m. 394; *cf.*
Guillém⁵
- Guillém**¹ *antr.* (cognom, proc. de
nom germ.) 546, 547, 563; *cf.*
Gem, Gems Oliu, Giem, Gim,
Guiamet, Guiem Giribert, Gui-
llamet, Guillelmus de Apiano,
Guillemet, Guim, Guimet,
Jacme Guillamet, Pau Guiamet,
Vuillielmus i Willahalm
- Guillém**² *antr.* m. 42, 206, 211,
215, 241, 246, 348, 374, 485,
615, 684
- Guillém**³ *antr.* m. 530; *cf.*
Guillelmus⁵ i Ostallo
- Guillém**⁴ *antr.* m. 396, 581, 696
- Guillém**⁵ *antr.* m. 394; *cf.*
Guillelums
- Guillém**⁶ *antr.* m. 446; *cf.*
Guillelmus Comonras
- Guillém**⁷ *antr.* m. (abat de Sant
Cugat del Vallès) 623, 701
- Guillém**⁸ *antr.* m. (abat de Sant
Sadurní de Tabèrnoles) 139
- Guillém**⁹ *antr.* m. (bisbe d'Osona)
26, 358, 431
- Guillém**¹⁰ *antr.* m. (bisbe d'Urgell)
227, 229, 294, 304, 305, 389,
651
- Guillém**¹¹ *antr.* m. (bisbe de
Barcelona) 279, 331, 357, 634
- Guillém**¹² *antr.* m. (bisbe de Vic)
90
- Guillém**¹³ *antr.* m. (bisbe electe de
Roda) 332
- Guillém**¹⁴ *antr.* m. (comte d'Urgell)
580
- Guillém**¹⁵ *antr.* m. (comte de
Besalú) 139, 193, 396, 398,
404; *cf.* Guillelmus⁶
- Guillém**¹⁶ *antr.* m. (comte de
Pallars) 104, 146
- Guillém**¹⁷ *antr.* m. (comte de
Tolosa) 428
- Guillém**¹⁸ *antr.* m. (duc de Tolosa)
291
- Guillém**¹⁹ *antr.* m. (espòs
d'Adalaizis) 372
- Guillém**²⁰ *antr.* m. (espòs d'Ilia)
209
- Guillém**²¹ *antr.* m. (espòs de
Guillema) 641
- Guillém**²² *antr.* m. (fill d'Estefania)
393
- Guillém**²³ *antr.* m. (fill d'Onofre)
442
- Guillém**²⁴ *antr.* m. (fill de
Bonadona) 383
- Guillém**²⁵ *antr.* m. (fill de Galí)
372
- Guillém**²⁶ *antr.* m. (fill de Giralt de
Jorba) 696
- Guillém**²⁷ *antr.* m. (fill de Guifré)
188
- Guillém**²⁸ *antr.* m. (fill de Joan de
Sant Hilari) 526
- Guillém**²⁹ *antr.* m. (fill de Ponç de
Melany) 354
- Guillém**³⁰ *antr.* m. (fill de
Rodlendis) 446
- Guillém**³¹ *antr.* m. (germà
d'Ermemir) 373
- Guillém**³² *antr.* m. (germà de
Ramon de Sant Llorenç) 393
- Guillém**³³ *antr.* m. (jutge, fill
d'Igo) 446
- Guillém**³⁴ *antr.* m. (levita) 440
- Guillém**³⁵ *antr.* m. (presbíter) 98,
311, 441, 618
- Guillém**³⁶ *antr.* m. (sacerdot) 604
- Guillém**³⁷ *antr.* m. (sagristà) 92
- Guillém**³⁸ *antr.* m. (senyor de
Montpeller) 305
- Guillém**³⁹ *top.* (pla, al Canigó) 38
- Guillém IV** *antr.* m. (duc de
Tolosa) 124
- Guillem A. Sobracer** *antr.* m. 693

- Guillém Adalger** *antr. m.* 660
Guillém Ademar *antr. m.* 499
Guillém Amalrich *antr. m.* 501
Guillém Aqua Mol *antr. m.* 551
Guillém Arnal *antr. m.* 642
Guillém Arnau¹ *antr. m.* 502, 503, 504
Guillém Arnau² *antr. m.* (*bisbe d'Urgell*) 234
Guillém Arnau Sobracer *antr. m.* 697
Guillém Balb *antr. m.* 693, 697
Guillém Bellit *antr. m.* 379
Guillém Bermón *antr. m.* (*clergue i canonge*) 582, 601
Guillém Bernat¹ *antr. m.* 208, 340, 398, 425, 426, 431, 622, 640, 665, 666, 667; *cf.* Guillemus Bernardus
Guillém Bernat² *antr. m.* (*moneder*) 637
Guillém Bernat de Odena *antr. m.* 392, 399
Guillém Bernat de Queralt *antr. m.* 415, 425, 426
Guillém Bernat Moneder *antr. m.* 587
Guillém Bertrán *antr. m.* 314
Guillem Boet *antr. m.* 552
Guillém Bofill *antr. m.* 668
Guillém Boig *antr. m.* 561
Guillém Borrell *antr. m.* 384, 415, 432; *cf.* Guillelmus³
Guillém Coch *antr. m.* 632
Guillém Colrat *antr. m.* 506
Guillém Company *antr. m.* 502, 503, 504, 699; *cf.* Gilelmus Compagni
Guillem Cuc *antr. m.* 552
Guillém Dalmau *antr. m.* (*conseller íntim de Ramon Berenguer I*) 447
Guillém Dapifer *antr. m.* 616
Guillém de Baleñá *antr. m.* 460, 486
Guillém de Baltarga, Bernat *vid.* Bernat Guillém de Baltarga
Guillém de Basilia *antr. m.* 362
Guillém de Bassa *antr. m.* (*escriba del comte Ramon Berenguer IV*) 642
Guillém de Bassia *antr. m.* 583
Guillém de Bellvehí *antr. m.* 622
Guillem de Benauent *antr. m.* 693
Guillém de Benavent *antr. m.* 697
Guillém de Ça Roca, Renart *vid.* Renart Guillém de Ça Roca
Guillém de Ça Vid *antr. m.* 374
Guillém de Carciá *antr. m.* (*canonge*) 633
Guillém de Carteian *antr. m.* 690, 697; *cf.* Guillém de Cartellá
Guillém de Cartellá *antr. m.* 689, 690; *cf.* Guillém de Carteian
Guillém de Castellvell *antr. m.* 328, 362, 363, 380, 384, 391
Guillém de Claramunt *antr. m.* 610
Guillém de Copons *antr. m.* 689; *cf.* Guillem de Copons
Guillém de Corçá *antr. m.* (*canonge de l'església de Girona*) 500
Guillém de Cornellá *antr. m.* 341; *cf.* Guillemus de Corneliano
Guillém de Garriganis *antr. m.* 191; *cf.* Garrigás
Guillém de Guardia *antr. m.* 389
Guillém de Jorba *antr. m.* 370
Guillém de Illa *antr. m.* 520
Guillém de La Roca, Renart *vid.* Renart Guillém de La Roca
Guillem de Lauinera *antr. m.* 690; *cf.* Guillém de Lavinera
Guillém de Lavinera *antr. m.* 690; *cf.* Guillem de Lauinera
Guillém de Marimón *antr. m.* 572; *cf.* G<uillelmus> de Marimon
Guillém de Montagut *antr. m.* 696
Guillém de Montcada *antr. m.* 301, 651, 675
Guillém de Ódena, Pere *vid.* Pere Guillém de Ódena
Guillem de Pallars *antr. m.* (*comte*) 146
Guillém de Papiol *antr. m.* 380
Guillém de Pere *antr. m.* 682
Guillém de Portella *antr. m.* 355
Guillém de Pujalt *antr. m.* 370
Guillem de Rared *antr. m.* 693
Guillém de Reiner *antr. m.* 324
Guillém de Sant Martí *antr. m.* (*senyor del castell d'Eramprunyà*) 152-153, 339, 423, 442, 511, 518, 696; *cf.* Guillelmus²
Guillém de Santa Coloma *antr. m.* 486
Guillém de Solsona, Frey *vid.* Frey Guillém de Solsona
Guillem de Terragona *antr. m.* 692
Guillém de Todela, Arnau *vid.* Arnau Guillém de Todela
Guillém de Vallseca *antr. m.* 253
Guillém de Vila Alta *antr. m.* 367
Guillém de Vilanova *antr. m.* 485
Guillém de Voltrera, Rotllant *vid.* Rotllant Guillém de Voltrera
Guillém des Molins *antr. m.* 558
Guillém dez Pla *antr. m.* 484
Guillém Durfort *antr. m.* 652
Guillém Ellemar *antr. m.* 674
Guillém Gerbert *antr. m.* (*jutge i ardiaca*) 384
Guillém Girbal *antr. m.* 408
Guillém Gual *antr. m.* 687
Guillém Guifre¹ *antr. m.* 240
Guillém Guifre² *antr. m.* (*canonge de la catedral de Girona*) 86
Guillém Guilamany *antr. m.* 624
Guillém Guillém *antr. m.* 446
Guillém Guitart *antr. m.* 86, 391, 397
Guillém Huch *antr. m.* 675
Guillém Ibiloti *antr. m.* 306, 370
Guillem Iofre Darled *antr. m.* 693
Guillém Jofre *antr. m.* (*fill de Jofre Bastons*) 427, 429; *cf.* Guillelmus⁴
Guillém Jordá¹ *antr. m.* 490
Guillém Jordá² *antr. m.* (*comte de Cerdanya*) 35, 688; *cf.* Guillelmus Jordanis
Guillém Jotó *antr. m.* 374
Guillém Leterico *antr. m.* 305
Guillém Lluçá *antr. m.* 40
Guillém Lobató *antr. m.* 384
Guillém Mainardi *antr. m.* 305, 498
Guillém Manian *antr. m.* 637
Guillém March *antr. m.* (*jutge*) 364, 415, 431
Guillém Mir *antr. m.* 446
Guillém Miró *antr. m.* 96
Guillém Padró *antr. m.* 629
Guillém Patau *antr. m.* (*fill de Ramon Ramon*) 517
Guillém Pere *antr. m.* 194, 630
Guillém Pictoris *antr. m.* 637
Guillém Ponç *antr. m.* 630
Guillém Ponts *antr. m.* 393
Guillem Ramon *antr. m.* 698
Guillém Ramón¹ *antr. m.* 357, 358, 422, 427, 490, 508, 573, 691, 692, 693, 688
Guillém Ramón² *antr. m.* (*casa de Montcada*) 556
Guillém Ramón³ *antr. m.* (*comte de Cerdanya*) 617

- Guillém Ramón**⁴ *antr. m. (gendre de Guilabert, vescomte de Barcelona)* 639
- Guillém Ramón**⁵ *antr. m. (nebot de Ramon de Montcada)* 643
- Guillém Ramón Dapifer** *antr. m. (conseller de Ramon Berenguer I)* 328, 402, 415, 427, 447, 516, 593, 643, 651, 662, 675; *cf.* Guillelmus Raimundi Dapifer
- Guillém Ramón de Castellvell** *antr. m.* 665
- Guillém Ramón de Cerdanya** *antr. m. (comte)* 617, 699
- Guillém Ramón de Galliner** *antr. m.* 389, 394
- Guillém Ramón de Montcada** *antr. m.* 593
- Guillém Ramón de Vilaritg** *antr. m.* 595
- Guillém Ramón Senescal** *antr. m.* 330, 349, 421
- Guillém Ramón Soler** *antr. m.* 567
- Guillém Regimón** *antr. m.* 383
- Guillém Remón**¹ *antr. m.* 342, 391
- Guillém Remón**² *antr. m. (espòs d'Ermessendis)* 512
- Guillém Remón**³ *antr. m. (levita)* 384
- Guillém Rotllant** *antr. m.* 684
- Guillém Sarguil** *antr. m.* 674
- Guillém Sendre** *antr. m. (clergue)* 609
- Guillém Sinofre, Bernat *vid.* Bernat Guillém Sinofre
- Guillém Taberner** *antr. m.* 504
- Guillém Taix** *antr. m.* 342
- Guillém Traginer** *antr. m.* 633
- Guillém Uch** *antr. m.* 323
- Guillém Umbert de Basilia** *antr. m.* 363
- Guillém, Arnau *vid.* Arnau Guillém
- Guillém, Berenguer *vid.* Berenguer Guillém
- Guillém, Bernat *vid.* Bernat Guillém
- Guillém, Bofill *vid.* Bofill Guillém
- Guillém, Bompar *vid.* Bompar Guillém
- Guillém, Dalmau *vid.* Dalmau Guillém
- Guillém, Geralt *vid.* Geralt Guillém
- Guillém, Guerau *vid.* Guerau Guillém
- Guillém, Guifre *vid.* Guifre Guillém
- Guillém, Guillém *vid.* Guillém Guillém
- Guillém, Guitart *vid.* Guitart Guillém
- Guillém, Huch *vid.* Huch Guillém
- Guillém, Isarn *vid.* Isarn Guillém
- Guillém, Jofre *vid.* Jofre Guillém
- Guillém, Llopsanç *vid.* Llopsanç Guillém
- Guillém, Mir *vid.* Mir Guillém
- Guillém, Pere *vid.* Pere Guillém
- Guillém, Ramón *vid.* Ramón Guillém
- Guillém, Remón *vid.* Remón Guillém
- Guillém, Renard *vid.* Renard Guillém
- Guillém, Renart *vid.* Renart Guillém
- Guillém, Ricart *vid.* Ricart Guillém
- Guillema**¹ *antr. f.* 323
- Guillema**² *antr. f. (esposa d'Adalet)* 206, 215
- Guillema**³ *antr. f. (esposa de Guillem)* 641
- Guillema**⁴ *antr. f. (esposa de Guillem Coch)* 632
- Guillema**⁵ *antr. f. (esposa de Guillem Hug)* 675
- Guillema**⁶ *antr. f. (esposa de Martí Petit)* 639
- Guillema**⁷ *antr. f. (mare de Guillem de Reiner)* 324
- Guillema**⁸ *antr. f. (mare de Guillem Ponç)* 630
- Guillemet** *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 547; *cf.* Guillamet i Guillém¹
- Guillemón** *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 546; *cf.* Guilemundus², Guilielmundus, Wiliemundus i Willimund
- Guillerías** *top.* 76
- Guillermo el Bretón** *antr. m.* 178
- Guillermus Jordanis** *antr. m. (comte de Cerdanya)* 35; *cf.* Guillém Jordá²
- Guillestre** *top. (als Alps)* 66
- Guilmón** *antr. m.* 439
- Guilmundi, Guillelmus *vid.* Guillelmus Guilmundi
- Guim** *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 547; *cf.* Gem, Gems Oliu, Gim, Guimet, Guiem Giribert, Guillamet, Guillelmus de Apiano, Guillém¹, Guillemet, Guimet, Jacme Guillamet, Pau Guimet, Vuillielmus i Willahalm
- Guimara** *antr. m. (proc. de nom germ.)* 547; *cf.* Guimerà
- Guimarà** *antr. m.* 663, 664, 669
- Guimarà, Borrell *vid.* Borrell Guimarà
- Guimaranus** *antr. m.; Guimarani* 553
- Guimera** *antr. m. (proc. de nom germ.)* 547; *cf.* Guimerà
- Guimerà** *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 546, 547; *cf.* Guimara, Guimera, Wigmar i Wimara²
- Guimet** *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 547; *cf.* Gem, Gems Oliu, Gim, Guimet, Guiem Giribert, Guillamet, Guillelmus de Apiano, Guillém¹, Guillemet, Guim, Jacme Guillamet, Pau Guimet, Vuillielmus i Willahalm
- Guinart** *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 541, 542; *cf.* Ginardus Sendredi, Ginart i Winihart
- Guinedilde** *antr. f.* 307, 314
- Guinidildis** *antr. f.* 442
- Guinneld** *antr. f. (esposa d'Oliba)* 294
- Guiraldus de Fonte Tallato** *antr. m.; Guiraldo de Fonte Tallato* 623; *cf.* Guerau de Fonttallada
- Guirau de Jorba** *antr. m.* 305
- Guiriberti, Rodlandus *vid.* Rodlandus Guiriberti
- guirpicio** *s.* 400; *cf.* guirpire
- guirpire** *v.* 399, 400; **guirpisco** 400; *cf.* gerpire, guerpire i gurple
- Guisado** *antr. m. (bisbe de Seu d'Urgell)* 477
- Guisadus** *antr. m. (jutge); Guisado* 570; *cf.* Guisat
- Guisaltrud** *top.* 237; *cf.* Biscal, Bischal, Gisaldruda i La Geltrú
- Guisando** *antr. m.* 496
- Guisant** *antr. m.* 627
- Guisart** *antr. m.* 422, 423
- Guisat** *antr. m. (jutge)* 569, 570; *cf.* Guisadus
- Guisat Arnau** *antr. m.* 518
- Guisat Frujá** *antr. m.* 518
- Guisat, Armengol *vid.* Armengol Guisat

Guisla¹ *antr. f.* 425, 426, 439;
Guisle 344
Guisla² *antr. f.* 538; *cf.* Guilla²
Guisla³ *antr. f.* (*comtessa*); **Guisle**
 345
Guisla⁴ *antr. f.* (*esposa de Folch*)
 420
Guisla⁵ *antr. f.* (*esposa de Vives*)
 367
Guisla⁶ *antr. f.* (*mare de Raimon de Cerdanya*) 343
Guislabert *antr. m.* (*bisbe de Barcelona*) 431, 497, 569, 583; *cf.* Guislabertus
Guislabertus *antr. m.* (*bisbe de Barcelona*) 570; *cf.* Guislabert
Guislibert¹ *antr. m.* (*bisbe de Barcelona*) 197, 228, 384, 385, 583, 605
Guislibert² *antr. m.* (*levita i vescomte de Barcelona*) 371, 373, 374, 377, 379, 424; *cf.* Guislibertus
Guislibertus *antr. m.* (*leuita et uice comes*) 559; *cf.* Guislibert²
Guissaldo *antr. m.* (*senyor de Lluçà i de Merles*) 349
Guissona¹ *top.* (*església, al comtat d'Urgell*) 119, 287
Guissona² *top.* (*terme, al comtat d'Urgell*) 21, 219, 228, 229, 243, 287, 289
Guistrimir *antr. m.* 256
Guisul *antr. f.* 624
 Guitardi, Geribertus *vid.* Geribertus Guitardi
 Guitardi, Girbertus *vid.* Girbertus Guitardi
 Guitardi, Guilabertus *vid.* Guilabertus Guitardi
Guitardus¹ *antr. m.*; **Guitardi** 549
Guitardus² *antr. m.* (*abat de Sant Cugat del Vallès*); **Guitardum** 345
Guitardus³ *antr. m.* (*mancipius*); **Guitardi** 549
Guitardus⁴ *antr. m.* (*presuiter et baiulus*) 417
Guitardus⁵ *antr. m.* (*proc. de nom germ.*) 542; *cf.* Guitart¹ i Xatart
Guitardus Guillelmi de Midiano *antr. m.* 557
Guitardus Lingua de Occa *antr. m.* 551
Guitardus Mancipius *antr. m.*; **Guitardi Mancipii** 549
Guitardus Mir *antr. m.* 554
Guitardus Mironi *antr. m.* 553

Guitario *antr. m.* 373, 375
Guitart¹ *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 541, 542, 543; *cf.* Guitardus⁵, Withart i Xatart
Guitart² *antr. m.* 357, 609
Guitart³ *antr. m.* (*abat d'Arles*) 632
Guitart⁴ *antr. m.* (*abat de Sant Cugat del Vallès*) 26, 153, 158, 201, 289, 308, 309, 339, 360, 361, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 372, 376, 377, 383, 384, 385, 409, 422, 423, 424, 439, 442, 443, 444, 501, 508, 509, 510
Guitart⁵ *antr. m.* (*espòs d'Adalsen*) 41
Guitart⁶ *antr. m.* (*fill d'Oldemar*) 235
Guitart⁷ *antr. m.* (*pare de Guillem Guitart*) 397; *cf.* Gitardus
Guitart Arnau *antr. m.* 441
Guitart Bernat *antr. m.* 432, 684
Guitart Boeci *antr. m.* 615, 633
Guitart Donús *antr. m.* 342
Guitart Guillelm *antr. m.* 278
 Guitart, Berenguer *vid.* Berenguer Guitart
 Guitart, Geribert *vid.* Geribert Guitart
 Guitart, Guilabert *vid.* Guilabert Guitart
 Guitart, Guillelm *vid.* Guillelm Guitart
 Guitart, Huch *vid.* Huch Guitart
 Guitart, Miró *vid.* Miró Guitart
 Guitart, Ramón *vid.* Ramón Guitart
 Guitart, Remón *vid.* Remón Guitart
Guitesindo *antr. m.* 512
Guiu *antr.* (*cognom*) 544; *cf.* Ermegildus², Ermengildus, Gil, Gildus, Gili i Herminigild
 Guixols, Sant Feliu de *vid.* Sant Feliu de Guixols
Guizenel *antr. f.* 344
Gulafret *antr. m.* (*proc. de nom germ.*) 543; *cf.* Galofre
Gulteredus *antr. m.*; **Gulteredo** 534
Gumá *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 544, 545; *cf.* Godemar, Godmar², Godomar, Gomar¹ i Gomar⁴
Gumballus de Besaura *antr. m.*; **Gumballo de Besaura** 557
Gumila *antr. m.* 537, 625;
Gumilane 537

Gunderigus *antr. m.*; **Gunderigo** 534
Gundobald *antr. m.* (*nom germ.*) 540; *cf.* Gombau¹
Guñolas *top.* (*aldea, a l'ajuntament de Secuita, a la prov. de Tarragona*) 243
 Guñolas, Las *vid.* Las Guñolas
Gurb¹ *top.* (*al comtat d'Osona*) 215, 643, 665
Gurb² *top.* (*'apendiciu', al comtat d'Osona*) 228
Gurb³ *top.* (*castell*) 422, 425, 426
 Gurb, Arnau Pere de *vid.* Arnau Pere de Gurb
 Gurb, Ramón Bernat de *vid.* Ramón Bernat de Gurb
gurg *s.* (*top.*) 105 (*Cabalar*)
gurses *s.* (*top.*) 143, 147, 168;
gurgite 130 (*Borrello*); *cf.* estany i gorch
Gurgi *top.* (*in terminio de Auinione*); **Gurgos** 147
 Gurgite Nigro, Olleta de *vid.* Olleta de Gurgite Nigro
 Gurguina, Sanctus Andreas de Valle *vid.* Sanctus Andreas de Valle Gurguina
gurgus *top.*; **gurgo** 148 (*Nigro*)
Gurni *top.* (*riu*) 139; *cf.* Gurri
gurpir *v.* 400, 401; *cf.* déguerpir, guerp, guerpire, gurpire, wairpan, werfan, werpire i wurfan
gurpire *v.* 400, 401, 402; **gurpit** 400; *cf.* *cf.* absoluer, ceder, definir, definire, déguerpir, dejar, dimittere, dubitare, evacuar, gerpire, guerp, guerpire, guirpire, gurpir, iachire, jachire, laxare, pacificare, relinquere wairpan, werfan, werpire i wurfan
Gurri *top.* (*riu*) 139, 684; *cf.* Gurni
gusto *s.* 562
Guzbertus *antr. m.* (*proc. de nom germ.*); **Guzberti** 543; *cf.* Jubert
 habeant potestates, Rochas namque *vid.* Rochas namque habeant potestates
haber *s.*; **haberes** 578
habere *v.* 26, 332, 341, 353; **abeat** 616; **abeatis** 629; **abebas** 570; **abebat** 396; **abebit** 527; **abebunt** 349; **abens** 527; **abeo** 586, 631, 639; **abere** 527;

- abes** 346; **abet** 93, 183, 624; **abuerint** 660; **abuerit** 398, 404; **habeant** 36, 455, 458, 508, 590, 649, 660; **habeas** 309; **habeat** 332, 403, 624, 657; **habeatis** 310, 311, 314, 323, 324, 491, 493, 502, 503, 636; **habebant** 464; **habebat** 128, 349, 586; **habemus** 322, 393, 400, 631, 632, 633, 638, 641, 651; **habendam** 493; **habent** 322, 614; **habente** 496; **habentem** 309; **habentia** 632; **habeo** 17, 585, 639; **haberet** 310; **haberetur** 366; **habes** 395; **habet** 182, 224, 358, 390, 462, 606, 624, 644, 645, 651, 699; **habetur** 181; **habueris** 397, 404; **habuerit** 357; **habueritis** 324; **habuero** 353; **habui** 317; **habuit** 380
- habitación** *s.* (*dom.*) 245, 248, 250, 320, 564, 585, 607, 637
- habitamina** *s.* (*top.*) 250 uilla i uillabitamina
- habitar** *v.*; **habita** 561; **habiten** 488, 489
- habitare** *v.*; **abitare** 488; **habitandum** 179, 585, 638; **habitat** 308; **habitatae** 26 (– *marchiae*), 371 (– *marchiae*); **habitauerint** 501
- habitatio** *s.* 282 (– *ferarum*); **habitationibus** 314 (– *hominum*)
- habitor** *s.*; **habitatore** 281, 510; **habitatores** 451, 508; **habitoribus** 487
- hábito** *s.* 377
- Habito de homagio** (*costum, de Pere Albert*) 36
- habitus** *s.*; **habitu** 329
- hacer enmienda** *v.* 465
- hacha** *s.* (*eina*) 618; *cf.* *destralis*
- hacienda** *s.* 208
- hacina** *s.* 91; **hacinas** 91
- Hademaro** *antr. m.* (*cap de l'exèrcit de Ludovic Pius*) 275
- Haereses quinque, Librum expositum Beati Augustini contra vid. Librum expositum Beati Augustini contra Haereses quinque*
- halcón** *s.* (*zool.*) 700; **halcones** 573, 697, 698; *cf.* *azor, falco i ostor*
- Haleso** *top.* (*a Sicília*) 176
- Haly de Bellvehí** *antr. m.* (*esclau*) 502
- Haly Pictore** *antr. m.* (*sarraí*) 637
- hambre** *s.* 577, 578
- Han, Sant Just de vid.** Sant Just de Han
- hanap** (*dom., en antic fr.*) 591; *cf.* *anap, anaphus, anappus, enap, hnapf i nappo*
- Hansi** *top.* (*al comtat de Cerdanya*) 6
- Harauo** *top.* (*al comtat de Pallars*) 5
- harina** *s.* (*alim.*) 159; *cf.* *farina, farner i farinarius*
- harinero, molino vid.** molino harinero
- Hasnur** *top.* (*al comtat d'Urgell*) 6
- hasta** *s.* (*mesura de longitud*); **hastas** 624; *cf.* *asta*
- hauere**¹ *s.* 587
- hauere**² *v.*; **hauem** 196; **hauent** 116
- Haute-Garonne** *top.* (*depart. fr.*) 15
- Haute-Loire** *top.* (*depart. fr.*) 15
- Haute-Vienne** *top.* (*depart. fr.*) 15
- haza** *s.* (*agr.*) 620, 626; **hazas** 323; *cf.* *fascia, faxia i fexa*
- hebraico** *adj.* 135 (*text*), 191; **habraica** 24 (*Biblia*)
- Hebre** *top.* (*riu*) 519; *cf.* *Ebro i Iberis*
- hebreá** *s.* (*gent.*) 691 (*Druda*)
- hebreo** *s.* (*gent.*) 391 (*Isaac*), 496 (*Isaac*), 659 (*David*), 660 (*David*); **hebreos** 23, 496, 569; *cf.* *Hebreus*
- Hebreus** *s.* (*gent.*); **Hebreorum** 496; *cf.* *hebreo*
- hechizo** *s.*; **hechizos** 382; *cf.* *incantacio*
- hedificare** *vid.* *edificare*
- Hegira** *s.* (*mesura temporal*) 672
- Heinrich** *antr. m.* (*rei de França*) 537; *cf.* *Henricus*
- helecho** *s.* (*top.*) 193, 254; *cf.* *falgar, falguera, felcaria, felce, filicaria, filix i folguera*
- helemonaria, carta vid.** carta helemonaria
- helemonarius** *s.*; **helemonarii** 607; *cf.* *albacea, distributor, manumissor i tutor*¹
- Helias** *antr. m.* 581
- heligire** *v.*; **heligantur** 498
- Helimand** *antr. m.* (*autor, del s. XIII*) 590
- Helinnianus** *top.* (*lloc, a la diòcesi de Seu d'Urgell*); **Helinniano** 269; *cf.* *Aliñá i Elinná*
- Helinse** *top.* (*al comtat d'Urgell*) 6
- Helinsi** *top.* (*al comtat de Pallars*) 6
- Hellas** *top.* 46; *cf.* *Grecia*
- hembra** *s.* 431 (*Oda*), 524 (*Riquillis*), 525 (*Garsendi*); **hembras** 554; *cf.* *femina*
- Hemiteria** *antr. f.* (*esposa d'Atila*) 315
- Hemmo** *antr. f.* (*abadessa del monestir de Sant Joan Baptista de Ripoll*) 116; **Hemmon** 318; *cf.* *Emmo*
- Hemmon** *vid.* *Hemmo*
- hendidura** *s.* (*top.*) 113, 168; **hendiduras** 116, 167, 168, 174
- Henestrosas, Las vid.** *Las Henestrosas*
- hengannum** *vid.* *engannum*
- heno** *s.* (*agr.*) 91, 116, 196; *cf.* *fanal, fe, fenal i foenum*
- Henricus** *antr. m.* (*rei de França*) 537; *cf.* *Aganoirich, Aianricus, Ajenricus, Angarig, Enelricius, Engelricus, Enrique I de Francia, Heinrich, Ingelrig i Vanrigus*
- Heracleense, Marciano vid.** Marciano Heracleense
- heráldica** *s.* 128
- Heras** *top.* (*'villa', a la parròquia de Sant Iscle*) 54
- Hérault** *top.* (*depart. fr.*) 185
- heredar** *v.*; **había heredaro** 577
- heredero** *s.* 350 (*de Jofre de Benviure / d'Oliver Bernat*), 401, 407 (*del tron*), 408 (*del tron*); **herederos** 34 (*del tron*), 383, 456, 469, 480, 499; *cf.* *heres*
- hereditas** *s.* (*feud.*) 335; *cf.* *alodio, dominatio i proprietas*
- heremare** *v.* (*agr.*) 318; *cf.* *exermare i xermare*
- heremitas** *s.*; **heremitates** 313, 314; *cf.* *erial*¹
- heremus**¹ *vid.* *eremus*¹
- heremus**² *vid.* *eremus*²
- herencia** *s.* 420-421, 422 (*paterna*), 423 (*paterna*), 511
- heres** *s.*; **heredes** 456; **heredum** 456 (*iure* –); *cf.* *heredero*
- Herimand** *antr. m.* (*nom germ.*) 541; *cf.* *Arimany*

Herimandi, Salomon *vid.* Salomon
Herimandi
hermana *s. (fam.)* 527; *cf.*
germana¹, germana² i soror
hermano *s. (fam.)* 527; *cf.* frater²,
germá i germanus
Hermessindis *antr. f. (comitissa)*
365
Herminigild *antr. m. (nom germ.)*
544; *cf.* Gil, Gili i Guiu
hermita *vid.* ermita
heros, Catalanicus *vid.* Catalanicus
heros
herrada *s.* 356
herramienta *s.*; **herramientas**
40
herrar *v.* 574, 575, 645; *cf.* ferrar
herreñal *s. (agr.)* 422, 492, 619,
620; **herreñales** 492, 619-
620, 657; *cf.* farregenallis,
ferregenalis, freginal, virida-
rium i viridicarium
herrería *s.* 489 (*de Moja*), 516 (*de*
Sant Andreu de Palomar), 517
(*de Montroig*); **herrerías** 516,
635, 644; *cf.* fabrega, fabrica,
farga, fragua i forja
herrero *s.* 516 (*Giralt*), 517
(*Arnau*), 622 (*Giralt*), 644,
645; **herrerros** 644 (*de Prats de*
Molló); *cf.* ferrarius
hervir *v.*; **hirviendo** 381 (*aigua*),
382 (*aigua*), 383 (*aigua*)
Hesperia *top.* 24; *cf.* Hispania
Hespérides, Jardín de las *vid.*
Jardín de las Hespérides
hidrogeología *s.* 4, 55, 115, 556,
564
hidrogeológico *adj.*; **hidrogeo-
lógica** 115 (*nomenclatura*)
hielo *s.* 105 (*cova de*)
hierba parietaria *s. (bot.)* 113; *cf.*
cañarroya, Morella Roquera i
vitriaria
hierro *s.* 152 (*vas de*), 169, 205,
206 (*delmes de*), 281, 351
(*armadures de*), 393, 451
(*armadura de*), 563 (*indústria*
del), 587 (*fornets de / cadena*
de), 590 (*culleres de*), 592
(*llumenera de*), 643 (*fundició*
del / mina de), 644 (*mines de /*
pesos de / obres de / instruments
de), 645 (*instruments de*), 653
(*argolla de*), 674 (*pes de*);
hierros 504, 516, 644; *cf.*
ferreus i ferrum
higiene *s.* 143, 151

higuera *s. (bot.)* 241, 566, 620;
higueras 241, 620; *cf.* Cucurella,
ficulnea i ficulnea yvernalis
hija *s. (fam.)* 17 (*Emmo*), 179
(*Emmon*), 352 (*Magemburgi*),
361 (*Peronella*), 403 (*Sança*),
418 (*Almodis*), 423 (*Illiardis*
o Elliardis), 438 (*Orestia*),
501 (*Sicardis / Zalaida*), 502
(*Pelegrina*), 503 (*Pelegrina*),
504 (*Pelegrina*), 518 (*Maria*),
527 (*Saurina de Castellbisbal*),
530, 555 (*Ermessendis de*
Tous), 556 (*Ledgarda*), 582
(*Maria*), 599 (*Sicardis*), 606
(*Adalezis*), 618 (*Sicardis*), 625
(*Emmon*), 628 (*Elliards*), 631
(*Bonafilla*), 638 (*Azalaidis*),
639 (*Arsendis*), 640 (*Arnalleta*),
641 (*Guillema*), 674 (*Elliardis*);
hijas 383 (*Bela i Maria*), 432
(*Duluriana i Elliardis*), 486,
524, 554 (*Arsenn, Ermesen,*
Adalez i Ermengars), 555; *cf.*
filla
hijastro *s. (fam.)* 528; *cf.* filiaster
i fillastre
hijo *s. (fam.)* 27 (*Sanç*), 28 (*Ludovic*
Pius), 35 (*Ramon Borrell*), 43
(*Adalbert*), 48 (*Rodulf*), 57
(*Atlant*), 74 (*Ponç*), 93 (*Rodulf*),
107 (*comte Ramon / comte*
Artal), 112, 113 (*Arnau*), 120
(*Ramon Berenguer IV*), 158
(*Bernat*), 188 (*Guillem*), 189
(*Berenguer*), 205 (*Gombau*),
207 (*Adelgastre*), 210 (*Hug*),
224 (*Elies*), 235 (*Guitart*), 273
(*Abdelmilik*), 274 (*Ludovic*
Pius), 276 (*Pipí*), 277
(*Abdelmelik*), 280 (*Bonsom*),
281 (*Albert*), 284 (*Lluís*), 300
(*Guifré II o Borrell I*), 301
(*Berenguer Ramon II / Ramon*
Berenguer IV), 307 (*Ramon*
Berenguer I), 314 (*Berenguer*
Ramon I), 318 (*Ramon Bernat*),
326 (*Ramon Berenguer I*), 328,
329 (*Ramon Berenguer IV*), 337
(*comte Borrell*), 339 (*Bernat*),
341, 343 (*Armengaud III comte*
d'Urgell / Ramon Berenguer
I / Raimund de Cerdanya),
344, 345, 348, 350 (*Arnau de*
Benviure / Jofre de Benviure),
354 (*Guillem*), 355 (*Ramon*),
356 (*Ramon*), 360 (*Joan*),
364 (*Joan*), 366 (*Gombau*),

367, 371 (*Eneas / Jobert*),
372 (*Guillem*), 373 (*Lotari*),
374 (*Jesucrist*), 379 (*Ramon*
Pere), 383 (*Bernat*), 384
(*Ramon Berenguer I*), 388, 389
(*comte Ramon de Cerdanya*),
393 (*Guillem / Girart*), 395
(*Remon*), 397 (*Ramon*), 398
(*rei Pere III d'Aragó*), 399, 402,
403 (*Galceran / Ponç*), 404
(*Ramon / Remon*), 406 (*Pere I*
de Catalunya i II d'Aragó), 407
(*Ramon Borrell*), 408 (*Ramon*
Berenguer IV / Ramon Borrell),
415 (*Ramon Berenguer I*),
416 (*Berenguer Ramon II*),
418 (*Ramon Berenguer*), 419
(*Ponç Guerau*), 420 (*Ponç*
Guerau / Ramon Folch), 421
(*Pere Udalart / Pere / Bernat*
Gombau), 422 (*Berenguer*
Ramon / Bernat / Berenguer
Ramon II / Bernat Gombau),
423 (*Alemaný de Cervelló*),
424 (*Gombau / Alemaný*), 426
(*Guillem Bernat de Queralt /*
Bernat Guillem / Arnau Mir de
Sant Martí), 427 (*Hug Dalmau*
de Cervera), 428 (*Ponç Hug*),
429 (*Guillem Jofre*), 430
(*Umbert de ces Agudes*),
431 (*Guillem*), 432 (*Guillem*
Borrell), 437 (*Ponç Bofill*
March), 438, 439 (*Sinofre*),
440 (*Ramon / Goltred*), 442
(*Guillem*), 443 (*Guandalgaud*),
446 (*Guillem*), 449 (*Ponç Bofill*
March / Ramon Berenguer I),
456, 457 (*Alfons I*), 458, 459
(*Alfons I*), 478 (*Arnau / Pere*),
480 (*Abdelmelik*), 485 (*Alfons*
I), 486 (*Pere / Berenguer*), 487
(*Ramon*), 490 (*Guillem Jordà*),
496 (*Bonsoms / Ramon*), 498,
502 (*Pere Guillem*), 503 (*Pere*),
504 (*Pere*), 517 (*Arnau / Guillem*
Patau), 524, 526 (*Guillem*), 527
(*Bernat de Castellbisbal*), 532,
554, 555 (*Raimund de Subirats*
/ Ramon), 556 (*Ramon Borrell /*
Alfons), 575, 576, 577 (*Guifré*),
578 (*Guifré*), 579 (*Guerau*),
582 (*Berenguer / Vidal*),
586, 593 (*Guillem Ramon de*
Montcada), 609 (*Ponç*), 612
(*Ramon*), 627 (*Bonsoms*), 630
(*Ramon / Guillem Ponç*), 632
(*Ramon*), 633 (*Guerau*), 636,

- 639 (Martí), 641 (Bernat), 651 (Berenguer / Guillem de Montcada), 653 (Ponç Hug), 658 (Ramon Berenguer IV), 661 (Borrell), 663 (Otger), 666 (Bernat / Adalbert), 675 (Guillem de Montcada), 688 (Berenguer), 696 (Guillem), 699 (comte Guillem Ramon de Cerdanya); **hijos** 42, 189, 207, 278, 300 (Ramon Berenguer II i Berenguer Ramon II), 304, 307, 310, 314 (Miró, Guilbert i Amat), 315, 324 (Joan i Martí), 326, 331, 341, 344, 354, 366, 367, 372, 375, 377, 379 (Ramon Berenguer II i Berenguer Ramon II), 383 (Arnau, Esperandeu, Mir i Guillem), 398, 400, 402, 403, 406, 420, 422 (Bofill i Guisart), 423 (Bernat i Gombau / Guerau i Bofill / Bofill i Guisart), 424, 425, 426 (Bernat Guillem i Pere), 427 (Berenguer Jofre i Guillem Jofre), 439, 440, 442, 443, 445, 456, 461, 464, 468, 480 (Ramon Berenguer II i Berenguer Ramon II), 486, 488 (Ramon i Ermengol), 500, 501, 510, 518, 519, 525, 526, 530 (Uuimara, Gomesind, Fermio, Atila, Fruila i Usila), 542, 554 (Ramon Uzalger, Bernard Uzalger, Pere Uzalger i Ermengod Uzalger), 561, 577, 605, 619 (Guillem, Ramon i Artau), 628, 629 (Ramon i Ermengardis), 636, 656, 657 (Ramon Berenguer II i Berenguer Ramon II), 658, 674, 677 (Ramon Berenguer II i Berenguer Ramon II), 682; cf. fill
- Hildebrando** antr. m. (comte) 276
- Hildesindo** antr. m. (abat del monestir de Sant Pere de Rodes) 108, 209, 236, 241, 479
- hinojo** s. 194; cf. foeniculum i fonoll
- hipoteca** s. 43, 323, 324, 586, 628, 639, 665 (escriptura d'), 677 (escriptura d'); **hipotecas** 390
- hipotecar** v. 621; **hipotecado** 137; **hipotecaron** 668, 674; **hipotecó** 614, 622, 624, 677
- Hippolytus** (tragèdia, de Sèneca) 61
- Hirminigald** antr. m. (nom germ.) 544; cf. Armengol¹ i Gou
- hirsutus, comes vid. comes hirsutus
- Hismaelita** adj.; **Hismaelitarum** 281 (gentis –), 308 (gentes –), 311 (gentes –), 326 (gentes –), 327 (– gentes); cf. ismaelita
- Hispalis** top. (prov. hispànica, en temps de Leovigild) 25
- Hispania** top. 24, 25, 26, 357, 619, 667; **Hispanias** 24; **Hispanie** 667; cf. Hesperia, Ibérica i Sepharad¹
- Hispania Baetica** top. 24
- Hispania Citerior** top. 24, 263, 264; cf. Hispania Tarraconensis
- Hispania Tarraconensis** top. 24; cf. Hispania Citerior
- Hispania Ulterior** top. 24, 263; cf. Lusitania¹
- Hispaniarum marchio** antr. m. 27 (Raimundo)
- Hispanica, Marca vid. Marca Hispanica
- hispanica, vox vid. vox hispanica
- Hispanicae, comes Marcae vid. comes Marcae Hispanicae
- Hispanici, custos limitis vid. custos limitis Hispanici
- hispano** s. (gent.); **hispanos** 276, 284
- hispano-romano** adj.; **hispano-romana** 467 (raça)
- Historias griegas** (de Xenofont) 177
- Hitas, Piedras vid. Piedras Hitas
- hito** s. 91
- Hix** top. (vila, a la Cerdanya) 215
- Hixem II** antr. m. 276, 277
- Hludoicus** antr. m. 372; cf. Ludovico
- Hludovici imperatoris, Vita** vid. Vita Hludovici imperatoris
- hnappf** s. (dom., antic alt-alemany) 591; cf. anap, anaphus, anappus, enap, hanap i nappo
- hobrador** vid. obrador
- hoch** adj. (al.); **hohen** 236
- hocicar** v. 319; cf. bodigar, bohigar, bozigar, fodicare i fouger
- hocico** s. 316, 319; cf. cávech
- hocino** s. (top.) 85, 100, 176 (de Terradets); cf. congost i Congustus²
- hodie** adv. 395, 665, 666, 667, 669
- hodiernus** adj.; **hodierno** 502 (– die)
- hogar** s. 587; cf. caput foger, lar, llar i llar de foch
- hogaza** s. (alim.); **hogazas** 488, 575; cf. fogaça
- hohen** forma de hoch, cf. s. u.
- Hohenstein** s. (al.) 236; cf. Caralis
- hoja**¹ s. (bot.); **hojas** 190, 210
- hoja**² s. (geol.); **hojas** 51, 52, 167
- Holanda** top. 208
- Holoanne** top. 269; cf. Olvan i Olvanno
- hológrafo** adj. 608 (testament)
- hom** s. 116, 399
- homagio, Habito de vid. Habito de homagio
- hombre bueno** s.; **hombres buenos** 370, 376, 382, 384, 465, 497, 498, 524, 630; cf. asesor, bonus homo, perito, probus homo, prohombre i uerus homo
- hombre, primer vid. primer hombre
- hombro** s. 78; **hombros** 601, 603
- home** s. 102, 346; cf. homen
- home soliu** s. 347, 395; cf. homo solidus i soliu
- Home, Turó del vid. Turó del Home
- Homedes** antr. (cognom) 566
- homen** s. 399; **homens** 183, 346, 433, 509, 683; cf. home
- homenaje** s. 254 (torre de l'), 306 (prestar), 335, 342 (prestava), 343 (ore et manibus), 344 (acte d' / escriptura d'), 345, 349 (escriptura d'), 350 (havia prestat / va prestar), 351 (prestar), 353 (prestar), 354, 387 (prestar), 388 (prestava), 389, 393 (va prestar), 395 (prestar), 397 (escriptura d'), 404 (escriptura d'), 406 (van prestar), 419 (va prestar), 429 (va prestar), 432 (va prestar), 445 (va prestar), 457 (va prestar), 464 (acte de l'), 466, 483 (retre), 485 (va prestar), 486 (van prestar), 487 (prestarien), 497 (prestava), 508 (presti), 511; **homenajes** 283, 343, 345, 407, 445; cf. hominaticus
- homicida** s. 469
- homicidio** s. (placitum) 369, 469
- hominaticus** s.; **hominaticum** 466; **hominatico** 389; cf. homenaje

- homines, Item statuerunt quod omnes *vid.* Item statuerunt quod omnes homines
 homines, Omnes *vid.* Omnes homines
hominaticus s.; **hominatico** 389; **ominiatico** 389; *cf.* homenaje
 hominum interfectorum, De compositioe omnium *vid.* De compositioe omnium hominum interfectorum
homo s. 308, 311, 347, 390, 399, 402, 447, 509, 597, 661; **homine** 73, 354, 447, 500; **hominem** 615; **homines** 280, 311, 312, 332, 347, 356, 391, 396, 398, 404, 428, 463, 466, 487, 499, 501, 509, 597, 630, 651, 653, 676; **homini** 445, 447; **hominibus** 399, 420, 426, 430, 455, 464, 490, 508; **hominis** 178, 191; **hominum** 281, 314, 360, 484, 622; **omines** 346
homo solidus s. 347, 395, 427, 464; *cf.* home soliu
 homo, baro *vid.* baro homo
 Homo, Bellus *vid.* Bellus Homo
 homo, bonus *vid.* bonus homo
 Homo, Bonus *vid.* Bonus Homo
 homo, primus *vid.* primus homo
 homo, probus *vid.* probus homo
 homo, uerus *vid.* uerus homo
hondonada s. (*top.*) 106; **hondonadas** 144
Honen *antr.* m. (*jueu*) 504
honestus *adj.*; **honestissimorum** 498 (– *uirorum*); **honestum** 458 (*princeps* –)
Honestus *antr.* m. 531, 567
Honofre Ricolf *antr.* m. 371
Honofredus de Pujalt *antr.* m.; **Honofredi de Pujalt** 556
honor¹ s. 226 (*Bella Buada*), 235 (*Putà Blanca*), 341, 346, 350 (*de Benviure*), 367 (*de Vilaclara*), 370 (*de Vilaclara*), 391, 393, 394, 402, 403, 404, 422 (*de Besora*), 456, 461, 480, 484 (*episcopal*), 485 (*de Faxí*), 512 (*de les Arenes*), 515 (*de Ridaura*), 519, 526, 611 (*de Vallseca*); **honores** 417 (*entre Lleida i Anglerola*), 419 (*de Girona*), 463, 481; *cf.* honor³
honor² s. 596
honor³ s.; **honore** 26, 306, 323, 324, 341, 358, 394, 397, 398, 404, 502, 597, 644, 645; **honorem** 292, 297, 393, 402, 454, 456, 645; **honoris** 644, 696; **onore** 346, 609; *cf.* decor i honor¹
honoratus *adj.*; **honoratum** 661 (*ad feudum* –)
honorifice *adv.* 571, 611
honorífico *adj.* 405 (*títol*), 406 (*títol*); **honorífica** 36 (*dignitat*)
Honorio *antr.* m. (*emperador d'Occident*) 25
honra grassa s.; **honras grassas** 611; *cf.* dinar de morts
Hontomin *top.* (*a Burgos*) 154
Horacio *antr.* m. (*escriptor romà*) 54, 203
 Horadada, Piedra *vid.* Piedra Horadada
horadado *adj.* (*top.*) 226; **horadada** 228
hordeum s. (*agr.*) 197, 198, 199; **ordei** 208 (*sextarios* –), 517 (*migeram* –), 575 (*sexters* –), 611 (*quartera* –), 619 (*quartarium* –); **ordeo** 586, 648 (*sextarios de* –), 676 (*mancusada de* –); *cf.* aureus², aurum², cebada, or¹, ordi, orge i oriola
Hordinaui *top.* (*al comtat d'Urgell*) 5
Hordoño *antr.* m. 262, 539; *cf.* Fortunius, Fordonius i Fortuny
Horgolelle *top.* (*al comtat d'Urgell*) 5
hornillo s.; **hornillos** 587
horno s. 489 (*de Moja*), 516 (*Castellblanc*), 587, 597, 638 (*al mont Taber*), 639, 640; **hornos** 206 (*de pega*), 491, 493, 516, 686 (*de Tarragona*); *cf.* clibanus piceis, furnaticus i furnus
horror s.; **horroris** 281 (*in loco* –); **orroris** 281 (*loco* –)
Horta *top.* (*al Vallès*) 216
 Horta, La Pena del Sol de l' *vid.* La Pena del Sol de l'Horta
hortaliza s. (*alim.*); **hortalizas** 618; *cf.* huerto, macenaria i trilla
Hortolá *antr.* (*cognom*) 563
hortorum, De cultu *vid.* De cultu hortorum
hortus s.; **hortos** 179; **ortis** 619, 624; **orto** 619; **ortorum** 618; *cf.* huerto
hospedaje s. 419, 570, 588, 594, 595, 685, 693; **hospedajes** 697
hospedarse v. 685; **hospedados** 572; **hospedándose** 693; **se hospedaban** 571, 686, 691; **se hospedaron** 637, 688, 691, 692, 697; **se hospedó** 691
hospedería s. 107 (*de Nostra senyora de Caldes de Boí*), 572; **hospederías** 679, 685
hospicio s. 685; **hospicios** 679, 685; *cf.* hospitium i ospicium
hospital s.; **hospitales** 685
Hospital *antr.* (*cognom*) 563
 Hospital de Jerusalén, Orden del *vid.* Orden del Hospital de Jerusalén
hospitalario s. (*membre d'un orde religiós*); **hospitalarios** 325, 328, 332, 362, 363; *cf.* Orden del Hospital de Jerusalén, sanjuanista i templario
hospitium s. 686 (*mercatorum* –); *cf.* hospicio i ospicium
host s. (*bèl.*) 355, 356; **hosts** 355, 464, 492; **ost** 116, 295 (*dels francesos*); **osts** 347; *cf.* cavalgada i hostis³
Hostafranchs *top.* 160
 Hostafranchs, Capbreu de *vid.* Capbreu de Hostafranchs
Hostal de la Cotna *top.* 294
Hostallo *antr.* m. 199
Hostalrich *top.* (*vila, a la frontera del comtat de Barcelona*) 148, 294, 295, 700
 hostes vel cavalcadas seniori suo, Qui fallerit *vid.* Qui fallerit hostes vel cavalcadas seniori suo
hostis¹ s.; **hostium** 275 (*terram* –), 285
hostis² s.; **hostium** 365 (– *ecclesie Sancti Iusti*); **ostium** 367 (– *Sancti Iuliani de Palaciolo*)
hostis³ s. (*bèl.*); **hoste** 354, 357, 358 (*asinos de* –); **hostem** 356, 357, 358; **hostes** 347, 395; **hostibus** 354; **ostem** 357, 404; *cf.* caualcada i host
 Hóstoles, Ramón Mir de *vid.* Ramón Mir de Hóstoles
hoyada s. 105, 316; *cf.* boada, bohada, buada i foveata
hoyo s. (*top.*) 104, 105, 108, 110, 130, 145, 153, 154, 157, 158, 161, 168, 321; **hoyos** 87, 155, 163, 164, 167, 180, 261

- hozar** v. (*agr.*) 316; cf. bodar, bozar, fodere i fozar
- Hrodbald** antr. m. (*nom germ.*) 540; cf. Rubau
- Hrodebert** antr. m. (*nom germ.*) 543; cf. Robert
- Hrodgar** antr. m. (*nom germ.*) 542; cf. Roger¹
- Hrodlant** antr. m. (*nom germ.*) 541; cf. Rotllant¹ i Rullan
- Hrodric** antr. m. (*nom germ.*) 544; cf. Rourich
- Hrodulf** antr. m. (*nom germ.*) 546; cf. Ragull, Rahull¹ i Rull
- Hubert** antr. (*cognom, proc. de nom germ.*) 542, 543; cf. Hubertus, Hugubert i Ugubertus
- Hubertus** antr. m. (*proc. de nom germ.*) 539, 543; cf. Hubert
- Huch¹** antr. m. 206, 215
- Huch²** antr. m. (*comte d'Empúries*) 43, 230, 385, 428, 468, 556
- Huch³** antr. m. (*fill de Bernat de Besalú*) 210
- Huch⁴** antr. m. (*mestre i paborde*) 644
- Huch Dalmau de Cervera** antr. m. 415, 427
- Huch de Cervelló** antr. m. 423, 497
- Huch Guillém** antr. m. 341; cf. Hugo¹
- Huch Guitart** antr. m. 446
- Huch Rigalt** antr. m. 328, 329
- Huch Sala** antr. m. 391
- Huch, Alamany vid. Alamany Huch
- Huch, Bernat vid. Bernat Huch
- Huch, Guillém vid. Guillém Huch
- Huch, Ponç vid. Ponç Huch
- Huercalovera** top. (*terme, a la prov. d'Almeria*) 162
- huerta** s. (*agr.*) 194
- Huertas de San Beltrán** top. (*a prop de Montjuïc*) 160; cf. Caganell¹
- huerto** s. (*agr.*) 439, 441 (*a Sans*), 492, 618, 619, 620, 647; **huertos** 17, 72, 101, 492, 499, 577, 614, 618, 619, 620, 624; cf. macenaria, ortus¹ i trilla
- Huesca¹** top. 274
- Huesca²** top. (*bisbe de*) 332 (*Dodo*)
- Huesca³** top. (*prov.*) 114
- Huesca, Pedro de vid. Pedro de Huesca
- hueso** s. 71; **huesos** 200, 524, 525; **huessos** 176
- huésped** s.; **huéspedes** 697
- huesso** vid. hueso
- hueste** s. (*bèl.*) 292, 356, 358, 428, 608; **huestes** 290, 342, 356, 420, 428, 465, 583 (*de Almansor*)
- huevo** s. (*alim.*) 162; **huevos** 574, 575, 594, 595; cf. coco, cocó i ouus
- Hugo¹** antr. m.; **Hugonis** 341; cf. Huch Guillém
- Hugo²** antr. m. (*comte*) 276
- Hugo Ceruiliensis** antr. m. 423
- Hugo de Payens** antr. m. (*cavaller*) 328
- Hugubert** antr. m. (*nom germ.*) 543; cf. Hubert
- Huguberto** antr. m. (*levita*) 675
- humerus** s.; **humeros** 603
- humilitas** s.; **humilitate** 502
- Hur¹** top. (*a la diòcesi de Seu d'Urgell*) 269; cf. Urg, Urtg i Urtx
- Hur²** top. (*al comtat de Cerdanya*) 6
- hyems** s.; **hyeme** 603
- hymnarium** s. 583
- Hyxis** top. (*al comtat de Cerdanya*) 5
- iaccizo** s.; **iaccizon** 402; cf. legado¹
- iacere** v.; **iaceo** 601; **iacebat** 602
- iachido** s. 401; **iachidonis** 401; **iachidones** 402; cf. iachire
- iachire** v. 401, 402; **iaccira** 402; **iacescho** 401; **iachescat** 401; **iachesch** 401; **iacischo** 401; cf. absolvere, ceder, definir, definire, dejar, dimittere, dubitare, evacuare, gurple, jachire, laxare, pacificare i relinquere
- iafaris** adj. (*econ.*) 663 (*mancusos – de auro cocto / mancusos de auro cocto –*); **iafaris** 663 (*uncias auro cocto –*); cf. iaharis
- iaharis** adj. (*econ.*) 668 (*mancusos de auro –*); cf. alcarouis, almanzoris, almeçdis, amoris, ceptis, iafaris i jaaris
- ianeta** s. (*zool.*); **ianetas** 604 (*pelles de –*)
- ianue, custos vid. custos ianue
- Iaucefredus** antr. m.; **Iaucefredo** 538; cf. Ingilbertus²
- iaure** v.; **iahien** 105
- Iausa** top. (*a la diòcesi de Seu d'Urgell*) 269; cf. Iosa i Josa
- Iberia¹** top. (*península, al sud-oest d'Europa*) 23
- Iberia²** top. (*prov. espanyola en temps de Leovigild*) 25
- Ibérica** top. (*península*) 23, 24, 27, 156, 203, 204, 262, 263, 268, 283; cf. Hispania i Sepharad¹
- Iberis** top. (*flumen*) 300; cf. Ebro i Hebre
- ibero¹** adj. 268 (*element*)
- ibero²** s. (*gent.*); **iberos** 262, 268; cf. indígena²
- Ibes** top. (*lloc, a la parròquia de Palau Solitar, al Vallès*) 140
- Ibiloti, Guillém vid. Guillém Ibiloti
- Iborra¹** antr. (*cognom*) 565
- Iborra²** top. (*lloc, a prop de Cervera, a la prov. de Lleida*) 97; cf. Iouerra¹ i Iuorra
- Icart, Luis Pons de vid. Luis Pons de Icart
- Ichilo** antr. f. 536
- Idalcario** antr. m. (*bisbe d'Osona*) 280
- Idiror** top. (*vila*) 468
- idóneo** adj.; **idóneas** 377 (*persones*); **idóneos** 373 (*homes*), 375 (*testimonis*), 377 (*testimonis*), 378 (*homes*), 444 (*testimonis*)
- idoneus** adj.; **idoneis** 364 (*uiris –*), 373 (*– uiris*), 376 (*– uiris*); **idoneos** 373 (*– testes*), 444 (*– testes*)
- Ieiuna, Viuanus Bocha vid. Viuanus Bocha Ieiuna
- Ierunda, Sanctus Felix vid. Sanctus Felix Ierunda
- Igiberta** antr. f. 116, 536
- iglesia** s. 5 (*Santa Maria de Seu d'Urgell*), 9 (*Sant Feliu / Sant Martí de Juinyà / Sant Fructuós*), 10 (*Sant Martí de Cassà*), 11 (*Sant Joan*), 14 (*Santa Maria de Volpeiag / Vulpelieres*), 18 (*Santa Maria Vilabertrandi*), 19 (*Santa Maria de Porqueres*), 20 (*Biert*), 27 (*San Pedro de Jaca*), 33 (*Sant Esteve del Puig de Granollers / del monestir de Sant Benet de Bages*), 35 (*del castell de Montmell / de Cornellà*), 38 (*de Baltarga / Sant Andreu*),

41 (*de La Cot / Santa Maria de Porqueres*), 42 (*Santa Fe de Valldeperes*), 52 (*Sant Esteve d'Olot*), 54 (*Sant Sadurn de la Roca*), 73 (*d'Osona*), 77 (*Sant Climent*), 82 (*Santa Maria de Manresa / Santa Maria de Seu d'Urgell*), 86 (*Santa Maria*), 87 (*Santa Maria de Custòdia*), 93 (*Monteconilio / Santa Maria de Manresa*), 97 (*Santa Maria de Solsona*), 100 (*d'Osona*), 104 (*Sant Julià d'Alfou / Sant Miquel d'Olèrdola*), 110 (*del castell d'Eramprunyà / Sant Miquel d'Olèrdola*), 117 (*de Baltarga*), 118 (*de Baltarga*), 119 (*de Guissona*), 120 (*Santa Maria de Porqueres*), 121 (*Sant Cugat*), 123 (*Sant Esteve de Rivo de Luto*), 130 (*Sant Pere de Riudeviltles / Sant Miquel d'Olèrdola*), 131 (*Sancti Saturnini de Arenis*), 136 (*Sant Miquel del Fai / Sant Martí*), 137 (*Santa Maria de Manresa*), 139 (*d'Osona*), 141 (*Santa Maria de Solsona*), 147 (*del convent de Sant Sebastià dels Gorcs*), 153 (*Sant Sadurn de la Roca / Sant Salvador i Santa Maria de Caldero*), 154 (*Santa Maria de Custòdia*), 155 (*de l'Olleta del Gorc Negre*), 157 (*Santa Maria d'Olivis*), 158 (*Santa Maria d'Urg / Sant Baudili*), 159 (*Santa Maria de Seu d'Urgell / de Mug Polt / del monestir de San Lorenzo de Burgos*), 163 (*Sant Julià de Puigreig*), 166 (*de Santiago / Santa Maria in Arenoso*), 172 (*Sant Llorenç del Munt*), 173 (*Santa Creu de Barcelona / de Porqueres*), 180 (*d'Osona*), 181 (*Sant Salvador de Besalú / Sant Julià d'Alfou*), 184 (*Sant Martí de Biert*), 185 (*ausonense*), 192 (*Sant Joan de Perpinyà*), 193 (*gerundense*), 202 (*de Serra de Teix*), 206 (*Santa Maria de Seu d'Urgell*), 208 (*Sant Salvador de Mercadal*), 209 (*Santa Maria de Girona*), 210 (*Santa Maria de Moià*), 211 (*Santa Maria de Girona / Santa Maria de Manresa*), 212 (*ausonense*), 215 (*Santa Maria de Hix*), 216

(*en honor de Jesucrist i de Sant Julià / Santa Eugènia*), 219 (*Sancta Maria Antiqua*), 222 (*ausonense / de Baltarga*), 223 (*de Baltarga*), 224 (*Santa Maria de Finestres*), 225 (*ausonense*), 228 (*Sant Miquel de Montserrat*), 231 (*Sant Cugat*), 233 (*de Camprodon / Sant Pere dels Forcats*), 235 (*Sant Vicenç Basonense*), 237 (*Sant Esteve de Banyoles*), 238 (*de Mons de Molet*), 241 (*Sant Iscle*), 244 (*gerundense / de la vall de Santa Coloma / Sant Genís de Mulnells*), 246 (*Santa Maria de Seu d'Urgell*), 247 (*Sant Julià i Sant Vicenç / d'Elna / de Girona*), 249 (*Santa Maria de Seu d'Urgell / gerundense / Sant Llorenç Sa Sala*), 255 (*d'Osona / Santa Maria, a Isona*), 269 (*Santa Maria*), 277 (*Sant Pere de les Puelles / de Barcelona*), 278 (*Sant Pere, al castell d'Avinyó / Santa Maria de Manresa / Santa Maria de Tremp*), 279 (*Sant Andreu de Palomar*), 284 (*Santa Maria de Seu d'Urgell*), 285 (*de Porqueres*), 287 (*de Guissona*), 288 (*Sant Feliu de Milans / Sant Miquel d'Olèrdola*), 289 (*Santa Maria de Manresa*), 294 (*in Villa Ger*), 297 (*Sant Miquel Arcàngel*), 303 (*Sant Pere de Vic*), 304 (*Sant Pere de Seu d'Urgell*), 305 (*Santa Maria de Seu d'Urgell*), 309 (*de Barcelona*), 313 (*Sant Salvador*), 318 (*Barchinonense*), 319 (*Sant Feliu de Milans*), 321 (*ausonense / Santa Maria de Manresa*), 327 (*Santa Maria de la Seu / d'Àger*), 341 (*de Rellinars / Santa Engràcia*), 362 (*gerundense*), 366 (*Santa Maria d'Ègera / Santa Maria, del castell de Masquefa / Santa Maria de Capellades / Sant Vicenç, del castell de Cervelló*), 367 (*Sant Just / Sant Julià de Palou / Santa Maria de Piera*), 370 (*Sant Julià de Palou*), 372 (*Sant Cugat*), 373 (*Sant Cugat / Sant Pere*), 374 (*Sant Pere / Sant Cugat / Santa Oliva /*

Sant Cugat / Santa Maria, de Martorell / Sant Cugat), 375 (*Sant Cugat*), 376 (*Sant Cugat*), 378 (*Santa Maria de Cornellà / Santa Creu / Sant Cugat*), 379 (*Sant Cugat*), 397 (*Sant Agustí de Lluçanès / Sant Pere de Vilamajor*), 399 (*de Barcelona*), 401 (*Sant Feliu de Celrà*), 409 (*Sant Cugat*), 411 (*de Girona / d'Elna*), 412 (*d'Elna*), 413 (*Santa Creu i Santa Eulàlia de Barcelona*), 416 (*Santa Maria*), 419 (*Sant Fèlix de Celrà*), 420 (*Sant Privat de Bas*), 421 (*Sant Quirze i Santa Julita, a Besora / Santa Maria de Manresa*), 422 (*Sant Esteve de Granollers / Sant Pere de Bigues / Sant Esteve de Palaudàries / Santa Maria del Pi*), 424 (*Sant Vicenç / Santa Creu / Sant Cugat / Santa Creu*), 425 (*Sant Fèlix / de Rubí*), 426 (*Sant Esteve de Granollers*), 429 (*de Girona*), 432 (*Sant Jaume de Barcelona / de Vilalba / Sant Jaume de Barcelona / Sant Boi de Llobregat / Sant Sebastià / Sant Jaume Apòstol de Barcelona*), 436 (*de Barcelona*), 438 (*Sant Pere de Reixac*), 441 (*Santa Maria de Cornellà / Sant Jaume Apòstol / Santa Maria de Mar / Santa Jaume Apòstol, a Barcelona / Santa Oliva*), 442 (*Santa Maria d'Ègara*), 443 (*Santa Maria, al castell de Masquefa / Santa Maria de Capellades / Santa Maria de Manresa / Santa Maria de Ripoll*), 462, 468 (*d'Urgell*), 471 (*de Barcelona*), 476 (*Santa Maria de Seu d'Urgell / Sant Feliu de Castellciutat*), 477 (*Sant Feliu de Castellciutat / Santa Maria de Seu d'Urgell / de Manresa*), 478 (*Santa Maria, a Mataró*), 479 (*Sant Vicenç / Sant Genís i Sant Miquel de Besalú*), 482 (*Santa Creu de Barcelona*), 484 (*de Girona*), 485 (*de Tarragona*), 489 (*d'Olèrdola*), 500 (*de Girona*), 501 (*Sant Adrià de Besòs*), 505 (*Sant Cugat del Vallès*), 509 (*Santa Maria de Seu d'Urgell*), 514 (*Santa Maria del Castell*

de la Vid), 515 (*Sant Pere de Vic / de Manresa*), 517 (*Santa Maria de l'Estany*), 518 (*Sant Sadurní*), 562 (*Santa Perpètua, al bisbat de Tarragona*), 582 (*de Barcelona*), 583 (*de Barcelona*), 584 (*Sant Miquel*), 586 (*de Girona*), 591 (*de Brives*), 596 (*Santa Maria de Girona*), 608 (*Sant Pere, a Sant Cugat del Vallès*), 610 (*Santa Maria de l'Estany*), 619 (*Santa Maria i Sant Ermengol de Seu d'Urgell*), 621 (*Santa Maria de Seu d'Urgell*), 622 (*Santa Maria de l'Estany*), 623 (*Santa Maria de Girona*), 625 (*Sant Sadurní de la Roca*), 631 (*Santa Maria de Palau Solitar / de l'Estany*), 632 (*Sant Julià, a Cornellà / Sant Martí*), 640 (*Santa Creu i Santa Eulàlia / Santa Maria del Mar*), 641 (*Sant Pere de Besalú*), 648 (*Sant Salvador del Mercadal, a Sabadell*), 649 (*Sant Joan de les Abadesses / Santa Maria de la Seu de Girona*), 651 (*de Vic*), 652 (*de Girona*), 656 (*Sant Miquel*), 657 (*Santa Maria del Mar / de Barcelona*), 661 (*de Girona*), 662 (*de Girona / de Vic*), 663 (*de Barcelona*), 670 (*Sant Joan de Ripoll*), 681 (*de Palausolitar / Sant Cristòfol del Far*), 683 (*d'Osona / Santa Maria de Manresa*), 686 (*Santa Maria del Mar*), 695 (*Sancti Christophori de Fontibus Superioribus*); **iglesias** 4, 35 (*Santa Maria de Badalona i Santa Coloma de Gramanet / del castell de Finestres*), 40 (*Sant Esteve i Sant Hilari*), 106 (*Santa Maria i Sant Pere i Sant Pau d'Albanyà*), 155 (*de l'Esparra i Sant Isclé d'Olleda*), 206, 232 (*Sant Esteve i Sant Hilari*), 241 (*Sant Genís i Santa Eulàlia*), 246, 248, 278 (*de Manresa*), 279, 282, 284 (*Sant Esteve i Sant Hilari*), 302, 313 (*de Llordà i d'Isona*), 339, 365, 366, 407, 408 (*Sant Llorenç, Sant Miquel Arcàngel i Santa Maria, sobre Terrassa*), 410 (*d'occident / de l'arquebisbe de Tarragona*), 411, 412, 422

(*Sant Pere de Bigues i Sant Esteve de Palaudàries*), 425 (*de Badalona i Santa Coloma de Gramanet*), 429 (*Santa Maria de Badalona i Santa Coloma de Gramanet*), 474 (*Santa Maria del Mar i Sant Cugat*), 484, 631, 649, 685, 688 (*Sant Pere i Sant Pau, de Roma*)

Iglesia s. 331 (*occidental*), 332 (*oriental / de Crist*), 375 (*santa Església de Déu*), 408 (*Santa Església de Déu*), 411, 523, 569, 572

Iglesias antr. (cognom) 563

ignis s.; **igni** 190 (*flamma* –)

Igol antr. m. 446

Igualada¹ top. (*partit, a la prov. de Barcelona*) 108, 177, 185

Igualada² top. (*vila, a la prov. de Barcelona*) 52, 105, 124, 143, 149, 150, 189, 193, 253, 277, 286, 290; cf. Agualada, Aigualada, Aqua Lata, Aqualata² i Sancta Maria de Aqualata

Iherosolimitanus adj.; **Iherosolimitanum** 688 (*yster* –)

il'cina s. (*bot.*) 251; cf. encina, ilex, ilicina i olzina

Ildefonsi, Curia regis vid. Curia regis Ildefonsi

Ildefonsus¹ antr. m.; **Ildefonso** 345

Ildefonsus² antr. m. (rex); **Ildefonsi** 361

Ilerda top. 255 Ilerda i Lleida

ilerdense s. (*gent.*); **ilerdenses** 24, 268

ilergeta s. (*gent.*); **ilergetas** 24, 268

ilex s. (*bot.*) 211, 251; **ilicina** 211; cf. alzina, aulina, cassan, cassanea, cassaña, chassan, elicina, elidina, encina, il'cina, ilicina, olzina i quercus

Ilia antr. f. (*esposa de Guillem*) 209

ilicetum s. (*bot.*) 212; **iliceta** 212, 251; cf. elzeda, ilex i olzeta

ilicina s. (*bot.*) 211, 251; **ilicinas** 211; cf. alzina, aulina, cassan, cassanea, cassaña, chassan, elicina, elidina, elzina, encina, ilex, il'cina, olzina i quercus

Illa Corre top. (*al districte de Berga*) 5, 269; cf. Ipsa Cort, Ipsa Quarro i La Quart

Illa Trapa top. (*lloc, 'in ualle Andorra'*) 185, 698

Illa, Guillelm de vid. Guillelm de Illa

ille (*dem.*) 558; cf. ipse

Illerda top. (*civitas*); **Illerdam** 301; cf. Ilerda

Illiardis¹ antr. f. 535

Illiardis² antr. f. (*filla de Bofill de Gelida*) 423; cf. Elliardis²

Iluro top. (*ciutat*) 255, 478; cf. Alarona, Civitas Fracta¹, Mataró³, Matero, Sancta Maria Ciuitatis Fracte, Sancta Maria de Ciuitate Fracta i Santa Maria Ciuitatis Fracta

imber s. 128; **imbrem** 132; **imbres** 111

imitare v.; **imitata** 93

imago s.; **imaginationem** 502

immobilium s.; **immobilia** 587; cf. inmueble

imnarium s.; **imnario** 583

imparare v.; **imparo** 487

impedimento s. 398, 456, 608; **impedimentos** 687; cf. es i essoigne

impedimentum s. 687; **impedimento** 159, 456

imperare v. 508; cf. adimperare imperatoris, Vita Hludovici vid. Vita Hludovici imperatoris imperatoris, Vita Karoli vid. Vita Karoli imperatoris

imperial adj.; **imperiales** 274 (*insignes*)

imperio s. 24 (*dels gots*), 276 (*regent de l'*), 304

impignoración s. 118 (*d'una peça de terra*), 421-422 (*escriptura d'*), 437, 442 (*del castell de Sallent*), 648 (*escriptura d'*), 675 (*escriptura d'*); cf. pignora **impignorare** v.; **impignorado** 498; **impignoraron** 688 (*el castell d'Arraona*); **impignoró** 675 (*el senyoriu d'Osor*)

impignorare v.; **impignoramus** 498, 667; **impignoro** 454, 677; cf. pignorare

implorar v.; **imploró** 382 (*misericòrdia i perdó*)

impostura s.; **imposturam** 677; cf. falsitas

imprimire v.; **impressi** 581

impuesto s. 454, 515, 529, 658; **impuestos** 454, 455, 513; cf. censo, census, consuetudo,

- costumbre, décima, derecho², directum, ledda, tributo, usaje, usatge i usaticus
- impunidad** s. 483, 488
- Impuria** top. ('civitas', annex a l'Escala, a la prov. de Girona) 360, 468; cf. Empurias¹ i Impurias¹
- Impurias¹** top. ('civitas', annex a l'Escala, a la prov. de Girona) 256; cf. Empurias¹ i Impuria
- Impurias²** top. (planum) 129
- Impuritanus** adj. (top., pagus); **Impuritano** 160
- in presenti** loc. adv. 673
- in primis** loc. adv. 396
- incadere** v.; **incidit** 110
- incantacio** vid. incantatio
- incantatio** s.; **incantaciones** 382; **incantationes** 382; cf. hechizo
- incarnatio** s.; **incarnatione** 368 (– Domini); **incarnationis** 345 (– Domini)
- incendere** v.; **incendit** 275; **incensis** 276 (– villis)
- incendiar** v.; **incendio** 274, 379
- incendio** s. 80 (dels Pirineus), 274, 277, 369, 583 (de Barcelona); **incendios** 273
- incendium** s. 275
- incensario** s. 611
- inchoare** v.; **inchoat** 293
- incipere** v.; **incipiens** 469; **incipit** 80, 118
- Incipiunt usualia** (leg., usatge) 418
- inclitus** adj. 35 (– princeps Raimundus Borrell), 405 (– princeps Raimundus Borrell), 581 (Guillelmus – comes)
- Incliu** top. (moli) 159
- includere** v.; **includit** 293
- incolare** v.; **incolatu** 282
- incolumis** adj.; **incolumi** 276 (– exercitu)
- incrassare** v.; **incrassatus sit** 282
- incrucillata** s. (top.) 683; cf. cruceja de los caminos, crucixela de los caminos, crudilia, cruïlla, cruïllada, cruylada de camins, cruzillada, encrucijada i entre forc de camins
- inculto** adj. 73 (terreny); **incultos** 187 (terrenys), 193 (poblacions), 340 (terrenys); **inculta** 193 (terra), 509 (terra); **incultas** 371 (terres), 509 (terres), 510 (terres); cf. barbarus¹, cultus¹, domitus, incultus, indomitus¹ i ruptus
- incultus** adj.; **incultas** 128 (terras –); cf. inculto
- incumbere** v. 518
- incumplimiento** s. (d'obligacions) 387, 464
- incunctanter** adv. 527
- incurrere** v. 687 (mortis periculum –)
- icursio** s. (bèl.); **incursionem** 279 (– paganorum)
- incursión** s. (bèl.); **incursiones** 179 (musulmanes), 273, 274 (dels musulmans), 279 (dels almoràvits / dels pagans), 285 (dels sarraïns), 307 (dels musulmans), 308 (dels sarraïns), 583 (dels sarraïns)
- incuruare** v.; **incuruassent** 382
- indiciu** s.; **indicis** 512 (digitui –)
- indígena¹** adj. (de la Marca Hispànica) 3 (població), 4 (població), 5 (població), 6 (població / element), 31 (paraula), 203 (paraula), 261 (element / poble / origen / poble), 263 (element / població), 268 (element), 331 (orde religiós militar)
- indígena²** s. (de la Marca Hispànica) 21; **indígenas** 22, 24, 110, 263, 268, 467; cf. ibero
- indigeta** s. (gent.); **indigetas** 24, 268
- indignus** adj. 559
- indisolubiler** adv. 411
- indiviso, pro vid. pro indiviso
- indo-europeo** adj.; **indo-europea** 242 (arrel), 495 (raça)
- indolis** adj. 364 (– comes)
- indomitus¹** adj.; **indomitas** 509 (terras); cf. barbarus¹, cultus¹, domitus, incultus i ruptus
- indomitus²** adj.; **indomitis** 695 (uenationibus)
- Indre** top. (depart. fr.), 21
- inducere** v.; **inducebat** 349
- indulgencia** s.; **indulgencias** 331
- indulgere** v.; **indulgeat** 611 (peccatis –); **indulgeatis** 383
- indulgentia** s.; **indulgentiam** 383
- indumentaria** s. 66, 603
- industria** s. 563 (del ferro / dels teixits), 589 (del terrissaire), 635, 641 (dels teixits), 643 (de fosa del ferro), 644 (del ferrer)
- industrial** adj. 635, 637, 638 (ciutat / centre), 640 (centre)
- infamare** v. 375
- infamia** s. 375, 377, 378
- infans** s. 397, 404; **infantes** 464
- infante¹** s.; **infantes** 692
- infante²** s. 207 (Adelgastre), 408 (Ramon Borrell)
- inferiores milites obierit quis intestatus, Si a vicecomitibus usque ad vid. Si a vicecomitibus usque ad inferiores milites obierit quis intestatus
- infestacio** vid. infestatio
- infestación** s. 282 (dels moros), 331 (dels pagans / dels sarraïns), 372 (dels pagans), 373 (dels pagans), 484 (dels homes malèvols)
- infestatio** s.; **infestacione** 282 (– maurorum); **infestacionem** 279 (– paganorum); **infestaciones** 331 (– paganorum); **infestationem** 274 (– paganorum), 484 (– malivolorum hominum)
- infidelidad** s. 503
- infidelitas** s.; **infidelitatis** 502
- infiel** s.; **infieles** 328, 332
- Infierno** s. (a la Divina comedia) 79, 104
- infirmas** s.; **infirmate** 373
- inforcati** s. pl. (top.); **inforcatos** 679, 682; cf. crudilia, inter forcatos, stratae forcatæ i uiae forchadae
- Inforcati¹** top. (a prop de Barcelona); **Inforcatis** 682; cf. Inforcats¹
- Inforcati²** top. (al terme de Tost, al comtat d'Urgell); **Inforcatos** 682
- Inforcati³** top. ('collis', a prop del lloc de Mogòria, 'in territorio Barchinone'); **Inforcatis** 682; cf. Enforcats
- Inforcati⁴** top. ('locus', al comtat de Cerdanya); **Inforcatos** 682; cf. Inforcats²
- Inforcats¹** top. (a prop de Barcelona) 682; cf. Inforcati¹
- Inforcats²** top. (lloc, al comtat de Cerdanya) 682; cf. Inforcati⁴
- inforciatus** adj.; **inforciatum** 471 (codex –)
- informare** v.; **informatus** 363, 444
- infracción** s. 390 (de convenis)

- infractor** s. 400, 414, 504;
infractores 414
- infringere** v. 387, 388, 400;
infringerit 388 (– *conueniencias*); cf. *passare*²
- infringir** v. 400 (*una definició*);
infringian 412 (*allò preceptuat*); **infringidos** 388 (*els pactes*); **infringere** 526;
infringiese 388 (*el conveni*), 428 (*allò convingut*), 629 (*el contracte*), 630 (*un contracte*);
infringiésemos 393;
infringiesen 411 (*la treva*)
- infructífera** adj.; **infructíferas** 193 (*plantes*)
- infructuosus** adj.; **infructuosus** 210 (*arboribus*–); cf. *fructuosus i pomiferus*
- infundere** v.; **infundit** 93; **infunditur** 570
- infundibulum** s. (*bèl.*); **infundibilia** 353; cf. *fonevol*
- Ingelrig** antr. m. (*rei de França*) 537; cf. *Henricus*
- ingeniator** s. (*bèl.*) 353 (*Adalbert*);
ingeniatores 353; cf. *maquinista*
- ingenium** s. (*bèl.*); **ingeniis** 353;
ingenio 347 (*sine malo* –), 447 (*sine malo* –), 698; **ingenios** 353, 698; cf. *enginy*
- ingens** adj. 279 (– *multitudo Moabitarum*), 656 (– *multitudo*);
ingenti 695 (– *numero indomitis uenationibus*)
- ingenuidad** s. 502 (*escriptura d'*), 503 (*gràcia d'*)
- ingenuitas** s.; **ingenuitatis** 502 (*cartam* – / – *gratiam*)
- ingenuo** adj.; **ingenuas** 455 (*terres*); **ingenuos** 502 (*esclaus*), 503 (*homes*), 504
- ingenuus** adj.; **ingenui** 502, 503;
ingenuos 502 (– *uiros*)
- Ingilbertus**¹ antr. m.; **Ingilberto** 534
- Ingilbertus**² antr. m.; **Ingilberto** 538; cf. *Iaucefredus*
- Ingilbertus**³ antr. m.; **Ingilberto** 549; cf. *Iaucefredus*¹
- Ingilbertus**⁴ antr. m.; **Ingilberto** 538; cf. *Iozfredus*
- Ingilfredus** antr. m.; **Ingilfredo** 534
- Ingilrada** antr. f. (*mare del bisbe Borrell*) 345
- inglés** s. (*llengua*) 202, 203
- Ingoberto**¹ antr. m. (*bisbe*) 38, 118
- Ingoberto**² antr. m. (*general del rei Ludovic Pius*) 275
- inhabitabilis** adj. 279 (*ecclesia* –)
- inhabitado** adj. 307 (*territori*)
- inhabitare** v.; **inhabitabuntur** 451 (*civitates* –)
- inhabitor** s. 281, 282
- Inicio, Santa María in vid. Santa María in Inicio
- inimicus** s.; **inimicis** 327 (– *crucis Christi*)
- iniquum principem**, Quoniam per vid. Quoniam per iniquum principem
- iniuste** adv. 429
- iniustus** adj.; **iniustam** 375
- inungere** v.; **injungit** 130
- injuria** s. 392, 413
- injusticia** s. 376, 424
- injusto** adj. 375 (*dret*); **injusta** 372 (*ordre*), 375 (*aprisió*); **injustas** 376 (*demandes*)
- inmigración** s. 336 (*dels germans*);
inmigraciones 5, 263
- inmueble** s. 399, 401, 500; **inmuebles** 246 (*béns*), 587 (*possessions*), 675; cf. *immo-bilium*
- immune** adj.; **immunes** 518
- inmunidad** s.; **inmunidades** 326, 330, 331, 473, 474, 480; cf. *franquesa i franquicia*
- innumerabilis** adj.;
innumerabiles 281 (*hominum* – *captius*); **innumerabili** 277 (– *exercitu*)
- inocencia** s. 381
- inocente** adj. 382
- inquoare** v.; **inquoat** 130
- insecto** s. (*zool.*); **insectos** 210, 261, 565, 566
- Insiculacions*, *Anima de les bosses de vid. Anima de les bosses de Insiculacions*
- insidia** s.; **insidias** 30 (*paganorum* –), 308 (*paganorum* –)
- insignia** s.; **insignias** 274 (*imperials*)
- insipiens** adj. 451 (*Rex* –)
- insistere** v.; **insistente** 281, 382
- insolitus** adj.; **insolit** 178 (– *hominis partibus*)
- insonare** v.; **insonat** 376
- inspector** s.; **inspectores** 659 (*de la moneda d'or*), 661 (*de la moneda d'or / Giralt i Esteve*)
- inspirare** v.; **inspirauerit** 502
- institución** s. 30 (*feudal*), 329 (*de l'orde dels templers*), 335 (*feudalisme*), 336 (*dels feus*), 340 (*feudalisme*), 351 (*feudalisme*), 387 (*feudal*), 394 (*feudal*), 395 (*feudal*), 405 (*feudalisme*), 411 (*pau o treva*), 448 (*Consell intim*), 449 (*monàrquica*), 462 (*del sometent*), 506 (*cofradia de captius*), 635 (*feudal*);
instituciones 488
- institutio** s.; **institutionibus** 471
- Institutiones** 471
- instrucción** s. 579, 580, 581
- instruere** v. 582 (– *clericatum*);
instruatur 582 (– *a doctrina literarum*)
- instruir** v. 582 (*en el clercat / en el magisteri*); **se instruyera** 582 (*en les lletres*)
- instrumentum** s.; **instrumenta** 274 (– *cartarum*), 586 (– *mansiones*), 644 (– *ferri*), 645 (*ferrea* –); **instrumento** 657 (*publico* –)
- insuavis** adj. 435 (*non* –)
- insula** s. (*top.*); **insulas** 181 (*Bissancio*)
- Insula** top. (*a la vall de Ripoll*) 179
- Inter Ambas Aquas** top. (*algezira*) 621
- inter forcatos** s. pl. (*top.*) 679, 682; cf. *crudilia*, *entre forc de camins*, *inforcati*, *stratae forcatæ i uiae forchadae*
- Inter Forcatos** top. (*a la vila de Tavarçida, al comtat d'Urgell*) 682
- interdicere** v.; **interdictum fuit** 366
- interés** s. (*econ.*) 659 (*del diner*), 677 (*del diner*)
- interfecerit**, Ut qui vid. Ut qui **interfecerit**
- interfactorum**, De *composicione omnium hominum* vid. De *composicione omnium hominum interfactorum*
- interfectus**, Baiulus vid. Baiulus **interfectus**
- interfectus**, Rusticus vid. Rusticus **interfectus**
- interficere** v.; **fuit interfectus** 699 (*Raimundus Berengarii*);
interfecerunt 278
- interior** adj. 647 (*comerç*)

- interitu** *adv.* 496 (– *Barchinone*)
intermissio *s.*; **intermissione** 277 (*absque* –)
intermitente *adj.* 121 (*curs*), 131 (*corrent*), 132 (*corrent*);
intermitentes 115 (*aigües*), 127 (*corrents*), 135 (*corrents*)
 Interpontones, Congost *vid.* Congost Interpontones
 Interpontones, Congustus *vid.* Congustus Interpontones
 intérpretes, Setenta *vid.* Setenta intérpretes
interventio *s.* 433 (– *dels bisbes, prelats i altres eclesiàstics, barons, nobles, cavallers, ciutadans i homes de la vila*)
intestado¹ *adj.* 456 (*fill de Pere Arnau*), 685; **intestada** 512 (*successió*); **intestadas** 519 (*dones casades*); **intestados** 457 (*cavallers*), 519 (*pagesos*), 607
intestado² *s.* (*mal ús*); **intestados** 492, 493
 intestatis, De *vid.* De intestatis
intestatus *adj.* 456 (*filius Arnaldi Petri*); **intestatis** 456 (*militibus* –)
 intestatus, Si a vicecomitibus usque ad inferiores milites obierit quis *vid.* Si a vicecomitibus usque ad inferiores milites obierit quis intestatus
intestia *s.* (*mal ús*) 518, 519
intimar *v.* 396, 397; *cf.* *comunir, conjurar, exigir i exorcisar*
 íntimo, consejero *vid.* consejero íntimo
 íntimo, Consejo *vid.* Consejo íntimo
intolerabilis *adj.*; **intolerabile** 281 (– *terrore*)
 Intrante, Gerallus Quadragesima *vid.* Gerallus Quadragesima Intrante
intrare *v.*; **intrat** 67; **intrauerunt** 622; **intrent** 686; **intret** 653
introduccio *s.*; **introduccionem** 511 (*priscam* –)
introitus *s.*; **introitibus** 651; **introitum** 621, 673
inuadens *adj.*; **inuadentem** 631; **inuadentes** 281 (*castrum – Olerdule*)
inualidus *adj.*; **inualidum** 377
inuenire *v.*; **inueniat** 382; **inueniamus** 383; **inuenietis** 636; **inuenisset** 510
inuestire *v.*; **inuestiuit** 350 (*l'honor de Benviure / castells i feus*); *cf.* *investidura*
inutilis *adj.*; **inutili** 377 (– *acceleracione*)
invadir *v.* (*bèl.*) 98 (*el Rosselló*), 273 (*Espanya*), 411 (*esglésies i monestirs*); **fuesen invadidas** 34 (*possessiones de la catedral de Barcelona*); **había invadido** 480 (*el comtat de Barcelona*); **invadiendo** 279 (*fortificaciones*); **invadieron** 25 (*Espanya*), 281 (*el territori entre Barcelona i Tarragona*); **invadiese** 631 (*el territori de l'església de Santa Maria de Palau Solitar*); **invadió** 277 (*els estats del comte de Barcelona*), 379 (*vinyes*); **invadiría** 410 (*béns del bisbe de Barcelona*)
invasión *s.* (*bèl.*) 273 (*dels musulmans / dels almoràvits*), 277 (*dels estats del comte de Barcelona*), 281 (*del castell d'Olèrdola*), 301 (*dels almoràvits*), 410 (*dels sarraïns*), 462; **invasiones** 17 (*dels musulmans*), 282 (*musulmanes*), 405 (*a la Marca d'Espanya*), 480 (*dels musulmans*)
invasor *s.* (*bèl.*); **invasores** 200 (*moros*)
invenire *v.* 317; **inveniri** 468
 Inventum, Aurum *vid.* Aurum Inventum
investidura *s.* 335, 340 (*del feu*), 349, 350 (*de l'honor de Benviure / de castells*), 457 (*de feus / de castells*); **investiduras** 350; *cf.* *inuestire*
 Ioanic de Aragon, Iohan *vid.* Iohan Ioanic de Aragon
 Ioanne, Ermengaudus *vid.* Ermen-gaudus Ioanne
Ioannes de Trabascad *antr.* *m.* (*aragonès*); **Ioanno de Trabascad** 693
Ioanno de Trabascad *forma de* Ioannes de Trabascad, *cf.* *s. u.*
Iob *s.* (*llibre de la Bíblia*) 583
 Iofre Darled, Guillem *vid.* Guillem Iofre Darled
Iohan de Loara *antr.* *m.* (*guia*) 689; **Iohann de Loara** 690; *cf.* Juan de Loara
Iohan dun [*sic*] Castel *antr.* *m.* (*baiulus de Siurana*) 693
Iohan Ioanic de Aragon *antr.* *m.* 692
Iohann de Loara *vid.* Iohan de Loara
Iohannes Gamiz *antr.* *m.* 677; *cf.* Joan Gamiz
 Iohannes, Bernardus *vid.* Bernardus Iohannes
Ioncosa *top.* (*al terme de Montmell*) 192; *cf.* *juncosa i juncus*
Iosa *top.* (*a la diòcesi de Seu d'Urgell*) 269; *cf.* *Iausa i Josa*
Ioseph Aurificis *antr.* *m.* (*ysraelita*) 637
Iosias *antr.* *m.* 532
iou *s.*; **ioues** 614; *cf.* *yunta*
Iou *top.* (*'collis', adjacent a Sant Esteve d'Alàs i a Sant Romà de Banat*); **Iouo** 96
Ioual *top.* (*lloc, a prop de Solsona, al comtat d'Urgell*); **Iouale** 97; *cf.* *jou i Joval*
Iouel de Aravell *top.* 97
Iouell Iouemir *top.* (*al comtat d'Urgell*) 97
 Iouemir, Iouell *vid.* Iouell Iouemir
iouer *s.*; **iouers** 614 (– *de Sanauga*); *cf.* *jover*²
ioueria *s.* 614; *cf.* *joveria*
Iouerra¹ *top.* (*lloc, a prop de Cervera, a la prov. de Lleida*) 97; *cf.* *Iborra*² i *Iuorra*
Iouerra² *top.* (*serra*) 97
Iouis *forma de* Iuppiter, *cf.* *s. u.*
Ious *top.* (*serra*) 96; *cf.* *Jous*
 Iovera, Casa *vid.* Casa Iovera
Iozbert Daualrin *antr.* *m.* 689; *cf.* *Josbert Daualrin, Jozbert Daualrin i Jozbert Davalrin*
Iozfredus *antr.* *m.*; **Iozfredo** 538; *cf.* *Ingilbertus*⁴
Ipsa Calm *top.* 74; *cf.* *Sa Calm i Sanctus Ilarius de Ipsa Calma*
Ipsa Calma *top.* (*al bisbat d'Osona*); **Ipsam Calmae** [*sic*] 73
Ipsa Celada *top.* (*'collis', al territori de Barcelona*) 145
Ipsa Cercosa *top.* (*lloc, al comtat de Cerdanya*) 213
Ipsa Cerdannola *top.* (*al comtat d'Urgell*) 216
Ipsa Cod *top.* (*a prop d'Olot*) 41; *cf.* *La Cot*
Ipsa Cort *top.* (*al districte de Berga*) 269; *cf.* *Illa Corre, Ipsa Quarro i La Quart*

ipsa Costa, Sanctus Martinus de
vid. Sanctus Martinus de ipsa
Costa

Ipsa Erola top. (*muntanya, entre
Barcelona i el Vallès*) 74; cf.
Cerola i Tibidabo

Ipsa Gauarra top. ('*collis*', a Sant
Just Desvern) 190

Ipsa Quarro top. (*al districte de
Berga*) 269; cf. Illa Corre, Ipsa
Cort i La Quart

Ipsa Romegera top. 189

Ipsa Sala¹ top. (*al coll de Nargó*)
249

Ipsa Sala² top. (*església, a prop
del lloc de Campanyà, a la
parròquia de Sant Cebrià, al
Vallès*) 249; cf. Sant Llorenç
Sa Sala

ipsa Serra, Sancta Maria de vid.
Sancta Maria de ipsa Serra

ipsa Serra, Sanctus Martinus de
vid. Sanctus Martinus de ipsa
Serra

Ipsa Turris top. (*uilla*); **Ipsam
Turrem**

Ipsae Lavandariae top. (*al com-
tat de Cerdanya*); **Ipsas Lavan-
darias** 140

Ipsae Ollae top. (*in parroechia
Sancti Andree de Tonna*); **Ipsas
Ollas** 154, 167

Ipsam Turrem, Ad vid. Ad Ipsam
Turrem

Ipsam Villam, Ad vid. Ad Ipsam
Villam

ipse (*dem.*) 557, 558; cf. ille

Ipse Comes top. (*fossa, al castell
de Coscoll*); **Ipsa Comite** 173

Ipse Penedic top. (*al terme del
castell de Solsona*); **Ipsa
Penedic** 76

Ipsi Chaui top. (*al castell de
Copons*); **Ipsos Chauos** 104

Ipsum Pendicium top. (*a prop de
Mataró*); **Ipsa Pendicio** 76; cf.
Pendiz

Ipsum Penneditium top. (*a Sant
Esteve de Tabèrnoles, al comtat
d'Osona*); **Ipsa Penneditio** 76

ira¹ s. 403 (*sine -*), 411 (*- co-
gente*)

ira² s. 481 (*de Déu omnipotent*)
579

Irada, Ponç Mal vid. Ponç Mal Irada
iratus adj. 404

ire v. 291, 356, 420, 503, 653; **itur**
249, 297, 639, 680; **eui** 327;

eundi 358; **eundo** 349; **iuit**
356, 693

Irlanda top. 39, 85, 113, 153, 177
irlandés s. (*llengua*) 39, 85, 153,
177

Irmindrud antr. f. (*nom germ.*)
548; cf. Mentruit

Irmingar antr. m. (*nom germ.*)
542; cf. Armanguer

Irnerio antr. m. (*professor de dret
a Bolonya, del s. XII*) 470

Isaac antr. m. (*hebreu*) 391, 496

Isabel antr. f. (*comtessa de
Barcelona, esposa del comte
Ramon Berenguer I*) 303, 304,
341, 370, 389, 394, 425, 432,
445, 450, 497, 505

Isaías antr. m. (*profeta bíblic*) 205

Isanta top. 96

isarn s. (*zool.*) 595, 696, 697; cf.
isart

Isarn¹ antr. m. 373

Isarn² antr. m. (*comte*) 146

Isarn³ antr. m. (*nom germ.*) 547;
cf. Isern

Isarn⁴ antr. m. (*presbíter*) 225

Isarn⁵ antr. m. (*proc. de nom
germ.*) 547; cf. Isern

Isarn Baró antr. m. 374

Isarn de Sant Pere antr. m. 601

Isarn Ermemir antr. m. 375

Isarn Guillelm antr. m. 373

Isarn Lobato antr. m. 431

Isarn, Mir vid. Mir Isarn

Isarn, Miró vid. Miró Isarn

isart s. (*zool.*) 696, 697; cf. isarn

Isembardo antr. m. (*cap de
l'exèrcit de Ludovic Pius*) 275

Isern antr. (*cognom, proc. de nom
germ.*) 546, 547; cf. Isarn³ i
Isarn⁵

Isidoro de Sevilla antr. m. (*sant*)
58, 119, 245

Isidoro Pacense antr. m. (*escriptor
del s. VIII*) 273

Isil top. (*al comtat de Pallars*) 6

Isimbert¹ antr. m. 374

Isimbert² antr. m. 618; cf.
Isimbertus

Isimbert³ antr. m. (*custodi del
castell d'Eramprunyà*) 205

Isimbertus antr. m. 618; cf.
Isimbert²

isla s. (*top.*) 46 (*Cyzico*), 90, 236
(*Sardenya*), 558 (*Mallorca*),
655 (*Còrsega*); **islas** 28
(*Balears*), 33 (*Balears*), 90
(*Medes*)

isleta s. (*top.*) 90 (*La Meda*)

Isllerde top. 689; cf. Lèrida¹

islote s. (*top.*) 47, 90

Ismael, Coma del Casal de vid.
Coma del Casal de Ismael

ismaelita adj.; **ismaelitas** 281, 308,
311, 326, 327; cf. Hismaelita

Isogal top. (*vila, al comtat de
Cerdanya*) 181

Isona¹ top. ('*civitas*', a prop de
Tremp, a la prov. de Lleida)
255

Isona² top. (*vila*) 233, 255, 313

Isona, Capbreu de vid. Capbreu de
Isona

Ispania top. 305, 357, 665
(*mancusos auri uetuli de -*);

Ispaniam 26, 357; **Ispanie** 306
(*paria - / pariis -*)

israelita s. (*gent.*); **israelitas** 24

Issimbertus antr. m.; **Issimberto**
534

isthmus s. (*top., en grec*) 46; cf.
cervix, cerviz, deire, dire¹,
istmo i promontorio

istmo s. (*top.*) 46 (*de Corint o del
Peloponès*), 47; **istmos** 261;
cf. cervix, cerviz, deire, dire¹,
isthmus i promontorio

Italia top. 6 (*Alta*), 12 (*Alta*), 13
(*Alta*), 14 (*Alta*), 214, 266
(*Alta*), 267 (*Alta*), 268 (*Alta*),
302, 655

Italia, Alta vid. Alta Italia

italiano¹ adj. 644 (*mot*); **italiana**
84 (*llengua*), 203 (*paraula*),
218 (*llengua*), 260 (*paraula*),
627 (*paraula*); **italianas** 129
(*paraules*)

italiano² s. (*gent.*); **italianos** 218

italiano³ s. (*llengua*) 11, 15, 38, 54,
58, 62, 76, 79, 86, 91, 110, 117,
139, 171, 193, 199, 202, 219,
286, 563, 591, 600, 601, 676

Itálica top. 264

**Item statuerunt quod omnes
homines** (*leg., usatge*) 224,
253, 254

Item statuunt siquidem principes
(*leg., usatge*) 456, 462; **Item
statuerunt siquidem principes**
469

iter s.; **itinere** 292; **itineris** 357
(*- Almarie*)

Iteral, Castrum vid. Castrum Iteral

Iterii, Aicardus vid. Aicardus Iterii

iterum adv. 401, 456

itinerans s.; **itinerantibus** 687

- Itola** *top.* (vall, al comtat d'Urgell) 232
- iubere** v.; **iubebat** 382 (*lex* –); **iubet** 377 (*lex* –); **iussi** 570; **iussit** 610; **iussus** 363, 444; **jubet** 385, 468
- Iudaicus**, Mons *vid.* Mons Iudaicus
- Iudeigus**, Mons *vid.* Mons Iudeigus
- Iudeus** s. (gent.) 573; **Iudei** 504; **Iudeorum** 656 (– *sepulturas*); **Iudeos** 31, 690; *cf.* Judaeus i judío
- iudex** s. 383, 436 (*Eruigius episcopus*), 438 (*Ponç Bofill March*), 439 (*Poncius Bonus Filius*), 444 (*Bonus Filius Marci*), 581 (*Poncius Bonus Filius*); **iudice** 364; **iudicem** 383; **iudices** 363 (*comitis* –), 364, 374, 376, 456; **iudici** 439, 444 (*Bonofilio Marci*); **iudicibus** 364, 365, 376; **iudicis** 438 (*Poncii Bonifilii*), 439 (*Poncii Bonifilii Marci*), 440 (*Poncius Boni Filii ecclesiastici* –); **iudicum** 363, 364, 365, 376, 377; *cf.* iuez
- Iudex**, Audesindus *vid.* Audesindus Iudex
- Iudex**, Guillelmus *vid.* Guillelmus Iudex
- Iudex**, Sisfredus *vid.* Sisfredus Iudex
- iudicare** v.; **iudicatum est** 339, 509; **iudicatum fuit** 364; **iudicaturi erant** 364; **iudicauerunt** 375; **iudicavit** 383; **iudicent** 497 (*per directum* –)
- iudicialis** *adj.*; **iudiciale** 583 (*librum* –); **iudiciali** 481
- Iudicialis Liber Gotice Legis** (*leg.*) 468; *cf.* Censorum Codex, Forum Iudicum, Fuero Juzgo, Lex Gothica, Lex Gothorum, Lex Goticorum, Liber Censorum, Liber Goticum i Liber Iudicum
- iudicialiter** *adv.* 365
- Iudicios** Caesarauguste, Fueros et *vid.* Fueros et Iudicios Caesarauguste
- iudicium** s. 375, 383 (– *Dei ad examine caldarie*), 384 (– *Dei in aqua frigida*), 455, 497 (– *de baronis hominibus*), 498; **iudicii** 378 (*scriptura* –); **iudicio** 339, 380, 509
- Iudicium Dei ad examine caldarie** (*leg.*) 383
- Iudicum**, Forum *vid.* Forum Iudicum
- Iudicum**, Liber *vid.* Liber Iudicum
- iuez** s. 376; *cf.* iudex
- iugiter** *adv.* 365
- iugum** s.; **iugo** 384 (– *legis*); **jugum** 96, 614; **jugo** 326 (– *seruitutis*), 331 (– *servitutis*); *cf.* jou i yugo
- Iuliacus** *top.* ('uilla', a l'apendicium' de la parròquia de Santa Maria d'Aiguatèbia, al terme de la Cerdanya i del Conflent), 13; *cf.* Juliachs
- Iunchosa** *top.* ('fons', al Penedès) 101
- iungens** s. (*top.*) 133; **iungente** 134; *cf.* junyent
- iungere** v.; **iungit** 153; **iungunt** 133, 158; **iungere** 133; **jungent** 134; *cf.* juntar i junyir
- iunior** *adj.*; **iunioris** 503 (*Lodoyci* –)
- Iunior**, Lodoycus *vid.* Lodoycus Iunior
- Iunius** s.; **Iunii** 400, 689
- iutes** s. 594 (– *arietis* / – *sallatas*)
- Iurra** *top.* (lloc, a prop de Cervera, a la prov. de Lleida) 97; *cf.* Iborra² i Iouerra¹
- Iuppiter** *top.* ('collis', a l'apendicium' de Sant Fructuós, al comtat d'Urgell); **Iouis** 96
- iurator** s.; **iuratores** 447
- iurisdictio** s.; **iurisdictionem** 657 (– *episcopi et ecclesie Barchinone*)
- ius** s.; **iure** 365, 369 (*firmare* –), 373 (– *dominacionis*), 376 (– *dominacionis*), 456 (– *heredum* / – *comitis*), 486 (– *dominorum*); **iuris** 339 (– *principales*), 471 (*corpus* –), 509 (– *principalis* / – *monasterii*), 510 (– *Adalberti*); **jure** 326
- ius dominacionis** s. (*feud.*); **iure dominacionis** 373, 376
- Iuscafredus** (*nom d'un cavall*); **Iuscafredum** 616
- iussio** s.; **iussionem** 429 (– *mariti mei*)
- iusta** p. 152, 297, 374, 475, 639, 678; *cf.* iuxta
- iuste** *adv.* 456
- iusticia** s.; **iusticiam** 359 (*stare ad* –), 364, 409; **iusticie** 364 (*faciende* –), 375, 377
- iustus** *adj.*; **iustum** 383 (– *iudicem*); **iustam** 375 (*uocem* –)
- iuuare** v.; **iuuante** 501 (*Deo* –)
- Iuuellus**¹ *top.* (al comtat d'Urgell); **Iuuello** 97; *cf.* jovell i Mons Catinellus
- Iuuellus**² *top.* ('collis', a la vila d'Artedo, al comtat d'Urgell); **Iuuello** 97; *cf.* jovell
- Iuuellus Superior** *top.* (al territori d'Alins, al comtat de Pallars); **Iuellum Superiorem** 97
- iuxta** p. 27, 149, 152, 460, 680, 686; **juxta** 87, 121, 122, 144, 151, 166, 608, 657; *cf.* iusta
- Iuzius** s. (*gent.*); **Iuzia** 690 (*Druda*); *cf.* judío
- Ivern** *antr.* (*cognom*) 567
- Ixart** *antr.* (*cognom*) 322
- jaaris** *adj.* (*econ.*); **jaari** 666 (*uncias de auro* –); *cf.* alcarouis, almanzoris, almeçdis, amoris, ceptis i iaharis
- jabalí** s. (*zool.*) 316
- Jaca** *top.* 29
- Jaca**, San Pedro de *vid.* San Pedro de Jaca
- jacere** v. 401; *cf.* jachire
- jachire** v. 395, 401; *cf.* gurple, iachire i jacere
- Jacme Guillamet** *antr.* m. 547; *cf.* Gem, Gim, Guillamet, Guillém¹, Guim i Guimet
- Jacomí** *antr.* (*cognom*) 563
- Jacúb** Yusof, Abú *vid.* Abú Jacúb Yusof
- Jafia** *antr.* m. (*jueu*) 504
- Jaime I el Conquistador** *antr.* m. (*rei*) 116, 121, 178, 242
- Jaime I el Conquistador**, Crónica de *vid.* Crónica de Jaime I el Conquistador
- Jaime de Montejudaico** *antr.* m. 665
- jamón** s. (*alim.*) 574, 575, 594, 673; **jamones** 326, 593, 642; *cf.* perna i pernil
- Jan** *antr.* (*cognom*) 563
- Janer** *antr.* (*cognom*) 567
- Janot** *antr.* (*cognom*) 563
- Japeto** (*mit.*, pare d'Atlas) 57
- jara** s. (*top.*) 203; *cf.* mata⁴
- jaral** s. (*bot.*) 203; *cf.* bouza, cerqueiral, mato, matorreiro i matorral

Jardí *antr.* (cognom) 564

Jardín de las Hespérides (mit.) 58

jarro *s.* (dom.) 570

Jaucefredus¹ *antr.* *m.*; **Jaucefredo** 549; *cf.* Ingilbertus³

Jaucefredus² *antr.* *m.* (proc. de nom germ.) 543; *cf.* Jofre¹, Jofresa i Xufresa

Jaumar *antr.* (cognom, proc. de nom germ.) 544, 545; *cf.* Berengarius Xedmari, Gaudemar, Gauzmar, Godomar i Xammar

Jaumot *antr.* (cognom) 563

jayo *s.* 418; *cf.* avi, gueto, pare¹, vell, vetus i viejo

jefe *s.* 278 (–dels almoràvits)

Jelemirus *antr.* *m.* (proc. de nom germ.); **Jelemiro** 546; *cf.* Jelmir

Jelmir *antr.* (cognom, proc. de nom germ.) 545, 546; *cf.* Cildemir, Geldemirus, Gildimirus i Jelemirus

Jenofonte *antr.* *m.* (historiador, autor de les Històries gregues) 177

Jepús *antr.* (cognom) 563

jerarquía *s.* 340 (social i militar), 405 (feudal), 463 (social), 466 (social), 483 (feudal), 495 (feudal), 496 (feudal), 580

Jerusalén¹ *top.* 328, 329, 687, 688

Jerusalén² *top.* (muntanya) 158

Jerusalén³ *top.* (temple de) 330

Jerusalén, Orden del Hospital de *vid.* Orden del Hospital de Jerusalén

Jerusalén, Santa María de Mongay de *vid.* Santa María de Mongay de Jerusalén

Jerusalén, Santo Sepulcro de *vid.* Santo Sepulcro de Jerusalén

Jesucristo *antr.* *m.* 216, 267, 374, 591; *cf.* Jesús

Jesús *antr.* *m.* 569; *cf.* Jesucristo

Jherosolima *antr.* *f.* (esposa de Sunyol) 295

Jifre *antr.* *m.* 544; *cf.* Guifre², Jofre², Jofredus, Seniofredo¹ i Wifredo

jinete *s.* 626 (militar)

Joan¹ *antr.* *m.* 563; *cf.* Giovanni i Jovany

Joan² *antr.* *m.* (abat de Sant Cugat del Vallès) 512

Joan³ *antr.* *m.* (clergue) 373

Joan⁴ *antr.* *m.* (fill d'Arbona de Castellnou) 324

Joan⁵ *antr.* *m.* (fill de Mir) 360, 364

Joan Batista *antr.* *m.* (sant) 412

Joan de Citjar *antr.* *m.* 677

Joan de Conques *antr.* *m.* 485

Joan de Loara *antr.* *m.* 688

Joan de Mayoies *antr.* *m.* 520

Joan de Montblanch, Ramón *vid.* Ramón Joan de Montblanch

Joan de Sant Hilari *antr.* *m.* 526

Joan de Vilaritg *antr.* *m.* 500

Joan Donzana de Pug Boscha *antr.* *m.* 557

Joan Gamiz *antr.* *m.* 677; *cf.* Iohannes Gamiz

Joan Mir *antr.* *m.* (espòs de Guilia) 432

Joan Oliba *antr.* *m.* 554

Joan, Bernat *vid.* Bernat Joan

Joan, Natividad de Sant *vid.* Natividad de Sant Joan

Joan, Ramón *vid.* Ramón Joan

Joanich *antr.* (cognom) 563

Joannes *antr.* *m.*; **Joanne** 581

Joannes Çacosta *antr.* *m.* 558

Jobert *antr.* *m.* (fill d'Otger) 371

Jocefret *antr.* *m.* (proc. de nom germ.) 543; *cf.* Jofre¹, Jofresa i Xufresa

Jocelendis *antr.* *m.* 419

Jofre¹ *antr.* (cognom, proc. de nom germ.) 543, 545; *cf.* Gaucefredus², Gocefret, Godafrit, Godefridus, Gosfret, Guifre¹, Jaucefredus², Jocefret, Jofresa, Jozfred, Wifredus² i Xufresa

Jofre² *antr.* *m.* 544; *cf.* Guifre², Jifre, Jofredus, Seniofredo¹ i Wifredo

Jofre³ *antr.* *m.* (bisbe de Roda) 107

Jofre⁴ *antr.* *m.* (comte de Rosselló) 43, 182, 195, 236, 286, 370, 393

Jofre⁵ *antr.* *m.* (nebot del bisbe Bernat Umbert) 161

Jofre Bastóns *antr.* *m.* 318, 415, 427, 428, 429, 615; *cf.* Gaucefredus Bastonis

Jofre de Benviure *antr.* *m.* 350

Jofre de Santa Coloma *antr.* *m.* 370

Jofre Guillelm *antr.* *m.* 189

Jofre Miró *antr.* *m.* 256

Jofre, Berenguer *vid.* Berenguer Jofre

Jofre, Bernat *vid.* Bernat Jofre

Jofre, Guillelm *vid.* Guillelm Jofre

Jofre, Ponç *vid.* Ponç Jofre

Jofredus *antr.* *m.*; **Jofredo** 544; *cf.* Guifre², Jifre, Jofre², Seniofredo¹ i Wifredo

Jofresa *antr.* (cognom, proc. de nom germ.) 543; *cf.* Gaucefredus², Gocefret, Godafrit, Godefridus, Gosfret, Jaucefredus², Jocefret, Jofre¹, Jozfred i Xufresa

Johan Amat *antr.* *m.* 550; *cf.* Ermengod¹

Johan Erumir *antr.* *m.* 545; *cf.* Aromir, Arumí i Oromir

Johanna *top.* (al cantó de Sant Gall, a Suïssa) 11; *cf.* Johannisvilare, Jonen, Jonschwyl, Juan i San Juan¹

Johannes *antr.* *m.* 549; **Johanne** 549

Johannes Bos *antr.* *m.*; **Johannis Bouis** 552

Johannes Castain *antr.* *m.*; **Johannis Castain** 552

Johannes Eruigii *antr.* *m.* 554

Johannes Garini *antr.* *m.* 547; *cf.* Garí

Johannes Poma *antr.* *m.* 552

Johannis Piscator, Petrus *vid.* Petrus Johannis Piscator

Johannisvilare *top.* (al cantó de Sant Gall, a Suïssa) 11
Johanna, Jonen, Jonschwyl, Juan i San Juan¹

Johanot Martorell *antr.* *m.* (autor de *Tirant lo Blanc*) 398

Joies, Alexander Porta *vid.* Alexander Porta Joies

Jonch *antr.* (cognom) 566

Jonen *top.* (al cantó de Sant Gall, a Suïssa) 11; *cf.* Johanna, Johannisvilare, Jonschwyl, Juan i San Juan¹

Jonia *top.* (a Grècia) 46, 89

Jonoues *s.* (gent.); **Jonouesos** 691

Jonquers *antr.* (cognom) 566

Jonschwyl *top.* (al cantó de Sant Gall, a Suïssa) 11; *cf.* Johanna, Johannisvilare, Jonen, Juan i San Juan¹

Jorba, Giralt de *vid.* Giralt de Jorba

Jorba, Guillelm de *vid.* Guillelm de Jorba

Jorba, Guirau de *vid.* Guirau de Jorba

- Jordá**¹ *antr. m.* 330
Jordá² *antr. m. (castlà)* 489
Jordá³ *antr. m. (veguer d'Olèrdola)* 489
Jordá de Sant Martí *antr. m.* 648
Jordá, Guillelm vid. Guillelm Jordá
Jordanis, Guillelmus vid. Guillelmus Jordanis
Jordi *antr. (cognom)* 563
jorn *s.* 595
Josa *top. (a la diòcesi de Seu d'Urgell)* 269; cf. Iausa i Iosa
Josbert Daulrin *antr. m.* 692; cf. Iozbert Daulrin, Jozbert Daulrin i Jozbert Daulrin
Josbert Sinofre *antr. m.* 139
José de Arimatea *antr. m.* 591
Jotó, Guillelm vid. Guillelm Jotó
jou *s. (top.)* 95, 96, 97, 259, 614; cf. coll, joua, jova, jugum, yugo i yunta
Jou¹ *top. (coll, a Canalda)* 96; cf. Jovis, Júpiter i Quollum de Gou
Jou² *top. (coll, a la Pobla de Lillet)* 96; cf. Jovis i Júpiter
Jou³ *top. (coll, entre les valls de d'Arinsall i d'Ordino, a Andorra)* 96; cf. Jovis i Júpiter
Jou⁴ *top. (coll, pas de muntanya, que va de Ribes a Ogassa, entre la muntanya de Taga i el Bosc de Bruguera)* 96; cf. Jovis i Júpiter
joua *s. (zool.)* 614; **joues** 624; cf. jou, jova i yunta
jouada *s. (agr.)* 625; cf. bouada, bovada, jovada, parellada i pariliata
Jouan Adrouer *antr. m.* 541; cf. Adroher
jouecius *adj. (econ.); jouecios* 673 (*moabitinos* –); cf. lobecio
Jous *top. (serra)* 96; cf. Ious
jova *s. (zool.)* 614; cf. jou, joua i yunta
jovada *s. (agr.)* 625; cf. bouada, bovada, jouada, parellada i pariliata
Joal *top. (lloc, a prop de Solsona, al comtat d'Urgell)* 87, 97; cf. Ioual i jou
Jovany *antr. (cognom)* 563; cf. Giovanni i Joan¹
jovell *s. (top.)* 95, 97; cf. Iuuellus¹, Iuuellus² i jou
joven *adj.* 418; cf. junior
Joven, Luis el vid. Luis el Joven
Joven, Plinio el vid. Plinio el Joven
jover¹ *adj.; jovers* 622 (*masos* –)
jover² *s. (agr.)* 613, 614; **jovers** 614 (*– de Sanahuja*); cf. bover, bubulcus, iouer, jou, jova, joverius i jugum
Jover, Mansus vid. Mansus Jover
joveria *s.* 614; cf. ioueria
joverius *s. (agr.); joverio* 614; cf. bubulcus i jover²
Jovinus *antr. m.* 9; cf. Juiñá, Juvinianus i Sant Martí de Juviano
Jovis (*mit.*) 96; cf. Jou¹, Jou² Jou³, Jou⁴ i Júpiter
joyero *s.* 637
Jozbert *antr. m.* 352, 432, 619
Jozbert Daulrin *antr. m.* 573; cf. Iozbert Daulrin, Josbert Daulrin i Jozbert Daulrin
Jozbert Daulrin *antr. m.* 573, 689; cf. Iozbert Daulrin, Josbert Daulrin i Jozbert Daulrin
Jozbert Miró *antr. m.* 342
Jozbert, Remón vid. Remón Jozbert
Jozfred *antr. m. (proc. de nom germ.)* 543; cf. Jofre¹, Jofresa i Xufresa
Jozfred Guilbert *antr. m.* 342
Juan *antr. m. (coló)* 11; cf. Johanna, Johannisvilare, Jonen, Jonschwyl i San Juan¹
Juan XV *antr. m. (papa)* 236
Juan XVIII *antr. m. (papa)* 20
Juan XIX *antr. m. (papa)* 506
Juan Angel Despuig *antr. m.* 567
Juan de Loara *antr. m. (guia)* 689, 690
Juan de Mariana *antr. m. (sacerdot)* 410
Juan de Sancliment, Pedro vid. Pedro Juan de Sancliment
Juan Lorenzo Segura de Astorga *antr. m. (autor del Llibre de Alexandre)* 31, 176, 184, 259
Juan Serra, Pedro vid. Pedro Juan Serra
Juan Zapila, Bernardo vid. Bernardo Juan Zapila
Juana *antr. f. (reina)* 561
Juanoy *antr. (cognom)* 563
juba *s. (top.)* 203 (*– leonis / – arborum*); cf. coma
jubere *vid.* iubere
Jubert *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 542, 543; cf. Gaubertus, Gauzbertus, Gauzebertus, Godabert i Guzbertus
Jucef Cornela *antr. m. (jueu)* 621
jucefió *adj. (econ.); jucefiás* 621 (*mazeras*) 659 (*mazeras*); cf. Abú Jacúb Yusof, jucefius i yusofia
jucefius *adj.; jucefiás* 673 (*mazeras* –); cf. Abú Jacúb Yusof, jucefió i yusofia
Judaeus *s. (gent.); Judaeis* 496 (*censu de –*); cf. Iudeus i judío
Judaicus, Mons vid. Mons Judaicus
Judas *antr. m. (traïdor de Jesús)* 412, 481
Judeo, Si quis vid. Si quis Judeo
judex *s.* 377, 435 (*Eruigius Marco*), 436 (*Ervigius Marco*); **judice** 505 (*Aurucio*); **judices** 364; **judicum** 361 (*audien-cia –*), 469 (*negligencia –*)
judicare *v.*; **judicant** 466; **judicatis** 409; **judicauerunt** 363, 364, 456; **judicauit** 455, 456; **judicetur** 244
judicata, Batayla vid. Batayla judicata
judicati pro monasterio Arulensi, Noticia vid. *Noticia judicati pro monasterio Arulensi*
Judicia Curie (*leg., usatge*) 466, 469
judicial *adj.* 373 (*terme*), 414 (*poder*), 438 (*carrera*), 439 (*carrera*), 450 (*carrera*), 461 (*poder*), 462 (*poder*), 481 (*presència*), 685 (*autoritat*)
judicial, partido vid. partido judicial
judicialis *vid.* iudicialis
judicium *s. (jud.)* 359, 360, 362, 363; **judicia** 368, 379; **judiciis** 360; **judicio** 360; cf. *audiencia*¹, *curia*², *mallus*, *placitum* i *tribunal*
Judicium Dei per albatum (*leg.*) 381, 383
Judicium in Curia datum (*leg., usatge*) 362
Judicium per examinationem caldariae (*leg.*) 381
judicium per examine caldaria, Dei vid. *Dei judicium per examine caldaria*

- judío** *s. (gent.)* 496, 504, 621 (*Jucef Cornela*); **judía** 690 (*Druda*); **judíos** 31, 495, 496, 504 (*Mosse, Jafia, Honen i Abotaib*), 572, 573, 621, 637, 656, 690; *cf.* Iudeus, Iuzius i Judeus
- Jueces, Libro de los *vid.* Libro de los Jueces
- juego** *s.*; **juegos** 259 (*públics*)
- juez** *s. (jud.)* 363 (*Ponç Bofill March*), 364 (*Guillem March*), 371, 373 (*Bofill March*), 376 (*Ponç Bofill March*), 377 (*Bofill March*), 378 (*Ponç Bofill March*), 379 (*Ponç Bofill March*), 380 (*Borrell, de Girona*), 381 (*Bosom*), 382, 383 (*Albertí*), 384 (*Gerbert*), 399, 420, 422, 431 (*Guillem March*), 432 (*Guillem March / Ponç Bofill March*), 433 (*Ponç Bofill March*), 436 (*Ervigi*), 437 (*Ervigi*), 438 (*Ponç Bofill March*), 439 (*Ponç Bofill March*), 440 (*Ponç Bofill March*), 441 (*Ponç Bofill March*), 442 (*Ponç Bofill March*), 443, 444 (*Ponç Bofill March*), 446 (*Guillem*), 449 (*Ervigi March / Ponç Bofill March*), 451 (*Ponç Bofill March*), 505 (*Aruç*), 569 (*Guisat*), 583 (*Remon Guitart*), 608, 622 (*Pere Oller*), 623 (*Adalbert*), 685; **jueces** 323, 360, 361, 362, 363, 364 (*Mir Guillem, Ramon Guitart i Ermengol Ramon*), 365, 366, 371, 373, 374 (*Bofill March, Guifré Guillem i Vives*), 375, 376, 377, 378, 379, 384, 385, 391, 417, 432 (*Guillem March*), 433, 435 (*Ervigi March i Ponç Bofill March*), 439, 442, 443, 456, 467, 498, 500, 579, 580, 651
- juez de palacio** *s. (jud.)* 435 (*Ervigi March / Ponç Bofill March*), 444 (*Ponç Bofill March*), 449 (*Ponç Bofill March*), 450 (*Ponç Bofill March*), 451 (*Ponç Bofill March*)
- juez de paz** *s.*; **jueces de paz** 365
- juez eclesiástico** *s. (jud.)* 440 (*Ponç Bofill March*), 444 (*Ponç Bofill March*)
- Juglar** *top. (carrer, a Barcelona)* 543; *cf.* Jutglar² i Xuclá
- Juglar, Bernardus *vid.* Bernardus Juglar
- jugum** *vid.* iugum
- juicio** *s. (jud.)* 13 (*a Narbona*), 35 (*al Palau Comtal de Barcelona*), 359 (*al palau de Cornellà, entre Ramon Guifré i Bernat de Castellbó*), 360, 364 (*entre Joan i Guilia i Ermemir Ellemar*), 366 (*entre l'abat Guitart i Guascha*), 369, 370 (*ordinari*), 371 (*ordinari*), 375, 380 (*ordinari*), 382, 384, 385 (*entre la comtessa Ermessindis de Barcelona i el comte Hug d'Empúries*), 412 (*per aigua freda*), 417 (*entre Ramon Berenguer IV i Bernat d'Anglerola*), 421, 422 (*entre l'abat Guitart de Sant Cugat del Vallès i Mir Geribert*), 423 (*entre l'abat Guitart de Sant Cugat del Vallès i Adalaidis*), 431 (*entre Ramon Sinofre i el clergue Guifré*), 437, 443 (*entre l'abat Guitart de Sant Cugat del Vallès i Mir Geribert*), 444 (*a Sant Sadurní de l'Atmetlla, entre Mir Guillem i la seva mare Belliardis*), 455 (*entre l'abat de Sant Pere de Rodes i el de Banyoles*), 456 (*entre Ramon Berenguer IV i Pere de Puigvert*), 466 (*de la Cúria*), 467 (*a Ausonne*), 468 (*in Impuria ciuitate*), 469 (*entre l'abat de Sant Pere de Rodes i el de Banyoles / de la Cúria*), 519, 579 (*a Barcelona, entre Ramon Berenguer IV i el seu veguer Berenguer de Castellet*); **juicios** 360, 366, 369, 370, 371 (*ordinaris*), 433, 442, 459, 468
- juicio de barones** *s. (jud.)* 391, 497
- juicio de Dios** *s. (jud.)* 381, 382, 383, 384; **juicios de Dios** 370, 381, 385
- Juicios de Zaragoza, Fueros y *vid.* Fueros y Juicios de Zaragoza
- Juinyá** *top. (monestir benedictí)* 207, 233
- Juiniá** *top. (a l'ajuntament de la parròquia de Besalú)* 9; *cf.* Jovinus, Juvinianus i Sant Martí de Juviniانو
- Juliá**¹ *antr. (cognom)* 563
- Juliá**² *antr. m. (màrtir i sant)* 216
- Julia victrix triumphalis Tarraco, Colonia *vid.* Colonia Julia victrix triumphalis Tarraco
- Juliá, Ansolf *vid.* Ansolf Juliá
- Juliachs** *top. (a l'apendiciu' de la parròquia de Santa Maria d'Aiguatèbia, al terme de la Cerdanya i del Conflent)* 12, 13; *cf.* Iuliacus
- Juliacus** *top.*; **Juliacum** 12; *cf.* Julianus¹ i Julius
- Juliano Antecessor** *antr. m.* 470
- Julianus**¹ *antr. m. (escriptor romà)*; **Juliano** 12; *cf.* Iuliacus i Julius
- Julianus**² *top. (a la prov. de Girona)*; **Juliano** 8; *cf.* Julius, Jullanus i Juyá
- Juliol** *antr. (cognom)* 567
- Julius** *antr. m.* 8, 12; *cf.* Iuliacus, Julianus¹, Julianus², Jullanus i Juyá
- Jullanus** *top. (a la prov. de Girona)*; **Jullano** 8; *cf.* Julianus², Julius i Juyá
- juncar** *s. (top.)* 177; **juncars** 177; *cf.* coma, Croggan, Grogagh, Grogan, Grogeen, Grogey i Gruig
- Juncharias, Sanctus Vincencius de *vid.* Sanctus Vincencius de Juncharias
- juncos** *s. (bot.)* 192, 194; *cf.* juncus
- juncosa** *s. (top.)* 187, 192; *cf.* Ioncosa i juncus
- juncus** *s. (bot.)* 192; *cf.* Ioncosa, juncos, juncosa i junquera
- jungere** *vid.* iungere
- junior** *adj.* 418; *cf.* joven
- Junior, Ludovicus *vid.* Ludovicus Junior
- Junoy** *antr. (cognom)* 563
- junquera** *s. (top.)*; **junqueras** 187, 192; *cf.* juncus
- Junquera, La *vid.* La Junquera
- Junqueras, Sant Vicents de *vid.* Sant Vicents de Junqueras
- junta** *s.* 269, 276, 329, 332, 356, 359, 365, 399; **juntas** 399, 492; *cf.* forisfactura, gualuanada, gualvanada i guavalnada
- Junta de los Usatges** (*leg.*) 415, 422, 423, 431, 433, 435, 438, 443, 444, 448, 450, 451, 453, 458, 459
- juntar** *v.* 133; **juntarse** 133; *cf.* jungere i junyir
- junyent** *s.* 133, 134; *cf.* iungens

- junyir** v. 133; *cf.* iungere i jungere
- Júpiter** (mit.) 96; *cf.* Jou¹, Jou², Jou³, Jou⁴ i Juppiter
- Juppiter** top. ('collis', a la vila de Vernet, al Conflent); **Jove** 96; *cf.* Júpiter
- jurada con escudo y bastón, batalla *vid.* batalla jurada con escudo y bastón
- jurament** s. (feud.) 346; *cf.* juramento i sacrament
- juramentarse** v.; **se juramentó** 391
- juramento** v. (feud.) 278, 335 (fórmules de), 340, 343, 344, 345 (fórmules de), 347 (fórmules de), 348, 350, 351, 353, 373, 374, 386, 389, 391, 405, 413, 419, 445, 446, 447 (fórmula de), 448, 452, 464, 465, 480, 481, 482, 483, 609, 658; **juramentos** 376, 407; *cf.* jurament
- juramento de fidelidad** s. (feud.) 26, 284, 304, 342, 344, 345, 347, 353, 354, 428, 480; *cf.* affidavitum i sacramentum
- juramento de guardar secreto** s. (feud.) 445
- jurar** v. 344, 373, 377, 389, 426, 481, 579, 608; **había jurado** 497; **juraba** 342, 348; **jurada** 387 (fe), 389 (fe / promesa), 589 (relació), 608 (declaració); **juradas** 593 (declaracions); **juramos** 373, 482, 527; **juraran** 608; **jurarían** 389; **juraron** 446 (guardar secret), 447, 608, 661; **jure** 413; **juro** 346, 447, 527; **juró** 349, 445, 662; *cf.* affidare i jurare
- jurar fidelidad** v. (feud.) 348, 349, 429, 430, 431, 446, 463; **juraría fidelidad** 419; **juraron fidelidad** 342, 480; **juró fidelidad** 348, 419, 427, 431, 701
- jurar guardar secreto** v. (feud.); **juraron guardar secreto** 446
- jurare** v.; **jurabo** 343; **jurarent** 608; **juratum habeo** 343; **jurent** 389; **juret** 579; **juro** 344, 345, 346, 348, 447, 661; *cf.* jurar
- jurídico** adj. 24 (convent jurídic tarraconense / convent jurídic de Saragossa), 340 (caràcter), 470 (moviment); **jurídicas** 32 (relacions); **jurídicos** 401 (mots)
- jurídico-social** adj. 340 (institució)
- jurisdicción** s. 246 (de l'abat de Ripoll), 321 (a Sant Sebastià), 657 (del bisbe i de l'església de Barcelona); **jurisdicciones** 24 (de l'Espanya Citerior)
- jurisdiccional, término *vid.* término jurisdiccional
- Juriso** antr. m. 247
- jurisprudencia** s. 339
- jurista** s. 29 (musulmà) 449 (Ponç Bofill March)
- jus** *vid.* ius
- Jusana, Capbreu de Lavança *vid.* Capbreu de Lavança Jusana
- Jusana, Lavansa *vid.* Lavansa Jusana
- jussá** adv. (top.) 223; *cf.* ayuso, de baix, de yuso i deorsum
- Jussá, Prat *vid.* Prat Jussá
- Jussana, Capbreu de Lavança *vid.* Capbreu de Lavança Jussana
- Just** antr. (cognom) 562
- justicia¹** s.; **justiciam** 462, 463
- justicia²** s. 398
- justicia³** s. 280 (divina), 348 (administració de), 359 (administració de), 360, 364 (administrar), 375, 377, 379 (administració de), 390, 409, 414 (administrar / administració de), 419, 428, 433 (administració de), 443 (administració de), 444 (administració de), 449 (administració de), 451, 461 (administraven), 462 (administrar), 463, 473 (administració de), 474 (administració de), 480, 481 (administració de), 497 (administració de), 652
- justicia⁴** s. (dret feudal); **justicias** 493
- justicia⁵** s. (dret feudal); **justicias** 491, 493, 687
- justicia, tribunal de *vid.* tribunal de justicia
- justiciam, Quia *vid.* Quia justiciam
- justiniano** adj. 471 (dret romà)
- Justiniano** antr. m. (emperador romà) 139
- Justiniano, Novelas de *vid.* Novelas de Justiniano
- justitia** s. 451 (sine -), 462 (sine -); **justitiam** 409
- justo** adj. 375, 377, 378, 383 (jutge); **justa** 392 (esmena), 479 (recompensa)
- Justo y Pastor, Santos *vid.* Santos Justo y Pastor
- Justos** forma de Justus, *cf.* s. u.
- justus** adj.; **justis** 360 (- judiciis)
- Justus** antr. m. 531; **Justos** 553
- Jusuf-ben-Abd-al-Rhaman al Fehri** antr. m. (emir) 25
- Jusuf ben Tashfin** antr. m. (cap dels almoràvits) 278
- Jutglar¹** antr. (cognom) 563
- Jutglar²** top. (carrer, a Barcelona) 543; *cf.* Juglar i Xuclá
- Juviniario, Sant Martí de *vid.* Sant Martí de Juviniario
- Juvinianus** top. (a l'ajuntament de la parròquia de Besalú); **Juviniario** 9; *cf.* Jovinus, Juiñá i Sant Martí de Juviniario
- juxta** *vid.* iuxta
- Juyá** top. (a la prov. de Girona) 8; *cf.* Julianus², Julius i Julianus
- juzgar** v. (jud.) 360, 468, 518, 661; **juzgaban** 465; **juzgada** 379; **juzgadas** 390 (querelles), 391 (querelles); **juzgado** 369, 469 (homicidi), 488; **juzgados** 466 (delictes), 469 (delictes), 481; **juzgáis** 409; **juzgarán** 498; **juzgarían** 364; **juzgaron** 363, 375, 380; **juzgasen** 377, 497; **juzgó** 579
- Juzgo, Fuero *vid.* Fuero Juzgo
- Juzgo, Ley del Fuero *vid.* Ley del Fuero Juzgo
- Kabannae** top. ('villa', al comtat de Peralada); **Kabannas** 245; *cf.* Cabanas
- Kabannes** top. (vila, al Vallès) 245; *cf.* Sant Cebrià de Cabanes
- kacumen** s. (top.) 72 (- de Mont Ner)
- kaffçada** s. (mesura); **kaffçades** 625
- kaficio** s. (mesura); **kaficios** 402
- Kagalel** top. ('stagnum, in planitie Barchinonensis', a prop de Montjuïc) 160; *cf.* Caclellus i Cagalel²
- kahler Berg** s. (top., al.); **kahle Berge** 182; *cf.* calveta, chalve, chalvet, charve, charvet, chauve, montaña calva i terra calva
- Kalafell** top. (kastrium) 82, 158

- Kaldarius** *top.* ('stagnum', al 'terminus' de Kastelet); **Kaldarii** 152
- Kalendae** *s.* (*calendari*); **Kalendas** 331, 368, 666; **Kalendis** 365; **Kallendas** 690
- Kallendae** *vid.* *Kalendae*
- Kallerius** *top.* (*stagnum*); **Kallerio** 153; *cf.* Sant Vicents de Calders
- Kalm** *top.* (*serra*) 74 *cf.* Calmus
- Kamallion** *antr. m.*; **Kamallionem** 552; *cf.* Petrus¹
- Kamell, Miro *vid.* Miro Kamell
- Kanauita** *top.* (*a la diòcesi de Seu d'Urgell, al comtat d'Urgell*) 5, 269; *cf.* Canalda² i Canauda
- Kanillaue** *top.* (*a la diòcesi de Seu d'Urgell, al comtat d'Urgell*) 5, 269; *cf.* Canilau i Canillus
- Kannatellus** *top.* ('mansum', *al terme de Castellbisbal*); **Kannatellum** 193
- Kanne** *s.* (*dom., al.*) 591; *cf.* canna¹
- kannonica** *s.*; **kannonice** 631
- Kapudeizus** *top.* (*a la diòcesi de Seu d'Urgell*); **Kapudeizo** 269; *cf.* Cabouez i Cabó
- Kaputaghi** *top.* (*prov., a Àsia Menor*) 46
- karacter** *s.*; **karacterum** 511 (*– designacionis*)
- karacterum** *forma de karacter, cf. s. u.*
- Karbonellus de Kastelet** *antr. m.* 341
- Karcerenia, Vallis *vid.* Vallis Karcerenia
- Karchobite** *top.* (*lloc, a la diòcesi i al comtat d'Urgell*) 5, 269; *cf.* Carcolze i Charcoude
- Karoli imperatoris, Vita* *vid.* *Vita Karoli imperatoris*
- Karolus** *antr. m.* (*rex Franchorum*) 337
- karraria** *s.* (*top.*) 679 (*Antiqua*)
- kasalis** *s.*; **kasale** 585
- kasiuus** *s.* (*mesura*); **kasiuos** 633
- Kasta** *antr. f.* 439, 440, 531
- Kastelare** *top.* ('kastrium', *a les adjacències del castell de Castellar de n'Hug*) 116
- Kastelet** *top.* (*terminus*) 152
- Kastelet, Karbonellus *de vid.* Karbonellus de Kastelet
- kastellos** *forma pl. de kastellum, cf. s. u.*
- kastellum** *vid.* *castellum*
- kastrum** *vid.* *castrum*
- Kastrum Leo** *top.*; **Kastro Leone** 64; *cf.* Castellbó²
- Katerua, Obtimum *vid.* Obtimum Katerua
- kauallarius** *s.*; **kauallarios** 355
- kazminus** *adj.*; **kazmino** 669 (*solidos argentum de Espania –*)
- kenós** *adj.* (*en grec*) 184; **kenón** 184
- kerátion** *s.* (*econ., en grec*) 674; *cf.* calé i quirát
- Keri Albi** *top.* (*lloc, a la diòcesi de Seu d'Urgell*); **Keros Albos** 229; *cf.* Cheri Albi, Chers Alps, Queralbs i Queralps
- kermes** *s.* (*zool.*) 190
- Kerry** *top.* (*a Irlanda*) 85, 177
- Keruscervus** *top.* (*mas*); **Kerocurvo** 86
- keute** *s.* (*tèxtil, en antic fr.*) 602; *cf.* coto, coute i kieute
- Kibla** *s.* (*mirant cap a la Meca, segons els musulmans*) 601
- kieute** *s.* (*tèxtil, en antic fr.*) 602; *cf.* coto, coute i keute
- kimascle** *s.* (*dom., en el dialecte dels Alps*) 588; *cf.* capmascles, caramalher, caramilleras, clammalls, clamástechs, clemascle, clumascle, cremaculi, crémail·lère, cremalh, cremascle, cremascli, cremaster, crimalh, cumascle, cuoumascle, llares i paracingles
- kimosch** *s.* (*bot., heb.*) 191; **kimschonim** 191; *cf.* carrasca, carrascal, coscoja, espinar, garrich, garriga i urtica
- kintar** *s.* (*mesura*) 596
- Korbels** *top.* (*lloc, a Suïssa*) 87; *cf.* Corbières, cumberia i Korbers
- Korbers** *top.* (*lloc, a Suïssa*) 87; *cf.* Corbières, cumberia i Korbels
- Krobrunus** *top.* (*al pla d'Alàs, al comtat d'Urgell*); **Krobruno** 230
- L'Aigalade** (*riu*) 150
- L'Aigelaye** (*riu*) 150
- La Bajol** *top.* (*lloc*) 140; *cf.* Labajol, Lavaïol i llavallol
- La Balira** *top.* (*riu, al comtat d'Urgell*) 11; *cf.* Balira, Valeria i Lo Balira
- La Balma** *top.* (*mas*) 103
- La Barroca** *top.* (*lloc, a l'ajuntament de Sant Aniol de Finestres, a la prov. de Girona*) 39; *cf.* Super Rocha
- La Batalla** *top.* (*plana, a prop de la Garriga*) 200
- La Bisbal**¹ *top.* (*a la prov. de Girona*) 47, 182, 192, 209, 228, 244, 251, 254
- La Bisbal**² *top.* (*partit, a la prov. de Girona*) 42, 250
- La Bofia** *top.* (*cova de gel, a Sant Llorenç de Morunys o dels Piteus*) 105
- La Celada** *top.* (*lloc, 'in territorio Barchinonense'*) 296
- La Cot** (*a prop d'Olot*) 41; *cf.* Ipsa Cod
- La Cot, Sant Miquel de *vid.* Sant Miquel de La Cot
- La Cot, Santa Margarida de *vid.* Santa Margarida de La Cot
- La Cot, Santa Margarita de *vid.* Santa Margarita de La Cot
- La Fou**¹ *top.* (*barranc, a prop del santuari de Sant Magí de Brufaganya*) 104
- La Fou**² *top.* (*pic, a l'Alt Vallespir*) 103, 104
- La Freyta**¹ *top.* (*lloc, al comtat d'Urgell*) 221
- La Freyta**² *top.* (*parròquia, al comtat d'Urgell*) 321; *cf.* Santa Eugenia de Olla Fracta
- La Garriga** *top.* (*lloc, a prop de Granollers, a la prov. de Barcelona*) 191
- La Geltrú** *top.* 237; *cf.* Biscal, Bischal i Guisaltrud
- La gentil porquerola** (*cançó popular de les Balears*) 161
- La Granada**¹ *top.* (*al Penedès*) 232
- La Granada**² *top.* (*castell*) 385
- La Junquera** *top.* 98
- La Llacuna** *top.* (*poble, a prop de Sant Martí Sarroca*) 146
- La Meda** *top.* (*il·leta*) 90
- La Mountagno di Lentiho** *top.* (*a Ancelle, als Alts Alps*) 50
- La Pena** *top.* (*muntanyes, a la serra de la Llena, a la prov. de Tarragona, entre el Priorat i la prov. de Lleida*) 44
- La Pena de Boquera** *top.* (*al Matarranya*) 44
- La Pena de Bugreig** *top.* (*al Matarranya*) 44
- La Pena de Ribés** *top.* (*al Matarranya*) 44

- La Pena del Sol de l'Horta** *top.* (al Matarranya) 44
- La Penne** *top.* (pic, a prop dels Baux) 44
- La Pera** *top.* (lloc, al partit de La Bisbal, a la prov. de Girona) 42; cf. Pera
- La Piguière** *top.* (bosc, al Mount-Ventoux, entre la Provença i el Delfinat) 206
- La Piña** *top.* (lloc, a la vall de Bas, a prop d'Olot) 43, 45; cf. Pinna
- La Quart** *top.* (al districte de Berga) 269; cf. Illa Corre, Ipsa Cort i Ipsa Quarro
- La Roca**¹ *antr. m.* 429; cf. Ça Roca, Renart Guillém de Ça Roca i Renart Guillém de La Roca
- La Roca**² *top.* (castell, al Vallès) 390, 429
- La Roca**³ *top.* (vila, a prop de Granollers, a la prov. de Barcelona) 39; cf. Sant Sadurní de ipsa Rocha
- La Roca**, Renart Guillém de *vid.* Renart Guillém de La Roca
- La Sagma** *top.* (al territori de Barcelona) 472
- La Sala** *top.* (a l'ajuntament de Foixà, al partit de La Bisbal) 249
- La Sarraz** *top.* (al cantó del Waad, a Suïssa) 166
- La Selva** *top.* (vila, a prop de Reus, a la prov. de Tarragona) 202
- La Serra** *top.* (aldea, a prop de Valls, a la prov. de Tarragona) 48
- La Teste de Buch** *top.* (antiga capital del Caplatat, a la Gironda) 59
- La Testo de Cugulet** *top.* (pic, als Alps, a prop de Guillestre) 66
- La Testo de la Fremo** *top.* (muntanya, als Baixos Alps) 59
- La Tèsto d'ou Pouget** *top.* (cim de la muntanya Marsiho-Véire, al sud de Marsella) 59
- La Tinière** *top.* (torrent, a prop de Villeneuve, al llac de Ginebra) 166; cf. Tenaria
- La Vid**¹ *top.* (al comtat de Barcelona) 193
- La Vid**² *top.* (castell, al Penedès) 44, 230, 679, 680
- Labadius** *top.* (lloc) 508
- Labajol** *top.* 98; cf. La Bajol, Lavaiol i llavallol
- labandaria** *s.* (*top.*); **labandarias** 138; cf. llavanera¹
- Labandariae** *top.* (terme, a prop de Mataró, al comtat de Barcelona); **Labandarias** 139; cf. Lauandariae¹, Lauandariae², <Sant Andreu> de Lauandariis i Sant Andreu de Llavaneres
- Labandera** *top.* (poble, al pla d'Urgell) 237; cf. Bisuldunus², Bisullunus i Boldú
- Labeus** *antr. m.*; **Labeo** 8; cf. Labianus i Llavià
- labi** *v.* 139, 141; **laberis** 139; **labor** 139; **lapsus sum** 139; cf. llavell
- Labianus** *top.* (a la prov. de Girona); **Labiano** 8; cf. Labeus i Llavià
- labilis** *adj.* 139
- labio** *s.*; **labios** 466
- labor** *s.*; **labores** 586 (– manuum)
- laborable** *adj.* 441 (terra), 628 (terra)
- laboracio** *vid.* laboratio
- laborare** *v.* 314, 624; **laborandos** 331; **laborandum** 614; **laborant** 614; **laborari** 614, 624; **laboratas** 318 (terras –)
- laboratio** *s.*; **laboracione** 514 (– panis / – uinearum); **laboracionem** 323, 324; **laboratione** 615 (ministrat de –); **laborationes** 318
- laborator** *s.*; **laboratores** 313, 614
- labrador** *s.* 513, 613, 628, 629, 630; **labradores** 208, 313, 470, 516, 517, 591, 614, 621, 628; cf. jover², manent, ministrat i pagés
- labrantia** *adj.* 626 (terra)
- labranza**¹ *s.* (de ferro o pedra) 516 (instruments de)
- labranza**² *s.* (de la terra) 161 (casa de), 246 (casa de / cases de), 324 (arreu de), 613 (cases de), 614 (casa de), 615 (capatàs de la), 618 (instruments de), 621 (cases de / casa de)
- labrar**¹ *v.* (ferro o pedra) 645 (instruments de ferro), 660 (moneda), 661 (moneda), 663 (moneda); **labraba** 644, 662 (moneda); **labradas** 236 (pedres), 293 (pedres), 619 (pedres); **labrados** 666 (mancusos)
- labrar**² *v.* (la terra) 314, 323, 324, 331, 614, 624, 629; **labra** 508; **labraba** 614; **labrada** 624; **labrara** 628; **labraran** 247; **labrase** 331; **labrasen** 635
- Lac de Marçal** *top.* (lloc, a la parròquia de Santa Maria de Pineda, al comtat de Girona) 144
- Lac Lobs**, Guardia de *vid.* Guardia de Lac Lobs
- lacaria** *s.* (*top.*) 145; cf. lacus² i llacera
- Lacaria** *top.* (lloc, al terme de Terrassa, al comtat de Barcelona) 145
- Lacariae** *top.* (mont); **Lacarias** 145
- laccuna** *s.* (*top.*) 146 (Alba)
- Laceirae** *top.* (a prop del cenobi de Sant Cugat del Vallès); **Laceiras** 145
- Lacera**¹ *top.* (a la parròquia de Sant Feliu de Vallcarca) 145
- Lacera**² *top.* (a prop de Caldes de Montbui) 145
- Lacera**³ *top.* (terme, al comtat de Barcelona) 145; cf. Lazaria
- Lacera**⁴ *top.* (terme, al Vallès) 114, 190
- Laceres**¹ *top.* (a la parròquia de Sant Pere, del cenobi de Sant Cugat del Vallès) 145
- Laceres**² *top.* (serra, al comtat d'Urgell) 145
- lacetano** *s.* (*gent.*); **lacetanos** 24, 29, 268
- Lacio** *top.* (costa, al comtat de Girona); **Lacione** 90
- Lacrimae** *top.* (serra, a prop de la vila d'Isona); **Lacrimas** 233
- lacuna** *s.* (*top.*) 143, 145 (Lantanna / Palma)
- Lacuna Alba** *top.* (lloc, al terme del castell d'Olèrdola) 105; cf. Cauellas
- Lacuna Furt** *top.* (lloc, als termes de la parròquia de Santa Eugènia i Sant Feliu, al comtat d'Urgell) 146
- Lacunarda** *top.* (a prop de la vila Tavarçida, al comtat d'Urgell) 146
- lacunarius** *adj.* (*top.*); **lacunaria** 146; cf. lannarius i llanera
- lacus**¹ *s.*; **lacum** 110; cf. cija
- lacus**² *s.* (*top.*) 143, 144, 145, 146; cf. lacaria, llacera i llach

- Lacustaria** *top.* (vila, al comtat de Girona) 145; *cf.* lacus², Lagustaria i Llagostera⁴
- ladera** *s.* (top.) 86, 242 (del Mont Llubà); **laderas** 55, 75, 84, 88, 261
- ladrillo** *s.* 71 (mur de); **ladrillos** 89 (mur de), 619 (cuits / crus)
- ladrón** *s.* 488
- Ladurci** *top.* (al comtat d'Urgell) 5
- lagar** *s.* 163; **lagares** 259; *cf.* torculum i trull
- Lagny** *top.* (a França) 12; *cf.* Latiniacus
- lago** *s.* (top.) 7 (Castelló d'Empúries), 143, 151, 153, 166 (Ginebra), 168, 700 (del Comte); **lagos** 147; *cf.* estanque i pélech
- laguna** *s.* (top.) 144, 146 (Petricia / Rubia / Artis / Xisxo), 152 (estany de Banyoles), 153; **lagunas** 115, 146 (Petricia i Rubia), 152
- Laguna** *top.* ('mons', terme de les esglésies de Sant Esteve i Sant Hilari) 40
- Laguna Subirana** *top.* (vila, al comtat d'Urgell) 116, 146
- lagunarda** *s.* (top.) 143, 146
- Lagunarda** *top.* (a la vall de Siarb, al comtat d'Urgell) 146
- Lagunuae¹** *top.* (lloc, a la vall de Siarb); **Lagunuas** 104
- Lagunuae²** *top.* ('villaris', al comtat de Pallars); **Lagunuas** 146
- Lagustaria** *top.* (vila, al comtat de Girona) 145; *cf.* lacus², Lacustaria i Llagostera⁴
- laico** *adj.* 377; **laicas** 411 (persones); **laicos** 362, 363, 381, 410, 426, 431, 474
- laetano** *s.* (gent.); **laletanos** 24, 268
- lana** *s.* (tèxtil) 599, 600 (plumacios de -), 601 (cobertor o manta de -)
- lanar, ganado *vid.* ganado lanar
- Lanaria** *top.* ('stagnum', a la vila de Sant Boi de Llobregat, al comtat de Barcelona) 146; *cf.* Lanera² i Lannaria
- lancea** *s.* (econ.); **lancee** 664 (uncias de auro cocto eque -)
- lanceare** *v.*; **lanceatus** 357
- lancia** *s.* (bèl.) 352; *cf.* lanza¹
- Lancia** *top.* (vall, al comtat de Peralada) 286; *cf.* Llançà
- Land Gocia** *top.* 33; *cf.* Catalaunia, Catalaunna, Catalonia, Catalunya, Cataluña, Cathalunya, Gothlandia, Gotholaunia i Gotoluna
- Landarense** *top.* (vall, al comtat de Besalú) 227
- Landas** *top.* (depart. fr., antiga capital del vescomtat de Marsan) 11, 185
- Landebertus** *antr. m.*; **Landeberto** 534
- Landerigus** *antr. m.*; **Landerigo** 534
- Landrich** *antr. m.* (presbíter) 441
- Landrich, Arbert *vid.* Arbert
- Landrich
- Landrico** *antr. m.* (abat del monestir de Sant Feliu de Guíxols) 431
- Lanera¹** *top.* ('pratum', a la parròquia de Sant Boi de Llobregat, al comtat de Barcelona) 146
- Lanera²** *top.* ('stagnum', a la vila de Sant Boi de Llobregat, al comtat de Barcelona) 146; *cf.* Lanaria i Lannaria
- Languedoc** *top.* (a França) 61
- Lannares** *top.* ('prad', a Sant Vicenç de Prats, al comtat d'Osona) 146
- Lannaria** *top.* ('estannus', a la vila de Sant Boi de Llobregat, al comtat de Barcelona); **Lannarie** 146; *cf.* Lanaria i Lanera²
- lannarius** *adj.* (top.); **lannaria** 146; *cf.* lacunarius i llanera
- Lano, Alamany de *vid.* Alamany de Lano
- Lantanna** *top.* ('lacuna', al territori de Barcelona) 145
- lanza¹** *s.* (bèl.) 59, 352; *cf.* lancia
- lanza²** *s.* (mesura); **lanzas** 492, 624
- Laparus** *top.* (stagnum); **Lapari** 144
- lápida** *s.*; **lápidas** 44, 268
- lapillus** *s.*; **lapillis** 619
- lapis** *s.*; **lapides** 586; **lapidis** 512
- Lapricatensis** *adj.* (top., regió); **Lapricatense** 45; *cf.* Llobregat³
- lar** *s.* (dom.); **lare** 587; *cf.* caput foger, hogar, llar i llar de foch
- Larb** *top.* (mons) 97
- Largas, Piedras *vid.* Piedras
- Largas
- largo** *v.*; **largiente** 327 (- diuina clemencia)
- largitio** *s.*; **largitionem** 327 (- Dei)
- Laribal** *antr.* (cognom) 559; *cf.* n'Arribau
- Las Agudas** *top.* (pic) 64; *cf.* Los Castelletes
- Las Guñolas** *top.* (aldea, a l'ajuntament d'Avinyonet, a la prov. de Barcelona) 239, 243; *cf.* Cecunolae, Cegoñal, Cichoniolae i ciconiola
- Las Henestrosas** *top.* (aldea, al partit de Reinosa, a la prov. de Santander) 224; *cf.* finestra¹
- Las Olivas** *top.* (casa, al poble de Garrigoles) 157
- Las Ollas** *top.* (paratge, a prop d'Hontomin, a les muntanyes de Burgos) 154
- Lásion to Choríon** *top.* (a Grècia) 177
- lásios** *adj.* (en grec) 177; *cf.* fourré i peludo
- lastameta** *s.* (en euskera) 91; *cf.* almear, almiar, belarmeta i meta²
- lat** *s.*; **lats** 594 (- de carne); *cf.* latus²
- Lata, Aqua *vid.* Aqua Lata
- Lata, Comma *vid.* Comma Lata
- late** *adv.* 510; **latissime** 275
- laters** forma de latus, *cf.* s. u.
- latín, bajo- *vid.* bajo-latín
- Latina, De Lingua *vid.* De Lingua Latina
- Latiniacus** *top.*; **Latiniacum** 12; *cf.* Lagny
- latinidad, baja- *vid.* baja-latinidad
- latinización** *s.* 69, 529 (dels noms propis germànics), 537 (dels noms propis germànics)
- latinizado** *adj.* 542; **latinizada** 39 (forma), 269 (forma), 537 (forma); **latinizadas** 539 (formes); **latinizados** 269 (noms geogràfics), 537 (noms francs), 539 (noms germànics), 555 (noms)
- latino** *adj.* 7 (origen), 26 (adjectiu), 37 (origen), 45 (nom de lloc), 75 (verb), 78 (nom), 104 (nom), 133 (verb), 139 (verb), 175 (adjectiu), 177 (adjectiu), 187

(*nom*), 188 (*nom*), 193 (*nom*), 195 (*nom*), 196 (*text*), 218 (*nom*), 316 (*verb*), 530 (*origen*), 536, 539 (*nom*), 548 (*origen*), 555 (*genitiu*), 621 (*nom*), 644 (*text*); **latina** 5 (*procedència*), 6 (*llengua*), 9 (*forma*), 13 (*forma*), 14 (*forma*), 24 (*traducció*), 33, 40 (*paraula*), 42 (*paraula*), 46 (*paraula*), 49 (*paraula*), 58 (*forma*), 59 (*paraula*), 61 (*llengua / paraula*), 62 (*paraula*), 69 (*llengua vulgar*), 73 (*paraula*), 80 (*paraula*), 81 (*paraula*), 83 (*paraula / llengua*), 84 (*llengua*), 86 (*paraula*), 90 (*paraula*), 95 (*paraula*), 96 (*paraula*), 104 (*paraula*), 117 (*paraula*), 119 (*llengua*), 135 (*Vulgata*), 136 (*paraula*), 137 (*paraula*), 143 (*llengua*), 144 (*paraula*), 147 (*paraula*), 151 (*paraula*), 152 (*paraula*), 159 (*paraula / llengua*), 162 (*llengua*), 163 (*llengua*), 171 (*forma*), 182 (*forma*), 183 (*significació*), 184 (*paraula*), 190 (*forma*), 193 (*forma*), 197 (*paraula*), 198 (*forma*), 203 (*paraula*), 204 (*llengua*), 205 (*frase*), 209 (*forma*), 210 (*paraula*), 214 (*forma*), 217 (*paraula / forma*), 223 (*veu*), 233 (*llengua*), 242 (*arrel*), 245 (*paraula*), 250 (*forma*), 261 (*llengua / paraula*), 262 (*paraula*), 269 (*forma*), 285 (*llengua*), 286 (*paraula*), 319 (*llengua*), 322 (*paraula*), 392 (*forma*), 453 (*paraula*), 477 (*veu*), 547 (*forma*), 562 (*paraula*), 588 (*forma*), 591 (*procedència*), 614 (*paraula*), 618 (*procedència*), 627 (*paraula*), 668 (*paraula*); **latinas** 31 (*formes*), 76 (*formes*), 78 (*paraules*), 116 (*consonants fortes*), 155 (*lletres*), 223 (*paraules*), 537 (*terminacions*); **latinos** 143 (*noms*), 176 (*autors*), 205 (*noms / autors*), 223 (*mots*), 262 (*noms propis personals*), 267 (*escriptors*), 523 (*còdexs*), 529 (*noms*), 530 (*noms propis*), 533 (*noms propis*), 536 (*documents*), 547 (*noms*), 567 (*noms personals*)

latino-bàrbaro *s.* (*gent.*); **latino-bàrbaros** 245

latino, novo- *vid.* novo-latino

latitudo *s.*; **latitudine** 374, 590

laton *s.* 570 (*urceo de -*); *cf.* latón *i* lauton

latón *s.* 588 (*morters de*); *cf.* laton *i* lauton

Latran *top.* (*concili de*) 410

latus¹ *adj.* 149; **lata** 590 (*gallice scutella -*); **lato** 89 (*fundo -*)

latus² *s.* 93; **latere** 292; **laters** 594 (*- de carne*); *cf.* costado *i* lat

Latus *top.* (*'rius', al terme d'Artés, al comtat de Manresa*);

Lato 124

Lauags, Santa María de *vid.* Santa María de Lauags

Laualgus Pedricus *top.* (*llindar de la ciutat i del castell de Solsona*); **Laualgo Pedrico** 141

Lauança *top.* (*uallis*) 141; *cf.* Lauantia

Lauandariae¹ *top.* (*arenium*);

Lauandarias 139; *cf.* Labandariae, Lauandariae², Llavaneras², <Sant Andreu> de Lauandariis *i* Sant Andreu de Llavaneres

Lauandariae² *top.* (*'torrens', a prop de Mataró, al comtat de Barcelona*); **Lauandariis** 139; *cf.* Labandariae, Lauandariae¹, Llavaneras², <Sant Andreu> de Lauandariis *i* Sant Andreu de Llavaneres

Lauandariis, <Sant Andreu> de *vid.* <Sant Andreu> de Lauandariis

Lauanera¹ *top.* (*a Ibes, a la parròquia de Palau Solitar, al Vallès*); **Lauanere** 140

Lauanera² *top.* (*riu, a Sant Martí Saserres, al comtat de Besalú*); **Lauanere** 139

Lauanera³ *top.* (*'torrens', a prop de Sant Climent de Nargó, al comtat d'Urgell*) 140

Lauaneres *top.* (*'torrens', als termes de la parròquia de Sant Esteve Sesrovires, a prop de Sant Feliu de Llobregat, al comtat de Barcelona*) 139

Lauanneraetop. (*riu, a la parròquia de Sant Esteve de Vinyoles, a prop de Vic, al comtat d'Osona*); **Lauanneras** 139

Lauantia *top.* (*uallis*) 141; *cf.* Lauança

lauare *v.*; **lauassent** 609

laucere *v.*; **lauceen** 517; *cf.* llossar

lauceum *s.*; **lauceo** 517; *cf.* llossal

laudacio *s.*; **laudacione** 380 (*- proborum hominum*); *cf.* laudamentum¹

laudamentum¹ *s.* 498 (*proborum hominum -*); *cf.* laudacio

laudamentum² *s.* (*jud.*); **laudamento** 370, 371, 379, 380; *cf.* arbitraje

laudare *v.*; **laudamus** 503; **laudando** 503; **laudante** 408 (*- Raimundo Berengario*)

laudo *s.* (*jud.*) 498; *cf.* laus

lauets *s.* (*top., a la Vall d'Aran*) 141; *cf.* llavell

Lauinera, Guillem de *vid.* Guillem de Lauinera

Laurac¹ *top.* (*al depart. de l'Ardèche*) 15; *cf.* Lauracus, Laurus, Llorach¹ *i* Llorach²

Laurac² *top.* (*al depart. de l'Aude*) 15; *cf.* Lauracus, Laurus, Llorach¹ *i* Llorach²

Lauracus *top.*; **Lauraco** 15; **Lauracum** 12; *cf.* Laurac¹, Laurac², Laurantus¹, Laurus, Llorach¹ *i* Llorach²

Laurago *top.* (*castell*) 428

Laurantus¹ *top.*; **Laurano** 12; *cf.* Lauracus *i* Laurus

Laurantus² *top.* (*a la prov. de Girona*); **Laurano** 15; *cf.* Laurus *i* Llorá

laurbonense *adj.* (*top., cenobi, a Portugal*) 149

Lauredia *top.* (*a la diòcesi de Seu d'Urgell*) 269; *cf.* Loria¹ *i* Loria²

laurel *s.* (*bot.*); **laureles** 332

Laurencia *antr.* *f.* 531

Laurentii Veronensis, Carmen vid. Carmen Laurentii Veronensis

<**Laurentius**> **Vernensis** *antr.* *m.* (*diàcon de l'arquebisbe de Pisa Pere II, autor del Carmen Laurentii Veronensis*) 28; *cf.* Laurentius Veronensis, Vernae, Verniae *i* Vurni

Laurentius Veronensis *antr.* *m.* (*diàcon de l'arquebisbe de Pisa Pere II, autor del Carmen Laurentii Veronensis*) 28; *cf.* <Laurentius> Vernensis, Lorenzo Veronense *i* Verona

Lauri *antr.* (*cognom*) 566

- Laurus** *antr.* m. 7, 12, 15; *cf.* Laurac¹, Laurac², Lauracus, Laurus¹, Laurus², Llorá, Llorach¹ i Llorach²
- laus** *s.* (*jud.*); **laudem** 498; *cf.* laudo
- lauton** *adj.*; **lautoni** 588 (*mortarium* –); *cf.* laton i latón
- lava** *s.* 53, 82; **lavas** 180
- lava esponjosa** *s.* 53; *cf.* toska
- Lavadius** *top.* (*cenobi*) 141; *cf.* Santa María de Lavadius²
- Lavadius, Santa María de *vid.* Santa María de Lavadius
- lavadura** *s.* 569 (*de mans*), 607 (*de cadàvers*), 609 (*de cadàvers*)
- Lavaiol** *top.* (*cases*) 140; *cf.* La Bajol, Labajol i llavallol
- Lavaix, Santa María de *vid.* Santa María de Lavaix
- Lavança**¹ *top.* (*riu*) 105
- Lavança**² *top.* (*terme, al comtat d'Urgell*) 64, 72
- Lavança**³ *top.* (*vall, al comtat d'Urgell*) 19, 42, 64
- Lavança Jusana, Capbreu de *vid.* Capbreu de Lavança Jusana
- Lavança Jussana, Capbreu de *vid.* Capbreu de Lavança Jussana
- Lavandariae, Ipsae *vid.* Ipsae Lavandariae
- Lavandi, Petra *vid.* Petra Lavandi
- Lavansa Jusana** *top.* (*terme, al ducat de Cardona*) 105
- lavar** *v.* 570 (*les mans*); **lavadas** 570 (*les mans*); **lavarse** 569 (*les mans*), 570 (*les mans*); **lavasen** 609 (*el seu cos*); **se lavaban** 569 (*les mans*)
- lavare** *v.*; **lavandis** 570 (*–manibus*); **lavant** 569 (*–manus*)
- Lavayollo, Sant Martí de *vid.* Sant Martí de Lavayollo
- Lavinera, Guillém de *vid.* Guillém de Lavinera
- laxacio** *vid.* laxatio
- laxare** *v.* 395, 401, 402, 403; **laxabis** 650; **laxat** 400, 402; **laxauerit** 402; *cf.* absoluere, ceder, definir, definire, dejar, dexas, dimittere, dubitare, evacuar, gurpire, iachire, laxacio, lexis, pacificare i relinquere
- laxatio** *s.*; **laxacio** 402; **laxacionem** 402; **laxationem** 639; *cf.* laxare
- Laycus, Arnallus *vid.* Arnallus Laycus
- Laycus, Bonefilius *vid.* Bonefilius Laycus
- Lazaria** *top.* (*terme, al comtat de Barcelona*) 145; *cf.* Lacera³
- Lazes** *top.* (*lloc, al comtat d'Osona*) 225
- lazo** *s.* 698, 699, 700; **lazos** 699; *cf.* trampa
- Le Quesnoy** *top.* (*vila*) 215; *cf.* quercinetum i quesnetum
- Le Treuil** *top.* (*al depart. del Périgord*) 164
- Le Truel** *top.* (*al depart. de l'Aveyron*) 164
- leal** *adj.* 458, 461; **leales** 276
- lealmente** *adv.* 392, 395, 428, 447, 480, 486, 701; *cf.* fides
- lealtad** *s.* 36, 428, 461, 487; *cf.* fides
- leche** *s.* (*alim.*) 597 (*d'ovelles / de vaques*)
- lecho** *s.* (*d'un riu*) 117, 122, 133, 159
- lectionarium** *s.* 583
- Lector, Petrus *vid.* Petrus Lector
- lectulo, estrallum de *vid.* estrallum de lectulo
- lectum** *s.* (*dom.*) 599 (*–pictum*)
- lectum de trapos** *s.* (*tèxtil*); **lecto de trapos** 599
- lectum scandale** *s.*; **lito scandale** 599
- lectum, super *vid.* super lectum
- ledda** *s.* (*tribut*) 514; **leddas** 454, 651; *cf.* censo, census, consuetudo, costumbre, décima, derecho², directum, impuesto, leuda², lezda¹, tributo, usaje, usatge i usaticus
- Lededano, Guardia de Monte *vid.* Guardia de Monte Lededano
- Ledgarda** *antr. f.* (*esposa del comte Borrell*) 556
- Ledgardis**¹ *antr. f.* (*esposa de Ramon Oliba de Cესgunyoles*) 430
- Ledgardis**² *antr. f.* (*mare de Gerallus Poncii*) 344
- Ledone, Sponda de *vid.* Sponda de Ledone
- Leds**¹ *top.* (*terra, al terme de Sant Genís d'Agudells*) 20 (*terra de filiis de* –); *cf.* Leds² i Leti
- Leds**² *top.* (*'ual', al terme de Sant Genís d'Agudells*) 20; *cf.* Leds¹ i Leti
- legado**¹ *s.* 17, 86, 114, 128, 136, 232, 233, 402, 403, 436, 570, 587, 588, 590, 599, 600, 601, 602, 604, 610, 611, 617, 633, 639, 646, 662; **legados** 41, 328, 583, 587, 588, 590, 597, 603, 609, 610, 611, 612, 617, 646, 684, 685; *cf.* iaccizo
- legado**² *s.* 332 (*de la Santa Seu apostòlica*), 433 (*apostòlic*); **legados** 276 (*de l'exèrcit de Pipí*)
- legal** *adj.* 338 (*autonomia*), 339 (*doctrina*), 373 (*domini*), 374 (*interrupció*), 377 (*autoritat*), 398 (*impediment o excusa*), 464 (*sanció*), 622 (*pes*), 674 (*pes*), 675 (*pes / mesura*); **legales** 448 (*preceptes*), 450 (*preceptes*), 452 (*compilacions*), 469 (*prescripcions*), 470 (*textos*), 524 (*textos*), 527 (*fonaments*)
- legalis** *adj.* 672 (*–ponderis*); **legali** 672 (*–ponderi*), 675 (*–ponderi*); **legalibus** 373 (*–octo dierum*)
- legaliter** *adv.* 377, 455
- legalmente** *adv.* 364, 372, 375, 376, 378, 455, 525, 674, 685
- legar** *v.* 631; **fué legado** 287; **había legado** 381, 510; **legaba** 610; **legaban** 684; **legados** 615; **legaron** 631; **legarse** 570; **legó** 113, 181, 189, 213, 352, 397, 420, 478, 501, 506, 582, 583, 584, 586, 587, 588, 599, 601, 602, 604, 606, 612, 628, 633, 643, 657, 662, 684, 685, 695
- legatario** *s.* (*Ponç sagristà*) 604
- Legendari per ABC de eximilis e miracles** 683
- legere** *v.*; **legi** 375; **legit** 581
- Legis Gotorum, Liber *vid.* Liber Legis Gotorum
- Legis, Iudicialis Liber Gotice *vid.* Iudicialis Liber Gotice Legis
- legislación** *s.* 449, 452, 467
- legislador** *s.* 450 (*Ponç Bofill March*)
- legislar** *v.* 462
- legislativo** *s.* 414 (*poder*), 415 (*poder*), 461 (*poder*), 462 (*poder*); **legislativos** 451 (*treballs*)
- legítimamente** *adv.* 375
- legítima** *adv.* 665 (*uncias – pensatas*), 666 (*mancusos – pensatos*), 667 (*mancusos – pensatos*), 668 (*mancusos – pensatos*), 671 (*moabitinos*)

– *pensatos*), 674 (*mancusos pensatos* –)
legitimidad *s.* 344, 608, 659 (*de les monedes*), 674 (*de les monedes*)
legítimo *adj.* 388 (*fill*), 524 (*matrimoni*), 526 (*or*), 608 (*impediment*), 662 (*pes*); **legítima** 344 (*esposa*), 456 (*prole*); **legítimas** 674 (*monedes d'or*); **legítimos** 372 (*privilegis*), 469 (*hereus*)
legitimus *adj.*; **legítima** 456 (– *prole*), 648 (*mensura* –); **legítimo** 663 (*peso* –), 665 (*pes* –), 674 (*penso* –); **legítimos** 671 (*moabetinos* –), 673 (*morabatinos* –); **legitimum** 674 (*pensum* –)
legumbre *s.* (*alim.*); **legumbres** 159, 618, 619
lemosín *s.* (*dial.*) 85, 211, 320
Lemosín¹ *top.* 591
Lemosín² *top.* (*dial. del*) 591
lempador [*sic*] *s.* 691, 693
Lena, Sant Martí de *vid.* Sant Martí de Lena
lencio *s.* (*tèxtil*) 609 (*mancusada de* –)
lenciolus *s.* (*tèxtil*); **lenciolo** 599; **lenciolos** 599 (– *de lino*); *cf.* *sábana*
Lenguadoc¹ *top.* 85, 87, 177, 218
Lenguadoc² *top.* (*dial. del*) 104, 171, 195, 203, 218, 591, 698
Lenigellus *top.* ('*artiga*', *al comtat d'Osona*); **Lenigelli** 321; *cf.* *Levigildus*
lenteja *s.* (*top.*) 49; *cf.* *lenticula*, *lentilla*, *llantía i llentía*
lenticula *s.* (*top.*) 49; *cf.* *lenteja*, *lentilla*, *llantía i llentía*
Lentiho, La Mountagno di *vid.* La Mountagno di Lentiho
lentilla *s.* (*top.*) 49; *cf.* *leteja*, *lenticula*, *llantía i llentía*
leña *s.* 201, 488, 492, 508, 595; **leñas** 481; *cf.* *ligna*
leo *s.* (*zool.*) 61; *cf.* *león*
Leo *antr.* *m.* 531
Leo, Kastrum *vid.* Kastrum Leo
Leo, Sanxo *vid.* Sanxo Leo
león *s.* (*zool.*) 61, 202, 203; *cf.* *leo*
León¹ *top.* 85, 410
León² *top.* (*prov.*) 160, 243
León, Castilla y *vid.* Castilla y León
León, Sancho *vid.* Sancho León

Leopardus *antr.* *m.* 531
Leovigildo *antr.* *m.* (*rei dels gots*) 25
Lepore, Bernardus Oculo de *vid.* Bernardus Oculo de Lepore
Lerida *top.*; **Leridam** 680
Lérída¹ *top.* (*ciutat*) 16, 39, 104, 121, 226, 227, 236, 237, 255, 274, 287, 290, 305, 406, 417, 454, 456, 469, 660, 673, 689; *cf.* *Isllerde*
Lérída² *top.* (*marquès de*) 363 (*Ramon, comte de Barcelona*)
Lérída³ *top.* (*pàries de*) 304, 305, 419
Lérída⁴ *top.* (*prov.*) 5, 13, 16, 23, 39, 42, 44, 45, 47, 52, 60, 64, 65, 72, 76, 77, 84, 87, 97, 106, 107, 108, 128, 155, 157, 160, 165, 170, 181, 185, 188, 189, 194, 207, 221, 223, 228, 242, 243, 248, 252, 253, 254, 255, 263, 301, 314, 321, 350, 492, 681
Lérída⁵ *top.* (*territori*) 642
Lérída, Alchaid Avifilel de *vid.* Alchaid Avifilel de Lérída
Lérída, Cámara real de *vid.* Cámara real de Lérída
Lerma *top.* (*terme, a la prov. de Burgos*) 47
Les Aigalades *top.* 150
Les Baux *top.* (*a prop de Saint-Remy*) 44, 78; *cf.* *Li Baus*
Leterico, Guillém *vid.* Guillém Leterico
Leti *top.* ('*uallis*', *al terme de Sant Genís d'Agudells*); **Letos** 20; *cf.* *Leds*¹ i *Leds*²
Leticia *antr.* *f.* 531
leuda¹ *s.* (*tribut*) 651; **leudarum** 658
leuda² *s.* (*tribut*) 513, 514, 651 (*d'Aicmons*), 652, 687 (*de Tàrrega*); **leudas** 492, 493, 519, 647, 651 (*de Besalú*), 652; *cf.* *ledda i lezda*¹
Leudegarius *antr.* *m.* 534
leuita *s.* 549 (*Ermengaudus*), 552 (*Erouigius*), 559 (*Guislibertus*), 581 (*Dalmacius / Poncius / Sigefredus*), 582 (*Bonus Homo*)
Leuita Gramaticus, Sigefredus *vid.* Sigefredus Leuita Gramaticus
Leutilde *antr.* *f.* 536
Leuvila *antr.* *m.* 537
levantamiento *s.* (*bèl.*) 276 (*del got Aissó*), 280 (*del got Aissó*)

Levante *top.* (*costa de*) 13, 18, 68, 114, 161, 220
Levigildus *top.* ('*artiga*', *al comtat d'Osona*); **Levigildo** 321; *cf.* *Lenigellus*
levita *s.* 94 (*Ramon*), 240 (*Sinofre*), 256 (*Sinofre*), 297 (*Sinofre*), 360 (*Vives*), 367 (*Guilabert*), 371 (*Guislibert*), 372 (*Ermengol*), 373 (*Guislibert / Company / Mir*), 384 (*Guillem Remon / Ermengol*), 440 (*Guillem / Ponç*), 441 (*Ramon*), 581 (*Dalmau*), 582 (*Bosom*), 586 (*Sinofre*), 604 (*Esteve / Ramon*), 605 (*Esteve*), 606 (*Esteve*), 629 (*Geribert*), 675 (*Hugubert*), 695 (*Sinofre*); **levitas** 379
lex *s.* 377, 382; **lege** 364, 384; **legem** 469; **legibus** 375, 466, 467, 469, 527; **legis** 376, 384 (– *Libri Iudicum*), 462
Lex Franchorum (*leg.*), **Lege Franchorum** 468; *cf.* *Ley de los Francos*
Lex Gothica (*leg.*) 385, 468; *cf.* *Censorum Codex*, *Forum Iudicum*, *Fuero Juzgo*, *Iudicialis Liber Gotice Legis*, *Lex Gothorum*, *Lex Goticorum*, *Liber Censorum*, *Liber Goticum i Liber Iudicum*
Lex Gothorum (*leg.*) 468; *cf.* *Censorum Codex*, *Forum Iudicum*, *Fuero Juzgo*, *Iudicialis Liber Gotice Legis*, *Lex Gothica*, *Lex Goticorum*, *Liber Censorum*, *Liber Goticum i Liber Iudicum*
Lex Goticorum (*leg.*) 468; *cf.* *Censorum Codex*, *Forum Iudicum*, *Fuero Juzgo*, *Iudicialis Liber Gotice Legis*, *Lex Gothica*, *Lex Gothorum*, *Liber Censorum*, *Liber Goticum i Liber Iudicum*
Lex Gotorum (*leg.*); **Lege Gotorum** 468; **Legis Gotorum** 527
Lex Gottica (*leg.*); **Legis Gotticae** 469
Lex Salica (*leg.*); **Lege Salica** 698
Lex Usuaria (*leg.*) 455, 456, 459; **Lege Usuaria** 455; **Legem Usuariam** 456; *cf.* *Código de los Usatges*, *Código de Costumbres*, *Compilación de los Usatges*, *Costumbres de la Curia de Barcelona*, *Fuero y*

- costumbre de Catalunya, Mo-
res Barchinonensis Curie,
Mores Curie Barchinonensis i
Usatge
- Lex, Gotorum *vid.* Gotorum Lex
- lexar** v. 403; *cf.* dexas i laxare
- ley** s. 364, 365, 375, 376, 377, 380,
382, 384, 411, 422, 450, 455,
457, 462, 467, 468, 469, 488,
495, 505, 523, 579, 580, 608,
623, 660, 662, 665, 677; **leyes**
376, 410, 414, 415, 443, 448,
449, 450, 455, 462, 463, 464,
465, 466, 469, 470, 471, 483,
527, 636
- Ley Borgoñona** (*leg.*) 322
- Ley Consuetudinaria** (*leg.*); **Leyes**
Consuetudinarias 455
- Ley de Cristo** 495
- Ley de los Francos** (*leg.*) 468;
Leyes de los Francos 335, 336;
cf. Lex Franchorum
- Ley de los Godos** (*leg.*) 524,
525, 527; *cf.* Fuero Juzgo, Lex
Gothica, Lex Gothorum, Lex
Goticorum i Ley Goda
- Ley de los Visigodos** (*leg.*) 383; *cf.*
Fuero Juzgo
- Ley de Mahoma** 495
- Ley de Moisés** 495
- Ley del Fuero Juzgo** (*leg.*) 384
- Ley Goda** (*leg.*) 370, 468, 469,
512, 518, 527, 607, 609, 677;
Leyes Godas 465, 466, 469;
cf. Fuero Juzgo, Lex Gothica,
Lex Gothorum, Lex Goticorum
i Ley de los Godos
- Ley Gótica** (*leg.*) 385; **Leyes**
Góticas 460
- Ley Romana** (*leg.*) 470
- Ley Sálica** (*leg.*) 244, 470, 698
- Ley Usuaría** (*leg.*) 456
- lezda**¹ s. (*tribut*) 514; **lezdám**
454; **lezdás** 651; *cf.* ledda i
leuda²
- leзда**² s. (*tribut*); **lezdás** 651
- Li Baus** *top.* (*a prop de Saint-*
Remy) 78; *cf.* Les Baux
- Li Courbiero di Pirinèu** *top.*
(*sistema de muntanyes, unides*
als Pirineus, al depart. de
l'Aude) 87; *cf.* Courbières
- li Sab, Bon *vid.* Bon li Sab
- libac** s. (*top., dial. del Delfinat*)
218; *cf.* ubach
- libellus** s.; **libellum** 524
- libens** *adj.*; **libenti** 400 (– *animo*),
445 (– *animo*)
- liber**¹ *adj.* 119, 646; **liberas** 455
(*terras* –); **liberior** 365; *cf.*
libertas
- liber**² s. **libris** 471 (– *codicis*);
libro 583 (– *etico*); **librorum**
274 (*volumina* –), 584 (–
gramatice artis); **libros** 471,
582, 583 (– *Beati Augustini de*
Trinitate)
- Liber Censorum** (*leg.*) 468,
677; *cf.* Censorum Codex,
Forum Iudicum, Fuero Juzgo,
Iudicialis Liber Gotice Legis,
Lex Gothica, Lex Gothorum,
Lex Goticorum, Liber Goticum
i Liber Iudicum
- Liber Charoli; Librum Charoli**
583
- Liber Gotice Legis, Iudicialis *vid.*
Iudicialis Liber Gotice Legis
- Liber Goticum** (*leg.*); **Libro**
Goticum 468; *cf.* Censorum
Codex, Forum Iudicum, Fuero
Juzgo, Iudicialis Liber Gotice
Legis, Lex Gothica, Lex Gotho-
rum, Lex Goticorum, Liber
Censorum i Liber Iudicum
- Liber Iudicum** (*leg.*); **Libro**
Iudicum 468; **Libri Iudicum**
384 (*legis* –); **Librum Iudicum**
583; *cf.* Censorum Codex,
Forum Iudicum, Fuero Juzgo,
Iudicialis Liber Gotice Legis,
Lex Gothica, Lex Gothorum,
Lex Goticorum, Liber Censo-
rum i Liber Goticum
- Liber Legis Gotorum** (*leg.*);
Libro Legis Gotorum 527
- Libera, Villa *vid.* Villa Libera
- liberare** v.; **liberari** 327
- libere** *adv.* 121
- libertad** s. 119, 280, 326, 491
(*política*), 499, 500, 502,
503-504, 505, 506, 511, 516,
630; **libertades** 480, 483
(*polítiques*), 484 (*polítiques*),
490; *cf.* franquicia
- libertas** s. 119; **libertatem** 503;
libertatis 119; *cf.* liber¹
- Libia** *top.* 184
- libra**¹ s. (*mesura*); **libram** 485
(– *piperis*); **libras** 504 (– *plate*),
664 (– *auri*), 670 (– *de plata*),
674 (– *de plata*); **libre** 677 (– *de*
plata); **libris** 670 (– *plate*)
- libra**² s. (*mesura*) 309 (*de cera*),
383 (*d'or*), 485 (*de pebre*),
487 (*de moneda*), 504 (*d'or*),
525 (*d'or*), 661 (*de diners /*
de monedes / de pes), 662 (*de*
plata); **libras** 208 (*de plata*),
330 (*de plata*), 376 (*d'or*),
379 (*d'or*), 481 (*d'or*), 504 (*de*
plata), 659, 663 (*d'or*), 670 (*de*
plata), 677 (*de plata*), 688 (*de*
plata)
- libramen** s.; **libramine** 674
- librar** v. 327 (*de mans dels sarraïns*),
328 (*dels perills*); **librado** 350
(*de la presó*); **librados** (*del*
captiveri), 505; **librares** 447
(*d'aquesta obligació*); **librarse**
500 (*de la servitud*); **librase**
484 (*d'aquesta obligació*);
se librara 382 (*de la cadena*
servil)
- libre** *adj.* 119, 302, 336 (*home /*
propietat), 424, 427, 481, 485,
500, 507, 508, 629, 641, 646;
libres 5, 326, 331, 370, 455,
481, 483 (*homes*), 484 (*homes*),
486, 489, 490, 492, 502, 505,
644
- Libre de Alexandre** (*de Juan*
Lorenzo Segura de Astorga)
176; *cf.* Libro de Alexandre i
Poema de Alexandre
- Libre, Villa *vid.* Villa Libre
- libremente** *adv.* 329, 487, 526
- libro** s. 584 (*antifonari*); **libros**
274, 277, 470 (*de les Pandectes*
/ de dret romà), 471 (*de lleis de*
l'església / del bisbe Bernat / de
Bernat de Pinell / de dret), 579,
582 (*llegats de*), 583, 584 (*de*
Priscia / d'art gramàtica), 590
(*de cavalleria*)
- Libro de Alexandre** (*de Juan*
Lorenzo Segura de Astorga)
184; *cf.* Libre de Alexandre i
Poema de Alexandre
- Libro de Antigüedades** (*de la*
catedral de Barcelona) 426,
438
- Libro de la Sabiduría** 409
- Libro de las Veguerías de**
Cataluña 490
- Libro de los Feudos** (*leg.*) 302
- Libro de los Jueces** (*leg.*) 583,
677; *cf.* Fuero Juzgo
- Librum expositum Beati Augustini**
contra Haereses quinque 583
- licencia**¹ s. 342, 455 (*del comte*),
462 (*del príncep*), 527, 688
(*dels comtes de Barcelona*)
- licencia**² *vid.* licentia

licentia s.; **licencia** 455 (– *comitis*); **licenciam** 527; **licentiam** 502, 645 (– *ferrandi*)
Licianus top. (lloc, al partit de Granollers, al Vallès, a la prov. de Barcelona); **Liciano** 10; cf. *Licius* i *Llissá*
lícito adj. 362, 503, 561
licitus adj.; **licitum** 463, 701
Licius antr. m. 10; cf. *Licianus* i *Llissá*
liga s. (de metalls) 664, 666, 667
Ligalbene top. (castell, al comtat d'Urgell) 234
 ligamine, caput vid. caput ligamine
ligna s. 320, 508; **lignis** 595; cf. *leña*
ligneus adj.; **lignee** 518 (*crucie* –)
ligo s.; **lignonibus** 517; cf. *azadón*
Ligordanus top. (a l'ajuntament de Beuda); **Ligordanium** 180
ligur adj. 165 (*tribu*)
 ligustrina, salix vid. salix ligustrina
Lillet top. (castell) 216
 Lillet, Brocá y vid. Brocá y Lillet
 Lillet, Pobla de vid. Pobla de Lillet
limen s.; **limina** 506 (– *apostolorum*), 687 (– *Sancti Iacobi* / – *Sancti Iachobi*)
Limerick top. (a Irlanda) 177
Liminiana top. (terme) 488
límite s. (top.) 26 (de la Marca Hipànica), 27, 49 (de la Torre de Moja), 54 (de l'estany de Castelló d'Empúries), 171 (d'un alou a l'ajuntament de Santa Pau), 172 (del castell de Sallent / de l'alou monesterial de Sant Llorenç), 177 (d'un turó al comtat d'Osona), 185 (del lloc Ad illa Trapa), 188 (del castell de Maçana i del castell de Copons), 193 (entre Subirats i La Vid), 196 (de la vila de Bàscara), 224, 228 (del castell i la vila d'Artesa), 235 (del lloc de Vilalta / del gual de Tiraculs), 285 (del castell d'Areny), 287 (de la vila de Sallent), 289 (del castell d'Albinyana / de la parròquia de Serrateix), 301 (del comtat de Barcelona), 307 (dels castells fronterers / del castell de Cervera), 326 (del castell de

Cervera), 478 (*Civitas Fracta*), 623 (de la torre i quadra de Benviure); **límites** 24 (de la Hispania Citerior), 55 (de les propietats), 64 (del *Kastrum Leo*), 67 (del comtat sarriense), 73 (del bisbat d'Osona), 97 (de la diòcesi de Tarragona), 105 (de la vall del Tordera), 121 (de la ciutat de Barcelona), 130 (de l'església de Sant Pere de Riudevittles), 137 (de l'església de Santa Maria de Manresa / del puig d'Anguera), 139 (del bisbat de Vic), 173 (de la Marca de Berga), 195, 225 (entre Espanya i França / del bisbat de Vic), 234 (d'uns vilars de la vall de Conflent), 253 (del territori de Barcelona), 288 (de les viles d'Estamariu, Bescaran i Alàs / del castell de Turlanda), 289 (del *Castrum Cervaria*), 300 (del comtat de Barcelona), 315 (de Catalunya), 326 (del castell de Cervera), 510 (del terreny romput), 623, 638 (d'una casa entre Santa Creu i Santa Eulàlia i el palau del comte), 685 (de la parròquia de Serrateix), 699 (de la vall de Ripoll); cf. *estremer* i *finis*
 limitis Hispanici, custos vid. custos limitis Hispanici
limosna s.; **limosnas** 611, 685
 Limousin, Bernat de la Marca del vid. Bernat de la Marca del Limousin
Limpidus top. ('*pelagus*', a la parròquia de Sant Quirze, al terme de Terrassa); **Limpidum** 144
 Lin, Artiga de vid. Artiga de Lin
linar s. (top.); **linares** 577
linaria s. (top.); **linarias** 197; cf. *linum* i *llinà*
 Linariis, Santa Maria de vid. Santa Maria de Linariis
 Linars, Rius vid. Rius Linars
lince s. (zool.) 604; cf. *lupus ceruarius*
lindante adj. 64 (amb *Nabiners*), 66 (amb el castell de Clariana), 205 (terme de Conesa), 233 (amb l'església de Sant Pere dels Forcats), 289 (amb el terme del castell de Calaf), 297 (amb cases i terres a Mogòria);

lindantes 294 (amb la *Strata Francisca*)
lindar v.; **linda** 216 (amb Barberà, Ripollet, Horta i Sant Cugat del Vallès), 656 (amb el mar i el Far); **lindaba** 20 (amb terra de '*filiis de Leds*'), 41 (amb el riu Gavà), 82 (amb la serra de Gradis / in ipso Grado de Rodas), 108 (amb el castell de Miralles / amb el torrent Fossa de Sancii), 118 (amb *Sponda de Ledone* / Riba / amb el Pont de l'Armentera i el riu Gaià), 124 (amb la parròquia de Prades), 125, 139 (amb el riu Lauanera), 145 (amb un alou a An), 158 (amb la confluència dels torrents d'Anguera i Ollers), 173 (amb el torrent que corria de Muntpedrós), 177 (amb la Pelosa), 182 (amb el Mons Caluela), 184 (amb la '*carraria que uadit ad pog Pelad*'), 190 (amb el castell de Peramola), 202 (amb '*ipsos boscos*'), 207 (amb el '*terminio de Sabadello*'), 209 (amb *Oleastro Grosso*), 221 (amb la '*rocha de Penna Alta*' / amb el terme del '*castrum Petre Medie*'), 232 (amb el '*collo de Asino Mortuo*'), 235 (amb el terme de Pet de Oulila), 238 (amb el '*castrum Montis Otonis*' / amb la serra de Franquea), 288 (amb el '*pugol Guardiola de Alberels*' / amb el '*puio Guardiola*'), 289 (amb la Guardia de Valelonga), 295 (amb el terme de Granollers, Valldarió i Vall-llobera, amb la Via Calciata i amb el riu Vallense / amb la *Strata Francisca* / amb la *Strata Calciata*), 296 (amb '*ipsa uia que uadit ad Barchinonam*'), 309 (amb els castells de Castellvell, Guardia de Banyeres, Santa Oliva, Calders i Berà), 320 (amb el '*torrente que discurrit de Bofigas*'), 476 (amb *Civitas Fracta* i el riu Segre), 643 (amb el camí cap a la forja), 681 (amb la '*uia publica que pergit per serra de Monteserrato*'), 683 (amb el '*terminio de Cruzillata*'), 685

- (amb 'ipsa Parada'); **lindaban** 90 (– amb la roca Fundata), 297 (amb els Arcs Antics); **lindando** 64 (amb la vall d'Ursian), 129 (amb els termes d'Olèrdola, Vendrell, Santa Oliva, Banyeres i Castellvell), 209 (amb el terme del castell d'Altafulla), 296 (amb la Via Francisca), 632 (amb bodegues)
- linde** s. (top.) 60 (d'un bosc), 71 (d'un alou de la vila de Castelló), 96 (de la vila de Maçana), 114 (del castell de Bescarri), 133 (d'un alou al puig d'Anguera), 134 (de la capella de Sant Esteve i Sant Hilari), 192 (de l'església de Sant Joan de Perpinyà), 207 (de la torre del Quer), 209 (de Voltrera), 233 (de l'alou d'Ortones), 234 (d'Anglarill), 241 (d'un alou a prop de l'església de Sant Iscle), 249 (d'una peça de terra a Sant Esteve de Ripollet), 296 (d'un alou a Reixac); **lindes** 41 (de l'església de Santa Maria de Porqueres), 42 (de la parròquia de Serrateix), 43 (de la propietat de Bernat i Guilla), 44 (de la Torre d'Afliff), 54 (de les propietats), 64 (d'uns vilars del Conflent), 66 (d'uns béns a l'apendicio de Sancta Pelagia'), 72 (d'un alou al terme de Lavansa), 73 (del castell de Perarua), 80 (a la vall del castell de Cervelló), 85 (al districte de Llívia), 93 (de la dotàlia de l'església de Santa Maria de Manresa), 96 (d'un alou a Canalda / de la vila de Vernet), 99 (d'un alou al puig d'Anguera), 101 (d'un alou de Terrers), 112 (d'un alou a Vilardell / d'un alou a la Quadra d'Ollers), 118, 119 (del castell de Figuera), 120 (de la vila de Siriniano), 123 (del castell d'Angulariola), 144 (del 'stagnum de Castilione'), 145 (de Sant Miquel d'Olèrdola), 155 (de la 'villa Evolo'), 158 (d'un castell al puig de Forés), 165 (d'una propietat a la vila de Cornellà), 169 (d'un alou al Vallès), 173 (del barri de Pomar), 181 (de l'alou Orutio / de l'alou Angulos), 182, 183 (del castell de Pals), 212 (de la vila de Vilua), 215 (de la Roca o Castell), 216 (de la 'uilla Cerdoniola' / de l'església de Santa Eugènia), 223 (de la vila de Sallent), 224 (d'una heretat a Sant Andreu de Palomar), 228 (del castell de Montaspre), 230 (del castell de Cabra), 234, 235, 236, 240 (d'un alou a la ciutat d'Olèrdola), 247 (de la vila de Bàscara i dels seus vilars), 285 (de l'església de Porqueres / de terres ermes a Cotlliure i Bayuls), 287 (del castell de Solsona / del castell de Turlanda), 288 (d'una porció de terra erma a Conesa), 292 (d'un alou), 294, 297 (d'un alou a Santa Eulàlia de Provençana), 322 (de dos camps), 372 (del predi de Calder), 511 (d'unes terres ermes a Calders), 623 (de les propietats), 638 (d'una casa vella a prop de la basílica de Santa Creu i Santa Eulàlia i del palau del comte), 639 (de cases i obradors a prop del carrer Paradís), 643 (d'un alou a la vila de Cardedeu), 681, 682 (de béns a la vila de Tavarçida), 683 (del bisbat d'Osona)
- lindero** s.; **linderos** 293 (d'una propietat)
- linea** s. 220
- linem** forma de linum, cf. s. u.
- lineus** adj. (tèxtil); **lineo** 600 (plumacio –)
- Lingua de Occa, Guitardus vid. Guitardus Lingua de Occa
- Lingua Latina, De vid. De Lingua Latina
- lino** s. (tèxtil) 197, 386, 599 (llençols de), 601 (cobertor o manta de), 609 (tela de); cf. linum
- linteolum** s. (tèxtil) 78; cf. llençol
- linum** s. (tèxtil) 197; **linem** 605 (bresalla de –); **lino** 599 (lenciols de –), 600 (plumacios de –); cf. lino
- Liña, Santa vid. Santa Liña
- lis** s.; **litem** 365
- Lis Oulo dòu Diable** top. (als Alts Alps) 154
- Lisselton** top. (parròquia, a Kerry, a Irlanda) 177
- Lissurlan** top. (a Limerick, a prop de Newcastle, a Irlanda) 177; cf. urla i Lissurland
- Lissurland** top. (a Limerick, a prop de Newcastle, a Irlanda) 177; cf. Lissurlan, Oorla, urla i Urlee
- lista** s.; **listas** 600 (guadenga cum – blauas)
- litera** vid. littera
- literario** adj.; **literaria** 582 (ensenyança)
- Lithospermum olefolium** s. (bot.) 81
- litigante** s. 385; **litigantes** 363, 364, 365, 374, 384, 385, 423, 442
- litigar** v. 369, 503; **litigaba** 367; **litigaron** 367, 443; **litigó** 339, 442, 511; **se litigaba** 365; cf. causare, contendere, mallare, placitare i pleitear
- litigare** v.; **litigandi** 502; **litigassent** 365, 374
- litigio** s. 339, 361, 362, 363, 364, 365, 373, 376, 384, 428, 444, 622; **litigios** 367, 369, 444
- litigioso** adj.; **litigiosas** 510
- lito** scandale forma de lectum scandale, cf. s. u.
- littera** s.; **litterarum** 582 (doctrina –); **litteras** 581; **litteras** 581, 582 (– rasas)
- litus** s. 151 (– maris); **litore** 309 (– maris); **littore** 121 (– maris); **littoribus** 656 (marinis –)
- littus** vid. litus
- Livadostro** top. (aldea, a Beòcia) 46; cf. Pagae
- liviano** s. (econ.); **livianos** 575; cf. frexura i pulmón
- Livila** antr. m. 537, 676; **Livilani** 537
- Livio, Tito vid. Tito Livio
- Lizianus Inferior** top. (lloc, al partit de Granollers, al Vallès, a la prov. de Barcelona); **Liziano Inferiore** 10; cf. Licianus, Lizianus Superior, Llissà, Llissà de Munt i Llissà de Vall
- Lizianus Superior** top. (lloc, al partit de Granollers, al Vallès, a la prov. de Barcelona); **Liziano Superiore** 10; cf. Licianus, Lizianus Inferior, Llissà, Llissà de Munt i Llissà de Vall

- llacera** *s. (top.)* 143, 145; *cf.* lacaria i lacus²
- llach** *s. (top.)* 143, 144; *cf.* lacus²
- llacuna** *s. (top.)* 143, 145; *cf.* lacus²
- Llacuna, La *vid.* La Llacuna
- Lladó** *antr. (cognom)* 566
- lladoner** *s. (bot.)*; **lladoners** 118
- Lladró** *top. (a les illes Medes)* 90
- Llagostera**¹ *s. (top.)* 143, 145
- Llagostera**² *top. (fisc de)* 419, 431
- Llagostera**³ *top. (parròquia, a la diòcesi de Girona)* 561
- Llagostera**⁴ *top. (vila, al comtat de Girona)* 145, 594, 614, 643; *cf.* lacus², Lacustaria i Lagustaria
- Llançá** *top. (vall)* 286; *cf.* Lanciana
- llanera** *s. (top.)* 143, 146; *cf.* lacunarius i lannarius
- Llaneras, Sant Martí de *vid.* Sant Martí de Llaneras
- llano** *s. (top.)* 41, 45, 51 (*d'Urgell*), 65 (*de Barcelona*), 68 (*de Nocolono*), 114, 116 (*de Barcelona*), 130 (*de Barcelona*), 157 (*Plans d'Olius*), 167 (*de Vic*), 168 (*de Banyoles*), 200 (*de Barcelona*), 224 (*de Barcelona*), 237 (*d'Urgell*), 242, 251, 296 (*de Barcelona*), 297 (*de Barcelona*), 321 (*de la vall de Barravés*), 490; **llanos** 111
- llantía** *s. (top.)* 50; *cf.* lenteja, lenticula, lentilla i llentia
- Llantía** *top. (coll, a prop del castell de Montbui)* 50
- llanura** *s. (top.)* 54, 73, 74, 92, 112, 114, 137 (*Pla de Sallent*), 152, 155, 157, 167 (*de la vall de Banyoles*), 184, 200 (*La Batalla*), 222 (*Belis*), 293 (*Coll de la Perxa*), 295; **llanuras** 169, 223; *cf.* nava i pla
- llar** *s. (dom.)* 587; *cf.* caput foger, hogar, lar i llar de foch
- llar de foch** *s. (dom.)* 587; *cf.* caput foger, hogar, lar i llar
- llares** *s. pl. (dom.)* 587; *cf.* cap-mascles, caramalher, carami-lleras, clamalls, clamástechs, clemascle, clumascle, cremaculi, crémaillère, cremalh, cremascle, cremascli, cremaster, crimalh, cumascle, cuoumascle, kimascle i paracingles
- Llaurador** *antr. (cognom)* 563
- llavallol** *s. (top.)* 135, 140; *cf.* La Bajol, Labajol, Lavaiol i llavell
- Llavallol** *antr. (cognom)* 140
- Llavallol, Creu del *vid.* Creu del Llavallol
- llavanera**¹ *s. (top.)*; **llavaneres** 138, 140; *cf.* labandaria
- llavanera**² *s. (top.)* 140; **llavaneras** 135; *cf.* llavell
- Llavanera** *top. (a prop de Crespià)* 140
- Llavanera de Pardinas** *top. (a la vall de Ribes)* 140
- Llavaneras**¹ *top.* 442
- Llavaneras**² *top. (riera, a prop de Mataró)* 139; *cf.* Lauandariae¹ i Lauandariae²
- Llavaneres** *top. ('torrents' o 'rius', als comtats de Barcelona, Osona, Besalú i Urgell)* 140
- Llavaneres, Sant Andreu de *vid.* Sant Andreu de Llavaneres
- llavell** *s. (top., al Pirineu)* 135, 140, 141; *cf.* alud, labi, lauets, llavallol, llavanera² i llavex
- llavex** *s. (top., al Caldes de Boí)* 141; *cf.* llavell
- Llaviá** *top. (a la prov. de Girona)* 8; *cf.* Labeus i Labianus
- Llebra** *antr. (cognom)* 565
- Lleida** *top.* 663 (*lliura de plata de*); *cf.* Ilerda i Illerda
- Llémana, Sant Martí de *vid.* Sant Martí de Llémana
- Llena** *top. (serra, entre el Priorat i la prov. de Lleida)* 44
- llençol** *s. (tèxtil)* 78; *cf.* linteolum
- llentía** *s. (top.)* 49; *cf.* lenteja, lenticula, lentilla i llantía
- Lleó** *antr. (cognom)* 565
- Llerona, Santa Maria de *vid.* Santa Maria de Llerona
- Llers, Arnau de *vid.* Arnau de Llers
- Lles** *top.* 248
- Llesuy** *top. (al comtat de Pallars)* 5
- Lletera, Coma *vid.* Coma Lletera
- Lletget** *antr. (cognom)* 562
- Llibre** *antr. (cognom)* 564
- Llibre Vert** (*del Capítol de la Catedral de Girona*) 106, 140, 182
- Llibreteria** *top. (carrer, a Barcelona)* 638
- Lliçà, Pere Arbert de *vid.* Pere Arbert de Lliçà
- Lligordá** *top. (a l'ajuntament de Beuda)* 181
- Llillet, Brocá y *vid.* Brocá y Llillet
- Llimona** *antr. (cognom)* 566
- llinar** *s. (top.)*; **llinás** 195, 197; *cf.* linaria i linum
- llinás** *forma pl. de llinar, cf. s. u.*
- Llinás**¹ *top. (lloc, a prop de Berga)* 197
- Llinás**² *top. (vila, al partit de Granollers)* 125, 197
- Llissá** *top. (al partit de Granollers, al Vallès, a la prov. de Barcelona)* 10; *cf.* Licianus, Licius, Lizianus Inferior, Lizianus Superior, Llissá de Munt i Llissá de Vall
- Llissá de Munt** *top. (lloc, al partit de Granollers, al Vallès, a la prov. de Barcelona)* 10; *cf.* Licianus, Lizianus Inferior, Lizianus Superior, Llissá i Llissá de Vall
- Llissá de Vall** *top. (lloc, al partit de Granollers, al Vallès, a la prov. de Barcelona)* 10; *cf.* Licianus, Lizianus Inferior, Lizianus Superior, Llissá i Llissá de Munt
- Llivia**¹ *top. (batllia, al comtat de Cerdanya)* 514
- Llivia**² *top. (districte, al comtat de Cerdanya)* 86, 232, 594
- Llivia**³ *top. (parròquia, al comtat de Cerdanya)* 595, 596
- Llivia**⁴ *top. (poble, al comtat de Cerdanya)* 594, 644
- llobarro** *s. (zool.)* 596
- Llobató** *antr. m.* 518; *cf.* Llobet²
- Lloberas**¹ *top.* 440
- Lloberas**² *top. (al Vallès)* 226
- Lloberes**¹ *top. (a la parròquia de Sant Esteve de Vilanova)* 235
- Lloberes**² *top. (vall, al Vallès)* 238; *cf.* Lupariae i Meritat²
- Llobet**¹ *antr. (cognom)* 566
- Llobet**² *antr. m.* 518; *cf.* Llobató
- Llobet**³ *antr. m.* 663; *cf.* Sinofre¹
- Llobet, Silvio *vid.* Silvio Llobet
- llobí** *s. (econ.)*; **llobins** 672; *cf.* lupinus
- Llobregat**¹ *top. (fonts del, a Castellar de n'Hug)* 73, 77, 116
- Llobregat**² *top. (pla)* 114; *cf.* Lubricatus⁴
- Llobregat**³ *top. (riu)* 4, 6, 24, 36, 42, 44, 45, 77, 80, 116, 117,

- 216, 234, 241, 265, 267, 274, 296, 297, 300, 421, 441, 504, 644 (*forja dels molins del*), 684 (*pont del*); *cf.* Lapricatensis, Lubricatus¹, Lubrigadus i Lupricatus
- Llobregat, Sant Boy de *vid.* Sant Boy de Llobregat
- Llobregat, Sant Feliu de *vid.* Sant Feliu de Llobregat
- Llobregat, Sant Joan de *vid.* Sant Joan de Llobregat
- Llobregós, Castellfullit de *vid.* Castellfullit de Llobregós
- Llofriú** *top.* 643
- Llobart** *antr. m.* (*canonge de Barcelona*) 409
- Llonch** *antr. (cognom)* 562
- Llop** *antr. (cognom)* 565
- Llop, Bernat *vid.* Bernat Llop
- Llop Sanç, Mir *vid.* Mir Llop Sanç
- Llopart**¹ *antr. (cognom)* 565
- Llopart**² *antr. m.* 676
- Llopart, Ramón *vid.* Ramón Llopart
- Llopsanç Guillém** *antr. m.* 518
- Llopsanç, Mir *vid.* Mir Llopsanç
- Llorá** *top.* (*a la prov. de Girona*) 7, 15; *cf.* Lauranus² i Laurus
- Llorach**¹ *antr. (cognom)* 14, 15; *cf.* Lauracus i Laurus
- Llorach**² *top.* 15; *cf.* Lauracus i Laurus
- Llordá** *top.* (*lloc*) 313
- Llordá, Sant Llorenç de Vall de *vid.* Sant Llorenç de Vall de Llordá
- Llordat** *top.* (*terme, al comtat d'Urgell*) 207
- Lloreda** *antr. (cognom)* 566
- Llorens** *antr. (cognom)* 563
- Lloret** *antr. (cognom)* 565, 566
- Lloria, Sant Julià de *vid.* Sant Julià de Lloria
- Llorona** *top.* (*terme*) 129
- llossal** *s. (tribut)* 516, 517; *cf.* lauceum, llossar, locedum, loceum i locidum
- llossar** *v.* 516; **llossassen** 517; *cf.* laucere i llossal
- llovedizo** *adj.*; **llovediza** 153 (*aigua*); **llovedizas** 99 (*aigües*), 127 (*aigües*), 161 (*aigües*)
- Llubá** *top.* (*mont, al partit de Tremp*) 242
- Lluçá**¹ *top. (castell)* 349
- Lluçá**² *top. (senyor de)* 349 (*Guissaldo*)
- Lluçá, Guillém *vid.* Guillém Lluçá
- Lluçá, Pere de *vid.* Pere de Lluçá
- Llusás**¹ *top.* (*lloc, a la prov. de Lleida*) 106
- Llusás**² *top.* (*muntanya, a la prov. de Lleida*) 106
- Llussanés, Sant Agustí de *vid.* Sant Agustí de Llussanés
- Llutos, Rius de *vid.* Rius de Llutos
- Lo Balira*** *top.* (*riu, al comtat d'Urgell*) 11; *cf.* Balira, La Balira i Valeria
- Lo castell de Sabassona** 129
- Loara, Iohan de *vid.* Iohan de Loara
- Loara, Iohann de *vid.* Iohann de Loara
- Loara, Joan de *vid.* Joan de Loara
- Loara, Juan de *vid.* Juan de Loara
- loba** *s. (agr.)* 173; *cf.* porca
- Lobathonus** *antr. m.*; **Lobathoni** 550; *cf.* Odericus
- Lobató** *antr. m.* 440
- Lobató, Guillém *vid.* Guillém Lobató
- Lobato, Isarn *vid.* Isarn Lobato
- Lobatón** *antr. m.* 377, 378
- lobecio** *adj. (econ.)*; **lobecios** 659 (*morabatines*), 671 (*morabatines*), 673 (*morabatines*); *cf.* avinayar, ayadino, barba roja, jouecius, lobecius, lupino, marroquino, melequino i mercader³
- lobecius** *adj. (econ.)*; **lobecios** 673 (*morabatines – et aiars*); *cf.* lobecio
- Lobent, Vila *vid.* Vila Lobent
- Lobeta**¹ *antr. f.* 549; *cf.* Aemo
- Lobeta**² *antr. f.* 549; *cf.* Belliardis²
- lobo** *s. (zool.)*; **lobos** 278, 699; *cf.* lupus
- Lobos, Paredes de *vid.* Paredes de Lobos
- Lobs, Guardia de Lac *vid.* Guardia de Lac Lobs
- Lobs, Petrus *vid.* Petrus Lobs
- locare** *v.*; **locati** 355 (*militēs –*); **locatis** 355 (*militibus –*)
- Locars, Congostel de Valle de *vid.* Congostel de Valle de Locars
- locedere** *v.*; **locedes** 644
- locedum** *s. (tribut)* 516; *cf.* lauceum, llossal, llossar, loceum i locidum
- loceum** *s. (tribut)* 516; *cf.* lauceum, llossal, llossar, locedum i locidum
- locidación** *s.* 516
- locidum** *s. (tribut)* 513, 516; *cf.* lauceum, llossal, llossar, locedum i loceum
- Loçtor, Perga de *vid.* Perga de Loçtor
- locucio** *vid.* locutio
- locus** *s. (top.)* 47 (*– finis Galliae*), 196 (*– spatiosus*), 279; **loca** 43 (*– montuosa*), 179 (*– pilosa*), 196 (*Segaleris –*), 275 (*universa –*), 510 (*– heremis solitudinis*); **loce** 288 (*Guardiola*); **loci** 651 (*Vic*); **locis** 30 (*solitariis –*), 305 (*universis –*), 308 (*solitariis –*), 317, 582; **loco** 86 (*Corbos*), 96 (*Collellum*), 131 (*Areins*), 152 (*Bagneolis*), 174 (*Porcarias*), 186 (*Monte Bruno*), 197 (*Sagatello*), 211 (*Cassanna*), 215 (*Monte Cerdano*), 238 (*Pug Dalchala*), 281 (*– horroris*), 282 (*– solitudinis*), 295 (*Petra Fita*), 475 (*Villa Noua*), 476 (*Vicus*), 493, 638 (*Monte Taber*), 682 (*Mogoria*); **locum** 11 (*Valleriana*), 12 (*Carerag / Charesag*), 14 (*Rixago*), 55 (*– uallense*), 93 (*Monte Serrato*), 113 (*Gramanetum*), 131 (*ad ipsos arens*), 138 (*Saltellos / Salitello*), 156 (*Olotis / – ab Olotis / – de Olotis*), 157 (*Olotis*), 169 (*Torn*), 174 (*Porcarias*), 181 (*Caluera*), 185 (*Mogoda*), 209 (*Uliastret*), 212 (*Bel Pug*), 213 (*Circulo / Cercos*), 251 (*Riopullo*), 277 (*Penites*), 295 (*Palaciolo*), 319 (*Budigas*), 320 (*Budigas / collem de Valle Budica / Terrariis*), 322 (*Exart*), 475 (*Villa Noua*), 641, 656 (*Portum*), 682 (*Inforcatos*), 698 (*Illa Trapa*)
- Locus, Bellus *vid.* Bellus Locus
- locutio** *s.* 209 (*vulgaris –*); **locucionem** 458
- Lodève, Clermont- *vid.* Clermont-Lodève
- lodo** *s.*; **lodos** 123
- Lodoycus Iunior** *antr. m.*; **Lodoyci Iunioris** 503
- Lodre, Bernat Bufa *vid.* Bernat Bufa Lodre
- Lodre, Bufa *vid.* Bufa Lodre
- Löffl** *s. (bot.)* 194; *cf.* Balaguer¹, balai, bálech i lygeum spatium

- logare** v.; **fuerunt logati** 355 (– *kauallarios*); **logati fuerint** 355
loger s. 447; cf. dádiva i soborno
logra s. 355 (*sine* –)
Logroño top. (prov.) 45
Loire, Haute- vid. Haute-Loire
Loire, Saone et vid. Saone et Loire
loma s. (top.) 67 (*Akilion*), 262; **lomas** 62, 74; cf. *lumbus*
lomba s. (top.) 67 (*Akilion*)
lombardesco adj. 606 (*taüt*)
Lombardia top. 193
lombardo s. (*llengua*) 91
lomo s. (top.) 71, 87, 262; cf. *lumbus*
Longa, Aqua vid. Aqua Longa
Longa, Serra vid. Serra Longa
Longa, Val vid. Val Longa
Longa, Villa vid. Villa Longa
Longae, Vineae vid. Vineae Longae
longe adv. 46, 47, 121, 249, 277, 282, 475, 510; **longius** 297, 474
longinquitas s.; **longinquitate** 282 (– *persecucionis*)
longitudo s.; **longitudine** 374, 590, 624
Longouarda (nom d'una 'tonna') 633
longus adj. (top.) 217, 220, 222
Longus, Campus vid. Campus Longus
Lopard, Giribert vid. Giribert Lopard
lophos s. (top., en grec) 61
loqui v. 349; **loquendi** 561
Lor, Garcia de vid. Garcia de Lor
Lor, García de vid. García de Lor
Lorca top. 356; cf. *Lorcha*
Lorcha top.; **Lorcham** 356; cf. *Lorca*
Lorena top. 237
Lorenzo Segura de Astorga, Juan vid. Juan Lorenzo Segura de Astorga
Lorenzo Veronese antr. m. (*escriptor*) 32, 33; cf. *Laurentius Veronensis*
Loreta¹ antr. f. (*dida*) 576; cf. *Loreta*²
Loreta² antr. f. (*nuirica*) 576; cf. *Loreta*¹
Loria¹ top. (al comtat d'Urgell) 269, 407; cf. *Lauredia i Loria*²
Loria² top. (al comtat d'Urgell) 269; cf. *Lauredia i Loria*¹
Loria, Sant Julià de vid. Sant Julià de Loria
lorica s. (bèl.) 352 (*claramallia*); cf. *loriga*
loriga s. (bèl.) 352; cf. *lorica*
Lorio antr. m. (*sacerdot*) 90
Los Castellets top. (*pic*, al Montseny) 64; cf. *Las Agudas*
Lot top. (depart. fr.) 15, 198, 208
Lot-et-Garonne top. (depart. fr.) 185
Lotario antr. m. (*rei dels francs / emperador*) 32, 42, 74, 75, 90, 116, 136, 181, 220, 236, 241, 248, 274, 285, 319, 320, 372, 373, 374
Lou Cou de Fenestrello top. (als Alps, al Piemont, a prop de Suza) 225
Lou Cáu de Fenestro top. (als Alps Marítims, a prop de Tende) 224
Lou Garagai de Sainte-Ventùri top. (cim, a prop d'Aix) 129; cf. *Sainte-Victorie i Santa Victoria*
Lou Gourg dis Oulo top. (barranc, al Mont-Ventoux) 154
Lou Grand Chalvet top. (mun-tanya, a les valls Vaudoises, a França) 182
luba s. (top., dial. del Delfinat) 218; cf. *ubach*
Lubrica, Vallis vid. Vallis Lubrica
Lubricatellus top. ('*stagnum*', al territori de Barcelona); **Lubricatello** 144, 152
Lubricatus¹ top. (*alveus*); **Lubricatum** 318; **Lubricato** 644 (*fabricam molendinorum de* –); cf. *Llobregat*³ i *Lupricatus*
Lubricatus² top. (*flumen*) 73; **Lubricati** 683
Lubricatus³ top. (*fluuius*) 165
Lubricatus⁴ top. (*planities*); **Lubricati** 114; cf. *Llobregat*²
Lubrichatus top. (*flumen*) 116
Lubrigadus top. (*riu*); **Lubrigado** 93; cf. *Llobregat*³
Lucam, Expositum optimum Beati Ambrosii in vid. Expositum optimum Beati Ambrosii in Lucam
Lucam, Expositum optimum Bedae in vid. Expositum optimum Bedae in Lucam
Lucense top. (convent o jurisdicció de la Hispania Citerior en temps de Plini el Vell) 24
lucha s. (bèl.) 385; **luchas** 309, 326
luchaquia s. (top., basc) 204; cf. *bedaiscá i mata*⁴
luchar v. 326; **lucharon** 200
Lucia antr. f. (*esposa del comte d'Urgell Ermengol de Gerp*) 304
Lucio Anneo Séneca antr. m. (*autor romà*) 61
lucrativo adj. 520 (*càrrec*); **lucrativa** 582 (*professió*), 700 (*ocupació*)
lucro s. 356, 662; cf. *lucrum*
lucrum s.; **lucro** 356, 677; cf. *lucro*
Ludovico antr. m. (*pare de Lotari, rei dels francs / emperador*) 248, 372, 373, 374, 375, 378; cf. *Hludoicus*
Ludovico II antr. m. 207
Ludovico Pío antr. m. (*fill de Carlemany, rei dels francs / emperador*) 28, 172, 174, 274, 275, 280, 291, 292, 323, 470, 484, 685
Ludovicus Junior antr. m. (*rei dels francs*) 418; cf. *Luis el Joven*
Luganus antr. m. 625
Lugo top. (prov.) 87, 160, 208
Luis antr. m. (*fill de Carlemany*) 284
Luis II antr. m. 247
Luis el Craso antr. m. 418
Luis el Joven antr. m. (*rei dels francs*) 418; cf. *Ludovicus Junior*
Luis el Transmarino antr. m. 32, 43, 144
Luis Pons de Icart antr. m. 178
Lukas antr. m. 532
lumbre s. 570, 572, 573, 574, 576, 586; cf. *lumen*
lumbus s. (top.) 262; cf. *loma i lomo*
lumen s. 571, 572, 573, 576; cf. *lumbre*
luminarius s. (*dom.*); **luminario** 592 (– *ferreo*); **luminarios** 589; cf. *velón*
Lunes s. (*calendari*) 356 (*diebus* –, *et Marti et Mecres*); **Lunis** 356 (*die* –, 411 (*die* –))
Lupariae top. ('*uallis*', al Vallès); **Luparias** 238; cf. *Lloberes*² i *Meritat*²
lupi ceruarii, pellis vid. pellis lupi ceruarii

Lupiacus *top.*; **Lupiaco** 12; *cf.* Lupianus *i* Lupus²
 Lupiano, Berenguer Arnal de *vid.* Berenguer Arnal de Lupiano
Lupianus *top.*; **Lupiano** 12; *cf.* Lupiacus *i* Lupus²
lupino *adj.* (*econ.*, *morabati*); **lupinos** 305, 640, 659, 671, 672, 675; *cf.* avinayar, ayadino, barba roja, llobí, lobecio, marroquino, melequino *i* mercader³
 Lupinti, Villa *vid.* Villa Lupinti
lupinus *adj.* (*econ.*); **lupini** 672; **lupinos** 672 (*morabatinos* –), 675 (*morabetinos* – / *morabatinos* –); *cf.* lupino
Lupo *antr.* *m.* 530; *cf.* Servado
 Luppi, Bertrandus *vid.* Bertrandus Luppi
Lupricatus *top.* (*riu*); **Lupricati** 684 (*opera pontis* –); *cf.* Llobregat³ *i* Lubrigatus¹
lupus *s.* (*zool.*); **lupis** 278; **lupos** 699; *cf.* lobo
Lupus¹ *antr.* *m.*; **Lupo** 581
Lupus² *antr.* *m.* 12, 531; *cf.* Lupiacus *i* Lupianus
lupus ceruarius *s.* (*zool.*); **lupi ceruarii** 604 (*pellis* –); *cf.* lince
 Lusía, Sanxo de *vid.* Sanxo de Lusía
Lusitania¹ *top.* 24; *cf.* Hispania Ulterior
Lusitania² *top.* (*prov. hispànica en temps de Leovigild*) 25
 Luto, Sant Esteve de Rivo de *vid.* Sant Esteve de Rivo de Luto
lutrinus *adj.*; **lutrinis** 603 (*pellibus* –)
Luvila *antr.* *m.* 537
lygeum spatium *s.* (*bot.*) 194; *cf.* Balaguer¹, balai, bálech *i* Löfl
Maçana¹ *top.* (*castell*) 188
Maçana² *top.* (*vila, a Riba Fracta, a l'apendiciu*) de Sant Iscle, *al comtat d'Urgell*) 96
 Maçanet, Pere de *vid.* Pere de Maçanet
macellarius *adj.*; **macellariam** 652 (*taula*)
macenaria *s.* (*agr.*) 618, 619; **macenarias** 620; *cf.* huerto, maceria *i* trilla
maceria *s.* 619; *cf.* macenaria
Macip *antr.* (*cognom*) 563
maçmodí *s.* (*gent.*); **maçmodies** 673; *cf.* maçmuda *i* mazmudina

maçmuda *s.* (*tribu barbaresca*) 673; *cf.* maçmodí *i* mazmudina
macomutina *s.* (*econ.*) 673; *cf.* mahozmedin, marmutina, mas cordina, mazmodina, mazmoudí, mazmudina, mazmutina, mezmudina *i* mozmudina
Macrinus *antr.* *m.* 9; *cf.* Magrianus *i* Magriñá
Macrus *top.* ('campus', *a Camprodon*); **Macrum** 649
macula *s.* 502 (*infidelitatibus – seruiendi*)
madera *s.* 201, 202, 243 (*barra de*), 259 (*instrument de*), 353 (*màquines de*), 488, 508, 563, 589 (*taula de / vaixella de*), 590 (*taula de / 'gradales' de*), 591 (*got de*), 599 (*llit de*), 636, 641 (*maces de*), 645 (*bótes de*), 656; *cf.* fusta¹
Madexo *antr.* *m.* 536; **Madexone** 536
Madius *s.* (*calendari*); **Madium** 38; **Madii** 365 (*kalendis* –); *cf.* maig
madre *s.* (*fam.*) 13 (*de Pere Ponç*), 229 (*de Tedmar Miró*), 297 (*Ermesinda, del presbíter Sinofre*), 304 (*Constança, del comte d'Urgell Ermengol III de Barbastre*), 315 (*Grima, de Galí, Wigila i Choniemirus*), 324 (*Guillema, de Guillem de Reiner*), 332 (*de Ramon Berenguer IV*), 335 (*nom de la*), 343 (*nom de la*), 344, 345 (*nom de la*), 354 (*Beatriz, de Deodat*), 366 (*Adalaizis, de Gombau / Elliardis, d'Alemanys de Cervelló*), 383, 421 (*Santa Julita, de Sant Quirze*), 424 (*Adalaizi, de Gombau / Elliardis, d'Alemanys de Cervelló*), 426 (*de Guillem Bernat*), 431 (*Girberga, d'Umbert*), 441 (*Adalaizi, de Gombau Geribert*), 443 (*Belliardis, de Mir Guillem*), 444 (*Belliardis, de Mir Guillem*), 486 (*Ponceta, de Pelegrina*), 499 (*de Pere Ponç*), 501 (*de Ramon*), 525, 527 (*d'Adalaidis de Castellbisbal*), 561 (*Coral*), 614 (*de Pere Ponç*), 622 (*Ermessendis, de Guillem Bernat*), 629 (*Richelde, del levita Geribert*), 630 (*de*

Geribert), 651 (*Constança, del comte d'Urgell Ermengol III de Barbastre*); **madres** 343; *cf.* mare² *i* mater²

Madrechexanes *top.* (*al comtat de Conflent*) 247

Madrid *top.* (*prov.*) 153

Madriguera *antr.* (*cognom*) 566

Madrona, Ramón de *vid.* Ramón de Madrona

Madrona, Remón de *vid.* Remón de Madrona

maestre *s.* 186 (*Berenguer de Sant Vicenç, del Temple*), 330 (*Pere de Roera, de Provença i Espanya*), 332 (*Robert, dels templers*), 642 (*dels templers*); **maestres** 329

Maestre, Cervera del *vid.* Cervera del Maestre

maestro¹ *s.* (*d'escola*) 249 (*Martí Bartomeu*), 439 (*Ponç Bofill March*), 444 (*Ponç Bofill March*), 644 (*Hug*); **maestros** 581 (*Pontius / Poncius Bonus Filius / Raimund / Petrus / Sigefredus / Suniefredus*)

maestro² *s.* (*d'ofici*); **maestros** 646

Mafumad *antr.* *m.* (*sarraí*) 501

Mafumet, Pobla de *vid.* Pobla de Mafumet

Magalona *top.* (*diòcesi*) 530

Magdalonense *adj.* (*top.*, *districte*) 174

Magemburgi *antr.* *f.* (*filla de Jozbert*) 352

magenc *s.* (*zool.*); **magencs** 594

Mager, Puig de *vid.* Puig de Mager

Magí de las Alzinas, Can *vid.* Can

Magí de las Alzinas

Maginulf *antr.* *m.* (*nom germ.*) 546; *cf.* Maynou

magister *s.* 249 (*Martinus Bartholomeus*), 559 (*Fedantius*), 636 (*Fedancio*); **magistri** 581 (*Renaldi gra-Çmatici, – Barchinone*)

magisterio *s.* 439, 449, 579, 581, 582

magisterium *s.*; **magisterio** 582

magistrado de la moneda *s.* (*econ.*) 661

magistratus monete *s.* (*econ.*); **magistratum monete** 661

magliuolo *s.* (*bot.*, *it.*) 627; *cf.* majuelo, malleolus², malleus *i* mallol

Magna, Vallis *vid.* Vallis Magna
magnate *s.* (jud.) 417 (*de la cort del rei Alfons I de Catalunya*), 420 (*Udalart, vescomte de Bas*), 424 (*Aleman Hug*), 427 (*Jofre Bastons*); **magnates** 304 (*dels comtes d'Urgell*), 329, 332 (*de Catalunya i Aragó i de la Gascunya*), 353, 356, 357, 359 (*dels comtes Borrell i Ermessendis*), 363, 365, 412 (*del bisbat d'Elna*), 413, 414, 418 (*de la cort*), 421 (*de la cort*), 423, 431 (*eclesiàstics i laics*), 433, 435, 444 (*de palau*), 450 (*del comte*), 461, 490 (*de Ramon Berenguer II*), 497, 571 (*de Ramon Berenguer II*); *cf.* *optimatus*, *primor* i *prócer*²
magnates *s.* *pl.* (jud.) 497; **magnatibus** 417 (*– curie*); **magnatum** 456 (*exorchiae* –)
 magnatibus *vero*, *Ex vid.* *Ex magnatibus vero*
Magnefredus *antr.* *m.* 534
magnitud *s.* (*de les muntanyes*) 38, 217, 220
 Magno, Sanctus Paulus de Monte *vid.* Sanctus Paulus de Monte Magno
magnus¹ *adj.* 279 (*exercitus* –); **magna** 371 (*– altercatio cause*), 502 (*– humilitate*); **magnae** 472 (*– urbis*); **magnam** 364 (*– clamorem*); **magno** 277 (*– exercitu*); **magnorum** 477 (*– opum tenue vestigium*); **maior** 634 (*bot* –); **maiora** 587 (*vascula* –), 633 (*vascula* –); **maiore** 633 (*cubastro* –); **maiorem** 341 (*– filium*), 590 (*scipium* –); **maxima** 388 (*bausia* –), 584 (*– necessitate*); **maximas** 396 (*predas* –); **maximis** 357
magnus² *adj.* (*top.*) 217, 220, 221; *cf.* *many*
 Magnus, Campus *vid.* Campus Magnus
Magoria *top.* (*al territori de Barcelona*) 682; *cf.* *Mogoria*¹ i *Mogoria*²
Magraner *antr.* (*cognom*) 566
Magre *antr.* (*cognom*) 562
Magret *antr.* (*cognom*) 562
Magrinianus *top.* (*vila, als termes del castell d'Olèrdola, al comtat de Barcelona*); **Magriniano** 9; *cf.* *Macrinus* i *Magriñá*

Magriñá *top.* (*lloc, als termes del castell d'Olèrdola, al comtat de Barcelona*) 9; *cf.* *Macrinus* i *Magrinianus*
Mahalta *antr.* *f.* (*esposa del comte Ramon Berenguer II*) 687
 Mahoma, Ley de *vid.* Ley de Mahoma
Mahomet *antr.* *m.* (*governador de la ciutat de Girona*) 283
mahozmedin *s.* (*econ.*) 673; *cf.* *macomutina*, *marmutina*, *mascorcina*, *mazmodina*, *mazmoudí*, *mazmudina*, *mazmutina*, *mez-mudina* i *mozmudina*
Mai *s.* (*calendari*) 666 (*Kalendas* –)
Maiamborgs *antr.* *f.* 535
Maiamburgs *antr.* *f.* (*filla de Gisla*) 345
Maiansendis *antr.* *f.* (*mare de Tedmar Miró*) 229
Maiencia *antr.* *f.* (*mare de Berenguer*) 688
Maienza *antr.* *f.* (*esposa de Bernat*) 648
Maier¹ *antr.* *m.* (*presbíter*) 439
Maier² *top.* (*'podium', a la parròquia de Santa Maria de Caldes, al comtat de Barcelona*) 19
 Maier, Company *vid.* Company Maier
 Maier, Ramón *vid.* Ramón Maier
maig *s.* (*calendari*) 38; *cf.* *Madius*
mainada *s.* (*bèl.*) 355; *cf.* *maisnada*, *mennada* i *mesnada*¹
 Mainardi, Guillelm *vid.* Guillelm Mainardi
Mainulfus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*); **Mainulfo** 546; *cf.* *Maynou*
Maier¹ *top.* (*'alueus', al Mont-negre*); **Maiore** 112
Maier² *top.* (*mons*); **Maiore** 43
Maier³ *top.* (*'mons', al terme de Caldes de Montbui*) 221
Maier⁴ *top.* (*riu, al terme d'Artés, al comtat de Manresa, i al terme de Ripollet, al comtat de Barcelona*); **Maiore** 124
Maier⁵ *top.* (*'uallis', a Ripollet, al comtat de Barcelona*); **Maiore** 221
 maior, Priscianus *vid.* Priscianus maior
 Maior, Vila *vid.* Vila Maior
 Maior, Villa *vid.* Villa Maior

Maiordom, Petrus *vid.* Petrus Maiordom
Maioricae *top.*; **Maioricas** 657; *cf.* *Mallorca*¹
maisnada *s.* (*bèl.*) 355 (*– caualarios*); *cf.* *mainada*, *mennada* i *mesnada*¹
maison *s.* (*fr.*) 248; *cf.* *manoir* i *saló*
 Maius, Palatium Comitale *vid.* Palatium Comitale Maius
major *adj.* (*top.*) 217, 220, 221
Major *antr.* (*cognom*) 562
 Major, Pininus *vid.* Pininus Major
majuelo *s.* (*bot.*) 627, 628; **majuelos** 627; *cf.* *magliuolo*, *malleolus*², *malleus* i *mallol*
mal *s.*; **mals** 392; *cf.* *malum*¹ i *murria*
Mal Consel *top.* (*puig, a prop de La Granada, al Penedès*) 232
 Mal Irad, Ponç *vid.* Ponç Mal Irad
mal uso *s.* (*feud.*) 518; **malos usos** 492, 493, 499, 513, 517, 518
Mala Abella *s.* (*top.*) 53; *cf.* *malavella*
 Mala Cara, Pere de *vid.* Pere de Mala Cara
 Mala Mort, Dalmacius de *vid.* Dalmacius de Mala Mort
 Mala Sement, Guifret *vid.* Guifret Mala Sement
mala tosca *s.* 52; *cf.* *malatosca*, *toba* i *tosca*
 Mala, Area *vid.* Area Mala
 Mala, Choma *vid.* Choma Mala
 Mala, Codina *vid.* Codina Mala
 Mala, Calm Era *vid.* Calm Era Mala
 mala, era *vid.* era mala
 Mala, Era *vid.* Era Mala
 Mala, Mata *vid.* Mata Mala
 Mala, Mulier *vid.* Mulier Mala
 Mala, Riba *vid.* Riba Mala
 Mala, Vallis *vid.* Vallis Mala
Malacara *top.* (*districte de Berga*) 232
Maladeta *top.* (*muntanya*) 54
Maladetta *top.* (*als Pirineus*) 207
Malagastro *top.* (*castell*) 313, 327
Malagnet *top.* (*vall, al comtat d'Urgell*) 216
Malaguait *top.* (*'podium', llinard del castell de Turlanda, al partit de Montblanc, a la prov. de Tarragona*) 287
Malanaicus¹ *antr.* *m.* 533

Malanaicus² *antr. m. (presbíter)*; **Malanaico** 664
Malangez *top. (parròquia, al districte de Berga)* 216
malapospermum cicutarium *s. (bot.)* 132; *cf. coscoll*
malatosca *s.* 53; *cf. mala tosca, toba i tosca*
Malatosquer¹ *top. ('boscus', turó volcànic, a la parròquia de Sant Esteve d'Olot)* 52, 157; *cf. Bosch de Tosca*
Malatosquer² *top. (serra)* 52
malavella *s. (geol.)* 53; *cf. Mala Abella i travertino*
Malavella *top. (puig, a prop de Caldes de Malavella, a la prov. de Girona)* 53; *cf. Ànimas*
Malavella, Caldas de *vid. Caldas de Malavella*
Maldá *top. (castell)* 420
Malefacta in Sarracenis captivis (*leg., usatge*) 505
malefactor *s.*; **malefactoribus** 463
malefactum *s.*; **malefacta** 394, 396, 399
maleficias *forma pl. de maleficium, cf. s. u.*
maleficium *s.*; **maleficias** 382
malévolo *adj.*; **malévolos** 484 (*homes*)
maleza *s. (bot.)* 103, 321, 322; **malezas** 177, 182, 317
Malezas, Ramón Bernat de Sant Pere de *vid. Ramón Bernat de Sant Pere de Malezas*
Malgrad *top.* 368; *cf. Malgrat*
malgranarium *s. (bot.)*; **malgranario** 620; *cf. granado*
Malgrat *top.* 368; *cf. Malgrat*
malia *s. (top.)* 90, 91; *cf. malla², medalia, medalla, meta², metalia, metalis i metallea*
Malianus *top. (a la prov. de Girona)*; **Maliano** 8; *cf. Manlius i Mayá*
malicia *s.* 382
malignus *adj.*; **malignis** 488
maliol *s. (bot.)* 628; *cf. maliolus i mallol*
maliolus *s. (bot.)*; **maliolo** 628; *cf. maliol i mallol*
malivolus *adj.*; **malivolorum** 484 (*– hominum*); **malivolum** 133; *cf. Manivolus*
mall *s.* 39
Mall, Roch del *vid. Roch del Mall*

malla¹ *s. (econ.)*; **mallas** 660, 669
malla² *s. (top.)* 90, 91; *cf. malia, medalia, médula, metalia i metallea*
Malla¹ *top. (castell, a prop de Vic)* 90, 198, 288; *cf. Medalia*
Malla² *top. (riera, a l'Eixample de Barcelona)* 154, 172
mallare *v.* 369; *cf. causare, contendere, litigar, placitare i pleitear*
Malleator, Bonucius *vid. Bonucius Malleator*
malleolus¹ *adj.*; **malleolam** 628 (*peciam uinee –*); **malleolas** 628 (*uineas –*)
malleolus² *s. (bot.)* 627; **malleoli** 628 (*pecia –*); *cf. magliuolo, majuelo, malleus i mallol*
malleus *s.* 627; *cf. magliuolo, majuelo, malleolus², mallol i martillo*
mallol *s. (top.)* 627, 628; *cf. magliuolo, majuelo, malleolus², malleus, maliol, maliolus i mallola*
mallola *s. (bot.)* 628; *cf. mallol*
Mallorca¹ *top. (illa)* 558, 655, 657; *cf. Maioricae*
Mallorca² *top. (rei de)* 34
mallum *s.*; **mallo** 667 (*argencium de –*)
mallus *s. (jud.)* 366; **mallo** 360 (*– publico*); **mallos** 360, 366, 433, 459; **mallum** 359, 360, 362; *cf. audiencia¹, curia², iudicium, placitum i tribunal*
Malrique *antr. m.* 539; *cf. Amalaricus, Aymerich⁴, Eymenrich² i Manrique*
Mals, Tres *vid. Tres Mals*
malum¹ *s.* 392, 404, 428; *cf. mal i murria*
Malum, Pogium *vid. Pogium Malum*
malus *adj.* 217, 225, 232; **mala** 76, 403 (*sine – uoluntate*); **malo** 347 (*sine – ingenio*), 447 (*sine – ingenio*)
Malus¹ *top. ('torrens', a Sant Esteve d'Alàs, al comtat d'Urgell)*; **Malum** 133
Malus² *top. (torrent, al lloc de Capsec, al comtat d'Osona)*; **Malo** 225
Malus Gratus *top. (castell, al comtat d'Urgell)*; **Malo Grato** 232

Malus, Campus *vid. Campus Malus*
Malus, Nidus *vid. Nidus Malus*
Maluscunilus *top.*; **Malocunilo** 94
Malví de Togores *antr. m.* 500
Mamagastre *top. (castell, al terme del castell d'Artesa)* 350
Man, P<etrus> Raimundi de Villa de *vid. P<etrus> Raimundi de Villa de Man*
manantial *s. (top.)* 115, 140 (*font de les Dous*); **manantiales** 115, 116, 152, 462; *cf. fons, font i fuente*³
Mancho *top. (castell, 'in Extremadura')* 27
manchusus *vid. mancusus*
mancipius *s.*; **mancipiis** 499; **mancipios** 690
Mancipius, Guitardus *vid. Guitardus Mancipius*
mancos *s. (econ.)* 668 (*– adai*); **mancosos** 668 (*– de auro / – adals*)
mancosus de Barchinona *vid. mancusus de Barchinona*
mancusada¹ *s. (mesura)* 609 (*– de lencio*), 676 (*– de ordeo*)
mancusada² *s. (mesura)* 609 (*de tela de lli*), 659, 676 (*de civada*); **mancusadas** 391; *cf. mancuso*
mancuso *s. (econ.)* 504, 631 (*d'or*), 640 (*en moneda de Barcelona*), 666, 667 (*d'or de València*), 677; **mancusos** 391, 402, 465 (*d'or en moneda de Barcelona*), 496 (*d'or*), 504, 609, 616, 625 (*adals*), 638 (*d'or rovalles*), 659 (*de Barcelona / d'Espanya / de València*), 664 (*d'or*), 666 (*de Barcelona*), 667 (*d'Espanya / d'or de Barcelona / d'Espanya / de València / d'or de València*), 668 (*d'octava / d'or d'octava*), 674 (*d'or de moneda de Barcelona*), 687 (*d'or de València*); *cf. mancusada i mancusus*
mancuso de Barcelona *s. (econ.)*; **mancusos de Barcelona** 465 (*d'or*), 659, 666, 667 (*d'or*), 674 (*d'or*)
mancusus *s. (econ.)*; **manchusos** 667 (*– Barchinonenses*); **mancuso** 664 (*– argenteo*), 668 (*– adal o adai*), 676; **mancusos**

402, 609, 663 (– *de auro mero* / – *iafaris de auro* / – *de auro iafaris uel amoris*), 665 (– *auri uetuli de Ispanis*), 666 (– *auri monete Barchinone*), 667 (– *de auro* / – *de Spania* / – *Hispanie* / – *de auro de Valencia* / – *auri Valencie* / – *de auro de Valencia* / – *auri Valencie*), 668 (– *de manu Enee* / – *de auro manu Enee* / – *de auro de octaua* / – *de octauo* / – *de auro monete yaharis et amoris* / – *auro amoris aut iaharis aut ceptis*), 669 (– *aureos*), 674 (– *auri monete Barchinone*)

mancusus de Barchinona *s.* (*econ.*); **mancosos de Barchinona** 668 (*mancosos adals de Barchinona*); **mancusos de Barchinona** 666

mancusus de manu Enee *s.* (*econ.*); **mancusos de manu Enee** 668

manda *s.* 233, 454, 470, 478, 502, 506, 508, 570, 590, 592, 599, 600, 601, 609, 628; **mandas** 328, 382, 501, 505, 583, 601, 603, 611, 646, 684, 685

mandamentum *s.*; **mandamento** 576 (– *de la regina*), 689 (– *de la reina* / – *del comte*)

mandante *s.*; **mandantes** 375, 377

mandar *v.* 488; **estaba mandado** 382; **fue mandado** 283; **había mandado** 661; **manda** 375, 377, 409; **mandaba** 382; **mandaban** 462; **mandado** 98, 276, 291; **mandados** 6, 263; **mandamos** 458; **mandan** 36; **mandando** 410, 461, 518, 612; **mandaredes** 445; **mandaron** 276, 458, 461; **mandase** 306, 356, 393, 446, 661; **mandasen** 353, 391; **mande** 403; **mandó** 238, 361, 383, 433, 490, 493, 500, 502, 505, 571, 586, 608, 609, 610, 612, 650, 663, 684, 687; **se manda** 664

mandare *v.*; **mandamus** 458, 462; **mandauerit** 661; **mandaueritis** 353, 445, 446; **mandauit** 608; **mandaverunt** 458; **mandavit** 609; **mando** 493

mandatario *s.* 367; **mandatarios** 375 (*testimonis*), 377 (*testimonis*), 378 (*testimonis*); *cf.* *assertor i mandatarius*

mandatarius *s.* 369, 381; *cf.* *assertor i mandatario*

mandato *s.* 237 (*d'Eugeni III*), 280 (*del comte Borrell*), 350 (*reial*), 363 (*del príncep i els seus magnats*), 373 (*dels testimonis*), 376 (*dels jutges*), 377 (*dels testimonis*), 378 (*del testimoni*), 380 (*del comte de Barcelona Ramon Berenguer IV*), 382 (*del jutge*), 410, 429 (*de Jofre Bastons*), 444 (*del príncep i els seus primats*), 457, 458, 481, 518 (*del marit*), 576 (*de la reina*), 608 (*del testador*), 641, 689 (*de la reina / del comte*)

mandatum *s.* 373

mando *s.* 25 (*suprem*), 275 (*de l'exèrcit*)

manducare *v.*; **manducant** 569

mane *adv.* 570

manent *s.* 249, 613, 614, 621; **manentes** 498, 613; *cf.* *pagés i siervo*

manere *v.*; **maneam** 411; **maneat** 601; **manendum** 196; **manent** 613; **manentes** 509; **manentibus** 613; **mansit** 282

manga *s.*; **mangas** 605

Manian, Guillelmus *vid.* Guillelmus Manian

Manian, Guillelmus *vid.* Guillelmus Manian

Maniberto *antr. m.* 630

manibus, *commendatio* *vid.* *commendatio manibus*

Manivulus *top.* ('*torrens*', *al comtat de Besalú*); **Manivolum** 133; *cf.* *malivulus i Manol*

manjar *s.* (*alim.*) 595; **manjares** 571, 573, 590

Manleuo, Guillelmus Bernardi *de vid.* Guillelmus Bernardi *de Manleuo*

Manlius *antr. m.* 8; *cf.* *Malianus i Mayá*

manmessor *s.* 168; *cf.* *marmessor i manumissor*

mano *s.* 352, 382, 580 (*aliena / dreta*), 581, 608 (*del testador*), 700; **manos** 466, 569 (*rentat de / rentar-se les / es rentaven les*), 570 (*rentades les / rentar-se les / rentar les / esbandir-se les*)

manoir *s.* (*fr.*) 248; *cf.* *maison i salo*

Manol *s.* ('*torrens*', *al comtat de Besalú*) 133; *cf.* *Manivulus*

Manresa¹ *top.* (*ciutat*) 52, 197, 211, 253, 255, 274, 277, 278, 289, 290, 477; *cf.* *Minorissa*

Manresa² *top.* (*civitas*) 255; *cf.* *Minorissa*

Manresa³ *top.* (*comtat*) 19, 77, 109, 124, 144, 148, 218, 225, 278, 299, 577, 630, 642

Manresa⁴ *top.* (*església*) 515

Manresa⁵ *top.* (*mercat de*) 651

Manresa⁶ *top.* (*partit*) 42, 153, 194

Manresa, Santa Maria *de vid.* Santa Maria de Manresa

Manresana *top.* 112, 226, 247

Manresana, Guardia *vid.* Guardia Manresana

Manrique *antr. m.* 262, 539; *cf.* *Amalaricus*, *Aymerich*⁴, *Eymerich*² *i Malrique*

mans, De boca e *de vid.* De boca e de mans

mansata *s.* 621; **mansatis** 621; *cf.* *manso*, *mas i masada*

Mansilia¹ *top.* (*castell*) 399

Mansilia² *top.* (*castellum*) 400

mansio *s.*; **mansionem** 641; **mansiones** 586 (*instrumenta* –), 621, 685; *cf.* *parata*¹

mansión *s.* 294, 320; **mansiones** 685

mansión señorial *s.* (*top.*) 250 (*Palau*); **mansiones señoriales** 239, 248, 249; *cf.* *palatium*, *palau*, *sala*¹ *i sala domenica*¹

mansionaticus *s.* (*dret de posada*); **mansionaticos** 515; *cf.* *alberga*², *freda*, *parata*², *pausa i posada*

manso *s.* 12 (*Carerag*), 14 (*Rixaco*), 69 (*Camps*), 86 (*Kerocurvo*), 87 (*Corbera*), 103 (*La Balma*), 153 (*Caldaro*), 159 (*Podio Polter*), 161 (*Calela*), 164 (*a la parròquia de Santa Maria d'Esplugues / Turul / Trujars de Chatserres*), 215 (*Mas Boscà*), 221 (*a la parròquia de Santa Eulàlia de Corró*), 226 (*Belsolei*), 229, 233 (*al territori de Barcelona / Bati Palmas*), 294 (*in Villa Ger*), 319 (*a la parròquia de Sant Andreu de Palomar*), 358 (*a Caldes de Montbui*), 478 (*in parrochia Sancte Marie Ciuitatis Fracte*), 486 (*Roca*), 499 (*a Cabanabona / Coll*),

- 519, 561 (*Coral*), 582 (*Pujol*), 594 (*Valentí*), 596 (*a Molló*), 613 (*a Vilalba*), 614, 622 (*a Palau Solitar / al Camp Gallí*), 644 (*de Ferrer*), 645 (*Prat*); **mansos** 189, 249, 329, 358 (*a Caldes de Montbui*), 425, 442 (*a Llavaneres*), 471 (*a la parròquia de Sant Boi de Llobregat*), 478 (*in terminio de Mataró*), 489, 500, 507, 594 (*a Caldes de Malavella*), 596 (*a Prats de Molló*), 621 (*a Vilamajor*), 622, 680 (*a la parròquia de Palautordera*), 699; *cf.* **mansata**, **mas** *i* **masada**
- mansura** *s.*; **mansuram** 365
- mansus** *s.* 621, 644; **mansi** 358; **manso** 67 (*Stephani*), 330, 499, 621, 622 (*Casa Iovera*); **mansorum** 500; **mansos** 330, 358, 621; **mansum** 136, 164 (*Turull*), 193 (*Kannatellum*), 509, 614
- Mansus Jover** *top.* (*lloc, a Palau Solitar*); **Manso Jover** 622
- manta** *s.* (*tèxtil*) 600, 601; *cf.* **uanua** *i* **vánova**
- mántaco** *s.* (*it.*) 644; *cf.* **fuelle**, **mantega**¹, **mantica**¹, **mántice** *i* **manxa**
- manteca** *s.* (*alim.*) 644; *cf.* **mantega**², **manteiga** *i* **mantica**²
- mantega**¹ *s.*; **manteges** 644; *cf.* **fuelle**, **mántaco**, **mantica**¹, **mántice** *i* **manxa**
- mantega**² *s.* (*alim.*) 644; *cf.* **manteca**, **manteiga** *i* **mantica**²
- manteiga** *s.* (*alim., port.*) 644; *cf.* **manteca**, **mantega**² *i* **mantica**²
- mantel** *s.* (*tèxtil*); **manteles** 589, 590; *cf.* **toalla** *i* **toualla**
- mantellus** *s.* (*tèxtil*) 605 (*– de ciclato*); **mantellum** 604
- mantica**¹ *s.* 644; *cf.* **fuelle**, **mántaco**, **mantega**¹, **mántice** *i* **manxa**
- mantica**² *s.* (*alim.*) 644; *cf.* **manteca**, **mantega**², **manteiga** *i* **mantica**³
- mantica**³ *s.* (*alim., en romanès*) 644; *cf.* **manteca**, **mantega**², **manteiga** *i* **mantica**²
- mántice** *s.* (*it.*) 644; *cf.* **fuelle**, **mántaco**, **mantega**¹, **mantica**¹ *i* **manxa**
- manto** *s.* (*tèxtil*) 604; *cf.* **capa**¹
- manu** Enee, **mancusus** *de vid.* **mancusus** *de manu* Enee
- Manual dels Fochs** (*llibre d'em-padronament, del s. XIV*) 543
- Manualdus** *top.* (*serra, a Ullastret, al comtat d'Empúries*); **Manualdo** 18
- Manualis Toletanus**; **Manuale Toletanum** 583
- manufactura** *s.*; **manufacturas** 208
- manumisión** *s.* 495, 502
- manumissor** *s.* 168, 429, 431; **manumissores** 607; *cf.* **albacea**, **distributor**, **helemosinarius**, **manmessor**, **marmessor** *i* **tutor**¹
- manus**¹ *s.* 275 (*– militaris*), 569; **manibus** 327 (*– paganorum / – sarracenorum*), 343, 392, 510, 570 (*– lotis / lavandis*); **manu** 332 (*– sarracenorum*), 365, 382, 456 (*– comitis*), 580, 581 (*– dextra / dextera*); **manum** 341 (*– comitis*); **manuum** 586 (*labores*); **manus**² *s.* (*de morter*); **manu** 588 (*mortario cum eius – / morter cum sua – / mortarium cum*); **manus**, **Os et vid.** **Os et manus**
- manutención** *s.* 626, 660, 676, 697
- manutenere** *v.*; **manuteneant** 493
- manxa** *s.* 644; *cf.* **fuelle**, **mántaco**, **mantega**¹, **mantica**¹ *i* **mántice**
- many** *adj.* (*top.*) 220; *cf.* **magnus**²
- Manyá** *antr.* (*cognom*) 563
- Manyach** *antr.* (*cognom*) 562
- Manyer** *antr.* (*cognom*) 563
- mapa** *s.* (*tèxtil*) 570
- máquina**¹ *s.* 243, 698; **máquinas** 641
- máquina**² *s.* (*militar*); **máquinas** 351, 352, 353
- maquinista** *s.*; **maquinistas** 353; *cf.* **ingeniator**
- Mar**, **Arenys de vid.** **Arenys de Mar**
- Mar**, **Canet de vid.** **Canet de Mar**
- Mar**, **Sant Pol de vid.** **Sant Pol de Mar**
- Mar**, **Santa María del vid.** **Santa María del Mar**
- Mar**, **Selva del vid.** **Selva del Mar**
- Maracha** *s.* (*al.*) 25; *cf.* **marca**², **marcha**¹, **marha**, **marhha** *i* **marka**
- Maramalrig** *antr.* *m.* 242
- Maranges** *top.* 269; *cf.* **Meranges** *i* **Meranici**
- marauilloso** *adj.*; **marauilloso** 265
- maravedis** *s.* (*econ.*) 672
- març** *s.* (*calendari*) 577
- Marçal**, **Lac de vid.** **Lac de Marçal**
- marca**¹ *s.* (*econ.*) 662, 663, 675; **marcas** 659 (*de plata*), 670 (*de plata*), 675 (*de plata*); *cf.* **marcha**²
- marca**² *s.* (*top.*, *antic alt-alemany*) 25, 26, 329; **marcas** 277, 375, 378, 481, 501; *cf.* **extremus**, **frontera**, **Maracha**, **marcha**¹, **marha**, **marhha** *i* **marka**
- Marca**¹ *antr.* *m.* (*bisbe*) 37, 86
- Marca**² *top.* 23, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 36, 266, 291, 292, 293, 371, 442, 555; *cf.* **Cataluña** *i* **Hispania**
- Marca de Berga** *top.* 173
- Marca de España** *top.* 4, 5, 6, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 21, 28, 33, 42, 43, 44, 57, 67, 79, 108, 113, 118, 119, 149, 159, 173, 175, 198, 220, 253, 254, 259, 260, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 293, 296, 303, 307, 309, 313, 316, 317, 325, 326, 335, 336, 338, 360, 366, 371, 383, 385, 405, 406, 432, 438, 442, 453, 463, 466, 467, 468, 469, 470, 476, 477, 488, 489, 495, 498, 500, 505, 537, 539, 548, 555, 560, 569, 579, 585, 601, 603, 606, 608, 613, 621, 628, 631, 635, 647, 655, 659, 661, 663, 665, 670, 679, 680, 681, 684; *cf.* **Cataluña la Vieja**
- Marca del Limousin**, **Bernat de la vid.** **Bernat de la Marca del Limousin**
- Marca Extrema** *top.* 26, 137, 422, 424
- Marca Hispanica** *top.* 23, 26, 27, 28, 31, 33, 35, 276, 280, 281, 283, 284, 286, 289, 293, 307, 308; *cf.* **Gallia Gothica** *i* **Gothia**¹
- Marca**, **Castellví de la vid.** **Castellví de la Marca**
- Marcae Hispanicae**, **comes vid.** **comes Marcae Hispanicae**
- Marçal** *antr.* (*cognom*) 563
- Marcellus Empiricus** *antr.* *m.* 124
- Marcelo** *top.* (*teatre*) 267
- March**¹ *antr.* (*cognom*) 563
- March**² *antr.* *m.* 438; *cf.* **Mar-cúc**, **Marcucius**, **Marcus**¹ *i* **Marcús**²

March³ *antr. m.* (*bisbe i jutge, pare de Ponç Bofill March*) 437, 438, 449; *cf.* Ervigius³ i Marchus¹
March⁴ *antr. m.* (*pare de Guillem March*) 431; *cf.* Marchus²
March⁵ *antr. m.* (*presbíter*) 435; *cf.* Ervigius²
 March, Bofill *vid.* Bofill March
 March, Guillem *vid.* Guillem March
 March, Ponç Bofill *vid.* Ponç Bofill March
marcha¹ *s.* (*antic alt-alemany*) 25; *cf.* Maracha, marca², marha, marhha i marka
marcha² *s.* (*econ.*) 670 (– *argenti*), 675; **marcham** 670 (– *argenti*); **marchas** 670 (– *argenti*), 675 (– *argenti*); *cf.* marca¹
marcha³ *s.* (*top.*) 182 (– *extrema*), 281 (– *extrema*), 282 (– *extrema*); **marchas** 313 (*extremas ultimas finium* –); *cf.* marca² i marchia
Marcha de Penitense *top.* 309
marches *s.* 406 (– *de Balaguer*); *cf.* marchio i marqués
marchia *s.* (*top.*) 26; **marchiae** 26 (*extremis finibus habitatae* –), 371 (*extremis finibus habitatae* –); **marchiarum** 26 (*extremis finibus* –), 27 (*extremis finibus* –), 186 (*finibus* –); **marchias** 277, 508; **marchie** 307 (*adiacentem* –); **marchis** 30 (– *eremis*), 308 (– *eremis*); *cf.* marca² i marcha³
marchio *s.* 27 (*Wifredus / Raimundus*), 35 (*Bernadus*), 337 (*Borrellus*), 345 (*Ildefonso*), 559 (*Borrellus*); **marchione** 431 (*Berengario*); **marchiones** 372 (– *istius patrie*); **marchioni** 345 (*Ildefons*); **marchionis** 35 (*Borrelli*), 362 (*Raimundi*); *cf.* marches i marqués
 marchio, Hispaniarum *vid.* Hispaniarum marchio
Marchus¹ *antr. m.* (*‘episcopus et iudex’, pare de Ponç Bofill March*); **Marcho** 436; *cf.* Ervigius³ i March³
Marchus² *antr. m.* (*pare de Guillem March*); **Marchi** 431; *cf.* March⁴
 Marchuz, Bernardus *vid.* Bernardus Marchuz
Marchuzius *antr. m.*; **Marchuzio** 550; *cf.* Ansulfus¹

Marci, Bonusfilius *vid.* Bonusfilius Marci
 Marci, Bonus Filius *vid.* Bonus Filius Marci
 Marci, Poncius Boni Filii *vid.* Poncius Boni Filii Marci
 Marci, Poncius Bonifilii *vid.* Poncius Bonifilii Marci
Marciano Heracleense *antr. m.* (*autor del Periplus maris exteri*) 23
Marciliacus *top.* (*lloc*); **Marciliaco** 15; *cf.* Marsillach
Marcillac¹ *top.* (*als depart. de Cantal, Charente, Corrèze, Dordogne i Gironde*) 15; *cf.* Marsillach
Marcillac² *top.* (*antiga abadia, al depart. del Lot*) 15; *cf.* Marsillach
Marcillac³ *top.* (*lloc, al depart. d’Aveyron*) 15; *cf.* Marsillach
Marcilly *top.* (*a França*) 15; *cf.* Marciliacus, Marsiliacus i Marsillach
Marco Terencio Varrón *antr. m.* (*escriptor romà*) 219, 619
Marcúç *antr.* (*patronímic*) 438; *cf.* March², Marcucius, Marcús² i Marcus¹
 Marcúç, Bernard *vid.* Bernard Marcúç
 Marcúç, B<ernard> de *vid.* B<ernard> de Marcúç
 Marcúç, Bernat *vid.* Bernat Marcúç
 Marcúç, Bernat de *vid.* Bernat de Marcúç
 Marcúç, Company *vid.* Company Marcúç
 Marcúç, Pere Bernat *vid.* Pere Bernat Marcúç
 Marcucii, Bernardus *vid.* Bernardus Marcucii
Marcucius *antr.* (*patronímic*) 438; *cf.* March², Marcúç i Marcús²
Marcus¹ *antr. m.* 438; *cf.* March², Marcúç, Marcucius i Marcús²
Marcus² *antr. m.* (*presbíter et iudex*); **Marco** 435, 436 Ervigius² i Ervigius²
Marcus³ *s.* (*calendari*); **Marci** 573, 691, 698
Marcús¹ *antr.* (*cognom*) 555; *cf.* Bernardus Marchuz
Marcús² *antr.* (*patronímic*), 438; *cf.* March², Marcúç i Marcucius

Marcús³ *antr. m.* 663
Marcús⁴ *antr. m.* (*capella de, a Barcelona*) 121, 122; *cf.* Bernardus Marcucii
Marcús⁵ *antr. m.* (*fabricant de moneda*) 659, 660
 Marcús, Guilabert *vid.* Guilabert Marcús
Mardansol *top.* (*riu, a prop de Sant Jaume de Frontanyà*) 120
Mardás *top.* (*riu, afluent del Freser*) 120; *cf.* Garfiu
mare¹ *s.* 74, 174, 182, 475, 653, 654, 656, 657; **mari** 701; **maris** 46 (*Rubri*), 121, 151 (*litus* –), 309 (*litore* –), 657 (*undas* –)
mare² *s.* (*fam.*) 527; *cf.* madre i mater²
Mare de Deu de las Olletas *top.* (*santuari, a prop de Sant Privat, al partit d’Olot*) 155
maresma *s.* (*top.*) 111, 114; *cf.* marítima
Maresma *top.* (*territori, a la costa de Llevant*) 114, 165
Margarida *antr. f.* 294, 531
margen *s.* (*top.*) 42 (*del riu Llobregat*), 106 (*del riu Muga*), 115 (*del riu Besòs*), 118, 122 (*del riu Garona*), 123 (*del riu Pertegacio*), 140 (*de la riera de Potons*), 155 (*del riu Fluvià*), 207 (*del riu Cardoner*), 243 (*del riu Cea*); **márgenes** 115, 117, 118, 123, 125 (*del riu Besòs*), 190 (*del riu Fluvià*), 321 (*del riu Garona*); *cf.* ripa i sponda
margo *s.* (*top.*); **marginem** 118; *cf.* riba¹
marha *s.* (*antic alt-alemany*) 25; *cf.* Maracha, marca², marcha¹, marhha i marka
marhha *s.* (*antic alt-alemany*) 25; *cf.* Maracha, marca², marcha¹, marha i marka
 Mari, Sancta Maria de *vid.* Sancta Maria de Mari
María¹ *antr. f.* 140, 229
María² *antr. f.* (*esposa de Bernat de Vergós*) 630
María³ *antr. f.* (*esposa de Guillem*) 526
María⁴ *antr. f.* (*esposa de Guillem Traginer*) 633
María⁵ *antr. f.* (*esposa de Ramon Berenguer III*) 501
María⁶ *antr. f.* (*esposa de Salomó Arimany*) 577

María⁷ *antr. f. (filla de Bernat Salamó i Ermessen)* 582

María⁸ *antr. f. (filla de Bonadonna)* 383

María⁹ *antr. f. (filla de Llobet)* 518

María¹⁰ *antr. f. (santa i verge)* 383, 632

María¹¹ *antr. f. (sarraïna)* 501

Maria¹² *antr. f. (uirgo)*; **Marie** 383

Maria de Castro Rossilionis, Beata *vid.* Beata Maria de Castro Rossilionis

Maria de Cruce, Beata *vid.* Beata Maria de Cruce

Maria Virgo, Beata *vid.* Beata Maria Virgo

Maria, Beata *vid.* Beata Maria

María, Virgen *vid.* Virgen María

Mariana, Juan de *vid.* Juan de Mariana

marido *s. (fam.)* 41 (*Guitart, d'Adalsen*), 372 (*Guillem, d'Adalaizis*), 429 (*Jofre Bastons, d'Aldegardis*), 469 (*comte Raimon, de la comtessa València*), 496, 512 (*Guillem Remon, d'Ermessendis*), 518, 523, 526, 527 (*Bernat de Mollet, d'Adalaidis de Castellbisbal*), 611 (*Pere de Provençana, d'Ermessendis*), 639 (*d'Azalaidis*); **maridos** 407, 518, 555

Marimón, Francesch de Coromines y *vid.* Francesch de Coromines y Marimón

Marimon, G<uillaume> de *vid.* G<uillaume> de Marimon

Marimón, Guillém de *vid.* Guillém de Marimón

marina¹ *s. (bèl.)* 563, 564, 655

marina² *s. (top.)* 210 (*Olmatellos*)

Mariner *antr. (cognom)* 564

marinería *s.* 655

marino¹ *adj. (econ., morabatí)*; **marinos** 659, 671, 672

marino² *s.*; **marinos** 160

marinus¹ *adj.*; **marinis** 656 (– *littoribus*)

marinus² *adj. (econ.)*; **marinos** 672 (*moabatinos – nous / morabatinos –*)

maris exteri, Periplus *vid.* *Periplus maris exteri*

Maris, Sancta Maria *vid.* Sancta Maria Maris

maritima *s. (top.)*; **maritimis** 658

marítima *s. (top.)* 114; *cf.* maresma

Maritima *top.* 17, 220

Maritima, Sanctus Paulus in *vid.* Sanctus Paulus in Maritima

marítimo *adj.* 413 (*comerç*), 479 (*raval*), 655 (*trànsit / comerç*), 657 (*trànsit*); **marítima** 309 (*costa*), 425 (*part*); **marítimos** 165 (*Alps*), 224 (*Alps*), 515 (*renda de gèneres*)

Marítimos, Alpes *vid.* Alpes Marítimos

maritus *s.*; **mariti** 429 (*iussionem –*)

marka *s. (antic alt-alemany)* 25; *cf.* Maracha, marca², marcha¹, marha i marhha

Marlant¹ *top. (aldea, a l'ajuntament de Porqueres, al comtat de Besalú)* 120; *cf.* Merdanea¹, Meridans¹, Meritania i Meritatz

Marlant² *top. (parròquia, al comtat de Besalú)* 120

Mármara *top. (mar, a la Mísia)* 46; *cf.* Propóntide

marmessor *s.* 168; **marmessors** 607; *cf.* manmessor i manumissor

marmita *s.* 153, 159; *cf.* cacabus, caldera¹, coire, curra i curry

marmurinus *adj.*; **marmurinas** 604 (*pelles –*)

marmutina *s. (econ.)* 673; *cf.* macomutina, mahozmedin, mascordina, mazmodina, mazmoudí, mazmudina, mazmutina, mezmudina i mozmudina

Marne, Seine et *vid.* Seine et Marne

marqués *s.* 27, 32 (*comte Ramon Berenguer III, de les Espanyes*), 35 (*comte Borrell*), 337 (*Borrell*), 363 (*Ramon*), 406 (*comte Ermengol, de Balaguer*), 497, 511 (*Odalrich*); **marqueses** 23, 27, 280, 372 (*comtes*); *cf.* marches i marchio

Marqués *antr. (cognom)* 563

Marquesa¹ *antr. f.* 608

Marquesa² *antr. f. (esposa de Guillem de Portella)* 355

marquesado *s.* 34, 83, 165 (*de Camarasa*)

Marquet *antr. (cognom)* 563

Marradas del Montsant, Grau de las *vid.* Grau de las Marradas del Montsant

marri *adj. (fr.)* 403; *cf.* marri-mentum

marrimentum *s.*; **marrimento** 395, 403; *cf.* enojo, marri i pena¹

marroquino *adj. (econ., morabatí)*; **marroquinos** 671; *cf.* avinayar, ayadino, barba roja, lobecio, lupino, melequino i mercader³

Marsan *top. (vescomtat)* 11

Marsan, Mont-de- *vid.* Mont-de-Marsan

Marsella¹ *top.* 59, 150

Marsella² *top. (dial. de)* 203, 591

Marsella³ *top. (port de)* 485

Marsella⁴ *top. (senyor de)* 485 (*Barral*)

marsellés *adj. (dial.)* 78, 104

Marsiho-Véire *top. (muntanya, al sud de Marsella)* 59

Marsiliacus *top. (a França)*; **Marsiliacum** 15; *cf.* Marciliacus, Marcilly i Marsillach

Marsillach *antr. (cognom)* 14, 15; *cf.* Marciliacus, Marcillac¹, Marcillac², Marcillac³, Marcilly i Marsiliacus

Marta *antr. f. (esposa de Company)* 112, 186

Martel, Carlos *vid.* Carlos Martel

Martí¹ *antr. (cognom)* 563

Martí² *antr. m. (espòs d'Adalezis)* 606

Martí³ *antr. m. (fill d'Arbona de Castellnou)* 324

Martí⁴ *antr. m. (fill de Martí Petit)* 639

Martí Bartomeu *antr. m. (mestre)* 249

Marti Pelliparius *antr. m.*; **Marti Pellipario** 637

Martí Petit¹ *antr. m.* 610, 638, 639; *cf.* Martinus, Martinus Parvus i Martinus Petitus

Martí Petit² *antr. m. (canonge)* 639

Martí, Pere *vid.* Pere Martí

Martianus *top. ('mons', a les Landas, antiga capital del vescomtat de Marsan)*; **Martiani** 11; *cf.* Mont-de-Marsan

martillo *s.* 627; *cf.* malleolus² i malleus

- Martin Petit** *antr.* m. 550
 Martini, Bernardus *vid.* Bernardus Martini
Martinus *antr.* m.; **Martino** 638; *cf.* Martí Petit
Martinus Bartholomeus *antr.* m. (*magister*) 249
Martinus Parvus *antr.* m. 639; *cf.* Martí Petit i Martinus Petitus
Martinus Petitus *antr.* m. 639; *cf.* Martí Petit i Martinus Parvus
mártir s. 216 (*Sant Julià*), 374 (*Cugat*), 421 (*Sant Quirze*)
 Martir, Sanctus Cucuphas *vid.* Sanctus Cucuphas Martir
 Martir, Sant Pere *vid.* Sant Pere Martir
martirologium s. 583
Martius s. (*calendari*); **Marti** 356 (*diebus Lunes, et – et Mecres*)
 Martoreies, Sancta Maria de *vid.* Sancta Maria de Martoreies
Martorel *top.* 368; *cf.* Martorell¹
Martorelius *top.*; **Martorelium** 374 (*forum –*); *cf.* Martorel i Martorell¹
Martorell¹ *top.* 254, 296, 368, 374; *cf.* Martorel i Martorelius
Martorell² *top.* (*mercat de*) 374, 648
 Martorell, Johanot *vid.* Johanot Martorell
Martorellas¹ *top.* (*parròquia, al Vallès*) 91, 180; *cf.* Sancta Maria de Martoreies i Sancta Maria de Martoriliis
Martorellas² *top.* (*poble, al Vallès*) 21
 Martorello, mensura de *vid.* mensura de Martorello
 Martoriliis, Sancta Maria de *vid.* Sancta Maria de Martoriliis
martrinus *adj.*; **martrinas** 604 (*pels –*); **martrinis** 600 (*pe-llibus –*)
Marzan *top.* (*castell*) 330
marzola *adj.* 615 (*vaca*)
mas s. (*top.*) 621; **masos** 249; *cf.* mansata, manso, mansus, masada i masía
Mas *antr.* (*cognom*) 564
Mas Boscá *top.* (*mas, al terme de Pomar, a Badalona*) 215
Mas Corralot *top.* (*casa, a prop de Banyoles*) 167
masada s. 621; **masadas** 621; *cf.* mansata, manso i mas
 Masaluca, Pobra de *vid.* Pobra de Masaluca
Masarach *top.* (*lloc i ajuntament, a la prov. de Tarragona*) 12, 13; *cf.* Mesaracus i Sanctus Martinus de Maseraco
Mascaró *antr.* (*cognom*) 536; *cf.* Mascharo
Mascharo *antr.* m. 536, 537; **Mascharone** 537; *cf.* Mascaró
mascordina s. (*econ., en valencià*) 673; *cf.* macomutina, mahozmedin, marmutina, mazmodina, mazmoudí, mazmudina, mazmutina, mezmudina i moz-mudina
masculus *adj.*; **masculum** 403 (*filium –*)
 Maseraco, Sanctus Martinus de *vid.* Sanctus Martinus de Maseraco
Masferrer *antr.* (*cognom*) 564
masía s. 621; **masías** 611 (*del Vallès, de la Plana de Vic i del Penedès*); *cf.* mas i mansus
Maspóns *antr.* (*cognom*) 564
Masquefa *top.* (*castell*) 366, 443; *cf.* Mazchefa
Masriera *antr.* (*cognom*) 564
Massanet *antr.* (*cognom*) 565
Massanet de Cabrenys *top.* (*ajuntament, al partit de Figueres, a la prov. de Girona*) 240
Masvidal *antr.* (*cognom*) 564
Maszanellus *antr.* m.; **Maszanello** 549; *cf.* Tidela
mata¹ s. 202; *cf.* chaite, come i phobe
mata² s. (*bot.*) 204; *cf.* silva
mata³ s. (*bot.*) 186; **matas** 179, 201, 201, 203, 225, 227
mata⁴ s. (*top.*) 201, 202, 203, 204, 205; *cf.* bedaiscá, bouza, cerqueiral, chaite, chioma, coma, comatus, come, corymbos, jara, luchaquia, mato, matorreiro, phobe, touesco, touesso, touffe, touflo, touicho, touisso, touscho, tousco, tuft, xara i Zopft
Mata¹ *top.* (*al Vallès*) 18
Mata² *top.* (*aldea, agregada al poble de Viladases*) 202
Mata³ *top.* (*lloc, a l'ajuntament de Porqueres, a la prov. de Girona*) 202
Mata⁴ *top.* (*poble, a prop de Mataró*) 202
Mata Bona *top.* (*terme del castell d'Olèrdola*) 225
Mata de Pera *top.* (*lloc, a prop de Terrassa, a la prov. de Barcelona*) 202
Mata de Petra *top.*; **Mata de Petram** 680
Mata Mala *top.* (*lloc*) 225
Mata Redona *top.* (*a prop del castell de Santa Perpètua*) 227
Mata Rotunda¹ *top.* (*al comtat de Cerdanya*) 227
Mata Rotunda² *top.* (*al terme d'Alella*) 227
Mata Rotunda³ *top.* (*al terme de Sant Esteve de Vilanova, al Vallès*) 227
 Mata, Ramón Bremón de Torre de *vid.* Ramón Bremón de Torre de Mata
 Mata, Sant Martí de *vid.* Sant Martí de Mata
Matabous¹ *top.* (*pla, al terme de Montcada*) 125
Matabous² *top.* (*prat, al terme de Montcada*) 290, 651
matalaf s. (*tèxtil*) 602; *cf.* colchón
matalafium s. (*tèxtil*) 602; *cf.* colchón
matalás s. (*tèxtil*) 602; *cf.* colchón
Matamós *top.* (*riera, afluent del Terri*) 20
matar v. 59, 388 (*el senyor o el seu fill legítim*), 697 (*un isart*); **matando** 281; **mataré** 395; **mató** 700 (*Ramon Berenguer II*)
 Matarico, Guardia de *vid.* Guardia de Matarico
Matarig *top.* (*'podium', als termes de Terrassa, al Vallès*) 288
Mataro *top.* (*terminium*) 478
Mataró¹ *antr.* (*cognom*) 565
Mataró² *top.* (*castell*) 478
Mataró³ *top.* (*ciutat*) 10, 13, 17, 76, 131, 139, 148, 197, 202, 255, 477, 478; *cf.* Alarona, Civitas Fracta¹, Iluro, Matero, Sancta Maria Ciuitatis Fracte, Sancta Maria de Ciuitate Fracta i Santa María Ciuitatis Fracta
Matarranya *top.* 118; *cf.* Matarraña
Matarraña *top.* 44; *cf.* Matarranya
Matas *antr.* (*cognom*) 566
Mateo *antr.* m. (*sant*) 569
mater¹ s.; **matris** 509 (*– Ecclesie Sancte Marie Sedis Urgellensem*), 583 (*ecclesie –*)
mater² s. (*fam.*) 527; **matri** 383; *cf.* madre i mare²

- materno** *adj.* 556 (*cognom*), 567 (*cognom*), 568 (*cognom*)
- Matero** *top.* (*castrum*, in *parrochia Sancte Marie Ciuitatis Fracte*) 478; *cf.* Alarona, Civitas Fracta¹, Iluro, Mataró³, Sancta Maria Ciuitatis Fracte, Sancta Maria de Ciutade Fracta i Santa Maria Ciuitatis Fracta
- Matero, Raimundus de *vid.* Raimundus de Matero
- Matfré Ermengau de Béziers** *antr.* *m.* (*autor del Breviari d'Amor*) 190
- Matfret, Ramón *vid.* Ramón Matfret
- Matfrido** *antr.* *m.* (*comte, comendant de l'exèrcit de Pipí*) 276
- Matheo, *Expositum in vid. Expositum in Matheo*
- Matheu, Boyga de *vid.* Boyga de Matheu
- mato** *s.* (*top.*, *gall.*) 203; *cf.* mata⁴
- matorral** *s.* (*bot.*) 203, 205
- matorreiro** *s.* (*top.*, *gall.*) 203; *cf.* mata⁴
- matrah** *s.* (*tèxtil*, *àr.*) 602; *cf.* colchón
- matrimonio** *s.* (*fam.*) 367, 406 (*Ramon Berenguer IV amb Peronella*), 407, 423 (*Bofill de Gelida amb Sicardis*), 450, 469, 523, 524, 525, 526, 527, 561 (*Guillem Boig amb Francina*), 569, 577, 639 (*Azalaidis amb Martí Petit*); **matrimonios** 467
- Matrona** *antr.* *f.* 297
- matutino** *adv.* (*de -*) 356
- Maur** *s.* 547; *cf.* Maurecatus, Mauregato, Môr, Morecadus, Moregatus, Morgades i Morgadus
- Maurecatus** *antr.* *m.*; **Maurecati** 547; *cf.* Maur, Mauregato, Môr, Morecadus, Moregatus, Morgades i Morgadus
- Mauregato** *antr.* *m.* (*rei d'Astúries*) 547; *cf.* Maur, Maurecatus, Môr, Morecadus, Moregatus, Morgades i Morgadus
- Maureia, Raimundus de *vid.* Raimundus de Maureia
- Maurellás** *top.* (*a França*) 98
- Maurellus** *top.* (*'fossa', als termes del castell d'Angulariola, a prop de Tàrrega*); **Maurelli** 173
- Mauri Sancti Romani, Casa *vid.* Casa Mauri Sancti Romani
- Maurisca, Vuardia *vid.* Vuardia Maurisca
- Maurucus** *antr.* *m.* 531
- maurus** *adj.* (*top.*) 217, 230; *cf.* brunus i moreno
- Maurus** *s.* (*gent.*); **Maurorum** 282 (*inefestacione -*); **Mauros** 31
- Máximo Ermemir** *antr.* *m.* 602
- May** *s.* (*calendari*) 305
- Mayá** *top.* (*a la prov. de Girona*) 8; *cf.* Malianus i Manlius
- Maylorques** *top.* 625
- Maymí** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 545, 546; *cf.* Armamirus, Aymamir, Ermemir², Maymir i Remundus Ermemiri
- Maymir** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 545, 546; *cf.* Armamirus, Aymamir, Ermemir², Maymí i Remundus Ermemiri
- Maynou** *antr.* (*cognom*) 546; *cf.* Maginulf i Mainulfus
- Mayolas** *antr.* (*cognom*) 566
- Mayoles, Joan de *vid.* Joan de Mayoles
- mayor** *adj.* 458; *cf.* primero i vetus
- Mayor, Pinino *vid.* Pinino Mayor
- Mayor, Plinio, el *vid.* Plinio el Mayor
- Mayor, Ramón Berenguer el *vid.* Ramón Berenguer el Mayor
- Mayor, Tina *vid.* Tina Mayor
- Mazcheffa** *top.* (*castrum*); **Mazcheffe** 366; *cf.* Masqueffa
- mazera** *s.* (*econ.*); **mazeras** 621 (*- jucefias*), 659 (*- jucefias*), 673 (*- jucefias*)
- Mazip de Zagrana, Bonus *vid.* Bonus Mazip de Zagrana
- Mazip, Petrus de Zabassa *vid.* Petrus de Zabassa Mazip
- mazmodina** *s.* (*econ.*) 673; *cf.* macomutina, mahozmedin, marmutina, mascordina, mazmoudí, mazmudina, mazmutina, mezmudina i mozmudina
- mazmoudí** *s.* (*econ.*) 673; *cf.* macomutina, mahozmedin, marmutina, mascordina, mazmodina, mazmudina, mazmutina, mezmudina i mozmudina
- mazmudina** *s.* (*econ.*); **mazmudinas** 659, 673; *cf.* macomutina, mahozmedin, marmutina, mascordina, mazmodina, mazmoudí, mazmutina, mezmudina i mozmudina
- mazmutina** *s.* (*econ.*) 673; *cf.* macomutina, mahozmedin, marmutina, mascordina, mazmodina, mazmoudí, mazmutina, mezmudina i mozmudina
- Mazqueffa** *top.* (*castrum*); **Mazqueffe** 366; *cf.* Mazcheffa
- meaja** *s.* 90; **meajas** 575 (*de sal*), 660; *cf.* malia i malla²
- meal** *adj.* 91; *cf.* médula
- mear** *adj.* 91; *cf.* médula
- Meca** *top.* 601
- mecánico** *adj.* 582 (*treball*); **mecánicas** 560 (*arts*), 563 (*arts*)
- Mecelemus** *s.* (*gent.*); **Mecelemos** 637; *cf.* musulmán² i sarraceno²
- méconnaitre** *v.* (*fr.*) 389; *cf.* abcongnitare, acuyndare, cogitare i cuydar
- Mecres** *s.* (*calendari*) 356 (*diebus Lunes, et Marti et -*)
- meda** *s.* (*top.*) 89, 91; *cf.* médula
- Meda** *top.* (*infra portum Fraxani*) 182
- Meda, La *vid.* La Meda
- Medacorba** *top.* (*al sud del Port de Boet, a la vall d'Andorra*) 87, 90
- medal** *adj.* 91; *cf.* médula
- medala** *s.*; **medalas** 575 (*- de sal*), 669
- medaleixus** *s.* (*top.*); **medaleixo** 89, 90; *cf.* medalia
- Medaleixus** *top.* (*al 'stagnum de Castilione, in comitatu Petralatense'*); **Medaleixo** 90
- medalia** *s.* (*top.*) 89, 90, 91; **medalias** 660; *cf.* malia, malla², medaleixus, medalla, meta², metalia, metalis, metallea i moneda
- Medalia** *top.* (*'castrum', a prop de Vic*) 90, 198; *cf.* Malla¹
- medalla** *s.* (*top.*) 90, 91; **medallas** 50, 669; *cf.* malia, medalia, médula, metalia i metallea
- Medas** *top.* (*illes, al Baix Empurdà*) 90
- Meder** *top.* (*riu, a Vic*) 119; *cf.* Merder¹
- Media, Petra *vid.* Petra Media
- Medianensis, Sancta Maria *vid.* Sancta Maria Medianensis
- medianus** *adj.* (*top.*) 217, 220, 221
- Medicus, Aianricus *vid.* Aianricus Medicus
- medida** *s.* 123 (*agrària*), 124, 386, 486 (*de Vic*), 520 (*comtal*),

- 572 (*del mercat*), 575 (*del mercat*), 576 (*del mercat*), 623, 624 (*geomètrica*), 625 (*segons el sembrat / de capacitat*), 626 (*de terreny*), 633, 644 (*de Barcelona*), 648 (*de Barcelona*), 675 (*legal*); **medidas** 208 (*d'àrids*), 613 (*agràries*), 623 (*agràries/de les terres*), 625, 648 (*d'alguns mercats*)
- medietas** s.; **medietate** 631 (*– de ipsa uindemia*); **medietatem** 340 (*– de ipsam dominicaturam*), 519 (*– omnium trobarum*), 596 (*in omnibus gallis saluaticis –*), 597 (*– de omnibus caseis*), 619 (*– de ipso nostro orto*), 651 (*– de ipsa leuda*), 696 (*– quarterorum illius uenacionis / in omnibus gallis saluaticis –*), 701 (*– pisces / – de hoc toto*)
- Medinaceli** top. (*ducs de*) 83
- Medinianus** top. (*lloc, a la prov. de Girona*) 9; cf. *Medinius i Mediñá*
- Medinius** antr. m. 9; cf. *Medinianus i Mediñá*
- Mediñá** top. (*lloc, a la prov. de Girona*) 9, 20; cf. *Medinianus i Medinius*
- mediocris** adj. 652 (*classe*)
- Mediona**¹ top. (*bosc de*) 615; cf. *Mediona*³
- Mediona**² top. (*castell*) 355, 615, 616; cf. *Midiona*
- Mediona**³ top. (*siluae*) 615; cf. *Mediona*¹
- Mediona*, Ramón de vid. *Ramón de Mediona*
- Mediterráneo** top. (*mar*) 24, 118, 121, 125
- medius** adj. 217, 220, 221
- medul** s. (*top.*) 90; cf. *médula*
- Medul** top. (*pedrera romana, a prop d'Altafulla, a la prov. de Tarragona*) 90
- Medul*, Agulla del vid. *Agulla del Medul*
- médula** s. (*top.*) 89, 90, 91; cf. *almair*, *almear*, *almeár*, *almiar*, *almiár*, *mallá*², *meal*, *mear*, *meda*, *medal*, *medalla*, *medul*, *meta*², *metal*¹, *metalis*, *metula*, *meule*, *moule*, *muela i mula*¹
- Medulae** top. (*al comtat de Girona*); **Medulas** 90
- Medusa** (*mit.*) 57
- megalito** s.; **megalitos** 236
- mel** s. (*alim.*) 577; cf. *miel*
- Mel*, Clot de vid. *Clot de Mel*
- Mela*, Pomponio vid. *Pomponio Mela*
- Melanegus** top. (*'puius', a prop de Reixac*); **Melanego** 19
- Melany** top. (*castell*) 349, 421
- Melany*, Ponç de vid. *Ponç de Melany*
- Melany*, Ramón Ponç de vid. *Ramón Ponç de Melany*
- Melde** antr. f. (*esposa d'Obtadus*) 623
- melena** s. 202 (*del lleó*), 203 (*del lleó*)
- melequino** adj. (*econ., morabatí*); **melequinos** 671; cf. *avinayar*, *ayadino*, *barba roja*, *lobecio*, *lupino*, *marroquino i mercader*³
- melgoriense** adj.; **melgorienses** 370 (*sous*); cf. *melguriensis*
- melguriensis** adj.; **melgurienses** 370 (*solidos –*)
- Melia** top. (*'villula', a la vila de la Ràpita*) 16
- melior** adj. comp.; **meliore** 351 (*sella –*), 352 (*freno –*); **meliozem** 330 (*bestiam –*), 633 (*cubellum –*); **meliori** 447 (*– seniori*); **melioribus** 420 (*– hominibus*), 426 (*– hominibus*), 430 (*– hominibus*)
- meliorare** v. 582
- melius** adv. comp. 314, 446, 447, 502, 509
- Mellis*, Chlotum vid. *Chlotum Mellis*
- Mello** antr. f. 502, 687
- Melón*, Monte vid. *Monte Melón*
- memor** adj.; **memores** 503 (*– animarum nostrarum*)
- memoria**¹ s. 417; **memoriae** 35 (*bonae –*); **memorie** 418 (*bone –*)
- memoria**² s. 642 (*dels rèdits i censos del comte de Barcelona*), 643 (*dels rèdits i censos del comte de Barcelona*), 699 (*dels censos i drets del comte de Barcelona*)
- Memus** antr. m. (*sobrenom, sarraí*); **Memo** 501
- mena** s. 166; cf. *mina*
- menada** s. (*bèl.*) 576 (*de comte*), 693 (*del comte*); cf. *mesnada*¹
- menar** v.; **menaua** 690 (*– cans*), 697 (*– cans*)
- Mencuy** top. (*al comtat de Pallars*) 5
- menera** s. 644 (*– de ferro*); **meneras** 644 (*– argenti et ferro*); **meneres** 644 (*– de ferro*)
- Menerba** top. (*vescomte de*) 399 (*Pere*)
- meneres** forma pl. de *menera*, cf. s. u.
- Menescal** antr. (*cognom*) 563
- menestra** s. (*alim.*) 159, 571; cf. *pulmentum*
- menestral** s. 595, 636; cf. *artesano*, *ministerialis i ministerium*
- menhir** s. (*top.*) 295 (*Pera Fita*)
- meniam** forma sg. de *menium*, cf. s. u.
- menino** s. (*top., port.*) 562; cf. *minimus*, *nin*, *nina*, *nino*, *ninot*, *ninoy*, *niño i noy*
- menium** s.; **menia** 638 (*– urbis Barchinone*); **meniam** 474 (*– Barchinone urbis*), 639 (*– ciuitatis*)
- mennada** s. (*bèl.*) 355; cf. *mainada*, *maisnada i mesnada*¹
- Menor*, Asia vid. *Asia Menor*
- Menor*, Pinino vid. *Pinino Menor*
- menoscabar** v. 481; **menoscabada** 675
- menoscabo** s. 310, 446, 675
- Menresana** top. (*castell, al comtat de Manresa*) 109
- mens** adv. 346 (*– uenia*)
- mensa** s. 587 (*escon cum –*), 612; **mensam** 570 (*ad – consederem*); cf. *mesa*
- mensajero** s.; **mensajeros** 348, 679, 691 (*del comte de Barcelona*); cf. *misage i missus*
- mensis** s. (*calendari*); **mense** 278, 305, 519, 651; **menses** 356
- mensura** s. 205, 648 (*– de Martorello / – noua de Barchinona*); **mensuram** 208 (*– mercati de Sabadel*), 572 (*– de foro*), 575 (*– de mercato*), 576 (*– de foro*), 634 (*– Vici*), 648 (*– Riuidadri / – Ceruarie / – Calidis*); cf. *mesura*
- mensura Calidis** s. (*mesura*); **mensuram Calidis** 648
- mensura Ceruarie** s. (*mesura*); **mensuram Ceruarie** 648
- mensura de Martorello** s. (*mesura*) 648
- mensura de Sabadel** s. (*mesura*); **mensuram de Sabadel** 208

mensura noua de Barchinona *s.* (*mesura*) 648
mensura Riuidadri *s.* (*mesura*); **mensuram Riuidadri** 648
mensura Vici *s.* (*mesura*); **mensuram Vici** 634
mensurare *v.* 622; **mensurata** 624; *cf.* *metiri*
Mentruit *antr.* (*cognom, proc. nom germ.*) 548; *cf.* *Ermetruit*² *i* *Irmindrud*
Mentuy *top.* (*al comtat de Pallars*) 5
menucia *vid.* *menutia*
menudencia *s.*; **menudencias** 572 (*de cuina*), 574 (*de cuina*), 576 (*de cuina*), 595
menutia *s.* (*alim.*); **menucias** 576 (*– cuzine*); **menucie** 572 (*– cuzine*); **menutias** 574 (*– cuzine*); *cf.* *minucia*
Mequinenza *top.* 330
mera, aqua *vid.* *aqua mera*
Meranges *top.* 269; *cf.* *Maranges i Meranici*
Meranici *top.*; **Meranicos** 269; *cf.* *Maranges i Meranges*
Mercadal¹ *top.* 642; *cf.* *Mercatalis*
Mercadal² *top.* (*de Girona*) 652
Mercadal, Sant Salvador de *vid.* *Sant Salvador de Mercadal*
mercader¹ *s.*; **mercaders** 573 (*de Guillem Ramon*), 686, 690 (*de Prouensa*), 691 (*de Prouensa / de Narbona / de Guillem Ramon*), 692 (*de Prouensa*), 698
mercader² *s.* 454, 504; **mercaderes** 31 (*francs, moros i jueus*), 393, 413, 573 (*de Guillem Ramon*), 679 (*viatgers*), 686 (*alberg de*), 690 (*de Provença*), 691 (*viatgers*)
mercader³ *s.* (*econ., morabatí*); **mercaders** 659, 671; *cf.* *avinayar, ayadino, barba roja, lobecio, lupino, marroquino i melequino*
Mercader¹ *antr.* (*cognom*) 563
Mercader² *top.* (*coll, a les paròquies de Martorelles i l'Atmetlla, al Vallès*) 91
Mercadera, Strata *vid.* *Strata Mercadera*
mercadería *s.*; **mercaderías** 454
mercado *s.* 208 (*de Sabadell*), 308 (*de Barcelona*), 374 (*de Martorell*), 454 (*de Barcelona*),

487 (*de Peralada / de Castelló*), 491 (*de Vilafranca*), 492 (*de Vilagrassa*), 495 (*d'esclaus*), 502 (*d'esclaus, a Barcelona*), 515 (*de Barcelona*), 516 (*de Barcelona*), 572 (*mesura del*), 575 (*mesura del*), 576 (*mesura del*), 638 (*de Barcelona*), 640 (*de Barcelona*), 641 (*de Girona / de Vilafranca*), 647 (*de Barcelona*), 648 (*de Barcelona / de Sabadell / de Moià*), 649 (*de Salou / de Vilagrassa / de Camprodon / de Sant Pau de Segúries / de Bàscara*), 650 (*de Vilarrodona / de Moià / de Girona*), 651 (*d'Aicmons / de Besalú*), 652 (*de Girona / de Bàscara / de Vilafranca / d'Arbós*), 653 (*de Vic / de Peralada / de Castelló / de Camprodon*), 654 (*de Salou / de Vilarrodona*); **mercados** 302, 647, 648 (*de Martorell, Ridaura, Cervera i Moià / mesures dels*), 649, 650, 651 (*de Vic i Manresa*), 653, 680, 686; *cf.* *forum*
mercado de esclavos *s.* 495, 502
mercadus *s.*; **mercado** 647 (*– de Barcelona*)
mercancia *s.*; **mercancias** 513, 514, 686
mercantil *adj.* 655 (*plaça*); **mercantiles** 669 (*transaccions*)
mercatalis *adj.*; **mercatalem** 308 (*portam –*); **merchatalem** 648 (*portam –*)
Mercatalis *top.* 642; *cf.* *Mercadal*¹
Mercatalis, Sanctus Saluator *vid.* *Sanctus Saluator Mercatalis*
mercatorius *s.* (*econ.*); **mercatorios** 671 (*moabitinos –*)
mercater *s.*; **mercateros** 31 (*– francos, mauros et iudeos*)
mercator *s.* 454; **mercatorum** 686 (*– hospitium*)
mercatura *s.* 454
mercatus *s.*; **mercati** 208 (*mensuram – de Sabadell*), 640 (*platea –*), 648 (*platea –*); **mercatis** 651 (*de Vic i 'Minorise'*); **mercato** 208, 575 (*mensuram de –*), 640, 651, 652; **mercatum** 504, 649, 650, 651, 654; **merchatum** 649
mercenario *s.* (*bèl.*) 351 (*servei*), 354 (*servei*); **mercenarios**

353 (*soldats*), 355 (*cavallers*), 356
Mercenarios, Padres *vid.* *Padres Mercenarios*
Mercer *antr.* (*cognom*) 563
Mercer, Esteue *vid.* *Esteue Mercer*
mercero *s.*; **merceros** 413
merces¹ *s.*; **mercede** 356
merces² *s.*; **mercedem** 383 (*uestram –*)
merchad *s.* 454, 649 (*– in uilla Securies*), 653 (*– de Peralada*)
merchader *s.* 691; **merchaders** 671, 691
merchatalis *vid.* *mercatalis*
merchatum *vid.* *mercatus*
Mercoris *forma de Mercurius, cf. s. u.*
Mercurius *s.* (*calendari*); **Mercoris** 577 (*die –*); **Mercurii** 356 (*die –*), 649 (*die –*)
Merdám *top.* (*riera, a prop de Mollet, al Vallès*) 120; *cf.* *Merdancianus*¹
merdançá *s.* (*top.*) 119
Merdançá *top.* (*riera, a la ciutat de Barcelona*) 121, 122, 173; *cf.* *Merdançanus*¹, *Merdancianus*², *Merdantianus*, *Merdatianus*, *Meritancianus i Montcada*³
Merdançanus¹ *top.* (*'riuulus' / riera, a la ciutat de Barcelona*); **Merdançano** 121, 122; *cf.* *Merdançá*, *Merdancianus*², *Merdantianus*, *Merdatianus i Meritancianus*
Merdançanus² *top.* (*torrent, a Sant Esteve d'Arbell, al comtat d'Urgell*); **Merdançano** 122
Merdancianus¹ *top.* (*'riuunculus', al Vallès*); **Merdancio** 120; *cf.* *Merdám*
Merdancianus² *top.* (*'torrens' / riu, a la ciutat de Barcelona*); **Merdancio** 121 (*uia de –*), 173; **Merdanciani** 121; *cf.* *Merdançá*, *Merdançanus*¹, *Merdantianus*, *Merdatianus i Meritancianus*
Merdancius *top.* (*'torrens', al Palacium de Aries*); **Merdancio** 120
Merdanea¹ *top.* (*aldea, a l'ajuntament de Porqueres, al comtat de Besalú*); **Merdaneam** 120; *cf.* *Marlant*¹, *Meridans*¹, *Meritania i Meritatz*

- Merdanea**² *top.* ('rivus', entre les parròquies de Porqueres i Marlant); **Merdaneam** 120
- Merdantianus** *top.* (a la ciutat de Barcelona); **Merdantianum** 121; *cf.* Merdança, Merdançanus¹, Merdancianus², Merdantianus i Meritancianus
- Merdario, Sancta Eulalia de Riuo *vid.* Sancta Eulalia de Riuo Merdario
- Merdarius** *top.* (riuus); **Merdario** 119; *cf.* Merder² i Meritarius
- merdás** *s. (top.)* 119
- Merdatianus** *top.* (riera, a la ciutat de Barcelona); **Merdatiani** 121 (calle -); *cf.* Merdança, Merdançanus¹, Merdancianus², Merdantianus i Meritancianus
- Merdatius** *top.* (riu, a la parròquia de Sant Esteve de Vilanova de la Roca, al Vallès); **Merdatio** 121; *cf.* Merdaz, Meritabilis¹, Meritat¹ i Meritudis
- Merdaz** *top.* (riu, a la parròquia de Sant Esteve de Vilanova de la Roca, al Vallès) 121; *cf.* Merdatius, Meritabilis¹, Meritat¹ i Meritudis
- merder** *adj. (top.)* 119, 261; *cf.* meritarius
- Merder**¹ *top.* (riu, a Vic) 119; *cf.* Meder
- Merder**² *top.* ('riuus', a prop del 'castrum Ribelles') 119; *cf.* Merdarius i Meritarius
- Merderus** *top.* ('riuus', al comtat de Cerdanya); **Merdero** 120; *cf.* Meritabilis²
- merdosus** *adj.*; **merdosus** 261
- Mérida**¹ *top.* 264
- Mérida**² *top.* (prov. espanyola en temps de l'emir Jusuf-ben-Abd-al-Rhaman al Fehri) 25
- meridans** *adj. (top.)*; **meridante** 119
- Meridans**¹ *top.* (aldea, a l'ajuntament de Porqueres, al comtat de Besalú); **Meridante** 120; *cf.* Marlant¹, Merdanea¹, Meritania i Meritatz
- Meridans**² *top.* (riu / torrent, a la 'villa Siriniano', a Marlant); **Meridante** 120
- meridianus** *adj.*; **meridiana** 656 (- parte); **meridiano** 292 (latere -)
- meridies** *s.*; **meridie** 96, 97, 119, 182, 297, 632, 656; **meridiem** 219; *cf.* antica¹
- Meritabili, Castellfolli de Riuo *vid.* Castellfolli de Riuo Meritabili
- Meritabili, Castellfullit de Riuo *vid.* Castellfullit de Riuo Meritabili
- meritabilis** *adj. (top.)*; **meritabile** 119
- Meritabilis**¹ *top.* (riu, a la parròquia de Sant Esteve de Vilanova de la Roca, al Vallès); **Meritabile** 120, 121; *cf.* Merdatius, Merdaz, Meritat¹ i Meritudis
- Meritabilis**² *top.* ('riuus', al comtat de Cerdanya); **Meritabile** 120; *cf.* Merderus
- Meritancianus** *top.* ('aragalius', a la ciutat de Barcelona); **Meritanciano** 121; *cf.* Merdança, Merdançanus¹, Merdancianus², Merdantianus i Merdatianus
- Meritania** *top.* (aldea, a l'ajuntament de Porqueres, al comtat de Besalú) 120; *cf.* Marlant¹, Merdanea¹, Meridans¹ i Meritatz
- Meritania, Sanctus Quiricus et Sanctus Julianus de *vid.* Sanctus Quiricus et Sanctus Julianus de Meritania
- meritancianus** *adj. (top.)*; **meritanciano** 119
- meritarius** *adj. (top.)*; **meritario** 119, 120; *cf.* merder
- Meritarius** *top.* (riuus); **Meritario** 119; *cf.* Merdarius i Merder²
- meritas** *s.* 119; **meritatis** 119; *cf.* merus
- meritat** *adj. (top.)* 119
- Meritat**¹ *top.* (riu, a la parròquia de Sant Esteve de Vilanova de la Roca, al Vallès) 121; *cf.* Merdatius, Merdaz, Meritabilis¹ i Meritudis
- Meritat**² *top.* ('uallis', al Vallès) 238; *cf.* Lloberes² i Lupariae
- Meritatz** *top.* (aldea, a l'ajuntament de Porqueres, al comtat de Besalú) 120; *cf.* Marlant¹, Merdanea¹, Meridans¹ i Meritania
- Meritatz, Sanctus Quiricus et Sanctus Julianus de *vid.* Sanctus Quiricus et Sanctus Julianus de Meritatz
- Meritudis** *top.* (riu, a la parròquia de Sant Esteve de Vilanova de la Roca, al Vallès); **Meritude** 121; *cf.* Merdatius, Merdaz, Meritabilis¹ i Meritat¹
- meritum** *s.*; **merito** 527 (- coniugalis)
- Merles**¹ *top.* (castell) 349
- Merles**² *top.* (senyor de) 349 (Guissaldo)
- mero** *adj.* 119; *cf.* merus
- Merola** *top.* (lloc) 163
- Merolla** *top.* (coll) 120
- Merters** *top.* ('villaris', al comtat d'Urgell) 75
- merus** *adj.* 119; **mera** 119, 668 (plata -); **meram** 119 (aquam -); **mero** 663 (auro -); **merum** 119; *cf.* finus, meritas, mero i puro
- merx** *s.*; **mercibus** 686
- mes** *s. (calendari)* 68, 277, 278, 304, 305, 319, 324, 331, 342, 350, 385, 486, 490, 491, 504, 573, 576, 644, 649, 688, 691, 692, 693, 694, 697, 698; **meses** 275, 302, 304, 305, 342, 356, 375, 378, 412, 427, 489, 566, 567, 571, 573, 594, 608, 609, 693
- mesa** *s.* 205, 569 (de Peronella), 570 (de Peronella), 571, 573, 587, 589, 590, 612, 651 (a la fira); **mesas** 590, 641 (del mercat), 647 (de venda), 650 (de venda), 652 (de venda de carn / de Girona); *cf.* mensa i tabula
- Mesaracus** *top.* (ajuntament, a la prov. de Girona); **Mesaraco** 13; *cf.* Masarach i Sanctus Martinus de Maseraco
- meseta** *s. (top.)* 73, 74, 78, 225 (Pla de la Calma); **mesetas** 74, 225; *cf.* calamus, calm, calma, calmis, calmus, cauma, chaume, coma, era mala i erial²
- Meseta, San Hilario de la *vid.* San Hilario de la Meseta
- mesnada**¹ *s. (bèl.)* 351, 355 (de Ramon), 357, 404 (de Bernat), 576 (del comte), 693 (del comte), 701 (de Sunyer); *cf.* mainada, maisnada, menada i mennada
- mesnada**² *s. (bèl.)* 701

mesón *s.* 686; **mesones** 679, 685; *cf.* **alfondac**, **mansio** *i* **parada**
message *s.* 348; **messages** 348
messegaria (*nom d'una 'tonna'*); **messegariam** 633
messis *s.* (*agr.*); **messes** 396; **messium** 622
mesto *adj.* (*top.*, *gall.*); **mesta** 203
Mestre *antr.* (*cognom*) 563
mestre de cases *s.* 636; *cf.* **Fedancius**²
mesura *s.* 205; *cf.* **mensura**
meta¹ *s.* 327 (– *eui*)
meta² *s.* (*top.*, *també it.*) 89, 90, 91, 93, 259, 265, 266; **metae** 89; **metas** 91, 93, 266; *cf.* **belarmeta**, **lastameta**, **malia**, **medalia**, **médula**, **metalia** *i* **metallea**
metal¹ *adj.* (*top.*) 91; *cf.* **médula**
metal² *s.* 152, 154, 570, 587 (*calderes o vasos de*), 590 (*preciós*), 591 (*vas de*), 643, 663, 665 (*preciós metall de les unces*), 666, 668, 670, 671 (*preciós*); **metales** 351 (*preciosos*), 589 (*preciosos*), 667 (*lliga de*)
metalia *s.* (*top.*) 90; *cf.* **malia**, **mallà**², **medalia**, **medalla**, **meta**², **metalis** *i* **metallea**
metalis *adj.* (*top.*) 90, 91; *cf.* **malia**, **medalia**, **médula**, **metalia** *i* **metallea**
metallea *s.* (*top.*) 90; *cf.* **malia**, **mallà**², **medalia**, **medalla**, **meta**², **metalia** *i* **metalis**
metallorum, **De falsariis** *vid.* **De falsariis metallorum**
metallum *s.* (*geol.*); **metalli** 670 (– *continente* / – *continentis*); **metallorum** 677 (*falsariis* –)
Metamorphoses (*d'Ovidi*) 57, 61, 93
Metense, **Capitular** *vid.* **Capitular Metense**
Metge *antr.* (*cognom*) 563
metiri *v.* 622; *cf.* **mensurare**
metula *s.* (*top.*) 90, 91; *cf.* **médula**
metuss; **metu** 281 (– *gentes Hismae-litarum*), 383 (– *perterrita*)
meule *s.* (*top.*, *fr.*) 91; *cf.* **médula**
Meyá, **Bertrán de** *vid.* **Bertrán de Meyá**
Meyá, **Figuerola de** *vid.* **Figuerola de Meyá**
Meyá, **Santa María de** *vid.* **Santa María de Meyá**

Mezinizeger *top.* (*castell*) 457; *cf.* **Deuslovol**
mezmudina *s.* (*econ.*) 673; *cf.* **macomutina**, **mahozmedin**, **mar-mutina**, **mascordina**, **mazmo-dina**, **mazmoudí**, **mazmudina**, **mazmutina** *i* **mozmudina**
mezquita *s.* 255 (*de Balaguer*), 301 (*major de Lleida*)
micáceo *adj.*; **micácea** 169 (*pedra*)
Mico *antr.* (*cognom*) 565
Midiano, **Guitardus Guillelmi de** *vid.* **Guitardus Guillelmi de Midiano**
Midiona *top.* (*castell*) 355; *cf.* **Mediona**²
miel *s.* (*alim.*) 577, 597; *cf.* **mel**
miembro¹ *s.* 450 (*de la Junta dels Usatges*), 451 (*de la Junta dels Usatges*); **miembros** 359 (*dels tribunals*), 362 (*dels tribunals*), 363 (*dels tribunals*), 364 (*del tribunal*), 371 (*del tribunal*), 433 (*de la Junta dels Usatges*), 497 (*d'un tribunal*)
miembro² *s.* (*del cos*); **miembros** 342, 480
miera *s.* (*top.*); **mieras** 195, 196
Mieras¹ *top.* (*poble*, *al comtat de Besalú*) 13, 196; *cf.* **mijar**, **Miliariae**² *i* **milium**
Mieras² *top.* (*vall*, *al comtat de Besalú*) 112; *cf.* **Miliariae**¹
mies *s.* (*agr.*) 73, 91; **mieses** 274, 396
Migana¹ *top.* (*serra*, *a La Freyta*, *al comtat d'Urgell*) 221
Migana² *top.* (*'uilla'*, *al comtat d'Urgell*) 221
migera¹ *s.* (*mesura*) 572 (– *de cibarie*), 575 (– *pan* / – *de pan*), 576, 611 (– *tritici*), 648 (– *de ciuada*); **migeram** 517 (– *ordei*)
migera² *s.* (*mesura*) 517 (*de civada*), 572 (*de pinso*), 575 (*de pa*), 576, 611 (*de civada*)
mijar *s.* (*top.*); **mijares** 196; *cf.* **Mieras**¹, **Mieras**² *i* **milium**
mijo *s.* (*agr.*) 196; *cf.* **mijar** *i* **milium**
Milá *antr.* (*cognom*) 9; *cf.* **Aemilianus**, **Milans**, **Milani** *i* **Millán**
Milani *top.* (*'uilla'*, *al terme de Terrassa*, *al comtat de Barcelona*); **Milanos** 9; *cf.*

Aemilianus, **Milá**, **Milans** *i* **Millán**
Milans *top.* (*'uila'*, *al terme de Terrassa*, *al comtat de Barcelona*) 9; *cf.* **Aemilianus**, **Milá**, **Milani** *i* **Millán**
Milans, **Sant Feliu de** *vid.* **Sant Feliu de Milans**
Miliariae¹ *top.* (*'vallis'*, *al comtat de Besalú*); **Miliarias** 196; **Miliariis** 196; *cf.* **Mieras**², **mijar** *i* **milium**
Miliariae² *top.* (*'villa'*, *al comtat de Besalú*); **Miliariis** 196; *cf.* **Mieras**¹, **mijar** *i* **milium**
milicia *s.* (*bèl.*) 328
militar *adj.* 21, 267 (*origen/terme*), 275 (*força*), 285 (*terme*), 293 (*via*), 294 (*via militar romana*), 328 (*orde o religió militar de cavallers*), 329 (*orde*), 331 (*orde religiós*), 340 (*jerarquia*), 351 (*servei*), 353 (*servei*), 354 (*servei*), 420 (*conflicte*), 484 (*braç*), 492 (*servei*), 493 (*servei*), 626 (*genet*); **militares** 311 (*operacions*), 327 (*ordes religiosos*), 328 (*ordes militars religiosos / orde de religiosos*), 330 (*cavallers / orde de religiosos*), 351 (*màquines*), 352 (*màquines*), 353 (*expedicions*), 354 (*expedicions*), 355 (*serveis / expedicions*), 679 (*viatgers*), 692 (*viatgers*)
militaris *adj.* 275 (*manus* – / *vis* –)
miles *s.* (*bèl.*); **militem** 354; **milites** 354, 355 (– *locati*), 356, 399, 489, 501, 570 (– *de Castilla*), 571 (*Aragonesos* –), 595 (– *de Castilla*), 689 (– *de Roseioni* / – *saracenos*), 690 (*Aragonesos* – / – *de Proensa*), 692 (– *Aragonesos* / – *saracenos* / *Aragonesos* – / – *de Proensa*), 693, 698 (– *saracenos*); **militibus** 354, 355 (– *locatis*), 399, 456 (*exorchis* –); **milium** 420 (*conflicto* –), 456
Milites (*leg.*, *usatge*) 495
milites obierit quis intestatus, **Si a vicecomitibus usque ad inferiores** *vid.* **Si a vicecomitibus usque ad inferiores milites obierit quis intestatus**
milium *s.* (*agr.*) 196; *cf.* **mijo**
Millán *antr.* (*cognom*) 9; *cf.* **Aemilianus**, **Milá** *i* **Milans**

mina s. 166, 643 (*de ferro*); **minas** 643 (*de ferro*), 644 (*de ferro / de plata i de ferro*); cf. *mena*
Mindonia antr. f. (*esposa de Renart Miró*) 319
mineral adj. 49 (*substància mineral sòlida*), 53 (*composició*), 566 (*regne*); **minerales** 107 (*aigües*)
mineralogía s. 261, 565, 566
mineralógico adj.; **mineralógica** 168 (*naturalesa*)
Mineus top. (*riu*); **Mineum** 166; cf. *Miño*
Minguet antr. (*cognom*) 563
minimus adj. superl. 562; **minimis** 357; cf. *menino*, *nin*, *nina*, *nino*, *ninot*, *ninoy*, *niño* i *noy*
ministerialis s. 636; cf. *artesano*, *menestral* i *ministerium*
ministerium s. 636; cf. *artesano*, *menestral*, *ministerialis* i *oficio*
ministrat s. 613, 614, 615; cf. *jover*², *labrador*, *manent* i *pagés*
Ministral, *Odegarius* vid. *Odegarius Ministral*
ministro s. 276 (*Mohammed ben Abdallah ben Abi Ahmer el Moaferi o Almansor*), 277 (*Abdelmelik*)
minor adj. comp.; **minora** 587 (*uascula* –), 633 (*vascula* –); **minore** 583 (*missale* –), 601 (*almoceliam* –); **minorem** 588 (*padelam* –); **minoribus** 652
Minor, *Furtianellus* vid. *Furtianellus Minor*
Minor, *Pininus* vid. *Pininus Minor*
Minorisa¹ top. (*apendicium*, in *comitatu Barchinona*) 101
Minorisa² top. (*comitatus*); **Mino-rise** 197
Minorisa³ top. (*mercatus*); **Mino-rise** 651
Minorissa top. (*civitas*) 278, 477; **Minorissae** 278; cf. *Manresa*¹ i *Manresa*²
minuament s. 660; cf. *peiorament*
minucia s.; **minuciis** 595; cf. *menucia*
minuere de loc. adv. 403; **minuit de** 403 (*Pere*); cf. *dimens venirde*, *dimens venire de*, *minus venire de* i *morir*¹
minus adv. 310
minus uenire de loc. adv. 403; **minus uenerit de** 402 (*Bonifilio*), 403 (*Gauzeran / Pere*

Gauzeran / Arnallo); **minus venire de** 395, 403; cf. *dimens venirde*, *dimens venire de*, *minuere de* i *morir*¹
minus venire de vid. *minus uenire de*
Minus, *Palacium Comitale* vid. *Palacium Comitale Minus*
Miño top. (*riu*) 166; cf. *Mineus*
Miquel antr. (*cognom*) 563
Miquel Carbonell, *Pere* vid. *Pere Miquel Carbonell*
Miquel de Vilatorta y Noves antr. m. (*donzell*) 567
Miqueló antr. (*cognom*) 563
Mir¹ antr. (*cognom*) 536; cf. *Miret* i *Miró*¹
Mir² antr. m. 219, 360, 373, 375, 376, 394, 443, 490; cf. *Miro*²
Mir³ antr. m. 209; cf. *Cixela*
Mir⁴ antr. m. (*fill de Bonadonna*) 383
Mir⁵ antr. m. (*germà de Bernat*) 358
Mir⁶ antr. m. (*levita*) 373
Mir⁷ antr. m. (*pare de Joan*) 360, 363
Mir Arnau antr. m. 243
Mir Bels antr. m. 98, 122
Mir de Besora antr. m. 374
Mir de Claramunt antr. m. 374
Mir de Fluvià antr. m. 314
Mir de Hóstoles, *Ramón* vid. *Ramón Mir de Hóstoles*
Mir de Palau, *Remón* vid. *Remón Mir de Palau*
Mir de Sant Martí, *Arnau* vid. *Arnau Mir de Sant Martí*
Mir de Subirats, *Anal* [*sic*] vid. *Anal* [*sic*] *Mir de Subirats*
Mir de Tost, *Arnau* vid. *Arnau Mir de Tost*
Mir de Tost, *Arnau* vid. *Arnau Mir de Tost*
Mir Fabre de Cogunta antr. m. 636
Mir Fedach antr. m. 374
Mir Foguet antr. m. 205, 326, 422; cf. *Miró Foguet*
Mir Geribert¹ antr. m. 26, 205, 356, 363, 371, 372, 375, 377, 378, 379, 415, 422, 424, 432, 439, 443, 444, 510, 656, 682
Mir Geribert² antr. m. (*pròcer*) 423
Mir Guerreta antr. m. 391
Mir Guilabert antr. m. 422

Mir Guilelm antr. m. 399; cf. *Mir Guillelm*¹
Mir Guillelm¹ antr. m. 398, 399, 443, 444
Mir Guillelm² antr. m. (*jutge*) 364
Mir Isarn antr. m. 26, 327
Mir Llop Sanç antr. m. 432, 441
Mir Llopsanç antr. m. 384
Mir Onofret antr. m. 395
Mir Ramón antr. m. 356, 392
Mir Ricolf antr. m. 358, 359, 430
Mir Sinofre antr. m. (*presbíter i canonge*) 598
Mir, *Arbert* vid. *Arbert Mir*
Mir, *Arnau* vid. *Arnau Mir*
Mir, *Eneas* vid. *Eneas Mir*
Mir, *Guerau* vid. *Guerau Mir*
Mir, *Guillelm* vid. *Guillelm Mir*
Mir, *Guitardus* vid. *Guitardus Mir*
Mir, *Joan* vid. *Joan Mir*
Mir, *Ramón* vid. *Ramón Mir*
Mira antr. f. (*sarraïna*) 501
Mira el Mar top. (*torre, als termes del castell de Ribes, al comtat de Barcelona*) 234; cf. *Mira*¹ *Peix*, *Mira Mar*, *Miralpex* i *Miralpex*²
Mira Mar top. (*torre, als termes del castell de Ribes, al comtat de Barcelona*) 234; cf. *Mira el Mar*, *Mira*¹ *Peix*, *Miralpex* i *Miralpex*²
Mira¹ *Peix* top. (*torre, als termes del castell de Ribes, al comtat de Barcelona*) 234; cf. *Mira el Mar*, *Mira Mar*, *Miralpex* i *Miralpex*²
Mira, *Torna* vid. *Torna Mira*
Mirabile antr. f. 54
Mirabilia antr. f. 531
miracles, *Legendari per ABC de exemplis e vid. Legendari per ABC de exemplis e miracles*
miraculum s. 50; cf. *mirall*¹
Miraliae top. (*castrum*); **Miralias** 286; cf. *speculum*²
miralium s. (*top.*); **miralio** 286; cf. *espejo*, *espill*², *mirall*² i *speculum*²
Miralium top. (*montanya*); **Miralio** 286; cf. *Mirall*²
mirall¹ s. 50; cf. *miraculum*
mirall² s. (*top.*) 286; cf. *espejo*, *espill*², *miralium* i *speculum*²
Mirall¹ antr. (*cognom*) 564
Mirall² top. (*montanya*) 286; cf. *Miralium*
miralla s. (*top.*); **miralles** 283, 286

- Miralles**¹ *antr.* (cognom) 565
Miralles² *top.* (castell, al partit d'Igualada) 108
Miralles de Carme *top.* (lloc, a prop d'Igualada) 286
Miralles de Copons *top.* (lloc, a prop d'Igualada) 286; *cf.* <Miralles> de Segur
<Miralles> **de Segur** *top.* (lloc, a prop d'Igualada) 286; *cf.* Miralles de Copons
Miralpeix¹ *top.* (quadra, al castell de Ribes) 237
Miralpeix² *top.* (torre, als termes del castell de Ribes, al comtat de Barcelona) 289; *cf.* Mira el Mar, Mira'l Peix, Mira Mar i Miralpex
Miralpex *top.* (torre, als termes del castell de Ribes, al comtat de Barcelona) 234; *cf.* Mira el Mar, Mira'l Peix, Mira Mar i Miralpeix²
Miraue, Guardia de *vid.* Guardia de Miraue
Mirauet *top.* (rupes) 92; *cf.* Miravet⁴
Miravet¹ *top.* 101
Miravet² *top.* (castell) 302, 330
Miravet³ *top.* (comendatari de) 621 (Bezo)
Miravet⁴ *top.* (roca, 'in extremis finibus marchiarum iuxta Yspaniam') 26, 310, 327; *cf.* Mirauet
Miret *antr.* (cognom) 536; *cf.* Mir¹ i Miró¹
Miro¹ *antr.* m. 550; *cf.* Bardina²
Miro² *antr.* m. 377; *cf.* Mir²
Miro³ *antr.* m. 536, 537; **Mirone** 537; **Mironis** 377; *cf.* Mir¹, Miró¹ i Miret
Miro⁴ *antr.* m.; **Mirone** 549; *cf.* Sabadus
Miro⁵ *antr.* m. (fill d'Eldemar); **Mirone** 553
Miro⁶ *antr.* m. (pare de Bonifilio); **Mironis** 553
Miró¹ *antr.* (cognom) 536; *cf.* Mir¹, Miro³ i Miret
Miró² *antr.* m. 293
Miró³ *antr.* m. (bisbe de Girona) 11, 479
Miró⁴ *antr.* m. (bisbe de Girona i comte de Besalú) 285
Miró⁵ *antr.* m. (comte) 17, 360, 363, 488
Miró⁶ *antr.* m. (comte-bisbe) 19, 20, 41, 157, 213, 317, 320
Miró⁷ *antr.* m. (comte de Barcelona) 407, 555
Miró⁸ *antr.* m. (comte de Besalú) 207, 233
Miró⁹ *antr.* m. 685 (espòs d'Òria)
Miró¹⁰ *antr.* m. (fill de Guinedilde) 314
Miró¹¹ *antr.* m. (vescomte) 651
Miro Baudador *antr.* m.; **Mirone Baudadore** 317
Miro de Castro Pontibus *antr.* m. 557
Miro Fogeti *antr.* m.; **Mironis Fogeti** 661
Miró Foguet *antr.* m. 158, 308, 311, 420, 426, 427; *cf.* Mir Foguet
Miró Guitart *antr.* m. 113
Miró Isarn *antr.* m. 310
Miro Kamell *antr.* m.; **Mironis Kamell** 552
Miro Molerus *antr.* m.; **Mirone Molero** 560
Miró Molerus *antr.* m.; **Miró Molero** 636
Miro Quadratus *antr.* m.; **Miro Quadrato** 550
Miro Rigualli *antr.* m.; **Mironis Rigualli** 540; *cf.* Rigalt¹, Rigau i Rigualt
Miro Torba Vini *antr.* m.; **Mironis Torba Vini** 551
Miró, Arnau *vid.* Arnau Miró
Miró, Bernat *vid.* Bernat Miró
Miró, Ecart *vid.* Ecart Miró
Miró, Guillelm *vid.* Guillelm Miró
Miró, Jofre *vid.* Jofre Miró
Miró, Jozbert *vid.* Jozbert Miró
Miró, Ramón *vid.* Ramón Miró
Miró, Renart *vid.* Renart Miró
Miró, Tedmar *vid.* Tedmar Miró
Mironi, Guitardus *vid.* Guitardus Mironi
Mironis, Arbertus *vid.* Arbertus Mironis
Mironis, Arnallus *vid.* Arnallus Mironis
Mironis, Bernardus *vid.* Bernardus Mironis
Mironis, Gaucerandus *vid.* Gaucerandus Mironis
misa s. 591; **misas** 610, 611, 612; *cf.* missa
misa, *Sacrificio de la vid.* *Sacrificio de la misa*
misage s.; **misages** 691 (– de lempador [sic] / – del comte); *cf.* mensajero i missus
misatichum s.; **misaticho** 346; *cf.* missatge
misericordia¹ s. 27 (– Dei), 383 (– motus); **misericordiam** 327 (Dei Omnipotentis –), 383 (– Dei et alme Virginis Marie)
misericordia² s. 327 (de Déu Omnipotent), 382, 383 (de Déu), 424 (divina)
missa s.; **missas** 612; *cf.* misa
missale s. 583 (– minore)
missatge s. 346; *cf.* misatichum
missio s.; **missione** 644 (absque – comitis)
missus s.; **missos** 397; *cf.* mensajero i misage
mitere *vid.* mittere
Mitg, Rubió del *vid.* Rubió del Mitg
Mitjavila *antr.* (cognom) 565
mitológico *adj.*; **mitológica** 58 (faula)
mittere v. 384; **miserunt** 380 (– pignora), 458 (– usaticum); **missi** 399 (– milites), 454 (leddas et usaticos –); **mississent** 384; **missit** 454 (usaticis novis –); **mitam** 354; **mitat** 354 (– militem), 394 (– castellanum); **mitere** 657 (– caualllos); **mitimus** 393 (– honorem), 487 (– uillam); **mittam** 493 (– cavallarium, castlanum neque vicarium / – bajulum de Tarrega); **mittamus** 384 (– puerullos); **mitterent** 623 (fixurias uel terminos –); **mittite** 615 (– hominem); **mitto** 624 (– pariliatam)
moabatinus s. (econ.); **moabatinos** 672 (– marinos); **moabetino** 610; **moabetinos** 671 (– auri); **moabetinum** 684; **moabitos** 358, 671 (– aureos / – mercatarios), 672 (– aiadinos in aureo), 673 (– jouecios et auri); **mohabetinos** 671 (– de auro); *cf.* morabatin
moabatinus *vid.* moabatinus
Moabita s. (gent.); **Moabitarum** 279 (multitudo – / exercitus –); *cf.* almorávide
moabitus *vid.* moabatinus
Moaféri, Mohammed ben Abdallah ben Abi Ahmer el *vid.* Mohammed ben Abdallah ben Abi Ahmer el Moaféri

- mobilis**¹ *adj.*; **mobilia** 587 (*arrazamenta* –); *cf.* *mueble*
- mobilis**² *s.*; **mobili** 502; *cf.* *mueble*
- mocariola** *s. (top.)*; **mocariolas** 54 *moscaria i mosquerola*
- Mochoronius** *top. (muntanya, al partit de Ribes, a la diòcesi de Vic, a la prov. de Girona)*; **Mochoronio** 69; *cf.* *Mocron, Mocronius, Mocronus, Mogoronius, Mogrog, Mogronnus, Mongrony, Monscronos, Montgron, Montgrony, Mucronius, Mucronus i Muntgrony*
- moço** *s.* 183; *cf.* *muchacho i toset*
- Mocosa, Arnallus de Valle vid. Arnallus de Valle Mocosa*
- mocro** *s.* 69; *cf.* *mucro*
- Mocron** *top. (muntanya, al partit de Ribes, a la diòcesi de Vic, a la prov. de Girona)* 69; *cf.* *Mochoronius, Mocronius, Mocronus, Mogoronius, Mogrog, Mogronnus, Mongrony, Monscronos, Montgron, Montgrony, Mucronius, Mucronus i Muntgrony*
- Mocronius** *top. (muntanya, al partit de Ribes, a la diòcesi de Vic, a la prov. de Girona)*; **Mocronio** 69; **Mocronium** 69; *cf.* *Mochoronius, Mocron, Mocronus, Mogoronius, Mogrog, Mogronnus, Mongrony, Monscronos, Montgron, Montgrony, Mucronius, Mucronus i Muntgrony*
- Mocronus** *top. (muntanya, al partit de Ribes, a la diòcesi de Vic, a la prov. de Girona)* 69; *cf.* *Mochoronius, Mocron, Mocronius, Mogoronius, Mogrog, Mogronnus, Mongrony, Monscronos, Montgron, Montgrony, Mucronius, Mucronus i Muntgrony*
- modata** *s. (agr.)*; **modatas** 625 (*– de terra*)
- Modelianus** *top. (uilla)*; **Modeliano** 649, 650; *cf.* *Moyá*²
- modiata** *s. (agr.)* 615 (*de vinya*), 625, 628; **modiatas** 625, 629 (*de terra erma*), 685 (*de vinya*); *cf.* *almudada i mojada*
- modicus** *adj.*; **modica** 276 (*non – praeda*)
- modio** *s. (mesura)* 625; **modios** 515 (*de cibaria*), 597 (*de vi blanc i de vi negre*); *cf.* *almud*
- modius** *s. (mesura)*; **modio** 197 (*– de or et de auena*); **modios** 597 (*– uini blanchi / – uino uermiculo*)
- modo, Simili vid. Simili modo*
- modum** *adv.* 365 (*post –*)
- modus** *s.*; **modum** 89 (*– metae*), 608 (*primi ordinis – / secundi ordinis – / tercii ordiis –*)
- Mogoda** *top. (al Vallès)* 185; *cf.* *Mons Clarus*¹
- Mogoria**¹ *top. (in territorio Barchinone)* 682; *cf.* *Magoria i Mogoria*²
- Mogoria**² *top. (lloc, al territori de Barcelona)* 297, 439, 496, 682; *cf.* *Magoria i Mogoria*¹
- Mogoronius** *top. (muntanya, al partit de Ribes, a la diòcesi de Vic, a la prov. de Girona)*; **Mogoronio** 69; *cf.* *Mochoronius, Mocron, Mocronius, Mocronus, Mogrog, Mogronnus, Mongrony, Monscronos, Montgron, Montgrony, Mucronius, Mucronus i Muntgrony*
- Mogrog** *top. (muntanya, al partit de Ribes, a la diòcesi de Vic, a la prov. de Girona)* 69; *cf.* *Mochoronius, Mocron, Mocronius, Mocronus, Mogoronius, Mogrog, Mogronnus, Mongrony, Monscronos, Montgron, Montgrony, Mucronius, Mucronus i Muntgrony*
- Mogronnus** *top. (muntanya, al partit de Ribes, a la diòcesi de Vic, a la prov. de Girona)* 69; *cf.* *Mochoronius, Mocron, Mocronius, Mocronus, Mogoronius, Mogrog, Mongrony, Monscronos, Montgron, Montgrony, Mucronius, Mucronus i Muntgrony*
- Moguda, Santa Perpétua de vid. Santa Perpétua de Moguda*
- mohabetinus** *vid. moabatinus*
- Mohammed ben Abdallah ben Abi Ahmer el Moaferi** *antr. m. (primer ministre i tutor de Hixem II)* 276; *cf.* *Al-Mansur i Almanzor*
- Moisés** *antr. m. (personatge bíblic)* 190
- Moisés, Ley de vid. Ley de Moisés*
- Moissac** *top. (abadia)* 15
- Moix** *antr. (cognom)* 562
- Moja** *top.* 228, 489
- Moja, Torre de vid. Torre de Moja*
- mojada** *top. (agr.)* 625; *cf.* *almudada i modiata*
- mojón** *s. (top.)*; **mojones** 54, 622, 623; *cf.* *fita, fixuria, pera fita, petra ficta i petra fita*
- Mol, Guillém Aqua vid. Guillém Aqua Mol*
- mola** *s. (top.)* 89, 91, 92, 93, 259, 266; *cf.* *médula, meta*², *molar, molina, mollet i moló*
- Mola**¹ *antr. (cognom)* 564
- Mola**² *top. (a les parròquies de Martorelles i l'Atmella, al Vallès)* 91; **Molam** 91
- Mola**³ *top. (a prop de Falset)* 92
- Mola**⁴ *top. (a Sant Pere de Reixac)* 91
- Mola**⁵ *top. ('campus', al terme de Sanahuja)* 184
- Mola Guadamira** *top. (turó, a prop de la Seu d'Urgell)* 476
- Mola, Francheza de ipsa vid. Francheza de ipsa Mola*
- Mola, Petra vid. Petra Mola*
- molar** *s. (top.)* 89, 92; *cf.* *mola*
- Molar** *top.* 92
- molça** *s. (bot.)* 54; *cf.* *Moos, mossa, mousse, musco, muscus i musgo*
- molde** *s.*; **moldes** 619
- moleda** *s. (top.)* 89, 92, 93
- Moleda** *top. (a Montserrat)* 93
- molendinarius** *s.*; **molendinarius** 117
- molendinos** *forma pl. de molen-dinum, cf. s. u.*
- molendinos blancharios** *forma pl. de molen-dinum blancharium, cf. s. u.*
- molendinum** *s. (top.)* 245; **molendina** 641 (*– draparia*), 642 (*– blataria quam draparia*), 644; **molendinis** 117, 160 (*paxeriis* –), 179; **molendino** 642 (*– drapario mercatalis / – draper / – drapario apud Auzeda*); **molendinorum** 644 (*fabricam – de Lubricato*), 657 (*aqua – Barchinone*); **molendinos** 493, 643 (*– blancharios*); *cf.* *molinellum, moliner, molinus, molnel, molnell, molnellum, molner, monell, Monner, mulner i Munné*

- molendinum blancharium** *s.* (*top.*, a Caldes de Montbui); **molendinos blancharios** 643
- molendinum draparium** *s.* (*top.*); **molendina draparia** 641, 642; **molendino drapario** 642 (– *mercatalis* / – *apud Auzeda*) *cf.* batán
- molendinum draper** *s.*; **molendino draper** 642; *cf.* batán i molendinum draparium
- moler** *v.* 588 (*llavors*)
- Molerus, Miro *vid.* Miro Molerus
- Molerus, Miró *vid.* Miró Molerus
- Moles** *antr.* (*cognom*) 564
- molestare** *v.*; **molesti sitis** 502
- Molet, Mons de *vid.* Mons de Molet
- Moletus** *top.* (*serra*, al ‘*castrum Archalis*’, al comtat de Pallars); **Moletó** 92
- moli** *s.* 159 (– *de Incliu*)
- molina** *s.* (*top.*) 91; *cf.* médula, mola i mula¹
- molinellum** *s.* (*top.*) 245; *cf.* molendinum, moliner, molinus, molnel, molnell, molnellum, molner, monell, Monner, mulner i Munné
- moliner** *s.* (*top.*) 245; *cf.* molendinum, molinellum, molinus, molnel, molnell, molnellum, molner, monell, Monner, mulner i Munné
- Moliner** *antr.* (*cognom*) 563
- molino** *s.* (*top.*) 159, 160, 186, 229, 244 (*fariner*), 245 (*de Sarreal*), 260 (*de vent*), 311 (*Viula*), 577, 642; **molinos** 17, 117, 136, 149, 159, 244, 297, 393 (*a la ribera de Ponts*), 486, 491, 493, 594 (*de Molló*), 642, 644 (*del Llobregat*), 657 (*del Besòs* / *de Barcelona*), 686
- molino harinero** *s.* 244; *cf.* farina, farinarius i farnier
- Molins, Guillelm des *vid.* Guillelm des Molins
- Molins, Tres *vid.* Tres Molins
- Molinum Vetus** *top.* (‘*palatium*’, al comtat de Besalú); **Molino Vetere** 251
- molinus** *s.* (*top.*) 245; **molinos** 159; *cf.* molendinum, molinellum, molnel, molnell, molnellum, molner, monell, Monner, mulner i Munné
- Molla** *top.* (*serra*, a prop de Montserrat) 93
- Mollerusa, Armengol V de *vid.* Armengol V de Mollerusa
- mollet** *s.* (*top.*) 89, 92; *cf.* mola
- Mollet¹** *top.* (*ajuntament*) 240
- Mollet²** *top.* (*al partit de Figueres*, a l’Empordà) 92
- Mollet³** *top.* (*poble*, al Vallès) 120, 161, 166
- Mollet⁴** *top.* (*tossal*, al partit i la prov. de Castelló de la Plana) 92
- Mollet, Bernat de *vid.* Bernat de Mollet
- Mollet, Sant Joan de *vid.* Sant Joan de Mollet
- Mollet, Sant Vicents de *vid.* Sant Vicents de Mollet
- Molletus** *top.* (*al Vallespir*); **Molletó** 92
- molló** *s.* (*top.*) 89; *cf.* mola i moló
- Molló¹** *top.* (*batlle de*) 498
- Molló²** *top.* (*molins de*) 594
- Molló³** *top.* (*puig*, a prop de Cotlliure i Banyuls, al Rosselló) 92; *cf.* Mulionis
- Molló⁴** *top.* (*terme*) 596
- Molló, Prats de *vid.* Prats de Molló
- molnel** *s.* (*top.*); **molnells** 245; *cf.* molendinum, molinellum, molinus, molnell, molnellum, molner, monell, Monner, mulner i Munné
- molnell** *s.* (*top.*); **molnells** 245; *cf.* molendinum, molinellum, molinus, molnel, molnellum, molner, monell, Monner, mulner i Munné
- molnellum** *s.* (*top.*) 245; *cf.* molendinum, molinellum, molinus, molnel, molnell, molner, monell, Monner, mulner i Munné
- molner** *s.* (*top.*) 245; *cf.* molendinum, molinellum, molinus, molnel, molnell, molnellum, monell, Monner, mulner i Munné
- Molnells** *top.* (*lloc*, a prop de La Bisbal) 245; *cf.* Monells, Molnells i Sant Genís de Molnells
- moló** *s.* (*top.*) 89, 92; *cf.* mola i molló
- Moló, Munt *vid.* Munt Moló
- Molono, Bernardus Guillelmi de Monte *vid.* Bernardus Guillelmi de Monte Molono
- Molonus, Mons *vid.* Mons Molonus
- molto** *s.* (*zool.*); **moltone** 594 (*quarters de* –)
- moltó** *s.* (*zool.*); **moltons** 593
- molusco** *s.* (*zool.*); **moluscos** 50 (*bivalves*)
- mona** *s.* (*zool.*) 183
- monachus** *s.*; **monachi** 174, 510, 583, 586; **monacho** 623 (*Roirico* –); **monachos** 316 (– *primos homines*)
- monarca** *s.* 292 (*Ludovic Pius*), 416 (*Ramon Berenguer I*), 417 (*Alfons I de Catalunya*); **monarcas** 299 (*francs*), 484 (*francs*)
- monarquía** *s.* 494
- monárquico** *adj.*; **monárquica** 449 (*institució*)
- monasterial** *adj.* 172 (*alou*)
- monasterio** *s.* (*top.*) 11 (*Sant Pere de Besalú*), 16 (*Sant Cugat del Vallès*), 17 (*Sant Joan*), 20 (*Sant Cugat del Vallès* / *Ripoll* / *Sant Esteve de Banyoles*), 27 (*San Fèlix*), 29 (*Grassa*), 32 (*Santa Maria de Ripoll*), 33 (*Sant Benet de Bages*), 40 (*Sant Sadurn de Tabernoles*), 42 (*Sant Pere de Rodes*), 43 (*Sant Pere de Rodes*), 48 (*Santa Maria de Ripoll*), 52 (*Bellpuig*), 66 (*Sant Cugat del Vallès*), 69 (*Sant Joan de Ripoll*), 74 (*Sant Pere de Rodes* / *Sant Cugat del Vallès*), 75 (*Sant Cugat del Vallès*), 76 (*Sant Pere de Camprodon* / *Sant Joan de les Abadesses*), 90 (*Sant Pere de Rodes*), 93 (*Santa Maria de Ripoll*), 94 (*Sant Esteve de Banyoles*), 98 (*Santa Maria de Ripoll*), 106 (*Sant Esteve de Banyoles* / *San Salvador de Oña* / *Cuixà*), 108 (*Sant Esteve de Banyoles* / *Sant Marçal* / *Sant Pere de Rodes*), 112 (*Sant Joan de Ripoll* / *Arles*), 114 (*Sant Joan de les Abadesses*), 117 (*Sant Pere de Besalú*), 123 (*Sant Esteve de Banyoles*), 136 (*Sant Cugat del Vallès*), 140 (*Camprodon*), 141 (*Santa Maria de Lauags*), 144 (*Sant Pere de Rodes*), 145 (*Cuixà*), 155 (*Ripoll*), 156 (*Sant Aniol d’Aguja* / *Sant Pere de Besalú*),

157 (Ripoll), 159 (San Lorenzo de Burgos), 160 (Sant Antoni de Rouergue / Sant Pau del Camp), 165 (Camprodon), 171 (Besalú), 172 (Sant Aniol d'Aguja / Sant Martí del Canigó / Arles), 174 (Sant Esteve de Banyoles), 175 (Sant Andreu d'Eixalada), 181 (Ripoll), 182 (Sant Pere de Rodes), 192 (Santes Creus), 193 (Arles), 194 (Cuixà), 195 (Sant Pere de Rodes), 196 (Sant Feliu de Guíxols), 197 (Montmajour), 198 (Ripoll), 202 (Serrateix), 206 (Sant Miquel de Cuixà), 207 (Arles / Juinyà), 208 (Mare de Déu d'Obona), 209 (Sant Pere de Rodes), 212 (Sant Marçal), 216 (Vallis Aureae), 220 (Sant Cugat del Vallès), 221 (Cuixà), 225 (Santa Maria de Ripoll), 226 (Àger), 227 (Camprodon / Sant Pere Campi Rotundi), 229 (Canigó), 231 (Sant Feliu de Guíxols), 233 (Juinyà), 235 (Sant Cugat del Vallès), 236 (Sant Pere de Rodes), 237 (Bellpuig de les Avellanes), 241 (Sant Cugat del Vallès / Sant Pere de Rodes), 246 (Ripoll / Santa Maria de Ripoll), 247 (Arles / Canigó), 248 (Sant Andreu de Sureda / Ripoll), 251 (Sant Marçal), 255 (Sant Sadurní de Tabèrnoles), 256 (Santa Maria de Rodes), 274 (Sant Cugat del Vallès), 278 (Santa Maria de Meià), 279 (Sant Cugat del Vallès), 282 (Sant Martí d'Albengerra / Sant Cugat del Vallès), 284 (Sant Sadurní de Tabèrnoles), 285 (Sant Esteve de Banyoles), 286 (Sant Pere de Rodes), 287 (Sant Pere de Rodes), 292 (Sant Cugat del Vallès), 293 (Cuixà), 294 (Sant Joan de Ripoll / Sant Genís), 295 (Sant Cugat del Vallès), 296 (Sant Pere de les Puelles), 297 (Sant Cugat del Vallès), 299 (Ripoll), 300 (Sant Cugat del Vallès), 301 (Solsona), 308 (Sant Cugat del Vallès), 309 (Sant Cugat del Vallès), 310 (Sant Cugat del Vallès), 312 (Sant Cugat del Vallès), 313 (Sant Sadurní de

Tabèrnoles), 315 (Sant Joan de Ripoll), 317 (Santa Maria de Ripoll), 318 (Sant Pere de Rodes), 319 (Sant Pere de Rodes), 320 (Sant Pere de Rodes), 327 (Sant Sadurní de Tabèrnoles), 331 (Sant Cugat del Vallès), 363 (Cuixà), 364 (Arles), 366 (Sant Cugat del Vallès), 372 (Sant Cugat del Vallès), 378 (Sant Cugat del Vallès), 383 (Sant Cugat del Vallès), 409 (Sant Cugat del Vallès), 424 (Sant Cugat del Vallès), 426 (Santa Maria de Ripoll), 431 (Sant Feliu de Guíxols), 440 (Sant Cugat del Vallès), 462, 468 (Sant Genís), 499 (Santes Creus), 508 (Sant Martí de Pau Agelele), 512 (Sant Cugat del Vallès), 515 (Ridaura), 516 (Sant Cugat del Vallès), 517 (Sant Miquel de Cuixà), 518 (Sant Miquel de Cuixà), 580 (Arles), 583 (Alaó), 594 (Sant Llorenç del Munt), 610 (Sant Cugat del Vallès), 622 (Eixalada / Sant Cugat del Vallès), 637 (Sant Cugat del Vallès), 640 (Sant Cugat del Vallès), 649 (Sant Pere de Camprodon), 651 (Sant Cugat del Vallès), 653 (Sant Pere de Camprodon), 669 (Sant Pere de les Puelles), 676 (Sant Joan de Ripoll), 685 (Arles), 695 (Santa Maria de Ripoll), 701 (Sant Cugat del Vallès); **monasterios** 4 (actes de dotació de), 35 (Ripoll i Cuixà), 114, 206, 339, 408, 411, 417 (Montolieu i Caunas), 471, 582, 617 (Sant Pere de Rodes, Santa Maria d'Amer, Sant Pere de Galligans, Sant Feliu de Guíxols, Sant Pol de Mar, Sant Pere de les Puelles, Sant Cugat del Vallès, Santa Cecília de Montserrat, Sant Benet de Bages, Sant Llorenç de Vall de Llordà, Sant Pere in Scalas, Sant Andreu de Planeses, Sant Climent de Codinet, Santa Maria d'Organyà, Sant Andreu de Centelles, Sant Miquel de Cuixà, Sant Martí del Canigó, Santa Maria de Ripoll, Santa Maria de Serrateix i Santa

Maria de Seu d'Urgell), 649, 685
monasterio Arulensi, Noticia judicati pro vid. Noticia judicati pro monasterio Arulensi
Monasteriolo, Sancta Maria de vid. Sancta Maria de Monasteriolo
monasterium s. (top.) 278 (Santa Maria Medianensis), 649 (Sant Pere de Camprodon); **monasterii** 508 (Sant Martí de Pau Agelele), 509 (Sant Cugat del Vallès); **monasterio** 181 (Ripoll), 331 (Sanctus Cucuphas Octavianensis), 610 (Sanctus Cucuphas)
monástico adj.; **monásticos** 328 (vots)
Moncada¹ antr. (cognom, família d'Osona); **Moncadas** 478
Moncada² top. 13
Moncalp¹ top. (aldea, al partit de Solsona, a la prov. de Lleida) 181
Moncalp² top. (lloc, a l'ajuntament de Canet d'Adri, a la prov. de Girona) 180
Moncalp³ top. (serra, a Moncalp, al partit de Solsona, a la prov. de Lleida) 66, 181
Moncalp, Cugullus de vid. Cugullus de Montcalp
Moncalt¹ top. (poble, a prop de Canet d'Adri) 180
Moncalt² top. (puig, a prop de Canet d'Adri) 180
Monclar top. (als depart. de Gers, Lot-et-Garonne, Tarn-et-Garonne i Baixos Pirineus) 185
Moncortés top. (districte municipal, al partit de Sort) 42
Mondony top. (a prop de la vall de Montalba) 102
moneda¹ s. (econ.) 90, 355 (de Barcelona), 379 (de Barcelona), 425 (de Barcelona), 465 (de Barcelona), 471 (de Barcelona), 485 (de Barcelona), 487 (de Peralada), 496 (de Girona), 500 (gironina), 515, 526 (de Barcelona), 640 (de Barcelona), 647 (de Vic), 652 (canvi de / de Vic), 653, 659 (inspectors de la moneda d'or / fàbriques de / d'almucten / acunyació de / fabricants de / acunyar), 660 (acunyar moneda de plata

- / *acunyar moneda de plata de Barcelona / acunyació de*), 661 (*del comtat de Provença / magistrat de la / fabricant de la / inspectors de la moneda d'or / fàbriques de*), 662 (*de Girona / d'or i de plata / de Besalú / de Sant Pere d'Osona / de Vic*), 663 (*d'Agramunt / acunyació de / de Barcelona*), 664 (*de Barcelona*), 665 (*d'octava*), 666 (*d'almucten*), 669 (*grossa / grossa de plata*), 670, 671 (*de tern*), 672, 674 (*de Barcelona / pes de la / de Barcelona*), 675 (*barcelonina*), 676 (*de Barcelona*), 677 (*de Girona / falsificadors de*); **monedas** 50, 200, 652, 659 (*d'or / del s. X / del s. XI / del s. XII / legitimitat de les / canvi i depreciació de les / falsificadors de les*), 661, 663 (*de Vic / del s. X*), 664 (*del s. XI / d'octava / dels sarraïns*), 665, 666 (*d'or*), 667, 668 (*de plata*), 670 (*del s. XII*), 671 (*d'or*), 672, 673 (*d'or*), 674 (*legitimitat de les / d'or / canvi i depreciació de les*), 675; cf. *medalia, medalla i metallea*
- moneda**² s. (econ.); **monedes** 34
- moneda barcelonesa** (econ.) 675 (sous)
- moneda de Barcelona** (econ.) 355 (*unces d'or*), 379 (*sous de diners*), 402 (*unces d'or*), 425 (sous), 465 (*mancusos d'or*), 471 (sous), 485 (sous), 526 (sous), 660 (*de plata*), 663, 664 (*uncias auri*), 674 (*mancusos d'or / sous de diners*), 676 (*unces d'or*)
- moneda de Besalú** (econ.) 662
- moneda de terno** (econ.) 671
- monedagrossa** s. (econ.) 669; cf. *moneta grossa i solidus de dinarios moneda, magistrado de la vid. magistrado de la moneda*
- monedaje** s. (econ.) 662 (*dret de*)
- Monedariae, Parietes vid. Parietes Monedariae*
- moneder** s. 637 (*Guillem Bernat*); cf. *monedero i monetarius*
- Moneder, Guillém Bernat vid. Guillém Bernat Moneder*
- monedero** s. (ofici) 661; **monederos** 659, 660 cf. *moneder i monetarius*
- monegal** adj. (top.) 114
- Monegals** top. 114 (*campes* –)
- monell** s. (top.); **monells** 239, 243, 244, 245; cf. *molendinum, molinellum, molinus, molnel, molnell, molnellum, molner, monnell, Monner, mulner i Munné*
- Monells** top. (*lloc, a prop de La Bisbal, a la prov. de Girona*) 244; cf. *Molnels, Mulnels i Sant Genís de Mulnels*
- Monells, Berenguer de vid. Berenguer de Monells*
- moneta** s. (econ.) 660, 661 (– *de domno Raimundo Barchinonensi comite*), 662, 663, 666 (– *de almucten*), 669 (– *de Barchinona grossa*), 671 (– *ternalis*), 674, 675, 676 (– *Barchinona*), 677; **monetam** 660 (– *argenteam Barchinonensem*); **monete** 661 (*magistratum* –), 662 (*Gerundensis* – / *Bisuldunensis* –), 663 (– *Vice grosse argenti* / – *Agremunt*), 664 (*Barchinonensis* – / – *Barchinone*), 666 (– *Barchinone / pensum* –), 668 (*Barchinonensis* – / – *yaharis et amoris* / – *Barchinonensis*), 669 (– *Barchinone* / – *grosse de plata* / – *argentea grosse Barchinone* / – *grosse*), 670 (– *Barchinone* / – *Barchinonensis* / – *roselle* / – *Barchinone* / *Barchinone* –), 671 (– *Barchinone*), 674 (– *Barchinone*), 675 (*Barchinonensis* –), 677 (*Gerundensis* –)
- Moneta** (leg., usatge) 677
- moneta grossa** s. (econ.) 69 (– *de Barchinona*); **moneta grosse** 663 (– *Vici*); **monete grosse** 669 (– *argentea Barchinone*); cf. *moneda grossa i solidus de dinarios*
- moneta, Bisuldumensis [sic] vid. Bisuldumensis [sic] moneta*
- moneta, Gerundensis vid. Gerundensis moneta*
- monetare** v. 660; **monetatos** 660; **monetent** 660
- Monetariae, Parietes vid. Parietes Monetariae*
- monetarius** s.; **monetarios** 659 (– *de Barchinona*); **monetarii** 660; cf. *monedero*
- monetarius de Barchinona** s.; **monetarios de Barchinona** 659
- monete Barchinone, solidus denariorum vid. solidus denariorum monete Barchinone*
- monete, magistratus vid. magistratus monete*
- monete, solidus de denarios Barchinonensis vid. solidus de denarios Barchinonensis monete*
- Mongay**¹ top. (*castell*) 332; cf. *Mons Gaudius i Monzón*¹
- Mongay**² s. (*orde monàstic*) 332; cf. *Santa Maria de Mongay de Jerusalén*
- Mongay de Jerusalén, Santa Maria de vid. Santa Maria de Mongay de Jerusalén*
- Mongrony** top. (*mntanya, al partit de Ribes, a la diòcesi de Vic, a la prov. de Girona*) 69; cf. *Mochoronius, Mocron, Mocronius, Mocronus, Mogoronius, Mogrog, Mogronnus, Monscronos, Montgron, Mongrony, Mucronius, Mucronus i Muntgrony*
- Moniano** top. (*vila, al comtat de Rosselló*) 511
- Monistrol de Calders** top. (*lloc, al partit de Manresa*) 153
- Monistrol, Santa Maria de vid. Santa Maria de Monistrol*
- monja** s.; **monjas** 147 (*de Sant Sebastià dels Gorcs*), 277 (*de Sant Pere de les Puelles*)
- monje** s. 20 (*de Ripoll*), 48 (*Rodulf, de Santa Maria de Ripoll*), 74 (*Ponç, de Sant Pere de Rodes*), 93 (*Rodulf, de Santa Maria de Ripoll*), 178 (*de Ripoll*), 209 (*Ordericus Vitalis*), 377 (*Gelmir*), 385 (*Ramon Ricolf*), 416 (*de Ripoll*), 426 (*de Ripoll / Pere, de Santa Maria de Ripoll*), 583 (*Gerardó, de Santes Creus*), 623 (*Raurich*); **monjes** 29 (*de Grassa*), 35 (*de Ripoll i Cuixà*), 235 (*de Sant Cugat del Vallès*), 236 (*de Sant Pere de Rodes*), 247 (*Edo i Trasulff*), 289 (*de Sant Cugat del Vallès*), 295 (*de Sant Cugat del Vallès*), 308 (*de Sant Cugat del Vallès*), 309 (*de Sant Cugat del Vallès*), 313 (*benedictins / de Sant Sadurní de Noya*),

314 (*de Sant Cugat del Vallès*), 316, 323 (*de Sant Sadurní de Noya*), 364 (*d'Arles*), 377, 380 (*de Sant Cugat del Vallès*), 404 (*de Sant Cugat del Vallès*), 409 (*de Sant Cugat del Vallès*), 424 (*de Sant Cugat del Vallès*), 489 (*de Sant Cugat del Vallès*), 508 (*de Sant Martí de Pau*), 512 (*de Sant Cugat del Vallès*), 571 (*de Sant Esteve de Banyoles*), 586 (*de Sant Climent*), 610, 641 (*de Sant Pere de Besalú*), 649 (*de Sant Pere de Campodon*), 651 (*de Sant Cugat del Vallès*), 701 (*de Sant Cugat del Vallès*)

Monje, Ramiro el *vid.* Ramiro el Monje

Monjo *antr.* (*cognom*) 563

monnell *s.* (*top.*); **monnells** 245; *cf.* molendinum, molinellum, molinus, molnel, molnell, molnellum, molner, monell, Monner, mulner i Munné

Monner *antr.* (*cognom*) 245, 563; *cf.* molendinum, molinellum, molinus, molnel, molnell, molnellum, molner, monell, mulner i Munné

Monreal del Campo *top.* (*vila, a la prov. de Teruel*) 265

mons *s.* (*top.*) 11 (*Sempronii / Martiani*), 43, 172 (*Petrabugati*), 184 (*Vanus / Vacuus*), 198 (*Aureolus*), 221 (*Maior*), 238 (*Muntblanch*); **moncium** 74 (*cacumine -*); **monte** 39 (*Super Rocha*), 43 (*Calvo / Nigro / Claro / Maiore / de Speculo / de Orsa / Pinni*), 49 (*Petroso*), 58 (*- cacumen*), 60 (*cerro de -*), 65 (*Acutellos*), 73 (*Eira Mala*), 76 (*Penditio*), 77 (*Balcebre*), 96 (*Larb*), 105 (*Cauallare*), 109 (*Crus*), 155 (*Oleta*), 158 (*Olerio*), 165 (*Cubers*), 180 (*Calvo*), 181 (*Caluo / Calbello*), 182 (*Caluela*), 183 (*Tosa*), 192 (*Ginesta*), 198 (*Oriolo / Oriol*), 200 (*Orsa / Vrsa*), 204 (*Verdaria*), 206 (*Pechera*), 216 (*Cerdaniola*), 220 (*Ortono / Campo Magno*), 227 (*Rotundo*), 285 (*Speculo / Spelio*), 286 (*Miralio*), 318 (*Rotas*), 638 (*Taber*); **montem** 318 (*Ruptum*); **montes** 38 (*Sublimes / Pusillos*),

74 (*de Ipsa Erola*), 238 (*Calvos*), 331 (*- Sancti Cucufatis*); **montibus** 168; **montis** 21 (*castrum Radulfi*), 40 (*Laguna*), 43, 75 (*Campomagno*), 210 (*Vimatells*), 236 (*Caralio*), 238; **montium** 65

Mons Aquilaris *top.* (*pujol, entre el Vallès, l'arenal del Besòs i la costa de Llevant*) 68; *cf.* Montigalá

Mons Asper *top.* (*castrum*); **Monte Aspero** 182, 238; *cf.* Montaspre i Pals²

Mons Aureus¹ *top.*; **Monte Aureo** 198; *cf.* Mons Aurus, Mons Ordeus, Mons Orgius i Montorius

Mons Aureus² *top.* (*a prop de Nimes*) 198; *cf.* Montaury i Mount-Auri

Mons Auriolus *top.* (*'villa', al Vallespir*); **Montis Aurioli** 198

Mons Aurus *top.*; **Monte Auro** 198; *cf.* Mons Aureus¹, Mons Ordeus, Mons Orgius i Montorius

Mons Brunus¹ *top.* (*in parrochia Sancte Perpetue, in comitatu Barchinone*); **Monte Bruno** 186, 229; *cf.* Montbrú i Mumbrú

Mons Brunus² *top.* (*intra parrochiam Sancte Marie de Seua, in comitatu Ausona*); **Monte Bruno** 96, 229; *cf.* Montbrú i Mumbrú

Mons Bui *top.* (*castell, al partit judicial d'Igualada*); **Monte Bui** 108

Mons Cádanus *top.* 116; *cf.* Mons Cátanus, Mons Scatanus, Montcada² i scatere

Mons Caluus *top.* (*'podium', al Vallès*); **Monte Caluo** 180; *cf.* Montcau¹

Mons Calvus¹ *top.* (*'alodium', a l'ajuntament de Canet d'Adri, a la prov. de Girona*); **Monte Calvo** 180

Mons Calvus² *top.* (*pic de la muntanya de Montserrat*); **Montem Calvum** 180; *cf.* Montcau²

Mons Caralius *top.*; **Montis Caralio** 236; *cf.* Casralius

Mons Cátanus *top.* 116; *cf.* Mons Cádanus, Mons Scatanus, Montcada² i scatere

Mons Catinellus *top.* (*al comtat d'Urgell*); **Monte Catinello** 97; *cf.* Iuuellus¹

Mons Cerdanus *top.* (*a la Cerdanya*); **Monte Cerdano** 215; *cf.* Mont Cerdà i Puigcerdà²

Mons Clarus¹ *top.* (*al Vallès*); **Monte Claro** 185; *cf.* Mogoda

Mons Clarus² *top.* (*castell*); **Monte Claro** 237; *cf.* Montclar², Mons Vanus i Montvá

Mons Conilius *top.* (*serra, a la dotalia de l'església de Santa Maria de Manresa*); **Monte Conilio** 93; *cf.* Montcunill

Mons Corbau *top.* (*lloc, a prop de Viella, a la prov. de Lleida*); **Monte Corbau** 87

Mons de Molet *top.* (*lloc*) 238; *cf.* Bellpuig de las Avellanas i Santa Maria de Bel Pug

Mons Desiderius *top.* (*al depart. del Gard*) 11; *cf.* Montdardier

Mons Esquiuus *top.*; **Monte Esquiuo** 72; *cf.* esquena, esqui, esquia, esquie, esquina, esquio, esquiu i Montesquiu

Mons Falco *top.*; **Monte Falcone** 680

Mons Gaudius *top.* (*castell*); **Montis Gaudii** 332; *cf.* Mongay¹ i Monzón¹

Mons Gudacius *top.* (*in pago Barchinonensis*); **Monte Gudacio** 213

Mons Iudaicus *top.* (*'portus', a la muntanya de Montjuïc, al territori de Barcelona*) 656; **Monte Iudaico** 656

Mons Iudeigus *top.* (*in territorio Barchinonense*); **Monte Iudeigo** 475; *cf.* Montjuich

Mons Judaicus *top.* (*al territori de Barcelona*); **Monte Judaico** 144, 656; **Montem Judaicum** 656; **Montis Judaici** 160; *cf.* Montjuich

Mons Molonus *top.* (*poble, al Vallès*); **Monte Molono** 92; *cf.* Munt Moló i Montmeló

Mons Niger¹ *top.*; **Monte Nigro** 43

Mons Niger² *top.* (*lloc, a prop d'Arenys de Mar, 'in comitatu Barchinonensi'*); **Monte Nigro** 229; **Montis Nigri** 186; *cf.* Montnegre¹ i Sant Mateu de Montnegre

Mons Oliuus *top.* (a prop de Tarragona); **Monte Oliuo** 157
Mons Olivi *top.* 158; *cf.* Montolieu¹ i Montoliu
Mons Ordeus *top.* (*castrum*); **Monte Ordeo** 198; *cf.* Mons Aureus¹, Mons Aurus, Mons Orgius i Montorius
Mons Orgius *top.* (*vinea*); **Monte Orgio** 198; *cf.* Mons Aureus¹, Mons Aurus, Mons Ordeus i Montorius
Mons Otonis *top.* (*'castrum'*, al comtat de Barcelona); **Montis Otonis** 238; *cf.* Cugul
Mons Palatii *top.* (*'chastrum'*, a la prov. de Girona); **Monte Palatii** 252; *cf.* Montpalau i Palau de Montagut
Mons Rasus *top.* (*'torrezela'*, llinard del castell de Pals); **Monte Raso** 182; *cf.* Monsrasus i Montrás
Mons Rubeus *top.* (*vila*, a prop de Tarragona); **Monte Rubeo** 230; *cf.* Montroig³
Mons Scatanus *top.* 116; **Monte Scatanum** 116; *cf.* Mons Cădanus, Mons Cătanus, Montcada² i scatere
Mons Secutus *top.* (*castell*, al comtat de Barcelona); **Monte Secuto** 199
Mons Sen *top.*; **Montis Sen** 74; *cf.* Montseny
Mons Serratus *top.*; **Monte Serrato** 48, 93; **Montis Serrati** 93; *cf.* Monserratus i Montserrati¹
Mons Sichus *top.*; **Monte Sicho** 176; *cf.* Montsech
Mons Signus *top.*; **Monte Signo** 55; *cf.* Montseny
Mons Tornes *top.* (*'castrum'*, al partit de Granollers, a la prov. de Barcelona); **Monte Tornes** 295; *cf.* Mons Tornosus, Montornés¹ i Montornés⁷
Mons Tornosus *top.* (*'castrum'*, al partit de Granollers, a la prov. de Barcelona); **Monte Tornoso** 169; *cf.* Mons Tornes, Montornés¹ i Montornés⁷
Mons Vanus *top.* (*castell*); **Monte Vano** 237; *cf.* Mons Clarus², Montclar² i Montvá
Mons, Bellus- *vid.* Bellus-Mons
Mons, Clarus *vid.* Clarus Mons

Monsaurus *top.* (*in loco Sagatello, in pago Albionense, in comitatu Atensi*); **Monteauró** 197
Monsclarus¹ *top.*; **Monteclaro** 185; *cf.* Clarusmons
Monsclarus² *top.* (*'castrum'*, al terme de Santa Perpètua, al comtat de Barcelona), 184; **Monteclaro** 184; *cf.* Monsuanus, Vacuus i Vanus
Monsconilius *top.* (*església*); **Monteconilio** 93
Monscronos *top.* (*muntanya, al partit de Ribes, a la diòcesi de Vic, a la prov. de Girona*); **Montecronos** 69; *cf.* Mochoronius, Mocron, Mocronius, Mocronus, Mogoronius, Mogrog, Mogronnus, Mongrony, Montgron, Montgrony, Mucronius, Mucronus i Muntgrony
Monserratus *top.* (*serra*); **Monserrato** 48; **Monteserrato** 681; **Montisserrati** 87; *cf.* Mons Serratus i Montserrati¹
Monsrasus *top.* (*ajuntament, llinard del castell de Pals*); **Monteraso** 182; *cf.* Mons Rasus i Montrás
Monsuanus *top.* (*'castrum'*, al terme de Santa Perpètua, al comtat de Barcelona) 184; **Monteuano** 184; *cf.* Monsclarus², Vacuus i Vanus
Monsvanus *top.* (*lloc, al terme de de Santa Perpètua, al comtat de Barcelona*); **Montevano** 184
mont *s.* (*top.*) 37, 42, 43, 49, 57 (*Oliu*), 242 (*Llubà*), 265 (*Reial*), 318 (*Rot / Ruptum*); *cf.* montell i munt
Mont aux Ours *top.* 200; *cf.* Mount-Oursié, Mount-Oussé, Montorcier, Montoussé i orsaria
Mont Cerdá *top.* (*lloc, a la Cerdanya*) 215; *cf.* Mons Cerdanus i Puigcerdá²
Mont Cerdanus *top.* (*al terme de Pomar, a Badalona*); **Mont Cerdano** 215; *cf.* Boscá² i Montcerdá
Mont Clar *top.* (*terme, a la prov. de Tarragona*) 185
Mont-de-Marsan *top.* (*a les Landes*) 11; *cf.* Martianus

Mont Ner *top.* (*'kacumen'*, al terme de Lavansa) 72; *cf.* Mont Nerus i Montnegre²
Mont Nerus *top.* (*'eschena'*, al terme de Lavansa); **Mont Nero** 72; *cf.* Mont Ner i Montnegre²
Mont Real *top.* 265
Mont-sa-copa *top.* (*volcà, a Olot*) 156; *cf.* Montsacopa, Monte de la Copa i Monte del Cráter
Mont Sec *top.* (*serra, al Pallars*) 176; *cf.* Montsech
Mont-Ventoux *top.* 154
montagne *s.* (*top.*, *fr.*) 62, 72, 85
montagut *s.* (*top.*) 63, 64
Montagut¹ *top.* (*a la Plana d'Ancosa*) 65
Montagut² *top.* (*castell*) 421, 429, 431, 696
Montagut³ *top.* (*muntanya, a prop del riu Terri*) 65
Montagut⁴ *top.* (*poble, al comtat de Besalú*) 65; *cf.* Sanctus Petrus de Monteacuto
Montagut⁵ *top.* (*poble, al partit de Montblanc, a la prov. de Tarragona*) 65
Montagut⁶ *top.* (*puig, al terme de Montagut, al partit de Montblanc, a la prov. de Tarragona*) 65
Montagut⁷ *top.* (*serra, a prop del Penedès*) 254
Montagut, Guillelm de *vid.* Guillelm de Montagut
Montagut, Palau de *vid.* Palau de Montagut
Montalba *top.* (*vall*) 102
montana *s.* (*top.*) 182
Montanartró *top.* (*terme, al comtat de Pallars*) 146
montanea *s.* (*top.*) 43 (*Agudellos*), 65 (*Agudellos*); *cf.* mont i montaña
Montaner *antr.* (*cognom*) 566
Montaniola *top.* (*terme*) 43
montanna *s.* (*top.*) 508 (*Siurana*)
montanya *s.* (*top.*) 81 (*Bassagoda*), 132; **montanyas** 132, 138 (*de Ribes*)
Montanya *antr.* (*cognom*) 564
Montanyola *antr.* (*cognom*) 564
montaña *s.* (*top.*) 13 (*Amigona*), 20 (*Castellruff*), 21 (*Castellruff*), 37, 41, 42 (*Peracals*), 43 (*Pinna Nigra*), 44 (*Peno-Blanco*), 45, 46, 47 (*puig Cerveris*), 54 (*Maladeta*), 57, 58, 59

(Marsiho-Véire / La Testa de la Fremo), 60, 65, 71, 72 (*Esquena Rosa*), 73, 74 (*Tibidabo / Munterols*), 77, 79, 80, 81, 85, 86 (*Rocacorba*), 88, 89, 90, 92, 93 (*Montserrat*), 96 (*a Andorra*), 99 (*Sant Miquel*), 103, 107 (*a Boí*), 109 (*Moun-Cros*), 116 (*Monte Scatanum / Montcada*), 121 (*Tibidabo*), 141, 147 (*als Pirineus*), 153 (*a Sant Vicenç de Calders*), 154 (*Tibidabo / Tost*), 158 (*Jerusalem / Montolivet*), 160 (*Montjuïc*), 171 (*a prop de Vic*), 180 (*Montserrat / puig Montcalt*), 182 (*Lou Grand Chalvet*), 189 (*a Soriguera*), 194 (*Bosc de Bruguera*), 198 (*Monte Auro / Montorio / Monte Aureo / Monte Ordeo / Monte Orgio / Monte Ordeo*), 200 (*Tibidabo / puig d'Ossa / Tagamanent*), 206 (*Mount-Ventoux / Peguère*), 217, 218 (*Bac de l'Eura*), 219, 220 (*al Vallès / Séllecs*), 224 (*Finestres / Sant Pere Màrtir*), 225 (*coll de Finestrelles*), 254, 260, 281 (*Montserrat*), 285 (*Monte de Speculo / Monte Spelio*), 287, 290 (*Montserrat*), 318 (*Montem Ruptum / Sant Pere de Rodes*), 508 (*Siurana*), 656 (*Montjuïc*), 682 (*Montjuïc*); **montañas** 37 (*als Pirineus*), 39, 44 (*La Pena*), 47 (*Cervaria*), 54 (*d'Eriste*), 55, 57, 58, 59, 62, 65 (*Plana d'Ancosa / al pla de Barcelona*), 66 (*al Priorat*), 68 (*al Vallès*), 72 (*Montesquiu*), 78, 79, 81 (*Talaixà i Sant Aniol*), 83, 84 (*al riu Noguera Pallaresa / Pallàs*), 85, 87 (*Li Courbiero di Pirinèu*), 88, 89, 95 (*unió de les*), 96, 97, 99 (*separació de les*), 100 (*a la Plana de Vic*), 101, 106 (*al partit de Figueres*), 111 (*als Pirineus*), 113, 114 (*a la Cerdanya*), 117, 118 (*a Reinosa*), 122 (*a Viella*), 138 (*al Pirineu*), 140, 141 (*al Pirineu central*), 153 (*Estany*), 157 (*Calderona*), 168, 180, 182 (*calves*), 192, 219, 223, 228 (*Rubions*), 242 (*al partit de Berga*), 259, 261, 262, 263, 264, 283, 296 (*a Sant Pere de Reixac*), 301 (*a Prades i Siurana*), 462; cf. *metalia*, *mont* i *montanea*

montaña calva s. (*top.*); **montañas calvas** 182; cf. *kahler Berg* i *terra calva*

Montañana top. 391

montañola s. (*top.*) 37, 43

Montañola, Sant Quirse de vid. Sant Quirse de Montañola

montañoso adj. 82 (*terreny*), 112 (*país*), 141 (*terreny*); **montañosos** 84 (*regió*); **montañosos** 43 (*llocs*), 45 (*llocs*)

Montaspra top. (*lloc*) 327

Montaspre top. (*castell*) 228, 238; cf. *Mons Asper*, *Pals¹* i *Pals²*

Montaury top. (*a prop de Nimes*) 198; cf. *Mons Aureus²* i *Mount-Auri*

Montblanch¹ top. (*mons*) 238; cf. *Muntblanch*

Montblanch² top. (*partit, a la prov. de Tarragona*) 65, 158, 194, 205, 287, 288

Montblanch³ top. (*vila*) 16, 20, 40, 104, 105, 250, 290, 490, 695; cf. *Den Duas Aquas*, *Villasalua* i *Villasalva*

Montblanch, Ramón Joan de vid. Ramón Joan de Montblanch

Montbrú antr. (*cognom*) 186; cf. *Mons Brunus¹* i *Mons Brunus²*

montbuy s. (*top.*) 103, 107

Montbuy¹ top. (*castell, al Vallès*) 50, 108; cf. *Sant Mateu de Montbuy*

Montbuy² top. (*lloc*) 223

Montbuy³ top. (*tossal, a la prov. de Lleida*) 108

Montbuy, Caldas de vid. Caldas de Montbuy

Montbuy, Coma de vid. Coma de Montbuy

Montbuy, Sant Mateu de vid. Sant Mateu de Montbuy

Montbuy, Santa Coloma de vid. Santa Coloma de Montbuy

Montbuy, Santa Margarida de vid. Santa Margarida de Montbuy

Montbuy, Santa Maria de Caldas de vid. Santa Maria de Caldas de Montbuy

Montcada¹ antr. (*casa noble*) 425, 427, 556

Montcada² top. 116, 125, 188, 296, 414, 421, 517; cf. *Mons Cádanus*, *Mons Cátanus*, *Mons Scatanus* i *scatere*

Montcada³ top. (*carrer, a Barcelona*) 122; cf. *Merdançá*

Montcada⁴ top. (*terme*) 229, 290, 296, 651

Montcada⁵ top. (*veguer de*) 516 (*Pere de Sentmenat*), 643 (*Pere de Sentmenat*)

Montcada, Berenguer de vid. Berenguer de Montcada

Montcada, Berenguer Ramón de vid. Berenguer Ramón de Montcada

Montcada, Guillelm de vid. Guillelm de Montcada

Montcada, Guillelm Ramón de vid. Guillelm Ramón de Montcada

Montcada, Ramón de vid. Ramón de Montcada

Montcau¹ top. (*al Vallès*) 180; cf. *Mons Caluus*

Montcau² top. (*pic de la muntanya de Montserrat*) 180; cf. *Mons Calvus²*

Montcerdá top. (*masia, al terme de Pomar, a Badalona*) 215 *Mont Cerdanus* i *Boscá²*

Montclar¹ top. (*als depart. de l'Aude, Aveyron, Baixos-Alps, Dordogne, Drôme, Alt-Garona i Alt-Loira*) 185

Montclar² top. (*castell*) 237; cf. *Mons Clarus²*, *Mons Vanus* i *Montvá*

Montclar³ top. (*lloc, al partit de Balaguer, a la prov. de Lleida*) 185

Montclar⁴ top. (*lloc, al partit de Berga, a la prov. de Barcelona*) 185; cf. *Munt Clar*

Montclar⁵ top. (*serralada*) 185

Montclar⁶ top. (*terme, al comtat de Barcelona*) 238, 350

montcunill s. (*top.*) 89, 93

Montcunill top. (*serra, a la dotàlia de l'església de Santa Maria de Manresa*) 93; cf. *Mons Conilius*

Montdardier top. (*al depart. del Gard*) 11; cf. *Mons Desiderius*

monte s. (*top.*) 3, 40 (*Laguna / a prop d'Olot*), 41 (*Codal Rubio*), 43, 50 (*Gallinario / Gallinero*), 57, 59, 62 (*Torozos*), 64 (*Aguda de Torà*), 65 (*puig de Montagut / Montagut*), 67 (*puig Aguilar*), 68 (*Montgrony*), 69, 72 (*Schena Rosa*), 73 (*Era Mala*), 75, 90 (*a prop de Vic*), 92 (*Tossal del Mollet*), 96 (*Taga / Portells*), 103, 112, 115, 145 (*Lacarias*),

- 153 (*Cerro de los Calderones / Siete Picos*), 155 (*Montsacopa*), 165 (*al partit d'Olot / al partit d'El Vendrell*), 169 (*Valdange / Montornès / Monte Tornes*), 172 (*a la vall del Conflent*), 180 (*puig Montcalt*), 181 (*Monte Caluo / Moncalp*), 182, 183 (*Tosa*), 185 (*al partit de Berga / al partit d'Igualada*), 186 (*Montnegre*), 190 (*Guilar*), 197, 198 (*Auro*), 200 (*Sant Pere Màrtir*), 210 (*Olmatello / Ulmatell / Umatells*), 215 (*Peguera / Puigcerdà*), 220, 221, 230 (*Codal Rubio*), 231 (*Peguera*), 238 (*Montblanc*), 242 (*Llubà*), 261, 311 (*al terme de Claramunt*), 321, 331 (*Ricardo*), 638 (*Taber*), 639 (*Taber*), 640 (*Taber*); **montes** 11, 38, 45, 47, 48 (*a Montserrat*), 63, 64, 67 (*a Barcelona*), 99 (*Forès i Vallvert*), 106 (*Llusà i Argentera*), 107 (*a la vall de Boí*), 112, 113, 114, 131 (*Collsacreu i Sobirans*), 154 (*a Burgos*), 156 (*a prop d'Olot*), 169 (*a prop de Benicàssim*), 177, 180, 227, 228 (*Rubions*), 261, 301 (*Prades i Siurana*), 302 (*Prades i Siurana*), 311, 331 (*al puig de Ricard*)
- Monte Adral, Guardia de *vid.* Guardia de Monte Adral
- Monte de la Copa*** *top.* (*volcà, a Olot*) 156; *cf.* Mont-sa-copa, Montsacopa i Monte del Cràter
- Monte del Cràter*** *top.* (*volcà, a Olot*) 156; *cf.* Mont-sa-copa, Montsacopa i Monte de la Copa
- Monte del Tiempo*** *top.* 69; *cf.* Monscronos
- Monte Lededano, Guardia de *vid.* Guardia de Monte Lededano
- Monte Magno, Sanctus Paulus de *vid.* Sanctus Paulus de Monte Magno
- Monte Melón*** *top.* 92; *cf.* Montmeló
- Monte Molono, Bernardus Guillelmi de *vid.* Bernardus Guillelmi de Monte Molono
- Monte Olerio, San Baudilio de *vid.* San Baudilio de Monte Olerio
- Monte Schiuo, Bernardus de *vid.* Bernardus de Monte Schiuo
- Monte Sereno, Bernardus Amati de *vid.* Bernardus Amati de Monte Sereno
- Monteacuto, Sanctus Petrus de *vid.* Sanctus Petrus de Monteacuto
- montecillo** *s.* (*top.*) 52, 59, 61; *cf.* tumultus
- montecito** *s.* (*top.*); **montecitos** 157
- Monteflabon, Sant Esteve de *vid.* Sant Esteve de Monteflabon
- Montejudaico, Jaime de *vid.* Jaime de Montejudaico
- montell** *s.* (*top.*); **montells** 37, 43; *cf.* mont
- Montellà, Capbreu de *vid.* Capbreu de Montellà
- Montelli** *top.* (*lloc, a la parròquia de Santa Maria de Cardedeu*); **Montellos** 43; *cf.* Montilii
- montés, cabra *vid.* cabra montés
- Montesquiu** *top.* (*mun-tanya, a la prov. de Barcelona*) 72; *cf.* esquena, esquí, esquia, esquie, esquina, esquio, esquiu i Mons Esquius
- Montesquiu Galliner** *top.* (*mun-tanya, a la prov. de Lleida*) 72
- Montfalcó** *top.* (*castell, al comtat de Manresa*) 225
- Montfullà** *top.* (*lloc, a l'ajuntament de Bescanó, a la prov. de Girona*) 52
- Montgat**¹ *top.* 517
- Montgat**² *top.* (*castell, a la parròquia de Sant Cebrià de Tiana*) 72
- Montgrí, Torroella de *vid.* Torroella de Montgrí
- Montgron** *top.* (*mun-tanya, al partit de Ribes, a la diòcesi de Vic, a la prov. de Girona*) 69; *cf.* Mochoronius, Mocron, Mocronius, Mocronus, Mogoroni, Mogrog, Mogronnus, Mongrony, Monscronos, Montgrony, Mucronius, Mucronus i Muntgrony
- montgrony** *s.* (*top.*) 63, 68
- Montgrony** *top.* (*mun-tanya, al partit de Ribes, a la diòcesi de Vic, a la prov. de Girona*) 68, 70; *cf.* Mochoronius, Mocron, Mocronius, Mocronus, Mogoroni, Mogrog, Mogronnus, Mongrony, Monscronos, Montgron, Mucronius, Mucronus, Mugron i Muntgrony
- monticule** *s.* (*top., fr.*) 61
- Montigalá** *top.* (*pujol, entre el Vallès, l'arenal del Besòs i la costa de Llevant*) 68; *cf.* Mons Aquilaris
- Montilii** *top.* (*lloc, a la parròquia de Santa Maria de Cardedeu*); **Montilios** 43; *cf.* Montelli
- Montis Catani, Berengarius *vid.* Berengarius Montis Catani
- Montjuich** *top.* 80, 106, 160, 213, 442, 475, 496, 656, 682 *cf.* Mons Iudeigus i Mons Judaicus
- Montmajor**¹ *top.* (*castell*) 355
- Montmajor**² *top.* (*territori, llinar de l'estany de Castelló d'Empúries*) 54; *cf.* Muscarius
- Montmajor** *top.* (*monestir*) 197
- Montmany** *top.* (*lloc, a prop de Granollers, al Montseny*) 220; *cf.* Sanctus Paulus de Monte Magno
- Montmell**¹ *top.* 300, 436
- Montmell**² *top.* (*castell, al Penedès*) 35, 76, 281, 289, 326, 331
- Montmell**³ *top.* (*terme*) 18, 192
- Montmeló** *top.* (*al Vallès*) 92, 125, 295; *cf.* Mons Molonus, Monte Melón i Munt Moló
- Montnegre**¹ *top.* (*lloc, al partit d'Arenys de Mar, a la prov. de Barcelona*) 186, 229, 295; *cf.* Mons Niger²
- Montnegre**² *top.* (*mun-tanya*) 72, 112, 113, 441; *cf.* Mont Ner i Mont Nerus
- Montnegre, Can Presas de *vid.* Can Presas de Montnegre
- Montnegre, Riambau de *vid.* Riambau de Montnegre
- Montnegre, Sant Mateu de *vid.* Sant Mateu de Montnegre
- Montolieu**¹ *top.* 158; *cf.* Mons Olivi i Montoliu
- Montolieu**² *top.* (*abadia, al comtat de Carcassona*) 15, 93
- Montolieu**³ *top.* (*monestir*) 417
- Montoliu** *top.* 158; *cf.* Mons Olivi, Montolieu¹ i Montolivet
- Montolivet** *top.* (*mun-tanya vol-cànica, a prop d'Olot*) 156, 158; *cf.* Montoliu
- Montorcier** *top.* (*prov.*) 200 Mont aux Ours, Mount-Oursié, Mount-Oussé, Montoussé i orsaria

- Montorius** *top.*; **Montorio** 198; *cf.* Mons Aureus¹, Mons Aurus, Mons Ordeus i Mons Orgius
- Montornés¹** *top.* 295; *cf.* Mons Tornos
- Montornés²** *top.* (*a prop d'Alella*) 220
- Montornés³** *top.* (*al partit de Balaguer, a la prov. de Lleida*) 170
- Montornés⁴** *top.* (*castell, a les Agulles de Santa Àgueda, a Aragó*) 169
- Montornés⁵** *top.* (*lloc, al partit de Cervera*) 170
- Montornés⁷** *top.* (*lloc, al partit de Granollers, a la prov. de Barcelona*) 169; *cf.* Mons Tornos i Mons Tornosus
- Montornés, Poble de *vid.* Poble de Montornés
- Montoussé** *top.* (*als Alts Pirineus*) 200; *cf.* Mont aux Ours, Mount-Oursié, Mount-Oussé, Montorcier i orsaria
- Montpahó, Ponç de *vid.* Ponç de Montpahó
- Montpalau** *top.* (*castell, a la prov. de Girona*) 252, 431; *cf.* Mons Palatii i Palau de Montagut
- Montpalau, Pere Bertrán de *vid.* Pere Bertrán de Montpalau
- Montpeller¹** *top.* (*homes de*) 658
- Montpeller²** *top.* (*senyor de*) 305 (*Guillem*)
- Montras** *top.* 258
- Montrás** *top.* (*ajuntament, al llinar del castell de Pals*) 182; *cf.* Mons Rasus i Monsrasus
- Montrodó** *top.* 489
- Montroig¹** *top.* (*aldea, a l'ajuntament de Darnius, a prop de Figueres*) 230
- Montroig²** *top.* (*poble*) 516, 517
- Montroig³** *top.* (*vila, a prop de Tarragona*) 230; *cf.* Mons Rubeus
- Montsacopa** *top.* (*muntanya volcànica, a prop d'Olot*) 155, 156, 158; *cf.* Mont-sa-copa, Monte de la Copa i Monte del Cráter
- Montsant, Grau de las Marradas del *vid.* Grau de las Marradas del Montsant
- Montsech** *top.* (*serralada*) 176, 488; *cf.* Mons Sichus i Mont Sec
- Montsech, Agudes de *vid.* Agudes de Montsech
- Montseny** *top.* (*al Vallès*) 55, 62, 64, 72, 74, 108, 123, 141, 148, 212, 215, 241, 251; *cf.* Mons Sen i Mons Signus
- Montserrat¹** *top.* (*muntanya*) 48, 68, 87, 93, 180, 281, 282, 290, 299; *cf.* Monserratus i Mons Serratus
- Montserrat²** *top.* (*serra*) 681; *cf.* Monserratus
- Montserrat, Sant Miquel de *vid.* Sant Miquel de Montserrat
- Montserrat, Santa Cicilia de *vid.* Santa Cicilia de Montserrat
- Montson** *top.* 356; *cf.* Monzón²
- montuoso** *adj.* (*top.*) 52 (*terreny*), 157 (*terreny*), 186 (*terreny*); **montuosa** 108 (*part*), 186 (*part*)
- montuosus** *adj.*; **montuosa** 43 (*loca -*); **montuosum** 175
- Montvá** *top.* (*castell*) 237; *cf.* Mons Clarus², Mons Vanus i Montclar²
- monumentum** *s.*; **monumento** 610
- Monzón¹** *top.* 332, 356; *cf.* Mongay¹ i Mons Gaudius
- Monzón²** *top.* (*castell*) 332; *cf.* Montson
- Moos** *s.* (*bot., al.*) 54; *cf.* molça, mossa, mousse, musco, muscus i musgo
- Mor** *top.* (*'pugium', a prop de Tàrrrega*) 285
- Môr** *s.* (*gent., antic alt-alemany*) 547; *cf.* etiòpe, Maur, Maurecatus, Mauregato, Morecatus, Moregatus, Morgades i Morgadus
- Mora¹** *top.* 330
- Mora²** *top.* (*'fossa', a l'apendiciu' de Sant Tirs, al comtat d'Urgell*) 173
- morabatin** *s.* (*econ.*) 358, 514, 610, 671, 672 (*aiadi*), 684; **morabatinos** 305 (*lupins*), 306 (*d'or*), 330 (*de plata*), 370, 380, 404, 472 (*d'or*), 485, 498, 500, 502, 506, 526 (*d'or*), 614, 616, 622 (*d'or*), 624, 628, 640 (*aiadins i lupins*), 652, 658, 659 (*mercaders / de barba roja / marins / aiadins / lupins / avinaiars / lobecis*), 662, 665, 670, 671, 672 (*marins / aiadins / lupins / avinaiars*), 673 (*lobecis*), 675 (*d'or / lupins o aiadins*); **morabatinos** 671 (*mercaders / de barba roja / marins / aiadins / lupins / avinaiars / lobecis / marroquins / melequins*), 673 (*lobecis*); *cf.* moabatinus, moabetinus, moabitus, mohabetinus i morábiti
- morabatinus** *s.* (*econ.*); **morabatinorum** 671; **morabatinos** 672 (*- de barba rubea / - marinos / - ajadinos / - aiadinos et lupinos / - lupinos uel aidinos*), 673 (*- auinayars / - lobecios et aiars*), 675 (*- lupinos uel aidinos*); **morabetinos** 506, 671 (*- merchaders*), 675 (*- in auro*); **morabotinos** 672 (*- de barba roia*)
- morabetinus** *vid.* morabatinus
- morábiti** *s.* 671; *cf.* morabatin
- morabotinus** *vid.* morabatinus
- morada** *s.* 250, 259, 561, 564, 607; **moradas** 280, 366 (*dels presbíters*), 409
- moraine** *s.* (*top., fr.*); **moraines** 54 canchal, clapissa, mosquera i peñascal
- moral** *adj.* 561, 562; **morales** 405 (*caràcters*), 407 (*caràcters*), 530 (*qualitats*), 531 (*qualitats*)
- Moralia** 583
- morare** *v.*; **morantur** 499
- Morarius** *top.* (*'villa', al districte de Narbona*) 14; *cf.* Rexacus
- Moravid, García *vid.* García Moravid
- Morecatus** *antr. m.*; **Morecado** 547; *cf.* Maur, Maurecatus, Mauregato, Môr, Moregatus, Morgades i Morgadus
- Moregatus** *antr. m.*; **Moregado** 547; *cf.* Maur, Maurecatus, Mauregato, Môr, Morecatus, Morgades i Morgadus
- Morella** *top.* (*partit, a la prov. de Castelló de la Plana*) 92
- Morella Roquera** *s.* (*bot.*) 113; *cf.* cañarroya, hierba parietaria i vitriaria
- moreno** *adj.* (*top.*) 31, 228, 229, 230; *cf.* brunus i maurus
- Moréns** *top.* (*vall*) 132
- morenus** *adj.*; **moreno** 615 (*bouo -*)
- Morer** *antr.* (*cognom*) 566

Morer de la Font del Ars *top.* (*tossal*) 60

Morera *antr.* (*cognom*) 566

Moreres *antr.* (*cognom*) 566

Mores Barchinonensis Curie (*leg.*) 456; *cf.* Código de Costumbres, Código de los Usatges, Compilación de los Usatges, Costumbres de la Curia de Barcelona, Fuero y costumbre de Cataluña, Lex Vsuaría, Mores Curie Barchinonensis *i* Usatge

Mores Curie Barchinonensis (*leg.*) 456, 469; *cf.* Código de Costumbres, Código de los Usatges, Compilación de los Usatges, Costumbres de la Curia de Barcelona, Fuero y costumbre de Cataluña, Lex Vsuaría, Mores Barchinonensis Curie *i* Usatge

Moresca, Wardia *vid.* Wardia Moresca

Morgades *antr.* (*cognom*) 546, 547; *cf.* Maur, Maurecatus, Mauregato, Môr, Morecadus, Moregatus *i* Morgadus

Morgadus *s.* 547; *cf.* Maur, Maurecatus, Mauregato, Môr, Morecadus, Moregatus *i* Morgada

Morgobiejo *top.* (*ajuntament, al partit de Riaño, a la prov. de Lleó*) 243

morir¹ *v.* 300, 370, 403, 639; **fue muerto** 699 (*Ramon Berenguer II*); **había muerto** 423 (*Hug*), 553; **moría** 518 (*sense fills*), 696; **morían** 410, 464 (*sense fills*), 519 (*intestats*), 607 (*intestats*), 608 (*en host o en romeria*); **muere** 685 (*intestat*); **mueren** 457 (*intestats i estèrils*), 519 (*sense fills*); **muerto** 34 (*Otger*), 277 (*Almansor*), 372 (*Gali*), 379 (*Ramon Berenguer I*), 456 (*Bernat Joan*); **muertos** 34, 277, 280, 383 (*pàrvuls*), 384 (*pàrvuls*), 454 (*animals*), 516 (*animals*), 519 (*pagesos*); **muriere** 403 (*Pere Galceran*); **murieron** 464 (*Gelabert Bonús i la seva esposa*); **muriese** 341 (*Hug*), 402 (*Bofill*), 403 (*Pere*), 526 (*el donant / Maria*), 610 (*Guillem de Claramunt*), 687 (*Mello*); **murió** 24 (*el rei*

Walia), 33 (*Carles Martel*), 200, 278 (*Audesind*), 329 (*comte Ramon Berenguer III*), 357 (*Guitart*), 406 (*comte Bernat III*), 419 (*comtessa Almodis*), 420 (*Ramon Folch / Udalart*), 423 (*Mir Geribert*), 438 (*comte Borrell II*), 447 (*comtessa Almodis*), 470 (*Irneri*), 547 (*rei Mauregat*), 610 (*Ermengardis*), 677 (*comte Ramon Berenguer I*); *cf.* *dimens venirde*, *dimens venire de*, *minus venire de i minuire de*

morir² *v.*; **morisseu** 346

morire *v.*; **moritur** 595, 696

Morlans, Ponç *vid.* Ponç de Morlans

Morlans, Poncius *vid.* Poncius de Morlans

moro *s.* 303 (*rei moro de Saragossa*); **moros** 31 (*mercaders*), 33, 200 (*invasors*), 236, 237, 253, 281, 282, 301 (*expulsió dels*), 302, 331, 332, 420, 686

Morrocurt, Sant Vicents *vid.* Sant Vicents de Morrocurt

mors *s.*; **mortem** 398, 402; **mortis** 687 (*– periculum*)

Mors, Pela *vid.* Pela Mors

mort *s.* 398; **morts** 398

Mort, Dalmacius de Mala *vid.* Dalmacius de Mala Mort

Morta, Mulier *vid.* Mulier Morta

Morta, Sogra *vid.* Sogra Morta

mortarium *s.* (*dom.*) 588 (*– cum manu / – lautoni*); **mortario** 588 (*– cum ipso piso / – cum eius manu*)

morter *s.* (*dom.*) 588 (*– cum sua manu*)

mortero *s.* (*dom.*) 588; **morteros** 588 (*de llauna*); *cf.* *almirez*

morts, *dinar de vid.* *dinar de morts*

Mortua, Sogra *vid.* Sogra Mortua

mortuus *adj.* 232, 341 (*Arbertus Mironis –*), 420 (*Udalart –*); **mortuarum** 454 (*bestiarum –*); **mortuo** 456 (*– Bernardo Iohanne*); **mortuorum** 496 (*– Hebreorum*)

Mortuus, Asinus *vid.* Asinus Mortuus

Mortuus, Ausor *vid.* Ausor Mortuus

Mortuus, Vultur *vid.* Vultur Mortuus

Morunys, Sant Llorenç *de vid.* Sant Llorenç de Morunys

Moruosa *top.* (*‘fons’, a prop del castell de Santa Perpètua*) 684

mos *s.* 464 (*– istius patrie*), 629 (*– cultoribus huius terre*); **morem** 457 (*– et consuetudinem Barchinonensis patrie*), 508 (*– parentum*); **mores** 411 (*– predecessores nostri*), 469 (*– istius patrie*)

mos, *bonus vid.* *bonus mos*

mosca *s.* (*zool.*); **moscas** 261; *cf.* *mosquera*

moscaria *s.* (*top.*); **moscarias** 54; *cf.* *mocariola i mosquerola*

Moscariolae *top.* (*uilla, in locum Vallense, in ualle Tordaria*); **Moscariolas** 55; *cf.* *Moscherolae*, *Mosquerolas i Viuianus*

Moscharia *top.* (*uallis*) 54, 153

Moschera *top.* (*al comtat d’Urgell*) 54

Moscherolae *top.* (*uilla, in Monte Signo*); **Moscherolas** 55; *cf.* *Moscariolae*, *Mosquerolas i Viuianus*

Mosollus *top.* (*al comtat de Cerdanya*); **Mosollo** 5

mosquera *s.* (*top.*) 54; **mosqueras** 49, 53, 54, 55, 261; *cf.* *canchal*, *clapissa*, *moraine*, *mosca*, *muscaria*, *muscus i peñascal*

Mosquera *top.* (*barri, al poble d’Encamp, a Andorra*) 54

Mosquera de Vilanova *top.* (*a la vall de Benasc*) 53

Mosqueras de Campo *top.* (*a la vall de Benasc*) 53; *cf.* *Estret d’Aigua Salenz*

Mosqueras de Pla Traver *top.* (*a prop del Puigsacalm*) 54

mosquerola *s.* (*top.*); **mosquerolas** 49, 54; *cf.* *mocariola i moscaria*

Mosquerolas *top.* (*lloc, al partit de Granollers, al Vallès*) 55; *cf.* *Moscariolae*, *Moscherolae i Viuianus*

mossa *s.* (*bot., provenç.*) 54; *cf.* *molça*, *Moos*, *mousse*, *musco*, *muscus i musgo*

Mosse *antr.* *m.* (*jueu*) 504

Mosset, Naemar *de vid.* Naemar de Mosset

Mostaçaff *antr.* *m.* 596

mosto *s.* (*alim.*) 163

Motcada *top.* 436

mote s.; **motes** 529, 549, 551, 552
motus s.; **motu** 484 (– *proprio*)
mouere v.; **motus** 383 (*misericordia* –)
moule s. (*top.*, *fr.*) 91; cf. *médula*
Moun-Cros *top.* (*muntaña del Vivarais*) 109
Mount-Auri *top.* 198; cf. *Mons Aureus*² i *Montaury*
Mount-Auriol *top.* (*als depart. de Lot, Garona, Pirineus Orientals, Tarn i Tarn i Garona*) 198; cf. *Aureolus* i *Mount-Auriòu*
Mount-Auriòu *top.* (*als depart. de Lot, Garona, Pirineus Orientals, Tarn i Tarn i Garona*) 198; cf. *Aureolus* i *Mount-Auriol*
Mount-d'Estarac *top.* (*al depart. de Gers, França*) 13
Mount-Oursié *top.* (*en bearnès*) 200; cf. *Mont aux Ours*, *Mount-Oussé*, *Montorcier*, *Montoussé* i *orsaria*
Mount-Oussé *top.* (*en bearnès*) 200; cf. *Mont aux Ours*, *Mount-Oursié*, *Montorcier*, *Montoussé* i *orsaria*
Mountagno di Lentihò, *La vid.* *La Mountagno di Lentihò*
Mountrath *top.* (*a Queen's County, a Irlanda*) 85
mòure v. (*agr.*) 324; cf. *avustar*, *coutrejar*, *curbir* i *troussar*
mousse s. (*bot.*, *fr.*) 54; cf. *molça*, *Moos*, *mossa*, *musco*, *muscus* i *musgo*
movere v.; **movet** 61 (– *arma leo*)
Moxó *antr.* (*cognom*) 536; cf. *Moxo*
Moxo *antr.* *m.* 536; **Mocione** 537; cf. *Moxó* i *Petrus Moxo*
Moxo, *Petrus vid.* *Petrus Moxo*
Moxons, *Piula vid.* *Piula Moxons*
Moyá¹ *top.* (*fira de*) 650
Moyá² *top.* (*vila*) 649; cf. *Modelianus*
Moyá, *Santa Maria de vid.* *Santa Maria de Moyá*
Mozfle *antr.* *m.* (*sarraí*) 501
mozmodina s. (*econ.*) 673; cf. *macomutina*, *mahozmedin*, *mar-mutina*, *mascordina*, *mazmodina*, *mazmoudí*, *mazmodina*, *mazmutina* i *mezmudina*
Mua, *Cap de la vid.* *Cap de la Mua*
mucera s. (*top.*) 105 (– *de Monte Cauallare*)
muchacho s. 183 *moço* i *toset*

muchedumbre s. 30 (*de castellans*), 279 (*d'almoràvits*)
muero s. 69, 70; **mucronis** 70; cf. *mocro*
Mucronius *top.* (*muntaña, al partit de Ribes, a la diòcesi de Vic, a la prov. de Girona*); **Mucronio** 69, 70; cf. *Mochoronius*, *Mocron*, *Mocronius*, *Mocronus*, *Mogoronius*, *Mogrog*, *Mogronus*, *Mongrony*, *Monscronos*, *Montgron*, *Montgrony*, *Mucronus* i *Muntgrony*
Mucronus *top.* (*muntaña, al partit de Ribes, a la diòcesi de Vic, a la prov. de Girona*); **Mucronum** 69; cf. *Mochoronius*, *Mocron*, *Mocronius*, *Mocronus*, *Mogoronius*, *Mogrog*, *Mogronus*, *Mongrony*, *Monscronos*, *Montgron*, *Montgrony*, *Mucronius* i *Muntgrony*
mueble *adj.* 500, 502, 503, 526; **muebles** 392, 410, 424, 441, 481, 485, 513, 525, 587, 684; cf. *mobilis*¹ i *mobilis*²
muela s. (*top.*) 91; cf. *médula*
Muela de Ares *top.* (*al partit de Morella, a la prov. de Castelló de la Plana*) 92
muerte s. 35 (*del comte Bernat de Besalú*), 59, 280, 281, 300 (*de Ramon Berenguer I*), 304 (*de Ramon Berenguer I*), 329 (*de Ramon Berenguer IV*), 341 (*d'Arbert Mir*), 357 (*dels bisbes*), 382 (*de Fredemund*), 396 (*del vescomte de Ramon Berenguer I*), 397 (*de Guillem Guitart*), 398 (*de Bernat Dalmau*), 400 (*de Pere*), 402 (*d'Oliver*), 410 (*dels bisbes / del bisbe / dels prelats / dels bisbes*), 418 (*de Ramon Berenguer I*), 419 (*de Ramon Berenguer I*), 420 (*d'Udalart*), 421 (*d'Udalart*), 424 (*d'Elliardis*), 458 (*de Ramon Berenguer I*), 471 (*de Pere de Sant Joan*), 480, 481, 485 (*de Domènec*), 503 (*de Guillem Company*), 505, 512 (*d'Arnau Girbert*), 515 (*del bisbe Wadamir*), 519 (*de Ramon Berenguer I*), 526 (*de Raimunda*), 571 (*de Dispòsia*), 582 (*de Berenguer de Palou*), 607, 608 (*dels testadors*), 612

(*del rei Alfons I de Catalunya i II d'Aragó*), 676 (*de Bofill i de la seva esposa*), 684 (*dels testadors*), 687 (*de Berenguer de Guàrdia*)
Mug Polt *top.* (*església*) 159
Muga¹ *top.*; **Mugam** 95
Muga² *top.* (*riu*) 106
Muga, *Vilanova de la vid.* *Vilanova de la Muga*
Mugiale *top.* 680
Mugron *top.* (*serra, a prop d'Almansa, a la diòcesi de Cartagena*) 70; cf. *Montgrony*
Muira, *Sol se vid.* *Sol se Muira*
Muium Pultum *top.*; **Muio Pulto** 159
mujer¹ s. (*fam.*) 27 (*Gerberga, de Mir Isarn*), 31 (*Gelvira, de Ponç Guerau*), 39 (*Guilia, de Guifré*), 40 (*de Guillem Lluçà*), 42 (*Adalez, de Guillem*), 50 (*Adalgardis, del comte Bernat*), 86 (*Adalpexis, de Guilabert Arnau*), 155 (*Vila, de Pere Arnau*), 173 (*Goda, de Sedum*), 183 (*Benèdia, de Geraut Guillem*), 186 (*Marta, de Company*), 191 (*de Sabat*), 194 (*de Guillem Pere*), 196 (*Beguda, de Fromesindus*), 199 (*d'Alovi*), 206 (*Guillema, d'Adalet*), 210 (*Adalaidis, de Bernat Sendre*), 212 (*Adalpexis, de Guilabert Arnau*), 222 (*Clinverga, de Raimund*), 226 (*d'Arnau Mir de Tost*), 240 (*Ermengod, del levita Sinofre*), 242 (*Ricel, de Maramalrig*), 243 (*Sança, de Mir Arnau*), 256 (*Ermetruit, de Jofre Miró / Ermengod, del levita Sinofre*), 278 (*Valença, de Ramon, comte de Pallars*), 288 (*Amaltrud, de Bermon Sinofre / Ermesindis de Ramon, comte de Pallars*), 294 (*Guinneld, d'Oliba*), 297 (*Ermegod, del levita Sinofre*), 307 (*Sança, de Berenguer Ramon I*), 310 (*Ahalez, de Ramon Maier*), 311 (*Amaltrud, de Bermon Sinofre*), 318-319 (*Mindònia, de Renart Miró*) 354 (*de Guillem*), 355 (*Marquesa, de Guillem de Portella*), 360 (*Guilia, de Joan*), 366 (*Engúncia, d'Ermofred*), 367 (*Guisla, de Pere*), 372 (*Dispòsia, de Mir Geribert*),

380 (*Arnaldeta, de Berenguer*), 382 (*de Sintemir*), 388 (*del senyor*), 393 (*Estefania, de Guillem Ponts*), 398 (*de Bernat Dalmau*), 399 (*Ermengardis, de Ramon, vescomte de Béziers*), 400 (*de Ramon Bernat de Gurb*), 402 (*de Bernat*), 403 (*d'Arnau*), 407 (*del comte*), 422 (*de Ricart Guillem*), 423 (*Sicardis, d'Alemanys de Cervelló*), 424 (*Sicardis, d'Alemanys de Cervelló*), 425 (*Arsendis, de Bernat Amat*), 429 (*Aldegardis, de Jofre Bastons*), 430 (*Constança, d'Arnau Sanla / Ledgardis, de Ramon Oliba de Cesgunyoles*), 431 (*Oda, de Guillem*), 432 (*Guilia, de Joan Mir*), 440 (*Ermessendis, de Ramon / Adalaizi, de Lobató / Eiga, de Geribert / Ema, de Bernat Oliba*), 441 (*Engúncia, d'Ermofret*), 445 (*Almodis, del comte Ramon Berenguer I / Isabel, del comte Ramon Berenguer I / Almodis, del comte Ramon Berenguer I*), 461, 464 (*de Gelabert Bonús*), 468 (*de Ramon / València, del comte Ramon*), 469, 471 (*Blanca, de Vidal de Vilanova*), 476 (*Bella, de Bonsoms*), 486 (*Berenguera, de Guillem de Santa Coloma / Peregrina, de Guillem de Balenyà / Dolça, de Bernat de Talamanca / Pelegrina, de Veguer d'Olost / d'Arnau Pere de Gurb*), 498 (*de Ramon Seguí*), 500 (*de Ramon de Fornells*), 501 (*de Ramon Maier*), 502 (*de Guifré, comte de Cerdanya*), 504 (*Beatriu, de Guillem Company*), 510 (*Dispòsia, de Mir Geribert*), 512 (*Susana, de Guitessind*), 519, 524 (*Riquillis, de Bofill*), 526 (*Maria, de Guillem*), 527 (*Valença, de Ramon, comte de Pallars / Adalaidis, de Bernat de Mollet*), 587 (*Adalaidis, de Guillem Bernat Moneder*), 612 (*Azaladi, de Ramon Servus Christi*), 623 (*Ermeniardis, del jutge Adalbert / Melde, d'Obtanus*), 629 (*Tritellis, de Donuç / Guila, d'Oleguer*), 630 (*Girberga, de Guillem*

Pere / Maria, de Bernat de Vergós), 631 (*Agnès, de Rutllant*), 632 (*Guillema, de Guillem Coch*), 633 (*Maria, de Guillem Traginer*), 636 (*de Ramon Torner*), 638 (*Persèdia, de Bernat Udalart*), 639 (*Guillema, de Martí Petit / Azalaidis, de Martí Petit*), 641 (*Guillema, de Guillem*), 643 (*de Berenguer Ferrer*), 656 (*de Mir Geribert*), 658 (*del comte*), 664 (*Orúcia, de Guimerà*), 666 (*Sonegundis, de Borrel de Caldes / Ermengardis, de Guillem Bernat*), 675 (*Guillema, de Guillem Hug*), 676 (*de Bofill*), 677 (*de Joan Gamiz*), 680 (*Sibília, de Riambau Montnegre*), 682 (*Belleuncia, d'Escliva / Guilia, de Mir Geribert / de Guillem de Pere*), 685 (*Òria, de Miró*), 696 (*Saurina, de Giralt de Jorba / Berenguera, de Guillem de Montagut*), 701 (*de Sunyer*); **mujeres** 498 (*Ermeniardis i Ermessindis, de Ramon Guillem i Pere Guillem d'Òdena*), 688 (*Ermeniardis i Ermessindis, de Ramon Guillem i Pere Guillem d'Òdena*)

mujer² s. 97 (*Emma*), 177 (*Emma*), 229 (*Maria*), 237, 242 (*Guidenel*), 249 (*Guilla*), 307 (*Guinedilde*), 318 (*Ermeniardis*), 339 (*Azalaudis*), 366 (*Gondesalva*), 383 (*Bonadonna*), 443 (*Gondesalva*), 445, 447, 467 (*romana / goda*), 501 (*Trudgardis*), 502 (*Mello*), 523, 525, 526, 555 (*Adaledis*), 562, 571 (*Dispòsia*), 577 (*Denna*), 586 (*Bona*), 587 (*Adalaidis*), 588 (*Adalaidis*), 589 (*Ermenjardis*), 603 (*vestit de*), 605 (*vestit de*), 609 (*Nicculo*) 610 (*Dispòsia / Ermengardis*), 611 (*Guilia*), 631 (*Dispòsia*), 639 (*Agnès*), 676 (*Ermo*), 687 (*Mello*), 688 (*Maiència*); **mujeres** 344, 345, 407, 411, 428, 466, 480, 485, 486, 487, 518 (*adúlteres*), 519 (*casades*), 530, 531, 533, 535, 548, 549, 550

mula¹ s. (*top.*) 91; cf. *médula, mola, molina i muela*

mula² s. (*zool.*) 616, 684

Mulet antr. (*cognom*) 566

muleta s. 518

mulier¹ s.; **muliere** 403

mulier² s. (*fam.*) 128, 398, 701;

muliere 346; **mulierem** 400

(*Ermengardis*); cf. *muller*

Mulier Mala top. (*vila, al terme del Castell Ursalitano, al comtat d'Osona*); **Muliere Mala** 232

Mulier Morta top. (*lloc, al districte de Llívia, al comtat de Cerdanya*); **Muliere Morta** 232

mulieres, Si autem vid. Si autem *mulieres*

Mulieribus etiam (*leg., usatge*) 462, 466

Muliner, Pere Ramón vid. Pere Ramón Muliner

mulinus blancher s. (*al castell de Calders, al comtat de Manresa*); **mulinos blanchers** 642; cf. *curtiduría*

Mulionis top. (*'pogium', a prop de Cotlliure i Banyuls, al Rosselló*); **Mulionem** 92; cf. *Molló*³

muller s. (*fam.*) 128, 346; **mullers** 183; cf. *mulier*²

Mulnels top. (*a prop de La Bisbal, a la prov. de Girona*) 244; cf. *Molnells, Monells i Sant Genís de Mulnels*

Mulnels, Sant Genís de vid. Sant Genís de Mulnels

mulner s. (*top.*) 245; cf. *molendinum, molinellum, molinus, molnel, molnell, molnellum, molner, monell, Monner i Munné*

Mulner, Raimundus vid. Raimundus Mulner

mulo s. (*zool.*) 81, 514, 610, 616 (*Zarafa*), 617; **mulos** 616, 676; cf. *mulus*

Mulorum, Villa vid. Villa Mulorum
multitudo s. 279 (*– Moabitarum*), 656 (*– nautarum et remigum*)

multo s. (*zool.*) 572

multus *adj.*; **multorum** 360 (*– causis*), 374, 384 (*– bonorum hominum*), 622 (*– hominum*); **multos** 281, 282 (*– annos*), 689 (*milites saracenos –*), 692 (*milites saracenos – / caualers Aragonesos –*)

- mulus** *s.* (zool.); **mulo** 616; **mulos** 676; **mulum** 617; *cf.* mulo
- Mumbrú** *antr.* (cognom) 186; *cf.* Mons Brunus¹ i Mons Brunus²
- Munciar** *top.* (al comtat de Cerdanya) 5
- muncius** *s.*; **muncii** 348
- mundanal** *adj.*; **mundanals** 595 (*delits*)
- Munells** *top.* (castell) 649
- Munells, Ramón Auger de *vid.* Ramón Auger de Munells
- Munels B<erengarius> de *vid.* B<erengarius> de Munels
- municio** *s.*; **municiones** 30, 308, 311
- munición** *s.*; **municiones** 240
- municipal** *adj.* 42 (*districte*), 78 (*districte*), 188 (*districte*), 189 (*districte*), 415 (*règim*)
- municipalidad** *s.*; **municipalidades** 484, 493
- municipium** *s.*; **municipia** 275
- munificencia** *s.* 313, 480, 481, 525, 526
- munificentia** *s.*; **munificentis** 314
- munire** *v.*; **munias** 309
- Munitariae, Parietes *vid.* Parietes Munitariae
- Munné** *antr.* (cognom) 245; *cf.* molendinum, molinellum, molinus, molnel, molnell, molnellum, molner, monell, Monner i mulner
- munt** *s.* (*top.*) 42, 74; *cf.* mont
- Munt** *top.* (muntanya, al partit de Balaguer, a la prov. de Lleida) 228
- Munt Clar** *top.* (turó, al partit de Berga, a la prov. de Barcelona) 185; *cf.* Montclar⁴
- Munt Moló** *top.* (poble, al Vallès) 92; *cf.* Mons Molonus i Montmeló
- Munt, Arenys de *vid.* Arenys de Munt
- Munt, Boldis de *vid.* Boldis de Munt
- munt, de *vid.* de munt
- Munt, Llissá de *vid.* Llissá de Munt
- Munt, Sant Llorenç del *vid.* Sant Llorenç del Munt
- Munt, Sant Llorens del *vid.* Sant Llorens del Munt
- Muntada** *antr.* (cognom) 564
- Muntades** *antr.* (cognom) 564
- Muntalts, Cugulla dels *vid.* Cugulla dels Muntalts
- Muntaner, Ramón *vid.* Ramón Muntaner
- Muntblanch** *top.* (mons) 238; *cf.* Montblanch¹
- Muntcada**¹ *top.* 348
- Muntcada**² *top.* (castell) 116
- Muntcada, G. de *vid.* G. de Muntcada
- Munterols** *top.* (a la prov. de Tarragona) 74; *cf.* erola i munt
- Muntgrony** *top.* (muntanya, al partit de Ribes, a la diòcesi de Vic, a la prov. de Girona) 69; *cf.* Mochoronius, Mocron, Mocronius, Mocronus, Mogoroni, Mogrog, Mogronnus, Mongrony, Monscronos, Montgron, Montgrony, Mucronius i Mucronus
- Muntpedrós** *top.* (a Barcelona) 173; *cf.* Petrosus²
- Muntros** *top.* (castell) 421
- Mur**¹ *antr.* (cognom) 564
- Mur**² *top.* (castell, al comtat de Pallars) 118
- muralla** *s.* 138, 264, 296, 309; **murallas** 43, 81, 117, 172 (*de Barcelona*), 308, 352, 474, 638 (*de Barcelona*), 647 (*de Barcelona*), 650 (*de Girona*)
- mureus** *adj.*; **mureno** 615 (*uitello* –)
- murinus** *adj.*; **murinis** 603 (*pellibus* –)
- muro** *s.* 37, 71, 89, 264 (*del castell del Patriarca*), 303 (*del poble cristià*), 489, 586; **muros** 103, 121, 239, 264, 310, 489 (*Santa Maria fora dels*), 639, 640 (*de Barcelona*), 677 (*de Barcelona*)
- Muros, Diego de *vid.* Diego de Muros
- murria** *s.* 395, 404; *cf.* mal i malum¹
- Murrut, Bernardus *vid.* Bernardus Murrut
- Murs, Pixa *vid.* Pixa Murs
- murus** *s.*; **muro** 475 (*foris* – *ciuitatis Barchinonense*); **muros** 310 (*– de petra et de calce*), 474 (*foris* – *ciuitatis Barchinone* / *extra* – *ciuitatis Barchinone*), 585 (*foris* – *ciuitatis Barchinone*), 647 (*foris* – *ciuitate Barchinone*); **murum** 296 (*– ciuitatis*)
- Murus Curtus** *top.* (parròquia, al terme del castell de Fontrubí, al Penedès); **Muro Curto** 232; *cf.* Sant Vicents de Morrocurt
- Musa, Tozal de *vid.* Tozal de Musa
- muscaria** *s.* (*top.*) 54; *cf.* mosquera i muscus
- Muscarius** *top.* (territori, limit de l'estany de Castelló d'Empúries); **Muscario** 54; *cf.* Montmajor²
- Muschera** *top.* ('in villa Heras', a la parròquia de Sant Iscle) 54
- musco** *s.* (*bot.*, *it.*) 54; *cf.* molça, Moos, mosca, mousse, muscus i musgo
- muscus** *s.* (*bot.*) 54; **musco** 54; *cf.* molça, Moos, mosquera, mosca, mousse, muscaria, musco i musgo
- musgo** *s.* (*bot.*) 54; *cf.* molça, Moos, mosca, mousse, musco i muscus
- música** *s.* 560 (*pastoril*)
- muslim** *s.*; **muslimes** 377, 637; *cf.* musulmán² i sarraceno²
- muslo** *s.* (zool.) 595 (*d'ós*), 696 (*d'ós*); **muslos** 595 (*d'ós*), 696 (*d'ós*); *cf.* ancha i cuxa
- Musqueras de Rocamorta** *top.* (a la vall de Benasc) 53-54
- musulmán**¹ *adj.* 16 (*origen*), 302 (*domini*), 500 (*origen*); **musulmana** 3 (*població*), 15 (*població*), 16 (*població*); **musulmanas** 275 (*tropes*), 282 (*invasions*)
- musulmán**² *s.* 29 (*alfaquí o jurista*), 601; **musulmanes** 5 (*colonització dels*), 16 (*permanència dels*), 17 (*invasions dels*), 21, 28, 179 (*incursions dels*), 237, 273 (*invasió dels*), 274 (*incursions dels*), 275, 279 (*maldats dels*), 280, 307 (*incursions dels*), 308 (*assetjaments dels*), 311, 325 (*irrupcions dels*), 326, 480 (*invasions dels*), 505, 601, 637, 655; *cf.* Mecelemus, muslim i sarraceno²
- mutare** *v.* 215; **fuerit mutata** 675; **mutaretur** 675 (*moneta* –); **mutata est** 367 (*– audientia*); **mutata fuerit** 674 (*moneta* –)
- muxilla** *s.* (zool.); **muxillam** 617; *cf.* muxillus i potro
- muxillus** *s.* (zool.) 617; **muxillum** 617; *cf.* muxilla i potro

Muxons *antr. (cognom)* 566

Myo Cid *antr. m.* 265

Myonnesos *top. (promontori, entre Teos i Samos, a la costa de la Jònia); Myonneso* 89

Mysia *top.* 46 (*costa de la*); *cf.* Asia Menor

n' (*article*) 558, 559 (– *Udalart* / – *Aribau*); *cf.* na

n'Aribau* *antr. (cognom)* 559; *cf.* Laribal

na (*article*) 558, 690 (– *Druda*); *cf.* n'

Nabiners *top. (llindar del 'castrum de Aguda')* 64

Nabinés *top. (al comtat d'Urgell)* 196, 213

Nabter *antr. m.* 553

nacionalidad *s.* 406 (*catalana*)

Nadesinda *antr. f.* 535

Naemar de Mosset *antr. m.* 545; *cf.* Ademar¹, Amar, Aymar i Azemar

namque bausiis, De aliis *vid.* De aliis namque bausiis

namque habeant potestates, Rochas *vid.* Rochas namque habeant potestates

namque, Alium *vid.* Alium namque

namque, Princeps *vid.* Princeps namque

Napinerii *top. (parròquia, al districte d'Urgell); Napinerios* 155

Nápoles *top.* 208

napolitano *adj.* 213

nappo (*dom., it.*) 591; *cf.* anap, anaphus, anappus, enap, hanap i hnappf

Narbona¹ *top.* 690, 691 (*mercaders de* –)

Narbona² *top.* 13, 467, 690

Narbona³ *top. (arquebisbe de)* 158 (*Aymerich*), 412 (*Guifré*)

Narbona⁴ *top. (bisbe de)* 651 (*Guifré*)

Narbona⁵ *top. (comtat)* 15

Narbona⁶ *top. (districte)* 14, 507

Narbona⁷ *top. (prov. espanyola en temps de l'emir Jusuf-ben-Abd-al-Rhaman al Fehri)* 25

Narbona, Aymerich *de vid.* Aymerich de Narbona

Narbonense, Galia *vid.* Galia Narbonense

Narbonés *top.* 417

Narcís *antr. m.* 559; *cf.* Arcís

Nargó¹ *top. (al comtat d'Urgell)* 96

Nargó² *top. (coll)* 249

Nargó, Sant Climent *de vid.* Sant Climent de Nargó

nariz *s.* 466, 697

nascere *v.*; **nascuntur** 124

natica *s.* 38; *cf.* natis

natillia *s.*; **natillias** 393

natis *s.* 38; *cf.* natica

Natiuitas Domini (*festivitat*); **Natiuitatem Domini** 519

Natividad de Sant Joan (*festivitat*) 412

natura *s.* 139

natural *adj.* 81 (*corriol*), 160 (*estany*), 161 (*forat*), 172 (*curs / canal*); **naturales** 117 (*marges naturals del llit d'un riu*), 151 (*dipòsits naturals d'aigua*), 161 (*dipòsits*), 169 (*excavacions*), 174 (*escletxes*), 344 (*fills*)

naturaleza *s.* 84, 93, 136, 138, 561, 565

naturalis *adj.* 502 (*origo* –)

nau *s.* 657 (– *den [sic] Broniquer*)

nauacula *s.* 606; *cf.* navaja i rasor

naufragio *s.*; **naufragios** 449, 513, 515, 519

naufragios *forma de naufragium, cf. s. u.*

naufragium *s.*; **naufragios** 519 (– *de caput de Hebre*)

nauidus *s.* (*tèxtil*); **nauido** 605 (*capa de* –)

nauis *s.*; **naues** 657; **nauibus** 658; **nauium** 658 (– *Bar-chinonensium*); **naves** 655; **navium** 656 (*apparatus* –)

nauta *s.*; **nautarum** 656

Nauter *antr. (cognom)* 564

nava *s. (top.)* 114; *cf.* llanura i pla

Navá *top. (vila)* 183, 269; *cf.* Neuanus i Neva

Navacerrada *top. (port de muntanya)* 153

Navades *top. (terme, al comtat d'Urgell)* 207

navaja *s.* 179, 258, 606; *cf.* nauacula i rasor

naval *adj.* 655 (*poder*)

Navarro *antr. (cognom)* 565

Navarro, Pere *vid.* Pere Navarro

nave *s.* 504, 657 (*de Bruniquer*), 658 (*genovesa*); **naves** 408, 413, 501, 515, 655, 656, 657, 658 (*barcelonines / genoveses / dels genovesos*); *cf.* embarcación

navegación *s.* 655 (*tractat de*), 658 (*tractat de*)

navegante *s.*; **navegantes** 655

navegar *v.* 635

Navel *top.* 680

naves, Omnes quippe *vid.* Omnes quippe naves

Navidad (*festivitat*) 420, 485, 486, 492, 594, 597, 598, 642, 663

Navinés¹ *top.* 19

Navinés² *top. (ajuntament, al partit de Seu d'Urgell)* 154

navío *s.* 86

navis *vid.* nauis

neblí *s.* (*zool.*); **neblies** 697

nebot *s.* (*fam.*) 528; *cf.* nepos² i sobrinó

Nebot *antr. (cognom)* 562

nebula *s.* (*alim.*); **nebulas** 593, 597; **nebularum** 598; *cf.* barquillo i neula

nebularius *s.*; **nebularios** 588; *cf.* barquillero i neuler

necare *v.*; **necando** 281 (*multos ferro* –)

necesidad *s.* 280, 308 (*de la defensa*), 325 (*de la defensa*), 326 (*de la defensa*), 398, 490 (*de la defensa*), 663; *cf.* necessitas

necessarius *adj.*; **necessaria** 509, 644 (*molendina* –); **necessarium** 311 (– *ipsius opere*), 358 (*apparatu* –)

necesse *adj.* 30, 308

necessitas *s.* 577 (– *fame*); **necessitate** 280, 584 (– *librorum gramatice artis*), 663 (– *compulsus*); **necessitatem** 277 (– *de restauracione ecclesie*); *cf.* necesidad

negar *v.*; **negando** 381; **negaremos** 482; **negó** 465

negare *v.*; **negabo** 348

negarse *v.* 465; **se negaba** 388; **se negó** 375, 382

negativo *adj.*; **negativa** 386 (*resposta*)

negligencia *s.* 469 (– *judicum uel saionum*)

negociator *s.*; **negociatores** 658 (– *extraneos*)

negocio *s.*; **negocios** 305 (*del rei d'Aragó*), 329 (*dels templers*), 503

negocium *vid.* negotium

Negons *top. (font)* 517

Negos, Guillelmus *de vid.* Guillelmus de Negos

negotium s.; **negocia** 502; **negocii** 376 (*iudices huius* –); **negotia** 385, 468
Negra top. (*serra, a la vall de Benasc*) 51, 60
 Negra, Peña vid. Peña Negra
 negra, selva vid. selva negra
 Negra, Selva vid. Selva Negra
 Negra, Terra vid. Terra Negra
 negral, pino vid. pino negral
negre adj. (top.) 148, 175, 184, 186; cf. negro, niger², obscuro i sombra
Negre antr. (cognom) 562
Negre de Séllechs top. (*gorc, a prop del castell de Séllechs*) 148
 Negre, Guillelmus vid. Guillelmus Negre
 Negre, Olleta del Gorch vid. Olleta del Gorch Negre
 negre, pi vid. pi negre
negro adj. (top.) 122, 184, 186, 228; **negras** 122 (*pedres*); cf. negre, niger² i umbroso
negruzco adj.; **negruzca** 148
nemo s.; **nemini** 455
nempe adv. 466
nemus s. (top.); **nemore** 699; **nemorum** 203 (*coma* –)
nemus nigrum s. (top.) 186; **nemora nigra** 186; cf. selva negra
Nemus Oriola top. (*entre Cossonay i Echallens, a Suïssa*) 199; cf. Bioley-Orjulaz
nepos¹ s. (fam.) 527; cf. net, netus i nieto
nepos² s. (fam.); **nepoti** 471 (*Bernardo clerico*); **nepoto** 690 (*Petro, – de comte Feran et den Gomiç*), 693 (*Petro, –*); **nepotus** 528; cf. nebot i sobrino
nepoto forma de nepos, cf. s. u.
nepotus forma de nepos, cf. s. u.
Ner top. (*'riius', a Sant Julià de Lòria, a la vall d'Andorra*) 122
 Ner, Mont vid. Mont Ner
Nere top. (*riu, a prop de Viella, a la Vall d'Aran*) 122
Nerus top. (*riu, als termes de Solsona*); **Nero** 122; cf. Niger⁵
 Nerus, Mont vid. Mont Nerus
Nerón antr. m. (*emperador romà*) 142
nescire 367; **nescio** 372; **nescit** 581 (*– scribere*)
nescius adj.; **nescium** 382
nesos s. (top., en grec) 46 (*Arcton*)

Nespler antr. (cognom) 566
net s. (fam.) 527; cf. nepos¹, netus i nieto
netus s. (fam.) 527; cf. nepos¹, net i nieto
neu s. 129, 132
Neuanus top. (*vila*); **Neuano** 183, 269; cf. Navá i Neva
neula s. (*alim.*); **neules** 597, 598; cf. barquillo i nebula
neuler s.; **neulers** 589; cf. barquillero i nebularius
Neva top. (*lloc*) 269; cf. Navá i Neuanus
nevera s. 54; **neveras** 54, 55
Nevia antr. m. 18
Nevloenda antr. f. 535
Newcastle top. (*a Limerick, a Irlanda*) 177
Nicator antr. m. 173
Nicculo antr. f. (*mare de Ponç*) 609
Nicolau antr. (cognom) 563
nido s.; **nidos** 566
Nidus Malus top. (*lloc, a la parròquia de Sant Vicenç d'Ursalo, al comtat d'Urgell*); **Nido Malo** 232
nieto s. (fam.) 278 (*comte Ramon Berenguer I*), 337 (*comte Borrell*), 338 (*comte Borrell*), 384 (*comte Ramon Berenguer I*), 527, 586, 658 (*Pere I*); **nietos** 554; cf. nepos¹, net i netus
niece s.; **nieces** 184
nieve s. 140, 697
 Nigello, Ermoldo vid. Ermoldo Nigello
niger¹ adj. 615 (*uitulo* –); **nigrum** 615 (*bouum* –)
niger² s. (top.) 122, 217, 229; cf. negre i negro
Niger¹ top. (*gorgus*); **Nigro** 148
Niger² top. (*'gorgus', a la parròquia de Sant Feliu de Terrassola, al terme d'Oló, al comtat de Manresa*); **Nigro** 148
Niger³ top. (*gurgus*); **Nigro** 148
Niger⁴ top. (*'podium', als termes de Guissona*) 229
Niger⁵ top. (*'riius', als termes de Solsona*); **Nigro** 122; cf. Nerus
 Nigro, Mons vid. Mons Nigro
 Nigra Pelle, Quericus vid. Quericus Nigra Pelle
 Nigra, Petra vid. Petra Nigra
 Nigra, Pinna vid. Pinna Nigra

nigre adj. 604 (*gualabru* –)
 Nigro, Olleta de Gurgite vid. Olleta de Gurgite Nigro
 nigrum, nemus vid. nemus nigrum
Nimes¹ top. 198
Nimes² top. (*colisseu de*) 264
nin s. 562; cf. menino, minimus, nina, nino, ninot, ninoy, niño i noy
Nin antr. (cognom) 562
nina s. 562; cf. nin, menino, minimus, nino, ninot, ninoy, niño i noy
Nina antr. f. 562
ninfa (mit.); **ninfas** 176
ningú (pronom) 116; cf. ningún
ningún (pronom) 116; cf. ningún
nino s. 562; cf. menino, minimus, nin, nina, ninot, ninoy, niño i noy
 Nino, Ramón vid. Ramón Nino
ninot s. 562; cf. menino, minimus, nin, nina, nino, ninoy, niño i noy
 Ninot, Guillelm vid. Guillelm Ninot
 Ninot, Petrus vid. Petrus Ninot
ninoy s. 562; cf. menino, minimus, nin, nina, nino, ninot, niño i noy
 Ninoy, Pere vid. Pere Ninoy
niño s. 179 (*Guifré*), 449 (*Ramon Berenguer I*), 450 (*Ramon Berenguer I*), 562; **niños** 162, 273, 562 (*princeps*); cf. menino, minimus, nin, nina, nino, ninot, ninoy i noy
nit s. 295, 346
Nitetondus antr. m. 533
Niza¹ top. 658, 698
Niza² top. (*dial. de*) 78, 588
nobiliario adj.; **nobiliarios** 336 (*títols*)
nobilis¹ adj.; **nobilem** 458 (*– usaticum*)
nobilis² s.; **nobiles** 421, 497, 502 (*– uiros*), 503 (*– christiani*); **nobilibus** 419 (*– viris*), 431 (*– uiris*); **nobiliorum** 423 (*– uiorum*); **nobilium** 429 (*uirorum* –), 456 (*exorchiae* –), 458 (*– virorum*), 462 (*– virorum*)
noble¹ adj. 128 (*família Aragall*), 286 (*família Guardiola*), 458 (*usatge*), 525 (*home*); **nobles** 367 (*homes*), 433 (*barons*), 458 (*barons*), 503 (*homes*), 555 (*famílies*)

- noble**² *s.* 366 (*Amat*), 367 (*Guilabert, levita*), 378 (*Amat*), 423 (*Alemaný Hug*), 431 (*Guillem March*), 443 (*Amat*); **nobles** 224, 306 (*de la Cúria del comte*), 328 (*francesos*), 363, 364, 413, 414, 419, 423, 428 (*de la Cúria*), 429 (*de la Cúria d'Hug, comte d'Empúries*), 431, 432, 461, 462, 489, 490, 497 (*graduats / sense grau*), 504 (*cristians*), 523, 567
- nobleza** *s.* 208, 315 (*catalana*), 497, 596 (*a Catalunya*), 697
- noche** *s.* 219, 393, 477, 589, 655; **noches** 412, 413, 414, 492, 686
- Nocolono** *top.* (*pla, al comtat d'Urgell*) 68
- nodriza** *s.* 575, 576; *cf.* *nuirica i nuirisa*
- Noem** *antr. m.* 532
- Noguer** *antr. (cognom)* 566
- Noguera** *antr. (cognom)* 566
- Noguera Pallaresa** *top.* (*riu*) 72, 84
- Noguera Ribagorçana** *top.* (*riu*) 16, 72, 85, 101, 141, 237, 321
- Noguera, Palau de *vid.* Palau de Noguera
- nolle** *v.*; **noluerimus** 393; **noluerint** 516; **noluit** 379, 382, 384
- nomen** *s.* 178, 346 (*– de sacramento*), 397 (*– de isto sacramento*), 446 (*– de isto sacramento*), 511 (*– per prisonis*), 530, 549; **nomina** 374; **nomine** 34 (*in – divino summo Trino*), 35, 172, 182, 213, 238, 251, 322, 382, 391 (*in Christi –*), 397 (*in – de isto sacramento*), 502 (*in Dei –*), 590, 608, 616
- nominare** *v.*; **nominant** 93, 228, 288, 318; **nominati** 306; **nominato** 215; **nominatur** 100, 210
- nominatim** *adv.* 636, 665
- nonae** (*calendari*); **nonas** 368
- Nonasp** *top.* 118, 128
- Nonsuuelle** *top.* (*al comtat de Cerdanya*) 5
- nora** *s.* 528; *cf.* *nuera i nurus*
- Normandia** *top.* 31
- normando** *s.* (*gent.*); **normandos** 31
- noscere** *v.*; **nouerat** 382; **nouit** 581 (*scribere non –*)
- nota** *s.*; **notas** 510
- notarial** *adj.*; **notariales** 292 (*documents*)
- notario** *s.* 437, 471 (*Colom*); **notarios** 442
- Noticia judicati pro monasterio Arulensi** (*jud.*) 316
- Nou Comes** *top.* (*bosc*) 589, 636
- Noua, Sala *vid.* Sala Noua
- nouellus** *adj.*; **nouellos** 517 (*usaticos –*)
- Nouember** (*calendari*) 689, 690; **November** 698
- nouitas** *s.*; **nouitatem** 375 (*presumptivam –*)
- nouiter** *adv.* 454, 642; **noviter** 238, 456
- nouo, de *vid.* de nouo
- nouum, <Digestum> *vid.* <Digestum> nouum
- nouus** *adj.*; **noua** 601 (*almoceliam –*), 604 (*uestimenta –*), 639 (*operatoria –*), 648 (*mensura – de Barchinona*); **nouam** 455 (*fortitudinem –*); **nouas** 673 (*mazeras – jucefas*); **nouis** 454 (*usaticis –*); **nouos** 454 (*usaticos –*), 515 (*usaticos –*), 672 (*moabatinos marinos –*); **nouum** 471 (*codex – / codicem et digestum –*); **nova** 476, 492 (*– populacione*), 657 (*nau –*)
- Nouus** *top.* (*castrum, in burgo Barchinone*); **Nouum** 308, 640; *cf.* Nuevo
- Nova, Carthago *vid.* Carthago Nova
- Nova, Sala *vid.* Sala Nova
- nova, vila *vid.* vila nova
- nova, villa *vid.* villa nova
- Nova, Villa *vid.* Villa Nova
- Novas, Cabannae de *vid.* Cabannae de Novas
- novela** *s.* 129 (*Lo castell de Sabassona*), 398 (*Tirant lo Blanc*)
- Novelas de Justiniano** (*versió de Julianus Antecessor*) 470
- Novell** *antr. (cognom)* 562
- Novelles** *top.* 198
- November** *vid.* Nouember
- Noves, Miquel de Vilatorta y *vid.* Miquel de Vilatorta y Noves
- noviter** *vid.* nouiter
- novo-latino** *adj.*; **novo-latinas** 282 (*llengües vulgars*)
- novus** *vid.* nouus
- nox** *s.*; **nocte** 601; **noctes** 692; **noctibus** 135
- noy** *s.* 562; *cf.* *menino, minimus, nin, nina, nino, ninot, ninoy i niño*
- Noya** *top.* (*riu, al Penedès*) 105, 118, 185
- Noya, Sant Sadurní de *vid.* Sant Sadurní de Noya
- Nualart** *antr. (cognom)* 559; *cf.* Ualart
- nubere** *v.*; **nubendi** 467
- Nuch, Castellar de *vid.* Castellar de Nuch
- núcleo** *s.* (*de població*) 268; **núcleos** 11, 245, 248, 475
- nuera** *s.* 314 (*Sança*), 528; *cf.* *nora i nurus*
- Nuestra Señora de Caldes de Bohí** *top.* (*santuari i hostatgeria*) 107
- Nuestra Señora de Obona** *top.* (*monestir*) 208
- Nuestra Señora dels Olms** *top.* 120
- Nueva, Castilla la *vid.* Castilla la Nueva
- Nueva, Cataluña la *vid.* Cataluña la Nueva
- Nueva, Plaza *vid.* Plaza Nueva
- nueva, villa *vid.* villa nueva
- Nuevo** *top.* (*castell, a Barcelona*) 308, 422, 640; *cf.* Nouus
- Nuevo Testamento** 532
- Nuevos, Baños *vid.* Baños Nuevos
- nuirica** *s.* 576 (*Loreta*); *cf.* *nodriza i nuirisa*
- nuirisa** *s.* 575; *cf.* *nodriza i nuirica*
- nuit** *s.*; **nuiti** 346
- nullus** (*pronom*) 281, 282, 308, 456, 509 (*– homo*), 578, 687; **nulla** 649 (*– potestas*); **nulli** 445 (*– homini*); **nullo** 502; **nullum** 384 (*– directum*), 454 (*– cenum uel usaticum*), 513 (*– cenum*)
- nullus unquam, acusatores et testes, affirmantis est probare, Si quando *vid.* Si quando, nullus unquam, acusatores et testes, affirmantis est probare
- numerare** *v.*; **numeratae** 471 (*non – pecuniae*); **numerate** 472 (*non – peccunie*)
- numerus** *s.*; **numero** 660, 664, 695
- númida** *s.* (*gent.*); **númidas** 31
- Numidia** *top.* 31
- nummulites** *s.* 155
- numulites** *s.* 50

nunc *adv.* 238, 436, 673
nuncius *s.* 348, 349; **nuncii** 349;
nunciis 348; **nuncium** 348
nuncupare *v.* 209; **nuncupata**
 240; **nuncupatam** 320; **nunc-**
cupati 87; **nuncupatum**
 237; **nuncupatur** 144, 212;
nuncupaverunt 159
nuncupativo *adj.* 441 (*testament*)
nundina *s.*; **nundinas** 650; *cf.* *fira*
nupcia *s.*; **nupcias** 525
nupcialis *adj.*; **nupciali** 639
 (– *tempore*)
Nuria¹ *top.* 137, 138
Nuria² *top.* (*riu*) 137
nurus *s.* 528; *cf.* *nora i nuera*
nutrimentum *s.*; **nutrimento** 617
Obagum *top.* (*al comtat de*
Cerdanya); **Obago** 218; *cf.*
ubach
obducere *v.*; **obducant** 313;
obduxerat 511
obelisco *s.*; **obeliscos** 89
Ober-Salm (*casa de prínceps*)
 179; *cf.* *Raugraf, Rheingraf i*
Wildgraf
Oberland *top.* (*regió, als cantons*
de Waad i Friburg, a Suïssa)
 87, 166
obertura¹ *s.* 394 (– *de ipso*
castello)
obertura² *s.* (*del feu*) 387, 388,
 393, 394
obierit quis intestatus, Si a vi-
cecomitibus usque ad inferiores
milites vid. Si a vicecomitibus
usque ad inferiores milites
obierit quis intestatus
Obini, Villa vid. Villa Obini
obire *v.*; **obierat** 456 (*filius Arnaldi*
Petri)
obispado *s.* (*top.*) 73 (*Osona*), 74
 (*Vic*), 139 (*Vic*), 154 (*Elna*),
 212 (*Vic*), 225 (*Vic*), 269 (*Seu*
d'Urgell), 411 (*Elna*), 412
 (*Elna*), 413, 419 (*Girona*), 476
 (*Santa Maria de Seu d'Urgell*),
 562 (*Tarragona*), 652 (*Vic*),
 662 (*Vic*), 683 (*Vic*); **obispados**
 354, 413; *cf.* *sede*
obispo *s.* 11 (*Miró, de Girona*), 19
 (*Miró*), 20 (*Miró*), 26 (*Guillem,*
d'Osona), 35 (*Gomar / Vives,*
de Barcelona), 37 (*Marca*),
 38 (*Igobert*), 40 (*Arnau*), 41
 (*Miró*), 47 (*Ermengol, de Seu*
d'Urgell), 73 (*Ermengol*), 85
 (*Diego de Muros*), 86 (*Marca*),

90 (*Guillem*), 97 (*Ermengol*),
 107 (*Pere, d'Urgell / Jofre, de*
Roda), 118 (*Ingobert*), 131 (*Ot,*
de Seu d'Urgell), 157 (*Miró*),
 158 (*Rodaldus, de Béziers*),
 161 (*Bernat Umbert*), 181
 (*Ermengol*), 197 (*Guislibert*),
 208 (*Ramon, de Barcelona*),
 210 (*Ot, de Girona*), 212
 (*Ermengol*), 213 (*Miró*), 216
 (*Ot, d'Urgell*), 219 (*Vives*),
 221 (*Berenguer, de Barcelona*),
 227 (*Guillem, d'Urgell*), 228
 (*Guilbert, de Barcelona*),
 229 (*Guillem, d'Urgell*), 233
 (*Servus Dei, de Girona*), 234
 (*Guillem Arnau, d'Urgell*),
 244 (*Gotmar, de Girona*),
 249 (*Salla, d'Urgell*), 250
 (*Berenguer, de Girona*), 269
 (*Sisebut*), 277 (*Vives / Aeci,*
de Barcelona), 279 (*Guillem,*
de Barcelona / Berenguer),
 280 (*Ildacari, d'Osona*), 282
 (*Oleguer*), 285 (*Miró, de*
Girona), 294 (*Guillem, de*
Seu d'Urgell), 296 (*Vives, de*
Barcelona), 300 (*Vives, de*
Barcelona), 302 (*Ot, d'Urgell*),
 304 (*Guillem*), 305 (*Guillem,*
d'Urgell), 309 (*Guadall*),
 317 (*Miró*), 320 (*Miró*),
 326 (*Vives, de Barcelona*),
 328 (*Berenguer, d'Osona*),
 329 (*Ramon, d'Osona*), 330
 (*Vives, de Barcelona*), 332
 (*Dodus, d'Oscá / Guillem, de*
Roda), 356 (*Pere, d'Osona*),
 358 (*Guillem, d'Osona*), 361
 (*Guadall, de Barcelona / Pere,*
de Barbastre), 363 (*Gomar,*
de Girona), 366 (*Deusddit, de*
Barcelona), 367 (*Guilabert,*
de Barcelona / Guadall,
de Barcelona), 368 (*Pere,*
d'Osona), 378 (*Guadall*), 379
 (*Guadall*), 381 (*Gomar*), 382
 (*Gomar*), 383 (*Gomar / Bernat,*
d'Urgell), 384 (*Guislibert de*
Barcelona), 385 (*Guislibert*),
 389 (*Guillem, d'Urgell*), 393
 (*Pere, d'Urgell*), 399 (*de*
Barcelona), 401 (*Berenguer*),
 408 (*Salla, d'Urgell*), 409
 (*Guilabert*), 410 (*de Barcelona*
/ Sandoval), 411 (*Berenguer,*
de Girona / Oliba, d'Osona
/ Berenguer, d'Elna), 419

(*Berenguer*), 422 (*Guilabert*),
 424 (*Teuderic, de Barcelona*),
 428 (*Berenguer Guifré, de*
Girona), 431 (*Guillem, d'Osona*
/ Guislabert, de Barcelona),
 436 (*Vives, de Barcelona*
/ Aeci, de Barcelona),
 440 (*Deusdedit / Borrell /*
Deusdedit, de Barcelona / Pere,
de Barcelona), 441 (*Deusdedit,*
de Barcelona / Guadall), 442
 (*Deusdedit, de Barcelona*), 443
 (*Guadall / Oliba, d'Osona*),
 444 (*Pere, de Girona*), 450
 (*Pere, de Girona*), 457 (*de*
Saragossa), 467 (*Aymerich*),
 468 (*Gomar, de Girona / Sala*),
 471 (*Berat*), 476 (*Sisebut*), 477
 (*Guisad, de Seu d'Urgell*), 478,
 479 (*Miró, de Girona*), 484
 (*Wimer, de Girona / Pere, de*
Girona), 489 (*Ramon*), 490
 (*Artal*), 496 (*Odó, de Girona*),
 497 (*Guislabert*), 505 (*Vives,*
de Barcelona), 506 (*Pere, de*
Girona), 512 (*Sala, de Seu*
d'Urgell), 515 (*Guillara /*
Wadamir / Jordi), 517 (*Ponç,*
de Tortosa), 569 (*Guislabert, de*
Barcelona), 570 (*Guislabert*),
 572 (*de Pamplona*), 583
 (*Sisebut, de Seu d'Urgell /*
Guislabert, de Barcelona), 584
 (*Guislabert, de Barcelona*), 590
 (*Ramon, de Girona*), 597 (*de*
Girona / Ramon, de Girona),
 598 (*Ramon, de Barcelona*),
 604 (*Salla, de Seu d'Urgell*
/ Sanla, de Seu d'Urgell /
Guilbert, de Barcelona), 605
 (*Guislibert*), 614 (*d'Urgell*),
 629 (*Umbert, de Barcelona*),
 630 (*de Barcelona*), 632, 634
 (*Guillem, de Barcelona*), 638
 (*Umbert, de Barcelona*), 648
 (*Ramon, de Barcelona*), 649
 (*Ramon, de Girona*), 650 (*Pere,*
de Barcelona), 651 (*Guifré, de*
Narbona / Guillem, d'Urgell),
 652 (*de Girona / Berenguer,*
de Barcelona / Pere, de Vic),
 654 (*Pere, de Barcelona*), 657
 (*de Barcelona*), 662 (*de Girona*
/ Pere, de Vic), 663 (*Bernat*
/ Berenguer), 666 (*Pere, de*
Girona), 674 (*Deusdedit, de*
Barcelona), 689 (*de Santiago*);
obispos 329, 331 (*Guillem, de*

- Barcelona, Ramon, d'Osona, i Berenguer, de Girona*, 344, 345 (*d'Osona i de Girona*), 357 (*Guillem, de Barcelona, Berenguer, de Girona, i Pere, d'Osona*), 362, 365, 376, 409 (*de Barcelona, de Girona, d'Osona i d'Urgell*), 410 (*de Barcelona, de Girona i d'Osona*), 412 (*de Girona i d'Elna / de Barcelona, d'Osona i de Girona*), 436 (*Vives i Aeci, de Barcelona*), 515 (*de Vic*)
- obispo, conde- *vid.* conde-obispo
- obitus** s.; **obitum** 397, 503 (*Gilelmo Compagni*), 609
- objitete** v.; **objitiebat** 377
- oblación** s. 48, 74, 93; **oblaciones** 488
- obligación** s. (*feud.*) 200, 309, 311, 353, 354, 393, 406, 445, 446, 447, 464, 465, 484, 586, 590, 598, 621, 630, 638, 641, 659, 667, 669, 701; **obligaciones** 341, 342, 347, 348, 351, 387, 428, 463, 464, 465, 483, 493, 519, 616
- obligar** v. (*feud.*) 419; **obliga** 401; **obligábase** 644; **obligado** 342, 350, 597; **obligados** 356, 358, 369, 479, 480, 481, 488, 489, 499, 516, 613, 630, 668; **obligando** 481, 517, 598; **obligándose** 354, 642, 676; **obligarse** 384, 399; **obligó** 328; **se obliga** 469, 653; **se obligaba** 340, 341, 353, 359, 463, 464; **se obligaban** 351, 354; **se obligaron** 304, 355, 486, 621, 632, 676; **se obligase** 516; **se obligó** 305, 309, 310, 355, 428, 597, 598, 676
- obligatorio** adj. (*feud.*) 354, 628
- obliviscor** v.; **oblita** 282
- obnix** adv. 583
- óbolo** s. 674; cf. **obolus**
- obolus** s. 674; cf. **óbolo**
- Obona, Nuestra Señora de *vid.* Nuestra Señora de Obona
- obrador** s. 637, 638, 640; **hobradors** 641; **obradores** 635, 637, 638, 639, 640, 641; cf. **operatorium**
- Obrador, Pere de *vid.* Pere de Obrador
- obruere** v.; **obrueratur** 285
- obscurus** adj. (*top.*) 184, 186; cf. *negre i sombra*
- obsedere** v.; **obsedit** 279 (– *Bar-chinonam ciuitatem*)
- obsequio** s. 527, 698; cf. **obsequium**
- obsequium** s. 527; cf. **obsequio**
- obseruare** v.; **obseruau** 377; **obseruetis** 501
- obsissio** s.; **obsissione** 278
- Obtadus** antr. m. 623
- Obtimatum Katerua** (*institució*) 421
- optimus** adj. *superl.*; **optimi** 669 (*auri* –); **optimo** 616 (*mulo* –), 665 (*auro cocto uilio Spanescho* –); **optimos** 354 (*milites – paratos*), 583 (*libros – gramatice artis*), 671 (*merchaders* –); **optimum** 583 (*expositum – Bedae in Lucam / expositum – beati Ambrosii in Lucam / lectionarium* –)
- obtinere** v. 375; **obtimeat** 379, 651
- oca** s. (*zool.*) 574; **ocas** 574, 595; **ochas** 595; cf. *auca*
- ocaso** s. 24, 67, 84
- Occa, Guitardus Lingua de *vid.* Guitardus Lingua de Occa
- occasus** s.; **occasu** 219; **occasum** 67; cf. *dextra i occidente*
- occidens** s.; **occidentis** 130 (*parte* –), 286 (*parte* –)
- occidente** s. 24, 25 (*emperador d'*), 36, 47, 66, 86, 90, 118, 139, 158, 219, 220, 267, 288, 289, 297, 301, 410 (*església d'*), 470, 624, 631, 656, 681219, 220; cf. *dextra, occasus i sera*²
- occidere** v. 395; **occissit** 396 (– *uice comite*)
- occiduus** adj.; **occidui** 307 (– *partem soli*), 326 (– *partem soli*); **occiduo** 92, 121, 149, 199, 235, 632, 656
- Oculus Strictus** *top.* ('*castrum*', *al comtat d'Empúries*); **Oculo Stricto** 209
- occursus** s.; **occursum** 420
- ocha** *vid.* oca
- octaua** s. (*econ.*) 665 (*uncias de* –), 668 (*mancusos de* –)
- Octauianensis, Sanctus Cucuphas *vid.* Sanctus Cucuphas Octauianensis
- octava** s. (*econ.*) 664 (*monedes de*), 665 (*moneda de*), 668 (*mancusos de*)
- octavianense** adj. 373 (*territori / cenobi*), 374 (*màrtir*)
- octaviano** adj. 374 (*territori*)
- Octaviano, Sant Pere *vid.* Sant Pere Octaviano
- Oculo de Lepore, Bernardus *vid.* Bernardus Oculo de Lepore
- Oculo, Sant Esteve de *vid.* Sant Esteve de Oculo
- ocultar** v. 700; **ocultaba** 381; **ocultarse** 342; **ocultase** 382
- oculto** adj.; **ocultas** 426
- oculus** s.; **oculum** 50, 163; **oculi** 582; **oculis** 662; cf. *ull*
- Oculus Strictus*** *top.*; **Oculo Stricto** 209, 270; cf. *Ull Estret i Ullastret*
- ocupación** s. 259, 552, 559, 700; **ocupaciones** 529, 530, 531, 559
- ocupare** v.; **ocupati** 582
- Od Senescalc** antr. m. 572; cf. *Ot Senescal*
- Od Senescalc** antr. m. 693; cf. *Ot Senescal*
- Oda** antr. f. (*esposa de Guillem March*) 431
- Odaldus** antr. m. 533
- Odalrich** antr. m. (*marquès*) 511
- Odden** *top.* (*al comtat d'Urgell*) 6
- Odegarius Ministrat** antr. m.; **Odegario Ministrat** 560
- Odel, Bernardus de Bel *vid.* Bernardus de Bel Odel
- Odena** *top.* (*districte municipal*) 78
- Ódena**¹ antr. (*cognom*) 565
- Ódena**² *top.* (*torrent, a prop d'Igualada*) 149
- Ódena, Conca de *vid.* Conca de Ódena
- Odena, Guillém Bernat de *vid.* Guillém Bernat de Odena
- Ódena, Pere Guillém de *vid.* Pere Guillém de Ódena
- Odericus** antr. m.; **Oderico** 550; cf. *Lobathonus*
- Odger** antr. m. (*proc. de nom germ.*) 542; cf. *Auger i Otger*¹
- Odino** antr. m. 440
- odio** s. 428, 518; **odios** 408
- odioso** adj.; **odiosos** 551
- Odisea** 202, 591
- Odit, Palau *vid.* Palau Odit
- Odo Acutensis** antr. m. 430; **Odo Acutensi** 431; cf. *Ot de ces Agudes*
- Odo Albarus** antr. m.; **Odo Albaro** 693

- Odolardus** *antr.* m. 538; *cf.* Udalarthus
- Odón** *antr.* m. (*bisbe de Girona*) 496
- Odon** *antr.* m. (*rei*) 222
- Odón I el Grande** *antr.* m. 499
- odor** s. 82, 130; *cf.* olor
- odre** s. 560; **odres** 634, 644; *cf.* Bockpfeife, Dudelsack, gaita, pellejo, sach dels gemechs, saco i Sackpfeife
- Odulina** *antr.* f. 536
- oeste** s. 147, 149, 158, 167, 294
- Oeste, Tina del *vid.* Tina del Oeste
- ofender** v. 485
- ofensivo** *adj.*; **ofensivas** 351 (*armes*), 352 (*armes*)
- ofensor** s. 391, 392
- ofere** v.; **oferet** 612
- oferir** v.; **ofere** 574
- officionarium** s. 583
- officium** s.; **officio** 445
- oficio** s. 445, 448, 563, 567, 589, 636, 646, 691; **oficios** 441, 505, 529, 559, 560, 563, 564, 610, 635, 636, 637; *cf.* ministerium
- ofrenda** s. 574
- Ogaça** *top.* (*a prop de Ribes*) 96; *cf.* Ogassa
- Ogaça, Sant Martí de *vid.* Sant Martí de Ogaça
- Ogassa** *top.* (*a prop de Ribes*) 194; *cf.* Ogaça
- oír** v. (*jud.*) 360, 366, 377, 380, 383, 455, 465, 468, 481; **oídas** 363, 364; **oído** 364, 373; **oímos** 374; **oiréis** 373
- Oix** *top.* 479
- ojo** s.; **ojos** 286, 466
- Ola Freita, Comma de *vid.* Comma de Ola Freita
- Olaguer¹** *antr.* m. (*bisbe de Tarragona*) 282
- Olaguer²** *antr.* m. (*espòs de Guila*) 629
- Olaguer³** *antr.* m. (*sant, arquebisbe de Tarragona*) 279, 329, 356, 361, 445, 465, 579, 586, 631
- Olcegia** *top.* (*al comtat de Cerdanya*) 5
- Olcinellae** *top.* (*'villa', a prop d'Arenys de Mar*); **Olcinellas** 211; *cf.* Elzinellas i Olzinellas²
- Oldegarii, Remundus *vid.* Remundus Oldegarii
- Oldegario** *antr.* m. (*secretari del comte Ramon Berenguer I i de la comtessa Almodis*) 445
- Oldemar** *antr.* m. (*pare de Guitart*) 235
- Oldesendi, Guifret *vid.* Guifret Oldesendi
- oleaster** s. (*top.*) 209, 270; *cf.* acebuche, olivera borda, uliaster, ullastre i Ullastret
- Oleastrus** *top.* (*'villa', al comtat de Peralada*); **Oleastri** 209
- Oleastrus Grossus** *top.* (*limit del castell de Cabra*); **Oleastro Grosso** 209
- olefolium, Lithospermum *vid.* Lithospermum olefolium
- oleum** s. (*alim.*); **olei** 572, 573, 574, 576, 577, 648
- Olerdula¹** *top.* (*castrum*); **Olerdule** 281; *cf.* Olérdula³
- Olerdula²** *top.* (*'ciuitas', a prop de Vilafranca del Penedès, a la prov. de Barcelona*) 256; *cf.* Olérdula⁴
- Olérdula¹** *top.* 80, 256, 489, 490, 491, 674
- Olérdula²** *top.* (*acròpolis*) 110
- Olérdula³** *top.* (*castell, al Penedès, al comtat de Barcelona*) 9, 44, 105, 129, 146, 165, 169, 225, 227, 279, 281, 288, 300, 427, 440, 481, 489, 490; *cf.* Olerdula¹
- Olérdula⁴** *top.* (*ciutat*) 110, 144, 240, 291, 297, 300, 683, 695; *cf.* Olerdula²
- Olérdula⁵** *top.* (*homes de la castellania d'*) 489
- Olérdula⁶** *top.* (*terme, al Penedès*) 8, 210, 252, 297
- Olérdula⁷** *top.* (*veguer d'*) 489 (*Bertran Sunyer*)
- Olérdula, Sant Miquel de *vid.* Sant Miquel de Olérdula
- Olerio, San Baudilio de Monte *vid.* San Baudilio de Monte Olerio
- Olerius** *top.* (*'mons', a l'església de Sant Baldiri*); **Olerio** 158
- Olers** *top.* (*'torrens', a prop del puig d'Anguera*) 100, 133, 137, 158; *cf.* Ollers²
- olet** s. (*top.*) 151, 157; *cf.* olot
- oleta** s. (*top.*) 212; *cf.* aulet, aulina, olzeta, olzetum i olzina
- Oleta¹** *top.* 699
- Oleta²** *top.* (*'mons', al Conflent*) 155
- Oleta³** *top.* (*'rivus', a la 'villa Evolo', al suburbi d'Elna, al Conflent*) 155
- Oletus** *top.* (*alou, a la parròquia, de Sant Esteve d'Olot*); **Oletum** 157; *cf.* olet
- oli** s. (*alim.*) 132
- Oliana** *top.* (*al comtat d'Urgell*) 246
- Oliba¹** *antr.* (*cognom*) 566
- Oliba²** *antr.* m. 537; **Olibane** 537
- Oliba³** *antr.* m. 550; *cf.* Wilem
- Oliba⁴** *antr.* m. (*bisbe d'Osona*) 411, 443
- Oliba⁵** *antr.* m. (*comte*) 322
- Oliba⁶** *antr.* m. (*comte de Besalú*) 76
- Oliba⁷** *antr.* m. (*espòs de Guinneld*) 294
- Oliba Afredul** *antr.* m. 342
- Oliba Balester** *antr.* m. 560, 636
- Oliba de Cესgunyoles, Ramón *vid.* Ramón Oliba de Cესgunyoles
- Oliba Romegera** *antr.* m. 552
- Oliba, Bernat *vid.* Bernat Oliba
- Oliba, Bofill *vid.* Bofill Oliba
- Oliba, Joan *vid.* Joan Oliba
- Oliba, Remón *vid.* Remón Oliba
- olim** *adv.* 159, 237, 238, 254, 278, 297, 436, 639
- olina** s. (*top.*) 211; *cf.* alzina, aulina, elicina, elidina, encina, ilex, ilicina i olzina
- oliu** s. (*top.*) 151, 157
- Oliu** *top.* (*mont, a prop d'Arabell, al comtat d'Urgell*) 157
- Oliu, Gems *vid.* Gems Oliu
- Oliuarius** *antr.* m. 402; **Oliuarii** 402; *cf.* Oliver Bernat
- Oliuarius Pictor** *antr.* m. 559
- Oliuella** *top.* (*'podium, in apedicio Minorisa', al terme del castell de Forés, 'in comitatu Barchinona'*) 101
- Oliuella** *top.* (*'podium', al castell de Forés*) 158
- Olius¹** *top.* 419
- Olius²** *top.* (*alou*) 157
- Olius³** *top.* (*lloc, al partit de Solsona, a la prov. de Lleida*) 157
- Olius⁴** *top.* (*uilla*) 212
- Olius, Plans de *vid.* Plans de Olius
- Oliuus, Mons *vid.* Mons Oliuus
- oliva** s. (*top.*) 151, 157, 158
- Oliva** *top.* (*serra, al comtat de Besalú*) 157
- olivaria** s. (*bot.*); **olivarias** 322
- Olivarii, Petrus *vid.* Petrus Olivarii
- Olivarius Pictor** *antr.* m. 567
- Olivas, Las *vid.* Las Olivas

- olivella** s. (top.) 151, 158; cf. oliva
Oliver¹ antr. (cognom) 566
Oliver² antr. m. (espòs d'Arsendis) 668
Oliver Bernat antr. m. 350, 402; cf. Oliuarius
 Oliver, Pere vid. Pere Oliver
olivera borda s. (bot.) 209, 270; cf. acebuche, oleaster i ullastre
Oliveres antr. (cognom) 566
olivet s. (top.) 151, 158
 Olivi, Mons vid. Mons Olivi
 Olivis, Santa Maria de vid. Santa Maria de Olivis
olivo s. (top.) 158; **olivos** 158, 322; cf. olivaria
olla¹ s. (dom.) 588; **ollas** 514; cf. ulla
olla² s. (top.) 151, 152, 154, 155, 156, 158, 159, 162, 165, 168, 259; **ollas** 166, 167; cf. aulla, aulula, cacabus, caldaria, chyttra, coco, cocó, cocon, coculum, tina, tonna², torna² i ulla
Olla¹ top. 154
Olla² top. (a Vallfogona, a la vall de Ripoll, al comtat d'Osona) 154
Olla³ top. (torrent, a Barcelona) 154
Olla de Bolarque top. (salt d'aigua, a prop de Zorita de los Canes, a Castella) 154
Olla Fracta top. (vila, al disctracte d'Urgell) 155; cf. Comma de Ola Freita, Ollafracta i Tost
 Olla Fracta, Santa Eugenia de vid. Santa Eugenia de Olla Fracta
 Ollae, Ipsae vid. Ipsae Ollae
Ollafracta top. (parròquia, al districte d'Urgell) 155; cf. Comma de Ola Freita, Olla Fracta i Tost
 Ollas, Las vid. Las Ollas
 Olleda, Sant Iscle de vid. Sant Iscle de Olleda
 Ollegarii, Raimundus vid. Raimundus Ollegarii
 Ollens, Pug de vid. Pug de Ollens
oller s. (top.) 151, 158; cf. alfarero, gerrer i tupiner
Oller antr. (cognom) 563
 Oller, Pere vid. Pere Oller
Ollers¹ top. (llidar del puig de Forés) 158
Ollers² top. (torrent, a prop del puig d'Anguera) 133, 158; cf. Ollers
Ollers³ top. ('villa', a l'ajuntament de Vilademuls, a la prov. de Girona) 158
 Ollers, Berenguer de vid. Berenguer de Ollers
 Ollers, Quadra de vid. Quadra de Ollers
 Ollers, Sendre de la Quadra de vid. Sendre de la Quadra de Ollers
Ollerus top. (stagnum); **Ollero** 158
olleta s. (top.) 151, 155; cf. olla²
Olleta de Gurgite Nigro top. (al partit de Santa Coloma de Farnés, a la prov. de Girona); **Olletam de Gurgite Nigro** 155; cf. Olleta del Gorch Negre
Olleta del Gorch Negre top. (al partit de Santa Coloma de Farnés, a la prov. de Girona), 155; cf. Olleta de Gurgite Nigro
 Olleta, Sa vid. Sa Olleta
 Olletas, Mare de Deu de las vid. Mare de Deu de las Olletas
Ollomar antr. m. (proc. de nom germ.) 545; cf. Alomar
Olmatelli top. ('marina', a Sant Boi de Llobregat); **Olmatellos** 210
Olmatellus top. (muntanya, al barri de Santa Eulàlia de Vilapiscina, a Sant Andreu de Palomar); **Olmatello** 210; cf. Ulmatel i Ulmatels
olmeda s. (top.) 210
Olmeda antr. (cognom) 210; cf. Almeda
Olmedilla¹ antr. (cognom) 210; cf. Aumatell
Olmedilla² top. (a la prov. de Cuenca) 210; cf. Aumatell
Olmedilla³ top. (a la prov. de Salamanca) 210; cf. Aumatell
Olmer antr. (cognom) 566
 Olmera, Petrus vid. Petrus Olmera
olmo s. (bot.) 209; **olmos** 206, 210; cf. ulmus
 Olms, Nuestra Señora dels vid. Nuestra Señora dels Olms
Oló¹ top. (castell) 51
Oló² top. (terme, a la parròquia de Sant Feliu de Terrassola, al comtat de Manresa) 148
 Oló, Berenguer de vid. Berenguer de Oló
Olonus top.; **Olono** 680
Olopte top. (terme, al comtat de Cerdanya) 225
olor s. 82, 130; cf. odor
Olorbite top. (al comtat de Cerdanya) 5
Olorda top. (terme, al comtat de Barcelona) 68
 Olorda, Artigae de vid. Artigae de Olorda
 Olorda, Santa Creu de vid. Santa Creu de Olorda
 Olorde, Santa Creu de vid. Santa Creu de Olorde
Olost top. (castell, al costat d'Osona) 191
 Olost, Ramón Bernat de vid. Ramón Bernat de Olost
 Olost, Ramón de vid. Ramón de Olost
 Olost, Santa Maria de vid. Santa Maria de Olost
 Olost, Veguer de vid. Veguer de Olost
olot s. (top.) 151, 155, 156, 157; cf. olet i olotus
Olot¹ top. 40, 43, 52, 53, 82, 86, 137, 156, 193, 254; cf. olla² i Ulo
Olot² top. (partit, a la prov. de Girona) 44, 77, 109, 155, 165, 224, 230, 250, 479
Olot³ top. (vila, a la prov. de Girona) 155, 156, 157, 158
 Olot, Sant Esteve de vid. Sant Esteve de Olot
 Oloto, Sanctus Stephanus de vid. Sanctus Stephanus de Oloto
olotus s. (top.); **olotum** 156; cf. cràter, olot i Olotus¹
Olotus¹ top.; **Olotum** 156, 157; **Olotis** 156, 157; cf. olot, poza i puzol
Olotus² top. (villa); **Oloto** 157
Olvan top. 269; cf. Holoanne i Olvanno
Olvanno top. 269; cf. Holoanne i Olvan
Olzenelles top. (lloc, a la parròquia de Sant Julià de Palou, al Vallès) 212, 286; cf. Espidels
olzeta s. (top.) 212, 251; cf. aulet, aulina, auozido, cassagno, cassanea, cassaña, cercenada, cerceneda, cerdana, chassagno, elzeda, encinar, oleta, olzetum i olzina
 Olzeta, Palacium ad ipsa vid. Palacium ad ipsa Olzeta
olzetum s. (top.) 212; cf. aulet, aulina, oleta, olzeta i olzina

olzina *s. (top.)* 211, 212, 251; *cf.* alzina, aulet, aulina, cassan, cassanea, cassaña, chassan, elicina, elidina, encina, ilex, ilicina, olet, olzeta, olzetum, olzinella² *i* quercus
Olzina¹ *antr. (cognom)* 210, 566; *cf.* Alzina
Olzina² *top. (castell, al comtat de Pallars)* 213
olzinella¹ *s. (top.)*; **olzinellas** 201
olzinella² *s. (top.)* 211; *cf.* olzina
Olzinellas¹ *top. (aldea, a prop de Manresa)* 211; *cf.* Ulzinellas
Olzinellas² *top. (lloc, a prop d'Arenys de Mar)* 211; *cf.* Elzinellas, Olcinellae *i* olzinella²
ombaco *s. (top., it.)* 218; *cf.* ubach
Ombau, Galcerán Salzet Carbó é *vid.* Galcerán Salzet Carbó é *Ombau*
ome *s.*; **omes** 201
ominiaticus *vid.* hominiaticus
Omino *top. (riu, a Burgos)* 154; *cf.* Besga
omne *s.* 376
Omnes homines (*leg., usatge*) 463
omnes homines, Item statuerunt quod *vid.* Item statuerunt quod omnes homines
Omnes quippe naves (*leg., usatge*) 658
Omnes Sancti¹ (*festivitas*); **Omnium Sanctorum** 520; *cf.* Todos los Santos²
Omnes Sancti² (*fira*); **Omnium Sanctorum** 650; *cf.* Todos los Santos¹
omnimodo *adv.* 651
omnino *adv.* 631
omnipotens *adj.*; **omnipotentis** 327 (*Dei* –), 384 (*Dei* –)
omnipotente *adj.* (*Déu*) 327, 374, 384, 392, 481, 524
omnis *adj.*; **omne** 176, 502 (– *onus*), 660 (– *argentum*); **omnem** 117 (– *terram seu rieram*), 205 (– *cultum et eremum*), 393 (– *honorem*), 640 (– *directum*), 658 (– *decimam*); **omnes** 36 (– *principes*), 123 (– *bestias aregas*), 274 (– *scripturas*), 277 (– *marchias*), 311 (– *homines*), 318 (– *tracturas et laborationes*), 347 (– *homines*), 388 (– *conueniencias*), 396 (– *homines*

uel feminas), 400 (– *uoces et rectitudines*), 401 (– *arbergas et placitos*), 404 (– *homines*), 454 (– *leddas et usaticos*), 458 (– *principes*), 466 (– *homines*), 471 (– *libros*), 487 (– *homines uel feminas*), 492 (– *consuetudines et franchitates*), 493 (– *res*), 499 (– *pagenses*), 502, 508 (– *marchias et possessiones*), 595 (– *gallos saluaticos*), 597 (– *homines*), 614 (– *pagenses*), 638 (– *operatorios*), 649 (– *ebdomadas*), 651 (– *guidonaticos*), 654, 675, 696 (– *gallos saluaticos*); **omnium** 357 (– *exercitum*), 519 (– *trobarum*), 597 (– *uaccarum*), 612 (– *fidelium chritianorum*), 646 (– *apparatum*), 658 (– *leudarum et usaticorum*)
omnium hominum interfectorum, De composicione *vid.* De composicione omnium hominum interfectorum
omo *vid.* homo
Oms *antr. (cognom)* 566
ona *s.* 205; *cf.* unda
oncle *s. (fam.)* 528; *cf.* avunculus *i* tio
Onofre *antr. m. (fill de Guillem)* 442
Onofre Ricolf *antr. m.* 374
Onofret *antr. m. (sacerdot)* 218
Onofret, Mir *vid.* Mir Onofret
onor *vid.* honor³
Onrada *antr. f.* 531
Ontares, Brandovino *vid.* Brandovino Ontares
onus *s.* 502 (– *infidelitatis*)
Onyar *top. (riu, a Girona)* 641, 650; *cf.* Undaris
onza *s. (econ.)* 504 (*d'or*), 505 (*d'or*), 665 (*d'or*), 666, 668 (*d'or de Barcelona*), 669, 676, 684; **onzas** 43, 304 (*d'or*), 310 (*d'or*), 354 (*d'or*), 355 (*d'or de Barcelona*), 370, 401 (*d'or de Barcelona*), 409 (*d'or*), 414 (*d'or*), 425 (*d'or*), 444 (*d'or*), 495 (*d'or*), 496 (*d'or de València / d'or*), 500 (*d'or*), 517 (*d'or*), 584 (*d'or*), 610, 616 (*d'or*), 617, 625 (*d'or*), 630 (*d'or*), 638 (*d'or*), 659 (*de Barcelona / d'Espanya / de València / almanzuris*), 663 (*d'or*), 664 (*d'or / de Barcelona*

/ d'or de Barcelona), 665 (*d'Espanya / de València / d'or / de rovals / d'or de València de rovals*), 666 (*almanzuris / d'or / d'or d'almucten*), 667 (*d'or de rovals*), 669 (*de Barcelona*), 674 (*d'or*), 676 (*d'or de Barcelona*), 684; *cf.* uncia *i* unciada
onza de Barcelona (*econ.*) 668 (*d'or*); **onzas de Barcelona** 355 (*d'or*), 402 (*d'or*), 659, 664 (*auri*), 669, 676 (*d'or*); *cf.* uncia de Barchinona
Oña, San Salvador de *vid.* San Salvador de Oña
Oñar, Palol de *vid.* Palol de Oñar
Oorla *top. (a prop de Foynes, a Limerick, a Irlanda)* 177; *cf.* Lissurland, urla *i* Urlee
opacus *s. (top.)* 217; *cf.* ubach
Opacus¹ *top. (a la 'uilla Asfa')*; **Opaco** 217; *cf.* Opagus
Opacus² *top. ('villa', al comtat de Cerdanya)*; **Opaci** 218
Opagus *top. (a la 'uilla Asfa')*; **Opago** 217; *cf.* Opacus¹ *i* ubach
opera *s.* 311 (– *fortitudinis*), 597 (– *Sancti Iuliani*), 644, 684 (*del pont de Sidrac / – pontis Lupricati*); **operas**, 644 (– *de ferro*), 660
operare *v.*; **operari** 663 (– *mone-ta*); **operent** 660
Operatori, P<etrus> de *vid.* P<etrus> de Operatori
operatorios *forma pl. d'operatorium, cf. s. u.*
operatorium *s.*; **operatorium** 637, 638, 640 (– *fori*); **operatoria** 639, 641, 650; **operatoriis** 639, 640 (– *de ipso mercato*); **operatorios** 638, 641; *cf.* obrador
operire *v.*; **operuerunt** 191 (– *superficium eius spinae*)
oportere *v.*; **oportet** 582
oppidum *s.* 253; *cf.* castrum *i* fortaleza
opportunitas *s.*; **opportunitatem** 174 (*piscationis* –)
oppugnare *v.*; **oppugnandam** 291 (*Barcinonam* –)
optare *v.*; **optauit** 376
optimas *s.*; **optimates** 497
optimata *s.*; **optimates** 497; *cf.* magnate, optimatis, primor *i* prócer²

optimus (*adj. supel.*); **optimo** 589 (*gradal* –), 609 (*lencio* –), 610 (*gradal* –), 664 (*oro* –), 666 (*auri Valentie de roualls* –), 669 (*argentum de Espania kazmino* –); **optimos** 310 (– *muros de petra et de calce*), 358 (*caballarios* –); **optimum** 605 (*mantel de ciclato* –)
opum *forma gen. pl. d'opus*, *cf. s. u.*
opus *s.* 673 (– *Dertuse*); **opere** 296 (– *antico*), 311; **operi** 684 (– *pontis uille Vici* / – *pontis Gurri* / – *pontis Vici*); **opum** 477 (*magnorum – tenue vestigium*)
or¹ *s.* 195, 197 (*modio de* –); *cf.* cebada, hordeum, ordi i orge
or² *s.* 197, 261; *cf.* aurum¹ i oro
ora¹ *s.* 344 (*de ista – in antea*), 346 (*de ista – adauante*)
ora² *s.*; **oram** 683 (– *fluminis*)
oración *s.* 303, 601 (*fer*); **oraciones** 610, 612
oral *adj.* 288 (*tradició*)
orale *s.* (*tèxtil*) 606; *cf.* pañuelo
orar *v.* 412; **orasen** 611
orare *v.*; **orent** 611
oratorio *s.* (*top.*) 279 (*Sant Vicenç de Valldoreix*)
oratorium *s.* 169 (*Beate Marie*)
Orbigny *top. (fr.)* 12; *cf.* Orbiniacus
Orbiniacus *top.*; **Orbiniacum** 12; *cf.* Orbigny
Orcau *top. (castell, al Pallars)* 221
Orcau, Conca de *vid.* Conca de Orcau
Orcau, Figuerola de *vid.* Figuerola de Orcau
Orcera, Vall *vid.* Vall Orcera
Orcera, Vall de *vid.* Vall de Orcera
ordaceus *adj. (alim.)* 596 (*panis* –); *cf.* cebada
Ordaniso *top. (vila, a Aragó)* 27
Orde, Sant Felix de la *vid.* Sant Felix de la Orde
Ordei¹ *top. (ecclesia)*; **Ordeis** 197
Ordei² *top. ('villa', a prop de Figueres)*; **Ordeos** 197; *cf.* Ordis
Ordei, Villa *vid.* Villa Ordei
orden¹ *s.* 248, 277, 372, 376, 413, 480, 485, 576
orden² *s. (religiós)* 328 (*dels cavallers del Temple de Salomó / de religiosos militars*

/ militar de cavallers / dels hospitalaris o santjoanistes / dels hospitalaris), 329 (*del Temple*), 331 (*religiós militar*), 332 (*dels templers / de Montgai / Santa Maria de Montgai de Jerusalem / cistercense*), 352 (*de l'Hospital de Jerusalem*), 377, 433, 449; **órdenes** 327 (*religiosos militars*), 328 (*religiosos militars*), 330 (*religiosos militars*), 413
Orden *top. (al comtat de Cerdanya)* 6
Orden de los caballeros del Templo de Salomón *s. (orde religiós)* 328
Orden del Hospital de Jerusalén *s. (orde religiós)* 352, 408
Ordericus Vitalis *antr. m. (monjo)* 209
ordeum *vid.* hordeum
Ordeus, Mons *vid.* Mons Ordeus
ordi *s. (top.)* 195, 197; *cf.* cebada, hordeum, or¹, ordium i orge
ordialencus *adj.*; **ordialencas** 620 (*perarias* –)
ordinario¹ *adj.* 370 (*judici*), 371 (*judici*), 380 (*judici*); **ordinarios** 371 (*judicis*)
ordinario² *s.*; **ordinarios** 679, 690; *cf.* arriero
Ordino¹ *antr. m.* 440
Ordino² *top. (vall, a Andorra)* 96
Ordis *top. (lloc, a prop de Firgueres)* 197; *cf.* Ordei²
ordium *s. (alim.)* 648; **ordio** 586, 676; *cf.* ordeum
ordo *s.*; **ordinis** 608 (*primi – modum / secundi – modum / terci – modum*)
Ordoño II *antr. m.* 87
Ordoño Garcés y García *antr. m. ('miles' de Castella)* 570, 595
oreig *s.* 319; *cf.* orejar
oreiller *s. (tèxtil)* 600; *cf.* auricularium, chuxinus, cojin, coussin, coxí, cuscino i cuxinus
oreja¹ *s.*; **orejas** 466
oreja² *s. (top.)* 85; *cf.* bec², cloos, cloosh, cluas i pallar
orejar *v.* 319; *cf.* oreig
Orense *top. (prov.)* 160, 208
Orestia *antr. f. (filla de Bella)* 438
Organyá, Capbreu de *vid.* Capbreu de Organyá
Orgañá *top. (vila)* 100

Orgañá, Capbreu de *vid.* Capbreu de Orgañá
Orgañá, Figols de *vid.* Figols de Orgañá
Orgañá, Santa Maria de *vid.* Santa Maria de Orgañá
orge *s. (top.)* 199; *cf.* cebada, hordeum, or¹, ordi i orjulaz
Orgellus *top.*; **Orgello** 323
Orgius, Mons *vid.* Mons Orgius
Oria¹ *antr. f. (esposa de Miró)* 685
Oria² *top. ('uallis', a Badalona)* 198; *cf.* Aurea i Badalona¹
Oriach *antr. (cognom)* 14, 15; *cf.* Aureilhac, Aureliacus, Aurelianus, Aurelius, Auriac, Aurillac i Oriago
Oriae, Salae *vid.* Salae Oriae
Oriago *antr. (cognom, en venecià)* 15; *cf.* Aureilhac, Aureliacus, Aurelianus, Aurelius, Auriac, Aurillac i Oriach
oriens *s. (pars –)*; **orientis** 97, 101, 108, 118, 119, 212, 224, 297; *cf.* sinistra
oriental *adj.* 332 (*Església*); **orientales** 198 (*Pirineus*), 225 (*Pirineus*)
orientalis *adj.*; **orientalem** 160 (– *plagam*); **orientali** 648 (*parte* –), 656
origo *s.* 502 (– *naturalis*)
orilla *s. (top.)* 76, 77 (*del Llobregat*), 84 (*del Noguera Pallaresa*), 85 (*del riu Noguera Ribagorçana*), 118 (*de riu o torrent*), 125 (*del riu Besòs*), 185 (*del riu Anoia*), 240 (*del riu Tenes*), 264 (*del mar*), 515 (*del mar*), 656 (*del mar*), 683; **orillas** 54 (*de rius i rierols*), 124 (*dels rius*), 125 (*del riu Besòs*), 130 (*dels rius*), 176 (*de l'Halet*), 204 (*del Pont*), 237 (*del riu Noguera Ribagorçana*), 324 (*del Roine*), 588 (*del Roine*), 591 (*del Roine*)
oriol *s. (top.)* 195, 198; *cf.* aureus² i auriolus
Oriol¹ (*nom*) 633 (*cubo* –)
Oriol² *top. ('mons', a la parròquia de Sant Vicenç d'Ursalo, a prop de Vic)* 198
Oriol³ *top. ('mons', als termes del 'castrum Orsalitanus', al comtat d'Osona)* 198; *cf.* Pugo-riolum

Oriol⁴ *top.* ('pugus', a la parròquia de Sant Salvador de Polinyà, al Vallès) 198

oriola *s.* 199; cf. hordeum

Oriola *top.* ('vallis', al comtat d'Osona) 198

Oriola, Nemus *vid.* Nemus Oriola

Oriola, Vallis *vid.* Vallis Oriola

Orioles *top.* (al comtat de Besalú) 198

oriolus¹ *adj.*; **oriola** 616

oriolus² *s.* (*top.*) 198; cf. aureolus i auriolus

Oriolus *top.* ('mons', al districte tolonense, al comtat de Cerdanya); **Oriolo** 198

Oris, Sant Genís de *vid.* Sant Genís de Oris

Oristá *top.* (castell, al comtat d'Osona) 190

Oristá, Sant Andreu de *vid.* Sant Andreu de Oristá

orjulaz *s.* (*top.*) 199; cf. cebada i orge

Orjulaz, Bioley- *vid.* Bioley-Orjulaz

ornament *s.* 183

ornamento *s.*; **ornamentos** 304, 606

ornamentum *s.*; **ornamenta** 606

ornar-se *v.*; **se ornen** 183

oro *s.* (*econ.*) 128 (*camp d'*), 197, 261, 304 (*unces d'*), 306 (*morabatins d'*), 310 (*unces d'*), 351, 352 (*fre d'* / *ornament d'* / *beina d'*), 354 (*unces d'*), 355 (*unces d'or en moneda de Barcelona*), 376 (*lliures d'or puríssim*), 379 (*lliures d'*), 383 (*lliura d'*), 401 (*unces d'or de Barcelona*), 409 (*unces d'or pur*), 414 (*unces d'*), 425 (*unces d'*), 444 (*unces d'*), 465 (*mancusos d'or en moneda de Barcelona*), 472 (*morabatins d'*), 481 (*lliures d'or puríssim*), 495 (*unces d'*), 496 (*unces d'or de València / mancusos d'*), 500 (*unces d'*), 504 (*lliura d'* / *unça d'*), 505 (*unça d'*), 517 (*unces d'*), 525 (*lliura d'or pur*), 526 (*morabatins d'*), 584 (*unces d'*), 589 (*vaixella d'*), 616 (*unces d'*), 622 (*morabatins d'or pur*), 625 (*unces d'or en mancusos adals*), 630 (*unces d'or pur*), 631 (*mancús d'or cuit*), 638 (*unces d'*), 659 (*mancusos*

d'or rovalles de València), 661 (*inspectors de la moneda d'* / *canvi de l'*), 662 (*inspectors de la moneda d'* / *de les monedes / qualitat de l'or de la moneda*), 663 (*moneda d'*), 664 (*unces d'* / *mancusos d'* / *unces i mancusos d'* / *unces d'or de Barcelona / qualitat de l'or de les monedes / òptim / cocto / pur / de 24 quirats*), 665 (*de les unces d'Espanya / vell d'Espanya / de València / òptim pur o cuit / cuit o bo / de València / pur / de roualles / de València de rovals*), 666 (*qualitat de l'* / *unces d'* / *unces d'or de la moneda d'almecten / monedes d'* / *de 24 quirats*), 667 (*mancusos d'or de Barcelona / unces d'or de rovals / mncusos d'or de València / mancús d'or de València*), 668 (*pur / mancusos d'or d'octava / unça d'or de Barcelona*), 670 (*monedes d'*), 671 (*monedes d'* / *qualitat de l'*), 673 (*monedes d'*), 674 (*monedes d'* / *unces d'or cuit o pur / mancusos d'or pur de moneda de Barcelona*), 675 (*morabatins d'or pur*), 676 (*unces d'or de moneda de Barcelona de dècim / canvi de l'* / *quantitat d'*), 677, 678 (*trobat*), 687 (*mancusos d'or cuit de València*); cf. aurum¹ i or²

Oromir *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 545; cf. Ariomir, Aromir, Arumí, Johan Erumir, Eremir, Poncius Oromir i Urumir

Oromir, Poncius *vid.* Poncius Oromir

Oronés *top.* (al Pallars) 176

Oropesa *top.* (castell) 332

Orosio, Paulo *vid.* Paulo Orosio

Orria, Coma del *vid.* Coma del Orria

Orriols *antr.* (*cognom*) 565

orror *vid.* horror

Ors *antr.* (*cognom*) 565; cf. Ursus

orsa *s.* (*top.*) 200; cf. ossa

Orsa¹ *top.* ('mons', al Tibidabo, a Barcelona) 43, 200; cf. Osa, Ossa, Sant Pere Martir² i Ursa

Orsa² *top.* (serra, al Tibidabo, a prop de la ciutat de Barcelona) 200

Orsalitanus *top.* ('castrum', al comtat d'Osona); **Orsalitano** 198

orsaria *s.* (*top.*) 195, 199, 200; cf. Mont aux Ours, Mount-Oursié, Mount-Oussé, Montorcier, Montoussé i ossera

Orsaria, Vallis *vid.* Vallis Orsaria

orsera *s.* (*top.*) 199; cf. Andermatt

Orsera *top.* ('uallis', als termes del castell d'Autes, al comtat d'Urgell) 199; cf. Ursaria¹

Orsera, Vallis *vid.* Vallis Orsera

Orseres *top.* (aldea, al pas del Sant Bernat, al Baix Valais, a Suïssa) 199; cf. Orsières, orzaria, Ursaria² i Urseren

Orseta¹ *antr.* f. 550; cf. Bella¹

Orseta² *antr.* f. (esposa de Guiffrè) 210

Orsières *top.* (aldea, al pas del Sant Bernat, al Baix Valais, a Suïssa) 199; cf. Orseres, orzaria, Ursaria² i Urseren

Orsiñá *top.* 9; cf. Ursinianus¹ i Ursinus

Orta¹ *top.*; **Ortam** 681

Orta² *top.* (al territori de Barcelona) 114, 505, 620, 668

Orta³ *top.* (terme, al territori de Barcelona) 114

Orta⁴ *top.* (uia) 680

Ortiguier *antr.* (*cognom*) 566

Ortones *top.* (alou) 233; cf. Ortós de Serinyà

Ortons, Santa Coloma de *vid.* Santa Coloma de Ortons

Ortonus *top.* (mons); **Ortono** 220

Ortós de Serinyà *top.* (alou) 207, 233; cf. Ortones

Orts *antr.* (*cognom*) 564

Ortsavinyà *top.* (alou) 161

Ortsaviñá *top.* (al comtat de Girona, a la prov. de Barcelona) 9; cf. Ortus Savinianus, Sabinus i Santa Eularia de Ortsaviñá

Ortsaviñá, Santa Eularia de *vid.* Santa Eularia de Ortsaviñá

ortus¹ *vid.* hortus

ortus² *s.*; **ortu** 292 (*solis* –)

Ortus de Abrafim *top.* (uilla); **Ortum de Abrafim** 16; cf. Brafim² i Ortus de Abraham

Ortus de Abraham *top.* (uilla); **Ortum de Abraham** 16; cf. Brafim² i Ortus de Abrafim

Ortus Savinianus *top.* (alodium); **Orti Saviniani** 9; cf. Ortsaviñá,

- Sabinus *i* Santa Eularia de Ortsaviñà
- Orucia** *antr. f.* (esposa de Guimerà) 663, 664
- orum coctum** *s.* (econ.); **oro cocto** 664; *cf.* aurum coctum
- Orutio** *top.* (alou, al comtat de Cerdanya) 181, 232
- Oruza** *antr. f.* (esposa de Guifré) 628
- orzaria** *s.* (alim.) 199; *cf.* hordeum, Orseres, Orsières, orzo, Ursaria² *i* Urseren
- orzo** *s.* (alim., it.) 199; *cf.* hordeum *i* orzaria
- Os et manus** (homenatge); **Ore et manibus** 343, 350; *cf.* De boca e de mans
- Osa** *top.* (pujol, al Tibidabo, a prop de la ciutat de Barcelona) 200; *cf.* Orsa¹, Ossa, Sant Pere Martir² *i* Ursa
- Oscha, P<etrus> de *vid.* P<etrus> de Oscha
- ósculo** *s.* 405 (de pau)
- osculum fidei** *s.* (formalitat de l'homenatge); **osculo fidei** 342; *cf.* affidavitum, beso, commendatio manibus *i* sacramentum
- oso** *s.* (zool.) 595, 696 (cuixa d'); **osos** 200, 595, 696; *cf.* ursus
- Osol, Sant Pau de Vall *vid.* Sant Pau de Vall Osol
- Osona, Vic de *vid.* Vic de Osona
- Osor** *top.* 597, 675
- Osor, Sant Pere de *vid.* Sant Pere de Osor
- Osor, Vall de *vid.* Vall de Osor
- Osormort** *top.* (al comtat d'Osona) 232; *cf.* Ausor Mortuuus
- ospicium** *s.* 685; *cf.* hospicio
- ossa** *s.* (top.) 195, 200; *cf.* orsa *i* ossera
- Ossa** *top.* (puig, a la serralada del Tibidabo, a prop de la ciutat de Barcelona) 200; *cf.* Orsa¹, Osa, Sant Pere Martir² *i* Ursa
- ossera** *s.* (top.) 195, 200; *cf.* orsaria *i* ossa
- ost** *vid.* host
- ostage** *s.*; **ostages** 370; *cf.* fiador, ostaticus, plevio, plivius *i* plivius
- Ostallo** *antr. m.* 530; *cf.* Guillelmus⁵ *i* Guillelm³
- Ostalrich** *top.* (castell) 350
- ostaticus** *s.*; **ostaticos** 370; *cf.* fiador, ostage, plevio, plivius *i* plivius
- ostendere** *v.*; **ostendit** 439
- osteum** *s.* 378 (– *catedralis aeclesiae Sancte Crucis*)
- ostis**¹ *vid.* hostis²
- ostis**² *vid.* hostis³
- ostor** *s.* (zool.) 573, 698; *cf.* azor, falco *i* halcón
- ostora** *s.* (dom., – *palmarum*) 589; **ostoram** 592; *cf.* estera
- osturí** *s.* 610; *cf.* austurinus
- Osyf** *top.* ('villa', al comtat de Berga) 6
- Ot**¹ *antr. m.* 629
- Ot**² *antr. m.* (abat de Sant Cugat del Vallès) 20, 241, 295, 381, 382, 505, 616
- Ot**³ *antr. m.* (bisbe d'Urgell *i* sant) 216, 302
- Ot**⁴ *antr. m.* (bisbe de Girona) 210
- Ot**⁵ *antr. m.* (bisbe de Seu d'Urgell) 131
- Ot**⁶ *antr. m.* (germà de Guillem Ramon) 357
- Ot**⁷ *antr. m.* (germà de Guillem Ramon Dapifer) 675
- Ot**⁸ *antr. m.* (germà de Guillem Ramon Senescal) 330
- Ot**⁹ *antr. m.* (sacerdot) 384
- Ot Boeci** *antr. m.* 432
- Ot de ces Agudes** *antr. m.* 430; *cf.* Odo Acutensis
- Ot Senescal** *antr. m.* 572; *cf.* Od Senescalc *i* Od Senescalc
- otero** *s.* (top.) 265; *cf.* poyo
- Otger**¹ *antr.* (cognom. proc. de nom germ.) 542; *cf.* Audegarius, Audgar, Audgerus, Auger, Augerius *i* Odger
- Otger**² *antr. m.* 34
- Otger**³ *antr. m.* (fill de Frugo) 663
- Otger**⁴ *antr. m.* (pare d'Arnau) 197
- Otger**⁵ *antr. m.* (pare d'Arnau) 398
- Otger**⁶ *antr. m.* (pare de Bernat) 158, 383
- Otger**⁷ *antr. m.* (pare de Jobert) 371
- Otger**⁸ *antr. m.* (presbíter) 440; *cf.* Bofill⁵
- Otger Catalón** *antr. m.* (governador d'Aquitània) 33
- Otger, Bernat *vid.* Bernat Otger
- Otger, Pere *vid.* Pere Otger
- Oton** *antr. m.* (rei dels francs) 255
- Otonis, Mons *vid.* Mons Otonis
- oubac** *s.* (top., dial. dels Alps) 218; *cf.* ubach
- oued** forma d'ouedus, *cf.* *s. u.*
- ouedus** *s.* (tèxtil); **oued** 605 (brisa de –); **ouedo** 605 (gonella de –)
- Ouilia, Pet de *vid.* Pet de Ouilia
- ouis** *s.* (zool.); **ouibus** 597
- Oulo dòu Diable, Lis *vid.* Lis Oulo dòu Diable
- Oulo, Lou Gourg dis *vid.* Lou Gourg dis Oulo
- Ours, Mont aux *vid.* Mont aux Ours
- ouus** *s.* (alim.); **ouos** 575; *cf.* huevo
- oveja** *s.* (zool.); **ovejas** 326, 514, 597 (llet d')
- Ovella, Pet de *vid.* Pet de Ovella
- Ovidio** *antr. m.* (autor romà) 57, 58, 61, 93, 176
- Oviedo** *top.* (prov.) 87, 114
- Ozido, <Palau> *vid.* <Palau> Ozido
- ozturus** *s.* (tèxtil); **ozturi** 600 (superlectum de – rubro), 602 (colcedra de pluma cooperta de –)
- P. de Cheralt** *antr. m.* 692
- P. Duriols** *antr. m.* 692
- pa** *s.* (alim.) 116; *cf.* pan¹ *i* panis
- pa blanch** *s.* (alim.) 596
- pa de cedás** *s.* (alim.) 596
- Pablo** *antr. m.* (apòstol *i* sant) 461, 687, 688
- paborde** *s.* 376 (Ponç Bofill March) 444 (Ponç Bofill March), 644 (Hug)
- paccare** *v.* 672, 675; **sumus paccati** 673
- Pacense, Isidoro *vid.* Isidoro Pacense
- pacificare** *v.* 401; *cf.* absoluere, ceder, definir, definire, dejar, dimittere, dubitare, evacuare, gurpire, iachire, laxare *i* relinquere
- paco** *s.* (top., en aragonès) 218; *cf.* ubach
- padela** *s.* (dom.) 588 (– *cum cramasclos / – de eramno*); **padelam** 588 (– *minorem et paracingles*); *cf.* paella *i* sartén
- padre**¹ *s.* (Déu pare omnipotent) 374
- padre**² *s.* (fam.) 28 (del comte Alaric), 29 (comte Ramon Berenguer IV, del rei Alfons I

de Catalunya i II d'Aragó), 197 (*Otger, d'Arnau*), 275 (*del rei Ludovic Pius*), 304 (*de Ramon Berenguer II i Berenguer Ramon II*), 305 (*de Ramon, comte de Cerdanya*), 330 (*comte Ramon Berenguer IV, del rei Alfons I de Catalunya i II d'Aragó*), 332 (*de Ramon Berenguer IV*), 343 (*de Ramon Berenguer I / de Raimon de Cerdanya*), 344, 345 (*Ramon Berenguer IV*), 349 (*de Pere de Lluçà*), 360 (*vescomte Udalart, de Guilabert*), 367 (*vescomte Udalart, de Guilabert*), 372 (*Ludovic, de Lotari*), 373 (*Ludovic, de Lotari*), 374 (*Ludovic, de Lotari*), 379 (*de Guillem Bellit*), 397 (*Guitart, de Guillem Guitart*), 398 (*Otger, d'Arnau*), 406 (*de Berenguer Ramon II*), 410 (*de Ramon Berenguer IV*), 418 (*Ramon Berenguer el Vell, d'Alfons I*), 420 (*Folch, de Folch*), 422 (*Gobau, de Bernat Gombau*), 423 (*Hug de Cervelló, d'Alemanys de Cervelló*), 424 (*Gerbert, de Gombau*), 426 (*Berenguer Ramon I, de Ramon Berenguer I / de Guillem Bernat*), 428 (*Ponç Hug, de Jofre Bastons*), 429 (*Jofre Bastons, de Guillem Jofre / Gaucefredus / de Guillelmus*), 432 (*Gerovart, de Joan Mir*), 437 (*March, de Ponç Bofill March*), 438 (*March, de Ponç Bofill March*), 439 (*Ervigi, de Ponç Bofill March*), 445 (*d'Oleguer, arquebisbe de Tarragona*), 449 (*Ervigi, de Ponç Bofill March*), 450 (*de Ramon Berenguer I*), 473 (*Berenguer Ramon I, de Ramon Berenguer I*), 480 (*Ramon Berenguer I*), 490 (*de Ramon Berenguer II*), 511 (*de Sumnold i Riculf*), 519 (*de Bernat Amat*), 520 (*Ramon Berenguer IV, d'Alfons I*), 523, 525, 527, 532 (*Deusde Bernat, del vescomte Bernat Amat*), 552, 553, 554 (*Uzalger, de Ramon Uzalger, Bernard Uzalger, Pere Uzalger, Ermengod Uzalger, Arsenn, Ermesen i Ermengars*), 555

(*Ramon Berenguer I, d'Alfons*), 571 (*de Ramon Berenguer II*), 631 (*d'Augobert*), 639 (*Ramon Berenguer III, d'Azalaisis*), 661 (*Guifré I, del comte Sunyer*), 699 (*Ecart, de Bernat Ecart*); **padres** 213 (*del comte-bisbe Miró*), 393 (*de Guillem Ponts*), 417 (*de Bernat d'Anglerola*), 426 (*de Guillem Bernat*), 481 (*dels comtes de Barcelona*), 491 (*de Berenguer i Pere de Vilafranca, Dalmau de Canyelles i Vidià de Ça Rafeguera*), 524, 530, 577 (*d'Arimany*), 578 (*de Guifré*), 612 (*d'Alfons I de Catalunya, II d'Aragó*), 639 (*d'Azalaisis*); *cf. pare² i pater*

padrenuestro *s.*; **padrenuestros** 612

Padres dominicos de Barcelona *s. (orde religiós)* 200

Padres Mercenarios *s. (orde religiós)* 328

padrí *s. (fam.)* 528; *cf. padrino i patrinus*

padrino *s. (fam.)* 528; *cf. padrí i patrinus*

Padró *antr. m. (presbíter)* 165

Padró, Guillem *vid. Guillem Padró*

paella *s. (dom.)* 588; *cf. padela i sartén*

Pagae *top. (aldea, a Beòcia)* 46; *cf. Livadostro*

pagano *s.*; **paganos** 25, 278 (*persecució dels*), 279 (*incursió dels*), 282, 331 (*infestació dels*), 372 (*infestació dels*), 373 (*infestació dels*)

paganus *s.*; **pagani** 237; **paganis** 278; **paganorum** 30 (*– insidias*), 274 (*infestatio-nem–*), 278 (*persecutio–*), 279 (*infestacionem – / – incursionem*), 282 (*gladius –*), 308 (*– insidias*), 327 (*manibus –*), 331 (*infestaciones –*); **paganos** 311

pagar *v.* 305, 326, 369, 404, 408, 414, 454, 465, 481, 485, 488, 489, 492, 495, 496, 500, 513, 515, 516, 517, 593, 613, 621, 629, 630, 632, 638, 644, 652, 653, 658, 677; **pagara** 675, 676; **pagará** 379, 481, 525, 526; **pagaran** 609; **pagaremos** 675; **pagaria** 305, 370, 383, 658, 674; **pagarian** 319;

pagaros 675; **pagase** 653; **pagasen** 630; **pagó** 595, 676; **pague** 376, 400

pagensibus, *De rebus et facultatibus de exorciis vid. De rebus et facultatibus de exorquiis pagensibus*

pagensis *s.* 614; **pagense** 500; **pagenses** 498, 499, 614; *cf. manent, pagés i pagus*

pagés *s.* 249, 613, 614; **pagesos** 495 (*de remença*), 499 (*de remença*), 517 (*de remença*), 614 (*de la vila de Floriac*); *cf. manent, pagensis, pagus i siervo de la gleba*

Pagés *antr. (cognom)* 563

pagliolaja *s. (it.)* 84; *cf. giogaja, pagliolaja, palear, soggiogaja i soggiogo*

pagliolaja *s. (it.)* 84; *cf. giogaja, pagliolaja, palear, soggiogaja i soggiogo*

pago¹ *s. (econ.)* 244, 454, 500, 519, 525, 641; **pagos** 674

pago² *s. (top., divisió administrativa)* 4 (*Berga*), 5 (*Berga*), 123 (*Baridà*), 154 (*Urgell*), 174 (*Magdalonense*), 198 (*Tolonense*), 247 (*Besalú*), 284 (*Berga*); *cf. distrito i pagus*

pagus *s. (top., dividió administrativa)* 499, 614; **pago** 160 (*– Impuritano*), 165 (*– Borge-nense*), 197 (*– Albionense*), 213 (*– Barchinonense*), 280 (*– Ausonae*), 322, 656 (*– Barchinonense*); *cf. distrito, pagensis, pagés i pago²*

Pahonell *antr. (cognom)* 566

Pahoner *antr. (cognom)* 566

Paies, Bernardus Raimundi Torna *vid. Bernardus Raimundi Torna Paies*

paja *s.* 91, 401

pajar *s.* 85, 91; **pajares** 83, 85; *cf. palearium², paliar, Pallás¹ i Pallés*

Pajares *top. (port de muntanya, entre Lleó i Astúries)* 85; *cf. Palearis²*

pájaro *s. (zool.)*; **pájaros** 697, 698 (*caça de*)

Pal, Fichá *vid. Fichá Pal*

Palacii, Sancta Maria de *vid. Sancta Maria de Palacii*

palacio *s.* 35 (*comtal de Barcelona*), 251 (*Fracto / Freto*),

- 276, 296 (*comtal menor*), 339 (*comtal de Barcelona*), 350 (*a Perpinyà*), 359 (*de Cornellà*), 364 (*comtal de Barcelona*), 365 (*comtal de Barcelona*), 366 (*episcopal de Vic / primats de*), 383 (*del bisbe*), 409, 421 (*a la Baronia de Besora / comtal de Barcelona*), 423 (*comtal de Barcelona*), 430 (*primats de*), 431 (*episcopal*), 435 (*jutge de*), 442 (*comtal de Barcelona*), 444 (*jutge de / primats de*), 445, 449 (*jutge de*), 450 (*jutge de*), 451 (*jutge de*), 562, 571, 572 (*de Vilamajor*), 573 (*de Vilamajor*), 580 (*comtal de Barcelona*), 637 (*del comte*), 638 (*del comte*), 639 (*comtal major*), 680 (*Fracto*), 687, 688 (*de Vilamajor*), 693; **palacios** 365, 410
- Palacio Salatà, Santa María de *vid.* Santa María de Palacio Salatà
- palacio, juez de *vid.* juez de palacio
- Palaciolo, Sanctus Iulianus de *vid.* Sanctus Iulianus de Palaciolo
- palaciolum** *vid.* palatiolum
- Palaciolum**¹ *top.* 214; *cf.* Palol¹ i Palou²
- Palaciolum**² *top.* (*a la prov. de Barcelona*) 263; *cf.* Palol², Palou³ i Palou⁴
- Palaciolum**³ *top.* (*a la prov. de Girona*) 263; *cf.* Palol², Palou³ i Palou⁴
- Palaciolum**⁴ *top.* (*a la prov. de Lleida*) 263; *cf.* Palol², Palou³ i Palou⁴
- Palaciolum**⁵ *top.* (*a la prov. de Lleida*) 253; *cf.* Paladol¹ i Palou de Sanahuja
- Palaciolum**⁶ *top.* (*al Vallès, a la prov. de Barcelona*); **Palaciolo** 252, 295; *cf.* Paladol², Palaol, Sanctus Iulianus de Palaciolo, Sant Julià de Palou¹ i Sant Julià de Palou²
- Palaciolum**⁷ *top.* (*'terminium', entre Palou i Montornès*); **Palaciolo** 295; *cf.* Pera Fita i Petra Fita
- palacium** *vid.* palatium
- Palacium** *top.* (*'uillabitamina, in ualle Tordaria', a la prov. de Barcelona*); **Palacio** 250; *cf.* Palau³, Santa María de Palautordera i Villa Vidamenia
- Palacium ad ipsa Olzeta** *top.* (*lloc, al Vallès*) 212, 251; *cf.* Palacium Auzido, Palatium Audit, Palatium Audito, <Palau> Abzido, Palau Audit, Palau Audito, <Palau> Auzido, <Palau> Auzitio, Palau del Alzinar, Palau Odit, <Palau> Ozido, Riuspullus, Ripollet¹, Sanctus Stephanus Riupollentis i Sant Esteve de Ripollet²
- Palacium Auzido** *top.* (*poble*); **Palacio Auzido** 251; *cf.* Palacium ad ipsa Olzeta, <Palau> Abzido, Palau Audito, <Palau> Auzido, <Palau> Auzitio, Palau del Alzinar, <Palau> Ozido, Ripollet¹ i Sant Esteve de Ripollet²
- Palacium Comitale Minus** *top.* (*in suburbio Barchinone*); **Palacium Comitale Minore** 297
- Palacium de Aries** *vid.* Palatium de Aries
- Palacium Frugellis** *top.* (*lloc, a la prov. de Girona*); **Palacio Frugelli** 182; *cf.* Palafrugell i Palaz Frugello
- Palacium Rabanicum** *top.* (*parròquia, entre La Bisbal i Figueres*); **Palacio Rabanicum** 251, 252; *cf.* Paracium Labanicum i Parlabá
- Palacium Salatan** *top.* (*poble, a prop de Terrassa, a la prov. de Barcelona*); **Palacio Salatan** 250; *cf.* Palau Solitar¹ i Santa María de Palacio Salatà
- Palacium, Comitale *vid.* Comitale Palacium
- Paládfesch** *top.* (*a la parròquia de Sant Vicenç de Mollet, al Vallès*) 252
- paladol** *s. (top.)* 211; *cf.* palaciolum i palazol
- Paladol**¹ *top.* (*a la prov. de Lleida*) 253; *cf.* Palaciolum⁴ i Palou de Sanahuja
- Paladol**² *top.* (*al Vallès, a la prov. de Barcelona*) 252; *cf.* Palaciolum⁶, Palaol, Sanctus Iulianus de Palaciolo; Sant Julià de Palou¹ i Sant Julià de Palou⁴
- palaea** *s. (en grec)* 83; *cf.* arx, Palea-Arx, Pallars¹ i Pallás¹
- palafren** *s.* 352 (*cadira d'un*); **palafrenes** 326; *cf.* palafridus
- palafridus** *s.*; **palafridi** 352 (*sellam*—); *cf.* palafren
- Palafrugell** *top.* (*vila, a la prov. de Girona*) 251, 252; *cf.* Palacium Frugellis i Palaz Frugello
- Palaliana** *top.* (*'uilla', a prop de Sant Feliu de Llobregat, a la prov. de Barcelona*) 8; *cf.* Pallejá²
- palangana** *s. (dom.)* 570; *cf.* bacinus i conca¹
- palaol** *s. (top.)* 212; *cf.* palaciolum i palazum
- Palaol** *top.* (*al Vallès, a la prov. de Barcelona*) 252; *cf.* Palaciolum⁶, Paladol², Sanctus Iulianus de Palaciolo, Sant Julià de Palou¹ i Sant Julià de Palou²
- Palati** *forma de Palatium*¹, *cf. s. u.* Palatii, Mons *vid.* Mons Palatii
- palatino del Rhin, conde *vid.* conde palatino del Rhin
- palatiolum** *s. (top.)* 252; **palaciolum** 211, 212, 214; *cf.* palatium, paladol, palaol, palazum, palazol, palol i palou
- Palatiolum** *top.* (*'villa', al partit de Figueres, a la prov. de Girona*); **Palatioli** 479; *cf.* Fortiá i Furtianus Superior
- palatium** *s. (top.)* 250, 251 (*Rodgarium*), 252, 639 (— *Comitale Maiore*); **palacium** *s.* 297 (— *Comitale Minore*); **palacii** 421 (*primate – comitis*), 431 (*primatibus*—), 444 (*iudex*—), 497 (*primates*—); **palacio** 359 (— *Corneliani*), 365 (*Comitali*—), 366 (— *epicopali*); **palatio** 251 (*Molino Vetere*), 252 (*Serpen / Serps*); *cf.* mansión señorial, palatiolum, palau, palol, palou, sala¹ i sala doménica¹
- Palatium**¹ *top.*; **Palati** 681; *cf.* Palau¹
- Palatium**² *top.* (*in ualle Dordaria*) 250; *cf.* Sancta Maria de Palacii, Vitamenia i Vitdamenia
- Palatium Audit** *top.* (*parròquia*); **Palatio Audit** 238, 251; *cf.* Palau Audit, Sanctus Stephanus Riupollentis i Sant Esteve de Ripollet²
- Palatium Audito** *top.* (*terminium*); **Palatio Audito** 251; *cf.* Palau Odit

Palatium Comitale Maius *top.* (al mont Taber); **Palatium Comitale Maiore** 639

Palatium de Aries *top.* (a prop de Granollers, al Vallès); **Palatio de Aries** 252; **Palacio de Aries** 120; *cf.* Palaudarias

Palatium de Valle Fecunda *top.* (al terme d'Uluja); **Palatio de Valle Fecunda** 252; *cf.* Palau de Vallfogona

palau *s. (top.)* 248, 250, 252 (*Serpen*); **palaus** 250, 251; *cf.* mansión señorial, palatium, palau-sala, palol, palou, sala¹ i sala domènica¹

Palau¹ *top.* 681; *cf.* Palatium¹

Palau² *top.* (castell) 342

Palau³ *top.* ('uillabitamina, in ualle Tordaria', a la prov. de Barcelona) 250; *cf.* Palacium, Santa Maria de Palautordera i Villa Vidamenia

<Palau> **Abzido** *top.* (poble) 251; *cf.* Palacium ad ipsa Olzeta, Palacium Auozido, Palau Audito, <Palau> Auzido, <Palau> Auzitio, Palau del Alzinar, <Palau> Ozido, Ripollet¹ i Sant Esteve de Ripollet²

Palau Audit *top.* (parròquia) 251; *cf.* Sant Esteve de Ripollet²

Palau Audito *top.* (poble) 251; *cf.* Palacium ad ipsa Olzeta, Palacium Auozido, <Palau> Abzido, <Palau> Auzido, <Palau> Auzitio, Palau del Alzinar, <Palau> Ozido, Ripollet¹ i Sant Esteve de Ripollet²

<Palau> **Auzido** *top.* 251; *cf.* Palacium ad ipsa Olzeta, Palacium Auozido, <Palau> Abzido, Palau Audito, <Palau> Auzitio, Palau del Alzinar, <Palau> Ozido, Ripollet¹ i Sant Esteve de Ripollet²

<Palau> **Auzitio** *top.* 251; *cf.* Palacium ad ipsa Olzeta, Palacium Auozido, <Palau> Abzido, Palau Audito, <Palau> Auzido, Palau del Alzinar, <Palau> Ozido, Ripollet¹ i Sant Esteve de Ripollet²

Palau de Montagut *top.* (lloc, a la prov. de Girona) 252; *cf.* Mons Palatii i Montpalau

Palau de Noguera *top.* (lloc, a la prov. de Lleida) 252

Palau de Vallfogona *top.* (al terme d'Uluja) 252; *cf.* Palatium de Valle Fecunda

Palau del Alzinar *top.* (al lloc de Ripoll) 251; *cf.* Palacium ad ipsa Olzeta, Palacium Auozido, <Palau> Abzido, <Palau> Auzido, <Palau> Auzitio, <Palau> Ozido, Ripollet¹ i Sant Esteve de Ripollet²

Palau Odit *top.* (al lloc de Ripoll) 251; *cf.* Palatium Audito, Palau Audit, Palau del Alzinar i Sant Esteve de Ripollet²

<Palau> **Ozido** *top.* 251; *cf.* Palacium ad ipsa Olzeta, Palacium Auozido, <Palau> Abzido, Palau Audito, <Palau> Auzido, <Palau> Auzitio, Palau del Alzinar, Ripollet¹ i Sant Esteve de Ripollet²

Palau Sacosta *top.* (lloc, al partit de Girona) 75, 252; *cf.* Sanctus Martinus de ipsa Costa

palau-sala *s. (top.)* 250; *cf.* palau i sala¹

Palau Sardiaca *top.* (lloc, a la prov. de Girona) 252

Palau Sator *top.* (ajuntament, a la prov. de Girona) 106, 252

Palau Savardera *top.* (lloc, a la prov. de Girona) 252

Palau Solitar¹ *top.* (lloc, a prop de Terrassa, a la prov. de Barcelona) 250, 252, 622; *cf.* Palacium Salatan i Santa Maria de Palacio Salatà

Palau Solitar² *top.* (parròquia, al Vallès) 140

Palau Solitar³ *top.* (terme, al Vallès) 242

Palau Solitar, Santa Maria de vid. Santa Maria de Palau Solitar

Palau Surroca *top.* (lloc, a la prov. de Girona) 252

Palau, Remón Mir de vid. Remón Mir de Palau

Palau, Santa Eularia de vid. Santa Eularia de Palau

Palau, Santa Maria de vid. Santa Maria de Palau

Palauborrell *top.* (lloc, a la prov. de Girona) 252

Palaudarias *top.* (lloc, a prop de Granollers, al Vallès) 252; *cf.* Palatium de Aries

Palaudarias, Sant Esteve de vid. Sant Esteve de Palaudarias

Palausolitar *top.* (església, al Vallès) 681

Palautordera¹ *top.* (lloc) 252

Palautordera² *top.* (parròquia) 680

Palautordera, Santa Maria de vid. Santa Maria de Palautordera

Palaz Frugello *top.* (vila, a la prov. de Girona) 251; *cf.* Palacium Frugellis i Palafrugell

palazol *s. (top.)* 211; *cf.* palaciolum, paladol

Palazol *top.* (al terme d'Olèrdola) 252

palazum *s. (top.)*; **palazo** 212; *cf.* palaciolum i palol

palea *s.*; **palearum** 196; *cf.* palla

Palea-Arx *top.* 83; *cf.* arx, palaea, Paliars, Pallars¹, Pallares i Pallás¹

palear *s. (top.)* 83, 84 (a l'afrua de Collegats), 85, 86; **paleares** 84; *cf.* costa⁴, giogaja, pagliolaja, pagliuolaja, palearium², paliar, pallar, Pallás¹, Pallés, soggiogaja, soggiogo i toçal

Paleares¹ *top.* (muntanyes, a prop de la vall d'Àneu) 84

Paleares² *top.* (port de muntanya, entre Lleó i Astúries) 85; *cf.* Pajares

palearium¹ *s.*; **palearia** 84

palearium² *s. (top.)* 85; *cf.* pajar, palear, paliar, Pallás¹ i Pallés

Palencia *top.* (prov.) 45

paleozoico *adj.*; **paleozoicas** 230 (pissarres)

Palermo *top.* 208

Palet antr. (cognom) 566

paliar *s. (top.)* 83; **paliars** 83; *cf.* pajar, palear i palearium²

Paliarensis *adj.* 82 (comitatus –), 83, 390 (comes –), 559 (comes –); *cf.* paliar

Paliars *top.* 83; *cf.* Palea-Arx, palear, paliar, Pallares, Pallars¹ i Pallás¹

palio *s.* 506

palius *s. (tèxtil)*; **palii** 602 (colcedra de –)

palla *s.* 196; *cf.* palea

pallar *s. (top.)* 75, 82, 85, 86, 259; **pallares** 84, 85; *cf.* contrafuerte, palear i pallerol

Pallar *top.* 83; *cf.* Palea-Arx, palear, paliar, Paliars, Pallars¹ i Pallás¹

- Pallares** *top.* 83; *cf.* Palea-Arx, palear, paliar, Paliars, Pallars¹ i Pallás¹
Pallaresa, Noguera *vid.* Noguera Pallaresa
Pallarols, Sant Feliu de *vid.* Sant Feliu de Pallarols
Pallars¹ *top.* 5, 6, 50, 83, 84, 107, 176, 221, 392; *cf.* arx, palaea, Palea-Arx, Pallares, Pallás¹ i Paliars
Pallars² *top.* (*comtat*) 4, 5, 6, 64, 82, 92, 97, 107, 114, 118, 128, 141, 146, 190, 199, 212, 213, 222, 223, 284, 356, 468, 470, 488, 621
Pallars³ *top.* (*comte de*) 104 (*Guillem*), 131 (*Pere Ramon*), 197 (*Ramon*), 278 (*Ramon*), 285 (*Ramon*), 288 (*Ramon*), 289 (*Bernat*), 394 (*Bernat*), 396 (*Ramon*), 398 (*Ramon*), 488 (*Ramon*)
Pallars⁴ *top.* (*comtes de*) 468 (*Ramon i Ermessinda*), 556
Pallars⁵ *top.* (*comtessa de*) 38 (*Ermessendis*), 128 (*Ermessindis*)
Pallars, Costa de *vid.* Costa de Pallars
Pallars, Guillem de *vid.* Guillem de Pallars
Pallars, Ramón de *vid.* Ramón de Pallars
Pallars, Valença de *vid.* Valença de Pallars
Pallars, Valencia de *vid.* Valencia de Pallars
Pallás¹ *top.* 83, 85; *cf.* arx, pajar, palaea, Palea-Arx, palear, palearium², paliar, Pallars¹ i Pallés
Pallás² *top.* (*muntanyes, a prop de Valero, al partit de Sequeros, a la prov. de Salamanca*) 84
Pallás, <Costa de> *vid.* <Costa de> Pallás
Pallejá¹ *antr.* (*cognom*) 565
Pallejá² *top.* (*lloc, a prop de Sant Feliu de Llobregat, a la prov. de Barcelona*) 8; *cf.* Palaliana
pallerol *s.* (*top.*) 75, 85; *cf.* pallar
Pallerol *top.* (*al districte de Llívia, a la Cerdanya*) 85
Palleroli *top.* (*a la dependència de Sant Vicenç d'Estamariu i Sant Esteve d'Alàs*); **Pallerolos** 86; *cf.* Pallerols
Pallerols *top.* (*lloc, a prop de Seu d'Urgell*) 86; *cf.* Palleroli
- Pallés** *top.* 85; *cf.* pajar, palear, palearium², paliar, Pallás¹
Pallés, Costa de *vid.* Costa de Pallés
palleum *s.* (*tèxtil*); **palleo** 600 (*superlecto de* –)
palma¹ *s.* (*dom.*) 589 (*estera de* –), 592 (*esteras de* –); *cf.* palma²
palma² *s.* (*dom.*); **palmarum** 589 (*ostora* –), 592 (*otoram* –); *cf.* palma¹
Palma¹ *antr.* (*cognom*) 566
Palma² *top.* (*'lacuna', al llinar de Sant Miquel d'Olèrdola, al Penedès*) 145
Palmas, Bati, *vid.* Bati Palmas
Palmas, Desierto de las *vid.* Desierto de las Palmas
Palmer *antr.* (*cognom*) 566
palmo *s.* (*mesura*) 50; **palmos** 147, 148, 152, 309, 310, 386, 590, 623, 624
palmus *s.* (*mesura*); **palmos** 310, 590, 624
palol *s.* (*top.*) 239, 248, 252; *cf.* palaciolum palatiolum, palatium i palou
Palol¹ *top.* 214; *cf.* Palaciolum¹ i Palou²
Palol² *top.* (*a la prov. de Girona*) 263; *cf.* Palaciolum³, Palol³ i Palol⁴
Palol³ *top.* (*aldea, a l'ajuntament de Vilatenim, a la prov. de Girona*) 252
Palol de Fluvià *top.* (*a la prov. de Girona*) 252; *cf.* Palol de Vilarrobau
Palol de Oñar *top.* (*a la prov. de Girona*) 252
Palol de Rebardit *top.* (*ajuntament, a la prov. de Girona*) 123, 252
Palol de Vilarrobau *top.* (*a la prov. de Girona*) 252; *cf.* Palol de Fluvià
Palol Sabaldoria *top.* (*a la prov. de Girona*) 252
Palol, Arnau de *vid.* Arnau de Palol
Palom *antr.* (*cognom*) 566
Palomar, Sanctus Andreas de *vid.* Sanctus Andreas de Palomar
Palomar, Sant Andreu de *vid.* Sant Andreu de Palomar
Palomer, Arnau *vid.* Arnau Palomer
Palomera *top.* (*'barranch', entre els rius Noguera Pallaresa i Noguera Ribagorçana*) 72
palou *s.* (*top.*) 239, 248, 252; *cf.* palatium, palaciolum i palol
Palou¹ *top.* 125, 295
Palou² *top.* 214; *cf.* Palaciolum¹ i Palol¹
Palou³ *top.* (*a la prov. de Barcelona*) 263; *cf.* Palaciolum² i Palol²
Palou⁴ *top.* (*a la prov. de Lleida*) 214, 263; *cf.* Palaciolum⁴ i Palol²
Palou de Sanahuja *top.* (*a la prov. de Lleida*) 253; *cf.* Palaciolum⁵ i Paladol¹
Palou de Torá *top.* (*a la prov. de Lleida*) 253
Palou Subirá *top.* (*llogarret, adjacent al barri d'Elna*) 247
Palou, Berenguer de *vid.* Berenguer de Palou
Palou, Ponç de *vid.* Ponç de Palou
Palou, Sant Julià de *vid.* Sant Julià de Palou
Palou, Torre del Baró *vid.* Torre del Baró Palou
Pals¹ *top.* (*castell*) 182, 228, 238, 701; *cf.* Mons Asper i Montaspre
Pals² *top.* (*catrum*) 182, 238; *cf.* Mons Asper i Montaspre
Pals, Bernardus Gaucfredi de *vid.* Bernardus Gaucfredi de Pals
Palter, Sant Jaume de Puig *vid.* Sant Jaume de Puig Palter
Pampalona *top.* (*espiscopus de*) 572, 693; *cf.* Pamplona²
Pamplona¹ *top.* 283
Pamplona² *top.* (*bisbe de*) 572; *cf.* Pampalona
pan¹ *s.* (*alim.*) 116, 197, 516, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575 (*mitgera de*), 576, 577, 588 (*fabricació del*), 595, 596 (*de blat*), 611, 697; **panes** 593, 596; *cf.* pa i panis
pan² *s.* (*alim.*) 574, 575 (*migera de* –), 577
panadero *s.*; **panaderos** 454, 516
Panadés¹ *top.* 8, 118
Panadés² *top.* (*comarca*) 26
Panadés³ *top.* (*regió*) 44, 45, 72; *cf.* pena³, Penadés³, Penitensis¹, Penitensis² i Penités
Panadés, Vilafranca del *vid.* Vilafranca del Panadés
Panadés, Villafranca del *vid.* Villafranca del Panadés

- panal** s. 53; **panales** 52
Pandectas 470
panis s. (alim.) 514 (*laboracione* –), 596 (– *frumenti* / – *ordaceus*); **pane** 513, 570, 571, 572, 573, 576, 595, 611; **panem** 516, 569, 596 (– *frumenti*); cf. *pa* i *pan*¹
pannus de thalamo top. (tèxtil); **pannos de thalamo** 599
pantano adj.; **pantano** 177 (*herba*); **pantanosos** 177 (*llocs*)
pañó s. (tèxtil) 605; **paños** 208 (*fàbriques de*), 641; cf. *drap*
pañuelo s. (tèxtil) 606; cf. *orale*
papa s. 20 (*Joan XVIII / Alexandre III*), 28 (*Pasqual II*), 73 (*Benedicte VII*), 94 (*Benedicte VIII*), 106 (*Sergi IV*), 123 (*Benedicte VIII*), 139 (*Benedicte VII*), 145 (*Agapit II*), 165 (*Benedicte VIII*), 180 (*Benedicte VII*), 181 (*Benedicte VII*), 185 (*Benedicte VII*), 198 (*Sergi IV*), 206 (*Sergi IV*), 209 (*Benedicte VI*), 212 (*Benedicte VII*), 225 (*Benedicte VII*), 227 (*Benedicte VIII*), 236 (*Joan XV*), 241 (*Benedicte VI*), 249 (*Silvestre II*), 321 (*Benedicte II*), 328 (*Urbà*), 410 (*Urbà II*), 479 (*Benedicte IV*), 496 (*Silvestre II*), 506 (*Joan XIX*), 683 (*Benedicte VII*), 686 (*Eugeni*); **papas** 4
papada s. (d'un animal) 83, 85, 259, 263; cf. *palear*
papelera s. (dom.); **papeleras** 606; cf. *escritorio* i *scrinium*
Papias antr. m. (autor) 205, 245
Papiol¹ top. 169
Papiol² top. (al partit de Sant Feliu de Llobregat, a la prov. de Barcelona) 168
Papiol³ top. ('podium', a Sant Ciprià d'Aqualonga) 169
Papiol, Bernardus de vid. Bernardus de Papiol
Papiol, Bernat de vid. Bernat de Papiol
Papiol, Guillelm de vid. Guillelm de Papiol
par s.; **paros** 571 (– *gallinas*), 573 (– *galinas* / – *de gallinas*), 697 (– *de galinas*), 698 (– *de gallinas*)
parabola s.; **parabolas** 445
paracingles s. pl. (dom.) 587, 588; cf. *capmascles*, *caramalher*, *caramilleras*, *clamalls*, *clamás-techs*, *clemascle*, *clumascle*, *cremaculi*, *crémaillère*, *cremalh*, *cremascle*, *cremascli*, *cremaster*, *crimalh*, *cumascle*, *cuoumascle*, *kimascle* i *llares*
Paracium Labanicum top.; **Paracio Labanicum** 252; cf. *Palacium Rabanicum* i *Parlabá*
parada s. 685; **paradas** 679, 685; cf. *mesón* i *parata*¹
Parada top. 685
Paradís top. (carrer, a la ciutat de Barcelona) 639
Paradiso (a la Divina comedia, de Dant) 139
Paraparius¹ antr. m.; **Parapario** 18
Paraparius² top. (serra, entre el Vallès i la costa de Llevant); **Parapario** 18; cf. *Parpés*
Paraper top. (collis) 18
parata¹ s.; **paratas** 685; cf. *mansio* i *parada*
parata² s. (dret de posada); **paratas** 515; cf. *alberga*², *freda*, *mansionaticus*, *pausa* i *posada*
paratus adj.; **paratos** 354 (*militēs obtimos* –)
Parayre antr. (cognom) 563
Pardinas, **Llavanera** de vid. *Llavanera de Pardinas*
pare¹ s. 418; cf. *avi*, *gueto*, *jayo*, *vell*, *vetus* i *viejo*
pare² s. (top.) 527; cf. *padre*² i *pater*
pared s. 240, 241, 619, 653; **paredes** 52, 54, 107 (*del poble de Boí*), 240 (*antigues*), 241, 242, 638 (*del Palau del Comte*), 643 (*chio*, *cava* o *rustina*, *porgas* i *contra*); cf. *tapia*
Paredalta top. (vall, a prop de Sant Climent d'Amer) 240; cf. *Peradalta* i *Paries Alta*
Paredes Antiguas top. (al costat de Torre Blanca) 678; cf. *Paredes Delgadas*
Paredes de Lobos top. (districte, a Portugal) 180
Paredes Delgadas top. (terme, a la vila de Sant Martí de Provençals) 675, 678; cf. *Paredes Antiguas*, *Parietes Antiquae*², *Parietes Delgadae* i *Parietes Delgatae*
Pareds Delgadas top. (a Sant Pere de Reixac) 240; cf. *Parietes Delicatae*
parelada s. (mesura) 624 (– *de alod*)
parellada top. (mesura) 624 (a *Piera*); cf. *bouada*, *bovada*, *jouada*, *jovada* i *pariliata*
parens s.; **parentes** 179; **parentibus** 337; **parentum** 337, 508 (*morem* –)
Parens, **Bonus** vid. *Bonus Parens*
parentesco s. 523, 527, 528, 562
Parera antr. (cognom) 566
Parés antr. (cognom) 566
paret s. (top.); **parets** 239, 240
Parets¹ top. (lloc, a l'ajuntament de Mollet) 240
Parets² top. (parròquia) 240; cf. *Sant Esteve de Breda* i *Parietes*¹
Parets de Empurdà top. (vila, a l'ajuntament de Vilademuls, a la prov. de Girona) 240; cf. *Parietes*²
Parets, **Ricolf** de vid. *Ricolf de Parets*
Parets, **Sant Esteve** de vid. *Sant Esteve de Parets*
paria¹ s. (tribut) 305, 306 (– *Ispanie*), 311 (– *de Tapieres*); **pariis** 306 (– *Ispanie*)
paria² s. (tribut) 303, 304, 305, 306 (*d'Espanya*), 370 (*d'Espanya*); **parias** 303 (*dels comtes de Barcelona* / *dels comtes d'Urgell* / *dels comtes de Cerdanya* / *cobrament de les / cobradores de*), 304 (*d'Espanya* / *de Lleida* / *dels comtes d'Urgell*), 305 (*dels comtes de Cerdanya* / *cobrament de les / cobradores de*), 306 (*cobrador de* / *d'Espanya*), 419 (*de Lleida*), 665 (*dels sarraïns*)
parias, **cobrador** de vid. *cobrador de parias*
pariente s. (fam.) 313 (*del comte Borrell*); **parientes** 17, 228 (*de Guislibert*, *bisbe de Barcelona*), 481 (*dels comtes*), 519, 526 (*de Vidal de Castellnou*), 629 (*de Blandric*), 685
Paries Alta top. (villa); **Parietem Altam** 240; cf. *Paredalta* i *Peradalta*
parietaria, **hierba** vid. *hierba parietaria*

Parietes¹ *top.* (*parròquia*); **Parietibus** 240; *cf.* Sant Esteve de Breda i Parets²

Parietes² *top.* ('*villa*', a l'*ajuntament de Vilademuls, a la prov. de Girona*) 240; *cf.* Parets de Empurdà

Parietes Antiquae¹ *top.* (*al terme de la ciutat d'Olèrdola*); **Parietes Antiquas** 240; *cf.* Parietes Monedariae, Parietes Monetariae i Parietes Munitariae

Parietes Antiquae² *top.* (*terme, al costat de Torre Blanca, a la vila de Sant Martí de Provençals*); **Parietes Antiquas** 240, 678; *cf.* Paredes Delgadas, Parietes Delgatae i Parietes Delgatae

Parietes Delgatae *top.* (*terme, al costat de Torre Blanca, a la vila de Sant Martí de Provençals*); **Parietes Delgadas** 240, 678; *cf.* Paredes Delgadas, Parietes Antiquae² i Parietes Delgatae

Parietes Delgatae *top.* (*terme, al costat de Torre Blanca, a la vila de Sant Martí de Provençals*); **Parietes Delgatas** 680; *cf.* Paredes Delgadas, Parietes Antiquae² i Parietes Delgatae

Parietes Delicatae *top.* (*a Sant Pere de Reixac*); **Parietes Delicatas** 240; *cf.* Paredes Delgadas

Parietes Monedariae *top.* (*al terme de la ciutat d'Olèrdola*); **Parietes Monedarias** 240; *cf.* Parietes Antiquae¹, Parietes Monetariae i Parietes Munitariae

Parietes Monetariae *top.* (*al terme de la ciutat d'Olèrdola*); **Parietes Monetarias** 240; *cf.* Parietes Monedariae i Parietes Munitariae

Parietes Munitariae *top.* (*al terme de la ciutat d'Olèrdola*); **Parietes Munitarias** 240; *cf.* Parietes Monedariae i Parietes Monetariae

Parietes Rufini *top.* ('*villa*', al *comtat de Girona*) 240

pariliata *s.* (*agr.*) 323 (*al costat de Torre de Dela*), 624; **pariliatam** 614 (*a Piera*), 624 (*de Apiera*); *cf.* bouada, bovada, jouada, jovada i parellada

parilius *s.*; **parilio** 574 (*de aucas*), 615 (*de bouos*), 618 (*de*

bouos); **parilios** 573 (*de gallinas*), 574 (*de gallinas*), 575 (*de gallinas*), 589 (*de anaps argenteis*), 610 (*de anaps argenteis*), 614, 618 (*de bouos*), 697 (*de galinas*), 698 (*de gallinas*); **parilium** 615 (*de bouum*)

París *top.* 108, 177, 183, 190, 196, 605

parium *s.*; **paria** 516 (*de ferrum*), 594 (*de pullorum / de gallinarum / de gallinarum de trescol*), 644 (*de ferros*), 645 (*de circulis*)

Parlabá *top.* (*lloc, entre La Bisbal i Figueres, a la prov. de Girona*) 251, 252; *cf.* Palacioum Rabanicum i Paracium Labanicum

parochia *s.* (*top.*) 286 (*Sanctus Benedictus de Espidels*)

paros *forma de par*, *cf. s. u.*

Parpés *top.* (*serra, entre el Vallès i la costa de Llevant*), 18; *cf.* Paraparius²

parrochia *s.* (*top.*) 14 (*Sancti Petri de Rexaco*), 21 (*Sancte Marie de Martoreies*), 65 (*Sancti Genesii de Acutellis*), 67 (*Sancti Vincentii de Serriano*), 74 (*Sancti Ilarii de ipsa Calme*), 87 (*juxta terminum Bisullunensi*), 123 (*Sancti Martini de Riwo Petrarum / Sancti Martini Pertegaz*), 124 (*Sancti Amantii de Berles*), 134 (*Sancti Petri Rexag*), 149 (*Sancti Andree de Valle Gurguina*), 152 (*Sancte Eulalie Prouinciane*), 155 (*de Tost*), 157 (*Sancti Stephani de Oloto*), 182 (*Sancti Martini de Cacianno de Piloraso*), 213 (*Sancte Eulalie Prouinciane*), 216 (*Sancti Martini de Cerdaniola*), 220 (*Sancti Felicis de Alela / Sancti Pauli de Monte Magno*), 241 (*Sancti Bricii de Tapiis*), 251 (*Sancti Stephani Riui pollentis*), 475 (*Sancte Marie Maris*), 478 (*Sancte Marie Ciuitatis Fracte*), 645 (*de Verneto*), 682 (*Sancte Eulalie de Crudilias*); **parrochiam** 96 (*Sancte Marie de Seua*), 167 (*Sancti Andree de Tonna*); **parrochie** 478 (*Sancte Marie de Ciutat Fracta*)

parrochianus *s.*; **parrochianis** 632

párroco *s.* 65 (*Francesc Torres*) 397

parroechia *s.* (*top.*) 167 (*Sancti Andree de Tona*), 180 (*Sancte Marie de Martoriliis*), 186 (*Sancte Perpetue*), 250 (*Sancte Marie de Palacii*)

parroquia¹ *s.* (*top.*); **parroquiam** 246 (*Sancti Michaelis de Septem Casis*)

parroquia² *s.* (*top.*) 8 (*Santa Maria de Corneliano*), 9 (*Sant Sadurní de Faustinià / Besalú*), 12 (*Sant Martí de Cots / Santa Maria de Caldes*), 13 (*Santa Maria d'Aiguatèbia*), 17 (*Sant Pere d'Osor*), 19 (*Santa Maria de Caldes / Sant Feliu de Terrassola / Sant Esteve de Vinyoles / Sant Esteve de Vilanova*), 20 (*Sant Llorenç de Campi de Auanal*), 38 (*Sant Andreu*), 39 (*Sant Sadurní de ipsa Rocha*), 41 (*Sant Martí de Cots / Sancti Felicis de Cudines / Sant Pere de Reixac*), 42 (*Sant Vicenç de Sarrià / Serrateix*), 43 (*Santa Maria de Cardedeu*), 47 (*Sancte Marie de ipsa Serra*), 49 (*Santa Maria de Caldes*), 52 (*Sant Esteve d'Olot*), 54 (*Sant Iscle*), 64 (*Sant Esteve de Vinyoles*), 65 (*Montagut / Sant Genís*), 66 (*Campdevàdol / Sant Andreu de Palomar*), 67 (*Sant Vicenç de Sarrià*), 72 (*Sant Cebrià de Tiana*), 74 (*Sancti Ylarii de Calm*), 76 (*Sant Salvador de Bianya*), 77 (*Santa Eulàlia de Corró / Sant Julià d'Altura / Santa Maria de Caldes / Balcebre*), 79 (*Sant Genís de Vilella*), 82 (*Sant Llorenç de Campdevàdol*), 87 (*Sant Pere d'Osor*), 91 (*Martorelles*), 101 (*Sant Esteve de Vinyoles*), 104 (*Esplugues*), 105 (*Sant Pere de Vilamajor*), 106 (*Sant Feliu de Boada / Sant Joan de Buadela / Sant Andreu de Palomar*), 112 (*Sant Genís d'Oris / Santa Maria de Caldes de Montbui*), 113 (*Sant Pere de Valle Carcara*), 120 (*Sancte Eulalie de Riwo Meritabili / Santa Maria de Caldes / Sant*

Esteve de Vilanova), 131 (*Sant Vicenç de Sarrià / Sant Martí*), 133 (*Santa Maria de Caldes / Sant Andreu de Palomar*), 137 (*Sant Vicenç de Jonqueres*), 139 (*Sant Esteve Sesrovires / Sant Esteve de Vinyoles*), 140 (*Palau Solitar / Sant Martí de Savayollo*), 144 (*Sant Quirze / Sant Feliu de Terrassola*), 145 (*Santa Maria de Pineda / Sant Pere / Sant Feliu de Vallcarca*), 146 (*Santa Eugènia i Sant Feliu / Sant Boi*), 148 (*Sant Feliu de Terrassola*), 149 (*San Lorenzo de Agualada / Sant Cebrià d'Aqualonga / Sant Cebrià d'Aguluga*), 151 (*Sant Pere de Premià*), 154 (*Sant Andreu de Tona*), 155 (*Tost / Sant Pere de Cercada*), 157 (*Sant Esteve d'Olot / Sant Esteve de Guialbes*), 161 (*Sant Esteve de Tabèrnoles*), 162 (*Santa Maria del Bruc*), 164 (*Santa Maria d'Esplugues / Sant Vicenç de Sarrià*), 167 (*Sancti Andree de Tonna / Porqueres*), 171 (*Sant Miquel de La Cot*), 172 (*Santa Maria de Caldes*), 177 (*Lisselton*), 188 (*Sant Feliu*), 190 (*Argelaguer*), 191 (*Sancti Felicis de Garrigua / Garriganis / Sant Sadurní de Garrigolis*), 192 (*Sancti Vincencii de Juncharias*), 193 (*Sancte Marie Felgerolis / Santa Maria del Brug*), 195 (*Codenet*), 196 (*Santa Coloma d'Ortons / Sant Feliu de Terrassola / Santa Maria de Fenals / Santa Maria de Fanales / Estamariu*), 197 (*Santa Maria de Linariis*), 198 (*Santa Maria de Llerona / Sant Vicenç d'Ursalo / Sant Salvador de Polinyà / Sant Martí d'Arenys*), 199 (*Sant Fructuós*), 207 (*Sant Boi de Llobregat / Sancti Saturnini de Collum Sabadelli*), 210 (*Sancti Stephani de ipsas Ruuiras*), 212 (*Sant Julià de Palou*), 216 (*Sant Julià d'Argentona*), 219 (*Sancta Maria de Antiqua*), 221 (*Santa Eulàlia de Corró*), 222 (*Santa Maria d'Agramunt*), 224 (*Santa Maria de Finestres*

/ Sant Andreu de Palomar), 226 (*Santa Maria de Cardedeu / Santa Eulàlia de Provençana*), 227 (*Sant Sadurní de Collsabadell*), 227-228 (*Sant Julià d'Altura*), 228 (*Sant Boi de Llobregat / Sant Vicenç de Sarrià*), 229 (*Santa Eugènia / Santa Maria de Cardedeu / Santa Perpètua / Santa Maria de Seva*), 232 (*Sant Pere de Reixac / Sant Vicenç d'Ursalo / Sant Vicenç de Morrocut*), 233 (*Sant Genís de Plegamans / Sant Pere de Reixac*), 234 (*Sant Joan Despi*), 235 (*Sant Esteve de Vilanova*), 238 (*Sant Esteve de Ripollet / Sancti Baudilii de Alcale*), 240 (*Sant Esteve de Breda / Santa Perpètua de Moguda / Sancti Bricii de Tapiis*), 241 (*Tapiolas / Sant Vicenç de Gualba*), 243 (*Sant Salvador de Cegunioles*), 245 (*Sant Cebrià de Cabanes / Sancta Columba*), 246 (*Queixàs / Sant Miquel de Set Cases / Sant Just d'Han*), 249 (*Sant Cebrià*), 250 (*Santa Maria de Palacio Salatà*), 251 (*Sant Esteve de Ripollet / Palacio Rabanicum*), 252 (*Sant Vicenç de Mollet*), 253 (*Serrateix*), 255 (*Santa Maria Ciuitatis Fracte*), 279 (*Sant Vicenç de Valldoreix*), 286 (*Sant Julià de Palou*), 288 (*Sant Pere d'Avinyó*), 289 (*Serrateix*), 290 (*Sant Feliu de Terrassola*), 296 (*Sant Pere de Reixac*), 302 (*Camarasa*), 311 (*Sant Pere de Rubí*), 319 (*Sant Andreu de Palomar*), 320 (*Sant Pere Octaviano / Santa Eulàlia de Provençana / Santa Eugènia d'Olla Fracta*), 322 (*Serrateix*), 355 (*Vilaseca*), 370 (*Vilamajor*), 421 (*Sant Esteve de Solull*), 424 (*Sant Andreu de Palomar*), 425 (*Rubí*), 428 (*Sant Julià d'Alfou*), 429 (*Santa Maria de Castelló*), 430 (*Vall d'Osor*), 436 (*Santa Engràcia*), 440 (*Santa Perpètua*), 444 (*Sant Sadurní de l'Atmetlla*), 471 (*Sant Boi*), 512 (*Caldes de Montbui*), 561 (*Llagostera / Caldes de Malavella*), 595 (*Llívia*), 596 (*Llívia*), 604 (*Sant*

Esteve de Granollers), 609 (*Sant Andreu de Palomar*), 629 (*Sant Andreu de Palomar*), 645 (*Vernet*), 679 (*Sant Andreu de Palomar*), 680 (*Sant Andreu de Palomar / Palautordera*), 682 (*Santa Eulàlia de Cruïlles*), 683 (*Santa Maria de Cornellà*), 685 (*Serrateix*), 700 (*Sant Miquel Sesperxes*); **parroquias** 91 (*Martorelles i l'Atmetlla*), 120 (*Porqueres i Marllant*), 154 (*del districte d'Urgell*), 216 (*del districte de Berga*), 246, 248, 408 (*dels comtats de Berga i Cerdanya*), 486 (*Santa Maria d'Olost, Sant Cugat d'Alboquers i Sant Andreu d'Oristà*), 621 (*del comtats d'Urgell, Cerdanya, Berga, Pallars i Ribagorça*)

parroquial adj. (església) 86, 287, 397, 421

parroquiano s. 632; **parroquianos** 631 (*de Sant Julià de Corts*)

pars s. 349 (*adversa-*); **partibus** 32 (*- Gothici regni*), 178 (*hominis -*), 327 (*- Yspaniarum*), 384 (*ambobus -*), 471 (*inforciatum cum tribus -*), 667 (*- Hispanie*), 687 (*- Gallecia*), 688 (*- Roma*)

Partagaç antr. (cognom) 124; cf. Partagás, pertagaz i pertica

Partagás antr. (cognom) 124; cf. Partagaç, pertagaz i pertica

Partidas, Siete vid. *Siete Partidas*

partido s. (top.) 7 (*Figueres*), 10 (*Granollers*), 40 (*Seu d'Urgell*), 42 (*La Bisbal / Sort / Figueres / Manresa*), 47 (*Tremp / Figueres*), 52 (*El Vendrell*), 55 (*Granollers*), 65 (*Balaguer*), 68 (*Ribes*), 77 (*Olot*), 92 (*Granollers / Castelló de la Plana*), 100 (*Atienza*), 106 (*Villadiego / Figueres*), 109 (*Olot*), 151 (*El Vendrell*), 153 (*El Vendrell / Manresa / Chinchilla*), 154 (*Seu d'Urgell*), 155 (*Olot / Santa Coloma de Farnés*), 157 (*Briviesca / Sagunt / Solsona*), 158 (*Montblanc*), 165 (*Olot / El Vendrell*), 168 (*Sant Feliu de Llobregat*), 169 (*Granollers*), 170 (*Balaguer*), 177 (*Igualada*), 181 (*Solsona*), 184 (*Valls*), 185 (*Balaguer / Berga / Tremp /*

- Igualada*, 186 (*Arenys de Mar*), 194 (*Montblanc / Sant Feliu de Llobregat / Seu d'Urgell / Manresa*), 197 (*Granollers*), 207 (*Solsona*), 221 (*Cervera / Sort*), 224 (*Olot / Reinosà*), 230 (*Olot*), 240 (*Figueres*), 242 (*Balaguer / Seu d'Urgell / Tremp / Berga*), 243 (*Vilafranca del Penedès / Riaño*), 250 (*Olot*), 253 (*Sant Feliu de Llobregat*), 287 (*Montblanc*), 288 (*Montblanc*), 321 (*Tremp / Viella*), 479 (*Figueres / Olot*), 695 (*Montblanc*); cf. *partido judicial*
- partido judicial** *s.* (*top.*) 44 (*Olot*), 52 (*Balaguer*), 65 (*Montblanc*), 75 (*Girona*), 84 (*Sequeros*), 92 (*Morel / Figueres*), 108 (*Igualada*), 139 (*Figueres*), 160 (*Vilafranca del Bierzo*), 170 (*Cervera*), 205 (*Montblanc*), 223 (*Sort*), 228 (*Balaguer*), 321 (*Viella*); cf. *partido*
- paruulorum*, doctor *vid.* doctor *paruulorum*
- paruulus** *s.*; **paruulorum** 439 (*doctor* –), 449 (*doctor* –), 581 (*doctor* –)
- párvulo** *s.* 384; **párvulos** 383 (*morts*), 384 (*morts*), 439 (*mestre de*); cf. *albat*
- Parvus*, *Martinus* *vid.* *Martinus Parvus*
- pas** *s.* (*top.*, *pas estret*) 101, 102
- Pas de la Tine** *top.* (*a Suïssa*) 166
- Pas de Selles** *top.* (*a prop de Pont de Suert*) 85
- pasaje** *s.* 453; cf. *passatge i passaticum*
- Pascal Rancalos** *antr. m.* 551; cf. *Cojo*
- Pascha** (*festivitat*) 571, 692
- Paschasio** *antr. m.* 530; cf. *Radbert*
- pascua** *s.* (*top.*); **pascuas** 508; **pascuis** 508, 509; cf. *pasto*
- Pascua** (*festivitat*) 283, 304, 571 (*de Resurrecció*), 595 (*de Pentecostès*), 597, 598 (*de Resurrecció*), 660 (*de Resurrecció*), 664 (*de Pentecostès*), 692
- Pascua de Resurrección** (*festivitat*) 571, 598, 660
- Pascual II** *antr. m.* (*papa*) 28
- pascuario** *s.* (*cens*) 468, 515; cf. *pascuarium*¹
- pascuarios** *forma pl. de pascuarium*, cf. *s. u.*
- pascuarium**¹ *s.* (*cens*); **pascuarios** 514; cf. *pascuario*
- pascuarium**² *s.* (*top.*); **pascuaria** 73
- Pasión** *s.* (*de Crist*) 400
- paso**¹ *s.* (*mesura*); **pasos** 46, 112, 123, 148, 152, 173, 631, 656
- paso**² *s.* (*top.*, *d'un riu*); **pasos** 683
- paso**³ *s.* (*top.*, *entre muntanyes*) 95, 96, 113 (*estret*), 163, 165, 189, 190, 194, 199 (*Sant Bernat*), 233 (*Pugna Francorum*), 261, 698; **pasos** 97; cf. *puerto*¹
- Pasqual** *antr.* (*cognom*) 563
- passament** *s.* 387, 388; cf. *passamentum i passare*²
- passamentum** *s.* 387, 388; cf. *passament i passare*²
- passar** *v.* 683; **passaren** 689; **passee** 191
- passare**¹ *v.*; **passet** 657
- passare**² *v.* 387, 388; **passauerimus** 393; **passauerit** 388; cf. *infringere*, *passament i passamentum*
- Passarell** *antr.* (*cognom*) 566
- passatge** *s.* 453; cf. *pasaje i passaticum*
- passaticos** *forma pl. de passaticum*, cf. *s. u.*
- passaticum** *s.* 453, 513, 514; **passaticos** 514; cf. *pasaje*, *passatge i peaje*
- passio** *s.*; **passione** 398
- pastar** *s.* (*pa*) 596; **pastara** 596
- pastera** *s.* 588 (– *cum sedaz*)
- pasto** *s.*; **pastos** 73, 84, 87, 111, 247, 462, 481, 488, 492, 499, 508, 509, 614; cf. *pascua*
- pastor**¹ *s.*; **pastors** 132 (*de les valls del Cadí i de Moers*)
- pastor**² *s.*; **pastores** 141 (*del Pirineu central*), 147, 245
- Pastor** *antr.* (*cognom*) 566
- Pastor*, *Santos Justo y* *vid.* *Santos Justo y Pastor*
- pastoreo** *s.* 84
- pastoril** *adj.* 560 (*música*)
- pata** *s.* (*d'un animal*); **patas** 595
- Patau*, *Guillém* *vid.* *Guillém Patau*
- pater** *s.* (*fam.*) 35 (– *patriae*), 397 (*Gitardus*), 527, 631; **patris** 417 (*Raimundi Berengarii vetuli*, – *de Berengarii Raimundi*); cf. *padre*² *i* *pare*²
- patere** *v.*; **patet** 510
- paterno** *adj.* 435 (*sobrenom*), 445 (*nom*), 523 (*consentiment*), 567 (*cognom*), 568 (*cognom*); **paterna** 422 (*herència*), 423 (*herència*); **paternos** 568 (*cognoms*)
- Patge** *antr.* (*cognom*) 563
- patienter** *adv.* 377
- patio** *s.* 249 (*sala amb / sala amb pati i pòrtic*), 309, 311, 441, 464, 586, 634, 638, 639, 647; **patios** 105, 512, 586, 639; cf. *curtalis*, *curtallum*, *curtellum*, *curtile i curtilium*
- patio y pòrtico*, *sala con vid.* *sala con patio y pòrtico*
- patio*, *sala con vid.* *sala con patio*
- patria**¹ *s.* 578 (– *Barchinone*); **patriae** 35 (*pater* –); **patrie** 311 (*homines istius* –), 363 (*primatibus* –), 372 (*marchiones istius – comites*), 444 (*primatibus* –), 457 (*morem et consuetudinem Barchinonensis* –), 464 (*mos istius* –), 469 (*mores istius* –)
- patria**² *s.* 275 (*dels francs*), 413, 414, 444 (*primats de la*), 457 (*costums de la pàtria barcelonina*), 460 (*catalana*), 462, 464 (*costum d'aquesta pàtria*)
- patriarca** *s.* 405
- Patriarca** *top.* (*castell, a Tarragona*) 264
- patrimonial** *adj.*; **patrimoniales** 336 (*terres*), 339 (*terres / béns*); cf. *fiscalis*
- patrimonio** *s.* 119, 258, 300, 327
- patrinus** *s.* (*fam.*) 528; cf. *padrí i padrino*
- patrio** *adj.*; **patrias** 636 (*lleis*)
- patrius** *adj.*; **patrio** 603 (*vestitu* –)
- patronímic** *s.* 423 (*Hug*), 430 (*Guitardi*), 438 (*Marcucius*), 555; **patronímicos** 438 (*Aurucius i Bonucius*), 529, 552, 555, 568
- patrono** *s.* 6, 336, 488 (*vescomte Ermemir*)
- Patrus Gadimir** *antr. m.*; **Patri [sic] Gadimir** 545; cf. *Gamir*
- pau** *s.* (*del Senyor*) 411; cf. *treuga i treva*
- Pau**¹ *antr.* (*cognom*) 563
- Pau**² *antr. m.* (*apòstol i sant*) 374
- Pau Agelele*, *Sant Martí de vid.* *Sant Martí de Pau Agelele*

- Pau Guimet** *antr. m.* 547; *cf.* Gem, Gim, Guillamet, Guillém¹, Guim i Guimet
- Pauch, Carrega** *vid.* Carrega Pauch
- Pauliniacus** *top.* (lloc, a prop de Terrassa, a la prov. de Barcelona); **Pauliniacum** 12; *cf.* Paulinianus, Paulinus i Poliñá¹
- Paulinianus** *top.* (lloc, a prop de Terrassa, a la prov. de Barcelona); **Pauliniano** 10, 12; *cf.* Pauliniacus, Paulinus i Poliñá¹
- Paulinus** *antr. m.* 10, 12, 246; *cf.* Pauliniacus, Paulinianus i Poliñá¹
- paulo** *adv.* 249, 297, 474
- Paulo Orosio** *antr. m.* (*scriptor del s. V*) 24, 31
- Paulus**¹ *antr. m.* 532
- Paulus**² *antr. m.* (*apòstol i sant*); **Pauli** 583 (*epistolis* –)
- pauper** *s.*; **pauperes** 685 (*ospicium* –); **pauperibus** 609
- pausa** *s.* 686 (– *de Salomon*); **pausas** 679, 685, 686; *cf.* alberga², freda, mansionaticus, parata² i posada
- Pausanias** *antr. m.* (*scriptor grec*) 236
- pausare** *v.*; **pausent** 686
- pavo real** *s.* (*zool.*) 286
- pavor** *s.*; **pavore** 686
- pax** *s.*; **pace** 286, 502; **pacem** 306, 396
- paxeria** *s.* (*top.*) 159; **paxeriis** 160 (– *molendinis*); *cf.* cacabus i pexera
- Payens, Hugo de** *vid.* Hugo de Payens
- payés** *s.*; **payeses** 519
- pays** *s.* (*fr.*) 88 (*de Gex*), 177 (*fourré*)
- paz** *s.* 273, 306, 370, 390, 405 (*òscul de*), 411, 413, 414, 420, 428, 461, 487, 503, 526, 647; **paces** 396
- paz y tregua** *s.* 224, 253, 412, 413, 414, 460, 463, 489 (*del Senyor*), 614, 636, 686
- paz, juez de** *vid.* juez de paz
- peaje** *s.*; **peajes** 514; *cf.* passaticum
- pecado** *s.* 383; **pecados** 279, 280, 331 (*perdó dels seus*), 332 (*remissió dels seus*), 392, 517 (*remissió dels seus*), 611 (*perdó dels seus*), 612 (*remissió dels seus*), 649; *cf.* peccatum
- peccamen** *s.*; **peccaminum** 331
- peccator** *s.*; **peccatoribus** 301
- peccatum** *s.* 383; **peccatis** 611; **peccatorum** 331 (*remissio-nem* –), 649 (*gravamen* –); *cf.* pecado
- peccunia** *vid.* pecunia
- Pechera** *top.* (*mons*) 206
- pecho** *s.* 78, 83, 603; **pechos** 466; *cf.* pectus
- pecia**¹ *s.*; **pecias** 572 (– *de carne salata*)
- pecia**² *s.* (*agr.*) 626 (– *de terra*), 628 (– *malleoli*); **peciam** 628 (– *uinee malleolam*); *cf.* pieza
- Pecina** *top.* (*villa*) 206
- pecinna** *s.* (*top.*) 206; *cf.* pixina
- pectus** *s.* 603; *cf.* pecho
- Pectus, Bate** *vid.* Bate Pectus
- pecunia** *s.* 336; **peccunie** 472 (*non numerate* –); **pecuniae** 471–472 (*non numeratae* –); **pecuniam** 658 (– *alienam*); **pecunie** 498; *cf.* pecus
- pecuniario** *adj.*; **pecuniarias** 465 (*penes*)
- pecus** *s.* (*zool.*) 336; **pecora** 73 (– *gregum*); *cf.* ganado, pecunia i Vieh
- pedanuis** *adj.*; **pedania** 106 (*casa* –)
- pedaticus** *s.* (*tribut*); **pedaticum** 454
- pedazo** *s.* (*de terra*) 618, 620
- pediare** *v.* 622; **pediaverunt** 622; *cf.* apear, pes¹, pes⁴ i piduare
- pedica** *s.* 699; *cf.* perga², piège i trampa
- pédios** *s.* (*en grec*); **pedión** 184
- pedir** *v.* 273 (*la pau*), 276 (*socors*), 396, 397, 472, 524 (*com a esposa*); *cf.* comonir i demanar
- pedo** *s.*; **pedonis** 692; **pedonos** 689, 692 (– *aragonessos*), 693
- pedonos** *forma pl. de pedo*, *cf. s. u.*
- pedra** *top.* 49, 81; **pedras** 49; *cf.* petra
- Pedra de Àguila** *top.* (*cim, al terme de Sant Gervasi de Cassoles*) 67; *cf.* Petra de Agila i Tibidabo
- pedra tosca** *s.* (*geol.*) 52; *cf.* toba i tosca
- Pedralbes**¹ *antr.* (*cognom*) 565
- Pedralbes**² *top.* (*lloc, a la parròquia de Sant Vicenç de Sarrià*, al territori de Barcelona) 42, 164, 228, 440; *cf.* Petrae Albae
- Pedras Gallardas** *top.* (*a Riudellots de la Creu, a prop de Girona*) 50
- pedregós** *adj.* (*top.*) 49; *cf.* perdrós, petra, petricosus i petrosus
- Pedregós** *top.* (*pujol, llindar de la Torre de Moja*) 49
- pedregoso** *adj.* (*top.*) 42 (*terreny*), 165 (*terreny*), 184 (*terreny*); **pedregosa** 185 (*terra*), 194 (*terra*)
- Pedricus, Lualgus** *vid.* Lualgus
- Pedricus**
- pedrisco** *s.* 147 (*tempesta de*), 397; **pedriscos** 147
- Pedro**¹ *antr. m.* (*bisbe de Barbastre*) 361
- Pedro**² *antr. m.* (*casa d'Aragó*); **Pedros** 556; *cf.* Alfonso¹
- Pedro**³ *antr. m.* (*monjo del monestir de Santa Maria de Ripoll*) 426
- Pedro**⁴ *antr. m.* (*nebot del comte Ferran i de Gomiç*) 690, 697; *cf.* Petrus¹⁰
- Pedro**⁵ *antr. m.* (*pare de Ponç*) 74
- Pedró** *antr. m.* (*presbíter*) 232
- Pedro I de Catalunya, II de Aragón** *antr. m.* (*rei, fill d'Alfons I de Catalunya, II d'Aragó*) 406, 652, 663, 686
- Pedro II** *antr. m.* (*arquebisbe de Pisa*) 28
- Pedro II de Aragón** *antr. m.* (*rei*) 636
- Pedro IV el Ceremonioso, Crónica de vid. Crónica de Pedro IV el Ceremonioso**
- Pedro Berenguer** *antr. m.* 238
- Pedro de Huesca** *antr. m.* 690, 691; *cf.* P<etrus> Doscha i P<etrus> de Oscha
- Pedro el Grande** *antr. m.* 433–434
- Pedro Juan de Sancliment** *antr. m.* 567
- Pedro Juan Serra** *antr. m.* 567
- Pedro Rouric** *antr. m.* 691, 692
- pedrós** *adj.* (*top.*) 49; *cf.* pedregós, petra, petricosus i petrosus
- Pedrós, Pinell de** *vid.* Pinell de Pedrós
- Pedros, Puyt** *vid.* Puyt Pedros
- Pedrosa** *top.* (*serra, a Urgell*) 49
- Pedrosa, Coma** *vid.* Coma Pedrosa
- pega** *s.* 206; *cf.* pez¹ i pix
- Pagera**¹ *top.* (*castrum*) 207

- Pegera**² *top.* ('uallis', a prop de la Torre Solsona, al territori de Seu d'Urgell) 206
- Pegerolae** *top.* (a la parròquia de Sant Boi de Llobregat, al comtat de Barcelona); **Pegerolas** 207
- Pegeroles** *top.* (al llindar de la Torre del Quer, entre els termes de Navades i Llordat, al comtat d'Urgell) 207
- peguera** *s.* (*top.*) 44, 201, 206, 207; *cf.* picaria i pix
- Peguera**¹ *top.* 207
- Peguera**² *top.* (muntanya, a la Roca de Ferruè) 215, 231
- Peguera**³ *top.* (quadra, a prop de Solsona, a la prov. de Barcelona) 207
- peguerola** *s.* (*top.*) 207; **pegueroles** 201, 207; *cf.* peguera, picaria i picerola
- Peguerolas** *top.* (casa, al partit de Solsona, a la prov. de Lleida) 207
- peiorament** *s.* 660; *cf.* minuament
- peiorar** *v.* (*econ.*, – *moneta*) 675; **peioraretur** 675; *cf.* abatre i affollar
- Peiriach** *top.* (castell) 399; *cf.* Peiriacus
- Peiriacus** *top.* (castellum); **Peiriac** 399; *cf.* Peiriach
- peix** *s.* (*zool.*) 596
- Peix, Mira'l *vid.* Mira'l Peix
- peixus** *s.* (*alim.*); **peixo** 572; *cf.* pescado
- pel** *s.* (*tèxtil*); **pels** 604 (– *martrinas* / – *alfanechas*)
- Pel de Gat** (*nom d'un cavall*) 616
- Pela Mors** *top.* (alou) 234
- Pela Pol, Bernardus *vid.* Bernardus
- Pela Pol
- Pelad** *top.* (*pog*) 184
- Pelada, Serra *vid.* Serra Pelada
- Pelada, Tosa *vid.* Tosa Pelada
- pelado** *adj.* 179 (*terreny*), 183 (*mun-tanya*), 258; **pelada** 40 (*roca*), 74 (*cim*)
- pelagus** *s.* 143, 144 (– *limpidum*); **pelagi** 658 (*profunda*–); **pelagis** 143; **pelago** 144 (– *Salamo*); *cf.* pélech
- pelaire** *s.*; **pelaire**s 208
- pelar** *v.* 183; *cf.* pelat
- pelat** *adj.* (*top.*) 175, 179, 183; *cf.* ras² i tos
- Pelatus, Taurus *vid.* Taurus Pelatus
- pelear** *v.* 462; **peleando** 302
- pélech** *s.* 143; *cf.* estanque, lago i pelagus
- Pelegri** *antr.* (*cognom*) 563
- Pelegrina**¹ *antr.* *f.* (*esposa de Veguer d'Olost*) 486
- Pelegrina**² *antr.* *f.* (*filla de Gilelmus Compagni*) 502, 503; **Pelegrine** 502, 503
- Pelegrina**³ *antr.* *f.* (*filla de Guillem Company*) 502, 503, 504
- pelen** *adj.* (*top.*, al *Llenguadoc*) 177; *cf.* pelenc, pelhenc, pelouse, pilosus i pilus
- pelenc** *adj.* (*top.*, al *Llenguadoc*) 177; *cf.* pelen, pelhenc, pelouse, pilosus i pilus
- Pelet**¹ *antr.* *m.* 389; *cf.* Pelet²
- Pelet**² *antr.* *m.* 392; *cf.* Pelet¹
- Pelfort** *antr.* *m.* 690
- pelhenc** *adj.* (*top.*, al *Llenguadoc*) 177; *cf.* pelen, pelenc, pelouse, pilosus i pilus
- pelicia** *s.* (*tèxtil*); **peliciam** 604 (– *uulpinam*)
- peligro** *s.* 101, 176, 687, 697; **peligros** 326, 328, 372, 687
- pell** *s.* (*tèxtil*); **pells** 605 (*gonelles de*–)
- Pella Follis, Berengarius *vid.* Berengarius de Pella Follis
- Pelle, Quericus Nigra *vid.* Quericus Nigra Pelle
- pellejo** *s.* (*per al vi*) 560, 634; **pellejos** 634, 644; *cf.* bot, odre i saco
- pellicea** *s.* (*tèxtil*) 604 (– *de eschiroles*); **pelliceas** 604 (*tunicas*–)
- Pellicer, Guillemus *vid.* Guillemus Pellicer
- pellicia** *s.* (*tèxtil*) 604 (– *agnina Spanescha*)
- pellicium** *s.* (*tèxtil*) 604 (– *armenium*); **pellicio** 604 (– *cornerino*)
- Pelliparius, Marti *vid.* Marti
- Pelliparius
- pellis** *s.* (*tèxtil*); **pellibus** 600 (*superlecto de*– *martrinis*), 603 (– *lutrins et murinis*)
- pellis de chonils** *s.* (*tèxtil*); **pelles de chonils** 604
- pellis lupi ceruarii** *s.* (*tèxtil*); **pelles lupi ceruarii** 604
- pelo** *s.* 177, 178, 180 (*sense*), 183 (*sense*), 203, 550
- Peloponeso** *top.* 46 (*istme del / coll del*); *cf.* Peloponnesus
- Peloponnesus** *top.*; **Peloponnesi** 46 (– *cervix*); **Peloponnesum** 46 (*cervice*–); *cf.* Peloponeso
- Pelosa**¹ *top.* (llindar del 'castrum Fontanedo', al comtat d'Urgell) 177
- Pelosa**² *top.* (llindar del cim Cervaria, al comtat d'Osona) 177
- Pelosa, Guardia *vid.* Guardia
- Pelosa
- pelosus** *adj.* (*top.*); **pelosa** 177, 179; **pelosum** 177; *cf.* pilosus
- pelouse** *adj.* (*top.*, *fr.*) 177, 259; *cf.* pelen, pelenc, pelhenc, pilosus i pilus
- Pelrás, Cassá de *vid.* Cassá de
- Pelrás
- pelu, comte *vid.* comte pelu
- peludo** *adj.* 177; **peluda** 600 (*manta*); *cf.* lásios
- pelusilla** *s.* 600
- pena**¹ *s.* 403; *cf.* marrimentum
- pena**² *s.* 400, 412 (*temporal*), 465 (*del talió*), 481 (*temporal*), 495, 505, 608 (*de falsaris*), 653, 687; **penas** 411 (*temporals*), 412, 414, 465 (*pecuniàries*), 466, 481, 488, 652
- pena**³ *s.* (*top.*) 37, 43, 44, 45, 83, 166; **penam** 67 (*Aquilare*); **penas** 45; *cf.* Penedés i penna²
- Pena Cogulata** *top.* (a Portugal) 66
- Pena Corbeira** *top.* (lloc, a la feligresia de San Esteban de Piantón, a la prov. d'Oviedo) 87
- Pena Corbeiras** *top.* (lloc, a la feligresia de Santiago y Sancobade, a la prov. de Lugo) 87
- Pena de Boquera, La *vid.* La Pena de Boquera
- Pena de Bugreig, La *vid.* La Pena de Bugreig
- Pena de Ribés, La *vid.* La Pena de Ribés
- Pena del Sol de l'Horta, La *vid.* La Pena del Sol de l'Horta
- Pena, La *vid.* La Pena
- penacho** *s.* (*zool.*) 59, 62
- Penadés**¹ *top.* (*comarca*) 101, 254, 279, 309, 314, 319, 423
- Penadés**² *top.* (*fira de*) 652
- Penadés**³ *top.* (*regió*) 44, 45, 76, 83, 145, 147, 232, 254, 277, 279, 286, 292, 300, 309,

314, 326, 331, 383, 481, 491, 611, 679, 680; *cf.* Panadés³, pena³, Penitensis¹, Penitensis², Penités, Pinnatensis² i Poenus

Penadés⁴ *top.* (territori) 230

Penadés, Vilafranca del *vid.* Vilafranca del Penadés

penal *adj.* 412 (*sanció*), 453 (*dret*), 461 (*dret*), 462 (*sanció*), 464 (*sanció*), 465 (*dret*), 466, 481 (*sanció*), 524 (*clàusula*)

Penedicium¹ *top.* (*collis*); **Penedicii** 649; *cf.* Pendis¹

Penedicium² *top.* ('*collis*', *al terme del castell de Montmell, al Penedès*); **Penedicii** 76

Pendente, Catella *vid.* Catella

Pendente

pendentium *s.* (*top.*); **pendentiis** 75 (*Sancto Saturnio*)

pendere *v.* 75; **pendent** 84; *cf.* pendic

pendic *s.* (*top.*) 75, 76; *cf.* pendere

Pendic *top.* (*coll*) 76; *cf.* Penjads

Pendicium, Ipsum *vid.* Ipsum

Pendicium

Penditium *top.* ('*mons*', *al terme del castell de Montmell, al Penedès*); **Penditio** 76

pendiente *s.* (*top.*) 27, 45, 75, 76, 79, 82, 107, 140, 154, 157, 218, 236, 253, 476

Pendis¹ *top.* (*coll*) 649; *cf.* Penedicium¹

Pendis² *top.* (*coll*, *a prop de Camprodon, entre Sau i Carós, a les Guillerries*) 76

Pendisum *top.* (*als termes de Clarà, al comtat d'Urgell*); **Pendiso** 76; *cf.* Pendiz¹

Pendiz¹ *top.* (*als termes de Clarà, al comtat d'Urgell*) 76; *cf.* Pendisum

Pendiz² *top.* ('*collis*', *a prop de Mataró*) 76

Pendutus, Canis *vid.* Canis

Pendutus

penedés *s.* (*top.*) 37

Penedes *top.* 694

Penedés *top.* 44; *cf.* Panadés³, pena³, Penadés³, Penitensis¹, Penitensis², Penités, Pinnatensis² i Poenus

Penedic *top.* (*serra, a Solsona*) 76

Penedic, Ipse *vid.* Ipse

Penedicz *top.* ('*collis*', *al terme de la parròquia de Sant Salvador de Bianya*) 76

Peneles de Algazet *top.* (*llindar de la Torre d'Afliff*) 44

Peneles de Boc Cenic *top.* (*llindar de la Torre d'Afliff*) 44

penella *s.* (*top.*) 37, 44; *cf.* pena³

Penetesis *top.* (*regió*); **Penetese** 45; *cf.* pena³, Penitensis³, pinna² i Pinnatensis²

peninsula *s.* (*top.*); **peninsulae** 46 (*– Cyzicum*)

península *s.* (*top.*) 23 (*pirinenca / Ibèrica*), 24 (*Ibèrica*), 25 (*Ibèrica*), 27 (*Ibèrica*), 46 (*a l'Àsia Menor*), 156 (*Ibèrica*), 203 (*Ibèrica*), 204 (*Ibèrica*), 262 (*Ibèrica*), 263 (*Ibèrica*), 264 (*Ibèrica*), 268 (*Ibèrica*), 283 (*Ibèrica*)

penitencia¹ *s.* 565

penitencia² *s.* 331

penitenciario *adj.* 44 (*establiment*)

Penitense, Marcha de *vid.* Marcha de Penitense

Penitensis¹ *top.* 44; *cf.* Panadés³, pena³, Penadés³, Penitensis², Penités i Villafranca de Pinnatensi

Penitensis² *top.*; **Penitensium** 44; *cf.* Panadés³, pena³, Penadés³, Penitensis³ i Penités

Penitensis³ *top.* (*regió*) 45, 652 (*firm in –*); **Penitense** 45, 652 (*firm in –*); *cf.* pena³, Penetesis, pinna² i Pinnatensis¹

penitentia *s.*; **penitentiam** 331, 612

Penites *top.* 277; *cf.* Penadés³

Penités *top.* 44; *cf.* Panadés³, pena³, Penadés³, Penitensis¹ i Penitensis²

Penjads *top.* (*collis*) 76; *cf.* Pendic

penna¹ *s.* 582

penna² *s.* (*top.*) 44 (*– Rubia / – Fedel*), 60 (*– Columbaria*), 87 (*– Curbaria*), 221 (*rocha de – Alta*), 230 (*– Rubia*); **pennas** 176; *cf.* pena³, penya i pinna²

Penna Alta *top.* ('*rocha*', *llindar del castell d'Orcau, al Pallars*) 221

Penna Fedel *top.* (*al castell d'Olèrdola, al Penedès*) 44

Penne, La *vid.* La Penne

Penneditium, Ipsum *vid.* Ipsum

Penneditium

penno *s.* (*top.*, *dial. gascó*) 44; *cf.* penna² i peno

peno *s.* (*top.*, *dial. gascó*) 44; *cf.* penna² i penno

Peno-Blanco *top.* (*muntanya, a prop d'Arbas, a l'Alt-Garona*) 44

pensa *s.* 664 (*– de argento*); **pensas** 505 (*dare –*); *cf.* pesa¹

pensare *v.* 205; **pensatas** 664 (*uncias –*), 665 (*uncias –*); **pensatos** 666 (*mancusos –*), 667 (*mancusos –*), 668 (*mancusos –*), 671 (*moabitinos – / moabetinos –*), 674 (*mancusos –*); **penset** 664; *cf.* pesar

pensum *s.* 666, 667, 668 (*– monete Barchinonesis*), 674 (*– legitimum ferreum*); **pensi** 675; **penso** 674 (*– legitimo de ferro*)

Pentecostes (*festivitat*) 519 (*solempnitat –*)

Pentecostés (*festivitat*) 355, 412 (*vuitena de*), 595 (*Pasqua de*), 596, 597, 598, 664 (*Pasqua de*)

penultimus *adj.*; **penultimum** 293 (*– quadrifarie*)

Penus Altus *top.* (*lloc, al terme de Santa Eulàlia de Cruïlles, al comtat de Girona*); **Peno Alto** 195

penya *s.* (*top.*) 44; **penyas** 129, 132, 138; *cf.* pena³, penna² i pinna²

peña *s.* (*top.*) 41, 44, 52, 66, 67, 83, 87, 136, 155, 189, 228, 230, 236, 697; **peñas** 54, 55, 64, 73, 87, 111, 115, 141, 147, 154, 168, 207; *cf.* pena³, penna² i pinna²

Peña Negra *top.* (*castell*) 229; *cf.* Pinna Nigra¹

peñascal *s.* (*top.*); **peñascales** 54, 261; *cf.* canchal, clapissa, moraine i mosquera

peñasco *s.* 40, 66, 86, 224; **peñascos** 47, 62, 69, 81

peñascoso *adj.*; **peñascosa** 39 (*regió*), 60 (*terra*)

peó *s.*; **peons** 683; *cf.* peón

peón *s.*; **peones** 462, 689, 692, 697; *cf.* peó

Pepino¹ *antr. m.* 160

Pepino² *antr. m.* (*rei d'Aquitània*) 276, 661

Pepino II de Aquitània *antr. m.* (*rei*) 15

Pepió *antr. (cognom)* 563

Pequeña Céltica *top.* 34; *cf.* Catalaunia, Cataluña i Pequeña Galia

- Pequeña Galia** *top.* 34; *cf.* Catalaunia, Cataluña i Pequeña Cèltica
- Per examinationem caldariae** (*jud.*, *judici de Déu*) 381
- pera** *s.* (*top.*) 37, 42; *cf.* *petra*, *pieдра*, *puig i roca*²
- Pera**¹ *antr.* (*cognom*) 566
- Pera**² *top.* 42; *cf.* *Petra*¹
- Pera**³ *top.* ('*villa*', *al partit de La Bisbal, a la prov. de Girona*) 42; *cf.* *Entreperas*
- Pera de Berga** *antr.* *m.* 589
- pera fita** *s.* (*top.*); **peras fitas** 623; *cf.* *fità*, *fixuria*, *mojón*, *petra ficta i petra fita*
- Pera Fita** *top.* ('*terminium*', *menhir, entre Palou i Montornès*) 295; *cf.* *Palaciolum*⁷ i *Petra Fita*
- Pera Taliata** *top.* (*lindar del castell de Montaspre*) 228
- Pera, La vid.* *La Pera*
- Pera, Mata de vid.* *Mata de Pera*
- Pera, Sant Julià de vid.* *Sant Julià de Pera*
- Peracals** *top.* (*lloc, al districte de Montcortès, al partit de Sort, a la prov. de Lleida*) 42
- Peradalta** *top.* (*vall, a prop de Sant Climent d'Amer*) 240; *cf.* *Paredalta i Paries Alta*
- peragere** *v.* 688; **peracto** 364
- peral** *s.* (*bot.*); **perales** 620; *cf.* *peraria*
- Peralada**¹ *top.* (*comtat*) 109, 129, 144, 209, 218, 245, 286, 318, 468
- Peralada**² *top.* (*comte de*) 655 (*Ermengol*)
- Peralada**³ *top.* (*mercat de*) 653
- Peralada**⁴ *top.* (*merchat de*) 653
- Peralada**⁵ *top.* (*uilla*) 487
- Peralada**⁶ *top.* (*vila, al partit de Figueres, a la prov. de Girona*) 42, 487, 650; *cf.* *Petralata*
- Peralada, Gauçbert de vid.* *Gauçbert de Peralada*
- Peralada, Ramón de vid.* *Ramón de Peralada*
- Peralta, Sant Climent de vid.* *Sant Climent de Peralta*
- Peramea** *top.* ('*villa*', *al partit de Sort, a la prov. de Lleida*) 221; *cf.* *Petra Media*
- Péramo** *top.* (*vila*) 46
- Peramola**¹ *top.* (*castell, al comtat d'Urgell*) 190
- Peramola**² *top.* (*lloc, a prop de Solsona*) 92; *cf.* *Petra Mola*
- Peranera** *top.* 508; *cf.* *Petra Nigra*
- Perapertusa** *top.* 406
- peraria** *s.* (*bot.*) 620 (– *asperela* / – *verde*); **perarias** 620; *cf.* *peral*
- peraria asperela** (*bot.*) 620
- Perarua** *top.* (*castell, al comtat d'Urgell*) 73
- Peraruha** *top.* (*terme*) 320
- Peratalada, B. de vid.* *B. de Peratalada*
- Peratallada** *top.* (*vila, a prop de La Bisbal*) 228
- percaticus** *s.*; **percatico** 492
- percha** *s.* 624, 700; *cf.* *pértica*
- perder** *v.*; **perdieron** 410, 655; **perdió** 356
- perdere** *v.*; **perdet** 451 (– *populum suum*); **perdidimus** 35
- pérdida** *s.* 403 (*d'interessos*), 518; **pérdidas** 465
- Perdigó** *antr.* (*cognom*) 566
- Perdiguer** *antr.* (*cognom*) 566
- Perdiguera** *antr.* (*cognom*) 566
- Perdiu** *top.* (*font, al Canigó*) 38
- perdiz** *s.* (*zool.*); **perdices** 697 (*blanques*)
- perdón** *s.* 331, 382, 383, 387, 388, 391, 393, 394, 462, 611; *cf.* *perdonament i perdonamentum*
- perdonament** *s.* 387, 391; *cf.* *perdón i perdonamentum*
- perdonamentum** *s.* 387, 391, 394; *cf.* *perdón i perdonament*
- perdonar** *v.*; **perdonando** 392; **perdonaron** 423; **perdoneis** 383; **perdonó** 383
- perdonare** *v.* 463
- perducere** *v.*; **perducas** 314; **perducatis** 314; **perducti** 173; **perductum** 322
- Perdus** *top.* (*lindar de Petralada*) 19, 686
- Pere**¹ *antr.* *m.* 356, 608
- Pere**² *antr.* *m.* (*abat de Sant Joan de Ripoll*) 662
- Pere**³ *antr.* *m.* (*abat de Sant Martí del Canigó*) 612
- Pere**⁴ *antr.* *m.* (*abat de Sant Pere de Besalú*) 641
- Pere**⁵ *antr.* *m.* (*ardiacà de Barcelona*) 367, 369
- Pere**⁶ *antr.* *m.* (*arxilevita*) 329
- Pere**⁷ *antr.* *m.* (*bisbe d'Osona*) 356, 368
- Pere**⁸ *antr.* *m.* (*bisbe d'Urgell*) 107, 393
- Pere**⁹ *antr.* *m.* (*bisbe de Barcelona*) 440, 650, 654
- Pere**¹⁰ *antr.* *m.* (*bisbe de Girona*) 444, 450, 484, 506, 666
- Pere**¹¹ *antr.* *m.* (*bisbe de Vic*) 652, 662
- Pere**¹² *antr.* *m.* (*espòs de Maria*) 582
- Pere**¹³ *antr.* *m.* (*fill de Berenguer Bernat*) 478
- Pere**¹⁴ *antr.* *m.* (*fill de Guillem*) 486
- Pere**¹⁵ *antr.* *m.* (*fill de Vives*) 367
- Pere**¹⁶ *antr.* *m.* (*fillol de Mello*) 502; *cf.* *Petrus*⁸
- Pere**¹⁷ *antr.* *m.* (*germà de Bofill Guillem*) 384
- Pere**¹⁸ *antr.* *m.* (*monjo de Ripoll*) 426
- Pere**¹⁹ *antr.* *m.* (*presbíter*) 504
- Pere**²⁰ *antr.* *m.* (*primicer de la Seu de Barcelona*) 311
- Pere**²¹ *antr.* *m.* (*sacerdot*) 118
- Pere**²² *antr.* *m.* (*sagristà de Barcelona*) 470, 502, 604
- Pere**²³ *antr.* *m.* (*vescomte de Menerba*) 399; *cf.* *Petrus*¹³
- Pere I** *antr.* *m.* (*rei*) 650, 654, 657, 658
- Pere II** *antr.* *m.* (*rei*) 609
- Pere III de Aragó** *antr.* *m.* (*rei, fill del Conqueridor*) 398, 671
- Pere Albert** *antr.* *m.* (*cronista*) 36, 452, 484
- Pere Amat** *antr.* *m.* (*prior de Sant Salvador*) 112
- Pere Arbert de Llicà** *antr.* *m.* 330
- Pere Armengol** *antr.* *m.* 501
- Pere Arnad** *antr.* *m.* 642
- Pere Arnal** *antr.* *m.* 155
- Pere Arnau**¹ *antr.* *m.* 40
- Pere Arnau**² *antr.* *m.* (*vescomte de Siarb*) 212
- Pere Arnau de Sant Celoni** *antr.* *m.* 572; *cf.* *P<etrus> A<rnaldus> de Sancti Celedoni*
- Pere Benet** *antr.* *m.* 581
- Pere Berenguer de Vilafranca** *antr.* *m.* 238, 490
- Pere Bernat**¹ *antr.* *m.* (*canonge de Barcelona*) 478
- Pere Bernat**² *antr.* *m.* (*sagristà*) 312
- Pere Bernat**³ *antr.* *m.* (*templer*) 328
- Pere Bernat Marcúç** *antr.* *m.* 498
- Pere Bertrán de Montpalau** *antr.* *m.* (*baró del comte d'Ur-*

gell, Ermengol el de Castella 329
Pere Boquer *antr.* m. 122; *cf.* Petrus Boquerii
Pere Bort *antr.* m. 331
Pere Clerch *antr.* m. 331
Pere Dalmau de Bergadà *antr.* m. 304, 354
Pere de Aragall *antr.* m. 128, 234
Pere de Ausona *antr.* m. 357
Pere de Badalona *antr.* m. 608
Pere de Balma *antr.* m. 641, 650, 652
Pere de Bañeras, Ponç *vid.* Ponç Pere de Bañeras
Pere de Benages *antr.* m. (*ca-valler*) 553
Pere de Berga *antr.* m. 636
Pere de Blanes *antr.* m. 472
Pere de Castell Asol *antr.* m. 570, 689; *cf.* P<etrus> de Castell Asol
Pere de Cubells, Ponç *vid.* Ponç Pere de Cubells
Pere de Deu *antr.* m. 491
Pere de Estopañá *antr.* m. 514
Pere de Gurb, Arnau *vid.* Arnau Pere de Gurb
Pere de Lluçà *antr.* m. 349, 662
Pere de Maçanet *antr.* m. 621
Pere de Mala Cara *antr.* m. 551
Pere de Obrador *antr.* m. 690, 691; *cf.* P<etrus> de Operatori
Pere de Pinell *antr.* m. (*canonge de Barcelona*) 471
Pere de Provençana *antr.* m. 611
Pere de Puigvert *antr.* m. 406, 417, 456, 469
Pere de Rajadell *antr.* m. (*guia de viatgers*) 688-689, 689, 697; *cf.* P<etrus> de Ragadel i P<etrus> de Regedel
Pere de Riart *antr.* m. 520
Pere de Ripollet *antr.* m. (*canonge*) 296
Pere de Roera *antr.* m. (*mestre de Provença i d'Espanya*) 330
Pere de Saltell *antr.* m. 572; *cf.* P<etrus> de Saltel
Pere de Sant Celoni *antr.* m. 595
Pere de Sant Joan *antr.* m. (*canonge de l'Església de Barcelona*) 471
Pere de Santa Oliva *antr.* m. 518
Pere de Sent Oliba *antr.* m. 696; *cf.* Petrus²
Pere de Sentmenat¹ *antr.* m. 402, 634

Pere de Sentmenat² *antr.* (*veguer de Montcada*) 516, 643; *cf.* Petrus de Sancto Minato
Pere de Tarascón *antr.* m. 642
Pere de Tarraça *antr.* m. 74
Pere de Vila *antr.* m. 622
Pere de Vilafranca *antr.* m. 323, 491, 641, 651, 652
Pere Dent *antr.* m. (*guia de viatgers*) 689; *cf.* P<etrus> Dent
Pere Deusdedit *antr.* m. 598; *cf.* Petrus Umberti i Umbert²
Pere dez Boix *antr.* m. 558
Pere dez Soler *antr.* m. 558
Pere el Vell *antr.* m. 400
Pere Ermemir *antr.* m. (*pare de Ramon Pere*) 379
Pere Fabre Sarraler *antr.* m. 637
Pere Ferrer *antr.* m. 646; *cf.* Petrus⁹
Pere Galcerán *antr.* m. 403; *cf.* Pere Gauzeran
Pere Gauzeran *antr.* m. 403; *cf.* Pere Galcerán
Pere Geribert *antr.* m. 524, 525, 668
Pere Giribert *antr.* m. 331
Pere Guifre *antr.* m. 613
Pere Guilibert *antr.* m. (*marmessor*) 608
Pere Guillém¹ *antr.* m. 628, 642
Pere Guillém² *antr.* m. (*fill d'Arnau Guillem*) 502, 503, 504; *cf.* Petrus⁵
Pere Guillém³ *antr.* m. (*fillol de Ricolf Eldemar, canonge de Vic*) 617
Pere Guillém de Ódena *antr.* m. 498, 688
Pere Martí *antr.* m. (*clergue de la Seu de Girona*) 500
Pere Miquel Carbonell *antr.* m. (*cronista*) 416
Pere Navarro *antr.* m. 128; *cf.* Aragays
Pere Ninoy *antr.* m. (*presbíter*) 562
Pere Oliver *antr.* m. 348
Pere Oller *antr.* m. (*jutge*) 516, 622
Pere Otger *antr.* m. 621
Pere Ponç *antr.* m. 13, 403, 499, 614, 640
Pere Ramón¹ *antr.* m. 221, 408, 419, 447
Pere Ramón² *antr.* m. (*comte de Pallars*) 131

Pere Ramón³ *antr.* m. (*vescomte*) 122-123
Pere Ramón de Eril *antr.* m. 391
Pere Ramón de Vilademany *antr.* m. 352; *cf.* P<etrus> Raimundi de Villa de Man
Pere Ramón Muliner *antr.* m. 637
Pere Ricart *antr.* m. 354, 628, 640
Pere Sunyer *antr.* m. 631
Pere Sutor *antr.* m. 637
Pere Udalart *antr.* m. (*fill d'Udalart, vescomte de Bas*) 421
Pere Udalger *antr.* m. (*vescomte de Fonollet*) 401, 517; *cf.* Petrus¹²
Pere Umberto *antr.* m. 581
Pere Uzalger *antr.* m. (*fill d'Uzalger*) 554
Pere Vives *antr.* m. 442
Pere, Arnau *vid.* Arnau Pere
Pere, Berenguer *vid.* Berenguer Pere
Pere, Guillém *vid.* Guillém Pere
Pere, Guillém de *vid.* Guillém de Pere
Pere, Ponç *vid.* Ponç Pere
Pere, Ramón *vid.* Ramón Pere
Peregrina *antr.* f. (*esposa de Guillem de Balenyà*) 486
peregrinación s. 328, 687, 688; **peregrinaciones** 688; *cf.* peregrinatio
peregrinar v.; **peregrinando** 411
peregrinatio s.; **peregrinatione** 688; *cf.* peregrinación
peregrino s.; **peregrinos** 328, 679, 685, 687; *cf.* peregrinus
Peregrino, Armengol II el *vid.* Armengol II el Peregrino
peregrinus s.; **peregrinos** 685; *cf.* peregrino
Perelada *top.* (*comtat*) 236
Perella *antr.* m. 447
perenne *adj.* 144 (*aigua*); **perennes** 116 (*fonts*)
pereós *adj.*; **pereosos** 191 (*camp dels -*)
Perera *antr.* (*cognom*) 566
Perés *antr.* (*cognom*) 566
Peres, Vallis de *vid.* Vallis de Peres
perfecte *adv.* 502
perfectus *adj.*; **perfectam** 36 (*-fidem*), 458 (*-fidem*)
perficere v.; **perficiendum** 688 (*yter Iherosolimitanum -*)
perfidus *adj.*; **perfide** 281 (*-gentis*)

- perforare** v.; **perforatus** 357
perga¹ s. 699; **pergis** 699
perga² s. (*top.*) 695, 698, 699, 700; *cf.* **pedica**, **perxa**², **piège** i **trampa**
Perga *top.* (*coll. entre el Capcir i la Cerdanya*) 699; **Pergam** 699; *cf.* **Perxa**
Perga de Loçtor *top.* (*al Pirineu*) 700; **Pergam de Loçtor** 699; *cf.* **Carença**¹, **Conde**, **Perxa Astorch**, **Perxa del Açtor**¹, **Perxa del Açtor**², **Pertxa del Astor**, **Sant i Truytas**
pergamino s. 274, 447; **pergaminos** 26, 67, 688
pergere v. 293, 357, 687, 688; **pergens** 687; **pergente** 185; **pergit** 82, 93, 98, 105, 149, 220, 229, 278, 294, 680, 681, 699; **pergitur** 111, 680, 682
Perich *antr.* (*cognom*) 563
periculum s. 687 (*mortis* –)
Périgord¹ *top.* 164
Périgord² *top.* (*dial. de*) 266
Periplus (*de Scylax*) 23
Periplus maris exteri (*de Marcià Heracleense*) 23
perire v. 409; **perierunt** 496; **perit** 451
perito s.; **peritos** 498, 629, 676; *cf.* **asesor**, **bonus homo**, **hombre bueno**, **probus homo**, **prohombre** i **uerus homo**
perjudicar v. 362, 485; **perjudicados** 393; **perjudicó** 411
perjuicio s. 359, 390, 391, 396, 404, 409, 446, 465, 525, 529, 649; **perjuicios** 390, 392, 404, 472
Perlae Subiranae *top.* (*a l'apendiciu de Sant Romà, al comtat d'Urgell*); **Perlas Subiranas** 222
<Perlae> Subteriores *top.* (*a l'apendiciu de Sant Romà, al comtat d'Urgell*); **<Perlas> Subteriores** 222
permanere v.; **permaneant** 326, 331; **permaneat** 376; **permanserint** 274; **permanserunt** 411
permiso s. 428, 486, 645, 650, 701
permittere v.; **permisserit** 314, 326
permuta s. 4, 14, 40, 112, 193, 210, 219, 256, 402, 407, 421, 430, 436, 438, 439, 440, 441, 442, 468, 512, 616, 640, 669, 674; **permutas** 437
permutación s. 287 (*escriptura de*)
permutar v. 326, 489; **permutaron** 210, 277, 297, 407; **permutó** 436
perna s. (*alim.*) 574 (– *salada*), 575, 594, 673 (– *de carn*); **pernam** 594 (– *porcinam*); **pernas** 593, 594 (– *de porco salatas*); *cf.* **jamón** i **pernil**
Perna, **Alça** *vid.* **Alça Perna**
pernil s. (*alim.*) 594; *cf.* **jamón** i **perna**
Pernuy *top.* (*al comtat de Pallars*) 5
perol s. (*dom.*) 159; *cf.* **polter** i **pultarius**
Perot *antr.* (*cognom*) 563
Peroy *antr.* (*cognom*) 563
perpetuus *adj.*; **perpetuo** 326 (*jure* –), 508 (– *adempmentum*); **perpetuum** 149 (– *capcionem seu apprehensionem*), 379 (*ualorem* –), 458 (*in* –), 509 (*in* –), 649 (*partu* –), 673 (*in* –)
Perpiñá *top.* (*ciutat*) 350
Perpiñá, **Capilla real de vid.** **Capilla real de Perpiñá**
Perpiñá, **Sant Joan de vid.** **Sant Joan de Perpiñá**
Perpiñan *top.* 29
Perpiñan¹ *top.* 608
Perpiñan² *top.* (*Corts de*) 671
Perpiñan³ *top.* (*privilegis de*) 470
perprisio s. 510; **perprisionem** 632; **perprisiones** 510; **perprisionis** 511; *cf.* **aprisio**
Perramón *antr.* (*cognom*) 563
perro s. (*zool.*); **perros** 690; *cf.* **cá persa** s. (*gent.*); **persas** 335
persecucio *vid.* **persecutio**
persecución s. 278 (*dels pagans*), 282 (*serraina*), 504 (*dels esclaus fugitius*); **persecuciones** 273
persecutio s. 278 (– *paganorum*); **persecucionis** 282
Persedia¹ *antr.* f. 606
Persedia² *antr.* f. (*esposa de Bernat Udalt*) 638
Perseo (*mit.*) 57
persoluere v.; **persoluamus** 675; **sint persoluti** 674
persona¹ s. 398, 597; **personam** 382; **personas** 502
persona² s. (*nom de*) 12, 144, 316, 549, 551; **personas** 556, 560, 567
personal¹ *adj.* (*nom*) 8, 11, 13, 14, 17, 18, 19, 20, 21, 140, 220, 253, 344, 437, 445, 458, 490, 529, 532, 552, 554, 559, 560, 562, 700; **personales** 7, 11, 12, 17, 21, 29, 262, 266, 288, 289, 437, 445, 528, 529, 539, 549, 552, 555, 556, 557, 558, 560, 561, 567, 636
personal² *adj.* (*obligació*) 353; **personales** 347
personal³ *adj.* (*servei*) 351, 353, 354; **personales** 340, 341, 463, 464, 483
perspicax *adj.*; **perspicaces** 286
perspicere v.; **perspecto** 364 (– *testamento atque iudicio*)
partagaz s. (*top.*) 124; *cf.* **Partagaç**, **Partagás**, **Sanctus Martinus Pertegaz** i **pertica**
Pertegacius *top.* (*'rius', a prop de Gualba, al Montseny*); **Pertegacio** 123; *cf.* **Partagaç**, **Partagás**, **partagaz**, **Sanctus Martinus Pertegaz** i **pertica**
Pertegaz, **Sanctus Martinus vid.** **Sanctus Martinus Pertegaz**
pertenencia s. 251; **pertenencias** 20, 332, 350, 378, 401
perterrere v.; **perterrira** 383 (*metu* –)
pertica s. (*top.*) 123, 624, 699, 700; *cf.* **Partagaç**, **Partagás**, **partagaz**, **pértica** i **perxa**²
pértica s. 623, 624, 700; *cf.* **percha**, **pertica** i **perxa**¹
perticacio s. (*top.*) 123; *cf.* **Partagaç**, **Partagás**, **partagaz**, **pertica**, **pértica**, **Pertigacio** i **perxa**²
Pertigacio *top.* (*lloc, a prop de Gualba, al Montseny*) 123
Pertegacius, **Partagaç**, **Partagás**, **partagaz**, **Sanctus Martinus Pertegaz** i **pertica**
pertinaciter *adv.* 375
pertinencia s.; **pertinenciis** 401, 642
pertinere v.; **pertinent** 248, 401, 507, 614, 624; **pertinente** 417; **pertinet** 657
pertingere v.; **pertingit** 149
pertransire v.; **pertransit** 82
Pertxa del Astor *top.* (*gorc*) 408; *cf.* **Carença**¹, **Conde**, **Perga de**

- Loçtor, Perxa Astorch, Perxa del Açtor², Sant i Truytas
peruadere v.; **peruadit** 95
Peruní antr. m. 504; cf. Peruninus
Peruninus antr. m.; **Perunini** 503; cf. Peruní
perxa¹ s. 700; cf. pertica
perxa² s. (top.) 699, 700; cf. perga²
Perxa top. (coll, als Pirineus, entre el Capcir i la Cerdanya) 293, 294, 699; cf. Perga
Perxa Astorch top. (gorc, al riu Tordera, als Pirineus) 147, 148, 700; cf. Carençà¹, Conde, Perga de Loçtor, Perxa del Açtor², Pertxa del Astor, Sant i Truytas
Perxa del Açtor¹ top. 699; cf. Perga de Loçtor
Perxa del Açtor² top. (gorc, al Pirineu) 700; cf. Carençà¹, Conde, Perga de Loçtor, Perxa Astorch, Pertxa del Astor, Sant i Truytas
Perxa del Azor top. 700; cf. Varal <del Azor>
Perxas, Sant Miquel sas vid. Sant Miquel sas Perxas
pes¹ s.; **pedem** 82, 518, 548, 601; **pedes** 595, 696; **pedis** 590 (tabulam de fusta cum suis –), 622; cf. aparear, peu i pediare, pie¹ i pie²
pes² s. 660, 665 (– legitimo); cf. pes³ i peso
pes³ s. 596; cf. pes² i peso
pes⁴ s. (mesura) 622; **pede** 624; **pedes** 622, 624; cf. pediare
pesa¹ s. (econ.); **pesas** 664 (– de dinarios); cf. pensa
pesa² s. (econ.); **pesas** 505
Pesa top. (camp, entre Montanyana i Espills) 391
pesar v. 205; **pesadas** 674; **pesados** 667, 674; **pesarse** 674; cf. pensare
pesca s. 695, 700, 701 (en aigua dolça / del corall / de mar)
pescado s. (zool.) 572, 573, 576, 577, 593, 596 (salat); **pescados** 571; cf. peixus i piscis
pescador s.; **pescadores** 160, 598 (de Barcelona)
Pescador antr. (cognom) 564
pescar v. 701; **pescaban** 598; **pescase** 701
peso s. 472 (de bon pes), 622 (legal), 660, 661, 662 (legítim), 674 (legal / de la moneda / de ferro), 675 (de bon pes / legal); **pesos** 644 (de ferro); cf. pesum
pessa s. (econ.); **pessas** 663 (– de plata)
pesse s. (bot., fr. antic i dial. de Ginebra), 206; cf. Compesièrre, peguera, pez¹, Pezay, pino, pinus picea i pix
Pessons top. (estany, al comtat d'Urgell) 11
pesum s.; **peso** 663 (– legitimo); cf. peso
Pet de Ouilia top. (terme, al comtat d'Urgell) 235; cf. Pet de Ovella
Pet de Ovella top. (terme, al comtat d'Urgell) 235; cf. Pet de Ouilia
petere v.; **petebat** 509; **petens** 382 (Dei iudicium –); **petiit** 322; **petistis** 490
petia s. 247 (– de terra villarenca)
Petit antr. (cognom) 562
Petit, Martí vid. Martí Petit
Petit, Martin vid. Martin Petit
petitio s. (jud.) 369; cf. demanda i querela
petitor s. (jud.) 369, 372; cf. demandante i querelator
Pétits Ruisseaux, Saint Pierre des vid. Saint Pierre des Pétits Ruisseaux
Petitus, Martinus vid. Martinus Petitus
petra s. (top.) 42, 49, 64, 221, 229 (Alba), 254, 309, 310, 311, 588 (pila de –); **petras** 610; **petre** 636 (artificem –); cf. pedra, pedregós, pedrós, pera, petricosus, petrosus, puig i roca²
Petra¹ top. 42; cf. Pera²
Petra² top. (apendicium) 213
Petra³ top. (fons) 681; cf. Calciada
Petra Agilera top. (al lloc de Cocomels, a l'apendicium de Sant Just, al comtat d'Urgell) 68; cf. Aguilar³
Petra Alba top. (pla, a Sant Feliu de Castellciutat) 228-229
Petra Alta top. (castell, llinard del castell de Sersiu, al Pallars) 221; **Petre Alte** 221
Petra Alta, Sanctus Clemens de vid. Sanctus Clemens de Petra Alta
Petra Aquilaria top. (al pla de Nocolono, al comtat d'Urgell) 68
Petra Aquilarum top. (muntanya, a prop de la ciutat de Barcelona) 67; cf. Aguilar²
Petra Bruna top. (lloc, al terme de Montcada) 229
Petra Calce top. (vila, al suburbi d'Elna, al comtat de Rosselló) 42
Petra Cucula top. (serra, a la parròquia de Sant Andreu de Palomar, al territori de Barcelona) 66
Petra de Agila top. (cim, al terme de de Sant Gervasi de Cassoles, a la parròquia de Sant Vicenç de Sarrià); **Petram de Agila** 67; cf. Pedra de Àguila i Tibidabo
Petra de Torno top. (al Vallès) 169
petra ficta s. (top.); **petras fictas** 623; cf. fita, fixuria, mojon, pera fita i petra fita
petra fita s. (top.) 295; cf. fita, fixuria, mojon, pera fita i petra ficta
Petra Fita top. ('terminium', menhir entre Palou i Montornès) 295; cf. Palacium⁷ i Pera Fita
Petra Foradata top. (llindar del castell i la vila d'Artesa, al partit de Balaguer, a la prov. de Lleida) 228
Petra Lavandi top. (cascada, límit del bisbat de Vic) 139; **Petram Lavandi** 139
Petra Media top. (castell, llinard del castell de Sersiu, al Pallars) 221; **Petre Medie** 221; cf. Peramea
Petra Mola top. (lloc, a prop de Solsona) 92; cf. Peramola²
Petra Nigra top. (castell) 508; cf. Peranera
Petra, Mata de vid. Mata de Petra
Petrabugati top. ('mons', límit del monestir de Sant Llorenç) 172; cf. Piedra Horadada
Petrae Albae top. (lloc, a la parròquia de Sant Vicenç de Sarrià, al territori de Barcelona); **Petras Albas** 42, 164, 228; cf. Pedralbes²
Petrae Pinctae top. ('balcellum', al comtat de Vallespir); **Petras Pinctas** 79

- Petrafelix** *top.* (*boscatge, al districte de Cossonay, al cantó de Wand, a Suïssa*) 254
- Petralada** *top.* 686
- Petralata** *top.* (*uilla*) 42;
- Petralatam** 487; *cf.* Peralada⁶
- Petralatensis** *adj.* (*top., comitatus*); **Petralatense** 90
- Petrarum**, **Sanctus Martinus de Riuro** *vid.* **Sanctus Martinus de Riuro Petrarum**
- Petri Cap de Gat**, **Bernardus** *vid.* **Bernardus Petri Cap de Gat**
- Petri**, **Arnaldus** *vid.* **Arnaldus Petri**
- Petricia** *top.* (*'laguna', a les confrontacions del castell d'Albinyana, al Penedès*) 146
- petricosus** *adj.* (*top.*) 49; *cf.* *pedregós, pedrós, petra i petrosus*
- Petronella** *antr. f.* (*'regina', esposa del comte Ramon Berenguer IV*); **Petronelle** 345; *cf.* **Petronilla**
- Petroni**, **Bernardus** *vid.* **Bernardus Petroni**
- Petronila** *antr. f.* (*reina, esposa del comte Ramon Berenguer IV*) 361, 406, 556, 569, 573, 575, 576, 690, 693, 698; *cf.* **Petronilla**
- Petronilla** *antr. f.* (*'regina', esposa del comte Ramon Berenguer IV*); **Petronille** 345; *cf.* **Petronella i Petronila**
- petrosus** *adj.* (*top.*) 49; *cf.* *pedregós, pedrós, petra i petricosus*
- Petrosus**¹ *top.* (*'mons', a la parròquia de Santa Maria de Caldes, al Vallès*); **Petroso** 49
- Petrosus**² *top.* (*muntanya, a Barcelona*); **Petroso** 173; *cf.* **Muntpedrós**
- Petrus**¹ *antr. m.*; **Petro** 552; *cf.* **Kamallion**
- Petrus**² *antr. m.*; **Petro** 696; *cf.* **Pere de Sent Oliba**
- Petrus**³ *antr. m.*; **Petrum** 552; *cf.* **Turdus**
- Petrus**⁴ *antr. m.* (*'episcopus', fill de la comtessa Adalaizo*) 345
- Petrus**⁵ *antr. m.* (*fill d'Arnallus Gilelmi*) 502; **Petri** 503; *cf.* **Pere Guillelm**²
- Petrus**⁶ *antr. m.* (*fill d'Arnau Pere*) 456
- Petrus**⁷ *antr. m.* (*fill de Garallus*); **Petri** 540
- Petrus**⁸ *antr. m.* (*fillol de Mello*); **Petro** 502; *cf.* **Pere**¹⁶
- Petrus**⁹ *antr. m.* (*germà de Bernat Ferrer*); **Petro** 646; *cf.* **Pere Ferrer**
- Petrus**¹⁰ *antr. m.* (*'nepotus' del comte Feran et den Gomiç [sic]*); **Petro** 690, 693; *cf.* **Pedro**⁴
- Petrus**¹¹ *antr. m.* (*presbíter*); **Petri** 503
- Petrus**¹² *antr. m.* (*uicecomes de Fonoliotense*) 401, 402, 517; *cf.* **Pere Udalger**
- Petrus**¹³ *antr. m.* (*vescomte de Menerba*) 400; *cf.* **Pere**²³
- P<etrus> A<rnaldus> de Sancti Celedoni** *antr. m.* 572; *cf.* **Pere Arnau de Sant Celoni i Sant Celoni**
- Petrus Aurig** *antr. m.*; **Petro Aurig** 632
- Petrus Balb** *antr. m.*; **Petri Balb** 551; *cf.* **tartamudo**
- Petrus Boquerii** *antr. m.*; **Petri Boquerii** 122; *cf.* **Pere Boquer**
- Petrus Brun** *antr. m.* 550
- Petrus Castanea** *antr. m.* 552
- Petrus Catala** *antr. m.* 29
- Petrus de Buada** *antr. m.* 556
- P<etrus> de Castel Asol** *antr. m.* 689, 692; **P<etrus> de Castell Asol** 570; *cf.* **Pere de Castell Asol**
- P<etrus> de Castell Asol** *vid.* **P<etrus> de Castel Asol**
- Petrus de Castro Galindo** *antr. m.* 557, 567
- Petrus de Collo Frigido** *antr. m.* 556
- Petrus de Deo** *antr. m.*; **Petri de Deo** 532
- P<etrus> de Operatori** *antr. m.* 690, 691; *cf.* **Pere de Obrador**
- P<etrus> de Oscha** *antr. m.* 690; *cf.* **Pedro de Huesca**
- P<etrus> de Ragadel** *antr. m.* 689; *cf.* **Pere de Rajadell i P<etrus> de Regedel**
- P<etrus> de Regadel** *antr. m.* 689; *cf.* **Pere de Rajadell, P<etrus> de Ragadel i P<etrus> de Regedel**
- P<etrus> de Regedel** *antr. m.* 689; *cf.* **Pere de Rajadell i P<etrus> de Ragadel**
- P<etrus> de Saltel** *antr. m.* 572; *cf.* **Pere de Saltell**
- Petrus de Sancto Minato** *antr. m.* 402; *cf.* **Pere de Sentmenat**²
- Petrus de Za Clusa** *antr. m.* 558
- Petrus de Za Sala** *antr. m.* 558
- Petrus de Zabassa Mazip** *antr. m.* 558
- P<etrus> Dent** *antr. m.* 689; *cf.* **Pere Dent**
- P<etrus> Doscha** *antr. m.* 691; *cf.* **Pedro de Huesca**
- Petrus Gilelmi** *antr. m.* (*fill d'Arnallus Gilelmi*); **Petro Gilelmi** 502
- Petrus Gras** *antr. m.* 550
- Petrus Gros** *antr. m.* 550
- Petrus Johannis Piscator** *antr. m.*; **Petro Johannis Piscator** 700
- Petrus Lector** *antr. m.* 559, 581
- Petrus Lobs** *antr. m.* 554
- Petrus Maiordom** *antr. m.* 560
- Petrus Moxo** *antr. m.*; **Petri Moxo** 537; *cf.* **Moxo**
- Petrus Ninot** *antr. m.* 562
- Petrus Olivarii** *antr. m.* (*filius Ricsendis*) 344
- Petrus Olmera** *antr. m.* 552
- Petrus Raimundi de Alfocio** *antr. m.* 557
- P<etrus> Raimundi de Villa de Man** *antr. m.* 352; *cf.* **Pere Ramón de Vilademany**
- Petrus Scriuanus** *antr. m.*; **Petri Scriuani** 560
- Petrus Suniol** *antr. m.* 546; *cf.* **Sunyol**¹
- Petrus Trauer** *antr. m.*; **Petri Trauer** 541; *cf.* **Traver**
- Petrus Umberti** *antr. m.*; **Petrus Umberti** 598; *cf.* **Pere Deusdedit i Umbert**²
- Petrus**, **Poncius** *vid.* **Poncius Petrus**
- petus s.**; **petum** 580
- peu s.** 82, 548; *cf.* **pes**¹
- pex s.** (*alim.*) 576, 577; *cf.* **pexus**
- pexera s.** 160 (*d'Hostafrancs*); *cf.* **paxeria**
- pexus s.** (*alim.*); **pexo** 573, 576, 577 *cf.* **pescado i pex**
- pez**¹ *s.* 206 (*delmes de la / forns de*); *cf.* **Compesièrre, pega, peguera, pesse, Pezay, pino, pinus, picea i pix**
- pez**² *s.* (*zool.*) 596 (*d'aigua dolça*); **peces** 206, 372, 565, 566, 598, 701; *cf.* **piscis**
- Pezay** *top.* (*església, a prop de Ginebra*) 206; *cf.* **Compesièrre,**

- peguera, pesse, pez¹, pino, pinus, picea i pix
Phaseli, Dedicatio *vid.* *Dedicatio Phaseli*
phobe *s.* (*top.*, *en grec*) 202; *cf.* mata¹ i mata⁴
pi *s.* (*bot.*); **pins** 138
Pi *antr.* (*cognom*) 566
pi negre *s.* (*bot.*) 206, 207; *cf.* pino negral i pinus uncinata
piadoso *adj.* 372 (*Ludovic*); **piadosa** 330, 373 (*memòria*), 382 (*commiseració*), 479 (*obediència*), 481 (*intenció*), 685 (*costum*); **piadosas** 505 (*deixa*), 684 (*deixa*); **piadosísimo** 35; **piadosos** 408 (*sentiments*)
Piamonte *top.* 225
piamontés (*dial.*) 162
Piantón, San Esteban de *vid.* San Esteban de Piantón
piatarius *s.*; **piatario** 597
Pibernat *antr.* (*cognom*) 563
Pica'l Quer *top.* (*lloc, al territori de Barcelona*) 234; *cf.* Pichalcher
picacho *s.* (*top.*) 63, 66, 67, 261; *cf.* aguda, aquila, corbaria¹, i rostro
Picafolts *top.* (*alou, al comtat d'Urgell*) 234; *cf.* Torre de Enegon
picaria *s.* (*top.*) 206, 207; *cf.* peguera i pix
picea, pinus *vid.* pinus picea
piceis, clibanus *vid.* clibanus piceis
picerola *s.* (*top.*) 207; *cf.* peguerola i picaria
Picerolae *top.*; **Picerolas** 207
Pichalcher *top.* (*lloc, al territori de Barcelona*) 234; *cf.* Pica'l Quer
pico¹ *s.* (*d'un moli*); **picos** 644; *cf.* picum
pico² *s.* (*de les aus*) 63, 85, 262, 591; *cf.* bec²
pico³ *s.* (*top.*) 59 (*La Tèsto dòu Pouget*), 63, 64 (*Les Agudes*), 66, 116 (*Scatanum*), 166, 262; **picos** 84, 169 (*de les Agulles de Santa Àgueda*), 180 (*de Motserrat*)
Pico *top.* (*a prop d'Ancils, a la vall de Benasc*) 51
Pico Gallinero *top.* (*a prop d'Ancils, a la vall de Benasc*) 51
Picos, Siete *vid.* Siete Picos
picota *s.* 653; *cf.* costel
Pictor, Oliuarius *vid.* Oliuarius
Pictor
Pictor, Olivarius *vid.* Olivarius
Pictor
Pictore, Haly *vid.* Haly Pictore
Pictoris, Guillém *vid.* Guillém Pictoris
pictus *adj.*; **pictum** 599 (*lectum* –)
picum *s.*; **pica** 644 (– *molendinorum*); *cf.* pico¹
piduare *v.* 622; **piduavi** 622; *cf.* pediare
pie¹ *s.* 178, 392, 399, 518, 579; **pies** 90, 92, 123, 623, 624; *cf.* pes¹
pie² *s.* (*mesura*) 622, 624; **pies** 101, 176, 466, 590, 605, 696; *cf.* apear, pediare i pes¹
piEDAD *s.* 405, 407, 408, 409, 577
pieDra *s.* (*geol.*) 38, 40, 41, 42, 51, 52, 84, 89 (*obeliscos de*), 90, 91, 107 (*pont de*), 123, 153, 169 (*arenisca i micàcia*), 227, 228 (*calcària*), 236, 239 (*murs de*), 243, 254, 266 (*teatre de*), 310 (*teatre de*), 512, 619 (*paret de*), 643 (*arenisca*); **pieDras** 52 (*calcàries*), 54, 55, 84 (*torres de*), 122, 123, 153, 243, 261 (*calcàries*), 293 (*obrades*), 353, 586, 610, 619 (*obrades*), 622 (*fixes*), 623 (*fixes*), 643
Piedra Horadada *top.* (*muntanya, limit del monestir de Sant Aniol d'Aguja*) 172; *cf.* Petrabugati
pieDra pómez *s.* (*geol.*) 52, 189; *cf.* ponce i pumex
Piedras de los Gigantes *top.* (*megàlits, a l'illa de Sardenya*) 236; *cf.* Altares, Piedras Fijas, Piedras Fitas, Piedras Hitas i Piedras Largas
Piedras Fijas *top.* (*megàlits, a l'illa de Sardenya*) 236; *cf.* Altares, Piedras de los Gigantes, Piedras Fitas, Piedras Hitas i Piedras Largas
Piedras Fitas *top.* (*megàlits, a l'illa de Sardenya*) 236; *cf.* Altares, Piedras de los Gigantes, Piedras Fijas, Piedras Hitas i Piedras Largas
Piedras Hitas *top.* (*megàlits, a l'illa de Sardenya*) 236; *cf.* Altares, Piedras de los Gigantes, Piedras Fijas, Piedras Fitas i Piedras Largas
Piedras Largas *top.* (*megàlits, a l'illa de Sardenya*) 236; *cf.* Altares, Piedras de los Gigantes, Piedras Fijas, Piedras Fitas i Piedras Hitas
pieDrecita *s.* (*geol.*); **pieDrecitas** 50
piège *s.* (*fr.*) 699; *cf.* pedica, perga² i trampa
piel *s.* 83, 615 (*del bestiar vacú*), 616 (*dels cavalls i les eugues*); **pieles** 386 (*d'esquirols*), 603
pienso *s.* 358, 572, 574, 575; *cf.* cibaria
Piera *top.* (*vila, a prop d'Igualada*) 52, 98, 594, 614, 624; *cf.* Apiera i apiarium
Piera, Santa María de *vid.* Santa María de Piera
Pierola *top.* (*lloc, a prop d'Igualada*) 52
Pierre Benoît *antr.* *m.* 108
Pierrelatte *top.* (*vila, al depart. del Drôme*) 42
pieza *s.* (*de terra*) 118, 218, 247, 249, 280, 464, 490, 584, 624, 626, 628, 629, 630 (– *d'alou*), 669, 675; **piezas** 43 (*de vinya*), 436, 609, 624, 664, 668 (*de vinya*), 669; *cf.* pecia²
Piferrer *antr.* (*cognom*) 563
pigmentum *s.* (*alim.*) 593, 597; **pigmenta** 588; **pigmenti** 598 (*refectionem* –); *cf.* piment
pignora *s.* 380, 400; **pignoras** 369, 370; **pignore** 624; *cf.* impignoración
pignoración *s.* 667 (*escriptura de*)
pignus *s.* 439
pigorare *v.* (*moneta*); **se pigorauerit** 671; *cf.* impignorare
Pigrau *antr.* (*cognom*) 563
pigrus *adj.*; **pigri** 191 (*hominis* –)
Piguière, La *vid.* La Piguière
Piguillém *antr.* (*cognom*) 563
Pijoan *antr.* (*cognom*) 563
pila *s.* 588 (– *de petra*); **pilam** 454
Pilas *top.* 350
Pilatos *top.* (*castell, a Tarragona*) 264
pillaje *s.* 273
Piloraso, Sanctus Martinus de Cacicano de *vid.* Sanctus Martinus de Cacicano de Piloraso
pilosa *s.* (*top.*) 175, 177, 258; *cf.* pelosa, pelouse, pilosus i pilus
Pilosa, Guardia *vid.* Guardia Pilosa

pilosus *adj.* 177, 178, 179; **pilosa** (*loc*a –); **pilosi** 178 (– *nomen*); **pilosum** 177; *cf.* desierto¹, pelen, pelenc, pelhenc, pelosus pelouse *i* pilus
 pilosus, comes *vid.* comes pilosus
 Pilosus, Raimundus *vid.* Raimundus Pilosus
pilus *s.* 177; *cf.* pelen, pelenc, pelhenc, pelouse *i* pilosus
piment *s.* 597, 598; *cf.* pigmentum
pimienta *s.* (*alim.*) 485, 573, 574, 575, 576, 577, 595; *cf.* piper
pinar *s.* (*top.*) 44, 92; *cf.* peguera, pineda *i* pinetum
Pinar *antr.* (*cognom*) 566
Pinar de Tebar *top.* 30
 Pinctae, Petrae *vid.* Petrae Pinctae
pineda *s.* (*top.*) 44, 92, 214; *cf.* peguera, pinar *i* pinetum
Pineda¹ *antr.* (*cognom*) 566
Pineda² *top.* ('stagnum', *a prop de Salou, a la prov. de Tarragona*) 144
Pineda³ *top.* (*terminus*) 17
Pineda⁴ *top.* (*vila, a prop d'Arenys de Mar, a la prov. de Barcelona*) 43, 45, 72; *cf.* peguera, pinar, pineda *i* Pineta
 Pineda, Sant Miquel de *vid.* Sant Miquel de Pineda
 Pineda, Santa Maria de *vid.* Santa Maria de Pineda
Pinell¹ *antr.* (*cognom*) 566
Pinell² *top.* (*castell, als termes del castell de Miravet*) 330
Pinell de Pedrós *antr. m.* 367, 369
 Pinell, Bernat de *vid.* Bernat de Pinell
 Pinell, Pere de *vid.* Pere de Pinell
pineta *s.* (*top.*) 45, 92, 212; *cf.* pineda, pinetum, pininus, pinna² *i* pinnita
Pineta *top.* (*vila, a prop d'Areys de Mar*) 44; *cf.* peguera, pinar, pineda *i* Pineda⁴
pinetum *s.* (*top.*) 92, 207, 212; *cf.* peguera, pinar *i* pineda
Pinino Mayor *top.* (*muntanya*) 43; *cf.* Pininus Major
Pinino Menor *top.* (*muntanya*) 43; *cf.* Pininus Minor
pininus *s.* (*top.*); **pinino** 45; *cf.* pineda, pineta, pinetum, pinna² *i* pinnita
Pininus Major *top.* (*muntanya*); **Pininum Majorem** 43; *cf.* Pinino Mayor

Pininus Minor *top.* (*muntanya*); **Pinino Minore** 43; *cf.* Pinino Menor
pinna¹ *s.* 582; **pinnas** 582
pinna² *s.* (*top.*) 41, 43, 44, 45, 83, 166; **pinnas** 43, 45; *cf.* pena³, penna², penya, peña, pineda, pineta, pinetum, pininus *i* pinnita
Pinna *top.* (*lloc, a la vall de Bas, a prop d'Olot*) 43; *cf.* La Piña
Pinna Nigra¹ *top.* (*castell*) 229; *cf.* Peña Negra
Pinna Nigra² *top.* (*muntanya*) 43
 Pinnatensi, Villafranca de *vid.* Villafranca de Pinnatensi
Pinnatensis¹ *adj.* (*top., territori*); **Pinnatensi** 45; *cf.* Penitensis¹ *i* Penetesis
Pinnatensis² *adj.* (*top., territori*) 83; *cf.* Penadés³
pinnita *s.* (*top.*) 45; *cf.* pineda, pineta, pinetum, pininus *i* pinna²
Pinnita *top.* (*vallis*) 43
Pinnus *top.* (*mons*); **Pinni** 43
pino *s.* (*top.*) 92, 93, 206; **pinos** 44, 141, 206; *cf.* Compesièrre, peguera, pesse, pez¹, Pezay, pinus, pinus picea *i* pix
pino negral *s.* (*bot.*) 206; *cf.* pi negre *i* pinus uncinata
 Pino, Santa Maria del *vid.* Santa Maria del Pino
 Pinós, Galcerán de *vid.* Galcerán de Pinós
 Pinoso, Gaucerandus de *vid.* Gaucerandus de Pinoso
Pinsach *top.* (*al territori del poble de Mieres*) 12, 13; *cf.* Pinzachus
pintare *v.*; **pintauant** 637
pintor *s.* 637
Pintor *antr.* (*cognom*) 563
pinus *s.* (*top.*) 92; *cf.* pinar, pinetum *i* pino
pinus picea *s.* (*bot.*) 206; *cf.* Compesièrre, peguera, pesse, pez¹, Pezay, pino *i* pix
pinus uncinata *s.* (*bot.*) 206; *cf.* pi negre *i* pino negral
Pinyana *top.* (*castell*) 429, 431; *cf.* Piñana
 Pinyó, Sant Feliu de *vid.* Sant Feliu de Pinyó
 Pinyó, Sant Feliu del *vid.* Sant Feliu del Pinyó
Pinzachus *top.* (*al territori del poble de Mieres*) 13; *cf.* Pinsach

piña *s.* (*bot.*) 93
 Piña, La *vid.* La Piña
Piñana *top.* (*castell*) 696; *cf.* Pinyana
pio *adj.*; **pia** 502 (*deixa* –)
 Pío, Ludovico *vid.* Ludovico Pío
piper *s.* (*alim.*) 573, 574, 575, 576, 577; **pipere**, 595; **piperis**, 485; *cf.* pimienta
Piquer *antr.* (*cognom*) 564
piramidal *adj.* 89, 90, 91; **piramidales** 93
pirámide *s.* 60, 87, 89, 90, 93; **pirámides** 93
piratear *v.*; **pirateado** 655
pirenaico *adj.*; **pirenaica** 23 (*península*), 98 (*serralada*); **pirenaicas** 97 (*muntanyes*), 132 (*regions*), 138 (*muntanyes*); **pirenaicos** 55 (*valls*)
Pirineo *top.* 34, 47, 68, 141 (*central*), 292, 315; *cf.* Pirineos, Pirineu *i* Pyrenaeus
Pirineos *top.* 4, 6, 24, 27, 31, 36, 37, 53, 73 (*catalans*), 76, 80, 81, 87, 107, 111, 147 (*catalans*), 185 (*Baixos*), 198 (*orientals*), 200, 207, 225 (*orientals*), 262, 265, 284, 292, 293, 302, 643, 696; *cf.* Pirineo *i* Pirineu
Pirineu *top.* 81 596; *cf.* Pirineo *i* Pirineos
 Pirinèu, Li Courbiero di *vid.* Li Courbiero di Pirinèu
Pisa *top.* (*arquebisbe de*) 28 (*Pere II*)
pisano *s.* (*gent.*); **pisanos** 28, 655
piscari *v.* 701; **piscata fuerit** 701
piscatio *s.*; **piscationibus** 90; **piscationis** 174 (–*opportunitatem*); **pischationem** 144
piscator *s.*; **piscatoriis** 244
 Piscator, Goltredus *vid.* Goltredus Piscator
 Piscator, Petrus Joahnnis *vid.* Petrus Johannis Piscator
pischatio *vid.* piscatio
piscis *s.* (*zool.*); **pisce** 596 (– *salato*); **pisces** 206, 701; **piscibus** 571 (*refectorio de* –), 701; *cf.* pex *i* pez²
 Pisuerga, Cervera del río *vid.* Cervera del río Pisuerga
pisum *s.*; **pisso** 588 (*mortario cum ipso* –)
pitañum *s.* 610
 Piteus, Sant Llorenç dels *vid.* Sant Llorenç dels Piteus

Piths, Bat *vid.* Bat Piths

Pitos, Bate *vid.* Bate Pitos

Pits, Bat *vid.* Bat Pits

Piula Moxons *top.* (*al comtat d'Urgell*) 234

pius *adj.* 372 (– *genitor*); **piissimi** 35 (– *Principis*)

pix *s.* 206; **picis** 206 (*decimis* –); *cf.* Compesièrre, peguera, pesse, pez¹, Pezay, picaria, pino *i* pinus picea

Pixa Borres¹ *top.* (*rierol, al terme del castell de Castellet, prop de Vilafranca del Penedès, al comtat de Barcelona*) 235; *cf.* Fila Borres, Filaborres *i* Pixa Borres²

Pixa Borres² *top.* (‘*riius*’, *al terme del castell de Castellet, a prop de Vilafranca del Penedès, al comtat de Barcelona*) 129; *cf.* Fila Borres, Filaborres *i* Pixa Borres¹

Pixa Murs *top.* (*lloc*) 235; *cf.* Pixamurs

Pixa Rannas *top.* (*lloc, al terme de Sant Genís d'Agudells, al territori de Barcelona*) 235

Pixamurs *top.* (*lloc*) 235; *cf.* Pixa Murs

pixina *s.* 206; *cf.* pecinna *i* pix

pizarra *s.* (*geol.*) 52, 194; **pizarras** 51, 230; *cf.* ardoise *i* assinus

pizarroso *adj.*; **pizarrosa** 52 (*penya*)

pla *s.* (*top.*) 14 (*Reixac*), 38 (*Guillem*), 111, 114 (*Llobregat*), 125 (*Matabous*), 77 (*Bages*), 137 (*Sallent*), 228–229 (*Petra Alba*) 230 (*Alàs*), 293 (*Bianya*), 700 (*Garga*); *cf.* llanura, nava *i* planum

Pla *antr.* (*cognom*) 564

Pla de Anella *top.* (*coll, port de muntanya, a la serralada que separa la Cerdanya de la resta de Catalunya*) 114

Pla de Cabra *top.* (*vila, a prop de Valls, a la prov. de Tarragona*) 114

Pla de la Calma *top.* (*altiplà, al Montseny, limit del bisbat de Vic*) 74, 225; *cf.* Area Mala *i* Calm Era Mala

Pla Traver, Mosqueras de *vid.* Mosqueras de Pla Traver

Pla, El *vid.* El Pla

Pla, Guillelm dez *vid.* Guillelm dez Pla

plaça *s.* 78; *cf.* platea

placenta *s.* (*alim.*); **placentas** 596, 597 (– *denariales*); *cf.* coca *i* fogaça

placere *v.*; **placeat** 696; **placebat** 350; **placuerit** 463, 490, 649; **placuit** 462

Placianus *antr.* *m.* 530

placibilis *adj.*; **placibile** 665 (*auro cocto* –); **placible** 667 (*auro cocto* –)

placible *forma de* placibilis, *cf.* *s. u.*

Placidia *antr.* *f.* 531

placitare *v.* 369; **placitent** 498; *cf.* causare, contendere, litigar, mallare *i* pleitear

plácito *s.* (*jud.*) 390; **plácitos** 369, 401, 433, 459, 468; *cf.* placitum

placitum *s.* (*jud.*) 359, 360, 362, 363, 367, 369, 519; **placita** 347, 359; **placitis** 379; **placito** 360, 377, 378, 469; **placitos** 360, 401; *cf.* audiencia¹, causa, curia², iudicium, mallus, plácito, pled, pleito *i* tribunal

plaga *s.* (*top.*); **plagam** 160

plana *s.* (*top.*) 65 (*Ancosa*), 99, 100 (*Anguera / Vic*), 101 (*Anguera*), 111, 114 (*Vic / Urgell*), 129 (*Vic*), 133 (*Anguera*), 200 (*Vic*), 222, 611 (*Vic*)

Plana, Castellón de la *vid.* Castellón de la Plana

Planalonga *top.* (*lloc, a Vallfogona, a la vall de Ripoll, al comtat d'Osona*) 222

Planedes *top.* (*in ualle de Ribes, in comitatu Certaniense*) 183

Planell *antr.* (*cognom*) 564

Planella *antr.* (*cognom*) 564

Planelles *antr.* (*cognom*) 564

Planes *antr.* (*cognom*) 564

Planeses *top.* (*a prop de la vall de Ribes*) 109

Planeses, Sant Andreu de *vid.* Sant Andreu de Planeses

Planezes *top.* (*vall, al comtat de Cerdanya*) 73

Planezes, Estai de *vid.* Estai de Planezes

planities *s.* (*top.*) 114 (*Lubricati*), 160 (*Barchinonensis*)

Plans *antr.* (*cognom*) 564

Plans de Olius *top.* (*plana*) 157

Plans, Sant Pere dels *vid.* Sant Pere dels Plans

planta *s.* (*bot.*) 81; **plantas** 81, 101, 176, 184, 187, 192, 193, 195, 200, 203, 239, 530, 531, 566

plantación *s.* 470, 627, 628, 630

plantador *s.*; **plantadores** 630

plantar *v.* 118, 431, 628, 629, 630; **fuieron plantadas** 627 **fuese plantada** 630; **había plantado** 512, 631; **plantaban** 277, 618; **plantada** 627, 628, 629, 630; **plantado** 92, 93, 210, 261, 627; **plantase** 628; **plantó** 630 (*per precari*)

plantare *v.*; **plantandi** 629 (*causa precaria* –); **plantaui** 628, 631

plantarium *s.*; **plantario** 631

planum *s.* (*top.*); **plano** 129 (*Impurias*), 223 (*Sutirano*)

planura *s.* (*top.*) 81

planus *adj.* 114; **planam** 634 (*domum* –); **planum** 175

Plasencia *top.* (*a Itàlia*) 6

plata¹ *s.* 644 (*minas de* –), 663 (*lliura de* – / *pessas de* –), 664 (*sous de* / *exarachellos de* –), 666 (*solidos de* – *finas*), 667 (*solidos de* –), 668 (*solidos de* –), 669 (*solidos de* – / *dinarios de monete grosse de* –), 670 (*libras de* –), 674 (*solidis de* – / *libras de* –), 677 (*libre de* –); **plate** 504 (*libras* –), 662 (*solidos* – *Gerundense*), 668 (*solidos* –), 670 (*libris* –); *cf.* plata² *i* argentum

plata² *s.* 142 (*cinta de*), 208 (*lliures de*), 286, 330 (*lliures de*), 351 (*esperons de* / *fre de*), 504 (*lliures de*), 589 (*vaixella d'or i de* / *anaps de* / *culleres de*), 610 (*copa de* / *anaps de* / *culleres de*), 639 (*sous de*), 659 (*marques de*), 660 (*moneda de* / *diners de* / *moneda de plata de Barcelona*), 662 (*moneda de* / *diners de*), 665 (*sous de*), 666, 667 (*sous de* / *sou de*), 668 (*sous de*), 669 (*sous de plata de Barcelona*), 670 (*sous de plata de Barcelona* / *marques de*), 674 (*monedes de*), 675 (*marques de*), 676, 677 (*lliures de*), 688 (*lliures de*); *cf.* plata¹ *i* argentum

platea s. 78, 639, 640 (– *mercati*), 648 (– *mercati*), 657, 686;
plateam 641, 650; cf. *plaça*, *plaza*¹ i *plaza*²
plato¹ s. (*dom.*) 590; **platos** 589, 590; cf. *escudela*, *escudella*, *escudilla* i *scutella*
plato² s. (*menjar*) 571
Platón antr. m. (*filòsof grec*) 184
Plauto antr. m. (*autor romà*) 51, 672
playa s. (*top.*) 519, 657; **playas** 658
plaza¹ s. (*top.*) 641 (*de Santa Maria del Mar*); cf. *plaça*, *platea* i *plaza*²
plaza² s. (*top.*) 92, 308 (*de l'Àngel*), 502 (*de l'Àngel*), 638 (*de l'Àngel*), 639, 640 (*del mercat / de l'Àngel / de Santa Maria del Mar*), 641 (*de Santa Maria del Mar*), 647 (*del Blat / de l'Àngel*), 648 (*del mercat*), 650, 655 (*mercantil*), 663 (*de Vic*); cf. *plaça*, *platea* i *plaza*¹
Plaza Nueva top. (*a Barcelona*) 309
plazo s. 309, 379, 427, 439, 498, 520, 608, 628, 674; **plazos** 513, 519
plazuela s. 90
plebeyo s.; **plebeyos** 224, 413, 414
pled s.; **pled**s 347; cf. *placitum*
Plegamans¹ top. (*lloc, prop de Granollers*) 234; cf. *Plegamans*²
Plegamans² top. (*serra, a prop de Granollers*) 681; cf. *Plegamans*¹
Plegamans, *Sant Genís de vid.* *Sant Genís de Plegamans*
plegaria s. 234
pleitear v. 369, 503; **pleiteando** 510; **pleiteó** 153; cf. *causare*, *contendere*, *litigar*, *mallare* i *placitare*
pleito s. (*jud.*) 26, 158, 323, 339, 356, 360, 363, 367, 368, 369, 370, 371, 375, 376, 378, 379, 417, 422, 423, 432, 439, 444, 468, 491, 500, 509, 510, 519, 553, 622, 623, 651; **pleitos** 379, 380, 385, 419, 461, 498; **pleyto** 376; cf. *placitum*
plenitudo s.; **plenitudinis** 379 (*uigorem* –)

plenus adj.; **plena** 349 (*in – Curia*), 375, 586 (– *de ordio*); **plenam** 503 (– *libertatem*); **plenas** 633 (– *de uino*); **plenos** 275 (*agros segetibus* –), 633 (*barrillos de uino albo* –)
plevio s.; **plevios** 370; cf. *fiador*, *ostage*, *ostatico*, *pliuio* i *plivio*
Plinio antr. m. (*autor romà*) 46, 47, 173, 197, 203
Plinio el Joven antr. m. (*autor romà*) 90
Plinio el Mayor antr. m. 24
pluius s.; **pluios** 370; **plivios** 370; cf. *fiador*, *ostage*, *ostaticus*, *plevius* i *plivius*
plivius vid. *pluius*
pluia s. 136; **pluja** 162
pluja vid. *pluia*
pluma s. 43, 600, 602 (*colcedra de – cooperta de ozturi*); **plumas** 59, 602 (*llit de –*); cf. *pinna*¹
plumacios forma pl. de *plumacium*, cf. s. u.
plumacium s. (*tèxtil*); **plumacio** 600 (– *lineo*); **plumacios** 599, 600 (– *de lino, de lana i de asturi*)
plurimus adj. *superl.*; **plurimas** 578 (– *fames*); **plurimum** 196
pluua s.; **pluuiarum** 128 (*tempore* –), 130 (*tempus* –), 132 (*tempus* – / *diebus* –), 235 (*tempus* –), 684 (*diebus* –); **pluvia** 135
pluvia vid. *pluua*
pluvialis adj.; **pluviale** 219 (*tempus* –)
Po top. (*riu*) 139
Poal antr. (*cognom*) 564
pobla s. (*top.*); **poblas** 314
Pobla top. (*a la prov. de Castelló de la Plana*) 169
Pobla de Claramunt top. (*lloc, al partit d'Igualada, a la prov. de Barcelona*) 185, 314
Pobla de Ferrán top. (*a la prov. de Tarragona*) 314
Pobla de Granadella top. (*a la prov. de Lleida*) 314
Pobla de Lillet top. (*a la prov. de Barcelona*) 96, 165, 314
Pobla de Lillet top. (*torrent*) 50
Pobla de Mafumet top. (*a la prov. de Tarragona*) 314
Pobla de Masaluca top. (*a la prov. de Tarragona*) 314

Pobla de Montornés top. (*a prop d'El Vendrell, a la prov. de Tarragona*) 170, 314
Pobla de Segur top. (*a la prov. de Lleida*) 84, 314
Pobla de Segur, *Conca de la vid.* *Conca de la Pobla de Segur*
Pobla de Tornesa top. 169
población s. 3 (*indígena / romana / galo-romana / musulmana / germànica*), 4 (*indígena / galo-romana*), 5 (*goda / indígena*), 6 (*romana*), 11 (*galo-romana*), 15 (*musulmana / romana / galo-romana / musulmana*), 16 (*germànica / sarraïna / germànica*), 21, 208, 261 (*de Catalunya*), 262 (*de Catalunya*), 263 (*de la Marca d'Espanya / indígena / romana*), 266 (*romana*), 268 (*de Catalunya / de la Marca d'Espanya*), 280 (*de la Marca Hispànica*), 302, 335 (*gala*), 474, 477, 483 (*foment de la*), 488 (*foment de la*), 489 (*foment de la*), 491 (*carta de*), 548; **poblaciones** 16 (*goda i franca*), 488 (*foment de les*); cf. *pobla* i *puebla*
poblador¹ adj.; **pobladora** 315 (*raça*); **pobladoras** 22 (*races*)
poblador² s.; **pobladores** 4 (*de Catalunya*), 21 (*de Catalunya*), 208 (*de Sabadell*), 257 (*de Catalunya*), 258 (*de Catalunya*), 261 (*de Catalunya*), 262 (*del país*), 281 (*del castell d'Olèrdola*), 300 (*de Montmell*), 491 (*de Riudalgars i de Batea*), 493 (*de Vilagrassa*), 516 (*de Montroig*), 517 (*de Montroig*), 624 (*de Vilagrassa*), 685 (*d'Agramunt*)
poblar v. 208, 314; **había poblado** 16; **había sido poblado** 238; **poblada** 11; **poblando** 474; **poblara** 238; **poblará** 451; **poblaran** 314, 491; **poblasen** 491; **pobló** 340
poble s. (*top.*); **pobles** 314; cf. *pueblo*²
Poblet top. 105, 237
pobre s. 128 (*Pere Navarro*); **pobres** 154, 393, 589, 591, 609, 685
pobreza s. 328, 329
Poca Sang, *Berengarius* vid. *Berengarius Poca Sang*

- Poch** antr. (cognom) 562
podadera s. 618; cf. podadora
podadora s. 618; cf. podadera
podar v. 627
poder s. 414 (legislatiu / executiu), 415 (legislatiu), 462 (legislatiu / executiu / judicial); **poderes** 414 (legislatiu, executiu i judicial), 461 (legislatiu, executiu i judicial)
poderos adj. 397
podium s. (top.) 19 (Stagello), 37, 38, 41 (Cote), 158 (Oliuella), 169 (Papiol), 181 (Calvum), 259, 266; **podio** 18 (Triarigo), 19 (Maier / Susan / Susanni / Garinno), 64 (Acuto), 66 (Cuculorum), 68 (Acuto), 101 (Oliuella), 158 (– super Ollers), 159 (Polter), 168 (Torn), 180 (Monte Caluo), 227 (Rotundo), 287 (Malaguait), 288 (Guardiola / Matarig), 311 (Ricard), 400 (Teuderico); **podius** 229 (Niger); cf. puig
Podium Cerchols top. (castell, al comtat de Pallars) 213; cf. Cercols
Podium Cuculorum top. (serra, a la parròquia de Campdevànol); **Podio Cuculorum** 66
Podium Polter top. (mas, a Caldes de Montbui); **Podio Polter** 159
Podium Rotundum top. (serra, a la parròquia de Sant Sadurní de Collsabadell, al Vallès); **Podio Rotundo** 227
Podium Teudericum top. (castellum); **Podio Teuderico** 400; cf. Puig Teuderich
podius forma de nom. sg. de podium, cf. s. u.
Podols top. (villa, in comitatu Bisuldunense) 317
poema s. 28 (Carmen Laurentii Veronensis), 32 (Carmen Laurentii Veronensis), 33 (Carmen Laurentii Veronensis), 176 (Libre de Alexandre), 205 (Sacrificio de la misa), 292 (d'Ermoldo Nigello), 298 (d'Ermoldo Nigello)
Poema de Alexandre (de Juan Lorenzo Segura de Astorga) 259; cf. Libre de Alexandre i Libro de Alexandre
Poema del Cid 30, 246, 265; cf. Cid
Poenulus (de Plaute) 672
Poenus s. (gent.); **Poenorum** 44; cf. Panadés³ i Penedés
poeta s. 28 (Laurentius Veronensis), 80 (Verdaguer), 204 (Catullus); **poetas** 24, 125
Poeta, Sigefredus vid. Sigefredus Poeta
pog s. (top.) 184 (Pelad)
pogium s. (top.) 92 (Mulionem), 181 (Calvellum), 225 (Malum), 285 (Spilio)
Pogium Malum s. (alou, al comtat de Besalú) 225
Pol, Bernardus Pela vid. Bernardus Pela Pol
Pola, Garcia de vid. Garcia de Pola
polegada s. (mesura) 624; cf. pulgada
Poli top. 455; cf. Polium
policia s. 446 (agent de)
Polinyá, Sant Salvador de vid. Sant Salvador de Polinyá
Poliñá¹ top. (lloc, a prop de Terrassa, a la prov. de Barcelona) 10, 246; cf. Paulinianus i Paulinus
Poliñá² top. (terme del castell d'Arraona) 208
política s. 263 (d'assimilació) 356 (civil)
político adj. 30, 492, 493 (canvi); **política** 21, 33 (divisió), 337 (independència), 491 (llibertat); **políticas** 32 (divisions), 33 (divisions), 483 (llibertats), 484 (llibertats); **políticos** 408 (actes), 447 (mòbils)
Polium top. 455; cf. Poli
pollere v.; **pollet** 656
pollo s. (zool.); **pollos** 574, 594
Polt, Mug vid. Mug Polt
polter s. (top.) 151, 159; cf. perol, puchero, puls i pultarius
Polter, Podium vid. Podium Polter
Polter, Puig vid. Puig Polter
Poma antr. (cognom) 566
Poma, Johannes vid. Johannes Poma
Pomar¹ antr. (cognom) 566
Pomar² top. (barri, a la vila de Badalona) 108, 173, 215
pómez, piedra vid. piedra pómez
pomiferus adj.; **pomiferi** 620 (arboles –); cf. fructuosus, frutal i infructuosus
Pompeyo antr. m. (cònsul romà) 266
Pomponio Mela antr. m. (geògraf romà) 46, 47
ponere v.; **ponas** 634
Ponç¹ antr. m. 395, 403; cf. Poncius¹
Ponç² antr. m. (abat de Sant Cugat del Vallès) 378, 381
Ponç³ antr. m. (arxilevita) 103
Ponç⁴ antr. m. (bisbe de Tortosa) 517
Ponç⁵ antr. m. (comte) 345; cf. Poncius²
Ponç⁶ antr. m. (fill de Nicculo) 609
Ponç⁷ antr. m. (fill de Pere) 403, 404
Ponç⁸ antr. m. (levita i cabiscol) 440
Ponç⁹ antr. m. (monjo de Sant Pere de Rodes) 74
Ponç¹⁰ antr. m. (pare d'Elliards) 628
Ponç¹¹ antr. m. (sagristà) 604
Ponç Bernat antr. m. 235
Ponç Bofill March antr. m. (jutge, clergue i paborde de la canònica de Barcelona) 363, 376, 379, 415, 432, 433, 435, 437, 438, 442, 443, 444, 449, 450, 451, 452; cf. Bonus Filius Marci, Bonusfilius Marci, doctor paruulorum, Poncius Boni Filii, Poncius Boni Filii Marci, Poncius Bonifilii, Poncius Bonifilii Marci i Poncius Bonus Filius
Ponç Dalmau antr. m. 237
Ponç de Bañeras antr. m. 363
Ponç de Barcelona antr. m. 330
Ponç de Cabrera antr. m. 350, 457
Ponç de Far antr. m. 519, 696
Ponç de Melany antr. m. 354
Ponç de Melany, Ramón vid. Ramón Ponç de Melany
Ponç de Montpahó antr. m. 323, 675
Ponç de Morlans antr. m. 690, 697; cf. Poncius de Morlans
Ponç de Palou antr. m. 485
Ponç de Roca antr. m. 689; cf. Poncius de Rocha
Ponç de Sant Hipòlit antr. m. 393
Ponç Ellemar antr. m. 630
Ponç Gerau antr. m. (vescomte de Girona) 343; cf. Poncius⁴
Ponç Giralt antr. m. 604

Ponç Guerau¹ *antr. m.* 391, 401
Ponç Guerau² *antr. m.* (*vescomte de Cabrera*) 556
Ponç Guerau³ *antr. m.* (*vescomte de Girona*) 392, 415, 419, 420
Ponç Huch *antr. m.* (*comte d'Empúries*) 352, 408, 428, 487, 653
Ponç Jofre *antr. m.* 597, 612
Ponç Mal Irad *antr. m.* 551
Ponç Pere *antr.* 370
Ponç Pere de Bañeras *antr. m.* 362
Ponç Pere de Cubells *antr. m.* 354; *cf.* Poncius Petrus
Ponç, Guerau *vid.* Guerau Ponç
Ponç, Guillelm *vid.* Guillelm Ponç
Ponç, Pere *vid.* Pere Ponç
Ponç, Vivas *vid.* Vivas Ponç
ponce *s.* (*geol.*) 189; *cf.* piedra pomez *i* pumex
Ponce *antr. m.* (*vescomte de Girona*) 448
Ponceta *antr. f.* (*mare de Pelegrina*) 486
Ponçgem *antr.* (*cognom*) 563
Poncii, Gerallus *vid.* Gerallus Poncii
Poncius¹ *antr. m.* 395, 403; *cf.* Ponç¹
Poncius² *antr. m.* (*comte*) 345; *cf.* Ponç⁵
Poncius³ *antr. m.* (*leuita et caput scole*); **Poncio** 581; **Pontius** 581
Poncius⁴ *antr. m.* (*vescomte de Girona*) 343; *cf.* Ponç Gerau
Poncius Ademarii *antr. m.*; **Poncii Ademarii** 545; *cf.* Ademar¹, Amar, Aymar *i* Azemar
Poncius Aemarii *antr. m.*; **Poncii Aemarii** 545; *cf.*; *cf.* Ademar¹, Amar, Aymar *i* Azemar
Poncius Bernardi *antr. m.*; **Poncii Bernardi** 661
Poncius Bone Filius *antr. m.* 438
Poncius Boni Filii *antr. m.* (*ecclesiasticus iudex*) 435, 438, 440; *cf.* Bonus Filius Marci, doctor paruulorum, Ponç Bofill March, Poncius Boni Filii Marci, Poncius Bonifilii Marci *i* Poncius Bonus Filius
Poncius Boni Filii Marci *antr. m.* 435, 437; *cf.* Bonus Filius Marci, doctor paruulorum, Ponç Bofill March, Poncius

Boni Filii, Poncius Bonifilii, Poncius Bonifilii Marci *i* Poncius Bonus Filius
Poncius Bonifilii *antr. m.*; **Poncii Bonifilii** (*Dei* et iudicis*) 438; *cf.* Bonus Filius Marci, doctor paruulorum, Ponç Bofill March, Poncius Boni Filii, Poncius Boni Filii Marci, Poncius Bonifilii Marci *i* Poncius Bonus Filius
Poncius Bonifilii Marci *antr. m.* (*clericus et iudex atque canonice Barchinonensis prepositus*); **Poncii Bonifilii Marci** 439; *cf.* Bonus Filius Marci, doctor paruulorum, Ponç Bofill March, Poncius Boni Filii, Poncius Boni Filii Marci, Poncius Bonifilii *i* Poncius Bonus Filius
Poncius Bonus Filius *antr. m.* (*clericus et iudex doctorque paruulorum*) 439, 581; *cf.* Bonus Filius Marci, doctor paruulorum, Ponç Bofill March, Poncius Boni Filii, Poncius Boni Filii Marci, Poncius Bonifilii *i* Poncius Bonifilii Marci
Poncius de Morlans *antr. m.* 690; *cf.* Ponç de Morlans
Poncius de Rocha *antr. m.* 689; *cf.* Ponç de Roca
Poncius de Xexan *antr. m.*; **Ponci de Xexan** 692
Poncius Oromir *antr. m.*; **Poncio Oromir** 545; *cf.* Aromir, Arumí *i* Oromir
Poncius Petrus *antr. m.* (*del castell de Cubells*); **Poncius Petro** 354; *cf.* Ponç Pere de Cubells
Poncius Scriptor *antr. m.* 559
Poncius, Esteuanus *vid.* Esteuanus Poncius
pondus *s.* 649 (*– peccatorum*); **pondera** 644 (*– ferri*); **pondere** 672 (*legali* –), 673, 675 (*legali* –); **ponderis** 672 (*legalis et boni – / recti* –)
Ponent, Font de *vid.* Font de Ponent
ponere *v.*; **posita** 179 (*in deserto* –), 340 (*in deserto* –); **posuerat** 505; **posuerunt** 55 (*– claparios*), 365, 622 (*– fixurias et terminos*), 631 (*sub*

defensione ecclesiastica –); **posuisses** 570
poniente *s.* 24, 220 (*vent de*)
pons *s.*; **pontem** 684 (*– de Balira*); **pontes** 506, 684; **pontis** 684 (*– Lupricati / – Vici / – Gurni / – Vici*); **pontum** 684 (*– de Tezer*); *cf.* puente²
Pons de Icart, Luis *vid.* Luis Pons de Icart
Pons, Guerau *vid.* Guerau Pons
Pons, Ramón *vid.* Ramón Pons
pont *s.* 118 (*Armentera*), 684 (*Sidrach*)
Pont de Suert¹ *top.* 85, 101
Pont de Suert² *top.* (*convent*) 108
pontatge *s.* 453; *cf.* pontaticus *i* pontazgo
pontaticus *s.*; **pontaticum** 453; *cf.* potatge *i* pontazgo
pontazgo *s.* 453; *cf.* pontatge *i* pontaticus
Pontevedra *top.* (*prov.*) 160
Ponthus¹ *antr. m.* (*pare de Bertrandus*); **Ponthi** 553
Ponthus² *antr. m.* (*pare de Guillelmus Caldola*); **Ponthi** 553
Pontibus, Miro de Castro *vid.* Miro de Castro Pontibus
Pontifex *s.* 318 (*Aethius*)
pontífice *s.*; **pontífices** 372 (*romans*)
pontifical *adj.*; **pontificales** 410 (*béns*)
Pontils *top.* (*castell*) 429, 431
Pontius *vid.* Poncius⁴
Ponto *top.* 204
Pontoni *top.* (*'uilla', al comtat de Besalú*); **Pontonos** 294; *cf.* Pontós
Pontons *top.* (*castell*), 425, 426
Pontons, Riera de *vid.* Riera de Pontons
Pontós *top.* (*vila, al comtat de Besalú*) 294; *cf.* Pontoni
Ponts *top.* (*ribera de*) 393
Ponts, Guillelm *vid.* Guillelm Ponts
pontum *forma de pons*, *cf. s. u.*
populacio *s.*; **populacione** 492; **populacionis** 491 (*cartam* –)
popular *adj.* (*etimologia*); **populares** 3, 51, 63, 66, 68, 257, 259, 260
populare *v.* 314, 455; **populandum** 491; **populetis** 314
populus *s.* 279; **populum** 451
Populus Castrifidelium *top.* (*lloc, al partit de Sant Feliu*

- de Llobregat, a la prov. de Barcelona) 253; cf. Castelldefels, Castellum de Feles, Castrum de Felis, Castrum de Felix, Castrum de Fels i Castrum Felix
- porc** s. (alim.) 571, 573, 575; **porcs** 574; cf. bacó
- porca** s. 173, 174; cf. aporcar, loba i porcaria²
- porcaria**¹ s.; **porcarias** 261
- porcaria**² s. (top.) 174; **porcarias** 171, 173, 174; cf. aporcar i porca
- Porcariae**¹ top.; **Porcarias** 174
- Porcariae**² top. (lloc, al districte Magdalense); **Porcarias** 174
- Porcelet de Caldas** antr. m. 573; cf. Porcellet de Caldas
- Porcell** antr. (cognom) 566
- Porcell de Cervera** antr. m. (batlle de Ramon Berenguer IV) 314
- Porcellet de Caldas** antr. m. 573; cf. Porcelet de Caldas
- Porcellet, Rostan vid. Rostan Porcellet
- Porch** antr. (cognom) 566
- Porchariae** top. (lloc, al comtat de Besalú); **Porcharias** 174; cf. porcaria² i Porqueras¹
- porchus** vid. porcus
- porcinus** adj.; **porcinam** 594 (pernam –)
- porcus** s. (zool.); **porchis** 642; **porco** 594 (pernas de – salatas); **porcos** 174, 403, 575, 593, 594, 611; **porcum** 485 (– comitalem); cf. bacó
- porgas** s. (a la farga catalana) 643; cf. cava¹, chio, contra i rustina
- Porqueras**¹ top. (ajuntament, al comtat de Besalú) 19, 120, 174, 202; cf. porcaria² i Porchariae
- Porqueras**² top. (església, al comtat de Besalú) 173, 285
- Porqueras**³ top. (parròquia) 120, 167
- Porqueras, Santa Maria de vid. Santa Maria de Porqueras
- porquerola** s. 161
- porquerola**, La gentil vid. La gentil porquerola
- Porrera, Vall vid. Vall Porrera
- port** s. (top.) 87 (Boet), 90 (Boet), 95, 97 (Viella / Bonaigua); cf. portus²
- Port**¹ top. (castell, a la muntanya de Montjuïc, a Barcelona) 682
- Port**² top. (coll, al comtat d'Urgell) 171
- Port-de-Bouc** top. (al comtat de Conflent) 172
- porta** s. 249 (– de castellum); **portam** 308 (– mercatalem / – ciuitatis), 502 (– ciuitatis Barchinonam), 640 (– castru ueteris Barchinone), 648 (– merchatalem / – castru ueteris Barchinone); **portas** 367 (– ecclesie Sancte Marie de Apiera)
- Porta** antr. (cognom) 564
- Porta Joies, Alexander vid. Alexander Porta Joies
- portador** s.; **portadores** 691 (de cartes)
- Portales** top. (collis) 649; cf. Portell²
- portar** v.; **portaua** 690; **portauant** 691; **portauen** 697
- portare** v. 404; **portarent** 573, 698; **portent** 358
- Portel** top. ('collis', a Sant Andreu de Palomar) 98
- portell** s. (top.) 95, 97, 98; cf. coll i port
- Portell**¹ antr. (cognom) 564
- Portell**² top. (coll, serralada, a prop de Camprodon, als Pirineus) 98, 649; cf. Portales
- portella** s. (top.) 95, 98 (Villalonga / – ad ipso Vallo / Exoual / Xoual), 558; cf. portell
- Portella** antr. (cognom) 564
- Portella, Bernardus de Za vid. Bernardus de Za Portella
- Portella, Guillém de vid. Guillém de Portella
- Portells** top. (muntanya) 97
- Portellus** top. ('collis', a Piera); **Portello** 98
- portero** s. 573 (del comte)
- pórtico** s. 249 (sala amb pati i pórtic), 366 (de l'església de Sant Vicenç), 367 (de l'església de Sant Just), 424 (de l'església de Sant Vicenç); **pórticos** 656 (dels Fusters), 657 (de la Fusteria)
- pórtico, sala con patio y vid. sala con patio y pórtico
- portico, sala cum curtali et vid. sala cum curtali et portico
- Pórticos dels Fusters** top. (a la ciutat de Barcelona) 656; cf. Arcos de los Encantes i Voltes dels Fusters
- porticus** s.; **porticu** 367 (– ecclesie Sancti Iusti); **porticum** 424 (– ecclesie Sancti Vincentii)
- portillo** s.; **portillos** 136 (de les preses dels rius)
- portio** s.; **portione** 631 (– de uinea)
- Portugal** top. 27, 66, 149, 180, 258
- portugués**¹ adj.; **portuguesa** 27 (llengua)
- portugués**² s. (llengua) 54, 62, 117, 202, 562, 600, 644
- portus**¹ s. (top., de mar) 656 (Monte Iudaico); **portu** 649 (de Salou); **portum** 654 (de Salou), 656 (de Monte Iudaico); cf. puerto²
- portus**² s. (top., de muntanya) 97; **porto** 97 (Gosal); **portum** 97 (Villa Toxen), 149 (Aqualada), 182 (Fraxani); cf. coll, jou, port i puerto¹
- Portus**¹ top. (castrum, in territorio Barchinonensi), 656; **Porto** 152
- Portus**² top. (in comitatu Barchinonense); **Portum** 213
- Portus**³ top. (stagnum, juxta Monte Iudaico); **Porto** 144
- porxada** s. 397; cf. comunidor, desvan i porxadeta
- porxadeta** s. 397; cf. comunidor, desvan i porxada
- posada** s. 515 (drets de); **posadas** 326, 513 (drets de), 679, 685, 686; cf. alberga², freda, mansionaticus, parata² i pausa
- posesión** s. 4 (dels territoris), 17 (va prendre possessió de la vall), 20 (dels seus béns), 114 (de camps), 236 (de les coses i predis), 249 (pacífica), 336, 339 (prendre possessió dels béns fiscals / de terra erma / dels erms), 349 (entrega de possessió d'un feu), 365 (de l'estany Calder), 371 (d'una fortaleza), 372 (dels erms i del estany), 375 (presa de), 377 (presa de), 378 (del predi de Calder / confirmar la possessió en dret), 379 (dret de domini de la), 388 (prendre possessió del castell i del feu), 399 (abandonar la possessió d'un immoble), 400 (cedir la), 401 (abandonar la possessió d'un

- immobile*), 444, 510 (*dret de possessió de la terra rompuda / prendre la possessió de la terra erma / de terres*), 511 (*prendre / dret de*), 591 (*d'un got*), 595, 623 (*de la vila Bitinga*), 628
- positos, Sarracenos in fuga *vid.* Sarracenos in fuga positos
- posse** v. 309, 314; **posseat** 389; **posset** 456; **possint** 312; **possit** 311, 527, 582, 619, 624, 657; **possitis** 121; **possum** 383, 661; **poterimus** 332; **poterint** 349; **poterit** 354, 527; **poteritis** 314, 493; **potest** 390, 462, 468; **potuerint** 323; **potuerit** 392; **potueritis** 317, 502, 642; **potuero** 353, 446; **potuerunt** 382; **potuisset** 276, 364; **potuit** 509
- possessio** s.; **possessionem** 510; **possessiones** 508
- possidere** v.; **possideant** 649 (*– merchatum*); **possideat** 322; **possidet** 456
- post** p. 319, 365 (*– modum*), 397, 398, 402, 416, 503, 571, 650
- postad** s. 348 (*– de castello de Sancti Stephani*); *cf.* **postat** i **potestat**²
- postat** s. 348 (*– de Muntcada*); *cf.* **postad** i **potestat**²
- postica** s. (*part del cel, segons Varró*) 219; *cf.* *antica*¹, *dextra*, *septentrio* i *sinistra*
- postizo** s. 183
- postulare** v.; **postulatis** 373
- potaje** s. (*alim.*) 571; *cf.* *pulmentum*
- potens**¹ *adj.* 652 (*homo –*); **potentum** 359 (*– coortem*); *cf.* *potens*²
- potens**² s.; **potentes** 497; **potentium** 451 (*sensum –*); **potentum** 365 (*cetu –*); *cf.* *potens*¹
- potentia** s.; **potentiam** 277 (*– Cordubensis*)
- potestad**¹ s. 342 (*del castell de Palau*), 348, 388 (*del castell*), 389 (*del castell de Guàrdia*), 405, 414, 419 (*del castell de Blanes i del d'Agramunt / del castell de Cabrera*), 427 (*del castell d'Eramprunyà i del de Castellvell / dels castells d'Olèrdola i Eramprunyà / dels castells d'Eramprunyà i Castellvell*), 428 (*del castell de Cervià / dels castells de Cervià i de Pubal / del castell de Cervià*), 429 (*dels castells de Montagut, Querol, Pinyana i Pontils*), 431 (*del castell de Montpalau i del de Gironella / dels castells de Montagut, Querol, Pinyana i Pontils*), 453, 457 (*del castell de Deuslovol*), 460 (*d'un castell*), 461, 461-462, 462, 465 (*del catsell*), 495, 649, 686; **potestades** 376, 462, 463, 466, 701; *cf.* *conde*, *estatge*, *potestad*², *potestas* i *príncepe*
- potestad**² s. 348 (*del 'castello in uilla Salses'*); *cf.* *conde*, *estatge*, *potestad*¹, *potestas* i *príncepe*
- potestas** s. 461, 649; **potestate** 307 (*– sarracenorum*), 317, 320, 327 (*– sarracenorum*), 346, 462, 638, 658; **potestatem** 348 (*– de ipso castro de Begur*), 394 (*– comitis et comitisse*), 456 (*– principis / principum –*), 641, 651 (*– Dei et Sancte Marie Sedis*); **potestatibus** 376, 462, 463; *cf.* *conde*, *estatge*, *potestad*¹ i *príncepe*
- potestat**¹ s. 346 (*dels castells*), 347 (*dels castells*); *cf.* *conde*, *estatge*, *potestad*¹, *potestat*² i *príncepe*
- potestat**² s. 348 (*donar*), 349 (*del castell de Melany / dels castells de Lluçà i de Merles*), 350 (*dels castells de Benviure, Piles i Montclar*); *cf.* *conde*, *estatge*, *postad*, *postat*, *potestad*¹, *potestat*¹ i *príncepe*
- Potestatem de suo castro** (*leg., usatge*) 388, 457, 465
- potestates*, Rochas namque habeant *vid.* Rochas namque habeant *potestates*
- potro** s. (*zool.*) 617; *cf.* *muxilla* i *muxillus*
- Pou** *antr.* (*cognom*) 564
- Pou, Ramón de *vid.* Ramón de Pou
- Pouget, La Tèsto dòu *vid.* La Tèsto dòu Pouget
- poyo** s. (*top.*) 265; *cf.* *otero*
- poza** s. (*top.*) 148 (*Gorc Negre de Séllecs*), 157, 162; **pozas** 157 (*lloc de*); *cf.* *Olotus*¹ i *puzol*
- Poza** *top.* (*vila, al partit de Briviesca, a la prov. de Burgos*) 157
- pozo** s.; **pozos** 243 (*aigua de*)
- Pozpardil** *top.* (*llindar de la quadra de Benviure*) 623
- prad** s. (*top.*) 101 (*Redon*), 146 (*Lannares*)
- Pradas** *top.* (*parròquia, llindar de la 'parrochia Sancti Amantii de Berles'*), 124
- Pradell**¹ *antr.* (*cognom*) 564
- Pradell**² *top.* (*casa, a la serra de Vallgorguina*) 163
- Pradells**¹ *antr.* (*cognom*) 564
- Pradells**² *top.* (*castell, al comtat d'Urgell*) 238; *cf.* *Quermancons*
- Prades** *top.* (*muntanyes*) 301, 302
- prado** s. (*top.*) 147, 290 (*Matabous*), 319, 331 (*del monestir de Sant Cugat del Vallès*), 411 (*Tuluges*), 651 (*Matabous*); **prados** 51, 54, 176, 247, 259, 297, 462
- praealtus** *adj.*; **praealtis** 186 (*– arboribus*)
- praeinctio** s.; **praeinctiones** 79, 266, 267; *cf.* *balteus*, *diazoma* i *grada*
- praecipue** *adv.* 276
- praeda** s. 276 (*non modica –*); **preda** 419; **predam** 396; **predas** 396; **prediis** 501; *cf.* *presa*¹
- praedecessor** s.; **praedecessorum** 508 (*Regum –*); **predecessores** 411
- praedictus** *adj.*; **praedicta** 87 (*– parrochia*), 182 (*– terra*); **praedicti** 456 (*principes –*); **praedicto** 280 (*– pago Ausonae*)
- praedium** s. (*top.*) 6
- praefatus** *adj.*; **praefati** 174 (*– monachi*); **prephatas** 306 (*– cauallerias*)
- prandium** s. 570; *cf.* *almuerzo*
- Prat**¹ *antr.* (*cognom*) 564
- Prat**² *top.* (*cementiri*) 641; *cf.* *Sant Pere*³
- Prat**³ *top.* (*mas*) 645
- Prat de Baix** *top.* (*casa, al lloc de Sant Mateu de Montbui, a la vessant de Caldes de Montbui*) 108, 223; *cf.* *Prat Jussà*
- Prat de Dalt** *top.* (*casa, al lloc de Sant Mateu de Montbui, a la vessant de Caldes de Montbui*) 108, 223; *cf.* *Prat Subirà*
- Prat Jussà** *top.* (*casa, al lloc de Sant Mateu de Montbui, a la vessant de Caldes de Montbui*) 108, 223; *cf.* *Prat de Baix*

Prat Subirá *top.* (casa, al lloc de Sant Mateu de Montbui, a la vessant de Caldes de Montbui) 108, 223; *cf.* Prat de Dalt
 Prat, Ramón de *vid.* Ramón de Prat
Prata *top.*; **Pratis** 498; (*probis hominibus de* –) *cf.* Prats³
pratum *s.* (*top.*); **prato** 146 (*Lanera*), 319, 331 (– *monasterio Sancti Cucuphatis Octavianensis*)
Prats¹ *antr.* (*cognom*) 564
Prats² *top.* (*feu*) 487
Prats³ *top.* (*prohomes de*) 498; *cf.* Prata
Prats⁴ *top.* (*vila*) 623
Prats⁵ *top.* (*vila, al Conflent*) 499
Prats de Balaguer *top.* (*al Conflent*) 194
Prats de Molló *top.* 103, 589, 594, 595, 596, 642, 644, 645, 696, 697
 Prats, Guardia dels *vid.* Guardia dels Prats
 Prats, San Vicents de *vid.* San Vicents de Prats
 Prats, Sant Vicents de *vid.* Sant Vicents de Prats
preámbulo *s.* (*del Codi dels Usatges*) 415, 423, 430, 433, 435, 443, 458, 459
preboste *s.* 597 (*Ramon, de la Seu de Barcelona*)
precarias *s.* 507, 511, 512 (*per* –), 628 (*per* –), 629 (*ad complantandum per* –), 631; **precariam** 629 (*ad complantandum uineam per* –); *cf.* precario¹
 precaria, carta *vid.* carta precaria
 precaria, causa *vid.* causa precaria
precario¹ *s.* 470, 628, 629, 630; *cf.* precaria
precario² *s.* (*dret romà*) 336, 511; *cf.* beneficio
precepto¹ *s.* 32, 284 (*de Carlemany*), 337 (*de Carles, rei dels francs*), 338 (*de Carles el Calb*), 461; **preceptos** 4, 277 (*reials*), 338; *cf.* privilegio
precepto² *s.* 524 (*del Senyor*), 572 (*eclesiàstic*); **preceptos** 448 (*legals*), 450 (*legals*)
preceptor *s.* (*Ponç Bofill March, del comte Ramon Berenguer I*) 449, 450
preceptuar *v.*; **preceptúa** 451, 464; **preceptuaba** 385, 523;

preceptuado 412, 422 (*per la llei*), 572 (*per l'Església*)
preceptum *s.* 429 (– *mariti mei*); **preceptis** 337 (– *Regis Franchorum*)
 precharia, carta *vid.* carta precharia
 precharia, causa *vid.* causa precharia
precio *s.* 409, 425, 471, 486, 496, 502 (*dels esclaus*), 505, 515, 577, 579, 583, 584, 588, 609, 616, 621, 638, 640, 662, 663, 665, 667, 669, 674, 675, 676; *cf.* precium
precipere *v.*; **precipit** 456
precipici *s.* 102; **precipicis** 78 (*Balços del Espelt*)
precipicio *s.* (*top.*) 77 (*Ribamala*), 79, 80, 103, 105 (*Coforns*), 110, 117, 136, 215, 265, 268; **precipicios** 44, 73, 77, 80, 81, 82, 111, 696, 697
precium *vid.* pretium
preda *vid.* praeda
predare *v.*; **predauit** 396 (– *mea terra*)
predecesor¹ *s.*; **predecesores** 378, 406, 411, 460, 508
predecessor² *vid.* praedecessor
predicare *v.*; **predicavit** 517
predio *s.* 372 (*Calder*), 378 (*Calder*), 613; **predios** 173, 180 (*als districtes de Santa Maria i de Paredes de Lobos*), 236 (*del monestir de Sant Pere de Rodes*), 239 (*rústics*), 246 (*rústics*), 282 (*al castell de la Guàrdia*), 409 (*del monestir de Sant Cugat del Vallès*)
prediolum *s.*; **prediolis** 409 (*de Sant Cugat del Vallès*)
prelado *s.* 411 (*de Sant Martí*); **prelados** 356 (*junta de*), 410, 433, 434; *cf.* prelat
prelat *s.*; **prelats** 433; *cf.* prelado
prelibare *v.*; **prelibate** 409 (*ecclesie* –)
premere *v.*; **presod** 392; **pressit** 581 (– *sua signa*)
Premiá *top.* (*a la prov. de Barcelona*) 8, 18; *cf.* Primilianus i Primilla
 Premiá, Sant Pere de *vid.* Sant Pere de Premiá
premio *s.* 676; **premios** 504
premorir *v.*; **premuera** 377

prenda¹ *s.* 352, 391, 399, 471, 488, 498, 630; **prendas** 369, 370, 380, 384, 385
prenda² *s.* (*de vestir*); **prendas** 564, 603, 604, 605
prendere *v.* 629
prendre *v.* 395; **prenderé** 395
prenominatus *adj.* 402 (*Guillelmus Rimundi Dapifer* –), 598 (– *Petrus Umberti*); **prenominatas** 639 (– *domos*); **prenominatis** 297 (– *Archis Priscis*)
prenotare *v.*; **prenotata** 80 (*spelunca* –)
prensa *s.* 163 (*del lagar*)
preparare *v.* 611 (*propter suum conuiuium et propter suum tumultum* –); **preparandi** 645 (– *ferrea instrumenta*); **preparatos** 358 (*asinos* –); **preparatum** 354 (*militem bene* –)
prephatus *vid.* praefatus
prepósito *s.* 439 (*de la canònica de Barcelona / de Barcelona / de la ciutat*); **prepósitos** 329; *cf.* prepositus
prepositus *s.* 55, 439 (– *et iudex Barchinonensis*); **prepositi** 439 (*canonice Barchinonesis* –); **preposito** 439 (– *ciuitatis*); *cf.* prepósito
presa¹ *s.* 419, 697; *cf.* preda
presa² *s.* (*d'un molí*) 159, 160
presa³ *s.* (*dels rius*); **presas** 136
Presas *top.* ('uilla', *al terme de Montnegre*) 295; *cf.* Can Presas de Montnegre
 Presas de Montnegre, Can *vid.* Can Presas de Montnegre
presbiter *vid.* presbyter
presbítero *s.* 69 (*Salomó*), 98 (*Guillem*), 112 (*Prim*), 165 (*Padró*), 220 (*Bernat*), 225 (*Isarn*), 232 (*Pedró*), 297 (*Sinofre*), 311 (*Guillem*), 318 (*Andraldus*), 372 (*Donús*), 373 (*Adalbert*), 375 (*Sesgut*), 435 (*Ervigi*), 436 (*Ervigi / Bonarich / Ervigi / Goltred*), 439 (*Sinofre / Maier*), 440 (*Otger / Sinofre / Barceló*), 441 (*Bernat / Guillem / Landrich / Bonúç*), 477 (*Sinofre*), 504 (*Ramon / Pere*), 562 (*Pere Ninoy*), 598 (*Mir Sinofre*), 606 (*Ricolf*), 608 (*Brenguer*), 609 (*Geribert / Benúç*), 612, 618 (*Guillem*), 620 (*Geribert*), 622 (*Víctor*),

- 633 (*Amalrich*), 663 (*Sanç*), 664 (*Malanaic / Ermenard*), 669 (*Geribert*), 676 (*Trasmir*), 685 (*Amalrich*); **presbíteros** 366, 590 (*de Santa Maria del Mar*), 609 (*de la ciutat de Barcelona*), 610
- presbyter** s. 18 (*Deodato*); **presbiter** 317 (*Godmare*), 435 (*Eruigius*); **presbitero** 581 (*Raimundo*); **presbiteros** 609 (*– istius ciuitatis*); **presbiterum** 612; **presbyteri** 503 (*Raimundi*); **presuiter** 417 (*Guitardus*)
- prescribere** v.; **prescripti** 660 (*– comes et comitissa / – monetarii*); **prescripto** 446 (*– Guillelmo Comonras*); **prescriptum** 432 (*Reimundum*); **prescriptus** 395 (*– Poncius*), 432 (*Guillelmus* –)
- prescripció** s. 511; **prescripciones** 412, 469 (*legals*), 523 (*de l'Església*), 524 (*del Fuero Juzgo*)
- prescrito** adj. 366 (*pels canons i capitulars dels reis francs*), 432 (*pel Fuero Juzgo*), 518 (*per la llei goda*), 607 (*per la llei goda*); **prescritos** 608 (*per la llei*)
- presencia** s. 361 (*‘in presencia’ de Pere, bisbe de Barbastre*), 363 (*in – comitis*); **presenciam** 498 (*ante – Barchinonensium consulum*)
- presens** adj.; **presentibus** 419 (*– multis nobilibus viris*), 431 (*– multis nobilibus uiris*), 455
- presenti, in *vid.* in presenti
- presentia** s. 363 (*sub – primum*), 417 (*in – comitis Barchinone*), 421 (*sub – primum*), 622 (*in – multorum hominum*), 661 (*in – Umberti episcopi et Bernardus Raimundi et Berengario Adroarii et Poncii Bernardi et Girberti Guitardi et Umberti Gauçberti et Mironis Fogeti*)
- preso** s. 30 (*Berenguer Ramon II*); **presos** 466
- presod** forma de premere, cf. s. u.
- pressa** s.; **pressas** 159
- Pressia** top. (*castell, al comtat de Pallars*) 213
- prestación** s. 326, 513 (*agrària*)
- prestamista** s. 439, 677; cf. creditor
- préstamo** s. 323 (*escriptura de / redempció del*), 324 (*redempció del*), 399 (*escriptura de*), 498 (*escriptura de*), 677 (*interès del*), 688
- prestus** adj.; **presti** 359
- presuiter** vid. presbiter
- presul** s.; **presulum** 372 (*– Romanorum*)
- presumere** v.; **presumat** 456
- presumptivus** adj.; **presumptivam** 375 (*per – nouitatem*)
- presunción** s. 525
- presunto** adj. (*hereu del tron*) 407, 408; **presuntos** 34
- preter** p. 701
- pretere** adv. 493, 502
- preteritus** adj. 278
- pretiosus** adj.; **pretiosae** 590 (*– dapes*)
- pretium** s. 609, 665; **precium** 584 (*– antifonarii*), 616 (*– mulo*), 664, 665, 669, 671, 676, 684; **precio** 609, 617, 669; cf. precio
- pretor** s.; **pretores** 37
- priapolito** s.; **priapolitos** 236; cf. caralius
- Prim**¹ antr. (*cognom*) 562
- Prim**² antr. m. (*presbíter*) 112
- prima** s. (*fam.*) 528, 677; cf. consobrina, cusina¹ i cusina²
- primado** s.; **primados** 361, 363, 366 (*de palau*), 421, 430 (*de palau*), 444 (*de la pàtria / de palau*), 580; cf. primas
- primas** s.; **primate** 421 (*– palacii comitis*); **primates** 497 (*– palacii*); **primatibus** 363 (*– patrie*), 431 (*– palacii*), 444 (*– patrie*); **primatum** 363 (*sub presentia* –), 421 (*sub presentia* –); cf. primado
- primate** s.; **primates** 497
- primer** adj. 573 (*– dia de Marci*), 698 (*– dia de Marci*)
- primer hombre** s.; **primeros hombres** 316; cf. bodador, bozador i primus homo
- primicerio** s. (*Pere, de la Seu de Barcelona*) 311
- primicia**¹ s. (*tribut*) 514; **primicias** 54, 153, 326, 374, 424, 488, 489, 507; cf. primicia²
- primicia**² vid. primitia
- Primilianus** top. (*a la prov. de Barcelona*); **Primiliano** 8; cf. Premià i Primilla
- Primilla** antr. m. 8; cf. Premià i Primilianus
- primis, in *vid.* in primis
- primitia** s. (*tribut*); **primicia** 514; **primiciam** 514; **primitias** 507; cf. primicia²
- primo**¹ adv. 105, 323
- primo**² s. (*fam.*) 528; cf. cusí i cusino
- primor** s.; **primores** 497; cf. magnate, optimate i procer²
- primum** adv. 237, 293, 393
- primus** adj. 285; **prima** 107, 305 (*– paria*), 411 (*hora* –), 689 (*ebdomada* –); **primi** 608 (*– ordinis modum*); **primo** 527 (*– titulo*); **primos** 319 (*annos* –), 388 (*– dies*), 646 (*annos* –)
- primus homo** s.; **primi homines** 313, 314, 315 (*– terrae*), 316; **primos homines** 316; cf. bodador, bozador i primer hombre
- princep** s. 595
- princeps** s. 34 (*Raimundus comes*), 35 (*Raimundus Borrel / Cerdaniae* –), 405 (*Raimundus Borrel / – Barchinonensis*), 540 (*Guallus, – cocorum*), 559 (*Guallus, – cocorum*); **principe** 363, 364, 444; **principem** 456; **principes** 36, 458 (*Raimundus et Almodis*), 462 (*Raimundus et Almodis*); **principi** 462; **principis** 35 (*Borreli comitis*), 362 (*Raimundi comitis Barchinonensis et Aragonensium* –), 417 (*comitis Barchinone ac – Aragonensium*), 456 (*potestatem* –); **principum** 456 (*– potestatem*); cf. príncipe
- Princeps namque** (*leg., usatge*) 462
- Princeps, Barchinonensium vid. Barchinonensium Princeps
- Princeps, Cataloniae vid. Cataloniae Princeps
- Princeps, Cerdaniae vid. Cerdaniae Princeps
- principado** s. (*top.*) 15 (*Marcillac*), 54 (*Andorra*)
- Principado** top. 23, 34, 36, 129, 144, 433, 458, 461; cf. Cataluña
- principalis** adj. 509 (*terra iuris* –); **principalem** 364 (*– uocem*), 496 (*– uocem*); **principales** 339 (*terra iuris* –); cf. princeps

Principat *top.* 34; *cf.* Catalunya, Principado i Principatus
Principatus *top.*; **Principatu** 36, 458; *cf.* Catalunya i Principado
príncipe *s.* 34 (*de Catalunya*), 35 (*del comtat de Girona / comte Borrell / comtes de Barcelona / comte Bernat de Besalú / Guillem Jordà, comte de Cerdanya/comte de Barcelona*), 36 (*de Catalunya*), 301 (*comte Ramon Berenguer IV*), 339 (*comte de Barcelona*), 353, 362, 363, 364 (*comte Ramon Borrell*), 375 (*comte Ramon Borrell*), 405 (*barceloní*), 406 (*comte de Barcelona*), 413, 414, 416 (*Ramon Berenguer*), 418 (*comte de Barcelona*), 444, 450, 451, 453, 455, 456, 458, 460, 461, 462, 466, 469, 483, 484, 495, 496, 509, 658, 661, 677, 686; **príncipes** 34 (*de Catalunya*), 36, 179 (*Obersalm*), 303 (*cristians*), 304 (*comtes de Barcelona*), 336, 339, 362, 376, 458 (*Ramon i Almodis*), 461, 462, 496 (*Ramon Brenguer I i Sança*), 562, 671 (*dels almoràvits*); *cf.* conde, potestad¹ i princeps
 principem, Quoniam per iniquum *vid.* Quoniam per iniquum principem
 principes, Item statuunt siquidem *vid.* Item statuunt siquidem principes
prior¹ *s.*; **prioris** 699 (*– Balneolis*); *cf.* prior²
prior² *s.* 112 (*Pere Amat, de Sant Salvador*), 220 (*Bernat, del convent de Santa Maria de l'Estanty*), 612 (*de Sant Martí del Canigó*), 699 (*de Banyoles*); *cf.* prior¹
Prior *antr.* (*cognom*) 563
priorato *s.* 682 (*benedictí*)
Priorato *top.* (*a la prov. de Tarragona*) 44, 66
 Prisci, Archi *vid.* Archi Prisci
 Prisciani *gramatice artis*, *Construccion*es *vid.* *Construccion*es Prisciani *gramatice artis*
Prisciano *antr.* *m.* (*escriptor*) 584
Priscianus maior 583
priscus *adj.*; **priscam** 511 (*– introduccionem*)

prisión *s.* 113, 350; **prisiones** 113; *cf.* cárcel i carcer¹
prisionero *s.*; **prisioneros** 501
prisionero de guerra *s.*; **prisioneros de guerra** 499, 500; *cf.* captiuus i esclavo²
privilegiado *adj.* (*testament*) 609; **privilegiados** 608
privilegio *s.* (*concesi*ó *de / confirmaci*ó *de*) 32 (*de Lotari*), 42 (*de Lotari*), 43 (*de Lluís el Transmarí*), 74 (*de Lotari*), 75 (*de Lotari*), 87 (*d'Ordoni II*), 90 (*de Lotari*), 106, 116 (*de Lotari*), 121 (*de Jaume I*), 136 (*de Lotari*), 144 (*de Lluís el Transmarí*), 156 (*de Carles el Calb*), 172 (*de Ludovic Pius*), 181 (*de Lotari*), 193 (*de Carles el Simple*), 207 (*de Ludovic II / de l'infant Adelgastre*), 220 (*de Lotari*), 222 (*d'Odó*), 236 (*de Lotari*), 244 (*de Carles el Simple*), 247 (*de Carles el Calb / de Lluís II / de Carles el Simple*), 248 (*de Carles el Calb / de Lotari*), 249 (*de Carles el Simple*), 255 (*d'Otó*), 284 (*de Carlemany*), 287, 302, 319 (*de Lotari*), 320 (*de Lotari*), 337 (*de Carles*), 338 (*de Carles el Calb*), 449, 481, 495 (*de conducci*ó *d'esclaus redimits*), 504 (*de conducci*ó *d'esclaus redimits*), 506 (*del papa*), 511 (*de Carles el Calb*), 609 (*de Pere II*), 636 (*de Pere II d'Aragó*), 641 (*de Ramon Berenguer IV / d'Alfons I*), 650 (*de Ramon Berenguer IV*), 683 (*d'Alfons*), 685 (*de Ludovic Pius*); **privilegios** 4 (*dels reis francs*), 20 (*del papa Alexandre III*), 108, 145, 209, 241, 242, 274 (*reials / de Carlemany i Ludovic Pius / de Lotari*), 279 (*de Ramon Berenguer III*), 281 (*de Ramon Berenguer III*), 336, 338 (*dels reis francs*), 372 (*dels pontífexs romans / dels reis*), 378 (*dels comtes*), 414, 470 (*d'Alfons I*), 473 (*escriptura dels / dels comtes de Barcelona*), 474 (*escriptura dels / dels comtes de Barcelona*), 479 (*dels comtes de Barcelona*), 480 (*escriptura de*), 481 (*dels comtes de Barcelona*), 482

(*dels comtes de Barcelona*), 483 (*dels comtes de Barcelona*), 489 (*escriptura de / de Ramon Berenguer III*); *cf.* precepto¹
pro indiviso *loc. adv.* 661
proa *s.* 86 (*d'un vaixell*)
probar *v.* 179, 323, 349, 375, 377, 378, 450, 456, 472, 579, 608; **probare** 377; **probase** 323
probare *v.* 456; **probandum** 349; **probaret** 323
 probare, Si quando, nullus unquam, acusatores et testes, affirmantis est *vid.* Si quando, nullus unquam, acusatores et testes, affirmantis est probare
probidad *s.* (*dels comtes de Barcelona*) 405, 407, 409, 410 (*de Ramon Berenguer IV*)
probus homo *s.* 652; **probi homines** 497, 498; **probis hominibus** 498; **proborum hominum** 380; *cf.* asesor, bonus homo, hombre bueno, perito, prohombre i uerus homo
procer¹ *s.*; **procero** 421 (*– de castro Bisaura*); **procerum** 384 (*de la comtessa Ermessindis i el seu nét Ramon Berenguer I*)
procer² *s.* 361 (*Geribert*), 363 (*Geribert*), 364 (*Geribert*), 366 (*Geribert*), 422 (*Gombau de Besora*), 423 (*Mir Geribert*), 442 (*Geribert*), 510 (*Geribert*); **próceres** 366, 384 (*de la comtessa Ermessindis i el seu nét Ramon Berenguer I*), 433, 497; *cf.* magnate, optimate i primor
 procere, Recognoverunt *vid.* Recognoverunt procere
procintus *s.*; **procintu** 357 (*in – itineris Almarie*)
proconsul *s.* 142 (*Sergi Galba*)
procurador *s.* 305 (*Guillem, del rei d'Aragó*), 381 (*Ponç, de l'abat Ot*), 485 (*Barral, del rei d'Aragó*)
producere *v.*; **produximus** 179
Proensa¹ *top.* (*comte de –*) 692
Proensa² *top.* (*mercaders de –*) 690, 691, 692
profanar *v.*; **profanando** 279; **profaná** 279
profecía *s.* (*d'Isaïes*) 205
profesión *s.* 582 (*lucrativa*); **profesiones** 529, 559, 563

- profesor** s. (*de dret*) 470 (*Irneri*)
professio s.; **professionem** 382
progenies s. 503; **progenie** 362
progenitor s. 337 (*del comte Borrell*)
prohombre s. 652; **prohombres** 350, 360, 363, 364, 380, 386, 497, 498 (*de Prats*), 652 (*de Vic i del bisbat*), 662 (*de Vic i del bisbat*), 685; cf. *asesor*, *bonus homo*, *cónsul*, *consultor*, *hombre bueno*, *perito*, *probus homo* i *uerus homo*
prole s. 380 (*de Berenguer*), 456 (*sense ligitima*)
proles s. 35 (*Ramundus Borrel, comitis*—), 581 (*Bernardo, —Senmiri*); **prole** 456 (*sine legitima*—); **proli** 431 (*Guillelmi, —Marchi*), 553 (*Bonifilio, —Tudiclo*); **prolis** 552, 553 (*Borrello, —Guimarani / Reimundus, —Seriol / Suniefredus, —Bonifilii*); cf. *filius*
proles quondam loc. adv.; **proli quondam** 553 (*Arnall, —Nabter*); **prolis quondam** 552, 553 (*Bellitus, —Uguberto / Viues, —Guilemundi*); cf. *filius quondam* i *quondam*
prólogo s. (*dels Usatges*) 418, 458, 459
promesa s. 370, 389, 411, 428, 446 (*de guardar secret*), 447 (*de guardar secret*), 448 (*de guardar secret*), 464, 468, 493
promittere v.; **promitto** 399
promontorio s. (*top.*) 46 (*Dira / a la Jònia*), 47, 89 (*Myonneso*); **promontorios** 261; cf. *cervix*, *cerviz*, *deire*, *dire*¹, *isthmus* i *istmo*
pronus¹ adj. (*top.*); **pronum** 175
pronus² s.; **prono** 166 (*in* —)
propiedad s. 21 (*individual*), 26, 43, 82, 83, 99, 108, 139, 153, 165, 181, 182, 211, 292, 293 (*alodial*), 296, 309, 315, 323, 335 (*privada*), 336 (*lliure*), 338, 339 (*privada*), 340, 376, 423, 424, 438, 463, 464, 491, 498, 507, 508, 509, 510, 511 (*dret de*), 512, 516, 519, 526, 567 (*familiar*), 569, 570, 585, 604, 613, 621, 622, 629, 677, 685, 695, 696; **propiedades** 54, 55, 226 (*particulars*), 417, 461, 499, 594, 597, 622 (*rurals*), 623, 642, 643
propietaria s. 561
propietario s. 140, 144, 246, 336, 511, 628, 630 (*del terreny*), 639 (*d'obradors*), 650 (*de mercats i fires*); **propietarios** 266, 335, 470 (*de terres*), 499 (*rurals*), 628 (*de terres / alodials*), 639 (*dels obradors*)
Propóntide top. (*mar, a la Mísia*) 46; cf. *Mármara*
proposición s. 365, 384
proprialiter adv. 365
proprietas s. 335; cf. *alodio*, *dominatio* i *hereditas*
proprius adj.; **propria** 186 (*ne-mora nigra et egressus aquarum — comitis*), 365 (*manu* —), 580 (*manu* —); **proprium** 510 (*— aprisionem*); **proprias** 493 (*res* —); **propriis** 510 (*— manibus*), 597 (*— ouibus*); **proprio** 329 (*sine* —), 484 (*motu* —); **proprium** 337 (*alodem* —), 503 (*— uelle*), 507 (*— alaudes*), 585 (*kasale* —)
prosapia s. 525 (*noble*)
prosarius s.; **prosarium** 583
Proserpina (*mit.*) 176
proteccio vid. *protectio*
protección s. 280, 323, 325 (*divina*), 326, 327 (*divina*), 328, 329, 338, 413, 462, 484, 485, 486, 487, 488, 493, 647, 653, 654, 658, 686; cf. *proteccio*
protectio s.; **proteccione** 493, 654; **protectione** 326; cf. *protección*
proteger v. 338, 484, 603; **protegía** 495, 505, 656; **protegida** 329; **protegidos** 653
Prouencialis top. (*terminium*) 181; cf. *Provincialis* i *Sant Martí de Provençals*²
Prouensa top. 692
Prouincia¹ top. (*comitatus*); **Prouincie** 661; cf. *Provenza*²
Prouincia² top. (*duc de*); **Prouincie** 362 (*dux* —); cf. *Provenza*¹
Prouincia³ top. (*marquès de*); **Prouincie** 345 (*marchio* —); cf. *Provenza*¹
Prouincialis top. (*uilla*) 680
Prouinciana, *Sancta Eulalia* vid. *Sancta Eulalia Prouinciana*
Prouinciana, *Sancta Eulalia* de vid. *Sancta Eulalia de Prouinciana*
Provençals top. (*vila, a la parròquia de Sant Andreu de Palomar*) 240, 277, 319, 675; cf. *Sant Martí de Provençals*²
Provençals, *Sant Martí de* vid. *Sant Martí de Provençals*
Provençana top. 297; cf. *Provinciana*
Provençana, *Pere de* vid. *Pere de Provençana*
Provençana, *Santa Eulalia* de vid. *Santa Eulalia de Provençana*
Provenza¹ top. 28 (*tropes de*), 33 (*habitants de*), 154, 206, 266, 268, 406, 467, 485; cf. *Prouincia*²
Provenza² top. (*comtat*) 661; cf. *Prouincia*¹
Provenza³ top. (*comte de*) 32
Provenza⁴ top. (*mercaders de*) 690
Provenza⁵ top. (*mestre de*) 330 (*Pere de Roera*)
provençal¹ adj. 194 (*paraula*); **provenzales** 72 (*dialectes*)
provençal² s. (*gent.*); **provenzales** 291
provençal³ s. (*llengua*) 34, 38, 54, 59 (*dialectes del*), 60, 62 (*antic*), 66, 72 (*antic*), 75, 78 (*antic*), 86, 108, 117, 129, 164 (*antic*), 200, 202, 203 (*dialectes del*), 215, 218 (*dialectes del*), 286, 320, 400, 588 (*antic*), 591, 600, 676, 698
Proverbios de Salomón (*llibre de la Bíblia*) 191
providencia s. 373, 375, 524 (*de Déu*)
provincia s. (*top.*) 4 (*Girona*), 5 (*Lleida*), 7 (*Girona*), 8 (*Girona / Barcelona*), 9 (*Girona / Barcelona*), 10 (*Barcelona / Girona / Barcelona*), 11 (*Barcelona*), 13 (*Lleida / Girona*), 14 (*Girona*), 15 (*Girona*), 16 (*Lleida / Tarragona*), 17 (*Barcelona / Girona*), 18 (*Girona*), 20 (*Girona*), 25, 27 (*Extremadura, a Portugal / Extremadura*), 39 (*Girona / Barcelona / Lleida*), 40 (*Girona*), 41 (*Tarragona*), 42 (*Girona / Lleida / Girona / Barcelona*), 43 (*Barcelona*), 44 (*Tarragona / Lleida*), 45 (*Castelló de la Plana / Terol / Logronyo, Palència / Lleida*), 46

(*Kaputaghi*), 47 (*Burgos / Lleida / Girona*), 48 (*Tarragona*), 52 (*Girona / Lleida / Tarragona / Lleida*), 53 (*Girona*), 60 (*Lleida*), 64 (*Lleida*), 65 (*Tarragona / Girona / Lleida / Girona*), 66 (*Tarragona*), 68 (*Girona*), 72 (*Barcelona / Lleida*), 74 (*Tarragona*), 76 (*Barcelona / Girona / Lleida*), 77 (*Lleida*), 84 (*Lleida*), 86 (*Girona*), 87 (*Oviedo / Lugo / Lleida*), 90 (*Tarragona*), 92 (*Castelló de la Plana / Girona / Barcelona / Castelló de la Plana*), 97 (*Lleida*), 99 (*Tarragona*), 100 (*Guadalajara*), 106 (*Girona / Burgos / Girona*), 107 (*Lleida*), 108 (*Lleida*), 114 (*Oscá / Oviedo / Tarragona*), 118 (*Santander*), 123 (*Girona / Tarragona*), 128 (*Lleida*), 139 (*Girona*), 144 (*Tarragona*), 151 (*Tarragona*), 153 (*Tarragona / Albacete / Madrid*), 155 (*Lleida / Girona*), 157 (*Burgos / València / Lleida*), 158 (*Tarragona / Girona*), 160 (*Lleida / Lleó*), 161 (*Tarragona / Almeria*), 165 (*Lleida / Girona / Tarragona*), 168 (*Barcelona*), 169 (*Aragó / Castelló de la Plana / Barcelona*), 170 (*Lleida*), 174 (*Girona*), 177 (*Barcelona*), 180 (*Girona*), 181 (*Lleida*), 184 (*Tarragona*), 185 (*Lleida / Barcelona / Tarragona / Lleida / Barcelona*), 186 (*Girona / Barcelona*), 188 (*Lleida*), 189 (*Barcelona / Lleida / Girona*), 191 (*Barcelona / Girona*), 192 (*Tarragona / Girona*), 193 (*Barcelona*), 194 (*Girona / Tarragona / Barcelona / Lleida / Barcelona*), 196 (*Girona*), 201 (*Girona*), 202 (*Tarragona / Girona / Barcelona*), 205 (*Tarragona*), 207 (*Barcelona / Lleida*), 208 (*Lugo*), 209 (*Girona*), 216 (*Tarragona*), 221 (*Lleida*), 223 (*Lleida*), 224 (*Girona / Santander*), 225 (*Barcelona / Girona*), 226 (*Tarragona*), 227 (*Tarragona*), 228 (*Lleida*), 229 (*Girona*), 230 (*Girona / Tarragona / Girona*), 240 (*Girona*), 242 (*Lleida / Barcelona*), 243 (*Lleida / Barcelona / Tarragona / Lleó*),

244 (*Girona*), 245 (*Girona*), 246 (*Girona*), 248 (*Girona / Barcelona*), 250 (*Tarragona / Girona / Barcelona*), 251 (*Girona*), 252 (*Girona / Barcelona*), 253 (*Lleida / Barcelona*), 254 (*Tarragona / Girona / Lleida*), 255 (*Lleida / Girona / Barcelona*), 256 (*Barcelona / Girona*), 263 (*Girona / Espanya*), 265 (*Teruel*), 281, 287 (*Lleida / Tarragona*), 288 (*Tarragona*), 290 (*Lleida / Barcelona / Tarragona*), 314 (*Barcelona*), 321 (*Lleida*), 328 (*Tarragona*), 479 (*Girona*), 492 (*Lleida*), 632 (*Girona*), 681 (*Lleida*), 682 (*Girona*), 695 (*Tarragona*); **provincias** 12 (*del Rin i del Danubi*), 23 (*Girona, Barcelona, Lleida i Tarragona*), 24 (*catalanes*), 25 (*Còrdova, Toledo, Mèrida, Saragossa i Narbona*), 27 (*Badajoz i Càceres*), 34, 113 (*Càrker i Corker*), 118, 210 (*Salamanca i Conca*), 267 (*romanes occidentals*)
Provincia *top.*; **Provincia** 27 (*– comes*)
provincial *adj.* 280 (*concili*)
Provincialis *top.* 121; *cf.* Sant Martí de Provençals²
Provinciana *top.* 297; *cf.* Provençana
provisión *s.* 91 (*de gra*), 593 (*de comestibles*)
proximus *adj. superl.*; **proxima** 47 (*– rupes*); **proximo** 278 (*– Agosto*)
prudencia *s.* 405, 407, 411, 413, 416, 449, 451
prudens *adj.*; **prudenteribus** 361 (*– uiris*)
prueba *s.* 364, 371 (*documental o de testimonis*), 372 (*de testimonis*), 381 (*de l'aigua bullent*), 384, 385; **pruebas** 370
Prullanis, Raimundus Guillelmi de *vid.* Raimundus Guillelmi de Prullanis
Prunera *antr. (cognom)* 566
Pruners *antr. (cognom)* 566
Psalmista (*a la Bíblia*) 110
psalterium 583; **psalterio** 583 (*– glosulato*)
Pubal *top. (castell)* 428
Pubill *antr. (cognom)* 562

publica de Copones, *Strata vid.*
Strata publica de Copones
publica, strada vid. strada publica
publica, strata vid. strata publica
publica, uia vid. uia publica
publice *adv.* 680
publice, Strate et vie vid. Strate et vie publice
público¹ *adj.* 329 (*esperit*), 382, 444, 650 (*mercat*), 681 (*trànsit*), 685 (*jutge / camí*); **pública** 296 (*via*), 450 (*vida / escena*), 653 (*vergonya*), 681 (*via*); **públicas** 638 (*carrers*); **públicos** 258 (*edificis*), 259 (*jocs*), 265 (*espectacles*), 266 (*espectacles*), 462 (*carreteres i camins*)
público² *s.* 672
publicus *adj.*; **publicis** 638 (*callibus –*); **publico** 360 (*mallo –*), 657 (*– instrumento*); **publicum** 686 (*– mercatorum hospitium*)
Publio Cornelio Escipión *antr. m.* (*comandant de l'exèrcit romà*) 263
puche *s. (alim.)*; **puches** 159
puchero *s. (dom.)* 159; *cf.* polter i pultarius
pudium *top.*; **pudio** 50 (*Galiner*)
puebla *s. (top.)*; **pueblas** 314; *cf.* pobla i població
puebla de Agramunt, *Carta vid.*
Carta puebla de Agramunt
puebla de Camarón, *Carta vid.*
Carta puebla de Camarón
puebla de Cambrils, *Carta vid.*
Carta puebla de Cambrils
puebla de Cardona, *Carta vid.*
Carta puebla de Cardona
puebla de Vilagrassa, *Carta vid.*
Carta puebla de Vilagrassa
pueblo¹ *s.* 3, 4 (*català*), 6 (*indígena*), 34 (*cataló*), 68, 69, 84, 93, 235, 236, 257, 258, 260, 261 (*indígena / romà / indígena*), 262, 267, 285, 303 (*cristià*), 335 (*de guerrers*), 451, 551; **pueblos** 3, 12, 28, 29 (*Castellanos*), 33 (*gots i alans*), 58, 204, 208, 260, 262 (*de la península Ibèrica*), 263 (*de la península Ibèrica*), 268, 308 (*ismaelites*), 311 (*ismaelites*), 335, 589
pueblo² *s. (top.)* 13 (*Caldes d'Estrac / Vilarnadal / Mieres / Reixac*), 16 (*Vinaixa*), 21 (*Martorelles*), 26 (*Castellví*)

- de la Marca), 27 (*Queralbs*), 42 (*Peracals*), 50 (*Gallecs*), 53 (*Caldes de Malavella*), 54 (*Encamp*), 64 (*Aguda de Torà*), 65 (*Montagut / Agudells*), 67 (*Santa Coloma de Gramanet*), 72 (*Espinelves*), 74 (*Sant Hilari Sacalm*), 77 (*Balçarenys*), 85 (*Cornades d'Aulet*), 86 (*Sant Feliu de Pallarols*), 87 (*Corbera*), 92 (*Montmeló*), 100 (*Aiguafreda*), 103 (*Prats de Molló*), 106 (*Boada / Boadella*), 107 (*Bovera / Boí*), 129 (*Argelaguer*), 137 (*Sant Privat*), 139 (*Sant Andreu de Llavaneres / Sant Martí Saserres*), 140 (*Pontons*), 141 (*Gualba*), 142 (*Gualba*), 146 (*La Llacuna*), 157 (*Garrigoles*), 166 (*Mollet / Ametlla del Vallès*), 180 (*Moncalp / Moncalt*), 181 (*Sisquer*), 188 (*Sant Fost de Capcentelles*), 199 (*Valldoreix / Barruera*), 200 (*Tona*), 202 (*Viladases / Mata*), 213 (*Puigcercòs*), 214 (*Cardedeu*), 216 (*Cerdanyola*), 219 (*Santa Maria Antiga*), 220 (*Alella*), 228 (*Foradada*), 230 (*Rocabruna*), 237 (*Boldú / Cabasés*), 250 (*Santa Maria de Palautordera / Palau Solitar*), 251 (*Ripollet*), 285 (*Espills*), 320 (*Sants*), 397 (*Bertí*), 440 (*Reixac*), 455 (*Cambrils*), 492 (*Vilagrassa*), 508, 516 (*Montroig*), 594 (*Llívia*), 650 (*Vilagrassa*); **pueblos** 21, 25 (*d'Espanya*), 29 (*d'Espanya*), 44 (*del Matarranya*), 84 (*Gerri i Pobla de Segur*), 107 (*Boí, Durro, Taüll, Erill, Vall Orcera i Cardet*), 166 (*Bigues i Riells*), 267, 314, 358, 462, 613; cf. poble
- Puellas, Sant Pere de las *vid.* Sant Pere de las Puellas
- puente**¹ *s.* (*d'una nau*); **puentes** 657
- puente**² *s.* (*top.*) 99 (*Fusta*), 107 (*de pedra*), 137 (*Tres Molins*), 148 (*sobre l'Eraut*), 297, 514, 684 (*del Ter / de Sidrac / del riu Balira / del Llobregat / de la vila de Vic / del riu Gurri / de Vic*); **puentes** 46, 679, 684, 685; cf. pons
- Puer de ipsa Granata, Bonus *vid.* Bonus Puer de ipsa Granata
- puerco** *s.* (*zool.*) 316
- puerta** *s.* (*top.*) 110 (*del santuari de Brugués*), 249 (*del castell*), 308 (*del mercat / de la ciutat de Barcelona*), 309 (*de Regumir*), 367 (*de l'església de Sant Just / de l'església de Sant Julià de Palou*), 370 (*de l'església de Sant Julià de Palou*), 378 (*de la catedral, església de Santa Creu*), 489 (*del castell d'Olèrdola / de Sant Miquel*), 502 (*de la ciutat de Barcelona*), 640 (*del castell Vell o Vescomtal*), 648 (*del mercat*); **puertas** 131 (*de les cases*), 308 (*de la ciutat de Barcelona*), 365 (*de les esglésies*), 366 (*de les esglésies*), 367 (*de l'església de Santa Maria de Piera*), 438 (*de l'església de Sant Pere de Reixac*), 515 (*de les ciutats*), 648 (*de la ciutat de Barcelona*)
- puertas, guarda *vid.* guarda puertas
- puerto**¹ *s.* (*top., de muntanya*) 19 (*Arnat*), 65, 76 (*Pendis*), 85 (*Pajares o Paleares*), 97, 98 (*Portell*), 114 (*Pla d'Anella*), 122 (*Viella*), 163 (*Collet del Trull*), 165 (*Tina*), 189 (*Romegats*), 190 (*Sant Just Desvern*), 194 (*Balaguer*), 218 (*Bassivé*), 220 (*Font de Ponent*), 224, 233 (*Pugna Francorum*), 234 (*Bat Piths*), 261, 479; **puertos** 17, 21, 97 (*Viella / Bonaigua*), 153 (*Guadarrama i Navacerrada*); cf. coll, paso³ i portus²
- puerto**² *s.* (*top., marítim*) 413 (*Salou*), 485 (*Marsella*), 649 (*Salou*), 654 (*Salou*), 655 (*Barcelona*), 656 (*Barcelona*), 658 (*Barcelona*); **puertos** 408, 515; cf. portus¹
- puerulus** *s.*; **puerulos** 384
- puesto** *s.* (*top.*) 321 (*Benasc*)
- pug** *s.* (*top.*) 19 (*Samiel*), 47 (*Ceruer*), 67 (*Dagiles*), 68 (*Agilar*)
- Pug Boscha, Bernard de *vid.* Bernard de Pug Boscha
- Pug Boscha, Joan Donzana de *vid.* Joan Donzana de Pug Boscha
- Pug Dalchala** *top.* ('locus', a prop de Sant Boi de Llobregat) 238; cf. Alcala, Coley i Puig de Alcalá
- Pug de Ollens** *top.* (*mas*) 154
- Pug Garigos** *top.* (*lloc, al terme del castell d'Olost, al comtat d'Osona*) 191; cf. Garrigossus
- Pug Rog** *top.* (*lloc, al terme del castell de Ferran, al territori del Penedès*) 230
- Pug Verd, Berenguer de *vid.* Berenguer de Pug Verd
- Pug, Arnallus de ipso *vid.* Arnallus de ipso Pug
- Pug, Bel *vid.* Bel Pug
- Pug, Santa Maria de Bel *vid.* Santa Maria de Bel Pug
- Pugcrosus** *top.* (*al comtat de Manresa*); **Pugcrosó** 109
- Puget** *antr.* (*cognom*) 564
- pugiolum** *s.* (*top.*); **pugioló** 224 (*Fenestrellas*)
- pugium** *s.* (*top.*); **pugio** 18 (*Gintile*), 19 (*Ricario*), 161 (*Cagalela*), 285 (*Mor*), 320 (*Terrarios*), 623
- Pugium Pultarii** *top.* (*villaris*); **Pugio Pultarii** 159; cf. Fraudinus, Gajarus i Sant Jaume de Puig Palter
- pugna** *s.*; **pugnam** 385, 468; cf. duelo
- Pugna Francorum**¹ *top.* (*pas o port*) 233
- Pugna Francorum**² *top.* (*vila, a prop de Camprodon, al comtat de Besalú*) 233
- pugol** *s.* (*top.*) 288 (*Guardiola de Alberels*)
- Pugoriol** *top.* (*a la parròquia de Sant Martí d'Arenys, al comtat de Girona*) 198
- Pugoriolum** *top.* (*als termes del 'castrum Orsalitanum', al comtat d'Osona*); **Pugoriolo** 198; cf. Oriol³
- pugum** *s.* (*top.*); **pugo** 19 (*Amalfredo*), 68 (*Agilella*), 198 (*Oriol*), 288 (*Guardia*)
- puial** *s.* (*top.*); **puialem** 38 (*Beders*)
- puig** *s.* (*top.*) 18 (*Florit*), 26 (*Anguera*), 37, 38, 39, 42, 47 (*Cerver / Cerverís*), 49, 53 (*Ànimes / Malavella*), 65 (*Montagut*), 67 (*Aguilar*), 68, 87 (*Altavaca*), 92 (*Molló*), 99 (*Anguera*), 133 (*Anguera*), 137 (*Anguera*), 158 (*Anguera*)

/ *Forés*), 180 (*Moncalt*), 182 (*Anguera*), 185 (*Barberà*), 189 (*Barberà*), 200 (*Ossa*), 205 (*Forés*), 232 (*Mal Consel*), 242 (*Anguera*), 245 (*Cabannas de Novas*), 259, 282 (*Anguera*), 285 (*Espill*), 288 (*Florit*), 308 (*Forés*), 311 (*Ricart / Forés*), 326 (*Aguera*), 331 (*Ricart*), 420 (*Forés*), 425 (*Ullastrell*), 426 (*Forés*), 427 (*Forés*); **puigs** 39; cf. *pera*, *podium* i *roca*²

Puig¹ *antr.* (cognom) 564

Puig² *top.* 314

Puig Alt *top.* 38; cf. *Pujalt*¹

Puig de Alcalá *top.* (lloc, a prop de *Sant Boi de Llobregat*) 238; cf. *Alcala*, *Coley* i *Pug Dalchala*

Puig de Garden *top.* (castell, a prop de *Lleida*) 301

Puig de Granollers, *Sant Esteve del vid.* *Sant Esteve del Puig de Granollers*

Puig de Mager *top.* (castell, al comtat de *Manresa*) 218

Puig Galliner *top.* (tossal) 60

Puig Palter, *Sant Jaume de vid.* *Sant Jaume de Puig Palter*

Puig Polter *top.* (villar) 237; cf. *Fraudí* i *Gafar*

Puig Teuderich *top.* (castell) 399; cf. *Podium Teudericum*

Puig, Arnau Bernat des vid. *Arnau Bernat des Puig*

Puigarnol *top.* (lloc, a l'ajuntament de *Porqueres*, al comtat de *Besalú*) 19, 180; cf. *Puius Arnulphus*

Puigcercós *top.* (poble, a prop de *Tremp*) 213

Puigcerdà¹ *top.* 183

Puigcerdà² *top.* (muntanya, a la *Cerdanya*) 215; cf. *Mons Cerdanus* i *Mont Cerdá*

puigcerver *s.* (top.) 37

Puigem *antr.* (cognom) 563

Puiggarí *antr.* (cognom) 19; cf. *Garinnus*

Puigrós *top.* (cap, al *Baix Empordà*) 90

Puigonest *top.* (llindar de l'església de *Sant Joan de Perpinyà*) 192

Puiglagulla *top.* (turó, a prop de la ciutat de *Vic*) 65

Puigmal *top.* (muntanya, al *Pirineu*) 37

Puigpelat¹ *top.* 258

Puigpelat² *top.* (ajuntament, al partit de *Valls*, a la prov. de *Tarragona*) 184

Puigreig *top.* (al comtat de *Berga*) 169

Puigreig, *Sant Julià de vid.* *Sant Julià de Puigreig*

Puigroig *top.* (castell, al comtat de *Ribagorça*) 327, 427

Puigsacalm *top.* 54, 74

Puigtinyós *top.* (lloc, al partit d'El *Vendrell*, a la prov. de *Tarragona*) 165

Puigvert, *Arnau de vid.* *Arnau de Puigvert*

Puigvert, *Pere de vid.* *Pere de Puigvert*

Puigxervé *top.* (aldea, a l'ajuntament de *Senterada*, al partit de *Tremp*, a la prov. de *Lleida*) 47

puiol *s.* (top.) 19 (*Guidon*); cf. *pujol*

puiolare *s.* (top.) 38; cf. *pujolar*

puiolus *s.* (top.); **puiolo** 38 (*Rubiolo*), 188 (*Rubiolo*), 227 (*Rotundo*), 476 (*Urgelli*); cf. *puig*

puiularius *s.* (top.); **puiulariis** 38

puius *s.* (top.); **puio** 18 (*Fluridio*), 19 (*Melanego/Gamiza/Sagarci / Guadall / Gastó / Centoli*), 39 (*Embolad*), 68 (*Aguilar / Agiler / Agilarilio*), 80, 130 (*Fluridio*), 209 (*Ullastrello*), 235 (*Chaca Canos*), 244 (*Farner*), 288 (*Guardiola / Fluridio*); **puios** 38; **puium** 38

Puius Arnulphus *top.* ('villa', a l'ajuntament de *Porqueres*, al comtat de *Besalú*); **Puio Arnulpho** 19; cf. *Puigarnol*

pujada *s.* 76

Pujada *antr.* (cognom) 564

Pujades *antr.* (cognom) 564

pujal *s.* (top.) 37, 38 (*Beders*); cf. *puig*

Pujalt¹ *top.* 38; cf. *Puig Alt*

Pujalt² *top.* 43

Pujalt, *Guillém de vid.* *Guillém de Pujalt*

Pujalt, *Honofredus de vid.* *Honofredus de Pujalt*

Pujalt, *Ramón de vid.* *Ramón de Pujalt*

pujol *s.* (top.) 37, 38, 49 (*Pedregós*); cf. *puig* i *puiol*

Pujol¹ *antr.* (cognom) 564

Pujol² *top.* (mas) 582

Pujol, *Des vid.* *Des Pujol*

pujolar *s.* (top.) 37, 38; cf. *puiolare*

Pujolar *antr.* (cognom) 564

Pujon *top.* (muntanya volcànica, a prop d'*Olot*) 156

pujus *s.* (top.); **pujo** 181 (*Caluo*), 227 (*Rotundo*)

Pulcra *top.* (collis) 95

pulgada *s.* (mesura) 624; **pulgadas** 623; cf. *polegada*

Puliarius *top.* ('boscos', al comtat de *Besalú*); **Puliario** 202

pullinus *s.* (zool.); **pullino** 616 (–vario)

pullus *s.* (zool.); **pullorum** 594 (paria –)

pulmentum *s.* (alim.) 571; **pulmento** 571 (refectorio de –); cf. *menestra* i *potaje*

pulmón *s.* (alim.); **pulmones** 575; cf. *fexura* i *liviano*

Pulpis *top.* (castell) 327

puls *s.* (alim.); **pultis** 159; cf. *polter*

Pultarii, *Pugium vid.* *Pugium Pultarii*

pultarius *s.* (top.) 152, 159; cf. *perol*, *polter* i *puchero*

Pultum, *Muium vid.* *Muium Pultum*

Pumares *top.* (a *Portugal*) 180

pumex *s.* (geol.) 189; cf. *piedra pómez* i *ponce*

punctus *s.*; **puncti** 581 (signum –)

punería *s.* (mesura); **punerías** 611 (de *blat*)

Púnica, *Segunda Guerra vid.* *Segunda Guerra Púnica*

Punta Espinuda *top.* (a prop d'*Esclanyà*, a l'*Empordà*) 161

puntus *adj.*; **punta** 581 (–signa)

puño *s.* 365, 580

pureza *s.* (de l'*aigua*) 118, 119

purificar *v.*; **purificada** 279 (església)

puritas *s.*; **puritatis** 119; cf. *purus*

puro *adj.*; **pura** 119 (*aigua*), 662 (*plata*), 675 (*plata*); **puras** 261 (*aigües*); **purísimo** 376 (*or*), 481 (*or*); cf. *finus*, *merus* i *purus*

purpura *s.* 605 (*brisalle* de –)

purus *adj.* 119; **pura** 668 (–*plata*); **puri** 666 (*auri* –), 670 (*argenti* –), 673 (–*auri*), 674 (*auri* –), 675 (*argenti* –); **purissimi** 663 (*argenti* –), 664 (*auri* –); cf. *puritas*

pusillus *s.* (top.); **pusillos** 38

Puta Blanca *vid.* Puta Blanca

Puta Blanca *top.* (honor, a la parròquia de Sant Esteve de Vilanova) 235; **Puta Blanca** 235

Puteus *top.*; **Puteum** 229

Puy de Dôme *top.* (depart., a França) 185

Puyt Pedros *top.* 183, 184; *cf.* Tosa Pelada

puzol *s.* (top.) 157; *cf.* Olotus¹ i poza

Puzol *top.* (vila, al partit de Sagunt, a la prov. de València) 157

Pyrenaeus *top.*; **Pyrenaeum** 47; *cf.* Pirineo

Pyrénées, Basses- *vid.* Basses-Pyrénées

quadra *s.* (top.) 72 (Albinyana), 235 (Ermengol), 237 (Miralpeix, Sitges i La Geltrú), 238 (Vallvert), 310, 623 (Beniure)

Quadra de Ollers *top.* (al comtat de Barcelona) 80, 112, 133, 281

Quadra de Ollers, Sendre de la *vid.* Sendre de la Quadra de Ollers

quadragesarius *s.*; **quadragesarium** 583

Quadragesima Intrante, Gerallus *vid.* Gerallus Quadragesima Intrante

Quadratus, Miro *vid.* Miro Quadratus

quadrellus *s.* (bèl.); **quadrellos** 352; *cf.* balista

quaerere *v.*; **quisieris** 447

qual *pron.* 657

qualis *pron.*; **quale** 343 (*sacramentum* –), 629 (*annum* –), 666 (*moneta de almecten* –), 667 (*aurum* –); **qualem** 661 (*aurum* –)

qualiscumque *adj.*; **qualem-cumque** 502 (*licentiam* –)

quando *adv.* 274, 278, 280, 301, 317, 320, 341, 358, 577, 595, 696, 699

quando, nullus unquam, acusatores et testes, affirmantis est probare, Si *vid.* Si quando nullus unquam, acusatores et testes, affirmantis est probare

quandocumque *adv.* 319, 332

quant *adj.*; **quantas** 396 (– *uegades*), 397 (– *uegades*)

quantra *p.* 346 (– *totos omnes*)

quantum *adv.* 314, 317, 447, 490, 498, 624, 636

quantus *adj.*; **quantas** 348 (– *uegades*), 397 (– *uices*); **quantos** 357 (*cauallarios* –)

Quarro, Ipsa *vid.* Ipsa Quarro

Quart, La *vid.* La Quart

quarta *s.* (mesura) 574 (– *uino*), 575 (– *cibabarie*), 577 (– *de olei*); **quartas** 572 (– *de ciuada* / – *cibum*), 573 (– *cibum*), 574 (– *cibarie* / – *uino*), 575 (– *cibaria*), 577 (– *civada*)

quartada *s.* (mesura) 625; *cf.* quarterada

quartarium *s.* (mesura) 619 (– *ordei*)

quarter *s.* 595 (– *de retro et spatla*), 696, 697 (*de isarn* – *de retro*); **quarters** 594 (– *de moltone*), 696 (– *de bestias saluaticas*); *cf.* cuarto² i quarterus

quartera *s.* (mesura) 611 (– *ordei*)

quarterada *s.* (mesura) 625; **quarteradas** 625 (– *de uinea*); *cf.* quartada

quarterius *s.* (mesura); **quarterios** 648 (– *olei*)

quarterus *s.*; **quarterorum** 696 (– *illius uenacionis*); *cf.* quarter

Quartianus *top.* (vila, a la prov. de Girona); **Quartiano** 10;

Quartianum 10; *cf.* Corçà i Quartus¹

Quartus¹ *antr. m.* 10; *cf.* Corçà i Quartianus

Quartus² *top.* ('uilla', al terme d'Ullà, a l'Empordà); **Quarto** 623; *cf.* Belcayre i Bitinga

quatrellus *s.* (bèl.); **quatrellos** 644

quebrado *adj.* (top.) 226

Queen's County *top.* (a Irlanda) 85

Queixàs *top.* (parròquia, a la prov. de Girona) 246

quer *s.* (top.) 37, 39, 234; **quers** 227, 229; *cf.* carr i cherus

Quer¹ *top.* (castell, al 'apendiciu' de Sant Vicenç de Prats) 40

Quer² *top.* ('rupes', al 'apendiciu' de Sant Vicenç de Prats) 40

Quer, Pica'l *vid.* Pica'l Quer

Quer, Torre del *vid.* Torre del Quer

quera *s.* (top.) 37, 40

Quera *top.* (riu) 40; *cf.* Chera¹

Queralbs *top.* (lloc, a la diòcesi de Seu d'Urgell) 40; *cf.* Cheri Albi, Chers Alps, Keri Albi i Queralps

Queralps *top.* (lloc, a la diòcesi de Seu d'Urgell) 229, 269; *cf.* Cheri Albi, Chers Alps, Keri Albi i Queralbs

Queralt¹ *top.* (castell) 512

Queralt² *top.* (ermita, sobre Berga) 40

Queralt, Guillém Bernat de *vid.* Guillém Bernat de Queralt

Queralt, Rocafort de *vid.* Rocafort de Queralt

Queralt, Santa Coloma de *vid.* Santa Coloma de Queralt

querceta *s.* (top.) 214; *cf.* quercetum

quercetulum *s.* (top.) 214; *cf.* cercedol, cercetole i quercetum

quercetum *s.* (top.) 214; *cf.* cercedol, cercetole, querceta i quercetulum

Quercho, Sanctus Iustus de ipso *vid.* Sanctus Iustus de ipso Quercho

querchus *s.* (top.); **querchos** 623

quercinés *adj.* (dial.) 320

quercineta *s.* (top.) 214; *cf.* cerceneda i quercinetum

quercinetum *s.* (top.) 214, 215; **quercineta** 214; *cf.* cerceneda, Le Quesnoy i quesnetum

quercitulum *s.* (top.) 214; *cf.* cartitulus i cercitulus

Quercitulum *top.* (vila, al Vallès); **Quercitulo** 214; *cf.* Cardedeu, Cardedol, Cardedou, Cardetulus, Cartitulus i Carus Titulus

quercosus *adj.* (top.) 213; *cf.* cercós i quercus

quercula *s.* (top.) 213; *cf.* cercola

querculus *s.* (top.) 213; *cf.* cerch, cerchol, cerchulus, cerchus, cercol cercola, circulus¹ i quercus

quercus *s.* (top.) 212, 213; *cf.* alzina, aulina, cassan, cassanea, cassaña, cerch, cerchol, cerchulus, cerchus, cercol, cercós, chassan, elicina, elidina, encina, ilex, ilicina, olzina, quercosus i querculus

querela *s.* (jud.) 369; *cf.* demanda i petitio

querelare *v.* (jud.); **querelat** 396

querelator *s.* (jud.) 369; *cf.* demandante i petitor

querella¹ *s.*; **querellas** 390; *cf.* querella², querimonia i rancura

- querella**² s. 364, 392, 396, 417, 498; **querellas** 361, 362, 363, 370, 387, 390, 391, 392, 396, 455, 456, 459, 465, 469, 580; cf. querella¹, querimonia i rancura
- querellante** s. 387, 465; **querellantes** 364
- querellarse** v.; **se querella** 390, 391, 396; **se querelló** 386, 390, 465
- Querenaing** antr. (cognom, fr.) 15; cf. Chirinago, Guérigny, Quiriniacus, Quirinius, Quirinus i Xirinachs
- Querforadat** top. (lloc, al partit de Seu d'Urgell) 40; cf. Cherus Foradat
- Quericus Nigra Pelle** antr. m.; **Querici Nigra Pelle** 550
- Queriis, Duobus vid. Duobus Queriis
- querimonia** s.; **querimonias** 387, 390; **querimoniae** 390; **querimoniis** 455; cf. querella¹ i rancura
- Quermancons** top. (castell, al comtat d'Urgell) 237; cf. Pradells²
- Querol**¹ top. 358
- Querol**² top. (castell) 429, 431
- Queruç** antr. m. 505
- quesnetum** s. (top.) 215; cf. Le Quesnoy i quercinetum
- queso** s. (alim.) 597; **quesos** 574, 575, 593, 597; cf. caseus, formatge i fromage
- Qui fallerit hostes vel cavalcadas seniori suo** (leg., usatge) 465
- qui interfecerit, Ut vid. Ut qui interfecerit
- Qui se sciente** (leg., usatge) 388
- quia** c. 349, 357, 364, 383, 396, 399, 417, 456, 462, 464, 466, 469, 488, 527, 582
- Quia justiciam** (leg., usatge) 463, 466
- quicumque** adj.; **quacumque** 649 (– die); **quaecumque** 275 (– extra civitatem); **quicumque** 654; **quocumque** 501 (– modo); **quodcumque** 503 (uelle –)
- quidam** adj.; **quadam** 561 (– consuetudinem), 570 (– die); **quedam** 641 (– operatoria); **quemdam** 471 (– summam decretorum), 612 (– presbiterum); **quibusdam** 178 (– inso-
- litis hominis), 322 (– Gotis et Guasconibus); **quodam** 699 (– nemore); **quoddam** 322 (– villare nomine Revidazer)
- quidem** adv. 327
- quietus** adj.; **quieti** 686
- quilate** s. 666; **quilates** 664 (or de 24 quirats), 665 (or de València de 19 quirats), 666 (or de 24 quirats)
- quilibet** adj.; **quolibet** 332 (– alio modo)
- quinque**, *Librum expositum Beati Augustini contra Haereses* vid. *Librum expositum Beati Augustini contra Haereses quinque*
- quinta** s. (tribut) 330; **quintas** 519 (– de Tamarit)
- Quintulo** antr. f. 440
- quippe naves, Omnes vid. Omnes quippe naves
- quirát** s. (econ.) 674; cf. calé i kerátion
- Quiriniacus** top. (galo-romà); **Quiriniacum** 15; cf. Chirinago, Guérigny, Querenaing, Quirinius, Quirinus i Xirinachs
- Quirinius** antr. m. 15; cf. Chirinago, Guérigny, Querenaing, Quiriniacus, Quirinus i Xirinachs
- Quirse** antr. m. 441
- quis alicui, Si vid. Si quis alicui
- quis filium suum, si quis in alieno solo, Vidua exheredare, si vid. Vidua exheredare, si quis filium suum, si quis in alieno solo
- quis intestatus, Si a vicecomitibus usque ad inferiores milites obierit vid. Si a vicecomitibus usque ad inferiores milites obierit quis intestatus
- quis Judeo, Si vid. Si quis Judeo
- quisieris** forma de quaerere, cf. s. u.
- quisquis** adj. / pron.; **quicquid** 380, 409, 505; **quidquid** 631
- quitar** v. 317 (maleses), 321 (malesa), 354 (ciutats, comtats i bisbats), 388 (el castell), 481; **quite** 390 (el castell)
- quitare** v. 413
- Quixilo** antr. f. (comtessa) 293
- Quixol** antr. f. 536
- quod omnes homines, Item statuerunt vid. Item statuerunt quod omnes homines
- Quollum de Gou** (a Canalda); **Quollo de Gou** 96; cf. Jou¹
- quomodo** adv. 31, 137, 317, 320, 364
- quondam** adv. 122 (Petri Boquerii), 429 (Gaucefredi Bastonis), 477 (Vicus Eliberri, magnae urbis), 552, 553 (Nabter / Ponthi / Aicardi Iterii / Ponthi / Glandulfi); cf. ça atrás, condam, filius quondam i proles quondam
- quondam, filius vid. filius quondam
- quondam, proles vid. proles quondam
- Quoniam per iniquum principem** (leg., usatge) 36, 451, 457, 461, 462
- quotuscumque** adj.; **quotacumque** 642 (molendina –)
- rabaça** s. (agr.) 323; cf. cepa
- Rabaça** antr. (cognom) 566
- Rabadá** antr. (cognom) 566
- Rabanicum, Palacium vid. Palacium Rabanicum
- rabino** s. 23 (Aben Ezra); **rabinos** 23, 24
- Racanfredus** top. (collis); **Racanfredo** 95
- racio** s.; **raciones** 364
- Radbert** antr. m. 530; cf. Paschasio
- radius** s.; **radius** 38; cf. raig
- radix** s.; **radicem** 160 (– Montis Judaici)
- Radloff** antr. (cognom, al.) 546; cf. Ragull, Rahull¹, Raoul¹ i Rull
- Radulfo** antr. f. (vescomtessa, esposa del vescomte Ermidó) 360, 363
- Radulfus**¹ antr. m. (proc. de nom germ.) 546; cf. Ragull, Rahull¹ i Rull
- Radulfus**² top. ('castellum', al terme de Guissona, al comtat d'Urgell); **Radulfi** 21
- Radulfus**³ top. (castrum, in parrochia Sancte Marie de Martoreies); **Radulfi** 21; cf. Châteauroux
- ráfaga** s. 515; cf. rafica
- rafeca** s. (tribut); **rafecas** 515; cf. rafica
- Rafegera, Vidianus de Ça vid. Vidianus de Ça Rafegera
- Rafeguera, Vidiá de Ça vid. Vidiá de Ça Rafeguera
- rafica** s. (tribut) 515; **raficas** 513, 515 (de Tortosa); cf. ráfaga i rafeca

- raficum** *s.* (*dret de trànsit*) 515 (– *Ausone transeuntium*); *cf.* *rafica*
Ragadel, P<etrus> de *vid.* P<etrus> de Ragadel
Ragambertus *antr.* *m.* 534
Raganbald *antr.* *m.* (*nom germ.*) 540; *cf.* *Riambau*¹
Raginald *antr.* *m.* (*nom germ.*) 540; *cf.* *Renau*¹ i *Reynals*
Raginardus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 542; *cf.* *Renart*
Raginhart *antr.* *m.* (*nom germ.*) 542; *cf.* *Renart*
Raginmund *antr.* *m.* (*nom germ.*) 546; *cf.* *Ramón*¹
Ragull *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 546; *cf.* *Antoni Rull*, *Hrodulf*, *Radloff*, *Radulfus*¹, *Rahull*¹, *Raoul*¹, *Rul*³ i *Rull*
Rahím *antr.* (*cognom*) 566
rahó *s.* 116; *cf.* *razón*
Rahull¹ *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 546; *cf.* *Antoni Rull*, *Hrodulf*, *Radloff*, *Radulfus*¹, *Ragull*, *Raoul*¹, *Rul*³ i *Rull*
Rahull² *antr.* *m.* (*sacerdot*) 623
Raifredus *antr.* *m.*; **Raifredo** 317
raig *s.* 38; *cf.* *radius*
Raimun de Ceruera *antr.* *m.* 692
Raimunda *antr.* *f.* (*esposa de Vidal de Castellnou*) 525, 526
Raimundi comitis Barchinonensis, *Curia dompni vid.* *Curia dompni Raimundi comitis Barchinonensis*
Raimundi Dapifer, *Guillelmus vid.* *Guillelmus Raimundi Dapifer*
Raimundi de Alfocio, *Petrus vid.* *Petrus Raimundi de Alfocio*
Raimundi de Farners, *Guillelmus vid.* *Guillelmus Raimundi de Farners*
Raimundi de Sancta Columba, *Raimundus vid.* *Raimundus Raimundi de Sancta Columba*
Raimundi de Villa de Man, P<etrus> *vid.* P<etrus> *Raimundi de Villa de Man*
Raimundi Torna Paies, *Bernardus vid.* *Bernardus Raimundi Torna Paies*
Raimundi, *Berengarius vid.* *Berengarius Raimundi*
Raimundi, *Bernardus vid.* *Bernardus Raimundi*
Raimundo¹ *antr.* *m.* (*comte*), 468
Raimundo² *antr.* *m.* (*espòs de Clinverga*) 222
Raimundo de Cerdaña *antr.* *m.* (*comte, fill de Guisla*) 343; *cf.* *Ramón de Cerdaña*
Raimundo de Subirats *antr.* *m.* 555
Raimundo de Tous *antr.* *m.* 555
Raimundus¹ *antr.* *m.*; **Raimundo** 470, 471; *cf.* *Ramón*²
Raimundus² *antr.* *m.*; **Raimundo** 487; *cf.* *Ramón de Torreies*
Raimundus³ *antr.* *m.* (*Barchinonensis et Hispaniarum marchio, Bisuldunensium et Provincie comes*) 27
Raimundus⁴ *antr.* *m.* (*comes*) 357, 359, 365; **Raimundo** 391, 447; **Raymundi** 278
Raimundus⁵ *antr.* *m.* (*comes*) 667; *cf.* *Ramón Berenguer I*
Raimundus⁶ *antr.* *m.* (*comes*) 364; *cf.* *Ramón Borrell*
Raimundus⁷ *antr.* *m.* (*comes Barchinonensis*); **Raimundi** 362; **Raimundo** 661; **Raimundum** 345, 362
Raimundus⁸ *antr.* *m.* (*comes Palarenensis*) 390, 559; *cf.* *Ramón*¹⁵
Raimundus⁹ *antr.* *m.* (*comte de Pallars i València*) 398; *cf.* *Ramón*¹⁶
Raimundus¹⁰ *antr.* *m.* (*discipulus*) 646; **Raimundum** 646; *cf.* *Ramón*⁵
Raimundus¹¹ *antr.* *m.* (*filius de Engilrada*) 344
Raimundus¹² *antr.* *m.* (*presbyter*); **Raimundi** 503; **Raimundo** 581
Raimundus¹³ *antr.* *m.* (*princeps*) 34, 458, 462
Raimundus¹⁴ *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 546; *cf.* *Ramón*¹
Raimundus¹⁵ *antr.* *m.* (*uicecomes de Béziers*); **Raimundum** 400
Raimundus Arnalli *antr.* *m.* 554
Raimundus Azemari *antr.* *m.* 545; *cf.* *Ademar*¹, *Amar*, *Aymar* i *Azemar*
Raimundus Berengarii¹ *antr.* *m.* (*Barchinonensis comes*) 341, 400, 699; **Raymundum Berengarii** 341 (*Barchinonensium ac Bisullunensium comitem*)
Raimundus Berengarii² *antr.* *m.* (*‘comes Vetulus’ o ‘comes Vetus’*) 416
Raimundus Berengarii Comes Vetulus *antr.* *m.*; **Raimundo Berengarii Comite Vetulo** 416
Raimundus Berengarii Comes Vetus *antr.* *m.*; **Raimundum Berengarii Comitem Veterem** 417
Raimundus Berengarii Vetulus *antr.* *m.*; **Raimundi Berengarii Vetuli** 417; **Raimundo Berengarii Vetulo** 417
Raimundus Berengarii Vetus *antr.* *m.*; **Raimundi Berengarii Vetus** 417
Raimundus Berengarius *antr.* *m.* 699; **Raimundo Berengario** 408, 416
Raimundus Bernardi *antr.* *m.* 344
Raimundus Borrel *antr.* *m.* (*princeps, comitis proles*) 35, 405
Raimundus Ceba *antr.* *m.* 552
Raimundus de Codina *antr.* *m.* 556
Raimundus de Matero *antr.* *m.*; **Raimundo de Matero** 557
Raimundus de Maureia *antr.* *m.* 554
R<aimundus> de Subirans *antr.* *m.* 572, 691, 693; *cf.* *Ramón de Subirans*
Raimundus de Zabadia *antr.* *m.* 558
Raimundus Gadceran *antr.* *m.*; **Raimundi Gadceran** 541; *cf.* *Galcerán*¹
Raimundus Geribaldi *antr.* *m.*; **Raimundi Geribaldi** 540; *cf.* *Girbal* i *Girbau*
Raimundus Guillelmi de Prullanis *antr.* *m.* 344
Raimundus Mulner *antr.* *m.*; **Raimundo Mulner** 245
Raimundus Ollegarii *antr.* *m.*; **Raimundi Ollegarii** 538; *cf.* *Remundus Oldegarii*
Raimundus Pilosus *antr.* *m.* 550
Raimundus Raimundi de Sancta Columba *antr.* *m.* 244
Raimundus Trasaruii *antr.* *m.* 541; *cf.* *Traver*
Rainardus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*); **Rainardi** 542; *cf.* *Renart*
raíz *s.* (*bé*), 323; **raíces** 392, 410, 485, 513, 525, 684
Rajadell, *Pere de vid.* *Pere de Rajadell*

Ram *antr.* (cognom) 566
rama *s.* (bot.) 194, 627; **ramas** 190, 203, 321
ramaje *s.* (bot.) 245
rambla¹ *s.* (top.); **ramblam** 130; *cf.* arenal, arenium i arennum
rambla² *s.* (top.) 77, 117, 130, 131, 478 (*Cirera*); **ramblas** 131; *cf.* arenal, arenium i arennum
Rambla¹ *top.* (a Barcelona) 160
Rambla² *top.* (carrer d'Arenys de Mar) 131; *cf.* Riera²
Ramiñó *top.* (lloc, a prop d'Arenys de Mar, la prov. de Barcelona) 17; *cf.* Ramio
Ramio *top.* (llogarret, a prop d'Arenys de Mar, a la prov. de Barcelona) 17; *cf.* Ramiñó
Ramiro I *antr.* *m.* 27
Ramiro el Monje *antr.* *m.* 361
Ramis *antr.* (cognom) 566
 Ramis, Sant Julià de vid. Sant Julià de Ramis
Rammonus *antr.* *m.* (comes); **Rammono** 399, 546; *cf.* Ramón¹
Ramon *antr.* *m.* (comes) 299
Ramón¹ *antr.* (cognom, *proc.* de nom germ.) 546, 563; *cf.* Raginmund, Raimundus¹⁴, Rammonus, Regimundus comes i Remonius
Ramón² *antr.* *m.* 64, 72, 101, 287, 470, 604; *cf.* Raimundus¹
Ramón³ *antr.* *m.* (abat) 471
Ramón⁴ *antr.* *m.* (abat de Sant Cugat del Vallès) 235, 367, 370, 380, 651
Ramón⁵ *antr.* *m.* (aprenent) 646; *cf.* Raimundus¹⁰
Ramón⁶ *antr.* *m.* (ardiac) 587
Ramón⁷ *antr.* *m.* (arxilevita) 241
Ramón⁸ *antr.* *m.* (bisbe) 489
Ramón⁹ *antr.* *m.* (bisbe d'Osona) 329
Ramón¹⁰ *antr.* *m.* (bisbe de Barcelona) 208, 598, 648
Ramón¹¹ *antr.* *m.* (bisbe de Girona) 590, 597, 649
Ramón¹² *antr.* *m.* (comte) 378, 391, 396, 399
Ramón¹³ *antr.* *m.* (comte, fill d'Ermessen) 107
Ramón¹⁴ *antr.* *m.* (comte de Cerdanya) 305, 389
Ramón¹⁵ *antr.* *m.* (comte de Pallars) 176, 197, 278, 285, 288, 396, 468, 488; *cf.* Raimundus⁸

Ramón¹⁶ *antr.* *m.* (comte de Pallars i València) 398; *cf.* Raimundus⁹
Ramón¹⁷ *antr.* *m.* (fill d'Adaladis de Subirats) 632
Ramón¹⁸ *antr.* *m.* (fill d'Ermessen) 346, 630; *cf.* Ramondus²
Ramón¹⁹ *antr.* *m.* (fill d'Estefania) 346; *cf.* Ramondus³
Ramón²⁰ *antr.* *m.* (fill de Ballo) 404
Ramón²¹ *antr.* *m.* (fill de Berenguer de Corridà) 356
Ramón²² *antr.* *m.* (fill de Berenguer de Currià) 355
Ramón²³ *antr.* *m.* (fill de Guifré) 496
Ramón²⁴ *antr.* *m.* (fill de Guillem Padró) 629
Ramón²⁵ *antr.* *m.* (fill de Jozbert) 619
Ramón²⁶ *antr.* *m.* (fill de Ramon Servus Christi) 612
Ramón²⁷ *antr.* *m.* (fill de Truitelle) 440
Ramón²⁸ *antr.* *m.* (fill del comte Borrell) 488
Ramón²⁹ *antr.* *m.* (germà de Berenguer d'Archs) 604
Ramón³⁰ *antr.* *m.* (home de Sant Cugat) 392
Ramón³¹ *antr.* *m.* (levita) 94, 441, 604
Ramón³² *antr.* *m.* (pare de Bernat) 641
Ramón³³ *antr.* *m.* (pare de Guillema) 641
Ramón³⁴ *antr.* *m.* (prebiter) 504
Ramón³⁵ *antr.* *m.* (prebost de la Seu de Barcelona) 597
Ramón³⁶ *antr.* *m.* (vescomte) 353
Ramón³⁷ *antr.* *m.* (vescomte de Béziers) 399
Ramón Arnal *antr.* *m.* 651
Ramón Arnau *antr.* *m.* 329, 670
Ramón Arnau de Esponellá *antr.* *m.* 354
Ramón Auger de Munells *antr.* *m.* 649
Ramón Berenguer¹ *antr.* *m.* 349
Ramón Berenguer² *antr.* *m.* (comte) 418
Ramón Berenguer I *antr.* *m.* (el Viejo / lo Vell / el Major, comte de Barcelona) 26, 34, 35, 36, 90, 112, 125, 158, 177, 185, 186, 189, 205, 209, 211, 216, 244, 278, 288, 300, 303, 304,

305, 308, 310, 311, 314, 318, 326, 327, 338, 340, 341, 342, 343, 345, 346, 347, 353, 354, 358, 360, 361, 364, 366, 370, 379, 384, 388, 389, 390, 392, 394, 396, 398, 401, 402, 403, 404, 406, 407, 408, 409, 412, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 435, 438, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 455, 458, 459, 460, 461, 466, 473, 475, 480, 484, 497, 505, 519, 532, 556, 562, 579, 614, 615, 625, 656, 656-657, 659, 660, 667, 669, 677, 682, 688, 701; *cf.* Raimundus⁵, Ramondus¹, Reimundus² i Remundus²
Ramón Berenguer II *antr.* *m.* (Cap d'Estopa, comte de Barcelona) 26, 30, 99, 112, 133, 137, 148, 158, 182, 242, 281, 300, 304, 379, 407, 408, 418, 420, 426, 427, 429, 430, 480, 490, 497, 571, 657, 677, 687, 699, 700; *cf.* Cap de Estopa
Ramón Berenguer III *antr.* *m.* (comte de Barcelona, marquès de les Espanyes i comte de Besalú i de Provença) 16, 27, 28, 32, 120, 219, 220, 246, 278, 281, 282, 301, 302, 328, 329, 341, 349, 352, 356, 400, 401, 406, 407, 408, 421, 429, 454, 464, 487, 489, 490, 501, 504, 515, 519, 532, 554, 639, 640, 648, 649, 653, 655, 657, 658, 662, 663, 670; *cf.* Catalanicus heros, dux Catalanensis i rector Catalanicus
Ramón Berenguer IV *antr.* *m.* (comte de Barcelona) 29, 36, 120, 237, 238, 301, 305, 306, 314, 329, 330, 331, 332, 341, 345, 357, 361, 362, 363, 370, 380, 386, 406, 407, 408, 410, 417, 418, 454, 455, 456, 457, 459, 460, 465, 469, 484, 485, 487, 490, 491, 498, 514, 515, 519, 520, 554, 571, 573, 576, 579, 614, 621, 640, 641, 642, 643, 648, 650, 651, 655, 658, 675, 686, 688
Ramón Berenguer de Ager *antr.* *m.* 403
Ramón Berenguer el Mayor *antr.* *m.* 418; *cf.* Ramón Berenguer

- el Viejo
Ramón Berenguer el Viejo *antr.* m. 418; *cf.* Ramón Berenguer el Mayor
Ramón Bermón *antr.* m. 370
Ramón Bernat¹ *antr.* m. 318, 404, 609
Ramón Bernat² *antr.* m. (*comenador de Tortosa*) 621
Ramón Bernat³ *antr.* m. (*vescomte*) 474
Ramón Bernat⁴ *antr.* m. (*vescomte de Béziers*) 417
Ramón Bernat de Gurb *antr.* m. 400
Ramón Bernat de Olost *antr.* m. 447
Ramón Bernat de Salanova *antr.* m. 251
Ramón Bernat de Sant Pere de Malezas *antr.* m. 391
Ramón Bofill de Vidones *antr.* m. 447
Ramón Borrell *antr.* m. (*comte de Barcelona*) 35, 80, 209, 274, 277, 278, 296, 300, 313, 327, 339, 357, 359, 363, 364, 365, 366, 372, 375, 405, 407, 408, 409, 421, 423, 431, 436, 438, 440, 441, 442, 443, 496, 556, 580, 616, 627; *cf.* Raimundus⁶
Ramón Bover *antr.* m. 604
Ramón Bover de Coma *antr.* m. 604
Ramón Bremón de Torre de Mata *antr.* m. 676
Ramón Dalmau *antr.* m. 446, 480
Ramón Dapifer, Guillém *vid.* Guillém Ramón Dapifer
Ramón de... *antr.* m. 571
Ramón de Artesa *antr.* m. 287
Ramón de Ausona *antr.* m. (*bisbe*) 331
Ramón de Beviá *antr.* m. 641
Ramón de Cale *antr.* m. 520
Ramón de Capcentelles *antr.* m. 354
Ramón de Castellet *antr.* m. 593
Ramón de Castellvell, Guillém *vid.* Guillém Ramón de Castellvell
Ramón de Cerdània *antr.* m. (*comte*) 305; *cf.* Raimundo de Cerdània
Ramón de Cerdània, Guillém *vid.* Guillém Ramón de Cerdània
Ramón de Eril, Pere *vid.* Pere Ramón de Eril
Ramón de Fornells *antr.* m. 500
Ramón de Galliner, Guillém *vid.* Guillém Ramón de Galliner
Ramón de Madrona *antr.* m. 612
Ramón de Mediona *antr.* m. 355, 404, 615, 616
Ramón de Montcada¹ *antr.* m. 415, 425, 427, 643, 652, 662
Ramón de Montcada² *antr.* m. (*monjo*) 621
Ramón de Montcada, Berenguer *vid.* Berenguer Ramón de Montcada
Ramón de Montcada, Guillém *vid.* Guillém Ramón de Montcada
Ramón de Olost *antr.* m. 610, 643
Ramón de Pallars *antr.* m. (*comte*) 227, 526
Ramón de Peralada *antr.* m. 487
Ramón de Pou *antr.* m. 662
Ramón de Prat *antr.* m. 645
Ramón de Pujalt *antr.* m. 370
Ramón de Sant Llorenç 393
Ramón de Subirans *antr.* m. 572; *cf.* R<aimundus> de Subirans
Ramón de Torreies *antr.* m. 487; *cf.* Raimundus²
Ramón de Tous *antr.* m. 356, 368
Ramón de Vich *antr.* m. 332
Ramón de Vilademany, Pere *vid.* Pere Ramón de Vilademany
Ramón de Vilaritg, Guillém *vid.* Guillém Ramón de Vilaritg
Ramón dez Castel *antr.* m. 558
Ramón Ferrarii *antr.* m. 637
Ramón Ferrer *antr.* m. 221
Ramón Folch¹ *antr.* m. (*comte de Cardona*) 82
Ramón Folch² *antr.* m. (*vescomte de Cardona*) 415, 420
Ramón Garber *antr.* m. 637
Ramón Gerovart *antr.* m. (*cavaller*) 465
Ramón Giral *antr.* m. 331
Ramón Gombau *antr.* m. 480, 657
Ramón Guadall *antr.* m. 389
Ramón Guifre¹ *antr.* m. 172, 442
Ramón Guifre² *antr.* m. (*comte de Cerdanya*) 359
Ramón Guifre de Vilamur *antr.* m. 310
Ramón Guilabert *antr.* m. 554
Ramón Guillém *antr.* m. 118, 478, 498, 687, 688
Ramón Guitart *antr.* m. 74, 364, 648, 688
Ramón Joan *antr.* m. 668
Ramón Joan de Montblanch *antr.* m. 499
Ramón Llopart¹ *antr.* m. 633
Ramón Llopart² *antr.* m. (*clergue*) 633
Ramón Maier *antr.* f. 310, 501, 508
Ramón Matfret *antr.* m. 632
Ramón Mir *antr.* m. 357, 358
Ramón Mir de Hóstoles *antr.* m. 370
Ramón Miró *antr.* m. 237
Ramón Muliner, Pere *vid.* Pere Ramón Muliner
Ramón Muntaner *antr.* m. (*autor de la Crònica catalana*), 398
Ramón Nino *antr.* m. 562
Ramón Oliba de Cესgunyoles *antr.* m. (*espòs de Ledgardis*) 430
Ramón Pere *antr.* m. (*fill de Pere Ermemir*) 379
Ramón Ponç de Melany *antr.* m. 500, 520, 571
Ramón Pons *antr.* m. 556
Ramón Ramón *antr.* m. 347, 517
Ramón Renart *antr.* m. 328, 370, 447
Ramón Ricolf *antr.* m. (*monjo*) 385
Ramón Sabater *antr.* m. 585
Ramón Seguí *antr.* m. 498
Ramón Senescal, Guillém *vid.* Guillém Ramón Senescal
Ramón Servus Christi *antr.* m. 612
Ramón Sinofre *antr.* m. 297, 342, 355, 357, 419, 425, 431; *cf.* Reimundus¹
Ramón Soler, Guillém *vid.* Guillém Ramón Soler
Ramón Torner *antr.* m. 589, 636
Ramón Tubau *antr.* m. 688
Ramón Uzalger *antr.* m. 554
Ramón, Arbert *vid.* Arbert Ramón
Ramón, Arnal *vid.* Arnal Ramón
Ramón, Arnau *vid.* Arnau Ramón
Ramón, Berenguer *vid.* Berenguer Ramón
Ramón, Bernat *vid.* Bernat Ramón
Ramon, Guillem *vid.* Guillem Ramon
Ramón, Guillém *vid.* Guillém Ramón
Ramón, Mir *vid.* Mir Ramón
Ramón, Pere *vid.* Pere Ramón
Ramón I, Berenguer *vid.* Berenguer Ramón I
Ramón II, Berenguer *vid.*

Berenguer Ramón II
Ramonde¹ *forma de* Ramondus¹,
cf. s. u.
Ramonde² *forma de* Ramondus²,
cf. s. u.
Ramonde³ *forma de* Ramondus³,
cf. s. u.
Ramondus¹ *antr. m. (chompte);*
Ramonde 346; *cf.* Ramón
 Berenguer I
Ramondus² *antr. m. (fili*
d'Ermenes); **Ramonde** 346; *cf.*
 Ramón¹⁸
Ramondus³ *antr. m. (fili*
d'Estefania); **Ramonde** 346;
cf. Ramón¹⁹
 Rancalos, Pascal *vid.* Pascal
 Rancalos
rancura *s. (jud.)* 396; **rancuras**
 387, 390, 392, 396; *cf.* querella¹
i querimonia
Randus *antr. m.;* **Rando** 533
Ranguardus *antr. m.* 534
Ranlo *antr. f.* 538; *cf.* Ranno
 Rannas, Pixa *vid.* Pixa Rannas
Ranno *antr. f.* 538; *cf.* Ranlo
Raoul¹ *antr. (cognom, fr.)* 546; *cf.*
 Radloff, Ragull, Rahull¹ *i* Rull
Raoul² *antr. m. (rei)* 15, 93
rapado *adj. (top.)* 182, 183 (*casc*
de cap), 258; **rapada** 183
(cap); cf. tos
rapaz *s.* 562
rapiña *s. (aus de)* 81
Rápita *top. (vila)* 16; *cf.* Arabita
Rarafredus *antr. m.* 534
 Rared, A<rnallus> *de vid.*
 A<rnallus> *de* Rared
 Rared, Arnau *de vid.* Arnau *de*
 Rared
 Rared, Guillem *de vid.* Guillem *de*
 Rared
ras¹ *adj.; rases* 589 (*escudeles* –)
ras² *adj. (top.)* 175, 179, 182, 183;
cf. calvus, pelat, rasmus² *i* tos
Ras Bir *top. (estret, al mar Roig)*
 46; *cf.* Bab-el-Mandeb
Rasés *top.* 417
rasor *s.* 606; *cf.* nauacula *i* navaja
Raspall *antr. (cognom)* 564
Rasquera *top. (castell, als termes*
del castell de Miravet) 330
rastrojo *s. (agr.)* 73; *cf.* calma,
 calmis, caume, chaume *i* coma
rasura *s.* 179; *cf.* pelat, ras²,
 tonsura *i* tos
rasus¹ *adj.; rasas* 582 (*litteras* –)
rasus² *adj. (top.)* 182; *cf.* ras²

rasus³ *s. (top.); raso* 182
Rasus *top. (cap, al Baix Empordà);*
Raso 90
 Rasus, Mons *vid.* Mons Rasus
 Ratfre, Remón *vid.* Remón Ratfre
rauba *s. (tèxtil); raubam* 606; *cf.*
 ropa
Raugraf *s. (títol feudal)* 179,
 339; **Raugrafen** 178; *cf.*
 comes pilosus, comte de la
 barbe en broussailles, comte
 des broussailles, Raugrave,
 Rheingarf *i* Wildgraf
Raugrafschaft *s.* 340; *cf.* Raugrave
i Raugraviato
Raugrave *s. (títol feudal)* 179,
 340; *cf.* comes pilosus, comes
 silvester, comte de Barcelona,
 Raugraf, Raugrafschaft,
 Raugraviato, Rheingraf *i*
 Wildgraf
Raugraviato *s.* 340; *cf.*
 Raugrafschaft *i* Raugrave
Raurich *antr. m. (monjo)* 623; *cf.*
 Roiricus¹
 Ràvena, Anónimo *de vid.* Anónimo
de Ràvena
raya *s.* 27; *cf.* Extremadura²
Rayamballus *antr. m. (proc. de*
nom germ.); Rayamballo 540;
cf. Riambau¹
rayano *s.* 27; *cf.* extremenho
Raymundus *vid.* Raimundus
Raymundus Berengarii *vid.*
 Raimundus Berengarii
rayo *s.; rayos* 147
raza *s.* 268, 315, 336, 467 (*goda*
/ hispano-romana), 495 (*indo-*
europaea / semítica), 530; **razas**
 21, 22, 467, 495
razón *s.* 116; *cf.* rahó
real *adj.* 242 (*vila*), 338 (*diploma*),
 350 (*mandat / càmara*), 372
(decret), 378 (*decret*), 406
(població), 484 (*braç*), 488
(braç), 493 (*braç*), 681 (*camí*);
reales 274 (*privilegis*), 277
(preceptes), 301, 338 (*diplomes*
o cartes)
 real de Lérida, Cámara *vid.* Cámara
 real de Lérida
 real de Perpiñá, Capilla *vid.* Capilla
 real de Perpiñá
 Real, Mont *vid.* Mont Real
 real, pavo *vid.* pavo real
 real, Sitio *vid.* Sitio real
Reambaldus *antr. m.* 538; *cf.*
 Riambaldus¹

Rebardit, Palol *de vid.* Palol *de*
 Rebardit
 rebus et facultatibus de exorciiis
 pagensibus, De *vid.* De rebus
 et facultatibus de exorquiis
 pagensibus
 rebus, Similiter *de vid.* Similiter
 de rebus
Recasens¹ *antr. m.* 145
Recasens² *antr. m. (espòs de*
Bonafilla) 247
 Recesvinto, Flavio *vid.* Flavio
 Recesvinto
Récey *top. (fr.)* 14; *cf.* Récy,
 Retiacus, Retius, Rexach²,
 Rezzagus, Roeciacus, Roecius
i Roetius
rech *s. (top.); rechs* 132
Rech *antr. (cognom)* 565
Rech Calella *top. (desemboca a*
l'Empordà) 161
recherreds *forma de* rechirere, *cf.*
s. u.
rechiras *forma de* rechirere, *cf.*
s. u.
rechirere *v.; recherreds* 397;
rechiras 397; *cf.* comonir
recipere *v.; recepimus* 654; **recipe-**
ret 276; **recipiam** 384, 399;
recipiat 646; **recipiendis** 168;
recipiente 596 (*pisce salato* –),
 662 (*solidos plate Gerundense*
 –), 666 (*uncias auri Valentie de*
roualls –), 668 (*solidos plate* –);
recipientes 665 (*untias de auro*
de Valentia de roualles –), 667
(mancusos auri Valencie deroua-
lles –); **recipio** 485, 486, 487
recipiente *s.* 165 (*d'aigües*)
recitare *v.; recitata* 368
recobrar *v.* 499 (*la seva llibertat*),
 526 (*deu morabatins*); **hubiese**
recobrado 526; **recobrando** 27
(el territori); **recobrasen** 504
(dotze lliures de plata); **recobre**
 403 (*les albergues de Terrassa*);
recobró 512 (*el castell de*
Queralt); *cf.* recuperar
recobro *s.* 305 (*del territori*)
recognoscere *v.; recognoscimus*
 657; **recognosco** 383, 699
Recognoverunt proceres (*leg.*)
 609; *cf.* Costumbres *de*
 Barcelona
recompensa *s.* 306, 326, 356,
 479 (*de mereixements*), 480,
 507 (*de serveis*), 520 (*del seu*
treball), 644, 660 (*del gran*

- servei*); **recompensas** 504; *cf.* retributio
- reconquista** *s.* 5, 6, 17, 23, 25, 26, 28, 30, 38, 62, 271, 284, 285, 287, 292, 299, 301, 315, 322, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 332, 353, 369, 370, 489, 496, 498, 502, 529, 560, 580, 599, 613, 635, 681, 696, 700
- reconquistador** *s.*; **reconquistadores** 326, 330
- reconquistar** *v.* (*territori*); **reconquistado** 26, 30, 285
- recordación** *s.* (*piadosa*) 330
- recort** *s.* (*de Júpiter*) 96
- Recosen, Senret *vid.* Senret Recosen
- Recosindus** *antr. m.*; **Recosindo** 548
- rectitud** *s.* 409
- rectitudo** *s.*; **rectitudines** 400
- recto** *adj.* 293 (*camí*), 375 (*judici*), 449 (*caràcter*)
- rector** **Catalanicus** *antr. m.* (*epítet*) 32; *cf.* *Catalanicus heros*, *dux Catalanensis i Ramón Berenguer III*
- rectus** *adj.*; **recta** 481 (*recta presència del comte*); **rectam** 347 (*–fidem*); **recti** 672 (*–ponderis*), 675 (*–pensi*); **rectis** 360 (*–judiciis*); **recto** 292 (*–itinere*); **rectum** 375 (*–iudicium*)
- recuperare** *v.*; **recuperent** 504; **recuperet** 403; *cf.* *recobrar*
- Récý** *top. (fr.)* 14; *cf.* Récey, Retiacus, Retius, Rexach², Rezzagus, Roeciaccus, Roecius *i* Roetius
- red** *s.* 598, 698; **redes** 386; *cf.* *rete*
- reddere** *v.* 306; **reddamus** 670 (*–marchas argenti*), 671 (*–morabetinos*), 675 (*–marchas argenti*); **reddat** 471 (*–digestum*); **reddemus** 675 (*–morabetinos*); **reddere** 306 (*–de ista paria Ispanie*)
- redesima** *s.* (*dret del 'bajulus'*); **redecimas** 520; *cf.* *bajulivus i redelme*
- redelme** *s.* (*dret del 'bajulus'*); **redelmes** 520; *cf.* *bajulivus i redesima*
- redempcio** *s.*; **redempcione** 505 (*in –pro captiuis*), 612 (*pro –anime mee*); **redempciones** 500 (*–mansorum*); **redemptionem** 504 (*per –*)
- redemptor** *s.*; **redemptoris** 688 (*–nostri sepulcrum*)
- redemptio** *vid.* *redempcio*
- redención** *s.* 178 (*del feu*), 323 (*del préstec*), 324 (*del préstec*), 332 (*de la seva ànima*), 400 (*de la seva ànima*), 495, 499, 500 (*de la sentència*), 505 (*dels captius*), 612 (*de l'ànima del testador*), 684 (*dels captius / de captius*); **redenciones** 500 (*–dels masos*); *cf.* *redimere*
- Redentor** *s.* 688 (*el sepulcre del nostre –*)
- redergere** *v.* 393
- Redés** *top.* 420
- redimentia** *s.* 499 (*pagesos de –*); *cf.* *remença*
- redimere** *v.*; **redimendi** 323 (*diem –*), 324 (*diem –*); **redemit** 500; *cf.* *redención*
- redimido** *adj.*; **redimidos** 495 (*esclaus*), 504 (*esclaus*), 505 (*captius*)
- redimir** *v.* 498 (*la penyora*), 506 (*captius*); **se redimió** 500
- redintegrare** *v.* 479
- redire** *v.* 349; **redeutes** 654
- redirigere** *v.* 392; **redirigo** 393; *cf.* *emendare i redreçar*
- rédito** *s.*; **réditos** 358, 642, 643, 696
- redituar** *v.*; **redituaba** 652
- redoma** *s.* (*dom.*) 591 (*de vidre*); *cf.* *ampulla*
- Redon** *top. (prad)* 101
- Redona, Mata *vid.* Mata Redona
- Redonela** *top. (a la parròquia de Sant Feliu, al comtat d'Urgell)* 188; *cf.* Redonnella, Santigosa *i* Sentegosa
- Redonnella** *top. (a la parròquia de Sant Feliu, al comtat d'Urgell)* 188; *cf.* Redonela, Santigosa *i* Sentegosa
- redreç** *s.* (*feud.*) 387; *cf.* *emenda, enmienda i retorn*
- redreçar** *v.* 392; *cf.* *emendare i redirigere*
- redreçare** *v.* 392; *cf.* *enmendar i redirigere*
- reducere** *v.* (*–ad culturam*); **reducant** 313, 314
- reductus** *s.*; **reductibus** 128 (*uie ductibus uel –*)
- refección** *s.* 598 (*de piment i neules*)
- refectio** *s.*; **refectionem** 598 (*–pigmenti et nebularum*)
- refectorium** *s.*; **refectorio** 571 (*–de pulmento et piscibus*)
- refugio** *s.* 488 (*de criminals*)
- refundición** *s.* (*dels Usatges*) 453, 458, 459, 460
- refundir** *v.* (*els Usatges*); **fueron refundidos** 459; **han sido refundidos** 457; **refundidos** 453, 458; **ser refundidos** 459
- reg** *forma de rex, cf. s. u.*
- Regadel, P<etrus> *de vid.* P<etrus> de Regadel
- regar** *v.* 149
- Regedel, P<etrus> *de vid.* P<etrus> de Regedel
- regente** *s.* 276 (*Mohammed ben Abdallah ben Abi Ahmer el Moaferi*)
- regere** *v.*; **regens** 581 (*scolam –*)
- Regia, Camera *vid.* Camera Regia
- Regia, Strata *vid.* Strata Regia
- Regiat** *antr. m.* 441
- régimen** *s.* 30 (*feudal*), 31 (*feudal*), 415 (*municipal*), 492
- Regimón, Guillém *vid.* Guillém Regimón
- Regimundus comes** *antr. m.*; **Regimundo comite** 546; *cf.* Ramón¹
- regina** *s.* 573, 574, 575, 576, 577, 690 (*–de Barchinona*), 693, 694, 698; **regine** 345 (*Petronille / Petronelle*); *cf.* *reina*¹
- regio** *s.* (*top.*); **regionem** 276 (*Vallen-sem –*), 577; **regiones** 230; **regionis** 282
- región** *s.* (*top.*); **regiones** 21 (*dels romans, galo-romans i musulmans*), 24 (*dels cosetans, ilergetes, laletans, indigetes, ausetans, lacetans i corretans*), 31 (*dels etiòps, nùmidés i normands*), 54, 80, 132 (*pirinenques*), 264 (*de la península*), 266, 267, 268, 280, 565, 696, 697
- regis Ildefonsi, Curia *vid.* Curia regis Ildefonsi
- regius** *adj.*; **regia** 315 (*terra –*)
- regnum** *s.* 454 (*Aragonis*); **regni** 32 (*Gothici –*), 503 (*–Lodoyci Iunioris*); **regno** 29 (*Aragonis*)
- Regomir** *top. (burg de la ciutat de Barcelona)* 475; *cf.* Rugumir
- regredi** *v.*; **regrediuntur** 474; **regressi sunt** 276

- reguard** s. (*sine* –) 349
reguardum s. (– *non abebunt*) 349
regueret s. (*top.*); **reguerets** 138; *cf.* **rech**
reguero s. (*top.*) 219 (*Antica o Solana*); *cf.* **rech**
reguet s. (*top.*); **reguets** 132; *cf.* **rech**
regula s. 329 (*del Temple*)
regum s. (*top.*) 474 (*Comitale*), 624; **rego** 173 (*Fossa Alba*)
Regumir¹ *top.* 656, 657
Regumir² *top.* (*castell, a la ciutat de Barcelona*) 309; *cf.* **Regumir**³
Regumir³ *top.* ('*kastrum*', *a la ciutat de Barcelona*) 309; *cf.* **Regumir**²
Regumir⁴ *top.* (*porta*) 309
rehén s.; **rehenes** 391
Reig *antr.* (*cognom*) 565
Reims *top.* (*arquebisbe de*) 32
Reimundi, **Arbertus** *vid.* **Arbertus Reimundi**
Reimundus¹ *antr.* m. 357; *cf.* **Ramón Sinofre**
Reimundus² *antr.* m. (*comes*); **Reimundo** 360; **Reimundum** 432; *cf.* **Ramón Berenguer I**
Reimundus³ *antr.* m. (– *prolis Seriol*) 553
Reimundus Ecius *antr.* m. 555
reina¹ s. 561 (*Joana*), 562, 569 (*Peronella*), 573 (*Peronella*), 574, 575 (*Peronella*), 576 (*Peronella*), 577, 689, 690 (*de Barcelona*), 693 (*Peronella*), 698 (*Peronella*); *cf.* **regina**
reina² s. 689, 690, 694
reinado s. 178 (*de Guifré*), 262 (*dels reis francs*), 406 (*de Pere I de Catalunya, II d'Aragó*), 459 (*de Ramon Berenguer IV*), 485 (*d'Alfons I*)
Reinallus *antr.* m. (*proc. de nom germ.*) 540; *cf.* **Renau**¹ i **Reynals**
reinante *adj.*; **reinantes** 179 (*famílies regnants d'Alemanya occidental*)
reinar v.; **haber reinado** 547; **reinó** 337 (*Carles [el] Calb*)
Reinardus¹ *antr.* m. 538; *cf.* **Renardus**¹
Reinardus² *antr.* m. (*proc. de nom germ.*); **Reinardo** 542; *cf.* **Renart**
Reiner, **Guillém de vid.** **Guillém de Reiner**
reino s. 25 (*dels gots*), 32 (*de Gothia*), 34, 95 (*animal*), 175 (*vegetal*), 176 (*infernàl*), 552 (*animal / vegetal / animal / vegetal*), 555 (*d'Aragó*), 566 (*mineral*), 625 (*de València*); **reinos** 27 (*de la península Ibèrica*), 565
Reinosa¹ *top.* (*muntanyes, a la prov. de Santander*) 118
Reinosa² *top.* (*partit, a la prov. de Santander*) 224
Reinulfus *antr.* m.; **Reinulfo** 535
reiterar v. (*la promesa*) 428
reivindicación s. (*de béns*) 651
reja s. (*agr.*) 511 (*de l'arada*), 517 (*de l'arada*), 618; *cf.* **relia**
relia s. (*agr.*) 618; *cf.* **reja**
relieve s. (*top.*) 37, 66, 71, 84, 111, 180
religión s. 325 (*catòlica*), 328 (*militar de cavallers*), 332 (*de la Santíssima Trinitat / de la santa cristiandat*), 405, 411 (*cristiana*), 495, 496, 573; **religiones** 495
religios s. 595
religioso¹ *adj.* 325 (*caràcter*), 326 (*sentiment*), 330, 331 (*esperit*), 332 (*esperit*), 344 (*fervor*), 492 (*fi religiós*), 561 (*aspecte*), 562 (*aspecte*), 687 (*fervor*); **religiosa** 331 (*orde religiosa militar indígena*), 332 (*propaganda*), 492 (*idea*); **religiosas** 327 (*ordes militars*), 328 (*ordes militars*), 330 (*idees / ordes religiosos militars*), 573 (*creences*), 612 (*comunitats*); **religiosos** 328 (*orde de religiosos militars / cavallers*), 611 (*sentiments*)
religioso² s. 328 (*templer*); **religiosos** 413, 434, 474, 476
relinquere v. 401; **relinquerunt** 464; **relinquimus** 307, 326, 400; **relinquo** 397, 470, 611; *cf.* **absoluere**, **ceder**, **definir**, **definire**, **dejar**, **dimittere**, **dubitare**, **evacuare**, **gurpire**, **iachire**, **laxare** i **pacificare**
rellano s. (*top.*) 78; *cf.* **meseta**
relleu s. (*top.*) 138
Rellinás¹ *top.* (*església*) 341; *cf.* **Rius Linars**
Rellinás² *top.* (*forja de*) 643
remanente s. 505, 610, 648
remanere v.; **remaneat** 605; **remaneat** 17, 403, 610; **remanendi** 455; **remaneret** 280; **remanserit** 505, 609; **remansit** 279, 618, 692
remanso s. (*top.*) 147; *cf.* **gorch**
Remascaró *top.* (*barranc, a prop d'Ancils, a la vall de Benasc*) 51
remedio s. 661 (*de les ànimes*)
remedium s. 502 (– *anime sue / – animarum nostrarum*)
rememoracio s.; **rememoracionis** 390 (*scriptura – de rancuras*), 391 (*escriptura – de fine et perdonamentum*)
remença s. (*pagesos de*) 495, 499, 517; *cf.* **redimentia**
remex s.; **remigum** 656
remisión s. (*dels seus pecats*) 332, 517, 612
remissio s.; **remissionem** 331 (– *peccatorum nostrorum*)
remolino s. (*top.*) 140, 147, 153 (*al mar*)
Remolino, **Covae de vid.** **Covae de Remolino**
Remón¹ *antr.* m. 76, 96, 157, 373
Remón² *antr.* m. (*arxilevita*) 371, 374, 384
Remón³ *antr.* m. (*arxilevita de la Seu de Barcelona*) 373
Remón⁴ *antr.* m. (*fill d'Ermessen*) 395, 397, 404
Remón⁵ *antr.* m. (*fill de Ballo*) 395, 397
Remón⁶ *antr.* m. (*germà d'Onofre Ricolf*) 374
Remón⁷ *antr.* m. (*germà de Bernat Borrell*) 374
Remón⁸ *antr.* m. (*home de Sant Cugat*) 399
Remón de Madrona *antr.* m. 371, 374
Remón Ermemir *antr.* m. 371
Remón Geribert *antr.* m. 372
Remón Giscafret *antr.* m. 384
Remón Guillém¹ *antr.* m. 371
Remón Guillém² *antr.* m. (*clergue*) 583
Remón Guitart *antr.* m. (*jutge*) 583
Remón Jozbert *antr.* m. 446
Remón Mir de Palau *antr.* m. 391
Remón Oliba *antr.* m. 446
Remón Ratfre *antr.* m. 384
Remón Ricolf *antr.* m. 518

Remón Sinofre *antr. m.* 371, 373, 584, 604

Remón, Arnau *vid.* Arnau Remón

Remón, Berenguer *vid.* Berenguer Remón

Remón, Bernat *vid.* Bernat Remón

Remón, Ermengol *vid.* Ermengol Remón

Remón, Guillém *vid.* Guillém Remón

Remonnus *antr. m. (proc. de nom germ.)* 546; *cf.* Ramón¹

Remundus¹ *antr. m. (comes); Remundum* 396

Remundus² *antr. m. (comes)* 404; **Remundum** 396; *cf.* Ramón Berenguer I

Remundus Ermemiri *antr. m.; Remundi Ermemiri* 546; *cf.* Aymamir, Maymí i Maymir

Remundus Oldegarii *antr. m.* 538; *cf.* Raimundus Ollegarii

Renaldus gramaticus *antr. m. (magister Barchinone); Renaldi gramatici* 581; *cf.* Renaldus gramaticus Barchinonensis i Renallus gramaticus

Renaldus gramaticus Barchinonensis *antr. m.; Renaldi gramatici Barchinonensis* 540; *cf.* Renaldus gramaticus, Renallus gramaticus, Renau¹ i Reynals

Renallus gramaticus *antr. m. (Barchinonensis doctor); Renalli gramatici* 581; *cf.* Barchinonensis doctor, Renaldus gramaticus, Renaldus gramaticus Barchinonensis, magister Barchinone i Renau²

Renard Guillém *antr. m.* 542; *cf.* Renart

Renardus¹ *antr. m.* 538; *cf.* Reinardus¹

Renardus² *antr. m. (proc. de nom germ.)* 542; *cf.* Renart

Renart *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 541, 542; *cf.* Raginardus, Raginhart, Rainardus, Reinardus², Renard Guillém i Renardus²

Renart Bonús *antr. m.* 371

Renart Guillém *antr. m. (manumissor de Ramon Berenguer I)* 415, 429; *cf.* Renart Guillém de Ça Roca i Renart Guillém de La Roca

Renart Guillém de Ça Roca *antr. m. (manumissor de Ramon*

Berenguer I) 429; *cf.* Renart Guillém i Renart Guillém de La Roca

Renart Guillém de La Roca *antr. m. (manumissor de Ramon Berenguer I)* 429; *cf.* La Roca¹, Renart Guillém i Renart Guillém de Ça Roca

Renart Miró *antr. m.* 318

Renart, Ramón *vid.* Ramón Renart

Renau¹ *antr. (cognom)* 539, 540; *cf.* Raginard, Reinallus, Renaldus gramaticus Barchinonensis i Reynals

Renau² *antr. m.* 581; *cf.* Renaldus gramaticus i Renallus gramaticus

rendición *s.* 302 (*del castell de Siurana*); **rendiciones** 301 (*de Tortosa, Lleida i Fraga*)

rendija *s.*; **rendijas** 174 (*naturals*)

rendimiento *s. (econ.); rendimientos* 516 (*de la farga*), 520 (*de la batllia*), 640 (*de la batllia*), 641 (*de les taules del mercat i dels obradors*), 651 (*dels mercats i de les fires*), 652, 662 (*de la moneda de Vic*); *cf.* exitus

rendir *v. (homenatge)* 353, 483

rendirse *v.* 275; **se rindió** 301

renegat *s.*; **renegats** 496; *cf.* tressallit

renflée *adj.* 62 (*partie – d'une montagne*)

renovar *v.* 688 (*el feu del vescomtat de Barcelona*); **renovarí** 284 (*el jurament de fidelitat*)

renta *s.* 515; **rentas** 410, 652

renunciar *v.*; **renuncio** 400

renunciare *vid.* renuntiare

renuntiare *v.*; **renunciare** 493; **renuntio** 472

reo *s.* 399, 631 (*de sacrilegi*); **reos** 113, 653

répandue *s.* 150

reparto *s.* 625 (*de terres del regne de València*)

reperire *v.*; **repererunt** 274; **reperimus** 364; **sunt reperta** 275

replere *v.*; **repleverant** 191

repoblación *s.* 17 (*del país / de la vall de Ripoll*), 307 (*del territori inhabitat*), 313 (*dels llocs erms*), 331, 490

reposo *s.* 599 (*del cos*), 686 (*per als viatgers*)

reptare *v. (– de baudia)* 390

república *s. (top.)* 408 (*dels genovesos*)

República (*règim polític romà*) 24

Requeséns (*guerra de*) 370

requirere *v.*; **requirat** 404, 696; **requisierint** 388; **requisiimus** 360; **requisivit** 364

res *s.* 139 (*– labilis*), 375 (*haec –*), 493 (*vestras – / – vestras*), 586 (*– illorum*); **rebus** 29 (*– nostris*), 654 (*– suis*); **rei** 374 (*– ueritatem*); **rem** 666 (*– valentem*)

rescatar *v.* 506 (*captius*)

rescate *s. (de captius)* 495, 505

residere *v.*; **residebant** 360

resonare *v.*; **resonat** 376, 638

respondere *v.*; **respondendi** 502

reponsorium *s.*; **responsorio** 583

responsum *s.*; **responsis** 372, 377, 455

ressedere *v.*; **ressedi** 39

restauracio *s.*; **restauracione** 277 (*– ecclesie*); **restauracionem** 686 (*ciuitatis –*)

restauración *s.* 299 (*del comtat d'Osona*), 300 (*del comtat d'Osona*), 307, 313 (*del país*), 315, 318 (*de la vida canònica a l'Església barcelonina*), 410, 476 (*acta de*), 489 (*del castell d'Olèrdola / d'Olèrdola*), 490 (*del castell d'Olèrdola*)

restaurador *s.* 340 (*Guifré I*)

restaurar *v.* 179 (*el país*), 277 (*l'església*), 279 (*el castell d'Olèrdola*), 281 (*el castell d'Olèrdola*), 409 (*la Seu de Barcelona*), 477 (*la Seu d'Urgell*), 583 (*el Fuero Juzgo de la comtessa Almodis*); **fue restaurado** 310 (*el castell de Sant Vicenç*); **había sido restaurado** 372; **restauradas** 477 (*les ciutats*); **restaurase** 686 (*la ciutat de Tarragona*); **retaurasen** 489 (*el castell d'Olèrdola*); **restauró** 477 (*l'església de Santa Maria*), 652 (*la moneda de Vic*), 662 (*la moneda de Sant Pere d'Osona*)

restaurare *v.*; **restauraret** 583 (*– suum librum iudicum*)

Resurreccio Domini (*festivitat*); **Resurreccionem Domini** 519

Resurrección, Pascua *de vid.* Pascua de Resurrección

- retama** *s.* (bot.) 192; *cf.* *genista i ginesta*
- retar** *v.* (de *bausia*) 389; **retaba** 389
- rete** *s.* 598; *cf.* *red*
- retener** *v.*; **retuviese** 487, 516; **retuvo** 249, 375, 384, 424, 508, 510, 663
- Retiacus** *top.*; **Retiacum** 14; *cf.* Récey, Récy, Retius, Rexach², Rezzago, Roeciacus, Roecius *i* Roetius
- retinere** *v.*; **retineat** 347; **retinebat** 317, 320, 426; **retinemus** 502, 640; **retinent** 660; **retinuit** 249
- Retius** *s.* (gent.) 14; *cf.* Récey, Récy, Retiacus, Rexach², Rezzagus, Roeciacus, Roecius *i* Roetius
- retorn** *s.* (feud.) 387, 393; *cf.* *emenda, enmienda i redreç*
- retornare** *v.*; **retornauid** 690
- retozar** *v.* (en aragonès) 58; *cf.* *corneggiare, cosser, cozzare, se doguer i tozar*
- retributio** *s.* 480; *cf.* *recompensa*
- retro** *adv.* 595 (*cuxes ambe – / de isarn quarter de –*), 697 (*de isarn quarter de –*)
- retrudere** *v.*; **retrusi** 505 (*– in carcere*)
- reuertere** *v.*; **reuertendo** 349 (*in –*); **reuerti** 456; **reuertit** 99, 684; **reuertitur** 292
- reunión** *s.* 359 (*dels tribunals*), 365 (*dels tribunals*), 411 (*d'un concili*), 465, 647; **reuniones** 248 (*de societat*), 399 (*il·legítimes*)
- reuoira** *s.* (top.) 210; *cf.* *roble, robur, roure, rovira, rovoira i rovoría*
- reus** *s.*; **reum** 399, 631
- Reus** *top.* 202
- Revardit**¹ *top.* (rierol) 20; *cf.* *Rius David*
- Revardit**² *top.* (rierol, afluent del Terri, que desemboca al Ter entre Medinyà i Sant Julià de Ramis) 20
- Revell** *antr. m.* 211
- reversión** *s.* (dret de) 410
- Reverter** *antr. m.* (vescomte de Barcelona) 404, 417
- Reverter*, *Berenguer* *vid.* *Berenguer Reverter*
- Revidazer**¹ *top.* (llogarret, al districte de Besalú) 247, 322
- Revidazer**² *top.* ('villaris', al districte de Besalú) 322
- rex** *s.* 349, 451, 493, 537 (*Aianrius*); **reg** (de França), 693; **rege** 396 (*Alzagib*), 537 (*Ingelrig / Angarig / Vanrigo*); **regi** 291, 345 (*Ildefonso*), 537 (*Enelricii / Engelrici*); **regis** 317, 337 (*– Franchorum*), 361 (*Ildefonsi / curia –*), 406 (*– de Barchinona*), 662; **rego** 537 (*Ajenrico*); **regum** 508 (*– praedecessorum nostrorum*)
- rexa** *s.*; **rexas** 606
- Rexach**¹ *top.* (pla, a prop de Santa Pau) 14
- Rexach**² *top.* (poble, a prop de Montcada, al Vallès, al comtat de Barcelona) 12, 13, 14, 19, 226, 280, 293, 296, 439, 440; *cf.* Récey, Récy, Retiacus, Retius, Rexagus, Rezzagus, Roeciacus, Roecius, Roetius *i* Sanctus Petrus de Rexaco
- Rexach**³ *top.* (terme, al Vallès, al comtat de Barcelona) 227, 236
- Rexach*, *Sant Pere de vid.* *Sant Pere de Rexach*
- Rexaco*, *Sanctus Petrus de vid.* *Sanctus Petrus de Rexaco*
- Rexacus** *top.* ('villa', al districte de Narbona); **Rexaco** 14; *cf.* *Morarius*
- Rexag** *top.* (uilla, in comitatu Barchinona) 235; *cf.* *Rexach*², *Rexagus i Sant Pere de Rexach*⁵
- Rexag*, *Bernardus Adalberti de vid.* *Bernardus Adalberti de Rexag*
- Rexag*, *Sanctus Petrus vid.* *Sanctus Petrus Rexag*
- Rexagus** *top.* (uilla, in comitatu Barchinona); **Rexago** 14; *cf.* *Rexach*², *Rexag i Sanctus Petrus de Rexaco*
- rey** *s.* 15 (*Raoul*), 24 (*Ataulf / Walia*), 25 (*Euric*), 29 (*Carlemany*), 30 (*Borrell, dels francs*), 34 (*de Mallorca*), 51 (*de Castell Dasens*), 93 (*Raül*), 116 (*Jaume I el Conqueridor*), 121 (*Jaume I*), 130 (*Alfons I*), 156 (*Ulo*), 178 (*calb*), 179 (*Carles el Calb*), 208 (*Silo*), 215 (*Alfons I*), 222 (*Odó*), 238 (*Alfons I*), 242 (*Jaume I*), 244 (*Carles el Simple, del francs*), 245 (*Alfons I de Catalunya*), 255 (*Otó, del francs*), 274 (*Ludovic Pius*), 275 (*Ludovic Pius*), 276 (*Abderraman, de Còrdova / Pipí, d'Aquitània*), 280 (*Ludovic Pius*), 283 (*de Còrdova*), 291 (*Ludovic Pius*), 303 (*rei moro de Saragossa*), 305 (*d'Aragó*), 323 (*Alfons I de Catalunya*), 327 (*Alfons I de Catalunya, II d'Aragó*), 328 (*Balduí II*), 330 (*Alfons I de Catalunya, II d'Aragó*), 332 (*Alfons I de Catalunya, II d'Aragó*), 336 (*Carles el Calb, dels francs*), 337 (*Carles, dels francs / Carles Calb*), 338 (*Carles el Calb, dels francs*), 349 (*Alfons I*), 350 (*Alfons d'Aragó / Alfons I de Catalunya / de Castella / Alfons / d'Aragó / Alfons*), 356, 361 (*Alfons*), 372 (*Lotari, dels francs*), 373 (*Ludovic / Lotari, dels francs*), 374 (*Ludovic, dels francs / Lotari, del francs / Ludovic*), 389 (*Alfons I de Catalunya*), 396 (*Alzagib*), 398 (*Pere III d'Aragó*), 406 (*de Barcelona*), 417 (*Alfons I de Catalunya*), 418 (*Alfons I de Catalunya, II d'Aragó*), 451, 454 (*Alfons I*), 457 (*Alfons I de Catalunya, II d'Aragó*), 460 (*Alfons I*), 467 (*Flavi Recesvint*), 471 (*notari del*), 480 (*Alfons I*), 485 (*Alfons I / procurador del rei d'Aragó*), 486 (*Alfons I / terres del*), 491 (*Alfons I*), 492 (*Alfons I / la terra del*), 493, 499 (*Carles el Calb / Alfons I de Catalunya, II d'Aragó*), 500 (*Alfons I*), 511, 520 (*Pere de Riart*), 547 (*Mauregat, d'Astúries*), 570 (*família del*), 576 (*Alfons*), 595, 608, 609 (*Pere II*), 612 (*Alfons I de Catalunya, II d'Aragó*), 614 (*Alfons I*), 624 (*Alfons I*), 636 (*Pere II d'Aragó*), 640 (*Pere I*), 641 (*Alfons I*), 642 (*Alfons I*), 644 (*Alfons I*), 649 (*Alfons I*), 650 (*Pere I / Alfons I de Catalunya*), 651 (*Alfons I*), 652 (*Alfons I*), 654 (*Pere I*), 657 (*Pere I*), 660 (*Alfons I*), 661 (*Pipí*), 663 (*Alfons I*), 673 (*Alfons I*), 686 (*Alfons I el Batallador, d'Aragó / Pere I de Catalunya, II d'Aragó*); **reyes** 4 (*francs*), 32 (*francs*),

- 33 (*francs*), 34 (*francs*), 156 (*fabulosos*), 262 (*francs*), 305 (*de Saragossa i de Lleida*), 338 (*francs*), 339 (*francs*), 344, 366 (*francs*), 372 (*decrets dels*), 406 (*d'Aragó*), 410 (*de Castella i Lleó*), 470 (*francs*), 482 (*d'Aragó*), 507 (*francs*), 508, 697
- Rey** antr. (cognom) 563
rey, conde- vid. conde-rey
- reyezuelo** s.; **reyezuelos** 304 (*d'Espanya / tributaris*)
- Reymundus Berengarii Vetus** antr. m.; **Reymundo Berengarii Vetus** 417
- Reynals** antr. (cognom, proc. de nom germ.) 539, 540; cf. Raginald, Reinallus, Reginaldus gramatici Barchinonensis i Renau¹
- rezar** v.; **reza** 601 (*el musulmà*); **rezaría** 612 (*misses*); **rezasen** 610 (*misses, oracions i oficis*)
- Rezzagus** top.; **Rezzago** 14; cf. Récey, Récy, Retiacus, Retius, Rexach², Roeciatus, Roecius i Roetius
- Rhaman al Fehri, Jusuf-ben-Abd-al- vid. Jusuf-ben-Abd-al-Rhaman al Fehri
- Rheingraf** s. (*títol feudal*) 179; cf. comes pilosus, comes silvester, Raugraf, Raugrave i Wildgraf
- Rhin**¹ top. (prov.) 12
- Rhin**² top. (*riu, a Alemanya*) 179, 276
- Rhin, comte sauvage du vid. comte sauvage du Rhin
- Rhin, conde palatino del vid. conde palatino del Rhin
- Rhone** top. (*fr.*) 88
- riachuelo** s. 189 (*Comes*); **riachuelos** 166 (*Congost i Atenes*)
- Riambaldus**¹ antr. m. 538; cf. Reambaldus
- Riambaldus**² antr. m. (proc. de nom germ.) 540; cf. Riambau¹
- Riambau**¹ antr. (cognom, proc. de nom germ.) 540; cf. Raganbald, Rayamballus i Riambaldus²
- Riambau**² antr. m. (*germà d'Umbert*) 447
- Riambau**³ antr. m. (*germà de Guillem Umbert de Basília*) 362, 363
- Riambau de Montnegre** antr. m. 680
- Riaño** top. (*partit, a la prov. de Lleó*) 243
- Riart, Pere de vid. Pere de Riart
- riba**¹ s. (top.) 76, 118, 221, 222, 223, 227; **ribas** 75, 77; cf. costa⁴, margo, ribera¹ i ripa
- riba**² top. (*marginis*) 118
- Riba** antr. (cognom) 564
- Riba Alta** top. (*a la parròquia de Santa Eulàlia de Corró, al Vallès*) 76; cf. Ripa Alta
- Riba Fracta**¹ top. (*al 'apendiciu' de Sant Iscle*) 96; cf. Riba Tallada i Ribafracta
- Riba Fracta**² top. (*a la vila de Maçana, a l' 'apendiciu' de Sant Iscle, al comtat d'Urgell*) 96; cf. Riba Tallada i Ribafracta
- Riba Mala** top. (*a la vila de Carcases, al comtat d'Osona*) 226
- Riba Taiada** vid. Riba Tayada²
- Riba Tallada** top. (*al 'apendiciu' de Sant Iscle, al comtat d'Urgell*) 77; cf. Riba Fracta¹ i Ribafracta
- Riba Tayada**¹ top. (*a la parròquia de Sant Boi de Llobregat*) 228
- Riba Tayada**² top. (*a la parròquia de Sant Julià d'Altura, als termes de Terrassa*) 77; **Riba Taiada** 227
- Riba, Alta vid. Alta Riba
- Riba, Arnau de vid. Arnau de Riba
- Ribafracta** top. (*a l' 'apendiciu' de Sant Iscle, al comtat d'Urgell*) 77; cf. Riba Fracta² i Riba Tallada
- Ribagorza**¹ top. 107, 141, 237
- Ribagorza**² top. (*comtat, a Aragó*) 5, 427, 621
- Ribagorzana, Noguera vid. Noguera Ribagorzana
- ribalço** s. (top.) 79; cf. balço
- Ribamala** top. (*precipici, a prop de Ripoll*) 77
- Ribaroja** top. (*vila, a prop de Gandesa, a la prov. de Tarragona*) 230
- Ribas**¹ top. (*a prop de Vilafranca del Penedès*) 76
- Ribas**² top. (*ajuntament*) 194
- Ribas**³ top. (*castell, a la vila de Ribes, al comtat de Barcelona*) 76, 234, 237, 289; cf. Bell-lloch, Bellus Locus¹, Bellus Locus² i Ribas⁴
- Ribas**⁴ top. (*'castrum', a la vila de Sant Pere de Ribes, a prop de Vilafranca del Penedès*) 237; cf. Bell-lloch, Bellus Locus¹, Bellus Locus² i Ribas³
- Ribas**⁵ top. (*partit*) 68
- Ribas**⁶ top. (*vall*) 47, 105, 109, 140, 142, 218
- Ribas**⁷ top. (*vila, als Pirineus, a la prov. de Girona*) 76, 96, 138, 183, 194, 229
- Ribas Altas** top. 221
- Ribas del Sil** top. 87
- Ribas del Sil, Santisteban de vid. Santisteban de Ribas del Sil
- Ribas Rojas** top. 118; cf. Ripae Rubeae
- Ribas, Sant Pere de vid. Sant Pere de Ribas
- ribazo** s. (top.) 79; cf. balço
- ribeira** s. (top., port.) 117; cf. arroyo, beira, rambla¹, ribera¹, riera², ripa, riperia, rivaria, riviera i vera
- ribella** s. (top.); **ribelles** 75, 77; cf. riba¹
- Ribellas** top. (*lloc, al partit d'Olot*) 77
- Ribelles**¹ top. (*baronia, a prop de Solsona, a la prov. de Lleida*) 77; cf. ribella
- Ribelles**² top. (*castrum*) 119
- Ribelles**³ top. (*llindar del castell de Figuera, al comtat d'Urgell*) 77, 119
- Ribelles, Baronía de vid. Baronía de Ribelles
- Ribelles, Castrum vid. Castrum Ribelles
- ribera**¹ s. (top.) 54 (*del Barranc de Rocamorta*), 117, 118, 122 (*de Viella*), 132, 138, 161 (*de l'Ebre*), 330 (*de Mequinença*), 393 (*de Ponts*), 421 (*del riu Ter*); **riberas** 118 (*del Matarranya / del torrent Avellà*), 130 (*del mar*), 138 (*de Bassibés i de Carença*), 165 (*del riu Tinée*); cf. arroyo, beira, rambla¹, ribeira, riera², ripa, riperia, rivaria, riviera i vera
- ribera**² s. (top.); **riberes** 596 (*del Pirineu*)
- Ribera** top. (*lloc, a la dependència de Sant Climent de Nargó, al comtat d'Urgell*) 165
- riberal** s. (top.) 138 (*de Carença*)
- Ribes**¹ antr. (cognom) 564

Ribes² *top.* (*castell, al comtat de Barcelona*) 161
Ribes³ *top.* (*uallis, in comitatu Certaniense*) 183
 Ribés, La Pena de *vid.* La Pena de Ribés
Ricard *top.* (*podium*) 311; *cf.* Ricardo i Ricart³
Ricardis *antr.* *f.* 668
Ricardo *top.* (*montanya*) 331; *cf.* Ricard i Ricart³
Ricardos *antr.* *m.* (*general de l'exèrcit espanyol*) 98
Ricardus *antr.* *m.* 310; *cf.* Ricart Altemir
Ricarius *top.* (*'pugium', a la parròquia de Santa Maria de Caldes*); **Ricario** 19
Ricart¹ *antr.* (*cognom*) 541
Ricart² *antr.* *m.* 648
Ricart³ *top.* (*puig*) 311, 331; *cf.* Ricard i Ricardo
Ricart Altemir *antr.* *m.* 310; *cf.* Ricardus
Ricart Altimira *antr.* *m.* 669
Ricart Guillelm *antr.* *m.* 208, 354, 422, 498, 665, 667, 688
 Ricart, Berenguer *vid.* Berenguer Ricart
 Ricart, Gauceran *vid.* Gauceran Ricart
 Ricart, Pere *vid.* Pere Ricart
Ricel *antr.* *f.* (*esposa de Maramalrig*) 242
Ricells *antr.* *f.* 550; *cf.* Guilia²
Richards *antr.* *f.* 535
Richarius *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*); **Richario** 542; *cf.* Riquer
Richarus *antr.* *m.* (*nom germ.*); **Richari** 542; *cf.* Riquer
Richelde *antr.* *f.* (*mare del levita Geribert*) 629
Richeldes *antr.* *m.* 48, 68
Richeldis *antr.* *f.* (*mare de Geraldus*) 345
Richildes *antr.* *f.* 536
 Ricla, B<erengarius> de *vid.* B<erengarius> de Ricla
 Ricla, Berenguer de *vid.* Berenguer de Ricla
 Ricla, Bernardo de *vid.* Bernardo de Ricla
Ricoald *antr.* *m.* (*nom germ.*) 540; *cf.* Rigalt¹, Rigau i Rigualt
Ricolf *antr.* *m.* (*presbíter*) 606
Ricolf Baldomar *antr.* *m.* 371, 373

Ricolf Ballomar *antr.* *m.* 374
Ricolf de Parets *antr.* *m.* 371, 374
Ricolf Eldemar *antr.* *m.* (*canonge de Vic*) 617
 Ricolf, Honofre *vid.* Honofre Ricolf
 Ricolf, Mir *vid.* Mir Ricolf
 Ricolf, Onofre *vid.* Onofre Ricolf
 Ricolf, Ramón *vid.* Ramón Ricolf
 Ricolf, Remón *vid.* Remón Ricolf
Ricsendis *antr.* *f.* (*mare de Petrus Olivarii*) 344
 Riculfi, Arnallus *vid.* Arnallus Riculfi
Riculfo *antr.* *m.* (*got*) 511
Ridaura¹ *top.* (*lloc, al comtat de Besalú*) 20; *cf.* Rivus de Azar
Ridaura² *top.* (*mercat de*) 648
Ridaura³ *top.* (*monestir i honor*) 515
Ridebirles *top.* 124; *cf.* Río de Berros, Río de Berulas, Rius Birlas, Rius de Berilas, Rius de Birlas, Riusbirlas, Riudeviltles, Rivus de Birla i Rivusbirlas
ridículo *adj.* (*nom*); **ridículos** 551
riego *s.* 136 (*de la terra*), 185 (*terres de*), 492 (*aigua per al*)
Riells *top.* (*poble*) 166
riera¹ *s.* (*top.*) 117, 122 (*Merdançano*), 137, 166 (*Tenas*), (*Salent*); **rieram** 117
riera² *s.* (*top.*) 41 (*Cududells*), 78 (*Can Magí de las Alzines / Espelt*), 105 (*Bòfia*), 117, 120 (*Merdam*), 121 (*Merdaça*), 122 (*Merdaça*), 127, 131, 139 (*Llavaneres*), 153 (*Calders*), 154 (*Malla*), 161 (*Caganell*), 166 (*Tenas*), 172 (*Malla*), 240 (*Sant Martí de Llèmena*); **rieras** 115, 117, 120 (*Viladà i Borredà*), 121, 133; *cf.* arroyo, beira, rambla¹, ribeira, ribera¹, ripa, riperia, rivarria, rivierra i vera
Riera¹ *antr.* (*cognom*) 565
Riera² *top.* (*carrer d'Arenys de Mar*) 131; *cf.* Rambla²
Riera de Pontons *top.* (*poble, a prop de Vilafranca del Penedès*) 140
Rierola *antr.* (*cognom*) 565
Rigalt¹ *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 539, 540; *cf.* Miro Rigualli, Ricoald, Rigau, Rigoaldus, Riguaddus i Rigualt
Rigalt² *antr.* *m.* 359, 409

Rigalt, Huch *vid.* Huch Rigalt
rigatus *s.*; **rigato** 219
Rigau *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 539, 540; *cf.* Miro Rigualli, Ricoald, Rigalt¹, Rigoaldus, Riguaddus i Rigualt
Rigoaldus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 540; *cf.* Rigalt¹, Rigau i Rigualt
Riguaddus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 540; *cf.* Rigalt¹, Rigau i Rigualt
 Rigualli, Miro *vid.* Miro Rigualli
Rigualt *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 539, 540; *cf.* Miro Rigualli, Ricoald, Rigalt¹, Rigau, Rigoaldus i Riguaddus
Rimilo *antr.* *f.* 536
Rin *antr.* (*cognom*) 565
 Rincón, Cervera del *vid.* Cervera del Rincón
rió *s.* (*top.*) 16 (*Noguera Ribagorçana*), 20 (*Francolí*), 24 (*Ebre*), 27 (*Freser*), 40 (*Quera*), 41 (*Gavà*), 42 (*Llobregat*), 44 (*Llobregat*), 46 (*Grànic*), 51 (*Asinos*), 53 (*Essera*), 65 (*Terrí*), 72 (*Noguera Ribagorçana / Noguera Pallaresa*), 75 (*Balira*), 80 (*Llobregat*), 84 (*Noguera Pallaresa / Pallaresa*), 85 (*Noguera Ribagorçana / Pas de Selles*), 86, 92 (*Ter*), 99 (*Anguera*), 100 (*Congost / Bornoba*), 101 (*Noguera Ribagorçana*), 104 (*Cauo*), 105 (*Anoia*), 106 (*Muga*), 107 (*Tor*), 108, 112 (*Major*), 113 (*Besòs*), 115, 116 (*Fontes / Llobregat*), 117 (*Llobregat*), 118 (*Gaià / Anoia*), 119 (*Merder*), 120 (*Meridante / Merdàs / Mardansol*), 123, 124, 125 (*Sauces / Besòs / Bissaucio / Besòs / dues salzedes*), 129 (*Pixa Borres / Burró*), 136 (*Rossinyol / Ezar*), 137 (*Cornet / Núria*), 138, 139 (*Po / Gurri*), 141 (*Noguera*), 143, 147 (*Tordera*), 148 (*Santa Fe*), 149 (*Bayabosa*), 152 (*Terrí*), 153 (*Caldereros*), 154 (*Tajo / Omino o Besga*), 155 (*Fluvià*), 160, 161 (*Ter / Cagalel*), 165 (*Deva / Tinée*), 166 (*Gállego*), 173 (*Merdaça*), 185 (*Anoia*), 190 (*Fluvià*), 207 (*Cardoner*), 216 (*Llobregat*), 221 (*Sió*), 226 (*Gaià*), 227

- (Gaià), 228 (*Foradada*), 234 (*Llobregat*), 237 (*Noguera de Ribagorça*), 240 (*Tenes / Fluvià*), 243 (*Sogne / Cea*), 276 (*Segre*), 278 (*Balira*), 284 (*Balira*), 295 (*Congost*), 297 (*Llobregat*), 300 (*Gaià / Ebre*), 302 (*Francolí*), 313 (*Balira*), 321 (*Noguera Ribagorçana / Garona / Balarties*), 421 (*Ter*), 476 (*Segre*), 504 (*Francolí*), 641 (*Onyar*), 650 (*Onyar*), 683, 684 (*pont del riu Balira / pont del riu Gurri*), 700 (*Tordera*); **riós** 11, 17, 21, 54, 74 (*Tordera i Ter*), 115, 116, 117, 118, 119, 122, 123, 124, 130, 131, 136 (*preses dels*), 138, 140, 144, 159, 227, 243, 476 (*Segre i Balira*), 684; *cf.* riu
- rió Alhama, Cervera del *vid.* Cervera del río Alhama
- Río de Berros** *top.* 124; *cf.* Ridebirles, Río de Berulas, Rius Birlas, Rius de Berilas, Rius de Birlas, Riusbirlas, Riudeviltles, Rivus de Birle i Rivusbirlas
- Río de Berulas** *top.* 124; *cf.* Ridebirles, Río de Berros, Rius Birlas, Rius de Berilas, Rius de Birlas, Riusbirlas, Riudeviltles, Rivus de Birle i Rivusbirlas
- rió Pisuerga, Cervera del *vid.* Cervera del río Pisuerga
- Rio Rubio, Bernardus Amatus de *vid.* Bernardus Amatus de Rio Rubio
- Rio Rubio, Seniofredus de *vid.* Seniofredus de Rio Rubio
- Riopullo, Arnallus de *vid.* Arnallus de Riopullo
- ripa** *s. (top.)* 76, 115, 117, 118, 137 (– *de Toschella*), 223; **ripam** 152 (– *stagni Kaldarii*), 222, 227 (– *fluminis Gaiano*), 367; *cf.* arroyo, beira, costa⁴, espona, margen, rambla¹, riba¹, ribeira, ribera¹, riera², riperia, rivaria, riviera, sponda i vera
- Ripa Alta** *top.* (*a la parròquia de Santa Eulàlia de Corró, al Vallès*) 76; **Ripam Altam** 221; *cf.* Riba Alta
- Ripae Rubeae** *top.* (*a prop del castell de Cabra*); **Ripas Rubeas** 118, 230; *cf.* Ribas Rojas
- riperia** *s. (top.)* 117; *cf.* arroyo, beira, rambla¹, ribeira, ribera¹, riera², ripa, rivaria, riviera i vera
- Ripoll**¹ *antr. (cognom)* 565
- Ripoll**² *top.* 77, 161, 299, 406
- Ripoll**³ *top. (abat de)* 246
- Ripoll**⁴ *top. (lloc, al Vallès)* 251; *cf.* Palatium Audito, Palau Odit, Riuspullus i Ripollet¹
- Ripoll**⁵ *top. (monestir)* 52, 155, 157, 181, 198, 246, 248, 299
- Ripoll**⁶ *top. (monjo de)* 20 (*anònim*), 178 (*anònim*), 416 (*anònim*), 426 (*Pere*)
- Ripoll**⁷ *top. (monjos del monestir de)* 35
- Ripoll**⁸ *top. (vall, al comtat d'Osona)* 17, 154, 179, 222, 294, 318, 340, 699
- Ripoll**⁹ *top. (vila, a la província de Girona)* 68
- Ripoll, Arnau de *vid.* Arnau de Ripoll
- Ripoll, San Juan de *vid.* San Juan de Ripoll
- Ripoll, Sant Joan de *vid.* Sant Joan de Ripoll
- Ripoll, Santa Maria de *vid.* Santa Maria de Ripoll
- Ripollet**¹ *top. (al comtat de Barcelona)* 124, 125, 212, 216, 221, 293, 295, 296, 502; *cf.* Palacium ad ipsa Olzeta, Palacium Auozido, <Palau> Abzido, Palau Audito, <Palau> Auzido, <Palau> Auzitio, Palau del Alzinar, <Palau> Ozido, Ripoll⁴ i Sant Esteve de Ripollet²
- Ripollet**² *top. (poble, al Vallès)* 251
- Ripollet**³ *top. (terme, al Vallès)* 138
- Ripollet, Pere de *vid.* Pere de Ripollet
- Ripollet, Sant Esteve de *vid.* Sant Esteve de Ripollet
- Riquer** *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 542; *cf.* Richarius i Richarus
- Riquilde** *antr. f.* 441
- Riquillis** *antr. f. (esposa de Bofill)* 524
- risco** *s. (top.)*; **riscos** 63, 80
- Risco** *top. (serralada, al terme de Lerma, a la prov. de Burgos)* 47
- rite consueto** *loc. adv. (vinyes plantades)* 627
- riu** *s. (top.)* 105 (*Lavansa*), 117, 122 (*Nere*), 123 (*Tort*), 596 (*peix de –*); **rius** 115, 117, 133; *cf.* flumen, río i rivus
- <**Riu de**> **Codols** *top. (vila, a prop de Falset, a la prov. de Tarragona)* 41; *cf.* Riu de Cols, <Riu de> Cools i Riudecols
- Riu de Cols** *top. (vila, a prop de Falset, a la prov. de Tarragona)* 41; *cf.* <Riu de> Codols, <Riu de> Cools i Riudecols
- <**Riu de**> **Cools** *top. (vila, a prop de Falset, a la prov. de Tarragona)* 41; *cf.* <Riu de> Codols, Riu de Cols i Riudecols
- Riudalgars** *top. (castell)* 491
- Riudarenas** *top. (vila, a prop de Santa Coloma de Farners, a la prov. de Girona)* 123
- Riudarenas, <Sancta Columba> de *vid.* <Sancta Columba> de Riudarenas
- Riudecols** *top. (vila, a prop de Falset, a la prov. de Tarragona)* 41, 123; *cf.* <Riu de> Codols, Riu de Cols, <Riu de> Cools i Riudeperas
- Riudellots de la Creu** *top. (lloc, a l'ajuntament de Palol de Revardit, a la prov. de Girona)* 50, 123; *cf.* Rius de Llutos
- Riudellots de la Selva** *top. (lloc, a prop de Santa Coloma de Farnés)* 123; *cf.* Sant Esteve de Rivo de Luto
- Riudeperas** *top.* 123; *cf.* Riudecols
- Riudeperas, Sant Martí de *vid.* Sant Martí de Riudeperas
- Riudeperes, Bernat de *vid.* Bernat de Riudeperes
- Riudeperes, Sant Martí de *vid.* Sant Martí de Riudeperes
- Riudeviltles** *top.* 124; *cf.* Ridebirles, Río de Berros, Río de Berulas, Rius Birlas, Rius de Berilas, Rius de Birlas, Riusbirlas, Rivus de Birle i Rivusbirlas
- Riudeviltles, Sant Pere de *vid.* Sant Pere de Riudeviltles
- Riuidadri, mensura *vid.* mensura Riuidadri
- Riuidadri** *top.*; **Riuidadri** 648 (*mensuram –*)

- Riuipollentis, Sanctus Stephanus *vid.* Sanctus Stephanus Riuipollentis
- Riuo Merdario, Sancta Eulalia de *vid.* Sancta Eulalia de Riuo Merdario
- Riuo Meritabili, Castellfullit de *vid.* Castellfullit de Riuo Meritabili
- Riuo Petrarum, Sanctus Martinus de *vid.* Sanctus Martinus de Riuo Petrarum
- rius** *s. (top.)*; **rio** 11 (*Balira*), 120 (*Meritabile*), 122 (*Nero*), 124 (*Lato / Maiore*), 125 (*Salices*), 130 (*Sancti Stephani*), 139 (*Lauanneras / Lauanere*), 173 (*Merdanciano*), 190 (*Gauerresa*), 199 (*Valle de Aurexi*), 228 (*Valle Talada / Foradada*), 684 (*Fredo*)
- Rius antr. (cognom)** 565
- Rius Birlas** *top.*; **Rio Birlas** 124; *cf.* Ridebirles, Río de Berros, Río de Berulas, Rius de Berilas, Rius de Birlas, Riusbirlas, Riudeviltles, Rivus de Birle *i* Rivusbirlas
- Rius David** *top. (rivulus)*; **Rio David** 20; *cf.* Revardit¹
- Rius de Berilas** *top.*; **Rio de Berilas** 124; *cf.* Ridebirles, Río de Berros, Río de Berulas, Rius de Berilas, Rius de Birlas, Riusbirlas, Riudeviltles, Rivus de Birle *i* Rivusbirlas
- Rius de Birlas** *top.*; **Rio de Birlas** 124; *cf.* Ridebirles, Río de Berros, Río de Berulas, Rius de Berilas, Rius de Birlas, Riusbirlas, Riudeviltles, Rivus de Birle *i* Rivusbirlas
- Rius de Llutos** *top. (lloc, a l'ajuntament de Palol de Revardit, a prop de Girona)*; **Rio de Llutos** 108, 123; *cf.* Riudellots de la Creu
- Rius Linars** *top. (ecclesia)*; **Rio Linars** 341; *cf.* Rellinás¹
- Rius Rubius** *top. (lloc, a prop de Terrassa, al Vallès)*; **Rio Rubio** 188; *cf.* Rubí⁴
- Rius Siccus** *top. (al terme de Terrassa, al comtat de Barcelona)*; **Rio Sicco** 118; *cf.* Riusech¹
- Rius Tortus** *top. (lloc, a la vall de Brocà i Lillet, al comtat de Cerdanya)*; **Rio Torto** 213; *cf.* Cercos *i* Cercós
- Riusbirlas** *top.*; **Riobirllas** 124; *cf.* Ridebirles, Río de Berros, Río de Berulas, Rius Birlas, Rius de Berilas, Rius de Birlas, Riudeviltles, Rivus de Birle *i* Rivusbirlas
- Riusech**¹ *top. (al terme de Terrassa, al comtat de Barcelona)* 118; *cf.* Rius Siccus
- Riusech**² *top. (lindar del castell d'Arraona)* 208
- Riuspullus**¹ *top. ('alueus', al Vallès)*; **Riopullo** 138; *cf.* Palacium Auzido, Palatium Audit, Palatium Audito, <Palau> Abzido, Palau Audit, Palau Audito, <Palau> Auzido, <Palau> Auzitio, Palau del Alzinar, Palau Odit, <Palau> Ozido, Ripollet¹, Sanctus Stephanus Riuipollentis *i* Sant Esteve de Ripollet²
- Riuspullus**² *top. ('locus', al Vallès)*; **Riopullo** 251; *cf.* Palacium Auzido, Palatium Audit, Palatium Audito, <Palau> Abzido, Palau Audit, Palau Audito, <Palau> Auzido, <Palau> Auzitio, Palau del Alzinar, Palau Odit, <Palau> Ozido, Ripollet¹, Sanctus Stephanus Riuipollentis *i* Sant Esteve de Ripollet²
- Riustortus** *top. (a la vall de Brocà i Lillet, al comtat de Cerdanya)*; **Riotorto** 122
- riuulus** *s. (top.)*; **riuulo** 130 (*Ballo Bono*); **riuulum** 121 (*Merdançano*); **rivulum** 166 (*Tena*)
- riuunculus** *s. (top.)*; **riuunculo** 120 (*Merdanciano*), 235 (*Rumpi Bragas*)
- rius** *s. (top.)*; **riuio** 40 (*Chera*), 93 (*Sico*), 101 (*Val Longa*), 119 (*Merdario*), 120 (*Merdero / Meritabile*), 122 (*Nigro / Ner / Fred / Freto*), 125 (*Bisaucii*), 126 (*Bisaucii*), 129 (*Pixa Borres*), 138 (*Saltels*); **riuum** 119 (*Merder*), 123 (*Curuum / Arenarum*); **rivi** 137 (*Corneti*); **rivo** 108 (*Croso*), 116 (*Fontes*), 117, 119 (*Meritario*), 154 (*Sambucæ*), 155 (*Oleta*), 244 (*Ferrari*); **rivum** 100 (*Congustum*), 120 (*Merdaneam*); **rivus** 117; *cf.* flumen *i* riu
- rivaria** *s. (top.)* 117; *cf.* arroyo, beira, rambla¹, ribeira, ribera¹, riera², ripa, riperia, riviera *i* vera
- riviera** *s. (top., it.)* 117; *cf.* arroyo, beira, rambla¹, ribeira, ribera¹, riera², ripa, riperia, rivaria *i* vera
- Rivo de Luto, Sant Esteve de *vid.* Sant Esteve de Rivo de Luto
- Rivo Meritabili, Castellfolit de *vid.* Castellfolit de Rivo Meritabili
- rivolus** *s. (top.)*; **rivolum** 20 (*Rio David*), 172 (*Buciacum*), 319 (*Budica*), 320 (*Budica*)
- Rivomeritable, Sant Joan de *vid.* Sant Joan de Rivomeritable
- rivulus** *vid.* riuulus
- rivus** *vid.* riuus
- Rivus de Azar** *top. (al comtat de Besalú)*; **Rivo de Azar** 20; *cf.* Ridaura¹
- Rivus de Birle** *top.*; **Rivo de Birle** 124; *cf.* Ridebirles, Río de Berros, Río de Berulas, Rius Birlas, Rius de Berilas, Rius de Birlas, Riusbirlas, Riudeviltles *i* Rivusbirlas
- Rivusbirlas** *top.*; **Riobirllas** 124; *cf.* Ridebirles, Río de Berros, Río de Berulas, Rius Birlas, Rius de Berilas, Rius de Birlas, Riusbirlas, Riudeviltles *i* Rivus de Birle
- Rivusfredus** *top. (llogarret, a la dependència de Sant Martí, al comtat de Girona)*; **Rivofredo** 122
- Rixacus** *top. (mas, al comtat de Besalú)*; **Rixaco** 14
- Rixagus** *top. ('locus', al comtat d'Urgell)*; **Rixago** 14
- rizado** *top. (cabell)* 59; *cf.* cerro *i* cirrus
- Roballus** *antr. m. (proc. de nom germ.)* 540; *cf.* Rubau
- Robau** *antr. m.* 684
- Robert** *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 542, 543; *cf.* Hrodebert *i* Rubert
- Robert Dapifer** *antr. m.* 329
- Robert Ugo** *antr. m.* 693
- Roberto** *antr. m. (mestre dels templers)* 332

roble *s. (bot.)* 92, 210, 623; **robles** 165, 186, 206, 210, 623; *cf.* reuoir, robur, roure, rovira, rovoira i rovoría

robledal *s. (top.)* 210; *cf.* robledo

robledo *s. (top.)* 92, 210; *cf.* robledal, robor, roboretum, roureda i rovira

roborare *v.*; **roboramus** 651; **roborandum** 581

roboretum *s. (top.)* 92, 212; **roboreta** 92, 212; *cf.* robledo, robur i roureda

robur *s. (bot.)* 92, 210; *cf.* reuoir, roble, roure, rovira, rovoira i rovoría

roca¹ *s. (top.)* 80 (Cingulo), 90 (Fundata); **rocām** (Cingulo), 80

roca² *s. (top., també provenç.)* 26 (Miravet), 37, 38, 39, 40 (pelada), 41 (Codina Mala), 42, 44, 47, 49, 52, 66 (Cogoll), 67 (Aguila), 77, 80, 86, 87 (Corbero), 89, 101, 102, 103, 110, 136, 140, 168, 174 (tobàcia), 176, 219, 228, 229 (Alba), 241, 264, 310 (Miravet), 327 (Miravet), 623; **rocas** 39, 41, 44, 51 (granítics), 54, 55, 68, 79, 81, 85, 86, 87, 93, 117, 129, 141, 148, 152, 161, 168, 227, 229, 261, 462, 623; *cf.* colina, cot, pera, puig, quer, rocca¹, rocha, rupca, rupes, rupica

roca³ *s. (top.)*; **roques** 40 (Chera)

Roca¹ *antr. (cognom)* 566

Roca² *top. (al lloc de la Roca de Ferrué)* 215; *cf.* Castillo

Roca³ *top. (mas)* 486

Roca de Ferrué *top. (lloc)* 215

Roca, Çà *vid.* Çà Roca

Roca, Castellfollit de la *vid.* Castellfollit de la Roca

Roca, La *vid.* La Roca

Roca, Ponç de *vid.* Ponç de Roca

Roca, Renart Guillém de Çà *vid.* Renart Guillém de Çà Roca

Roca, Renart Guillém de La *vid.* Renart Guillém de La Roca

Roca, Sa *vid.* Sa Roca

Roca, San Sadurní de la *vid.* San Sadurní de la Roca

Roca, Sant Esteve de Vilanova de la *vid.* Sant Esteve de Vilanova de la Roca

Roca, Sant Sadurní de la *vid.* Sant Sadurní de la Roca

Rocabertus *top. (vescomte de); Rocaberti* 370

Rocabrūna *top. (lloc, al partit d'Olot, a la prov. de Girona)* 230; *cf.* Rocapruna

Rocacorba *top. (lloc, a l'ajuntament de Canet d'Adri, a la prov. de Girona)* 86

Rocacorba, Arnau de *vid.* Arnau de Rocacorba

Rocafiguera *antr. (cognom)* 241; *cf.* Rocatapia

Rocafort de Queralt *top. (terme, a prop de Montblanc)* 105

Rocafort, Bernat de *vid.* Bernat de Rocafort

rocām *s. (top.)* 138

Rocamora *top. (castell, al vescomtat d'Empúries)* 230; *cf.* Rochamaura

Rocamorta, Barranco de *vid.* Barranco de Rocamorta

Rocamorta, Musqueras de *vid.* Musqueras de Rocamorta

Rocapruna *top. (lloc, al partit d'Olot, a la prov. de Girona)* 230; *cf.* Rocabrūna

Rocas Tunas *top. (a prop de l'estany de Banyoles)* 167; *cf.* Estunas²

Rocatapia *antr. (cognom)* 241; *cf.* Rocafiguera

rocca¹ *s. (top.)* 38; *cf.* roca², rocca², rocha, rupca, rupes i rupica

rocca² *s. (top., it.)* 38; *cf.* roca², rocca¹, rocha, rupca, rupes i rupica

Roch del Mall *top. (a prop de la Font de la Perdiu al Pla Guillem, al Canigó)* 38

rocha *s. (top.)* 39 (Embolad), 52 (Folletera), 67 (Aliga), 87 (Corbaria), 92, 215 (Sol de Cerceneda), 221 (Penna Alta); **rocham** 86 (Cher Corb), 87 (Corbero), 623; *cf.* roca², rocca¹, rupca, rupes i rupica

Rocha *top. (castell)* 429

Rocha Corba, A<rnau> de *vid.* A<rnau> de Rocha Corba

Rocha, Poncius de *vid.* Poncius de Rocha

Rocha, Sant Sadurní de ipsa *vid.* Sant Sadurní de ipsa Rocha

Rocha, Super *vid.* Super Rocha

Rochamaura *top. ('castrum', al vescomtat d'Empúries)* 230; *cf.* Rocamora

Rochas namque habeant potestates (*leg., usatge*) 462

roçío *s.* 184

Roda¹ *top. (bisbe de)* 107 (Jofre), 332 (Guillem)

Roda² *top. (ciutat, a prop de Vic, a la prov. de Barcelona)* 255, 276; *cf.* Roda³

Roda³ *top. ('civitas', a prop de Vic, a la prov. de Barcelona)* 256; *cf.* Roda²

Roda⁴ *top. ('terminium', a prop del castell de Calders, al Penedès)* 101; *cf.* Bera³

Roda, Sant Pere de *vid.* Sant Pere de Roda

Rodaldus¹ *antr. m.*; **Rodaldo** 533

Rodaldus² *antr. m. (bisbe de Béziers)* 158

Ródano *top. (riu)* 206, 324, 588, 591

Ródano, Bocas del *vid.* Bocas del Ródano

Rodas, Grado de *vid.* Grado de Rodas

Rodas, Sant Pere de *vid.* Sant Pere de Rodas

Rodas, Santa María de *vid.* Santa María de Rodas

Rodballus *antr. m. (proc. de nom germ.)* 540; *cf.* Rubau

Rodbertencos *top. (llogarret, a la parròquia de Sant Pere d'Osor, al comtat d'Osona)* 17; *cf.* Rodebaldencos

Rodebaldencos *top. (llogarret, a la parròquia de Sant Pere d'Osor, al comtat d'Osona)* 17; *cf.* Rodbertencos i Rodebaldo

Rodebaldo *antr. m.* 17; *cf.* Rodebaldencos

Rodebaldus *antr. m. (proc. de nom germ.)*; **Rodebaldo** 533, 540; *cf.* Rubau

Rodegarius *antr. m. (proc. de nom germ.)* 542; *cf.* Roger¹

Rodericus *antr. m.* 539; *cf.* Rourich

Rodes *antr. (cognom)* 564

Rodgarius¹ *antr. m. (comes vetulus Carcassonensi); Rodgario* 417

Rodgarius² *antr. m. (proc. de nom germ.)*; **Rodgario** 542; *cf.* Roger¹

Rodgarius³ *top. ('palatium', al districte de Berga); Rodgarium* 251

Rodger Umbert *antr.* m. 542; *cf.* Roger¹
rodilla s.; **rodillas** 342 (*de*), 605
Rodlandus Bermundi *antr.* m.;
Rodlandi Bermundi 546, 554;
cf. Bermón¹ i Bremón¹
Rodlandus Guiriberti *antr.* m.
(*proc. de nom germ.*) 541; *cf.*
Rotllant¹ i Rullan
Rodona, Espluga *vid.* Espluga
Rodona
Rodrigus *antr.* m.; **Rodrigo** 539;
cf. Rourich
Rodulfo¹ *antr.* m. (*comte, espòs*
d'Ermesinda) 293
Rodulfo² *antr.* m. (*monjo*) 48, 93
Rodulfus *antr.* m.; **Rodulfo** 535
Roeciacus *top.*; **Roeciacum** 14; *cf.*
Récey, Récy, Retiacus, Retius,
Rexach², Rezzagus, Roecius i
Roetius
Roecius s. (*gent.*) 14; *cf.* Récey,
Récy, Retiacus, Retius, Re-
xach², Rezzagus, Roeciacus i
Roetius
Roera, Pere de *vid.* Pere de Roera
Roetius s. (*gent.*) 14; *cf.* Récey,
Récy, Retiacus, Retius, Re-
xach², Rezzagus, Roeciacus i
Roecius
Rog, Pug *vid.* Pug Rog
rogar v.; **rogamos** 504; **rogando**
303 (*a Déu*), 373; **rogó** 382,
583, 611, 612; **ruego** 383
rogare v.; **rogamus** 503; **rogauit**
382, 583; **rogo** 383, 610, 611;
cf. deprecare
rogatum s.; **rogatu** 361 (*– nostro*)
Roger¹ *antr.* (*cognom, proc. de*
nom germ.) 542; *cf.* Hrodgar,
Rodegarius, Rodgarius², Rodger
Umbert i Roger²
Roger² *antr.* m. (*proc. de nom*
germ.) 542; *cf.* Roger¹
roia, barba *vid.* barba roia
roig *adj.* (*top.*) 230; *cf.* rojo i
rubeus
Roig¹ *antr.* (*cognom*) 562
Roig² *antr.* m. (*batlle de Barcelona*)
640
Roiricus¹ *antr.* m. (*monachus*);
Roirico 623; *cf.* Raurich
Roiricus² *antr.* m. (*proc. de*
nom germ.); **Roirico** 544; *cf.*
Rourich
roius *adj.*; **roia** 615 (*uitula –*)
roja, barba *vid.* barba roja
Roja, Torre *vid.* Torre Roja

Rojas, Ribas *vid.* Ribas Rojas
rojo *adj.* (*top.*) 52, 169, 228, 230;
roja 118 (*ribera*); *cf.* roig i
rubeus
Rojo *top.* (*mar*) 46, 47
Roma¹ *top.* 687, 688, 689, 693; *cf.*
Roma²
Roma² *top.* 263, 264, 266, 267,
274, 506, 687, 688, 689
Roma³ *top.* (*coliseu de*) 264
Roma⁴ *top.* (*senyoriu*) 6
Romagosa *antr.* (*cognom*) 189; *cf.*
Romegosa
romaguer s. (*bot.*) 190; *cf.*
gavarrera i romaguera
romaguera s. (*top.*) 187, 189,
190; *cf.* esbarzer, gavarrera,
romegeira, romaguer, ronce,
ronceraie, rumex i rumicaria
Romana, Ley *vid.* Ley Romana
romance s. (*llengua*) 78 (*castellà*),
116, 135 (*castellà*), 199, 202,
260 (*castellà*), 269, 270 (*castellà*),
345 (*vulgar*), 550 (*castellà*), 555
(*castellà*); **romances** 61, 62,
78, 202, 262
romanceado *adj.* 343 (*llatí*), 523
(*Fuero Juzgo*); **romanceada**
218 (*forma*), 269 (*forma*)
Romaner *top.* (*coll*) 224
Romania *top.* 24
Romaniacus *top.*; **Romaniacum**
12; *cf.* Romanianus i Romanus¹
Romanianus *top.*; **Romaniano**
12; *cf.* Romaniacus, Romanus¹,
Romañá, Romañá de Bessalú i
Romañá de la Selva
romano¹ *adj.* 6 (*element*), 11 (*nom*
/ nom personal), 71 (*circ*), 78
(*teatre*), 261 (*element / poble*),
263 (*element*), 266 (*element*),
267 (*element*), 268 (*element*),
335 (*origen*), 336 (*dret*), 463
(*dret*), 467 (*dret / home*), 470
(*dret*), 471 (*dret romà justinià*),
472 (*dret*), 511 (*dret*), 523 (*dret*),
526 (*dret*), 628 (*dret*); **romana**
3 (*població*), 4 (*colonització*),
6 (*dominació / població /*
colonització), 15 (*població*), 16
(*colonització*), 25 (*dominació*),
90 (*pedrera*), 139 (*àguila*), 208
(*població*), 261, 263 (*població*
/ nomenclatura / província
/ ciutadania), 264 (*època*),
266 (*colonització / població*
/ colonització), 267 (*llengua*
romana clàssica / colonització

/ llengua / llengua romana
popular / colonització), 268
(*llengua romana popular*), 293
(*calçada*), 294 (*calçada / via*
militar), 295 (*calçada*), 296 (*via*
/ dominació), 335 (*influència*),
336 (*societat*), 467 (*dona*),
618 (*tradició*); **romanas** 236
(*inscripcions*), 267 (*províncies*
romanes occidentals), 293
(*vies*), 672 (*comèdies*);
romanos 11 (*noms personals*),
12 (*noms*), 21 (*noms*), 78 (*teatre*,
amfiteatre i circ), 259 (*teatre*,
amfiteatre i circ / edificis), 263
(*teatre, amfiteatre i circ*), 264
(*vestigis de teatres / teatre*,
amfiteatre i circ), 266 (*teatres*,
amfiteatres i circs / fundadors
/ teatre, amfiteatre i circ), 268
(*teatre, amfiteatre i circ*), 372
(*pontífexs*), 530 (*noms*)
romano² s. (*gent.*) 6 (*primitiu*), 21;
romanos 6, 21, 22, 23, 24, 25
(*dominació de*), 31, 37, 44, 78
(*teatres dels*), 203, 204, 205,
236, 253, 258, 261, 263, 265
(*espectacles públics dels*), 267,
268, 285, 293, 467, 470, 478,
645
romano, Escuela de Derecho *vid.*
Escuela de Derecho romano
romano, galo- *vid.* galo-romano
romano, hispano- *vid.* hispano-
romano
romanus *adj.*; **romanorum** 372
(*presulum –*); **romanos** 467
(*jutges*)
Romanus¹ *antr.* m. 10, 12;
Romano 531; *cf.* Romaniacus,
Romanianus, Romañá de
Bessalú i Romañá de la Selva
Romanus² s. (*gent.*) 467; **Ro-**
manam 467
Romañá *top.* 10; *cf.* Romanianus i
Romanus¹
Romañá de Bessalú *top.* (*a la prov.*
de Girona) 10; *cf.* Romanianus
i Romanus¹
Romañá de la Selva *top.* (*a la prov.*
de Girona) 10; *cf.* Romanianus
i Romanus¹
Romegads *top.* (*'collis', a*
l'apendiciu' de Sant Llorenç,
al comtat d'Osona) 189; *cf.*
Artiges i Enromegadi
romegat *adj.* (*top.*); **romegats** 187,
189; *cf.* rumex i rumicatus

- romequera** *s.* (top.) 189; *cf.* esbarzer, romaguera, ronce, ronceraie, rumex *i* rumicaria
- Romegera** *top.* 189
- Romegera, Ipsa *vid.* Ipsa
- Romegera
- Romegera, Oliba *vid.* Oliba
- Romegera
- romegosa** *s.* (top.) 187, 189; *cf.* rumex
- Romegosa** *top.* (alou) 189; *cf.* Romagosa
- romeria** *s.* 608, 688 (*al Sant Sepulcre de Jerusalem, a Roma i a Sant Jaume de Galícia*); **romerías** 252
- Romero** *antr.* (cognom) 568
- Romeu** *antr.* (cognom) 563
- Romiliacus** *top.*; **Romiliacum** 12; *cf.* Rumilly
- romper** *v.* 313 (*les terres ermes*), 317 (*la terra erma*), 321 (*un terreny*), 509 (*la terra inculta*); **rompián** 314 (*la terra*); **rompiere** 244 (*la resclosa d'un molí fariner aliè*); **rompieron** 316 (*la terra erma*)
- rompimiento** *s.* (*de les terres ermes*) 317
- ronce** *s.* (top., fr.) 189; *cf.* esbarzer, romaguera, romequera, ronceraie, rumex *i* rumicaria
- ronceraie** *s.* (top., fr.) 189; *cf.* esbarzer, romaguera, romequera, ronce, rumex *i* rumicaria
- Roncesvalles** *top.* 283
- roncón** *s.* 560
- Ronda la Vieja** *top.* 264; *cf.* Acinipo
- Ronzas Valles** *top.* (vila) 454
- ropa** *s.* (tèxtil) 599 (*del llit*), 600 (*del llit*), 606; **ropas** 606; *cf.* rauba
- Roquera, Morella *vid.* Morella
- Roquera
- Roqueta** *antr.* (cognom) 566
- Ros** *antr.* (cognom) 562
- Ros, Arnal *vid.* Arnal Ros
- Rosa**¹ *antr.* (cognom) 566
- Rosa**² *antr.* f. 531
- Rosa**³ *antr.* f. (santa) 601
- rosa canina** *s.* (bot.), 190; *cf.* escaramujo, gavarra, rosas silvestre *i* roser bort
- Rosa, Eschena *vid.* Eschena Rosa
- Rosa, Esquena *vid.* Esquena Rosa
- Rosa, Schena *vid.* Schena Rosa
- Rosa, Schina *vid.* Schina Rosa
- Rosa, Squina *vid.* Squina Rosa
- Rosal** *antr.* (cognom) 566
- rosal silvestre** *s.* (bot.) 190; *cf.* escaramujo, gavarra, rosa canina *i* roser bort
- Rosar** *antr.* (cognom) 566
- Rosas**¹ *top.* (ciutat) 5
- Rosas**² *top.* (vall) 144
- Roseio** *top.*; **Roseioni** 689 (*milites de -*)
- Rosella** (nom) 633 (tonna)
- Roselló**¹ *top.* 207
- Roselló**² *top.* (comtat) 284
- Rosellón** *top.* 29
- rossellus** *adj.* (econ.); **roselle** 670 (*solidos monete -*)
- roser bort** (bot.) 190; *cf.* escaramujo, gavarra, rosa canina *i* rosas silvestre
- Rossa**¹ *antr.* (cognom) 566
- Rossa**² (nom) 616 (burra)
- Rosselló**¹ *top.* 92, 98, 245, 283, 291, 393
- Rosselló**² *top.* (castell del) 393
- Rosselló**³ *top.* (cavallers del) 689
- Rosselló**⁴ *top.* (comtat) 9, 34, 42, 235, 284, 411, 412, 479, 511
- Rosselló**⁵ *top.* (comte de) 43 (Jofre), 129, 182 (Jofre), 195 (Jofre), 230 (Guilabert), 236 (Jofre), 247 (Benció), 285 (Guifré), 286 (Jofre), 348 (Guilabert), 370 (Jofre), 393 (Jofre), 412
- Rosselló**⁶ *top.* (exèrcit del) 283
- Rosselló**⁷ *top.* (territori) 412
- Rosset** *antr.* (cognom) 562
- rosseta de grana** *s.* (tèxtil) 604
- Rossilionensis** *adj.* (- comes); **Rossilionensi** 345 (Ildefonsi)
- Rossilionis, Beata Maria de Castro *vid.* Beata Maria de Castro
- Rossilionis
- Rossinyol**¹ *antr.* (cognom) 566
- Rossinyol**² *top.* (riu) 136
- Rostaing** *antr.* m. (comte de Girona) 291
- Rostan Porcellet** *antr.* m. 552
- rostrum** *s.* 352
- rostrum** *s.* (top.) 63, 262; **rostrum** 63, 64 (Espinosa)
- Rot** *top.* ('mons', al comtat d'Urgell) 318; *cf.* Ruptus
- rota** *s.* 601 (- de corio cusita)
- Rotae** *top.* ('mons', al comtat de Peralada); **Rotas** 318
- Rotllant**¹ *antr.* (cognom, proc. de nom germ.) 541; *cf.* Hrodlant,
- Rodlandus Guiriberti, Rotulandus, Rullan *i* Rutilandus
- Rotllant**² *antr.* m. (abat de Sant Cugat del Vallès) 489
- Rotllant Guillelm de Voltrera** *antr.* m. 304, 354
- Rotllant, Bernat *vid.* Bernat
- Rotllant
- Rotllant, Guillelm *vid.* Guillelm
- Rotllant
- Rotulandus** *antr.* m. (proc. de nom germ.); **Rotulando** 541; *cf.* Rotllant¹ *i* Rullan
- Rotunda, Mata *vid.* Mata Rotunda
- Rotunda, Spelunca *vid.* Spelunca
- Rotunda
- Rotundi, Sant Pere Campi *vid.* Sant Pere Campi
- Rotundi
- Rotundum, Podium *vid.* Podium
- Rotundum
- rotundus** *adj.* (top.) 60 (*collis -*), 217, 226
- Rotundus**¹ *top.* ('cherus', a la vall del Conflent, al comtat de Cerdanya); **Rotundo** 227
- Rotundus**² *top.* ('puiolus', al castell de Cervelló); **Rotundo** 227
- Rotundus**³ *top.* ('pujus', a la vall del Conflent, al comtat de Cerdanya); **Rotundo** 227
- Rotunnus, Campus *vid.* Campus
- Rotunnus
- rotura** *s.* (agr.) 317 (*de la terra*), 318, 320, 321, 323; **roturas** 313 (*espècies de*), 317 (*espècies de*), 318 (*de terra erma*); *cf.* artiga *i* descepmiento
- roturación** *s.* (agr.) 509; *cf.* aprisio
- roturador** *s.* 510
- roturar** *v.* (agr.) 323; **habían roturado** 323; **roturaba** 317 (*la terra erma*); **roturaban** 313, 314, 316 (*la terra erma*); **roturada** 510 (*terra*); **roturadas** 323 (*les terres*); **roturado** 323 (*terreny*), 510 (*terreny*); **roturaron** 316 (*les terres*); **roturasen** 319
- rouallensis** *adj.* (econ.) 665 (*uncias auri -*)
- roualles** *s.* (econ.) 665 (*untias de auro de Valentia de - / or de -*), 667 (*mancusos auri Valencie de -*); **roualls** 666 (*uncias auri Valentie de -*); **rovalles** 638 (*mancusos d'or*); **rovals**

- 665 (*unces de / unces d'or de València de*), 667 (*unces d'or de*); cf. *rroals*
- roualls** forma de *roualles*, cf. s. u.
- rouere** s. (bot.) 210
- Rouergue** s. (dial. de) 78, 320
- Rouergue, San Antonio de vid. San Antonio de Rouergue
- rouira** s. (top.) 210
- roure** s. (bot.) 210; cf. *reuoir*, *roble*, *robur*, *roureda*, *rovira*, *rovoira* i *rovoría*
- Roure** antr. (cognom) 566
- roureda** s. (top.) 92, 214; cf. *roble*, *robur*, *roure*, *rovira*, *rovoira* i *rovoría*
- Rouric, Pedro vid. Pedro Rouric
- Rourich** antr. (cognom, proc. de nom germ.), 539, 544; cf. *Hrodric*, *Rodericus*, *Rodrigus*, *Roiricus*² i *Rudericus*
- rovalles** vid. *roualles*
- rovals** vid. *roualls*
- rovira** s. (top.) 105 (*Fonte Cauallare*), 201, 210; cf. *reuoir*, *roble*, *roboretum*, *robur*, *roure*, *roureda*, *rovoira* i *rovoría*
- Rovira dels Sardáns** top. (casa, a prop del castell de Sant Martí de Centelles) 215
- rovoira** s. (top.) 210; cf. *reuoir*, *roble*, *roboretum*, *robur*, *roure*, *roureda*, *rovira* i *rovoría*
- rovoría** s. (top.) 210; **rovoriam** 210; cf. *reuoir*, *roble*, *roboretum*, *robur*, *roure*, *roureda*, *rovira* i *rovoira*
- rroals** s. (econ.) 667 (*mancusos de auro – de Valencia*); cf. *roualles*
- Rubau** antr. (cognom, proc. de nom germ.) 540; cf. *Hrodbald*, *Roballus*, *Rodballus* i *Rodebaldus*
- rube** forma de *rubeus*, cf. s. u.
- rubea*, *barba* vid. *barba rubea*
- Rubea*, *Villa* vid. *Villa Rubea*
- Rubea*, *Turris* vid. *Turris Rubea*
- Rubeae*, *Ripae* vid. *Ripae Rubeae*
- rubeol** s. (top.) 188; cf. *rubeolus*, *rubíol* i *rubus*
- Rubeoli** top. ('castellum', al comtat d'Urgell); **Rubeolis** 188
- rubeolus** s. (top.) 188; cf. *rubeol*, *rubíol* i *rubus*
- ruber** adj.; **rubro** 600 (*superlectum de ozturi* –)
- Ruber** top. (mare); **Rubri** 46
- rubera** s. (bot.); **ruberam** 623; **ruberas** 623
- Rubert** antr. m. (proc. de nom germ.) 543; cf. *Robert*
- Rubeum*, *Balcoll* vid. *Balcoll Rubeum*
- rubeus** adj. (top.) 188, 217, 230; **rube** 188; **rubeo** 230, 550; **rubeum** 188; cf. *roig*, *rojo*, *rubius* i *rubus*
- Rubeus*, *Guillelmus* vid. *Guillelmus Rubeus*
- Rubeus*, *Mons* vid. *Mons Rubeus*
- rubí** s. (top.) 187, 188; cf. *rubeus* i *rubus*
- Rubí**¹ top. 214
- Rubí**² top. (castell) 425
- Rubí**³ top. (església) 425
- Rubí**⁴ top. (lloc, a prop de Terrassa, al Vallès) 188; cf. *Rius Rubius*
- Rubí*, *Bernat Amat* de vid. *Bernat Amat de Rubí*
- Rubí*, *Sant Pere* de vid. *Sant Pere de Rubí*
- Rubia**¹ top. ('laguna', a les confrontacions del castell d'Albinyana, al Penedès) 146
- Rubia**² top. ('penna', al terme del castell de La Vid, al Penedès) 44, 230
- Rubia*, *Fons* vid. *Fons Rubia*
- Rubiana** (nom) 615 (*vaca*)
- rubicundus** adj.; **rubicundo** 633 (–uino)
- Rubies** top. (lloc, a prop de Balaguer, al districte de Fontllonga, a la prov. de Lleida) 188
- rubio** adj. 188; cf. *rubeus*
- rubíol** s. (top.) 187, 188; cf. *rubus*
- Rubíol**¹ top. (lloc, a prop d'Igualada, a la prov. de Barcelona) 189
- Rubíol**² top. (lloc, agregat al districte municipal de Soriguera, a la prov. de Lleida) 189
- Rubió de Agramunt** top. (lloc, al districte municipal de Foradada, a la prov. de Lleida) 189; cf. *Rubió de Baix*, *Rubió de Dalt*, *Rubió del Mitg* i *Rubió del Mitg*¹
- Rubió de Baix** top. (aldea, al lloc de *Rubió d'Agramunt*, a la prov. de Lleida) 189; cf. *Rubió de Agramunt*, *Rubió de Baix*, *Rubió del Mitg* i *Rubió del Mitg*¹
- Rubió de Dalt** top. (aldea, al lloc de *Rubió d'Agramunt*, a la prov. de Lleida) 189; cf. *Rubió de Agramunt*, *Rubió de Baix*, *Rubió del Mitg* i *Rubió del Mitg*¹
- Rubio*, *Bernardus Amatus de Rio* vid. *Bernardus Amatus de Rio Rubio*
- Rubio*, *Seniofredus de Rio* vid. *Seniofredus de Rio Rubio*
- rubíol** s. (top.) 187, 188; cf. *rubeol*, *rubeolus* i *rubus*
- Rubíol** top. (al castell de Talavera, al comtat d'Osona) 188
- rubiola** s. (bot.) 623; cf. *roble*
- Rubíolus**¹ top. (a prop de Valldoreix, al Vallès); **Rubíolo** 188
- Rubíolus**² top. ('puíolus', als termes de Solsona); **Rubíolo** 38, 188
- Rubió del Mitg** top. (lloc, al districte municipal de Foradada, a la prov. de Lleida) 189; cf. *Rubió de Agramunt*, *Rubió de Baix*, *Rubió de Dalt* i *Rubió del Mitg*
- Rubió del Mitg**² top. (serralada, al partit judicial de Balaguer) 228
- Rubionus** top. (terme, llinar dels castells de Maçana i de Copons); **Rubiono** 188
- rubius** adj. (top.) 230; **rubia** 118 (*ripa* –); cf. *rubeus*, *roig* i *rojo*
- Rubius*, *Balcus* vid. *Balcus Rubius*
- Rubius*, *Balsus* vid. *Balsus Rubius*
- Rubius*, *Balzus* vid. *Balzus Rubius*
- Rubius*, *Codal* vid. *Codal Rubius*
- Rubius*, *Rius* vid. *Rius Rubius*
- rubra*, *salix* vid. *salix rubra*
- rubus** s. (top.) 188, 190
- Rudericus** antr. m. (proc. de nom germ.) 544; cf. *Rourich*
- rueda** s.; **ruedas** 393
- ruengo** s.; **ruengos** 283, 323, 477, 511
- Rufini*, *Parietes* vid. *Parietes Rufini*
- Rugumir** top. (*burgo foris muro ciuitatis Barchinonense*) 475; cf. *Regomir*
- ruidoso** adj. (judici) 371, 623

Ruisseaux, Saint Pierre des Pétits
vid. Saint Pierre des Pétits
Ruisseaux

Rul¹ *antr.* *m.* 392, 546, 550; *cf.*
Senfre

Rul² *antr.* *m.* 399; *cf.* Sinofre²

Rul³ *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*)
546; *cf.* Ragull, Rahull¹ i
Rull

Rull *antr.* (*cognom, proc. de nom
germ.*) 546; *cf.* Antoni Rull,
Hrodulf, Radloff, Radulfus¹,
Ragull, Rahull¹, Raoul¹ i Rul³

Rull, Antoni *vid.* Antoni Rull

Rullan *antr.* (*cognom, proc. de
nom germ.*) 541; *cf.* Hrodlant,
Rodlandus Guiriberti, Rotllant¹,
Rotulandus i Rutilandus

rumano *s.* (*llengua*) 644

Rumbau *antr.* (*cognom, proc. de
nom germ.*) 540; *cf.* Ruombald

rumex *s.* (*top.*) 189; **rumicis**
189; *cf.* esbarzer, romaguera,
romequera, ronce, ronceraie i
rumicaria

rumicaria *s.* (*top.*) 189; *cf.*
esbarzer, romaguera, romequera,
ronce, ronceraie i rumex

rumicatus *adj.* 189; *cf.* romeget i
rumex

Rumilly *top.* (*fr.*) 12; *cf.*
Romiliacus

rumpere *v.* 318; **rupe** 244
(*sclusa de farinario alieno* –);
cf. rupta i ruptura

Rumpi Bragas *top.* (*'riuunculus',
al terme d'Argentona*) 235

Ruombald *antr.* *m.* (*nom germ.*)
540; *cf.* Rumbau

rupca *s.* (*top.*) 38; *cf.* roca², rocca¹,
rupes i rupica

rupes *s.* (*top.*) 40; **rupe** 219;
rupem 39 (*Clarinti*), 92
(*Mirauet*); **rupes** 38, 47; *cf.*
roca¹, roca², rupca i rupica

rupia *s.*; **rupias** 318; *cf.* rupta i
treta

rupica *s.* (*top.*) 38; *cf.* roca², rocca¹,
rupca i rupes

rupta *s.* (*agr.*); **ruptas** 313, 317,
318; *cf.* barbarus¹, cultus¹,
domitus, estirp, incultus, indo-
mitus¹, rumpere, ruptura, tracta,
tractura i xarmada

ruptura *s.* (*agr.*) 318; **rupturas**
128, 313, 317, 318; **rupturis**
509; *cf.* estirp, rumpere, rupta,
tracta, tractura i xarmada

ruptus *adj.* (*top.*) 318; **ruptas** 128
(*terras* –), 509 (*terras* –)

Ruptus *top.* (*'mons', al comtat
d'Urgell*); **Ruptum** 318; *cf.*
Rot

rural *adj.* 143 (*economia*), 163 (*eco-
nomia*); **rurales** 499 (*propie-
tatis*), 622 (*propietats*)

Ruric *antr.* *m.* 691

Ruric Destado *antr.* *m.* 693

rursum *adv.* 318

rusticidad *s.* 580

rustico *adj.*; **rustica** 245
(*habitació*), 247 (*finca*), 622
(*casa*); **rusticas** 245 (*casetes*);
rusticos 239 (*predis*)

rusticus *s.*; **rustici** 353, 591;
rusticis 40

Rusticus interfectus (*leg., usatge*)
671

rustina *s.* (*a la farga catalana*)
643; *cf.* cava¹, chio, contra i
porgas

Rutilandus *antr.* *m.* (*proc. de nom
germ.*); **Rutilando** 541; *cf.*
Rotllant¹ i Rullan

Rutllant¹ *antr.* *m.* (*abat de Sant
Cugat del Vallès*) 404

Rutllant² *antr.* *m.* (*espòs d'Agnès*)
631

Ruuiras, Sanctus Stephanus de
ipsas *vid.* Sanctus Stephanus de
ipsas Ruuiras

Sa Calm *top.* 74, 558; *cf.* Ipsa
Calm, Sanctus Ilarius de ipsa
Calma, Sanctus Ylarius de
Calm i Sant Hilari Sacalm

Sa Forteza *antr.* (*cognom*) 558

Sa Olleta *top.* (*aldea, a l'ajun-
tament de Sant Miquel de
Cladells, a la prov. de Girona*)
155; *cf.* Sauleda

Sa Roca *top.* 558

Sa Sala, Sant Llorenç *vid.* Sant
Llorenç Sa Sala

Sa Torra *top.* (*vila*) 216; *cf.* Ad
Ipsam Turrem

Saane *top.* (*a Suïssa*) 166

Sab, Bon li *vid.* Bon li Sab

Sabadél *top.* (*al departament del
Lot, a França*) 208

Sabadel, mensura de *vid.* mensura
de Sabadel

sabadell *s.* (*top.*) 201, 207; *cf.* abeto,
abetal, Sabadellus¹, Sabbatellus,
Sapatellus, sapetum, sapium i
sappus

Sabadell¹ *antr.* (*cognom*) 565

Sabadell² *top.* (*mercat de*) 648

Sabadell³ *top.* (*vila, als termes del
castell d'Arraona, al Vallès*)
208, 648; *cf.* Sebellunus i
Sebendunus

Sabadelle¹ *top.* (*a la prov.
d'Orense*) 208

Sabadelle² *top.* (*a la prov. de La
Corunya*) 208

Sabadelle³ *top.* (*a la prov. de
Lugo*) 208

Sabadelli, Sanctus Saturninus de
Collum *vid.* Sanctus Saturninus
de Collum Sabadelli

Sabadellus¹ *top.*; **Sabadellum**
207; *cf.* sabadell, Sabadell³,
Sabbatellus, Sapatellus,
sapetum, sapium i sappus

Sabadellus² *top.* (*terminus*);
Sabadello 207; *cf.* Sabadí

Sabadí *top.* (*terme*) 207; *cf.*
Sabadellus²

sabadonus *adj.*; **sabadono** 615
(*bouo*)

Sabadus *antr.* *m.*; **Sabado** 549; *cf.*
Miro⁴

Sabaldoria, Palol *vid.* Palol Sa-
baldoria

sábana *s.* (*tèxtil*) 599 (*de lli*); *cf.*
lenciulus

Sabarigus *antr.* *m.*; **Sabarigo** 534
*Sabassona, Lo castell de vid. Lo
castell de Sabassona*

Sabat *antr.* *m.* 191

Sabata *antr.* (*cognom*) 564

Sabatellus *top.* (*villa*); **Sabatelli**
208

Sabater *antr.* (*cognom*) 563

Sabater, Ramón *vid.* Ramón Sa-
bater

Sabbadel *top.* (*a Astúries*) 207

Sabbadello, Collum de *vid.* Collum
de Sabbadello

Sabbatellus *top.*; **Sabbatellum**
207; *cf.* Sabadell³, Sabadellus¹,
Sapatellus, sapetum, sapium i
sappus

sabbathinus *adj.* (*calendari*);
sabbathina 411 (*hora* –)

Sabbatum *s.* (*calendari*); **Sabbato**
691 (*die* –), 692 (*– de Pascha*)

*Sabiduría, Libro de la vid. Libro de
la Sabiduría*

Sabinas *top.* (*coll, a la ciutat de
Cervera, a la prov. de Lleida*)
45

Sabino, Campo *vid.* Campo Sa-
bino

- Sabinus** *antr.* m. 9; *cf.* Ortsaviñá, Ortus Savinianus *i* Santa Eularia de Ortsaviñá
- sabio** *adj.* 416 (*Ramon Berenguer el Vell*); **sabios** 362
- sable** *s.* (*gall de*) 128
- sabrer** *s.* 570, 571
- Sacalm, Sant Hilari *vid.* Sant Hilari Sacalm
- Sacer, Dalmacius *vid.* Dalmacius Sacer
- Sacer, Guifret *vid.* Guifret Sacer
- sacerdos** *s.*; **sacerdotem** 382 (*Enneco*)
- sacerdotalius** *adj.*; **sacerdotalia** 606 (*ornamenta et vestimenta*)
- sacerdote** *s.* 90 (*Lori*), 118 (*Pere*), 217-218 (*Onofret*), 287 (*Folch*), 374 (*Vives*), 375 (*Gelmir*), 377 (*Gelmir*), 381 (*Ènnec*), 384 (*Ot*), 432 (*Sinofre*), 443, 477 (*Sinofre*), 512 (*Bernat*), 581 (*Dalmau*), 583 (*Dalmau Geribert*), 602 (*Dalmau Geribert*), 604 (*Guillem*), 608, 609 (*Dalmau Geribert*), 610 (*Dalmau Geribert*), 612, 623 (*Rahull*), 669 (*Geribert*); **sacerdotes** 381 (*Seniofred i Seniofred*), 443
- sach dels gemechs** *s.* 560; *cf.* Bockpfeife, Dudelsack, gaita, odre *i* Sackpfeife
- Sackpfeife** *s.* 560; *cf.* Bockpfeife, Dudelsack, gaita, odre *i* sach dels gemechs
- saco** *s.* (*per al vi*) 560, 644; **sacos** 634; *cf.* odre, pellejo *i* sacus
- Sacosta, Palau *vid.* Palau Sacosta
- Sacot, Sant Miquel *vid.* Sant Miquel Sacot
- sacramental**¹ *adj.* 446 (*fórmula sacramental de guardar secret*)
- sacramental**² *s.* (*tipus de testament*) 346, 347, 349 (*de Guissald, senyor de Lluçà i de Merles*), 353 (*d'Adalbert ingeniator*), 419, 429, 432, 609; **sacramentales** 343, 345, 347, 348, 349, 447; *cf.* sacramentum
- sacramentale** *s.* (*tipus de testament*); **sacramentali** 349; **sacramentalia** 349
- sacramento** *s.* (*del matrimoni*) 523
- sacramentum** *s.* (*formalitat de l'homenatge*) 342, 343, 609, 661; **sacramentis** 376 (*– datis*); **sacramento** 346, 389, 397, 446; **sacramentos** 389; *cf.* affidavitum, commendatio manibus, juramento de fidelidad *i* osculum fidei
- sacraria** *s.* (*dom.*) 631 (*Sancti Fructuosi de Genebreda / Sancti Felicis*), 632 (*Sancti Felicis Celrani*); *cf.* cellaria, cellera *i* sagrera
- Sacraria** *top.* (*a la vila de Cardedeu*) 643; *cf.* Sagrera²
- sacrarius** *s.* (*dom.*); **sacrariis** 632; **sacrario** 631, 632; **sacrarios** 396, 627, 631, 632; **sacrarium** 631, 632; *cf.* bodega, cellarium, cellarium, celler, despena *i* sagrarius
- sacricustode** *s.* 181 (*Seniofred*)
- sacrificio** *s.* 591 (*de la missa*)
- Sacrificio de la missa** (*poema, de Gonzalo de Berceo*) 205
- sacrilegio** *s.* (*reu de*) 631
- sacrilegium** *s.*; **sacrilegii** 631 (*reum* –)
- sacrista** *s.* 92 (*Guillem*), 241 (*Ermemir*), 312 (*Pere Bernat*), 374 (*Ermemir*), 470 (*Pere, de Barcelona*), 502 (*Pere, de Barcelona*), 520 (*d'Osona*), 582 (*Berenguer*), 604 (*Ponç / Pere, de Barcelona*), 662 (*de Vic*)
- sacus** *s.* (*per al vi*); **sacos** 634 (*– uini*); *cf.* saco
- Sadaó, Sant Donat *vid.* Sant Donat de Sadaó
- Sadurní** *antr.* (*cognom*) 563
- saeta** *s.* (*bèl.*); **saetas** 352, 353; *cf.* sagitta
- Sagarcus** *top.* (*'puius', al territori d'Urgell, al comtat d'Urgell*); **Sagarci** 19
- Sagarra**¹ *antr.* (*cognom*) 565
- Sagarra**² *top.* 178
- Sagariga, Sant Esteve *vid.* Sant Esteve Sagariga
- Sagatellus** *top.* (*locus, in pago Albionense, in comitatu Atensi*); **Sagatello** 197
- sagitta** *s.* (*bèl.*); **sagittas** 352, 353 (*dispensa de* –); *cf.* saeta
- Sagma, La *vid.* La Sagma
- Sagrada Escritura** (*la Bíblia*) 205
- sagrado** *adj.*; **sagrados** 366 (*cànons*), 591 (*vasos*)
- sagrado texto** (*la Bíblia*) 135, 451
- sagrament** *s.* 346; *cf.* jurament
- sagrarius** *s.* (*dom.*); **sagrario** 632; *cf.* bodega, cellarium, cellarium, celler, despena *i* sacrarius
- sagrera** *s.* (*dom.*) 631 (*Sant Fructuós de Ginebreda / Sant Feliu*), 632 (*Sant Feliu de Celrà*), 633 (*Sant Feliu de Celrà*); **sagreras** 631, 632; *cf.* cellaria, cellera *i* sacraria
- Sagrera**¹ *antr.* (*cognom*) 563
- Sagrera**² *top.* (*a la vila de Cardedeu*) 643; *cf.* Sacraria
- Sagristà** *antr.* (*cognom*) 563
- saguntino** *s.* (*gent.*); **saguntinos** 6
- Sagunto**¹ *top.* 264
- Sagunto**² *top.* (*partit, a la prov. de València*) 157
- Saint Maur** *top.* (*Congregació de benedictins de*) 177, 460, 699
- Saint Omer, Godofredo *vid.* Godofredo de Saint Omer
- Saint Pierre des Pétits Ruisseaux**^{*} *top.* 124; *cf.* Ridebirles, Río de Berros, Río de Berulas, Rius Birlas, Rius de Berilas, Rius de Birlas, Riusbirlas, Riudevittles, Rivus de Birle, Rivusbirlas, San Pedro de los Arroyuelos *i* Sant Pere de Riudevittles²
- Saint-Remy** *top.* 78
- Saint Saud** *top.* (*baró de*) 72
- Saint-Saud** *top.* (*comte de*) 60, 218
- Sainte-Ventùri, Lou Garagai *vid.* Lou Garagai de Sainte-Ventùri
- Sainte-Victoire** *top.* (*cim, a prop d'Aix*) 129; *cf.* Lou Garagai de Sainte-Ventùri *i* Santa Victoria
- saio** *s.*; **saionum** 469 (*negligencia iudicum uel* –)
- sajón**¹ *s.* (*gent.*); **sajones** 283
- sajón**² *s.* (*llengua, antic saxó*) 398
- sal**¹ *s.* (*alim.*) 54, 132, 575
- sal**² *s.* (*alim.*) 575 (*medalas de* –)
- sal**³ *s.* (*antic alt-alemany*) 248; *cf.* sala¹ *i* salo
- sala**¹ *s.* (*top.*) 239, 248, 249, 250; **salas** 249; *cf.* mansión señorial, palatium, palau, palau-sala, sal³, sala domenica¹ *i* salatà
- sala**² *s.* (*top.*) 249
- Sala**¹ *antr.* (*cognom*) 564
- Sala**² *antr.* m. 486
- Sala**³ *antr.* m. (*bisbe*) 468

Sala⁴ *antr. m. (bisbe de Seu d'Urgell)* 512

Sala⁵ *top. (aldea, a prop de Montblanc, a la prov. de Tarragona)* 250

sala con patio *top.* 249; *cf.* sala cum curtilio

sala con patio y pórtico *top. (a prop de la Seu de Barcelona)* 249; *cf.* sala cum curtali et portico

sala cum curtali et portico *top. (a prop de la Seu de Barcelona); salam cum curtali et portico*, 249; *cf.* sala con patio y pórtico

sala cum curtilio *top.*; **salam cum curtilio** 249

sala domenica¹ *s. (top.)* 250; *cf.* mansión señorial, palatium, palau i sala¹

sala domenica² *top. (al poble de Palau, a la vall del Tordera); salam domenicam* 250

Sala Noua *top. (a prop de Ripollet); Salam Nouam* 249; *cf.* Sala Nova

Sala Nova *top. (a prop de Ripollet)* 249; *cf.* Sala Nova

Sala, Huch *vid.* Huch Sala

Sala, Ipsa *vid.* Ipsa Sala

Sala, La *vid.* La Sala

sala, palau- *vid.* palau-sala

Sala, Petrus de Za *vid.* Petrus de Za Sala

Sala, Sant Llorenç ad ipsa *vid.* Sant Llorenç ad ipsa Sala

Sala, Sant Llorenç Sa *vid.* Sant Llorenç Sa Sala

salado *adj.* 596 (*peix*); **salada** 572 (*carn*)

Salae Altae *top. (lloc, a la prov. de Girona); Sale Alte* 250; *cf.* Salt¹

Salae Oriae *top. (terme de Tuxent); Salas Orias* 249

Salae Soniarrii *top. (als confins de la vila de Bàscara, al comtat de Besalú); Salas Soniarrii* 249

Salamanca *top. (prov.)* 84, 210

Salamó *antr. m.* 384

Salamó, Bernat *vid.* Bernat Salamó

Salamus *top. (pelagus); Salamo* 144

Salanova, Ramón Bernat de *vid.* Ramón Bernat de Salanova

Salas¹ *top. (al partit d'Olot, a la prov. de Girona)* 250

Salas² *top. (ajuntament, a la prov. de Girona)* 42

Salas³ *top. (terme)* 129

Salás *top. (castell)* 391

salat *adj.*; **salada** 574 (*perna* –); **salades** 596 (*truites* –)

Salat *antr. (cognom)* 562

salatá *adj.* 250; *cf.* sala¹

Salatá, Santa María de Palacio *vid.* Santa María de Palacio Salatá

Salatan, Palacium *vid.* Palacium Salatan

salatus *adj.*; **salata** 572 (*carne* –), 575 (*carne* –); **salatas** 594 (*pernas de porco* – / *iuntes* –), 596 (*truites* –); **salato** 596 (*pisce* –)

salazón *s. (de la truita)* 596

salceda *s. (top.)* 125, 700; **salcedas** 125; *cf.* Besós², saucia, saucius i saussaie

Salent *top. (riera, a la parròquia de Sant Vicenç de Jonqueres, al Vallès)* 137

Salenz, Estret d'Ayguia *vid.* Estret d'Ayguia Salenz

Sales *top. (lloc, a prop del castell d'Eramprunyà)* 249

Sales, Galcerán de *vid.* Galcerán de Sales

Saleta *antr. (cognom)* 564

Salgets *top. (serra)* 155

Salica, Lex *vid.* Lex Salica

Sálica, Ley *vid.* Ley Sálica

Salices *top. ('rius', a la vila de Fontcoberta)* 125; *cf.* Sauces

Salicus *s. (gent.)*; **Salicos** 467 (*jutges*)

saliens *s. (top.)*; **salientem** 136, 137; *cf.* sallens i sallent

salire *v.* 137; *cf.* saliens i sallent

Salis, Gaucerandus de *vid.* Gaucerandus de Salis

Salitellus *top. (a l'apendiciu' de Sant Esteve d'Alàs, al comtat d'Urgell); Salitello* 138

salix *s. (bot.)* 159; **salicem** 159; **salices** 124; *cf.* sauce

salix ligustrina *s. (bot.)* 125

salix rubra *s. (bot.)* 125

Salla¹ *antr. m.* 538; *cf.* Sanla²

Salla² *antr. m. (bisbe d'Urgell)* 249, 408, 604

sallens *s. (top.)*; **sallentem** 137 (– *rivi Corneti*); *cf.* saliens, salire i sallent

Sallens *top. ('uilla', al comtat d'Urgell); Sallente* 137

sallent *s. (top.)* 135, 136, 137; *cf.* cascada, salt, saltus i Wasserfall

Sallent¹ *antr. (cognom)* 565

Sallent² *top. (anfiteatre)* 137

Sallent³ *top. (castell, al comtat d'Osona)* 172, 425, 426, 442

Sallent⁴ *top. ('kastum', al terme d'Artés)* 137

Sallent⁵ *top. (pla, a prop de Núria)* 137

Sallent⁶ *top. (vila, al comtat d'Urgell)* 223, 245, 287

Sallent, Escalas de *vid.* Escalas de Sallent

Sallent, Salt de *vid.* Salt de Sallent

Salliforas, Berenguer de *vid.* Berenguer de Salliforas

Salm, Ober- *vid.* Ober-Salm

salmo *s.* 303; **salmos** 612

salmó *s. (zool.)* 596

Salmons *antr. (cognom)* 566

saló *s.* 248; *cf.* maison i manoir

Saló *antr. (cognom)* 564

Salod, Cael de *vid.* Cael de Salod

Salomon *top. (pausa)* 686

Salomón *antr. m. (prebiter)* 69

Salomón Arimany *antr. m.* 577

Salomon Herimandi *antr. m.; Salomonis Herimandi* 541; *cf.* Arimany

Salomón, Orden de los caballeros del Templo de *vid.* Orden de los caballeros del Templo de Salomón

Salomón, Proverbios de *vid.* Proverbios de Salomón

Salou¹ *top.* 144, 658

Salou² *top. (port)* 413, 649, 654, 658

Salou, Cavel de *vid.* Cavel de Salou

Salrá, Berenguer de *vid.* Berenguer de Salrá

Salses *top. (uilla)* 348

salt *s. (top.)* 135, 137, 138; *cf.* cascada, sallent, saltell, saltus i Wasserfall

Salt¹ *top. (lloc, a la prov. de Girona)* 250; *cf.* Salae Altae

Salt² *top. (vila)* 642

Salt de Gualba *top. (cascada, a prop de Gualba, al Montseny)* 141, 142, 148; *cf.* Gualba

Salt de Sallent *top. (salt d'aigua, a prop d'Olot)* 137

- Salt del Aygua** *top.* (*salt d'aigua, al riu Núria*) 137
- Salt del Sastre** *top.* (*salt d'aigua, al riu Núria, a la vall de Ribes*) 137, 142
- Salt den [sic] Fitó** *top.* (*salt d'aigua, al riu Llobregat*) 117
- saltar** *v.* 58, 115, 137
- Saltegal** *top.* (*al comtat de Cerdanya*) 5
- Saltel**, P<etrus> *de vid.* P<etrus> *de Saltel*
- saltell** *s.* (*top.*) 135, 138; *cf.* saltellus *i* saltus
- Saltell**, Pere *de vid.* Pere *de Saltell*
- Saltelli** *top.* ('locus', *al terme de Ripollet, al Vallès, al comtat de Barcelona*); **Saltellos** 138
- saltellus** *s.* (*top.*) 138; *cf.* saltell *i* saltus
- Saltels¹** *top.* ('riuus', *al terme de Ripollet, al Vallès, al comtat de Barcelona*) 138
- Saltels²** *top.* (*torrent, al terme de Castellolí, al comtat d'Osona*) 138
- salterium** *s.*; **salterio** 582
- salto** *s.* (*top.*, *d'aigua*) 41, 136 (*Cadoiro*), 137, 141, 154 (*Bolarque*); **saltos** 138; *cf.* cascada, sallent, salt *i* saltus
- saltus** *s.* (*top.*, *d'aigua*) 137, 138, 205; *cf.* cascada, sallent, salt *i* Wasserfall
- saluare** *v.*; **saluandum** 632 (*– nostrum corpus et nostro auere*)
- saluaticus** *adj.*; **saluaticas** 696 (*bestias –*); **saluaticis** 596 (*gallis –*), 696 (*gallis –*); **saluaticos** 595 (*gallos –*), 696 (*gallos –*)
- salubri constitutione**, *De theatro eiusque vid.* *De theatro eiusque salubri constitutione*
- salud** *s.* 151 (*del cos*), 373 (*delicats de*), 611 (*bona*)
- saludo** *s.* (*forma de*) 473, 474
- saluo** *p.* 456 (*– iure heredum / – iure comitis*), 486 (*– iure dominorum tuorum et senioratico*)
- saluus** *adj.* 485, 654; **salui** 654; **saluam** 323 (*– laboracionem*)
- salvación** 277, 332 (*de l'ànima*)
- Salvador** *antr.* (*cognom*) 563
- salvaguarda** *s.* 326, 484, 486 (*del rei / dels templers*), 632 (*de Déu*); *cf.* defensa, protecció *i* salvaguardia
- salvaguardia** *s.* 493 (*del rei*), 658 (*del seu príncep / del comte*); *cf.* defensa, protecció *i* salvaguarda
- salvaje** *adj.* 147 (*país*), 695 (*caça*); **salvajes** 509 (*animals*), 595 (*animals*), 695 (*galls*), 696 (*animals / galls*)
- salvar** *v.* 621 (*l''algezira*)
- Salvia** *antr.* *f.* 531
- salvoconducto** *s.* 658; **salvoconductos** 651 (*de la fira de Besalú*)
- salvus** *adj.*; **salva** 486 (*– fidelitate*); **salvam** 324 (*– laboracionem*)
- Salz** *top.* (*vila, a prop del Rin*) 276
- Salzeda** *antr.* (*cognom*) 566
- Salzet** *antr.* (*cognom*) 566
- Salzet Carbó é Ombau**, **Galcerán vid.** **Galcerán Salz** **Carbó é Ombau**
- Samaler** *antr.* (*cognom*) 564
- Samarell**, **Ermengol vid.** **Ermengol Samarell**
- Sambuca** *top.* (*rivus*); **Sambucæ** 154
- Samiel** *top.* ('pug', *a prop d'Alella*) 19
- Samos** *top.* (*a la Jònia, a Grècia*) 89
- Samuel¹** *antr.* *m.* 321; *cf.* Samuel²
- Samuel²** *antr.* *m.* 321; *cf.* Samuel¹
- Samuel³** *top.* ('fossa', *al limit de la Marca de Berga*) 173
- San Andrés** (*festivitats*) 648
- San Andrés del Congosto** *top.* (*lloc, al partit d'Atienza, a la prov. de Guadalajara*) 100
- San Antonio de Rouergue** *top.* (*monestir*) 160
- San Baudilio Monte Olerio** *top.* (*església*) 158
- San Benito de Aniano** *top.* (*abadia*) 174, 530
- San Bernardo** *top.* (*pas, a Suïssa*) 199
- San Clemente** *top.* (*abat de*) 361
- San Cugat¹** *top.* (*abat de*) 153 (*Guitart*), 331 (*Ermengol*)
- San Cugat²** *top.* (*monestir*) 331
- San Dalmacio de Génova** *top.* (*burg, a Itàlia*) 302
- San Esteban de Alás** *top.* ('apendicium', *al comtat d'Urgell*) 138
- San Esteban de Piantón** *top.* (*feligresia, a la prov. d'Oviedo*) 87
- San Felix** *top.* (*monestir, a Aragó*) 27
- San Gall** *top.* (*cantó, a Suïssa*) 11
- San Graal** *s.* (*conservat a Gènova*) 591
- San Hilario de la Meseta*** *top.* 74; *cf.* Sant Hilari Sacalm
- San Juan¹** *top.* (*església, al cantó de Sant Gall, a Suïssa*) 11; *cf.* Johanna, Johannisvilare, Jonen, Jonschwyl *i* Juan
- San Juan²** (*Evangelii de*) 582
- San Juan de Ripoll¹** *top.* (*abadesses de*) 69
- San Juan de Ripoll²** *top.* (*monestir*) 676
- San Juan Gualberto** *antr.* *m.* (*vida de*) 59
- San Lorenzo de Agualada** *top.* (*parròquia, a Galícia*) 149
- San Martín¹** *top.* (*abat de*) 361
- San Martín²** *top.* (*ermita, al Vallès*) 136
- San Martín de Biert** *top.* (*església, a la diòcesi de Girona*) 184
- San Martín de Provençals** *top.* (*actual barri de la ciutat de Barcelona*) 109; *cf.* Chlotum Mellis, Clot, Clot de Mel, Clotum de Cemel, Clotum de Zemel, Cros, Crosus de Cemel *i* Sant Martí de Provençals¹
- San Mateo** (*Evangelii de*) 582
- San Pablo** *top.* (*església, a Roma*) 688; *cf.* Sanctus Paulus
- San Pedro¹** *top.* (*església, a Roma*) 687, 688; *cf.* Sanctus Petrus Apostolus²
- San Pedro²** *top.* (*sepulcre, a Roma*) 687
- San Pedro de Cardeña** *top.* (*convent*) 683
- San Pedro de Jaca** *top.* (*església, a la vila d'Ordaniso*) 27
- San Pedro de los Arroyuelos*** *top.* (*vila, a prop d'Igualada*) 124; *cf.* Ridebirles, Río de Berros, Río de Berulas, Rius Birlas, Rius de Berilas, Rius de Birlas, Riusbirlas, Riudevittles, Rivus de Birle, Rivusbirlas, Saint Pierre des Pétits Ruisseaux *i* Sant Pere de Riudevittles²
- San Quírico** *top.* (*església parroquial*) 421
- San Quirze** *top.* (*parròquia, al terme de Terrassa*) 144

- San Sadurní de la Roca** *top.* (*església, al Vallès*) 153; *cf.* Sant Sadurní de la Roca
- San Salvador de Besalú** *top.* (*església*) 181
- San Salvador de Oña** *top.* (*monestir*) 106
- San Sebastián** *top.* 321
- San Vicents de Prats** *top.* (*al comtat d'Osona*) 146
- Sanahuja**¹ *top.* (*jovers de*) 614; *cf.* Sanauga
- Sanahuja**² *top.* (*terme*) 184, 289
- Sanahuja, Palou de *vid.* Palou de Sanahuja
- Sanauga** *top.* (*iouers de* -) 614; *cf.* Sanahuja¹
- Sanavastre** *top.* (*vila, al comtat de Cerdanya*) 181
- Sanç**¹ *antr. m.* 424
- Sanç**² *antr. m.* (*cavaller*) 222, 223
- Sanç**³ *antr. m.* (*pare de Gombau de Besora*) 421
- Sanç**⁴ *antr. m.* (*presbíter*) 663
- Sanç, Castel *vid.* Castel Sanç
- Sanç, Fossa de *vid.* Fossa de Sanç
- Sanç, Guadall *vid.* Guadall Sanç
- Sanç, Mir Llop *vid.* Mir Llop Sanç
- Sança** *antr. f.* (*filla de Pere*) 404; *cf.* Sancha⁵
- sanccio** *s.*; **sanccionem** 384 (*- legis libri iudicum*)
- Sancha**¹ *antr. f.* 219
- Sancha**² *antr. f.* (*esposa d'Arnau Mir*) 243
- Sancha**³ *antr. f.* (*esposa de Bernat Guifré*) 314
- Sancha**⁴ *antr. f.* (*esposa del comte Berenguer Ramon I i mare del comte Ramon Berenguer I*) 307, 314, 338, 343, 415, 422, 442, 473, 474, 496
- Sancha**⁵ *antr. f.* (*filla de Pere*) 403; *cf.* Sança
- Sancha**⁶ *antr. f.* (*germana de Bernat Ermengol*) 586; *cf.* Sancia²
- Sancho** *antr. m.* (*fill de Ramir I*) 27
- Sancho Destatada** *antr. m.* 689; **Sanxo Destatada** 697; *cf.* Sanxo Destatada
- Sancho León** *antr. m.* 130; *cf.* Sanxo Leo
- Sancia**¹ *antr. f.* (*comitissa*); **Sancie** 345
- Sancia**² *antr. f.* (*germana de Bernat Ermengol*); **Sancie** 586; *cf.* Sancha⁶
- Sancii, Fossa de *vid.* Fossa de Sancii
- sanción** *s.* 412 (*penal*), 462 (*penal*), 464 (*penal / legal / penal*), 481 (*penal*), 686
- sancionar** *v.*; **sancionada** 579; **sancionado** 492 (*el dret d'associació*)
- sancire** *v.*; **sancimus** 467
- Sancliment, Pedro Juan de *vid.* Pedro Juan de Sancliment
- Sancobade, Santiago y *vid.* Santiago y Sancobade
- sancta** *s.* (*per deum et per hec* -) 445, 447, 661
- Sancta Columba**¹ *top.* (*parròquia, al lloc de Cabanelles, a la prov. de Girona, al comtat de Besalú*) 245
- Sancta Columba**² *top.* (*vila, a prop de Girona, a la prov. de Girona*) 244; *cf.* Farners², Sancta Columba de Farineriis, <Sancta Columba> de Riudarenas, Santa Coloma³ i Santa Coloma de Farnés³
- Sancta Columba de Farineriis** *top.* (*vila, a prop de Girona, a la prov. de Girona*) 244; *cf.* Farners², Sancta Columba², <Sancta Columba> de Riudarenas, Santa Coloma³ i Santa Coloma de Farnés³
- <**Sancta Columba**> **de Riudarenas** *top.* (*vila, a prop de Girona, a la prov. de Girona*) 244; *cf.* Farners², Sancta Columba², Sancta Columba de Farineriis, Santa Coloma³ i Santa Coloma de Farnés³
- Sancta Columba, Raimundus Raimundi de *vid.* Raimundus Raimundi de Sancta Columba
- SanctaCrux** *top.* (*catedral, 'aecclesia', a la vall de Cervelló*); **Sancte Crucis** 378; *cf.* Santa Creu⁴ i Seu de Barcelona¹
- Sancta Crux de Areng** *top.* (*'ecclesia', a Arenys d'Empordà, a prop de Figueres*); **Sancte Crucis de Areng** 131
- Sancta Engracia** *top.* (*ecclesia*); **Sancte Engracie** 341; *cf.* Santa Engracia¹
- Sancta Eulalia** *top.* (*al comtat de Vallespir*) 193
- Sancta Eulalia de Crudilias** *top.* (*'parrochia', a la vila de Santa Eulàlia de Cruïlles, a la prov. de Girona*); **Sancte Eulalie de Crudilias** 682; *cf.* Santa Eulària de Cruïlles²
- Sancta Eulalia de Prouinciana** *top.*; **Sanctam Eulalam de Prouinciana** 682; *cf.* Santa Eulària de Provençana¹
- Sancta Eulalia de Riou Merdario** *top.* (*parròquia, al comtat d'Osona*); **Sancte Eulalie de Riou Merdario** 120
- Sancta Eulalia Prouinciana** *top.* (*'parrochia, in Bagneolis', a prop de Barcelona*); **Sancta Eulalie Prouinciane** 152, 213
- Sancta Fides** *top.* (*'uilla', al terme de Galliner, a prop de Terrassa*); **Sancte Fidis** 488; *cf.* Santa Fe²
- Sancta Margarita**¹ *top.* (*'guadelhum', al terme de la ciutat d'Olèrdola*) 683; *cf.* Sancta Margarita²
- Sancta Margarita**² *top.* (*'guadum', al terme de la ciutat d'Olèrdola*) 683; *cf.* Sancta Margarita¹
- Sancta Maria**¹ *top.*; **Sanctam Mariam** 612
- Sancta Maria**² *top.* (*ecclesia*); **Sancte Marie** 416; *cf.* Santa Maria⁹
- Sancta Maria**³ (*festiuitas*); **Sancte Marie** 519, 574
- Sancta Maria**⁴ (*fira*); **Sancte Marie** 651
- Sancta Maria**⁵ *top.* (*in suburbio ciuitatis Barchinone*); **Sanctam Mariam** 474
- Sancta Maria Antiqua** *top.* (*església*) 219; *cf.* Sancta Maria de Antiqua
- Sancta Maria Ciuitatis Fracte** *top.*; **Sancte Marie Ciuitatis Fracte** 478; *cf.* Alarona, Civitas Fracta¹, Iluro, Mataró³, Matero, Sancta Maria de Ciutade Fracta i Santa Maria Ciuitatis Fracta
- Sancta Maria de Antiqua** *top.* (*parròquia*) 219; *cf.* Sancta Maria Antiqua
- Sancta Maria de Apiera** *top.* (*ecclesia*); **Sancte Marie de**

- Apiera** 367; *cf.* Santa María de Piera
- Sancta Maria de Aqualata** *top.* (*ecclesia*); **Sancte Marie de Aqualata** 149; *cf.* Igualada²
- Sancta Maria de Aragall** *top.*; **Sancte Marie de Aragall** 128
- Sancta Maria de Ciutade Fracta** *top.* (*parrochia*, *infra terminos castris de Matero*); **Sancte Marie de Ciutade Fracta** 478; *cf.* Alarona
- Sancta Maria de ipsa Serra** *top.* (*parròquia*, *al Vallès*); **Sancte Marie de ipsa Serra** 47
- Sancta Maria de Mari**¹ *top.* (*burgada*, *apud Barchinonam*); **Sancte Marie de Mari** 475; *cf.* Santa María del Mar²
- Sancta Maria de Mari**² *top.* (*'ecclesia'*, *a Barcelona*); **Sancte Marie de Mari** 657, 686
- Sancta Maria de Martoreies** *top.* (*'parrochia'*, *al Vallès*); **Sancte Marie Martoreies** 21; *cf.* Martorellas¹
- Sancta Maria de Martoriliis** *top.* (*'parrochia'*, *al Vallès*); **Sancte Marie de Martoriliis** 180; *cf.* Martorellas¹
- Sancta Maria de Monasteriolo** *top.*; **Sanctam Mariam de Monasteriolo** 367; *cf.* Santa María de Monistrol
- Sancta Maria de Palacii** *top.* (*parrochia*); **Sancte Maria de Palacii** 250; *cf.* Palacium, Palatium², Santa María de Palautordera, Tordaria uillabita-mina, Vitamenia *i* vitdame-nia¹
- Sancta Maria de Seu** *top.* (*parrochia*, *in loco Collellum*, *in comitatu Asona*); **Sancte Marie de Seu** 96
- Sancta Maria Egarensis** *top.* (*ecclesia*); **Sancte Marie Egarensis** 366, 442; *cf.* Tarrasa *i* Santa María de Egara
- Sancta Maria et Sanctus Ermen-gaudus** *top.* (*'domus'*, *al comtat d'Urgell*); **Sancte Marie et Sancti Ermengaudi** 619; *cf.* Santa María y Sant Ermengol de Seu de Urgell
- Sancta Maria Felgerolis** *top.* (*parròquia*); **Sancte Marie Felgerolis** 193
- Sancta Maria Maris** *top.* (*parrochia*, *in terminio Ville Noue*, *in suburbio Barchinona*); **Sanctam Mariam Maris** 121; **Sancte Marie Maris** 475; *cf.* Santa María del Mar³
- Sancta Maria Medianensis** *top.* (*monasterium*, *in comitatu Urgellensi*); **Sancte Marie Medianensis** 278; *cf.* Santa María de Meyá
- Sancta Maria Sedis** *top.* (*domus*); **Sanctam Mariam Sedis** 632; **Sancte Marie Sedis** 397, 651; *cf.* Santa María de Seu de Urgell⁴
- Sancta Maria Sedis Urgellensis** *top.* (*ecclesia*); **Sancte Marie Sedis Urgellensem** 509; *cf.* Santa María de Seu de Urgell⁴
- Sancta Pax** *top.* (*vallis*); **Sanctae Pace** 86
- Sancta Pelagia** *top.* (*apendicium*) 66
- Sancta Perpetua** *top.* (*parrochia*, *in comitatu Barchinona*); **Sancte Perpetue** 186
- Sancte Crucis Sancte Eulalie**, **Sedis vid.** **Sedis Sancte Crucis Sancte Eulalie**
- Sancte Eulalie**, **Sedis Sancte Crucis vid.** **Sedis Sancte Crucis Sancte Eulalie**
- <**Sancte Marie**>, **Assumptio vid.** **Assumptio** <**Sancte Marie**>
- Sancti Celedoni**, **P<etrus>** **A<rnaldus>** **de vid.** **P<etrus>** **A<rnaldus>** **de Sancti Celedoni**
- Sancti Romani**, **Casa Mauri vid.** **Casa Mauri Sancti Romani**
- Sancti**, **Castel vid.** **Castel Sancti**
- Sancti**, **Omnes vid.** **Omnes Sancti**
- Sancto Andreo de Palomar** *forma* **de Sanctus Andreas de Palomar**, *cf. s. u.*
- Sancto Minato**, **Petrus de vid.** **Petrus de Sancto Minato**
- Sanctum Sepulcrum Domini** *top.* 688
- sanctus s.**; **sanctos** 347 (*per Deum et per istos* –); **sanctorum** 688 (*domos aliorum* –)
- Sanctus Amantius de Berles** *top.* (*'parrochia'*, *lindar de la parròquia de Prades*); **Sancti Amantii de Berles** 124
- Sanctus Andreas** *top.* (*in comitatu Urgellensi*); **Sancti Andree** 100
- Sanctus Andreas de Palomar** *top.* (*fabrica*); **Sancto Andreo de Palomar** 643; *cf.* Sant Andreu de Palomar¹
- Sanctus Andreas de Tonna** *top.* (*'parrochia'*, *al lloc de Tona*, *a prop del Vallès*); **Sancti Andree de Tonna** 167
- Sanctus Andreas de Valle Gurguina** *top.* (*parrochia*); **Sancti Andree de Valle Gurguina** 149; *cf.* Vallis Gorguina, Vallis Gorguira, Vallis Gregoria *i* Vallgorguina¹
- Sanctus Baudilius de Alcale** *top.* (*parròquia*); **Sancti Baudilii de Alcale** 238
- Sanctus Benedictus** *top.* (*'ecclesia'*, *lindar de l'església de Santa Maria de Manresa*); **Sancti Benedicti** 683
- Sanctus Benedictus de Espidels** *top.* (*parrochia*) 286
- Sanctus Bricius de Tapiis** *top.* (*'parrochia'*, *a l'aldea de Tapis o Tàpies*, *a l'ajuntament de Maçanet de Cabrenys*, *al partit de Figueres*, *a la prov. de Girona*); **Sancti Bricii de Tapiis** 241
- Sanctus Celedonius** *top.* (*'feria'* *de*); **Sancti Celedoni** 576; *cf.* Sant Celoni
- Sanctus Celidonius** *top.*; **Sanctum Celidonium** 680; *cf.* Sant Celoni
- Sanctus Christophorus**¹ *top.* (*castell*, *al comtat de Pallars*); **Sanctum Christophorum** 213
- Sanctus Christophorus**² *top.* (*ecclesia*); **Sancti Christophori** 64
- Sanctus Christophorus de Fontibus Superioribus** *top.* (*vila*); **Sancti Christophori de Fontibus Superioribus** 695
- Sanctus Clemens** *top.* (*cellula*); **Sancti Clementis** 586; *cf.* Sant Climent¹
- Sanctus Clemens Cotinensis** *top.* (*'ecclesia'*, *al comtat d'Urgell*); **Sancti Clementis Cotinensis** 100
- Sanctus Clemens de Petra Alta** *top.* (*cella*, *al comtat de Girona*); **Sancti Clementi de Petra Alta** 221; *cf.* Sant Climent de Peralta

Sanctus Cucufas¹ *top.*; **Sancti Cucufatis** 331; **Sanctum Cucufatem** 345, 347 (– *martirem*)
Sanctus Cucufas² *top.* (*aeclesia*); **Sancti Cucufatis** 374, 375; *cf.* Sant Cugat⁶
Sanctus Cucufas³ *top.* (‘*homines*’ *de*); **Sancti Cucufatis** 312; *cf.* Sant Cugat¹
Sanctus Cucufas de Garriga *top.* (*ecclesia, a prop de Vilafranca del Penedès*); **Sancti Cucufatis de Garriga** 191; *cf.* Sant Cugat de sas Garrigas
Sanctus Cucuphas¹ *top.* (*cenobium Vallense*); **Sancti Cucuphatis** 149, 681
Sanctus Cucuphas² *top.* (*ecclesia, in suburbio Barchinone*); **Sancti Cucuphatis** 121, 475; *cf.* Sant Cugat⁶
Sanctus Cucuphas³ *top.* (*monasterium*); **Sancti Cucuphatis** 610; **Sanctum Cucuphatem** 610; *cf.* Sant Cugat⁴
Sanctus Cucuphas⁴ *top.* (*terminus*); **Sancti Cucuphatis** 651; *cf.* Sant Cugat⁷
Sanctus Cucuphas de Garrigas *top.* (*a prop de Vilafranca del Penedès*); **Sancti Cucuphatis de Garrigas** 191; *cf.* Sant Cugat de sas Garrigas
Sanctus Cucuphas Martir *top.* (*ecclesia*); **Sancti Cucuphati Martir** 474; **Sanctum Cucuphatem Martirem** 347
Sanctus Cucuphas Octauianensis *top.* (*monasterium*); **Sancti Cucuphatis Octauianensis** 331
Sanctus Ermengaudus, **Sancta Maria** et *vid.* **Sancta Maria** et **Sanctus Ermengaudus**
Sanctus Felix¹ (*festivitat*); **Sancti Felicis** 701
Sanctus Felix² *top.*; **Sancti Felicis** 680
Sanctus Felix³ *top.* (*ecclesia*); **Sancti Felicis** 136
Santus Felix⁴ *top.* (*sacraria*); **Sancti Felicis** 631; *cf.* Sant Feliu⁴
Sanctus Felix Celrani *top.* (*sacraria*); **Sancti Felicis Celrani** 632; *cf.* **Sanctus Felix de Celran**, **Sanctus Felix de Celrano**, **Sant Feliu de Celrà** i **Sant Félix de Celrà**

Sanctus Felix de Alela *top.* (*parrochia, in Maritima*); **Sancti Felicis de Alela** 220
Sanctus Felix de Celran *top.* (*ecclesia*); **Sancti Felicis de Celran** 401; *cf.* **Sant Feliu de Celrà**
Sanctus Felix de Celrano *top.* (*cellaria*); **Sancti Felicis de Celrano** 633; *cf.* **Sanctus Felix de Celran**, **Sanctus Felix Celrani**, **Sant Feliu de Celrà** i **Sant Félix de Celrà**
Sanctus Felix de Cudines *top.* (*parròquia*); **Sancti Felicis de Cudines** 41; *cf.* **Sant Feliu de Codinas**¹ i **Sant Feliu del Pinyó**
Sanctus Felix de Garrigua *top.* (*parròquia, al comtat d'Empúries*); **Sancti Felicis de Garrigua** 191; *cf.* **Sant Feliu de la Garriga**
Sanctus Felix de Vacherices *top.* (*ecclesia*); **Sancti Felicis de Vacherices** 341; *cf.* **Sant Feliu de Vacarices**
Sanctus Felix Ierunda (*fetiuitas*); **Sancti Felix Ierunda** 520
Sanctus Fructuosus de Genebrea *top.* (*sacraria*); **Sancti Fructuosi de Genebrea** 631; *cf.* **Sant Fructuós de Genebrea**
Sanctus Genesius *top.* (*ecclesia*); **Sancti Genesii** 136
Santus Genesius de Acutellis *top.* (*parrochia*); **Sancti Genesii de Acutellis** 65; *cf.* **Sant Genís de Agudells**
Sanctus Iachobus *top.*; **Sancti Iachobi** 687; *cf.* **Santiago**¹
Sanctus Iacobus¹ *top.* (*a ‘Galilecia’*); **Sancti Iacobi** 687, 689; **Sancto Iacobo**, 687 (– *apostole Dei*); *cf.* **Santiago**¹
Sanctus Iacobus² *top.* (*archiepiscopus de*); **Sancti Iacobi** 693; *cf.* **Santiago**²
Sanctus Iacobus³ *top.* (*episcopus de*); **Sancti Iacobi** 689; *cf.* **Santiago**³
Sanctus Ilarius de ipsa Calma *top.* (*parrochia*); **Sancti Ilarii de ipsa Calme** 74; *cf.* **Ipsa Calm**, **Sanctus Ylarius de Calm**, **Sa Calm** i **Sant Hilari Sacalm**
Sanctus Iohannes (*festa*); **Sancti Iohannis** 640

Sanctus Iohannes Babtista (*festa*); **Sancti Iohannis Baptiste** 520
Sanctus Iulianus *top.*; **Sancti Iuliani** 597
Sanctus Iulianus de Palaciolo *top.* (*església, al Vallès*); **Sancti Iuliani de Palaciolo** 367; *cf.* **Palaciolum**⁶, **Paladol**², **Palaol**, **Sant Julià de Palou**¹ i **Sant Julià de Palou**²
Sanctus Iustus *top.* (*ecclesia, apud ciuitatem Barchinonam*); **Sancti Iusti** 367; *cf.* **Sant Just**²
Sanctus Iustus de Cercha *top.* (*serra, a prop de Sant Esteve d'Alàs, al comtat d'Urgell*); **Sancti Iusti de Cercha** 212
Sanctus Iustus de ipso Cercho *top.* (*al comtat d'Urgell*); **Sancto Iusto de ipso Cercho** 212; *cf.* **Sanctus Iustus de ipso Quercho**
Sanctus Iustus de ipso Quercho *top.* (*al comtat d'Urgell*); **Sancto Iusto de ipso Quercho** 212; *cf.* **Sanctus Iustus de ipso Cercho**
Sanctus Iohannes de Crosis *top.* (‘*cella*’, *al comtat de Peralada*); **Sancti Iohannis de Crosis** 109; *cf.* **Sanctus Iohannes in ipsa Croso** i **Sant Joan sas Closas**
Sanctus Iohannes in ipsa Croso *top.* (‘*ecclesia*’, *al comtat de Peralada*); **Sancti Iohannis in ipsa Croso** 109; *cf.* **Sanctus Iohannes de Crosis** i **Sant Joan sas Closas**
Sanctus Iulianus de Meritania, **Sanctus Quiricus** et *vid.* **Sanctus Quiricus** et **Sanctus Iulianus de Meritania**
Sanctus Iulianus de Meritatz, **Sanctus Quiricus** et *vid.* **Sanctus Quiricus** et **Sanctus Iulianus de Meritatz**
Sanctus Lercius antr. (*cognom*); **Sancto Lercio** 563; *cf.* **Sanllehy**
Sanctus Martinus¹ *top.* (*ecclesia*); **Sancti Martini** 149
Sanctus Martinus² *top.* (*ecclesia*); **Sancti Martini** 632; *cf.* **Sant Martí**⁷
Sanctus Martinus³ *top.* (‘*ecclesia*’, *al Vallès*); **Sancti Martini** 136
Sanctus Martinus de Arenariis *top.* (*ecclesia*); **Sancti Martini**

- de Arenariis** 131; *cf.* Arenys de Munt i Sant Martí²
- Sanctus Martinus de Argentona** *top.* (*ecclesia*); **Sancti Martini de Argentona** 286
- Sanctus Martinus de Cacio de Piloraso** *top.* (*'parrochia'*, a l'ajuntament de Corçà); **Sancti Martini de Cacio de Piloraso** 182; *cf.* Cassà de Pelrás
- Sanctus Martinus de Cerdaniola** *top.* (*parrochia*); **Sancti Martini de Cerdaniola** 216; *cf.* Cerdaniola⁶, Cerdanola² i Sardenyola
- Sanctus Martinus de ipsa Costa** *top.* (*al partit de Girona*); **Sancti Martini de ipsa Costa** 75; *cf.* Palau Sacosta
- Sanctus Martinus de ipsa Serra** *top.* (*terme, a Sant Martí Saserres, al partit de Figueres, a la prov. de Girona*); **Sancti Martini de ipsa Serra** 47; *cf.* Sant Martí Saserras
- Sanctus Martinus de Maseraco** *top.* (*'ecclesia'*, a la prov. de Girona); **Sancti Martini de Maseraco** 13; *cf.* Masarach i Mesaracus
- Sanctus Martinus de Riuo Petrarum** *top.* (*'parrochia'*, a prop de Vic); **Sancti Martini de Riuo Pertrarum** 123; *cf.* Sant Martí de Riudeperas
- Sanctus Martinus Pertegaz** *top.* (*parrochia*); **Sancti Martini Pertegaz** 123; *cf.* Partagaç, Partagás, pertagaz i pertica
- Sanctus Mauritius de Calvis** *top.* (*'ecclesia'*, al comtat de Besalú); **Sancti Mauriti de Calvis** 180; *cf.* Cals
- Sanctus Michael (festa)**; **Sancti Michaeli** 520
- Sanctus Michael de Septem Casis** *top.* (*parroquia*); **Sancti Michaelis de Septem Casis** 246, 520; *cf.* Sant Miquel de Set Casas
- Sanctus Michael Fallio** *top.* (*església*); **Sancti Michaelis Fallio** 136; *cf.* Sant Miquel del Fay¹
- Sanctus Paulus** *top.* (*'domus'*, a Roma); **Sancti Pauli** 688; *cf.* San Pablo
- Sanctus Paulus d'Astarag** *top.* (*alou*); **Sancto Paulo d'Astarag** 13
- Sanctus Paulus de Campo** *top.* (*'cenobium'*, a prop de Montjuïc, a Barcelona); **Sancti Pauli de Campo** 160; *cf.* Sant Pau del Camp
- Sanctus Paulus de Monte Magno** *top.* (*'parrochia'*, a prop de Granollers, al Vallès); **Sancti Pauli de Monte Magno** 220; *cf.* Montmany
- Sanctus Paulus in Maritima** *top.* (*coenobium*); **Sancti Pauli in Maritima** 17; *cf.* Sant Pol de Mar²
- Sanctus Petrus**¹ *top.* (*cenobium*); **Sancti Petri** 296
- Sanctus Petrus**² *top.* (*cenobium, in burgo ciuitatis Barchinone*) 475; *cf.* Sant Pere de las Puellas³
- Sanctus Petrus**³ *top.* (*domus*); **Sancti Petri** 662
- Sanctus Petrus Apostolus**¹ (*festivitat*); **Sancti Petri Apostoli** 520
- Sanctus Petrus Apostolus**² *top.* (*església, a Roma*); **Sancti Petri Apostoli** 687, 688; *cf.* San Pedro¹
- Sanctus Petrus de Monteacuto** *top.* (*ecclesia*); **Sancti Petri de Monteacuto** 65; *cf.* Montagut⁴
- Sanctus Petrus de Rexaco** *top.* (*parrochia*); **Sancti Petri de Rexaco** 14; *cf.* Rexach² i Rexagus
- Sanctus Petrus Rexag** *top.* (*parrochia, in Vallense*); **Sancti Petri Rexag** 134 *cf.* Sant Pere de Rexach²
- Sanctus Quiricus et Sanctus Julianus de Meritania** *top.* (*'ecclesia'*, a Marlant); **Sancti Quirici et Sancti Juliani de Meritania** 120; *cf.* Sanctus Quiricus et Sanctus Julianus de Meritatz
- Sanctus Quiricus et Sanctus Julianus de Meritatz** *top.* (*'ecclesia'*, a Marlant); **Sancti Quirici et Sancti Juliani de Meritatz** 120; *cf.* Sanctus Quiricus et Sanctus Julianus de Meritania
- Sanctus Romanus** *top.* (*silva*); **Sancti Romani** 204
- Sanctus Saluator Mercatalis** *top.* (*'ecclesia'*, a Sabadell); **Sancti Saluatoris Mercatalis** 208, 648; *cf.* Sant Salvador de Mercadal¹
- Sanctus Saturninus** *top.* (*'pendentium'*, al comtat d'Urgell); **Sancto Saturnino** 75
- Sanctus Saturninus de Arens** *top.* (*'ecclesia'*, al lloc d'Arenys d'Empordà); **Sancti Saturnini de Arens** 131
- Sanctus Saturninus de Collum Sabadelli** *top.* (*parròquia, a Collsabadell, al Vallès*); **Sancti Saturnini de Collum Sabadelli** 207; *cf.* Collum de Sabbadello i Collsabadell²
- Sanctus Stephanus**¹ *top.* (*castellum*); **Sancti Stephani** 348
- Sanctus Stephanus**² *top.* (*riu*); **Sancti Stephani** 130
- Sanctus Stephanus de Cercedol** *top.* (*al comtat d'Urgell*); **Sancto Stephano de Cercedol** 214
- Sanctus Stephanus de ipsas Ruuiras** *top.* (*parròquia*); **Sancti Stephani de ipsas Ruuiras** 210; *cf.* Sant Esteve de Sasroviras
- Sanctus Stephanus de Oloto** *top.* (*parrochia*); **Sancti Stephani de Oloto** 157
- Sanctus Stephanus Riuipollentis** *top.* (*parrochia*); **Sancti Stephani Riuipollentis** 251; *cf.* Palatium Audit, Palau Audit i Sant Esteve de Ripollet²
- Sanctus Vincencius de Juncharias** *top.* (*parròquia, a prop de Terrassa, al Vallès*); **Sancti Vincencii de Juncharias** 192; *cf.* Sant Vicents de Junqueras
- Sanctus Vincentius**¹ *top.* (*castrum*); **Sanctum Vincentium** 432
- Sanctus Vincentius**² *top.* (*ecclesia, infra terminos castru Ceruilionis*); **Sancti Vincentii** 424; *cf.* Sant Vicents⁴
- Sanctus Vincentius de Aqua Alba** *top.* (*ecclesia*); **Sancti Vincentii de Aqua Alba** 141
- Sanctus Ylarius de Calm** *top.* (*parròquia*); **Sancti Ylarii de Calm** 74; *cf.* Ipsa Calm, Sanctus Ilarius de ipsa Calma, Sa Calm i Sant Hilari Sacalm

- Sanctus Ypolitus** *top.* (*uilla*); **Sancti Ypoliti** 393; *cf.* Sant Hipòlit
Sanctus, **Cerchus** *vid.* **Cerchus Sanctus**
sandalia *s.*; **sandalias** 605
Sandiumenge *antr.* (*cognom*) 563
Sandoval *antr.* *m.* (*bisbe*) 410
Sandre *antr.* (*cognom*) 546
Sanfeliu *antr.* (*cognom*) 563
Sang, **Berengarius Poca** *vid.* **Berengarius Poca Sang**
Sangenís *antr.* (*cognom*) 563
Sanguinarius *top.* (*stagnum*); **Sanguinario** 144
Sanjaume *antr.* (*cognom*) 563
sanjuanista *s.* (*membre d'una orde religiós*); **sanjuanistas** 328; *cf.* *hospitalario i templario*
Sanla¹ *antr.* *m.* 440
Sanla² *antr.* *m.* 538; *cf.* **Salla**¹
Sanla³ *antr.* *m.* (*bisbe de Seu d'Urgell*); **Sanlane** 604
Sanla, **Arnau** *vid.* **Arnau Sanla**
Sanllehy *antr.* (*cognom*) 563; *cf.* **Sanctus Lercius**
Sanmartí *antr.* (*cognom*) 563
sano *adj.* 276, 382, 597 (*vi*)
Sanpere *antr.* (*cognom*) 563
Sanromá *antr.* (*cognom*) 563
Sans *top.* (*poble*) 320, 441
Sant *top.* (*gorc, als Pirineus*) 148; *cf.* **Perxa Astorch**, **Truytas i Carençá**¹
Sant Adrià *top.* 125
Sant Adrià de Besós *top.* (*església*) 501
Sant Agustí de Llussanés *top.* (*església parroquial*) 397
Sant Andreu (*festivitat*) 370, 485, 638, 668
Sant Andreu <de Baltarga> *top.* (*església i parròquia*) 38, 117, 222, 223
Sant Andreu de Exalada *top.* (*monestir*) 175
<Sant Andreu> de Lauandariis *top.* (*a prop de Mataró, al comtat de Barcelona*) 139; *cf.* **Labandariae i Sant Andreu de Llawaneres**
Sant Andreu de Llawaneres *top.* (*poble, a prop de Mataró, al comtat de Barcelona*) 139; *cf.* **Labandariae i <Sant Andreu> de Lauandariis**
Sant Andreu de Oristá *top.* 486
Sant Andreu de Palomar¹ *top.* 98, 114, 167, 206, 210, 224, 225, 296, 297, 516, 643, 669, 681; *cf.* **Sanctus Andreas de Palomar**
Sant Andreu de Palomar² *top.* (*església*) 279
Sant Andreu de Palomar³ *top.* (*parròquia*) 66, 106, 133, 319, 424, 609, 629, 679, 680
Sant Andreu de Palomar⁴ *top.* (*vila*) 634
Sant Andreu de Planeses *top.* (*monestir*) 617
Sant Andreu de Sentellas *top.* (*monestir*) 617
Sant Andreu de Sureda *top.* (*monestir*) 248
Sant Andreu de Tona *top.* 154; *cf.* **Tona**
Sant Aniol¹ *top.* (*cingles*) 81
Sant Aniol² *top.* (*ermita*) 81
Sant Aniol de Agujas *top.* (*monestir*) 156, 172
Sant Aniol de Finestres *top.* (*ajuntament, al partit d'Olot, a la prov. de Girona*) 39; **Sant Aniol de Finestres** 224
Sant Aniol de Finestres *vid.* **Sant Aniol de Finestres**
Sant Armengol *top.* (*quadra*) 235
Sant Benet de Bages *top.* (*monestir*) 33, 617
Sant Boy de Llobregat¹ *top.* (*església*) 432
Sant Boy de Llobregat² *top.* (*parròquia, al comtat de Barcelona*) 146, 207, 228, 471
Sant Boy de Llobregat³ *top.* (*vila, al comtat de Barcelona*) 146, 210, 238; *cf.* **Alcale i Alcalá**
Sant Cebrià *top.* (*parròquia, al Vallès*) 249
Sant Cebrià de Aguluga *top.* (*parròquia*) 149; *cf.* **Sant Cebrià de Aqualonga i Valldoreix**
Sant Cebrià de Aqualonga *top.* (*parròquia*) 149, 279; *cf.* **Sant Cebrià de Aguluga i Valldoreix**
Sant Cebrià de Cabanes *top.* (*parròquia, al Vallès*) 245; *cf.* **Kabannes**
Sant Cebrià de Tiana *top.* (*parròquia*) 72
Sant Celoni *top.* (*vila*) 573, 574, 575, 576, 680, 700; *cf.* **Sanctus Celedonius**
Sant Celoni, **Pere Arnau de vid.** **Pere Arnau de Sant Celoni**
Sant Celoni, **Pere de vid.** **Pere de Sant Celoni**
Sant Ciprià de Aqualonga *top.* 169
Sant Climent¹ *top.* (*'cellula' o capella*) 586; *cf.* **Sanctus Clemens**
Sant Climent² *top.* (*església*) 77
Sant Climent de Amer *top.* 240
Sant Climent de Cudinet *top.* (*monestir*) 617
Sant Climent de Nargó *top.* (*dependència, al comtat d'Urgell*) 131, 140, 165
Sant Climent de Peralta *top.* (*lloc, al comtat de Girona*) 221; *cf.* **Sanctus Clemens de Petra Alta**
Sant Cristófol de Baget *top.* (*a la prov. de Girona*) 230
Sant Cristófol de Campdevanól *top.* (*lloc, a la prov. de Girona*) 20
Sant Cristófol de Tosas *top.* (*lloc*) 183; *cf.* **Tosas**² i **Tosi**
Sant Cristófol del Far *top.* (*església*) 681
Sant Cugat¹ *top.* 251, 312, 331, 375, 376, 382, 384, 385, 392, 399, 424, 474, 475; *cf.* **Sanctus Cucufas**³
Sant Cugat² *top.* (*altar*) 385
Sant Cugat³ *top.* (*casa*) 512, 606
Sant Cugat⁴ *top.* (*cenobi*) 373, 374, 382, 385, 501, 510
Sant Cugat⁵ *top.* (*dominis i batllies*) 404
Sant Cugat⁶ *top.* (*església*) 121, 372, 373, 374, 375, 376, 378, 379, 424; *cf.* **Sanctus Cucufas**²
Sant Cugat⁷ *top.* (*terme*) 651; *cf.* **Sancus Cucuphas**⁴
Sant Cugat de Alboquers *top.* (*parròquia*) 486
Sant Cugat de sas Garrigas *top.* (*lloc, a prop de Vilafranca del Penedès*) 191; *cf.* **Sanctus Cucuphas de Garrigas**
Sant Cugat de Seruo Bauoso *top.* (*església*) 231
Sant Cugat del Vallés¹ *top.* 18, 116, 199, 216, 219, 222, 256, 423, 430, 441, 501, 602, 611, 633
Sant Cugat del Vallés² *top.* (*abat de*) 20 (*Ot*), 26 (*Guitart*),

- 153 (*Guitart*), 158 (*Guitart*), 201 (*Guitart*), 235 (*Ramon*), 289 (*Guitart*), 309, 310 (*Andreu*), 311 (*Ermengol*), 331 (*Ermengol*), 339 (*Guitart*), 360 (*Guitart*), 361 (*Guitart*), 363 (*Guitart*), 364 (*Guitart*), 366 (*Guitart*), 367 (*Ramon*), 370 (*Ramon*), 371 (*Guitart*), 381 (*Ot*), 382 (*Ot*), 383 (*Guitart*), 399 (*Andreu*), 422 (*Guitart*), 423 (*Guitart*), 424 (*Guitart*), 439 (*Guitart*), 442 (*Guitart*), 443 (*Guitart*), 444 (*Guitart*), 489 (*Rotllant*), 501 (*Guitart* / *Andreu*), 505 (*Ot*), 509 (*Guitart*), 510 (*Guitart*), 616 (*Ot*), 623 (*Guillem*), 651 (*Ramon*), 701 (*Guillem*)
- Sant Cugat del Vallés³ top.** (*cenobi*) 145, 149, 233, 240, 241, 381, 424, 505, 610, 616, 695
- Sant Cugat del Vallés⁴ top.** (*cenobites*) 310
- Sant Cugat del Vallés⁵ top.** (*monestir*) 16, 66, 74, 75, 136, 220, 274, 279, 282, 292, 295, 297, 300, 308, 310, 312, 331, 424, 440, 512, 516, 610, 617, 622, 637, 640
- Sant Cugat del Vallés⁶ top.** (*monjos de*) 295, 308, 309, 314, 380, 409, 489, 512, 651, 701
- Sant Cugat del Vallés⁷ top.** (*terme*) 320
- Sant Cugat del Vallés⁸ top.** (*vila*) 608
- Sant Daniel top.** (*ajuntament, a la prov. de Girona*) 230
- Sant Donat de Sadaó top.** (*al comtat d'Urgell*) 194, 683
- Sant Ennesi (festivitat)** 412
- Sant Ermengol de Seu de Urgell, Santa Maria y vid. Santa Maria y Sant Ermengol de Seu de Urgell
- Sant Esteve¹ top.** (*altar*) 383
- Sant Esteve² top.** (*capella* / *església, a la Cerdanya*) 134, 232, 284
- Sant Esteve³ top.** (*castell*) 378
- Sant Esteve⁴ top.** (*església*) 40
- Sant Esteve de Alás¹ top.** (*'apendicium', al comtat d'Urgell*) 212
- Sant Esteve de Alás² top.** (*dependència, al comtat d'Urgell*) 86, 96, 133, 181
- Sant Esteve de Arabell top.** (*al comtat d'Urgell*) 122
- Sant Esteve de Banyolas top.** (*monestir*) 108
- Sant Esteve de Bañolas¹ top.** (*església*) 237
- Sant Esteve de Bañolas² top.** (*monestir*) 20, 94, 106, 123, 159, 174, 285
- Sant Esteve de Bañolas³ top.** (*monjos de*) 180, 196, 571
- Sant Esteve de Bañolas⁴ top.** (*prior de*) 699
- Sant Esteve de Breda top.** (*a l'ajuntament de Mollet*) 240; cf. Parets² i Parietes¹
- Sant Esteve de Castellet¹ top.** (*al Penedès*) 72
- Sant Esteve de Castellet² top.** (*castell*) 162
- Sant Esteve de Granollers¹ top.** (*església*) 422, 426
- Sant Esteve de Granollers² top.** (*parròquia*) 604
- Sant Esteve de Granollers³ top.** (*vila, al Vallès*) 586
- Sant Esteve de Guialbes top.** (*parròquia*) 157
- Sant Esteve de Montflabon top.** (*a Lorena*) 237
- Sant Esteve de Oculo top.** (*parròquia*) 421; cf. Sant Esteve de Solull
- Sant Esteve de Olot¹ top.** 322
- Sant Esteve de Olot² top.** (*parròquia*) 52, 157
- Sant Esteve de Palaudarias top.** (*església*) 422
- Sant Esteve de Parets top.** 400
- Sant Esteve de Ripollet¹ top.** 249, 251
- Sant Esteve de Ripollet² top.** (*parròquia*) 238; cf. Palacium ad ipsa Olzeta, Palacium Auzido, Palatium Audit, <Palau> Abzido, Palau Audit, Palau Audito, <Palau> Auzido, <Palau> Auzitio, Palau del Alzinar, <Palau> Ozido, Ripollet¹ i Sanctus Stephanus Riupollentis
- Sant Esteve de Rivo de Luto top.** (*església, a Riudellots de la Selva, a prop de Santa Coloma de Farnés*) 123
- Sant Esteve de Sasroviras top.** (*lloc*) 210; cf. Sanctus Stephanus de ipsas Ruuiras
- Sant Esteve de Solull top.** (*parròquia*) 421; cf. Sant Esteve de Oculo
- Sant Esteve de Tabernolas top.** (*parròquia, al comtat d'Osona*) 161
- Sant Esteve de Tavernolas top.** (*parròquia, al comtat d'Osona*) 76
- Sant Esteve de Vilanova¹ top.** (*al Vallès*) 101, 211, 227
- Sant Esteve de Vilanova² top.** (*parròquia*) 19, 235
- Sant Esteve de Vilanova de la Roca top.** (*al Vallès*) 120
- Sant Esteve de Vinyolas top.** (*parròquia, a prop de Vic, al comtat d'Osona*) 64
- Sant Esteve de Viñolas top.** (*parròquia, a prop de Vic, al comtat d'Osona*) 19, 101, 139
- Sant Esteve del Puig de Granollers top.** (*església*) 33
- Sant Esteve Sagarriga top.** 114
- Sant Esteve Sasroviras top.** (*parròquia, a prop de Sant Feliu de Llobregat*) 139
- Sant Feliu¹ (festivitat)** 412, 701
- Sant Feliu² top.** (*església, a Castellciutat*) 476-477
- Sant Feliu³ top.** (*parròquia, al comtat d'Urgell*) 188
- Sant Feliu⁴ top.** (*sagrera*) 631; cf. Sanctus Felix⁴
- Sant Feliu de Buada top.** (*parròquia, a l'ajuntament de Palau Sator, a la prov. de Girona*) 106
- Sant Feliu de Castellciutat top.** 229
- Sant Feliu de Celrà top.** (*església*) 401, 429, 432, 633; cf. Sanctus Felix Celrani, Sanctus Felix de Celran, Sanctus Felix de Celrano i Sant Félix de Celrà
- Sant Feliu de Codinas¹ top.** (*lloc, al Vallès*) 41; cf. Sanctus Felix de Cudines i Sant Feliu del Pinyó
- Sant Feliu de Codinas² top.** (*serra, al Vallès*) 108; cf. Sant Feliu de Pinyó
- Sant Feliu de Guixols¹ top.** 157, 658
- Sant Feliu de Guixols² top.** (*abat de*) 32 (*Sunyer*), 431 (*Landric*)
- Sant Feliu de Guixols³ top.** (*monestir*) 196, 231, 617

- Sant Feliu de la Garriga** *top.* (aldea, a Vilademat, al comtat d'Empúries) 109, 191; *cf.* Sanctus Felix de Garrigua
- Sant Feliu de Llobregat**¹ *top.* (a la prov. de Barcelona) 8, 11, 104, 139, 210, 594
- Sant Feliu de Llobregat**² *top.* (partit, a la prov. de Barcelona) 168, 194, 253
- Sant Feliu de Milans** *top.* (església, al terme de Terrassa, al comtat de Barcelona) 9, 288, 319
- Sant Feliu de Pallarols** *top.* (poble, a prop d'Olot) 86
- Sant Feliu de Pinyó** *top.* (serra, al Vallès) 108; *cf.* Sant Feliu de Codinas²
- Sant Feliu de Saserra** *top.* (lloc, a prop de Vic) 47
- Sant Feliu de Terrassola** *top.* (parròquia, al comtat de Manresa) 19, 144, 148, 196, 290
- Sant Feliu de Vacarices** *top.* (església) 341; *cf.* Sanctus Felix de Vacherices
- Sant Feliu de Valcarca** *top.* (parròquia) 145
- Sant Feliu de Valle Carchara** *top.* (a Lacera) 114; *cf.* Carcès, Carker, Corker, Sant Pere de Valle Carchara, Sant Pere de Valle Charchara, Valcárcel, Vall Cárcara, Vallcarca¹, Vallcárcara, Vallis Carcera, Vallis Carcerenna i Vallis Karcerenia
- Sant Feliu del Pinyó** *top.* (lloc, al Vallès) 41; *cf.* Sanctus Felix de Cudines i Sant Feliu de Codinas¹
- Sant Feliu del Torrent** *top.* 80
- Sant Feliu, Santa Eugenia y *vid.* Santa Eugenia y Sant Feliu
- Sant Félix**¹ *top.* (abat i canonges de) 411
- Sant Félix**² *top.* (església) 425
- Sant Félix de Celrá** *top.* (església) 419; *cf.* Sanctus Felix Celrani, Sanctus Felix de Celran, Sanctus Felix de Celrano i Sant Feliu de Celrá
- Sant Felix de la Orde** *top.* (castell) 253
- Sant Fost de Capcentelles** *top.* (poble, a prop de Montcada) 188; *cf.* Campus Senteges
- Sant Frutuós**¹ *top.* (apèndix, al comtat d'Urgell) 96
- Sant Frutuós**² *top.* (església, a Orsinyà) 9
- Sant Frutuós**³ *top.* (parròquia) 199
- Sant Frutuós de Ginebreda** *top.* (sagrera) 631; *cf.* Sanctus Fructuosus de Ginebreda
- Sant Genís**¹ (festivitat) 412
- Sant Genís**² *top.* (abat de) 255 (Adalbert)
- Sant Genís**³ *top.* (església, al Montseny) 241
- Sant Genís**⁴ *top.* (monestir) 294, 468
- Sant Genís**⁵ *top.* (parròquia) 65; *cf.* Sanctus Genesius de Acutellis
- Sant Genís de Agudells** *top.* (poble, al territori de Barcelona) 20, 43, 65, 67, 235; *cf.* Acutelli¹, Acutelli², Agudelli i Sanctus Genesius de Acutellis
- Sant Genís de Mulnells** *top.* (església, a prop de La Bisbal, a la prov. de Girona) 244; *cf.* Molnel, Monell i Mulnel
- Sant Genís de Oris** *top.* (parròquia, al comtat d'Osona) 112
- Sant Genís de Plegamans** *top.* (parròquia) 233
- Sant Genís de Vilella** *top.* (parròquia) 79
- Sant Genís y Sant Miquel de Besalú** *top.* (església) 479
- Sant Germà, Sant Miquel y *vid.* Sant Miquel y Sant Germà
- Sant Geroni** *top.* (a la muntanya de Montserrat) 180
- Sant Gervasi de Cassolas** *top.* (terme, a la parròquia de Sant Vicenç de Sarrià) 67
- Sant Gregori** *top.* (ajuntament, a la prov. de Girona) 192
- Sant Guillelm** *top.* (abat de) 148
- Sant Hilari**¹ (festivitat) 412
- Sant Hilari**² *top.* 526
- Sant Hilari**³ *top.* (església, al confí del comtat de Cerdanya) 40, 134, 232, 284
- Sant Hilari Sacalm** (poble) 74; *cf.* Ipsa Calm, Sanctus Ilarius de ipsa Calma, Sanctus Ylarius de Calm i Sa Calm
- Sant Hilari, Joan de *vid.* Joan de Sant Hilari
- Sant Hipòlit** *top.* (vila) 393; *cf.* Sanctus Ypolitus
- Sant Hipòlit, Ponç de *vid.* Ponç de Sant Hipòlit
- Sant Iscle**¹ *top.* (al comtat d'Urgell) 77
- Sant Iscle**² *top.* ('apendicium', al comtat d'Urgell) 19, 96
- Sant Iscle**³ *top.* (església) 241
- Sant Iscle**⁴ *top.* (lloc, al partit d'Olot) 44
- Sant Iscle**⁵ *top.* (parròquia) 54
- Sant Iscle de Olleda** *top.* (església) 155
- Sant Jaume**¹ *top.* (església, a la ciutat de Barcelona) 432 (apòstol), 441 (apòstol)
- Sant Jaume**² *top.* (forn) 638
- Sant Jaume de Frontanyà** *top.* 120, 397
- Sant Jaume de Puig Palter** *top.* (ermita, al 'villare Pugio Pultarii') 159; *cf.* Fraudinus, Gajarus i Pugium Pultarii
- Sant Jaume, Forn de *vid.* Forn de Sant Jaume
- Sant Joan**¹ *top.* (abat de) 500
- Sant Joan**² *top.* (altar, a l'església de Sant Boi de Llobregat) 432
- Sant Joan**³ *top.* (altar, a l'església de Sant Pere, a la vila de Sant Cugat del Vallès) 608
- Sant Joan**⁴ *top.* (altar, a l'església de Santa Creu de Barcelona) 482
- Sant Joan**⁵ *top.* (batlle de) 500
- Sant Joan Batista**¹ (festivitat) 596, 597, 640
- Sant Joan Batista**² *antr. m.* (sant) 412
- Sant Joan Batista**³ *top.* 38
- Sant Joan Batista**⁴ *top.* (abadessa de) 179 (Emmon)
- Sant Joan de Buadela** *top.* (parròquia, a l'ajuntament de Palau Sator, a la prov. de Girona) 106
- Sant Joan de las Abadessas**¹ *top.* (església) 649
- Sant Joan de las Abadessas**² *top.* (monestir) 76, 114, 293
- Sant Joan de Llobregat** *top.* 430
- Sant Joan de Mollet** *top.* (lloc, a la prov. de Girona) 92
- Sant Joan de Perpiñà** *top.* (església) 192
- Sant Joan de Ripoll**¹ *top.* (abat de) 517 (Ponç), 662 (Pere)

- Sant Joan de Ripoll²** *top.* (*canonges de*) 597
- Sant Joan de Ripoll³** *top.* (*església*) 670
- Sant Joan de Ripoll⁴** *top.* (*monestir*) 17, 112, 294, 315, 597, 664, 676
- Sant Joan de Rivomeritable** *top.* (*altar*) 432
- Sant Joan del Erm** *top.* (*a prop de Berga*) 207
- Sant Joan Despi** *top.* (*parròquia, al comtat de Barcelona*) 234
- Sant Joan sas Closas** (*lloc, a l'ajuntament de Vilanova de la Muga, al comtat de Peralada*) 109; *cf.* Sanctus Johannes de Crosis i Sanctus Johannes in ipsa Croso
- Sant Joan, Natividad de *vid.* Natividad de Sant Joan
- Sant Joan, Pere de *vid.* Pere de Sant Joan
- Sant Julià¹** *top.* (*església, al castell de Santa Oliva, al Penedès*) 279
- Sant Julià²** *top.* (*lloc, al territori de l'església de Castellciutat*) 476
- Sant Julià de Alfou¹** *top.* (*església, al Vallès, al comtat de Barcelona*) 104, 181
- Sant Julià de Alfou²** *top.* (*parròquia*) 428
- Sant Julià de Altura** *top.* (*parròquia, als termes de Terrassa*) 77, 228
- Sant Julià de Argentona** *top.* (*parròquia*) 216
- Sant Julià de Corts** *top.* (*lloc, a l'ajuntament de Cornellà, a la prov. de Girona*) 631
- Sant Julià de Lloria** *top.* (*a la vall d'Andorra*) 224; *cf.* Sant Julià de Loria
- Sant Julià de Loria** *top.* (*a la vall d'Andorra*) 68, 98, 122; *cf.* Sant Julià de Lloria
- Sant Julià de Palou¹** *top.* (*al Vallès*) 173, 252; *cf.* Palaciolum⁶, Paladol² i Palaol
- Sant Julià de Palou²** *top.* (*església, al Vallès*) 367, 370; *cf.* Palaciolum⁶, Paladol², Palaol i Sanctus Iulianus de Palaciolo
- Sant Julià de Palou³** *top.* (*lloc, a prop de Granollers, al Vallès*) 295
- Sant Julià de Palou⁴** *top.* (*parròquia, al Vallès*) 212, 286; *cf.* Paladol² i Palaol
- Sant Julià de Pera** *top.* (*lloc, a la vall de Lavansa, al comtat d'Urgell*) 42
- Sant Julià de Puigreig** *top.* (*església, al comtat de Berga*) 163
- Sant Julià de Ramis** *top.* 20
- Sant Julià de Vilatorta** *top.* (*al comtat d'Osona*) 38
- Sant Julià y Sant Vicents** *top.* (*església, al districte de Besalú*) 247
- Sant Just¹** *top.* (*'apendiciu', al comtat d'Urgell*) 68
- Sant Just²** *top.* (*església, a la ciutat de Barcelona*) 367; *cf.* Sanctus Iustus
- Sant Just de Han** *top.* (*parròquia, al comtat d'Urgell*) 246
- Sant Just Desvern¹** *top.* (*al comtat de Barcelona*) 190, 223, 430
- Sant Just Desvern²** *top.* (*areny*) 131; *cf.* Vercio
- Sant Llorenç¹** (*festivitat*) 412
- Sant Llorenç²** *top.* (*a la vall Agogia*) 172
- Sant Llorenç³** *top.* (*'apendiciu', al comtat d'Osona*) 189
- Sant Llorenç⁴** *top.* (*església*) 408
- Sant Llorenç ad ipsa Sala** *top.* (*església, a prop del lloc de Campanyà, a la parròquia de Sant Cebrià, al Vallès*) 249; *cf.* Sant Llorenç Sa Sala
- Sant Llorenç de Campdevano** *top.* (*parròquia, al comtat de Besalú*) 82; *cf.* Sant Llorenç de Campdevanol i Sant Llorenç de Campi de Auanal
- Sant Llorenç de Campdevanol** *top.* (*lloc, a la prov. de Girona*) 20; *cf.* Sant Llorenç de Campi de Auanal
- Sant Llorenç de Campi de Auanal** *top.* (*parròquia, a la prov. de Girona*) 20; *cf.* Sant Llorenç de Campdevanol
- Sant Llorenç de Morunys** *top.* 105; *cf.* Sant Llorenç dels Piteus
- Sant Llorenç de Vall de Llordà** *top.* (*monestir*) 617
- Sant Llorenç del Munt** *top.* (*església*) 172
- Sant Llorenç dels Piteus** *top.* 105; *cf.* Sant Llorenç de Morunys
- Sant Llorenç Sa Sala** *top.* (*església, a prop del lloc de Campanyà, a la parròquia de Sant Cebrià, al Vallès*) 249; *cf.* Ipsa Sala² i Sant Llorenç ad ipsa Sala
- Sant Llorenç Savall¹** *top.* 51
- Sant Llorenç Savall²** *top.* (*convent*) 545
- Sant Llorenç, Ramón de *vid.* Ramón de Sant Llorenç
- Sant Llorens** *top.* 327
- Sant Llorens del Munt¹** *top.* (*monestir*), 219, 594
- Sant Llorens del Munt²** *top.* (*serra*) 218
- Sant Lorenzo de Burgos** *top.* (*monestir*) 159
- Sant Magí de Brufaganya** *top.* (*santuari*) 104
- Sant Marçal¹** *top.* (*al Montseny*) 64
- Sant Marçal²** *top.* (*monestir, al Montseny*) 108, 212, 251
- Sant Marcel** *top.* 491
- Sant Martí¹** *top.* 425
- Sant Martí²** *top.* (*a la parròquia de la vila d'Arenys de Munt*) 131; *cf.* Sanctus Martinus de Arenariis
- Sant Martí³** *top.* (*altar, a l'església del cenobi de Sant Sebastià*) 432
- Sant Martí⁴** *top.* (*capellà de*) 612
- Sant Martí⁵** *top.* (*castell*) 442
- Sant Martí⁶** *top.* (*dependència, al comtat de Girona*) 122
- Sant Martí⁷** *top.* (*església*) 632; *cf.* Sanctus Martinus²
- Sant Martí⁸** *top.* (*prelat de*) 411
- Sant Martí⁹** *top.* (*veguer de*) 365
- Sant Martí de Albengerra** *top.* (*monestir*) 282
- Sant Martí de Arenys** *top.* (*parròquia, al comtat de Girona*) 198
- Sant Martí de Baridà** *top.* 594
- Sant Martí de Caçano** *top.* 10; *cf.* Cassà de la Selva, Catianus² i Sant Martí de Catiano
- Sant Martí de Campmajor** *top.* 594
- Sant Martí de Castellar** *top.* (*bajulia de*) 520
- Sant Martí de Catiano** *top.* (*església*) 10; *cf.* Cassà de la Selva, Catianus² i Sant Martí de Caçano

- Sant Martí de Centellas** *top.* (*castell*) 215
- Sant Martí de Cots** *top.* (*parròquia, al comtat d'Osona*) 12, 41; *cf.* Sant Martí de Cutis
- Sant Martí de Cutis** *top.* (*parròquia, al comtat d'Osona*) 41; *cf.* Sant Martí de Cots
- Sant Martí de Juvinià** *top.* (*església, a l'ajuntament de la parròquia de Besalú*) 9; *cf.* Jovinus, Juiñà i Juvinianus
- Sant Martí de Lavayollo** *top.* (*parròquia*) 140; *cf.* Sant Martí de Savayollo
- Sant Martí de Lena** *top.* (*abadia*) 517
- Sant Martí de Llaneras** *top.* (*lloc*) 146; *cf.* Castell de Empurdà
- Sant Martí de Llèmana** *top.* (*riera, a la vall de Peradalta, a prop de Sant Climent d'Amer*) 240
- Sant Martí de Mata** *top.* 583
- Sant Martí de Ogaça** *top.* 87
- Sant Martí de Pau Agelele** *top.* (*monjos de*) 508
- Sant Martí de Provençals**¹ *top.* (*actual barri de la ciutat de Barcelona*) 109, 675, 678; *cf.* Chlotum Mellis, Clot, Clot de Mel, Clotum de Cemel, Clotum de Zemel, Cros, Crosus de Cemel i San Martín de Provençals
- Sant Martí de Provençals**² *top.* (*terme*) 181; *cf.* Provincialis
- Sant Martí de Riudeperas** *top.* (*vila, a prop de Vic*) 123; *cf.* Sanctus Martinus de Riuro Petrarum
- Sant Martí de Riudeperes** *top.* 153
- Sant Martí de Savayollo** *top.* (*parròquia*) 140; *cf.* Sant Martí de Lavayollo
- Sant Martí del Canigó**¹ *top.* (*monestir*) 172, 617
- Sant Martí del Canigó**² *top.* (*prior i comunitat de*) 612
- Sant Martí del Clot** *top.* (*lloc, a l'ajuntament de Capsec, al partit d'Olot*) 109
- Sant Martí Sarroca** *top.* (*lloc, a prop de Vilafranca del Penedès*) 39, 146
- Sant Martí Saserras** (*lloc, al partit de Figueres, al comtat de Besalú*) 47, 139; *cf.* Sanctus Martinus de ipsa Serra
- Sant Martí, Arnau Mir de** *vid.* Arnau Mir de Sant Martí
- Sant Martí, Guillém de** *vid.* Guillém de Sant Martí
- Sant Martí, Jordà de** *vid.* Jordà de Sant Martí
- Sant Martí, Santa Maria de** *vid.* Santa Maria de Sant Martí
- Sant Martí, Santa Maria y** *vid.* Santa Maria y Sant Martí
- Sant Mateu** *top.* (*casa, al monestir de Sant Joan de Ripoll*) 676
- Sant Mateu de Montbuy** *top.* (*lloc, al Vallès*) 108; *cf.* Montbuy¹
- Sant Mateu de Montnegre** *top.* (*lloc, a la prov. de Girona*) 186, 229; *cf.* Mons Niger²
- Sant Miquel de Cladells** *top.* (*ajuntament, a la prov. de Girona*) 155
- Sant Miquel**¹ (*festivitat*) 412, 425, 485, 486, 488, 595, 596, 632
- Sant Miquel**² *top.* (*'apendicium', al comtat d'Urgell*) 68
- Sant Miquel**³ *top.* (*església*) 584
- Sant Miquel**⁴ *top.* (*església, al castell d'Eramprunyà*) 110
- Sant Miquel**⁵ *top.* (*església, al costat de les Cases Consistorials, a Barcelona*) 656
- Sant Miquel**⁶ *top.* (*munyanya, a la prov. de Tarragona*) 99
- Sant Miquel**⁷ *top.* (*porta, al castell d'Olèrdola*) 489
- Sant Miquel Arcàngel** *top.* (*església, sobre Terrassa*) 297;
- Sant Miquel Arcangel** 408
- Sant Miquel de Besalú, Sant Genís y** *vid.* Sant Genís y Sant Miquel de Besalú
- Sant Miquel de Cruilles** *top.* (*lloc, priorat benedictí, a la parròquia de Santa Eulàlia de Cruilles, a la prov. de Girona*) 682
- Sant Miquel de Cuxá** *top.* (*monestir*) 206, 213, 517-518, 617; *cf.* Cuxá¹
- Sant Miquel de La Cot**¹ *top.* (*lloc, a l'ajuntament de Santa Pau*) 171; *cf.* Sant Miquel Sacot
- Sant Miquel de La Cot**² *top.* (*parròquia, a l'ajuntament de Santa Pau*) 171; *cf.* Sant Miquel Sacot
- Sant Miquel de Montserrat** *top.* (*església*) 228
- Sant Miquel de Olèrdola** *top.* (*església, al Penedès*) 18, 104, 110, 130, 145, 148, 288, 437
- Sant Miquel de Pineda** *top.* (*lloc, al partit d'Olot*) 44
- Sant Miquel de Set Cases** *top.* (*parròquia, jurisdicció de l'abat de Ripoll*) 246; *cf.* Sanctus Michael de Septem Casis
- Sant Miquel del Fay**¹ *top.* (*església, al Vallès*) 136; *cf.* Sanctus Michael Fallio
- Sant Miquel del Fay**² *top.* (*salt d'aigua, al Vallès*) 166
- Sant Miquel Sacot** *top.* (*parròquia, a l'ajuntament de Santa Pau*) 171; *cf.* Sant Miquel de La Cot²
- Sant Miquel sas Perxas** *top.* (*parròquia, al Pla de la Garga, a prop de Centelles*) 700
- Sant Miquel y Sant Germà** *top.* (*cenobi, al Conflent*) 181
- Sant Nazari** *top.* (*festivitat*) 412
- Sant Pau**¹ *top.* (*al territori de Barcelona*) 440
- Sant Pau**² *top.* (*altar, a l'església de Sant Pere*) 374
- Sant Pau de Albañá, Sant Pere y** *vid.* Sant Pere y Sant Pau de Albañá
- Sant Pau de la Guardia** *top.* (*lloc, a prop d'Igualada*) 290; *cf.* Bonefacius, Bonifaci, Guardia⁴ i Guardia⁵
- Sant Pau de Seguries** *top.* (*vila*) 649; *cf.* Securies
- Sant Pau de Vall Osol** *top.* (*abadia*) 401, 517
- Sant Pau del Camp** *top.* (*monestir, al territori de Barcelona*) 160; *cf.* Sanctus Paulus de Campo
- Sant Pere**¹ *top.* (*a la vila de Sant Cugat del Vallès*) 608
- Sant Pere**² *top.* (*altar, a l'església de Sant Privat de Bas*) 420
- Sant Pere**³ *top.* (*cementiri*) 641; *cf.* Prat²
- Sant Pere**⁴ *top.* (*cenobi*) 501, 615, 633
- Sant Pere**⁵ *top.* (*església, a prop de l'església de Sant Cugat*) 374
- Sant Pere**⁶ *top.* (*església, a prop del cenobi de Sant Cugat*) 373
- Sant Pere**⁷ *top.* (*església, al terme del castell d'Avinyó*) 278

- Sant Pere**⁸ *top.* (*parròquia, al cenobi de Sant Cugat del Vallès*) 145
- Sant Pere**⁹ *top.* (*vinya*) 641
- Sant Pere Campi Rotundi** *top.* (*monestir, a la vall Landanense, al comtat de Besalú*) 227; *cf.* Camprodón⁵
- Sant Pere de Ausona** *top.* (*moneda de*) 662
- Sant Pere de Aviñó** *top.* (*parròquia, als termes del castell d'Olèrdola*) 288
- Sant Pere de Besalú**¹ *top.* (*església*) 641
- Sant Pere de Besalú**² *top.* (*monestir*) 11, 117, 156, 171
- Sant Pere de Bigas** *top.* (*església*) 422
- Sant Pere de Camprodón** *top.* (*monestir, al comtat de Besalú*) 76, 649, 653; *cf.* Sant Pere Campi Rotundi
- Sant Pere de Castellnou** *top.* (*església*) 500
- Sant Pere de Cercada**¹ *top.* (*canònica*) 155
- Sant Pere de Cercada**² *top.* (*parròquia, al partit de Santa Coloma de Farnés, a la prov. de Girona*) 155
- Sant Pere de Cluny** *top.* (*cenobi*) 664
- Sant Pere de Galligans** *top.* (*monestir*) 617, 662
- Sant Pere de las Puellas**¹ *top.* (*abadessa de*) 669 (*Tedelindis*)
- Sant Pere de las Puellas**² *top.* (*església*) 277
- Sant Pere de las Puellas**³ *top.* (*in burgo ciuitatis Barchinonense*) 475; *cf.* Sanctus Petrus²
- Sant Pere de las Puellas**⁴ *top.* (*monestir, a Barcelona*) 296, 617
- Sant Pere de Malezas**, Ramón Bernat de *vid.* Ramón Bernat de Sant Pere de Malezas
- Sant Pere de Osor** *top.* (*parròquia, al comtat d'Osona*) 17, 87
- Sant Pere de Premià** *top.* (*parròquia*) 151
- Sant Pere de Rexach**¹ *top.* 91, 230, 240
- Sant Pere de Rexach**² *top.* (*al Vallès*) 134; *cf.* Sanctus Petrus Rexag
- Sant Pere de Rexach**³ *top.* (*església*) 438
- Sant Pere de Rexach**⁴ *top.* (*parròquia, al comtat de Barcelona*) 41, 232, 233, 296
- Sant Pere de Rexach**⁵ *top.* (*vila, al comtat de Barcelona*) 235; *cf.* Rexag
- Sant Pere de Ribas** *top.* (*vila, a prop de Vilafranca del Penedès*) 226
- Sant Pere de Riudevittles**¹ *top.* 244
- Sant Pere de Riudevittles**² *top.* (*església*) 130; *cf.* Ridebirles, Río de Berros, Río de Berulas, Rius Birlas, Rius de Berilas, Rius de Birlas, Riusbirlas, Riudevittles, Rivus de Bir-le, Rivusbirlas, San Pedro de los Arroyuelos i Saint Pierre des Pétits Ruisseaux
- Sant Pere de Riudevittles**³ *top.* (*terme*) 166
- Sant Pere de Riudevittles**⁴ *top.* (*vila, a prop d'Igualada*) 124; *cf.* Ridebirles, Río de Berros, Río de Berulas, Rius Birlas, Rius de Berilas, Rius de Birlas, Riusbirlas, Riudevittles, Rivus de Birle, Rivusbirlas, San Pedro de los Arroyuelos i Saint Pierre des Pétits Ruisseaux
- Sant Pere de Roda** *top.* (*monestir*) 318; *cf.* Sant Pere de Rodas³
- Sant Pere de Rodas**¹ *top.* 43, 229, 252
- Sant Pere de Rodas**² *top.* (*abat de*) 455, 469, 479 (*Hildesind*)
- Sant Pere de Rodas**³ *top.* (*monestir, al comtat de Peralada*) 42, 74, 90, 108, 144, 182, 195, 209, 236, 241, 286, 287, 318, 319, 320, 617; *cf.* Sant Pere de Roda
- Sant Pere de Rodas**⁴ *top.* (*mntanya*) 318
- Sant Pere de Rubí** *top.* (*parròquia, al comtat de Barcelona*) 311
- Sant Pere de Valle Carcara** *top.* (*parròquia, al Montnegre*) 113; *cf.* Carcès, Carker, Corker, Sant Feliu de Valle Carchara, Sant Pere de Valle Charchara, Valcárcel, Vall Cárcara, Vallcarca¹, Vallcárcara, Vallis Carcera, Vallis Carcerenna i Vallis Karcerenia
- Sant Pere de Valle Charchara** *top.* (*parròquia, sufragània de Sant Esteve Sagarriga*) 113; *cf.* Carcès, Carker, Corker, Sant Feliu de Valle Carchara, Sant Pere de Valle Carcara, Valcárcel, Vall Cárcara, Vallcarca¹, Vallcárcara, Vallis Carcera, Vallis Carcerenna i Vallis Karcerenia
- Sant Pere de Vich**¹ *top.* 125, 515, 662
- Sant Pere de Vich**² *top.* (*església*) 303
- Sant Pere de Vilamajor**¹ *top.* 397, 584
- Sant Pere de Vilamajor**² *top.* (*parròquia, al Vallès*) 105
- Sant Pere dels Forcats** *top.* (*església*) 233
- Sant Pere dels Plans** *top.* (*ermita, als Plans d'Olius*) 157
- Sant Pere in Scalas** *top.* (*monestir*) 617
- Sant Pere Martir**¹ *top.* (*mntanya, a prop de Barcelona*) 200, 224
- Sant Pere Martir**² *top.* (*santuari, a la serralada del Tibidabo, a Barcelona*) 200; *cf.* Orsa¹, Osa, Ossa i Ursa
- Sant Pere Octaviano** *top.* (*parròquia, al terme de Sant Cugat del Vallès*) 320
- Sant Pere y Sant Pau de Albañá** *top.* (*església*) 106
- Sant Pere**, Isarn de *vid.* Isarn de Sant Pere
- Sant Pol de Mar**¹ *top.* (*abat de*) 32 (*Sunyer*)
- Sant Pol de Mar**² *top.* (*cenobi / monestir*) 17, 617; *cf.* Sanctus Paulus in Maritima
- Sant Pons** *top.* (*abadia*) 124
- Sant Pons de Tomières** *top.* (*abadia*) 158
- Sant Privat**¹ *top.* 102
- Sant Privat**² *top.* (*poble, al partit d'Olot*) 137, 155
- Sant Privat de Bas** *top.* (*església*) 420
- Sant Quírico y Santa Julita** *top.* (*església parroquial, al terme de la Baronia de Besora*) 421
- Sant Quirse** *top.* 208
- Sant Quirse de Montañola** *top.* (*lloc, a prop de Vic*) 43
- Sant Romá** *top.* (*'apendicium', al comtat d'Urgell*) 222
- Sant Romá de Banat** *top.* 96
- Sant Sadurní** *top.* (*església*) 518

- Sant Sadurní de Collsabadell** *top.* (parròquia, al Vallès) 227
- Sant Sadurní de Faustinià** *top.* (parròquia) 9; *cf.* Faustinus, Fusteñà i Fustinianus
- Sant Sadurní de Garrigolis** *top.* (parròquia) 191; *cf.* Garrigolas
- Sant Sadurní de ipsa Rocha** *top.* (parròquia, a la vila de La Roca, a prop de Granollers, a la prov. de Barcelona) 39; *cf.* La Roca³
- Sant Sadurní de la Atmetlla**¹ *top.* (al Vallès) 443
- Sant Sadurní de la Atmetlla**² *top.* (parròquia, Vallès) 444
- Sant Sadurní de la Roca** *top.* (església, al Vallès) 54, 625; *cf.* San Sadurní de la Roca
- Sant Sadurní de Noya** *top.* 518
- Sant Sadurní de Tabernolas**¹ *top.* 80
- Sant Sadurní de Tabernolas**² *top.* (abat de) 139 (Guillem), 324 (Calortus)
- Sant Sadurní de Tabernolas**³ *top.* (cenobi, al comtat d'Urgell) 133-134, 232
- Sant Sadurní de Tabernolas**⁴ *top.* (monestir, a prop de Seu d'Urgell, al comtat d'Urgell) 40, 255, 278, 284, 313, 327
- Sant Salvador**¹ *top.* (església) 112
- Sant Salvador**² *top.* (església, a prop del castell de Malagastre) 314
- Sant Salvador de Bianya** *top.* (parròquia) 76
- Sant Salvador de Ceguniolas** *top.* (parròquia) 243; *cf.* ciconiola
- Sant Salvador de Guardiola** *top.* (lloc, a prop de Manresa) 290
- Sant Salvador de Mercadal**¹ *top.* (església, a Sabadell) 208, 648; *cf.* Sanctus Saluator Mercatalis
- Sant Salvador de Mercadal**² *top.* (mercat de) 208
- Sant Salvador de Polinyà** *top.* (parròquia, al Vallès) 198
- Sant Salvador y Santa María de Caldero** *top.* (església) 153
- Sant Sebastià**¹ *top.* (cenobi) 432
- Sant Sebastià**² *top.* (santuari, a Fortià, al partit de Figueres) 479
- Sant Sebastià dels Gorchs** *top.* (lloc, a prop d'Avinyonet, al Penedès) 147
- Sant Silvestre** *top.* (anex a l'església de Santa Creu, a la vall de Cervelló) 424
- Sant Tirs**¹ *top.* 19
- Sant Tirs**² *top.* ('apendicium', al comtat d'Urgell) 41 173
- Sant Tomás** *top.* (altar, a l'església de Sant Jaume de Barcelona) 432
- Sant Valerià** *top.* (ermita, al lloc de Palaudàries, a prop de Granollers) 252
- Sant Vicents**¹ *top.* (altar, a l'església de Vilalba) 432
- Sant Vicents**² *top.* (castell, al Penedès) 310, 314, 380, 501, 508
- Sant Vicents**³ *top.* (església) 479
- Sant Vicents**⁴ *top.* (església, als termes del castell de Cervelló) 366, 424; *cf.* Sanctus Vincentius²
- Sant Vicents**⁵ *top.* (feus i franquesses, a la parròquia de Sant Julià d'Argentona) 216; *cf.* Burriach
- Sant Vicents Basonense** *top.* (església, a la diòcesi d'Elna, al comtat de Rosselló) 235
- Sant Vicents de Calders** *top.* (lloc, al partit d'El Vendrell, a la prov. de Tarragona) 153; *cf.* Kallerius
- Sant Vicents de Estamariu** *top.* (dependència, a prop de la Seu d'Urgell) 86
- Sant Vicents de Gualba** *top.* (al Montseny) 241
- Sant Vicents de Junqueras** *top.* (parròquia, a prop de Terrassa, al Vallès) 137, 192, 208; *cf.* Sanctus Vincencius de Juncharias
- Sant Vicents de Mollet**¹ *top.* (al partit de Granollers, a la prov. de Barcelona) 92
- Sant Vicents de Mollet**² *top.* (parròquia, al Vallès) 252
- Sant Vicents de Morrocurt** *top.* (parròquia, al terme del castell de Fontrubí, al Penedès) 232; *cf.* Murus Curtus
- Sant Vicents de Prats**¹ *top.* (al comtat d'Osona) 146
- Sant Vicents de Prats**² *top.* ('apendicium', al comtat d'Osona) 40
- Sant Vicents de Sarrià**¹ *top.* (a prop de Barcelona) 131, 133, 161
- Sant Vicents de Sarrià**² *top.* (parròquia) 42, 67, 131, 164, 228
- Sant Vicents de Ursalo** *top.* (parròquia, a prop de Vic, al comtat d'Osona) 198, 232
- Sant Vicents de Valldoreix** *top.* (oratori / parròquia, al Vallès) 279
- Sant Vicents**, Berenguer de *vid.* Berenguer de Sant Vicents
- Sant Vicents**, Sant Julià y *vid.* Sant Julià y Sant Vicents
- Santa Àgueda**, Agujas de *vid.* Santa Àgueda de Agujas
- Santa Cícilia de Montserrat** *top.* (monestir) 617
- Santa Coloma**¹ *top.* 265, 562
- Santa Coloma**² *top.* (al territori de Vilamitjana, al comtat d'Urgell) 322
- Santa Coloma**³ *top.* (vila, a prop de Girona, a la prov. de Girona) 244; *cf.* Farners², Sancta Columba², Sancta Columba de Farineriis, <Sancta Columba> de Riudarenas i Santa Coloma de Farnés³
- Santa Coloma de Farnés**¹ *top.* (a la prov. de Girona) 123
- Santa Coloma de Farnés**² *top.* (partit, a la prov. de Girona) 155
- Santa Coloma de Farnés**³ *top.* (vila, a prop de Girona, a la prov. de Girona) 244; *cf.* Farners², Sancta Columba², Sancta Columba de Farineriis, <Sancta Columba> de Riudarenas i Santa Coloma³
- Santa Coloma de Gramanet**¹ *top.* 125
- Santa Coloma de Gramanet**² *top.* (església) 355, 425, 429
- Santa Coloma de Gramanet**³ *top.* (poble, al comtat de Barcelona) 67
- Santa Coloma de Gramanet**⁴ *top.* (vall) 113; *cf.* Gramanetus i Vallis Karcerenia
- Santa Coloma de la Seu** *top.* (altar) 441
- Santa Coloma de Montbuy** *top.* 370
- Santa Coloma de Ortons** *top.* (parròquia) 196
- Santa Coloma de Queralt** *top.* (vila, a prop de Montblanc) 40, 78

- Santa Coloma, Guillelm de vid. Guillelm de Santa Coloma
- Santa Coloma, Jofre de vid. Jofre de Santa Coloma
- Santa Creu¹ top.** (a l'església de de Santa Maria de Besalú) 662
- Santa Creu² top.** (canonges de) 224, 440, 441
- Santa Creu³ top.** (canònica de) 390, 643
- Santa Creu⁴ top.** (església, a la vall de Cervelló) 378, 424, 482; cf. Sancta Crux i Seu de Barcelona¹
- Santa Creu de Barcelona top.** (església) 173
- Santa Creu de Olorda top.** 173
- Santa Creu de Olorde top.** 140
- Santa Creu y Santa Eularia¹ top.** (basílica) 638
- Santa Creu y Santa Eularia² top.** (canonges de) 638
- Santa Creu y Santa Eularia de Barcelona¹ top.** (canònica de) 211
- Santa Creu y Santa Eularia de Barcelona² top.** (església) 413, 640
- Santa Digna top.** (a prop del castell d'Olèrdola) 228, 489
- Santa Engracia¹ top.** (església) 341; cf. Sancta Engracia
- Santa Engracia² top.** (parròquia, a prop del Besòs) 436
- Santa Eugenia¹ top.** (església, a la vila de Sa Torre) 216
- Santa Eugenia² top.** (parròquia, al comtat d'Osona) 229
- Santa Eugenia de Olla Fracta top.** (parròquia, al comtat d'Urgell) 320; cf. La Freyta²
- Santa Eugenia y Sant Feliu top.** (parròquia, al comtat d'Urgell) 146
- Santa Eularia top.** (rierol) 166; cf. Atenas²
- Santa Eularia¹ top.** 590, 601
- Santa Eularia² top.** (a prop de Barcelona) 297
- Santa Eularia³ top.** (altar, al castell de Banyeres) 432
- Santa Eularia⁴ top.** (castell, a prop de Tremp) 285; cf. Specula
- Santa Eularia de Barcelona, Santa Creu y vid. Santa Creu y Santa Eularia de Barcelona
- Santa Eularia de Corró top.** (parròquia, al Vallès) 77, 221
- Santa Eularia de Cruilles¹ top.** (terme, al comtat de Girona) 195-196
- Santa Eularia de Cruilles² top.** (vila, a la prov. de Girona) 682; cf. Sancta Eulalia de Cru-dilias
- Santa Eularia de Ortsaviñá top.** (al comtat de Girona, la prov. de Barcelona), 9; cf. Ortus Savinianus, Ortsaviñá i Sabinus
- Santa Eularia de Palau top.** (lloc, a la prov. de Girona) 252
- Santa Eularia de Provençana¹ top.** 297, 682; cf. Sancta Eulalia de Prouinciana
- Santa Eularia de Provençana² top.** (parròquia, al comtat de Barcelona) 226, 320
- Santa Eularia de Vilapiscina top.** (barri, a Sant Andreu de Palomar) 114, 167, 210
- Santa Eularia del Camp top.** 441
- Santa Eularia, Santa Creu y vid. Santa Creu y Santa Eularia
- Santa Fe¹ top.** (riu, al Montseny) 148
- Santa Fe² top.** (vila, al comtat de Pallars) 488; cf. Sancta Fides
- Santa Fe de Valdeperas top.** (església, a la diòcesi de Solsona) 42; cf. Vallis de Peres
- Santa Julita, Sant Quirico y vid. Sant Quirico y Santa Julita
- Santa Leda top.** (annex a l'església de Santa Creu, a la vall de Cervelló) 424
- Santa Liña top.** (castell) 490
- Santa Magdalena top.** (ermita, a la muntanya de Sant Pere Màrtir, a prop de la ciutat de Barcelona) 200
- Santa Margarida¹ top.** (a prop del castell d'Olèrdola) 489
- Santa Margarida² top.** (ermita, a prop d'Olot) 41
- Santa Margarida de La Cot top.** (lloc, a l'ajuntament de Santa Pau, a prop d'Olot) 40
- Santa Margarida de Montbuy top.** (lloc, al partit d'Igualada) 108
- Santa Margarita de La Cot top.** (volcà, a prop d'Olot) 82
- Santa Maria¹ (fesitivitat)** 412, 486, 574
- Santa Maria² top.** 383
- Santa Maria³ top.** (al castell del Rosselló) 393; cf. Beata Maria de Castro Rossilionis
- Santa Maria⁴ top.** (al costat del castell de Santa Oliva, al Penedès) 279
- Santa Maria⁵ top.** (altar, a l'església de Sant Jaume de Barcelona) 432
- Santa Maria⁶ top.** (batlles de) 500
- Santa Maria⁷ top.** (condamina, als termes de Tàpies) 622
- Santa Maria⁸ top.** (districte, a Portugal) 180
- Santa Maria⁹ top.** (església) 416; cf. Sancta Maria²
- Santa Maria¹⁰ top.** (església, a la ciutat d'Isona) 255
- Santa Maria¹¹ top.** (església, a la vila d'Hix, a la Cerdanya) 215
- Santa Maria¹² top.** (església, a Mataró) 478
- Santa Maria¹³ top.** (església, al costat del mercat de Martorell) 374
- Santa Maria¹⁴ top.** (església, als termes del castell de Masquefa) 366, 443; cf. Beata Maria¹ i Beata Maria Virgo
- Santa Maria¹⁵ top.** (església, sobre Terrassa) 408
- Santa Maria¹⁶ top.** (església parroquial, a Rocacorba, a l'ajuntament de Canet d'Adri, a la prov. de Girona) 86
- Santa Maria¹⁷ top.** (extramurs) 489
- Santa Maria Antiga top.** (poble, al Vallès) 219
- Santa Maria Ciuitatis Fracta top.** (parròquia); **Santa Maria Ciuitatis Fracte** 255; cf. Alarona, Civitas Fracta¹, Iluro, Mataró³, Matero, Sancta Maria Ciuitatis Fracte i Sancta Maria de Ciutate Fracta
- Santa Maria de Agramunt top.** (parròquia) 222
- Santa Maria de Albañá top.** 106
- Santa Maria de Amer top.** (monestir) 617
- Santa Maria de Aragall top.** (al comtat d'Urgell) 234
- Santa Maria de Ayguatebia top.** (parròquia, al llinar de la Cerdanya i el Conflent) 13
- Santa Maria de Badalona top.** (església) 35, 429

- Santa Maria de Bel Pug** *top.* (església) 238; *cf.* Bellpuig de las Avellanas i Mons de Molet
- Santa Maria de Besalú** *top.* (església) 662
- Santa Maria de Brug** *top.* (parròquia, a prop d'Igualada, a la prov. de Barcelona) 193
- Santa Maria de Caldas¹** *top.* 613
- Santa Maria de Caldas²** *top.* (parròquia, al Vallès, al comtat de Barcelona) 12, 19, 49, 77, 120, 133, 172
- Santa Maria de Caldas de Montbuy** *top.* (parròquia) 112
- Santa Maria de Caldero**, Sant Salvador y *vid.* Sant Salvador y Santa Maria de Caldero
- Santa Maria de Capellades** *top.* (església, al comtat de Barcelona) 366, 443
- Santa Maria de Cardedeu** *top.* (parròquia) 43, 226, 229
- Santa Maria de Castelló** *top.* (parròquia) 429
- Santa Maria de Cervià** *top.* (a la vila de Celrà) 231
- Santa Maria de Confessione** *top.* 601
- Santa Maria de Corneliano** *top.* (parròquia, al comtat de Barcelona) 8; *cf.* Cornelius i Cornellà¹
- Santa Maria de Cornellà¹** *top.* (església, al territori de Barcelona) 378, 441
- Santa Maria de Cornellà²** *top.* (parròquia, al comtat de Barcelona) 683; *cf.* Cornelius i Santa Maria de Corneliano
- Santa Maria de Cubera** *top.* (església) 500
- Santa Maria de Custodia** *top.* (església, a la diòcesi d'Elna) 87, 154
- Santa Maria de Egara** *top.* (església) 366, 442; *cf.* Sancta Maria Egarensis i Tarrasa
- Santa Maria de Esparraguera** *top.* 570
- Santa Maria de Esplugas** *top.* (parròquia, al territori de Barcelona) 164; *cf.* Spluges
- Santa Maria de Fanals** *top.* (parròquia) 196; *cf.* Santa Maria de Fanals i Santa Maria de Fenals
- Santa Maria de Fanals** *top.* (parròquia) 196; *cf.* Santa Maria de Fanals i Santa Maria de Fenals
- Santa Maria de Fenals** *top.* (parròquia) 80, 196; *cf.* Santa Maria de Fanals i Santa Maria de Fanals
- Santa Maria de Finestres** *top.* (parròquia, al partit d'Olot, a la prov. de Girona) 224; **Santa Maria de Finestres** 499
- Santa Maria de Finestres** *vid.* Santa Maria de Finestres
- Santa Maria de Finestres** *top.* 500
- Santa Maria de Fontrubí** *top.* 517
- Santa Maria de Girona¹** *top.* (clergues de) 484
- Santa Maria de Girona²** *top.* (església) 209, 211, 596, 624
- Santa Maria de la Seu** *top.* (església) 327
- Santa Maria de la Seu de Girona** *top.* (església) 649
- Santa Maria de Lauags** *top.* (monestir, al costat del riu Noguera Ribagorçana, al comtat de Pallars) 141; *cf.* Santa Maria de Lavadius²
- Santa Maria de Lavadius¹** *top.* 356
- Santa Maria de Lavadius²** *top.* (monestir, al costat del riu Noguera Ribagorçana, al comtat de Pallars) 356; *cf.* Lavadius i Santa Maria de Lauags
- Santa Maria de Lavaix** *top.* 392
- Santa Maria de Linariis** *top.* (parròquia, al partit de Granollers) 197; *cf.* linaria, linum i llinà
- Santa Maria de Llerona** *top.* (parròquia, al Vallès) 198
- Santa Maria de Manresa** *top.* (església) 82, 93, 137, 211, 278, 289, 321, 421, 443, 683
- Santa Maria de Meyá** *top.* (monestir, al comtat d'Urgell) 278; *cf.* Sancta Maria Medianensis
- Santa Maria de Mongay de Jerusalén** (orde religiós) 332; *cf.* Mongay²
- Santa Maria de Monistrol** *top.* 367, 443; *cf.* Sancta Maria de Monesteriolo
- Santa Maria de Moyá** *top.* (església) 210
- Santa Maria de Olivis** *top.* (església, a la parròquia de Sant Esteve de Guialbes) 157
- Santa Maria de Olost** *top.* (parròquia) 486
- Santa Maria de Orgañá** *top.* (monestir) 617
- Santa Maria de Palacio Salatá** *top.* (parròquia, a prop de Terrassa, a la prov. de Barcelona) 250; *cf.* Palacium Salatan i Palau Solitar¹
- Santa Maria de Palau** *top.* 583
- Santa Maria de Palau Solitar** *top.* (església) 631
- Santa Maria de Palautordera** *top.* (poble, a la vall del Tordera, a la prov. de Barcelona) 250; *cf.* Palacium, Palau i Villa Vidamenia
- Santa Maria de Piera** *top.* (església) 367; *cf.* Sancta Maria de Apiera
- Santa Maria de Pineda** *top.* (parròquia, al comtat de Girona) 80, 145
- Santa Maria de Porqueras** *top.* (església) 19, 41, 120
- Santa Maria de Ripoll¹** *top.* 82, 300, 419, 420, 425, 426, 501
- Santa Maria de Ripoll²** *top.* (església) 443
- Santa Maria de Ripoll³** *top.* (monestir) 32, 48, 93, 98, 225, 246, 317, 617, 695
- Santa Maria de Rodas** *top.* (monestir) 256
- Santa Maria de Sant Martí** *top.* 583
- Santa Maria de Serrateix** *top.* (monestir) 617
- Santa Maria de Seu de Urgell¹** *top.* (batlle de) 393
- Santa Maria de Seu de Urgell²** *top.* (bisbat) 476
- Santa Maria de Seu de Urgell³** *top.* (canonges de) 408
- Santa Maria de Seu de Urgell⁴** *top.* (església) 5, 40, 77, 82, 141, 154, 158, 159, 183, 206, 216, 223, 229, 243, 246, 248, 249, 284, 351, 393, 397, 476, 509, 621, 651, 695; *cf.* Sancta Maria Sedis i Sancta Maria Sedis Urgellensis
- Santa Maria de Seu de Urgell⁵** *top.* (monestir) 617

- Santa María de Seva** *top.* (*parròquia, al comtat d'Osona*) 100, 229
- Santa María de Solsona**¹ *top.* 501
- Santa María de Solsona**² *top.* (*església*) 97, 141
- Santa María de Tremp** *top.* (*església, al comtat de Pallars*) 278
- Santa María de Vilar** *top.* (*aldea, a prop de Terrassa, a la prov. de Barcelona*) 248
- Santa María de Volpeiag** *top.* (*església, al Vallès, al comtat de Barcelona*) 14; *cf.* Volpeleres, Volpiliacus i Vulpelieres
- Santa María del Bruch**¹ *top.* (*parròquia, al comtat de Barcelona*) 162
- Santa María del Bruch**² *top.* (*terme, al comtat de Barcelona*) 186
- Santa María del Castell de la Vid** *top.* (*església*) 514
- Santa María del Estany**¹ *top.* (*abat de*) 517
- Santa María del Estany**² *top.* (*convent*) 220
- Santa María del Estany**³ *top.* (*església*) 517, 610, 622
- Santa María del Mar**¹ *top.* (*a Barcelona*) 121
- Santa María del Mar**² *top.* (*burg de Barcelona*) 474, 475; *cf.* Sancta Maria de Mari¹
- Santa María del Mar**³ *top.* (*església, a Barcelona*) 441, 640-641, 657, 686; *cf.* Sancta Maria Maris
- Santa María del Mar**⁴ *top.* (*plaça*) 640
- Santa María del Mar**⁵ *top.* (*presbíters de*) 590
- Santa María del Pino** *top.* (*església, a Barcelona*) 422
- Santa María in Arenoso** *top.* (*església, al costat del riu Tena*) 166
- Santa María in Inicio** *top.* 352
- Santa María Vilabertrandi** *top.* (*església, a la prov. de Girona*) 18; *cf.* Vilabertran
- Santa María y Sant Ermengol de Seu de Urgell** *top.* (*església*) 619; *cf.* Sancta Maria et Sanctus Ermengaudus
- Santa María y Sant Martí** *top.* (*al castell de Cabra*) 39
- Santa María, Seu de vid.** Seu de Santa María
- Santa Oliba, Berenguer de vid.** Berenguer de Santa Oliba
- Santa Oliva**¹ *top.* (*a prop de Vilafranca del Penedès*) 129
- Santa Oliva**² *top.* (*alou*) 441
- Santa Oliva**³ *top.* (*castell, al Penedès*) 279, 309
- Santa Oliva**⁴ *top.* (*església*) 441
- Santa Oliva**⁵ *top.* (*terme, al Penedès*) 383
- Santa Oliva, Berenguer de vid.** Berenguer de Santa Oliva
- Santa Oliva, Pere de vid.** Pere de Santa Oliva
- Santa Pau**¹ *top.* 14
- Santa Pau**² *top.* (*ajuntament*) 40, 171
- Santa Pau, Graderas de vid.** Graderas de Santa Pau
- Santa Perpétua**¹ *top.* (*castell*) 41, 122, 227, 300, 430, 440, 683
- Santa Perpétua**² *top.* (*parròquia, al castell de Santa Perpétua*) 440
- Santa Perpétua**¹ *top.* (*església, al bisbat de Tarragona*) 562
- Santa Perpétua**² *top.* (*parròquia, al comtat de Barcelona*) 229
- Santa Perpétua**³ *top.* (*terme, al comtat de Barcelona*) 184
- Santa Perpétua de Moguda** *top.* (*parròquia, al comtat de Barcelona*) 240
- Santa Sede Apostólica** 332
- Santa Victoria** *top.* (*cim, a prop d'Aix*) 129; *cf.* Lou Garagi de Sainte-Ventùri i Sainte Victorie
- Santacana** *antr.* (*cognom*) 563
- Santafé** *antr.* (*cognom*) 563
- Santamaría** *antr.* (*cognom*) 563
- Santander**¹ *top.* 165
- Santander**² *top.* (*prov.*) 118, 224
- Santangel** *antr.* (*cognom*) 563
- Santas Creus**¹ *top.* (*monestir, a la prov. de Tarragona*) 192, 216, 499; *cf.* Vallis Aurea
- Santas Creus**² *top.* (*monjo de*) 583 (*Gerardó*)
- Santcliment, Francesch de Gualbes y de vid.** Francesch de Gualbes y de Santcliment
- Santcliment, Galcerán Burgués y de vid.** Galcerán Burgués y de Santcliment
- Santia** *antr.* *f.* 531
- Santiago**¹ *top.* (*a Galicia*) 687, 689; *cf.* Sanctus Iacobus i Sanctus Iacobus¹
- Santiago**² *top.* (*arquebisbe de*) 689; *cf.* Sanctus Iacobus²
- Santiago**³ *top.* (*bisbe de*) 689; *cf.* Sanctus Iacobus³
- Santiago**⁴ *top.* (*església*) 166
- Santiago de Compostela** *top.* (*a Galicia*) 687
- Santiago de Galicia** *top.* 688
- Santiago y Sancobade** *top.* (*feligresia, a la prov. de Lugo*) 87
- Santicar** *top.* (*serralada*) 99
- santificado** *adj.*; **santificadas** 525 (*núpcies*)
- Santiga** *top.* (*terme del castell d'Arraona*) 208
- santigosa** *s.* (*top.*) 187; *cf.* senticar i senticosus
- Santigosa** *top.* (*a la parròquia de Sant Feliu, al comtat d'Urgell*) 188; *cf.* Redonela, Redonnella i Sentegosa
- santísimo** *adj.* 374 (*Cugat*); **santísima** 332 (*Trinitat*), 383 (*Verge Maria*), 517 (*Trinitat*)
- Santisteban de Ribas del Sil** *top.* (*casa*) 87
- santo**¹ *adj.*; **santos** 279 (*llocs*), 328 (*llocs*), 445 (*Evangelis*), 447 (*Evangelis*), 480 (*Evangelis*), 527 (*Evangelis*), 662 (*Evangelis*)
- santo**² *s.* 382 (*Cugat*), 563 (*nom de*), 632 (*Julia*); **santos** 505, 519, 562 (*noms de*), 565 (*noms de*), 688
- Santo Domingo de Silos, Vida de vid.** Vida de Santo Domingo de Silos
- Santo Sepulcro** *top.* (*al costat de l'església de la Santa Creu de Barcelona*) 173
- Santo Sepulcro de Jerusalén** *top.* 687, 688
- Santo, Espíritu** *vid.* Espíritu Santo
- Santos Abdón y Senen** [*sic*] (*festivitat*) 412
- Santos Justo y Pastor** (*festivitat*) 412
- Santos, Todos los** *vid.* Todos los Santos
- santuario** *s.* (*top.*) 65, 104 (*Sant Magí de Brufaganya*), 107 (*Mare de Déu de Caldes de Boí*), 110 (*Brugués*), 136 (*Sant Miquel del Fai*), 155 (*Mare de*

- Déu de les Olletes*), 200 (*Sant Pere Màrtir*), 246 (*Casamor*), 321 (*Artiga de Lin*), 479 (*Sant Sebastià*)
- sanus** *adj.*; **sana** 502 (–*pace*); **sani** 597 (*sextarium uini* –); **sanum** 382
- Sanvicens** *antr.* (*cognom*) 563
- Sanxo Destatada** *vid.* Sancho Destatada
- Sanxo Destatata** *antr.* *m.* 689; *cf.* Sancho Destatada
- Sanxo de Lusía** *antr.* *m.* 691
- Sanxo Leo** *antr.* *m.*; **Sanxoni Leo** 130; *cf.* Sancho León
- Saone et Loire** *top.* (*depart. fr.*) 243
- Sapatellus** *top.*; **Sapatellum** 207, 210; *cf.* abeto, abetal, Sabadell³, Sabadellus¹, Sabbatellus, sape-tum, sapium *i* sappus
- Sapeira** *top.* (*ajuntament, a prop de Tremp*) 285
- sapetum** *s.* (*top.*) 207, 210; *cf.* abetal, abeto, Sabadell³, Sabadellus¹, Sabbatellus, Sapatellus, sapium *i* sappus
- sapium** *s.* (*top.*) 207; *cf.* abetal, abeto, Sabadell³, Sabadellus¹, Sabbatellus, Sapatellus, sape-tum *i* sappus
- sappus** *s.* (*top.*) 207; *cf.* abetal, abeto, Sabadell³, Sabadellus¹, Sabbatellus, Sapatellus, sape-tum *i* sapium
- Sappus** *top.* (*villa*) 208; **Sappum** 209; *cf.* Abies
- saquear** *v.*; **saqueando** 396 (*el país / les seves terres / Assoua / Tenrui / Estiarb*)
- saqueo** *s.* 583 (*de Barcelona*)
- Saracenus** *s.* (*gent.*); **Saraceno** 691; **Saracenos** 573, 689 (*milites* –), 692 (*milites* –), 698 (*milites* –); *cf.* sarraceno²
- saragencianus** *s.* (*econ.*); **saragencianos** 666 (*uncias* –)
- sardá** *s.* (*top.*) 215; *cf.* cerdá
- Sardans** *top.* (*serrat, al Montseny*) 215
- Sardáns, Rovira dels *vid.* Rovira dels Sardáns
- Sardanyola** *top.* (*vila, al Vallès*) 216; *cf.* Cerdaniola⁶, Cerdañola² *i* Sanctus Martinus de Cerdaniola
- Sardiaca, Palau *vid.* Palau Sardiaca
- Sarecenus** *s.* (*gent.*); **Sarecenos** 573, 698
- Sarguil, Guillém *vid.* Guillém Sarguil
- Sarkosta** *top.* (*prov. espanyola en temps de l'emir Jusuf-ben-Abd-al-Rhaman al Fehri*) 25
- Sarracenis captivis, Malefacta in *vid.* Malefacta in Sarracenis captivis
- sarraceno**¹ *adj.*; **sarracena** 16 (*població*), 280 (*gent.*), 282 (*persecusió*)
- sarraceno**² *s.* (*gent.*) 496 (*batejat*), 501 (*Azmed / Mozfle / Sulema / Mafumad / Abdalgeh*), 502, 514, 580, 621 (*Abnalfachim / Abnabraym*); **sarracena** 501 (*Maria / Mira / Exemcii / Fàtima / Afra*); **sarracenas** 504; **sarracenos** 5, 23, 25, 26, 27, 48, 93, 237, 255, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280 (*fronteres dels*), 281 (*irrupcions dels*), 282, 284, 285 (*incursions dels*), 290 (*territori dels*), 299, 300, 301, 302, 303, 306, 307, 308 (*corregudes dels / incursions dels*), 309, 311, 312, 313, 325 (*corregudes dels*), 327 (*territori dels*), 328, 329 (*frontera dels*), 331 (*infestació dels*), 332, 356 (*país dels*), 404, 409, 410 (*invasió dels*), 417, 443, 457, 461 (*país dels*), 463, 477, 495, 496, 499, 500, 501 (*Abdela, Exhali i Azmed / Demen, Surdum i Nemo / capturats*), 504, 506, 514, 572, 573, 583, 621, 637, 655, 657, 664 (*monedes dels / unces d'or dels*), 665 (*pàries dels*), 667, 689 (*cavallers*), 691 (*portadors de cartes*), 698 (*cavallers*); *cf.* Çarecenus, muslim *i* musulmán²
- Sarracenos in fuga positos** (*leg., usatge*) 504
- Sarracenus** *s.* (*gent.*); **Sarraceni** 274, 311; **Sarracenis** 277, 278, 417, 501 (*captis* –), 667; **Sarraceno** 637 (*Haly Pictore*); **Sarracenorum** 307 (*potestate* –), 327 (*manibus* – / *potestate* –), 332 (*manu* –); **Sarracenos** 312, 404, 657 (*cauallos* –)
- Sarradel** *top.* 48; *cf.* Sarradell, serradell *i* serrat
- Sarradell** *top.* 48; *cf.* Sarradel, serradell *i* serrat
- Sarraler, Pere Fabre *vid.* Pere Fabre Sarraler
- Sarraz, La *vid.* La Sarraz
- Sarreal** *top.* (*molí de*) 245
- Sarriá** *top.* (*a prop de Collserola*) 112, 131, 436, 440, 674
- Sarriá, Bernat de *vid.* Bernat de Sarriá
- Sarriá, Sant Vicents de *vid.* Sant Vicents de Sarriá
- sarriense** *adj.* (*comtat*) 67
- sarrire** *v.* 322; *cf.* exartare *i* exsarritare
- Sarroca** *top.* (*lloc, a prop de Lleida*) 39
- Sarroca de Bellera** *top.* (*a prop de Tremp*) 39
- Sarroca, Sant Martí *vid.* Sant Martí Sarroca
- Sarrocas de Barrabés** *top.* (*lloc, a la prov. de Lleida*) 39
- sartén** *s.* (*dom.*) 588; *cf.* padela *i* paella
- sartum** *s.* (*agr.*) 322; *cf.* assartum, exart, exartare, exartes, exartum *i* sartus
- sartus** *s.* (*agr.*) 322; *cf.* assartum, exart, exartare, exartes *i* sartum
- Sas**¹ *top.* (*castell*) 508
- Sas**² *top.* (*homes de*) 508
- Sas**³ *top.* (*homines de*) 508
- Saserra, Sant Feliu de *vid.* Sant Feliu de Saserra
- Saserras, Sant Martí *vid.* Sant Martí Saserras
- Sasroviras, Sant Esteve *vid.* Sant Esteve Sasroviras
- Sasroviras, Sant Esteve de *vid.* Sant Esteve de Sasroviras
- Sastre** *antr.* (*cognom*) 563
- Sastre, Salt del *vid.* Salt del Sastre
- satis** *adv.* 89, 182, 382, 510
- satisfacere** *v.*; **satisfaceret** 631
- Sator, Palau *vid.* Palau Sator
- Saturno** (*mit., déu del temps*) 69; *cf.* Cronos
- Sau** *top.* 76
- Sauaricus** *antr.* *m.* 548
- sauce** *s.* (*bot.*) 159; **saucos** 124, 125; *cf.* salix
- saucedal** *s.* (*bot.*); **saucedales** 147
- Saucos** *top.* (*riu*) 125; *cf.* Salices
- saucia** *s.* (*top.*) 125; *cf.* salceda, saucius *i* saussaie
- saucius** *s.* (*top.*); **saucio** 125; *cf.* salceda, saucia *i* saussaie

- sauí** *adj.* 191, 416 (*Ramon Berenguer I*)
sauiesa *s.* 416
sauinus *adj.*; **sauinum** 615 (*bouum* –)
Sauleda *top.* (*aldea, a l'ajuntament de Sant Miquel de Cladells, a la prov. de Girona*) 155; *cf.* Sa Olleta
Saurina *antr. f.* (*esposa de Giralt de Jorba*) 696
Saurina de Castellbisbal *antr. f.* 527
saussaie *s.* (*top., fr.*) 125; *cf.* *salceda, saucia i saucius*
sauvage du Rhin, comte vid. comte sauvage du Rhin
Savall, Sant Llorenç vid. Sant Llorenç Savall
Savardera, Palau vid. Palau Savardera
Savayollo, Sant Martí de vid. Sant Martí de Savayollo
savia *s.* (*bot.*) 210
Savinianus, Ortus vid. Ortus Savinianus
saxum *s.*; **saxa** 54; **saxorum** 293 (*– fragminibus conculcata*)
sayón *s.* 362, 382, 383; *cf.* *alguacil*
sazonar *v.* (*viandes*) 154
Scalas, Sant Pere in vid. Sant Pere in Scalas
scamnum *s.* (*dom.*) 587; *cf.* *banco, escaño i escon*
scandale, lectum vid. lectum scandale
scandalis *adj.*; **scandale** 599; *cf.* *scandere*
scandere *v.* 599; *cf.* *scandalis*
scatanus *adj.* (*top.*) 115, 116; *cf.* *scatere*
scátanus *adj.* (*top.*) 116; *cf.* *scatere*
Scatanus *top.* (*muntanya, al Vallès*); **Scatanum** 116
scatere *v.* 115, 116; **scatent** 115; *cf.* *Mons Cádanus, Mons Cátanus, Mons Scatanus, Montcada² i scatanus*
Schena Rosa *top.* (*munt, a prop de Sant Esteve de Castellet*) 72
Schina Rosa *top.* (*quadra, a Albinyana*) 72
Schiuo, Bernardus de Monte vid. Bernardus de Monte Schiuo
Schwarzwald *top.* (*al Gran Ducat de Baden*) 186; *cf.* *Selva Negra*
sciente, Qui se vid. Qui se sciente
scilicet *adv.* 29, 251, 309, 310, 332, 417, 420, 454, 499, 527, 604, 639, 641
sciphus *s.* (*dom.*); **sciphos** 589, 591; **sciphum** 590 (*– cum cuiera argenti / – maiorem argenteum*); *cf.* *anaphus, copa¹, cupa i enap*
scire *v.* 446, 447, 661; **sciendum** *est* 640; *sciente* 395, 445, 446, 447, 661; **scio** 446; **scit** 581 (*literas* –)
sclusa *s.*; **sclusam** 244 (*– de farinario*)
Scluua¹ *antr. m.* 17; *cf.* *Scluua²*
Scluua² *top.* (*vila, a la vall de Ripoll*); **Scluua²** 17; *cf.* *Scluua¹*
Scluua *antr. m.* 116
scola *s.*; **scolam** 581 (*sedis* –)
scole, caput vid. caput scola
scribere *v.* 581, 608 (*– testamentum*); **est scriptum** 527; **scribendum** 610; **scripsi** 436, 438, 582; **scripsit** 436, 440, 503; **scripta** 398 (*conueniencia supra* –), 400 (*supra* –), 402 (*supra* –), 432 (*Elisabet supra* –), 446 (*supra* – *comitissa*); **scripti sunt** 365 (*infra* –); **scripto** 398 (*supra* – *Bernard Dalmaz, uice comite*), 456 (*superius* –); **scriptos** 460 (*– usaticos Barchinonis*); **scriptum** 364; **scriptum est** 401 (*superius* –), 502; **scriptus** 400 (*Petrus supra* –)
scribtura *s.*; **scribturam** 581 (*– donacionis*)
scrinium *s.* (*dom.*); **scrinios** 603, 606; *cf.* *escrinium, escritorio i papelera*
Scriptor, Poncius vid. Poncius Scriptor
scriptura *s.* 378 (*iudicii* –), 390 (*– rememoracionis de rancuras*), 391 (*– rememoracionis de fine et perdonamentum*), 417, 460 (*usaticorum* –); **scripturas** 274; **scripture** 367 (*– ueritatem*)
Scriuanus, Petrus vid. Petrus Scriuanus
scurrere *v.*; **scurrit** 120; *cf.* *discurrere*
scutella *s.* (*dom.*) 590 (*gallice – lata*); **scutellas** 589, 590; *cf.* *escudela, escudella, escudilla, fuente², graal, gradal, gradale, grasal, grasau, grazal, grazaus, gresal, gresau, grial, griaui i plato¹*
scutum *s.* (*bèl.*) 352; *cf.* *escudo¹*
Scylax *antr. m.* (*autor del Periplus*) 23
scyphus *s.* (*dom.*) 591; **scypho** 591
se doguer *v.* (*fr.*) 58; *cf.* *corneggiare, cosser, cozzare, retozar i tozar*
se Muira, Sol vid. Sol se Muira
Sebastiá *antr.* (*cognom*) 563
Sebellunus* *top.*; **Sebellunum** 208; *cf.* *Sabadell³ i Sebendunus*
Sebendunus* *top.*; **Sebendunum** 208; *cf.* *Sabadell³ i Sebellunus*
Sec, Mont vid. Mont Sec
secalarius *s.* (*top.*); **secalario** 195; *cf.* *centenal, centeno, secale, segala, segalar, segalas i ségol*
Secalarius, Campus vid. Campus Secalarius
secale *s.* (*agr.*) 195; *cf.* *centenal, centeno, secalario, segala, segalar, segalas i ségol*
secano *s.* (*terra de*) 194
secare *v.*; **secuit** 275
Secerras *top.* (*a prop de Girona*) 294; *cf.* *Cerviá² i Seterras*
sech *adj.* (*top.*) 175; *cf.* *siccus*
secretario *s.* 445 (*Oldegari, del comte Ramon Berenguer I*)
secreto *s.*; **secretos** 446 (*de familia o de govern*), 495
secreto, guardar vid. guardar secreto
secreto, juramento de guardar vid. juramento de guardar secreto
secreto, jurar guardar vid. jurar guardar secreto
secretus *s.*; **secretos** 446
sectilis tabula vid. tabula sectilis
Secuita *top.* (*ajuntament, a la prov. de Tarragona*) 243
seculum *s.*; **secula** 491 (*per – cuncta*), 621 (*per – cuncta*)
secundum *p.* 309 (*– posse*), 361 (*– Curie consuetudinem*), 364 (*– illorum rationes et uoces*), 375 (*– eorum conscientia*), 384 (*– sanccionem legis libri iudicum*), 386 (*– consuetudinem Curie*), 411 (*– bonos mores*), 456 (*– Legem Usuariam / – Mores Curie Barchinonensis / – Mores Barchinonensis Curie*), 457 (*– morem et consuetudinem Barchinonensis patrie*), 465

- (– *consuetudinem Curie*), 469
(– *legem et – mores istius patrie / – auctoritatem legis Gotticae et – usaticos terrae / – legem*), 503 (– *canonicam auctoritatem*), 662 (– *quod*)
- Securies** *top.* (*uilla*) 649; *cf.* Sant Pau de Seguries
- securus** *adj.* 485 (*saluus et francus et –*), 654 (*saluus et –*); **securi** 349 (– *et sine reguard*), 654 (*salui et –*), 686 (– *et quieti et sine ullo pavore*); **securus** 485 (– *ducatu*), 654 (– *ducatu*); *cf.* seguro
- Secutus, Mons *vid.* Mons Secutus
- seda**¹ *s.* (*tèxtil*) 605 (*bambacios de –*)
- seda**² *s.* (*tèxtil*) 601 (*manta de*), 605 (*capa de*)
- sedare** *v.*; **sedaumimus** 365
- sedaz** *s.* (*dom.*) 588 (*pastera cum –*)
- sede** *s.* 282 (*de Tarragona*), 413 (*de la terra dels comtes de Barcelona*), 478 (*episcopal*), 484 (*episcopal*), 652 (*de Vic*); *cf.* obispado
- Sede Apostòlica, Santa *vid.* Santa Sede Apostòlica
- Seder, Vidal *vid.* Vidal Seder
- sedere** *v.*; **sedebant** 360; **sedet** 46
- sedición** *s.* (*del got Aissó*) 179, 276
- sedis** *s.* 397 (*domum Sancte Marie –*), 581 (– *scolam*), 632 (*sanctam mariam –*), 651 (*Sancte Marie –*); **sede** 249, 584, 639; **sedem** 82, 548; **sedi** 658 (– *Sancte Crucis Sancte Eulalie*); *cf.* seu
- Sedis Sancte Crucis Sancte Eulalie** *top.*; **Sedi Sancte Crucis Sancte Eulalie** 658; *cf.* Seu de Barcelona¹
- Sedis Urgellensis, Sancta Maria *vid.* Sancta Maria Sedis Urgellensis
- Sedis, Sancta Maria *vid.* Sancta Maria Sedis
- Sedumo** *antr. m.* 173
- segala** *s.* (*top.*, *dial. del Llenguadoc*) 195; *cf.* centenal, centeno, secalarius, secale, segalar, segalas *i* ségol
- segalar** *s.* (*top.*) 195; *cf.* centenal, centeno, secalarius, secale, segala, segalas *i* ségol
- Segalaria** *top.* (*vallis*) 195
- Segalarii**¹ *top.* (*a la parròquia de Sant Feliu de Terrassola*); **Segalarios** 196; *cf.* segaler *i* Segalerii
- Segalarii**² *top.* (*'uinearium', a la parròquia de Santa Coloma d'Ortons*); **Segalarios** 196
- Segalarius** *top.* (*a Santa Eulàlia de Cruïlles, al comtat de Girona*); **Segalario** 195
- segalas** *s.* (*top.*, *dial. bearnès*) 195; *cf.* centenal, centeno, secalarius, secale, segala, segalar, *i* ségol
- segaler** *s.* (*top.*); **segalers** 195, 196
- Segaler** *top.* (*a Nabiners, al comtat d'Urgell*); **Segaleris** 196 (– *loca*); *cf.* Segalers
- Segalerii** *top.* (*a la parròquia de Sant Feliu de Terrassola*); **Segalerios** 196; *cf.* Segalarii *i* segaler
- Segalers** *top.* (*a Nabiners, al comtat d'Urgell*) 196; *cf.* Segaler
- Segarra** *top.* 220, 289
- segas** *s.* (*bèl.*); **segetibus** 275
- segia** *s.* (*obligació del vassall*); **segies** 347; *cf.* seguimentum
- ségol** *s.* (*agr.*) 195; *cf.* centenal, centeno, secalarius, secale, segala, segalar *i* segalas
- Segre**¹ *top.* (*llogarret, a prop de Seu d'Urgell, a la prov. de Lleida*) 248
- Segre**² *top.* (*riu*) 225, 276, 301, 476
- Segrí** *top.* (*castell*) 396; *cf.* Segri
- Segri** *top.* (*castrum*) 396; *cf.* Segri
- Seguí, Ramón *vid.* Ramón Seguí
- segua** *s.* (*obligació del vassall*); **seguies** 355; *cf.* segia
- seguimentum** *s.* (*obligació del vassall*); **seguimenta** 347; *cf.* segia
- seguimiento** *s.* (*obligació del vassall*) 342; *cf.* segia, seguia *i* seguimentum
- Segunda Guerra Púnica** 6, 263
- segur** *s.* (*eina*) 618; *cf.* falx
- Segur, Conca de la Pobla de *vid.* Conca de la Pobla de Segur
- Segur, <Miralles> de *vid.* <Miralles> de Segur
- Segur, Pobla de *vid.* Pobla de Segur
- Segura** *top.* (*castell, al terme de Montblanc, a la prov. de Tarragona*) 238, 301; *cf.* Turlanda
- Segura de Astorga, Juan Lorenzo *vid.* Juan Lorenzo Segura de Astorga
- seguridad** *s.* 30, 101, 369, 370, 385, 411, 413, 461, 464, 483, 485, 486, 489, 517, 582, 624, 632, 653, 655, 658, 679 (*dels camins*), 686 (*dels camins*)
- Seguries, Sant Pau de *vid.* Sant Pau de Seguries
- seguro** *adj.* 57 (*guia*), 485; **segura** 485 (*guarda*); **seguras** 658 (*naus*); **seguros** 413, 488, 654, 686; *cf.* securus
- Seine et Marne** *top.* (*depart. fr.*) 244
- Seleucia** *top.* (*ciutat, a prop del riu Tigris*) 173
- sella** *s.* 351 (– *de argento*); **sellam** 352 (– *palafridi*); *cf.* silla¹
- Sellechs** *top.* (*montanya, a prop d'Alella*) 220
- Séllechs, Castell de *vid.* Castell de Séllechs
- Séllechs, Negre de *vid.* Negre de Séllechs
- Selles, Pas de *vid.* Pas de Selles
- selva** *s.* (*top.*) 186, 201, 202, 204, 695; **selvas** 247, 508, 695; *cf.* bosch *i* silva
- Selva** *top.* (*vila, al comtat de Girona*) 318
- Selva del Mar** *top.* (*vila, a prop de Figueres a la prov. de Girona*) 201
- selva negra** *s.* (*top.*) 186; **selvas negras** 186; *cf.* nemus nigrum
- Selva Negra** *top.* (*al Gran Ducat de Baden*) 186; *cf.* Schwarzwald
- Selva, Cassà de la *vid.* Cassà de la Selva
- Selva, La *vid.* La Selva
- Selva, Riudellots de la *vid.* Riudellots de la Selva
- Selva, Romañá de la *vid.* Romañá de la Selva
- sembradura** *s.* 623, 625 (*modi o almud de*)
- sembrar** *v.* 324, 620 (*civada*); **hubiesen sembrado** 323, 324; **se siembra** 619; **sembraba** 620 (*el verd*); **sembrado** 196 (*de fenc*); **sembrados** 196 (*de mill*)
- Sement, Guifret Mala *vid.* Guifret Mala Sement

- semilla** *s.* (*agr.*) 324; **semillas** 110, 588, 619
- seminare** *v.* (*agr.*) 619; **seminandum** 625; **seminatum** 323, 324; *cf.* garaitare
- semítico** *adj.*; **semítica** 495 (*raça*)
- semodiata** *s.* (*mesura*) 625 (– *de vinea*)
- semosinus** *adj.*; **semosinas** 604 (*pelles* –)
- semper** *adv.* 377, 411, 590, 650, 651
- Sempio** *top.* (‘mons’, *al cantó del Valais, a Suïssa*); **Sempione** 11; *cf.* Sempronius i Simplón
- Sempronius** *top.* (‘mons’, *al cantó del Valais, a Suïssa*); **Sempronii** 11; *cf.* Sempio i Simplón
- Sen, Mons *vid.* Mons Sen
- senda** *s.* (*top.*) 101, 103
- sendero** *s.* (*top.*) 81
- Sendre**¹ *antr.* (*cognom*) 548; *cf.* Sendre, Sendredus, Senredus, Senret Recosen, Serret, Sindarat, Sinderedus, Sindred i Sindreu
- Sendre**² *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 441, 548, 666; *cf.* Sendre¹, Serret i Sindreu
- Sendre**³ *antr.* *m.* (*espòs de Bona-dona*) 490
- Sendre**⁴ *antr.* *m.* (*pare de Bernat*) 422
- Sendre**⁵ *antr.* *m.* (*pare de Guandalgaud*) 443
- Sendre Aialbert** *antr.* *m.* 374
- Sendre de la Quadra de Ollers** *antr.* *m.* 281
- Sendre, Bernat *vid.* Bernat Sendre
- Sendre, Bofill *vid.* Bofill Sendre
- Sendre, Guandalgaud *vid.* Guandalgaud Sendre
- Sendre, Guillém *vid.* Guillém Sendre
- Sendredi, Ginardus *vid.* Ginardus Sendredi
- Sendredus** *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 548; *cf.* Sendre¹, Senredus, Serret i Sindreu
- Sendroinda** *antr.* *f.* 535
- Séneca, Lucio Anneo *vid.* Lucio Anneo Séneca
- senectus** *s.*; **senectute** 373
- Senen [*sic*], Santos Abdón y *vid.* Santos Abdón y Senen [*sic*]
- senes** *p.* 346 (– *ton engano*)
- Senescal, Guillém Ramón *vid.* Guillém Ramón Senescal
- Senescal, Ot *vid.* Ot Senescal
- Senescal, Od *vid.* Od Senescal
- Senescal, Od *vid.* Od Senescal
- Senfre** *antr.* *m.* 392, 546, 550; *cf.* Rul¹
- sengor** *s.*; **sengore** 346
- Seniofredo**¹ *antr.* *m.* 544; *cf.* Guifre², Jifre, Jofre², Jofredus i Wifredo
- Seniofredo**² *antr.* *m.* (*comte*) 181, 664
- Seniofredo**³ *antr.* *m.* (*sacerdot*) 381
- Seniofredo**⁴ *antr.* *m.* (*sacricustodi*) 181
- Seniofredus**¹ *antr.* *m.*; **Seniofredo** 317, 548
- Seniofredus**² *antr.* *m.* (*bozador*); **Seniofredo** 317
- Seniofredus**³ *antr.* *m.* (*clericus*); **Seniofredo** 317
- Seniofredus Barrallus** *antr.* *m.*; **Seniofredo Barrallo** 540
- Seniofredus de Rio Rubio** *antr.* *m.* 341
- Seniol**¹ *antr.* *m.*; **Seniolle** 553
- Seniol**² *antr.* *m.* 188, 211
- Seniolfo** *antr.* *m.* 221
- senior** *s.*; **seniorem** 347, 466; **seniores** 364; **seniori** 447; **senioribus** 486, 502; **seniorum** 450 (– *electione*), 486 (*assensu et uoluntate* –)
- senioraticum** *s.*; **senioratico** 486
- seniori suo, Qui fallerit hostes vel calvacadas *vid.* Qui fallerit hostes vel calvacadas seniori suo
- Senmir** *antr.* *m.*; **Senmiri** 581 (*proles* –)
- Senmir, Bernat *vid.* Bernat Senmir
- Senredus** *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*); **Senredi** 548; *cf.* Sendre¹, Sendredus, Serret i Sindreu
- Senret Recosen** *antr.* *m.* 548; *cf.* Sendre¹, Sendredus, Serret i Sindreu
- sens** *p.* 183 (– *cabeyls*), 346, 347 (– *engany*)
- sensus** *s.*; **sensum** 451 (– *potentium*)
- Sent Oliba, Pere de *vid.* Pere de Sent Oliba
- Sent, Cerch *vid.* Cerch Sent
- Sentarius** *antr.* *m.* 534
- sentarse** *v.* (*a taula*) 569, 570
- sentega** *s.* (*top.*) 188; **senteges** 188; *cf.* sentica, senticosus i sentis
- Senteges, Campus *vid.* Campus Senteges
- Sentegosa** *top.* (*a la parròquia de Sant Feliu, al comtat d'Urgell*) 188; *cf.* Redonela, Redonnella i Santigosa
- Senteias, B. *vid.* B. de Senteias
- Sentellas, Sant Andreu de *vid.* Sant Andreu de Sentellas
- sentencia**¹ *s.*; **sentenciam** 364 (– *iudicum*)
- sentencia**² *s.* 26, 300, 339, 349, 356, 361, 363, 364, 365, 366, 368, 371, 376, 378, 379, 380, 417, 439, 455, 498, 500, 510, 580; **sentencias** 364, 379, 380, 407
- sentenciar** *v.*; **fue sentenciado** 362 (*Riambau*)
- sententialiter** *adv.* 364
- Sententiarum expositum Beati Taionis** 583
- Senterada** *top.* (*ajuntament, al partit de Tresp*) 47
- senteya** *s.* (*top.*); **senteyes** 188; *cf.* centella i sentega
- sentica** *s.* (*top.*) 188; *cf.* sentega, senticosus i sentis
- senticar** *s.* (*top.*) 187; *cf.* santigosa i senticosus
- senticosus** *s.* (*top.*) 187, 188; *cf.* santigosa, sentega, sentica, senticar i sentis
- sentis** *s.* (*top.*); **sentés** 188; *cf.* abrojo, espina, sentega i sentica
- Sentmanat** *top.* (*terme del castell d'Arraona*) 208
- Sentmenat** *top.* 125
- Sentmenat, Pere de *vid.* Pere de Sentmenat
- senyor** *s.* 346 398, 509
- señal** *s.*; **señales** 623 (*a les roques / als arbres*)
- señalamiento** *s.* (*de termes*) 510
- señalar** *v.* (*llindars o límits*) 73, 169, 247, 285, 307, 326, 519, 681, 683; **señala** 38, 96, 224, 225; **señalada** 228; **señalado** 372, 511; **señalados** 623, 640; **señalan** 54, 105; **señalaron** 205, 288; **señaló** 112
- señor** *s.* 28, 30, 51, 274, 302, 304, 305 (*de Montpeller*), 335, 336, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 346, 347, 348, 349 (*Guissald, de Lluçà i de Merles*), 350 (*Oliver, de Benviure*), 353,

- 354, 355 (*Ramon de Mediona*), 356 (*comte Artal*), 357 (*Bernat Amat*), 359, 369, 373 (*Ludovic rei*), 374 (*Ludovic, rei dels francs*), 387, 388, 389, 390, 391, 392 (*abat Andreu*), 393, 394, 395, 401 (*comte Bernat*), 404, 420, 428, 447 (*comte Ramon*), 456 (*comte*), 463, 464, 465, 466, 474, 483, 485 (*Barral, de Marsella*), 489, 491, 492, 493, 497, 500 (*abat de Sant Joan*), 508, 515, 516 (*forn del*), 518, 519, 520, 630, 640 (*Pere Ricart*), 695 (*feudal*), 696 (*Guillem de Santmartí, del castell d'Eramprunyà*), 701 (*comte*); **señores** 30, 203, 282, 283, 325, 326, 348, 351, 354, 355, 356, 364, 375, 387, 428, 483, 486, 491, 493 (*feudals*), 498, 499, 503 (*Guillem Company i Pelegrina*), 518 (*Bofill Guillem i Sicardis*), 519, 621, 651, 653, 696
- Señor** s. 383, 393 (*treva del*), 396 (*treva del*), 408, 411 (*pau o treva del*), 412 (*treva del*), 413 (*treva del*), 489 (*pau i treva del*), 519, 524, 525
- Señor, Ascensión del *vid.* Ascensión del Señor
- Señor, Circuncisión del *vid.* Circuncisión del Señor
- Señor, Sepulcro del *vid.* Sepulcro del Señor
- señora** s. 486 (*Ermessendis, de Sala*)
- señores y vasallos, Costumbres de Cataluña entre *vid.* Costumbres de Cataluña entre señores y vasallos
- señorial** *adj.* 508 (*terra*), 595 (*dret*); **señoriales** 493 (*drets*)
- señorial, mansión *vid.* mansión señorial
- señorío** s. 6 (*de Roma*), 31 (*dels mercaders francs, moros i jueus*), 69, 491, 492 (*feudal*), 499 (*de terres i vinyes*), 508, 516 (*feudal*), 621 (*dret de*), 675 (*d'Osor*), 701; *cf.* dominicatura i dominicus²
- Seo de Urgel** *top.* (*comtat*) 145
- separare** v.; **separabero** 353
- sepedictus** *adj.*; **sepedicti** 458 (– *principes*, *Raimundus et Almodis*), 462 (– *principes*, *Raimundus et Almodis*), 469 (*principes* –)
- sepelire** v. 610; **sepeliendum** 610; **sepellire** 610
- sepellire** *vid.* sepelire
- Sepharad**¹ *top.* (*península Ibèrica, heb.*) 23; *cf.* Ibèrica i Hispania
- Sepharad**² *top.* (*regió actualment desconeguda, heb.*) 24; *cf.* Bosphorus i Ephratha
- sephardí** s. 24
- sepolcrale, buca *vid.* buca sepolcrale
- Septem Casis, Sanctus Michael de *vid.* Sanctus Michael de Septem Casis
- September** (*calendari*) 689; **Septembris** 368
- septentrio** s.; **septentrionem** 183, 219; *cf.* postica
- septentrión** s. 82, 184, 219, 235, 288, 631
- septentrional** *adj.* 54, 86, 156, 157, 217, 218, 234, 421, 656; **septentrionales** 112
- septentrionalis** *adj.*; **septentrionallem** 152 (– *partem*); **septentrionali** 656 (– *fontem*)
- Septimania** *top.* 24, 37, 280
- sepulcro** s. 110, 611; **sepulcros** 110, 656 (*dels jueus*), 687 (*de Sant Pere i de Sant Pau*); *cf.* buca sepolcrale, citja i sitja
- Sepulcro de Jerusalén, Santo *vid.* Santo Sepulcro de Jerusalén
- Sepulcro del Señor** *top.* 688
- Sepulcro, Santo *vid.* Santo Sepulcro
- sepulcrum** s.; **sepulcri** 688 (*dominici* –)
- Sepulcrum Domini, Sanctum *vid.* Sanctum Sepulcrum Domini
- sepultar** v.; **sepultaran** 610; **ser sepultado** 610; **ser sepultados** 412
- sepultura**¹ s. 609; **sepulturam** 611; **sepulturas** 656 (*ueteres Iudeorum* –)
- sepultura**² s. 205, 589, 607, 609, 610, 611
- sequedad** s. 278
- Sequeros** *top.* (*partit, a la prov. de Salamanca*) 84
- sequi** v.; **sequantur** 356, 611; **sequeant** 404; **sequentes** 508; **sequenti** 279; **sequet** 133, 684; **sequi** 701
- séquito** s. 576, 611
- ser** v.; **sere** 347, 396, 404
- sera**¹ s. (*it.*) 219; *cf.* sera² i soir
- sera**² s. (*top.*) 217, 219, 220; *cf.* occidente, sera¹, serenus i soir
- Sera, Font de *vid.* Font de Sera
- Serdanyola** *top.* (*al districte de Berga*) 216; *cf.* Cerdaniola³ i Cerdaniola⁵
- seré** *adj.* (*vent de*) 220
- Sereno, Bernardus Amati de Monte *vid.* Bernardus Amati de Monte Sereno
- serenus** *adj.* 220; *cf.* sera¹, sera² i soir
- Serenus, Fons *vid.* Fons Serenus
- Sergio IV** *antr. m.* (*papa*) 106, 198, 206
- Sergio Galba** *antr. m.* (*procònsul, del temps de Neró*) 142; *cf.* Gualba
- Serinyá, Ortós de *vid.* Ortós de Serinyá
- Seriñá** *top.* (*lloc, a la prov. de Girona*) 10, 285; *cf.* Sirinianus¹ i Sirinus
- Seriñá, Taya de *vid.* Taya de Serinyá
- Seriol** *antr. m.* 553
- Serpen** *top.* (*'palatium', al terme d'Esplugues, al comtat de Barcelona*) 252; *cf.* Serps
- Serps** *top.* (*'palatium', al terme d'Esplugues, al comtat de Barcelona*) 252; *cf.* Serpen
- serra** s. (*top.*) 11 (*Ursiano*), 18 (*Alarigo/Manualdo/Gualafred / Parapario / Parpés*), 37, 41 (*Coddenet / Cutineto*), 44 (*Llena*), 47, 48 (*Bescardal / Monserrato*), 49 (*Pedrosa*), 51 (*Negra*), 66 (*Moncalp*), 73, 74 (*Calmi / Kalm / Cerola*), 76 (*Penedic*), 82 (*Gradis*), 92 (*Moleto*), 93 (*Molla*), 96 (*Jous / Ious*), 97 (*Iouera*), 98, 106 (*Bovaria*), 139, 145 (*Laceres*), 149, 157 (*Oliva*), 163 (*Truls / Vallgorguina*), 176 (*Mont Sec*), 181 (*Moncalp*), 199, 200 (*Orsa*), 212 (*Sanctus Iustus de Cercha*), 216 (*Bega*), 221 (*Migana*), 224 (*Fenestres / Fenestrellas*), 225 (*Valle Mala*), 226 (*Bello Vicino*), 227 (*Podio Rotundo*), 229 (*Chero Blanco*), 233 (*Lacrimas*), 238 (*Franquea / Volpeiera*), 242 (*Figerola*), 286 (*Spigols*)

- / *Espill*), 319 (*Buzigas*), 681 (*Monteserrato* / *Plegamans*), 699 (*Tendas*); **serrae** 82; **serram** 93 (*Monte Conilio*), 95, 100, 155 (*Salgets*), 219
- Serra**¹ *antr.* (*cognom*) 564
- Serra**² *top.* (*lloc, a prop de La Bisbal, a la prov. de Girona*) 47
- Serra de Teix** *top.* (*església*) 202
- Serra Longa** *top.* (*a la parròquia de Santa Maria d'Agramunt*) 222; **Serram Longam** 222; *cf.* **Serrallonga**²
- Serra Pelada** *top.* (*villa*) 184
- Serra, Colels de *vid.* Colels de Serra
- Serra, Espluga de *vid.* Espluga de Serra
- Serra, La *vid.* La Serra
- Serra, Pedro Juan *vid.* Pedro Juan Serra
- Serra, Sancta Maria de ipsa *vid.* Sancta Maria de ipsa Serra
- Serra, Sanctus Martinus de ipsa *vid.* Sanctus Martinus de ipsa Serra
- Serraclara** *antr.* (*cognom*) 564
- serradell** *s.* (*top.*) 37, 48; *cf.* **Sarradell** i **serrat**
- Serradell** *antr.* (*cognom*) 564
- Serradossá** *top.* (*al Vallès*) 200
- Serrahima** *antr.* (*cognom*) 564
- Serrallonga**¹ *antr.* (*cognom*) 564
- Serrallonga**² *top.* 222; *cf.* **Serra Longa**
- Serramitjana** *antr.* (*cognom*) 564
- serrat** *s.* (*top.*) 37, 48, 72 (*Esquena d'Ase*), 171, 215 (*Sardans*); *cf.* **serra**
- Serrat** *antr.* (*cognom*) 564
- Serrateix**¹ *top.* (*monestir*) 202
- Serrateix**² *top.* (*parròquia*) 42, 253, 289, 322, 685
- Serrateix, Santa Maria de *vid.* Santa Maria de Serrateix
- serratus** *s.* (*top.*); **serrato** 48 (*Bescardalio*); *cf.* **serrat**
- Serratus, Mons *vid.* Mons Serratus
- Serret** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 546, 548; *cf.* **Sendre**¹, **Sendre**², **Sendredus**, **Senredus**, **Senret** **Recosen**, **Sindarat**, **Sinderedus**, **Sindred** i **Sindreu**
- serrum** *s.* (*top.*) 47; *cf.* **serra**
- Sersiu** *top.* (*castell, al Pallars*) 221
- Serua, Guardia de *vid.* Guardia de Serua
- seruare** *v.*; **seruanda** 307 (*potes-tate Sarracenorum* –); **servare** 287; *cf.* **guardar** i **serva**
- seruicium** *vid.* **seruitium**
- Seruidinus** *top.* (*stagnum*); **Seruidini** 310
- seruilis catena** *s.*; **seruili catena** 382; *cf.* **servil**
- seruire** *v.*; **seruiamus** 502; **seruiat** 646; **seruiatis** 502; **seruiendi** 502 (*infidelitatis macula* –); **seruiendum** 502
- seruitium** *s.* 354; **seruicium** 353, 356, 446, 502
- seruitus** *s.*; **seruitute** 490; **seruitutis** 326 (*jugo* –); **servitutis** 331 (*jugo* –)
- Seruo Bauoso, Sant Cugat de *vid.* Sant Cugat de Seruo Bauoso
- serva** *s.* (*top.*) 287; *cf.* **servare**
- Servado** *antr.* *m.* 530; *cf.* **Lupo**
- servare** *vid.* **seruare**
- servey** *s.* 509; *cf.* **ampru**
- servicio** *s.* 330 (*de Déu*), 351 (*militar* / *personal* / *per encàrrec* / *mercenari* / *militar*), 353 (*militar* / *per encàrrec*), 354 (*personal* / *per encàrrec* / *militar* / *per encàrrec* / *mercenari* / *militar*), 356, 358 (*de bagatges*), 413, 425, 477, 481, 487, 489, 490, 493 (*militar*), 503, 516, 518, 586, 597, 660, 661, 687, 691 (*de la correspondència*); **servicios** 56, 297, 302, 326, 331 (*exempció de*), 340 (*personals*), 341 (*personals*), 348 (*en la guerra i en l'administració de justícia*), 355 (*militars*), 424, 463 (*personals*), 464 (*personals*), 480, 483 (*personals*), 489, 491, 492 (*militars*), 493, 499, 507, 577, 585, 613; *cf.* **servitus**
- servidor** *s.*; **servidores** 356 (*del rei*), 446, 481, 507, 693 (*dels comtes*)
- servidumbre** *s.* 326 (*jou de la*), 331 (*jou de la*), 495, 498, 500, 503, 511, 563
- servil** *adj.* (*cadena*) 382; *cf.* **seruilis catena**
- servir** *v.* 306, 329 (*Déu*), 353, 428, 446, 503, 562; **serviría** 353; **sirvais** 503; **sirviese** 571, 646
- servitus** *vid.* **seruitus**
- Servus Christi, Ramón *vid.* Ramón Servus Christi
- Servus Dei** *antr.* *m.* (*bisbe de Girona*) 233
- ses** *p.* (*– enganno*) 346
- Sesemundo** *antr.* *m.* 381
- Sesenanda** *antr.* *f.* 535
- Sesguto**¹ *antr.* *m.* 373
- Sesguto**² *antr.* *m.* (*presbíter*) 375
- Sesmón** *antr.* *m.* 538; *cf.* **Sesmundus**
- Sesmundus** *antr.* *m.*; **Sesmundi** 538; *cf.* **Sesmón**
- sesteirata** *s.* (*mesura*); **sesteiratas** 625 (*de terra culta* –)
- sester**¹ *s.* (*mesura*) 571 (*– in ciuada*), 614 (*– de civada*)
- sester**² *s.* (*mesura*) 570 (*de civada*), 573 (*de civada*), 574 (*de vi* / *de civada*), 575 (*de pinso* / *de civada*), 614 (*de civada*); **sesters** 515 (*de blat*), 574 (*de pinso*), 575 (*de pinso*), 576 (*de civada*), 577 (*de vi* / *de civada*)
- sesterada** *s.* (*mesura*) 625
- sestercio** *s.* (*mesura*); **sestercios** 574 (*de vi* / *de civada*), 577 (*de civada*)
- set** *s.* 161
- Set Casas** *top.* (*lloc, a la jurisdicció de l'abat de Ripoll, a la prov. de Girona*) 246
- Set Casas, Sant Miquel de *vid.* Sant Miquel de Set Casas
- Setenta intérpretes** (*de la Bíblia*) 24, 135
- Seterras** *top.* (*a prop de Girona*) 294; *cf.* **Cerviá**² i **Secerras**
- seto** *s.* (*top.*) 619
- seu** *s.* 82, 548; *cf.* **sedis**
- Seu**¹ *top.* 584
- Seu**² *top.* (*canonges de*) 269, 326, 330
- Seu**³ *top.* (*canonges i clergat de*) 440
- Seu**⁴ *top.* (*clergat de*) 629
- Seu de Barcelona**¹ *top.* 249, 406, 409, 441, 482, 657, 658; *cf.* **Sancta Crux** i **Santa Creu**⁴
- Seu de Barcelona**² *top.* (*arxilevita de*) 373 (*Remon*)
- Seu de Barcelona**³ *top.* (*canonge de*) 639 (*Martí*)
- Seu de Barcelona**⁴ *top.* (*canonges de*) 631, 634, 638
- Seu de Barcelona**⁵ *top.* (*clergue de*) 633 (*Ardenci*), 639 (*Martí*)
- Seu de Barcelona**⁶ *top.* (*prebost de*) 597 (*Ramon*)

- Seu de Barcelona**⁷ *top.* (*primicer de*) 311 (*Pere*)
- Seu de Gerona** *top.* (*clergue de*) 500 (*Pere Martí*)
- Seu de Gerona, Santa Maria de la *vid.* Santa Maria de la Seu de Gerona
- Seu de Santa Maria** *top.* 304
- Seu de Urgell**¹ *top.* 86, 221, 248, 255, 284, 313, 476, 477, 478; *cf.* Vicus¹ i Vicus Urgelli
- Seu de Urgell**² *top.* (*bisbe de*) 131 (*Ot*), 477 (*Guisad*), 512 (*Sala*), 583 (*Sisebut*), 604 (*Salla* / *Sanlane*)
- Seu de Urgell**³ *top.* (*canonges de*) 196, 294
- Seu de Urgell**⁴ *top.* (*canònica de*) 231, 499, 614
- Seu de Urgell**⁵ *top.* (*capítol de*) 82
- Seu de Urgell**⁶ *top.* (*catedral*) 60
- Seu de Urgell**⁷ *top.* (*comtat*) 221, 322
- Seu de Urgell**⁸ *top.* (*diòcesi*) 269, 270
- Seu de Urgell**⁹ *top.* (*partit*) 40, 154, 194, 242
- Seu de Urgell**¹⁰ *top.* (*territori*) 206
- Seu de Urgell, Armengol de *vid.* Armengol de Seu de Urgell
- Seu de Urgell, Santa Maria de *vid.* Santa Maria de Seu de Urgell
- Seu de Urgell, Santa Maria y Sant Ermengol de *vid.* Santa Maria y Sant Ermengol de Seu de Urgell
- Seu, Santa Coloma de la *vid.* Santa Coloma de la Seu
- Seu, Santa Maria de la *vid.* Santa Maria de la Seu
- Seua, Sancta Maria de *vid.* Sancta Maria de Seua
- seuere** *v.*; **seuientium** 282 (– *pa-ganorum*)
- Seva, Santa Maria de *vid.* Santa Maria de Seva
- Severo Zapila, Bernardo *vid.* Bernardo Severo Zapila
- Severy** *top.* (*fr.*) 12; *cf.* Siviriacus
- Sevilla** *top.* 264
- Sevilla, Isidoro de *vid.* Isidoro de Sevilla
- sextario** *s.* (*mesura*); **sextarios** 648
- sextarius** *s.* (*mesura*); **sextarios** 208 (– *ordei*), 648 (– *de ordeo*); **sextarium** 597 (– *uini*)
- sexter** *s.* (*mesura*); **sexters** 488 (*de civada*), 573 (– *de cibum*), 574 (– *uino* / – *cibarie* / – *uino* / – *cebada*), 575 (– *cibaria* / – *cibabarie* / – *ordei*), 576 (– *de cibum*), 577 (– *uino*)
- sexterada** *s.* (*mesura*) 625
- sextercius** *s.* (*mesura*); **sextercios** 577 (– *civada*)
- Seynes** *top.* (*al depart. del Gard, a França*) 99
- Si a vicecomitibus usque ad inferiores milites obierit quis intestatus** (*leg.*, *usatge*) 456
- Si autem mulieres** (*leg.*, *usatge*) 518
- Si quando, nullus unquam, accusatores et testes, affirmantis est probare** (*leg.*, *usatge*) 466
- Si quis alicui** (*leg.*, *usatge*) 579
- Si quis Judeo** (*leg.*, *usatge*) 496
- Siarb**¹ *top.* (*al comtat de Pallars*) 104, 146, 212
- Siarb**² *top.* (*vescomte de*) 213 (*Pere Arnau*)
- Sibilia**¹ *antr. f.* 692 (*escuder de*)
- Sibilia**² *antr. f.* (*esposa de Riambau de Montnegre*) 680
- Sicardis**¹ *antr. f.* 227, 440
- Sicardis**² *antr. f.* (*esposa d'Alemanys de Cervelló*) 423, 424
- Sicardis**³ *antr. f.* (*esposa d'Arnau de Puigvert*) 513
- Sicardis**⁴ *antr. f.* (*esposa de Bofill*) 587
- Sicardis**⁵ *antr. f.* (*esposa de Bofill Guillem*) 518
- Sicardis**⁶ *antr. f.* (*filla de Trudgardis*) 501, 599
- Sicardis**⁷ *antr. f.* (*filla de Trudgardis de Vilalba*) 618
- Sicardis**⁸ *antr. f.* (*mare de Gauderandus Mironis*) 344
- Sicardis**⁹ *antr. f.* (*proc. de nom germ.*) 548; *cf.* Sicars
- Sicards** *antr. f.* 548; *cf.* Sicardis⁹ i Sicars
- Sicars** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 548; *cf.* Sicardis⁹, Sicards i Sigihard
- siccitas** *s.*; **siccitate** 278
- siccus** *adj.* (*top.*) 175; **siccum** 175, 176; *cf.* sech
- Siccus, Rius *vid.* Rius Siccus
- Sicfridus** *antr. m.*; **Sicfrido** 499
- Sichus, Mons *vid.* Mons Sichus
- Sicilia** *top.* 176, 263
- Sicus** *top.* (*'riuus', a prop de Montserrat*); **Sico** 93
- sicut** *adv.* 39, 92, 93, 130, 139, 172, 186, 294, 314, 339, 347, 356, 377, 382, 390, 401, 417, 447, 455, 463, 464, 466, 493, 502, 503, 509, 510, 513, 579, 582, 618, 620, 623, 629, 638; *cf.* sicuti
- sicuti** *adv.* 623; *cf.* sicut
- Sidela** *antr. m.* 98
- Sidrach** *top.* (*pont*) 684
- siega** *s.* 622
- siembra** *s.* 323
- sierra** *s.* (*top.*) 18 (*Parapario*), 47 (*Cervera*), 52 (*Malatosquer*), 66 (*Podio Cuculorum* / *Petra Cucula*), 70 (*Mugron*), 87, 93 (*Montcunill*), 99 (*Bornos* / *Santicar*), 107 (*Bovaria*), 108 (*Sant Feliu de Pinyó o de Codines*), 157, 200 (*a Serradossà*), 218 (*Aubens*), 219, 221, 222, 224 (*Fenestrelles*), 225 (*Cadi*), 233 (*Vulture Mortuo* / *Lacrimas*), 242, 408 (*Albarich*), 681 (*Montserrat* / *Plegamans*); **sierras** 16, 18, 21, 37, 47 (*de Sòria*), 100 (*del Congosto*), 254 (*Foix i Montgut*)
- sierva** *s.* 488
- siervo** *s.* 382, 488, 500; **siervos** 499, 523
- siervo de la gleba** *s.* 249, 336; **siervos de la gleba** 498, 499, 613; *cf.* manent i pagés
- Siete Partidas** 201
- Siete Picos** *top.* (*mutanya, entre els ports de Guadarrama i Navacerrada, a la prov. de Madrid*) 153
- Sigefredus Leuita Gramaticus** *antr. m.* 581; *cf.* Sigefredus Poeta i Suniefredus Gramatici
- Sigefredus Poeta** *antr. m.* 559, 581; *cf.* Sigefredus Leuita Gramaticus i Suniefredus Gramatici
- Sigihard** *antr. m.* (*nom germ.*) 548; *cf.* Sicars
- signare** *v.*; **signata est** 219 (*crux termini* –); **signatas sunt** 623
- signo** *s.* 365 (*de costum*), 580 (*de costum*); **signos** 596 (*de noblesa*); *cf.* signum
- signum** *s.* 438 (– *Poncii Bonifilii*), 439 (– *Poncii Bonifilii Marci*), 503 (– *Gilelmi Compagni*)

/ – *Pelegrine* / – *Arnalli* / – *Gilelmi* / – *Petri* / – *Beatricis* / *Gilelmi Tabernarii* / – *Perunini* / – *Raimundi presbyteri* / – *Petri presbyteri*), 548 (– *Galindo* / – *Seniofredo* / – *Guillelmo* / – *Recosindo* / – *Ermemiro* / – *Sauaricus*), 549 (– *Johannes* / – *Guifret Capelano* / – *Guifret sacer* / – *Guitardi* / – *Argemir* / – *Ermengaudus leuita* / – *Ermengaudus Ioanne*), 580 (– *Warnebertus* / – *Americus* / – *crucis*), 581 (– *Bernardo* / – *puncti*); **signa** 510, 581 (*punta* –); **signo** 365 (*consuetudinis* –), 511, 512 (– *unius lapidis*), 580 (*consuetudinis* – / *solito* –); **signos** 73; cf. **signo**

Signus, *Mons* vid. *Mons Signus*

Sil, *Ribas del* vid. *Ribas del Sil*

Sil, *Santisteban de Ribas del* vid. *Santisteban de Ribas del Sil*

silencium s.; **silencio** 375

silíceo adj.; **silíceo** 130 (*terra*), 195

(*terra*)

silla¹ s. 351, 352 (*d'un palafre*);

cf. **sella**

silla² s. (*dom.*) 590; cf. *cadira*

Silla s. (*d'Osona o Vic*) 515

sillería s. (*fàbrica de*) 264

silo s. (*top.*) 110, 586; **silos** 105,

110, 586; cf. *buada*, *buadela*,

ciga, *citja i fovea*

Silo¹ antr. m. (*rei d'Astúries*) 208,

547

Silo² top. 67

Silos, *Vida de Santo Domingo de*

vid. *Vida de Santo Domingo de Silos*

silua s. (*top.*) 201; **siluas** 201;

siluis 508, 615 (– *de Mediona*);

silva 203, 204 (*comata* – /

– *sancti Romani*), 695; **silvas**

186; cf. *mata*²

silva vid. *silua*

silvester, *comes* vid. *comes sil-*

vester

silvestre adj.; **silvestres** 88 (*cas-*

tanyers), 191 (*llocs*), 595

(*animals*)

Silvestre II antr. m. (*papa*) 249,

496

silvestre, *rosal* vid. *rosal sil-*

vestre

Silvio antr. m. (*espòs d'Adelaida*)

318, 615

Silvio Llobet antr. m. 231

sim s. (*top.*) 103 (*La Fou*), 129

(*Santa Victòria*); cf. **abismo**

simbólico adj.; **simbólica** 507

(*tradicció*), 512 (*tradicció*), 518

(*tradicció*)

simia s. 183

Simili modo (*leg.*, *usatge*) 484

similis adj.; **similia** 349 (– *sacra-*

mentalita)

similiter adv. 310, 454, 624 (*in*

longitudine –), 650, 662

Similiter de rebus (*leg.*, *usatge*)

518

Simó antr. (*cognom*) 563

Simple, *Carlos el* vid. *Carlos el*

Simple

simpliciter adv. 382

Simplón top. (*'mons', al cantó del*

Valais, a Suïssa) 11; cf. **Sempio**

i Sempronius

simul adv. 43, 158, 182, 204, 318,

496, 514, 583, 618, 638, 661

simulate adv. 382

sinanthéreo adj. (*bot.*);

sinanthereas 132

sinapi s. (*top.*) 130

sincerus adj.; **sinceram** 36

(– *fides*), 458 (– *fides*)

Sindarat antr. m. (*nom germ.*) 548;

cf. **Sendre**¹, **Serret** *i* **Sindreu**

Sinderedus antr. m. (*proc. de nom*

germ.) 548; cf. **Sendre**¹, **Serret**

i **Sindreu**

Sindred antr. m. (*proc. de nom*

germ.) 548; cf. **Sendre**¹, **Serret**

i **Sindreu**

Sindreu antr. (*cognom, proc.*

de nom germ.) 546, 548; cf.

Sendre¹, **Sendre**², **Sendredus**,

Senredus, **Senret** *Recosen*,

Serret, **Sindarat**, **Sinderedus** *i*

Sindred

sinere v.; **sita** 46, 149, 294, 374,

424, 475; **sito** 178, 657, 686;

situm 39; **situs** 100

sines p. (– *enganno*) 346

singulariter adv. (– *pensatos*) 667

singulus adj.; **singulis** 356, 517

(– *vomeribus et ligonibus*),

649(– *ebdomadis*); **singulos**

358 (– *moabitos*), 384 (– *pue-*

ruulos), 667 (– *annos*)

sinister adj. 223; cf. **sinistre**

sinistra s. (*part del cel, segons*

Varró) 219; cf. **antica**¹, **dextra**,

oriens *i* **postica**

sinistre adj. 223; cf. **sinister**

sínodo s. 411; **sínodos** 411

Sinofre¹ antr. m. 663; cf. **Llobet**³

Sinofre² antr. m. 399; cf. **Rul**²

Sinofre³ antr. m. (*comte*) 155, 221,

317, 476

Sinofre⁴ antr. m. (*gramàtic*) 633

Sinofre⁵ antr. m. (*levita*) 240, 256,

297, 586, 695

Sinofre⁶ antr. m. (*pare de Bernat*)

666

Sinofre⁷ antr. m. (*presbíter*) 297,

439, 440

Sinofre⁸ antr. m. (*sacerdot*) 432,

477

Sinofre Çabatarii antr. m. 636

Sinofre, *Arnau* vid. *Arnau Sinofre*

Sinofre, *Bermón* vid. *Bermón*

Sinofre

Sinofre, *Bernat* vid. *Bernat Sinofre*

Sinofre, *Bernat Guillém* vid. *Bern-*

nat Guillém Sinofre

Sinofre, *Bremón* vid. *Bremón Si-*

nofre

Sinofre, *Josbert* vid. *Josbert Si-*

nofre

Sinofre, *Mir* vid. *Mir Sinofre*

Sinofre, *Ramón* vid. *Ramón Si-*

nofre

Sinofre, *Remón* vid. *Remón Si-*

nofre

Sintemiro antr. m. 381, 382, 383

Sió top. (*riu, al partit de Cervera,*

a la prov. de Lleida) 221

siquidem c. 341

siquidem principes, *Item statuunt*

vid. *Item statuunt siquidem*

principes

Sirinianus¹ top. (*lloc, a la prov.*

de Girona); **Sirinià** 10; cf.

Seriñá *i* **Sirinus**

Sirinianus² top. (*vila, a Marllant*);

Sirinià 120

Sirinus antr. m. 10; cf. **Seriñá** *i*

Sirinianus¹

siro-caldaico adj.; **siro-caldaicos**

24 (*autors*)

Sirvent antr. (*cognom*) 563

Sisebuto¹ antr. m. (*abat del*

monestir de Sant Andreu de

Sureda) 248

Sisebuto² antr. m. (*bisbe de Seu*

d'Urgell) 269, 476, 583

Sisfredus Iudex antr. m. 559

Sisoigia antr. f. 536

Sisquer top. (*poble, al partit de*

Solsona, a la prov. de Lleida)

181

sistema¹ s. 635 (*feudal*); **sistemas**

494 (*socials*)

sistema² *s.* (top.) 87 (*de muntanyes*), 225 (*orogràfic*)

Sisualdo *antr. m.* 631

sitiador *adj.* (*exèrcit*) 275

sitiar *v.* (*bèl.*) 274 (*Barcelona*); **sitiada** 279 (*Barcelona*); **sitiado** 461; **sitiados** 291; **sitiaron** 284 (*Girona*); **sitió** 275 (*Tortosa*), 301 (*Lleida*), 480 (*Barcelona*)

sitio *s.* (*bèl.*) 34 (*d'Empúries*), 275 (*de Barcelona / de Tortosa*), 277 (*de Barcelona / de Castellolí*), 278 (*de Castellolí*), 279 (*de Barcelona*), 283 (*de Saragossa / de Girona*), 291 (*de Barcelona*), 292 (*de Barcelona*), 314 (*de Tortosa*); **sitios** 698

Sitio real *s.* (top.) 406

sitja *s.* (top.) 110; *cf.* *buca i citja*

Sitten *top.* (*al cantó del Valais, a Suïssa*) 198

Siurana¹ *top.* (*baiulus de*) 693 (*Iohan dun [sic] Castel*)

Siurana² *top.* (*montanna*) 508; *cf.* *Ciurana*³

Siviriacus *top.*; **Siviriacum** 12; *cf.* *Severy*

Smaragdus *antr. m.* (*deixeble de Sant Benet*); **Smaragdo** 530

Sobarbar¹ *top.* 208

Sobarbar² *top.* (*clergue de*) 470 (*Bernat*)

Sobarbarus *top.* (*clericus de*); **Sobarbaro** 471 (*Bernardo*)

soberanía *s.* 284, 335 (*de dret dels comtes de Barcelona*), 336 (*de dret dels comtes de Barcelona*), 337, 338 (*de dret*), 339 (*de dret*), 340 (*de dret*), 648; *cf.* *beneficio, feudo i fisco*

soberano¹ *adj.* 36 (*príncep*), 450 (*príncep*), 648 (*comte de Barcelona*), 650 (*poder*), 653 (*poder*); **soberana** 327 (*virtut*); **soberanos** 25 (*comtes de Barcelona*), 34 (*comtes sobirans de Barcelona*), 35 (*comtes de Barcelona*), 313 (*comtes*), 332 (*comtes*), 339 (*comtes*), 555 (*comtes*), 657 (*comtes*)

soberano² *s.* 32 (*Ramon Berenguer III*), 36 (*comte*), 339, 405, 406 (*comte de Barcelona*), 408 (*Ramon Berenguer I*), 413 (*de Barcelona*), 414 (*comte*), 444, 450 (*comte de Barcelona*), 451, 453, 461, 463 (*comte*), 485; **soberanos** 418

sobornar *v.* 448

soborno *s.* 447; *cf.* *dádiva i loger Sobracer, Guillem A. vid. Guillem A. Sobracer*

Sobracer, Guillem Arnau vid. Guillem Arnau Sobracer

sobrecama *s.* (*tèxtil*) 600; **sobrecamas** 599, 600; *cf.* *cobre-llit, estrallum, super lectum i superlectum*

sobrenom *s.* 416 (*lo Vell*)

sobrenombre *s.* 178 (*Pilosus*), 179 (*Pilosus*), 429 (*Ça Roca o La Roca*), 435 (*March / Bofill*), 437 (*Bofill*), 439 (*Bona Donna*), 449 (*Bofill*), 477 (*Vicus*), 478 (*Civitas Fracta*), 546 (*Rull*), 549; **sobrenombres** 529, 549, 551; *cf.* *apodo i mote*

sobrino *s.* (*fam.*) 161, 205 (*Bernat Llop, de Mir Foguet*), 308 (*Bernat Llop, de Mir Foguet*), 426 (*Bernat Llop, de Mir Foguet*), 427 (*de Berenguer Ramon II / Bernat Llop, de Mir Foguet*), 470 (*Bernat, clerguer de Sobarbar, de Pere, sagristà de Barcelona*), 528, 604 (*Berenguer de Vilardell, de Pere, sagristà de Barcelona*), 612 (*de Ponç Jofre*), 643 (*Guillem Ramon, de Ramon de Montcada*), 690 (*Pere, del comte Ferran i de Gomiç*), 697 (*Pere, del comte Ferran i de Gomiç*); **sobrinos** 582 (*del clergue Guillem Berman*); *cf.* *nebot i nepos*²

socer *s.* 499 (*Bernardus*)

social *adj.* 32, 248, 335, 336 (*classe*), 340 (*jerarquia*), 405, 443, 444 (*classe*), 449, 463 (*jerarquia*), 465, 466 (*jerarquia*), 483, 492 (*classe*), 494, 559, 561, 562, 647, 681; **sociales** 494 (*sistemes*)

social, jurídico- vid. jurídico-social

sociedad *s.* 30, 248, 331, 336 (*romana*), 353 (*feudal*), 405, 450, 466, 483, 497 (*feudal*), 549

socius *s.*; **socium** 646 (*Raimundum*)

socorrer *v.* 578; **socorrían** 461; **socorrída** 326; **socorriese** 578

socorro *s.* 462; **socorros** 276

socra *s.* (*fam.*) 528; *cf.* *sogra i suegra*

socrus *s.* (*fam.*) 528; *cf.* *sogre i suegro*

soggiogaja *s.* (*it.*) 84; *cf.* *giogaja, pagliolaja, pagliuolaja, palear i soggiogo*

soggiogo *s.* (*it.*) 84; *cf.* *giogaja, pagliolaja, pagliuolaja, palear i soggiogaja*

Sogne *top.* (*riu, al depart. de l'Eure*) 243

Sognolles *top.* (*al depart. de Seine et Marne*) 244; *cf.* *ciconia, ciconiola i guñola*

sogra *s.* (*fam.*) 528; *cf.* *socra i suegra*

Sogra Morta *top.* (*vila, al comtat de Cerdanya*) 134; *cf.* *Sogra Mortua*

Sogra Mortua *top.* (*'uilla', al comtat de Cerdanya*) 134, 232-233; *cf.* *Sogra Morta*

sogre *s.* (*fam.*) 528; *cf.* *socrus i suegro*

soir *s.* (*fr.*) 219; *cf.* *sera*¹ *i sera*²

sol¹ *s.*; **solis** 292 (*- ortu*)

sol² *s.* 102, 132

sol³ *s.* 84, 104, 217, 218, 219, 412

Sol de Cercneda *top.* (*'rocha', a l'apendiciu del mont Peguera, al lloc de Roca de Ferruè*), 215

Sol de l'Horta, La Pena del vid. La Pena del Sol de l'Horta

Sol se Muira *top.* (*lloc, a la parròquia de Sant Joan Despi*) 235; *cf.* *Solsemuira*

solana *s.* (top.) 217, 218, 219; *cf.* *adré, adrech, adreit, adret, solanum, solatio i soulan*

Solana *antr.* (*cognom*) 564

Solanelles *top.* (*vila, als termes del castell de Puig de Mager, al comtat de Manresa*) 218

Solanes¹ *antr.* (*cognom*) 564

Solanes² *top.* (*alou, al comtat de Peralada*) 218

Soláns *antr.* (*cognom*) 564

solanum *s.* (top.) 218; **solano** 218; *cf.* *solana*

solar *s.* (top.) 584, 585, 586; *cf.* *casal*¹, *casal*² *i solum*

solarium *s.* (top.) 310

solatio *s.* (*it.*) 218; *cf.* *solana*

soldado *s.* (*bèl.*) 354; **soldados** 275, 353 (*mercenaris*)

Soldevila *antr.* (*cognom*) 565

soledad *s.* (*de l'erm*) 281, 314, 322; **soledades** 281, 315; *cf.* *solitudo*

- soler** *s. (top.)* 310, 441
Soler, A. de *vid.* A. de Soler
Soler, B. de *vid.* B. de Soler
Soler, Guillém Ramón *vid.* Guillém Ramón Soler
Soler, Pere dez *vid.* Pere dez Soler
solere *v.*; **solebant** 209, 237, 293; **solebat** 249; **solebatur** 651; **solent** 590, 673; **solet** 614, 624; **solitus erat** 518; **solitus est** 341; **solitus sit** 667
solidada *s. (mesura)* 659, 676 (– *de cera*); *cf.* **solidus** *i* **sueldo**
solidus *s. (econ.)* 676; **solidi** 669; **solidis** 660 (– *argenti*), 669, 670, 672, 674 (– *de plata*), 675; **solido** 670 (– *argencium*); **solidorum** 675; **solidos** 244, 370 (– *Melgurienses*), 399, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577 (– *in cebas*), 660 (– *argenti*), 662 (– *plate Gerundense* / – *denariorum*), 663 (– *monete Agremunt*), 664, 666 (– *de plata fina*), 667 (– *de plata*), 668 (– *de pura plata* / – *de plata mera* / – *plate fine*), 669 (– *de argentum de Espania kazmino* / – *argenti Yspani* / – *de dinarios* / – *de dinarios de monete grosse de plate* / – *de moneta de Barchinona grossa*), 670 (– *denariorum monete Barchinone* / – *de denarios Barchinonensis monete* / – *grossos* / – *monete roselle* / – *denariorum monete Barchinone* / – *denariorum Barchinone monete*), 671 (– *de monete Barchinone*), 672 (– *Barchinonenses*), 673, 674 (– *denariorum monete Barchinone*), 675 (– *Barchinone* / – *de denarios Barchinonensis monete*), 677 (– *denariorum Gerundensis monete* / – *de lucro*); **solidum** 395; *cf.* **solidada** *i* **sueldo**
solidus argenti Yspanus *s. (econ.)*; **solidos argenti Yspani** 669; *cf.* **cathinus**
Solidus aureus (*leg., usatge*) 671
solidus de Barchinona (*econ.*); **solidos de Barchinona** 669
solidus de denarios Barchinonensis monete *s. (econ.)*; **solidos de denarios Barchinonensis monete** 670, 675
solidus denariorum monete Barchinone *s. (econ.)*; **solidos denariorum monete Barchinone** 670, 674; *cf.* **solidus de denarios Barchinonensis monete** *i* **solidus grossus**
solidus grossus *s. (econ.)*; **solidos grossos** 670; *cf.* **solidus de denarios Barchinonensis monete** *i* **solidus denariorum monete Barchinone**
solidus, homo *vid.* **homo solidus**
solitar *s. (top.)* 250; *cf.* **sala**¹ *i* **salatá**
Solitar, Palau *vid.* Palau Solitar
Solitar, Santa María de Palau *vid.* Santa María de Palau Solitar
solitario *adj.* 282 (*lloc*), 510 (*castell d'Albinyana*); **solitaria** 618; **solitarios** 308 (*locs*)
solitarius *adj.*; **solitaria** 618 (*terra* –); **solitariis** 30 (– *locis*), 308 (– *locis*)
solitudo *s.*; **solitudine** 322 (*eremi* –); **solitudinem** 281; **solitudinis** 281 (*uaste* – / *vastae* –), 282 (*loco* –), 510 (*loca heremis* –); *cf.* **soledad**
solitus *adj.*; **solito** 580 (– *signo*)
soliu *adj.* 306 (*home* –); *cf.* **home soliu**
soliu, home *vid.* **home soliu**
sollempnitas *s.*; **sollempnitate** 519 (– *Pentecostes*), 598 (– *Ascensionis Domini*)
solo, Vidua exheredare, si quis filium suum, si quis in alieno *vid.* Vidua exheredare, si quis filium suum, si quis in alieno solo
Solsemuira *top. (lloc, a la parròquia de Sant Joan Despi)* 235; *cf.* Sol se Muira
Solsona¹ *antr. (cognom)* 565
Solsona² *top. (a la prov. de Lleida)* 76, 77, 92, 97, 207, 219, 287–288
Solsona³ *top. (castell)* 76, 287, 287–288
Solsona⁴ *top. (diòcesi)* 42
Solsona⁵ *top. (monestir)* 301
Solsona⁶ *top. (partit, a la prov. de Lleida)* 157, 181, 207
Solsona⁷ *top. (terme)* 38, 82, 95, 122, 188, 211, 222
Solsona⁸ *top. (torre, al territori de Seu d'Urgell)* 207, 476
Solsona, Frey Guillém de *vid.* Frey Guillém de Solsona
Solsona, Santa María de *vid.* Santa María de Solsona
soluere *v.*; **soluatur** 673
Solull, Sant Esteve de *vid.* Sant Esteve de Solull
solum *s.* 585, 586 (– *terre*); **solo** 613 (– *alieno*); *cf.* **casal**¹, **casal**² *i* **solar**
solummodo *adv.* 463
solus *adj.*; **sol** 307 (– *Deo*), 326 (– *Deo*), 504 (– *Iudei*)
somada *s. (mesura)* 611 (– *de uino*)
sombra *s.* 186, 217; *cf.* **negre** *i* **obscur**
sombrero *s. (tèxtil)* 606; *cf.* **capellus cebellinus**
sometent *s.* 462
sommet *s. (fr.)* 61, 182 (– *dénudé*)
somnus *s.*; **somno** 582
Somorrostrum *top.*; **Somorrostro** 64; *cf.* **rostrum**
Somponui *top. (al comtat de Pallars)* 5
Sonegundis *antr. f. (esposa de Borrell de Caldes)* 666
Soniarii, Salae *vid.* Salae Soniarii
sonnia *s.* 398; *cf.* **es**, **essoigne**, **exoine**, **sumnis** *i* **sunnis**
sopar *s.* 570, 571; *cf.* **cena**
Sopeira *top. (a prop de Pont de Suert)* 85, 101
Sopeira, Escalas de *vid.* Escalas de Sopeira
Sorell *antr. (cognom)* 566
Soria¹ *top.* 27
Soria² *top. (serres de)* 47
Soriguera *top. (terme, a la prov. de Lleida)* 189
Sorisa, Guardia de *vid.* Guardia de Sorisa
soror *s. (fam.)* 527; **sorori** 586 (*Sancie*); *cf.* **germana**¹, **germana**² *i* **hermana**
Sorribes *antr. (cognom)* 223
sors *s. (agr., de terra)* 626; *cf.* **suerte**
Sort¹ *top. (a la prov. de Lleida)* 104
Sort² *top. (partit, a la prov. de Lleida)* 42, 221, 223

sorteta *s.* (*agr., de terra*) 626
sostenimiento *s.* 625 (*d'un cavaller*), 685
Sostres *antr.* (*cognom*) 564
soto *s.* (*top.*) 254 (*Petrafelix*)
soulan *s.* (*provenç.*) 218; *cf.* solana
spacium *vid.* spatium
spada *s.* (*bèl.*) 352; *cf.* spata
Spaneschus *adj.*; **Spanescha** 604 (*pellicia agnina* –); **Spanescho** 665 (*uncias de auro cocto uilio* –)
Spania *top.* 501, 505, 667 (*man-cusos de* –)
Spanius *top.*; **Spanio** 501 (*in Spanio [sic] finibus*)
Sparagaria *top.* (*font*) 172
spata *s.* (*bèl.*) 352; *cf.* espada¹, espada² *i* spada
spatiosus *adj.* (*locus* –) 196
spatium *s.*; **spacia** 339 (*– herematum terrarum*), 509 (*– herematum terrarum*); **spacio** 309 (*septem annorum* –); **spatio** 631
spatla *s.* 595, 697; *cf.* espalda
spavento *s.* (*it.*) 260; *cf.* aspa-viento
specialis *adj.*; **speciali** 493 (*– pro-teccione et defensione*), 654 (*– proteccione*)
Speciosa *antr. f.* (*mare de Bosom*) 280
spectaculis, De vid. De spectaculis
specula *s.* (*top.*) 285, 286; *cf.* atalaya, garde, guarda⁴, guardia², warta *i* wartên
Specula *top.* (*castell, a prop de Tremp*); **Speculis** 285; *cf.* Espills *i* Santa Eularia⁴
speculum¹ *s.* 50; *cf.* espill¹
speculum² *s.* (*top.*) 285; **speculis** 285; **speculo** 286; *cf.* espejo, espill², Miraliae, miralium, mirall², miralla *i* spigol
Speculum *top.* (*'mons', terme de l'església de Porqueres, al comtat de Besalú*); **Speculo** 43, 285
Spelium *top.* (*mons*); **Spelio** 285; *cf.* Espill¹ *i* espejo
spelunca *s.* (*top.*) 20 (*Francholini*), 80, 104 (*Derri*), 182 (*Ariolf*), 313, 327; *cf.* caverna, cueva *i* espluga, gruta
Spelunca Calua *top.* (*lloc, a prop de Lleida*) 104, 314; *cf.* Espluga Calva

Spelunca Rotunda *top.* (*castell, a la vall de Badanui*) 227; *cf.* Espluga Rodona
speluncha *s.* (*top.*) 228 (*Trasario*)
Sperandeus *antr. m.*; **Sperandeo** 532
sphallein *v.* (*en grec*) 136; *cf.* cadoiro, faillir, fall, Fall, fallen, fallere, fallium *i* fay
Spicelli *top.* (*alou*); **Spicellos** 286; *cf.* espiell *i* espill²
spigol *s.* (*top.*); **spigols** 285; *cf.* speculum²
Spigols *top.* (*serra*) 286
Spilium *top.* (*'pogium', al Rosselló*); **Spilio** 285; *cf.* Espill²
spina¹ *s.*; **spinae** 191
spina² *s.*; **spines** 191
Spina *top.* (*a la vila de Castelló*) 71
Spina Cera *top.* (*lloc, al Vallès*) 72
Spina, Collis *vid.* Collis Spina
Spluges *top.* (*'uallis', al territori de Barcelona*) 164; *cf.* Santa Maria de Esplugas
sponda *s.* (*top.*) 115, 117; *cf.* espóna, margen, riera², ripa *i* riu
Sponda de Ledone *top.* (*límit del castell de Mur, al comtat de Pallars*) 118
Spondilius *antr. m.* 8; *cf.* Espondilianus *i* Esponellá
spondylus *s.* (*fòssil*) 50; *cf.* gallaret
sponna *s.* (*top.*) 117, 133
sponsalium *s.* 526
sponsus *s.* (*fam.*) 183; *cf.* espós
spora *s.*; **sporas** 351; *cf.* espuela
Squina Rosa *top.* (*quadra, a Albinyana*) 72
Stacio *top.* (*vall, al comtat de Pallars*); **Stacione** 83; *cf.* Estahó
Stagellum *top.* (*podium*); **Stagello** 19
Stagneolum, **Stagnum** *et vid.* Stagnum *et* Stagneolum
Stagniolum *top.* (*'villaris', a la vall de Roses*); **Stagniolo** 144; *cf.* Estanyol²
stagnum *s.* (*top.*) 90 (*Castilione*), 143, 144 (*Castilione*), 146, 152, 160 (*Cagalel*), 174, 310 (*Seruidini*), 701; **stagni** 152; **stagnis** 144, 153; **stagno** 144 (*Porto / Sanguinario / Lapari*),

146, 153, 158, 160, 701; *cf.* estanque *i* estany
Stagnum et Stagneolum *top.* (*lloc, a l'ajuntament de Bescanó*); **Stagno et Stagneolo** 144; *cf.* Estanyol³
statuerunt quod omnes homines, Item vid. Item statuerunt quod omnes homines
statuerunt siquidem principes, Item vid. Item statuunt siquidem principes
statuunt siquidem principes, Item vid. Item statuunt siquidem principes
Stefania *antr. f.* 226
Stefano, Gifret *vid.* Gifret Stefano
Stefanus *antr. m.* 661
Stephania *antr. f.*; **Stephanie** 345
Stephanus *antr. m.* 661; **Stephani** 67
Stephanus Caluet *antr. m.* 550
Stirri *top.* (*al comtat de Pallars*) 5
Strada Cerdana *top.* 215; *cf.* Vía Boscana
Strada Francescha *vid.* Strata Francescha
Strada Francigena *vid.* Strata Francigena
Strada Francisca *vid.* Strata Francisca
strada publica *s.* (*top.*) 680
Strader Suder *antr. m.* 636
stragulum *s.* (*tèxtil*) 600; *cf.* estrallum *i* estrallum de lectulo
strata *s.* (*top.*) 82, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 679, 680, 681, 682, 685; **stratam** 296; **stratas** 679, 680, 681
Strata Calciata *top.* (*carretera, que va des de la Cerdanya al Penedès*) 292, 296, 679, 681; *cf.* Calciata, Calciata Francisca, Calciata Francisca, Calciata Via, Strata Francescha, Strata Francigena, Strata Francisca, Strata Regia, Via Calciata *i* Via Francisca
Strata Cardonensis *top.* (*al terme de Solsona*); **Strata Cardonense** 82
Strata Cardonesa *top.* (*per valle Constosa in Navel*) 680
Strata Francescha (*carretera, que va des de la Cerdanya al Penedès*) 292; **Strada Francescha** 294; *cf.* Calciata, Calciata Francisca, Calciata

- Francisca, Calciata Via, Strata Calciata, Strata Francigena, Strata Francisca, Strata Regia, Via Calciata i Via Francisca
- Strata Francigena** (*carretera, que va des de la Cerdanya al Penedès*) 292, 297; **Strada Francigena** 294; *cf.* Calciata, Calciata Francisca, Calciata Francisca, Calciata Via, Strata Calciata, Strata Francescha, Strata Francisca, Strata Regia, Via Calciata i Via Francisca
- Strata Francisca** (*carretera, que va des de la Cerdanya al Penedès*) 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 681; **Strada Francisca** 294; **Strata Francisca** 296; *cf.* Calciata, Calciata Francisca, Calciata Francisca, Calciata Via, Strata Calciata, Strata Francescha, Strata Francigena, Strata Regia, Via Calciata i Via Francisca
- Strata Francisca Superior** *top.*; **Strata Francisca Superiore** 293
- Strata Francisca** *vid.* Strata Francisca
- Strata Franzescha** *s.* (*carretera, que va des de la Cerdanya al Penedès*) 296; *cf.* Strata Francisca i strata publica
- Strata Mercadera** *top.* (*als terme del castell de La Vid, al Penedès*) 679
- strata publica**¹ *s.* (*top.*) 680, 685
- strata publica**² *s.* (*top.*); **stratam publicam** 296; *cf.* Strata Franzescha
- Strata publica de Copones** *top.* (*carretera, 'qui pergit ad Monte Falcone'*) 680
- Strata Regia** (*carretera, que va des de la Cerdanya al Penedès*) 292, 294; *cf.* Calciata, Calciata Francisca, Calciata Francisca, Calciata Via, Strata Calciata, Strata Francescha, Strata Francigena, Strata Francisca, Via Calciata i Via Francisca
- stratae forcatas** *s. pl.* (*top.*); **stratas forcatas** 679, 681; *cf.* crudilia, inforcati, inter forcatos i uiae forchadae
- Strate et vie publice** (*leg., usatge*) 461
- strate, Camini et *vid.* Camini et strate
- Strictus, Oculus *vid.* Oculus Strictus
- Strictus, Oculus *vid.* Oculus Strictus
- Suau antr.** (*cognom*) 562
- subdiácono** *s.* 612
- subdicere** *v.*; **subdictus** 581
- súbdito** *s.* 336; **súbditos** 280, 336, 411
- subirá** *adv.* (*top.*) 223; *cf.* de dalt, de munt, de sursum i de suso
- Subirá** *antr.* (*cognom*) 223; *cf.* subiranus
- Subirá, Palou *vid.* Palou Subirá
- Subirá, Prat *vid.* Prat Subirá
- Subirana** *antr.* (*cognom*) 223; *cf.* subiranus
- Subirana, Laguna *vid.* Laguna Subirana
- Subiranae, Perlae *vid.* Perlae Subiranae
- Subiráns** *top.* (*munyanya*) 131
- Subirans, R<aimundus> de *vid.* R<aimundus> de Subirans
- Subirans, Ramón de *vid.* Ramón de Subirans
- subiranus** *adj.* (*top.*) 222, 223
- Subirats**¹ *top.* (*al comtat de Barcelona*) 193
- Subirats**² *top.* (*castell*) 226
- Subirats, Adaladis de *vid.* Adaladis de Subirats
- Subirats, Anal [*sic*] Mir de *vid.* Anal [*sic*] Mir de Subirats
- Subirats, Raimundo de *vid.* Raimundo de Subirats
- Subiratus** *top.* 680
- subscribir** *v.* 349, 580, 582; **subscribía** 435; **subscribie-**
ron 350, 365, 376; **sub-**
scribió 29, 437, 439, 440, 581, 636
- subscripción** *s.* 18, 29, 436, 439, 530; **subscripciones** 548
- subscriptio** *s.*; **subscriptionem** 349
- scriptus** *adj.* 394
- subsídio** *s.*; **subsídios** 302 (*d'Ot, bisbe d'Urgell*)
- subsídium** *s.*; **subsídio** 327 (*uirtutis* –)
- substitución** *s.* (*del servei personal*) 351, 354
- subterior** *adj.* (*top.*) 223
- Subterior, Buslis *vid.* Buslis Subterior
- Subteriores, <Perlae> *vid.* <Perlae> Subteriores
- subtus** *p.* 95, 134, 160, 217, 222, 223, 294, 519, 600, 624, 657, 683
- suburbios** *forma de suburbium, cf. s. u.*
- suburbium** *s.* (*top.*); **suburbio** 42, 105, 121, 155, 297, 422, 474, 475, 476, 577, 640, 648, 668; **suburbios** 121, 473, 474, 638
- successio** *s.*; **successionem** 496
- successor** *s.*; **successores** 332, 399, 493; **successoribus** 458; **successorum** 632, 654
- suceder** *v.* 418, 458, 461; **sucedieron** 279, 300, 304, 325, 447, 448, 677; **sucedio** 11, 183, 300, 408, 416, 418, 420, 547, 556
- sucedere** *v.*; **successit** 416
- sucesor** *s.* 300 (*Borrell II / Ramon Berenguer I*), 301 (*Ramon Berenguer IV*), 328 (*fill de Ramon Berenguer III*), 329 (*Ramon Berenguer IV*), 406 (*Pere I de Catalunya, II d'Aragó*), 408 (*Ramon Borrell*), 410, 419 (*de Ramon Berenguer I*), 436 (*bisbe successor*), 449 (*Ramon Berenguer I*), 450 (*Ramon Berenguer I*), 459 (*Alfons I, de Ramon Berenguer IV*), 485 (*Alfons I*), 488 (*comte Borrell, del comte Miró*), 515 (*a la Cadira d'Osona o Vic*), 605 (*del bisbe Guislibert*); **sucesores** 282 (*del bisbe Oleguer*), 304 (*d'Armengol de Gerp i Llúcia, comtes d'Urgell*), 326 (*del bisbe*), 332 (*de Robert, mestre dels templaris / del rei Alfons I de Catalunya, II d'Aragó*), 350 (*d'Alfons, rei d'Aragó i comte de Barcelona*), 410 (*de Ramon Berenguer IV*), 411 (*de Ramon Berenguer IV*), 414 (*dels comtes Ramon Berenguer I i Almodis*), 424 (*de l'abat Donum Dei*), 425 (*de Bernat*), 434 (*de Pere el Gran*), 458 (*dels prínceps*), 479, 480 (*dels comtes*), 481 (*dels comtes*), 482 (*reis d'Aragó, dels comtes*), 485 (*de Ramon Berenguer IV*), 487 (*de Ramon Berenguer IV*), 489 (*dels homes de la castellania o districte d'Olèrdola*), 493 (*del*

- rei Alfons I), 499 (de Ramon Joan de Montblanc), 515 (dels bisbes de Vic), 516 (d'Alfons I), 517 (d'Alfons I), 556 (de Ramon Berenguer I), 597 (de Ramon, bisbe de Girona), 629 (de Ramon i Ermengardis), 630 (d'Umbert, bisbe de Barcelona / de Ponç Ellemar), 632, 641 (de Ramon Berenguer IV), 649 (de Berenguer, abat de Sant Joan de les Abadesses / de Ramon, bisbe de Girona), 650 (de Pere, bisbe de Barcelona), 652 (de Berenguer, bisbe de Barcelona), 654 (del comte Ramon Berenguer III / de Pere, bisbe de Barcelona), 661 (del rei / del comte Borrell), 677 (de Ramon Berenguer I)
- succurrere** v.; **succurrisset** 578
- sud** s. 31, 40, 50, 59, 74, 80, 87, 90, 100, 147, 149, 152, 161, 166, 167, 174, 185, 206, 207, 218, 219, 294, 295, 656
- Suder, Strader *vid.* Strader Suder
- suegra** s. (fam.) 528; *cf.* socra i sogra
- suegro** s. (fam.) 499, 511, 528, 639; *cf.* socrus i sogre
- sueldo** s. (econ.) 355, 660 (de pes), 667 (de plata), 676; **sueldos** 244, 277, 352, 370 (melgoresos), 379 (de diners en moneda de Barcelona), 389, 399, 425 (de moneda de Barcelona), 471 (en moneda corrent a Barcelona), 485 (en moneda / en moneda corrent a Barcelona), 486, 500 (de diners en moneda gironina / barcelonins), 506, 517, 520 (de diners), 523, 526 (en moneda de Barcelona), 570, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 582, 589, 595, 610 (barcelonins), 629, 630, 639 (de plata), 642 (barcelonins), 652, 653, 659 (de Barcelona / de diners / d'Espanya), 660 (de diners / de plata), 661, 662 (de diners de la moneda de Besalú), 663 (monete Vici grosse argenti purissimi), 664, 665 (de plata), 666 (de plata), 667 (de plata), 668 (de Barcelona / de plata), 669 (d'Espanya / de plata de Barcelona / d'Espanya / de diners / de moneda grossa de plata), 670 (de plata de Barcelona / de diners), 671 (de moneda de terno), 672 (barcelonins), 673, 674 (de diners en moneda de Barcelona), 675 (de Barcelona / barcelonins / de bons diners en moneda barcelonina), 676, 677 (de diners en moneda de Girona), 697
- sueldo barcelonés** (econ.); **sueldos barceloneses** 500, 610, 642, 672, 675
- sueldo de Barcelona** (econ.); **sueldos de Barcelona** 379 (de diners), 425, 471, 485, 526, 659, 668, 669 (de plata), 670 (de plata), 674 (de diners), 675
- Suert, Pont de *vid.* Pont de Suert
- suerte** s. (agr.) 626; *cf.* sors
- Suficia** *antr.* f. 90
- sufragar** v.; **sufragarian** 686
- sufragio** s. 661, 684; **sufragios** 607, 609, 611, 612, 685
- Suiza** *top.* 11, 87, 166, 198, 199, 254
- Sulema** *antr.* m. (sarraï) 501
- sumnis** s. 398; *cf.* es, essoigne, exoine, sonnia i sunnis
- Sumnoldo** *antr.* m. 511
- Suniar** *antr.* m. 542; *cf.* Sunyer¹
- Suniario** *antr.* m. (comte) 515
- Suniarius** *antr.* m. 542; *cf.* sunja i Sunyer¹
- Suniefredus** *antr.* m. 534, 553
- Suniefredus Flavio** *antr.* m. 554
- Suniefredus Gramatici** *antr.* m. 559, 581; *cf.* Sigefredus Leuita Gramaticus i Sigefredus Poeta
- Suniol, Petrus *vid.* Petrus Suniol
- Suniulfus** *antr.* m. (proc. de nom germ.); **Suniulfo** 546; *cf.* Sunyol¹
- sunja** s. 542; *cf.* Suniarius
- sunnis** s. 398; *cf.* es, essoigne, exoine, sonnia i sunnis
- Sunniulf** *antr.* m. (nom germ.) 546; *cf.* Sunyol¹
- Sunyer¹** *antr.* (cognom, proc. de nom germ.) 542; *cf.* suni, Suniar, Suniarius i sunja
- Sunyer²** *antr.* m. 407, 505, 555, 701
- Sunyer³** *antr.* m. (abat de Sant Pol de Mar) 32
- Sunyer⁴** *antr.* m. (comte) 17, 300, 661
- Sunyer⁵** *antr.* m. (pare del comte Borrell) 337
- Sunyer Borrell** *antr.* m. 374
- Sunyer, Bertran *vid.* Bertran Sunyer
- Sunyer, Bofill *vid.* Bofill Sunyer
- Sunyer, Pere *vid.* Pere Sunyer
- Sunyol¹** *antr.* (cognom, proc. de nom germ.) 546; *cf.* Petrus Suniol, Suniulfus i Sunniulf
- Sunyol²** *antr.* m. 295
- super lectum** s. (tèxtil) 600; *cf.* cobre-llit, estrallum, sobrecama i superlectum
- Super Rocha** *top.* ('mons', a l'ajuntament de Sant Aniol de Finestres, a la prov. de Girona) 39; *cf.* La Barroca
- Superior, Accuta *vid.* Accuta Superior
- Superior, Buslis *vid.* Buslis Superior
- Superior, Furtianus *vid.* Furtianus Superior
- Superior, Iuuellus *vid.* Iuuellus Superior
- Superior, Lizianus *vid.* Lizianus Superior
- Superior, Strata Francisca *vid.* Strata Francisca Superior
- Superioribus, Sanctus Chistophorus de Fontibus *vid.* Sanctus Christophorus de Fontibus Superioribus
- superlectum** s. (dom.) 600; **superlecto** 600; *cf.* cobre-llit, estrallum, sobrecama i super lectum
- Supiranum, Truliolum *vid.* Truliolum Supiranum
- súplica** s.; **súplicas** 384, 511
- suplicar** v.; **suplicando** 373; **suplicaron** 33, 561; **suplicó** 611
- supra** p. 398, 400, 402, 404, 432, 446, 503, 509, 623
- supradicere** v.; **supradicta** 367; **supradictas** 388; **supradicte** 384; **supradicti** 377, 458, 669; **supradicto** 365, 610; **supradictos** 315, 316, 370; **supradictus** 364
- suprascribere** v.; **suprascripta** 681; **suprascripto** 346, 446; **suprascriptos** 394
- Surdus** *antr.* m. (sobrenom, sarraï); **Surdum** 501
- Sureda** *antr.* (cognom) 566
- Sureda, Sant Andreu de *vid.* Sant Andreu de Sureda

Súria, <Guardia de> *vid.* <Guardia de> Súria

Suriba *top.* (a Sant Just Desvern, al comtat de Barcelona) 223

Surroca *top.* (al terme de Tavertet) 76

Surroca, Palau *vid.* Palau Surroca sursum, de *vid.* de sursum

Susan *top.* ('podium', a la parròquia de Sant Feliu de Terrassola, al comtat de Manresa) 19; *cf.* Susannus

Susana¹ *antr.* f. 512

Susana² *top.* (torre) 489

Susannus *top.* ('podium', al comtat d'Osona); **Susanni** 19; *cf.* Susan

suso, de *vid.* de suso

sutiranus *adj.* (*top.*) 217, 222, 223

Sutiranus *top.* (a la vila de Sallent); **Sutirano** 223

Sutor, Pere *vid.* Pere Sutor

Suzo *top.* (als Alps) 225

sylva *s.* (*top.*) 322

Taber *top.* (muntanya, a la ciutat de Barcelona) 160, 638, 639, 640

Tabernarii, Gilelmus *vid.* Gilelmus Tabernarii

tabernarius *s.*; **tabernariis** 454

Taberner *antr.* (cognom) 564

Taberner, Guillém *vid.* Guillém Taberner

tabernero *s.*; **taberneros** 454, 516

Tabernolas, Sant Esteve de *vid.* Sant Esteve de Tabernolas

Tabernolas, Sant Sadurní de *vid.* Sant Sadurní de Tabernolas

tabula *s.* 51, 589, 590 (– de fusta); **tabulam** 590 (– in fira), 651; **tabulas** 650; *cf.* assere, folium i full

Tabula alimentaria (de Velleja) 6, 11, 267

tabula sectilis *s.* 51

Tabularium (Ecclesiae Ucticensis) 320

Taga *top.* (muntanya, a prop de la Pobla de Lillet) 96

Tagamanens *top.*; **Tagamanente** 680

Tagamanent¹ *top.* 594

Tagamanent² *top.* (castell) 220, 353

Tagamanent³ *top.* (muntanya) 200

Tagamanent⁴ *top.* (terme, al comtat d'Osona) 18, 19, 164, 408

Tagnane *top.* (vila, al territori d'Elna) 360

Taiada *top.* ('fons', a prop de Moja i Santa Digna) 228

Taiada, Riba *vid.* Riba Taiada

Taionis, Sententiarum expositum Beati *vid.* *Sententiarum expositum Beati Taionis*

Tajo *top.* (riu) 153, 154

Taix, Guillém *vid.* Guillém Taix

tal *s.* (econ.) 661; *cf.* cunnus, cuño i tall¹

Talad de Barbera *top.* 101

Talada, Vallis *vid.* Vallis Talada

Talador, Eimerich *vid.* Eimerich Talador

Talamanca, Bernat de *vid.* Bernat de Talamanca

talare *v.*; **talauit** 396 (– messes)

Talarn *top.* (castell) 391, 565

Talavera *top.* (castell, al comtat d'Osona) 188

Talaxá *top.* (cingles, als Pirineus) 80, 81

Talem te Volo *top.* (castell) 234; *cf.* Taltavull i Talteuul

Talianus *top.* (a la prov. de Barcelona); **Taliano** 8; *cf.* Talius i Tayá²

Taliata, Pera *vid.* Pera Taliata

taliatus *adj.* (*top.*); **taliata** 227

Talius *antr.* *m.* 8; *cf.* Talianus i Tayá²

tall¹ *s.* (econ.) 660, 661; *cf.* cunnus, cuño i tal

tall² *s.* (*top.*) 101; *cf.* afrau

tallat *adj.* (*top.*); **tallada** 76, 81

Tallada¹ *top.* (ajuntament, a prop de La Bisbal) 192

Tallada² *top.* (fortalesa) 419

Tallada, Riba *vid.* Riba Tallada

Talladell *top.* (castell) 310

tallat *adj.* (*top.*) 99, 101, 102

Tallato, Guiraldus de Fonte *vid.* Guiraldus de Fonte Tallato

talle *s.* 550, 562

taller *s.*; **talleres** 635, 637, 650

Talltendre *top.* (al comtat de Cerdanya) 269; *cf.* Taltenar, Taltendre i Taltennar

Taltavull *top.* (castell) 234; *cf.* Talem te Volo i Talteuul

Taltenar *top.* (al comtat de Cerdanya) 269; *cf.* Talltendre, Taltendre i Taltennar

Taltendre *top.* (al comtat de Cerdanya) 269; *cf.* Talltendre, Taltenar i Taltennar

Taltennar *top.* (al comtat de Cerdanya) 5, 269; *cf.* Talltendre, Taltenar i Taltendre

Talteuul *top.* (castell) 234; *cf.* Talem te Volo i Taltavull

Tamarit¹ *top.* 519, 701

Tamarit² *top.* (castell) 209, 300, 425

tamquam *adv.* 493, 612

tantummodo *adv.* 354, 608

tapetium *s.* (tèxtil); **tapetio** 599; *cf.* cobertor

tapia *s.* (*top.*) 241, 618; **tapias** 239, 240, 241, 311; **tapiis** 311; *cf.* pared

Tapiae *top.*; **Tapias** 622

Tapias¹ *top.* (a l'ajuntament de Maçanet de Cabrenys, al terme de Figueres, a la prov. de Girona) 240; *cf.* Tapis

Tapias² *top.* (a la parròquia de Santa Perpètua de Mogoda, al comtat de Barcelona) 240

tapiatus *adj.* (*top.*); **tapiati** 618

tapiera¹ *s.*; **tapieras** 311

tapiera² *s.*; **tapieres** 311

Tapies *antr.* (cognom) 564

Tapiis, Sanctus Bricius de *vid.* Sanctus Bricius de Tapiis

tapiola *s.* (*top.*) 242; **tapiolas** 239, 241, 242; *cf.* figaria

Tapiolae¹ *top.* (al comtat de Besalú); **Tapiolas** 241; *cf.* Figariae i Figueras³

Tapiolae² *top.* (alou, al Montseny); **Tapiolas** 241

Tapiolae³ *top.* ('collis', a prop de l'església de Sant Iscle); **Tapiolas** 241

Tapiolae⁴ *top.* (parròquia, al Montseny); **Tapiolas** 241

Tapiolae⁵ *top.* (terme, al comtat de Barcelona); **Tapiolas** 241

Tapis *top.* (a l'ajuntament de Maçanet de Cabrenys, al terme de Figueres, a la prov. de Girona) 240; *cf.* Tapias¹

Tarascón, Pere de *vid.* Pere de Tarascón

Tarauil *top.* (al comtat d'Urgell) 6

Taravall, Borrell *vid.* Borrell Taravall

Tarentinus *adj.* (*top.*, 'ager'); **Tarentino** 619

Tarento, Campo de *vid.* Campo de Tarento

targa *s.* 352; *cf.* adarga

- Tarn-et-Garonne** *top.* (*depart.*, a França) 185
- Tarongí** *antr.* (*cognom*) 566
- Tarraça** *top.* (*al comtat de Barcelona*) 77, 118
- Tarraça, Pere de *vid.* Pere de Tarraça
- Tarraco, Colonia Julia victrix triumphalis *vid.* Colonia Julia victrix triumphalis Tarraco
- Tarracona** *top.* 255, 477
- Tarraconense**¹ *top.* (*jurisdicció de la Hispania Citerior*) 24
- Tarraconense**² *s.* (*membre d'un orde religiós militar*); **Tarracenses** 328
- Tarraconensis, Hispania *vid.* Hispania Tarraconensis
- Tarraga** *top.*; **Tarragam** 570; *cf.* Tárrega¹
- Tarragó** *antr.* (*cognom*) 565
- Tarragona**¹ *top.* 5, 16, 20, 23, 41, 44, 48, 52, 65, 66, 74, 90, 96-97 99, 114, 123, 144, 151, 153, 157, 158, 161, 165, 170, 184, 185, 192, 194, 202, 205, 216, 226, 227, 230, 242, 243, 250, 254, 255, 264, 266, 268, 275, 279, 280, 282, 287, 288, 290, 299, 300, 301, 302, 314, 329, 332, 349, 356, 357, 410, 425, 445, 485, 490, 562, 586, 631, 686, 695
- Tarragona**² *top.* (*ciuitas*) 300, 686
- Tarragona, Campo de *vid.* Campo de Tarragona
- Tarrasa** *top.* (*al Vallès, al comtat de Barcelona*) 9, 10, 144, 188, 192, 194, 202, 208, 209, 248, 250, 425, 442, 594, 643; *cf.* Santa Maria de Egara
- Tarrassa**¹ *top.* (*al Vallès*) 145, 151, 193, 194, 228, 288, 402, 403, 408
- Tarrassa**² *top.* (*castell*) 251
- Tarrega**¹ *top.* 285, 680
- Tarrega**² *top.* (*bajulus de*) 493
- Tárrega**¹ *top.* 123, 173, 310, 492, 570, 669, 687; *cf.* Tarraga
- Tárrega**² *top.* (*batlle de*) 493
- Tárrega**³ *top.* (*castell*) 310, 430
- Tárrega, Atmetlla de *vid.* Atmetlla de Tárrega
- Tarroja**¹ *top.* (*lloc, a prop de Falset, a la prov. de Tarragona*) 230
- Tarroja**² *top.* (*vila, a prop de Cervera*) 230; *cf.* Torre Roja
- tartamudo** *adj.* 551; *cf.* Petrus Balb
- tasca** *s.* (*tribut*) 319, 383, 513, 514
- tascha** *s.* (*tribut*); **tascham** 319, 513, 514
- Taschfin, Jusuf ben *vid.* Jusuf ben Taschfin
- Tauarcita** *top.* (*al comtat d'Urgell*) 5
- Tauler** *antr.* (*cognom*) 563
- Talet** *antr.* (*cognom*) 563
- Taull** *top.* ('uilla', a la vall de Boí, al comtat de Pallars) 107
- Taurus Pelatus** *top.* (*a la vall de Conflent*); **Tauro Pelato** 232
- Tavarcida** *top.* (*vila, al comtat d'Urgell*) 146, 682
- Tavascani** *top.* (*al comtat de Pallars*) 5
- Tavernolas, Sant Esteve de *vid.* Sant Esteve de Tavernolas
- Tavertet** *top.* 76
- Taya**¹ *antr.* (*cognom*) 565
- Taya**² *top.* (*a la prov. de Barcelona*) 8; *cf.* Talianus i Talius
- Taya de Serinà** *top.* (*castell*) 285
- Tayada, Riba *vid.* Riba Tayada
- teatro** *s.* 78 (*Dionysos*), 79, 156, 258, 259, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 276; **teatros** 264, 266, 267
- Tebalducus** *antr. m.*; **Tebalducii** 553
- Teballi, Bremundus *vid.* Bremundus Teballi
- Tebar, Pinar de *vid.* Pinar de Tebar
- Ted** *top.* (*flumen*) 111
- Tedbal** *antr. m.* 226
- Tedbaldi, Berengarius *vid.* Berengarius Tedbaldi
- Tedbaldu** *antr. m.* (*proc. de nom germ.*) 541; *cf.* Dodero i Tubau¹
- Tedelindis** *antr. f.* (*abadessa del monestir de Sant Pere de les Puelles*) 669
- Teder** *top.* (*flumen*) 129
- Tedmar de Castellterçol** *antr. m.* 617
- Tedmar de Urriols** *antr. m.* 500
- Tedmar Miró** *antr. m.* 229
- Tedmar, Bernat *vid.* Bernat Tedmar
- Tedulfo** *antr. m.* 656
- tegmen** *s.* (*dom.*); **tegmene** 59 (– *testae*)
- Teix, Serra de *vid.* Serra de Teix
- Tejada, Cuesta de la *vid.* Cuesta de la Tejada
- tejido**¹ *adj.*; **tejida** 599, 600
- tejido**² *s.* (*tèxtil*); **tejidos** 563, 637, 641
- tela** *s.* (*tèxtil*) 599, 600, 609; **telas** 690
- tellus** *s.*; **telluris** 176 (– *coma*), 258 (– *coma*)
- teloneo** *s.* (*dret*) 468, 488, 513, 515, 651; **teloneos** 515, 647, 651; *cf.* telonion
- telonion** *s.* (*en grec*) 515; *cf.* teloneo
- Temaschlik** *top.* (*a Àsia Menor*) 46; *cf.* Aidinschik, Arcton² i Cyzicus
- temer** *v.* 398; *cf.* dudar i duptar
- temor** *s.* 21, 261, 377, 413, 461, 481, 488, 518, 686; **temores** 176
- temperatura** *s.* 118, 122
- tempestad** *s.* 66, 68, 147, 397; **tempestades** 147
- templario** *s.* 328; **templarios** 74, 130, 301, 325, 327, 328, 329, 330, 332, 400, 486, 512, 514, 565, 613, 620, 621, 632, 642, 643, 673, 680; *cf.* hospitalario i sanjuanista
- Temple**¹ *s.* (*mestre del*) 186
- Temple**² *s.* (*orde del*) 329
- Templo de Salomón, Orden de los caballeros del *vid.* Orden de los caballeros del Templo de Salomón
- templos** *forma de templum, cf. s. u.*
- templum** *s.* 219; **templi** 219, 332; **templis** 366; **templo** 166, 328; **templos** 366, 410
- tempus** *s.* 130, 132, 219, 235; **tempora** 353; **tempore** 36, 128, 278, 279, 393, 404, 411, 451, 455, 456, 458, 503, 616, 622, 639, 662, 673, 699; **temporibus** 238, 464; **temporis** 356
- tena** *s.* (*top.*) 163, 166; **tenas** 166; *cf.* tina
- Tena**¹ *top.* ('rivulus', a prop del riu Miño) 166
- Tena**² *top.* (*vall, on neix el riu Gállego*) 166
- tenalles** *s. pl.* 167; *cf.* estenalles
- Tenaria** *top.* 166; *cf.* Denaria i La Tinière
- Tenas**¹ *top.* (*ciutat, a prop de l'Atmetlla del Vallès*) 166
- Tenas**² *top.* (*riera, al Vallès*) 166; *cf.* Tenes¹, Tenes² i Tenes³

tenda *s.* (*top.*, *també provenç.*) 695, 698; *cf.* tendedoyra, tendo, tèn-do, tendue *i* tienda
Tenda *top.* (*a la vall de Ripoll*) 699
Tendas *top.* (*serra*) 699
Tende *top.* (*als Alps Marítims*) 224
tendedoyra *s.* (*top.*, *provenç.*) 698; *cf.* tenda, tendo, tèn-do, tendue *i* tienda
tendicula *s.* 698; *cf.* tenda, tendedoyra, tendo, tèn-do, tendue *i* tienda
tendo *s.* (*top.*, *dial. del Llen-guadoc*) 698; *cf.* tenda, tendedoyra, tendicula, tèn-do, tendue *i* tienda
tèn-do *s.* (*top.*, *dial. del Llen-guadoc*) 698; *cf.* tenda, tendedoyra, tendicula, tendo, tendue *i* tienda
Tendo, Còu de *vid.* Còu de Tendo
Tendruy *top.* (*al comtat de Pallars*) 5
tendue *s.* (*top.*, *provenç.*) 698; *cf.* tenda, tendedoyra *i* tienda
tenere *v.* 26, 346, 456, 458; **teneamus** 356; **teneant** 385, 504, 612; **teneas** 398, 634; **teneat** 398, 402, 404, 667; **tenebam** 662; **tenebat** 341; **tenemus** 631, 632; **tenendum** 606; **tenente** 633; **tenentes** 316; **teneo** 353, 354, 399, 499, 580, 612, 639; **teneri** 651; **tenet** 583, 595, 614, 633, 684; **tenuerint** 658; **tenuerunt** 458; **tenuisset** 510
Tenes¹ *top.* (*'flumen', al Vallès*) 166; *cf.* Tenas²
Tenes² *top.* (*riera, al Vallès*) 166; *cf.* Tenas²
Tenes³ *top.* (*riu*) 240; *cf.* Tenas²
Tenrui *top.* 396
Teodorico *antr. m.* 539; *cf.* Teodoricus *i* Tudury²
Teodoricus *antr. m.* 539; *cf.* Teodorico *i* Tudury²
Teodoro *antr. m.* 532; *cf.* Amat¹, Amatus¹, Deodatus², Deusde², Deusdedit¹ *i* Teodosio
Teodosio *antr. m.* 532; *cf.* Amat¹, Amatus¹, Deodatus², Deusde², Deusdedit¹ *i* Teodoro
Teos *top.* (*a la Jònia*) 89
Ter *top.* (*riu*) 20, 65, 74, 92, 161, 215, 421, 684; *cf.* Tezer

Tercuy *top.* (*al comtat de Pallars*) 5
Terencio Varrón, Marco *vid.* Marco Terencio Varrón
terere *v.*; **terendum** 588 (– *pig-menta*)
Teresa *antr. f.* (*esposa de Bernat Guillem*) 667
termal *adj.* 53 (*aigua*); **termales** 53 (*fonts*)
terminare *v.*; **terminanda** 307, 326; **terminata** 623; **terminatur** 121, 130, 220; **terminavit** 179;
término jurisdiccional *s.* (*top.*) 162 (*Benizalem*)
ternalis *adj.* (*econ.*) 671 (*moneta* –)
terno, moneda de *vid.* moneda de terno
terra *s.* 75 (– *Sancti Martini de ipsa Costa*), 96 (– *catalana*), 136, 161, 182, 247 (– *villarenca*), 281 (– *deserta*), 282 (– *ad eremum redacta*), 308 (– *nostra erma*), 315 (– *regia sub ditione Franchorum*), 321, 339 (– *iuris principales*), 340 (– *per feuum*), 353, 355, 357, 385, 396, 451, 462, 509 (– *iuris principalis*), 619, 625 (*bouada de* – / *bouades de* – / – *mea modiatas ii / de* – *culta sesteiratas x / modiatas de* – / *modatas de* – / *caualleriam de* –), 626 (*pecia de* – / *fascia de* – / *faxias de* – / *fexa de* – / *fexola de* – / *sors de* – / *sorteta de* –), 628, 629 (– *edificata et complantata*); **terrae** 315 (*primi homines* –), 455 (*usaticos* –), 469 (*usaticos* –); **terram** 117, 135, 275 (– *hostium*), 310 (– *heremam*), 314 (– *ad culturam perducas*), 323, 396, 409, 519, 618, 619, 653 (*per mare uel per* –), 654 (*per mare siue per* –), 658; **terrarium** 339 (*heremarum* –), 509 (*heremarum* –); **terras** 128 (– *cultas uel incultas*), 179, 180 (– *caluas*), 185, 318 (– *laboratas et ermas et tractas*), 323 (*in Cerdania siue Orgello*), 406 (– *per feuo*), 455, 509 (– *domitas uel indomitas / – ruptas uel barbaras*); **terre** 337 (*heremis* –), 349, 493, 586, 630; **terris** 327

terra calva *s.* (*top.*, *a Portugal*); **terras calvas** 258; *cf.* kahler Berg *i* montaña calva
Terra Negra *top.* 515
<terra>, caualleria <de> *vid.* caualleria <de terra>
Terraça *top.* 402, 403
Terrades *top.* (*a la parròquia de Martorelles*) 91
Terradets *top.* 176
Terrae Caluae *top.* (*a Portugal*); **Terras Caluas** 180
terrae torus *s.* 61
Terragona, Guillem de *vid.* Guillem de Terragona
Tarrarii¹ *top.* (*a la parròquia de Santa Eulàlia de Provençana*); **Terrariis** 320
Terrarii² *top.* (*al terme de Cerdanyola, al comtat de Barcelona*); **Terrarios** 320
Terrarii³ *top.* (*'collis', a la vila Edorres, al comtat de Cerdanya*); **Terrarios** 321
Terrarii⁴ *top.* (*'pugium', al terme de Cerdanyola, al comtat de Barcelona*); **Terrarios** 320; *cf.* Budigae
Terrarii de Cornelana *top.* (*al comtat d'Urgell*); **Terrarios de Cornelana** 320
terrarius *s.* (*top.*); **terrarios** 320 (*Albos*); *cf.* terror
Terrarius *top.* (*collis*); **Terrario** 320
Terrassola *top.* 517
Terrassola, Sant Feliu de *vid.* Sant Feliu de Terrassola
Terrats *antr. (cognom)* 564
Terraza *top.* 488
terreno *s.* 3 (*accidents del / configuracions del*), 42, 52, 55 (*extensió de*), 69 (*sortides del*), 73 (*incult i àrid*), 75 (*en pendent*), 82 (*muntanyós i accidentat*), 83, 85, 107 (*desigual i còncau*), 114 (*extensió de*), 127, 130, 141 (*muntanyós*), 144, 156 (*configuració del*), 157 (*montuós*), 161, 165, 168, 170, 175, 177, 179 (*pelat*), 180 (*desprovist de vegetació*), 181 (*àrid*), 182 (*lliure de brosses*), 184, 185, 186 (*montuós*), 195, 202 (*poblat d'arbres*), 210 (*plantat d'oms*), 213 (*enfonsament del*), 239 (*accidents del*), 257 (*accidents*

- del), 264 (*pla / accidentació del*), 307 (*erm*), 321, 323 (*romput*), 491 (*extensió de*), 509, 510 (*romput*), 556 (*accidents del*), 618, 624 (*extensió de*), 625 (*extensió de*), 626, 627 (*plantat de vinyes*), 630, 631, 632, 638; **terrenos** 41, 69, 187 (*incults / cultivats / poblats d'arbres*), 195 (*cultivats*), 196 (*sebrats de mill*), 247 (*cultivables*), 340 (*incults*)
- terror** s. (*top.*) 321; **terrers** 313, 317, 320; cf. *terrarius i tériier*
- Terrers** *top.* (*alou*) 101
- Terri** *top.* (*riu*) 20, 65, 152
- tériier** s. (*top.*, *fr.*) 321; cf. *terrarius i terror*
- Tertuliano** *antr.* m. (*escriptor romà*) 79, 267
- Teruel** *top.* (*prov.*) 45, 246, 265
- Teruel la Casa** *top.* (*lloc*) 246
- teso** s. (*top.*) 59; cf. *cabeza, cabezo, testa, testudo, testuz, toçal i tozal*
- testa** s. (*top.*) 58, 59; **testae** 59; cf. *cabeza, cabezo, teso, testudo, testuz, toçal i tozal*
- testador** s. 189, 287 (*Ramon d'Artesa*), 357, 382, 501 (*Ramon*), 607, 608, 609, 612, 646, 662; **testadores** 328, 502, 608, 610, 611, 684
- testadora** s. 571, 589 (*Ermen-gardis*)
- testamento** s. 17 (*del comte Borrell*), 19 (*del comte-bisbe Miró*), 20 (*del comte-bisbe Miró*), 41 (*del comte-bisbe Miró*), 86 (*del canonge Guillem Guifré / de Guillem Guitart*), 92 (*del sagristà Guillem*), 103 (*de l'arxilevita Ponç*), 113 (*de Miró Guitart*), 114 (*de Bernat Hug*), 120 (*de Ramon Berenguer III / d'Arnau Guillem*), 123 (*del vescomte Pere Ramon*), 125 (*de Berenguer Ramon I*), 128 (*de Pere d'Aragal*), 136, 157 (*del comte-bisbe Miró / de Borrell, comte de Barcelona*), 161 (*del bisbe Bernat Umbert*), 181 (*del comte Seniofred / del sacricustodi Seniofred / del comte Seniofred*), 189, 213 (*del comte-bisbe Miró*), 219 (*de Sança*), 233, 234 (*de Pere d'Aragal / de Guillem Arnau, bisbe d'Urgell*), 240 (*de Guillem Guifré*), 244, 255 (*del comte Borrell*), 287 (*de Ramon d'Artesa*), 300 (*de Ramon Berenguer I*), 304 (*de Ramon Berenguer I*), 317 (*del comte-bisbe Miró*), 318 (*de Bernat Joan*), 320 (*del comte-bisbe Miró*), 348 (*de Guillem*), 349 (*del pare de Pere de Lluçà*), 351 (*d'Armengol de Còrdova, comte d'Urgell*), 352 (*de Jozbert / d'Armengol de Còrdova, comte d'Urgell*), 357 (*de Guitart*), 364, 381 (*de Fredemund*), 382 (*de Fredemund*), 397 (*de Guillem Guitart*), 401, 402 (*del comte Ramon Berenguer I*), 403 (*de Galceran Erimany / de Pere Ponç / de Pere*), 421 (*del fill de Sanç*), 422 (*de Ramon Berenguer I*), 424 (*d'Elliardis / d'Alemanys*), 429 (*de Ramon Berenguer I*), 432 (*de Bernat Ermengol*), 440 (*de Guillem*), 441 (*de Regiat / de Trasver / de Bernat / de Sendre*), 442 (*de Berenguer Ramon I*), 454 (*de Ramon Berenguer III*), 470 (*de Pere, sagristà de Barcelona*), 480 (*de l'avi del rei Alfons I*), 490 (*de Guillem Ramon*), 500 (*del comte Bernat de Besalú*), 502 (*de Mello / del comte Bernat de Besalú / del comte Guifré de Cerdanya / de Pere, sagristà de Barcelona*), 505 (*d'Ató i Queruç / del bisbe Vives*), 506 (*de Guillem Colrat*), 508 (*de Guillem Ramon*), 510 (*d'Adalbert*), 526, 556 (*del pare del rei Alfons*), 570, 571 (*de Dispòsia / de Ramon Berenguer II*), 586 (*del canonge Arnau Mir*), 587 (*de Berenguer de Vilanova, canonge de Vic*), 588 (*d'Adalaidis*), 589 (*d'Ermenjardis / d'Ermen-gardis*), 590, 591 (*d'Adalaidis / d'Ermenjardis*), 592, 597 (*de Ponç Jofre*), 599, 600 (*d'Esteve Adalbert*), 602, 604 (*del bisbe Salla de Seu d'Urgell / del levita Esteve*), 605 (*del levita Esteve*), 606 (*del levita Esteve*), 608 (*de Marquesa / de Berenguer de Vallvidrera / hològraf*), 609 (*sacramental / privilegiat / del sacerdot Dalmau Geribert / de Guitart*), 610 (*de Dispòsia / de Guillem de Claramunt / d'Ermengardis / d'Adalbert*), 611 (*de Guilia / de Berenguer de Benages, canonge de Vic*), 615 (*de Guillem / de Guitart Beoci*), 616, 617 (*de Borrell, comte de Barcelona / de Guillem Ramon, comte de Cerdanya / de Borrell, comte de Barcelona / de Guillem Ramon, comte de Cerdanya*), 618 (*de Trudgardis de Vilalba*), 619 (*de Jozbert*), 628 (*de Ponç*), 631 (*de Dispòsia*), 633 (*del presbíter Amalric*), 637 (*de Bertran de Meià*), 639 (*d'Azalaidis*), 643 (*de Ramon d'Olost*), 645 (*de Bernat Ferrer*), 657 (*del comte Ramon Berenguer III*), 662 (*del comte Ramon Berenguer III / de Guifré II*), 664 (*del comte Seniofred*), 684 (*de Robau / de Guitart Bernat*), 685 (*del presbíter Amalric*), 687 (*dels clergues Geribert i Bofill / de Mello / de Guadall*), 688 (*de Berenguer Guillem*), 699 (*del comte Guillem Ramon de Cerdanya*); **testamentos** 149, 437, 442, 501, 505, 570, 601, 603 (*d'eclésiàstics*), 607, 608 (*privilegiats*), 609, 611, 615, 684, 687
- Testamento, Antiguo* *vid. Antiguo Testamento*
- Testamento, Nuevo* *vid. Nuevo Testamento*
- testamentum** s. 608 (*de Marquesa*); **testamento** 364, 402
- Teste de Buch, La* *vid. La Teste de Buch*
- testes, affirmantis est probare, Si quando nullus unquam, acusatores et* *vid. Si quando, nullus unquam, acusatores et testes, affirmantis est probare*
- testificari** v.; **testificandi** 502
- testigo** s. 345, 419 (*Ramon Berenguer I*), 421 (*Gombau de Besora*), 422 (*Gombau de Besora*), 424 (*Bernat Amat de Claramunt*), 425 (*Amat Eneas*), 426 (*Amat Eneas / Guillem Bernat de Queralt / Arnau Mir de Sant Martí*), 427 (*Arnau Mir de Sant Martí / Hug Dalmau de*

Cervera / Jofre Bastons), 428 (*Jofre Bastons*), 429 (*Renart Guillem*), 430 (*Geribert Guitart*), 431 (*Umbert de ces Agudes*), 432 (*Guillem Borrell*), 439 (*Ponç Bofill March*), 700; **testigos** 28, 219, 220, 278, 316, 350, 371, 372, 373 (*mandat dels / Gomar i Guillara*), 374 (*Gomar i Guillara*), 375 (*mandataris / Gomar i Guillara*), 376, 377 (*mandataris*), 378 (*mandataris / Giscafret i Llobatò*), 379, 420, 421, 432, 441, 444, 503, 512, 524, 525, 527, 548, 580, 607, 608, 609, 684
testimonia s.; **testimonias** 376
testimonium s. 374, 375
testis s.; **testes** 316, 373 (*idoneos* -), 444 (*idoneos* -), 466; **testibus** 376, 581; **testium** 377
 Testo de Cugulet, La *vid.* La Testo de Cugulet
 Testo de la Fremo, La *vid.* La Testo de la Fremo
 Tèsto dòu Pouget, La *vid.* La Tèsto dòu Pouget
testudo s. (*top.*) 58, 59; **testudinem** 59; *cf.* cabeza, cabezo, teso, testa, testuz, toçal i tozal
testuz s. (*top.*) 58, 59; *cf.* cabeza, cabezo, teso, testa, testudo, toçal i tozal
testuzo s. (*top.*) 58; *cf.* testuz
Tet *top.* (*riu, a la Cerdanya francesa*) 147
Tetinus s. (*membre d'una tribu ligur*); **Tetini** 165
Teubaldus *antr.* m. (*proc. de nom germ.*) 533, 541; *cf.* Dodero i Tubau¹
Teudeberga *antr.* f. 100
Teuderich *antr.* m. (*bisbe de Barcelona*) 424
 Teuderich, Puig *vid.* Puig Teuderich
 Teudericum, Podium *vid.* Podium Teudericum
Teudericus *antr.* m. (*proc. de nom germ.*) 534, 544; *cf.* Tudury¹
Teuderigis *antr.* m.; **Teuderigo** 552; *cf.* Cunillus
Teudoerus *antr.* m. (*nom germ.*) 541; *cf.* Dodero
Teuiça *top.* 330; *cf.* Tivisa
Teutald *antr.* m. (*nom germ.*) 541; *cf.* Tutau
texere v. 374

Texidor *antr.* (*cognom*) 563
 texto, sagrado *vid.* sagrado texto
Tezer *top.* (*pons*) 684; *cf.* Ter
Tezerus *top.* (*'flumen', al comtat d'Osona*); **Tezeri** 683
 thalamo, pannus de *vid.* pannus de thalamo
theatro eiusque salubri constitutione, De *vid.* De *theatro eiusque salubri constitutione*
theatrum s. 78
Thena *top.* (*fluvius*) 166
 Theodosiano, Código *vid.* Código Theodosiano
Theudoald *antr.* m. (*nom germ.*) 541; *cf.* Tutau
Theudobald *antr.* m. (*nom germ.*) 541; *cf.* Tubau¹
Theudoricus *antr.* m. (*nom germ.*) 544; *cf.* Tudury¹
Theutarius *antr.* m. (*proc. de nom germ.*) 541; *cf.* Dodero
Theutonicus s. (*gent.*); **Theutonici** 178
Thiotwar *antr.* m. (*nom germ.*) 541; *cf.* Dodero
Thomás *antr.* (*cognom*) 563
thorace s. 603
Thués *top.* (*a la Cerdanya francesa*) 147
tia s. (*fam.*) 528; *cf.* tia
tía s. (*fam.*) 528; *cf.* tia
Tiana *top.* (*a prop de Mataró, a la prov. de Barcelona*) 10; *cf.* Tizana
 Tiana, Sant Cebrià de *vid.* Sant Cebrià de Tiana
Tiberiacus *top.*; **Tiberiacum** 12; *cf.* Tiberius
Tiberius *antr.* m. 12; *cf.* Tiberiacus
Tibidabo *top.* (*a prop de la ciutat de Barcelona*) 67, 74, 121, 130, 154, 172, 200; *cf.* Cerola, Ipsa Erola, Pedra de Àguila i Petra de Agila
Tidborgs *antr.* f. 535
Tidela *antr.* m. 549; *cf.* Maszanellus
 Tiempo, Monte del *vid.* Monte del Tiempo
tienda s. 698; **tiendas** 686; *cf.* tenda, tendedoyra, tendo, tendo i tendue
tierra s. 17 (*van cultivar la*), 20 (*de filiis de Leds*), 31 (*de fortes yentes*), 32 (*de catalans*), 37 (*alçada de*), 41 (*superficie de*

la), 46 (*llengua de*), 60 (*alçada de*), 61, 65 (*d'aigües*), 104, 105, 111 (*espai de*), 112 (*plana de*), 114 (*plana*), 115, 117 (*regada per un corrent d'aigua*), 118 (*peça de*), 127, 129, 130 (*àrida*), 136 (*rec de la*), 158 (*terra erma, al Puig de Forés*), 163 (*cultiu de la / concavitats a la*), 164 (*concavitats a la*), 167 (*esquerdes a la*), 171 (*superficie de la*), 173 (*aixecada per l'arada*), 176 (*cabellera de la*), 177, 185 (*fluixa i pedregosa*), 191 (*escriptura de venda de*), 193 (*inculta*), 194 (*de secà*), 195 (*silicia, arenisca, de mala qualitat*), 200, 218 (*peça de terra, al comtat de Cerdanya*), 219 (*almudada de*), 240, 241 (*parets de / paret de*), 242 (*parets de*), 247 (*villarenca / escriptura de venda d'una peça de*), 249 (*peça de terra, a les Comes*), 258 (*coberta d'herba*), 259 (*cabellera de la*), 265 (*castellana*), 275, 277, 279, 280 (*peça de terra, al terme d'Albinyana i de Reixac*), 282 (*convertida en erm*), 288 (*terra erma, a Conesa*), 289 (*erma*), 306 (*cavalleries de*), 308 (*terra erma, a la frontera dels pobles ismaelites*), 310 (*terra erma, a Stagnum Seruidini*), 311 (*terra erma, a Conesa*), 314 (*terra erma, al castell de Sant Vicenç / terra erma, al castell de Calders*), 315, 316 (*erma*), 317 (*rompia la terra erma / rompre la terra erma / rompuda de la / cavar la*), 318 (*rompudes de terra erma*), 319 (*gratar la*), 321 (*cavitat a la*), 322, 323 (*jovada de terra, al costat de la Torre de Dela*), 324 (*obrir la*), 329 (*magnats de la*), 330 (*jovades de terra, al castell de Marzà*), 336 (*domini directe de la / cultivava la*), 339 (*posseïsió de terra erma / terra erma, a Calders*), 340 (*al castell d'Arraona*), 349 (*costum de la*), 353, 354 (*cavalleria de terra, al Vallès*), 355, 356 (*magnats de la*), 357, 367 (*jovada de*), 370 (*jovada de*), 372 (*comtes marquesos d'aquesta terra*),

378 (*erma i sense habitants*), 395, 396 (*talant i saquejant la seva terra / va cremar i va depredar la meua terra*), 409 (*jutgeu i governeu la terra*), 413 (*magnats de la seva terra / seu o bisbat de la terra dels comtes de Barcelona / camins per mar i terra*), 434 (*reformació de la terra*), 436 (*peces de terra, al terme de la parròquia de Santa Engràcia*), 439 (*jovada de terra, a Trullols i Mogòria / donació de terra, a Pedralbes*), 440 (*venda de terra, al territori de Barcelona*), 441 (*donació de terra laborable / donació de terra, a l'altra part del Llobregat*), 442 (*donació de terra erma, al costat de la Marca*), 451, 461, 462 (*viatjaven per mar i per terra*), 464 (*peça de*), 468, 485, 490 (*peça de*), 491 (*jovada de / Sant Marcel i Vall Porrera*), 492 (*del rei*), 493, 508 (*senyorial / jovades de terra, al castell d'Albinyana / comuna*), 509 (*rompre la terra inculta*), 510 (*posseïció de terra rompuda / posseïció de terra erma*), 512 (*jovada de*), 515, 517 (*costum de la*), 519 (*superfície de la*), 584 (*peça de terra erma, a prop de la Seu*), 609 (*peces de terra, a la parròquia de Sant Andreu de Palomar*), 613 (*conreu de la / cultivava la*), 614 (*llaurar la / jovada de terra, a Piera / jovada de*), 618 (*cultivar la / havia cultivat la / tros de*), 619, 620 (*tros de*), 623 (*quadra de terra, al terme de Calders / pilons de*), 624 (*porció de / peça de / peces de / peça de*), 625 (*espai de / cavalleria de*), 626 (*porcions de terra conradissa*), 628 (*peça de / porció de / almudada de terra laborable, a la vall de Torrelles*), 629 (*plantada / almudades de terra erma / peça de terra, a Vilapiscina / cultivadors d'aquesta*), 630 (*peça de*), 635 (*no llaouressin la*), 653, 661 (*príncep de la*), 663, 664 (*peces de*), 669 (*peça de / peces de terra, a Sant Andreu de Palomar*), 675

(*peça de terra, a Provençals*), 686, 701 (*quadra de terra, a Calders*); **tierras** 30 (*ermes*), 31, 43, 69 (*del mas Camps*), 72 (*al terme de Lavansa*), 73 (*a la vall de Planeses*), 85, 90 (*venda de terres, 'in costa de Lacione'*), 112 (*a la vall de Mieres*), 114 (*baixes*), 141 (*esllavissada de*), 185 (*de rec*), 200 (*a Sant Pere Màrtir*), 209 (*a Volterra*), 246 (*que es cultiven*), 258 (*nues de vegetació*), 265 (*d'Aragó*), 285 (*terres ermes, a Cotlliure i Banyuls*), 297, 306 (*d'Espanya*), 309, 313 (*erials*), 315 (*venda de terres, al comtat d'Osona*), 316 (*van rompre les*), 317 (*rompuda de les terres ermes*), 323 (*emparava i defensava les / rompudes / préstec amb hipoteca de*), 324 (*a Vallfogona*), 326, 327 (*donació de*), 331 (*llaurés les terres ermes de Mont Ricard / cultiu de*), 336 (*fiscals o patrimonils*), 337 (*del fisc*), 339 (*fiscals / ermes*), 365 (*ermes*), 371 (*adjacents a Calders*), 379, 392, 406 (*a Barberà*), 423 (*terres ermes al Calder*), 430 (*venda de terres, a Sant Joan de Llobregat i Sant Just Desvern / donació de terres a Conesa*), 438, 441, 455, 470 (*propietaris de*), 486 (*del rei*), 491 (*concessions de*), 492 (*cultiu de*), 496 (*a Mogòria / al peu de Montjuïc*), 499 (*a Cabanabona / a la vila de Floriac*), 505 (*a Horta*), 509 (*ermes / cultes / incultes*), 510 (*al terme de la Torre de Moja / a Calders*), 511 (*terres ermes, a Calders*), 512, 514 (*donació de*), 614 (*a la vila de Floriac*), 622 (*demarcació de*), 623 (*mides de les*), 625 (*repartiment de terres del regne de València*), 628 (*propietaris de*), 657, 663, 674 (*a Sarrià*)

tierra, caballeria de vid. caballeria de tierra

Tigris top. (riu) 173

Timinii, Villa vid. Villa Timinii

Timoneda top. (vila, al comtat d'Urgell) 122

Timoneta top. (al comtat d'Urgell) 5

tina s. (top.) 163, 165, 166, 167, 168, 259; **tinass** 166; cf. tena i tonna²

Tina top. (coll) 165

Tina del Oeste top. (entrada de port, a Unquera, entre Santander i Astúries) 165; cf. Tina Mayor

Tina Mayor top. (entrada de port, a Unquera, entre Santander i Astúries) 165; cf. Tina del Oeste

tinaja s.; **tinajas** 633

tine s. (top., a Suïssa) 166

Tine de Conflans top. (a Suïssa) 166

Tine, Pas de la vid. Pas de la Tine

Tinée top. (riu, als Alps Marítims) 165

Tineosi top. (uilla, in pago Borgense) 165

Tinière, La vid. La Tinière

tío s. (fam.) 420, 421, 438, 528, 582; cf. avunculus i oncle

Tió antr. (cognom) 564

Tira Culs top. (gual, a la diòcesi d'Elna, al comtat de Rosselló) 235

Tiraculs top. (gual, a la diòcesi d'Elna, al comtat de Rosselló) 235

tirano s. (de Leteu) 176

Tirant lo Blanch (de Joanot Martorell) 398

Tirasona top. 477

Tirbiensis adj. (vall, al comtat de Pallars); **Tirbiense** 83; cf. Tirvia

tired s. (dom.) 605 (brisallo de -)

Tirvia top. (vall, al comtat de Pallars) 83; cf. Tirbiensis

tisores s. pl. 167; cf. estisores

Titiana top. 11; cf. Titianus i Tizana

Titianus antr. m. 11; cf. Titiana i Tizana

Tito Livio antr. m. (escriptor romà) 89

Tivisa top. 330; cf. Teuixa

Tixidor, Arnal vid. Arnal Tixidor

Tizana top. 10, 11; cf. Tiana, Titiana i Titianus

toalla s. (tèxtil) 570; **toallas** 590; cf. mantel i toualla

toba s. (geol.) 52, 53, 167, 168; cf. mala tosca, malatosca, pedra tosca i tosca

toba calcàrea *s.* (geol.) 53, 167, 168; *cf.* tosca calcinal *i* tra-vertino
toçal *s.* (top.) 57, 58, 59, 60, 75, 84; *cf.* cabeza, cabezo, cacumen, caput, cerrus, cima, cirrus, cresta², cumbre, teso, testa, testudo, testuz, tozal *i* turó
Todalecus *antr.* *m.* 533
Todarius *antr.* *m.* 534
Todela, Arnau Guillelm de *vid.* Arnau Guillelm de Todela
Todesindus *antr.* *m.*; **Todesindo** 533
Todos los Santos¹ (*feria*) 650; *cf.* Omnes Sancti²
Todos los Santos² (*festivitat*) 492; *cf.* Omnes Sancti¹
Togores, Malví de *vid.* Malví de Togores
Toledo *top.* 25, 264
Toletanus, Manualis *vid.* Manualis Toletanus
Tollón *top.* (a la prov. de Lleida) 108
tolonense *adj.* (top., districte) 198
toloneum *s.* 651 (– de mercatis)
Tolosa¹ *top.* 274, 291, 410
Tolosa² *top.* (comte de) 428 (Guillem)
Tolosa³ *top.* (cort de) 24
Tolosa⁴ *top.* (duc de) 124 (Guillem IV), 291 (Guillem)
Tolosa, Asamblea de *vid.* Asamblea de Tolosa
tolre *v.* 116; **tolran** 346; **tolreten** 346
tolta *s.* (tribut); **toltas** 513, 517; **toltes** 517
Toltas Velas, Carnes *vid.* Carnes Toltas Velas
toltes *forma pl.* de tolta, *cf.* *s. u.*
Tomich *antr.* (cognom) 563
Tomières, Sant Pons de *vid.* Sant Pons de Tomières
Tona *top.* (lloc, entre la plana de Vic i el Vallès) 167, 200 *cf.* Sant Andreu de Tona
Tona, Sant Andreu de *vid.* Sant Andreu de Tona
tondere *v.* (top.); **tonsus** 182, 183
tonel *s.* (dom.) 164, 167, 611, 645; **toneles** 259, 633, 634, 645
tonelería *s.* 635, 645
tonelero *s.*; **toneleros** 645
tonna¹ *s.* 633 (Rosella/Longouarda / Geralla / Guadamira), 645;

tonnam 633 (*Mesegariam*); **tonnas** 633, 645
tonna² *s.* (top.) 163, 167, 168, 259; *cf.* tina
Tonna¹ *top.* (a Santa Eulàlia de Vilapiscina, a Sant Andreu de Palomar) 167; *cf.* Tonna Antiga
Tonna² *top.* ('castrum', entre la plana de Vic i el Vallès) 167
Tonna Antiga *top.* (a Santa Eulàlia de Vilapiscina, a Sant Andreu de Palomar) 167; *cf.* Tonna¹
Tonna, Sanctus Andreas de *vid.* Sanctus Andreas de Tonna
tonsura *s.* (top.) 179; **tonsuras** 606; *cf.* rasura
topografia *s.* 4, 84, 152, 183, 187, 199, 231
topográfico *adj.*; **topográfica** 62, 64, 84, 86, 117, 136, 155, 162, 185, 286
toponomástico *adj.* 235
Tor¹ *antr.* (cognom) 566
Tor² *top.* (riu, a la vall de Boí) 107
Torá, Aguda de *vid.* Aguda de Torá
Torá, Palou de *vid.* Palou de Torá
Torba Vini, Miro *vid.* Miro Torba Vini
Torcafelón *top.* (castell) 350
torculum *s.* 50, 163; *cf.* lagar *i* trull
Tordaria *top.* (uallis) 55, 250
Tordarias *top.* (alou) 112
Tordera¹ *top.* (riu) 74, 147, 215, 700
Tordera² *top.* (vall del) 105, 250
Tordera, Fogás de *vid.* Fogás de Tordera
torn *s.* (top.) 168, 169
Torn¹ *top.* 169
Torn² *top.* (podium) 168
torna¹ *s.* (bèl.) 385; **tornas** 385
torna² *s.* (top.) 109, 163, 168, 169; **tornas** 169; *cf.* olla²
Torna Mira *top.* 169; *cf.* Torna-mira
Torna Paies, Bernardus Raimundi *vid.* Bernardus Raimundi Torna Paies
Tornadissa *top.* 109
Tornamira *top.* 169; *cf.* Torna Mira *i* Tournemire
Torner *antr.* (cognom) 563
Torner, Ramón *vid.* Ramón Torner

torneria *s.* 636
tornero *s.* 589, 636; **torneros** 589
tornes *adj.* (top.) 168
tornés *adj.* (top.) 163, 169; *cf.* torna²
Tornes, Mons *vid.* Mons Tornes
Tornesa, Pobla de *vid.* Pobla de Tornesa
Torno, Petra de *vid.* Petra de Torno
Tornosus, Mons *vid.* Mons Tornosus
toro *s.* (top.); **toron** 60; *cf.* torus² *i* toronus
Toro *antr.* (cognom) 566
toron *forma de toro*, *cf.* *s. u.*
toronus *s.* (top.) 60, 61; *cf.* torus² *i* toro
Torozos *top.* (muntanya) 62
Torra, Sa *vid.* Sa Torra
Torrafeta *top.* (lloc, a prop de Cervera, a la prov. de Lleida) 155, 227; *cf.* Torrafeta *i* Turrís Fracta
Torrafeta *top.* (lloc, a prop de Cervera, a la prov. de Lleida) 155; *cf.* Torrafeta *i* Turrís Fracta
Torre Blanca *top.* (a la vila de Provençals) 240, 678; *cf.* Turrís Alba
Torre Conanglell *top.* (a la parròquia de Sant Esteve de Vinyoles, al comtat d'Osona) 101, 683
Torre de Afliff *top.* 44
Torre de Dela *top.* (lloc, al terme del castell d'Olèrdola) 323, 490, 491; *cf.* Turrís de domnus Dele *i* Turrís Dedelanne
Torre de Enegon *top.* (alou, al comtat d'Urgell) 234; *cf.* Picafolets
Torre de los Escipiones *top.* 90, 300
Torre de Mata, Ramón Bremón de *vid.* Ramón Bremón de Torre de Mata
Torre de Moja *top.* 49, 510
Torre del Baró Palou *top.* (fortificació, al puig de Ricart) 311
Torre del Codony *top.* (als termes del castell de Montmell) 281, 289
Torre del Quer *top.* (als termes de Navades *i* Llordat, al comtat d'Urgell) 207
Torre Freita *top.* (lloc, a prop de Cervera, a la prov. de

- Lleida*) 155, 227; *cf.* Torrafeta, Torrafreta i Turris Fracta
- Torre Roja** *top.* (*vila, a prop de Cervera*) 230; *cf.* Tarroja² i Turris Rubea
- Torre, Guillelmus de *Za vid.* Guillelmus de Za Torre
- Tórrech** *top.* 106
- Torreies, Ramón de *vid.* Ramón de Torreies
- Torrellas** *top.* (*vall, al comtat de Barcelona*) 628
- Torrellas de Foix** *top.* (*a prop de Vilafranca del Penedès*) 140
- torrens**¹ *s.* (*top.*) 148 (*Aragón*); **torrentis** 121 (*Merdanciani*), 645
- torrens**² *s.* (*top.*); **torrent** 72, 108 (*Fossa de Sancii*), 122 (*Merdançano*), 132, 133 (*Fort / Anguera / Olers*), 154 (*Olla*), 161 (*Caganell*), 173 (*Fossa de Sancii*), 189 (*Comas*), 684; **torrente** 99 (*Anguera*), 112, 118, 120 (*Merdancio*), 121 (*Merdanciano*), 131, 132, 133 (*Vacuò / Malo*), 139 (*Lauandariis / Lauaneres*), 140 (*Lauanera*), 158 (*Olers*), 164, 192 (*Cannedello*), 225 (*Malo*), 242 (*Figerola*), 320, 321; **torrentem** 133 (*Manivolum / Profundum*), 137 (*Olers*), 161 (*Ganganel*), 173, 173 (*Bugerello*); **torrentes** 100 (*Anguera et Olers*), 133 (*de Anguera*), 158 (*de Anguera*); **torrentis** 121 (*Merdanciani*), 132, 645; **torrents** 132, 172
- torrent**¹ *forma de torrens, cf. s. u.*
- torrent**² *s.* (*top.*) 27 (*Estremera*), 81, 102 (*Mondony*), 105 (*Caferna*), 127, 132, 138, 158, 684; **torrents** 132, 138
- Torrent**¹ *antr.* (*cognom*) 565
- Torrent**² *top.* 645
- Torrent, Guillelmus *dez vid.* Guillelmus *dez* Torrent
- Torrent, Sant Feliu del *vid.* Sant Feliu del Torrent
- torrente** *s.* (*top.*) 50 (*Pobla de Lillet*), 72, 81, 91, 100, 104, 105 (*Caferna*), 117, 118 (*Avellano*), 120 (*Meridante / Garfiu*), 122 (*Rio Fredo*), 129 (*Fila Borres*), 133 (*Sant Vicenç de Sarrià*), 138 (*Saltells*), 139 (*Lauaneres*), 140, 141, 154, 158, 166 (*Albareda / Denaria / La Tinière*), 173 (*Bugerello / Fossa de Sanç*), 199 (*Valle Orsaria*), 220, 242, 321, 517 (*Cunillar / Canalerà*), 641 (*Ganganel*); **torrentes** 117, 118, 119, 121, 127, 133 (*Anguera i Ollers*), 136, 138, 140, 149 (*a Òdena i l'Espelt*), 158 (*Anguera i Ollers*), 172, 225
- torrents** *forma de torrens, cf. s. u.*
- Torrents** *antr.* (*cognom*) 565
- torrezela** *s.* 182
- Torroella de Fluvià** *top.* (*ajuntament*) 7
- Torroella de Montgrí** *top.* 650
- Tort** *top.* (*riu, al districte de Baridà, a la Cerdanya*) 123
- Tortelianus** *top.*; **Torteliano** 9; *cf.* Tortellà i Tortilis
- Tortellà** *top.* 9, 81; *cf.* Tortelianus i Tortilis
- Torti, Archi *vid.* Archi Torti
- Tortilis** *antr.* *m.* 9; *cf.* Tortelianus i Tortellà
- Tortora** *antr.* *f.* 530, 531
- Tortosa**¹ *top.* 16, 52, 192, 236, 237, 255, 275, 277, 300, 301, 302, 314, 330, 363, 430, 515, 517, 621, 655, 658, 673, 693; *cf.* Dertusa
- Tortosa**² *top.* (*ciuitas*); **Tortosam** 275; **Tortose** 330; *cf.* Dertusa
- Tortosa, Alfachim de *vid.* Alfachim de Tortosa
- Tortosa, Fueros de *vid.* Fueros de Tortosa
- Tortum, Collum *vid.* Collum Tortum
- Tortuosa** *top.*; **Tortuosam** 300
- Tortus, Rius *vid.* Rius Tortus
- torus**¹ *s.* 61; *cf.* cuerda
- torus**² *s.* (*top.*) 60, 61, 62; **toro** 60; *cf.* toro, toronus, touro i tourroo
- torus, terrae *vid.* terrae torus
- tos** *adj.* (*top.*) 58, 175, 179, 182, 183, 346; *cf.* pelat i ras²
- Tosa de Cadí** *top.* 183
- Tosa Pelada** *top.* 183, 184; *cf.* Puyt Pedros
- Tosas**¹ *top.* (*coll, entre Ribes i Puigcerdà*) 183, 258
- Tosas**² *top.* (*vila*) 183; *cf.* Sant Cristófol de Tosas i Tosi
- Tosas, Sant Cristófol de *vid.* Sant Cristófol de Tosas
- tosca** *s.* 52, 53; *cf.* lava esponjosa, mala tosca, malatosca, pedra tosca i toba
- tosca calcinal** *s.* 167; *cf.* toba calcàrea i travertino
- Tosca, Bosch de *vid.* Bosch de Tosca
- tosca, mala *vid.* mala tosca
- tosca, pedra *vid.* pedra tosca
- Toscan** *antr.* *m.* 570, 571, 690; *cf.* Toschanus
- Toscán** *antr.* *m.* 697
- Toscana** *top.* 28
- Toschan** *forma de* Toschanus, *cf. s. u.*
- Toschanus** *antr.* *m.*; **Toschan** 571, 690; **Toschano** 571, 689, 690; *cf.* Toscan
- Toschella** *top.* (*ripa*) 137
- toset** *s.* 183; **tosets** 183; *cf.* moço i muchacho
- Tosi** *top.* (*uilla*); **Tosos** 183; *cf.* Sant Cristófol de Tosas i Tosas²
- tossal** *s.* (*top.*) 58, 60 (*Rebosch / Abeurador / Ginestar / Cap de la Mua / Morer de la Font de l'Ars / Agudes de Montsec / Guardia / Manyanyr / Castell Amines / Guardiola / Montarruf / Puig Galliner / Cadinell / Gabàs / Monteix*), 92 (*Mollet*), 108 (*Montbui*), 171 (*Abeurador*)
- tossalet** *s.* (*top.*) 58, 60
- tossudaria** *s.* 58; *cf.* tossuderia i tossuneria
- tossuderia** *s.* 58; *cf.* tossudaria i tossuneria
- tossuneria** *s.* 58; *cf.* tossudaria i tossuderia
- Tost** *top.* (*parrochia*) 155; *cf.* Comma de Ola Freita i Olla Fracta
- Tost, Arnal Mir de *vid.* Arnal Mir de Tost
- Tost, Arnau Mir de *vid.* Arnau Mir de Tost
- Totaldus** *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 541; *cf.* Tutau
- toualla** *s.* (*dom.*); **touallas** 589, 590; *cf.* mantel i toalla
- tuoesco** *s.* (*top., dial. del Delfinat*) 203; *cf.* mata⁴
- touesso** *s.* (*top., dial. dels Alps*) 203; *cf.* mata⁴
- touffe** *s.* (*top., fr.*) 203; *cf.* mata⁴
- touflo** *s.* (*top., dial. del Llenguadoc*) 203; *cf.* mata⁴

- touicho** *s.* (*top.*, *dial. dels Alps*) 203; *cf.* mata⁴
- touisso** *s.* (*top.*, *dial. dels Alps*) 203; *cf.* mata⁴
- Tournemire** *top.* (*als depart. de l'Eyron i del Cantal, a França*) 169; *cf.* Tornamira
- touro** *s.* (*top.*); **touron** 60; *cf.* torus² i turo
- touiron** *forma de touro*, *cf.* *s. u.*
- tourroo** *s.* (*top.*) 60; *cf.* torus² i turo
- Tous, Ermessendis de *vid.* Ermessendis de Tous
- Tous, Raimundo de *vid.* Raimundo de Tous
- Tous, Ramón de *vid.* Ramón de Tous
- touscho** *s.* (*top.*, *dial. del Delfinat*) 203; *cf.* mata⁴
- tousco** *s.* (*top.*, *dial. de Marsella*) 203; *cf.* mata⁴
- tovalles** *s. pl.* 167; *cf.* estovalles
- Toxen** *top.* (*uilla*) 97
- tozal** *s.* (*top.*) 59, 60; *cf.* cabeza, cabezo, teso, testa, testudo, testuz i toçal
- Tozal de Musa** *top.* 60
- tozar** *v.* (*en aragonès*) 58; *cf.* corneggiare, cossar, cozzare, retozar i se doguer
- tozolada** *s.* (*top.*) 58
- tozolón** *s.* (*top.*, *en aragonès*) 58
- tozudo** *s.* 58
- tozuelo** *s.* (*top.*) 58, 61
- Trabal** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 541; *cf.* Gaufredus Trasualli i Trasuuald
- Trabascad, Ioannes de *vid.* Ioannes de Trabascad
- tracta** *s.* (*top.*); **tractas** 313, 317, 318; *cf.* estip, rupta, ruptura, tractura i xarmada
- tractura** *s.* (*top.*); **tracturas** 317, 318 *cf.* estip, rupta, ruptura, tracta i xarmada
- tradición** *s.* (*simbòlica*) 507, 512, 518
- traditor** *s.*; **traditoribus** 699
- traginer** *adj.* 235 (*camí*)
- Traginer, Berengarius *vid.* Berengarius Traginer
- Traginer, Guillém *vid.* Guillém Traginer
- traición** *s.* 385, 388, 699
- traidor** *s.* 412, 481; **traidores** 699
- traje** *s.* 603; **traje** 603, 604
- trampa** *s.* 698, 699, 700; **trampas** 699; *cf.* lazo, pedica, perga² i piège
- tramuntana** *s.* 116
- transgredir** *v.* 388
- transgresión** *s.* 387; **transgresiones** 387
- transitus** *s.*; **transitu** 293 (*– Franchorum*), 297 (*– Franchorum*)
- Transmarino, Luis el *vid.* Luis el Transmarino
- Transvar** *antr.* *m.* (*nom germ.*) 541; *cf.* Traver
- Trapa, Illa *vid.* Illa Trapa
- trapos, lectum de *vid.* lectum de trapos
- Trasemon** *antr.* *m.* 48
- Trasemundus** *antr.* *m.* 68
- Traserigus** *antr.* *m.*; **Traserigo** 534
- Trasibado** *antr.* *m.* 508
- Trasmir** *antr.* *m.* (*presbíter*) 676
- Trasoarius** *top.* (*'speluncha', a l'apendiciu de Gurb, al comtat d'Osona*); **Trasoario** 228; *cf.* Foradada⁴
- Trasobado** *antr.* *m.* 536; **Trasobadone** 536
- Trasualli, Gaufredus *vid.* Gaufredus Trasualli
- Trasuarii, Raimundus *vid.* Raimundus Trasuarii
- Trasuer** *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 541; *cf.* Traver
- Trasulf** *antr.* *m.* 546
- Trasulfo** *antr.* *m.* 247
- Trasulphus** *antr.* *m.* 546
- Trasuuald** *antr.* *m.* (*nom germ.*) 541; *cf.* Trabal
- Trasuuerus** *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*); **Trasuero** 541; *cf.* Traver
- Trasver** *antr.* *m.* 97, 439, 441
- Trasver, Amat *vid.* Amat Trasver
- Trauer, Petrus *vid.* Petrus Trauer
- Traval** *antr.* *m.* (*presbíter*) 372; *cf.* Donús
- Traval, Borrell *vid.* Borrell Traval
- Traver** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 541; *cf.* Petrus Trauer, Raimundus Trasuarii, Transvar, Trasuer i Trasuuerus
- Traver, Arnau *vid.* Arnau Traver
- Traver, Bernat *vid.* Bernat Traver
- Traver, Mosqueras de Pla *vid.* Mosqueras de Pla Traver
- travertino** *s.* 53; *cf.* malavella, toba calcàrea i tosca calcinal
- Trefaric, Guardia de *vid.* Guardia de Trefaric
- tregua**¹ *s.*; **treguam** 390, 396
- tregua**² *s.* 329, 391, 393, 396, 412, 413, 414, 489; **treguas** 385, 412, 413, 414, 460
- tregua, paz y *vid.* paz y tregua
- Tremeldesindus** *antr.* *m.*; **Tremeldesindo** 533
- Trem** *top.* 39, 47, 104, 114, 185, 213, 242, 255, 278, 285, 290, 321, 468, 488, 650
- Trem, Conca de *vid.* Conca de Trem
- Trem, Santa María de *vid.* Santa María de Trem
- Tremusquefredus** *antr.* *m.*; **Tremusquefredo** 534
- trench** *s.* (*top.*) 101, 102; *cf.* afrau
- Tres Culi** *top.* 235; **Tres Culos** 236
- Tres Mals** *top.* (*lloc, al comtat de Vallespir*) 232
- Tres Molins** *top.* 137
- trescol, gallina de *vid.* gallina de trescol
- Tresdos** *top.* (*coll, als termes de Bellvei, a la parròquia de Sant Pere de Reixac, al territori de Barcelona*) 232
- Tresols** *antr.* (*cognom*) 546
- tressallit** *s.*; **tressallits** 496; *cf.* renegat
- treta** *s.* (*top.*); **tretas** 313, 317, 318; *cf.* rupia i rupta
- treuga** *s.* (*del Senyor*) 411; *cf.* pau i treva
- Treuil, Le *vid.* Le Treuil
- treva** *s.* (*del Senyor*) 411; *cf.* pau i treuga
- Triador** *antr.* (*cognom*) 563
- Triarigus** *top.* (*'podium', al terme de Conesa, al comtat de Barcelona*); **Triarigo** 18
- tribunal** *s.* (*jud.*) 112, 339 (*al palau comtal de Barcelona*), 359, 360, 361 (*del rei Alfons I el Batallador*), 362, 363, 364 (*a Castellnou*), 365, 366 (*al palau episcopal de Vic / a l'església de Santa Maria d'Ègara*), 367 (*a l'església de Sant Julià de Palou / a l'església de Santa Maria de Piera / a Santa Maria de Monistrol*), 370 (*a l'església de Sant Julià de Palou / a Santa Coloma de Montbui*), 371, 379, 380, 384, 386 (*a Barcelona*),

- 387, 390, 391 (*entre Montanya i Espills*), 405, 406 (*a Lleida*), 422, 423 (*al palau comtal de Barcelona*), 424 (*a l'església de Sant Vicenç*), 428 (*d'Hug, comte d'Empúries*), 433, 455 (*de Barcelona*), 456 (*a Lleida*), 459, 465 (*a Barcelona*), 468 (*in Impuria ciuitate*), 469 (*a Lleida*), 481, 497, 509, 579; **tribunales** 359, 360, 361, 362, 363, 365, 383 (*de la Marca d'Espanya*), 385, 414, 433, 444, 448, 459, 463, 465, 469, 498; *cf.* *audiencia*¹, *curia*², *iudicium*, *mallus i placitum*
- tribunal de Barcelona** *s.* (*jud.*) 455; *cf.* *Barchinonensis Curia*, *Curia*³, *Curia Barcelonesa*, *Curia de Barcelona*, *Curia del Conde*, *Curia dompni Raimundi comitis Barchinonensis i tribunal de justicia*
- tribunal de justicia** *s.* (*jud.*); **tribunales de justicia** 361, 433; *cf.* *Barchinonensis Curia*, *Curia*³, *Curia barcelonesa*, *Curia de Barcelona*, *Curia del Conde*, *Curia dompni Raimundi comitis Barchinonensis i tribunal de Barcelona*
- tributo** *s.* 358, 454, 455, 496, 514, 515, 516, 517; **tributos** 303, 304, 305, 326 (*exempció de*), 454, 455, 489 (*exempcions de*), 491 (*exempcions de*), 492 (*els eximí de*), 493 (*exempció de*), 496, 499, 513, 515, 517, 653*cf.* *censo*, *census*, *consuetudo*, *costumbre*, *décima*, *derecho*², *directum*, *impuesto*, *ledda*, *usaje*, *usatge i usaticus*
- trigo** *s.* (*alim.*) 110, 410, 436, 454, 486, 513, 514, 515, 516, 517, 520, 577, 596, 611, 614, 622, 634, 659, 675
- trilea** *s.* 619
- trilia** *s.* 619; **triliam** 619
- trilla** *s.* 618, 619; **trillas** 620; *cf.* *huerto i macenaria*
- Trilla** *antr.* (*cognom*) 564
- trinxera** *s.* (*top.*) 101; *cf.* *afrau*
- tristis** *adj.* 395, 404; *cf.* *enojado*
- Tritellis** *antr.* *f.* 629
- triticum** *s.* (*alim.*) 648; **tritici** 611 *triumphalis* Tarraco, Colonia Julia *victrix* *vid.* Colonia Julia *victrix triumphalis* Tarraco
- troba** *s.*; **trobarum** 519; **trobas** 513, 519
- troill** *s.* (*en antic provenç.*), 164; *cf.* *trueill*, *truel*, *truelh*, *troilh i trull*
- troilh** *s.* (*en antic provenç.*), 164; *cf.* *trueill*, *truel*, *truelh*, *troill i trull*
- trossellus** *s.*; **trossellum** 514; *cf.* *fardo*
- trotter** *s.* 573, 692, 698; **troters** 692
- troussar** *s.* (*agr.*); **troussa** 324; *cf.* *avustar*, *coutrejar*, *curbir i moudre*
- Trudgardis** *antr.* *f.* 501, 535, 599
- Trudgardis de Vilalba** *antr.* *f.* 618
- trueill** *s.* (*en antic provenç.*) 164; *cf.* *truel*, *trueh*, *troill*, *troilh i trull*
- truel** *s.* (*en antic provenç.*) 164; *cf.* *trueill*, *truelh*, *troill*, *troilh i trull* *Truel*, *Le* *vid.* *Le Truel*
- truelh** *s.* (*en antic provenç.*) 164; *cf.* *trueill*, *truel*, *troill*, *troilh i trull*
- truïol** *s.*; **truïols** 164
- Truitell** *antr.* *f.* 90
- Truitelle** *antr.* *f.* 440, 441
- trular** *s.* 164; *cf.* *trull*
- trulh** *s.* 164; *cf.* *trull*
- Truliare** *top.* 164
- Truliars** *top.* (*vila, al territori d'Elna*) 164
- Truliolum Supiranum** *top.* (*al terme de Tagamanent, al comtat d'Osona*); **Truliolo Supirano** 164
- trulium** *s.*; **trulio** 164 (*– comitale*)
- trull** *s.* 50, 163, 164, 165; *cf.* *lagar i torculum*
- Trull*, *Collet del* *vid.* *Collet del Trull*
- trullar** *s.* 163, 164
- trullol** *s.* 163, 164; **trullols** 164
- Trullols** *top.* 439
- Truls** *top.* (*serra*) 163
- Truytas** *top.* (*gorc, al Pirineu*) 147 *Carençà*¹, *Conde*, *Perga de Loçtor*, *Perxa Astorch*, *Perxa del Açtor*, *Pertxa del Astor i Sant*
- Tubau**¹ *antr.* (*cognom*) 540, 541; *cf.* *Dodero*, *Tedbaldus*, *Teubaldus i Theudobald*
- Tubau**² *antr.* *m.* 212
- Tubau Arnau** *antr.* *m.* 40
- Tubau*, *Ramón* *vid.* *Ramón Tubau*
- Tudela** *top.* 686
- Tudelini*, *Villare* *vid.* *Villare Tudelini*
- Tudericus** *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 544; *cf.* *Tudury*¹
- Tudisclus** *antr.* *m.* 535; **Tudisclo** 553
- Tudó** *antr.* (*cognom*) 566
- Tudury**¹ *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 544; *cf.* *Teudericus*, *Theudoricus i Tudericus*
- Tudury**² *antr.* *m.* 539; *cf.* *Teodorico i Teodoricus*
- tuft** *s.* (*top., en anglès*) 203; *cf.* *mata*⁴
- Tuluges** *top.* 411, 412
- tumultus** *s.* 61; *cf.* *gelophos i montecillo*
- tuna** *s.* (*top.*); **tunas** 167; *cf.* *Es-tunas*¹
- Tunas*, *Rocas* *vid.* *Rocas Tunas*
- tunica** *s.* (*tèxtil*) 604; **tunicam** 604; **tunicas** 604
- túnica** *s.* (*tèxtil*) 604; *cf.* *gonella i gonna*
- tunna** *s.* 167; *cf.* *tonna*²
- tupiner** *s.* 158; *cf.* *alfarero, gerrer i oller*
- Turbiassi** *top.* (*al comtat de Cerdanya*) 5
- Turbón** *top.* 60
- Turdus** *antr.* *m.* (*motiu*) 552; *cf.* *Pe trus*³
- Turena** *top.* 336
- Turín** *top.* 302
- Turlanda** *top.* (*castell, al partit de Montblanc, a la prov. de Tarragona*) 238, 287, 288; *cf.* *Segura*
- turo** *s.* (*top.*) 60; **turon** 60
- turó** *s.* (*top.*) 57, 60, 61, 62, 72, 75; *cf.* *cabeza*, *cabezo*, *cacumen*, *caput*, *cerrus*, *cima*, *cirrus*, *cresta*², *cumbre i toçal*
- Turó** *antr.* (*cognom*) 564
- Turó del Home** *top.* (*cim, al Montseny*) 62
- Turó Gros** *top.* (*a prop de Barcelona*) 148; *cf.* *Castell de Séllechs*
- turon** *forma de turo, cf. s. u.*
- turonus** *s.* (*top.*) 60
- Turrem*, *Ad Ipsam* *vid.* *Ad Ipsam Turrem*
- turrim** *forma de turris, cf. s. u.*
- turris** *s.* (*top.*) 227, 310; **turre** 155, 233, 490, 586, 678; **turrem** 216, 277, 309, 310,

311, 680; **turres** 310; **turrim** 309; **turrium** 314
Turris Alba *top.*; **Turre Alba** 678; *cf.* Torre Blanca
Turris Blancha *top.*; **Turrem Blancham** 680
Turris de domnus Dele *top.* (*lloc, al terme del castell d'Olèrdola*); **Turre de domnus Dele** 490; *cf.* Torre de Dela i Turris Dedelanne
Turris Dedelanne *top.* (*lloc, al terme del castell d'Olèrdola*); **Turre Dedelanne** 490; *cf.* Torre de Dela i Turris de domnus Dele
Turris Eslampegada *top.* (*mas, al comtat de Barcelona*); **Turre Eslampegada** 233
Turris Fracta *top.* (*lloc, a prop de Cervera, a la prov. de Lleida*) 227; **Turre Fracta** 155; *cf.* Torre Freita, Torrafeta i Torrafreta
Turris Rubea *top.* (*castellum*); **Turris Rubeae** 230; *cf.* Tarroja² i Torre Roja
Turris, Ipsa *vid.* Ipsa Turris
Turul *top.* (*mas, 'in ualle de Spluges'*) 164
Turull *antr.* (*cognom*) 164
Tusculanas (*de Ciceró*) 115
Tusculano, Campo *vid.* Campo Tusculano
Tutau *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 541; *cf.* Doderó, Teutald, Theudoald i Totaldus
tutela *s.* 421, 426, 427, 484, 485, 487, 488; *cf.* baiulia, custodia¹, defensio i guarda²
tutor¹ *s.*; **tutores** 607; *cf.* albacea, distributor, helemosinarius i manumissor
tutor² *s.* 276, 366, 372, 426, 442, 510, 520; *cf.* baile, bajulus i batlle
tutora *s.* 366, 372, 443
Tuxen *top.* (*al comtat d'Urgell*) 6
Tuxent¹ *top.* (*terme*) 171 249
Tuxent² *top.* (*vila, al comtat d'Urgell*) 50, 73, 144, 383
uacca *s.* (*zool.*); **uaccarum** 597
ual *s.* (*top.*) 20 (*Leds*), 101, 199
Ualart *antr.* *m.* 559; *cf.* Nualart
ualere *v.*; **ualeant** 669; **ualeat** 400, 616, 649; **ualebant** 365; **ualentes** 669; **ualentis** 670; **ualeret** 625

uall *s.* (*top.*) 107 (*Buin*), 199
uanua *s.* (*tèxtil*) 600
uas *s.* (*dom.*) 689, 693
uasculum *s.* (*dom.*); **uascula** 587, 645; *cf.* batería de cocina
uassallus *s.* 356
uba *s.* (*top.*) 218; *cf.* ubach
ubac *s.* (*top.*) 218; *cf.* ubach
ubach *s.* (*top.*) 217, 218; *cf.* avers, aves, bacio, libac, luba, Obagum, ombaco, opacus, Opagus, oubac, paco, uba, ubac, ubacum, ubaga i ubouch
Ubach *antr.* (*cognom*) 564
Ubach de Vacarissas *top.* (*casa, a prop de Sant Llorenç del Munt*) 218
ubacum *s.* (*top.*) 217, 218; *cf.* ubach
ubaga *s.* (*top.*) 217, 218; *cf.* ubach i umbria
Ubaya de la Ginebrosa *top.* (*a la serra d'Aubens*) 218
ubouch *s.* (*top., dial. gascó*) 218; *cf.* ubach
Uch, Guillém *vid.* Guillém Uch
Udalardus *antr.* *m.* 538, 559; *cf.* Odolardus
Udalart¹ *antr.* *m.* 490, 606
Udalart² *antr.* *m.* (*vescomte de Barcelona*), 505
Udalart³ *antr.* *m.* (*vescomte de Bas*) 360, 367, 415, 420, 421, 443, 500, 688
Udalart Bernat *antr.* *m.* 638
Udalart, Bernat *vid.* Bernat Udalart
Udalart, Guilabert *vid.* Guilabert Udalart
Udalart, Pere *vid.* Pere Udalart
Udalgeirus *antr.* *m.*; **Udalgeiro** 549; *cf.* Edo
Udalger, Pere *vid.* Pere Udalger
Udalricus *antr.* *m.*; **Udalrico** 534
uegada *s.*; **uegadas** 348; **uegades** 396, 397
uela *s.*; **uelas** 572
uenacio *vid.* uenatio
uenatio *s.*; **uenacionis** 696; **uenationes** 696; **uenationibus** 695
uenator *s.*; **uenatores** 699
uendere *v.*; **uendendi** 502; **uendimus** 619; **uendo** 121; **uendunt** 660
uendicio *vid.* uenditio
uenditio *s.*; **uendicione** 671; **uenditione** 454

uenerabilis *adj.* 417; **uenerabili** 417
uenire *v.* 349, 379, 403; **uenerint** 651; **uenerit** 394, 402, 654; **uenerunt** 278, 367, 691; **ueni** 689; **uenia** 346, 689, 690, 692, 693, 694; **uenian** 692; **ueniant** 573, 689, 691, 692, 693, 698; **ueniat** 694; **ueniente** 305, 701; **uenientes** 403, 654; **uenierunt** 690, 691; **ueniet** 689; **uenimus** 416; **uenistis** 490; **uenit** 74, 93, 277, 378, 570, 571, 572, 573, 574, 576, 577, 689, 690, 691, 693, 694, 698; **ueniunt** 658
uenire *de*, *dimens* *vid.* *dimens* uenire *de*
uenire *de*, *minus* *vid.* *minus* uenire *de*
uermel *adj.* 605 (*berregano* –)
uermentesis *s.* (*tèxtil*); **uermentesi** 605 (*capa de* –)
uermiculus *adj.*; **uermiculo** 597 (*uino* –)
uersana *s.* 624; **uersanas** 624
uerus homo *s.*; **ueri homines** 629; *cf.* asesor, bonus homo, hombre bueno, perito, probus homo i prohombre
uestimentum *s.* (*tèxtil*) 609, 611; **uestimenta** 604, 609
uetus, Digestum *vid.* Digestum uetus
uexela *s.* (*dom.*) 589
Ugo, Robert *vid.* Robert Ugo
Ugo Bernardi *antr.* *m.* 553, 567
Ugo Ceruilio *antr.* *m.*; **Ugone Ceruillione** 431
Ugo Dalceion *antr.* *m.* 693
Ugo de Ceruellono *antr.* *m.* 557
Ugubaldus *antr.* *m.* 533
Ugubertus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 539, 543; **Uguberto** 553; *cf.* Hubert
ui *s.* (*alim.*) 346
uia ductibus *s.*; **uie ductibus** 128
uia publica *s.* (*top.*) 681
uiaie forchadae *s. pl.* (*top.*); **uias forchades** 681; *cf.* crudilia, inforcati, inter forcatos, stratae forcatae i vías forçadas
uias forchades *forma de* uiaie forchadae, *cf.* *s. u.*
uicarius *s.*; **uicarii** 29 (*Guillelmus Catalani – de Barchinona*); **uicario** 560 (*Boy* –)
uice comes *s.* 31 (*Guerau Ponç*), 392 (*Ponç Guerau, de*

- Girona), 400 (*Bernardo Atonis, Biterrensi* –), 401 (*Ponç Guerau / Petrus, – de Fonoliotense*), 559 (*Guislibertus* –); **uice comite** 396, 398 (*Bernard Dalmaz*)
- uicecomes** s. 517 (*Petrus* –); **uicecomite** 431 (*Amato – Gerundense*); **uicecomitem** 400 (*Raimundum* –)
- uidelicet** adv. 165, 250, 319, 417, 454, 527
- uidere** v. 348; **uidens** 375; **uidentes** 374; **uidetur** 586; **uiderentur** 282; **uidi** 699
- uigilare** v.; **uigilassent** 609
- uigor** s.; **uigorem** 379
- uila** s. (top.) 50, 131, 199, 680, 694
- uilar** s. (top.) 131 (*Arenis*)
- uilarunculus** s. (top.); **uilarunculo** 499
- uilarzelus** s. (top.); **uilarzello** 248
- uilla** s. (top.) 8 (*Palaliana*), 9 (*Milanos*), 10 (*Tizana*), 13 (*Floriag / Iuliacus / Rexaco*), 16 (*Ortum de Abraham*), 55 (*Moscariolas / Viuiano*), 87 (*Coruos*), 97 (*Toxen*), 107 (*Buin / Durro / Taull / Erill / Vall Orcera / Carded / Buin / Boy*), 109 (*Chrosels*), 134 (*Sogra Mortua*), 137 (*Sallente / Salientis*), 165 (*Tineosi*), 183 (*Chrosels / Tosos*), 194 (*Fonolosa*), 197 (*Ordei*), 199 (*Vall de Orcera*), 212 (*Olius / Cerch*), 216 (*Cerdaniola / Ad Ipsam Turrem / Cerdaniola*), 221 (*Alta / Migana*), 222 (*Longa*), 227 (*Rotunda*), 229 (*Alba*), 230 (*Rubea*), 235 (*Rexag*), 238 (*Alcale*), 250, 288 (*Cellers*), 294 (*Ger / Pontons*), 295 (*Presas*), 320 (*Calamancii*), 348 (*Salses*), 352 (*Man*), 366 (*Vici*), 393 (*Sancti Ypoliti*), 399 (*Ardida*), 479 (*Corneliano*), 490 (*Libera*), 649 (*Modeliano / Securies*), 650 (*Modeliano*), 652, 662 (*Vico*), 687 (*Ceruariae*); **uillam** 213 (*Cerch Sent*), 250 (*Palatium*), 487 (*Peralada / Petralatam*), 488 (*Sancte Fidis*), 641 (*Berga*), 680 (*Prouincialis*); **uillas** 96 (*Archauel*), 107 (*de la vall de Boi*), 623 (*Uliano et Quarto*); **uille** 217 (*Asfa*), 282, 684 (*Vici*); cf. *habitamina i uillabitamina*
- uillabitamina** s. (top.) 250; cf. *habitamina i uilla*
- uillanus** s.; **uillanis** 653
- uillarzellus** s. (top.); **uillarzello** 248
- uinarius** adj.; **uinaria** 645 (*uacula* –)
- uindemia** s. (agr.) 631; **uindemiam** 629
- uindere** v. 505; **uindimus** 628
- uinea** s. (top.) 130 (*– de Don Arapa*), 625, 631; **uineam** 130 (*– de Sanxoni Leo*), 629, 630; **uinearum** 514; **uineas** 615 (*Brugars*), 628 (*– malleolas*); **uinee** 628
- uineadis** s. (top.); **uineadem** 629
- uinearium** s. (top.); **uinearario** 196 (*Segalarios*)
- uinum** s. (alim.) 631, 645; **uini** 572, 576, 597 (*– blanchi / – de uetere / – sani*), 634; **uino** 574, 575, 577, 595, 597, 611, 633
- uir** s. 527; **uiris** 361 (*eruditus* –), 364 (*– idoneis*), 373 (*idoneis* –), 376 (*idoneis* –), 382 (*ydoneis* –), 431 (*nobilibus* –); **uironum** 423 (*nobiliorum* –), 498 (*honestissimorum* –); **uiros** 502 (*nobiles* –); **vir** 191 (*– stulti*); **viris** 419 (*nobilibus* –); **viro** 496 (*– superstite*); **virorum** 458 (*nobilium* –), 462 (*nobilium* –)
- uiridarium** s. (top.); **uiridario** 619 (*Triliam*)
- uitamenia** s. (top.) 250; cf. *Palatium*², *Sancta Maria de Palacii*, *uitdamenia*¹ i *uitdamenia*²
- uitdamenia**¹ s. (top.) 250; cf. *Palatium*², *Sancta Maria de Palacii* i *uitamenia*
- uitdamenia**² s. (top.); **uitdameniam** 250; cf. *uitamenia*
- uix**¹ s.; **uicem** 490
- uix**² s.; **uices** 356, 382, 396, 397, 689; **uicibus** 356
- Ulastrel** top. 209; cf. *Ullastrell*¹
- Uldrich**, *Amat* vid. *Amat Uldrich*
- Ulianus** top. (*uilla*); **Uliano** 623; cf. *Ullá*
- uliaster** s. 209; cf. *acebuche*, *oleaster*, *olivera borda*, *ullastre* i *Ullastret*
- Uliastret** top. (*a prop de La Bisbal, a la prov. de Girona*) 209; cf. *Ullastret*
- ulastretum** s. 209; cf. *Ullastret*
- ull** s. 50, 163, 209; cf. *oculus*
- Ull Estret*** top. 209, 270; cf. *Oculus Strictus* i *Ullastret*
- ulla** s. (*dom.*) 165; cf. *olla*¹ i *olla*²
- Ullá** top. (*vila, al territori d'Empúries*) 623; cf. *Ulianus*
- ullastre** s. 209; cf. *acebuche*, *olivera borda* i *oleaster*
- ullastrell** s. (top.) 209
- Ullastrell**¹ top. (*a prop de Terrassa*) 209; cf. *Ulastrel*
- Ullastrell**² top. (*puig, sobre el castell de Tamarit, a la ciutat de Tarragona*) 425
- Ullastrellum** top. (*'puius', llinard del castell d'Altafulla, a prop del castell de Tamarit*); **Ullastrello** 209
- ullastret** s. (top.) 201, 209
- Ullastret** top. (*lloc, al comtat d'Empúries*) 18, 201, 209, 270; cf. *Oculus Strictus*, *oleaster*, *olivera borda*, *uliaser*, *Ull Estret* i *ullastre*
- Ulmatel** top. (*muntanya, al barri de Santa Eulàlia de Vilapiscina, a Sant Andreu de Palomar*) 210; cf. *Olmatellus* i *Ulmatels*
- ulmatellus** s. (top.); **ulmatellum** 209; cf. *umatell*
- Ulmatels** top. (*muntanya, al barri de Santa Eulàlia de Vilapiscina, a Sant Andreu de Palomar*) 210; cf. *Olmatellus*, *Ulmatel* i *Umatells*
- ulmetum** s. (top.) 209; cf. *ulmus*
- ulmus** s. (*bot.*) 209; cf. *olmo* i *ulmetum*
- Ulo** antr. m. (*rei*) 156; cf. *Olot*¹
- Uterior**, *Hispania* vid. *Hispania Uterior*
- Uluja** top. (*terme*) 252
- Ulujas** top. 305
- Ulinellas** top. (*aldea, a prop de Manresa*) 211; cf. *Olzineillas*¹
- umatell** s. (top.) 201, 209; cf. *ulmatellus*
- Umatells** top. (*muntanya*) 210; cf. *Ulmatels*
- Umbert**¹ antr. (*cognom, proc. de nom germ.*) 542, 543; cf. *Umbertus*² i *Unebert*
- Umbert**² antr. m. 598; cf. *Pere Deusdedit*
- Umbert** de Basilia, *Guillém* vid. *Guillém Umbert* de Basilia

Umbert de ces Agudes *antr.* 415, 430
Umbert, Bernat *vid.* Bernat Umbert
Umbert, Pere *vid.* Pere Umbert
Umbert, Rodger *vid.* Rodger Umbert
Umberti, Petrus *vid.* Petrus Umberti
Umbertus¹ *antr. m. (episcopus); Umberti* 661
Umbertus² *antr. m. (proc. de nom germ.); Umberto* 543; *cf.* Umbert¹ i Unebert
Umbertus Gauchberti *antr. m.; Umberti Gauchberti* 661
umbria *s. (top.)* 217; *cf.* ubaga
umbroso *adj. (top.)* 186; **umbrosa** 186; *cf.* negro
umbrosus *adj. (top.); umbrosum* 186
Unandus *antr. m.; Unando* 533
uncia *s. (econ.)* 667, 676, 684; **unciam** 667; **uncias** 402, 584, 610, 616, 617, 663, 664, 665, 666, 668, 669, 674, 676; *cf.* onza i unciada
uncia de Barchinona *s. (econ.); uncias de Barchinona* 402 (*de auro*), 669, 676 (*auri*); *cf.* onza de Barcelona
unciada *s. (econ.)* 659, 676; **unciadas** 676; *cf.* onza i uncia
uncinata, pinus *vid.* pinus uncinata
unda *s.* 205; **undas** 657; *cf.* ona
Undaris *top. ('fluvius', a Girona)* 650; *cf.* Onyar
Unebert *antr. m. (nom germ.)* 543; *cf.* Umbert¹ i Umbertus²
Unifredus *antr. m.; Unifredo* 317
universal, Diluvio *vid.* Diluvio universal
Unterwallis *top.* 199; *cf.* Bajo Valais
untia *s. (econ.); untias* 665, 684
uocare *v.; uocabatur* 165, 184, 237, 238; **uocant** 12, 14, 16, 40, 55, 66, 86, 96, 97, 109, 120, 130, 134, 148, 149, 164, 176, 183, 184, 188, 216, 221, 241, 250, 251, 295, 322, 538, 546, 549, 550, 552, 616, 619, 633, 648, 682; **uocatur** 160, 169, 182, 211, 217, 238, 250, 251, 308, 475, 487, 552, 583, 623, 656, 683; **uocantur** 650; **uocitant** 38, 213; **uocitantur** 237; **uocitata** 294, 550; **uoci-**

tato 152, 234, 475, 638;
uocitatum 113, 131, 237, 254, 295, 475, 656; **uocitatur** 104;
uocor 550
uolere *v.; uoleat* 428; **uolens** 420;
uolentibus 356
uox *s.; uoce* 631; **uocem** 364, 375, 376, 474, 496, 510; **uoces** 364, 400, 570
Urbano *antr. m. (papa)* 328
Urbano II *antr. m. (papa)* 410
urbs *s. (top.); urbem* 639; **urbis** 474, 477, 638, 656
urceolus *s. (dom.)* 570; **urceolum** 570
Urg *top. (a la diòcesi de Seu d'Urgell)* 269; *cf.* Hur¹, Urtg i Urtx
Urgel *top.* 64, 96, 165, 323, 343, 690, 692 697
Urgel, asno de *vid.* asno de Urgel
Urgel, Seo de *vid.* Seo de Urgel
Urgell¹ *antr. (cognom)* 565
Urgell² *top.* 49, 51, 290
Urgell³ *top. (bisbe d')* 107 (*Jofre*), 216 (*Ot*), 227 (*Guillem*), 229 (*Guillem*), 234 (*Guillem Arnau*), 249 (*Salla*), 302 (*Sant Ot*), 305 (*Guillem*), 383 (*Bernat*), 389 (*Guillem*), 409, 614
Urgell⁴ *top. (canònica d')* 13
Urgell⁵ *top. (castell o ciutadella)* 476
Urgell⁶ *top. (comtat)* 4, 5, 6, 11, 14, 19, 21, 39, 41, 42, 54, 64, 67, 68, 73, 75, 76, 77, 87, 94, 96, 97, 100, 116, 119, 122, 128, 131, 133, 134, 137, 138, 140, 144, 146, 157, 171, 173, 177, 181, 186, 188, 190, 194, 195, 196, 199, 207, 212, 213, 214, 223, 224, 226, 228, 230, 232, 234, 235, 237, 243, 245, 246, 278, 284, 288, 299, 302, 318, 320, 322, 378, 408, 468, 621, 682, 683, 684
Urgell⁷ *top. (comte de)* 48 (*Armengol de Còrdova*), 66 (*Armengol de Gerp*), 95 (*Armengol I el Cordovès*), 96 (*Armengol I el Cordovès*), 97 (*Armengol I el Cordovès*), 100 (*Armengol I el Cordovès*), 101 (*Armengol II el Peregrí*), 223 (*Armengol el Cordovès*), 228 (*Armengol el Peregrí*), 237 (*Armengol de Gerp*), 238 (*Armengol VII el de València*), 255 (*Armengol*

de Gerp), 287 (*Armengol*), 302 (*Armengol V de Mollerussa*), 304 (*Armengol de Barbastre / Armengol de Gerp*), 327 (*Armengol de Gerp*), 329 (*Armengol el de Castella*), 351 (*Armengol de Còrdova*), 352 (*Armengol de Còrdova*), 353 (*Armengol de Barbastre*), 389 (*Armengol*), 396 (*Armengol*), 406 (*Armengol de Gerp / Armengol*), 409, 427 (*Armengol*), 477 (*Borrell II*), 489 (*Armengol II el Peregrí*), 497 (*Armengol IV de Gerp*), 480 (*Armengol de Barbastre*), 651 (*Armengol III de Barbastre / Armengol VI el de Castella*), 667 (*Armengol de Barbastre*), 690
Urgell⁸ *top. (comtes de)* 72 (*Armengol II el Peregrí i Belasquita*), 303, 304, 305, 329, 516, 556, 695 (*Armengol IV de Gerp i Belasquita*)
Urgell⁹ *top. (districte)* 154
Urgell¹⁰ *top. (església)* 468
Urgell¹¹ *top. (plana)* 51, 114, 237
Urgell¹² *top. (territori)* 19
Urgell, Armengol de Seu de *vid.* Armengol de Seu de Urgell
Urgell, ase d' *vid.* ase d'Urgell
Urgell, Guardia de *vid.* Guardia de Urgell
Urgell, Santa Maria de Seu de *vid.* Santa Maria de Seu de Urgell
Urgell, Santa Maria y Sant Ermengol de Seu de *vid.* Santa Maria y Sant Ermengol de Seu de Urgell
Urgell, Seu de *vid.* Seu de Urgell
Urgellensis *adj.* 406; **Urgellensem** 509; **Urgellensi** 100, 278
Urgellensis, Sancta Maria Sedis *vid.* Sancta Maria Sedis Urgellensis
Urgellés *antr. (cognom)* 565
Urgelli, Vicus *vid.* Vicus Urgelli
Urgellus *top. ('puiolus', a prop de Seu d'Urgell); Urgelli* 476
urla *s.* 177; *cf.* Lissurland, Oorla i Urlee
Urlee *top. (a la parròquia de Lisselton, a Irlanda)* 177; *cf.* Lissurland, Oorla i urla
urna cineraria *s.* 154
Urriols, Tedmar de *vid.* Tedmar de Urriols

ursa s. (top.) 261

Ursa top. ('mons', al Tibidabo, a Barcelona) 200; cf. Orsa¹, Osa, Ossa i Sant Pere Martir²

Ursalo, Sant Vicents de vid. Sant Vicents de Ursalo

Ursaria¹ top. ('uallis', als termes del castell d'Auts, al comtat d'Urgell) 199; cf. Orsera

Ursaria² top. ('villa', al pas del Sant Bernat, al Baix Valais, a Suïssa) 199; cf. Orseres, Orsières, orzaria i Urseren

Urseren top. (vall, al pas del Sant Bernat, al Baix Valais, a Suïssa) 199; cf. Orseres, Orsières, orzaria i Ursaria²

Ursian top. (vall) 64

Ursinianus¹ top.; **Ursiniano** 9; cf. Orsiñá i Ursinus

Ursinianus² top. (serra); **Ursiniano** 11

Ursinus antr. m. 9; cf. Orsiñá i Ursinianus¹

ursus s. (zool.); **urso** 595, 696; cf. oso

Ursus antr. (cognom) 565; cf. Ors

Urtg top. (a la diòcesi de Seu d'Urgell) 269; cf. Hur¹, Urg i Urtx

urtica s. (bot.); **urticae** 191; cf. carrasca, carrascal, coscoja, espinar, garrich, garriga i kimosch

Urtx top. (a la diòcesi de Seu d'Urgell) 269; cf. Hur¹, Urg i Urtg

Urumir antr. (proc. de nom germ.) 545; cf. Aromir, Arumí i Oromir

usage s. (leg.); **usages** 448, 463

usaje s. (leg.) 453, 458; **usajes** 454; cf. censo, census, consuetudo, costumbre, décima, derecho², directum, impuesto, ledda, tributo, usatge i usaticus

usatge s. (leg.) 36, 224, 253, 254, 353, 362, 385, 388, 413, 414, 451, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 469, 484, 495, 496, 504, 505, 518, 519, 579, 596, 658, 671, 677, 686; cf. censo, census, consuetudo, costumbre, décima, derecho², directum, impuesto, ledda, tributo, usaje i usaticus

Usatge s. (leg.) 451; **Usatges** 30, 190, 191, 253, 340, 349,

353, 355, 361, 412, 413, 414, 415, 418, 422, 423, 430, 431, 432, 433, 435, 438, 443, 444, 448, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 469, 492, 504, 517, 518, 652, 677, 687; cf. Código de Costumbres, Código de los Usatges, Compilación de los Usatges, Costumbres de la Curia de Barcelona, Fuero y costumbre de Cataluña, Lex Usuaria, Mores Barchinonensis Curie i Mores Curie Barchinonensis

Usatges agregados (leg.) 453, 457, 458, 460

Usatges de Barcelona (leg.) 30, 190, 460

Usatges, Código de los vid. Código de los Usatges

Usatges, Comisión del Código de los vid. Comisión del Código de los Usatges

Usatges, Compilación de los vid. Compilación de los Usatges

Usatges, Junta de los vid. Junta de los Usatges

usaticus s. (leg.) 453; **usaticis** 454; **usaticorum** 460, 658; **usaticos** 454, 455, 460, 469, 515, 517; **usaticum** 454, 455, 458, 490; cf. censo, census, consuetudo, costumbre, décima, derecho², directum, impuesto, ledda, tributo, usaje i usatge

Usila antr. f. (filla de Placianus) 530

uso, mal vid. mal uso

usque ad inferiores milites obierit quis intestatus, Si a vicecomitibus vid. Si a vicecomitibus usque ad inferiores milites obierit quis intestatus

usualia, Incipiunt vid. Incipiunt usualia

usualius adj.; **usualia** 459; cf. usuarius

Usuaria, Ley vid. Ley Usuaria

Usuaria, Lex vid. Lex Usuaria

usuarius adj.; **usuaria** 459; cf. usualius

usufructo s. 340, 393, 507

Ut qui interfecerit (leg., usatge) 496

utensilio s. 152, 588; **utensilios** 152, 162, 570, 587, 588

utilitas s.; **utilitatem** 215, 447; **utilitatibus** 508

Uuimara antr. m. 530

uulpinus adj. (pellis); **uulpinam** 604; **uulpinas** 604

uva s. (alim.) 163; **uvas** 620

uxor s. (fam.) 402, 562, 677; **uxore** 454; **uxorem** 527; **uxori** 360, 431, 638; **uxoris** 503, 639

Uzalardus antr. m. 559

Uzalart antr. m. (vescomte) 520, 571

Uzalart, Arnau vid. Arnau Uzalart

Uzalger antr. m. 554

Uzalger, Bernard vid. Bernard Uzalger

Uzalger, Ermengod vid. Ermengod Uzalger

Uzalger, Pere vid. Pere Uzalger

Uzalger, Ramón vid. Ramón Uzalger

vaca s. (zool.) 514, 615; **vacas** 597, 615, 616, 617

Vaca antr. (cognom) 566

Vaca, Coma de vid. Coma de Vaca

Vacarices top. (castell) 341; cf. Vacherices²

Vacarices, Sant Feliu de vid. Sant Feliu de Vacarices

Vacarissas top. (farga de) 643

Vacarissas, Ubach de vid. Ubach de Vacarissas

Vacha, Bernardus vid. Bernardus Vacha

Vacherices¹ top. 614

Vacherices² top. (kastrum) 341; cf. Vacarices

Vacherices, Sanctus Felix de vid. Sanctus Felix de Vacherices

Vacuus top. (mons) 184; cf. Monsclarus², Monsuanus i Vanus

Vadell antr. (cognom) 566

vado s. (top.) 129, 235, 297; **vados** 679, 683

vadum s. (top.) 418, 683 (*Avarculus*); cf. gadum, gual, guau i gué

vajilla s. (dom.) 589

Val de Aria, Aguda de vid. Aguda de Val de Aria

Val de Aurixe top. (a prop de Sant Cugat del Vallès) 199; cf. Vallis de Aurexi¹, Vallis de Aurexi², Valldoreix, Vallis Oriola¹ i Vallis Oriola²

Val Longa top. (*riuus*) 101

Valais top. (a Suïssa) 11, 198, 199

Valais, Bajo vid. Bajo Valais

Valcárcel *top.* (lloc, a la prov. d'Oviedo) 114; *cf.* Carcès, Carker, Corker, Sant Feliu de Valle Carchara, Sant Pere de Valle Carcara, Sant Pere de Valle Charchara, Vall Cárcara, Vallcarca¹, Vallcárcara, Vallis Carcera, Vallis Carcerenna i Vallis Karcerenia

Valdange *top.* (muntanya) 169

Valelonga, Guardia de *vid.* Guardia de Valelonga

Valença *antr. f.* (esposa del comte Ramon de Pallars) 278, 285, 527

Valença de Pallars *antr. f.* (comtessa) 684

Valencia¹ *top.* (prov.) 157, 183, 238, 246, 277, 306, 398, 468, 496, 505, 625, 639, 659, 664, 665, 667, 672, 685, 687

Valencia² *vid.* Valentia

Valencia de Pallars *antr. f.* (comtessa) 505

Valencia la Casa *top.* (lloc) 246

Valencia, Armengol VII el de *vid.* Armengol VII el de Valencia

valenciano *s.* (gent.) 673; **valencianos** 34

Valentí *top.* (mas, a Cardedeu) 594

Valentia *top.* 665; **Valencia** 667; **Valenciam** 306; **Valencie** 667; **Valentie** 666

Valentiniano III *antr. m.* (emperador) 591

Valeria *top.* (riu, al comtat d'Urgell); **Valeriae** 11; *cf.* Balira, La Balira i Lo Balira

vall *s.* (top.) 102 (Montalba), 107 (Boí), 111, 112, 113 (Càrcara), 132 (Cadí), 138, 224 (Andorra), 319; **valls** 129, 132 (Cadí i Morens)

Vall *antr.* (cognom) 564

Vall Cárcara *top.* 113; *cf.* Carcès, Carker, Corker, Sant Feliu de Valle Carchara, Sant Pere de Valle Carcara, Sant Pere de Valle Charchara, Valcárcel, Vallcarca¹, Vallcárcara, Vallis Carcera, Vallis Carcerenna i Vallis Karcerenia

Vall de Llordá, Sant Llorenç de *vid.* Sant Llorenç de Vall de Llordá

Vall de Orcera *vid.* Vall Orcera

Vall de Osor *top.* (parròquia) 430

Vall Orcera ('uilla', a la vall de Boí, al comtat de Pallars) 107; **Vall de Orcera** 199; *cf.* Barruera i Vallorzero

Vall Osol, Sant Pau de *vid.* Sant Pau de Vall Osol

Vall Porrera *top.* 491

Vall, Bertrán de *vid.* Bertrán de Vall

Vall, Llíssá de *vid.* Llíssá de Vall

Vallbona *antr.* (cognom) 564

Vallcarca¹ *top.* (aldeia, a la prov. d'Oscà) 114; *cf.* Carcès, Carker, Corker, Sant Feliu de Valle Carchara, Sant Pere de Valle Carcara, Sant Pere de Valle Charchara, Valcárcel, Vall Cárcara, Vallcarca², Vallcárcara, Vallis Carcera, Vallis Carcerenna i Vallis Karcerenia

Vallcarca² *top.* (vall, a prop de Barcelona) 114; *cf.* Carcès, Carker, Corker, Sant Feliu de Valle Carchara, Sant Pere de Valle Carcara, Sant Pere de Valle Charchara, Valcárcel, Vall Cárcara, Vallcarca¹, Vallcárcara, Vallis Carcera, Vallis Carcerenna i Vallis Karcerenia

Vallcarca, Sant Feliu de *vid.* Sant Feliu de Vallcarca

Vallcárcara *top.* 112, 113, 114; *cf.* Carcès, Carker, Corker, Sant Feliu de Valle Carchara, Sant Pere de Valle Carcara, Sant Pere de Valle Charchara, Valcárcel, Vall Cárcara, Vallcarca¹, Vallis Carcera, Vallis Carcerenna i Vallis Karcerenia

Vallclara *top.* (poble) 237; *cf.* Amicavesir, Cabasés i Vallis Clara

Valldarió *top.* (lloc, al Vallès) 20, 295; *cf.* Vallis de Ariolfus

Valldoreix *top.* (a prop de Sant Cugat del Vallès) 20, 149, 188, 199, 222, 279; *cf.* Aguluga, Aqualonga², Sant Cebrià de Aguluga, Sant Cebrià de Aqualonga, Val de Aurixe, Vallis de Aurexi¹, Vallis de Aurexi², Vallis Oriola¹ i Vallis Oriola²

Valldoreix, Sant Vicents de *vid.* Sant Vicents de Valldoreix

valle *s.* (top.) 11 (Andorra), 17 (Ripoll), 19 (Lavansa), 20 (Leds), 39 (An), 42 (Lavansa), 43 (Bas), 47 (Ribes), 51 (Benasc), 52 (del monestir

de Bellpuig), 53 (Benasc), 64 (Lavansa), 68 (Andorra), 73 (Planeses), 76 (als Pirineus), 80 (del castell de Cervelló), 83, 84 (del riu Noguera Pallaresa / Àneu), 87 (Aran / Andorra), 90 (Andorra), 96 (Arinsall), 97 (Aran), 98 (Andorra), 99, 104 (Siarb), 105 (Ribes / Tordera), 106, 107 (Boí / Aran), 108, 109 (Albaniana / Ribes), 112 (Mieres), 113, 114 (Vallcarca), 122 (Andorra / Aran / Brocà i Lillet), 124, 137, 140 (Ribes), 141 (Aran / Ribes), 144 (Roses), 146 (Siarb), 148, 149 (Aqualonga), 154 (Ripoll), 165 (Bianya), 166 (Tena), 167 (Banyoles), 168 (Conflent), 172 (Agogiam / Conflent), 179 (Ripoll), 185 (Andorra), 186 (Balaguer), 194, 198 (Boí), 199, 205, 212 (Siarb), 213 (Brocà i Lillet / Cerqueda), 216 (Malagnet), 217, 218 (Ribes), 220, 221, 222 (Conflent / Ripoll), 223 (Cardós), 227 (Conflent / Landarense / Badanui), 228 (Foradada), 229 (Andorra), 232 (Conflent / Itola), 234 (Conflent), 238 (Meritat), 240 (Peradalta), 244 (Sancta Columba), 250 (Tordera), 254 (Aracae / Aradi), 286 (Lanciana), 294 (Ripoll / Valfogona), 300 (del castell de Cervelló), 318 (Ripoll), 321 (Barrabès / Aran), 340 (Ripoll), 424 (Cervelló), 594 (Andorra), 628 (Torrelles), 698 (Andorra), 699 (Ripoll); **valles** 17, 20, 21, 55 (pirinenques), 83 (Estaon, Tirvia, Cardós i Àneu), 87, 99, 112, 114, 140, 170, 182 (vaudoises), 205, 225, 308, 310

Valle Carcara, Sant Pere de *vid.* Sant Pere de Valle Carcara

Valle Carchara, Sant Feliu de *vid.* Sant Feliu de Valle Carchara

Valle Charchara, Sant Pere de *vid.* Sant Pere de Valle Charchara

Valle de Locars, Congostel de *vid.* Congostel de Valle de Locars

Valle Fecunda, Palatium de *vid.* Palatium de Valle Fecunda

Valle Gurguina, Sanctus Andreas de *vid.* Sanctus Andreas de Valle Gurguina

- Valle Mocosa, Arnallus de *vid.* Arnallus de Valle Mocosa
- Vallensis**¹ *adj.* 83; **Vallense** 45, 100, 295; **Vallensem** 276
- Vallensis**² *top.* (*riu, affluent del Besòs*); **Vallense** 100, 295; *cf.* Congost³ i Congustus³
- Valleorsaria** *top.* (*llogarret*) 199
- Valleria, Aguda de *vid.* Aguda de Valleria
- Valleriana** *top.* (*a prop de Sant Feliu de Llobregat*) 11; *cf.* Vallirana
- Vallés**¹ *antr.* (*cognom*) 564
- Vallés**² *top.* 10, 12, 18, 20, 21, 45, 47, 49, 50, 54, 68, 74, 77, 83, 91, 92, 101, 105, 108, 116, 134, 136, 137, 138, 140, 153, 166, 167, 169, 173, 181, 185, 188, 190, 192, 193, 198, 200, 207, 208, 211, 212, 214, 216, 219, 220, 222, 226, 227, 235, 238, 242, 249, 251, 252, 276, 279, 280, 286, 288, 293, 296, 319, 354, 359, 367, 409, 429, 442, 443, 444, 481, 586, 594, 611, 625, 679, 681, 688
- Vallés**³ *top.* (*comarca*) 14, 20, 54, 120, 149, 180, 245, 252
- Valles** *top.* (*lloc, a prop de l'església de Sant Isce*) 241
- Vallés, Ametlla del *vid.* Ametlla del Vallés
- Valles, Ronzas *vid.* Ronzas Valles
- Vallés, Sant Cugat del *vid.* Sant Cugat del Vallés
- Vallespinosa** *antr.* (*cognom*) 564
- Vallespir**¹ *top.* 92, 108, 198, 245, 406
- Vallespir**² *top.* (*comtat*) 79, 103, 104, 193, 232, 412
- Vallespir, Castellnou de *vid.* Castellnou de Vallespir
- Vallfogona** *top.* (*a la vall de Ripoll, al comtat d'Osona*) 154, 222, 294, 318, 324; *cf.* Palatium de Valle Fecunda
- Vallfogona, Palau de *vid.* Palau de Vallfogona
- Vallformosa** *top.* (*a prop de Manresa*) 290
- vallgorguina** *s.* (*top.*) 143, 148
- Vallgorguina**¹ *top.* (*lloc, a prop d'Arenys de Mar*) 148; *cf.* Sanctus Andreas de Valle Gurguina, Vallis Gorguina, Vallis Gorguira i Vallis Gregoria
- Vallgorguina**² *top.* (*serra*) 163
- Vallgornera** *antr.* (*cognom*) 564
- Vallhonestà** *antr.* (*cognom*) 564
- Vallirana** *top.* (*a prop de Sant Feliu de Llobregat*), 11; *cf.* Valleriana
- vallis** *s.* (*top.*) 83, 112, 196 (*Miliariis*), 199 (*Oriola*), 205, 254 (*Aracae / Aradi*); **valle** 9 (*Albiniana*), 20 (*Ariolfo*), 43 (*Pinnita*), 51 (*Asenaria*), 54 (*Moscharia*), 86 (*Sanctae Pace*), 107 (*Bovino*), 108 (*Crosa*), 165 (*Biania*), 179, 195 (*Segalaria*), 197 (*Oriola*), 228 (*Foradada*), 242 (*Figgerolas*), 244 (*Sanctae Columbae*), 319 (*Budica*), 320 (*Budica*), 680 (*Constosa*), 685 (*Peres*); **vallem** 172 (*Agogiam*); **valles** 205
- Vallis Aurea** *top.* (*monestir, a la prov. de Tarragona*); **Vallis Aureae** 216; *cf.* Santas Creus¹
- Vallis Budica** *top.* (*collis*); **Valle Budica** 319, 320
- Vallis Carcera** *top.*; **Valle Carcera** 113; *cf.* Carcès, Carker, Corker, Sant Feliu de Valle Carchara, Sant Pere de Valle Carcara, Sant Pere de Valle Charchara, Valcàrcel, Vall Càrcara, Vallcarca¹, Vallcàrcara, Vallis Carcerenna i Vallis Karcerenia
- Vallis Carcerenna** *top.* (*a Santa Coloma de Gramanet*); **Valle Carcerenna** 113; *cf.* Carcès, Carker, Corker, Sant Feliu de Valle Carchara, Sant Pere de Valle Carcara, Sant Pere de Valle Charchara, Valcàrcel, Vall Càrcara, Vallcarca¹, Vallcàrcara, Vallis Carcera i Vallis Karcerenia
- Vallis Clara** *top.* (*poble*); **Vallem Claram** 237; *cf.* Amicavesir, Cabasés i Vallclara
- Vallis Crosa** *top.* (*alou, al Vallès*); **Valle Crosa** 108
- Vallis de Ariolfus** *top.*; **Valle de Ariolfo** 20; *cf.* Valldarió
- Vallis de Aurexi**¹ *top.* (*a prop de Sant Cugat del Vallès*); **Valle de Aurexi** 199; *cf.* Val de Aurixe, Valldoreix, Vallis de Aurexi² i Vallis Oriola¹
- Vallis de Aurexi**² *top.* (*riu*); **Valle de Aurexi**, 199; *cf.* Val de Aurixe, Valldoreix, Vallis de Aurexi¹ i Vallis Oriola¹
- Vallis de Peres** *top.* (*llindar de la parròquia de Serrateix*); **Valle de Peres** 42, 685; *cf.* Santa Fe de Valldeperas
- Vallis Deç** *top.* (*'arenium', a Mataró*) 131; *cf.* Batlleix
- Vallis Formosa** *top.*; **Vallem Formosam** 82
- Vallis Gorguina** *top.* (*vall, a prop d'Arenys de Mar*); **Valle Gorguina** 148; *cf.* Sanctus Andreas de Valle Gurguina, Vallis Gorguira, Vallis Gregoria i Vallgorguina¹
- Vallis Gorguira** *top.* (*vall, a prop d'Arenys de Mar*); **Valle Gorguira** 149; *cf.* Sanctus Andreas de Valle Gurguina, Vallis Gorguina, Vallis Gregoria i Vallgorguina¹
- Vallis Gregoria** *top.* (*vall, a prop d'Arenys de Mar*); **Valle Gregoria** 148; **Vallem Gregoria** 148; *cf.* Sanctus Andreas de Valle Gurguina, Vallis Gorguina, Vallis Gorguira i Vallgorguina¹
- Vallis Karcerenia** *top.* (*a Santa Coloma de Gramanet*); **Valle Karcerenia** 113; *cf.* Carcès, Carker, Corker, Sant Feliu de Valle Carchara, Sant Pere de Valle Carcara, Sant Pere de Valle Charchara, Valcàrcel, Vall Càrcara, Vallcarca¹, Vallcàrcara, Vallis Carcera i Vallis Carcerenna
- Vallis Lubrica** *top.*; **Vallem Lubricam** 701; *cf.* Vallobrega
- Vallis Magna** *top.* (*al terme del castell de Tagamanent, al comtat d'Osona*); **Valle Magna** 220; *cf.* Vallmanya²
- Vallis Mala** *top.* (*serra, als termes d'Olopte*); **Valle Mala** 225
- Vallis Oriola**¹ *top.* (*a prop de Sant Cugat del Vallès*) 199; *cf.* Val de Aurixe, Vallis de Aurexi¹, Vallis Oriola² i Valldoreix
- Vallis Oriola**² *top.* (*a prop de Sant Cugat del Vallès*); **Valle Oriola** 199; *cf.* Sant Cebrià de Aguluga, Sant Cebrià de Aqualonga, Val de Aurixe, Vallis de Aurexi¹, Vallis Oriola¹ i Valldoreix
- Vallis Orsaria** *top.* (*torrent, a la parròquia de Sant Fructuós*); **Valle Orsaria** 199

- Vallis Orsera** *top.* (llogarret, als termes del castell de Monte Secuto, al comtat de Barcelona); **Valle Orsera** 199
- Vallis Talada** *top.* (riu, al terme de Guissona, al comtat d'Urgell); **Valle Talada** 228
- Vallllobrega** *top.* 589, 636
- Vallmajor** *top.* (a l'apendiciu de Sant Tirs, al comtat d'Urgell) 41
- Vallmanya**¹ *antr.* (cognom) 564
- Vallmanya**² *top.* 220; *cf.* Vallis Magna
- Vallobrega** *top.* 701; *cf.* Vallis Lubrica
- Vallorzero** *top.* ('uila', a la vall de Boí, al comtat de Pallars) 199; *cf.* Barruera i Vall Orcera
- Vallossera** *top.* 200
- vallosus** *adj.* (*top.*); **vallosum** 175
- Vallromanas** *top.* 220
- Valls** *top.* 16, 48, 114, 184, 242, 372
- Valls, Domenech de *vid.* Domenech de Valls
- Vallseca** *top.* 611
- Vallseca, Guillém de *vid.* Guillém de Vallseca
- Vallverdú** *antr.* (cognom) 564
- Vallvert**¹ *top.* (muntanyes) 99
- Vallvert**² *top.* (quadra, al terme de Montclar, al comtat de Barcelona) 238
- Vallvidrera** *top.* 112, 113, 140, 192, 414
- Vallvidrera, Berenguer de *vid.* Berenguer de Vallvidrera
- valore, Cum *vid.* Cum valore
- valvasor** *s.*; **valvasores** 433, 496
- vana** *s.* (tèxtil) 600
- Vanalo, Campus da *vid.* Campus da Vanalo
- Vandalis, Campus *vid.* Campus Vandalis
- vanna** *s.* (tèxtil) 600
- vanne** *s.* (tèxtil, fr.) 600
- vanoa** *s.* (tèxtil) 600
- vanova** *s.* (tèxtil, provenç.) 600
- vánova** *s.* (tèxtil) 600; *cf.* manta i uanua
- Vanrigus** *antr. m.* (rei de França); **Vanrigo** 537; *cf.* Henricus
- Vanus** *top.* (mons) 184; *cf.* Monsclarus², Monsuanus i Vacuus
- Vanus, Mons *vid.* Mons Vanus
- Vaquer** *antr.* (cognom) 566
- Vaquerices** *top.* 614
- Var** *top.* (depart. fr.) 114, 588
- vara** *s.*; **varas** 131, 203, 590, 605, 619
- varal** *s.* 700
- Varal <del Azor>** *top.* 700; *cf.* Perxa del Azor
- varbesor** *s.*; **varbesores** 421
- Varlo** *antr. f.* 538 f. Vuallo
- varón** *s.* 403 (fill), 524, 525 (il·lustre / noble), 527, 533 (noms de); **varones** 361 (prudents i erudits), 367 (nobles), 373 (idonis), 378 (idonis), 502 (esclaus), 503 (ingenus i nobles), 554 (fills)
- Varrón, Marco Terencio *vid.* Marco Terencio Varrón
- varvessor** *s.*; **varvessores** 362
- vas** *s.* (dom.) 570
- vas vinarium** *s.* (dom.) 591
- vasallaje** *s.* 486
- vasallo** *s.* 30, 249, 335 (convencions per part del), 340, 341 (convencions per part del), 342, 343, 346, 347 (obligacions personals del), 348 (obligacions del), 349, 353 (dependència personal del), 354 (servei personal obligatori del), 355, 356, 357, 359, 369, 387, 388, 389, 390, 391, 393, 394, 419 (Ponç Guerau, vescomte de Girona, de Ramon Berenguer I i Almodis, comtes de Barcelona), 428 (Jofre Bastons, de Ramon Berenguer I i Almodis, comtes de Barcelona), 463, 464, 465 (obligacions del), 466, 492, 497, 508, 696; **vasallos** 14 (Esteve), 30, 342, 351, 354, 355, 356, 362, 363 (del comte Guifré), 387, 433, 448, 450, 478, 483 (emparança de), 486 (emparança de), 491, 493 (obligacions dels), 496, 498, 516
- vasallos, Costumbres de Catalunya entre señores y *vid.* Costumbres de Catalunya entre señores y vasallos
- vasculum** *s.* (dom.); **vascula** 633
- vasculum vinarium** *s.* (dom.); **vascula vinaria** 633
- vasija** *s.* (dom.) 59, 154; **vasijas** 259, 587, 627, 633
- vaso** *s.* (dom.) 152, 154, 159, 570, 591; **vasos** 589, 591
- vassallus** *s.*; **vassallum** 466
- vastare** *v.*; **vastata** 278, 477; **vastatis** 276; **vastaverunt** 275; **vastavit** 275; *cf.* devastar
- Vecandus** *antr. m.*; **Vecando** 533
- veguer** *s.* 29 (de Barcelona), 361 (Berenguer de Castellet, de Ramon Berenguer IV), 365 (de Sant Martí), 370 (Berenguer de Castellet, de Ramon Berenguer IV), 386 (Berenguer, de Ramon Berenguer IV), 447 (Berenguer Ramon, de Barcelona), 465 (Berenguer de Castellet, de Ramon Berenguer IV), 489 (Jordà, d'Olèrdola), 493, 516 (Berenguer de Castellet, de Ramon Berenguer IV / Pere de Sentmenat, de Montcada), 580 (Berenguer de Castellet, de Ramon Berenguer IV), 643 (Pere de Sentmenat, de Montcada); **vegueres** 410 (del pare de Ramon Berenguer IV), 416, 493
- Veguer** *top.* (presó, a la ciutat de Barcelona) 648
- Veguer de Olost** *antr. m.* (espòs de Pelegrina) 486
- vegueria** *s.* (top.) 238, 254, 490
- Veguerías de Catalunya, Libro de las *vid.* Libro de las Veguerías de Catalunya
- Véire, Marsiho- *vid.* Marsiho-Véire
- Velas, Carnes Toltas *vid.* Carnes Toltas Velas
- vell** *adj.* 235, 416, 418; *cf.* avi, gueto, jayo, pare¹, vetus i viejo
- Vell, Pere el *vid.* Pere el Vell
- vellada** *s.* (tèxtil) 599, 600; *cf.* flazada
- Velleja** *top.* (ciutat, a prop de Plasència, a Itàlia) 6, 11, 267
- velloso** *adj.* 177, 178 (Guifré)
- Velloso** *antr.* (motiu) 407; *cf.* Wifredo el Velloso
- Velloso, Wifredo el *vid.* Wifredo el Velloso
- velón** *s.* (dom.) 592; **velones** 589; *cf.* luminarius
- Velosel** *top.* (castrum) 186
- Velosell** *top.* 508
- venabulum** *s.*; **venabula** 695; *cf.* venatio
- venatio** *s.*; **venationes** 695; *cf.* venabulum
- vendedor** *s.*; **vendedores** 471

vender v. 326 (cases, terres i vinyes), 409 (predis de Sant Cugat del Vallès), 463 (armes), 471 (llibres), 488 (la batllia de Liminiana), 495 (armes / aliments), 503, 621 (l'algezira Inter Ambas Aquas), 627 (vinyes), 629 (terra), 630 (una vinya), 685 (els seus béns); **vende** 647 (una casa i un hort); **vendemos** 619 (la meitat d'un hort amb arbres fruiters); **vendia** 338 (un alou), 495 (armes); **vendían** 280 (una peça de terra als termes d'Albinyana i de Reixac); **vendida** 42 (la 'pera' amb la fortaleza), 647 (una casa); **vendidas** 514, 664 (tres peces de terra); **vendido** 82 (el comtat de Pallars), 90 (el 'castro de Medalia'), 171 (un alou), 336 (un serf de la gleba), 409, 505 (el romanent dels béns del bisbe Vives), 638 (un terreny); **vendidos** 502 (esclaus); **vendiendo** 409 (béns a Vilalba), 417 (els drets sobre el Rasès i el Narbonès); **vendieran** 609 (vi); **vendieron** 43 (llocs muntanyosos), 72 (terres, vinyes, cases, horts i boscos al terme de Lavansa), 101 (un alou a Terrers), 112 (un alou a Vilardell), 209 (una heretat a Volterra), 247 ('petia de terra villarenca' a la Manresana), 280 (una peça de terra als termes d'Albinyana i de Reixac), 296 (un alou a La Celada), 338 (un feu o fisc), 408 (un alou al terme de Tagamanent i la serra d'Alberic), 409 (predis), 471 (quatre masos a la parròquia de Sant Boi), 496 (un alou a Montjuïc), 609 (dues peces de terra a la parròquia de Sant Andreu de Palomar), 616 (un alou), 624 (dues peces de terra), 630 (una vinya al terme d'Auro Invento), 631 (una bodega a Sant Feliu), 632 (una bodega a la sagrera de Sant Feliu de Celrà), 633 (una bodega a la sagrera de Sant Feliu de Celrà), 638 (una casa vella amb pati), 640 (unes cases al burg de Barcelona), 660 (el

dret d'acunyar la moneda de plata de Barcelona), 663 (unes cases / una casa), 668 (una casa / una vinya a Horta), 674 (terres i vinyes a Sarrià / una casa); **vendiesen** 652, 661 (la moneda de Girona), 684 (la mula de Guillem); **vendió** 139 (un alou a Sant Martí Saserres), 178 (un alou 'in Segarra'), 208 (el castell d'Arraona), 318 (un camp a Vallfogona), 425 (el castell d'Arraona), 472 (una vinya a La Sagma), 496 (terres i vinyes a Mogòria), 505 (una casa i terres a Horta), 577 (la meitat d'un molí, d'una vinya, d'hort i llinars amb un camp al terme del castell de Copons), 623 (la torre i la quadra de Benviure), 625 (de terra culta sesteiratas x), 631 (el dret en part d'una vinya), 640 (la meitat d'un obrador a la plaça del mercat de Barcelona), 648 (el castell d'Arraona), 652 (els rendiments del Mercadal de Girona), 663 (una vinya / terres i una casa), 664 (una terra), 669 (una peça de terra / dues peces de terra a Sant Andreu de Palomar), 675 (una vinya a Sant Martí de Provençals / una peça de terra a Provençals), 676 (un alou al comtat de Besalú)

vendimia s. (agr.) 628, 629, 630

Vendrell top. (a la prov. de Tarragona) 52, 129, 152, 153, 165, 170

veneciano s. (llengua) 15

venirde, dimens vid. dimens venirde

venire de, dimens vid. dimens venire de

venire de, minus vid. minus venire de

veniunt, Guarda si vid. Guarda si ve-niunt

Venoge top. (a Suïssa) 166

Venrella (nom d'una vaca) 616

vent s. 220 (– de seré)

venta s. 26 (del castell de Copons), 33 (de l'església de Sant Esteve del Puig de Granollers), 43 (de dues peces de vinya / d'un alou), 64 (escriptura de veda d'u alou als teres de Lavansa),

69 (escriptures de), 73 (del castell de Perarua), 76, 90 (de terres), 94, 96 (d'un alou a Canalda), 97 (escriptura de), 101 (d'un alou a Terrers), 116 (escriptura de venda d'un alou al comtat de Cerdanya), 121 (escriptura de), 157, 177 (del 'castrum Fontanedo'), 181 (escriptura de), 186 (escriptura de), 191 (escriptura de), 193, 196 (escriptura de), 207, 208 (del castell d'Arraona), 212 (de la vila de Vilua), 241 (escriptura de venda d'un alou a Ad Ipsas Valles), 242 (escriptura de), 247 (escriptura de venda d'una peça de terra), 256 (escriptura de venda de dues vinyes), 278 (escriptura de venda dels comtats d'Osona i de Manresa), 280 (d'una peça de terra als termes d'Albinyana i de Reixac), 288 (del castell de Malla), 295 (escriptura de venda d'un alou a Palaciolo), 315 (d'unes terres al comtat d'Osona), 336 (d'un alou al comtat d'Osona), 338 (escriptura de), 359, 407 (contractes de), 422 (escriptura de venda d'una casa i un farraginar al suburbi de Barcelona), 425 (del castell de Pontons), 426 (del castell de Pontons), 428 (d'un alou a la parròquia de Sant Julià d'Alfou), 430 (d'uns alous a la parròquia de Vall d'Osor / de terres i vinyes a Sant Joan de Llobregat i Sant Just Desvern / del castell de Santa Perpètua), 436 (escriptura de venda d'unes cases a Sarrià), 437 (contractes de), 439 (de la cinquena part d'un bosc a Reixac / d'una vinya), 440 (del castell de Santa Perpètua i la seva parròquia / d'una casa al poble de Reixac / d'un alou a Lloberes / de terra al territori de Barcelona), 441 (d'un alou a Montjuïc), 442 (de quatre masos a Llavaneres / del feu i fisc en diversos llocs del Vallès), 454 (de blat), 464 (d'unes cases amb pati i una peça de terra), 471 (de quatre masos a la parròquia de Sant

- Boi*), 496 (*escriptura de venda d'un alou a Montjuïc*), 516 (*de blat*), 581, 585 (*d'un casal*), 619 (*escriptura de*), 620 (*escriptura de*), 630 (*pacte de*), 637 (*d'unes vinyes*), 640 (*d'unes cases al burg de Barcelona*), 650 (*bancs i taules de*), 652 (*taules de venda de carn*), 663, 665 (*d'un alou a Gurb*), 668 (*escriptura de / d'una casa al suburbi de Barcelona*), 670 (*escriptura de*); **ventas** 407 (*escriptures de*)
- venta, compra- *vid.* compra-venta
- Ventagio** *top.* (*castellum*); **Ventagione** 400
- Ventagione** *top.* (*castell*) 399
- ventana** *s.* 135, 223, 260; *cf.* arubbá, cadireta, cataracta, catarrhacta i finestra²
- Ventenach** *top.* (*terme, al comtat de Barcelona*) 19, 206
- Ventosa** *top.* (*torre*) 309
- Ventoux, Mont- *vid.* Mont-Ventoux
- Ventre, Berenguer *vid.* Berenguer Ventre
- vera** *s.* (*top.*) 117; *cf.* arroyo, beira, rambla¹, ribeira, ribera¹, riera², ripa, riperia, rivaria i riviera
- veractum** *s.* (*agr.*) 324; *cf.* barbecho, gara, garaitare, garèit, garèt, goret, guéret i veractum
- Vercio** *top.* (*arenium*) 131; *cf.* Sant Just Desvern²
- Verd, Berenguer de Pug *vid.* Berenguer de Pug Verd
- Verdaria** *top.* (*muntanya*) 204
- verdegarius** *s.* (*agr.*); **verdegario** 620; *cf.* verdeger, verdicarius, viridarium, viridiarium, viridicarium i viridigarium
- verdeger** *s.* (*agr.*) 620; *cf.* verdegarius, verdicarius, viridarium, viridiarium, viridicarium i viridigarium
- verdeguer** *s.* (*agr.*) 620; *cf.* viridarium
- Verdera** *top.* (*castell*) 229
- verdicarius** *s.* (*agr.*); **verdicarios** 620; *cf.* verdegarius, verdeger, viridarium, viridiarium, viridicarium i viridigarium
- Verdúm** *antr.* (*cognom*) 566
- Verges, Canet de *vid.* Canet de Verges
- Vergós, Bernat de *vid.* Bernat de Vergós
- vermel** *adj.*; **vermela** 616 (*euga* –)
- vermell** *adj.* 597 (*vi* –)
- Vern** *antr.* (*cognom*) 566
- Vernae** *top.* (*ciutat o districte de la Toscana, a Itàlia*) 28; *cf.* <Laurentius> Vernensis, Verniae i Vurni
- Vernensis, <Laurentius> *vid.* <Laurentius> Vernensis
- Vernet¹** *top.* 644
- Vernet²** *top.* (*castell, al Conflent*) 222
- Vernet³** *top.* (*parròquia*) 645
- Vernet⁴** *top.* (*vila*) 96
- Vernetus** *top.* (*parrochia*); **Verneteto** 645
- Verniae** *top.* (*ciutat o districte de la Toscana, a Itàlia*) 28; *cf.* <Laurentius> Vernensis, Vernae i Vurni
- Verona** *top.* 28, 264; *cf.* Laurentius Veronensis
- Veronense, Lorenzo *vid.* Lorenzo Veronense
- Veronensis, Carmen Laurentii *vid.* Carmen Laurentii Veronensis
- Veronensis, Laurentius *vid.* Laurentius Veronensis
- versana** *s.* (*mesura*) 623, 624
- Vert, Llibre *vid.* Llibre Vert
- vervactum** *s.* (*agr.*) 324; *cf.* barbecho, gara, garaitare, garèit, garèt, goret, guéret i veractum
- Vespela** *top.* (*castell*) 696
- Vespella** *top.* (*castell*) 519
- vesper** *s.* 24
- vestido** *s.* (*tèxtil*) 66, 561, 603, 604, 605, 609, 611; **vestidos** 461, 504, 563, 564, 603, 604, 605, 609, 611
- vestidura** *s.* (*tèxtil*) 610
- vestmentum** *s.*; **vestmenta** 606
- vestir** *v.* 386, 564, 603, 605
- vestitus** *s.*; **vestitu** 603
- Vetula, Barba *vid.* Barba Vetula
- Vetula, Villa *vid.* Villa Vetula
- Vetulum Estremer, Castrum *vid.* Castrum Vetulum Estremer
- Vetulum Extremum, Castrum *vid.* Castrum Vetulum Extremum
- Vetulum, Castrum *vid.* Castrum Vetulum
- Vetulus** *top.* (*'castrum', a la ciutat de Barcelona*); **Vetulum** 308; *cf.* Vice Comitatis
- Vetulus, Raimundus Berengarii *vid.* Raimundus Berengarii Vetulus
- Vetulus, Raimundus Berengarii Comes *vid.* Raimundus Berengarii Comes Vetulus
- vetus** *adj.* 417, 418, 458, 459; *cf.* avi, gueto, jayo, mayor, pare¹, primero, vell i viejo
- Vetus** *top.* (*castellum*) 648; *cf.* Barchinonensis
- Vetus Barchinone, Castrum *vid.* Castrum Vetus Barchinone
- Vetus, Molinum *vid.* Molinum Vetus
- Vetus, Raimundus Berengarii *vid.* Raimundus Berengarii Vetus
- Vetus, Raimundus Berengarii Comes *vid.* Raimundus Berengarii Comes Vetus
- Vetus, Reymundus Berengarii *vid.* Reymundus Berengarii Vetus
- Vevey** *top.* (*fr.*) 12; *cf.* Vivicus
- Veyron** *top.* 166
- vi** *s.* 597; *cf.* vino
- Vía Boscana** *top.* 215; *cf.* Strada Cerdana
- Via Calciata** *top.* (*carretera, que va des de la Cerdanya al Penedès*) 292, 295; *cf.* Calciata, Calciata Francisca, Calciata Francisca, Calciata Via, Strata Calciata, Strata Francescha, Strata Francigena, Strata Francisca, Strata Regia i Via Francisca
- Via Francisca** (*carretera, que va des de la Cerdanya al Penedès*) 292, 294, 296, 297; **Via Francisca** 294 (*strata* –); *cf.* Calciata, Calciata Francisca, Calciata Francisca, Calciata Via, Strata Calciata, Strata Francescha, Strata Francigena, Strata Francisca, Strata Regia i Via Calciata
- Via Francisca** *vid.* Via Francisca
- Via, Calciata *vid.* Calciata Via
- viaje** *s.* 655, 685, 687, 688; viajes, 574, 653, 679, 687
- vajero** *s.*; **vajeros** 574, 679, 686, 688, 691, 692, 693, 697
- vianda¹** *s.* (*alim.*); **viandas** 154, 259, 571, 589, 590
- vianda²** *s.* (*alim.*); **viandes** 595
- viandante** *s.*; **viandantes** 653, 685, 686, 687
- vías forçadas** *s. pl.* (*top.*) 679, 681; *cf.* uiae forchadae

- Vic** *top.* (*ciutat*) 477; *cf.* Barrio, Vic de Osona, Vicus Ausonensis i Vique
- Vic de Osona** *top.* 477; *cf.* Barrio, Vic, Vicus Ausonensis i Vique
- vicarius** *s.*; **vicariis** 493; **vicarium** 493
- Vice Comitatis** *top.* ('castrum', a la ciutat de Barcelona); **Vice Comitale** 308; *cf.* Vetulus
- vicecomes** *s.*; **vicecomite** 417 (– *vetulo*); **vicecomitis** 357
- vicecomitibus** usque ad inferiores milites obierit quis intestatus, Si a *vid.* Si a vicecomitibus usque ad inferiores milites obierit quis intestatus
- Vicens** *antr.* (*cognom*) 563
- vicense** *adj.* 652 (*moneda* –); **vicenses** 119
- Vich**¹ *top.* (*batllia*) 520
- Vich**² *top.* (*bisbat*) 212, 225, 662
- Vich**³ *top.* (*bisbe*) 662 (*Pere*)
- Vich**⁴ *top.* (*canonge de*) 587 (*Berenguer de Vilanova*), 611 (*Berenguer de Benages*), 617 (*Ricolf Eldemar*)
- Vich**⁵ *top.* (*canonges de*) 90
- Vich**⁶ *top.* (*canònica de*) 74, 229
- Vich**⁷ *top.* (*ciutat*) 40, 43, 48, 64, 65, 74, 96, 119, 123, 139, 161, 171, 180, 193, 198, 200, 255, 276, 280, 288, 304, 328, 357, 366, 421, 476, 477, 478, 486, 515, 587, 651, 661, 663, 684
- Vich**⁸ *top.* (*diòcesi*) 68
- Vich**⁹ *top.* (*moneda de*) 647, 662
- Vich**¹⁰ *top.* (*plana*) 100, 114, 129, 167, 200, 611
- Vich**, Ramón de *vid.* Ramón de Vich
- Vich**, Sant Pere de *vid.* Sant Pere de Vich
- Vici**, mensura *vid.* mensura Vici
- Viciana** *top.* 680
- Vicinus**, Bellus *vid.* Bellus Vicinus
- Víctor** *antr.* *m.* (*presbíter*) 622
- Victoriacus** *top.*; **Victoriacum** 12; *cf.* Vitry
- Victorianus** *antr.* *m.* 7; *cf.* Vidrá i Vitranus
- Victrá** *top.* (*alou*, *al terme del castell d'Olèrdola*) 440
- Victranus** *top.* (*al terme del castell d'Olèrdola*, *al Penedès*); **Victrano** 8
- victrix triumphalis** Tarraco, Colonia Julia *vid.* Colonia Julia
- victrix triumphalis** Tarraco
- vicus** *top.* 6, 473, 476, 477, 478; *cf.* burgo, civitas fracta, Seu de Urgell¹ i villa nova
- Vicus** *top.* 476; **Vici** 366, 634 (*mensura*–), 663 (*monete*–), 684 (*pon-tis* –); **Vico** 662; **Vicum** 680
- Vicus Ausonensis** *top.* 477; *cf.* Barrio, Vic, Vic de Osona i Vique
- Vicus Eliberri** *top.* 477
- Vicus Urgelli** *top.* 477, 478; *cf.* Seu de Urgell¹
- vid** *s.* (*agr.*) 259, 627; **vides** 627
- Vid**, Guillelm de Ça *vid.* Guillelm de Ça Vid
- Vid**, La *vid.* La Vid
- Vid**, Santa María del Castell de la *vid.* Santa María del Castell de la Vid
- Vida de Carlomagno** (*d'Eginard*) 470, 583, 655
- Vida de Santo Domingo de Silos** 205
- Vidal** *antr.* *m.* 367, 442, 582, 633
- Vidal de Castellnou** *antr.* *m.* 525, 526
- Vidal de Vilanova** *antr.* *m.* 471
- Vidal Seder** *antr.* *m.* 637
- Vidal**, Bernat *vid.* Bernat Vidal
- Vidamenia**, Villa *vid.* Villa Vidamenia
- Videleva** *antr.* *f.* 440
- Vidiá de Ça Rafegera** *antr.* *m.* 491
- Vidianus de Ça Rafegera** *antr.* *m.*; **Vidiano de Ça Rafegera** 652; *cf.* Vidianus de Zarafegera
- Vidianus de Zarafegera** *antr.* *m.*; **Vidiano de Zarafegera** 641; *cf.* Vidianus de Ça Rafegera
- Vidones**, Ramón Bofill de *vid.* Ramón Bofill de Vidones
- Vidourle** *top.* (*riu*, *al cantó del Gard*, *a Suïssa*) 150
- Vidrá** *top.* (*al comtat d'Osona*) 7, 181, 228; *cf.* Victorianus i Vitranus
- Vidua exheredare, si quis filium suum, si quis in alieno solo** (*leg.*, *usatge*) 466
- vie publice**, Strate et *vid.* Strate et vie publice
- Vieh** *s.* (*feud.*, *al.*) 336; *cf.* beneficio, fehu, feudo, feudum, fiu, ganado i pecus
- Vieja**, Cataluña la *vid.* Cataluña la Vieja
- Vieja**, Ronda la *vid.* Ronda la Vieja
- Viejas**, Carnestolendas *vid.* Carnestolendas Viejas
- viejo** *adj.* 308, 377, 400, 407, 415, 416, 417, 418, 458, 502, 627, 640, 647, 665; *cf.* avi, gueto, jayo, pare¹, vell i vetus
- Viejo**, Ramón Berenguer el *vid.* Ramón Berenguer el Viejo
- Viella**¹ *top.* 87, 122, 321
- Viella**² *top.* (*port*, *a la Vall d'Aran*) 97
- Vienne**, Haute- *vid.* Haute-Vienne
- Vierzo** *top.* 160
- Vierzo**, Villafranca del *vid.* Villafranca del Vierzo
- viga** *s.* 653; **vigas** 586
- vigilancia** *s.* 287, 342, 687; *cf.* guardia¹
- vigilia** *s.* 572, 573, 574, 575, 594; **vigilias** 412
- vila** *s.* (*top.*) 246, 247 (*Bàscara*), 248, 433
- Vila**¹ *antr.* (*cognom*) 565
- Vila**² *antr.* *f.* (*esposa de Pere Arnal*) 155
- Vila Alta**, Berenguer de *vid.* Berenguer de Vila Alta
- Vila Alta**, Guillelm de *vid.* Guillelm de Vila Alta
- Vila Franga**, B. de *vid.* B. de Vila Franga
- Vila Lobent** *top.* (*lloc*, *a la diòcesi de Seu d'Urgell*) 269; *cf.* Villa Lupinti i Vilallobent
- Vila Maior** *top.* 680; *cf.* Vilamajor
- vila nova** *s.* (*top.*) 473; *cf.* vilanova
- Vila**, Pere de *vid.* Pere de Vila
- Vilabella** *antr.* (*cognom*) 565
- Vilabertran** *top.* (*lloc*, *a la prov. de Girona*) 17
- Vilabertrandi**, Santa María *vid.* Santa María Vilabertrandi
- Vilaclara** *top.* 367, 370
- Vilacolom** *top.* (*a l'ajuntament de Torroella de Fluvià*) 7; *cf.* Villa Columbi
- Viladà** *top.* (*riera*, *a prop de Sant Jaume de Frontanyà*) 120
- Viladases** *top.* 202
- Viladecans** *top.* 594
- Viladellops** *top.* 489
- Vilademany**, Pere Ramón de *vid.* Pere Ramón de Vilademany

Vilademat *top.* (al comtat d'Empúries) 17, 18, 109, 191; *cf.* Villa Amati
Vilademuls *top.* (ajuntament, a la prov. de Girona) 158, 240, 248, 420; *cf.* Villa Mulorum
Viladeures *antr.* (cognom) 565
Viladomat *antr.* (cognom) 565
Viladordis *top.* (aldea, al comtat de Manresa) 197; *cf.* Villa Ordei
Vilafant *top.* 7; *cf.* Villa Fedanti
Vilafranca del Conflent *top.* 490, 515; *cf.* Villa Libera
Vilafranca del Panadés *top.* (al territori del castell d'Olèrdola) 7, 39, 114, 129, 140, 188, 490; *cf.* Vilafranca del Penadés¹ i Villa Libre
Vilafranca del Penadés¹ *top.* 76, 191, 226, 254, 256, 490, 594, 641; *cf.* Vilafranca del Panadés i Villa Libre
Vilafranca del Penadés² *top.* (partit) 243
Vilafranca, Berenguer de *vid.* Berenguer de Vilafranca
Vilafranca, Pere Berenguer de *vid.* Pere Berenguer de Vilafranca
Vilafranca, Pere de *vid.* Pere de Vilafranca
Vilafrancha *top.* 692
Vilafreser *top.* (lloc, a la prov. de Girona) 17, 18; *cf.* Villa Frader i Villa Fredarius
Vilagayá *antr.* (cognom) 565
Vilagrassa *top.* 649, 650
Vilagrassa *top.* 492, 493, 624
Vilagrassa, Carta puebla de *vid.* Carta puebla de Vilagrassa
Vilahut *top.* (llogarret, a Castelló d'Empúries) 7; *cf.* Villa Acuti
Vilalba¹ *antr.* (cognom) 565
Vilalba² *top.* (al Vallès) 359, 613, 409
Vilalba³ *top.* (església) 432
Vilalba, Bertrán de *vid.* Bertrán de Vilalba
Vilalba, Trudgardis de *vid.* Trudgardis de Vilalba
Vilallobent *top.* (lloc, a la diòcesi de Seu d'Urgell) 269; *cf.* Vila Lobent i Villa Lupinti
Vilallonga *top.* (al terme de Solsona) 222; *cf.* Villa Longa
Vilalta¹ *antr.* (cognom) 565
Vilalta² *top.* (al terme del castell de Castellet, al comtat de Barcelona) 235

Vilamajor *top.* 105, 193, 221, 370, 397, 485, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 584, 594, 621, 637, 643, 688, 690, 691, 692, 693, 697; *cf.* Vila Maior i Villa Maior
Vilamajor, Sant Pere de *vid.* Sant Pere de Vilamajor
Vilamayor *top.* (parròquia) 370
Vilamitjana *top.* (al comtat d'Urgell) 221, 322
Vilamorell *top.* (casa, a Borrassà) 17, 18; *cf.* Villamorellus
Vilamur, Ramón Guifre de *vid.* Ramón Guifre de Vilamur
Vilanant *top.* 7; *cf.* Villa Abundanti
vilanova *s.* (top.) 475
Vilanova *antr.* (cognom) 565
Vilanova de la Muga *top.* (ajuntament, al comtat de Peralada) 109
Vilanova de la Roca, Sant Esteve de *vid.* Sant Esteve de Vilanova de la Roca
Vilanova i Geltrú *top.* 165
Vilanova, Berenguer de *vid.* Berenguer de Vilanova
Vilanova, Guillém de *vid.* Guillém de Vilanova
Vilanova, Mosquera de *vid.* Mosquera de Vilanova
Vilanova, Sant Esteve de *vid.* Sant Esteve de Vilanova
Vilanova, Vidal de *vid.* Vidal de Vilanova
Vilapiscina *top.* (a Sant Andreu de Palomar) 114, 206, 225, 629, 668, 681
Vilapiscina, Santa Eularia de *vid.* Santa Eularia de Vilapiscina
Vilaplana *antr.* (cognom) 565
vilar *s.* (top.) 17 (Ramio), 247 (Revidazer / Palou), 248 (Lles / Garrigas / Segre); **vilares** 247, 565
Vilar *antr.* (cognom) 565
Vilar, Guillem dez *vid.* Guillem dez Vilar
Vilar, Santa Maria de *vid.* Santa Maria de Vilar
Vilaragut *antr.* (cognom) 565
Vilarasa *antr.* (cognom) 565
Vilarcellus *top.*; **Vilarcellum** 248; *cf.* villaricellus
Vilardaga *antr.* (cognom) 565
Vilardebó *antr.* (cognom) 565
Vilardell¹ *antr.* (cognom) 565

Vilardell² *top.* (a prop d'Arenys de Mar, a la prov. de Barcelona) 112, 248, 604; *cf.* Vinardell
Vilardell, Berenguer de *vid.* Berenguer de Vilardell
Vilardellus *top.*; **Vilardello** 248; *cf.* Vilardell²
Vilardida, Arnau de *vid.* Arnau de Vilardida
Vilaret *antr.* (cognom) 565
Vilaritg *antr.* (cognom) 595
Vilaritg, Bernat de *vid.* Bernat de Vilaritg
Vilaritg, Guillém Ramón de *vid.* Guillém Ramón de Vilaritg
Vilaritg, Joan de *vid.* Joan de Vilaritg
Vilarnadal *top.* (poble, a la prov. de Girona) 13
Vilarnau *antr.* (cognom) 565
Vilarodona *top.* (mercat de) 654
Vilarrobau, Palol de *vid.* Palol de Vilarrobau
Villarrodona *top.* (a la prov. de Tarragona) 226, 227, 650
Villarreja *top.* (a la prov. de Girona) 230
Vilartolí *top.* (al partit de Figueres) 7; *cf.* Villare Tudelini
Vilasar *top.* 17, 20; *cf.* Vilassar i Villa Azari
Vilaseca¹ *antr.* (cognom) 565
Vilaseca² *top.* (parròquia) 355
Vilasendra *antr.* (cognom) 565
Vilassar *top.* (a prop de Mataró) 17; *cf.* Vilazar, Villazari i Villa Azari
Vilatenim *top.* 7, 252; *cf.* Villa Timinii
Vilatorta *antr.* (cognom) 565
Vilatorta y Noves, Miquel de *vid.* Miquel de Vilatorta y Noves
Vilatorta, Sant Julià de *vid.* Sant Julià de Vilatorta
Vilazar *top.* (a prop de Mataró) 17; *cf.* Vilassar
Vilell *top.* (castell) 332
vilella *s.* (top.) 246; **vilellas** 246, 248
Vilella *top.* (a la parròquia de Sant Just d'Han, al comtat d'Urgell) 246
Vilella, Sant Genís de *vid.* Sant Genís de Vilella
villa¹ *s.* (top.) 6 (Osy), 14 (Morarius), 19 (Puio Arnulpho), 20 (Campo da Vanalo), 42 (Pera / Petralata), 54 (Heras),

- 107 (*Buin*), 157 (*Oloto*), 158 (*Ollers*), 184 (*Serra Pelada*), 196 (*Miliariis*), 197 (*Ordeos*), 198 (*Montis Aurioli*), 199 (*Ursaria*), 202 (*Mata*), 206 (*Pecina*), 208 (*Sabatelli / Sappus*), 209 (*Abeto / Oleastri*), 211 (*Olcinellas*), 218 (*Opaci*), 221, 222, 240 (*Parietes Rufini / Parietes / Parietem Altam*), 245 (*Kabannas / Cabanes / Kabannes*), 246, 247 (*Bascara*), 295 (*Presas*), 317 (*Podols*), 476 (*vetula / nova*), 479 (*Palatioli*), 490 (*lliure*), 621, 695 (*Sancti Christophori de Fontibus Superioribus*); **villam** 117, 215 (*Hix*), 274 (*Ager*); **villas** 246; **villis** 276
- villa**² s. (*top.*) 9 (*Magriniano*), 10 (*Siriniano / Borrassà / Corçà*), 11 (*Valleriana*), 12 (*Carerag*), 16 (*Siurana / Ràpita*), 17 (*Schuuane*), 27 (*Ordaniso*), 39 (*La Roca / Tremp*), 40 (*Santa Coloma de Queralt / Berga*), 41 (*Riudecols*), 42 (*Petra Calce / Peralada / Pierrelatte*), 43 (*Pineda*), 45 (*Cervera del Maestre / Cervera del río Pisuerga*), 46 (*Péramo*), 50 (*Tuxent*), 52 (*Altafulla / Piera*), 55 (*Moscariolas*), 68 (*Ripoll*), 71 (*Castelló*), 73 (*Tuxent*), 76 (*Ribes*), 82 (*Castelló d'Empúries*), 87 (*Coruos*), 94 (*Bexachonilo*), 96 (*Maçana / Vernet*), 97 (*Artedo*), 100 (*Organyà*), 104 (*Espluga de Francolí*), 108 (*Badalona*), 110 (*Sitges*), 114 (*Pla de Cabra*), 116 (*Laguna Subirana*), 120 (*Siriniano*), 122 (*Timoneda*), 123 (*Riudarenes / Sant Martí de Riudeperes / Riudecols*), 124 (*Sant Pere de Riudevittles*), 125 (*Fontcoberta*), 131 (*Arenys de Mar / Arenys de Munt*), 134 (*Sogra Morta*), 144 (*Stagno et Stagneolo*), 145 (*Llagostera*), 146 (*Laguna Subirana / Tavarçida / Alcalà*), 149 (*Igualada / Aqualada / Aqualonga / Aigualada*), 152 (*Banyoles*), 155 (*Olla Fracta / Evolo / Olot*), 156 (*Olot*), 157 (*Poza / Puçol / Olot*), 158 (*Olot*), 160 (*Cacaviano / Cacabelos*), 161 (*Besalú / Calella*), 164 (*Truliars*), 165 (*Cornellà*), 168 (*Banyoles / Aiguatèbia*), 173 (*Badalona*), 181 (*Moncalp*), 185, 192 (*Canet de Mar*), 193 (*Brucarias*), 195 (*Codenet*), 196 (*Bàscara*), 197 (*Llinars*), 201 (*Selva de Mar*), 202 (*La Selva*), 208 (*Sabadell*), 209 (*Uliastret o Ullastret*), 210 (*Cassanias*), 211 (*Bàscara*), 212 (*Vilua / Cerch*), 213 (*Cerch Sent / Cerqueda*), 214 (*Cercitulum*), 215 (*Le Quesnoy / Hix*), 216 (*Cerdaniola / Sa Torre / Cerdanyola*), 218 (*Solanelles*), 221 (*Peramea*), 223 (*Sallent*), 226 (*Carcases / Sant Pere de Ribes*), 228 (*Peratallada / Artesa*), 229 (*Cabra*), 230 (*Montroig / Ribaroja / Tarroja*), 231 (*Celrà*), 232 (*Muliere Mala / Sogra Mortua*), 233 (*Pugna Francorum / Isona / Ansovell*), 235 (*Sant Pere de Reixac*), 238 (*Villasalva / Sant Boi de Llobregat*), 239, 240 (*Provençals / Parietes*), 242, 243 (*Figerosa / Figuerosa*), 244 (*Santa Coloma de Farners*), 245 (*Sallent*), 246 (*Casas*), 246 (*Set Cases*), 249 (*Bàscara*), 250 (*Palau*), 251 (*Palafrugell*), 254 (*Castellfollit de la Roca*), 255 (*Isona / Castellciutat / Bisulduni / Roda*), 265 (*Alcàrria / Monreal del Campo*), 274 (*Àger*), 276 (*Salz*), 286 (*Igualada*), 287 (*Sallent*), 290 (*Guàrdia*), 294 (*Ger / Alp / Besalú / Secerras o Seterras*), 295 (*Hostalric*), 302 (*Siurana*), 318 (*La Selva*), 321 (*Edorres / Arties*), 360 (*Tagnane*), 374 (*Domabuis / Domenys*), 383 (*Tuxent*), 393 (*Sant Hipòlit*), 454 (*Ronzas Valles*), 468 (*Idiror*), 476 (*nova / antiga / Castellciutat*), 478 (*Vicus*), 487 (*Peralada*), 488 (*Santa Fe*), 490 (*Vilafranca*), 491 (*Olèrdola*), 492 (*Vilagrassa*), 499 (*Prats / Floriac*), 511 (*Moniano*), 516 (*Castellblanc / Montroig*), 517 (*Montroig*), 576 (*Vilamajor*), 586 (*Sant Esteve de Granollers*), 589 (*Prats de Molló*), 594 (*Caldes de Malavella*), 608 (*Sant Cugat del Vallès*), 614 (*Floriac*), 623 (*Prats / Bitinga o Belcaire*), 634 (*Sant Andreu de Palomar*), 642 (*Salt*), 643 (*Cardedeu*), 648 (*Sabadell / Moià*), 649 (*Sant Pau de Segúries / Bàscara*), 650 (*Moià*), 652 (*Villa Francha / Arbós*), 653 (*Vic*), 682 (*Tavarçida / Santa Eulàlia de Cruïlles*), 684 (*Vic*), 687 (*Tàrrrega*); **villas** 6, 11, 16, 17, 21, 39, 45, 131, 156, 181 (*Sanavastre i Isogal*), 183 (*Duaria, Tosos i Neuano*), 209, 210, 227, 239, 240, 253, 255 (*Isona, Castellciutat, Besalú i Roda*), 265, 266, 276, 282, 288 (*Estamariu, Bescaran i Alàs*), 329, 407 (*Bescaran, Alàs i Lòria*), 415, 434, 477, 483 (*emparança de*), 484, 487 (*emparança de*), 488 (*tutela de les*), 507 (*al districte de Narbona*), 623 (*Ullà i Bitinga*), 700 (*Sant Celoni i Hostalric*)
- Villa Abundanti** *top.* 7; cf. *Vilanant*
- Villa Acuti** *top.* (*Ilogarret, a Castelló d'Empúries*) 7; cf. *Vilahut*
- Villa Alba** *top.* (*lloc, a la parròquia de Santa Maria de Cardedeu*) 229
- Villa Albi** *top.* (*vila*) 294; cf. *Alp*
- Villa Albini** *top.* (*vila*) 7, 642; **Villam Albini** 13; cf. *Villa Aubini, Villa Obini i Vilobí*
- Villa Albini*, <Estrader> de *vid.* <Estrader> de *Villa Albini*
- Villa Amati** *top.* (*lloc, a la prov. de Girona*); **Villam Amati** 18; cf. *Vilademat*
- Villa Ardida*, *Arnallus* de *vid.* *Arnallus* de *Villa Ardida*
- Villa Aubini** *top.* 7; cf. *Villa Albini i Villa Obini*
- Villa Azari** *top.* (*a prop de Mataró*) 17, 20; cf. *Vilassar i Villazari*
- Villa Clara** *top.* (*alou, al terme de Santa Maria del Bruc, al comtat de Barcelona*) 186
- Villa Columbi** *top.* (*a l'ajuntament de Torroella de Fluvià*) 7; cf. *Vilacolom*
- Villa de Man*, P<etrus> *Raimundi* de *vid.* P<etrus> *Raimundi* de *Villa de Man*
- Villa Fedanti** *top.* (*ajuntament*) 7; cf. *Vilafant*

Villa Frader *top.* (lloc, a la prov. de Girona) 18; *cf.* Vilafreser i Villa Fredarius
Villa Francha *top.* (vila) 652; *cf.* Villafrancha i Vilafranca
Villa Fredarius *top.* (lloc, a la prov. de Girona) 18; *cf.* Vilafreser i Villa Frader
Villa Libera *top.* 490; *cf.* Vilafranca del Conflent
Villa Libre *top.* (al territori del castell d'Olèrdola) 490; *cf.* Vilafranca del Panadés i Vilafranca del Penadés¹
Villa Longa *top.* (al terme de Solsona) 222; *cf.* Vilallonga
Villa Lupinti *top.* (lloc, a la diòcesi de Seu d'Urgell) 269; *cf.* Vila Lobent i Vilallobent
Villa Maior *top.* (lloc, a prop de Granollers); **Villa Maiore** 221; **Villa Maioris** 576, 693; *cf.* Vilamajor
Villa Mulorum *top.*; **Villam Mulorum** 420; *cf.* Vilademuls
Villa Noua *top.* (terminium, in territorio Barchinonense), 475; **Ville Noue** 475
villa nova *s.* (top.) 473, 475, 476; *cf.* burgo, civitas fracta i vicus
Villa Nova *top.* 511
villa nueva *s.* (top.) 476
Villa Obini *top.* 7; *cf.* Villa Albini i Villa Aubini
Villa Ordei *top.* (in comitatu Minorise) 197; *cf.* Viladordis
Villa Rubea *top.* (lloc, a l'ajuntament de Sant Daniel, a la prov. de Girona) 230, 275
Villa Timinii *top.* 7; *cf.* Vilatenim
Villa Vetula *top.* 476; *cf.* Barchinona²
Villa Vidamenia *top.* (in ualle Tordaria) 250; *cf.* Palacium, Palau³ i Santa Maria de Palautordera
Villadiego *top.* (partit, a la prov. de Burgos) 106
Villafranca de Pinnatensi *top.* 45; *cf.* pena³, Penitensis¹, Penetesis, pinna² i Pinnatensis¹
Villafranca del Conflent *top.* 515
Villafranca del Panadés *top.* 114; *cf.* Villafrancha i Villa Francha
Villafranca del Vierzo *top.* 160
Villafrancha *top.* 490; *cf.* Villa Francha i Villafranca del Panadés
Villallonga *antr.* (cognom) 565

Villalonga *top.* (portella) 98
Villam, Ad Ipsam *vid.* Ad Ipsam Villam
Villamaiar *top.*; **Villemaiaris** 577
Villamorellus *top.* (casa, a Borrassà); **Villamorelli** 18; *cf.* Vilamorell
villano *s.*; **villanos** 653
villanova *s.* (top.) 474; *cf.* burgo
villar *s.* (top.) 17 (Rodebaldencos / Centullo / Rodebaldencos / Rodebertencos), 122 (Rivofredo), 199 (Valleorsaria), 211 (Cassanya), 237 (Puig Polter / Fraudí o Gafar), 322 (Revidazer); **villares** 17, 64 (al Conflent), 155 (al Conflent), 227 (de la vall del Conflent), 234 (de la vall del Conflent), 246, 248, 249 (al comtat de Besalú)
villarcellus *s.* (top.); **villarcellos** 239, 246, 248
Villarcellus *top.*; **Villarcello** 181
villare *s.* (top.) 9 (Emilian), 75 (Merters), 144 (Stagnio), 146, 159 (Fraudini / Gajari / Pugio Pultarii), 239, 247, 248, 322; **villaribus** 179, 247
Villare Tudelini *top.* (al partit de Figueres) 7; *cf.* Vilartolí
villarencus *adj.* (top.); **villarenca** 247
villaricellus *s.* (top.); **villaricellum** 248; *cf.* Vilarcelus
villarunculus *s.* (top.); **villarunculis** 621; **villarunculo** 621; **villarunculos** 239, 246, 248, 621
Villasalua *top.* 238; *cf.* Den Duas Aquas, Montblanch³ i Villasalva
Villasalva *top.* 238, 490; *cf.* Den Duas Aquas, Montblanch³ i Villasalva
Villazari *top.* (a prop de Mataró) 17; *cf.* Vilassar i Villa Azari
Villeneuve *top.* (a prop del llac de Ginebra) 166
villula *s.* (top.) 239, 246, 247, 621; **villulas** 16, 246, 430, 621; **villulis** 621
Vilobí *top.* (ajuntament) 7; *cf.* Villa Albini
Vilobí, Estrader *de* *vid.* Estrader de Vilobí
Vilua *top.* (vila, a l'apendiciu de Sant Esteve d'Alàs, al comtat d'Urgell) 212

Vilumara *antr.* (cognom) 565
Vimbodí *top.* (a la prov. de Tarragona) 16; *cf.* Avimbodin
Vinader *antr.* (cognom) 564
vinagre *s.* (alim.) 132
Vinardell *antr.* (cognom) 248; *cf.* Vilardell²
vinarium, vas *vid.* vas vinarium
vinarium, vasculum *vid.* vasculum vinarium
Vinaxa *top.* (a la prov. de Lleida) 16; *cf.* Auinaxa
Vincemalus *antr.* *m.* 532
Vincidell *top.* (villaris) 248; *cf.* Vincitellus
Vincitellus *top.* (villaris); **Vincitello** 248; *cf.* Vincidell
vindemia *s.* (agr.) 620
vinea *s.* (top.) 198, 210, 625; **vineam** 191; **vineas** 179, 622
Vineae Longae *top.* (a Sant Cugat del Vallès) 222; **Vineas Longas** 222; *cf.* Viñallonga
Vini, Miro Torba *vid.* Miro Torba Vini
vino *s.* (alim.) 515, 517, 560, 570, 571, 574, 575, 577, 591, 595, 597, 609, 611, 614, 615, 631, 634, 645; **vinos** 593, 597; *cf.* vi
Vinofranchus, B. *vid.* B. Vinofranchus
vinya *s.* (top.) 191; **vinyas** 78
Vinyet *antr.* (cognom) 566
Vinyolas *antr.* (cognom) 566
Vinyolas, Sant Esteve de *vid.* Sant Esteve de Vinyolas
viña *s.* (top.) 43, 130 (de Don Arapa / de Sanç Lleó), 222, 277 (a Provençals / a Cogoll), 431, 436 (a Montcada), 438, 439 (a Auro Ivento), 440 (a Sarrià), 472 (a Barcelona), 477 (in Ciuitate Fracta), 502 (a Ripollet), 577 (al castell de Copons), 615, 627, 628, 629, 630, 631, 641 (de Sant Pere), 663, 664, 668 (a Horta / a Vilapiscina), 675 (a prop de Barcelona), 676 (al Besòs), 685; **viñas** 17, 43, 72, 209, 222 (a la plana de Belis), 223, 256, 259, 297, 326, 379, 392, 430 (a Sant Joan de Llobregat i Sant Just Desvern), 440, 470, 496 (a Mogòria / a Montjuïc), 499 (a Cabanabona), 512, 514, 614, 615, 622, 627, 628, 637, 663, 674 (a Sarrià)

Viñallonga *top.* (*a Sant Cugat del Vallès*) 222; *cf.* Vineae Longae
Viñas *antr.* (*cognom*) 566
 Viñolas, Sant Esteve de *vid.* Sant Esteve de Viñolas
Vique *top.* 477; *cf.* Barrio, Vic, Vic de Osona i Vicus Ausonensis
Virgen María 383, 519
Virgilio *antr.* *m.* (*escriptor romà*) 31, 61, 84, 124
vir *vid.* uir
 Virgo, Beata Maria *vid.* Beata Maria Virgo
viridarios *forma pl.* de viridarium, *cf.* *s. u.*
viridarium *s.* (*agr.*); **viridario** 619; **viridarios** 620; **viridarius** 620; *cf.* farrago, farregenallis, ferregenalis, freginal, herreñal, verdegarius, verdegger, verdegger, verdicarius, viridarium, viridicarium i viridigarium
viridarius *forma* de viridarium, *cf.* *s. u.*
 Viridi Folio, Guillelmus *vid.* Guillelmus Viridi Folio
viridiarium *s.* (*agr.*); **viridiaria** 620; *cf.* verdegarius, verdegger, verdicarius, viridarium, viridicarium i viridigarium
viridicarium *s.* (*agr.*); **viridicarios** 620; **viridicarius** 618; *cf.* farregenallis, ferregenalis, freginal, herreñal, verdegarius, verdegger, verdicarius, viridarium, viridiarius i viridigarium
viridicarios *forma pl.* de viridicarium, *cf.* *s. u.*
viridicarius *forma* de viridicarium, *cf.* *s. u.*
viridigarium *s.* (*agr.*); **viridigariis** 620; *cf.* verdegarius, verdegger, verdicarius, viridarium, viridarium i viridicarium
 Visigodo, Código *vid.* Código Visigodo
 Visigodos, Ley de los *vid.* Ley de los Visigodos
visitare *v.* 687
Vita Hludovici imperatoris 26, 274, 275, 276, 291
Vita Karoli imperatoris 603
 Vitalis, Ordericus *vid.* Ordericus Vitalis
Vitrano *top.*; **Vitrano** 7; *cf.* Victorianus i Vidrà
vitriarius *s.* 113
vitreum *s.* 589 (*ampullas de -*)

vitriaria *s.* (*bot.*) 113; *cf.* cañarroya, hierba parietaria i Morella Roquera
Vitruvio *antr.* *m.* (*autor romà*) 78, 266, 267
Vitry *top.* (*fr.*) 12; *cf.* Victoriacus
Viuanus Bocha Ieiuna *antr.* *m.* 551
viuda *s.* 152 (*Adalaicis, de Guillem de Sant Martí*), 314 (*comtessa Ermessindis*), 318 (*Adelaida, de Silvi*), 339 (*Azalaudis, de Guillem del castell de Sant Martí*), 365 (*Adalaizis, del veguer de Sant Martí*), 366 (*Guascha, del noble Amat*), 372 (*Adalaizis, de Guillem*), 423 (*Adalaidis, de Guillem de Sant Martí*), 431 (*comtessa Ermessindis, de Ramon Borrell*), 442 (*Azalaudis, de Guillem del castell de Sant Martí*), 443 (*Guascha, del noble Amat*), 511 (*Adalaizis, de Guillem de Sant Martí*), 611 (*Ermessendis de Pere de Provençana / Ermenjardis, de Gerlant*), 615 (*Adelaida, de Silvi*); **viudas** 343 (*comtesses*)
viudedad *s.* 523
 Viuere, <Castrum> de Bene *vid.* <Castrum> de Bene Viuere
Viues *antr.* *m.* (*fill de Guilemundus*) 553
Viues Boca Doca *antr.* *m.* 551
Viuianus *top.* (*uilla, in Monte Signo*); **Viuno** 55; *cf.* Moscarriolae, Moscherolae i Mosquerolas
Viula *top.* (*moli, al comtat de Barcelona*) 311
 Viure, <Castrum> de Ben *vid.* <Castrum> de Ben Viure
Vivaris *top.* 109
Vivas¹ *antr.* *m.* 443, 647
Vivas² *antr.* *m.* (*bisbe de Barcelona*) 35, 219, 277, 296, 300, 326, 330, 436, 505
Vivas³ *antr.* *m.* (*bozador*); **Vivane** 317, 320
Vivas⁴ *antr.* *m.* (*espòs d'Ermovígia*), 585, 663, 675, 676
Vivas⁵ *antr.* *m.* (*levita*) 360
Vivas⁶ *antr.* *m.* (*pare de Pere*) 367
Vivas⁷ *antr.* *m.* (*sacerdot*) 374
Vivas Ponç *antr.* *m.* 371, 373, 374
 Vivas, Bonús *vid.* Bonús Vivas
Viver *antr.* (*cognom*) 564

Viver, Bernat de *vid.* Bernat de Viver
vívere *s.* (*alim.*); **víveres** 357, 358, 495
Vives *antr.* *m.* 317, 320
 Vives, Pere *vid.* Pere Vives
Viviacus *top.*; **Viviacum** 12; *cf.* Vevey
vix *s.*; **vices** 701
Viza *antr.* (*cognom*) 546, 548; *cf.* Vuitiza i Witiza
vizcondado *s.* (*top.*) 11 (*Marsan*), 230, 417, 420, 688
vizcondal *adj.* 308, 502, 640, 647
vizconde *s.* 31 (*Guerau Ponç*), 122 (*Pere Ramon*), 163 (*Dalmau*), 190 (*Guerau Pons*), 212 (*Pere Arnau, de Siarb*), 302 (*Arnau Mir de Tost*), 343 (*Ponç Guerau, de Girona*), 353 (*Ramon*), 360 (*Udalart*), 367 (*Udalart*), 370 (*de Rocaberti*), 371 (*Guislibert, de Barcelona*), 373 (*Guislibert, de Barcelona*), 374 (*Guislibert*), 377 (*Guislibert*), 379 (*Guislibert*), 391, 392 (*Ponç Guerau, de Girona*), 396, 398 (*Bernat Dalmau*), 399 (*Ramon, de Béziers / Pere, de Menerba*), 400 (*Bernat Ató, de Béziers*), 401 (*Ponç Guerau / Pere Udalger, de Fonollet*), 404 (*Reverter*), 412 (*de Castellnou*), 415 (*Ponç Guerau, de Girona / Ramon Folch, de Cardona / Udalart, de Bas*), 417 (*Ramon Bernat, de Béziers*), 419 (*Ponç Guerau, de Girona*), 420 (*Ponç Guerau / Ramon Folch, de Cardona / Udalart, de Bas*), 421 (*Udalart, de Bas*), 424 (*Guislibert*), 443 (*Udalart*), 448 (*Ponç, de Girona*), 481 (*de Barcelona*), 485 (*Barral*), 488 (*Ermemir*), 496, 497, 500 (*Udalart*), 505 (*Udalart, de Barcelona*), 517 (*Pere Udalger, de Fonollet*), 519 (*Bernat Amat*), 520 (*Udalart*), 532 (*Bernat Amat*), 571 (*Udalart*), 624 (*Guerau Ponç*), 639 (*Guilabert, de Barcelona*), 651 (*Miró*), 688 (*Udalart*); **vizcondes** 357, 360 (*Ermidó i Radulf*), 362, 363 (*Ermidó i Radulf*), 433, 463, 474 (*Ramon Bernat i Ermengardis*), 496, 556 (*Guerau Ponç i Ponç Guerau, de Cabrera*)

- vizcondesa** *s.* 353 (*Ermessendis*), 367 (*Geriberga*), 427 (*Arsendis*), 695 (*Ermessendis*)
- volatería** *s.* 593, 594
- volcán** *s. (top.)* 82, 93; **volcanes** 53, 93, 156, 180
- Volendus** *antr. m.*; **Volendo** 533
- Volo, Talem te *vid.* Talem te Volo
- Volpago** *top. (a Itàlia)* 14
- Volpeiag, Santa Maria de *vid.* Santa Maria de Volpeiag
- Volpeiera** *top. (serra, al llindar del castell de Fontrubí)* 238; *cf.* Franquea²
- Volpeleres** *top. (església)* 14; *cf.* Santa Maria de Volpeiag
- Volpiliacus** *top. (església)*; **Volpiliaco** 14; *cf.* Santa Maria de Volpeiag
- Voltes** *antr. (cognom)* 564
- Voltes dels Fusters** *top. (a la ciutat de Barcelona)* 657; *cf.* Arcos de los Encantes i Pórticos dels Fusters
- Voltrera** *top.* 209
- Voltrera, Rotllant Guillém de *vid.* Rotllant Guillém de Voltrera
- voluntad** *s. (última)* 278, 403, 420, 435, 441, 607, 608, 609, 684; **voluntades** 432, 441, 607
- voluntas** *s.*; **voluntate** 35
- vomer** *s.*; **vomeribus** 517
- Vosta** *top. (casa)* 619
- vox hispanica** *s.* 203, 204
- Vuallo** *antr. f.* 538; *cf.* Varlo
- Vuardia Maurisca** *top. (al comtat de Peralada)* 286
- Vuillielmus** *antr. m. (proc. de nom germ.)*; **Vuillielmo** 547; *cf.* Gem, Gim, Guillamet, Guillém¹, Guim i Guimet
- Vuitiza** *antr. m. (proc. de nom germ.)* 548; *cf.* Viza
- Vulferich** *antr. m. (nom germ.)* 544; *cf.* Golferichs
- Vulfoald** *antr. m. (nom germ.)* 540; *cf.* Gofau
- Vulgata** 24, 110, 135, 190, 191, 196, 205, 604
- Vulpelieres** *top. (església)* 14; *cf.* Santa Maria de Volpeiag
- Vulpellach** *top. (a la prov. de Girona)* 12, 14; *cf.* vulpes i Vulpiliacus
- vulpes** *s. (zool.)* 14; *cf.* Vulpiliacus i zorra
- Vulpiliacus** *top.*; **Vulpilacum** 14; *cf.* Vulpellach i Vulpus
- Vulpiliacus** *top.* 14; **Vulpiliacum** 14; *cf.* Vulpellach i vulpes
- Vulpus** *antr. m.* 14; *cf.* Vulpellach i Vulpiliacus
- Vultur Mortuus** *top. (serralada)*; **Vulture Mortuo** 233
- Vurni** *top. (ciutat o districte de la Toscana, a Itàlia)* 28; *cf.* <Laurentius> Vernensis, Vernae i Verniae
- Waad** *top. (cantó, a Suïssa)* 166, 254
- Wadald** *antr. m. (nom germ.)* 540; *cf.* Guadall¹ i Gual¹
- Wadaldus** *antr. m. (proc. de nom germ.)* 540; *cf.* Guadall¹ i Gual¹
- Wadallus** *antr. m.* 559
- Wadamir** *antr. m. (nom germ.)* 545; *cf.* Gamir
- Wadamiro** *antr. m. (bisbe)* 515
- Wadamirus** *antr. m. (proc. de nom germ.)* 545; *cf.* Gamir
- wairpan** *v. (en gòtic)* 400, 401; *cf.* déguerpir, guerpír, guerpíre, gurpir, gurpíre, werfan, werpíre i wurfian
- Walahfrid** *antr. m. (nom germ.)* 543; *cf.* Galofre
- Walderamnus** *antr. m. (nom germ.)* 541; *cf.* Galcerán¹
- Walia** *antr. m. (rei)* 24
- Wardia Moresca** *top.* 287
- Warin** *antr. m. (nom germ.)* 547; *cf.* Garí
- Warnebertus** *antr. m.* 580
- warta** *s. (top., alt-alemany)* 286; *cf.* garde, guarda⁴, guardia², specula i wartên
- wartên** *v. (alt-alemany)* 286; *cf.* garde, guarda⁴, guardia², specula i warta
- Wasser** *s. (al.)* 136
- Wasserfall** *s. (top., al.)* 136; *cf.* cascada, sallent, salt i saltus
- werfan** *v. (antic alt-alemany)* 400; *cf.* déguerpir, guerpír, gurpir, gurpíre, wairpan, werpíre i wurfian
- werpire** *v.* 400; *cf.* déguerpir, guerpír, guerpíre, gurpir, gurpíre, wairpan, werfan i wurfian
- Wifred** *antr. m. (nom germ.)* 543; *cf.* Gifre, Guiffred, Guifre¹, Wigofred, Xifra i Xifré
- Wifredo** *antr. m.* 544; *cf.* Guifre¹, Jifre, Jofre², Jofredus i Seniofredo¹
- Wifredo I** *antr. m. (comte de Barcelona)* 17, 27, 48, 93, 178, 179, 299, 300, 338, 339, 340, 406, 407, 488, 542, 625, 661; *cf.* Guifre I
- Wifredo II** *antr. m. (comte de Barcelona)* 300, 661; *cf.* Borrell I i Guifre II
- Wifredo el Velloso** *antr. m.* 337; *cf.* Velloso
- Wifredus**¹ *antr. m. (comes)* 27, 179
- Wifredus**² *antr. m. (proc. de nom germ.)* 543; *cf.* Gifre, Guifre¹, Jofre¹, Xifra i Xifré
- Wigila** *antr. m.* 315
- Wigmar** *antr. m. (nom germ.)* 547; *cf.* Guimerà
- Wigofred** *antr. m. (nom germ.)* 543; *cf.* Gifre, Guiffred, Guifre¹, Wifred, Xifra i Xifré
- Wilabertus** *antr. m. (proc. de nom germ.)*; **Wilaberto** 542; *cf.* Gelabert i Gilabert
- Wilarondus** *antr. m.*; **Wilarondo** 533
- Wildgraf** *s. (títol feudal)* 179; *cf.* comes pilosus, comes silvester, Raugraf, Raugrave i Rheingraf
- Wilelm Amaneu** *antr. m.* 532
- Wilem** *antr. m.* 550; *cf.* Oliba³
- Wilhara** *antr. m. (nom germ.)* 547; *cf.* Guilera¹
- Wilielmus Ecio** *antr. m.* 555
- Wiliemundus** *antr. m. (proc. de nom germ.)* 546; *cf.* Guillemón
- Willahalm** *antr. m. (nom germ.)* 547; *cf.* Gem, Gim, Guillamet, Guillém¹, Guim i Guimet
- Willaperht** *antr. m. (nom germ.)* 542; *cf.* Gelabert i Gilabert
- Willara** *antr. m. (laic)* 381
- Willelmus** *antr. m.*; **Willelmo** 549; *cf.* Comparatus
- Willimund** *antr. m. (nom germ.)* 546; *cf.* Guillemón
- Wimara**¹ *antr. m.* 277
- Wimara**² *antr. m. (proc. de nom germ.)* 547; *cf.* Guimerà
- Wimer** *antr. m. (bisbe de Girona)* 484
- Winedildes** *antr. f.* 536
- Winidilda** *antr. f.* 337, 339, 407
- Winidildis** *antr. f.* 246;
- Winihart** *antr. m. (nom germ.)* 542; *cf.* Ginart i Guinart
- Wisandus** *antr. m.*; **Wisando** 533
- Wisila** *antr. f.* 550; *cf.* Argeleua
- Withart** *antr. m. (nom germ.)* 542; *cf.* Guitart¹ i Xatart

- Witiza** *antr. m. (nom germ.)* 530, 548; *cf.* Viza
- Wizisandus** *antr. m.; Wizisando* 533
- Wifaldus** *antr. m. (proc. de nom germ.)* 540; *cf.* Gofau
- wurfian** *v. (antic alt-alemany)* 400; *cf.* déguerpir, guerpír, guerpíre, gurpír, gurpíre, wairpan, werfan *i* werpire
- Xammar** *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 544, 545; *cf.* Berengarius Xedmari, Gaudemar, Gauzmar, Godomar *i* Jaumar
- xara** *s. (top., àr.)* 203; *cf.* mata⁴
- xaragall** *s. (top.)* 129, 131, 132; **xaragalls** 129, 132; *cf.* garagai *i* xaragay
- xaragallera** *s. (top.); xaragalleras* 130
- xaragallum** *s. (top.)* 127, 128; **xaragallo** 129
- xaragay** *s. (top.)* 129; *cf.* garagai *i* xaragall
- Xarau** *antr. (cognom)* 540, 543; *cf.* Garau *i* Xirau
- xarmada** *s. (top.)* 319; **xarmadas** 313, 317, 318, 319
- Xatart** *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 542; *cf.* Guitardus⁵, Guitart¹ *i* Withart
- Xedmari, Berengarius *vid.* Berengarius Xedmari
- xermare** *v. (agr.)* 318; *cf.* exermare *i* heremare
- Xexan, Poncius *de vid.* Poncius de Xexan
- xicoya** *s. (bot.)* 132; **xicoyas** 132
- Xifra** *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 543; *cf.* Gifre, Gifret Stefano, Guiffrid, Guifre¹, Guifredus, Guifret Capelano, Wifred, Wifredus², Wigofred *i* Xifré
- Xifré** *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 543; *cf.* Gifre, Gifret Stefano, Guiffrid, Guifre¹, Guifredus, Guifret Capelano, Wifred, Wifredus², Wigofred *i* Xifra
- Xirau** *antr. (cognom)* 540, 543; *cf.* Xarau
- Xirinachs** *antr. (cognom)* 14, 15; *cf.* Chirinago, Guérigny, Querenaing, Quiriniacus, Quirinius *i* Quirinus
- Xisxo** *top. ('laguna', a prop del terme de Montanartró, al comtat de Pallars)* 146; *cf.* Cix
- Xoual** *top. (portella, a Sant Julià de Lòria)* 98; *cf.* Exoual
- Xuclá** *top. (carrer, a Barcelona)* 543; *cf.* Juglar *i* Jutglar²
- Xufresa** *antr. (cognom, proc. de nom germ.)* 543; *cf.* Gaucefredus², Gocefret, Godafrid, Godefridus, Gosfret, Jaucefredus², Jocefret, Jofre¹, Jofresa *i* Jozfred
- yaharis** *adj.* 668 (*monete* –)
- ydoneus** *adj.; ydoneis* 382 (– *uiris*)
- yegua** *s. (zool.)* 514, 616; **yeguas** 616, 617
- yelmo** *s. (bèl.)* 352; *cf.* elmus
- yerma**¹ *adj. (terra –); yerma* 74, 158, 282, 288, 289, 308, 310, 311, 314, 316, 317, 318, 339, 378, 442, 510, 584, 618, 629; **yermas** 30, 285, 317, 331, 339, 365, 423, 509, 511; *cf.* eremus¹
- yerma**² *s.* 17, 205, 247, 280, 282, 307, 314, 315, 316, 317, 319, 321, 322, 372, 618; **yermos** 273, 281, 307, 311, 313, 314, 315, 331, 337, 338, 339, 340, 372, 507, 509; *cf.* eremus²
- verno** *s. (fam.)* 406, 499, 518, 528, 606, 638, 639, 674; *cf.* gendre *i* gener
- Ylerda** *top.* 673; **Ylerde** 362
- Ysavals** *top. (al comtat de Cerdanya)* 5
- Yspania** *top.; Yspaniam* 27, 420, 687; **Yspaniarum** 327; **Yspanie** 606
- Yspanus** *adj.; Yspani* 669 (*argenti* –)
- Yspanus, solidus argenti *vid.* solidus argenti Yspanus
- Ysraelita** *s. (gent.)* 637; **Ysraelite** 637
- yugada** *s. (de terra)* 323, 367, 370, 439, 491, 512, 614, 624; **yugadas** 189, 330, 508
- yugo** *s.* 96, 259, 273, 280, 283, 284, 326, 331, 614; *cf.* iugum, jou *i* jugum
- yunta** *s.* 614, 624; **yuntas** 614, 622, 624; *cf.* iou, jou, joua *i* jova
- yuso, *de vid.* de yuso
- Yusof, Abú Jacúb *vid.* Abú Jacúb Yusof
- yusofia** *s. (econ., moneda)* 673; *cf.* Abú Jacúb Yusof *i* jucefio
- Yussuf** *antr. m.* 283
- yvernalis, ficulnea *vid.* ficulnea
- yvernalis
- Za Portella, Bernardus *de vid.* Bernardus de Za Portella
- Zabadia, Raimundus *de vid.* Raimundus de Zabadia
- Zabassa Mazip, Petrus *de vid.* Petrus de Zabassa Mazip
- Zagranada, Bonus Mazip *de vid.* Bonus Mazip de Zagranada
- Zaguardia, Berengarius *de vid.* Berengarius de Zaguardia
- Zalaida** *antr. f.* 501
- Zapila, Bernardo Juan *vid.* Bernardo Juan Zapila
- Zapila, Bernardo Severo *vid.* Bernardo Severo Zapila
- Zarafa** (*nom d'un ase*) 616
- Zarafegera, Vidianus *de vid.* Vidianus de Zarafegera
- Zaragoza** *top.* 24, 25, 242, 265, 276, 283, 303, 304, 305, 332, 457, 491; *cf.* Caesaraugusta
- Zaragoza, Fueros y Juicios *de vid.* Fueros y Juicios de Zaragoza
- zarza** *s. (bot.)* 71, 188; **zarzas** 188, 190, 193
- zarzal** *s. (bot.)* 189, 193
- Zauid, Bernardus *de vid.* Bernardus de Zauid
- Zeid** *antr. m. (governador de Barcelona)* 274, 275, 284
- zelus** *s.* 383
- Zemel, Clotum *de vid.* Clotum de Zemel
- Zopf** *s. (top., al.)* 203; *cf.* mata⁴
- Zorita de los Canes** *top. (a prop de Cifuentes, a Castella)* 154
- zorra** *s. (zool.)* 14, 604; *cf.* uulpinis *i* vulpes
- Zuda** *top.* 301

L'índex als *Orígenes históricos de Cataluña* de Josep Balari és una recopilació exhaustiva dels mots estudiats per Balari al llarg de l'esmentada obra. S'hi inclouen tot tipus de paraules lematitzades –substantius, verbs i adjectius, així com també topònims i antropònims– de manera que constituirà una eina molt útil per a recerques filològiques, historiogràfiques o jurídiques que tinguin com a font o objecte la documentació llatina de la Catalunya medieval.

Laura Trias Ferri. Llicenciada en Filologia Clàssica (2002) i en Filologia Hispànica (2007) per la Universitat de Barcelona; des de l'any 2003 treballa en el projecte del *Glossarium Mediae Latinitatis Cataloniae*, empresa conjunta de la Institució Milà i Fontanals (CSIC), Universitat de Barcelona i Institut d'Estudis Catalans. Ha realitzat diverses estades a centres universitaris estrangers: Roma, Heidelberg i Tolosa. A Roma (2004-2005) va obtenir el Diplôme Européen d'Études Médiévales, atorgat per la Fédération Internationale des Instituts d'Études Médiévales. Actualment està treballant en l'elaboració de la seva tesi doctoral al Seminar für Lateinische Philologie des Mittelalters und der Neuzeit de la Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg.

www.publicacions.ub.edu

Publicacions i Edicions

UNIVERSITAT DE BARCELONA

